J. A. Davison
3.ii.64

# ORATORES ATTICI

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

TOMUS QUARTUS.

DEMOSTHENIS PARS PRIOR.

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS

GE. REIMERI

1824.

# ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ.

## *ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ*

### πρὸς ἀνθύπατον Μόντιον ἀξιώσαντα αὐτὸν γράψαι οἱ τόν τε Δημοσθένους βίον καὶ τὰς ἁπάντων τῶν λόγων αὐτοῦ ὑποθέσεις. *)

pag. Reisk.

Ἐπειδή, κράτιστε ἀνθυπάτων Μόντιε, κατὰ τὸν Ὁμηρικὸν Ἀστερο- 1
παῖον περιδέξιος τὰ εἰς λόγους ὢν πρωτεύεις μὲν ἐν τῇ Ῥωμαίων φωνῇ

Tit. 1. *ΛΙΒΑΝΙΟΥ — ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ*] δημοσθένους βίος *u*, om *Ω*. 2. πρὸς — ὑποθέσεις om *F*. ἀνθιπάτων *Ω*.

*) Demosthenis codices habui quindecim. quorum

*F* Marcianus 416, membranaceus, forma maxima, foliis 322, post undecimum bipartitis. inest, post Libanii argumenta (f. 1—11) et orationum 68 epistolarumque indicem, (f. 12) Demosthenes et inde a f. 321 Lysiae oratio funebris, scripta illa ab eadem, ut opinor, manu ductibus minutis et compendiatis, quales esse solent scholiorum. scholia post folium 19 rarescunt.

*Π* Laurentianus plut. 59. cod. 9, manu scriptus eadem qua Aristophanes Ravennas.

*Σ* Parisiensis Regius 2934 (olim 125 et 2137), membranaceus, f. maxima, foliis 533, paginis bipartitis, versibus tricenis aut binis et tricenis, una manu scriptus, quanquam grandioribus sub finem litteris. *βιβλίον μονῆς τῶν σωσάνδρων ἔχον φύλλα πεντακόσια δέκα τετραδία ἑξήκοντα τέσσαρα.* margo lectiones habet varias a variis manibus additas: habet et analysin rhetoricam. orationum ordinem vide in catalogo Bibliothecae Regiae: sed post Halonnesiacam adde *περὶ εἰρήνης.* plerisque subscriptum Δ i. e. *διώρθωται*, subscriptus et numerus versuum. argumenta non omnia ab antiqua manu sunt.

*Υ* Parisiensis Regius 2935 (olim 2819), membranaceus, f. max., foliis 301, versibus plerumque 36, ab initio ad folium octavum 46, ubi recentior manus est (f. 9 — 26 = p. 81, 12 Reisk.) 34. folio 5 imo *liber hic est iohannis n. . . . ilini civis patavini.*

*Φ* Marcianus 418, membranaceus, f. quadrata, foliis 378, orationes habet 32, quarum prima est de corona. habet et prooemia et epistolas.

*Ω* 43, societatis Iesu Antverpiae, chartaceus, f. max., paginis 539. insunt Olynthiacae, Philippicae, de Rhodiorum libertate, de corona, de falsa legatione, ad epistolam, de syntaxi, de symmoriis, de Megalopolitanis, de foedere, Leptinea, Midiana, Aristocratea, Androtionea, Timocratea, Aristogit., Neaera, Amatoria, Funebris, prooemia. argumenta post falsam legationem desunt. lectio proxime accedit ad *Σ*.

*καὶ τῆς παρ' ἐκείνοις παιδείας ὁμολογουμένως τὸ πρεσβεῖον ἀνῄρησαι, ἀμελεῖς δὲ οὐδὲ τῆς Ἑλληνικῆς, ἅτε καὶ ἐν αὐτῇ διὰ τὸ τῆς φύσεως μέγεθος ὑπερέχειν δυνάμενος, ἀλλὰ περί τε τοὺς ἄλλους διατρίβεις καὶ περὶ τὸν τελεώτατον τῶν Ἑλληνικῶν ῥητόρων, τὸν Δημοσθένην, καὶ δὴ καὶ ἡμᾶς ἐβουλήθης τὰς ὑποθέσεις τῶν τούτου λόγων ἀναγράψασθαί σοι, δεχόμεθα μὲν ἄσμενοι τὸ πρόσταγμα (ἴσμεν γὰρ ὅτι πλείω τὴν τιμὴν ἢ πόνον ἔχει), ἀρξόμεθα δὲ τοῦ συντάγματος ἀπὸ τοῦ βίου τοῦ ῥήτορος, οὐχ ὅλον αὐτὸν διεξιόντες (περιττὸν γὰρ τοῦτο) ἀλλὰ τοσούτων 2 μνημονεύοντες, ὅσα δοκεῖ καὶ πρὸς κατάληψιν ἀκριβεστέραν τῶν λόγων συντελεῖν.]*

*k.* Parisiensis Regius 2998 (olim 264 et 2766) bombycinus, f. quadrata, ff. 389, ab initio mutilus.
*o.* Parisiensis Regius 2043.
*p.* ——————— 2508.
*q.* ——————— 2844.
*r.* ——————— 2936 (olim 380 et 2188, inter Colbertinos 3769, in catalogo codicum Graecorum Nicolai Rodulphi cardinalis 17) membranaceus, f. max., foliis 283, manu scriptus eadem qua Platonicus C. orationum quae insunt hic ordo est: Olynthiacae, Philippicae, ad epistolam, de Chersoneso, de Halonneso, de pace, in Androtionem, in Timocratem, de syntaxi, de symmoriis, pro Rhodiis, pro Megalopolitis, de corona, de falsa legatione, Leptinea, Midiana, in Aristogitonem, in Aristocratem, in Neaeram, Amatoria, Funebris, epistola Philippi, in Cononem, in Calliclem, in Olympiodorum, in Dionysodorum, in Aphobum, in Onetorem, in Pantaenetum, in Lacritum, in Nausimachum et Xenopithem, in Phormionem, in Zenothemin, pro Phormione, in Apaturium, de foedere Alexandri, de corona navali, in Macartatum, in Leocharem, in Boeotum, in Spudiam, in Timotheum, in Nicostratum, in Phaenippum, in Polyclem, in Eubulidem, in Theocrinem, prooemia. scholia pleraque rubrica scripta sunt. argumenta eis orationibus desunt, quae apud Reiskium in secundo volumine sunt.
*s.* Parisiensis Regius 2940, bombycinus, f. quadrata, foliis 334.
*t.* ——————— 2994, membranaceus.
*u.* ——————— Coislinianus 324, chartaceus, f. max., foliis 239:
*γρ ἐτελειώθη*
*ἐγράφει τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἰωάννου ἱερέως τοῦ ῥόσου*
*ω ω ω η*
*α υ ξβ μηνὸς νοεμβρίου κζ.* insunt, inde a folio 69, post vitam Demosthenis, Olynthiacae tres, Philippicae quattuor, de pace, de Halonneso, de Chersoneso, de Rhodiorum libertate, de corona, de falsa legatione.
*v.* Parisiensis Coislinianus 339, membranaceus, foliis 366 in duo volumina divisis, quorum alterum a f. 192 incipit. manus Platonico *Γ* similis. orationes insunt eae quae *Γ* insunt, et argumenta Libanii. scholia desunt.

v. 4. *τὸν*] *τὸ Ω.* *ῥημάτων F.* 7. *ἀρξώμεθα u.* 9. *ὅσω Ω.* 10. *συντελ̄ u.*

Δημοσθένει τοίνυν τῷ ῥήτορι πατὴρ ἦν Δημοσθένης, ἀνεπίληπτος τῷ γένει δοκῶν, ὡς καὶ Αἰσχίνης ἐχθρὸς ὢν μαρτυρεῖ (εἴρηται γοῦν οὕτως αὐτοῖς ῥήμασι „τούτῳ πατὴρ μὲν ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἀνὴρ ἐλεύθερος· οὐ γὰρ δεῖ ψεύσασθαι"), ἐργαστήριον δὲ οἰκετῶν μαχαιροποιῶν κεκτημένος ἐντεῦθεν τὴν τοῦ μαχαιροποιοῦ κλῆσιν ἔλαβε. τὸ μέντοι μητρῷον γένος τοῦ ῥήτορος οὐκ ἦν, ὥς φασι, καθαρῶς Ἀττικόν, Γύλωνος τοῦ πάππου τοῦ Δημοσθένους φυγόντος μὲν ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ προδοσίας ἐγκλήματι, οἰκήσαντος δὲ περὶ τὸν Πόντον, κἀκεῖ γυναῖκα ἀγαγομένου Σκύθιν τὸ γένος, ἐξ ἧς ἦν τοῦ Δημοσθένους ἡ μήτηρ Κλεοβούλη. εἰς τοῦτο γοῦν ἄλλοι τε λελοιδόρήκασι καὶ Αἰσχίνης, εἰπὼν ὡς ἄρα εἴη Σκύθης, βάρβαρος ἑλληνίζων τῇ φωνῇ. περὶ μὲν οὖν τοῦ γένους αὐτοῦ τοσαῦτα εἰρήσθω· ὀρφανὸς δὲ καταλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς κομιδῇ νέος ἦν μέν, ὥς φασιν, ἀσθενὴς τῷ σώματι καὶ νοσώδης, ὥστε μηδὲ εἰς παλαίστραν φοιτῆσαι, καθάπερ πάντες οἱ τῶν Ἀθηναίων παῖδες εἰώθεσαν. ὅθεν καὶ ἀνδρωθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν εἰς μαλακίαν ἐσκώπτετο καὶ Βάταλος ἐπωνυμίαν ἔσχεν· ἱστόρηται γάρ τινα Βάταλον Ἐφέσιον αὐλητὴν γενέσθαι, ὃς πρῶτος ὑποδήμασι γυναικείοις ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐχρήσατο καὶ μέλεσι κατεαγόσι, καὶ ὅλως τὴν τέχνην ἐμάλθαξεν· ἀπὸ τούτου δὲ τοὺς ἐκλύτους καὶ ἀνάνδρους Βατάλους ἐκάλουν.

Λέγεται δὲ τὸν Δημοσθένην τὴν πολλὴν καὶ σφοδρὰν ἐπὶ λόγους ὁρμὴν ἐντεῦθεν σχεῖν. Καλλίστρατος ἦν Ἀθηναῖος ῥήτωρ ἔνδοξος· οὗτος ἔμελλε δημοσίαν τινὰ δίκην ἀγωνίζεσθαι, φασίν, οἶμαι, τὴν περὶ 3
Ὠρωποῦ. ὁ τοίνυν Δημοσθένης παῖς ὢν ἐδεῖτο τοῦ ἐφεστῶτος οἰκέτου συγχωρῆσαι παραβαλεῖν αὐτῷ τῇ δίκῃ· καὶ ὃς ἐπέτρεψεν. ἀκούσας δὲ οὕτω διετέθη, ὥστε ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ὥρας πάντα πάρεργα πρὸς τοὺς λόγους θέσθαι. διδασκάλῳ δὲ χρησάμενος Ἰσαίῳ, μάλα δεινῷ ῥήτορι, εἰς ἄνδρας ἐγγραφεὶς εὐθὺς ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐπιτρόπων ἐνεστήσατο, κακῶς διῳκηκότων τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. καὶ εἷλε μὲν αὐτούς, οὐ μὴν ἠδυνήθη πάντα ἀπολαβεῖν ὅσα ἀπολώλεκε. τοὺς δὲ λόγους τοὺς ἐπιτροπικοὺς εἰσὶν οἵ φασιν Ἰσαίου καὶ οὐ Δημοσθένους εἶναι, διὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ ῥήτορος ἀπιστοῦντες (ὀκτωκαίδεκα γὰρ ἐτῶν ἦν, ὅτε πρὸς τούτους ἠγωνίζετο) καὶ ὅτι δοκοῦσιν οἱ λόγοι τὸ τοῦ Ἰσαίου πως ἐπιφαίνειν εἶδος. ἕτεροι δὲ νομίζουσι συντετάχθαι μὲν ὑπὸ Δημοσθένους, διωρθῶσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου. οὐδὲν δὲ θαυμαστόν, εἰ ὁ Δημοσθέ-

v. 2. ὡς καὶ] ὅπερ καὶ Ω, ὅπερ ἐστι u. 3. παιωνεὺς Ω. 4. ψεύδεσθαι F. 9. ἀγαγομένου Wolfius: libri enim ἀγομένου. 10. τε om FΩu. 12. οὖν om u. 16. βάταλος FΩu: Βάτταλος ς. similiter infra. τὴν ἐπωνυμίαν Ω. 18. ἐχρήσατο ante ἐπὶ ponit Ω. 20. τὸν Δημοσθένην post ὁρμὴν ponit ς. 24. παραλαβεῖν Ω. 27. ἀνεστήσατο F. 28. οὐ om Ω. 32. τὸ om Ωu. 34. διορθοῦσθαι FΩu. οὐδὲ u. δὲ om Ωu.

νης ἠδύνατο μὲν καὶ ἀπ᾿ ἐκείνης τῆς ἡλικίας συγγράφειν τοιούτους λόγους (ἡ γὰρ ὕστερον ὑπεροχὴ καὶ ταῦτα πιστοῦται), ἀπὸ δὲ νεαρᾶς ἔτι τῆς ἀσκήσεως τῆς ὑπὸ τῷ διδασκάλῳ τὸν ἐκείνου χαρακτῆρα πολλαχῇ μεμίμηται. μετὰ μέντοι τούτους τοὺς ἀγῶνας βραχὺ τῇ ἡλικίᾳ προελθὼν σοφιστεύειν ἐνεχείρησεν, εἶτα ἀπαλλαγεὶς τούτου συνηγόρησεν ἐν δικαστηρίῳ. τούτοις δὲ ὥσπερ γυμνασίοις χρησάμενος ἐπὶ τὸ δημαγωγεῖν καὶ τὰ τῆς πόλεως πράττειν ἦλθεν.

Ἔτι κἀκείνων μνημονευτέον, ὅτι τραυλὸς μὲν ἦν τὴν γλῶτταν ἐκ φύσεως, τὸ δὲ πνεῦμα ἀτονώτερος· ἐξ ὧν ἀμφοτέρων συνέβαινε φαυλοτάτην αὐτὸν τὴν ὑπόκρισιν παρεχόμενον οὐκ εὐδοκιμεῖν τὸ κατ᾿ ἀρχὰς ἐπὶ τοῖς λόγοις. διὸ καὶ πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα „τί ἐστι ῥητορική" ἀπεκρίνατο ὅτι ὑπόκρισις, δυσχεραίνων ὅτι διὰ ταύτην τῶν χειρόνων ἥττων 4 ἐφαίνετο. ἀλλὰ καὶ ταῦτα μελέτῃ κατώρθωσε καὶ ὅσα ἄλλα αὐτῷ πρὸς δημαγωγίαν ὑπῆν ἐλαττώματα. καὶ γὰρ δειλὸς ἦν τὸ πρῶτον πρὸς τοὺς τοῦ δήμου θορύβους καὶ εὐκατάπληκτος, ὥστε εὐθὺς ἐξίστασθαι. διὰ δὲ τοῦτό φασιν αὐτὸν ἄνεμον ῥαγδαῖον τηροῦντα καὶ κινουμένην σφοδρῶς τὴν θάλατταν παρὰ τοὺς αἰγιαλοὺς βαδίζοντα λέγειν, καὶ τῷ τῆς θαλάττης ἤχῳ συνεθίζεσθαι φέρειν τὰς τοῦ δήμου καταβοάς. μνημονεύονται δὲ αὐτοῦ καὶ οἰκήσεις κατάγειοι καὶ ξυρήσεις ἀπρεπεῖς, ἵνα δι᾿ αἰσχύνην μὴ προΐοι τοῦ τῆς οἰκίας δωματίου, καὶ ὡς οὐδὲ τὰς νύκτας ἐκάθευδεν, ἀλλὰ διεπονεῖτο πρὸς φῶς περὶ λόγους. ὅθεν καὶ Πυθέας σκώπτων ἔφη τοὺς λόγους τοῦ Δημοσθένους λύχνων ἀπόζειν. πρὸς ὃν ὁ Δημοσθένης ἀστείως ἅμα καὶ πικρῶς „οἶδα" εἶπεν „ὅτι σε λυπῶ λύχνον καίων·" διεβέβλητο γὰρ ὡς λωποδυτῶν νύκτωρ ὁ Πυθέας. καὶ μὴν ὅτι τε ὕδωρ ἐπετήδευε πίνειν, ἵνα ἐγρηγορυῖαν μᾶλλον παρέχηται τὴν διάνοιαν, ἅπασιν ὡμολόγηται, παρειλήφαμεν δὲ κἀκεῖνο, ὡς καὶ ξίφος ποτὲ ἐκ τῆς ὀροφῆς ἀπήρτησε καὶ ἱστάμενος ὑπὸ τοῦτο ἔλεγεν. ἐποίει δὲ τοῦτο δι᾿ αἰτίαν τοιαύτην. ἐν τῷ λέγειν ἀπρεπῶς τὸν ὦμον εἰώθει κινεῖν· ὑπερεκρέμασεν οὖν τοῦ ὤμου τὸ ξίφος ἐν χρῷ, καὶ οὕτω τῷ δέει τῆς πληγῆς ἐδυνήθη κατασχεῖν ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ πρέποντος σχήματος.

Ἀναγκαῖον δὲ διηγήσασθαι καὶ ὅπως εἶχε τά τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἀθηναίων πράγματα, ὅτε ἐπὶ τὸ δημαγωγεῖν ἦλθε Δημοσθένης. Θηβαῖοι Λακεδαιμονίους ἄρχοντας τῶν Ἑλλήνων καὶ μεγίστην δύναμιν ἔχοντας ἐν Λεύκτροις τῆς Βοιωτίας μάχῃ νικήσαντες αὐτοὶ παρῆλθον εἰς ἰσχύν, καὶ μετ᾿ ὀλίγον πρὸς Φωκέας πόλεμον ἐξήνεγκαν. ἦσαν δὲ

v. 4. κατὰ μ. τοῦτον τὸν ἀγῶνα Ω. 5. ἐνεχείρισεν Ωu. 8. κἀκεῖνο Ω. 12. ἥττον F. 19. κατάγοι u. 22. πυθίας Ωu. 30. ἠδυνήθη Ω. 33. τὸ] τῷ Ωu. 35. τῆς] τοῖς Ω. μάχην Ω. αὐτοῖς F, αὐτοὺς Ωu. 36. εἰς ὅπι Ω.

οἱ Φωκεῖς ἔθνος ὅμορον τῇ Εὐβοίᾳ, πόλεις ἔχον δύο καὶ εἴκοσιν. οὗ- 5 τοι καταλαβόντες τὸν τοῦ Πυθίου ναόν, πλησίον ὄντα, ἐσύλησαν· ἀνθ' ὅτου καὶ οἱ Θηβαῖοι πόλεμον ἐξήνεγκαν πρὸς αὐτούς. ἐπολέμουν δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τὸν συμμαχικὸν κληθέντα πόλεμον· Χῖοι γὰρ καὶ Ῥόδιοι καὶ Βυζάντιοι πάλαι ποτὲ ὄντες ὑπήκοοι Ἀθηναίων, τότε μετ' ἀλλήλων συστάντες καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι, πρὸς αὐτοὺς ἐπολέμουν. καὶ οὕτω μὲν ἡ Ἑλλὰς εἰς πολλὰ μέρη διῄρητο, Ἀθηναίων πολεμούντων πρὸς τοὺς προειρημένους καὶ Θηβαίων πρὸς Φωκέας καὶ Λακεδαιμονίων πρὸς Πελοποννησίους. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου παῖς εἰς τὴν Μακεδόνων βασιλείαν παρῆλθεν. Ἀμύντᾳ γὰρ τῷ Μακεδονίας βασιλεῖ τρεῖς ἐγένοντο παῖδες ἐξ Εὐρυδίκης τῆς Ἰλλυρίδος, Ἀλέξανδρος, Περδίκκας, Φίλιππος. τούτων ὁ μὲν πρεσβύτερος Ἀλέξανδρος δολοφονηθεὶς ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ Περδίκκας πρὸς Ἰλλυριοὺς μαχόμενος· Φίλιππος δὲ ὁ νεώτατος ἐτύγχανε μὲν ἐν Θήβαις ὁμηρεύων, ὡς δὲ ἐπύθετο τὸν Περδίκκου θάνατον, ὑπεξελθὼν λάθρᾳ καὶ ὀξέως εἰς Μακεδονίαν ἀφικόμενος κατέσχε τὴν ἀρχήν. Ἀθηναῖοι δ' ἄρ' ἕτερόν τινα, γένους μὲν ὄντα τοῦ βασιλικοῦ, φυγάδα δὲ ἐκ Μακεδονίας, ἐπὶ βασιλείαν κατῆγον μετὰ πολλοῦ πλήθους στρατιωτῶν. τούτοις ὁ Φίλιππος ἐπιθέμενος ἐνίκησε μάχῃ· καὶ ὅσους συνέλαβεν αἰχμαλώτους τῶν Ἀθηναίων, ἀφῆκεν ἄνευ λύτρων, οὐ κατ' εὔνοιαν τῆς πόλεως οὐδὲ δι' ἐπιείκειαν τρόπου.

## ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ. 6

Τῆς ῥητορικῆς μέρη τρία, ἐπιδεικτικόν, συμβουλευτικὸν καὶ δικανικόν. τοῖν μὲν οὖν δυοῖν ἄκρος ἀγωνιστὴς γέγονε, τοῦ τε δικανικοῦ καὶ συμβουλευτικοῦ· ἐπιδεικτικοὺς δὲ οὐκ ἔχομεν αὐτοῦ λόγους. τοὺς γὰρ φερομένους οὐ πιστευτέον εἶναι Δημοσθένους, τὸν ἐπιτάφιον καὶ τὸν ἐρωτικόν· πολὺ γὰρ τῆς ἐκείνου δυνάμεως ἀπολείπονται. καὶ οὐχ ἡμετέραν γνώμην λέγομεν, ἀλλὰ καὶ Διονυσίῳ τῷ Ἁλικαρνασσεῖ τοῦτο συνδοκεῖ. ὅτι μὲν γὰρ εἶπεν ἐπιτάφιον λόγον Δημοσθένης, ὡμολόγηται· οὐ μὴν τοῦτον εἰκὸς εἶναι τὸν ὑπ' ἐκείνου ῥηθέντα, πάνυ φαύλως καὶ ἀσθενῶς ἔχοντα. τῶν δὲ συμβουλευτικῶν αὐτοῦ λόγων οἱ μὲν αὐτὸ τοῦτο ἔχουσιν ἐπίγραμμα, συμβουλευτικοί, οἱ δὲ οὐδὲν μὲν ἧττόν εἰσι συμβουλευτικοί, Φιλιππικοὶ δὲ οἴδε ἐπιγράφονται, ἐκ τοῦ περὶ τῶν τοῦ Φιλίππου πραγμάτων εἰρῆσθαι τὴν κλῆσιν λαχόντες. καὶ τῶν Φιλιππικῶν ἕκαστος ἰδίαν τινὰ ἐπιγραφὴν ἔχει κατὰ τὴν τῶν πραγμάτων ἑκάστων ἰδιότητα.

v. 1. οὗτοι δὲ κ. Fu. 5. συστάντες μετ' ἀλλήλων Ω. 8. εἰρημένους Ω. καὶ ante Λακεδαιμονίων add Ωu. 12. περδίκας Ωu, qui sic et infra. 17. γένος F. βασιλείαν] βασιλέα FΩu. 20. δ' om Ωu. τρόπου] τοῦ τρόπου Ω. 21. ΠΕΡΙ — ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ] περὶ τῆς ῥητορικῆς διαιρέσεως u. 22. συμβ. καὶ δικαν.] δικαν. συμβ. F. 23. οὖν om FΩu. 24. λόγους αὐτοῦ Ω. 27. καὶ om Ω. 32. τοῦ Φιλίππου om FΩu.

1.

# ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Α.

*ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.* Ὄλυνθος ἦν πόλις ἐπὶ Θρᾴκης, Ἑλληνικὸν δὲ ταύτῃ τῶν ἐνοικούντων τὸ γένος, ἀπὸ Χαλκίδος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ· ἡ δὲ Χαλκὶς Ἀθηναίων ἄποικος. πολλοὶ δὲ πόλεμοι καὶ ἔνδοξοι 7 τῆς Ὀλύνθου· Ἀθηναίοις τε γὰρ ἐπολέμησεν ἄρχουσι τῶν Ἑλλήνων τὸ παλαιὸν καὶ αὖθις Λακεδαιμονίοις. χρόνῳ τε εἰς δύναμιν προῆλθε μεγάλην, καὶ τῶν συγγενῶν πόλεων ἐπῆρχεν· ἦν γὰρ ἐπὶ Θρᾴκης πολύ τι γένος Χαλκιδικόν. Φιλίππῳ δὲ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ συμμαχίαν οἱ Ὀλύνθιοι ποιησάμενοι, καὶ πολεμοῦντες μετ' αὐτοῦ πρὸς Ἀθηναίους τὰ κατ' ἀρχάς, καὶ τοῦτο μὲν Ἀνθεμοῦντα παρὰ τοῦ Μακεδόνος εἰληφότες, πόλιν ἀμφισβητήσιμον Μακεδόσι καὶ Ὀλυνθίοις, τοῦτο δὲ Ποτίδαιαν, ἣν Ἀθηναίων ἐχόντων ἐκπολιορκήσας ὁ Φίλιππος Ὀλυνθίοις παρέδωκεν, ὕστερον ὑποπτεύειν ἤρξαντο τὸν βασιλέα, ὁρῶντες αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ πολλὴν τὴν αὔξησιν, οὐ πιστὴν δὲ τὴν γνώμην. ἀποδημοῦντα δὲ τηρήσαντες αὐτόν, πέμψαντες πρέσβεις πρὸς Ἀθηναίους κατελύσαντο τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ποιοῦντες τοῦτο παρὰ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς Φίλιππον· συνετέθειντο γὰρ καὶ κοινῇ πολεμεῖν πρὸς Ἀθηναίους, κἂν ἄλλο τι δόξῃ, κοινῇ σπείσασθαι. ὁ δὲ Φίλιππος πάλαι μὲν προφάσεως ἐπ' αὐτοὺς δεόμενος, τότε δὲ ταύτην λαβών, ὡς τὰς συνθήκας παραβεβηκόσι καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ φιλίαν ἐσπεισμένοις πόλεμον ἐπήνεγκεν. οἱ δὲ πεπόμφασι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας περὶ βοηθείας, οἷς ὁ Δημοσθένης συναγορεύει, βοηθεῖν κελεύων τοῖς Ὀλυνθίοις. καί φησι τὴν Ὀλυνθίων σωτηρίαν ἀσφάλειαν εἶναι τῶν Ἀθηναίων· σωζομένων γὰρ τῶν Ὀλυνθίων οὐδέποτε ἥξειν εἰς τὴν Ἀττικὴν Φίλιππον, ἀλλὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἐξουσίαν ἔσεσθαι πλεῖν ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν κἀκεῖ ποιεῖσθαι τὸν πόλεμον· εἰ δὲ ὑπὸ Φιλίππῳ γένοιτο 8 ἡ πόλις αὕτη, ἀνεῖσθαι τὴν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁδὸν τῷ βασιλεῖ. φησὶ δὲ δύσμαχον εἶναι τὸν Φίλιππον οὐχ ὡς ὑπείληπται, θαρσύνων ἐπ' αὐτὸν τοὺς Ἀθηναίους.

v. 1. *ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ*] ὑπόθεσις λόγου ὀλυνθιακοῦ α F, προθεωρία τοῦ πρώτου λόγου Ω, προθεωρία u. Θράκην F. 2. ταύτῃ τῶν ΥΩuv, ταύτην τῶν F. 6. ἐπῆρχεν F, ceteri ὑπερεῖχεν: mg Υ ἔσχεν. τι om Υ. 10. Μακεδόσι] καὶ μακεδόσι Ωuv. 12. ὕστερον δὲ ὑπ. Υ. 16. τὰς om Ω. συνετέθειτο Ωuv. 18. ταῦτα u. 21. συνηγορεύει Ω. 22. εἶναι τῶν ἀθηναίων Υ: τῶν ἀθηναίων εἶναι ς. 23. γὰρ] δὲ F. 25. γέ-
ὰς ας
νηται Ωuv. 26. τους ἀθηναιους Υ. 27. δυσμάχητον Υ. οὐχ ὡς Wolfius: libri οὕτως.

*Διείλεκται δὲ καὶ περὶ τῶν δημοσίων χρημάτων, συμβουλεύων ποιῆσαι αὐτὰ στρατιωτικὰ ἀντὶ θεωρικῶν. καὶ τὸ ἔθος οὐ πρόδηλον ὄν, ᾧ ἐχρῶντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἀνάγκη σαφηνίσαι. οὐκ ὄντος τὸ παλαιὸν θεάτρου λιθίνου παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ ξυλίνων συμπηγνυμένων ἰκρίων, καὶ πάντων καταλαμβάνειν τόπον σπευδόντων, πληγαί τε ἐγίνοντο καί που καὶ τραύματα. τοῦτο κωλῦσαι βουληθέντες οἱ προεστῶτες τῶν Ἀθηναίων ὠνητοὺς ἐποιήσαντο τοὺς τόπους, καὶ ἕκαστον ἔδει διδόναι δύο ὀβολοὺς καὶ καταβαλόντα θέαν ἔχειν. ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν οἱ πένητες τῷ ἀναλώματι λυπεῖσθαι, ἐκ τοῦ δημοσίου λαμβάνειν ἕκαστον ἐτάχθη τοὺς δύο ὀβολούς. ἐντεῦθεν μὲν οὖν τὸ ἔθος ἤρξατο, προῆλθε δὲ εἰς τοῦτο ὥστε οὐκ εἰς τοὺς τόπους μόνον ἐλάμβανον, ἀλλὰ ἁπλῶς πάντα τὰ δημόσια χρήματα διενέμοντο. ὅθεν καὶ περὶ τὰς στρατείας ὀκνηροὶ κατέστησαν. πάλαι μὲν γὰρ στρατευόμενοι μισθὸν παρὰ τῆς πόλεως ἐλάμβανον, τότε δὲ ἐν ταῖς θεωρίαις καὶ ταῖς ἑορταῖς οἴκοι μένοντες διενέμοντο τὰ χρήματα· οὐκέτι οὖν ἤθελον ἐξιέναι καὶ κινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ νόμον ἔθεντο περὶ τῶν θεωρικῶν τούτων χρημάτων, θάνατον ἀπειλοῦντα τῷ γράψαντι μετατεθῆναι ταῦτα εἰς τὴν ἀρχαίαν τάξιν καὶ γενέσθαι στρατιωτικά. διὸ ὁ Δημοσθένης εὐλαβῶς ἅπτεται τῆς περὶ τούτου συμβουλῆς, καὶ ὑπερωτήσας ἑαυτὸν ὅτι „σὺ γράφεις ταῦτα εἶναι "στρατιωτικά;" ἐπιφέρει „μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε." τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν θεωρικῶν.*

*Διείλεκται δὲ ὁ ῥήτωρ καὶ περὶ πολιτικῆς δυνάμεως, ἀξιῶν αὐτοὺς στρατεύεσθαι καὶ μὴ διὰ ξένων, ὥσπερ εἰώθεσαν, ποιεῖσθαι τὴν βοήθειαν· τοῦτο γὰρ αἴτιον εἶναί φησι τοῦ τὰ πράγματα ἀπόλλυσθαι.*

Ἀντὶ πολλῶν ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρημάτων ὑμᾶς ἑλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμ-

χρη
v. 1. πραγμάτων Τ. 2. αὐτὰ ποιῆσαι Τ. πρόσδηλον u. 3. ὂν om Τ. ἀνάγκη οὖν σαφηνίσαι ταῦτα. οὐκ Τ. 5. τόπον] τὸν τόπον Τ. 6. βουλόμενοι Ω. τῶν om Τ. 8. καταβαλόντα] βαλόντα ΤΩuv, βάλλοντα F. 9. λυπεῖσθαι ante τῷ ponit Τ. 11. τοῦτο] τοσοῦτον ς. τοὺς τόπους Τ, ceteri τοῦτο. 14. καὶ] καὶ ἐν Τ. 16. καὶ om F. 17. ταῦτα] τε ταῦτα u, τε αὐτὰ Τ. 18. διὸ] διὰ τοῦτο Τ. 19. ὑπηρώτησεν Τ. 20. ἐπιφέρει] καὶ ἐπιφέρει Τ. ταῦτα Ωv. 24. ἔφη F. § 1, 1. ἂν om Σ.
οὐ
3. ὧν Ω, οὗ Τ.

βουλεύειν· οὐ γὰρ μόνον εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἥκει τις, τοῦτ᾽ ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν εἰπεῖν, ὥστ᾽ ἐξ ἁπάντων ῥᾳδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι.

2 Ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μόνον οὐχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτέον ἐστίν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε· ἡμεῖς δ᾽ οὐκ οἶδ᾽ ὅντινά μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. ἔστι δὴ τά γ᾽ ἐμοὶ δοκοῦντα ψηφίσασθαι μὲν ἤδη τὴν βοήθειαν, καὶ παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην, ὅπως ἐνθένδε βοηθήσετε καὶ μὴ πάθητε ταὐτὸν ὅπερ καὶ πρότερον, πρεσβείαν δὲ πέμπειν, ἥτις
3 ταῦτ᾽ ἐρεῖ καὶ παρέσται τοῖς πράγμασιν· ὡς ἔστι μάλιστα τοῦτο δέος, μὴ πανοῦργος ὢν καὶ δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι, τὰ μὲν εἴκων, ἡνίκα ἂν τύχῃ, τὰ δ᾽ ἀπειλῶν (ἀξιόπιστος δ᾽ ἂν εἰκότως φαίνοιτο), τὰ δ᾽ ἡμᾶς διαβάλλων καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν, τρέψηται
4 καὶ παρασπάσηταί τι τῶν ὅλων πραγμάτων. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἐπιεικῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦθ᾽, ὃ δυσμαχώτατόν ἐστι τῶν Φιλίππου πραγμάτων, καὶ βέλτιστον ὑμῖν· τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐκεῖνον ἕνα ὄντα κύριον καὶ ῥητῶν καὶ ἀποῤῥήτων, καὶ ἅμα στρατηγὸν καὶ δεσπότην καὶ ταμίαν, καὶ πανταχοῦ αὐτὸν παρεῖναι τῷ στρατεύματι, πρὸς μὲν τὸ τὰ τοῦ πολέμου ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν πράττεσθαι πολλῷ προέχει, πρὸς δὲ τὰς καταλλαγάς, ἃς ἂν ἐκεῖνος ποιήσαιτο ἄσμενος πρὸς Ὀλυνθίους, ἐναν-



2, 6. παρασκευάσασθαι F. 7. libri βοηθήσητε. 3, 2. ἄνθρωπος] libri ἄνθρωπος et hic et § 24 et or. 4, 57. 18, 303. 19, 96 et 350. 21, 224. 23, 170. 25, 72. 40, 61, deficiente casum rectum, qui obliquos usque comitatur, articulo. quod rescripsi, a Σ accepi 3, 18 et 4, 12. eadem causa fuit reponendi ἅνθρωποι 8, 16. 24, 15. 60, 6: ἁδελφὸς 19, 262. 21, 100. 29, 20. 58, 35. (conf. 19, 136. 14, 72. 58, 87): ἁνὴρ 20, 47 et 52. epist. 3, 25. (conf. 20, 38). αὑτὸς est 20, 54. coll. 166: reddendum fortasse 21, 237. simile ἄν i. e. ἃ ἂν 20, 104. 39, 26. 46, 7. 4. ἀξιόπιστα γρ FΣ. 4, 1. τι om T. 7. τὸ om Σ. 9. ποιήσαιτο γρ F: ποιήσηται s.

5 τίως ἔχει. δῆλον γάρ ἐστι τοῖς Ὀλυνθίοις ὅτι νῦν οὐ
περὶ δόξης οὐδ' ὑπὲρ μέρους χώρας πολεμοῦσιν, ἀλλ'
ἀναστάσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ τῆς πατρίδος, καὶ ἴσα-
σιν ἅ τ' Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε τοὺς παραδόντας αὐτῷ
τὴν πόλιν καὶ Πυδναίων τοὺς ὑποδεξαμένους· καὶ ὅλως
ἄπιστον, οἶμαι, ταῖς πολιτείαις ἡ τυραννίς, ἄλλως τε
6 κἂν ὅμορον χώραν ἔχωσι. ταῦτ' οὖν ἐγνωκότας ὑμᾶς, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τἆλλ' ἃ προσήκει πάντα ἐνθυμου-
μένους φημὶ δεῖν ἐθελῆσαι καὶ παροξυνθῆναι καὶ τῷ πο-
λέμῳ προσέχειν, εἴ περ ποτε, καὶ νῦν, χρήματα εἰσφέ-
ροντας προθύμως καὶ αὐτοὺς ἐξιόντας καὶ μηδὲν ἐλλεί-
ποντας. οὐδὲ γὰρ λόγος οὐδὲ σκῆψις ἔθ' ὑμῖν τοῦ μὴ τὰ
7 δέοντα ποιεῖν ἐθέλειν ὑπολείπεται. νυνὶ γάρ, ὃ πάντες
ἐθρυλεῖτε, ὡς Ὀλυνθίους ἐκπολεμῶσαι δεῖ Φιλίππῳ, 11
γέγονεν αὐτόματον, καὶ ταῦθ' ὡς ἂν ὑμῖν μάλιστα
συμφέροι. εἰ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν πεισθέντες ἀνείλοντο τὸν
πόλεμον, σφαλεροὶ σύμμαχοι καὶ μέχρι του ταῦτ' ἂν
ἐγνωκότες ἦσαν ἴσως· ἐπειδὴ δ' ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγ-
κλημάτων μισοῦσι, βεβαίαν εἰκὸς τὴν ἔχθραν αὐτοὺς
8 ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται καὶ πεπόνθασιν ἔχειν. οὐ δεῖ δὴ
τοιοῦτον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παραπεπτωκότα καιρὸν
ἀφεῖναι, οὐδὲ παθεῖν ταὐτὸν ὅπερ ἤδη πολλάκις πρότε-
ρον πεπόνθατε. εἰ γάρ, ὅθ' ἥκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθη-
κότες καὶ παρῆσαν Ἀμφιπολιτῶν Ἱέραξ καὶ Στρατο-
κλῆς ἐπὶ τουτὶ τὸ βῆμα, κελεύοντες ἡμᾶς πλεῖν καὶ πα-
ραλαμβάνειν τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν παρειχόμεθ' ἡμεῖς
ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν προθυμίαν ἥνπερ ὑπὲρ τῆς Εὐβοέων
σωτηρίας, εἴχετ' ἂν Ἀμφίπολιν τότε καὶ πάντων τῶν
9 μετὰ ταῦτα ἂν ἦτε ἀπηλλαγμένοι πραγμάτων. καὶ πά-

5, 4. ἅ τ'] ἅτε Ω. 7, 1. νῦν Υ. 2. ἐθρυλεῖτε FΣΥ, ἐθρύλουν τε γρ FΣ: ἐθρυλλεῖτε ς. δεῖ] δεῖν Σων. 3. τοῦθ' Υ. 4. ὑμῶν Σ: ceteri ἡμῶν. 8, 1. δεῖ δὴ] δὴ δεῖ Υ. 2. τοιοῦτον post ἀθηναῖοι ponit Υ. ἄνδρες om Υ, idque constanter. 3. ταυτὸ Συ. 6. ἡμᾶς Υ, ὑμᾶς (ἡ) F: ὑμᾶς ς. 7. ἡμεῖς] ἡμεῖς καὶ ΥΩων. 9, 1. ἂν] αὖ Υ.

λιν ἡνίκα Πύδνα, Ποτίδαια, Μεθώνη, Παγασαί, τἆλ-
λα, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγων διατρίβω, πολιορκούμενα
ἀπηγγέλλετο, εἰ τότε τούτων ἑνί τῷ πρώτῳ προθύμως
καὶ ὡς προσῆκεν ἐβοηθήσαμεν αὐτοί, ῥᾴονι καὶ πολὺ
ταπεινοτέρῳ νῦν ἂν ἐχρώμεθα τῷ Φιλίππῳ. νῦν δὲ τὸ
μὲν παρὸν ἀεὶ προϊέμενοι, τὰ δὲ μέλλοντα αὐτόματ' οἰό-
μενοι σχήσειν καλῶς, ηὐξήσαμεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
Φίλιππον ἡμεῖς, καὶ κατεστήσαμεν τηλικοῦτον ἡλίκος
οὐδείς πω βασιλεὺς γέγονε Μακεδονίας. νυνὶ δὴ καιρὸς
ἥκει τις οὗτος, ὁ τῶν Ὀλυνθίων, αὐτόματος τῇ πόλει,
10 ὃς οὐδενός ἐστιν ἐλάττων τῶν προτέρων ἐκείνων. καὶ
ἔμοιγε δοκεῖ τις ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δίκαιος λογιστὴς
τῶν παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ὑπηργμένων καταστάς, καί- 12
περ οὐκ ἐχόντων ὡς δεῖ πολλῶν, ὅμως μεγάλην ἂν ἔχειν
αὐτοῖς χάριν, εἰκότως· τὸ μὲν γὰρ πολλὰ ἀπολωλεκέναι
κατὰ τὸν πόλεμον τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἄν τις θείη
δικαίως, τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι πεφηνέναι
τέ τινα ἡμῖν συμμαχίαν τούτων ἀντίῤῥοπον, ἂν βουλώ-
μεθα χρῆσθαι, τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημ' ἂν
11 ἔγωγε θείην. ἀλλ' οἶμαι, παρόμοιόν ἐστιν ὅπερ καὶ περὶ
τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως· ἂν μὲν γάρ, ὅσα ἄν τις
λάβῃ, καὶ σώσῃ, μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν, ἂν
δ' ἀναλώσας λάθῃ, συνανάλωσε καὶ τὸ μεμνῆσθαι τὴν
χάριν. καὶ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως οἱ μὴ χρησάμενοι
τοῖς καιροῖς ὀρθῶς, οὐδ' εἰ συνέβη τι παρὰ τῶν θεῶν χρη-
στόν, μνημονεύουσι· πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐκβὰν ἕκα-
στον τῶν προϋπαρξάντων ὡς τὰ πολλὰ κρίνεται. διὸ

v. 3. ἑνί τῳ πρῶτον Υ, ἑνὶ τῷ τρόπῳ corr υ: ceteri ἑνὶ τῷ πρώτῳ. 5. ἂν om Ω. νῦν δὲ] νυνὶ δὲ Υυ. 7. καλῶς καὶ ηὐξήσαμεν Ωυυ. 9. πω] πώποτε Υ et γρ ΦΣ. μακεδονίας γέγονε Υ. νυνὶ δὴ Φ, νῦν ἤδη Σ: ceteri νυνὶ δέ. 10, 1. πρότέρων (o) Φ, πρότε-ρον Σ. 5. ὑπηρετημένων ΦΣ. 11, 6. τὸν om Σ. 8. τέ] δέ Υ. ἡμῖν om Ωυ. 11, 3. ἂν δ' — χάριν om pr Υ. 4. συνηνήλωσε (α) Ω. μεμνῆσθαι τῇ τύχῃ τὴν ΥΩυ et γρ ΦΣ. 8. τῶν πρὶν ὑπαρ-ξάντων Σ, τῶν ὑπαρξάντων Υ. ὡς τὰ πολλὰ om pr Σ.

καὶ σφόδρα δεῖ τῶν λοιπῶν ἡμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
φροντίσαι, ἵνα ταῦτ' ἐπανορθωσάμενοι τὴν ἐπὶ τοῖς πε-
12 πραγμένοις ἀδοξίαν ἀποτριψώμεθα. εἰ δὲ προησόμεθα ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τούτους τοὺς ἀνθρώπους, εἶτ' Ὄλυν-
θον ἐκεῖνος καταστρέψεται, φρασάτω τις ἐμοὶ τί τὸ κω-
λῦον ἔτ' αὐτὸν ἔσται βαδίζειν ὅποι βούλεται. ἆρά γε
λογίζεταί τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρεῖ τὸν
τρόπον δι' ὃν μέγας γέγονεν ἀσθενὴς ὢν τὸ κατ' ἀρχὰς
Φίλιππος; τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβών, μετὰ ταῦτα
Πύδναν, πάλιν Ποτίδαιαν, Μεθώνην αὖθις, εἶτα Θεττα-
13 λίας ἐπέβη· μετὰ ταῦτα Φεράς, Παγασάς, Μαγνησίαν,
πάνθ' ὃν ἐβούλετο εὐτρεπίσας τρόπον ᾤχετ' εἰς Θρᾴκην· 13
εἶτ' ἐκεῖ τοὺς μὲν ἐκβαλὼν τοὺς δὲ καταστήσας τῶν βα-
σιλέων ἠσθένησε· πάλιν ῥαΐσας οὐκ ἐπὶ τὸ ῥᾳθυμεῖν
ἀπέκλινεν, ἀλλ' εὐθὺς Ὀλυνθίοις ἐπεχείρησεν. τὰς δ' ἐπ'
Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας αὐτοῦ καὶ πρὸς Ἀρύμβαν καὶ
ὅποι τις ἂν εἴποι παραλείπω στρατείας.

14 Τί οὖν, τις ἂν εἴποι, ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν; ἵνα γνῶτε
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ αἴσθησθε ἀμφότερα, καὶ τὸ προΐ-
εσθαι καθ' ἕκαστον ἀεί τι τῶν πραγμάτων ὡς ἀλυσιτε-
λές, καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην ᾗ χρῆται καὶ συζῇ Φί-
λιππος, ὑφ' ἧς οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπρα-
γμένοις ἡσυχίαν σχήσει. εἰ δ' ὁ μὲν ὡς ἀεί τι μεῖζον τῶν
ὑπαρχόντων δεῖ πράττειν ἐγνωκὼς ἔσται, ὑμεῖς δὲ ὡς
οὐδενὸς ἀντιληπτέον ἐρρωμένως τῶν πραγμάτων, σκο-
15 πεῖσθε εἰς τί ποτ' ἐλπὶς ταῦτα τελευτῆσαι. πρὸς θεῶν, τίς
οὕτως εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλε-
μον δεῦρο ἥξοντα, ἂν ἀμελήσωμεν; ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο γε-
νήσεται, δέδοικα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον,
ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι ῥᾳδίως ἐπὶ τοῖς μεγάλοις τόκοις

v. 1. ὑμᾶς FΣΩuv. 2. φροντίσαι F. (ζειν) 12, 4. γε om Σ.
13, 2. ἐς Σ. 4. τῷ Y. 6. ἀρύββαν F. (μ) 7. ἄν τις Y.
14, 7. δεῖ] ἔτι δεῖ Y. ἡμεῖς u. 8. σκοπεῖτε Y. 15, 2. ἐστιν
εὐήθης ἡμῶν Y.

μικρὸν εὐπορήσαντες χρόνον ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων
ἀπέστησαν, οὕτω καὶ ἡμεῖς, ἂν ἐπὶ πολλῷ φανῶμεν ἐῤῥα-
θυμηκότες καὶ ἅπαντα πρὸς ἡδονὴν ζητοῦντες, πολλὰ καὶ
χαλεπὰ ὧν οὐκ ἠβουλόμεθα ὕστερον εἰς ἀνάγκην ἔλθω-
μεν ποιεῖν, καὶ κινδυνεύσωμεν περὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ.
16 Τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν ἴσως φήσαι τις ἂν ῥᾴδιον καὶ
παντὸς εἶναι, τὸ δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων ὅ τι δεῖ πράττειν
ἀποφαίνεσθαι, τοῦτ' εἶναι συμβούλου. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀγνοῶ
μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦθ', ὅτι πολλάκις ὑμεῖς οὐ τοὺς 14
αἰτίους ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ τῶν πραγμάτων εἰπόν-
τας ἐν ὀργῇ ποιεῖσθε, ἄν τι μὴ κατὰ γνώμην ἐκβῇ· οὐ μὴν
οἶμαι δεῖν τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν σκοποῦνθ' ὑποστείλασθαι
17 περὶ ὧν ὑμῖν συμφέρειν ἡγοῦμαι. φημὶ δὴ διχῇ βοηθη-
τέον εἶναι τοῖς πράγμασιν ὑμῖν, τῷ τε τὰς πόλεις τοῖς
Ὀλυνθίοις σώζειν καὶ τοὺς τοῦτο ποιήσοντας στρατιώτας
ἐκπέμπειν, καὶ τῷ τὴν ἐκείνου χώραν κακῶς ποιεῖν καὶ
τριήρεσι καὶ στρατιώταις ἑτέροις· εἰ δὲ θατέρου τούτων
ὀλιγωρήσετε, ὀκνῶ μὴ μάταιος ὑμῖν ἡ στρατεία γένηται.
18 εἴτε γὰρ ὑμῶν τὴν ἐκείνου κακῶς ποιούντων ὑπομείνας
τοῦτο Ὄλυνθον παραστήσεται, ῥᾳδίως ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἐλ-
θὼν ἀμυνεῖται· εἴτε βοηθησάντων μόνον ὑμῶν εἰς Ὄλυν-
θον ἀκινδύνως ὁρῶν ἔχοντα τὰ οἴκοι προσκαθεδεῖται καὶ
προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι, περιέσται τῷ χρόνῳ τῶν πο-
λιορκουμένων. δεῖ δὴ πολλὴν καὶ διχῇ τὴν βοήθειαν εἶναι.
19 Καὶ περὶ μὲν τῆς βοηθείας ταῦτα γιγνώσκω· περὶ δὲ
χρημάτων πόρου, ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρήματα ὑμῖν,
ἔστιν ὅσα οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων στρατιωτικά·
ταῦτα δὲ ὑμεῖς οὕτως ὡς βούλεσθε λαμβάνετε. εἰ μὲν οὖν
ταῦτα τοῖς στρατευομένοις ἀποδώσετε, οὐδενὸς ὑμῖν προσ-
δεῖ πόρου, εἰ δὲ μή, προσδεῖ, μᾶλλον δ' ἅπαντος ἐνδεῖ

16, 1. ἐπιταμᾶν u. ἂν om Υ. 7. οἶμαι FΩuv, οἴομαι Σ, οἴομαί γε Υ. 17, 1. ἡμῖν Υ. δὴ] δ' οὖν Υ, δεῖν u. 2. πόλεις] πύλας v. 3. τοὺς] τῷ τοὺς Υ. 6. libri ἡμῖν. στρατιά [ει] Σ, στρατιὰ F. 18, 2. οἰκίαν F. 6. δὴ] δὲ F. 19, 2. ἡμῖν Ω. 6. δὲ παντὸς Υ.

τοῦ πόρου. τί οὖν, ἄν τις εἴποι, σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι 20 στρατιωτικά; μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι στρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι καὶ [ταῦτ'] εἶναι στρατιωτικὰ καὶ μίαν σύνταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα· ὑμεῖς δὲ οὕτω πως ἄνευ πραγμάτων λαμβάνετε εἰς τὰς ἑορτάς. ἔστι δὴ λοιπόν, οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλῶν δέῃ, πολλά, ἂν ὀλίγων, ὀλίγα. δεῖ δὲ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔστι γενέσθαι τῶν δεόντων. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλους τινὰς ἄλλοι πόρους, ὧν ἕλεσθε ὅστις ὑμῖν συμφέρειν δοκεῖ· καὶ ἕως ἐστὶ καιρός, ἀντιλάβεσθε τῶν πραγμάτων.

21 Ἄξιον δὲ ἐνθυμηθῆναι καὶ λογίσασθαι τὰ πράγματα, ἐν ᾧ καθέστηκε νυνί, τὰ Φιλίππου. οὔτε γάρ, ὡς δοκεῖ καὶ φήσειέ τις ἂν μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς, εὐτρεπῶς, οὐδ' ὡς ἂν κάλλιστ' αὐτῷ τὰ παρόντ' ἔχοι· οὔτ' ἂν ἐξήνεγκε τὸν πόλεμόν ποτε τοῦτον ἐκεῖνος, εἰ πολεμεῖν ᾠήθη δεήσειν αὐτόν, ἀλλ' ὡς ἐπιὼν ἅπαντα τότε ἤλπιζε τὰ πράγματα ἀναιρήσεσθαι, κᾆτα διέψευσται. τοῦτο δὴ πρῶτον αὐτὸν ταράττει παρὰ γνώμην γεγονός, καὶ πολλὴν ἀθυμίαν αὐτῷ παρέχει, εἶτα τὰ τῶν Θετταλῶν. 22 ταῦτα γὰρ ἄπιστα μὲν ἦν δήπου φύσει καὶ ἀεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις, κομιδῇ δ', ὥσπερ ἦν, καὶ ἔστι νῦν τούτῳ. καὶ γὰρ Παγασὰς ἀπαιτεῖν αὐτόν εἰσιν ἐψηφισμένοι, καὶ Μαγνησίαν κεκωλύκασι τειχίζειν. ἤκουον δ' ἔγωγέ τινων ὡς οὐδὲ τοὺς λιμένας καὶ τὰς ἀγορὰς ἔτι δώσοιεν αὐτῷ καρποῦσθαι· τὰ γὰρ κοινὰ τὰ Θετταλῶν ἀπὸ τούτων δέοι διοικεῖν, οὐ Φίλιππον λαμβάνειν. εἰ δὲ τούτων ἀποστερηθήσεται τῶν χρημάτων, εἰς στενὸν κομιδῇ τὰ 23 τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται. ἀλλὰ μὴν τόν γε Παίονα καὶ τὸν Ἰλλυριὸν καὶ ἁπλῶς τούτους ἅπαντας ἡγεῖσθαι χρὴ αὐτονόμους ἥδιον ἂν καὶ ἐλευ-

20, 5. λαμβάνειν FΣ. 7. δὲ] δὴ Ωu. 8. δὲ — ἄλλοι] δέ τινες καὶ ἄλλους Υ. 21, 3. εὐπρεπῶς ΥΩυ. 4. libri ἔχῃ. 22, 2. τουτο Ω. 6. τὰ Θ.] τῶν Θ. Υ. 7. εἰ FΣΥ: ἂν ς. 8. ἀποστερηθήσεται FΣ, ἀποστερήσεται Υ: ἀποστερηθῇ ς. 23, 1. τοῖς ξένοις om υ. 2. παιόνα F.

θέρους ἢ δούλους εἶναι· καὶ γὰρ ἀήθεις τοῦ κατακούειν
τινός εἰσι, καὶ ἄνθρωπος ὑβριστής, ὥς φασιν. καὶ μὰ
Δί' οὐδὲν ἄπιστον ἴσως· τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν 16
ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίγνεται,
διόπερ πολλάκις δοκεῖ τὸ φυλάξαι τἀγαθὰ τοῦ κτήσα-
24 σθαι χαλεπώτερον εἶναι. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τὴν ἀκαιρίαν τὴν ἐκείνου καιρὸν ὑμέτερον νομίσαν-
τας ἑτοίμως συνάρασθαι τὰ πράγματα, καὶ πρεσβευο-
μένους ἐφ' ἃ δεῖ καὶ στρατευομένους αὐτοὺς καὶ παροξύ-
νοντας τοὺς ἄλλους ἅπαντας, λογιζομένους, εἰ Φίλιππος
λάβοι καθ' ἡμῶν τοιοῦτον καιρὸν καὶ πόλεμος γένοιτο πρὸς
τῇ χώρᾳ, πῶς ἂν αὐτὸν οἴεσθε ἑτοίμως ἐφ' ὑμᾶς ἐλθεῖν.
εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ μηδ' ἃ πάθοιτ' ἄν, εἰ δύναιτ'
ἐκεῖνος, ταῦτα ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες οὐ τολμήσετε;
25 Ἔτι τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μηδὲ τοῦθ' ὑμᾶς λαν-
θανέτω, ὅτι νῦν αἵρεσίς ἐστιν ὑμῖν πότερ' ὑμᾶς ἐκεῖ χρὴ
πολεμεῖν ἢ παρ' ὑμῖν ἐκεῖνον. ἐὰν μὲν γὰρ ἀντέχῃ τὰ
τῶν Ὀλυνθίων, ὑμεῖς ἐκεῖ πολεμήσετε καὶ τὴν ἐκείνου
κακῶς ποιήσετε, τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην
ἀδεῶς καρπούμενοι· ἂν δ' ἐκεῖνα Φίλιππος λάβῃ, τίς αὐ-
26 τὸν ἔτι κωλύσει δεῦρο βαδίζειν; Θηβαῖοι; μὴ λίαν πι-
κρὸν εἰπεῖν ᾖ, καὶ συνεισβαλοῦσιν ἑτοίμως. ἀλλὰ Φω-
κεῖς; οἱ τὴν οἰκείαν οὐχ οἷοί τε ὄντες φυλάττειν, ἐὰν μὴ
βοηθήσηθ' ὑμεῖς. ἢ ἄλλος τις; ἀλλ' ὦ τᾶν οὐχὶ βουλή-
σεται. τῶν ἀτοπωτάτων μέντ' ἂν εἴη, εἰ ἃ νῦν ἄνοιαν
ὀφλισκάνων ὅμως ἐκλαλεῖ, ταῦτα δυνηθεὶς μὴ πράξει.
27 ἀλλὰ μὴν ἡλίκα γ' ἐστὶ τὰ διάφορα ἐνθάδε ἢ ἐκεῖ πο-
λεμεῖν, οὐδὲ λόγου προσδεῖν ἡγοῦμαι. εἰ γὰρ ὑμᾶς δεή-
σειεν αὐτοὺς τριάκοντα ἡμέρας μόνας ἔξω γενέσθαι καὶ
ὅσα ἀνάγκη στρατοπέδῳ χρωμένους τῶν ἐκ τῆς χώρας

24, 2. ἡμέτερον Fuv. 4. ποροξύναντας Ω. 6. γίνοιτο Υ. 7. ἂν om Ω. ἡμᾶς Ωuv. 25, 1. ἡμᾶς u. 2. πότερ' FΣ: ceteri πότερον. 26, 1. ἔτι om Fv. 6. ἐγκαλεῖ F in litura. πράξῃ Σ. 27, 1. γ' om u. 3. μόνον Ω, om Υ. 4. τῶν ἐκ] ἐκ τῶν Υ.

λαμβάνειν, μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ πολεμίου λέγω, πλέον 17 ἂν οἶμαι ζημιωθῆναι τοὺς γεωργοῦντας ὑμῶν ἢ ὅσα εἰς ἅπαντα τὸν πρὸ τοῦ πόλεμον δεδαπάνησθε. εἰ δὲ δὴ πόλεμός τις ἥξει, πόσα χρὴ νομίσαι ζημιώσεσθαι; καὶ προσέσθ' ἡ ὕβρις καὶ ἔτι ἡ τῶν πραγμάτων αἰσχύνη, οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας τοῖς γε σώφροσιν.

28 Πάντα δὴ ταῦτα δεῖ συνιδόντας ἅπαντας βοηθεῖν καὶ ἀπωθεῖν ἐκεῖσε τὸν πόλεμον, τοὺς μὲν εὐπόρους, ἵν' ὑπὲρ τῶν πολλῶν ὧν καλῶς ποιοῦντες ἔχουσι μικρὰ ἀναλίσκοντες τὰ λοιπὰ καρπῶνται ἀδεῶς, τοὺς δ' ἐν ἡλικίᾳ, ἵνα τὴν τοῦ πολεμεῖν ἐμπειρίαν ἐν τῇ Φιλίππου χώρᾳ κτησάμενοι φοβεροὶ φύλακες τῆς οἰκείας ἀκεραίου γένωνται, τοὺς δὲ λέγοντας, ἵν' αἱ τῶν πεπολιτευμένων αὐτοῖς εὐθῦναι ῥᾴδιαι γένωνται, ὡς ὁποῖ' ἄττ' ἂν ὑμᾶς περιστῇ τὰ πράγματα, τοιοῦτοι κριταὶ καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἔσεσθε. χρηστὰ δ' εἴη παντὸς εἵνεκα.

2.

## ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Β.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Προσήκαντο μὲν τὴν πρεσβείαν τῶν Ὀλυνθίων οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ βοηθεῖν αὐτοῖς κεκρίκασι· μέλλουσι δὲ περὶ τὴν ἔξοδον καὶ δεδιόσιν ὡς δυσπολεμήτου ὄντος τοῦ Φιλίππου, παρελθὼν ὁ Δημοσθένης πειρᾶται θαρσύνειν τὸν δῆμον, ἐπιδεικνὺς ὡς ἀσθενῆ τὰ τοῦ Μακεδόνος πράγματα. καὶ γὰρ τοῖς συμμάχοις ὕποπτον αὐτὸν εἶναί φησι καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν οὐκ ἰσχυρόν· τοὺς γὰρ Μακεδόνας ἀσθενεῖς εἶναι καθ' ἑαυτούς.

Ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δοκεῖ 18 μοι τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν φανερὰν γιγνομένην τῇ

v. 1. μηδενὸς F, οὐδενὸς Υ. 2. ἡμῶν F, ἡμῶν ΣΩuv. 3. πολέμου u. δεδαπανῆσθαι F. δὴ καὶ πόλεμός Υ. 4. ζημιώσεσθαι FΣ: ceteri ζημιωθήσεσθαι. 6. ζημία FΩuv. 28, 1. συνειδότας Υ. ἅπαντας om Ω. 3. ὧν] ἃ Υ. 4. ἀδεῶς καρπῶνται Υ. 5. τῇ τοῦ φιλίππου F. 9. καὶ om Υ. ΥΠΟΘ. 1. μὲν om Ω. 3. ὄντος om FΥΩ. 4. ἀσθενεῖ ΥΩr. 5. αὐτὸν ὕποπτον Υ. 6. ἰδίαν] οἰκείαν Υ. 7. εἶναι ἀσθενεῖς Υ. § 1, 1. δοκοῖ υ. 2. γιγνομένην FΣ: γενομένην ς.

πόλει, οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασι· τὸ γὰρ
τοὺς πολεμήσοντας Φιλίππῳ γεγενῆσθαι καὶ χώραν ὅμο-
ρον καὶ δύναμίν τινα κεκτημένους, καὶ τὸ μέγιστον ἁπάν-
των, τὴν ὑπὲρ τοῦ πολέμου γνώμην τοιαύτην ἔχοντας,
ὥστε τὰς πρὸς ἐκεῖνον διαλλαγὰς πρῶτον μὲν ἀπίστους
εἶτα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος νομίζειν ἀνάστασιν εἶναι, δαι-
2 μονίᾳ τινὶ καὶ θείᾳ παντάπασιν ἔοικεν εὐεργεσίᾳ. δεῖ τοί-
νυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτ' ἤδη σκοπεῖν αὐτούς, ὅπως
μὴ χείρους περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς εἶναι δόξομεν τῶν ὑπαρχόν-
των, ὡς ἔστι τῶν αἰσχρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων,
μὴ μόνον πόλεων καὶ τόπων ὧν ἦμέν ποτε κύριοι φαί-
νεσθαι προϊεμένους, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπὸ τῆς τύχης πα-
ρασκευασθέντων συμμάχων καὶ καιρῶν.

3 Τὸ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν Φιλίππου ῥώμην
διεξιέναι καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων προτρέπειν τὰ δέοντα
ποιεῖν ὑμᾶς οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἡγοῦμαι. διὰ τί; ὅτι μοι
δοκεῖ πάνθ', ὅσ' ἂν εἴποι τις ὑπὲρ τούτων, ἐκείνῳ μὲν
ἔχειν φιλοτιμίαν τινά, ἡμῖν δ' οὐχὶ καλῶς πεπρᾶχθαι.
ὁ μὲν γὰρ ὅσῳ πλείονα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποίηκε τὴν αὑ-
τοῦ, τοσούτῳ θαυμαστότερος παρὰ πᾶσι νομίζεται· ὑμεῖς
δὲ ὅσῳ χεῖρον ἢ προσῆκε κέχρησθε τοῖς πράγμασι, τοσούτῳ
4 πλείονα αἰσχύνην ὠφλήκατε. ταῦτα μὲν οὖν παραλείψω.
καὶ γὰρ εἰ μετ' ἀληθείας τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σκο- 19
ποῖτο, ἐνθένδ' ἂν αὐτὸν ἴδοι μέγαν γεγενημένον, οὐχὶ παρ'
αὑτοῦ. ὧν οὖν ἐκεῖνος μὲν ὀφείλει τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ πεπο-
λιτευμένοις χάριν, ὑμῖν δὲ δίκην προσήκει λαβεῖν, τούτων
οὐχὶ νῦν ὁρῶ τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν. ἃ δὲ καὶ χωρὶς τού-
των ἔνι, καὶ βέλτιόν ἐστιν ἀκηκοέναι πάντας ὑμᾶς, καὶ
μεγάλα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατ' ἐκείνου φαίνοιτ' ἂν ὀνείδη
βουλομένοις ὀρθῶς δοκιμάζειν, ταῦτ' εἰπεῖν πειράσομαι.

5 Τὸ μὲν οὖν ἐπίορκον καὶ ἄπιστον καλεῖν ἄνευ τοῦ τὰ

v. 6. εἶναι om Σ. 2, 5. μόνων pr F. 7. συμμάχων τε καὶ ΥΩuv. 3, 4. εἴπῃ Ωu et corr v. 5. ἔχει u. τινά om pr Σ, ante ἔχειν ponit Υ. 4, 3. ἴδῃ Υ. 4. μὲν om Υ. 5. τούτων] ὑπὲρ τούτων FΥ, om pr Σ. 7. ἔνι] ἔνι λέγειν Υ. 5, 1. τοῦ om Ωu.

πεπραγμένα δεικνύναι λοιδορίαν εἶναί τις ἂν φήσειε κενὴν
δικαίως· τὸ δὲ πάνθ', ὅσα πώποτ' ἔπραξε, διεξιόντα ἐφ'
ἅπασι τούτοις ἐλέγχειν καὶ βραχέος λόγου συμβαίνει δεῖ-
σθαι, καὶ δυοῖν ἕνεκα ἡγοῦμαι συμφέρειν εἰρῆσθαι, τοῦ
τ' ἐκεῖνον, ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει, φαῦλον φαίνεσθαι,
καὶ τοῦ τοὺς ὑπερεκπεπληγμένους ὡς ἄμαχόν τινα τὸν
Φίλιππον ἰδεῖν ὅτι πάντα διεξελήλυθεν οἷς πρότερον πα-
ρακρουόμενος μέγας ηὐξήθη, καὶ πρὸς αὐτὴν ἥκει τὴν
6 τελευτὴν τὰ πράγματ' αὐτῷ. ἐγὼ μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι σφόδρ' ἂν ἡγούμην καὶ αὐτὸς φοβερὸν τὸν Φί-
λιππον καὶ θαυμαστόν, εἰ τὰ δίκαια πράττοντα ἑώρων
αὐτὸν ηὐξημένον· νῦν δὲ θεωρῶν καὶ σκοπῶν εὑρίσκω τὴν
μὲν ἡμετέραν εὐήθειαν τὸ κατ' ἀρχάς, ὅτε Ὀλυνθίους
ἀπήλαυνόν τινες ἐνθένδε βουλομένους ἡμῖν διαλεχθῆναι,
τῷ τὴν Ἀμφίπολιν φάσκειν παραδώσειν καὶ τὸ θρυλούμε-
νόν ποτε ἀπόρρητον ἐκεῖνο κατασκευάσαι, τούτῳ προσα-
7 γαγόμενον, τὴν δ' Ὀλυνθίων φιλίαν μετὰ ταῦτα τῷ Ποτί-
δαιαν οὖσαν ὑμετέραν ἐξελεῖν καὶ τοὺς μὲν πρότερον 20
συμμάχους ὑμᾶς ἀδικῆσαι, παραδοῦναι δὲ ἐκείνοις, Θεττα-
λοὺς δὲ νῦν τὰ τελευταῖα τῷ Μαγνησίαν παραδώσειν ὑπο-
σχέσθαι καὶ τὸν Φωκικὸν πόλεμον πολεμήσειν ὑπὲρ αὐ-
τῶν ἀναδέξασθαι. ὅλως δὲ οὐδεὶς ἔστιν ὅντιν' οὐ πεφε-
νάκικεν ἐκεῖνος τῶν αὐτῷ χρησαμένων· τὴν γὰρ ἑκάστων
ἄνοιαν ἀεὶ τῶν ἀγνοούντων αὐτὸν ἐξαπατῶν καὶ προσ-
8 λαμβάνων οὕτως ηὐξήθη. ὥσπερ οὖν διὰ τούτων ἤρθη
μέγας, ἡνίκα ἕκαστοι συμφέρον αὐτὸν ἑαυτοῖς ᾤοντό τι
πράξειν, οὕτως ὀφείλει διὰ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ καθαι-
ρεθῆναι πάλιν, ἐπειδὴ πάνθ' ἕνεκα ἑαυτοῦ ποιῶν ἐξελή-

v. 4. συμφέρειν ἡγοῦμαι ΤΩυυ. 6. τοῦ om Σ. 8. μέ-
γας νῦν ηὐξήθη ΤΩυυ et γρ F. 6, 1. αὐτοῦ (ῶ) F, αὐτοῦ ΣΩυ.
μὲν om FΣΤ. γὰρ om Ω. 2. φοβερὸν εἶναι τὸν ΤΩυυ.
4. αὐτὸν om F. 6. ὑμῖν FΣΩυυ. 7. τὸ] τῷ υυ. 8. ἐκεῖνο
om pr Ω. κατασκευάσαι (ειν) Fυ, κατασκευάσειν ΤΩυ. προσαγαγό-
μενον Σ: προσαγόμενον ς. 7, 3. ὑμᾶς ΣΩυυ: ἡμᾶς ς.
8. ἄγνοιαν Τ. 8, 4. ποιῶν ante ἑαυτοῦ ponit Τ.

λεγκται. καιροῦ μὲν δὴ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς τοῦτο πάρεστι Φιλίππῳ τὰ πράγματα· ἢ παρελθών τις ἐμοί, μᾶλλον δὲ ὑμῖν δειξάτω ὡς οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐγὼ λέγω, ἢ ὡς οἱ τὰ πρῶτα ἐξηπατημένοι τὰ λοιπὰ πιστεύσουσιν αὐτῷ, ἢ ὡς οἱ παρὰ τὴν αὑτῶν ἀξίαν δεδουλωμένοι Θετταλοὶ νῦν οὐκ ἂν ἐλεύθεροι γένοιντο ἄσμενοι.

9 Καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν ταῦτα μὲν οὕτως ἔχειν ἡγεῖται, οἴεται δὲ βίᾳ καθέξειν αὐτὸν τὰ πράγματα τῷ τὰ χωρία καὶ λιμένας καὶ τὰ τοιαῦτα προειληφέναι, οὐκ ὀρθῶς οἴεται. ὅταν μὲν γὰρ ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συστῇ καὶ πᾶσι ταὐτὰ συμφέρῃ τοῖς μετέχουσι τοῦ πολέμου, καὶ συμπονεῖν καὶ φέρειν τὰς συμφορὰς καὶ μένειν ἐθέλουσιν οἱ ἄνθρωποι· ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας καὶ πονηρίας τις ὥσπερ οὗτος ἰσχύσῃ, ἡ πρώτη πρόφασις καὶ μικρὸν πταῖ-
10 σμα ἅπαντα ἀνεχαίτισε καὶ διέλυσεν. οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἀδικοῦντα καὶ ἐπιορκοῦντα καὶ ψευδόμενον δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι, ἀλλὰ τὰ 21
τοιαῦτα εἰς μὲν ἅπαξ καὶ βραχὺν χρόνον ἀντέχει, καὶ σφόδρα γε ἤνθησεν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχῃ, τῷ χρόνῳ δὲ φωρᾶται καὶ περὶ αὑτὰ καταῤῥεῖ. ὥσπερ γὰρ οἰκίας, οἶμαι, καὶ πλοίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι προσήκει. τοῦτο δὲ οὐκ ἔνι νῦν ἐν τοῖς πεπραγμένοις Φιλίππῳ.

11 Φημὶ δὴ δεῖν ὑμᾶς ἅμα τοῖς μὲν Ὀλυνθίοις βοηθεῖν, καὶ ὅπως τις λέγει κάλλιστα καὶ τάχιστα, οὕτως ἀρέσκει μοι· πρὸς δὲ Θετταλοὺς πρεσβείαν πέμπειν, ἣ τοὺς μὲν διδάξει ταῦτα, τοὺς δὲ παροξυνεῖ· καὶ γὰρ νῦν εἰσὶν ἐψηφισμένοι Παγασὰς ἀπαιτεῖν καὶ περὶ Μαγνησίας λό-

v, 2. πράγματα] γράμματα κ. 3. δειξάτω ἢ ὡς FΥΩκυ. 4. πιστεύουσιν υ. 5. αὐτῷ om FΣ. 9, 6. πονεῖν Ωυ. 7. οἱ om FΥΩκυ. 8. μικρὸν] τὸ τυχὸν γρ F. 10, 1. οὐκ ἔστιν om
ἐρα
pr Ω. 4. μὲν om υ. 8. ἰσχυρότατα F, ἰσχυρότερα ΥΩκυ.

ὑ
11, 1. ἡμᾶς F, ἡμᾶς Σαυ. ἅμα om Σ, supra versum ponit F. 2. οὗτος Υ. 5. ἀπαιτεῖν αὐτὸν καὶ FΥ.

12γους ποιεῖσθαι. σκοπεῖσθε μέντοι τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, ὅπως μὴ λόγους ἐροῦσι μόνον οἱ παρ' ἡμῶν πρέ-
σβεις, ἀλλὰ καὶ ἔργον τι δεικνύειν ἕξουσιν ἐξεληλυθό-
των ἡμῶν ἀξίως τῆς πόλεως καὶ ὄντων ἐπὶ τοῖς πράγμα-
σιν, ὡς ἅπας μὲν λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιόν
τι φαίνεται καὶ κενόν, μάλιστα δὲ ὁ παρὰ τῆς ἡμετέ-
ρας πόλεως· ὅσῳ γὰρ ἑτοιμότατ' αὐτῷ δοκοῦμεν χρῆ-
13σθαι, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπιστοῦσι πάντες αὐτῷ. πολλὴν
δὴ τὴν μετάστασιν καὶ μεγάλην δεικτέον τὴν μεταβο-
λήν, εἰσφέροντας, ἐξιόντας, ἅπαντα ποιοῦντας ἑτοίμως,
εἴπερ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν. κἂν ταῦτα ἐθελή-
σητε ὡς προσήκει καὶ δεῖ περαίνειν, οὐ μόνον ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι τὰ συμμαχικὰ ἀσθενῶς καὶ ἀπίστως ἔχοντα
φανήσεται Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς οἰκείας ἀρχῆς καὶ 22
δυνάμεως κακῶς ἔχοντα ἐξελεγχθήσεται.
14 Ὅλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις καὶ ἀρχὴ ἐν
μὲν προσθήκης μέρει ἐστί τις οὐ σμικρά, οἷον ὑπῆρξέ
ποθ' ὑμῖν ἐπὶ Τιμοθέου πρὸς Ὀλυνθίους· πάλιν αὖ πρὸς
Ποτίδαιαν Ὀλυνθίοις ἐφάνη τι τοῦτο συναμφότερον· νυνὶ
δὲ Θετταλοῖς στασιάζουσι καὶ τεταραγμένοις ἐπὶ τὴν τυ-
ραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησε· καὶ ὅποι τις ἄν, οἶμαι, προσ-
θῇ κἂν μικρὰν δύναμιν, πάντ' ὠφελεῖ. αὐτὴ δὲ καθ' αὑ-
15τὴν ἀσθενὴς καὶ πολλῶν κακῶν ἐστὶ μεστή. καὶ γὰρ οὗ-
τος ἅπασι τούτοις, οἷς ἄν τις μέγαν αὐτὸν ἡγήσαιτο,
τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς στρατείαις, ἔτ' ἐπισφαλεστέραν
αὐτὴν ἢ ὑπῆρχε φύσει κατεσκεύακεν ἑαυτῷ. μὴ γὰρ οἴ-
εσθε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς αὐτοῖς Φίλιππόν τε χαίρειν
καὶ τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ' ὁ μὲν δόξης ἐπιθυμεῖ καὶ

12, 1. σκοπεῖσθαι μέντοι τοῦτο δεῖ γρ F. 2. ἐροῦσι (ω) F. 4. ὑμῶν ΣΥΩu. 5. πράγματα] ἔργα Υ et mg F. 7. ἑτοιμότερον ΥΩ. 13, 1. τοσοῦτο Ω, τοσοῦτον u. ἅπαντες Υ. 4. κἂν ταῦτα] κἀνταῦθα F. 5. παραινεῖν FΣΩuv. 14, 2. προσθήκης μερίς FΣ. μικρὰ ΣΥ. 3. ἡμῖν Υ. 4. τοιαῦτα γρ F. 5. δὲ om Σ. Θεττ. νοσοῦσι καὶ στασιάζουσι ΥΩuv. 6. οἰκείαν Σ. ἐβοήθησαν (ε) F, ἐβοήθησαν uv. 15, 3, καὶ] ἐν u. 4. αὐτὴν om Σ.

τοῦτο ἐζήλωκε, καὶ προῄρηται πράττων καὶ κινδυνεύων,
16ἄν συμβῇ τι, παθεῖν, τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦτα ἃ μη-
δεὶς πώποτε ἄλλος Μακεδόνων βασιλεὺς δόξαν ἀντὶ τοῦ
ζῆν ἀσφαλῶς ᾑρημένος· τοῖς δὲ τῆς μὲν φιλοτιμίας τῆς
ἀπὸ τούτων οὐ μέτεστι, κοπτόμενοι δὲ ἀεὶ ταῖς στρατείαις
ταύταις ταῖς ἄνω κάτω λυποῦνται καὶ συνεχῶς ταλαι-
πωροῦσιν, οὔτ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις οὔτ' ἐπὶ τοῖς αὑτῶν ἰδίοις
ἐώμενοι διατρίβειν, οὔθ' ὅσ' ἂν πορίσωσιν οὕτως ὅπως ἂν
δύνωνται, ταῦτ' ἔχοντες διαθέσθαι κεκλειμένων τῶν ἐμ-
17πορίων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ διὰ τὸν πόλεμον. οἱ μὲν οὖν πολ-
λοὶ Μακεδόνων πῶς ἔχουσι Φιλίππῳ, ἐκ τούτων ἄν τις 23
σκέψαιτο οὐ χαλεπῶς· οἱ δὲ δὴ περὶ αὐτὸν ὄντες ξένοι
καὶ πεζέταιροι δόξαν μὲν ἔχουσιν ὡς εἰσὶ θαυμαστοὶ καὶ
συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου, ὡς δ' ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ
τῇ χώρᾳ γεγενημένων τινὸς ἤκουον, ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἵου
18τε ψεύδεσθαι, οὐδένων εἰσὶ βελτίους. εἰ μὲν γάρ τις
ἀνήρ ἐστιν ἐν αὐτοῖς οἷος ἔμπειρος πολέμου καὶ ἀγώνων,
τούτους μὲν φιλοτιμίᾳ πάντας ἀπωθεῖν αὐτὸν ἔφη, βου-
λόμενον πάντα αὑτοῦ δοκεῖν εἶναι τὰ ἔργα (πρὸς γὰρ αὖ
τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν φιλοτιμίαν τἀνδρὸς ἀνυπέρβλητον
εἶναι)· εἰ δέ τις σώφρων ἢ δίκαιος ἄλλως, τὴν καθ' ἡμέ-
ραν ἀκρασίαν τοῦ βίου καὶ μέθην καὶ κορδακισμοὺς οὐ
δυνάμενος φέρειν, παρεῶσθαι καὶ ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει
19τὸν τοιοῦτον. λοιποὺς δὴ περὶ αὐτὸν εἶναι λῃστὰς καὶ
κόλακας καὶ τοιούτους ἀνθρώπους, οἵους μεθυσθέντας ὀρ-
χεῖσθαι τοιαῦτα οἷα ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι.
δῆλον δ' ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ· καὶ γὰρ οὓς ἐνθένδε πάν-
τες ἀπήλαυνον ὡς πολὺ τῶν θαυματοποιῶν ἀσελγεστέ-

v. 1. ἐζήλωσε *u*. 16, 3. ἀσφαλῶς om *u*. 5. ἄνω τε καὶ κ. *ΥΩuv*. 6. οὔτ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις — διατρίβειν om *u*. 7. ποιήσωσιν F. 8. ἔχοντες om *u*. κεκλειμένων *Fv*: κεκλεισμένων ς. cf. Anecdota nostra p. 1020, 25 et p. 1388. v. κέκλειμαι. 17, 4. πεζέτεροι *ΣΥΩ*, πεζαίτεροι *v*, πεζίτεροι *u*. 6. γεγενημένων om *Ωuv*.

ος
18, 1. οὐδένων F. 5. τἀνδρὸς om *FΣ*. 8. παρεῶσθαι *FΣΥ*: ceteri παρεωρᾶσθαι. 19, 1. λῃστὰς] δικελιστὰς Reiskius, γελοιαστὰς Valckenar. orat. de Philippo p. 240. 2. καὶ om *Σ*.

ρους ὄντας, Καλλίαν ἐκεῖνον τὸν δημόσιον καὶ τοιούτους
ἀνθρώπους, μίμους γελοίων καὶ ποιητὰς αἰσχρῶν ᾀσμά-
των ὧν εἰς τοὺς συνόντας ποιοῦσιν ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι,
20 τούτους ἀγαπᾷ καὶ περὶ αὑτὸν ἔχει. καίτοι ταῦτα, εἰ καὶ
μικρά τις ἡγεῖται, μεγάλα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δείγματα
τῆς ἐκείνου γνώμης καὶ κακοδαιμονίας ἐστὶ τοῖς εὖ φρο-
νοῦσιν. ἀλλ', οἶμαι, νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ τούτοις τὸ κα-
τορθοῦν· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ συγκρύψαι τὰ τοιαῦτα
ὀνείδη· εἰ δέ τι πταίσει, τότ' ἀκριβῶς αὐτοῦ ταῦτ' ἐξετα-
σθήσεται. δοκεῖ δ' ἔμοιγε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δείξειν οὐκ 24
εἰς μακράν, ἄν οἵ τε θεοὶ θέλωσι καὶ ὑμεῖς βούλησθε.
21 ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν, τέως μὲν ἂν ἐῤῥωμέ-
νος ᾖ τις, οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν,
ἐπὰν δὲ ἀῤῥώστημά τι συμβῇ, πάντα κινεῖται, κἂν ῥῆγμα
κἂν στρέμμα κἂν ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν ᾖ,
οὕτω καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν τυράννων, ἕως μὲν ἂν ἔξω
πολεμῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐστίν, ἐπειδὰν
δὲ ὅμορος πόλεμος συμπλακῇ, πάντα ἐποίησεν ἔκδηλα.
22 Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον εὐ-
τυχοῦντα ὁρῶν ταύτῃ φοβερὸν προσπολεμῆσαι νομίζει, σώ-
φρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῷ χρῆται· μεγάλη γὰρ ῥοπή,
μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον ἡ τύχη παρὰ πάντ' ἐστὶ τὰ τῶν ἀν-
θρώπων πράγματα· οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε, εἴ τις αἵρεσίν
μοι δοίη, τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἂν ἑλοίμην,
ἐθελόντων ἃ προσήκει ποιεῖν ὑμῶν αὐτῶν καὶ κατὰ μι-
κρόν, ἢ τὴν ἐκείνου· πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμὰς εἰς τὸ
τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν ἔχειν ὁρῶ ἡμῖν ἐνούσας ἢ
23 ἐκείνῳ. ἀλλ', οἶμαι, καθήμεθα οὐδὲν ποιοῦντες· οὐκ ἔνι
δ' αὐτὸν ἀργοῦντα οὐδὲ τοῖς φίλοις ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὐ-

20, 1. εἰ καὶ] καὶ εἰ Σ. 4. ἐπισκοτοῖ Υ. τούτοις] τοῖς τοιού-
τοις γρ F. 5. συσκιάσαι γρ F, συγκρύψαι καὶ συσκιάσαι ΥΩuv.
6. πταίσει FΣΥ: πταίσειε ς. πάντ' ἐξετασθήσεται ταῦτα Υ.
21, 1. ἡμῶν om ΣΥ. 2. τις ᾖ Υ. τῶν — σαθρῶν om pr Σ.
σαθρων (ο superscript) Σ. 22, 4. τὸ solus habet Υ. ἅπαντ' Υ.
6. δωιη (οι superscript) F, δωιη Σ. 7. καὶ om Ωuv. 9. ὑμῖν FΣΥυ.
23, 2. δ' αὖ τὸν Ωuv. τοῖς om ΥΩuv, in γρ habet F.

αὐτοῦ τι ποιεῖν, μή τί γε δὴ τοῖς θεοῖς. οὐ δὴ θαυμαστόν ἐστιν, εἰ στρατευόμενος καὶ πονῶν ἐκεῖνος αὐτὸς καὶ παρὼν ἐφ' ἅπασι καὶ μηδένα καιρὸν μηδ' ὥραν παραλείπων ἡμῶν μελλόντων καὶ ψηφιζομένων καὶ πυνθανομένων περιγίγνεται. οὐδὲ θαυμάζω τοῦτ' ἐγώ· τοὐναντίον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστόν, εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς ὧν τοῖς πολεμοῦσι προσήκει τοῦ πάντα ποιοῦντος ἃ δεῖ περιῆμεν.

24 ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμάζω, εἰ Λακεδαιμονίοις μέν ποτε ὦ ἄν- 25
δρες Ἀθηναῖοι ὑπὲρ τῶν [Ἑλληνικῶν] δικαίων ἀντήρατε, καὶ πολλὰ ἰδίᾳ πλεονεκτῆσαι πολλάκις ὑμῖν ἐξὸν οὐκ ἠθελήσατε, ἀλλ' ἵν' οἱ ἄλλοι τύχωσι τῶν δικαίων, τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἀνηλίσκετε εἰσφέροντες καὶ προεκινδυνεύετε στρατευόμενοι, νυνὶ δ' ὀκνεῖτε ἐξιέναι καὶ μέλλετε εἰσφέρειν ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν κτημάτων, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σεσώκατε πολλάκις πάντας καὶ καθ' ἕνα αὐτῶν ἕκαστον ἐν μέρει, τὰ δ' ὑμέτερ' αὐτῶν ἀπολωλεκότες

25 κάθησθε. ταῦτα θαυμάζω, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, εἰ μηδὲ εἷς ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δύναται λογίσασθαι πόσον πολεμεῖτε χρόνον Φιλίππῳ καὶ τί ποιούντων ὑμῶν ὁ χρόνος ἅπας διελήλυθεν οὗτος. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι μελλόντων αὐτῶν, ἑτέρους τινὰς ἐλπιζόντων πράξειν, αἰτιωμένων ἀλλήλους, κρινόντων, πάλιν ἐλπιζόντων, σχεδὸν ταὐτὰ ἅπερ νυνὶ ποιούντων ἅπας ὁ χρόνος διελήλυθεν.

26 εἶθ' οὕτως ἀγνωμόνως ἔχετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥστε δι' ὧν ἐκ χρηστῶν φαῦλα τὰ πράγματα τῆς πόλεως γέγονε, διὰ τούτων ἐλπίζετε τῶν αὐτῶν πράξεων ἐκ φαύλων αὐτὰ χρηστὰ γενήσεσθαι; ἀλλ' οὔτ' εὔλογον οὔτ' ἔχον ἐστὶ φύσιν τοῦτό γε· πολὺ γὰρ ῥᾷον ἔχοντας φυλάττειν ἢ κτήσασθαι πάντα πέφυκεν. νυνὶ δὲ ὅ τι μὲν φυλάξομεν, οὐδέν ἐστιν ὑπὸ τοῦ πολέμου λοιπὸν τῶν πρότερον, κτή-

v. 3. μηδένα] μὴ δὲ FΣ. 5. οὐδὲ η F, οὐ δὴ Ωυν et γρ Σ. 6. ἂν om FΥ. 7. ἃ δεῖ om pr Σ. 24, 8. καὶ et 9. ἕκαστον om Σ. 25, 3. Φιλίππῳ] τῷ φιλίππῳ Ωυ. 4. ἅπας om Σ. 5. αὐτῶν Σ: ὑμῶν ς. 7. ταῦτα FΥΩυν. ποθούντων F. ὁ χρόνος ἅπας Ωυν. 26, 3. τῶν αὐτῶν τούτων ἐλπίζετε ΥΩυν. 4. ἐστὶ om pr Ω. 6. νῦν FΥΩυν.

27σασθαι δὲ δεῖ. αὐτῶν οὖν ἡμῶν ἔργον τοῦτ' ἤδη. φημὶ δὴ
δεῖν εἰσφέρειν χρήματα, αὐτοὺς ἐξιέναι προθύμως, μηδέν'
αἰτιᾶσθαι πρὶν ἂν τῶν πραγμάτων κρατήσητε, τηνικαῦτα
δὲ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων κρίναντας τοὺς μὲν ἀξίους ἐπαί- 26
νου τιμᾶν τοὺς δ' ἀδικοῦντας κολάζειν, τὰς προφάσεις
δ' ἀφελεῖν καὶ τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμματα· οὐ γάρ ἐστι
πικρῶς ἐξετάσαι τί πέπρακται τοῖς ἄλλοις, ἂν μὴ παρ'
28ὑμῶν αὐτῶν πρῶτον ὑπάρξῃ τὰ δέοντα. τίνος γὰρ ἕνεκα,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τοῦτον μὲν φεύγειν τὸν πό-
λεμον πάντας ὅσους ἂν ἐκπέμψητε στρατηγούς, ἰδίους δ'
εὑρίσκειν πολέμους, εἰ δεῖ τι τῶν ὄντων καὶ περὶ τῶν
στρατηγῶν εἰπεῖν; ὅτι ἐνταῦθα μέν ἐστι τὰ ἆθλα, ὑπὲρ
ὧν ἐστὶν ὁ πόλεμος, ὑμέτερα· Ἀμφίπολις ἂν ληφθῇ,
παραχρῆμα αὐτὴν ὑμεῖς κομιεῖσθε· οἱ δὲ κίνδυνοι τῶν
ἐφεστηκότων ἴδιοι, μισθὸς δ' οὐκ ἔστιν· ἐκεῖ δὲ κίνδυνοι
μὲν ἐλάττους, τὰ δὲ λήμματα τῶν ἐφεστηκότων καὶ τῶν
στρατιωτῶν, Λάμψακος, Σίγειον, τὰ πλοῖα ἃ συλῶσιν.
29ἐπ' οὖν τὸ λυσιτελοῦν αὐτοῖς ἕκαστοι χωροῦσιν. ὑμεῖς δέ,
ὅταν μὲν εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψητε φαύλως ἔχοντα,
τοὺς ἐφεστηκότας κρίνετε, ὅταν δὲ δόντες λόγον τὰς ἀνάγ-
κας ἀκούσητε ταύτας, ἀφίετε. περίεστι τοίνυν ὑμῖν ἀλ-
λήλοις ἐρίζειν καὶ διεστάναι, τοῖς μὲν ταῦτα πεπεισμέ-
νοις τοῖς δὲ ταῦτα, τὰ κοινὰ δ' ἔχειν φαύλως. πρότερον
μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι εἰσεφέρετε κατὰ συμμορίας,
νυνὶ δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας. ῥήτωρ ἡγεμὼν
ἑκατέρων, καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τούτῳ, καὶ οἱ βοησόμενοι,
οἱ τριακόσιοι· οἱ δ' ἄλλοι προσνενέμησθε οἱ μὲν ὡς τού-
30τους, οἱ δὲ ὡς ἐκείνους. δεῖ δὴ ταῦτα ἐπανέντας καὶ ὑμῶν
αὐτῶν ἔτι καὶ νῦν γενομένους κοινὸν καὶ τὸ λέγειν καὶ
τὸ βουλεύεσθαι καὶ τὸ πράττειν ποιῆσαι. εἰ δὲ τοῖς μὲν

28, 3. ἰδίᾳ Ωυυ. 7. ὑμεῖς om pr Υ. 29, 4. ἡμῖν F: ἡμῖν ς.
οις
6. ἔχει pr ΥΩ. 8. νῦν Υ. 9. τούτωι F. 10. οἱ post βοη-
σόμενοι om FΥΩυυ. 30, 2, τὸ βουλεύεσθαι καὶ τὸ λέγειν Σ, τὸ λέ-
γειν καὶ τὸ βούλεσθαι ΥΩυ.

ὥσπερ ἐκ τυραννίδος "ὑμῶν ἐπιτάττειν ἀποδώσετε, τοῖς 27
δ' ἀναγκάζεσθαι τριηραρχεῖν εἰσφέρειν στρατεύεσθαι, τοῖς δὲ ψηφίζεσθαι κατὰ τούτων μόνον, ἄλλο δὲ μηδ' ὁτιοῦν συμπονεῖν, οὐχὶ γενήσεται τῶν δεόντων ὑμῖν οὐδὲν ἐν καιρῷ· τὸ γὰρ ἠδικημένον ἀεὶ μέρος ἐλλείψει, εἶθ'
31 ὑμῖν τούτους κολάζειν ἀντὶ τῶν ἐχθρῶν περιέσται. λέγω δὴ κεφάλαιον, πάντας εἰσφέρειν ἀφ' ὅσων ἕκαστος ἔχει, τὸ ἴσον· πάντας ἐξιέναι κατὰ μέρος, ἕως ἂν ἅπαντες στρατεύσησθε· πᾶσι τοῖς παριοῦσι λόγον διδόναι, καὶ τὰ βέλτιστα ὧν ἂν ἀκούσητε αἱρεῖσθαι, μὴ ἃ ἂν ὁ δεῖνα ἢ ὁ δεῖνα εἴπῃ. κἂν ταῦτα ποιῆτε, οὐ τὸν εἰπόντα μόνον παραχρῆμα ἐπαινέσεσθε, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὕστερον, βέλτιον τῶν ὅλων πραγμάτων ὑμῖν ἐχόντων.

## 3.
## ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Γ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἔπεμψαν βοήθειαν τοῖς Ὀλυνθίοις οἱ Ἀθηναῖοι, καί τι κατορθοῦν ἔδοξαν δι' αὐτῆς, καὶ ταῦτα αὐτοῖς ἀπηγγέλλετο. ὁ δὲ δῆμος περιχαρής, οἵ τε ῥήτορες παρακαλοῦσιν ἐπὶ τιμωρίαν Φιλίππου. δέδοικε τοίνυν ὁ Δημοσθένης μὴ θαρσήσαντες, ὡς τὰ πάντα νενικηκότες καὶ ἱκανὴν βοήθειαν πεποιημένοι τοῖς Ὀλυνθίοις, τῶν λοιπῶν ὀλιγωρήσωσι. διὰ τοῦτο παρελθὼν ἐπικόπτει τὴν ἀλαζονείαν αὐτῶν καὶ πρὸς εὐλάβειαν σώφρονα τὴν γνώμην μεθίστησι, λέγων οὐ περὶ τῆς Φιλίππου τιμωρίας νῦν αὐτοῖς εἶναι τὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν συμμάχων σωτηρίας· οἶδε γὰρ ὅτι "καὶ Ἀθηναῖοι καὶ ἄλλοι πού τινες τοῦ 28
μὲν μὴ τὰ οἰκεῖα προέσθαι ποιοῦνται φροντίδα, περὶ δὲ τὸ τιμωρήσασθαι τοὺς ἐναντίους ἧττον σπουδάζουσιν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τῆς περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων συμβουλῆς φανερώτερον ἅπτεται, καὶ ἀξιοῖ λυθῆναι τοὺς νόμους τοὺς ἐπιτιθέντας ζημίαν τοῖς γράψασιν

v. 1. ὑμων [ῖ] υ. 31, 1. περιέσται] ἐξέσται FΣΩu. 2. δὲ Υ. ὅσων Σ et pr Υ, ὧν [ὅσων] F: ceteri ὧν. 3. ἕως] ὡς pr Υ. πάντες Υ. 5. αἱρεῖσθε [αι] F. 6. εἴποι Υ. ποιήσητε Υ et γρ Ω. 8. βέλτιον] πολλῷ βέλτιον ΥΩuv. ΥΠΟΘ. 3. οἱ δὲ Υ. παρακαλοῦσιν Υ: παρακαλοῦντες ς. τιμωρία F. 4. δέδοικε τοίνυν ὁ Δημοσθένης Υ: ceteri ὁ δὲ Δημοσθένης δεδοικώς. θαῤῥήσαντες Υ. 5. ὀλιγωρήσουσι FΥ. 6. ἐπισκώπτει Ωuv. 7. τὴν γνώμην μεθίστησι om F.

*αὐτὰ γενέσθαι στρατιωτικά, ἵν' ἄδεια ᾖ τοῦ συμβουλεύειν τὰ βέλτιστα. παραινεῖ δὲ καὶ ὅλως πρὸς τὸν τῶν προγόνων ζῆλον ἀναστῆναι καὶ στρατεύεσθαι σώμασιν οἰκείοις, καὶ ἐπιτιμήσει πολλῇ κέχρηται κατὰ τοῦ δήμου τε ὡς ἐκλελυμένου καὶ τῶν δημαγωγῶν ὡς οὐκ ὀρθῶς προϊσταμένων τῆς πόλεως.*

Οὐχὶ ταὐτὰ παρίσταταί μοι γιγνώσκειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅταν τε εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψω καὶ ὅταν πρὸς τοὺς λόγους οὓς ἀκούω· τοὺς μὲν γὰρ λόγους περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον ὁρῶ γιγνομένους, τὰ δὲ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα, ὥστε ὅπως μὴ πεισόμεθα αὐτοὶ πρότερον κακῶς σκέψασθαι δέον. οὐδὲν οὖν ἄλλο μοι δοκοῦσιν οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες ἢ τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς βουλεύεσθε, οὐχὶ τὴν οὖσαν παριστάντες ὑμῖν
2 ἁμαρτάνειν. ἐγὼ δ' ὅτι μέν ποτ' ἐξῆν τῇ πόλει καὶ τὰ αὑτῆς ἔχειν ἀσφαλῶς καὶ Φίλιππον τιμωρήσασθαι, καὶ μάλα ἀκριβῶς οἶδα· ἐπ' ἐμοῦ γάρ, οὐχὶ πάλαι γέγονε ταῦτα ἀμφότερα· νῦν μέντοι πέπεισμαι τοῦθ' ἱκανὸν προλαβεῖν ἡμῖν εἶναι τὴν πρώτην, ὅπως τοὺς συμμά- 29
χους σώσομεν. ἐὰν γὰρ τοῦτο βεβαίως ὑπάρξῃ, [illegible] καὶ περὶ τοῦ τίνα τρόπον τιμωρήσεταί τις ἐκεῖνον ἐξέσται σκοπεῖν· πρὶν δὲ τὴν ἀρχὴν ὀρθῶς ὑποθέσθαι, μάταιον ἡγοῦμαι περὶ τῆς τελευτῆς ὁντινοῦν ποιεῖσθαι λόγον.

3 Ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴ πέρ ποτε, πολλῆς φροντίδος καὶ βουλῆς δεῖται· ἐγὼ δὲ οὐχ ὅ τι χρὴ περὶ τῶν παρόντων συμβουλεῦσαι χαλεπώτατον ἡγοῦμαι, ἀλλ' ἐκεῖν' ἀπορῶ, τίνα χρὴ τρόπον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς ὑμᾶς περὶ αὐτῶν εἰπεῖν. πέπεισμαι γὰρ ἐξ ὧν παρὼν καὶ ἀκούων σύνοιδα, τὰ πλείω τῶν πραγμάτων ὑμᾶς ἐκπεφευγέναι τῷ μὴ βούλεσθαι

v. 1. ἄδεια ᾖ τοῦ Reiskius, δειχθῇ τὸ ΤΩυν, δεήσῃ τὸ F.
§ 1, 5. πεισόμεθα ΤΩυ et corr υ: πεισώμεθα ς. 7. οἱ ταῦτα Τ. 8. βούλεσθε Τ. οὐχὶ οὐ F. 2, 5. ἡμῖν εἶναι ΣΤ: ceteri εἶναι ἡμῖν. 6. σώσομεν FT: σώσωμεν ς. 3, 2. ποτε καὶ νῦν πολλῆς ΤΩυν. φροντίδος] χορουτίδος F. 3. χαλεπώτερον Τ. 5. ὑμᾶς ἡμᾶς F, ἡμᾶς Σ.

τὰ δέοντα ποιεῖν, οὐ τῷ μὴ συνιέναι. ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς, ἂν μετὰ παῤῥησίας ποιῶμαι τοὺς λόγους, ὑπομένειν, τοῦτο θεωροῦντας εἰ τἀληθῆ λέγω καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται· ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐκ τοῦ πρὸς χάριν δημηγορεῖν ἐνίους εἰς πᾶν προελήλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα.

4 Ἀναγκαῖον δὲ ὑπολαμβάνω μικρὰ τῶν γεγενημένων πρῶτον ὑμᾶς ὑπομνῆσαι. μέμνησθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτ' ἀπηγγέλθη Φίλιππος ὑμῖν ἐν Θρᾴκῃ τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος τουτὶ Ἡραῖον τεῖχος πολιορκῶν. τότε τοίνυν μὴν μὲν ἦν μαιμακτηριών, πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβου γιγνομένου παρ' ὑμῖν ἐψηφίσασθε τετταράκοντα τριήρεις καθέλκειν καὶ τοὺς μέχρι πέντε καὶ τετταράκοντα ἐτῶν
5 αὐτοὺς ἐμβαίνειν καὶ τάλαντα ἑξήκοντα εἰσφέρειν. καὶ μετὰ ταῦτα διελθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ τούτου ἑκατομβαιών, μεταγειτνιών, βοηδρομιών· τούτου τοῦ μηνὸς μόγις μετὰ τὰ μυστήρια δέκα ναῦς ἀπεστείλατε ἔχοντα κενὰς Χαρίδημον καὶ πέντε τάλαντα ἀργυρίου. ὡς γὰρ ἠγγέλθη Φίλιππος ἀσθενῶν ἢ τεθνεώς (ἦλθε γὰρ ἀμφότερα), οὐκέτι καιρὸν οὐδένα τοῦ βοηθεῖν νομίσαντες ἀφεῖτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν ἀπόστολον. ἦν δ' οὗτος ὁ καιρὸς αὐτός· εἰ γὰρ τότε ἐκεῖσε ἐβοηθήσαμεν, ὥσπερ ἐψηφισάμεθα, προθύμως, οὐκ ἂν ἠνώχλει νῦν ἡμῖν ὁ Φίλιππος σωθείς.

6 Τὰ μὲν δὴ τότε πραχθέντα οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι· νῦν δ' ἑτέρου πολέμου καιρὸς ἥκει τις, δι' ὃν καὶ περὶ τούτων ἐμνήσθην, ἵνα μὴ ταὐτὰ πάθητε. τί δὴ χρησόμεθα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τούτῳ; εἰ γὰρ μὴ βοηθήσετε παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν, θεάσασθε ὃν τρόπον ὑμεῖς ἐστρα-
7 τηγηκότες πάντα ἔσεσθε ὑπὲρ Φιλίππου. ὑπῆρχον Ὀλύνθιοι δύναμίν τινα κεκτημένοι, καὶ διέκειθ' οὕτω τὰ πρά-

v. 1. οὐ] ἢ Σ. 5. παρόντα πράγματα ΥΩυ. 4, 3. ὅτ'] ὅταν Υ. ὑμῖν om Ω. 5. μὲν om Ω. γενομένου Υ. 5, 3. μόγις F, μόλις Ωυ. 4. χαρίδημον κενὰς ΥΩυ. 7. ἀφεῖτε Υ, ἀφίετε FΣ, ἀφεικατε γρ F: ἀφήκατε ς. 10. ἐνώχλει Σ. σωθείς] τότε σωθείς ΥΩυ. 6, 2. τις] τις οὗτος Ωυ. 4. εἰ] ἂν Ωυ et corr υ. βοηθήσητε ΣΩυ. 7, 1. ἔσεσθε πάντα Υ.

γματα· οὔτε Φίλιππος ἐθάῤῥει τούτους οὔθ᾽ οὗτοι Φίλιπ-
πον. ἐπράξαμεν ἡμεῖς κἀκεῖνοι πρὸς ἡμᾶς εἰρήνην· ἦν
τοῦτο ὥσπερ ἐμπόδισμά τι τῷ Φιλίππῳ καὶ δυσχερές, πό-
λιν μεγάλην ἐφορμεῖν τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς διηλλαγμένην
πρὸς ἡμᾶς. ἐκπολεμῶσαι δεῖν ᾠόμεθα τοὺς ἀνθρώπους ἐκ
παντὸς τρόπου· καὶ ὃ πάντες ἐθρύλουν τέως, τοῦτο πέ-
8 πρακται νυνὶ ὁπωσδήποτε. τί οὖν ὑπόλοιπον, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, πλὴν βοηθεῖν ἐῤῥωμένως καὶ προθύμως; ἐγὼ
μὲν οὐχ ὁρῶ· χωρὶς γὰρ τῆς περιστάσης ἂν ἡμᾶς αἰσχύ-
νης, εἰ καθυφείμεθά τι τῶν πραγμάτων, οὐδὲ τὸν φό-
βον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μικρὸν ὁρῶ τὸν [τῶν] μετὰ ταῦτα,
ἐχόντων μὲν ὡς ἔχουσι Θηβαίων ἡμῖν, ἀπειρηκότων δὲ
χρήμασι Φωκέων, μηδενὸς δ᾽ ἐμποδὼν ὄντος Φιλίππῳ τὰ
παρόντα καταστρεψαμένῳ πρὸς ταῦτα ἐπικλῖναι τὰ πρά-
9 γματα. ἀλλὰ μὴν εἴ τις ὑμῶν εἰς τοῦτο ἀναβάλλεται 31
ποιήσειν τὰ δέοντα, ἰδεῖν ἐγγύθεν βούλεται τὰ δεινά,
ἐξὸν ἀκούειν ἄλλοθι γιγνόμενα, καὶ βοηθοὺς ἑαυτῷ ζη-
τεῖν, ἐξὸν νῦν ἑτέροις αὐτὸν βοηθεῖν· ὅτι γὰρ εἰς τοῦτο
περιστήσεται τὰ πράγματα, ἐὰν τὰ παρόντα προώμεθα,
σχεδὸν ἴσμεν ἅπαντες δήπου.

10 Ἀλλ᾽ ὅτι μὲν δὴ δεῖ βοηθεῖν, εἴποι τις ἄν, πάντες
ἐγνώκαμεν, καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως, τοῦτο λέγε. μὴ
τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι θαυμάσητε, ἂν παράδοξον εἴπω
τι τοῖς πολλοῖς. νομοθέτας καθίσατε. ἐν δὲ τούτοις τοῖς
νομοθέταις μὴ θῆσθε νόμον μηδένα (εἰσὶ γὰρ ἱκανοὶ
ὑμῖν), ἀλλὰ τοὺς εἰς τὸ παρὸν βλάπτοντας ὑμᾶς λύσατε.
11 λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν, σαφῶς οὑτωσί, καὶ τοὺς
περὶ τῶν στρατευομένων ἐνίους, ὧν οἱ μὲν τὰ στρατιω-
τικὰ τοῖς οἴκοι μένουσι διανέμουσι θεωρικά, οἱ δὲ τοὺς
ἀτακτοῦντας ἀθῴους καθιστᾶσιν, εἶτα καὶ τοὺς τὰ δέ-

v. 5. ἐκπολεμῆσαι pr Σ. 6. ὃ] ἃ pr Σ. τέως om FΣ.
8, 1. νυνὶ] νυνὶ τουτο Σ. in F post νυνὶ erasum quippiam.
5. τῶν om FΓ. 9, 1. ἡμῶν Υ. 10, 4. καθίσατε] libri καθί-
στατε. 5. ἱκανοὶ ὑμῖν Σ: ὑμῖν ἱκανοί ς. 11, 1. δὲ] δὴ Υ, om Σ.
3. θεωρικά] ὡς θεωρικά Υ. 4. καθιστῶσιν Υ.

ὄντα ποιεῖν βουλομένους ἀθυμοτέρους ποιοῦσιν. ἐπειδὰν
δὲ ταῦτα λύσητε καὶ τὴν τοῦ τὰ βέλτιστα λέγειν ὁδὸν
παράσχητε ἀσφαλῆ, τηνικαῦτα τὸν γράψοντα, ἃ πάντες
12 ἴστε ὅτι συμφέρει, ζητεῖτε. πρὶν δὲ ταῦτα πρᾶξαι, μὴ
σκοπεῖτε τίς εἰπὼν τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν ὑφ' ὑμῶν
ἀπολέσθαι βουλήσεται· οὐ γὰρ εὑρήσετε, ἄλλως τε καὶ
τούτου μόνου περιγίγνεσθαι μέλλοντος, παθεῖν ἀδίκως τι
κακὸν τὸν ταῦτ' εἰπόντα καὶ γράψαντα, μηδὲν δὲ ὠφε-
λῆσαι τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν μᾶλλον ἔτι
ἢ νῦν τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν φοβερώτερον ποιῆσαι. καὶ
λύειν γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς νόμους δεῖ τούτους τοὺς
13 αὐτοὺς ἀξιοῦν οἵπερ καὶ τεθείκασιν· οὐ γάρ ἐστι δίκαιον
τὴν μὲν χάριν, ἣ πᾶσαν ἔβλαψε τὴν πόλιν, τοῖς τότε 32
θεῖσιν ὑπάρχειν, τὴν δ' ἀπέχθειαν, δι' ἧς ἂν ἅπαντες ἄμει-
νον πράξαιμεν, τῷ νῦν τὰ βέλτιστα εἰπόντι ζημίαν γε-
νέσθαι. πρὶν δὲ ταῦτα εὐτρεπίσαι, μηδαμῶς ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι μηδένα ἀξιοῦτε τηλικοῦτον εἶναι παρ' ὑμῖν ὥστε
τοὺς νόμους τούτους παραβάντα μὴ δοῦναι δίκην, μηδ'
οὕτως ἀνόητον ὥστε εἰς προὖπτον κακὸν αὑτὸν ἐμβαλεῖν.
14 Οὐ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν δεῖ, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ὅτι ψήφισμα οὐδενὸς ἄξιόν ἐστιν, ἂν μὴ προσ-
γένηται τὸ ποιεῖν ἐθέλειν τά γε δόξαντα προθύμως ὑμᾶς.
εἰ γὰρ αὐτάρκη τὰ ψηφίσματα ἦν ἢ ὑμᾶς ἀναγκάζειν ἃ
προσήκει πράττειν ἢ περὶ ὧν ἂν γραφῇ διαπράξασθαι,
οὔτ' ἂν ὑμεῖς πολλὰ ψηφιζόμενοι μικρά, μᾶλλον δ' οὐ-
δὲν ἐπράττετε τούτων, οὔτε Φίλιππος τοσοῦτον ὑβρίκει
χρόνον· πάλαι γὰρ ἂν ἕνεκά γε ψηφισμάτων ἐδεδώκει δί-
15 κην. ἀλλ' οὐχ οὕτω ταῦτ' ἔχει· τὸ γὰρ πράττειν τοῦ λέ-

v. 1. ῥαθυμοτέρους Υ. 3. γράψαντα Ω et forsitan Σ.
12, 2. ἀφ' Ω. 4. παθεῖν] τοῦ παθεῖν FΥΩuv. 8. τούτους τοὺς
ψ
αὐτοὺς FΣ, τοὺς αὐτοὺς τούτους Υ: ϛ om τοὺς. 13, 2. ἔβλαπτε F.
3. θήσειν F. ἦν Ω. ἅπαντες ἂν ΥΩu. 5. ἄνδρες
ἂν η
om Ω. 14, 5. ἂν γραφῇ Υ et corr Σ, γράφει F: γράφει ϛ.
8. ἂν om Ω.

γειν καὶ χειροτονεῖν ὕστερον ὂν τῇ τάξει, πρότερον τῇ
δυνάμει καὶ κρεῖττόν ἐστιν. τοῦτ' οὖν δεῖ προσεῖναι, τὰ
δ' ἄλλα ὑπάρχει· καὶ γὰρ εἰπεῖν τὰ δέοντα παρ' ὑμῖν
εἰσὶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δυνάμενοι, καὶ γνῶναι πάντων
ὑμεῖς ὀξύτατοι τὰ ῥηθέντα, καὶ πρᾶξαι δὲ δυνήσεσθε
16 νῦν, ἐὰν ὀρθῶς ποιῆτε. τίνα γὰρ χρόνον ἢ τίνα καιρόν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ παρόντος βελτίω ζητεῖτε; ἢ πότε
ἃ δεῖ πράξετε, εἰ μὴ νῦν; οὐχ ἅπαντα μὲν ἡμῶν προεί-
ληφε τὰ χωρία ἄνθρωπος, εἰ δὲ καὶ ταύτης κύριος τῆς
χώρας γενήσεται, πάντων αἴσχιστα πεισόμεθα; οὐχ οὓς,
εἰ πολεμήσαιεν, ἑτοίμως σώσειν ὑπισχνούμεθα, οὗτοι 33
νῦν πολεμοῦνται; οὐκ ἐχθρός; οὐκ ἔχων τὰ ἡμέτερα; οὐ
17 βάρβαρος; οὐχ ὅ τι ἂν εἴποι τις; ἀλλὰ πρὸς θεῶν πάντα
ἐάσαντες καὶ μόνον οὐχὶ συγκατασκευάσαντες αὐτῷ τό-
τε τοὺς αἰτίους, οἵτινές εἰσι, τούτων ζητήσομεν; οὐ
γὰρ αὐτοί γ' αἴτιοι φήσομεν εἶναι, σαφῶς οἶδα τοῦτ'
ἐγώ. οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις τῶν φυ-
γόντων οὐδεὶς ἑαυτοῦ κατηγορεῖ, ἀλλὰ τοῦ στρατηγοῦ
καὶ τῶν πλησίον καὶ πάντων μᾶλλον, ἥττηνται δ' ὅμως
διὰ πάντας τοὺς φυγόντας δήπου· μένειν γὰρ ἐξῆν τῷ
κατηγοροῦντι τῶν ἄλλων, εἰ δὲ τοῦτ' ἐποίει ἕκαστος, ἐνί-
18 κων ἄν. καὶ νῦν οὐ λέγει τις τὰ βέλτιστα; ἀναστὰς ἄλ-
λος εἰπάτω, μὴ τοῦτον αἰτιάσθω. ἕτερος λέγει τις βελ-
τίω; ταῦτα ποιεῖτε ἀγαθῇ τύχῃ. ἀλλ' οὐχ ἡδέα ταῦτα;
οὐκέτι τοῦθ' ὁ λέγων ἀδικεῖ, πλὴν εἰ δέον εὔξασθαι πα-
ραλείπει. εὔξασθαι μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ῥάδιον,
εἰς ταὐτὸ πάνθ' ὅσα βούλεταί τις ἀθροίσαντα ἐν ὀλίγῳ·

v. 2. προσεῖναι δεῖ Υ. 3. ὑπάρχειν u. 4. εἰσὶν om pr Σ. 16, 3. ὑμῶν Υ. προείληφεν post χωρία ponit Υ. 4. ἄνθρωπος Σ: ἄνθρωπος ς. τῆς χώρας κύριος Υ. 6. πολεμήσαιεν ἐκείνωι ἑτ. Υ. 7. πολεμοῦσιν pr Σ. ὑμέτερα Υ. 17, 1. ἅπαντα Υ, ἅπαντα ταῦτα Ωuv. 2. ἐάσαντες om pr F, in γρ habet Σ. 3. ζητήσωμεν Υ. 4. αὐτοῖς (οἱ) F. 5. φυγόντων Σ: φευγόντων ς. 6. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ F, ἀλλὰ καὶ Ωuv. 7. τῶν] των (οῦ) F, τοῦ Υ. 18, 2. τις τὰ βελτίω Ω. 5. γὰρ om ΣΥ. 6. ταυτὸν ΥΩ. ἀθροίσαντα F: ἀθροίσαντα ς. ὀλίγῳ χρόνῳ Υ.

ἑλέσθαι δέ, ὅταν περὶ πραγμάτων προτεθῇ σκοπεῖν, οὐ-
κέθ' ὁμοίως εὔπορον, ἀλλὰ δεῖ τὰ βέλτιστα ἀντὶ τῶν
19 ἡδέων, ἂν μὴ συναμφότερα ἐξῇ, λαμβάνειν. εἰ δέ τις
ἡμῖν ἔχει καὶ τὰ θεωρικὰ ἐᾶν καὶ πόρους ἑτέρους λέγειν
στρατιωτικούς, οὐχ οὗτος κρείττων; εἴποι τις ἄν. φήμ'
ἔγωγε, εἴπερ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀλλὰ θαυμάζω
εἴ τῳ ποτὲ ἀνθρώπων ἢ γέγονεν ἢ γενήσεται, ἂν τὰ πα-
ρόντα ἀναλώσῃ πρὸς ἃ μὴ δεῖ, τῶν ἀπόντων εὐπορῆ-
σαι πρὸς ἃ δεῖ. ἀλλ', οἶμαι, μέγα τοῖς τοιούτοις ὑπάρ-
χει λόγοις ἡ παρ' ἑκάστου βούλησις, διόπερ ῥᾷστον ἁπάν-
των ἐστὶν αὑτὸν ἐξαπατῆσαι· ὃ γὰρ βούλεται, τοῦθ' 34
ἕκαστος καὶ οἴεται, τὰ δὲ πράγματα πολλάκις οὐχ οὕτω
20 πέφυκεν. ὁρᾶτε οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦθ' οὕτως,
ὅπως καὶ τὰ πράγματα ἐνδέχεται καὶ δυνήσεσθε ἐξιέναι
καὶ μισθὸν ἕξετε. οὔ τοι σωφρόνων οὐδὲ γενναίων ἐστὶν
ἀνθρώπων, ἐλλείποντάς τι δι' ἔνδειαν χρημάτων τῶν τοῦ
πολέμου εὐχερῶς τὰ τοιαῦτα ὀνείδη φέρειν, οὐδ' ἐπὶ μὲν
Κορινθίους καὶ Μεγαρέας ἁρπάσαντας τὰ ὅπλα πορεύε-
σθαι, Φίλιππον δ' ἐᾶν πόλεις Ἑλληνίδας ἀνδραποδίζε-
σθαι δι' ἀπορίαν ἐφοδίων τοῖς στρατευομένοις.

21 Καὶ ταῦτ' οὐχ ἵν' ἀπέχθωμαί τισιν ὑμῶν, τὴν ἄλλως
προῄρημαι λέγειν· οὐ γὰρ οὕτως ἄφρων οὐδ' ἀτυχής εἰμι
ἐγώ, ὥστε ἀπεχθάνεσθαι βούλεσθαι μηδὲν ὠφελεῖν νο-
μίζων· ἀλλὰ δικαίου πολίτου κρίνω τὴν τῶν πραγμάτων
σωτηρίαν ἀντὶ τῆς ἐν τῷ λέγειν χάριτος αἱρεῖσθαι. καὶ
γὰρ τοὺς ἐπὶ τῶν προγόνων ἡμῶν λέγοντας ἀκούω, ὥσ-
περ ἴσως καὶ ὑμεῖς, οὓς ἐπαινοῦσι μὲν οἱ παριόντες
ἅπαντες, μιμοῦνται δ' οὐ πάνυ, τούτῳ τῷ ἔθει καὶ τῷ
τρόπῳ τῆς πολιτείας χρῆσθαι, τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον,
22 τὸν Νικίαν, τὸν ὁμώνυμον ἐμαυτῷ, τὸν Περικλέα. ἐξ οὗ

19, 1. μὴ] μήτε u. ἀμφότερα Ωu. 2. ὑμῖν FΥΩuv. 3. εἴποι] ἂν εἴποι Υ. 8. ῥᾷον Υ. 10. πολλάκις om Ω. 20, 1. τοῦθ' u. 3. τοι] τι Ωu et corr v. 4. λείποντας Σ. τῶν om Ωuv. 5. μὲν om pr Ω. 21, 1. ὑμῶν Υ. 6. ἀκούων pr Σ. 7. παρόντες ΥΩuv.

δ' οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφήνασι ῥήτορες „τί βού-
λεσθε; τί γράψω; τί ὑμῖν χαρίσωμαι;" προπέποται τῆς
παραυτίκα χάριτος τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ τοιαυτὶ
συμβαίνει, καὶ τὰ μὲν τούτων πάντα καλῶς ἔχει, τὰ δ'
23 ὑμέτερα αἰσχρῶς. καίτοι σκέψασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ἅ τις ἂν κεφάλαια εἰπεῖν ἔχοι τῶν τ' ἐπὶ τῶν προγόνων
ἔργων καὶ τῶν ἐφ' ὑμῶν. ἔσται δὲ βραχὺς καὶ γνώριμος
ὑμῖν ὁ λόγος· οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν χρωμένοις παρα-
δείγμασιν ἀλλ' οἰκείοις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εὐδαίμοσιν
24 ἔξεστι γενέσθαι. ἐκεῖνοι τοίνυν, οἷς οὐκ ἐχαρίζονθ' οἱ λέ-
γοντες οὐδ' ἐφίλουν αὐτοὺς ὥσπερ ὑμᾶς οὗτοι νῦν, πέντε
μὲν καὶ τετταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν ἑκόντων,
πλείω δ' ἢ μύρια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνήγαγον,
ὑπήκουε δὲ ὁ ταύτην τὴν χώραν ἔχων αὐτοῖς βασιλεύς,
ὥσπερ ἐστὶ προσῆκον βάρβαρον Ἕλλησι, πολλὰ δὲ καὶ
καλὰ καὶ πεζῇ καὶ ναυμαχοῦντες ἔστησαν τρόπαια αὐ-
τοὶ στρατευόμενοι, μόνοι δὲ ἀνθρώπων κρείττω τὴν ἐπὶ
25 τοῖς ἔργοις δόξαν τῶν φθονούντων κατέλιπον. ἐπὶ μὲν
δὴ τῶν Ἑλληνικῶν ἦσαν τοιοῦτοι· ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὴν
πόλιν αὐτὴν θεάσασθε ὁποῖοι, ἔν τε τοῖς κοινοῖς καὶ ἐν
τοῖς ἰδίοις. δημοσίᾳ μὲν τοίνυν οἰκοδομήματα καὶ κάλλη
τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα κατεσκεύασαν ἡμῖν ἱερῶν καὶ τῶν
ἐν τούτοις ἀναθημάτων, ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομέ-
νων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι· ἰδίᾳ δ' οὕτω σώφρονες ἦσαν
26 καὶ σφόδρα ἐν τῷ τῆς πολιτείας ἤθει μένοντες, ὥστε τὴν
Ἀριστείδου καὶ τὴν Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν
οἰκίαν εἴ τις ἄρα οἶδεν ὑμῶν ὁποία ποτ' ἐστίν, ὁρᾷ τῆς
τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμνοτέραν οὖσαν· οὐ γὰρ εἰς περιου-
σίαν ἐπράττετο αὐτοῖς τὰ τῆς πόλεως, ἀλλὰ τὸ κοινὸν
αὔξειν ἕκαστος ᾤετο δεῖν. ἐκ δὲ τοῦ τὰ μὲν Ἑλληνικὰ

v. 1. ἐρωτῶντες Ω. 2. χαρίσωμαι Υ et mg F: χαρίσομαι ς. 3. χάριτος] ἡδονῆς καὶ χάριτος Ωυυ et γρ F. 23, 2. ἔχη Ω et corr υυ. 24, 2. νῦν om Ωυ. 4. συνήγαγον Ωυυ et γρ Σ. 5. ὑπήκουσε Anecd. p. 176, 17. 7. πεζοὶ corr Ω. 25, 3. ἐν om Υ. 26, 1. ἐν om FΣ. 3. εἶδεν Υ. 5. αὐτοῖς ἐπράττετο Υ. 6. ἕκαστος αὔξειν Υ.

πιστῶς, τὰ δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς, τὰ δ' ἐν αὑτοῖς ἴσως
27 διοικεῖν μεγάλην εἰκότως ἐκτήσαντο εὐδαιμονίαν. τότε μὲν
δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε τὰ πράγματα ἐκείνοις, χρωμέ-
νοις οἷς εἶπον προστάταις· νυνὶ δὲ πῶς ὑμῖν ὑπὸ τῶν
χρηστῶν τῶν νῦν τὰ πράγματα ἔχει; ἆρά γε ὁμοίως καὶ 36
παραπλησίως; οἷς τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, πόλλ' ἂν ἔχων εἰπεῖν·
ἀλλ' ὅσης ἅπαντες ὁρᾶτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι, καὶ Λακε-
δαιμονίων μὲν ἀπολωλότων, Θηβαίων δ' ἀσχόλων ὄντων,
τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ὄντος ἀξιόχρεω περὶ τῶν πρωτείων
ἡμῖν ἀντιτάξασθαι, ἐξὸν [δ'] ἡμῖν καὶ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν
28 ἀσφαλῶς ἔχειν καὶ τὰ τῶν ἄλλων δίκαια βραβεύειν, ἀπε-
στερήμεθα μὲν χώρας οἰκείας, πλείω δ' ἢ χίλια καὶ πεν-
τακόσια τάλαντα ἀνηλώκαμεν εἰς οὐδὲν δέον, οὓς δ' ἐν
τῷ πολέμῳ συμμάχους ἐκτησάμεθα, εἰρήνης οὔσης ἀπο-
λωλέκασιν οὗτοι, ἐχθρὸν δ' ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς τηλικοῦτον
ἠσκήκαμεν. ἢ φρασάτω τις ἐμοὶ παρελθών, πόθεν ἄλ-
λοθεν ἰσχυρὸς γέγονεν ἢ παρ' ἡμῶν αὐτῶν Φίλιππος.
29 ἀλλ' ὦ τᾶν, εἰ ταῦτα φαύλως, τά γ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει νῦν
ἄμεινον ἔχει. καὶ τί ἂν εἰπεῖν τις ἔχοι; τὰς ἐπάλξεις ἃς
κονιῶμεν, καὶ τὰς ὁδοὺς ἃς ἐπισκευάζομεν, καὶ κρήνας, καὶ
λήρους; ἀποβλέψατε δὴ πρὸς τοὺς ταῦτα πολιτευομένους,
ὧν οἱ μὲν ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν, οἱ δ' ἐξ ἀδό-
ξων ἔντιμοι, ἔνιοι δὲ τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰ-
κοδομημάτων σεμνοτέρας εἰσὶ κατεσκευασμένοι, ὅσῳ δὲ
τὰ τῆς πόλεως ἐλάττω γέγονε, τοσούτῳ τὰ τούτων ηὔξηται.
30 Τί δὴ τὸ πάντων αἴτιον τούτων, καὶ τί δή ποτε ἅπαντ'
εἶχε καλῶς τότε καὶ νῦν οὐκ ὀρθῶς; ὅτι τὸ μὲν πρῶτον
καὶ στρατεύεσθαι τολμῶν αὐτὸς ὁ δῆμος δεσπότης τῶν
πολιτευομένων ἦν καὶ κύριος αὐτὸς ἁπάντων τῶν ἀγα-

27, 3. νῦν Υ. ἡμῖν [υ] F, ἡμῖν ΣΩυυ. 4. τῶν νῦν] τούτων Υ. καὶ] ἢ Υ. 5. οἷς] καὶ Υ. 9. ὑμῖν ἀντ. Υ. 28, 2. οἰκίας F. 6. ησκήσαμεν ΥΩ. 7. ὁ φίλιππος Υ. 29, 2. ἔχηι Σ. 4. τοὺς om pr Ω. ταῦτα] τὰ τοιαῦτα ΥΩυυ. 5. πτ. ταχὺ πλούσιοι Υ. 8. ηὔξηκεν [ται] F, ηὔξηκεν Σ. 30, 1. ἅπαντ' om pr Ω. 4. πεπολιτευμένων Υ.

θῶν, καὶ ἀγαπητὸν ἦν παρὰ τοῦ δήμου τῶν ἄλλων ἑκά-
στῳ καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθοῦ τινὸς μεταλαβεῖν·
31 νῦν δὲ τοὐναντίον κύριοι μὲν οἱ πολιτευόμενοι τῶν ἀγα- 37
θῶν, καὶ διὰ τούτων ἅπαντα πράττεται, ὑμεῖς δ᾽ ὁ δῆμος
ἐκνενευρισμένοι καὶ περιῃρημένοι χρήματα καὶ συμμά-
χους ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης μέρει γεγένησθε, ἀγα-
πῶντες ἐὰν μεταδιδῶσι θεωρικῶν ὑμῖν ἢ βοΐδια πέμψω-
σιν οὗτοι, καὶ τὸ πάντων ἀνανδρότατον, τῶν ὑμετέρων
αὐτῶν χάριν προσοφείλετε. οἱ δ᾽ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κα-
θείρξαντες ὑμᾶς ἐπάγουσιν ἐπὶ ταῦτα καὶ τιθασεύουσι
32 χειροήθεις αὑτοῖς ποιοῦντες. ἔστι δ᾽ οὐδέποτ᾽, οἶμαι, μέ-
γα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν μικρὰ καὶ φαῦλα πράτ-
τοντας· ὁποῖ᾽ ἄττα γὰρ ἂν τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώ-
πων ᾖ, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν. ταῦτα
μὰ τὴν Δήμητρα οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, εἰ μείζων εἰπόντι
ἐμοὶ γένοιτο παρ᾽ ὑμῶν βλάβη τῶν πεποιηκότων αὐτὰ
γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ παῤῥησία περὶ πάντων αἰεὶ παρ᾽ ὑμῖν
ἐστίν, ἀλλ᾽ ἔγωγε ὅτι καὶ νῦν γέγονε θαυμάζω.
33 Ἐὰν οὖν ἀλλὰ νῦν γ᾽ ἔτι ἀπαλλαγέντες τούτων τῶν
ἐθῶν ἐθελήσητε στρατεύεσθαί τε καὶ πράττειν ἀξίως
ὑμῶν αὐτῶν, καὶ ταῖς περιουσίαις ταῖς οἴκοι ταύταις
ἀφορμαῖς ἐπὶ τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν χρήσησθε, ἴσως ἄν,
ἴσως ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τέλειόν τι καὶ μέγα κτήσαισθε
ἀγαθόν, καὶ τῶν τοιούτων λημμάτων ἀπαλλαγείητε, ἃ
τοῖς ἀσθενοῦσι παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδομένοις ἔοικε.
καὶ γὰρ οὔτ᾽ ἰσχὺν ἐκεῖνα ἐντίθησιν οὔτ᾽ ἀποθνήσκειν ἐᾷ·

31, 1. τῶν ἀγ. οἱ πολιτ. Υ. 3. καὶ post χρήματα om FΩuv. 5. μεταδῶσι Υ. (ὁ) θεωρικῶν F. βοηδρόμια FΣΩuv. 6. ἀνδρειότατον Σ, γρ ἀνδρειότατον εἰρωνικῶς F. 7. προσωφείλετε Σ. 8. ἡμᾶς (ὑ) F, ἡμᾶς Σuv. τιθασεύουσι FΣ, τιθασεύσουσι Ω: τιθασσεύουσι ς. 32, 1. μέγα καὶ om pr Ω. 5. δήμητραν Υ. μεῖζον (ω) F. 6. παρ᾽ ὑμῶν om Ω. τῶν] ἢ τῶν F. 7. ἡμῖν Υuv. 33, 1. ἀλλὰ νῦν γ᾽ ἔτι] ἔτι καὶ νῦν Υ, corr Ω, γρ F. 2. τε om Υ. 4. χρήσεσθε uv, χρῆσθαι ΥΩ. 5. ἴσως om Ω κτήσαισθε (η) F, κτήσοισθε ΥΩ.

καὶ ταῦτα, ἃ νέμεσθε νῦν ὑμεῖς, οὔτε τοσαῦτά ἐστιν ὥστε
ὠφέλειαν ἔχειν τινὰ διαρκῆ, οὔτ' ἀπογνόντας ἄλλο τι πράτ-
τειν ἐᾷ, ἀλλ' ἔστι ταῦτα τὴν ἑκάστου ῥᾳθυμίαν ὑμῶν 38
34 ἐπαυξάνοντα. οὐκοῦν σὺ μισθοφορὰν λέγεις; φήσει τις.
καὶ παραχρῆμά γε τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἁπάντων, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, ἵνα τῶν κοινῶν ἕκαστος τὸ μέρος λαμ-
βάνων, ὅτου δέοιτο ἡ πόλις, τοῦθ' ὑπάρχοι. ἔξεστιν ἄγειν
ἡσυχίαν; οἴκοι μένων εἶ βελτίων, τοῦ δι' ἔνδειαν ἀνάγκῃ
τι ποιεῖν αἰσχρὸν ἀπηλλαγμένος. συμβαίνει τι τοιοῦτον
οἷον καὶ τὰ νῦν; στρατιώτης αὐτὸς ὑπάρχων ἀπὸ τῶν
αὐτῶν τούτων λημμάτων, ὥς πέρ ἐστι δίκαιον ὑπὲρ τῆς
πατρίδος. ἔστι τις ἔξω τῆς ἡλικίας ὑμῶν; ὅσα οὗτος
ἀτάκτως νῦν λαμβάνων οὐκ ὠφελεῖ, ταῦτ' ἐν ἴσῃ τάξει
λαμβανέτω πάντ' ἐφορῶν καὶ διοικῶν ἃ χρὴ πράττεσθαι.
35 ὅλως δὲ οὔτ' ἀφελὼν οὔτε προσθείς, πλὴν μικρὸν τὴν
ἀταξίαν ἀνελὼν εἰς τάξιν ἤγαγον τὴν πόλιν τὴν αὐτὴν
τοῦ λαβεῖν, τοῦ στρατεύεσθαι, τοῦ δικάζειν, τοῦ ποιεῖν
τοῦθ' ὅ τι καθ' ἡλικίαν ἕκαστος ἔχοι καὶ ὅτου καιρὸς εἴη,
τάξιν ποιήσας. οὐκ ἔστιν ὅπου μηδὲν ποιοῦσιν ἐγὼ τὰ
τῶν ποιησόντων εἶπον ὡς δεῖ νέμειν, οὐδ' αὐτοὺς μὲν
ἀργεῖν καὶ σχολάζειν καὶ ἀπορεῖν, ὅτι δὲ οἱ τοῦ δεῖνος
νικῶσι ξένοι, ταῦτα πυνθάνεσθαι· ταῦτα γὰρ νυνὶ γίγνε-
36 ται. καὶ οὐχὶ μέμφομαι τὸν ποιοῦντά τι τῶν δεόντων ὑπὲρ
ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἀξιῶ πράττειν
ταῦτα ἐφ' οἷς ἑτέρους τιμᾶτε, καὶ μὴ παραχωρεῖν ὦ ἄνδρες

ὑ
v. 2. ἔχειν ὠφέλειαν Υ. 3. ἡμῶν F, ἡμῶν Σ. 34, 2. ἁπάντων] ἀπ' αὐτῶν F. 3. καινῶν F. 4. τοῦθ' ὑπάρχοι FΣuv, εἰς τοῦτο ἕτοιμος ὑπάρχῃ Υ et corr Σ (qui ὑπάρχοι), εἰς τοῦθ' ἑτοίμως χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχοι Ω et γρ Fu. 5. εἶ om F et pr Σ. 6. συμβ.
ὸ
δή τι Υ. 7. τὰ] τὰ F. 8. λημάτων pr F. 9. ἡμῶν FΣΩuv. ὅσα om ϱ et pr Ωu. 10. νῦν om Ω, ante ἀτάκτως ponit Υ.
ειν ῶν
ὠφελεῖται FΣ. 11. λαμβάνων FΣ. πράττεσθαι F. 35, 1. μικρον uv, μικρῶν Σ et pr Ω. 4. ἔχει ΥΩ. 5. μηδὲν] τοῖς μηδὲν ΥΩuv. ἐγὼ ποιοῦσιν FΩuv. 6. ποιούντων Υ et fortasse pr Σ. 8. γίγνεται] γέγονε Υ. 36, 2. ἡμῶν Υ. ὑμᾶς] ὑμᾶς αὐτοὺς Fu. αὐτῶν om Ω.

Ἀθηναῖοι τῆς τάξεως, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι τῆς ἀρετῆς μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν κινδύνων κτησάμενοι κατέλιπον.

Σχεδὸν εἴρηκα ἃ νομίζω συμφέρειν· ὑμεῖς δ' ἕλοισθε ὅ τι καὶ τῇ πόλει καὶ ἅπασι συνοίσειν ὑμῖν μέλλει.

## 4.

## ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Α. 39

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Κακῶς ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Φίλιππον οἱ Ἀθηναῖοι φερόμενοι συνεληλύθασιν εἰς ἐκκλησίαν ἀθυμοῦντες. ὁ τοίνυν ῥήτωρ τήν τε ἀθυμίαν πειρᾶται παύειν, λέγων οὐδὲν εἶναι θαυμαστὸν εἰ ῥᾳθυμοῦντες κεκράτηνται, καὶ εἰσηγεῖται πῶς ἂν ἄριστα τῷ πολέμῳ προσενεχθεῖεν. κελεύει δὲ δύο δυνάμεις παρασκευάσασθαι, μίαν μὲν μείζω, πολιτικήν, ἥτις οἴκοι μένουσα πρὸς τὰς τῶν ἐπικαίρων χρείας ἕτοιμος ὑπάρξει, ἑτέραν δὲ ἐλάττονα, ξένων ὄντων τῶν στρατευομένων, παραμεμιγμένων δέ. καὶ ταύτην κελεύει τὴν δύναμιν μὴ Ἀθήνησι μένειν μηδὲ ἐκ τῆς πόλεως ποιεῖσθαι τὰς βοηθείας, ἀλλὰ περὶ τὴν Μακεδονίαν ἀναστρέφεσθαι πολεμοῦσαν ἀδιαλείπτως, ἵνα μὴ τοὺς ἐτησίας πνέοντας ἐπιτηρήσας ὁ Φίλιππος ἢ καὶ τὸν χειμῶνα, ἡνίκα Ἀθήνηθεν εἰς Μακεδονίαν πλεῖν οὐ δυνατόν, ἐπιχειρῇ τοῖς πράγμασι καὶ παρὰ τὴν ἀπουσίαν τὴν τῶν Ἀθηναίων ἁπάντων κρατῇ, ἀλλ' ἐγγὺς ἡ πρὸς αὐτὸν ἀντιταξομένη δύναμις ὑπάρχῃ.

Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς πράγματος προὐτίθετο ὦ ἄν- 40 δρες Ἀθηναῖοι λέγειν, ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο, εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἂν ἦγον, εἰ δὲ μή, τότ' ἂν αὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γιγνώσκω λέγειν· ἐπειδὴ δὲ περὶ ὧν πολλάκις εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον συμβαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν, ἡγοῦμαι καὶ πρῶτος ἀναστὰς εἰκότως ἂν συγγνώμης τυγχάνειν. εἰ γὰρ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου τὰ δέοντα οὗτοι συνεβούλευσαν, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς νῦν ἔδει βουλεύεσθαι.

v. 2. καλῶν καὶ μεγάλων κινδ. Υu. ΥΠΟΘ. 3. λέγων om u. 5. δὲ FΩuv: δὴ ς. δύο om FΩuv. 6. τῶν ἐπικαίρων] κατὰ καιρὸν Σ, ἐπὶ καιρῶν corr Υ. 7. ἐλάττω Σ. τῶν om u. 8. καὶ om FΣ. ταύτην addidit Reiskius. 10. ἐτησίους Ω. 14. αὐτῶν corr u. ὑπάρχῃ] πρὸς αὐτὸν ὑπάρχῃ FΥΩuv. § 1, 4. ἂν καὶ αὐτὸς Υ. 5. περὶ] ὑπὲρ ΣΥ. 9. συνεβούλευσαν (ον) F, συνεβούλευον ΥΩ et corr υ. ὑμᾶς (η) F. βουλεύεσθαι] βουλεύεσθαι περὶ αὐτῶν Υ et rc Ω.

2 *Πρῶτον μὲν οὖν οὐκ ἀθυμητέον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
τοῖς παροῦσι πράγμασιν, οὐδ' εἰ πάνυ φαύλως ἔχειν δοκεῖ.
ὃ γάρ ἐστι χείριστον αὐτῶν ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου,
τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν ἐστὶ
τοῦτο; ὅτι οὐδὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν δεόντων ποιούν-
των ὑμῶν κακῶς τὰ πράγματα ἔχει, ἐπεί τοι εἰ πάνθ'
ἃ προσῆκε πραττόντων οὕτως εἶχεν, οὐδ' ἂν ἐλπὶς ἦν
3 αὐτὰ βελτίω γενέσθαι. ἔπειτα ἐνθυμητέον καὶ παρ' ἄλ-
λων ἀκούουσι καὶ τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς ἀναμιμνησκομένοις,
ἡλίκην ποτ' ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων, ἐξ οὗ χρόνος
οὐ πολύς, ὡς καλῶς καὶ προσηκόντως οὐδὲν ἀνάξιον
ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπεμείνατε ὑπὲρ τῶν
δικαίων τὸν πρὸς ἐκείνους πόλεμον. τίνος οὖν ἕνεκα
''ταῦτα λέγω; ἵν' εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεά- 41
σησθε ὅτι οὐδὲν οὔτε φυλαττομένοις ὑμῖν ἐστὶ φοβερὸν
οὔτ', ἂν ὀλιγωρῆτε, τοιοῦτον οἷον ἂν ὑμεῖς βούλησθε, πα-
ραδείγμασι χρώμενοι τῇ τότε ῥώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων,
ἧς ἐκρατεῖτε ἐκ τοῦ προσέχειν τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν,
καὶ τῇ νῦν ὕβρει τούτου, δι' ἣν ταραττόμεθα ἐκ τοῦ μηδὲν
4 φροντίζειν ὧν ἐχρῆν. εἰ δέ τις ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
δυσπολέμητον οἴεται τὸν Φίλιππον εἶναι, σκοπῶν τό τε
πλῆθος τῆς ὑπαρχούσης αὐτῷ δυνάμεως καὶ τὸ τὰ χω-
ρία πάντα ἀπολωλέναι τῇ πόλει, ὀρθῶς μὲν οἴεται, λο-
γισάσθω μέντοι τοῦθ', ὅτι εἴχομέν ποτε ἡμεῖς ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι Πύδναν καὶ Ποτίδαιαν καὶ Μεθώνην καὶ πάντα
τὸν τόπον τοῦτον οἰκεῖον κύκλῳ, καὶ πολλὰ τῶν μετ'
ἐκείνου νῦν ὄντων ἐθνῶν αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερα
ὑπῆρχε καὶ μᾶλλον ἡμῖν ἐβούλετ' ἔχειν οἰκείως ἢ 'κείνῳ.
5 εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, ὡς*

2, 1. δοκῇ Ωu. 6. ἐπεὶ εἴ τοι FΣ: ἐπειτοίγε εἰ ceteri. 7. προσῆκε (ει) F, προσήκει Υ. 3, 5. τῆς πόλεως ὑμεῖς ἐπράξατε Υ. τῶν ἑλληνικῶν δικαίων Υ et mg F. 7. θεάσησθε] λογίσησθε F. 8. ὑμῖν om ΥΩ. 4, 3. τῆς] τῆς νῦν ΥΩuv. τὸ] τῷ F. 5. ποτε] τότε Ωv. 9. ὑμῖν FΣΥ. οἰκείως ἔχειν Υ. 'κείνῳ Σ, quae est perpetua hujus pronominis in bonis libris vel elisio vel crasis: ceteri ἐκείνῳ. 5, 1. τότε om Υ.

χαλεπὸν πολεμεῖν ἐστὶν Ἀθηναίοις ἔχουσι τοσαῦτα ἐπι-
τειχίσματα τῆς αὑτοῦ χώρας ἔρημον ὄντα συμμάχων,
οὐδὲν ἂν ὧν νυνὶ πεποίηκεν ἔπραξεν, οὐδὲ τοσαύτην
ἐκτήσατο δύναμιν. ἀλλ' εἶδεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο
καλῶς ἐκεῖνος, ὅτι ταῦτα μέν ἐστιν ἅπαντα τὰ χωρία
ἆθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ, φύσει δ' ὑπάρχει
τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν
6 καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελούντων. καὶ γάρ τοι ταύτῃ
χρησάμενος τῇ γνώμῃ πάντα κατέστραπται καὶ ἔχει, τὰ
μὲν ὡς ἂν ἑλών τις ἔχοι πολέμῳ, τὰ δὲ σύμμαχα καὶ
φίλα ποιησάμενος· καὶ γὰρ συμμαχεῖν καὶ προσέχειν τὸν 42
νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὓς ἂν ὁρῶσι παρε-
σκευασμένους καὶ πράττειν ἐθέλοντας ἃ χρή. ἂν τοίνυν
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐθε-
λήσητε γενέσθαι γνώμης νῦν, ἐπειδήπερ οὐ πρότερον,
7 καὶ ἕκαστος ὑμῶν, οὗ δεῖ καὶ δύναιτ' ἂν παρασχεῖν αὑτὸν
χρήσιμον τῇ πόλει, πᾶσαν ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν ἕτοιμος
πράττειν ὑπάρξῃ, ὁ μὲν χρήματ' ἔχων εἰσφέρειν, ὁ δ' ἐν
ἡλικίᾳ στρατεύεσθαι, — συνελόντι δ' ἁπλῶς ἢν ὑμῶν αὐ-
τῶν ἐθελήσητε γενέσθαι καὶ παύσησθε αὐτὸς μὲν οὐδὲν
ἕκαστος ποιήσειν ἐλπίζων, τὸν δὲ πλησίον πάνθ' ὑπὲρ
αὑτοῦ πράξειν, καὶ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε, ἂν θεὸς
ἐθέλῃ, καὶ τὰ κατερραθυμημένα πάλιν ἀναλήψεσθε, κἀ-
8 κεῖνον τιμωρήσεσθε. μὴ γὰρ ὡς θεῷ νομίζετ' ἐκείνῳ τὰ
παρόντα πεπηγέναι πράγματα ἀθάνατα, ἀλλὰ καὶ μισεῖ
τις ἐκεῖνον καὶ δέδιεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ φθονεῖ,
καὶ τῶν πάνυ νῦν δοκούντων οἰκείως ἔχειν αὐτῷ· καὶ
ἅπανθ' ὅσα περ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις ἔνι, ταῦ-

v. 1. ἀθηναίοις ἐστὶν Υ. τοσαῦτα Σ: τοιαῦτα ς. 2. τῇ αὑτοῦ χώρᾳ Hemsterhusius ad Lucian. Nigrin. 23. cf. or. 15, 13. ἔρημος ὢν ΥΩ, ἔρημος ὢν τότε corr Σ. 3. ἐκτήσατ' ἂν Υ. 4. οἶδεν ΥΩυυ. 5. τὰ om Υ. 7. ἀπόντων πράγματα καὶ Υ et rc Ω. 6, 1. τοι ταύτῃ] τοιαύτῃ FΩ. 3. πολέμῳ] πολέμου νόμῳ γρ F. 7, 1. παρασχεῖν αὑτὸν post πόλει ponit Υ. 2. ἑτοίμως FΣ, ἑτοίμω(ο)ς υ. 3. πράττειν om pr υ. 4. ἁπλῶς] ἁπλῶς εἰπεῖν ΥΩυυ. 7. αὑτοῦ] αὐτῶν Ω. 8. ἐθέλῃ F: ceteri θέλῃ. 8, 4. αὐτῷ om Σ. 5. πάνθ' Υ. περ om Ω.

τα κἂν τοῖς μετ' ἐκείνου χρὴ νομίζειν ἐνεῖναι. κατέπτηχε
μέντοι πάντα ταῦτα νῦν, οὐκ ἔχοντ' ἀποστροφὴν διὰ
τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ ῥαθυμίαν, ἣν ἀποθέσθαι
9 φημὶ δεῖν ἤδη. ὁρᾶτε γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ πρᾶγμα,
οἶ προελήλυθεν ἀσελγείας ἄνθρωπος, ὃς οὐδ' αἵρεσιν
ὑμῖν δίδωσι τοῦ πράττειν ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπει-
λεῖ καὶ λόγους ὑπερηφάνους, ὥς φασι, λέγει, καὶ οὐχ
οἷός ἐστιν ἔχων ἃ κατέστραπται μένειν ἐπὶ τούτων, ἀλλ'
ἀεί τι προσπεριβάλλεται καὶ κύκλῳ πανταχῇ μέλλοντας 43
10 ἡμᾶς καὶ καθημένους περιστοιχίζεται. πότ' οὖν, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, πότε ἃ χρὴ πράξετε; ἐπειδὰν τί γένη-
ται; ἐπειδὰν νὴ Δί' ἀνάγκη τις ᾖ. νῦν δὲ τί χρὴ τὰ γι-
γνόμενα ἡγεῖσθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οἴομαι τοῖς ἐλευθέροις
μεγίστην ἀνάγκην τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνην
εἶναι. ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιιόντες αὑτῶν πυνθά-
νεσθαι [κατὰ τὴν ἀγοράν]· λέγεταί τι καινόν; γένοιτο
γὰρ ἄν τι καινότερον ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ Ἀθηναίους κα-
11 ταπολεμῶν καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν; τέθνηκε Φί-
λιππος; οὐ μὰ Δί'. ἀλλ' ἀσθενεῖ; τί δ' ὑμῖν διαφέρει;
καὶ γὰρ ἂν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιπ-
πον ποιήσετε, ἄνπερ οὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν
νοῦν· οὐδὲ γὰρ οὗτος παρὰ τὴν αὑτοῦ ῥώμην τοσοῦτον
ἐπηύξηται ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν. καίτοι καὶ
12 τοῦτο. εἴ τι πάθοι καὶ τὰ τῆς τύχης ἡμῖν ὑπάρξαι, ἥπερ
ἀεὶ βέλτιον ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα, καὶ τοῦτ'

v. 1. ἐνεῖναι] εἶναι Υ. 2. ταῦτα om Υ, ante πάντα ponunt F Ωuv. 9, 2. ἄνθρωπος Σ: ἄνθρωπος ς. 3. ἡμῖν ΥΩ. 5. οἷός] οἷός τ' ΥΩuv. ἃ] ἃ καὶ u. μένειν] καὶ μένειν Ω. τούτοις Υ. 6. καὶ κύκλῳ] κύκλῳ καὶ Υ et corr F. 10, 3. τις om Σ. 4. οἶμαι Ωuv, ἡγοῦμαι Υ. 6. περιόντες Fu et pr Σv. 7. κατὰ τὴν ἀγοράν om F, in mg habet rc Σ. γένοιτο γὰρ ἄν τι] τί δ'
ται υ
ἂν γένοιτο Υ. 11, 6. ἐπηύξηκεν Σ, ἐπηύξηκεν F. ἡμετέραν F, ὑμετέραν uv. ἀμέλειαν] ἀμέλειαν καὶ ῥαθυμίαν Υ, rc Ω, γρ F.
ὁ
12, 1. τι] τοι F, delent Σu. τα F, τὸ Υ. ὑπάρξαι mg
οι
Σ, ὑπόρξει Υuv, ὑπάρξει Ω, ὑπάρξῃ F. ἥπερ — ἐπιμελούμεθα καὶ τοῦτ'] Reiskius ἧ γὰρ — ἐπιμελουμένη καὶ τοῦτ' ἄν.

ἐξεργάσαιτο, ἴσθ' ὅτι πλησίον μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς πράγμασι τεταραγμένοις ἐπιστάντες ὅπως βούλεσθε διοικήσαισθε, ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ διδόντων τῶν καιρῶν Ἀμφίπολιν δέξασθαι δύναισθ' ἄν, ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμαις.

13 Ὡς μὲν ἓν δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλοντας ὑπάρχειν ἅπαντας ἑτοίμως, ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων, παύομαι λέγων· τὸν δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς ἥν ἀπαλλάξαι ἂν τῶν τοιούτων πραγμάτων ὑμᾶς ἡγοῦμαι, καὶ τὸ πλῆθος ὅσον, καὶ πόρους οὕστινας χρημάτων, καὶ τἆλλα ὡς ἄν μοι βέλτιστα καὶ τάχιστα δοκεῖ παρασκευασθῆναι, καὶ δὴ πειράσομαι λέγειν, δεηθεὶς 44
14 ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοσοῦτον. ἐπειδὰν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε, μὴ πρότερον προλαμβάνετε· μηδ' ἂν ἐξ ἀρχῆς δοκῶ τινὶ καινὴν παρασκευὴν λέγειν, ἀναβάλλειν με τὰ πράγματα ἡγείσθω. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες μάλιστα εἰς δέον λέγουσιν (οὐ γὰρ ἂν τά γε ἤδη γεγενημένα τῇ νυνὶ βοηθείᾳ κωλῦσαι δυνηθείημεν),
15 ἀλλ' ὃς ἂν δείξῃ τίς πορισθεῖσα παρασκευὴ καὶ πόση καὶ πόθεν διαμεῖναι δυνήσεται, ἕως ἂν ἢ διαλυσώμεθα πεισθέντες τὸν πόλεμον ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν· οὕτω γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ πάσχοιμεν ἂν κακῶς. οἶμαι τοίνυν ἐγὼ ταῦτα λέγειν ἔχειν, μὴ κωλύων εἴ τις ἄλλος ἐπαγγέλλεταί τι. ἡ μὲν οὖν ὑπόσχεσις οὕτω μεγάλη, τὸ δὲ πρᾶγμα ἤδη τὸν ἔλεγχον δώσει· κριταὶ δ' ὑμεῖς ἔσεσθε.

16 Πρῶτον μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τριήρεις πεντήκοντα παρασκευάσασθαί φημι δεῖν, εἶτ' αὐτοὺς οὕτω

η
v. 1. ἂν om T. 2. βούλεσθε F, ἂν βούλησθε T. διοικήσεσθε Ωu, διοικήσετε T. 3. διδόντων ὑμῖν τῶν FTΩuv. 4. δυ-
ους ως
νήσεσθ' T. 13, 1. ἐθελοντὰς F. 2. ἑτοίμως v, ἑτοίμους Fu, ἑτοί-
υ
μους T. 4. ημᾶς F, ἡμᾶς Σ. ἡγοῦμαι] οἴομαι FΣ. 6. δοκῇ Σ. 14, 2. μὴ] καὶ μὴ FTΩuv. 3. ἀναβάλλεσθαί TΩuv. 4. οὐ — λέγουσιν om u. 5. ἂν om T. 15, 1. ὃς] ὡς Σ. καὶ πόθεν om uv. 2. ἕως] τέως F. 5. κωλύων] καταλύων Σ. 16, 1. τοίνυν om T.

τὰς γνώμας ἔχειν ὡς, ἐάν τι δέῃ, πλευστέον εἰς ταύτας
αὐτοῖς ἐμβᾶσιν. πρὸς δὲ τούτοις τοῖς ἡμίσεσι τῶν ἱππέων
ἱππαγωγοὺς τριήρεις καὶ πλοῖα ἱκανὰ εὐτρεπίσαι κελεύω.
17 ταῦτα μὲν οἶμαι δεῖν ὑπάρχειν ἐπὶ τὰς ἐξαίφνης ταύτας
ἀπὸ τῆς οἰκείας χώρας αὐτοῦ στρατείας εἰς Πύλας καὶ
Χερρόνησον καὶ Ὄλυνθον καὶ ὅποι βούλεται· δεῖ γὰρ
ἐκείνῳ τοῦτο ἐν τῇ γνώμῃ παραστῆναι, ὡς ὑμεῖς ἐκ τῆς
ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγαν, ὥσπερ εἰς Εὔβοιαν καὶ πρό-
τερόν ποτέ φασιν εἰς Ἁλίαρτον καὶ τὰ τελευταῖα πρώην
18 εἰς Πύλας, ἴσως ἂν ὁρμήσαιτε. οὔτοι παντελῶς οὐδ' εἰ
μὴ ποιήσαιτ' ἂν τοῦτο, ὡς ἔγωγέ φημι δεῖν, εὐκαταφρό- 45
νητόν ἐστιν, ἵν' ἢ διὰ τὸν φόβον εἰδὼς εὐτρεπεῖς ὑμᾶς
(εἴσεται γὰρ ἀκριβῶς· εἰσὶ γάρ, εἰσὶν οἱ πάντ' ἐξαγγέλ-
λοντες ἐκείνῳ παρ' ἡμῶν αὐτῶν πλείους τοῦ δέοντος) ἡσυ-
χίαν ἔχῃ, ἢ παριδὼν ταῦτα ἀφύλακτος ληφθῇ, μηδενὸς
ὄντος ἐμποδὼν πλεῖν ἐπὶ τὴν ἐκείνου χώραν ὑμῖν, ἂν ἐν-
19 δῷ καιρόν. ταῦτα μέν ἐστιν ἃ πᾶσι δεδόχθαι φημὶ δεῖν
καὶ παρεσκευάσθαι προσήκειν οἶμαι· πρὸς δὲ τούτοις δύ-
ναμίν τινα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φημὶ προχειρίσασθαι δεῖν
ὑμᾶς, ἣ συνεχῶς πολεμήσει καὶ κακῶς ἐκεῖνον ποιήσει.
μή μοι μυρίους μηδὲ δισμυρίους ξένους, μηδὲ τὰς ἐπι-
στολιμαίους ταύτας δυνάμεις, ἀλλ' ἣ τῆς πόλεως ἔσται,
κἂν ὑμεῖς ἕνα κἂν πλείους κἂν τὸν δεῖνα κἂν ὁντινοῦν
χειροτονήσητε στρατηγόν, τούτῳ πείσεται καὶ ἀκολουθήσει.
20 καὶ τροφὴν ταύτῃ πορίσαι κελεύω. ἔσται δ' αὕτη τίς ἡ δύ-
ναμις καὶ πόση, καὶ πόθεν τὴν τροφὴν ἕξει, καὶ πῶς ταῦτ'
ἐθελήσετε ποιεῖν; ἐγὼ φράσω, καθ' ἕκαστον τούτων δι-
εξιὼν χωρίς. ξένους μὲν λέγω — καὶ ὅπως μὴ ποιήσετε ὃ

διὰ

17, 2. ἀπὸ] ἐπὶ Υ in litura, ἐπὶ Ωuv. στρατιὰς Υ. 4. πα-
ραστῆσαι Σ. 18, 1. οὔτοι] οὔτι Ωu et corr v. 2. ποιήσητ' Υ.
3. εὐπρεπεῖς Υ. 19, 1. καιρόν Σ: ceteri καιρός. 2. παρε-
σκευάσθαι FΣ: παρασκευάσασθαι ς. πρὸ δὲ τούτων FΣuv.

ω

4. ἡμᾶς FΣΩuv. 6. ἔσται F, ἔσται Σ: ceteri ἔστω. 7. ὁν-
τινοῦν] τινοῦν Σ, ὁτινοῦν pr Ω. 20, 3. ἐθελήσει Σ. καθ'] καὶ
καθ' Ω. 4. libri ποιήσητε. ὃ] ταῦθ' ὃ FΥΩuv.

πολλάκις ὑμᾶς ἔβλαψεν· πάντ' ἐλάττω νομίζοντες εἶναι τοῦ
δέοντος, καὶ τὰ μέγιστ' ἐν τοῖς ψηφίσμασιν αἱρούμενοι,
ἐπὶ τῷ πράττειν οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε· ἀλλὰ τὰ μικρὰ
ποιήσαντες καὶ πορίσαντες τούτοις προστίθετε, ἂν ἐλάττω
21 φαίνηται. λέγω δὴ τοὺς πάντας στρατιώτας δισχιλίους,
τούτων δὲ Ἀθηναίους φημὶ δεῖν εἶναι πεντακοσίους, ἐξ ἧς
ἄν τινος ὑμῖν ἡλικίας καλῶς ἔχειν δοκῇ, χρόνον τακτὸν
στρατευομένους, μὴ μακρὸν τοῦτον, ἀλλ' ὅσον ἂν δοκῇ κα-
λῶς ἔχειν, ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις· τοὺς δ' ἄλλους ξένους 46
εἶναι κελεύω. καὶ μετὰ τούτων ἱππέας διακοσίους, καὶ
τούτων πεντήκοντα Ἀθηναίους τοὐλάχιστον, ὥσπερ τοὺς
πεζούς, τὸν αὐτὸν τρόπον στρατευομένους· καὶ ἱππαγω-
22 γοὺς τούτοις. εἶεν· τί πρὸς τούτοις ἔτι; ταχείας τριήρεις
δέκα· δεῖ γάρ, ἔχοντος ἐκείνου ναυτικόν, καὶ ταχειῶν τριή-
ρων ἡμῖν, ὅπως ἀσφαλῶς ἡ δύναμις πλέῃ. πόθεν δὴ
τούτοις ἡ τροφὴ γενήσεται; ἐγὼ καὶ τοῦτο φράσω καὶ δεί-
ξω, ἐπειδάν, διότι τηλικαύτην ἀποχρῆν οἶμαι τὴν δύνα-
μιν καὶ πολίτας τοὺς στρατευομένους εἶναι κελεύω, διδάξω.
23 Τοσαύτην μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι διὰ ταῦτα, ὅτι οὐκ
ἔνι νῦν ἡμῖν πορίσασθαι δύναμιν τὴν ἐκείνῳ παραταξο-
μένην, ἀλλὰ λῃστεύειν ἀνάγκη καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ
πολέμου χρῆσθαι τὴν πρώτην· οὐ τοίνυν ὑπέρογκον αὐτήν
(οὐ γάρ ἐστι μισθὸς οὐδὲ τροφή) οὐδὲ παντελῶς ταπεινὴν
εἶναι δεῖ. πολίτας δὲ παρεῖναι καὶ συμπλεῖν διὰ ταῦτα
κελεύω, ὅτι καὶ πρότερόν ποτ' ἀκούω ξενικὸν τρέφειν ἐν
Κορίνθῳ τὴν πόλιν, οὗ Πολύστρατος ἡγεῖτο καὶ Ἰφικρά-
της καὶ Χαβρίας καὶ ἄλλοι τινές, καὶ αὐτοὺς ὑμᾶς συ-
24 στρατεύεσθαι· καὶ οἶδα ἀκούων ὅτι Λακεδαιμονίους πα-
ραταττόμενοι μεθ' ὑμῶν ἐνίκων οὗτοι οἱ ξένοι καὶ ὑμεῖς
μετ' ἐκείνων. ἐξ οὗ δ' αὐτὰ καθ' αὑτὰ τὰ ξενικὰ ὑμῖν

v. 1. ἅπαντ' ΥΩαυ. 21, 3. δοκεῖ Ω. 7. τούτων εἶναι π. F. 22, 1. τί om F. 3. τριηρῶν FΣΥ, τριήρεων Ω. 23, 2. ἡμιν F, ὑμῖν Υ. 3. τοῦ om Υ. 4. ante ὑπέρογκον cum Σ omisi οὐθ'. 8. οὐ πολὺς στρατὸς pr Σ. 9. αὐτοὺς ὑμᾶς ΣΥ: ὑμᾶς αὐτοὺς ς. 24, 2. ἡμῶν F.

στρατεύεται; τοὺς φίλους νικᾷ καὶ τοὺς συμμάχους, οἱ
δ' ἐχθροὶ μείζους τοῦ δέοντος γεγόνασιν. καὶ παρακύ-
ψαντα ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως πόλεμον, πρὸς Ἀρτάβαζον
καὶ πανταχοῖ μᾶλλον οἴχεται πλέοντα, ὁ δὲ στρατηγὸς
ἀκολουθεῖ, εἰκότως· οὐ γάρ ἐστιν ἄρχειν μὴ διδόντα μι-
25 σθόν. τί οὖν κελεύω; τὰς προφάσεις ἀφελεῖν καὶ τοῦ στρα- 47
τηγοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν, μισθὸν πορίσαντας καὶ στρα-
τιώτας οἰκείους ὥσπερ ἐπόπτας τῶν στρατηγουμένων πα-
ρακαταστήσαντας, ἐπεὶ νῦν γε γέλως ἔσθ' ὡς χρώμεθα
τοῖς πράγμασιν. εἰ γὰρ ἔροιτό τις ὑμᾶς, εἰρήνην ἄγετε,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; μὰ Δί' οὐχ ἡμεῖς γε, εἴποιτ' ἄν, ἀλλὰ
26 Φιλίππῳ πολεμοῦμεν. οὐκ ἐχειροτονεῖτε δὲ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν
δέκα ταξιάρχους καὶ στρατηγοὺς καὶ φυλάρχους καὶ ἱπ-
πάρχους δύο; τί οὖν οὗτοι ποιοῦσιν; πλὴν ἑνὸς ἀνδρός,
ὃν ἂν ἐκπέμψητε ἐπὶ τὸν πόλεμον, οἱ λοιποὶ τὰς πομπὰς
πέμπουσιν ὑμῖν μετὰ τῶν ἱεροποιῶν· ὥσπερ γὰρ οἱ πλάτ-
τοντες τοὺς πηλίνους, εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς
ταξιάρχους καὶ τοὺς φυλάρχους, οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον.
27 οὐ γὰρ ἐχρῆν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταξιάρχους παρ' ὑμῶν,
ἱππάρχους παρ' ὑμῶν ἄρχοντας οἰκείους εἶναι, ἵν' ἦν ὡς
ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις; ἀλλ' εἰς μὲν Λῆμνον
τὸν παρ' ὑμῶν ἵππαρχον δεῖ πλεῖν, τῶν δ' ὑπὲρ τῶν τῆς
πόλεως κτημάτων ἀγωνιζομένων Μενέλαον ἱππαρχεῖν;
καὶ οὐ τὸν ἄνδρα μεμφόμενος ταῦτα λέγω, ἀλλ' ὑφ' ὑμῶν
ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ.
28 Ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἡγεῖσθε λέγεσθαι, τὸ δὲ τῶν
χρημάτων, πόσα καὶ πόθεν ἔσται, μάλιστα ποθεῖτε ἀκοῦ-
σαι. τοῦτο δὴ καὶ περαίνω. χρήματα τοίνυν, ἔστι μὲν
ἡ τροφή, σιτηρέσιον μόνον τῇ δυνάμει ταύτῃ, τάλαντα
ἐνενήκοντα καὶ μικρόν τι πρός, δέκα μὲν ναυσὶ ταχείαις

v. 4. πανταχοῖ Σ: πανταχοῦ ς. 25, 6. γε om Υ. 26, 2. ἱπ-
πάρχους καὶ φυλάρχους Υ. 4. πέμψητε Υ. 7. τοὺς om u.
27, 2. ἵππαρχον Σ. 4. ἡμῶν Υ. τῶν ante τῆς om FΥΩuv.
28, 3. περαίνω Σ: περανῶ ς. 4. σιτ. τοῖς στρατευομένοις μό-
νον FΥΩuv. 5. ἐνενήκοντα FΣΩ: ἐννενήκοντα ς.

τετταράκοντα "τάλαντα, εἴκοσιν εἰς τὴν ναῦν μναῖ τοῦ 48
μηνὸς ἑκάστου, στρατιώταις δὲ δισχιλίοις τοσαῦθ' ἕτερα, ἵνα δέκα τοῦ μηνὸς ὁ στρατιώτης δραχμὰς σιτηρέσιον λαμβάνῃ, τοῖς δ' ἱππεῦσι διακοσίοις οὖσιν, ἐὰν τριάκοντα δραχμὰς ἕκαστος λαμβάνῃ τοῦ μηνός, δώδεκα τάλαντα.

29 εἰ δέ τις οἴεται μικρὰν ἀφορμὴν σιτηρέσιον τοῖς στρατευομένοις ὑπάρχειν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν· ἐγὼ γὰρ οἶδα σαφῶς ὅτι, τοῦτ' ἂν γένηται, προσποριεῖ τὰ λοιπὰ αὐτὸ τὸ στράτευμα ἀπὸ τοῦ πολέμου, οὐδένα τῶν Ἑλλήνων ἀδικοῦν οὐδὲ τῶν συμμάχων, ὥστ' ἔχειν μισθὸν ἐντελῆ. ἐγὼ συμπλέων ἐθελοντὴς πάσχειν ὁτιοῦν ἕτοιμος, ἐὰν μὴ ταῦθ' οὕτως ἔχῃ. πόθεν οὖν ὁ πόρος τῶν χρημάτων, ἃ παρ' ὑμῶν κελεύω γενέσθαι, τοῦτ' ἤδη λέξω.

30 ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ.

Ἃ μὲν ἡμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δεδυνήμεθα εὑρεῖν, ταῦτά ἐστιν. ἐπειδὰν δ' ἐπιχειροτονῆτε τὰς γνώμας, ἃ ἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ χειροτονήσατε, ἵνα μὴ μόνον [ἐν] τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς πολεμῆτε Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις.

31 Δοκεῖτε δέ μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου καὶ ὅλης τῆς παρασκευῆς βουλεύσασθαι, εἰ τὸν τόπον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῆς χώρας, πρὸς ἣν πολεμεῖτε, ἐνθυμηθείητε, καὶ λογίσαισθε ὅτι τοῖς πνεύμασι καὶ ταῖς ὥραις τοῦ ἔτους τὰ πολλὰ προλαμβάνων διαπράττεται Φίλιππος καὶ φυλάξας τοὺς ἐτησίας ἢ τὸν χειμῶνα ἐπιχειρεῖ,
32 ἡνίκ' ἂν ἡμεῖς μὴ δυναίμεθα ἐκεῖσε ἀφικέσθαι. δεῖ τοίνυν ταῦτ' ἐνθυμουμένους "μὴ βοηθείαις πολεμεῖν (ὑστε- 49
ριοῦμεν γὰρ ἁπάντων) ἀλλὰ παρασκευῇ συνεχεῖ καὶ δυ-

v. 1. μνᾶς Ω. 29, 1. ἀφορμὴν εἶναι σιτ. FΣ. τοῖς στρατ. σιτηρ. Υ. 3. ἂν τοῦτο Υ. 8. γενέσθαι Σ: ceteri γενήσεται.
30, 2. μὲν] μὲν οὖν Υ. 3. δ' om pr Ω. 4. χειροτονήσετε FΣ. ἐν om Υ, delet Ω. 5. καὶ] καὶ ἐν Σ. 31, 2. τὸν om Σ.
3. πολεμεῖτε FΣ, πολεμήσητε u: ceteri πολεμήσετε. 5. προσλαμβάνων Ωυ. 6. ἐπιχειρεῖ] ἐπιτηρεῖ F. 32, 1. δυναίμεθα Σ, δυνώμεθα F: ceteri δυνώμεθα. 2. ταῦτ'] ὑμᾶς ταῦτ' Fυ, ἡμᾶς ταῦτ' Ωu.

νάμει. ὑπάρχει δ' ὑμῖν χειμαδίῳ μὲν χρῆσθαι τῇ δυνά-
μει Λήμνῳ καὶ Θάσῳ καὶ Σκιάθῳ καὶ ταῖς ἐν τούτῳ
τῷ τόπῳ νήσοις, ἐν αἷς καὶ λιμένες καὶ σῖτος καὶ ἃ χρὴ
στρατεύματι πάνθ' ὑπάρχει· τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους, ὅτε
καὶ πρὸς τῇ γῇ γενέσθαι ῥᾴδιον καὶ τὸ τῶν πνευμάτων
ἀσφαλές, πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμπο-
ρίων στόμασι ῥᾳδίως ἔσται.

33 Ἃ μὲν οὖν χρήσεται καὶ πότε τῇ δυνάμει, παρὰ τὸν
καιρὸν ὁ τούτων κύριος καταστὰς ὑφ' ὑμῶν βουλεύσεται·
ἃ δ' ὑπάρξαι δεῖ παρ' ὑμῶν, ταῦτ' ἐστὶν ἃ ἐγὼ γέγραφα.
ἂν ταῦτα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πορίσητε τὰ χρήματα
πρῶτον ἃ λέγω, εἶτα καὶ τἄλλα παρασκευάσαντες, τοὺς
στρατιώτας, τὰς τριήρεις, τοὺς ἱππέας, ἐντελῆ πᾶσαν
τὴν δύναμιν νόμῳ κατακλείσητε ἐπὶ τῷ πολέμῳ μένειν,
τῶν μὲν χρημάτων αὐτοὶ ταμίαι καὶ πορισταὶ γιγνόμε-
νοι, τῶν δὲ πράξεων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τὸν λόγον ζη-
τοῦντες, παύσεσθ' ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βουλευόμενοι
34 καὶ πλέον οὐδὲν ποιοῦντες, καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ πρῶτον
μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν μέγιστον τῶν ἐκείνου πόρων
ἀφαιρήσεσθε. ἔστι δ' οὗτος τίς; ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑμῖν
πολεμεῖ συμμάχων, ἄγων καὶ φέρων τοὺς πλέοντας τὴν
θάλατταν. ἔπειτα τί πρὸς τούτῳ; τοῦ πάσχειν αὐτοὶ κα-
κῶς ἔξω γενήσεσθε, οὐχ ὥσπερ τὸν παρελθόντα χρόνον
εἰς Λῆμνον καὶ Ἴμβρον ἐμβαλὼν αἰχμαλώτους πολίτας
ὑμετέρους ᾤχετ' ἔχων, πρὸς τῷ Γεραιστῷ τὰ πλοῖα συλ-
λαβὼν ἀμύθητα χρήματ' ἐξέλεξε, τὰ τελευταῖα εἰς Μα-
ραθῶνα ἀπέβη καὶ τὴν ἱερὰν ἀπὸ τῆς χώρας ᾤχετ' ἔχων
τριήρη, ὑμεῖς δ' οὔτε ταῦτα ἠδύνασθε κωλύειν οὔτ' εἰς
35 τοὺς χρόνους, οὓς ἂν προθῆσθε, βοηθεῖν. καίτοι τί δή

v. 2. ταῖς] ταῖς ἄλλαις ταῖς Ωuv. 4. στρατεύμασι Ωuv. 6. ἐμποριῶν uv. 7. ἔσται] immo εἴσεσθε. 33, 2. βουλεύεται F. 3. prius ἃ om Σ. 5. τἄλλα] τἄλλα πάντα FΩuv. 8. γενόμενοι Υ. 10. παύσασθ' Ω. 34, 1. τούτῳ Σ: ceteri τούτοις. 2. τῶν — πόρων] τὸν — πόρον u. 8 ἔχων ΣΥ: ceteri ἄγων. πρὸς] καὶ πρὸς FΥΩuv. γεραστῷ Ωu. 9. εἰς] δ' εἰς FΥΩuv. 11. δύνασθε ΣΥΩ. 35, 1. προθῆσθε Σ, πρόθησθε Υ, προθησθε F, προέληησθε (οι) Ω, προέλησθε uv; προέλθῃ mg Ω.

ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τὴν μὲν τῶν Πανα-
θηναίων ἑορτὴν καὶ τὴν τῶν Διονυσίων ἀεὶ τοῦ καθήκον-
τος χρόνου γίγνεσθαι, ἄν τε δεινοὶ λάχωσιν ἄν τε ἰδιῶται
οἱ τούτων ἑκατέρων ἐπιμελούμενοι, εἰς ἃ τοσαῦτ' ἀναλί-
σκετε χρήματα ὅσα οὐδ' εἰς ἕνα τῶν ἀποστόλων, καὶ το-
σοῦτον ὄχλον καὶ τοσαύτην παρασκευὴν ὅσην οὐκ οἶδ' εἴ
τι τῶν ἁπάντων ἔχει, τοὺς δ' ἀποστόλους πάντας ὑμῖν
ὑστερίζειν τῶν καιρῶν, τὸν εἰς Μεθώνην, τὸν εἰς Παγα-
36σάς, τὸν εἰς Ποτίδαιαν; ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἅπαντα νόμῳ
τέτακται, καὶ πρόοιδεν ἕκαστος ὑμῶν ἐκ πολλοῦ τίς χο-
ρηγὸς ἢ γυμνασίαρχος τῆς φυλῆς, πότε καὶ παρὰ τοῦ
καὶ τί λαβόντα τί δεῖ ποιεῖν, οὐδὲν ἀνεξέταστον οὐδ'
ἀόριστον ἐν τούτοις ἠμέληται, ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέ-
μου καὶ τῇ τούτου παρασκευῇ ἄτακτα ἀδιόρθωτα ἀόριστα
ἅπαντα. τοιγαροῦν ἅμα ἀκηκόαμέν τι καὶ τριηράρχους
καθίσταμεν καὶ τούτοις ἀντιδόσεις ποιούμεθα καὶ περὶ
χρημάτων πόρου σκοποῦμεν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐμβαίνειν
τοὺς μετοίκους ἔδοξε καὶ τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας, εἶτ' αὐ-
37τοὺς πάλιν ἀντεμβιβάζειν, εἶτ' ἐν ὅσῳ ταῦτα μέλλετε,
προαπόλωλεν ἐφ' ἃ ἂν ἐκπλέωμεν· τὸν γὰρ τοῦ πράτ-
τειν χρόνον εἰς τὸ παρασκευάζεσθαι ἀναλίσκομεν, οἱ δὲ
τῶν πραγμάτων καιροὶ οὐ μένουσι τὴν ἡμετέραν βρα-
δυτῆτα καὶ εἰρωνείαν. ἃς δὲ τὸν μεταξὺ χρόνον δυνάμεις
οἰόμεθ' ἡμῖν ὑπάρχειν, οὐδὲν οἷαί τε οὖσαι ποιεῖν ἐπ' αὐτῶν
τῶν καιρῶν ἐξελέγχονται. ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἐλήλυθεν 51
ὥστ' ἐπιστέλλειν Εὐβοεῦσιν ἤδη τοιαύτας ἐπιστολάς.

v. 4. ἐπιμελησόμενοι FΩuv. ἀναλίσκεται Σ. 6. τοσαύτην om ΣΤ. 7. τι Σ: τις ς. 8. τὸν — τὸν — τὸν] τῶν — τῶν — τῶν Σ, τῶν — τὸν — τὸν Τ. παγάσας F. 36, 2. προεῖδεν pr v. ὑμῶν F. τίς] τίς ὁ Ω. 4. καὶ τί] καὶ τίνα Σ. 6. τῇ — παρασκευῇ ΣΤ et corr Fu: τῆς — παρασκευῆς ς. ἀδιόρθ. ἀόρ. Σ Τ: ἀόρ. ἀδιόρθ. ς. 7. πάντα F. 37, 1. ἀντεμβιβάζειν] εἶτ' ἀντεμβιβάζειν Σ. μέλλεται Σ. 2. ἐφ' ἃ] τὸ ἐφ' ὃ Σ. 4. καιροὶ ante τὴν ponit Σ. ἀναμένουσι Τ et γρ F. ὑμετέραν FΤuv. 5. εἰρωνείαν] ῥαθυμίαν Τ. ἃς δὲ Σ: ἃς δ' εἰς ς.

38 *Τούτων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ἀνεγνωσμένων ἀληθῆ
μέν ἐστι τὰ πολλά, ὡς οὐκ ἔδει, οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως οὐχ
ἡδέα ἀκούειν. ἀλλ' εἰ μέν, ὅσα ἄν τις ὑπερβῇ τῷ λόγῳ,
ἵνα μὴ λυπήσῃ, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται, δεῖ
πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν· εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ᾖ
μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρόν ἐστιν ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι φενακίζειν ἑαυτούς, καὶ ἅπαντ' ἀνα-
βαλλομένους ὅσα ἂν ᾖ δυσχερῆ πάντων ὑστερίζειν τῶν
39 ἔργων, καὶ μηδὲ τοῦτο δύνασθαι μαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρ-
θῶς πολέμῳ χρωμένους οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν,
ἀλλ' αὐτοὺς ἔμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων, καὶ τὸν
αὐτὸν τρόπον ὥσπερ τῶν στρατευμάτων ἀξιώσειεν ἄν τις
τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι, οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς
εὖ βουλευομένους, ἵν' ἃ ἂν ἐκείνοις δοκῇ, ταῦτα πράτ-
40 τηται καὶ μὴ τὰ συμβάντα ἀναγκάζωνται διώκειν. ὑμεῖς
δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλείστην δύναμιν ἁπάντων ἔχον-
τες, τριήρεις, ὁπλίτας, ἱππέας, χρημάτων πρόσοδον, τού-
των μὲν μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐδενὶ πώποτε ἐν
δέοντι κέχρησθε, οὐδενὸς δ' ἀπολείπεσθε. ὥσπερ δὲ οἱ
βάρβαροι πυκτεύουσιν, οὕτω πολεμεῖτε Φιλίππῳ. καὶ γὰρ
ἐκείνων ὁ πληγεὶς ἀεὶ τῆς πληγῆς ἔχεται, κἂν ἑτέρωσε
πατάξῃ τις, ἐκεῖσέ εἰσιν αἱ χεῖρες· προβάλλεσθαι δ' ἢ
41 βλέπειν ἐναντίον οὔτ' οἶδεν οὔτ' ἐθέλει. καὶ ὑμεῖς, ἐὰν
ἐν Χεῤῥονήσῳ πύθησθε Φίλιππον, ἐκεῖσε βοηθεῖν "ψη- 52
φίζεσθε, ἐὰν ἐν Πύλαις, ἐκεῖσε, ἐὰν ἄλλοθί που, συμ-
παραθεῖτε ἄνω κάτω, καὶ στρατηγεῖσθε μὲν ὑπ' ἐκεί-
νου, βεβούλευσθε δ' οὐδὲν αὐτοὶ συμφέρον περὶ τοῦ πο-
λέμου, οὐδὲ πρὸ τῶν πραγμάτων προορᾶτε οὐδέν, πρὶν*

39, 1. τούτων οὖν ὦ Ωυυ et rc F. 7. πάντ' Υ.
8. ὅσα] ἃ Σ. 39, 2. οὐκ] μὴ Υ. 4. τις ἂν ΣΥ. 6. εὖ
om Σ. βουλευομένους] βουλευομένους ἡγεῖσθαι χρή FΥΩυυ.
40, 1. συμβαίνοντα ΥΩυυ. 3. ἱππέας ὁπλίτας Υ. 4. εἰς δέον
τι FΣ. 5. ἀπολείπετε Σ. δὲ om Σ. 6. πολεμεῖν pr Σ.
8. πατάξῃ τις] πατάξῃς Σ. προβαλέσθαι Υ. 41, 3. ποι Σ,
πῃ Υ. 4. ἄνω] ἄνω καὶ FΥΩυυ. 5. αὐτοὶ] αὐτοῖς υ, αὐτοῖς FΩu.
6. πρὸ] περὶ FΥΩυυ. πραγμάτων] χρημάτων Ωυυ.

ἂν ᾖ γεγενημένον ἢ γιγνόμενόν τι πύθησθε. ταῦτα δ'
ἴσως πρότερον μὲν ἐνῆν· νῦν δὲ ἐπ' αὐτὴν ἥκει τὴν
42 ἀκμήν, ὥστ' οὐκέτ' ἐγχωρεῖ. δοκεῖ δέ μοι θεῶν τις, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς γιγνομένοις ὑπὲρ τῆς πόλεως αἰ-
σχυνόμενος τὴν φιλοπραγμοσύνην ταύτην ἐμβαλεῖν Φι-
λίππῳ. εἰ γὰρ ἔχων ὃ κατέστραπται καὶ προείληφεν ἡσυ-
χίαν ἔχειν ἤθελε καὶ μηδὲν ἔπραττεν ἔτι, ἀποχρῆν ἐνί-
οις ὑμῶν ἄν μοι δοκεῖ, ἐξ ὧν αἰσχύνην καὶ ἀνανδρίαν
καὶ πάντα τὰ αἴσχιστα ὠφληκότες ἂν ἦμεν δημοσίᾳ·
νῦν δ' ἐπιχειρῶν ἀεί τινι καὶ τοῦ πλείονος ὀρεγόμενος
ἴσως ἂν ἐκκαλέσαιθ' ὑμᾶς, εἴπερ μὴ παντάπασιν ἀπε-
43 γνώκατε. θαυμάζω δ' ἔγωγε, εἰ μηδεὶς ὑμῶν μήτ' ἐνθυ-
μεῖται μήτ' ὀργίζεται, ὁρῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν μὲν
ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενημένην περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι
Φίλιππον, τὴν δὲ τελευτὴν οὖσαν ἤδη ὑπὲρ τοῦ μὴ πα-
θεῖν κακῶς ὑπὸ Φιλίππου. ἀλλὰ μὴν ὅτι γε οὐ στήσε-
ται, δῆλον, εἰ μή τις κωλύσει. εἶτα τοῦτ' ἀναμενοῦμεν,
καὶ τριήρεις κενὰς καὶ τὰς παρὰ τοῦ δεῖνος ἐλπίδας ἐὰν
44 ἀποστείλητε, πάντ' ἔχειν οἴεσθε καλῶς; οὐκ ἐμβησό-
μεθα; οὐκ ἔξιμεν αὐτοὶ μέρει γέ τινι στρατιωτῶν οἰκείων
νῦν, εἰ καὶ μὴ πρότερον; οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνου πλευσού-
μεθα; ποῖ οὖν προσορμιούμεθα; ἤρετό τις. εὑρήσει τὰ
σαθρὰ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ἐκείνου πραγμάτων αὐ- 53
τὸς ὁ πόλεμος, ἂν ἐπιχειρῶμεν· ἂν μέντοι καθώμεθα οἴ-
κοι, λοιδορουμένων ἀκούοντες καὶ αἰτιωμένων ἀλλήλους
τῶν λεγόντων, οὐδέποτ' οὐδὲν ἡμῖν οὐ μὴ γένηται τῶν
45 δεόντων. ὅποι μὲν γὰρ ἄν, οἶμαι, μέρος τι τῆς πόλεως

v. 1. γεγενημένον ἢ γιγνόμενόν] γιγνόμενον ἢ γεγενημένον Y. 2. ἐνῆν] ἦν ποιεῖν F, ἐνῆν ποιεῖν YΩuv. 42, 3. τῷ φιλίππῳ Ω. 4. προσήλειφεν Y. 6. δοκῆι FYΩu. 8. τινι] τι Y. 9. ἀπεγνώκατε] ἑαυτῶν ἀπεγνώκατε FY, αὐτῶν ἀπεγνώκατε uv, αὐτῶν ἀπεγνώκατε Ω. 43, 2. ὀργίζεται ΣY: λογίζεται ς. 4. παθεῖν] παθεῖν αὐτοὶ F, παθεῖν αὐτοὺς YΩuv. 5. τοῦ φιλίππου Ωuv.
6. κωλύσηι Σ, αὐτὸν κωλύσηι F, αὐτὸν κωλύσει YΩuv. 7. κενὰς] πολιτικῆς δυνάμεως κενὰς mg F. $\overset{\text{απο}}{\text{παρα}}$ F, ἀπὸ Y. 44, 1. ἐκβησόμεθα FYuv et corr Ω. 3. πλευσόμεθα ΣY. 4. οὖν Σ: celeri δή.
6. καθ$\overset{\text{ω}}{\text{η}}$μεθα F, καθήμεθα Y. 8. οὐ om Y.

συναποσταλῇ, κἂν μὴ πᾶσα παρῇ, καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς καὶ τὸ τῆς τύχης ἡμῖν συναγωνίζεται· ὅποι δ' ἂν στρατηγὸν καὶ ψήφισμα κενὸν καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἐλπίδας ἐκπέμψητε, οὐδὲν ὑμῖν τῶν δεόντων γίγνεται, ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ καταγελῶσιν, οἱ δὲ σύμμαχοι τεθνᾶσι τῷ δέει
46 τοὺς τοιούτους ἀποστόλους. οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν ἕνα ἄνδρα δυνηθῆναί ποτε ταῦθ' ὑμῖν πρᾶξαι πάνθ' ὅσα βούλεσθε· ὑποσχέσθαι μέντοι καὶ φῆσαι καὶ τὸν δεῖνα αἰτιάσασθαι καὶ τὸν δεῖνα ἔστιν. τὰ δὲ πράγματα ἐκ τούτων ἀπόλωλεν· ὅταν γὰρ ἡγῆται μὲν ὁ στρατηγὸς ἀθλίων ἀπομίσθων ξένων, οἱ δ' ὑπὲρ ὧν ἂν ἐκεῖνος ἐκεῖ πράξῃ πρὸς ὑμᾶς ψευδόμενοι ῥᾳδίως ἐνθάδ' ὦσιν, ὑμεῖς δ' ἐξ ὧν ἂν ἀκούσητε ὅ τι ἂν τύχητε ψηφίζησθε, τί καὶ χρὴ προσδοκᾶν;

47 Πῶς οὖν ταῦτα παύσεται; ὅταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε στρατιώτας καὶ μάρτυρας τῶν στρατηγουμένων καὶ δικαστὰς οἴκαδ' ἐλθόντας τῶν εὐθυνῶν, ὥστε μὴ ἀκούειν μόνον ὑμᾶς τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παρόντας ὁρᾶν. νῦν δ' εἰς τοῦθ' ἥκει τὰ πράγματα αἰσχύνης, ὥστε τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δὶς καὶ τρὶς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδὲ ἅπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ, ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ λωποδυτῶν θάνατον μᾶλλον αἱροῦνται "τοῦ προσήκοντος· κα- 54
κούργου μὲν γάρ ἐστι κριθέντ' ἀποθανεῖν, στρατηγοῦ δὲ
48 μαχόμενον τοῖς πολεμίοις. ὑμῶν δ' οἱ μὲν περιιόντες μετὰ Λακεδαιμονίων φασὶ Φίλιππον πράττειν τὴν Θη-

v. 1. παρῇ om Σ. 2. ἡμῖν (ὑ) F, ὑμῖν Υ, om Σ. 4. ὑμῖν FΥ: ceteri ἡμῖν. 46, 1. ἄνδρα] ἄνδρα αὖ F, ἄνδρα ἂν Ωυυ. 2. πάνθ' Σ: ceteri ἅπανθ'. 5. ἡγῆται ΥΩυ et corr υ, ἡττῆται (γ) F: ἡττῆται ς. 6. ἐκεῖ om Σ. 7. ἂν om Σ. 8. τύχητε Σ, τύχη F, τύχῃ ῥᾳδίως ΥΩυυ. ψηφίζεσθε (η) F. καὶ om Υ. χρῆν Ωυ.
47, 1. παύσετε corr Ω. 4. ὥστε μὴ — ὁρᾶν] οὐ γὰρ — ὁρᾶν δεῖ ΥΩυ et γρ F. ὑμᾶς μόνον Υ. 8. οὐδὲ om pr Ω. αὐτῶν om pr F. 48, 1. ημῶν (ὑ) Υ, ἡμῶν Σ. περιόντες FΣ. 2. φίλιππόν φασι Υ.

βαίων κατάλυσιν καὶ τὰς πολιτείας διασπᾷν, οἱ δ᾽ ὡς
πρέσβεις πέπομφεν ὡς βασιλέα, οἱ δ᾽ ἐν Ἰλλυριοῖς πό-
λεις τειχίζειν, οἱ δὲ λόγους πλάττοντες ἕκαστος περιερ-
49 χόμεθα. ἐγὼ δ᾽ οἶμαι μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὴ τοὺς
θεοὺς ἐκεῖνον μεθύειν τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων καὶ
πολλὰ τοιαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ, τήν τ᾽ ἐρη-
μίαν τῶν κωλυσόντων ὁρῶντα καὶ τοῖς πεπραγμένοις
ἐπηρμένον, οὐ μέντοι γε μὰ Δί᾽ οὕτω προαιρεῖσθαι πράτ-
τειν, ὥστε τοὺς ἀνοητοτάτους τῶν παρ᾽ ἡμῖν εἰδέναι τί
μέλλει ποιεῖν ἐκεῖνος· ἀνοητότατοι γάρ εἰσιν οἱ λογοποι-
50 οῦντες. ἀλλ᾽ ἐὰν ἀφέντες ταῦτ᾽ ἐκεῖνο εἰδῶμεν, ὅτι ἐχθρὸς
ἄνθρωπος καὶ τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἀποστερεῖ καὶ χρόνον
πολὺν ὕβρικε, καὶ ἅπανθ᾽ ὅσα πώποτ᾽ ἠλπίσαμέν τινα
πράξειν ὑπὲρ ἡμῶν καθ᾽ ἡμῶν εὕρηται, καὶ τὰ λοιπὰ ἐν
αὐτοῖς ἡμῖν ἐστί, κἂν μὴ νῦν ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν αὐ-
τῷ, ἐνθάδ᾽ ἴσως ἀναγκασθησόμεθα τοῦτο ποιεῖν, ἂν ταῦτα
εἰδῶμεν, καὶ τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγνωκότες καὶ λόγων μα-
ταίων ἀπηλλαγμένοι· οὐ γὰρ ἅττα ποτ᾽ ἔσται δεῖ σκοπεῖν,
ἀλλ᾽ ὅτι φαῦλ᾽, ἂν μὴ προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν
καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητ᾽, εὖ εἰδέναι.

51 Ἐγὼ μὲν οὖν οὔτ᾽ ἄλλοτε πώποτε πρὸς χάριν εἰλό-
μην λέγειν, ὅ τι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν ὑμῖν πεπεισμένος ὦ,
νῦν τε ἃ γιγνώσκω πάνθ᾽ ἁπλῶς, οὐδὲν ὑποστειλάμενος,
πεπαῤῥησίασμαι. ἐβουλόμην δ᾽ ἄν, ὥσπερ ὅτι ὑμῖν συμφέ-
ρει τὰ βέλτιστα ἀκούειν οἶδα, οὕτως εἰδέναι συνοῖσον καὶ
τῷ τὰ βέλτιστα εἰπόντι· πολλῷ γὰρ ἂν ἥδιον εἶπον. νῦν δ᾽
ἐπ᾽ ἀδήλοις οὖσι τοῖς ἀπὸ τούτων ἐμαυτῷ γενησομένοις, ὅμως
ἐπὶ τῷ συνοίσειν ὑμῖν, ἐὰν πράξητε, ταῦτα πεπεῖσθαι λέ-
γειν αἱροῦμαι. νικῴη δ᾽ ὅ τι πᾶσιν ὑμῖν μέλλει συνοίσειν.

v. 2. ὡς β.] ὡς πρὸς β. F. 3. ἕκαστοι Υ. 49, 5. γε om Υ. μὰ] οὐ μὰ F. 50, 3. πάνθ᾽ Υ. 5. αὐτοῖς ἡμῖν Σ: ἡμῖν αὐτοῖς ς. 8. ἐστὶ Υ. 9. ἂν] ἐὰν υν. 10. τὰ om Υ. ποιεῖν om F. 51, 1. οὖν om pr F. πώποτε] ποτε Υ. εἰλόμην] ἀνειλόμην Υ. 2. ὑμῖν om Σ. 3. τε] δ᾽ Υ. 4. συμφέρον Υ. 5. τὰ] τὸ τὰ FΥΩυν. συνοίσων Σ. 6. εἶπον] εἶχον Σ. 8. ὑμῖν om Σ.

## 5.

# ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Μηκυνομένου τοῦ πολέμου τοῦ περὶ Ἀμφιπόλεως εἰρήνης ἐπεθύμησαν ὅ τε Φίλιππος καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κακῶς ἐν τῷ πολέμῳ φερόμενοι, ὁ δὲ Φίλιππος βουλόμενος ἃ ὑπέσχετο Θετταλοῖς τε καὶ Θηβαίοις ἐπιτελέσαι. ὑπέσχετο δὲ τοῖς μὲν Θηβαίοις Ὀρχομενὸν παραδώσειν καὶ Κορώνειαν, πόλεις Βοιωτίας, ἀμφοτέροις δὲ τὸν Φωκικὸν καταλύσειν πόλεμον. τοῦτο δὲ ἦν ἀδύνατον αὐτῷ πολεμίων ὄντων Ἀθηναίων· καὶ γὰρ πρότερον βουληθεὶς εἰσβαλεῖν εἰς τὴν Φωκίδα τῶν Ἀθηναίων περιπλευσάντων ταῖς ναυσὶν εἰς τὰς καλουμένας Πύλας, ὑπ' ἐνίων δὲ Θερμοπύλας, ἀπεκρούσθη τῆς εἰσόδου. νῦν τοίνυν εἰρήνην ποιησάμενος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, μηδενὸς κωλύσαντος παρελθὼν εἴσω Πυλῶν, τὸ Φωκέων ἔθνος ἀνάστατον πεποίηκε, καὶ τὴν Φωκέων ἐν τοῖς Ἀμφικτύοσι χώραν καὶ τὰς ἐκείνων ἐν τῷ συνεδρίῳ ψήφους παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴληφε. πέπομφε δὲ καὶ πρὸς Ἀθη- 56 ναίους πρέσβεις, ἀξιῶν καὶ αὐτοὺς ταῦτα συγχωρεῖν. καὶ ὁ Δημοσθένης παραινεῖ συγχωρεῖν, ὁ τῷ πράγματι συνιστάμενος ὡς ὀρθῶς ἔχοντι, οὐδὲ δίκαιον εἶναι λέγων μετέχειν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου τὸν Μακεδόνα, ἀλλὰ δεδιέναι φάσκων μὴ καταναγκασθῶσι κοινὸν πόλεμον πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ἔχειν. προσκεκρουκέναι γὰρ λέγει τοῖς Ἀθηναίοις ἄλλους δι' ἄλλας τινὰς αἰτίας, τούτους δὴ κοινῇ πολεμήσειν αὐτοῖς· δώσομεν, φησί, κοινὴν αἰτίαν ταύτην καθ' ἡμῶν, ὅτι μόνοι τοῖς τῶν Ἀμφικτυόνων ἐνιστάμεθα δόγμασιν, ὥστε κάλλιον τὴν εἰρήνην τηρεῖν, καὶ ταῦτα Φιλίππου παρεληλυθότος εἴσω Πυλῶν καὶ ἐπελθεῖν δυναμένου τῇ Ἀττικῇ, ἢ περὶ μικροῦ τηλικοῦτον κίνδυνον ἄρασθαι.

Οὗτος δὲ ὁ λόγος παρεσκευάσθη μέν, οὐ μὴν εἰρῆσθαί μοι δοκεῖ. κατηγορῶν γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνου καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοῦ διαβάλλει, ὅτι συνεβούλευε Φίλιππον Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι, μηδενὸς ἄλλου τολμῶντος τοῦτο εἰσηγήσασθαι, μηδὲ Φιλοκράτους τοῦ πάντων ἀναιδεστάτου. οὐκ ἂν οὖν αὐτὸς περὶ τούτων συμβεβουλευκὼς τὸν Αἰσχίνην ἐπ' αὐτοῖς διέβαλλεν, ἀλλὰ δηλονότι τὴν ὑπόνοιαν ἔδεισε,

ΥΠΟΘ. 1. τοῦ ante πολέμου om Ω. 3. ὑπέθετο F. 9. ἀπεκρούσθη Υ: ἀπεκωλύθη ς. 10. κωλύοντος Υ. 11. τὸ] τῶν F. 12. ἀμφικτυόσι FΩ. 15. οὐ om F. 16. μετέχειν] ἀντέχειν F. 19. δὴ Υ: δὲ ς. αὐτοὺς FΥΩuv. 22. παρελθόντος Ω. καὶ post Πυλῶν om Ωu. 23. τὴν ἀττικὴν F. ἢ om F. τηλικούτου τὸν κ. F. 26. συνεβούλευσε Ω. 28. αὐτὸν ὁ Υ. 29. ἔδεισε] ἐδήλωσε F.

μὴ δόξῃ φιλιππίζειν καὶ χρήμασιν ὑπὸ τοῦ βασιλέως πεισθεὶς τοιαύτην γνώμην ἀποφήνασθαι, ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ λόγῳ πρὸς τοιαύτην τινὰ ὑπόνοιαν ἱστάμενος φαίνεται, συνιστὰς ἑαυτὸν ὡς εὔνουν τῇ πόλει καὶ ἀδωροδόκητον.

"Ὁρῶ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ παρόντα πράγματα 57
πολλὴν δυσκολίαν ἔχοντα καὶ ταραχὴν οὐ μόνον τῷ πολ-
λὰ προεῖσθαι καὶ μηδὲν εἶναι προὔργου περὶ αὐτῶν εὖ λέ-
γειν, ἀλλὰ καὶ τῷ περὶ τῶν ὑπολοίπων κατὰ ταὐτὰ μηδὲ
καθ' ἓν τὸ συμφέρον πάντας ἡγεῖσθαι, ἀλλὰ τοῖς μὲν
2 ὡδὶ τοῖς δὲ ἑτέρως δοκεῖν· δυσκόλου δ' ὄντος φύσει καὶ
χαλεποῦ τοῦ βουλεύεσθαι, ἔτι πολλῷ χαλεπώτερον ὑμεῖς
αὐτὸ πεποιήκατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι
πάντες ἄνθρωποι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι
τῷ βουλεύεσθαι, ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα. ἐκ δὲ τού-
του συμβαίνει παρὰ πάντα τὸν χρόνον ὃν οἶδ' ἐγώ, τὸν
μὲν οἷς ἂν ἁμάρτητε ἐπιτιμῶντα εὐδοκιμεῖν καὶ δοκεῖν
εὖ λέγειν, τὰ δὲ πράγματα καὶ περὶ ὧν βουλεύεσθε ἐκ-
3 φεύγειν ὑμᾶς. οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἐχόν-
των οἶμαι καὶ πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἀνέστηκα, ἂν ἐθελή-
σητε τοῦ θορυβεῖν καὶ φιλονεικεῖν ἀποστάντες ἀκούειν, ὡς
ὑπὲρ πόλεως βουλευομένοις καὶ τηλικούτων πραγμάτων
προσήκει, ἕξειν καὶ λέγειν καὶ συμβουλεύειν δι' ὧν καὶ τὰ
παρόντα ἔσται βελτίω καὶ τὰ προειμένα σωθήσεται.
4 Ἀκριβῶς δὲ εἰδὼς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ λέγειν περὶ
ὧν αὐτὸς εἶπέ τις καὶ περὶ αὑτοῦ παρ' ὑμῖν ἀεὶ τῶν πάνυ
λυσιτελούντων τοῖς τολμῶσιν ὄν, οὕτως ἡγοῦμαι φορτικὸν
καὶ ἐπαχθὲς ὥστε ἀνάγκην οὖσαν ὁρῶν ὅμως ἀποκνῶ.
"νομίζω δ' ἄμεινον ἂν ὑμᾶς περὶ ὧν νῦν ἐρῶ κρῖναι, μικρὰ 58
τῶν πρότερόν ποτε ῥηθέντων ὑπ' ἐμοῦ μνημονεύσαντας.
5 ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρῶτον μέν, ἡνίκ' ἔπειθόν

§ 1, 1. πράγματα om pr Ω. 3. προέσθαι Σ. 4. τῷ om Σ, τῷ περὶ om γρ u. ταῦτα Υ. 5. ἅπαντας Υ. 2, 1. ἑτέρωσε F. 6. παρὰ πάντα τὸν] τὸν πάντα Ωuv. 7. ἂν om Σ. 8. εὖ λέγειν] εὐλογεῖν pr Σ. 3, 1. ὑμᾶς (η superscr.) F. οὐ μὴν ἀλλὰ] ἀλλὰ μὴν Υ. 5. δι'] ἐξ Υ. 6. προειμένα] προειρημένα corr Σ, qui vulgatam ne a prima quidem manu habuit. 4, 5. νῦν om Υ. 5, 1. ἔπιθον Σ.

τινες ὑμᾶς τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων ταραττομένων
βοηθεῖν Πλουτάρχῳ καὶ πόλεμον ἄδοξον καὶ δαπανηρὸν
ἄρασθαι, πρῶτος καὶ μόνος παρελθὼν ἀντεῖπον καὶ μόνον
οὐ διεσπάσθην ὑπὸ τῶν ἐπὶ μικροῖς λήμμασι πολλὰ καὶ
μεγάλα ὑμᾶς ἁμαρτάνειν πεισάντων· καὶ χρόνου βραχέος
διελθόντος, μετὰ τοῦ προσοφλεῖν αἰσχύνην καὶ παθεῖν
οἷα τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδένες πώποτε πεπόνθασιν
ὑπὸ τούτων οἷς ἐβοήθησαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε τήν τε
τῶν ταῦτα πεισάντων κακίαν καὶ τὸν τὰ βέλτιστα εἰρη-
6 κότα ἐμέ. πάλιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατιδὼν
Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχή-
ματι τυγχάνοντ᾽ ἀδείας, κακὰ δ᾽ ἐργαζόμενον τὰ μέγι-
στα τὴν πόλιν καὶ τὰ παρ᾽ ὑμῖν διοικοῦντα Φιλίππῳ καὶ
πρυτανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς ἰδίας
οὔτ᾽ ἔχθρας οὔτε συκοφαντίας ἕνεκεν, ὡς ἐκ τῶν μετὰ
7 ταῦτα ἔργων γέγονε δῆλον. καὶ οὐκέτ᾽ ἐν τούτοις αἰτιά-
σομαι τοὺς ὑπὲρ Νεοπτολέμου λέγοντας (οὐδὲ εἷς γὰρ ἦν)
ἀλλ᾽ αὐτοὺς ὑμᾶς· εἰ γὰρ ἐν Διονύσου τραγῳδοὺς ἐθεᾶ-
σθε, ἀλλὰ μὴ περὶ σωτηρίας καὶ κοινῶν πραγμάτων ἦν
ὁ λόγος, οὐκ ἂν οὕτως οὔτ᾽ ἐκείνου πρὸς χάριν οὔτ᾽ ἐμοῦ
8 πρὸς ἀπέχθειαν ἠκούσατε. καίτοι τοῦτό γε ὑμᾶς οἶμαι
νῦν ἅπαντας ᾐσθῆσθαι, ὅτι τὴν τότ᾽ ἄφιξιν εἰς τοὺς
πολεμίους ἐποιήσατο ὑπὲρ τοῦ τἀκεῖ χρήματ᾽ ὀφειλόμενα,
ὡς ἔφη, κομίσας δεῦρο λειτουργεῖν· καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ 59
πλείστῳ χρησάμενος, ὡς δεινὸν εἴ τις ἐγκαλεῖ τοῖς ἐκεῖ-
θεν ἐνθάδε τὰς εὐπορίας ἄγουσιν, ἐπειδὴ διὰ τὴν εἰρή-
νην ἀδείας ἔτυχεν, ἣν ἐνθάδ᾽ ἐκέκτητο οὐσίαν φανε-
ράν, ταύτην ἐξαργυρίσας πρὸς ἐκεῖνον ἀπάγων ᾤχετο.

v. 1. τινες om pr Σ. ἐν om u. ταραττ. πραγμ. FΩuv. 2. ἄδοξον] καὶ ἄδοξον Σ. 3. πρῶτος καὶ μόνος] μόνος καὶ μόνος Σ. 5. ἁμαρτάνειν ὑμᾶς Σ. 8. ἐγνώκατε ὑμεῖς Υ. 9. ταῦτα] τότε Σ. τὸν om Σ. 6, 4. ὑμιν [ω] F, ὑμῶν Σ. 5. ἰδίας — ἕνεκεν Σ: ceteri ἕνεκα — ἰδίας. 7, 3. ὑμᾶς αὐτούς Υ. διονύσῳ Υ. ἐθεάσασθε ΥΩuv et pr Σ. 8, 1. ἠκούετε [σα] F: ἠκούετε uv. γε om Υ. 2. νῦν ἅπαντας ᾐσθῆσθαι] γινώσκειν Υ. τὴν om Ω. 3. ἐποιήσατο om pr Σ. 6. ἐπεὶ δὲ διά Υ. 8. οιχεται [ωι] [ο] F, οἴχεται Σ.

9 θύα μὲν δὴ ταῦτα ὧν προεῖπον ἐγώ, μαρτυρεῖ τοῖς γεγενη-
μένοις λόγοις, ὀρθῶς καὶ δικαίως, οἷά περ ἦν, ἀποφαν-
θέντα ὑπ' ἐμοῦ· τρίτον δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μό-
νον ἓν τοῦτ' εἰπὼν ἔτι καὶ δὴ περὶ ὧν παρελήλυθα ἐρῶ.
ἡνίκα τοὺς ὅρκους τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης ἀπειληφότες
10 ἥκομεν οἱ πρέσβεις, τότε Θεσπιάς τινων καὶ Πλαταιὰς
ὑπισχνουμένων οἰκισθήσεσθαι καὶ τοὺς μὲν Φωκέας τὸν
Φίλιππον, ἂν γένηται κύριος, σώσειν, τὴν δὲ Θηβαίων
πόλιν διοικιεῖν, καὶ τὸν Ὠρωπὸν ὑμῖν ὑπάρξειν, καὶ τὴν
Εὔβοιαν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ἀποδοθήσεσθαι, καὶ τοιαύτας
ἐλπίδας καὶ φενακισμούς, οἷς ἐπαχθέντες ὑμεῖς οὔτε
συμφόρως οὔτ' ἴσως οὔτε καλῶς προεῖσθε Φωκέας, οὐδὲν
τούτων οὔτ' ἐξαπατήσας οὔτε σιγήσας ἐγὼ φανήσομαι,
ἀλλὰ προειπὼν ὑμῖν, ὡς οἶδ' ὅτι μνημονεύετε, ὅτι ταῦτα
οὔτε οἶδα οὔτε προσδοκῶ, νομίζω δὲ τὸν λέγοντα ληρεῖν.
11 Ταῦτα τοίνυν ἅπανθ', ὅσα φαίνομαι βέλτιον τῶν ἄλ-
λων προορῶν, οὐδ' εἰς μίαν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὔτε δεινό-
τητα οὔτε ἀλαζονείαν ἐπανοίσω, οὐδὲ προσποιήσομαι δι'
οὐδὲν ἄλλο γιγνώσκειν καὶ προαισθάνεσθαι πλὴν δι' ἃ
ἂν ὑμῖν εἴπω δύο, ἓν μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' εὐτυ-
χίαν, ἣν συμπάσης ἐγὼ τῆς ἐν ἀνθρώποις οὔσης "δεινότη- 60
12 τος καὶ σοφίας ὁρῶ κρατοῦσαν, ἕτερον δέ, ὅτι προῖκα
τὰ πράγματα κρίνω καὶ λογίζομαι, καὶ οὐδὲν λῆμμ' ἂν
οὐδεὶς ἔχοι πρὸς οἷς ἐγὼ πεπολίτευμαι καὶ λέγω δεῖξαι
προσηρτημένον. ὀρθὸν οὖν, ὅ τι ἄν ποτε ἀπ' αὐτῶν ὑπάρχῃ
τῶν πραγμάτων, τὸ συμφέρον φαίνεταί μοι. ὅταν δ' ἐπὶ θά-
τερα ὥσπερ εἰς τρυτάνην ἀργύριον προσενέγκῃς, οἴχεται φέ-
ρον καὶ καθείλκυκε τὸν λογισμὸν ἐφ' αὑτό, καὶ οὐκ ἂν ἔτ'
ὀρθῶς οὐδ' ὑγιῶς ὁ τοῦτο ποιήσας περὶ οὐδενὸς λογίσαιτο.

9, 1. προγεγενημένοις F, τότε γεγενημένοις ΥΩuv. 3. ἐμοῦ] ἐκείνου Ω. τὸ τρίτον Σ. 4. δὴ] δὴ καὶ F. 10, 1. τινων καὶ] καὶ τινων pr Σ. 4. διοικιεῖν pr Υ: ceteri διοικεῖν. 6. ἐπαχθέντες — συμφόρως Σ: ὑπαχθέντες — συμφερόντως ς. 7. οὔτε om pr Σ. 9. προεῖπον corr Σ. οἶδ'] εὖ οἶδ' FΥΩuv. 10. νομίζω δὲ] νομίζων Ωuv. 11, 1. τοίνυν πάντα Ωuv, πάντα τοίνυν F. 3. οὐδὲ] οὔτε Σ. 12, 1. φιλοσοφίας Ω. ὅτι om Σ. 2. οὐδεὶς ἂν FΥΩuv. 7. καθείλκυκε FΣ: ceteri καθείλκυσε. οὐκ ἂν ἔτ' Σ: οὐκέτ' ἂν ς. 8. λογίσαιτο] ἂν λογίσαιτο ΥΩuv.

13 Ἓν μὲν οὖν ἔγωγε πρῶτον ὑπάρχειν φημὶ δεῖν, ὅπως
εἴτε συμμάχους εἴτε σύνταξιν εἴτ' ἄλλο τι βούλεταί τις
κατασκευάζειν τῇ πόλει, τὴν ὑπάρχουσαν ειρήνην μὴ λύων
τοῦτο ποιήσει, οὐχ ὡς θαυμαστὴν οὐδ' ὡς ἀξίαν οὖσαν
ὑμῶν· ἀλλ' ὁποία τίς ποτ' ἐστὶν αὕτη, μὴ γενέσθαι μᾶλ-
λον εἶχε τοῖς πράγμασι καιρὸν ἢ γεγενημένην νῦν δι'
ἡμᾶς λυθῆναι· πολλὰ γὰρ προείμεθα, ὧν ὑπαρχόντων
τότ' ἂν ἢ νῦν ἀσφαλέστερος καὶ ῥᾴων ἦν ἡμῖν ὁ πόλε-
14μος. δεύτερον δέ, ὁρᾷν ὅπως μὴ προσαξόμεθα, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τοὺς συνεληλυθότας τούτους καὶ φάσκοντας
Ἀμφικτύονας νῦν εἶναι εἰς ἀνάγκην καὶ πρόφασιν κοι-
νοῦ πολέμου πρὸς ὑμᾶς. ἐγὼ γάρ, εἰ γένοιθ' ἡμῖν πρὸς
Φίλιππον πάλιν πόλεμος δι' Ἀμφίπολιν ἤ τι τοιοῦτον
ἔγκλημα ἴδιον, οὗ μὴ μετέχουσι Θετταλοὶ μηδ' Ἀργεῖοι
μηδὲ Θηβαῖοι, οὐκ ἂν ἡμῖν οἴομαι τούτων οὐδένα πο-
15λεμῆσαι, καὶ πάντων ἥκιστα (καί μοι μὴ θορυβήσῃ μη-
δεὶς πρὶν ἀκοῦσαι) Θηβαίους, οὐχ ὡς ἡδέως ἔχουσιν
ἡμῖν, οὐδ' ὡς οὐκ ἂν χαρίζοιντο Φιλίππῳ, ἀλλ' ἴσασιν
ἀκριβῶς, εἰ καὶ πάνυ φήσειέ τις αὐτοὺς ἀναισθήτους 61
εἶναι, ὅτι εἰ γενήσεται πόλεμος πρὸς ὑμᾶς αὐτοῖς, τὰ
μὲν κακὰ πάνθ' ἕξουσιν αὐτοί, τοῖς δ' ἀγαθοῖς ἐφεδρεύων
ἕτερος καθεδεῖται. οὔκουν προεῖντ' ἂν ἑαυτοὺς εἰς τοῦτο,
μὴ κοινῆς τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς αἰτίας οὔσης τοῦ πολέμου.
16οὐδέ γε εἰ πάλιν πρὸς τοὺς Θηβαίους πολεμήσαιμεν δι'
Ὠρωπὸν ἤ τι τῶν ἰδίων, οὐδὲν ἂν ἡμᾶς παθεῖν ἡγοῦ-
μαι· καὶ γὰρ ἡμῖν κἀκείνοις τοὺς βοηθήσοντας ἂν οἴ-
μαι, εἰς τὴν οἰκείαν εἴ τις ἐμβάλοι, βοηθεῖν, οὐ συνε-
πιστρατεύσειν οὐδετέροις. καὶ γὰρ αἱ συμμαχίαι τοῦτον

13, 1. οὖν] γὰρ Ω, om uv. 2. συμμάχους εἴτε σύνταξιν ΣΥ: ceteri σύνταξιν εἴτε συμμάχους. τι om Σ. 4. ποιήσει ΣΥ: ποιήσῃ ς. 5. τίς add Σ. 6. γεγενημένη FΩuv. 7. ἡμᾶς FΣ: ceteri ὑμᾶς. προϊέμεθα Σ. 14, 1. προαξόμεθα ΥΩu et corr v: προαξώμεθα ς. 3. εἶναι νῦν Υ. 4. ἡμᾶς Υ. 5. τοιοῦτο Σ. 7. ὑμῖν Σ. 15, 1. θορυβήσαι Υ. 2. ἀκοῦσαι ΣΥ, ἂν ἀκούσαι Ω, ἂν ἀκούσῃ Fuv. 3. οὐκ om pr Σ. Φιλίππῳ] ἂν φιλίππωι F. 4. φήσει Υ, φησιν Σ. 5. αὐτοῖς] αὐτοὺς FΣΩv. 7. προεῖντο uv, προοιντ' FΣ. 16, 3. βοηθοῦντας Σ. 4. συνεπιστρατεύειν Ω.

ἔχουσι τὸν τρόπον, ὧν καὶ φροντίσειεν ἄν τις, καὶ τὸ
17 πρᾶγμα φύσει τοιοῦτόν ἐστιν. οὐκ ἄχρι τῆς ἴσης ἕκαστός
ἐστιν εὔνους οὐθ᾽ ἡμῖν οὔτε Θηβαίοις, ὥστε εἶναι καὶ
κρατεῖν τῶν ἄλλων, ἀλλὰ σῶς μὲν εἶναι πάντες ἂν βού-
λοιντο ἕνεχ᾽ αὑτῶν, κρατήσαντας δὲ τοὺς ἑτέρους δε-
σπότας ὑπάρχειν αὑτῶν οὐδὲ εἷς. τί οὖν ἡγοῦμαι φο-
βερόν, καὶ τί φυλάξασθαι φημὶ δεῖν ἡμᾶς; ὅπως μὴ
κοινὴν πρόφασιν καὶ κοινὸν ἔγκλημα ὁ μέλλων πόλεμος
18 πρὸς ἅπαντας λάβῃ. εἰ γὰρ Ἀργεῖοι μὲν καὶ Μεσσήνιοι
καὶ Μεγολοπολῖται καί τινες τῶν λοιπῶν Πελοποννησίων,
ὅσοι τὰ αὐτὰ τούτοις φρονοῦσι, διὰ τὴν πρὸς Λακεδαι-
μονίους ἡμῖν ἐπικηρυκείαν ἐχθρῶς σχήσουσι καὶ τὸ δο-
κεῖν ἐκδέχεσθαί τι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων, Θηβαῖοι
δὲ ἔχουσι μέν, ὥς λέγουσιν, ἀπεχθῶς, ἔτι δὲ ἐχθροτέρως
σχήσουσιν, ὅτι τοὺς παρ᾽ ἐκείνων φεύγοντας σώζομεν
καὶ πάντα τρόπον τὴν δυσμένειαν ἐνδεικνύμεθ᾽ αὐτοῖς,
19 Θετταλοὶ δ᾽, ὅτι τοὺς Φωκέων φυγάδας σώζομεν, Φίλιπ-
πος δέ, ὅτι κωλύομεν αὐτὸν κοινωνεῖν τῆς ἀμφικτυονίας, 62
φοβοῦμαι μὴ πάντες περὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος ὀργιζόμε-
νοι κοινὸν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἀγάγωσι τὸν πόλεμον, τὰ τῶν Ἀμ-
φικτυόνων δόγματα προστησάμενοι, εἶτ᾽ ἐπισπασθῶσιν
ἕκαστοι πέρα τοῦ συμφέροντος ἑαυτοῖς ἡμῖν πολεμῆσαι,
20 ὥσπερ καὶ περὶ Φωκέας. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ᾽, ὅτι νῦν
Θηβαῖοι καὶ Φίλιππος καὶ Θετταλοὶ οὐχὶ ταὐτὰ ἕκαστοι
μάλιστα ἐσπουδακότες ταὐτὰ πάντες ἔπραξαν, οἷον Θη-
βαῖοι τὸν μὲν Φίλιππον παρελθεῖν καὶ λαβεῖν τὰς πα-
ρόδους οὐκ ἠδύναντο κωλῦσαι, οὐδέ γε τῶν αὑτοῖς πεπο-
21 νημένων ὕστατον ἐλθόντα τὴν δόξαν ἔχειν· νυνὶ γὰρ

ὅν
v. 1. ὧν u, ὃν Ω et corr Υ. 17, 2. ὥστε] σῶς τε Reiskius. 3. σῶς] ὡς pr Σ, σώιους F. ἅπαντες FΩuv. 4. ἕνεχ᾽ αὑτῶν Σ, ἕνεκα ἑαυτῶν FΩuv, ἕνεκά γε ἑαυτῶν Υ. 6. φημὶ om Υ.
ἡ
ὑμᾶς F, ὑμᾶς ΥΩv. ὅπως om Σ. 18, 1. εἰ] οἱ corr u. 3. ὅσοι γε δὴ τὰ Ωuv. 8. δεικνύμεθ᾽ Υ. 19, 3. ὀργιζόμενος FΣΩuv. 5. προστησάμενοι δόγματα Υ. 6. πέρα] περὶ FΩuv et corr Υ. 20, 2. μάλιστα ἕκαστοι FΩuv. 4. τὸν μὲν Φίλιππον om Υ.

Θηβαίοις πρὸς μὲν τὸ τὴν χώραν κεκομίσθαι κάλλιστα
πέπρακται, πρὸς δὲ τιμὴν καὶ δόξαν αἴσχιστα· εἰ γὰρ
μὴ παρῆλθε Φίλιππος, οὐδὲν ἂν αὐτοῖς ἐδόκει εἶναι.
ταῦτα δ' οὐκ ἠβούλοντο, ἀλλὰ τῷ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ
τὴν Κορώνειαν λαβεῖν ἐπιθυμεῖν, μὴ δύνασθαι δέ, πάντα
22 ταῦθ' ὑπέμειναν. Φίλιππον τοίνυν τινὲς μὲν δήπου τολ-
μῶσι λέγειν ὡς οὐκ ἐβούλετο Θηβαίοις Ὀρχομενὸν καὶ
Κορώνειαν παραδοῦναι, ἀλλ' ἠναγκάσθη· ἐγὼ δὲ τούτοις
μὲν ἐῤῥῶσθαι λέγω, ἐκεῖνο δὲ οἶδ', ὅτι οὐ μᾶλλόν γε
ταῦτ' ἔμελεν αὐτῷ ἢ τὰς παρόδους λαβεῖν ἠβούλετο καὶ
τὴν δόξαν τοῦ πολέμου τοῦ δοκεῖν δι' αὐτὸν κρίσιν εἰ-
ληφέναι, καὶ τὰ Πύθια θεῖναι δι' ἑαυτοῦ· καὶ ταῦτ' ἦν
23 ὧν μάλιστ' ἐγλίχετο. Θετταλοὶ δέ γε οὐδέτερ' ἠβούλοντο
τούτων, οὔτε Θηβαίους οὔτε τὸν Φίλιππον μέγαν γί-
γνεσθαι (ταῦτα γὰρ πάντ' ἐφ' ἑαυτοὺς ἡγοῦντο εἶναι),
τῆς πυλαίας δ' ἐπεθύμουν καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς, πλεο-
νεκτημάτων δυοῖν, κύριοι γενέσθαι· τῷ δὲ τούτων γλί- 63
χεσθαι τάδε συγκατέπραξαν. τῶν τοίνυν ἰδίων ἕνεχ' εὑ-
ρήσετε ἕκαστον πολλὰ προηγμένον, ὧν οὐδὲν ἠβούλετο, πρᾶ-
ξαι. τοῦτο μὲν τοίνυν, ὅτι τοιοῦτόν ἐστι, φυλακτέον ἡμῖν.
24 Τὰ κελευόμενα ἡμᾶς ἄρα δεῖ ποιεῖν ταῦτα φοβου-
μένους; καὶ σὺ ταῦτα κελεύεις; πολλοῦ γε καὶ δέω. ἀλλ'
ὡς οὔτε πράξομεν οὐδὲν ἀνάξιον ἡμῶν αὐτῶν οὔτ' ἔσται
πόλεμος, νοῦν δὲ δόξομεν πᾶσιν ἔχειν καὶ τὰ δίκαια λέ-
γειν, τοῦτ' οἶμαι δεῖν ποιεῖν. πρὸς δὲ τοὺς θρασέως
ὁτιοῦν οἰομένους ὑπομένειν δεῖν καὶ μὴ προορωμένους
τὸν πόλεμον ἐκεῖνα βούλομαι λογίσασθαι. ἡμεῖς Θηβαί-
ους ἐῶμεν ἔχειν Ὠρωπόν· καὶ εἴ τις ἔροιτο ἡμᾶς, κελεύ-

v. 1. χώραν ἔχειν καὶ κεκομίσθαι F. κάλλιστα πέπρακται] πέπρακταί τι Σ. 4. ἐβούλοντο υ. 5. ταῦτα πάνθ' FΩυυ.
22, 2. οὐκ] οὐδ' FΣ. 5. ἢ] ἢ τὸ Ωυυ et rc F. ἐβούλετο υ.
23, 1. ἐβούλοντο υ. 2. τὸν om F. γενέσθαι YΩυυ.
3. πάντα γὰρ ταῦτα FΩυυ. εἶναι om Σ. 6. ἕνεχ' εὑρήσετε ἕκαστον ΣY: ceteri ἕνεκα ἕκαστον εὑρήσετε. 7. πολλὰ] εἰς πολλὰ FΩυυ, ἐς τὰ πολλὰ mg Σ. 8. τοίνυν] τοι F. τοιοῦτόν] τοῦτ' Σ. ὑμῖν Y. 24, 1. τὰ] τὰ δὲ Ω. 4. δὲ Σ: τε ς. 5. δεῖν ποιεῖν Σ et γρ F: ceteri δεῖξειν. 6. ὑπομεῖναι Σ.

σας εἰπεῖν τἀληθῆ, διὰ τί; ἵνα μὴ πολεμῶμεν, φαῖμεν
25 ἄν. καὶ Φιλίππῳ νυνὶ κατὰ τὰς συνθήκας Ἀμφιπόλεως παρακεχωρήκαμεν, καὶ Καρδιανοὺς ἐῶμεν ἔξω Χεῤῥονησιτῶν τῶν ἄλλων τετάχθαι, καὶ τὸν Κᾶρα τὰς νήσους καταλαμβάνειν, Χίον καὶ Κῶν καὶ Ῥόδον, καὶ Βυζαντίους κατάγειν τὰ πλοῖα, δῆλον ὅτι τὴν ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἡσυχίαν πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι νομίζοντες ἢ τὸ προσκρούειν καὶ φιλονεικεῖν περὶ τούτων. οὐκοῦν εὔηθες καὶ κομιδῇ σχέτλιον, πρὸς ἑκάστους καθ' ἕνα οὕτω προσενηνεγμένους περὶ τῶν οἰκείων καὶ ἀναγκαιοτάτων, πρὸς πάντας περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς νυνὶ πολεμῆσαι.

## 6.

## ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Β.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Παραινεῖ διὰ τούτου τοῦ λόγου τοῖς Ἀθηναίοις 64 ὁ ῥήτωρ πολέμιον ὑποπτεύειν τὸν Φίλιππον καὶ τῇ εἰρήνῃ μὴ πάνυ πιστεύειν, ἀλλὰ ἐγείρεσθαι καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασι καὶ εὐτρεπίζεσθαι πρὸς πόλεμον· ἐπιβουλεύειν γὰρ αἰτιᾶται καὶ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι τὸν Φίλιππον, καὶ τοῦτο αὐτοῦ καταμαρτυρεῖν τὰς πράξεις φησίν. ἐπαγγέλλεται δὲ καὶ ἀποκρίσεις δώσειν πρός τινας πρέσβεις ἥκοντας, ἀπορούντων τῶν Ἀθηναίων ὁπότε ἀποκρίνασθαι δεῖ. πόθεν δὲ οὗτοι καὶ περὶ τίνων ἥκουσιν, ἐν τῷ λόγῳ μὲν οὐ δηλοῦται, ἐκ δὲ τῶν Φιλιππικῶν ἱστοριῶν μαθεῖν δυνατόν. κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν καιρὸν ἔπεμψε πρέσβεις ὁ Φίλιππος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, αἰτιώμενος ὅτι διαβάλλουσιν αὐτὸν μάτην πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὡς ἐπαγγειλάμενον αὐτοῖς πολλὰ καὶ μεγάλα, ψευσάμενον δέ· οὐδὲν γὰρ ὑπεσχῆσθαί φησιν οὐδὲ ἐψεῦσθαι, καὶ περὶ τούτων ἐλέγχους ἀπαιτεῖ. ἔπεμψαν δὲ μετὰ Φιλίππου καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μεσσήνιοι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας, αἰτιώμενοι καὶ οὗτοι τὸν δῆμον ὅτι Λακεδαιμονίοις καταδουλουμένοις τὴν Πελοπόννησον εὔνους τέ ἐστι καὶ συγκροτεῖ, αὐτοῖς δὲ περὶ

v. 1. φαῖμεν Σ: φαίημεν ς. 25, 1. νῦν F. τὰς om Σ. 2. χεῤῥονησιωτῶν Σ. 4. κῶ ΤΩuv. 7. καὶ τὸ φιλονεικεῖν Fuv.
8. οὑτωσὶ Τ, οὕτως ἤδη Fuv, οὑτωσὶ ἤδη Ω. 10. πάντας Σ: ceteri ἅπαντας. ΥΠΟΘ. 4. πρὸς Τ: εἰς ς. 5. καταμαρτυροῦντος πράξεις φ. FΤΩuv. 6. δὲ om v. 7. ἥκοντας — οὗτοι om F.
ὁπότε] immo ὅπως vel τίποτε. 8. περὶ] παρὰ Τ. 11. ἐπαγγειλάμενον — ψευσάμενον — ὑπεσχῆσθαι Τ: ἐπαγγελλόμενον — ψευδόμενον — ὑπισχνεῖσθαι ς.

ἐλευθερίας πολεμοῦσιν ἐναντιοῦται. ἀποροῦσιν οὖν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πρὸς τὸν Φίλιππον ἀποκρίσεως καὶ πρὸς τὰς πόλεις, ὅτι εὖνοι μέν εἰσι Λακεδαιμονίοις καὶ τὴν τῶν Ἀργείων καὶ Μεσσηνίων μετὰ Φιλίππου σύστασιν καὶ μισοῦσι καὶ ὑποπτεύουσιν, οὐ μὴν "ἀποφήνασθαι δύνανται 65 δίκαια πράττειν τοὺς Λακεδαιμονίους. πρὸς δὲ τὸν Φίλιππον διημαρτήκασι μὲν ὧν ἤλπισαν, οὐ μὴν ὑπ᾽ ἐκείνου γε αὐτοῦ δοκοῦσιν ἐξηπατῆσθαι· οὔτε γὰρ ταῖς ἐπιστολαῖς ἐνέγραψεν ὁ Φίλιππος ἐπαγγελίαν οὐδεμίαν, οὔτε διὰ τῶν ἰδίων πρέσβεων ἐποιήσατό τινα ὑπόσχεσιν, ἀλλὰ Ἀθηναίων τινὲς ἦσαν οἱ τὸν δῆμον εἰς ἐλπίδα καταστήσαντες ὡς Φίλιππος Φωκέας σώσει καὶ τὴν Θηβαίων ὕβριν καταλύσει. διὰ τοῦτο ὁ Δημοσθένης τῶν ἀποκρίσεων μνησθεὶς ἐπαγγέλλεται μὲν αὐτὰς δώσειν, φησὶ δὲ ὅτι δίκαιον ἦν τοὺς τὴν δυσχέρειαν πεποιηκότας ἐκείνους καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀπαιτεῖσθαι, τοὺς ἀπατήσαντας, φησί, τὸν δῆμον καὶ ἀνοίξαντας Φιλίππῳ Πύλας. ταῦτα δὲ εἰς τὸν Αἰσχίνην αἰνίττεται, προκατασκευαζόμενος, ὥς φασι, τὴν κατ᾽ αὐτοῦ κατηγορίαν τῆς παραπρεσβείας, ἣν ὕστερον ἐνεστήσατο, καὶ προδιαβάλλων αὐτὸν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

"Όταν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λόγοι γίγνωνται περὶ ὧν Φίλιππος πράττει καὶ βιάζεται παρὰ τὴν εἰρήνην, ἀεὶ τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν λόγους καὶ δικαίους καὶ φιλανθρώπους ὁρῶ φαινομένους, καὶ λέγειν μὲν ἅπαντας ἀεὶ τὰ δέοντα δοκοῦντας τοὺς κατηγοροῦντας Φιλίππου, γιγνόμενον δ᾽ οὐδὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν τῶν δεόντων οὐδ᾽ ὧν ἕνεκα ταῦτ᾽
2 ἀκούειν ἄξιον· ἀλλ᾽ "εἰς τοῦτο ἤδη προηγμένα τυγχάνει 66
πάντα τὰ πράγματα τῇ πόλει, ὥσθ᾽ ὅσῳ τις ἂν μᾶλλον καὶ φανερώτερον ἐξελέγχῃ Φίλιππον καὶ τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην παραβαίνοντα καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντα, τοσούτῳ τὸ τί χρὴ ποιεῖν συμβουλεῦσαι χαλεπώ-
3 τερον εἶναι. αἴτιον δὲ τούτων, ὅτι πάντας ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς πλεονεκτεῖν ζητοῦντας ἔργῳ κωλύειν καὶ πράξεσιν, οὐχὶ λόγοις δέον πρῶτον μὲν ἡμεῖς οἱ παριόντες

v. 8. οὔτε δὲ διὰ ΥΩuv. πρέσβεων ΥΩuv: πρεσβειῶν ς. 10. τὴν ἀθηναίων ὕβριν καταστήσει F. 14. Φ. τὰς πύλας Ω. 16. προδιαβαλὼν F. § 1, 1. ὢν ὁ φίλιππος ΥΩ. 3. ὑμῶν (ἡ) F. 5. γενόμενον Υ. 6. εἰπεῖν om Σ. εἵνεκα FΩuv. 2, 3. ἐξελέγχῃ (ξ) F, ἐλέγξῃ Υ. ἡμᾶς Υ. 5. τὸ om Ω. 3, 1. εἶναι om pr Σ. πάντες pr Σ. 3. οὐχὶ λόγοις] syllabas χι λο in litura habet Σ.

τούτων μὲν ἀφέσταμεν, καὶ γράφειν καὶ συμβουλεύειν
διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν ὀκνοῦντες, οἷα ποιεῖ δέ,
ὡς δεινὰ καὶ χαλεπά, ταῦτα διεξερχόμεθα· ἔπειθ' ὑμεῖς
οἱ καθήμενοι, ὡς μὲν ἂν εἴποιτε δικαίους λόγους καὶ
λέγοντος ἄλλου συνείητε, ἄμεινον Φιλίππου παρεσκεύα-
σθε, ὡς δὲ κωλύσαιτ' ἂν ἐκεῖνον πράττειν ταῦτα ἐφ' ὧν
4 ἐστὶ νῦν, παντελῶς ἀργῶς ἔχετε. συμβαίνει δὴ πρᾶγμα
ἀναγκαῖον, οἶμαι, καὶ ἴσως εἰκός· ἐν οἷς ἑκάτεροι διατρί-
βετε καὶ περὶ ἃ σπουδάζετε, ταῦτ' ἄμεινον ἑκατέροις
ἔχει, ἐκείνῳ μὲν αἱ πράξεις, ὑμῖν δ' οἱ λόγοι. εἰ μὲν
οὖν καὶ νῦν λέγειν δικαιότερα ὑμῖν ἐξαρκεῖ, ῥᾴδιον, καὶ
5 πόνος οὐδεὶς πρόσεστι τῷ πράγματι· εἰ δ' ὅπως τὰ πα-
ρόντ' ἐπανορθωθήσεται δεῖ σκοπεῖν, καὶ μὴ προελθόντα
ἔτι πορρωτέρω λήσει πάντας ἡμᾶς, μηδ' ἐπιστήσεται μέ-
γεθος δυνάμεως πρὸς ἣν οὐδ' ἀντᾶραι δυνησόμεθα, οὐχ
ὁ αὐτὸς τρόπος ὅσπερ πρότερον τοῦ βουλεύεσθαι, ἀλλὰ καὶ
τοῖς λέγουσιν ἅπασι καὶ τοῖς ἀκούουσιν ὑμῖν τὰ βέλτιστα
καὶ τὰ σώσοντα τῶν ῥᾴστων καὶ τῶν ἡδίστων προαιρετέον.
6 Πρῶτον μὲν οὖν, εἴ τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι θαῤῥεῖ
ὁρῶν ἡλίκος ἤδη καὶ ὅσων κύριός ἐστι Φίλιππος, καὶ 67
μηδένα οἴεται κίνδυνον φέρειν τοῦτο τῇ πόλει μηδ' ἐφ'
ὑμᾶς πάντα παρασκευάζεσθαι, θαυμάζω, καὶ δεηθῆναι
πάντων ὁμοίως ὑμῶν βούλομαι τοὺς λογισμοὺς ἀκοῦσαί
μου διὰ βραχέων, δι' οὓς τἀναντία ἐμοὶ παρέστηκε προσ-
δοκᾶν καὶ δι' ὧν ἐχθρὸν ἡγοῦμαι Φίλιππον, ἵν' ἐὰν μὲν
ἐγὼ δοκῶ βέλτιον προορᾶν, ἐμοὶ πεισθῆτε, ἐὰν δ' οἱ θαῤ-
7 ῥοῦντες καὶ πεπιστευκότες αὐτῷ, τούτοις προσθῆσθε. ἐγὼ

v. 2. διὰ om Σ. ἡμᾶς uv. δέ] δή Υ. 3. χαλεπὰ om pr Σ. ταῦτα] καὶ τοιαῦτα ΥΩuv et γρ F. 4. εἴπητε Υ. 5. συνείειτε (η superscr.) u, συνίοιτε corr v: συνίητε ceteri. 4, 4. ἔχειν FΣΩuv. ἡμῖν F. 5, 3. ἡμᾶς om Υ. 5. ὥσπερ Ω, ὥσπερ καὶ Υ. βουλεύσασθαι (ε superscr.) F, βουλεύσασθαι Ωuv. καὶ om Υ. 7. τῶν] ἀντὶ τῶν FΥΩuv. ῥαιδίων Υ. τῶν om Υ. 6, 1. οὖν om FΣ. 4. ἡμᾶς Ω. πάντα] ταῦτα πάντα Υ, πάντα ταῦτα FΩuv. 6. ἐμοὶ ΣΥ: μοι ς. 8. βέλτιον] βέλτιον τῶν ἄλλων FΥΩuv. 7, 1. προσθήσεσθε Σ.

τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λογίζομαι, τίνων ὁ Φίλιππος
κύριος πρῶτον μετὰ τὴν εἰρήνην κατέστη; Πυλῶν καὶ τῶν
ἐν Φωκεῦσι πραγμάτων. τί οὖν; πῶς τούτοις ἐχρήσατο;
ἃ Θηβαίοις συμφέρει καὶ οὐχ ἃ τῇ πόλει, πράττειν προεί-
λετο. τί δή ποτε; ὅτι πρὸς πλεονεξίαν, οἶμαι, καὶ τὸ
πάνθ᾿ ὑφ᾿ ἑαυτῷ ποιήσασθαι τοὺς λογισμοὺς ἐξετάζων,
καὶ οὐ πρὸς εἰρήνην οὐδ᾿ ἡσυχίαν οὐδὲ δίκαιον οὐδέν,
8 εἶδε τοῦτο ὀρθῶς, ὅτι τῇ μὲν ἡμετέρᾳ πόλει καὶ τοῖς
ἤθεσι τοῖς ἡμετέροις οὐδὲν ἂν ἐνδείξαιτο τοιοῦτον οὐδὲ
ποιήσειεν, ὑφ᾿ οὗ πεισθέντες ὑμεῖς τῆς ἰδίας ἕνεκ᾿ ὠφε-
λείας τῶν ἄλλων τινὰς Ἑλλήνων ἐκείνῳ προεῖσθε, ἀλλὰ
καὶ τοῦ δικαίου λόγον ποιούμενοι, καὶ τὴν προσοῦσαν
ἀδοξίαν τῷ πράγματι φεύγοντες, καὶ πάνθ᾿ ἃ προσήκει
προορώμενοι, ὁμοίως ἐναντιώσεσθε, ἄν τι τοιοῦτον ἐπι-
9 χειρῇ πράττειν, ὥσπερ ἂν εἰ πολεμοῦντες τύχοιτε. τοὺς
δὲ Θηβαίους ἡγεῖτο, ὅπερ συνέβη, ἀντὶ τῶν ἑαυτοῖς γι-
γνομένων τὰ λοιπὰ ἐάσειν ὅπως βούλεται πράττειν ἑαυ-
τόν, καὶ οὐχ ὅπως ἀντιπράξειν καὶ διακωλύσειν, ἀλλὰ
καὶ συστρατεύσειν, ἂν αὐτοὺς κελεύῃ. καὶ νῦν τοὺς 68
Μεσσηνίους καὶ τοὺς Ἀργείους ταὐτὰ ὑπειληφὼς εὖ
ποιεῖ. ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι καθ᾿ ὑμῶν ἐγκώμιον, ὦ ἄν-
10 δρες Ἀθηναῖοι· κέκρισθε γὰρ ἐκ τούτων τῶν ἔργων μό-
νοι τῶν πάντων μηδενὸς ἂν κέρδους τὰ κοινὰ δίκαια
τῶν Ἑλλήνων προέσθαι, μηδ᾿ ἀνταλλάξασθαι μηδεμιᾶς
χάριτος μηδ᾿ ὠφελείας τὴν εἰς τοὺς Ἕλληνας εὔνοιαν.
καὶ ταῦτ᾿ εἰκότως καὶ περὶ ὑμῶν οὕτως ὑπείληφε καὶ
κατ᾿ Ἀργείων καὶ Θηβαίων ὡς ἑτέρως, οὐ μόνον εἰς τὰ
παρόντα ὁρῶν ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸ τούτων λογιζόμενος.
11 εὑρίσκει γάρ, οἶμαι, καὶ ἀκούει τοὺς μὲν ὑμετέρους προ-
γόνους, ἐξὸν αὐτοῖς τῶν λοιπῶν ἄρχειν Ἑλλήνων ὥστ᾿

8, 1. οἶδε ΥΩυν. τοῖς ἤθεσι τοῖς ἡμετέροις Υ, τοῖς ἤθεσι τοῖς ὑμετέροις Σ: τοῖς ἡμετέροις ἤθεσιν ceteri. 2. ἐνδεῖξαι τοσοῦτον Σ. 3. ποιήσαιτο Υ. 4. ἕλληνας Υ. προεῖσθε Ωυν: πρόοισθε ς. 9, 2. ὅπερ] ὅπως Ω. 3. ἑαυτὸν Σ, ἑαυτῷ FΩυν, αὐτὸν Υ. 5. συστρατεύειν Υ. 6. ταῦτα FΥΩυν. 7. ἐποίει Σ. 10, 2. ἁπάντων Υ. 11, 2. λοιπῶν] ἄλλων F.

αὐτοὺς ὑπακούειν βασιλεῖ, οὐ μόνον οὐκ ἀνασχομένους
τὸν λόγον τοῦτον, ἡνίκ' ἦλθεν Ἀλέξανδρος ὁ τούτων πρό-
γονος περὶ τούτων κῆρυξ, ἀλλὰ καὶ τὴν χώραν ἐκλιπεῖν
προελομένους καὶ παθεῖν ὁτιοῦν ὑπομείναντας, καὶ μετὰ
ταῦτα πράξαντας ταῦθ' ἃ πάντες μὲν ἀεὶ γλίχονται λέ-
γειν, ἀξίως δ' οὐδεὶς εἰπεῖν δεδύνηται, διόπερ κἀγὼ πα-
ραλείψω δικαίως (ἔστι γὰρ μείζω τἀκείνων ἔργα ἢ ὡς
τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι), τοὺς δὲ Θηβαίων καὶ Ἀργείων
προγόνους τοὺς μὲν συστρατεύσαντας τῷ βαρβάρῳ, τοὺς
12 δ' οὐκ ἐναντιωθέντας. οἶδεν οὖν ἀμφοτέρους ἰδίᾳ τὸ λυ-
σιτελοῦν ἀγαπήσοντας, οὐχ ὅ τι συνοίσει κοινῇ τοῖς Ἕλ-
λησι σκεψομένους. ἡγεῖτ' οὖν, εἰ μὲν ὑμᾶς ἕλοιτο φίλους,
ἐπὶ τοῖς δικαίοις αἱρήσεσθαι, εἰ δ' ἐκείνοις προσθεῖτο,
συνεργοὺς ἕξειν τῆς αὑτοῦ πλεονεξίας. διὰ ταῦτ' ἐκείνους
ἀνθ' ὑμῶν καὶ τότε καὶ νῦν αἱρεῖται. οὐ γὰρ δὴ τριή-
ρεις γε ὁρᾷ πλείους αὐτοῖς ἢ ὑμῖν οὔσας· οὐδ' ἐν μὲν 69
τῇ μεσογείᾳ τιν' ἀρχὴν εὕρηκε, τῆς δ' ἐπὶ τῇ θαλάττῃ
καὶ τῶν ἐμπορίων ἀφέστηκεν· οὐδ' ἀμνημονεῖ τοὺς λό-
γους οὐδὲ τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς τῆς εἰρήνης ἔτυχεν.
13 Ἀλλὰ νὴ Δί', εἴποι τις ἂν ὡς πάντα ταῦτ' εἰδώς, οὐ
πλεονεξίας ἕνεκεν οὐδ' ὧν ἐγὼ κατηγορῶ τότε ταῦτ' ἔπρα-
ξεν, ἀλλὰ τῷ δικαιότερ' ἀξιοῦν τοὺς Θηβαίους ἢ ὑμᾶς. ἀλλὰ
τοῦτον καὶ μόνον πάντων τῶν λόγων οὐκ ἔνεστ' αὐτῷ νῦν εἰ-
πεῖν· ὁ γὰρ Μεσσήνην Λακεδαιμονίους ἀφιέναι κελεύων πῶς
ἂν Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν τότε Θηβαίοις παραδοὺς
τῷ δίκαια νομίζειν ταῦτ' εἶναι πεποιηκέναι σκήψαιτο;
14 Ἀλλ' ἐβιάσθη νὴ Δία (τοῦτο γὰρ ἐσθ' ὑπόλοιπον) καὶ
παρὰ γνώμην, τῶν Θετταλῶν ἱππέων καὶ τῶν Θηβαίων
ὁπλιτῶν ἐν μέσῳ ληφθείς, συνεχώρησε ταῦτα. καλῶς.

v. 3. χώραν] πόλιν ΥΩυν: 5. μὲν om Σ. 6. εἰπεῖν οὐδεὶς FΩυν. 7. μεῖζονα Σ. 12, 4. προσθεῖτο Σ, πρόσθειτο Ωυν: πρόσθοιτο ς. 7. οὔσας Σ: celeri ἐνούσας. μὲν om ΣΥ.
13, 3. δικαιοτέρους Ωυν. ἀξιοῦν post ὑμᾶς ponit Σ. 4. τῶν
οις ὁ
λόγων πάντων FΩυν. 5. λακεδαιμονίους u. 6. τῷ] τω u.

οὐκοῦν φασὶ μὲν μέλλειν πρὸς τοὺς Θηβαίους αὐτὸν ὑπό-
πτως ἔχειν, καὶ λογοποιοῦσι περιιόντες τινὲς ὡς Ἐλά-
15τειαν τειχιεῖ· ὁ δὲ ταῦτα μὲν μέλλει καὶ μελλήσει γε,
ὡς ἐγὼ κρίνω, τοῖς Μεσσηνίοις δὲ καὶ τοῖς Ἀργείοις ἐπὶ
τοὺς Λακεδαιμονίους συμβάλλειν οὐ μέλλει, ἀλλὰ καὶ ξέ-
νους εἰσπέμπει καὶ χρήματ' ἀποστέλλει καὶ δύναμιν με-
γάλην ἔχων αὐτός ἐστι προσδόκιμος. τοὺς μὲν ὄντας ἐχ-
θροὺς Θηβαίων Λακεδαιμονίους ἀναιρεῖ, οὓς δ' ἀπώλεσεν
16αὐτὸς πρότερον Φωκέας νῦν σώζει; καὶ τίς ἂν ταῦτα πι-
στεύσειεν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἡγοῦμαι Φίλιππον, οὔτ'
εἰ τὰ πρῶτα βιασθεὶς ἄκων ἔπραξεν ἔτ' ἂν εἰ νῦν ἀπεγί-
γνωσκε Θηβαίους, τοῖς ἐκείνων ἐχθροῖς συνεχῶς ἐναντιοῦ-
σθαι, ἀλλ' ἀφ' ὧν νῦν ποιεῖ, κἀκεῖνα ἐκ προαιρέσεως 70
δῆλός ἐστι ποιήσας. ἐκ πάντων δ', ἄν τις ὀρθῶς θεω-
ρῇ, πάντα πραγματεύεται κατὰ τῆς πόλεως συντάττων.
17καὶ τοῦτ' ἐξ ἀνάγκης τρόπον τιν' αὐτῷ νῦν γε δὴ συμ-
βαίνει. λογίζεσθε γάρ. ἄρχειν βούλεται, τούτου δ' ἀντα-
γωνιστὰς μόνους ὑπείληφεν ὑμᾶς. ἀδικεῖ πολὺν ἤδη χρό-
νον, καὶ τοῦτο αὐτὸς ἄριστα σύνοιδεν ἑαυτῷ· οἷς γὰρ
οὖσιν ὑμετέροις ἔχει, τούτοις πάντα τἆλλα ἀσφαλῶς κέ-
κτηται· εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν προεῖτο, οὐδ'
18ἂν οἴκοι μένειν βεβαίως ἡγεῖτο. ἀμφότερα οὖν οἶδε, καὶ
ἑαυτὸν ὑμῖν ἐπιβουλεύοντα καὶ ὑμᾶς αἰσθανομένους· εὖ
φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπολαμβάνων δικαίως [ἂν] αὐτὸν μι-
σεῖν νομίζει καὶ παρώξυνται, πείσεσθαί τι προσδοκῶν,
ἂν καιρὸν λάβητε, ἐὰν μὴ φθάσῃ ποιήσας πρότερος. διὰ
ταῦτ' ἐγρήγορεν, ἐφέστηκεν, ἐπὶ τῇ πόλει θεραπεύει τινὰς

v. 1. τοὺς om ΥΩu. 2. τινὲς περιιόντες Ωuv, τινες περιόντες F.
15, 1. γε om Σ. 3. συμβάλλειν ΣΥ: συνεισβάλλειν ς. καὶ om Ωuv. 5. μὲν] μὲν οὖν FΥ. 16, 2. μὲν om Ω. οὐκ] οὐδ' ΣΥΩuv et γρ F. ἡγοῦμαι post γὰρ ponit F. 3. ἂν] ἃ Ω.
6. θεωρεῖ Σ, θεωροῖ corr Υ: θεωροίη reliqui. 7. πάντα] ὅτι πάντα FΥ et rc Ω. 17, 5. ἡμετέροις FΩuv. ἔχει] ἔχει χρήσασθαι F, ἔχει χρῆσθαι ΥΩuv. 6. προεῖτο omnes: πρόειτο ς.
18, 3. ἡμᾶς Υ. 4. νομίζει (οι supra ει) F, νομίζοι ΣΥΩuv. τι] τι κακὸν FΥΩuv. 5. ἂν] ἐὰν Fuv. πρότερος φθάσῃ ποιήσας Fuv et (qui πρότερον habet) Ω.

Θηβαίων καὶ Πελοποννησίων τὲς ταὐτὰ βελομένες τέτοις,
19 ὃς διὰ μὲν πλεονεξίαν τὰ παρόντα ἀγαπήσειν οἴεται, διὰ
δὲ σκαιότητα τρόπων τῶν μετὰ ταῦτ' οὐδὲν προόψεσθαι.
καίτοι σωφρονᾶσί γε καὶ μετρίως ἐναργῆ παραδείγματ' ἐςιν
ἰδεῖν, ἃ καὶ πρὸς Μεσσηνίες καὶ πρὸς Ἀργείους ἔμοιγ' εἰ-
πεῖν συνέβη, βέλτιον δ' ἴσως καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐςὶν εἰρῆσθαι.
20 Πῶς γὰρ οἴεσθ', ἔφην, ὦ ἄνδρες Μεσσήνιοι, δυσχερῶς
ἀκούειν Ὀλυνθίους, εἴ τίς τι λέγοι κατὰ Φιλίππου κατ'
ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅτ' Ἀνθεμοῦντα μὲν αὐτοῖς ἠφίει,
ἧς πάντες οἱ πρότερον Μακεδονίας βασιλεῖς ἀντεποι-
οῦντο, Ποτίδαιαν δ' ἐδίδου τοὺς Ἀθηναίων ἀποίκους
ἐκβαλών, καὶ τὴν μὲν ἔχθραν τὴν πρὸς ἡμᾶς αὐτὸς 71
ἀνῄρητο, τὴν χώραν δ' ἐκείνοις ἐδεδώκει καρποῦσθαι; ἆρα
προσδοκᾶν αὐτοὺς τοιαῦτα πείσεσθαι, ἢ λέγοντος ἄν τινος
21 πιστεῦσαι οἴεσθε; ἀλλ' ὅμως, ἔφην ἐγώ, μικρὸν χρόνον
τὴν ἀλλοτρίαν καρπωσάμενοι πολὺν τῆς ἑαυτῶν ὑπ' ἐκεί-
νου στέρονται, αἰσχρῶς ἐκπεσόντες, ἐ κρατηθέντες μόνον,
ἀλλὰ καὶ προδοθέντες ὑπ' ἀλλήλων καὶ πραθέντες· οὐ
γὰρ ἀσφαλεῖς ταῖς πολιτείαις αἱ πρὸς τὲς τυράννους αὗ-
22 ται λίαν ὁμιλίαι. τί δ' οἱ Θετταλοί; ἆρ' οἴεσθ', ἔφην,
ὅτ' αὐτοῖς τοὺς τυράννους ἐξέβαλλε καὶ πάλιν Νίκαιαν
καὶ Μαγνησίαν ἐδίδου, προσδοκᾶν τὴν καθεστῶσαν νῦν
δεκαδαρχίαν ἔσεσθαι παρ' αὐτοῖς; ἢ τὸν τὴν πυλαίαν
ἀποδόντα τοῦτον τὰς ἰδίας αὐτῶν προσόδους παραιρή-
σεσθαι; οὐκ ἔστι ταῦτα. ἀλλὰ μὴν γέγονε ταῦτα καὶ
23 πᾶσιν ἔστιν εἰδέναι. ὑμεῖς δ', ἔφην ἐγώ, διδόντα μὲν καὶ
ὑπισχνούμενον θεωρεῖτε Φίλιππον, ἐξηπατηκότα δ' ἤδη

v. 1. Θηβαίους Σ. πελοποννησίους Ω. βουλευομένους Τ. τούτοις (ωι) F, τούτῳ ΤΩυν. 19, 4. πρὸς ante Ἀργειους om F. 5. ἐστι ante καὶ ponunt FΩυν. 20, 2. τι om ΤΩυν, in γρ habet F. 3. ἀφίει (η) Σ, αφίει (α) F. 4. ἧς] οὗ (ἧς) F, οὗ Ωυν. μακεδονίων Ω. 5. ἐποίκους F, ἐποίκους Ωυν. 6. ἐκβάλλων Σ et γρ F. ὑμᾶς (η) F, ὑμᾶς Ωυν. 7. δεδώκει pr Ω. 21, 1. οἴεσθε] οἴεσθέ γε F, οὐκ οἴεσθέ γε ΤΩυν. 5. αὗται om FΩυν. 22, 2. αὐτοῖς ΣΤ: ceteri αὐτῶν. 5. τοῦτον] τούτων pr F. 23, 2. Φ. τὸν φίλιππον Τ.

καὶ παρακεκρουμένον ἀπεύχεσθε, ἂν σωφρονῆτ', ἰδεῖν.
ἔστι τοίνυν νὴ Δί', ἔφην ἐγώ, παντοδαπὰ εὑρημένα ταῖς
πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν, οἷον χαρακώματα
24 καὶ τείχη καὶ τάφροι καὶ τἆλλα ὅσα τοιαῦτα. καὶ ταῦτα
μέν ἐστιν ἅπαντα χειροποίητα, καὶ δαπάνης προσδεῖται·
ἓν δέ τι κοινὸν ἡ φύσις τῶν εὖ φρονούντων ἐν ἑαυτῇ
κέκτηται φυλακτήριον, ὃ πᾶσι μέν ἐστιν ἀγαθὸν καὶ σω-
τήριον, μάλιστα δὲ τοῖς πλήθεσι πρὸς τοὺς τυράννους.
τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ἀπιστία. ταύτην φυλάττετε, ταύτης
ἀντέχεσθε· ἐὰν ταύτην σώζητε, οὐδὲν μὴ δεινὸν πά-
25 θητε. τί ζητεῖτε; ἔφην. ἐλευθερίαν. εἶτ' οὐχ ὁρᾶτε Φί-
λιππον ἀλλοτριωτάτας ταύτῃ καὶ τὰς προσηγορίας ἔχον- 72
τα; βασιλεὺς γὰρ καὶ τύραννος ἅπας ἐχθρὸς ἐλευθερίᾳ
καὶ νόμοις ἐναντίος. οὐ φυλάξεσθ', ἔφην, ὅπως μὴ πο-
λέμου ζητοῦντες ἀπαλλαγῆναι δεσπότην εὕρητε;

26 Ταῦτ' ἀκούσαντες ἐκεῖνοι, καὶ θορυβοῦντες ὡς ὀρθῶς
λέγεται, καὶ πολλοὺς ἑτέρους λόγους παρὰ τῶν πρέσβεων καὶ
παρόντος ἐμοῦ καὶ πάλιν ὕστερον, ὡς ἔοικεν, οὐδὲν μᾶλλον
ἀποσχήσονται τῆς Φιλίππου φιλίας οὐδ' ὧν ἐπαγγέλλεται.
καὶ οὐ τοῦτό ἐστιν ἄτοπον, εἰ Μεσσήνιοι καὶ Πελοποννη-
σίων τινὲς παρ' ἃ τῷ λογισμῷ βέλτισθ' ὁρῶσί τι πράξου-
27 σιν· ἀλλ' [εἰ] ὑμεῖς οἱ καὶ συνιέντες αὐτοὶ καὶ τῶν λεγόν-
των ἀκούοντες ἡμῶν ὡς ἐπιβουλεύεσθε, ὡς περιστοιχίζεσθε,
ἐκ τοῦ μηδὲν ἤδη ποιεῖν λήσεσθ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, πάντα
ταῦθ' ὑπομείναντες· οὕτως ἡ παραυτίχ' ἡδονὴ καὶ ῥᾳ-
στώνη μεῖζον ἰσχύει τοῦ ποθ' ὕστερον συνοίσειν μέλλοντος.

28 Περὶ μὲν δὴ τῶν ὑμῖν πρακτέων καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς

ξα

v. 1. παρακεκρουμένον Σ: παρακεκρουσμένον ς. ἀπεύχεσθε F, ἀπεύξασθε Υ. ἂν σωφρονῆτ'] εἰ σωφρονεῖτε δὴ Σ. 24, 1. καὶ τἆλλα] τὰ δ' ἄλλα Υ. 2. ἐστιν ἅπαντα] εἰσὶ Ω. δαπάνης πολλῆς πρ. FΥΩuv. 3. ἐν om Σ. 6. οὖν om pr Ω. 7. μὴ δεινὸν Σ: ceteri δεινὸν μή. 25, 1. τί] τί οὖν FΩuv. 3. ἅπας καὶ τύραννος Υ. 4. ὅπως ἔφην FΣΩuv. 26, 2. παρὰ] καὶ παρὰ Υ. 3. ὕστερον] ὕστερον ἀκούσαντες ΣΥ. 6. τι in mg Υ. 27, 1. εἰ om mei omnes. ὑμεῖς] ὑμεῖς αὐτοὶ FΣικ αὐτοὶ om F. 2. περιτειχίζεσθε FΣΩuv. 3. ἐκ τοῦ] ὥστε Σ, ὡς ἐκ τοῦ FΩuv. ποιεῖν in litura Σ, ποιῆσαι FΩv. λήσεσθ' FΣ. 4. ταῦθ' om Σ. 28, 1. μὲν δὴ] δὲ pr Υ.

ὕστερον βουλεύσεσθε, ἂν σωφρονῆτε· ἃ δὲ νῦν ἀποκρι-
νάμενοι τὰ δέοντ' ἂν εἴητ' ἐψηφισμένοι, ταῦτ' ἤδη λέξω.
ἦν μὲν οὖν δίκαιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς ἐνεγκόντας
τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς ἐπείσθητε ποιήσασθαι τὴν εἰρή-
29 νην, καλεῖν· οὔτε γὰρ αὐτὸς ἄν ποτε ὑπέμεινα πρε-
σβεύειν, οὔτ' ἂν ὑμεῖς οἶδ' ὅτι ἐπαύσασθε πολεμοῦντες,
εἰ τοιαῦτα πράξειν τυχόντα εἰρήνης Φίλιππον ᾤεσθε· ἀλλ'
ἦν πολὺ τούτων ἀφεστηκότα τὰ τότε λεγόμενα. καὶ πά-
λιν γ' ἑτέρους καλεῖν τίνας; τοὺς ὅτ' ἐγὼ γεγονυίας ἤδη
τῆς εἰρήνης ἀπὸ τῆς ὑστέρας ἥκων πρεσβείας τῆς ἐπὶ
τοὺς ὅρκους, αἰσθόμενος φενακιζομένην τὴν πόλιν, προὔ-
λεγον καὶ διεμαρτυρόμην καὶ οὐκ εἴων προέσθαι Πύλας 73
30 οὐδὲ Φωκέας, λέγοντας ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων εἰκότως
δύσκολος καὶ δύστροπός εἰμί τις ἄνθρωπος, Φίλιππος δ',
ἅπερ εὔξαισθ' ἂν ὑμεῖς, ἐὰν παρέλθῃ, πράξει, καὶ Θε-
σπιὰς μὲν καὶ Πλαταιὰς τειχιεῖ, Θηβαίους δὲ παύσει τῆς
ὕβρεως, Χεῤῥόνησον δὲ τοῖς αὑτοῦ τέλεσι διορύξει, Εὔ-
βοιαν δὲ καὶ τὸν Ὠρωπὸν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ὑμῖν ἀπο-
δώσει· ταῦτα γὰρ ἅπαντα ἐπὶ τοῦ βήματος ἐνταυθοῖ
μνημονεύετ' οἶδ' ὅτι ῥηθέντα, καίπερ ὄντες οὐ δεινοὶ
31 τοὺς ἀδικοῦντας μεμνῆσθαι. καὶ τὸ πάντων αἴσχιστον,
καὶ τοῖς ἐγγόνοις πρὸς τὰς ἐλπίδας τὴν αὐτὴν εἰρήνην
εἶναι ταύτην ἐψηφίσασθε· οὕτω τελέως ὑπήχθητε. τί δὴ
ταῦτα νῦν λέγω καὶ καλεῖν φημι δεῖν τούτους; ἐγὼ νὴ
τοὺς θεοὺς τἀληθῆ μετὰ παῤῥησίας ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς καὶ
32 οὐκ ἀποκρύψομαι. οὐχ ἵν' εἰς λοιδορίαν ἐμπεσὼν ἐμαυτῷ
μὲν ἐξ ἴσου λόγον παρ' ὑμῖν ποιήσω, τοῖς δ' ἐμοὶ προσ-
κρούσασιν ἐξ ἀρχῆς καινὴν παράσχω πρόφασιν τοῦ πάλιν

v. 2. ἤδη] δὴ Σ. 3. οὖν om Ω. 5. τὰς om Σ. ποιῆσαι F. 29, 2. οἶδ'] εὖ οἶδ' FΩκυ. 30, 2. δύστροπος καὶ δύσκολός Σ. 3. ἅπερ] ἅπερ F (ο supra), ὅπερ ΣΩυν. 5. χεῤῥόνησον υ: Χεῤῥόννησον ς. 7. ἐνταῦθα Σ. praestat ἐνταυθοῖ et hoc loco et 25, 77 et 41, 23. 31, 2. ἐγγόνοις F (κ supra), ἐκγόνοις ΣΥ. αὐτὴν] αὐτοῦ Ω. 3. προσεψηφίσασθε FΩυν. 32, 3. καινὴν παράσχω πρόφασιν] καὶ νῦν παρ. πρόφ. ΣΥ, παρ. πρόφ. καὶ νῦν F (ε, η supra), παρ. πρόφ. κενὴν υν, παρ. πρόφ. καινὴν Ω. πάλιν γέ τι Ωυν.

τι λαβεῖν παρὰ Φιλίππου· οὐδ' ἵνα τὴν ἄλλως ἀδολεσχῶ·
ἀλλ' οἶμαί ποθ' ὑμᾶς λυπήσειν, ἃ Φίλιππος πράττει,
33μᾶλλον ἢ τὰ νυνί· τὸ γὰρ πρᾶγμα ὁρῶ προβαῖνον, καὶ
οὐχὶ βουλοίμην μὲν ἂν εἰκάζειν ὀρθῶς, φοβοῦμαι δὲ μὴ
λίαν ἐγγὺς ᾖ τοῦτ' ἤδη. ὅταν οὖν μηκέθ' ὑμῖν ἀμελεῖν
ἐξουσία γίγνηται τῶν συμβαινόντων, μηδ' ἀκούηθ' ὅτι
ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἐστὶν ἐμοῦ μηδὲ τοῦ δεῖνος, ἀλλ' αὐτοὶ
πάντες ὁρᾶτε καὶ εὖ εἰδῆτε, ὀργίλους καὶ τραχεῖς ὑμᾶς
34ἔσεσθαι νομίζω. φοβοῦμαι δὴ μὴ τῶν "πρέσβεων σεσιω- 74
πηκότων, ἐφ' οἷς αὑτοῖς συνίσασι δεδωροδοκηκόσι, τοῖς
ἐπανορθοῦν τι πειρωμένοις τῶν διὰ τούτους ἀπολωλό-
των τῇ παρ' ὑμῶν ὀργῇ περιπεσεῖν συμβῇ· ὁρῶ γὰρ ὡς
τὰ πολλὰ ἐνίους οὐκ εἰς τοὺς αἰτίους ἀλλ' εἰς τοὺς ὑπὸ
35χεῖρα μάλιστα τὴν ὀργὴν ἀφιέντας. ἕως οὖν ἔτι μέλλει
καὶ συνίσταται τὰ πράγματα καὶ κατακούομεν ἀλλήλων,
ἕκαστον ὑμῶν, καίπερ ἀκριβῶς εἰδότα, ὅμως ἐπαναμνῆ-
σαι βούλομαι τίς ὁ Φωκέας πείσας καὶ Πύλας ὑμᾶς προέ-
σθαι, ὧν καταστὰς ἐκεῖνος κύριος τῆς ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν
ὁδοῦ καὶ τῆς εἰς Πελοπόννησον κύριος γέγονε, καὶ πε-
ποίηχ' ὑμῖν μὴ περὶ τῶν δικαίων μηδ' ὑπὲρ τῶν ἔξω
πραγμάτων εἶναι τὴν βουλήν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ
καὶ τοῦ πρὸς τὴν Ἀττικὴν πολέμου, ὃς λυπήσει μὲν
36ἕκαστον, ἐπειδὰν παρῇ, γέγονε δ' ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. εἰ
γὰρ μὴ παρεκρούσθητε τόθ' ὑμεῖς, οὐδὲν ἂν ἦν τῇ πό-
λει πρᾶγμα· οὔτε γὰρ ναυσὶ δήπου κρατήσας εἰς τὴν
Ἀττικὴν ἦλθεν ἄν ποτε στόλῳ Φίλιππος, οὔτε πεζῇ βα-
δίζων ὑπὲρ τὰς Πύλας καὶ Φωκέας, ἀλλ' ἢ τὰ δίκαι' ἂν

v. 1. τὴν] ὡς FΣ. 33, 1. νῦν F. τὰ γὰρ πράγματα — προ-
βαίνοντα FΩuv. 2. μὲν om ΣΩ. ὀρθῶς εἰκάζειν Υ. βούλομαι (φοβοῦμαι) F.
4. γένηται Υ. 6. πάντες] πάνθ' ΥΩuv. 34, 1. δὴ] δὲ Ωuv.
πρέσβεων] αἰτίων Υ et γρ Ω. 2. αὑτοῖς] αὐτοὶ Υ. 5. αἰ-
τίους] πολλοὺς γρ F. 35, 1. μάλιστα om Υ. 3. ἐπαναμιμνήσκε-
σθαι Σ. 4. πείσας καὶ πύλας ποιήσας Σ, πείσας ὑμᾶς καὶ πύλας Υ,
καὶ πύλας (πει) σωσας ὑμᾶς F, καὶ πύλας πείσας ὑμᾶς Ωuv. 6. πεποίη-
κεν Ωuv. 7. μὴ Σ, μήτε Fuv, μηκέτι ΥΩ. μηδ'] μήθ' FΩu.
36, 1. δ' ἐν] δὲ F. 2. οὐδὲν] οὐδ' Ω.

ἐποίει καὶ τὴν εἰρήνην ἄγων ἡσυχίαν εἶχεν, ἢ παραχρῆμ' ἂν ἦν ἐν ὁμοίῳ πολέμῳ δι' ὃν τότε τῆς εἰρήνης
37 ἐπεθύμησεν. ταῦτ' οὖν ὡς μὲν ὑπομνῆσαι, νῦν ἱκανῶς εἴρηται, ὡς δ' ἂν ἐξετασθείη μάλιστ' ἀκριβῶς, μὴ γένοιτο, ὦ πάντες θεοί· οὐδένα γὰρ βουλοίμην ἂν ἔγωγε, οὐδ' εἰ δίκαιός ἐστ' ἀπολωλέναι, μετὰ τοῦ πάντων κινδύνου καὶ τῆς ζημίας δίκην ὑποσχεῖν.

## 7.

## ΠΕΡΙ ἉΛΟΝΝΗΣΟΥ.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ. Οὗτος ὁ λόγος ἐπιγράφεται μὲν περὶ Ἁλοννήσου, 75
τάχα δὲ ὀρθότερον ἐπιγράφειν „πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν Φιλίππου". πέπομφε γὰρ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐπιστολὴν περὶ πολλῶν διαλεγόμενος, ὧν ἕν ἐστι καὶ τὸ κατὰ τὴν Ἁλόννησον, ἥτις ἦν μὲν τῶν Ἀθηναίων ἀρχαῖον κτῆμα, κατὰ δὲ τοὺς Φιλίππου καιροὺς ὑπὸ λῃστῶν κατείχετο, οὓς ἐκβαλὼν ὁ Φίλιππος ἀπαιτοῦσι μὲν τοῖς Ἀθηναίοις τὴν νῆσον οὐκ ἀποδίδωσιν (ἑαυτοῦ γὰρ εἶναί φησιν), αἰτοῦσι δὲ ὑπισχνεῖται δώσειν. ὁ δὲ λόγος οὐ δοκεῖ μοι Δημοσθένους εἶναι· δηλοῖ δὲ ἡ φράσις καὶ ἡ τῆς συνθέσεως ἁρμονία, πολὺ τὸν Δημοσθενικὸν πεφευγυῖα τύπον, ἀνειμένη τε καὶ διαλελυμένη παρὰ τὴν ἰδέαν τούτου τοῦ ῥήτορος. καὶ μὴν καὶ τὸ ἐπὶ τέλει ῥηθὲν οὐ μικρὸν μαρτύριον τοῦ νόθον εἶναι τὸν λόγον, „εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε." ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένης εἴωθε παῤῥησίᾳ χρῆσθαι, τοῦτο δὲ ὕβρις ἐστὶ καὶ λοιδορία μέτρον οὐκ ἔχουσα. εὐτέλειά τε αὐτῷ δεινὴ πρόσεστι κατὰ τὴν ἑρμηνείαν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ εὔηθες τὸ νομίζειν ἐν τοῖς κροτάφοις ἔχειν τοὺς ἀνθρώπους τὸν ἐγκέφαλον. ὑπώπτευσαν δὲ καὶ οἱ πρεσβύτεροι τὸν λόγον ὡς οὐ τοῦ ῥήτορος, καὶ πεφωράκασί γέ τινες ὄντα Ἡγησίππου καὶ ἀπὸ τῆς ἰδέας τῶν λόγων (τοιαύτῃ γὰρ κέχρηται) καὶ ἀπὸ τῶν πραγμάτων· κατὰ Καλλίπ- 76
που γὰρ τοῦ Παιανιέως φησὶν ὁ τὸν λόγον γεγραφὼς ἀπενηνοχέναι γραφὴν παρανόμων, φαίνεται δὲ οὐχ ὁ Δημοσθένης ἀλλ' ὁ Ἡγήσιππος τὴν κατὰ τοῦ Καλλίππου γραφὴν ἐνστησάμενος. νὴ Δία, ἀλλ' ὁ λόγος συμβουλεύει περὶ τῆς Ἁλοννήσου τοῖς Ἀθηναίοις μὴ λαμβάνειν αὐτὴν ἀλλ'

v. 2. ἐν om pr Σ. τότε] πρότερον Υ et γρ F, τότε πρότερον Ωυυ. 37, 3. ἔγωγε ἂν Σ. Tit. ἀλλονήσου Σ, ἀλοννήσου F.
ΥΠΟΘ. 2. τὴν Φ.] τοῦ φ. Ω. 4. ἓν om pr Ω. 7. αἰτοῦσι] ἀποῦσι F. 8. δὲ καὶ ἡ υυ. 9. ἀνειμένον — διαλελυμένον F.
16. τὸ νομίζειν Υ: τι νομίζεται τὸ ς. 19 et 23. καλίππου Υ.

ἀπολαμβάνειν, καὶ διαφέρεται περὶ τῶν ὀνομάτων, ταῦτα δὲ Αἰσχίνης φησὶ τὸν Δημοσθένην συμβεβουλευκέναι τοῖς Ἀθηναίοις. εἶτα τί τοῦτο; δύναται γὰρ τὴν αὐτὴν πεποιῆσθαι συμβουλὴν καὶ Δημοσθένης καὶ Ἡγήσιππος, ἐπεὶ καὶ τὰ ἄλλα τῆς αὐτῆς ἦσαν ἐν τῇ πολιτείᾳ προαιρέσεως καὶ τοῖς φιλιππίζουσι τῶν ῥητόρων ἀντέλεγον. καὶ μέμνηται καὶ ὁ Δημοσθένης τοῦ Ἡγησίππου ὡς καὶ πρεσβεύσαντος μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἀντιταχθέντος τῷ Μακεδόνι. δῆλον οὖν ὅτι ὁ μὲν τοῦ Δημοσθένους λόγος ὁ περὶ τῆς Ἁλοννήσου ῥηθεὶς οὐ σώζεται, ἐκείνου δὲ οὐκ ὄντος τὸν εὑρεθέντα προσέθεσαν αὐτῷ, ἀφορμὴν ἔχοντες τὸ περὶ Ἁλοννήσου λόγον εἰρῆσθαι τῷ ῥήτορι, οὐκέτι δὲ ἐξετάζοντες εἰ τοῦτον εἰκὸς εἶναι τὸν ἐκείνου.

Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἔστιν ὅπως αἱ αἰτίαι, ἃς Φίλιππος αἰτιᾶται, τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων πρὸς ὑμᾶς λέγοντας κωλύσουσι συμβούλους ἡμᾶς γίγνεσθαι ὑπὲρ τῶν ὑμῖν συμφερόντων· δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, εἰ τὴν ἐπὶ τοῦ 77
βήματος παῤῥησίαν αἱ παρ' ἐκείνου πεμπόμεναι ἐπιστολαὶ ἀνέλοιεν. ἐγὼ δ' ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βούλομαι πρῶτον μὲν περὶ ὧν Φίλιππος ἐπέσταλκε, περὶ τούτων διεξελθεῖν· ὕστερον δέ, περὶ ὧν οἱ πρέσβεις λέγουσι, καὶ ἡμεῖς λέξομεν.

2 Φίλιππος γὰρ ἄρχεται μὲν περὶ Ἁλοννήσου λέγων, ὡς ὑμῖν δίδωσιν ἑαυτοῦ οὖσαν, ὑμᾶς δὲ οὔ φησι δικαίως αὐτὸν ἀπαιτεῖν· οὐ γὰρ ὑμετέραν οὖσαν οὔτε λαβεῖν οὔτε νῦν ἔχειν. ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς τοιούτους λόγους, ὅτε πρὸς αὐτὸν ἐπρεσβεύσαμεν, ὡς λῃστὰς ἀφελόμενος ταύτην τὴν νῆσον κτήσαιτο, καὶ προσήκειν αὐτὴν
3 ἑαυτοῦ εἶναι. τοῦτον δὲ τὸν λόγον, ὡς οὐκ ἔστι δίκαιος, οὐ χαλεπόν ἐστιν αὐτοῦ ἀφελέσθαι. ἅπαντες γὰρ οἱ λῃσταὶ τοὺς ἀλλοτρίους τόπους καταλαμβάνοντες καὶ τούτους ὀχυροὺς ποιούμενοι ἐντεῦθεν τοὺς ἄλλους κακῶς ποιοῦσιν. ὁ δὴ τοὺς λῃστὰς τιμωρησάμενος καὶ κρατήσας οὐκ ἂν δήπου εἰκότα λέγοι, εἰ φαίη, ἃ ἐκεῖνοι ἀδί-
4 κως καὶ ἀλλότρια εἶχον, ταῦθ' ἑαυτοῦ γίγνεσθαι. εἰ γὰρ ταῦτα συγχωρήσετε, τί κωλύει, καὶ εἴ τινα τῆς Ἀττικῆς

§ 1, 1. ὦ ἄνδρες Σ. 5. κωλύουσι Υ. 7. ἀπέσταλκε F.
2, 1. λέγειν Υ. 2. ἡμῖν Ω. 3, 4. ὀχυροὺς F, ἐχυροὺς Σ.

λησταὶ τόπον καταλάβοιεν ἢ Λήμνου ἢ Ἴμβρου ἢ Σκύ-
ρου, καί τινες τούτους τοὺς λῃστὰς ἐκκόψαιεν, εὐθὺς καὶ
τὸν τόπον τοῦτον οὗ ἦσαν οἱ λῃσταί, τὸν ὄντα ἡμέτε-
5ρον, τῶν τιμωρησαμένων τοὺς λῃστὰς γίγνεσθαι; Φίλιπ-
πος δ' οὐκ ἀγνοεῖ ταῦτ' οὐ δίκαια λέγων, ἀλλ' εἰ καί τις ἄλ-
λος, ἐπιστάμενος παρακρουσθῆναι ἂν ὑμᾶς οἴεται ὑπὸ
τῶν τἀνταῦθα διοικήσειν [μελλόντων,] ὡς ἂν αὐτὸς ἐκεῖ-
νος βούληται, καὶ πρὶν ὑπεσχημένων καὶ νῦν δὲ πραт-
τόντων. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε λανθάνει αὐτόν, ὅτι δι' 78
ἀμφοτέρων τῶν ὀνομάτων, ὁποτέρῳ ἂν χρῆσθε ὑμεῖς,
6ἕξετε τὴν νῆσον, ἄν τε λάβητε ἄν τ' ἀπολάβητε. τί οὖν
αὐτῷ διαφέρει μὴ τῷ δικαίῳ ὀνόματι χρησάμενον ἀποδοῦ-
ναι ὑμῖν, ἀλλὰ δωρεὰν δεδωκέναι, τῷ ἀδίκῳ; οὐχ ἵν' εὐερ-
γέτημά τι καταλογίσηται πρὸς ὑμᾶς (γελοῖον γὰρ ἂν εἴη
τοῦτό γε τὸ εὐεργέτημα), ἀλλ' ἵν' ἐνδείξηται ἅπασι τοῖς
Ἕλλησιν ὅτι Ἀθηναῖοι τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ χωρία ἀγα-
πῶσι παρὰ τοῦ Μακεδόνος λαμβάνοντες. τοῦτο δ' ὑμῖν
οὐ ποιητέον ἐστίν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.
7 Ὅταν δὲ λέγῃ περὶ τούτων ὡς ἐθέλει διαδικάσασθαι,
οὐδὲν ἄλλο ἢ χλευάζει ὑμᾶς, πρῶτον μὲν ἀξιῶν Ἀθηναί-
ους ὄντας πρὸς τὸν ἐκ Πέλλης ὁρμώμενον περὶ τῶν νή-
σων διαδικάζεσθαι, πότερον ὑμέτεραι ἢ ἐκείνου εἰσίν· ὁπό-
τε γὰρ ἡ μὲν δύναμις ἡ ὑμετέρα, ἡ ἐλευθερώσασα τοὺς Ἕλ-
ληνας, μὴ δύναται ὑμῖν τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ χωρία σώ-
ζειν, οἱ δὲ δικασταί, οἷς ἂν ἐπιτρέψητε, οἱ κύριοι τῆς
ψήφου, οὗτοι ὑμῖν σώσουσιν, ἐὰν μὴ Φίλιππος αὐτοὺς
8πρίηται, πῶς ὑμεῖς οὐχ ὁμολογουμένως, ὅταν ταῦτα δια-

[τοὺς]
v. 2. τούτους προσληιστας F. 5, 2. ἀλλ' εἰ — 5. πραττόντων om Σ. 4. τῶν ἐνταῦθα FΩ. 5. καὶ ante νῦν om Υ. 6. δι' om u. 6, 5. γε om Σ. πᾶσι Fϗυ. 7, 1. διαδικάσασθαι ΣΥ, διαδικά[σα]ζεσθαι F: διαδικάζεσθαι ceteri. 4. δικάζεσθαι Υ. πότερα Υ. 5. ἡμετέρα F. 6. δύν[α]ηται F, δύνηται Σ. τὰ χωρία τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ FΩϗυ. διασώζειν FΓΩϗυ. 8. σώσουσιν Σ, σώζουσιν Υϗυ, σώζ[ω]ουσιν F, σώζωσιν Ω. 8, 1. πῶς ὑμεῖς οὐχ ὁμολογοῦμεν ὥς ταν Σ.

πράττησθε, τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ ἁπάντων ἀφεστήκατε, καὶ
ἐπιδείκνυτε ἅπασιν ἀνθρώποις ὅτι οὐδὲ περὶ ἑνὸς ἂν
αὐτῷ διαγωνίσαισθε, εἴγε περὶ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ, οὗ
φατὲ ἰσχύειν, μὴ διαγωνιεῖσθε ἀλλὰ διαδικάσεσθε;
9 Ἔτι περὶ συμβόλων φησὶ πεπομφέναι πρὸς ὑμᾶς τοὺς
ποιησομένους, ταῦτα δὲ κύρια ἔσεσθαι οὐκ ἐπειδὰν ἐν
τῷ δικαστηρίῳ τῷ παρ' ὑμῖν κυρωθῇ, ὥσπερ ὁ νόμος
κελεύει, ἀλλ' ἐπειδὰν ὡς ἑαυτὸν ἐπανενεχθῇ, ἐφέσιμον τὴν
παρ' ὑμῶν γενομένην γνῶσιν ὡς ἑαυτὸν ποιούμενος· 79
βούλεται γὰρ ὑμῶν τοῦτο προλαβεῖν καὶ ὁμολογούμενον
ἐν τοῖς συμβόλοις καταστῆσαι, ὅτι τῶν περὶ Ποτίδαιαν γε-
γενημένων ἀδικημάτων οὐδὲν ἐγκαλεῖτε αὐτῷ ὡς ἀδικούμε-
νοι, ἀλλὰ βεβαιοῦτε δικαίως αὐτὴν ἐκεῖνον καὶ λαβεῖν καὶ
10 κεκτῆσθαι. καίτοι Ἀθηναίων οἱ ἐν Ποτιδαίᾳ κατοικοῦν-
τες, οὐκ ὄντος αὐτοῖς πολέμου πρὸς Φίλιππον ἀλλὰ συμ-
μαχίας, καὶ ὅρκων ὀμωμοσμένων, οὓς Φίλιππος τοῖς οἰ-
κοῦσιν ἐν Ποτιδαίᾳ ὤμοσεν, ἀφῃρέθησαν ὑπ' αὐτοῦ τὰ
κτήματα. ταῦτα δὴ βούλεται τἀδικήματα πανταχῶς παρ'
ὑμῖν βεβαιώσασθαι, ὅτι οὔτ' ἐγκαλεῖτε αὐτῷ οὔθ' ἡγεῖ-
11 σθε ἀδικεῖσθαι, ἐπεὶ ὅτι γε συμβόλων οὐδὲν δέονται
Μακεδόνες πρὸς Ἀθηναίους, ὁ παρεληλυθὼς ὑμῖν χρό-
νος τεκμήριον γενέσθω· οὔτε γὰρ Ἀμύντας ὁ πατὴρ ὁ
Φιλίππου οὔθ' οἱ ἄλλοι Μακεδονίας βασιλεῖς οὐδεπώπο-
τε σύμβολα ἐποιήσαντο πρὸς τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν.
12 καίτοι πλείους γε ἦσαν αἱ ἐπιμιξίαι τότε πρὸς ἀλλή-
λους ἢ νῦν εἰσίν· ἐφ' ἡμῖν γὰρ ἦν ἡ Μακεδονία καὶ

v. 1. πάντων Υ. 2. ἐπιδείκνυται FΣυ. πᾶσιν Υ. ἂν om Σ. 3. αὐτῶν Σ, om pr Υ. διαγωνίσαισθε Υ, διαγωνίζησθε Ωυν, διαγωνίζεσθε F (εῖσθε), διαγωνιεῖσθε Σ. εἰ ὑπὲρ τῶν FΩυν. 4. διαδικάζεσθε F (σ), διαδικάζεσθε Ωυν, δικάσεσθε Σ. 9, 3. ὥσπερ ΣΥ: ὡς ς. 4. ἐπαναχθῇ Υ. 6. προσλαβεῖν Υ. 10, 3. ὀμωσμένων Ω (ω). 5. δὲ Ω. πανταχῶς] πολλάκις πανταχόσε Σ, πανταχόσε ΥΩυν. 6. αὐτῷ om Σ, in γρ habet F. 11, 2. ἡμῖν F (υ). 3. ὁ ante πατὴρ om Ωυν, delet Υ. ὁ post πατὴρ om pr F. 4. μακεδόνες Ω, om ΣΥ. 12, 1. καίτοι] καίτοιγε Σ. 2. ἢ om Ω.

φόρους ἡμῖν ἔφερε, καὶ τοῖς ἐμπορίοις τότε μᾶλλον ἢ
νῦν ἡμεῖς τοῖς ἐκεῖ κἀκεῖνοι τοῖς παρ᾽ ἡμῖν ἐχρῶντο, καὶ
ἐμπορικαὶ δίκαι οὐκ ἦσαν ὥσπερ νῦν ἀκριβεῖς, αἱ κατὰ
μῆνα, ποιοῦσαι μηδὲν δεῖσθαι συμβόλων τοὺς τοσοῦτον
13 ἀλλήλων ἀπέχοντας. ἀλλ᾽ ὅμως οὐδενὸς τοιούτου ὄντος
τότε οὐκ ἐλυσιτέλει σύμβολα ποιησαμένους οὔτ᾽ ἐκ Μα-
κεδονίας πλεῖν Ἀθήναζε δίκας ληψομένους, οὔθ᾽ ἡμῖν
εἰς Μακεδονίαν, ἀλλ᾽ ἡμεῖς τε τοῖς ἐκεῖ νομίμοις ἐκεῖνοί
τε τοῖς παρ᾽ ἡμῖν τὰς δίκας ἐλάμβανον. μὴ οὖν ἀγνο-
εῖτε ὅτι τὰ σύμβολα ταῦτα γίγνεται εἰς ὑποδοχὴν τοῦ
μηδ᾽ ἀμφισβητῆσαι ὑμᾶς εὐλόγως ἔτι Ποτιδαίας.
14 Περὶ δὲ τῶν λῃστῶν δίκαιόν φησιν εἶναι κοινῇ φυ-
λάττειν τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ κακουργοῦντας ὑμᾶς τε καὶ
αὐτόν, οὐδὲν ἄλλο ἢ τοῦτ᾽ ἀξιῶν, ὑφ᾽ ἡμῶν εἰς τὴν θά-
λατταν κατασταθῆναι, καὶ ὁμολογῆσαι ὑμᾶς ὡς ἄνευ
Φιλίππου οὐδὲ τὴν ἐν τῇ θαλάττῃ φυλακὴν δυνατοί ἐστε
15 φυλάττειν, ἔτι δὲ καὶ δοθῆναι αὐτῷ ταύτην τὴν ἄδειαν,
περιπλέοντι καὶ ὁρμιζομένῳ εἰς τὰς νήσους ἐπὶ προφά-
σει τῇ τῶν λῃστῶν φυλακῇ διαφθείρειν τοὺς νησιώτας
καὶ ἀφιστάναι ὑμῶν, καὶ μὴ μόνον τοὺς φυγάδας τοὺς
παρ᾽ ἑαυτοῦ εἰς Θάσον κεκομικέναι διὰ τῶν ὑμετέρων
στρατηγῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας νήσους οἰκειώσασθαι,
συμπέμπων τοὺς συμπλευσομένους μετὰ τῶν στρατη-
γῶν τῶν ὑμετέρων ὡς κοινωνήσοντας τῆς κατὰ θάλατ-
16 ταν φυλακῆς. καίτοι οὔ φασί τινες αὐτὸν προσδεῖσθαι
τῆς θαλάττης. ὁ δ᾽ οὐδὲν δεόμενος τριήρεις κατασκευά-
ζεται καὶ νεωσοίκους οἰκοδομεῖται καὶ ἀποστόλους ἀπο-

ἡ
v. 1. ὑμῖν F. ἔφερον Σ. ἐμπόροις pr Ω. 2. ἡμεῖς τε τοῖς ΤΩυν. 13, 1. ὄντος τοιούτου Τ. 4. ἐκεῖ γε ν. F. νόμοις Τ. 6. ὅτι om pr Ω. 7. μηδ᾽] μὴ Τ. εὐλόγως ὑμᾶς Σ et pr F. ἔτι περὶ ποτιδαίας ΤΩυν. 14, 3. ὑμῶν Τ. 15, 1. καὶ post δοθῆναι ponit Τ, om υ. 3. διαφθείρειν] ἢ λόγῳ ἢ χρήμασι διαφθείρειν Τ, λόγοις ἢ χρήμασι διαφθείρειν rc Ω. 4. ὑμῶν] ἀφ᾽ ὑμῶν FΩυν. τοὺς παρ᾽] τοὺς τὰ αὐτῷ φρονοῦντας παρ᾽ Τ. 5. διακεκομικέναι F. 7. πλευσομένους F. τῶν στρατηγῶν τῶν
ἡ
ὑμετέρων F, τῶν ὑμετέρων στρατηγῶν Τ, τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν Σ.

στέλλειν βούλεται καὶ δαπάνας οὐ μικρὰς δαπανᾷν εἰς
τοὺς κατὰ θάλατταν κινδύνους, ὧν οὐδὲν προτιμᾷ.
17 Ταῦτ' οὖν οἴεσθ' ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππον
ἀξιῶσαι ὑμᾶς συγχωρῆσαι αὐτῷ, εἰ μὴ ὑμῶν μὲν κατε-
φρόνει, ὃς δ' ἐνθάδε προῄρηται φίλους κεκτῆσθαι, τούτοις
διεπίστευεν; οἳ οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες καὶ οὐ
τῇ ἑαυτῶν πατρίδι, καὶ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς λαμβά-
νοντες οἴονται οἴκαδε λαμβάνειν, τὰ οἴκοι πωλοῦντες.
18 Περὶ δὲ [τῆς ἐπανορθώσεως] τῆς εἰρήνης, ἣν ἔδο- 81
σαν ἡμῖν οἱ πρέσβεις οἱ παρ' ἐκείνου πεμφθέντες ἐπανορ-
θώσασθαι, ὅτι ἐπηνωρθωσάμεθα ὃ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώ-
ποις ὁμολογεῖται δίκαιον εἶναι, ἑκατέρους ἔχειν τὰ ἑαυ-
τῶν, ἀμφισβητεῖ μὴ δεδωκέναι μηδὲ τοὺς πρέσβεις ταῦτ'
εἰρηκέναι πρὸς ὑμᾶς, οὐδὲν ἄλλο ἢ πεπεισμένος ὑπὸ τού-
των οἷς χρῆται φίλοις, ὡς ὑμεῖς οὐ μνημονεύετε τὰ ἐν
19 τῷ δήμῳ εἰρημένα. μόνον δὲ τοῦτο οὐχ οἷόν τέ ἐστιν
ὑμῖν ἀμνημονῆσαι· ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ καὶ οἱ πρέ-
σβεις ὑμῖν οἱ παρ' ἐκείνου ἥκοντες διελέγοντο καὶ τὸ ψή-
φισμα ἐγράφη, ὥστε οὐχ οἷόν τέ ἐστι παραχρῆμα τῶν λό-
γων εἰρημένων καὶ εὐθὺς τοῦ ψηφίσματος ἐπαναγιγνω-
σκομένου τὴν καταψευδομένην γνώμην τῶν πρέσβεων
ταύτην ὑμᾶς χειροτονῆσαι· ὥστε τοῦτο μὲν οὐ κατ' ἐμοῦ
ἀλλὰ καθ' ὑμῶν ἐπέσταλκεν, ὡς ὑμεῖς περὶ ὧν οὐκ ἠκού-
σατε, περὶ τούτων ἀποκρινάμενοι τὴν γνώμην ἀπεστεί-
20 λατε. καὶ οἱ μὲν πρέσβεις αὐτοί, ὧν κατεψεύδετο τὸ ψή-
φισμα, ὅτ' ἀπεκρίνεσθε αὐτοῖς ἀναγιγνώσκοντες καὶ ἐπὶ
ξενίαν αὐτοὺς ἐκαλεῖτε, οὐκ ἐτόλμησαν παρελθεῖν οὐδ'
εἰπεῖν ὅτι „καταψεύδεσθε ἡμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
„καὶ φατὲ ἡμᾶς εἰρηκέναι ἃ οὐκ εἰρήκαμεν," ἀλλὰ σι-
ωπῇ ἀπιόντες ᾤχοντο. βούλομαι δ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθη-

17, 1. οὖν om Σ. ἂν post ἀξιῶσαι ponunt FΩuv. 4. καὶ om u. 18, 1. τῆς ἐπανορθώσεως om Σ. 2. ὑμῖν Ω. 4. τὰ ἑαυτῶν ἔχειν FΩuv. 19, 1. ὑμῖν ἐστὶν Υ. 3. ὑμῖν post ἥκοντες ponunt ΣΥ. 4. ἐστι om Σ. 7. ἡμᾶς Σ. 9. ἀπεστάλκατε Υ. 20, 2. ἀπεκρίνεσθε Σ: ἀπεκρίνασθε ς. 3. ξενίαι F, ξενια Υ.

ναῖοι (καὶ γὰρ εὐδοκίμησεν ὁ Πύθων παρʼ ὑμῖν ἐν τῇ
δημηγορίᾳ, ὁ τότε πρεσβεύων) αὐτοὺς τοὺς λόγους, οὓς
21 ἔλεγεν, ὑπομνῆσαι· οἶδα γὰρ ὅτι μνησθήσεσθε. παρα-
πλήσιοι δʼ ἦσαν οἷς καὶ νῦν ἐπέσταλκε Φίλιππος· ἐγκα-
λῶν γὰρ ἡμῖν τοῖς διαβάλλουσι τὸν Φίλιππον, καὶ ὑμῖν
ἐμέμφετο ὅτι ὡρμηκότος αὐτοῦ εὖ ποιεῖν ὑμᾶς καὶ προη- 82
ρημένου μάλιστα τῶν Ἑλλήνων φίλους κεκτῆσθαι αὐτοὶ
κωλύετε, ἀποδεχόμενοι [τοὺς λόγους] τῶν συκοφαντούν-
των καὶ χρήματα ἐκεῖνον αἰτούντων καὶ διαβαλλόντων·
τοὺς γὰρ τοιούτους λόγους, ὅταν ἀπαγγελλόντων ἀκούῃ
ὅτι κακῶς ἤκουεν, ὑμεῖς δʼ ἀπεδέχεσθε, μεταβάλλειν αὐ-
τοῦ τὴν γνώμην, ὅταν ἄπιστος φαίνηται τούτοις ὧν προῄ-
22 ρηται εὐεργέτης εἶναι. ἐκέλευεν οὖν τοὺς λέγοντας ἐν τῷ
δήμῳ τῇ μὲν εἰρήνῃ μὴ ἐπιτιμᾶν· οὐ γὰρ ἄξιον εἶναι
εἰρήνην λύειν· εἰ δέ τι μὴ καλῶς γέγραπται ἐν τῇ εἰρήνῃ,
τοῦτʼ ἐπανορθώσασθαι, ὡς ἅπαντα Φίλιππον ποιήσοντα,
ὅσʼ ἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε. ἐὰν δὲ διαβάλλωσι μέν, αὐ-
τοὶ δὲ μηδὲν γράφωσι διʼ οὗ ἡ μὲν εἰρήνη ἔσται παύσε-
ται δὲ ἀπιστούμενος Φίλιππος, μὴ προσέχειν τὸν νοῦν
23 τοῖς τοιούτοις ἀνθρώποις. καὶ τούτους τοὺς λόγους ὑμεῖς
ἀκούοντες ἀπεδέχεσθε, καὶ δίκαια ἔφατε τὸν Πύθωνα λέ-
γειν. καὶ ἦν δίκαια. ἔλεγε δὲ τούτους τοὺς λόγους οὐχ
ὅπως λυθείη ἐκ τῆς εἰρήνης ἃ ἦν ἐκείνῳ συμφέροντα καὶ
ὧν πολλὰ χρήματα ἀνηλώκει ὥστε γενέσθαι, ἀλλʼ ὑπὸ τῶν
ἐνθάδε διδασκάλων προδεδιδαγμένος, οἳ οὐκ ᾤοντο εἶναι
τὸν γράψοντα ἐναντία τῷ Φιλοκράτους ψηφίσματι τῷ
24 ἀπολλύντι Ἀμφίπολιν. ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πα-
ράνομον μὲν οὐδὲν ἐτόλμησα γράψαι, τῷ δὲ Φιλοκράτους

ῡ
v. 1. ὁ Πύθων post ὑμῖν ponit T. ημῖν F, ἡμῖν ΣΩυν.
αὐτοὶ
21, 1. μέμνησθε Σ. 3. τὸν om pr F. 5. οὗτοι F, οὗτοι Ωυν.
ο
6. τοὺς λόγους om Σ. 9. ἀπεδέχεσθε F, ἀποδέχεσθε Συ.
ηι
10. προειρηται F. 22, 1. ἐκέλευσεν ΤΩυν. 4. ἐπανορθώσασθε Σ.
5. ψηφίσασθε Ω. 7. ἀπ. ὁ φίλιππος Σ. 23, 3. δὲ in mg T.
φ
τοὺς λόγους τούτους FΩυν. 7. γράψοντα F, γράφοντα T.

ψηφίσματι, ὃ ἦν παράνομον, τἀναντία ἔγραψα, ὡς ἐγὼ ἐπιδείξω· τὸ γὰρ ψήφισμα τὸ Φιλοκράτους, καθ' ὃ ὑμεῖς ἀπώλλυτε Ἀμφίπολιν, ἐναντίον ἦν τοῖς προτέροις ψηφίσμασι, καθ' ἃ ὑμεῖς ἐκτήσασθε ταύτην τὴν χώραν.
25 τοῦτο μὲν οὖν παράνομον ἦν τὸ ψήφισμα τὸ τοῦ Φι- 83
λοκράτους, καὶ οὐχ οἷόν τε ἦν τὸν τὰ ἔννομα γράφοντα ταὐτὰ τῷ παρανόμῳ ψηφίσματι γράφειν. ἐκείνοις δὲ τοῖς προτέροις ψηφίσμασι, τοῖς οὖσιν ἐννόμοις καὶ σώζουσι τὴν ὑμετέραν χώραν, ταὐτὰ γράφων ἔννομά τ' ἔγραφον καὶ ἐξήλεγχον τὸν Φίλιππον, ὅτι ἐξηπάτα ὑμᾶς καὶ οὐκ ἐπανορθώσασθαι ἐβούλετο τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ τοὺς ὑπὲρ
26 ὑμῶν λέγοντας ἀπίστους καταστῆσαι. καὶ ὅτι μὲν δοὺς τὴν ἐπανόρθωσιν νῦν ἔξαρνός ἐστιν, ἅπαντες ἴστε, φησὶ δ' Ἀμφίπολιν ἑαυτοῦ εἶναι· ὑμᾶς γὰρ ψηφίσασθαι ἐκείνου εἶναι, ὅτ' ἐψηφίσασθε ἔχειν αὐτὸν ἃ εἶχεν. ὑμεῖς δὲ τὸ μὲν ψήφισμα τοῦτ' ἐψηφίσασθε, οὐ μέντοι γ' ἐκείνου εἶναι Ἀμφίπολιν· ἔστι γὰρ ἔχειν καὶ τἀλλότρια, καὶ οὐχ ἅπαντες οἱ ἔχοντες τὰ ἑαυτῶν ἔχουσιν, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τἀλλότρια κέκτηνται, ὥστε τοῦτό γε τὸ σοφὸν αὐτοῦ ἠλί-
27 θιόν ἐστιν. καὶ τοῦ μὲν Φιλοκράτους ψηφίσματος μέμνηται, τῆς δ' ἐπιστολῆς, ἣν πρὸς ὑμᾶς ἔπεμψεν ὅτ' Ἀμφίπολιν ἐπολιόρκει, ἐπιλέλησται, ἐν ᾗ ὡμολόγει τὴν Ἀμφίπολιν ὑμετέραν εἶναι· ἔφη γὰρ ἐκπολιορκήσας ὑμῖν ἀπο-
28 δώσειν ὡς οὖσαν ὑμετέραν καὶ οὐ τῶν ἐχόντων. κἀκεῖνοι μέν, ὡς ἔοικεν, οἱ πρότερον ἐν Ἀμφιπόλει οἰκοῦντες πρὶν Φίλιππον λαβεῖν, τὴν Ἀθηναίων χώραν εἶχον, ἐπειδὴ δὲ Φίλιππος αὐτὴν εἴληφεν, οὐ τὴν Ἀθηναίων χώραν ἀλλὰ τὴν ἑαυτοῦ ἔχει. οὐδ' Ὄλυνθόν γε οὐδ' Ἀπολλωνίαν

v. 1. ἃ — ἔγραψα] οὐκ — γράφειν Σ. ἐγὼ] ἐγὼ μὲν u. 2. τὸ Φ.] τὸ τοῦ φ. ΥΩuv. 3. ἀπόλλυτε FΣΩuv. 4. ἐκέκτησθε [ψα] Ωuv. 25, 2. γράψαντα Ω. 4. πρότερον [οις] F. 5. ἔγραφον F, ἔγραψα [ξα] ΣΥ. 6. ἐξήλεγχον F, ἐξήλεγξα Υ. 26, 1. ἡμῶν Υ. 4. ἐψηφίσασθε Σ, ἐψηφίζεσθε [σα] F: ceteri ἐψηφίζεσθε. 7. οἱ om pr Ω. 8. ἀλλότρια Σ. 27, 1. ψηφίσματος om pr Υ. 2. ἡμᾶς ΣΥ. 3. ἐπολιόρκει] ἐπιορκεῖ u.

οὐδὲ Παλλήνην οὐκ ἀλλοτρίας, ἀλλὰ τὰς ἑαυτοῦ χώρας
29 κέκτηται. ἆρ' ὑμῖν δοκεῖ πεφυλαγμένως ἅπαντα πρὸς ὑμᾶς
ἐπιστέλλειν, ὅπως ἂν φαίνηται καὶ λέγων καὶ πράττων ἃ 84
παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμολογεῖται δίκαια εἶναι, ἀλλ' οὐ
σφόδρα καταπεφρονηκέναι, ὃς τὴν χώραν ἣν οἱ Ἕλληνες
καὶ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἐψηφίσαντο καὶ ὡμολογήκασιν
ὑμετέραν εἶναι, ταύτην φησὶν ἑαυτοῦ καὶ οὐχ ὑμετέραν εἶναι;
30 Περὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ἐπανορθώματος, ὃ ὑμεῖς ἐν τῇ εἰ-
ρήνῃ ἐπηνωρθώσασθε, τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὅσοι μὴ
κοινωνοῦσι τῆς εἰρήνης, ἐλευθέρους καὶ αὐτονόμους εἶναι,
καὶ ἐάν τις ἐπ' αὐτοὺς στρατεύῃ, βοηθεῖν τοὺς κοινωνοῦν-
τας τῆς εἰρήνης, ἡγούμενοι καὶ δίκαιον εἶναι τοῦτο καὶ φι-
31 λάνθρωπον, μὴ μόνον ἡμᾶς καὶ τοὺς συμμάχους τοὺς
ἡμετέρους καὶ Φίλιππον καὶ τοὺς συμμάχους τοὺς ἐκεί-
νου ἄγειν τὴν εἰρήνην, τοὺς δὲ μήθ' ἡμετέρους ὄντας μήτε
Φιλίππου συμμάχους ἐν μέσῳ κεῖσθαι καὶ ὑπὸ τῶν κρειτ-
τόνων ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ καὶ τούτοις διὰ τὴν ὑμετέραν
εἰρήνην ὑπάρχειν σωτηρίαν, καὶ τῷ ὄντι εἰρήνην ἡμᾶς
32 ἄγειν καταθεμένους τὰ ὅπλα, τοῦτο δὲ τὸ ἐπανόρθωμα
ὁμολογῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ὡς ἀκούετε, δίκαιόν τ' εἶναι καὶ
δέχεσθαι, Φεραίων μὲν ἀφῄρηται τὴν πόλιν καὶ φρουρὰν
ἐν τῇ ἀκροπόλει κατέστησεν, ἵνα δὴ αὐτόνομοι ὦσιν, ἐπὶ δ'
Ἀμβρακίαν στρατεύεται, τὰς δ' ἐν Κασσωπίᾳ τρεῖς πό-
λεις, Πανδοσίαν καὶ Βούχεταν καὶ Ἐλάτειαν, Ἠλείων
ἀποικίας, κατακαύσας τὴν χώραν καὶ εἰς τὰς πόλεις βια-
σάμενος παρέδωκεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ κηδεστῇ τῷ ἑαυτοῦ
δουλεύειν. σφόδρα γε βούλεται τοὺς Ἕλληνας ἐλευθέ-
ρους εἶναι καὶ αὐτονόμους, ὡς δηλοῖ τὰ ἔργα.
33 Περὶ δὲ τῶν ὑποσχέσεων ὧν ὑμῖν διατελεῖ ὑπισχνού-
μενος ὡς μεγάλα ὑμᾶς εὐεργετήσων, καταψεύδεσθαί με
φησιν αὐτοῦ διαβάλλοντα πρὸς τοὺς Ἕλληνας· οὐδὲν γὰρ 85

29, 5. βασ.] ὁ βασ. Ωuv et pr Υ. 30, 2. ἐπανορθοῦσθε Σ. Ἕλληνας om pr Ω. 5. εἶναι om Σ. 31, 1. συμμάχους ΣΥu: celeri ξυμμάχους. 2. ὑμετέρους FΩuv. 32, 1. δὲ om Υ. 6. ἐλάτρειαν Harpocratio. 8. τῷ ἑαυτοῦ κηδεστῇ Υ. 9. σφόδρα] καὶ σφόδρα Ωu. 33, 1. ὑμῖν Σ: ἡμῖν ς.

ὑμῖν πώποτέ φησιν ὑπεσχῆσθαι. οὕτως ἀναιδής ἐστιν ὁ
ἐν ἐπιστολῇ γεγραφώς, ἥ ἐστι νῦν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτ'
ἐπιστομιεῖν ἡμᾶς ἔφη τοὺς ἑαυτῷ ἀντιλέγοντας, ἐὰν ἡ
εἰρήνη γένηται, τοσαῦτα ὑμᾶς ἀγαθὰ ποιήσειν, ἃ γρά-
φειν ἂν ἤδη, εἰ ᾔδει τὴν εἰρήνην ἐσομένην, δῆλον ὡς προ-
κεχειρισμένων καὶ ἑτοίμων ὄντων τῶν ἀγαθῶν ἃ ἐμέλ-
34 λομεν πείσεσθαι τῆς εἰρήνης γενομένης. γεγομένης δὲ τῆς
εἰρήνης, ἃ μὲν ἡμεῖς ἐμέλλομεν ἀγαθὰ πείσεσθαι, ἐκπο-
δών ἐστι, φθορὰ δὲ τῶν Ἑλλήνων τοσαύτη γέγονεν ὅσην
ὑμεῖς ἴστε. ὑμῖν δ' ἐν τῇ νυνὶ ἐπιστολῇ ὑπισχνεῖται, ἐὰν
τοῖς μὲν αὐτοῦ φίλοις καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ λέγουσι πιστεύητε,
ἡμᾶς δὲ τοὺς διαβάλλοντας αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς τιμωρή-
35 σησθε, ὡς μεγάλα ὑμᾶς εὐεργετήσει. τὰ μέντοι εὐεργε-
τήματα τοιαῦτα ἔσται· οὔτε τὰ ὑμέτερα ὑμῖν ἀποδώσει
(ἑαυτοῦ γάρ φησιν εἶναι), οὔτ' ἐν τῇ οἰκουμένῃ αἱ δω-
ρεαὶ ἔσονται, ἵνα μὴ διαβληθῇ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ'
ἄλλη τις χώρα καὶ ἄλλος, ὡς ἔοικε, τόπος φανήσεται, οὗ
ὑμῖν αἱ δωρεαὶ δοθήσονται.
36 Περὶ δ' ὧν ἐν τῇ εἰρήνῃ εἴληφε χωρίων, ὑμῶν ἐχόντων,
παρασπονδῶν καὶ λύων τὴν εἰρήνην, ἐπειδὴ οὐκ ἔχει ὅ
τι εἴπῃ ἀλλ' ἀδικῶν φανερῶς ἐξελέγχεται, ἐπιτρέπειν φησὶ
περὶ τούτων ἕτοιμος εἶναι ἴσῳ καὶ κοινῷ δικαστηρίῳ, περὶ
ὧν μόνων οὐδὲν δεῖ ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἀριθμὸς ἡμερῶν
ἐστὶν ὁ κρίνων. ἅπαντες γὰρ ἴσμεν τίνι μηνὶ καὶ ποίᾳ
37 ἡμέρᾳ ἡ εἰρήνη ἐγένετο· ὥσπερ δὲ ταῦτα ἴσμεν, κἀκεῖνα
ἴσμεν, τίνι μηνὶ καὶ τίνι ἡμέρᾳ Σέῤῥιον τεῖχος καὶ Ἐργίσκη
καὶ Ἱερὸν ὄρος ἑάλω. ἐ δὴ ἀφανῆ ἐςὶ τὰ ἔτω πραχθέντα 86
ἐδὲ κρίσεως δεόμενα, ἀλλὰ πᾶσι γνώριμα πότερος πρότε-
ρος μήν ἐςιν, ἐν ᾧ ἡ εἰρήνη ἐγένετο ἢ ἐν ᾧ τὰ χωρία ἑάλω.

v. 3. ἐπιστομεῖν pr Σ, ἑαυτῷ FΣ: ceteri αὐτῷ. ἡ om FΥΩuv. 4. ὑμᾶς ἀγαθὰ ποιήσειν ΣΥ, ἀγαθὰ ἡμᾶς ποιήσειν Fuv, ἀγαθὰ ποιήσειν ἡμᾶς Ω. 6. τῶν om Ω. 34, 1. εἰρ. γενομένης] εἰρ. ἐσομένης FΥΩuv. 3. ἐστὶ καὶ φθορὰ Ω. 4. νυνὶ Σ: ceteri νῦν. 35, 1. ὑμᾶς om FΣ. εὐεργετήσειν FΥΩuv. 5. ἄλλος τις ὡς FΥΩuv. οὗ] οὐχ Σ. ἡμῖν υ. 36, 2. λύων] κωλύων Ωu. 3. εἴποι Ωu et corr v. 5. μόνον Σ. 6. ποίᾳ] τίνι F. 37, 1. ἴσμεν ταῦτα Υ. 2. καὶ τίνι] καὶ ποίᾳ Υ et γρ F. σέρρειον F. 3. τὰ Σ: ceteri ταῦτα. 4. πότερον corr Σ. 5. μήν] ὁ μὴν Σ.

38 Φησὶ δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἡμῶν, ὅσοι ἐν τῷ πο-
λέμῳ ἑάλωσαν, ἀποδεδωκέναι· ὃς τὸν μὲν Καρύστιον, τὸν
πρόξενον τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὑπὲρ οὗ ὑμεῖς τρεῖς πρε-
σβείας ἐπέμψατε ἀπαιτοῦντες, τοῦτον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνος
οὕτω σφόδρα ὑμῖν ἐβούλετο χαρίσασθαι, ὥστ' ἀπέκτεινε
καὶ οὐδ' ἀναίρεσιν ἔδωκεν, ἵνα ταφῇ.

39 Περὶ δὲ Χεῤῥονήσου ἅ τ' ἐπιστέλλει πρὸς ὑμᾶς ἄξιόν
ἐστιν ἐξετάσαι, ἔτι δὲ καὶ ἃ πράττει, καὶ ταῦτ' εἰδέναι.
τὸν μὲν γὰρ τόπον ἅπαντα τὸν ἔξω ἀγορᾶς ὡς ἑαυτοῦ
ὄντα καὶ ὑμῖν οὐδὲν προσήκοντα δέδωκε καρποῦσθαι
Ἀπολλωνίδῃ τῷ Καρδιανῷ. καίτοι Χεῤῥονήσου οἱ ὅροι
εἰσὶν οὐκ ἀγορά, ἀλλὰ βωμὸς τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου, ὅς
40 ἐστι μεταξὺ Πτελεοῦ καὶ Λευκῆς ἀκτῆς, οὗ ἡ διωρυχὴ
ἔμελλε Χεῤῥονήσου ἔσεσθαι, ὥς γε τὸ ἐπίγραμμα τὸ
ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου δηλοῖ. ἔστι δὲ τουτί·

τόνδε καθιδρύσαντο θεῷ περικαλλέα βωμόν
Λευκῆς καὶ Πτελεοῦ μέσσον ὅρον θέμενοι
ἐνναέται χώρης σημήϊον· ἀμμορίης δέ
αὐτὸς ἄναξ μακάρων ἐστὶ μέσος Κρονίδης.

41 ταύτην μέντοι τὴν χώραν τοσαύτην οὖσαν ὅσην οἱ πολ-
λοὶ ὑμῶν ἴσασιν, ὡς ἑαυτοῦ οὖσαν τὴν μὲν αὐτὸς καρ-
ποῦται τὴν δὲ ἄλλοις δωρεὰν δέδωκε, καὶ ἅπαντα τὰ κτή-
ματα τὰ ὑμέτερα ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖται, καὶ οὐ μόνον τὴν ἔξω
ἀγορᾶς χώραν σφετερίζεται, "ἀλλὰ καὶ πρὸς Καρδιανούς, 78
οἳ οἰκοῦσιν ἔσω ἀγορᾶς, ἐπιστέλλει ἐν τῇ νυνὶ ἐπιστολῇ
ὡς δεῖ ὑμᾶς διαδικάζεσθαι πρὸς Καρδιανοὺς τοὺς κατοι-
κοῦντας ἐν τῇ ὑμετέρᾳ, εἴ τι πρὸς αὐτοὺς διαφέρεσθε.
42 διαφέρονται δὲ πρὸς ὑμᾶς, σκέψασθε εἰ περὶ μικροῦ.

38, 3. ὑμετέρας Ωuv. πρέσβεις Σ. 4. τοῦτον ἀπαιτοῦντες F Ωuv. 6. δέδωκεν Υ. 39, 1. ὑμᾶς ΣΥ: ἡμᾶς ς. 6. ἀλλὰ Σ et corr Υ: ceteri ἀλλ' ὁ. ὀρείου FΩuv et pr Υ. 40, 1. οὗ] ἧι Σ. διορυχὴ Σ. 2. γε om FΩuv. 3. τοῦ βωμοῦ om Σ. 4. epigrammatis titulum omisi cum Σ est enim ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ in Ωu, ἐπιγράμματος ἀνάγνωσις ς. 6. ὁμορίης mg Ω.

41, 1. τοσαύτην οὖσαν om Σ. 6. ἴσω] ἔξω Σ (σ supra): ἔξω ceteri. ἐπιστέλλειν s et pr Ω. νῦν ΣΥΩuv. 7. οἰκοῦντας Fuv. 8. διαφέρεσθε Σ. 42, 1. σκέψεσθε Ω.

ἑαυτῶν φασὶ τὴν χώραν οὖσαν οἰκεῖν καὶ οὐχ ὑμετέραν,
καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα εἶναι ἐγκτήματα ὡς ἐν ἀλλοτρίᾳ, τὰ
δὲ αὑτῶν κτήμαθ' ὡς ἐν οἰκείᾳ, καὶ ταῦθ' ὑμέτερον
43πολίτην γράψαι ἐν ψηφίσματι, Κάλλιππον Παιανιέα. καὶ
τοῦτό γ' ἀληθὲς λέγουσιν· ἔγραψε γάρ, καὶ ἐμοῦ γ' αὐ-
τὸν γραψαμένου παρανόμων γραφὴν ὑμεῖς ἀπεψηφίσα-
σθε· τοιγάρτοι ἀμφισβητήσιμον ὑμῖν τὴν χώραν κατε-
σκεύακεν. ὁπότε δὲ περὶ τούτου τολμήσετε πρὸς Καρ-
διανοὺς διαδικάζεσθαι, εἴθ' ὑμετέρα ἐστὶν εἴτ' ἐκείνων
ἡ χώρα, διὰ τί οὐ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους Χεῤῥονησίτας
44τὸ αὐτὸ δίκαιον ἔσται; καὶ οὕτως ὑβριστικῶς ὑμῖν κέ-
χρηται ὥστε φησίν, ἐὰν μὴ θέλωσι διαδικάζεσθαι οἱ Καρ-
διανοί, αὐτὸς ἀναγκάσειν, ὡς ὑμῶν γ' οὐκ ἂν δυναμένων
οὐδ' ἀναγκάσαι Καρδιανοὺς τὰ δίκαια ὑμῖν ποιῆσαι· ἐπει-
δὴ δ' ὑμεῖς οὐ δύνασθε, αὐτός φησι τοῦτ' ἀναγκάσειν
αὐτοὺς ποιῆσαι. ἆρ' οὐ μεγάλα φαίνεται ὑμᾶς εὐεργε-
τῶν; καὶ ταύτην τὴν ἐπιστολήν τινες εὖ ἔφασαν γεγρά-
45φθαι, οἳ πολὺ ἂν δικαιότερον ὑφ' ὑμῶν ἢ Φίλιππος μι-
σοῖντο. ἐκεῖνος μέν γ' ἑαυτῷ κτώμενος δόξαν καὶ μεγάλ'
ἀγαθὰ ἅπαντα καθ' ὑμῶν πράττει· ὅσοι δ' Ἀθηναῖοι
ὄντες μὴ τῇ πατρίδι ἀλλὰ Φιλίππῳ εὔνοιαν ἐνδείκνυν-
ται, προσήκει αὐτοὺς ὑφ' ὑμῶν κακοὺς κακῶς ἀπολωλέ-
ναι, εἴπερ ὑμεῖς τὸν "ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις καὶ 88
μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτε.

46 Ὑπόλοιπόν μοί ἐςιν ἔτι πρὸς ταύτην τὴν ἐπιςολὴν τὴν
εὖ ἔχȣσαν καὶ τȣ̀ς λόγȣς τῶν πρέσβεων γράψαι τὴν ἀπόκρι-
σιν, ἣν ἡγȣ̑μαι δικαίαν τ' εἶναι καὶ συμφέρȣσαν ὑμῖν.

1. ὑμετέραν] ὑμετέραν εἶναι FΩuv. 2. ἡμέτερα u. ἐγκτή-
ματά φασιν ὡς FYΩuv. ἐν] ἐπ' Σ. 43, 1. κάλιππον uv. 2. ἀλη-
ἡ ῦ
θῆ Σ, ἀληθῶς Fv. 4. υμῶν F, ὑμῶν YΩuv. 5. τολμήσητε Ω.
αι σ
44, 1. ἔστιν F, ἔστι Ωuv. 3. ἀναγκάζειν F, ἀναγκάζειν Ωuv.
4. οὐδ'] οὐδὲν Σ. τὰ δίκαια om Σ, post ποιῆσαι ponit Y.
ὑμῖν] πρὸς ὑμᾶς FΩuv. ποιεῖσθαι FΩuv. 6. ὑμᾶς φαίνεται
FΩuv. 45, 2. μέν γ' Σ: ceteri μὲν γάρ. δόξαν] καὶ δόξαν Y.
3. πάντα Y. 4. ἀλλὰ supra versum Y. 6. καὶ] ἀλλὰ Y et
γρ F. 46, 3. ἡμῖν.

# 8.

# ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὁ λόγος οὗτος ὑπὲρ Διοπείθους εἴρηται καὶ ὧν ἐκεῖνος παρὰ Ἀθηναίοις κατηγόρητο. ἦν μὲν γὰρ Χεῤῥόνησος ἡ πρὸς Θρᾴκην τῶν Ἀθηναίων κτῆμα ἀρχαῖον, εἰς δὲ ταύτην ἀπέστειλαν κατὰ τοὺς Φιλίππου καιροὺς κληρούχους ἑαυτῶν. ἔθος δὲ ἦν τοῦτο παλαιὸν τοῖς Ἀθηναίοις, ὅσοι πένητες ἦσαν αὐτῶν καὶ ἀκτήμονες οἶκοι, τούτους πέμπειν ἐποίκους εἰς τὰς ἔξω πόλεις τὰς ἑαυτῶν· καὶ ἐλάμβανον πεμπόμενοι ὅπλα τε ἐκ τοῦ δημοσίου καὶ ἐφόδιον. καὶ νῦν τοίνυν τοῦτο γέγονε, καὶ πεπόμφασιν ἐποίκους εἰς τὴν Χεῤῥόνησον, στρατηγὸν αὐτοῖς δόντες Διοπείθη. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι Χεῤῥονησῖται τοὺς ἐπελθόντας ἐδέξαντο καὶ μετέδωκαν αὐτοῖς καὶ οἰκιῶν καὶ γῆς, Καρδιανοὶ δὲ οὐκ ἐδέξαντο, λέγοντες ἰδίαν χώραν οἰκεῖν καὶ οὐκ Ἀθηναίων. ἐντεῦθεν οὖν Διοπείθης ἐπολέμει Καρδιανοῖς. οἱ δὲ παρὰ Φίλιππον καταφεύγουσι, καὶ ὃς ἐπιστέλλει τοῖς Ἀθηναίοις μὴ βιάζεσθαι Καρδιανοὺς ὡς αὐτῷ προσήκοντας, ἀλλὰ δικάσασθαι πρὸς αὐτούς, εἴ τί φασιν ἠδικῆσθαι. 89 ὡς δὲ οὐκ ἤκουον τούτων οἱ Ἀθηναῖοι, βοήθειαν τοῖς Καρδιανοῖς ἔπεμψεν. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσας ὁ Διοπείθης, τοῦ Φιλίππου περὶ τὴν μεσογείαν τὴν ἄνω Θρᾴκην πολεμοῦντος πρὸς τὸν Ὀδρυσῶν βασιλέα, τὴν παράλιον Θρᾴκην ὑπήκοον οὖσαν τοῦ Μακεδόνος κατέδραμε καὶ ἐπόρθησε, καὶ ἔφθη πρὶν Φίλιππον ἐπανελθεῖν ἀναχωρήσας εἰς τὴν Χεῤῥόνησον καὶ ἐν ἀσφαλεῖ γενόμενος. διόπερ ὁ Φίλιππος οὐ δυνηθεὶς ὅπλοις αὐτὸν ἀμύνασθαι πέπομφεν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, κατηγορῶν τοῦ στρατηγοῦ καὶ λέγων αὐτὸν παραβεβηκέναι τὴν εἰρήνην ἄντικρυς. καὶ οἱ φιλιππίζοντες τῶν ῥητόρων κατατρέχουσι τοῦ Διοπείθους, καὶ κολάζειν ἀξιοῦσιν αὐτόν. πρὸς οὓς ὁ Δημοσθένης ἐναντιούμενος διχῇ ὑπὲρ τοῦ Διοπείθους ἵσταται. οὔτε γὰρ ἄδικά φησιν αὐτὸν πεποιηκέναι· Φιλίππου γὰρ πολὺ πρότερον παραβάντος τὴν εἰρήνην καὶ ἀδικοῦντος τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν, εἰκότως καὶ τοῦτον ἔργα πολεμίου διαπράττεσθαι· οὔτε συμφέρειν λέγει τοῖς Ἀθηναίοις κολάσαι τὸν στρατηγὸν καὶ διαλῦσαι τὴν ὑπ' ἐκείνου δύναμιν, ἥτις νῦν ἀποκρούεται Χεῤῥονήσου Φίλιππον. τὸ δὲ ὅλον ἐπὶ πόλεμον παρακαλεῖ, καὶ τοῦ Φιλίπ-

ΥΠΟΘ. 6. ἔξω om Υ. 9. διοπείθην Ω. 12. ἐπολέμησε Υ. 13. καὶ ὅς] ὅς καὶ Υ. 14. τι] γε Υ. 15. τοῦτον Ωκυ. 16. ὁ om Υ. 18. ἐπόρθησε] ἐπόρθησεν αἰφνίδιον FΩκυ. 19. καὶ ἔφθη om Ωκυ. 20. ἀσφαλεῖ Υ: ceteri ἀσφαλείᾳ. 23. τοῦ add Υ. 26. προτέρου Υ. 27. πολέμου F. 29. ἐκείνῳ Ω.

που πολλὴν ποιεῖται κατηγορίαν ὡς ἀδίκου καὶ παρασπόνδου καὶ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντος.

Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς λέγοντας ἅπαντας 90
ἐν ὑμῖν μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα μήτε
πρὸς χάριν, ἀλλ' ὃ βέλτιστον ἕκαστος ἡγεῖτο, τοῦτ' ἀπο-
φαίνεσθαι, ἄλλως τε καὶ περὶ κοινῶν πραγμάτων καὶ
μεγάλων ὑμῶν βουλευομένων· ἐπειδὴ δ' ἔνιοι τὰ μὲν
φιλονεικίᾳ τὰ δ' ἡτινιδήποτ' αἰτίᾳ προάγονται λέγειν,
ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς πολλοὺς δεῖ πάντα τἄλλ'
ἀφελόντας, ἃ τῇ πόλει νομίζετε συμφέρειν, ταῦτα καὶ
2 ψηφίζεσθαι καὶ πράττειν. ἡ μὲν οὖν σπουδὴ περὶ τῶν
ἐν Χεῤῥονήσῳ πραγμάτων ἐστὶ καὶ τῆς στρατείας, ἣν
ἑνδέκατον μῆνα τουτονὶ Φίλιππος ἐν Θρᾴκῃ ποιεῖται·
τῶν δὲ λόγων οἱ πλεῖστοι περὶ ὧν Διοπείθης πράττει
καὶ μέλλει ποιεῖν εἴρηνται. ἐγὼ δ' ὅσα μέν τις αἰτιᾶταί
τινα τούτων, οὓς κατὰ τοὺς νόμους ἐφ' ὑμῖν ἐστὶν ὅταν
βούλησθε κολάζειν, κἂν ἤδη δοκῇ κἂν ἐπισχοῦσι περὶ
αὐτῶν σκοπεῖν ἐγχωρεῖν ἡγοῦμαι, καὶ οὐ πάνυ δεῖ περὶ
3 τούτων οὔτ' ἐμὲ οὔτ' ἄλλον οὐδένα ἰσχυρίζεσθαι· ὅσα δ'
ἐχθρὸς ὑπάρχων τῇ πόλει Φίλιππος καὶ δυνάμει πολλῇ
περὶ Ἑλλήσποντον ὢν πειρᾶται προλαβεῖν, κἂν ἅπαξ
ὑστερήσωμεν, οὐκέθ' ἕξομεν σῶσαι, περὶ τούτων δ' οἶ-
μαι τὴν ταχίστην συμφέρειν καὶ βεβουλεῦσθαι καὶ πα- 91
ρεσκευάσθαι, καὶ μὴ τοῖς περὶ τῶν ἄλλων θορύβοις καὶ
ταῖς κατηγορίαις ἀπὸ τούτων ἀποδρᾶναι.
4 Πολλὰ δὲ θαυμάζων τῶν εἰωθότων λέγεσθαι παρ'
ὑμῖν, οὐδενὸς ἧττον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τεθαύμακα ὃ
καὶ πρώην τινὸς ἤκουσα εἰπόντος ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἄρα

v. 1. πολλὴν ποιεῖται FΥ: ποιεῖται πολλὴν ς. § 1, 2. ἐν ὑμῖν om Σ. 3. τοῦτ'] καὶ τουτο Ω, ταῦτ' F. 5. ἐπεὶ Σ. 6. φιλονικία Ω. 8. ἀφελόντας Σ: ceteri ἀφέντας. 2, 2. στρα-
ῆ
τιᾶς Υ. 7. δοκειν F. ἐπισχωσιν Σ, μικρὸν ἐπισχῶσι FΩuv et pr Υ. 8. ἐκχωρεῖν corr Σ. δεῖ FΣΥΩuv: δεῖν ς. 3, 1. ἰσχυρίζεσθαι ΣΥ: ceteri διισχυρίζεσθαι. 2. Φίλιππος om Σ. 4. ὑστερίσωμεν corr Υ. 5. παρασκευάσασθαι Ω. 4, 2. οὐδενὸς ἧττον — ὃ] οὐδὲν — οὗ Anecd. p. 148, 18.

δεῖ τὸν συμβουλεύοντα ἢ πολεμεῖν ἁπλῶς ἢ τὴν εἰρήνην
5 ἄγειν συμβουλεύειν. ἔστι δέ, εἰ μὲν ἡσυχίαν Φίλιππος
ἄγει καὶ μήτε τῶν ἡμετέρων ἔχει παρὰ τὴν εἰρήνην μηδὲν
μήτε συσκευάζεται πάντας ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς, οὐδὲν
δεῖ λέγειν, ἀλλ' ἁπλῶς εἰρήνην ἀκτέον, καὶ τά γε ἀφ'
ὑμῶν ἕτοιμα ὑπάρχοντα ὁρῶ· εἰ δ' ἃ μὲν [ἡμεῖς] ὠμό-
σαμεν καὶ ἐφ' οἷς τὴν εἰρήνην ἐποιησάμεθα, ἔστιν ἰδεῖν
6 καὶ γεγραμμένα κεῖται, φαίνεται δ' ἀπ' ἀρχῆς ὁ Φίλιπ-
πος, πρὶν Διοπείθην ἐκπλεῦσαι καὶ τοὺς κληρούχους οὓς
νῦν αἰτιῶνται πεποιηκέναι τὸν πόλεμον, πολλὰ μὲν τῶν
ἡμετέρων ἀδίκως εἰληφώς, ὑπὲρ ὧν ψηφίσμαθ' ὑμέτερα
ἐγκαλοῦντα κύρια ταυτί, πάντα δὲ τὸν χρόνον συνεχῶς
τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων λαμβάνων καὶ
ἐφ' ἡμᾶς συσκευαζόμενος, τί τοῦτο λέγουσιν, ὡς πολε-
7 μεῖν ἢ ἄγειν εἰρήνην δεῖ; οὐ γὰρ αἵρεσίς ἐστιν ἡμῖν τοῦ
πράγματος, ἀλλ' ὑπολείπεται τὸ δικαιότατον καὶ ἀναγ-
καιότατον τῶν ἔργων, ὃ ὑπερβαίνουσιν ἑκόντες οὗτοι.
τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; ἀμύνεσθαι τὸν πρότερον πολεμοῦνθ'
ἡμῖν. πλὴν εἰ μὴ τοῦτο λέγουσι νὴ Δία, ὡς ἂν ἀπέχη-
ται τῆς Ἀττικῆς καὶ τοῦ Πειραιῶς ὁ Φίλιππος, οὔτ' ἀδι-
8 κεῖ τὴν πόλιν οὔτε ποιεῖ πόλεμον. εἰ δ' ἐκ τούτων τὰ
δίκαια τίθενται καὶ τὴν εἰρήνην ταύτῃ ὁρίζονται, ὅτι 92
μὲν δήπουθεν οὔθ' ὅσια οὔτ' ἀνεκτὰ λέγουσιν οὔθ' ὑμῖν
ἀσφαλῆ, δῆλόν ἐστιν ἅπασιν, οὐ μὴν ἀλλ' ἐναντία συμ-
βαίνει ταῖς κατηγορίαις ἃς Διοπείθους κατηγοροῦσι καὶ
αὐτὰ ταῦτα λέγειν αὐτούς. τί γὰρ δή ποτε τῷ μὲν Φι-

v. 1. τὴν εἰρήνην ἄγειν ΣΥ: ceteri ἄγειν τὴν εἰρήνην. 5, 3. πα-ρασκευάζεται Ω. [ἡ]ὑμᾶς F: ὑμᾶς ς. οὐδὲν] οὐκέτι Σ. 4. δεῖ[ν] ν, δεῖν u. 5. ἡμεῖς om Σ, post ὠμόσαμεν ponit Υ. 6, 3. τὸν om pr Ω. 5. τὸν ἄλλον χρόνον FΥΩuv. 7. ὑμᾶς Υ. πολεμεῖν ἁπλῶς ἢ Υ. 7, 2. καὶ ἀναγκαιότατον om Σ. 4. ἀμύν[α]εσθαι F, ἀμύνασθαι Υ. 5. [ὑ]ἡμῖν F, ὑμῖν Σ, om pr Υ. μὴ om Σ et γρ Υ. ὡς pr Σ: ἕως ς. 6. ὁ om Σ. 8, 1. ποιεῖ τὸν πόλεμον FΩuv. 2. ταύτῃ mg Ω, ταύτην ceteri. 3. ἡμῖν — πᾶσιν Υ. 5. [ἃς]αις F, αἷς Ωu.

λίππῳ πάντα τἆλλα ποιεῖν ἐξουσίαν δώσομεν, ἂν τῆς Ἀτ-
τικῆς ἀπέχηται, τῷ Διοπείθει δ' οὐδὲ βοηθεῖν τοῖς Θρᾳ-
9ξὶν ἐξέσται, ἢ πόλεμον ποιεῖν αὐτὸν φήσομεν; ἀλλὰ νὴ
Δία ταῦτα μὲν ἐξελέγχονται, δεινὰ δὲ ποιοῦσιν οἱ ξένοι
περικόπτοντες τὰ ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ Διοπείθης ἀδικεῖ
κατάγων τὰ πλοῖα, καὶ δεῖ μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ. ἔστω,
γιγνέσθω ταῦτα· οὐδὲν ἀντιλέγω. οἶμαι μέντοι δεῖν, εἴπερ
ὡς ἀληθῶς ἐπὶ πᾶσι δικαίοις ταῦτα συμβουλεύουσιν,
10ὥσπερ τὴν ὑπάρχουσαν τῇ πόλει δύναμιν καταλῦσαι ζη-
τοῦσι τὸν ἐφεστηκότα καὶ πορίζοντα χρήματα ταύτῃ δια-
βάλλοντες ἐν ὑμῖν, οὕτω τὴν Φιλίππου δύναμιν δεῖξαι
διαλυθησομένην, ἂν ὑμεῖς ταῦτα πεισθῆτε. εἰ δὲ μή,
σκοπεῖτε ὅτι οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ καθιστᾶσι τὴν πόλιν
εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον δι' οὗ τὰ παρελθόντα πράγματα
11ἅπαντ' ἀπολώλεκεν. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι οὐδενὶ τῶν
πάντων πλέον κεκράτηκε τῆς πόλεως Φίλιππος ἢ τῷ πρό-
τερος πρὸς τοῖς πράγμασι γίγνεσθαι. ὁ μὲν γὰρ ἔχων δύ-
ναμιν συνεστηκυῖαν ἀεὶ περὶ αὑτόν, καὶ προειδὼς ἃ βούλεται
πρᾶξαι, ἐξαίφνης ἐφ' οὓς ἂν αὐτῷ δόξῃ πάρεστιν· ἡμεῖς δ'
ἐπειδὰν πυθώμεθά τι γιγνόμενον, τηνικαῦτα θορυβούμε-
12θα καὶ παρασκευαζόμεθα. εἶτ', οἶμαι, συμβαίνει τῷ μέν,
ἐφ' ἃ ἂν ἔλθῃ, ταῦτ' ἔχειν κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν, ἡμῖν δ' ὑστε-
ρίζειν, καὶ ὅσα ἂν δαπανήσωμεν, ἅπαντα μάτην ἀνηλω- 93
κέναι, καὶ τὴν μὲν ἔχθραν καὶ τὸ βούλεσθαι κωλύειν ἐνδεδεῖ-
χθαι, ὑστερίζοντας δὲ τῶν ἔργων αἰσχύνην προσοφλισκάνειν.
13 Μὴ τοίνυν ἀγνοεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ νῦν
τἆλλα μέν ἐστι λόγοι ταῦτα καὶ προφάσεις, πράττεται δὲ
τοῦτο καὶ κατασκευάζεται, ὅπως ὑμῶν μὲν οἴκοι με-
νόντων, ἔξω δὲ μηδεμιᾶς οὔσης τῇ πόλει δυνάμεως, μετὰ
πλείστης ἡσυχίας ἅπανθ' ὅσα βούλεται Φίλιππος διοική-

v. 2. διοπείθῃ Ω. 9, 2. ποιοῦσιν δὲ Σ. 3. τὰ et 4. κατάγων om pr Υ. 5. μέντοι om pr Ω. 10, 6. παρελθόντα] παρόντα ΣΥ. 11, 1. ἀπολώλεκεν Σ: ceteri ἀπόλωλεν. 2. ἁπάντων Ω. τῆς πόλεως om Σ. 4. αἰεὶ συνεστηκυῖαν Υ. 12, 3. ἀνηλωκέναι (α supra η) F. 13, 1. καὶ τὰ νῦν Σ. 3. τοῦτο post κατασκευάζεται ponit Σ. 5. ἅπανθ' ΣΥ: πάνθ' ς.

14σεται. θεωρεῖτε γὰρ τὸ παρὸν πρῶτον, ὃ γίγνεται. νυνὶ
δύναμιν μεγάλην ἐκεῖνος ἔχων ἐν Θρᾴκῃ διατρίβει, καὶ
μεταπέμπεται πολλήν, ὥς φασιν οἱ παρόντες, ἀπὸ Μα-
κεδονίας καὶ Θετταλίας. ἐὰν οὖν περιμείνας τοὺς ἐτη-
σίας ἐπὶ Βυζάντιον ἐλθὼν πολιορκῇ, πρῶτον μὲν οἴεσθε
τοὺς Βυζαντίους μενεῖν ἐπὶ τῆς ἀνοίας τῆς αὐτῆς ὥσπερ
νῦν, καὶ οὔτε παρακαλέσειν ὑμᾶς οὔτε βοηθεῖν αὐτοῖς
15ἀξιώσειν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι, ἀλλὰ καὶ εἴ τισι μᾶλλον
ἀπιστοῦσιν ἢ ἡμῖν, καὶ τούτους εἰσφρήσεσθαι μᾶλλον ἢ
κείνῳ παραδώσειν τὴν πόλιν, ἄν περ μὴ φθάσῃ λαβὼν
αὐτούς. οὐκοῦν ἡμῶν μὲν μὴ δυναμένων ἐνθένδ' ἀνα-
πλεῦσαι, ἐκεῖ δὲ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἑτοίμου βοηθείας,
16οὐδὲν αὐτοὺς ἀπολωλέναι κωλύσει. νὴ Δία, κακοδαιμο-
νοῦσι γὰρ ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ. πάνυ γε,
ἀλλ' ὅμως αὐτοὺς δεῖ σῶς εἶναι· συμφέρει γὰρ τῇ πόλει.
καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε δῆλόν ἐστιν ἡμῖν, ὡς ἐπὶ Χεῤ-
ῥόνησον οὐχ ἥξει· ἀλλ' εἴγε ἐκ τῆς ἐπιστολῆς δεῖ σκοπεῖν
ἧς ἔπεμψε πρὸς ὑμᾶς, ἀμυνεῖσθαί φησι τοὺς ἐν Χεῤ-
17ῥονήσῳ. ἂν μὲν τοίνυν ᾖ τὸ συνεστηκὸς τοῦτο στράτευ-
μα, καὶ τῇ χώρᾳ βοηθῆσαι δυνήσεται καὶ τῶν ἐκείνου τι 94
κακῶς ποιῆσαι· εἰ δ' ἅπαξ διαλυθήσεται, τί ποιήσομεν,
ἂν ἐπὶ Χεῤῥόνησον ἴῃ; κρινοῦμεν Διοπείθη νὴ Δία. καὶ
τί τὰ πράγματα ἔσται βελτίω; ἀλλ' ἐνθένδε βοηθήσομεν
αὐτῷ. ἂν δ' ὑπὸ τῶν πνευμάτων μὴ δυνώμεθα; ἀλλὰ
18μὰ Δί' οὐχ ἥξει. καὶ τίς ἐγγυητής ἐστι τούτου; ἆρ' ὁρᾶτε
καὶ λογίζεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἐπιοῦσαν ὥραν
τοῦ ἔτους, εἰς ἣν ἔρημόν τινες οἴονται δεῖν τὸν Ἑλλήσ-
ποντον ὑμῶν ποιῆσαι καὶ παραδοῦναι Φιλίππῳ; τί δ',
ἂν ἀπελθὼν ἐκ Θρᾴκης καὶ μηδὲ προσελθὼν Χεῤῥονήσῳ

14, 4. παραμείνας Σ. 6. τῆς ἀνοίας τῆς αὐτῆς Σ, τῆς αὐτῆς ἀγνοίας F: τῆς αὐτῆς ἀνοίας ceteri. 7. βοηθήσειν Σ. 15, 3. κείνῳ Σ: ceteri ἐκείνῳ. 16, 6. ἧς F, ἣν Γ. ἡμᾶς Γ. 17, 1. τοῦτο om Σ. 3. ἅπαξ διαφθαρήσεται καὶ διαλυθήσεται τί FΓΩυν. 4. διοπείθη FΓν: Διοπείθην ς. 5. ἐνθ' ἂν βοηθήσαιμεν Σ. 6. αὐτῶι Σ, αὐτοὶ FΓΩυν, αὐτοῖς γρ F. δυνηθώμεθα Ω. 18, 4. δ'] δαὶ F. 5. μηδὲ] μὴ F.

μηδὲ Βυζαντίῳ (καὶ γὰρ ταῦτα λογίζεσθε) ἐπὶ Χαλκίδα
ἢ Μέγαρα ἥκῃ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ ἐπ' Ὠρεὸν πρώην,
πότερον κρεῖττον ἐνθάδε αὐτὸν ἀμύνεσθαι καὶ προσελ-
θεῖν τὸν πόλεμον πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἐᾶσαι, ἢ κατασκευά-
ζειν ἐκεῖ τιν' ἀσχολίαν αὐτῷ; ἐγὼ μὲν οἶμαι τοῦτο.

19 Ταῦτα τοίνυν ἅπαντας εἰδότας καὶ λογιζομένους χρὴ
μὰ Δί' οὐχ ἣν Διοπείθης πειρᾶται τῇ πόλει δύναμιν
παρασκευάζειν, ταύτην βασκαίνειν καὶ διαλῦσαι πειρᾶ-
σθαι, ἀλλ' ἑτέραν αὐτοὺς προσπαρασκευάζειν καὶ συνευ-
ποροῦντας ἐκείνῳ χρημάτων καὶ τἄλλα οἰκείως συναγω-
20 νιζομένους. εἰ γάρ τις ἔροιτο Φίλιππον, εἰπέ μοι, πότερ'
ἂν βούλοιο τούτους τοὺς στρατιώτας οὓς Διοπείθης νῦν
ἔχει, τοὺς ὁποιουστινασοῦν (οὐδὲν γὰρ ἀντιλέγω), εὐθε-
νεῖν καὶ παρ' Ἀθηναίοις εὐδοξεῖν καὶ πλείους γίγνεσθαι
τῆς πόλεως συναγωνιζομένης, ἢ διαβαλλόντων τινῶν καὶ
κατηγορούντων διασπασθῆναι καὶ διαφθαρῆναι; τοῦτ' ἂν
οἶμαι φήσειεν. εἶθ' ἃ Φίλιππος ἂν εὔξαιτο τοῖς θεοῖς, 95
ταῦθ' ὑμῶν τινὲς ἐνθάδε πράττουσιν; εἶτα ἔτι ζητεῖτε
πόθεν τὰ τῆς πόλεως ἀπόλωλεν ἅπαντα;

21 Βούλομαι τοίνυν [πρὸς] ὑμᾶς μετὰ παῤῥησίας ἐξε-
τάσαι τὰ παρόντα πράγματα τῇ πόλει, καὶ σκέψασθαι
τί ποιοῦμεν αὐτοὶ νῦν καὶ ὅπως χρώμεθ' αὐτοῖς. ἡμεῖς
οὔτε χρήματα εἰσφέρειν βουλόμεθα, οὔτε αὐτοὶ στρα-
τεύεσθαι τολμῶμεν, οὔτε τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι δυνά-
22 μεθα, οὔτε τὰς συντάξεις Διοπείθει δίδομεν, οὔθ' ὅσ'
ἂν αὐτὸς αὑτῷ πορίσηται ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ βασκαίνομεν
καὶ σκοποῦμεν πόθεν καὶ τί μέλλει ποιεῖν καὶ πάντα
τὰ τοιαῦτα, οὔτ' ἐπειδήπερ οὕτως ἔχομεν, τὰ ἡμέτερ'

v. 1. γὰρ om Σ. 2. ἢ] καὶ Σ. πρώην ante ἐπ' ponunt FΩuv.

19, 1. λογισαμένους Ω. 2. δύναμιν τῇ πόλει Υ. 3. κατα[π ρ]σκευάζειν F, κατασκευάζειν Ωuv. διαλῦσαι Σ: ceteri διαλύειν.
20, 2. ἂν om FΩuv, in γρ habet Υ. νῦν om pr Υ. 4. εὐθενεῖν FΣΥv, εὐσθενεῖν Ωu. 7. τοῦτ'[α] F, ταῦτ' Σ. 21, 1. πρὸς om FΣΥΩuv. 2. σκέψασθε[αι] F. 5. τολμῶμεν om Σ. 22, 1. διοπειθη Ω. 2. ἀλλὰ βασκαίνομεν in mg Σ.

αὐτῶν πράττειν ἐθέλομεν, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς λόγοις τοὺς
τῆς πόλεως λέγοντας ἄξια ἐπαινοῦμεν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις
23 τοῖς ἐναντιουμένοις τούτοις συναγωνιζόμεθα. ὑμεῖς μὲν
τοίνυν εἰώθατε ἑκάστοτε τὸν παριόντα ἐρωτᾶν τί οὖν
χρὴ ποιεῖν; ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἐρωτῆσαι βούλομαι τί οὖν χρὴ
λέγειν; εἰ γὰρ μήτε εἰσοίσετε, μήτε αὐτοὶ στρατεύσεσθε,
μήτε τῶν κοινῶν ἀφέξεσθε, μήτε τὰς συντάξεις Διοπεί-
θει δώσετε, μήτε ὅσ' ἂν αὐτὸς αὑτῷ πορίσηται ἐάσετε,
μήτε τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν πράττειν ἐθελήσετε, οὐκ ἔχω τί
λέγω. εἰ γὰρ ἤδη τοσαύτην ἐξουσίαν τοῖς αἰτιᾶσθαι καὶ
διαβάλλειν βουλομένοις δίδοτε, ὥστε καὶ περὶ ὧν φασὶ
μέλλειν αὐτὸν ποιεῖν, καὶ περὶ τούτων προκατηγορούντων
ἀκροᾶσθε, τί ἂν τις λέγοι;

24 Ὅ τι τοίνυν δύναται ταῦτα ποιεῖν, ἐνίους μαθεῖν ὑμῶν
δεῖ. λέξω δὲ μετὰ παρρησίας· καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δυ-
ναίμην. πάντες ὅσοι πώποτ' ἐκπεπλεύκασι παρ' ὑμῶν
στρατηγοί, ἢ ἐγὼ πάσχειν ὁτιοῦν τιμῶμαι, καὶ παρὰ 96
Χίων καὶ παρὰ Ἐρυθραίων καὶ παρ' ὧν ἂν ἕκαστοι δύ-
νωνται, τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων λέγω, χρήμα-
25 τα λαμβάνουσιν. λαμβάνουσι δὲ οἱ μὲν ἔχοντες μίαν ἢ
δύο ναῦς ἐλάττονα, οἱ δὲ μείζω δύναμιν πλείονα. καὶ δι-
δόασιν οἱ διδόντες οὔτε τὰ μικρὰ οὔτε τὰ πολλὰ ἀντ'
οὐδενός (οὐ γὰρ οὕτω μαίνονται), ἀλλ' ὠνούμενοι μὴ
ἀδικεῖσθαι τοὺς παρ' αὐτῶν ἐκπλέοντας ἐμπόρους, μὴ
συλᾶσθαι, παραπέμπεσθαι τὰ πλοῖα τὰ αὑτῶν, τὰ τοι-
αῦτα· φασὶ δ' εὐνοίας διδόναι, καὶ τοῦτο τοὔνομα ἔχει
26 τὰ λήμματα ταῦτα. καὶ δὴ καὶ νῦν τῷ Διοπείθει στρά-
τευμ' ἔχοντι σαφῶς ἐστὶ τοῦτο δῆλον ὅτι δώσουσι χρήματα
πάντες οὗτοι· πόθεν γὰρ οἴεσθε ἄλλοθεν τὸν μήτε λα-

23, 2. τοίνυν] τοι Σ. 4. στρατεύεσθε Σ. 5. Διοπείθει om Σ. 6. ἐάσατε Ω. 8. εἰ] οἱ Σ. 9. βουλευομένοις u. διδόντες Σ. ὧν ἂν φασι FΣuv. 11. ἀκροᾶσθαι FΤuv. 24, 1. μαθεῖν ὑμῶν ΣΤ: ceteri ὑμῶν μαθεῖν. 3. ἅπαντες Τ. πώποτ'] ποτ' Σ. 25, 4. μὴ] τὸ μὴ Τ. 5. μὴ] μηδὲ FΩuv. 6. παραπέμπεσθαι δὲ τὰ rc Ω. 7. εὐνοίᾳ FΤΩuv. 26, 1. δὴ καὶ om Τ. 3. λαμβάνοντα v et pr Τ.

βόντα παρ' ὑμῶν μηδὲν μήτε αὐτὸν ἔχοντα ὁπόθεν μι-
σθοδοτήσει στρατιώτας τρέφειν; ἐκ τοῦ οὐρανοῦ; οὐκ ἔστι
ταῦτα, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἀγείρει καὶ προσαιτεῖ καὶ δανείζεται,
27 ἀπὸ τούτων διάγει. οὐδὲν οὖν ἄλλο ποιοῦσιν οἱ κατηγο-
ροῦντες ἐν ὑμῖν, ἢ προλέγουσιν ἅπασι μηδ' ὁτιοῦν ἐκείνῳ
διδόναι, ὡς καὶ τοῦ μελλῆσαι δώσοντι δίκην, μή τι ποιή-
σαντί γε ἢ συγκαταπραξαμένῳ. τοῦτ' εἰσὶν οἱ λόγοι· μέλλει
πολιορκεῖν, τοὺς Ἕλληνας ἐκδίδωσι· μέλει γάρ τινι τούτων
τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων Ἑλλήνων, ἀμείνους μέντ' ἂν εἶεν
28 τῶν ἄλλων ἢ τῆς πατρίδος κήδεσθαι. καὶ τό γε εἰς τὸν Ἑλ-
λήσποντον ἐκπέμπειν ἕτερον στρατηγὸν τοῦτ' ἐστίν. εἰ γὰρ
δεινὰ ποιεῖ Διοπείθης καὶ κατάγει τὰ πλοῖα, μικρόν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μικρὸν πινάκιον ταῦτα πάντα κωλῦ-
σαι δύναιτ' ἄν, καὶ λέγουσιν οἱ νόμοι ταῦτα, τοὺς ἀδι- 97
κοῦντας εἰσαγγέλλειν, οὐ μὰ Δία δαπάναις καὶ τριήρεσι
τοσαύταις ἡμᾶς αὐτοὺς φυλάττειν, ἐπεὶ τοῦτό γ' ἐστὶν
29 ὑπερβολὴ μανίας· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοὺς ἐχθρούς, οὓς οὐκ
ἔστι λαβεῖν ὑπὸ τοῖς νόμοις, καὶ στρατιώτας τρέφειν
καὶ τριήρεις ἐκπέμπειν καὶ χρήματα εἰσφέρειν δεῖ καὶ
ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐπὶ δ' ἡμᾶς αὐτοὺς ψήφισμα, εἰσαγγε-
λία, πάραλος, ταῦτ' ἐστὶν ἱκανά. ταῦτ' ἦν εὖ φρονούν-
των ἀνθρώπων, ἐπηρεαζόντων δὲ καὶ διαφθειρόντων τὰ
30 πράγματα, ἃ νῦν οὗτοι ποιοῦσιν. καὶ τὸ μὲν τούτων τι-
νὰς εἶναι τοιούτους δεινὸν ὂν οὐ δεινόν ἐστιν· ἀλλ' ὑμεῖς
οἱ καθήμενοι οὕτως ἤδη διάκεισθε ὥστε, ἂν μέν τις εἴπῃ
παρελθὼν ὅτι Διοπείθης ἐστὶ τῶν κακῶν πάντων αἴτιος
ἢ Χάρης ἢ Ἀριστοφῶν ἢ ὃν ἂν εἴπῃ τις τῶν πολιτῶν,
31 εὐθέως φατὲ καὶ θορυβεῖτε ὡς ὀρθῶς λέγει· ἂν δὲ πα-
ρελθὼν λέγῃ τις τἀληθῆ, ὅτι „ληρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι· πάντων τῶν κακῶν καὶ τῶν πραγμάτων τούτων
Φίλιππός ἐστιν αἴτιος· εἰ γὰρ ἐκεῖνος ἦγεν ἡσυχίαν, οὐ-

27, 3. καταπραξαμένῳ ΣΥ. 4. οἱ om Ωu. 28, 2. εἰσπέμπειν Σ. 6. δι' οὐ δαπ. FΩuv. 7. ὑμᾶς F. 29, 5. ἱκανά om Σ. 30, 4. πάντων τῶν κακῶν FΥΩuv. 5. εἴπῃ τις post πολιτῶν ponunt ΣΥ. 31, 2. ἀληθῆ Ω.

δὲν ἂν ἦν πρᾶγμα τῇ πόλει," ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ'
ἐστὶν οὐκ ἔχετε ἀντιλέγειν, ἄχθεσθαι δέ μοι δοκεῖτε καὶ
32 ὥσπερ ἀπολλύναι τι νομίζειν. αἴτιον δὲ τούτων (καί μοι
πρὸς θεῶν, ὅταν ἕνεκα τοῦ βελτίστου λέγω, ἔστω παῤ-
ῥησία)· παρεσκευάκασιν ὑμᾶς ἐκ πολλοῦ τῶν πολιτευο-
μένων ἔνιοι ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις φοβεροὺς καὶ χαλε-
πούς, ἐν δὲ ταῖς παρασκευαῖς ταῖς τοῦ πολέμου ῥᾳθύ-
μους καὶ εὐκαταφρονήτους. ἂν μὲν οὖν τὸν αἴτιον εἴπῃ
τις ὃν ἴστε ὅτι λήψεσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, φατὲ καὶ βού-
λεσθε· ἂν δὲ τοιοῦτον λέγῃ τις, ὃν "κρατήσαντας τοῖς 98
ὅπλοις, ἄλλως δ' οὐκ ἔστι κολάσαι, οὐκ ἔχετ' οἶμαι τί
33 ποιήσετε, ἐξελεγχόμενοι δὲ ἄχθεσθε. ἐχρῆν δέ, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τοὐναντίον ἢ νῦν ἅπαντας τοὺς πολιτευομέ-
νους ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις πράους καὶ φιλανθρώπους
ὑμᾶς ἐθίζειν εἶναι· πρὸς γὰρ ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ τοὺς συμ-
μάχους ἐν ταύταις ἐστὶ τὰ δίκαια· ἐν δὲ ταῖς παρασκευαῖς
ταῖς τοῦ πολέμου φοβεροὺς καὶ χαλεποὺς ἐπιδεικνύναι·
πρὸς γὰρ τοὺς ἐχθροὺς καὶ τοὺς ἀντιπάλους ἐν ἐκείναις
34 ἔσθ' ὁ ἀγών. νῦν δὲ δημαγωγοῦντες ὑμᾶς καὶ χαριζόμε-
νοι καθ' ὑπερβολὴν οὕτω διατεθείκασιν, ὥστ' ἐν μὲν ταῖς
ἐκκλησίαις τρυφᾶν καὶ κολακεύεσθαι πάντα πρὸς ἡδο-
νὴν ἀκούοντας, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς γιγνομένοις
περὶ τῶν ἐσχάτων ἤδη κινδυνεύειν. φέρε γὰρ πρὸς Διός,
εἰ λόγον ὑμᾶς ἀπαιτήσειαν οἱ Ἕλληνες ὧν νυνὶ παρεί-
35 κατε καιρῶν διὰ ῥᾳθυμίαν, καὶ ἔροινθ' ὑμᾶς „ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, πέμπετε ὡς ἡμᾶς ἑκάστοτε πρέσβεις, καὶ λέ-
γετε ὡς ἐπιβουλεύει Φίλιππος ἡμῖν καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι
καὶ ὡς φυλάττεσθαι δεῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ πάντα τὰ τοι-
αῦτα;" ἀνάγκη φάσκειν καὶ ὁμολογεῖν· ποιοῦμεν γὰρ ταῦτα.
„εἶτ', ὦ πάντων ἀνθρώπων φαυλότατοι, δέκα μῆνας ἀπο-

v. 2. οὐκ ἔχετε F (χ supra), οὐχ ἕξετε Σ (ξ supra). 32, 3. ἐκ πολλοῦ om Σ. 33, 1. δὲ] γὰρ Σ et fortasse pr F. 6. ταῖς om Σ. 7. ἐν ἐκείναις] ἐκεῖνος Σ. 34, 2. μὲν om Σ. 3. πάντας Ω. 6. οἱ om Ων. παρείκατε Υ, παρήκατε F (ει supra): παρήκατε ceteri. 35, 2. ἑκάστοτε πρέσβεις om pr Υ. 3. ἅπασι — ἅπαντα FΩυν. 4. τοιαυτί Σ.

γενομένου τἀνθρώπου καὶ νόσῳ καὶ χειμῶνι καὶ πολέμοις
ἀποληφθέντος ὥστε μὴ ἂν δύνασθαι ἐπανελθεῖν οἴκαδε,
36 οὔτε τὴν Εὔβοιαν ἠλευθερώσατε οὔτε τῶν ὑμετέρων αὐ-
τῶν οὐδὲν ἐκομίσασθε, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ὑμῶν οἴκοι μενόν-
των, σχολὴν ἀγόντων, ὑγιαινόντων" εἰ δὴ τοὺς τὰ τοιαῦτα
ποιοῦντας ὑγιαίνειν φήσαιεν „δύο" ἐν Εὐβοίᾳ κατέστησε 99
τυράννους, τὸν μὲν ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς ἐπιτειχίσας,
37 τὸν δ' ἐπὶ Σκιάθῳ, ὑμεῖς δ' οὐδὲ ταῦτ' ἀπελύσασθε, εἰ μη-
δὲν ἄλλο ἐβούλεσθε, ἀλλ' εἰάκατε καὶ ἀφέστατε δῆλον ὅτι
αὐτῷ, καὶ φανερὸν πεποιήκατε ὅτι οὐδ' ἂν δεκάκις ἀποθά-
νῃ, οὐδὲν μᾶλλον ὑμεῖς γε κινήσεσθε. τί οὖν πρεσβεύεσθε
καὶ κατηγορεῖτε καὶ πράγμαθ' ἡμῖν παρέχετε;" ἂν ταῦτα
λέγωσι, τί ἐροῦμεν ἢ τί φήσομεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἐγὼ
μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ.
38 Εἰσὶ τοίνυν τινὲς οἳ τότ' ἐξελέγχειν τὸν παριόντα οἴον-
ται, ἐπειδὰν ἐρωτήσωσι τί οὖν χρὴ ποιεῖν; οἷς ἐγὼ μὲν
τὸ δικαιότατον καὶ ἀληθέστατον τοῦτο ἀποκρινοῦμαι,
ταῦτα μὴ ποιεῖν ἃ νυνὶ ποιεῖτε, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ καθ'
ἕκαστον ἀκριβῶς ἐρῶ. καὶ ὅπως, ὥσπερ ἐρωτῶσι προθύ-
39 μως, οὕτω καὶ ποιεῖν ἐθελήσουσιν. πρῶτον μέν, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο παρ' ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γνῶναι,
ὅτι τῇ πόλει Φίλιππος πολεμεῖ καὶ τὴν εἰρήνην λέλυκε
(καὶ παύσασθε περὶ τούτου κατηγοροῦντες ἀλλήλων) καὶ
κακόνους μέν ἐστι καὶ ἐχθρὸς ὅλῃ τῇ πόλει καὶ τῷ τῆς
40 πόλεως ἐδάφει, προσθήσω δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει πᾶσιν
ἀνθρώποις, καὶ τοῖς μάλιστ' οἰομένοις αὐτῷ χαρίζεσθαι
(εἰ δὲ μή, σκεψάσθωσαν Εὐθυκράτη καὶ Λασθένη τοὺς
Ὀλυνθίους, οἳ δοκοῦντες οἰκειότατ' αὐτῷ διακεῖσθαι, ἐπει-

v. 2. ἀπολειφθέντος Σ. 36, 1. ἠλευθερώσασθε Ω. 3. δὴ — φήσαιεν] δεῖ — φῆσαι FΥΩuv. 37, 1. σκιάθωι [ον] F, σκίαθον Σ. 2. καὶ om Σ. 4. ὑμεῖς γε om Σ. πρεσβεύετε [σθε] F, πρεσβεύετε Σuv. 6. ὦ ἄνδρες om Σ. 7. γὰρ om uv. 38, 2. ἐρωτήσῃ Σ. 3. καὶ ἀληθέστατον om pr Ω. 39, 1. ἐθελήσωσιν FΩuv. 4. τουτων [ου] F, τούτων Ωuv. 40, 3. σκεψεσθ' ὡς ἂν εὐθ. Σ. εὐθυκράτην καὶ λασθένην Ωu.

δὴ τὴν πόλιν προὔδοσαν, πάντων κάκιστ᾽ ἀπολώλασιν),
οὐδενὶ μέντοι μᾶλλον ἢ τῇ πολιτείᾳ πολεμεῖ οὐδ᾽ ἐπιβου-
λεύει, καὶ σκοπεῖ μᾶλλον οὐδὲ ἓν τῶν πάντων ἢ ὅπως
41 ταύτην καταλύσει. καὶ τοῦτ᾽ εἰκότως τρόπον τινὰ πράτ-
τει· οἶδε γὰρ ἀκριβῶς ὅτι οὐδ᾽ ἂν πάντων τῶν ἄλλων
γένηται κύριος, οὐδὲν ἔστ᾽ αὐτῷ βεβαίως ἔχειν, ἕως ἂν 100
ὑμεῖς δημοκρατῆσθε, ἀλλ᾽ ἐάν ποτε συμβῇ τι πταῖσμα,
ἃ πολλὰ γένοιτ᾽ ἂν ἀνθρώπῳ, ἥξει πάντα τὰ νῦν συμ-
42 βεβιασμένα καὶ καταφεύξεται πρὸς ὑμᾶς. ἐστὲ γὰρ ὑμεῖς
οὐκ αὐτοὶ πλεονεκτῆσαι καὶ κατασχεῖν ἀρχὴν εὖ πεφυ-
κότες, ἀλλ᾽ ἕτερον λαβεῖν κωλῦσαι καὶ ἔχοντ᾽ ἀφελέσθαι
δεινοί, καὶ ὅλως ἐνοχλῆσαι τοῖς ἄρχειν βουλομένοις καὶ
πάντας ἀνθρώπους εἰς ἐλευθερίαν ἀφελέσθαι ἕτοιμοι.
οὔκουν βούλεται τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς τὴν παρ᾽ ὑμῶν ἐλευ-
θερίαν ἐφεδρεύειν, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ, οὐ κακῶς οὐδ᾽ ἀρ-
43 γῶς ταῦτα λογιζόμενος. πρῶτον μὲν δὴ διὰ τοῦτο δεῖ
ἐχθρὸν ὑπειληφέναι τῆς πολιτείας καὶ τῆς δημοκρατίας
ἀδιάλλακτον ἐκεῖνον· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο πεισθήσεσθε ταῖς
ψυχαῖς, οὐκ ἐθελήσετε ὑπὲρ τῶν πραγμάτων σπουδά-
ζειν· δεύτερον δ᾽ εἰδέναι σαφῶς ὅτι πάνθ᾽ ὅσα πραγμα-
τεύεται καὶ κατασκευάζεται νῦν, ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν
παρασκευάζεται, καὶ ὅπου τις ἐκεῖνον ἀμύνεται, ἐνταῦθ᾽
44 ὑπὲρ ἡμῶν ἀμυνεῖται. οὐ γὰρ οὕτω γ᾽ εὐήθης ἐστὶν
ὑμῶν οὐδεὶς ὃς ὑπολαμβάνει τὸν Φίλιππον τῶν μὲν ἐν
Θρᾴκῃ κακῶν (τί γὰρ ἄλλο τις ἂν εἴποι Δρογγίλον καὶ
Καβύλην καὶ Μάστειραν καὶ ἃ νῦν ἐξαιρεῖ καὶ κατα-
σκευάζεται;) τούτων μὲν ἐπιθυμεῖν, καὶ ὑπὲρ τοῦ ταῦτα

v. 3. ὅπως] πῶς Σ. 41, 1. καταλύσει Σ et corr Υ: ceteri κα-
ταλύσῃ. τινὰ νῦν γε δὴ πράττει FΩuv. 3. ἔστ᾽ Σ: ἔσται ς.
4. τι] τινι Σ. 5. ἃ] ἢ v, οἷα corr u. ἂν γένοιτο Υ. βε-
βιασμένα FΥΩuv. 42, 5. ἐλευθ. ἀφελέσθαι Σ: ceteri ἐλευθ. ἐξαφε-
λέσθαι. 7. οὐδὲ] οὐ pr Ω. 43, 1. δὴ διὰ] ἂν Σ. 7. παρα-
σκευάζεται uv. 44, 1. ἡμῶν F, ὑμῶν ΣΥΩ. ἀμύνεται Σ et corr Υ.
οὕτως ἐστὶν εὐήθης Υ. 2. ὑμῶν om Σ. ὃς ὑπολαμβάνει] ὥστε
ὑπολαμβάνειν FΥΩuv. 3. τί] οὐ Σ. ἂν ἄλλο τις Υ. 4. κα-
βύλην Σ. καὶ Μάστειραν om pr Σ.

λαβεῖν καὶ πόνους καὶ χειμῶνας καὶ τοὺς ἐσχάτους κιν-
45 δύνους ὑπομένειν, τῶν δὲ Ἀθήνησι λιμένων καὶ νεω-
ρίων καὶ τριήρων καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων καὶ το-
σούτων προσόδων οὐκ ἐπιθυμεῖν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐάσειν
ὑμᾶς ἔχειν, ὑπὲρ δὲ τῶν μελινῶν καὶ τῶν ὀλυρῶν τῶν
ἐν τοῖς Θρᾳκίοις σιροῖς ἐν τῷ βαράθρῳ χειμάζειν. οὐκ 101
ἔστι ταῦτα, ἀλλὰ κἀκεῖνα ὑπὲρ τοῦ τούτων γενέσθαι
46 κύριος καὶ τἆλλα πάντα πραγματεύεται. τί οὖν εὖ φρο-
ρούντων ἀνθρώπων ἐστίν; εἰδότας ταῦτα καὶ ἐγνωκότας
τὴν μὲν ὑπερβάλλουσαν καὶ ἀνήκεστον ταύτην ῥαθυ-
μίαν ἀποθέσθαι, χρήματα δ' εἰσφέρειν, καὶ τοὺς συμ-
μάχους ἀξιοῦν, καὶ ὅπως τὸ συνεστηκὸς τοῦτο συμμενεῖ
στράτευμα ὁρᾶν καὶ πράττειν, ἵν' ὥσπερ ἐκεῖνος ἕτοιμον
ἔχει δύναμιν τὴν ἀδικήσουσαν καὶ καταδουλωσομένην
ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας, οὕτω τὴν σώσουσαν ὑμεῖς καὶ
47 βοηθήσουσαν ἅπασιν ἕτοιμον ἔχητε. οὐ γὰρ ἔστι βοη-
θείαις χρωμένους οὐδέποτ' οὐδὲν τῶν δεόντων πρᾶξαι, ἀλ-
λὰ κατασκευάσαντας δεῖ δύναμιν, καὶ τροφὴν ταύτῃ πορί-
σαντας καὶ ταμίας καὶ δημοσίους, καὶ ὅπως ἔνι τὴν τῶν
χρημάτων φυλακὴν ἀκριβεστάτην γενέσθαι, οὕτω ποιή-
σαντας, τὸν μὲν τῶν χρημάτων λόγον παρὰ τούτων λαμ-
βάνειν, τὸν δὲ τῶν ἔργων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ. κἂν οὕτω
ποιήσητε καὶ ταῦτ' ἐθελήσητε ὡς ἀληθῶς, ἄγειν εἰρήνην
δικαίαν καὶ μένειν ἐπὶ τῆς αὑτοῦ Φίλιππον ἀναγκάσετε,
οὗ μεῖζον οὐδὲν ἂν γένοιτ' ἀγαθόν, ἢ πολεμήσετ' ἐξ ἴσου.
48 Εἰ δέ τῳ δοκεῖ ταῦτα καὶ δαπάνης μεγάλης καὶ πό-
νων πολλῶν καὶ πραγματείας εἶναι, καὶ μάλα ὀρθῶς δο-
κεῖ· ἀλλ' ἐὰν λογίζηται τὰ τῇ πόλει μετὰ ταῦτα γενησό-

45, 1. ἀθηναίων Σ. 2. τριήρων Ωu: τριηρῶν ς. τῶν ἔργων om pr Ω. ἀργυριων F. 3. ἐάσειν ὑ[η]μᾶς F, ἐάσειν ἡμᾶς Σ, ὑμᾶς ἐάσειν T. 4. μελίνῶν F, μελίνων u, μελίων v. 5. σειροις pr FΣ. 6. τοῦ om Ω. 46, 3. ἀνείκαστον Σ. 5. συμμένει FTΩu et corr v, συμμένοι Σ. 6. ἕτοιμον — ἕτοιμον Σ, ἑτοιμην[ο] — ἑτοιμην[ο] F: ceteri ἑτοίμην. 47, 1. ἔστι] ἔνεστι F. 4. καὶ ante δημοσίους expungit Ω. 8. ταῦτ'] τότε Σ. 9. καὶ om Σ. 10. οὐθὲν u. 48, 1, μεγάλης] πολλῆς F. 3. λογίζηται Σ: ceteri λογίσηται.

μενα, ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλῃ ποιεῖν, εὑρήσει λυσιτελοῦν τὸ
49 ἑκόντας ποιεῖν τὰ δέοντα. εἰ μὲν γάρ ἐστί τις ἐγγυη-
τὴς ὑμῖν θεῶν (οὐ γὰρ ἀνθρώπων γ' οὐδεὶς ἂν γένοιτο
ἀξιόχρεως τηλικούτου πράγματος) ὡς, ἂν ἄγηθ' ἡσυχίαν
καὶ ἅπαντα πρόησθε, οὐκ ἐπ' αὐτοὺς ὑμᾶς τελευτῶν ἐκεῖ-
νος ἥξει, αἰσχρὸν μὲν νὴ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεοὺς 102
καὶ ἀνάξιον ὑμῶν καὶ τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καὶ πε-
πραγμένων τοῖς προγόνοις, τῆς ἰδίας ἕνεκα ῥαθυμίας
τοὺς ἄλλους πάντας Ἕλληνας εἰς δουλείαν προέσθαι, καὶ
ἔγωγε αὐτὸς μὲν τεθνάναι μᾶλλον ἂν ἢ ταῦτ' εἰρηκέ-
ναι βουλοίμην· οὐ μὴν ἀλλ' εἴ τις ἄλλος λέγει καὶ ὑμᾶς
50 πείθει, ἔστω, μὴ ἀμύνεσθε, ἅπαντα πρόεσθε. εἰ δὲ
μηδενὶ τοῦτο δοκεῖ, τοὐναντίον δὲ πρόϊσμεν ἅπαντες,
ὅτι ὅσῳ ἂν πλειόνων ἐάσωμεν ἐκεῖνον γενέσθαι κύριον,
τοσούτῳ χαλεπωτέρῳ καὶ ἰσχυροτέρῳ χρησόμεθα ἐχθρῷ,
ποῖ ἀναδυόμεθα ἢ τί μέλλομεν; ἢ πότε, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
51 ναῖοι, τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελήσομεν; ὅταν νὴ Δί' ἀνάγκη
τις ᾖ. ἀλλ' ἣν μὲν ἄν τις ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἀνάγκην
εἴποι, οὐ μόνον ἤδη πάρεστιν ἀλλὰ καὶ πάλαι παρελήλυθε·
τὴν δὲ τῶν δούλων ἀπεύχεσθαι δήπου μὴ γενέσθαι δεῖ.
διαφέρει δὲ τί; ὅτι ἐστὶν ἐλευθέρῳ μὲν ἀνθρώπῳ μεγίστη
ἀνάγκη ἡ ὑπὲρ τῶν γιγνομένων αἰσχύνη, καὶ μείζω ταύ-
της οὐκ οἶδ' ἥντιν' ἂν εἴποι τις· δούλῳ δὲ πληγαὶ καὶ ὁ
τοῦ σώματος αἰκισμός, ἃ μήτε γένοιτ' οὔτε λέγειν ἄξιον.
52 Πάντα τοίνυν τἄλλ' εἰπὼν ἂν ἡδέως, καὶ δείξας ὃν
τρόπον ὑμᾶς ἔνιοι καταπολιτεύονται, τὰ μὲν ἄλλα ἐάσω·
ἀλλ' ἐπειδάν τι τῶν πρὸς Φίλιππον ἐμπέσῃ, εὐθὺς ἀνα-
στάς τις λέγει τὸ τὴν εἰρήνην ἄγειν ὡς ἀγαθὸν καὶ τὸ

v, 1. ποιεῖν om Σ. 49, 1. ἑκόντα Y. 2. ἡμῖν FYΩuv, om Σ. τῶν θεῶν Ω. 4. ἐπ' αὐτοὺς ἡμᾶς Ωuv, ἐφ' ὑμᾶς αὐτοὺς Y. 5. μὲν γὰρ νὴ F. τοὺς om Y. 7. ἕνεκεν Ωuv. 8. πάντας ἕλληνας Σ, ἅπαντας ἕλληνας FY, ἕλληνας ἅπαντας Ωuv. 9. μὲν] ἂν FΩuv, om Y. ἂν om FΩuv. 50, 2. μηδενὶ μὲν τ. YΩuv. δοκεῖ] μήτε δοκῆι Σ. $\overset{δε}{τε}$ F. 3. ἐκεῖνον ἐάσωμεν Y. 51, 1. δι' ἀναγκαῖον ἧι Σ. 4. δήπου μὴ γενέσθαι om Σ. 6. γιγνομένων] πραγμάτων FΩuv. 7. ἂν om pr Y. εἴπῃ τις Ωu et corr v, εἴποιμεν Σ. 52, 1. εἴπω μὲν ἂν Σ.

τρέφειν δύναμιν μεγάλην ὡς χαλεπόν, καὶ „διαρπάζειν
τινὲς τὰ χρήματα βούλονται" καὶ τοιούτους λόγους, ἐξ
ὧν ἀναβάλλουσι μὲν ὑμᾶς, ἡσυχίαν δὲ ποιοῦσιν ἐκείνῳ
53πράττειν ὅ τι βούλεται. ἐκ δὲ τούτων περιγίγνεται ὑμῖν
μὲν ἡ σχολὴ καὶ τὸ μηδὲν ἤδη ποιεῖν, ἃ δέδοιχ᾽ ὅπως 103
μή ποθ᾽ ἡγήσησθε ἐπὶ πολλῷ γεγενῆσθαι, τούτοις δὲ αἱ
χάριτες καὶ ὁ μισθὸς ὁ τούτων. ἐγὼ δ᾽ οἶμαι τὴν μὲν
εἰρήνην ἄγειν οὐχ ὑμᾶς δεῖν πείθειν, οἳ πεπεισμένοι κάθη-
54σθε, ἀλλὰ τὸν τὰ τοῦ πολέμου πράττοντα· ἂν γὰρ ἐκεῖ-
νος πεισθῇ, τά γ᾽ ἀφ᾽ ὑμῶν ἕτοιμα ὑπάρχει· νομίζειν δ᾽
εἶναι χαλεπὰ οὐχ ὅσ᾽ ἂν εἰς σωτηρίαν δαπανῶμεν, ἀλλ᾽
ἃ πεισόμεθα, ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλωμεν ποιεῖν· καὶ τὸ
„διαρπασθήσεται τὰ χρήματα" τῷ φυλακὴν εἰπεῖν, δι᾽ ἧς
σωθήσεται, κωλύειν, οὐχὶ τῷ τοῦ συμφέροντος ἀφεστάναι.
55καίτοι ἔγωγ᾽ ἀγανακτῶ καὶ αὐτὸ τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, εἰ τὰ μὲν χρήματα λυπεῖ τινὰς ὑμῶν, εἰ διαρπα-
σθήσεται, ἃ καὶ φυλάττειν καὶ κολάζειν τοὺς ἀδικοῦντας
ἐφ᾽ ὑμῖν ἐστί, τὴν δὲ Ἑλλάδα πᾶσαν ἐφεξῆς οὑτωσὶ Φίλιπ-
πος ἁρπάζων οὐ λυπεῖ, καὶ ταῦτ᾽ ἐφ᾽ ὑμᾶς ἁρπάζων.
56 Τί ποτ᾽ οὖν ἐστὶ τὸ αἴτιον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦ τὸν
μὲν οὕτω φανερῶς στρατεύοντα, ἀδικοῦντα, πόλεις κατα-
λαμβάνοντα, μηδένα πώποτε τούτων εἰπεῖν ὡς πόλεμον
ποιεῖ, τοὺς δὲ μὴ ἐπιτρέπειν μηδὲ προΐεσθαι ταῦτα συμ-
βουλεύοντας, τούτους τὸν πόλεμον ποιεῖν αἰτιᾶσθαι;
57ἐγὼ διδάξω· ὅτι τὴν ὀργὴν ἣν εἰκός ἐστι γενέσθαι παρ᾽
ὑμῶν, ἄν τι λυπῆσθε τῷ πολέμῳ, εἰς τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν
λέγοντας τὰ βέλτιστα τρέψαι βούλονται, ἵνα τούτους
κρίνητε, μὴ Φίλιππον ἀμύνησθε, καὶ κατηγορῶσιν αὐτοί,

ἐὐ
53, 1. ημῖν F. 2. ἤδη] εἶναι Σ. ὅπως om pr Ω. 3. ἡγή-σεσθε Ω. 4. μὲν om Υ. 54, 2. ὑπάρχειν pr Σ. 3. εἶναι τὰ χαλεπὰ Ω. 4. ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλωμεν om pr Υ. 5. διαρπασθή-σεσθαι Υuv, corr Ω, pr Σ. ἧς] ἣν F. 55, 1. καίτοιγε F.
υ
2. ἡμῶν — 4. ἡμῖν F. 4. ἐφεξῆς post Φίλιππον ponit Σ. 5. ἡμᾶς Σ. 56, 1. τοῦ] τὸ FΣΥ. 3. τούτων πώποτ᾽ Σ. ὡς ἀδικεῖ καὶ πόλεμον FΥΩuv. 5. ποιήσειν Σ. 57, 1. ἐγὼ δὲ δ. Σ. γίγνεσθαι FΩuv. 2. ὑμῖν Σ. 4. κατηγορῶσι μὲν αὐτοὶ FΥΩuv.

μὴ δίκην δῶσιν ὧν ποιοῦσι νῦν. τοῦτ' αὐτοῖς δύναται τὸ
λέγειν ὡς ἄρα βούλονταί πόλεμόν τινες ποιῆσαι παρ'
58 ὑμῖν, καὶ περὶ τούτου ἡ διαδικασία αὕτη ἐστίν. ἐγὼ δ'
οἶδα ἀκριβῶς ὅτι οὐ γράψαντος Ἀθηναίων οὐδενὸς πόλε- 104
μον καὶ ἄλλα πολλὰ Φίλιππος ἔχει τῶν τῆς πόλεως καὶ
νῦν εἰς Καρδίαν πέπομφε βοήθειαν. εἰ μέντοι βουλό-
μεθ' ἡμεῖς μὴ προσποιεῖσθαι πολεμεῖν αὐτὸν ἡμῖν, ἀνοη-
τότατος πάντων ἂν εἴη τῶν ὄντων ἀνθρώπων, εἰ τοῦτ'
59 ἐξελέγχοι. ἀλλ' ἐπειδὰν ἐπ' αὐτοὺς ἡμᾶς ἴῃ, τί φήσομεν;
ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν ἡμῖν, ὥσπερ οὐδ' Ὠρείταις
τῶν στρατιωτῶν ὄντων ἐν τῇ χώρᾳ, οὐδὲ Φεραίοις πρό-
τερον πρὶν ἢ πρὸς τὰ τείχη προσβαλεῖν αὐτῶν, οὐδ' Ὀλυν-
θίοις ἐξ ἀρχῆς, ἕως ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ στράτευμα παρ-
ῆν ἔχων. ἢ καὶ τότε τοὺς ἀμύνεσθαι κελεύοντας πόλεμον
ποιεῖν φήσομεν; οὐκοῦν ὑπόλοιπον δουλεύειν· οὐ γὰρ
ἄλλο γ' οὐδέν ἐστι μεταξὺ τοῦ μήτ' ἀμύνεσθαι μήτ' ἄγειν
60 ἡσυχίαν ἐᾶσθαι. καὶ μὴν οὐχ ὑπὲρ τῶν ἴσων ὑμῖν τε
καὶ τοῖς ἄλλοις ἔσθ' ὁ κίνδυνος· οὐ γὰρ ὑφ' αὑτῷ τὴν
πόλιν ποιήσασθαι βούλεται Φίλιππος, ἀλλ' ὅλως ἀνελεῖν.
οἶδε γὰρ ἀκριβῶς ὅτι δουλεύειν μὲν ὑμεῖς οὔτ' ἐθελή-
σετε οὔτ', ἂν ἐθελήσητε, ἐπιστήσεσθε (ἄρχειν γὰρ εἰώ-
θατε), πράγματα δ' αὐτῷ παρασχεῖν, ἂν καιρὸν λάβητε,
πλείω τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἁπάντων δυνήσεσθε.
61 Ὡς οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ὄντος τοῦ ἀγῶνος προσ-
ήκει οὕτω γιγνώσκειν, καὶ τοὺς πεπρακότας αὑτοὺς ἐκεί-
νῳ μισεῖν καὶ ἀποτυμπανίσαι· οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστι
τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν
αὐτῇ τῇ πόλει κολάσητ' ἐχθροὺς ὑπηρετοῦντας ἐκείνῳ,
ἀλλ' ἀνάγκη τούτοις ὥσπερ προβόλοις προσπταίοντας

v. 1. δίκην δὲ δ. FΥΩuv. 58, 1. τούτων (ου) F, τούτων ΥΩuv. δ' om Ω. 2. οὐδενός πω πόλεμον Σ. 59, 1. ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς FΩuv. φήσομεν τότε ἐκ. Υ. 2. ἡμῖν om Σ. 4. πρὶν ἢ om Σ. προσβάλλων Σ. 5. ἕως ἂν ἐν ΥΩuv. 60, 1. τε om F. 2. τοῖς in γρ Υ. 5. ἐπίστασθε F ΥΩuv. 7. τῶν] τούτων τῶν Ω. ἁπάντων ἀνθρώπων Σ. 61, 1. οὕτω πρόσηκει Υ et γρ F, προσήκειν οὕτω FΩuv. 5. ὑπηρετοῦντας — 62, 1. ἐκείνων om pr Σ.

62ὑςερίζειν ἐκείνων. πόθεν οἴεσθε νῦν αὐτὸν ὑβρίζειν" ὑμᾶς 105
(οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔμοιγε δοκεῖ ποιεῖν ἢ τοῦτο) καὶ τοὺς
μὲν ἄλλους ευ ποιοῦντα, εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐξαπατᾷν, ὑμῖν
δ' ἀπειλεῖν ἤδη; οἷον Θετταλοὺς πολλὰ δοὺς ὑπηγάγετο
εἰς τὴν νῦν παροῦσαν δουλείαν· οὐδ' ἂν εἰπεῖν δύναιτ'
οὐδεὶς ὅσα τοὺς ταλαιπώρους Ὀλυνθίους πρότερον δοὺς
63Ποτίδαιαν ἐξηπάτησε καὶ πόλλ' ἕτερα· Θηβαίους τὰ νῦν
ὑπάγεται τὴν Βοιωτίαν αὐτοῖς παραδοὺς καὶ ἀπαλλά-
ξας πολέμου πολλοῦ καὶ χαλεποῦ· ὥστε καρπωσάμενοί
τινα ἕκαστοι τούτων πλεονεξίαν οἱ μὲν ἤδη πεπόνθα-
σιν ἃ δὴ πάντες ἴσασιν, οἱ δ' ὅ τι ἂν ποτε συμβῇ πεί-
σονται. ὑμεῖς δὲ ὧν μὲν ἀπεστέρησθε, σιωπῶ· ἀλλ' ἐν
αὐτῷ τῷ τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι πόσα ἐξηπάτησθε!
64πόσων ἀπεστέρησθε! οὐχὶ Φωκέας, οὐ Πύλας, οὐχὶ τὰ
ἐπὶ Θρᾴκης, Δορίσκον, Σέῤῥιον, τὸν Κερσοβλέπτην αὐτόν;
οὐ νῦν τὴν πόλιν τὴν Καρδιανῶν ἔχει καὶ ὁμολογεῖ; τί
ποτ' οὖν ἐκείνως τοῖς ἄλλοις καὶ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον
ὑμῖν προσφέρεται; ὅτι ἐν μόνῃ τῶν πασῶν πόλεων τῇ
ὑμετέρᾳ ἄδεια ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λέγειν δέδοται, καὶ λα-
βόντα χρήματ' αὐτὸν ἀσφαλές ἐστι λέγειν παρ' ὑμῖν, κἂν
65ἀφῃρημένοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἦτε. οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέ-
γειν ἐν Ὀλύνθῳ τὰ Φιλίππου μὴ συνευπεπονθότων τῶν
πολλῶν Ὀλυνθίων τῷ Ποτίδαιαν καρποῦσθαι· οὐκ ἦν
ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φιλίππου μὴ συνευπεπον-
θότος τοῦ πλήθους τοῦ Θετταλῶν τῷ τοὺς τυράννους ἐκ-
βαλεῖν Φίλιππον αὐτοῖς καὶ τὴν πυλαίαν ἀποδοῦναι· οὐκ
ἦν ἐν Θήβαις ἀσφαλές, πρὶν τὴν Βοιωτίαν ἀπέδωκε καὶ
66τοὺς Φωκέας ἀνεῖλεν. "ἀλλ' Ἀθήνησιν οὐ μόνον Ἀμφί- 106
πολιν καὶ τὴν Καρδιανῶν χώραν ἀπεστερηκότος Φιλίππου,

62, 1. πόθεν] πόθεν γὰρ FΥΩuv. ὑβρ. εἰς ὑμᾶς Ωuv. 2. ἐμοὶ F. 4. ἐπηγάγετο Σ. 64, 1. τὰ νῦν Schaeferus (meletem. p. 67), τε νῦν ΥΩuv et rc F. 2. ὑπάγεται Reiskius: ὑπάγει ς. 63, 4. ἕκαστον u. 5. ὅ τι ἂν] ὅταν Σ. 64, 3. τὴν Κ.] τῶν κ. ΥΩu. 6. libri ἡμετέρᾳ. 65, 4. μηδὲν εὐπεπονθότος ΣΥ, μηδὲν εὖ πεπονθότος Fuv. 5. των (ου) θετταλῶν Υ, τῶν θετταλῶν Σu. 7. παρέδωκε Υ.

ἀλλὰ καὶ κατασκευάζοντος ὑμῖν ἐπιτείχισμα τὴν Εὔβοιαν
καὶ νῦν ἐπὶ Βυζάντιον παριόντος, ἀσφαλές ἐστι λέγειν
ὑπὲρ Φιλίππου. τοιγάρτοι τούτων μὲν ἐκ πτωχῶν ἔνιοι ταχὺ
πλούσιοι γεγόνασι καὶ ἐξ ἀνωνύμων καὶ ἀδόξων ἔνδοξοι
καὶ γνώριμοι, ὑμεῖς δὲ τοὐναντίον ἐκ μὲν ἐνδόξων ἄδοξοι,
ἐκ δ' εὐπόρων ἄποροι· πόλεως γὰρ ἔγωγε πλοῦτον ἡγοῦμαι
συμμάχους πίστιν εὔνοιαν, ὧν ἁπάντων ἔσθ' ὑμεῖς
67 ἄποροι. ἐκ δὲ τοῦ τούτων ὀλιγώρως ὑμᾶς ἔχειν καὶ ἐᾶν
ταῦτα φέρεσθαι ὁ μὲν εὐδαίμων καὶ μέγας καὶ φοβερὸς
πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις, ὑμεῖς δ' ἔρημοι καὶ ταπεινοί,
τῇ μὲν τῶν ὠνίων ἀφθονίᾳ λαμπροί, τῇ δ' ὧν
προσῆκε παρασκευῇ καταγέλαστοι. οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον
περί θ' ὑμῶν καὶ περὶ αὑτῶν ἐνίους τῶν λεγόντων
ὁρῶ βουλευομένους· ὑμᾶς μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἄγειν φασὶ
δεῖν, κἄν τις ὑμᾶς ἀδικῇ, αὐτοὶ δ' οὐ δύνανται παρ'
ὑμῖν ἡσυχίαν ἄγειν οὐδενὸς αὐτοὺς ἀδικοῦντος.

68 Εἶτά φησιν ὃς ἂν τύχῃ παρελθὼν „οὐ γὰρ ἐθέλεις
γράφειν οὐδὲ κινδυνεύειν, ἀλλ' ἄτολμος εἶ καὶ μαλακός."
ἐγὼ δὲ θρασὺς μὲν καὶ βδελυρὸς καὶ ἀναιδὴς οὔτ'
εἰμὶ μήτε γενοίμην, ἀνδρειότερον μέντοι πολλῷ πάνυ
τῶν ἰταμῶς πολιτευομένων παρ' ὑμῖν ἐμαυτὸν ἡγοῦμαι.
69 ὅστις μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παριδὼν ἃ συνοίσει
τῇ πόλει, κρίνει δημεύει δίδωσι κατηγορεῖ, οὐδεμιᾷ ταῦτ'
ἀνδρίᾳ ποιεῖ, ἀλλ' ἔχων ἐνέχυρον τῆς αὑτοῦ σωτηρίας
τὸ πρὸς χάριν ὑμῖν λέγειν καὶ πολιτεύεσθαι ἀσφαλῶς 107
θρασύς ἐστιν· ὅστις δ' ὑπὲρ τοῦ βελτίστου πολλὰ τοῖς
ὑμετέροις ἐναντιοῦται βουλήμασι, καὶ μηδὲν λέγει πρὸς
χάριν ἀλλὰ τὸ βέλτιστον ἀεί, καὶ τὴν τοιαύτην πολιτείαν
προαιρεῖται ἐν ᾗ πλειόνων ἡ τύχη κυρία γίγνεται ἢ οἱ

v. 3. ὑπὲρ] περὶ Σ. καιγάρτοι Υ. 4. γίγνονται Σ. 67, 1. ἐκ δὲ τοῦ] ἑκάστου Σ et γρ F, ἐκ δὲ pr Υ. ὑμᾶς om Σ et pr F. 2. ταῦτα] τούτων corr Σ et γρ F. στέρεσθαι Σ et γρ F. 3. βαρβάροις γέγονεν ὑμ. ΥΩυυ. 4. μὲν om Σ. 7. μὲν om Ω. 68, 4. μήτε] οὔτε Σ. μέντοι] δὲ Ω. πολλῶν FΣ. 69, 3. ἀνδρεῖαι FΣΥ. 6. ἡμετέροις F. 7. ἀλλὰ πρὸς τὸ Ω. τὴν om Υ.

λογισμοί, τούτων δ' ἀμφοτέρων ἑαυτὸν ὑπεύθυνον ὑμῖν
70 παρέχει, οὗτός ἐστ' ἀνδρεῖος, καὶ χρήσιμός γε πολίτης ὁ
τοιοῦτός ἐστιν, οὐχ οἱ τῆς παρ' ἡμέραν χάριτος τὰ μέ-
γιστα τῆς πόλεως ἀπολωλεκότες, οὓς ἐγὼ τοσούτου δέω
ζηλοῦν ἢ νομίζειν ἀξίους πολίτας τῆς πόλεως εἶναι, ὥστ'
εἴ τις ἔροιτό με „εἰπέ μοι, σὺ δὲ δὴ τί τὴν πόλιν ἡμῶν
ἀγαθὸν πεποίηκας;" ἔχων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τριη-
ραρχίας εἰπεῖν καὶ χορηγίας καὶ χρημάτων εἰσφορὰς καὶ
λύσεις αἰχμαλώτων καὶ τοιαύτας ἄλλας φιλανθρωπίας,
71 οὐδὲν ἂν τούτων εἴποιμι, ἀλλ' ὅτι τῶν τοιούτων πολιτευ-
μάτων οὐδὲν πολιτεύομαι, ἀλλὰ δυνάμενος ἂν ἴσως, ὥσ-
περ καὶ ἕτεροι, κατηγορεῖν καὶ χαρίζεσθαι καὶ δημεύειν
καὶ τἄλλ' ἃ ποιοῦσιν οὗτοι ποιεῖν, οὐδ' ἐφ' ἑνὶ τούτων
πώποτ' ἐμαυτὸν ἔταξα οὐδὲ προήχθην οὔθ' ὑπὸ κέρδους
οὔθ' ὑπὸ φιλοτιμίας, ἀλλὰ διαμένω λέγων ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν
πολλῶν ἐλάττων εἰμὶ παρ' ὑμῖν, ὑμεῖς δέ, εἰ πείθοισθέ
μοι, μείζους ἂν εἴητε· οὕτω γὰρ ἴσως ἀνεπίφθονον εἰπεῖν.
72 οὐδέ γ' ἐμοὶ δοκεῖ δικαίου τοῦτ' εἶναι πολίτου, τοιαῦτα πο-
λιτεύμαθ' εὑρίσκειν ἐξ ὧν ἐγὼ μὲν πρῶτος ὑμῶν ἔσομαι
εὐθέως, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων ὕστατοι· ἀλλὰ συναυξάνεσθαι
δεῖ τὴν πόλιν τοῖς τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν πολιτεύμασι, καὶ
τὸ βέλτιστον ἀεί, μὴ τὸ ῥᾷστον ἅπαντας λέγειν· ἐπ' ἐκεῖ-
νο μὲν γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ βαδιεῖται, ἐπὶ τοῦτο δὲ τῷ λό- 108
γῳ δεῖ προσάγεσθαι διδάσκοντα τὸν ἀγαθὸν πολίτην.
73 Ἤδη τοίνυν τινὸς ἤκουσα καὶ τοιοῦτόν τι λέγοντος,
ὡς ἄρα ἐγὼ λέγω μὲν ἀεὶ τὰ βέλτιστα, ἔστι δ' οὐδὲν ἀλλ'
ἢ λόγοι τὰ παρ' ἐμοῦ, δεῖ δ' ἔργων τῇ πόλει καὶ πρά-
ξεώς τινος. ἐγὼ δ' ὡς ἔχω περὶ τούτων, λέξω πρὸς ὑμᾶς
καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι. οὐδ' εἶναι νομίζω τοῦ συμβου-

v. 1. ἑαυτὸν post ὑμῖν ponunt FΩuv. 70, 1. γε om Σ. 5. δὴ om Σ et pr Ω. ἡμῖν Σ. 71, 2. πεπολίτευμαι Υ. 3. κατηγ.] καὶ κατηγ. ΣΥ. 4. ἑνὶ] ἓν Σ. 6. διαμένω om pr Σ, μένω rc Σ. ἐγὼ μὲν] τ' ἐγὼ Ω. 7. πειθεσθε Σ. 8. γὰρ ἂν ἴσως FΣΩuv. 72, 1. γ' ἐμοὶ] ἔμοιγε Σ 2. μὲν ἐγὼ F. 5. ἐκεῖνον Σ. 6. φύσις· εἶτα ἐκείνων μὲν ἡ φύσις αὐτη βαδ. Υ. 73, 1. καὶ om Σ. 5. οὐδ' Σ: ceteri οὐκ.

*λεύοντος ὑμῖν ἔργον οὐδὲν πλὴν εἰπεῖν τὰ βέλτιστα. καὶ τοῦθ᾽ ὅτι τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, ῥᾳδίως οἶμαι δείξειν.*

74 *ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ᾽, ὅτι Τιμόθεός ποτ᾽ ἐκεῖνος ἐν ὑμῖν ἐδημηγόρησεν ὡς δεῖ βοηθεῖν καὶ τοὺς Εὐβοέας σώζειν, ὅτε Θηβαῖοι κατεδουλοῦντο αὐτούς, καὶ λέγων εἶπεν οὕτω πως· „εἰπέ μοι, βουλεύεσθε" ἔφη „Θηβαίους ἔχοντες ἐν νήσῳ, τί χρήσεσθε καὶ τί δεῖ ποιεῖν; οὐκ ἐμπλήσετε τὴν θάλατταν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τριήρων; οὐκ ἀναστάντες ἤδη πορεύσεσθε εἰς τὸν Πειραιᾶ; οὐ καθέλξετε*

75 *τὰς ναῦς;" οὐκοῦν εἶπε μὲν ταῦτα ὁ Τιμόθεος, ἐποιήσατε δ᾽ ὑμεῖς· ἐκ δὲ τούτων ἀμφοτέρων τὸ πρᾶγμα ἐπράχθη. εἰ δ᾽ ὁ μὲν εἶπεν ὡς οἷόν τε τὰ ἄριστα, ὥσπερ εἶπεν, ὑμεῖς δ᾽ ἀπεῤῥᾳθυμήσατε καὶ μηδὲν ὑπηκούσατε, ἆρ᾽ ἂν ἦν γεγονός τι τῶν τότε συμβάντων τῇ πόλει; οὐχ οἷόν τε. οὕτω τοίνυν καὶ περὶ ὧν ἂν ἐγὼ λέγω νυνὶ καὶ περὶ ὧν ἂν ὁ δεῖνα εἴπῃ, τὰ μὲν ἔργα παρ᾽ ὑμῶν αὐτῶν ζητεῖτε, τὰ δὲ βέλτιστα ἐπιστήμῃ λέγειν παρὰ τοῦ παριόντος.*

76 *Ἐν κεφαλαίῳ δ᾽ ἃ λέγω φράσας καταβῆναι βούλομαι. χρήματα εἰσφέρειν φημὶ δεῖν, τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν συνέχειν, ἐπανορθοῦντας εἴ τι δοκεῖ μὴ καλῶς ἔχειν,* 109
*μὴ οἷς ἄν τις αἰτιάσηται τὸ ὅλον καταλύοντας· πρέσβεις ἐκπέμπειν πανταχοῖ τοὺς διδάξοντας νουθετήσοντας πράξοντας ὅσα ἂν δύνωνται τῇ πόλει· παρὰ πάντα ταῦτα τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασι δωροδοκοῦντας κολάζειν καὶ μισεῖν ἀεὶ καὶ πανταχοῦ, ἵν᾽ οἱ μέτριοι καὶ δικαίους ἑαυτοὺς παρέχοντες εὖ βεβουλεῦσθαι δοκῶσι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ ἑαυτοῖς.*

77 *ἂν οὕτω τοῖς πράγμασι χρῆσθε καὶ παύσησθε ὀλιγωροῦντες ἁπάντων, ἴσως ἄν, ἴσως καὶ νῦν ἔτι βελτίω γένοιτο. εἰ μέν-*

74, 6. Ἀθηναῖοι om Ωυ. 7. προείεσθε FΥΩ et pr υ.
75, 2. δὲ τότε ὑμεῖς FΩυυ. 4. καὶ μηδὲν ὑπηκούσατε om pr Υ. 5. συμβαινόντων Ωυυ. 6. νυνὶ om F, νυνὶ — εἴπῃ om pr Σ. νῦν ΥΩυυ et mg Σ. 76, 1. δ᾽ ἃ] δὲ Σ. 2. ὑπάρχουσαν] παροῦσαν Ω. 4. ὅσοις Σ. 5. πανταχοῦ FΥ. 6. ὅσα — πόλει om pr Σ, πάντα ὅσα — πόλει rc Σ. 7. ἀεὶ καὶ om Σ, καὶ om pr Ω.
77, 1. ἂν Σ et γρ Υ: κἂν ς. παύεσθε (η supra) Ω. 2. νῦν ἔτι om pr Υ. βελτίω] τὰ λοιπὰ βελτίω FΩ.

τοι καθεδεῖσθε ἄχρι τοῦ θορυβῆσαι καὶ ἐπαινέσαι σπουδάζοντες, ἐὰν δὲ δέῃ τι ποιεῖν ἀναδυόμενοι, οὐχ ὁρῶ λόγον ὅστις ἄνευ τοῦ ποιεῖν ὑμᾶς ἃ προσήκει δυνήσεται τὴν πόλιν σῶσαι.

9.

## ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Γ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἁπλῆ τοῦ λόγου τούτου ἡ ὑπόθεσις· Φιλίππου γὰρ λόγῳ μὲν εἰρήνην ἄγοντος, ἔργῳ δὲ πολλὰ ἀδικοῦντος, συμβουλεύει τοῖς Ἀθηναίοις ὁ ῥήτωρ ἀναστῆναι καὶ ἀμύνασθαι τὸν βασιλέα, ὡς κινδύνου μεγάλου καὶ αὐτοῖς ἐπικρεμαμένου καὶ πᾶσι κοινῇ τοῖς Ἕλλησιν.

Πολλῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λόγων γιγνομένων ὀλίγου 110
δεῖν καθ᾽ ἑκάστην ἐκκλησίαν περὶ ὧν Φίλιππος, ἀφ᾽ οὗ τὴν εἰρήνην ἐποιήσατο, οὐ μόνον ὑμᾶς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἀδικεῖ, καὶ πάντων οἶδ᾽ ὅτι φησάντων γ᾽ ἄν, εἰ καὶ μὴ ποιοῦσι τοῦτο, καὶ λέγειν δεῖν καὶ πράττειν ὅπως ἐκεῖνος παύσεται τῆς ὕβρεως καὶ δίκην δώσει, εἰς τοῦθ᾽ ὑπηγμένα πάντα τὰ πράγματα καὶ προειμένα ὁρῶ, ὥστε δέδοικα μὴ βλάσφημον μὲν εἰπεῖν ἀληθὲς δ᾽ ᾖ· εἰ καὶ λέγειν ἅπαντες ἐβούλοντο οἱ παριόντες καὶ χειροτονεῖν ὑμεῖς ἐξ ὧν ὡς φαυλότατ᾽ ἔμελλε τὰ πράγμαθ᾽ ἕξειν, οὐκ ἂν ἡγοῦμαι δύνασθαι χεῖρον ἢ νῦν αὐτὰ
2 διατεθῆναι. πολλὰ μὲν οὖν ἴσως ἐστὶν αἴτια τοῦ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχειν, καὶ οὐ παρ᾽ ἓν οὐδὲ δύο εἰς τοῦτο τὰ πράγματα ἀφῖκται, μάλιστα δ᾽, ἄνπερ ἐξετάζητε ὀρθῶς, εὑρήσετε διὰ τοὺς χαρίζεσθαι μᾶλλον ἢ τὰ βέλτιστα λέγειν προαιρουμένους, ὧν τινὲς μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν οἷς εὐδοκιμοῦσιν αὐτοὶ καὶ δύνανται, ταῦτα φυλάττοντες οὐδεμίαν περὶ τῶν μελλόντων πρόνοιαν ἔχουσιν, οὔκουν οὐδ᾽ ὑμᾶς οἴονται δεῖν ἔχειν, ἕτεροι δὲ τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ὄντας αἰτιώμενοι καὶ διαβάλλοντες οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ

v. 2. δὲ om Σ. 1, 4. Ἕλληνας om pr Σ. οἶδ᾽] εὖ οἶδ᾽ F YΩuv. 5. δεῖ pr Y. πράττειν] πράττειν ἅπασι προσήκει Y, πράττειν ἃ πᾶσι προσήκειν F, πράττειν ἅπασι προσήκειν Ωuv.
9. ᾖ om pr FΣ. 10. ἔμελλε τὰ] ἐμέλλετε Γ. 11. αὐτὰ om FΩuv et pr Σ. 2, 1. τοῦ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχειν] τούτων Σ. 2. οὐ om v. 5. μὲν om pr Ω. 7. οὔκουν — ἔχειν om pr Σ.

ὅπως ἡ μὲν πόλις αὐτὴ παρ᾽ αὐτῆς δίκην ἀνήψεται καὶ 111
περὶ τοῦτ᾽ ἔσται, Φιλίππῳ δ᾽ ἐξέσται καὶ λέγειν καὶ πράττειν
3 ὅ τι βούλεται. αἱ δὲ τοιαῦται πολιτεῖαι συνήθεις μέν εἰσιν
ὑμῖν, αἴτιαι δὲ τῆς ταραχῆς καὶ τῶν ἁμαρτημάτων. ἀξιῶ
δ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐάν τι τῶν ἀληθῶν μετὰ παῤῥη-
σίας λέγω, μηδεμίαν μοι διὰ τοῦτο παρ᾽ ὑμῶν ὀργὴν γε-
νέσθαι. σκοπεῖτε γὰρ ὡδί. ὑμεῖς τὴν παῤῥησίαν ἐπὶ μὲν
τῶν ἄλλων οὕτω κοινὴν οἴεσθε δεῖν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ
πόλει, ὥστε καὶ τοῖς ξένοις καὶ τοῖς δούλοις αὐτῆς μεταδε-
δώκατε, καὶ πολλοὺς ἄν τις οἰκέτας ἴδοι παρ᾽ ὑμῖν μετὰ
πλείονος ἐξουσίας ὅ τι βούλονται λέγοντας ἢ πολίτας ἐν ἐνίαις
τῶν ἄλλων πόλεων, ἐκ δὲ τοῦ συμβουλεύειν παντάπασιν ἐξ-
4 εληλάκατε. εἶθ᾽ ὑμῖν συμβέβηκεν ἐκ τούτου ἐν μὲν ταῖς
ἐκκλησίαις τρυφᾶν καὶ κολακεύεσθαι πάντα πρὸς ἡδονὴν
ἀκούουσιν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς γιγνομένοις περὶ
τῶν ἐσχάτων ἤδη κινδυνεύειν. εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν οὕτω
διάκεισθε, οὐκ ἔχω τί λέγω· εἰ δ᾽ ἃ συμφέρει χωρὶς κολα-
κείας ἐθελήσετε ἀκούειν, ἕτοιμος λέγειν. καὶ γὰρ εἰ πάνυ
φαύλως τὰ πράγματα ἔχει καὶ πολλὰ προεῖται, ὅμως ἔστιν,
ἐὰν ὑμεῖς τὰ δέοντα ποιεῖν βούλησθ᾽, ἔτι πάντα ταῦτα
5 ἐπανορθώσασθαι. καὶ παράδοξον μὲν ἴσως ἐστὶν ὃ μέλλω
λέγειν, ἀληθὲς δέ· τὸ χείριστον ἐν τοῖς παρεληλυθόσι,
τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν ἐστὶ
τοῦτο; ὅτι οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα οὐδὲν τῶν δεόντων
ποιούντων ὑμῶν κακῶς τὰ πράγματα ἔχει, ἐπεί τοι, εἰ
πάνθ᾽ ἃ προσῆκε πραττόντων οὕτω διέκειτο, οὐδ᾽ ἂν ἐλπὶς 112
ἦν αὐτὰ γενέσθαι βελτίω. νῦν δὲ τῆς μὲν ῥᾳθυμίας τῆς
ὑμετέρας καὶ τῆς ἀμελείας κεκράτηκε Φίλιππος, τῆς πόλεως
δ᾽ οὐ κεκράτηκεν· οὐδ᾽ ἥττησθε ὑμεῖς, ἀλλ᾽ οὐδὲ κεκίνησθε.

v. 1. μὲν et αὐτὴ om Σ. 3, 2. τῆς ταραχῆς καὶ τῶν ἁμαρτη-
μάτων] τῶν κακῶν Σ et γρ F. 3. δ᾽] δ᾽ ὑμᾶς FΩυν. 8. ὑμῖν (η)
F, ἡμῖν Σ. 4, 5. συμφέρει] συμφέρει τῇ πόλει γρ F, συμφέρει τοῖς
πράγμασιν FΓΩυν. 8. ταῦτα πάντα Ω. 5, 3. πρὸς τὰ] παρὰ Ω.
5. τοι] τοι γε FΓΩυν, 6. προσῆκε πραττόντων] προσήκει πρατ-
τόντων ὑμῶν FΓΩυν.

6 *Εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ὡμολογοῦμεν Φίλιππον τῇ πό-
λει πολεμεῖν καὶ τὴν εἰρήνην παραβαίνειν, ἐδὲν ἄλλο ἔδει
τὸν παριόντα λέγειν καὶ συμβουλεύειν ἢ ὅπως ἀσφαλέ-
στατα καὶ ῥᾷστα αὐτὸν ἀμυνούμεθα· ἐπειδὴ δὲ οὕτως
ἀτόπως ἔνιοι διάκεινται, ὥστε πόλεις καταλαμβάνοντος
ἐκείνου καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων ἔχοντος καὶ πάντας ἀν-
θρώπους ἀδικοῦντος ἀνέχεσθαί τινων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
λεγόντων πολλάκις ὡς ἡμῶν τινές εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸν
7πόλεμον, ἀνάγκη φυλάττεσθαι καὶ διορθοῦσθαι περὶ τού-
του· ἔστι γὰρ δέος μή ποθ᾽ ὡς ἀμυνούμεθα γράψας τις
καὶ συμβουλεύσας εἰς τὴν αἰτίαν ἐμπέσῃ τοῦ πεποιηκέ-
ναι τὸν πόλεμον. ἐγὼ δὴ τοῦτο πρῶτον ἁπάντων λέγω
καὶ διορίζομαι, εἰ ἐφ᾽ ἡμῖν ἐστὶ τὸ βουλεύεσθαι περὶ τȣ̃
8πότερον εἰρήνην ἄγειν ἢ πολεμεῖν δεῖ. εἰ μὲν ȣ̃ν ἔξεστιν
εἰρήνην ἄγειν τῇ πόλει καὶ ἐφ᾽ ἡμῖν ἐστὶ τοῦτο, ἵν᾽ ἐντεῦ-
θεν ἄρξωμαι, φημὶ ἔγωγε ἄγειν ἡμᾶς δεῖν, καὶ τὸν ταῦτα
λέγοντα γράφειν καὶ πράττειν καὶ μὴ φενακίζειν ἀξιῶ· εἰ
δ᾽ ἕτερος τὰ ὅπλα ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων καὶ δύναμιν πολλὴν
περὶ αὐτὸν τοὔνομα μὲν τὸ τῆς εἰρήνης ὑμῖν προβάλλει,
τοῖς δ᾽ ἔργοις αὐτὸς τοῖς τοῦ πολέμου χρῆται, τί λοιπὸν
ἄλλο πλὴν ἀμύνεσθαι; φάσκειν δὲ εἰρήνην ἄγειν, εἰ βού-
9λεσθε, ὥσπερ ἐκεῖνος, οὐ διαφέρομαι. εἰ δέ τις ταύτην εἰ- 113
ρήνην ὑπολαμβάνει, ἐξ ἧς ἐκεῖνος πάντα τἄλλα λαβὼν ἐφ᾽
ἡμᾶς ἥξει, πρῶτον μὲν μαίνεται, ἔπειτα ἐκείνῳ παρ᾽ ὑμῶν,
ȣ̓χ ὑμῖν παρ᾽ ἐκείνου τὴν εἰρήνην λέγει· τοῦτο δ᾽ ἐστὶν ὃ
τῶν ἀναλισκομένων χρημάτων πάντων Φίλιππος ὠνεῖται,
αὐτὸς μὲν πολεμεῖν ὑμῖν, ὑφ᾽ ὑμῶν δὲ μὴ πολεμεῖσθαι.*

10 *Καὶ μὴν εἰ μέχρι τούτου περιμενοῦμεν, ἕως ἂν ἡμῖν
ὁμολογήσῃ πολεμεῖν, πάντων ἐσμὲν εὐηθέστατοι· οὐδὲ*

6, 1. *Εἰ — πολεμεῖν δεῖ* (8, 1.) in mg rc Σ. *ὁμολογοῦμεν* ΣΩu. 4. *αὐτὸν* om Υ. 7, 2. *ἀμυνώμεθα* γρ F. *τις καὶ συμβ.*] *καὶ συμβ. τις* Σ. 4. *δὴ*] *δὲ* FΣΩuv. 5. *διισχυρίζομαι* Σ. *βουλεύσασθαι* FΥΩuv. 8, 1. *ἄγειν ἢ πολεμεῖν*] *ἢ πόλεμον ἄγειν* FΥΩuv. 6. *προβάλλει* Σ: *προβάλλεται* ς. 9, 4. *λέγει*] *ἄγειν* F, *ἄγειν λέγει* ΥΩuv. 5. *ἁλισκομένων* pr Υ et Anecd. p. 180, 10. *ἁπάντων* FΥΩuv. 6. *αὐτὸν*^ς F, *αὐτὸν* ΥΩuv.

γὰρ ἂν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν αὐτὴν βαδίζῃ καὶ τὸν Πειραιᾶ,
τοῦτ' ἐρεῖ, εἴπερ οἷς πρὸς τοὺς ἄλλους πεποίηκε δεῖ τε-
11 κμαίρεσθαι. τοῦτο μὲν γὰρ Ὀλυνθίοις τετταράκοντ' ἀπέ-
χων τῆς πόλεως στάδια εἶπεν ὅτι δεῖ δυοῖν θάτερον, ἢ
ἐκείνους ἐν Ὀλύνθῳ μὴ οἰκεῖν ἢ αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ,
πάντα τὸν ἄλλον χρόνον, εἴ τις αὐτὸν αἰτιάσαιτό τι τοι-
οῦτον, ἀγανακτῶν καὶ πρέσβεις πέμπων τοὺς ἀπολογησο-
μένους· τοῦτο δ' εἰς Φωκέας ὡς πρὸς συμμάχους ἐπορεύετο,
καὶ πρέσβεις Φωκέων ἦσαν οἳ παρηκολούθουν αὐτῷ πο-
ρευομένῳ, καὶ παρ' ἡμῖν ἤριζον πολλοὶ Θηβαίοις οὐ λυ-
12 σιτελήσειν τὴν ἐκείνου πάροδον. καὶ μὴν καὶ Φερὰς πρῴην
ὡς φίλος καὶ σύμμαχος εἰς Θετταλίαν ἐλθὼν ἔχει καταλα-
βών, καὶ τὰ τελευταῖα τοῖς ταλαιπώροις Ὠρείταις τουτοισὶ
ἐπισκεψομένους ἔφη τοὺς στρατιώτας πεπομφέναι κατ'
εὔνοιαν· πυνθάνεσθαι γὰρ αὐτοὺς ὡς νοσοῦσι καὶ στα-
σιάζουσιν ἐν αὐτοῖς, συμμάχων δ' εἶναι καὶ φίλων ἀληθι-
13 νῶν ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς παρεῖναι. εἶτ' οἴεσθ' αὐ-
τόν, οἳ ἐποίησαν μὲν οὐδὲν ἂν κακόν, μὴ παθεῖν δ' ἐφυ-
λάξαντ' ἂν ἴσως, τούτους μὲν ἐξαπατᾶν αἱρεῖσθαι μᾶλ- 114
λον ἢ προλέγοντα βιάζεσθαι, ὑμῖν δ' ἐκ προρρήσεως πο-
λεμήσειν, καὶ ταῦθ' ἕως ἂν ἑκόντες ἐξαπατᾶσθε; οὐκ
14 ἔστι ταῦτα· καὶ γὰρ ἂν ἀβελτερώτατος εἴη πάντων ἀν-
θρώπων, εἰ τῶν ἀδικουμένων ὑμῶν μηδὲν ἐγκαλούντων
αὐτῷ, ἀλλ' ὑμῶν αὐτῶν τινὰς αἰτιωμένων, ἐκεῖνος ἐκλύ-
σας τὴν πρὸς ἀλλήλους ἔριν ὑμῶν καὶ φιλονεικίαν ἐφ'
ἑαυτὸν προείποι τρέπεσθαι, καὶ τῶν παρ' ἑαυτοῦ μισθο-
φορούντων τοὺς λόγους ἀφέλοιτο, οἷς ἀναβάλλουσιν ὑμᾶς,
λέγοντες ὡς ἐκεῖνός γε οὐ πολεμεῖ τῇ πόλει.

15 Ἀλλ' ἔστιν, ὦ πρὸς τοῦ Διός, ὅστις εὖ φρονῶν ἐκ
τῶν ὀνομάτων μᾶλλον ἢ τῶν πραγμάτων τὸν ἄγοντ' εἰρή-
νην ἢ πολεμοῦνθ' ἑαυτῷ σκέψαιτ' ἄν; οὐδεὶς δήπου. ὁ

v. 2. οἷς] ἃ u. 11, 6. συμμάχους καὶ φίλους ἐπ. Ω et mg Υ. 8. πολλοὶ] οἱ πολλοὶ Σ. 12, 6. ἐν αὐτοῖς om Σ. 13, 1. οἴεσθ' αὐτόν, οἳ ἐποίησαν μὲν οὐδὲν ἂν Σ: celeri οἴεσθε οἳ μὲν οὐδὲν ἂν αὐτὸν ἐδυνήθησαν ποιῆσαι. 14, 3. αἰτιωμένων καὶ κρίνειν βουλομένων ἐκ. FΥΩuv. 15, 3. δήπου] που FΩv.

τοίνυν Φίλιππος ἐξ ἀρχῆς, ἄρτι τῆς εἰρήνης γεγονυίας,
οὔπω Διοπείθους στρατηγοῦντος οὐδὲ τῶν ὄντων ἐν Χεῤ-
ῥονήσῳ νῦν ἀπεσταλμένων, Σέῤῥιον καὶ Δορίσκον κατε-
λάμβανε καὶ τοὺς ἐκ Σεῤῥίου τείχους καὶ Ἱεροῦ ὄρους
στρατιώτας ἐξέβαλλεν, οὓς ὁ ὑμέτερος στρατηγὸς ἐγκα-
τέστησεν. καίτοι ταῦτα πράττων τί ἐποίει; εἰρήνην μὲν
16γὰρ ὀμωμόκει. καὶ μηδεὶς εἴπῃ, τί δὲ ταῦτ᾽ ἐστίν, ἢ τί
τούτων μέλει τῇ πόλει; εἰ μὲν γὰρ μικρὰ ταῦτά ἐστιν
ἢ μηδὲν ὑμῖν αὐτῶν ἔμελεν, ἄλλος ἂν εἴη λόγος οὗτος·
τὸ δ᾽ εὐσεβὲς καὶ τὸ δίκαιον ἄν τ᾽ ἐπὶ μικροῦ τις ἄν τ᾽
ἐπὶ μείζονος παραβαίνῃ, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν. φέρε
δὴ νῦν, ἡνίκ᾽ εἰς Χεῤῥόνησον, ἣν βασιλεὺς καὶ πάντες
οἱ Ἕλληνες ὑμετέραν ἐγνώκασιν εἶναι, ξένους εἰσπέμπει
καὶ βοηθεῖν ὁμολογεῖ καὶ ἐπιστέλλει ταῦτα, τί ποιεῖ;
17φησὶ μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν, ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω ταῦτα 115
ποιοῦντα ἐκεῖνον ὁμολογεῖν ἄγειν τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην,
ὥστε καὶ Μεγάρων ἁπτόμενον καὶ ἐν Εὐβοίᾳ τυραννίδα
κατασκευάζοντα καὶ νῦν ἐπὶ Θρᾴκην παριόντα καὶ τὰ
ἐν Πελοποννήσῳ σκευωρούμενον καὶ πάνθ᾽, ὅσα πράττει
μετὰ τῆς δυνάμεως, ποιοῦντα λύειν φημὶ τὴν εἰρήνην
καὶ πολεμεῖν ὑμῖν, εἰ μὴ καὶ τοὺς τὰ μηχανήματα ἐφι-
στάντας εἰρήνην ἄγειν φήσετε, ἕως ἂν αὐτὰ τοῖς τείχεσιν
ἤδη προσαγάγωσιν. ἀλλ᾽ οὐ φήσετε· ὁ γάρ, οἷς ἂν ἐγὼ
ληφθείην, ταῦτα πράττων καὶ κατασκευαζόμενος, οὗτος
18ἐμοὶ πολεμεῖ, κἂν μήπω βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ. τίσιν οὖν
ὑμεῖς κινδυνεύσαιτ᾽ ἄν, εἴ τι γένοιτο; τῷ τὸν Ἑλλήσπον-
τον ὑμῶν ἀλλοτριωθῆναι, τῷ Μεγάρων καὶ τῆς Εὐβοίας
τὸν πολεμοῦνθ᾽ ὑμῖν γενέσθαι κύριον, τῷ Πελοποννησίους

v. 2. ὄντων post νῦν ponunt FΥΩυν. 3. ἐλάμβανε Σ. 4. σεῤῥείου Σ. 5. ἐξέβαλεν Ωυν. ἡμέτερος υν. κατέστησεν FΣΥΩυν. 6. καίτοι ταῦτα] καὶ τοιαῦτα Υ.
16, 1. ὀμώμόκει Σ: ὠμωμόκει ς. δὲ] δαὶ F. 2. ἐστιν om Σ.
οις οσι
4. μικρου — μείζονος F. 7. εἰσπέμπειν F. 17, 1. φῆις Σ.
ωι ς
τοσούτου F, τοσούτωι Σ. 2. ἄγειν ὁμολογεῖν Σ. 4. θράικην F. 6. τῆς om Ω. 9. προσάγωσιν Σ. 18, 3. ὑμῶν om Σ.

τἀκείνου φρονῆσαι. εἶτα τὸν τοῦτο τὸ μηχάνημα ἐπὶ τὴν
πόλιν ἱστάντα, τοῦτον εἰρήνην ἄγειν ἐγὼ φῶ πρὸς ὑμᾶς;
19 πολλοῦ γε καὶ δέω, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνεῖλε Φωκέας,
ἀπὸ ταύτης ἔγωγ' αὐτὸν πολεμεῖν ὁρίζομαι. ὑμᾶς δέ,
ἐὰν μὲν ἀμύνησθε ἤδη, σωφρονήσειν φημί, ἐὰν δὲ ἀνα-
βάλλησθε, οὐδὲ τοῦθ' ὅταν βούλησθε δυνήσεσθε ποιῆσαι.
καὶ τοσοῦτόν γε ἀφέστηκα τῶν ἄλλων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
τῶν συμβουλευόντων, ὥστε οὐδὲ δοκεῖ μοι περὶ Χεῤῥο-
20 νήσου νῦν σκοπεῖν οὐδὲ Βυζαντίου, ἀλλ' ἐπαμῦναι μὲν
τούτοις, καὶ διατηρῆσαι μή τι πάθωσι, καὶ τοῖς οὖσιν ἐκεῖ
νῦν στρατιώταις πάνθ' ὅσων ἂν δέωνται ἀποστεῖλαι, βου-
λεύεσθαι μέντοι περὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ὡς ἐν κιν- 116
δύνῳ μεγίστῳ καθεστώτων. βούλομαι δ' εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς
ἐξ ὧν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων οὕτω φοβοῦμαι, ἵν' εἰ μὲν
ὀρθῶς λογίζομαι, μετάσχητε τῶν λογισμῶν καὶ πρόνοιάν
τιν' ὑμῶν γ' αὐτῶν, εἰ μὴ καὶ τῶν ἄλλων ἄρα βούλε-
σθε, ποιήσησθε, ἂν δὲ ληρεῖν καὶ τετυφῶσθαι δοκῶ,
μήτε νῦν μήτ' αὖθις ὡς ὑγιαίνοντί μοι προσέχητε.
21 Ὅτι μὲν δὴ μέγας ἐκ μικροῦ καὶ ταπεινοῦ τὸ κατ'
ἀρχὰς ὁ Φίλιππος ηὔξηται, καὶ ἀπίστως καὶ στασιαστι-
κῶς ἔχουσι πρὸς αὑτοὺς οἱ Ἕλληνες, καὶ ὅτι πολλῷ πα-
ραδοξότερον ἦν τοσοῦτον αὐτὸν ἐξ ἐκείνου γενέσθαι ἢ
νῦν, ὅθ' οὕτω πολλὰ προείληφε, καὶ τὰ λοιπὰ ὑφ' αὑτῷ
ποιήσασθαι, καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτ' ἂν ἔχοιμι διεξελθεῖν,
22 παραλείψω. ἀλλ' ὁρῶ συγκεχωρηκότας ἅπαντας ἀνθρώ-
πους, ἀφ' ὑμῶν ἀρξαμένους, αὐτῷ, ὑπὲρ οὗ τὸν ἄλλον

v. 2. ἱστάντα Σ, ἐφιστάντα καὶ κατασκευάζοντα Ω, ἐφιστάντα καὶ
κ τ
παρασκευάζοντα Tu, ἐφιστάντα καὶ παρασκευάζοντα Fv. ἡμᾶς FΥv.
19, 1. δέω] δεῖ FΣΥΩuv. 2. ὁρίζομαι πολεμεῖν FΥΩuv.
νεῖν
3. μὲν om Σ. σωφρονήσειν F, σωφρονεῖν ΥΩu et corr v.
ἀναβάλησθε u, ἀναλάβησθε Ω, ἐάσητε Σ. 20, 1. μὲν] μὲν τοῖς Ω.
2. καὶ τοῖς — ἀποστεῖλαι om Σ. 3. στρατηγοῖς FΥΩuv.
5. μεγαλωι Σ. καθεστώτων Σ: ceteri καθεστηκότων. 7. λο-
γίζωμαι uv. 8. μὴ καὶ] καὶ μὴ FΩuv. βούλησθε FΥ. 9. λη-
οὺς
ρεῖν] λοιδορεῖν Ωuv. 21, 2. ὁ om Σ. 3. αὐτον uv.

ἅπαντα χρόνον ἅπαντες οἱ πόλεμοι γεγόνασιν οἱ Ἑλλη-
νικοί. τί οὖν ἐστὶ τοῦτο; τὸ ποιεῖν ὅ τι βούλεται, καὶ
καθ' ἕνα οὑτωσὶ περικόπτειν καὶ λωποδυτεῖν τῶν Ἑλλή-
23 νων, καὶ καταδουλοῦσθαι τὰς πόλεις ἐπιόντα. καίτοι
προστάται μὲν ὑμεῖς ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ τρία τῶν Ἑλ-
λήνων ἐγένεσθε, προστάται δὲ τριάκοντα ἑνὸς δέοντα Λα-
κεδαιμόνιοι· ἴσχυσαν δέ τι καὶ Θηβαῖοι τοὺς τελευταίους
τουτουσὶ χρόνους μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην. ἀλλ'
ὅμως οὔθ' ὑμῖν οὔτε Θηβαίοις οὔτε Λακεδαιμονίοις οὐ-
δεπώποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συνεχωρήθη τοῦθ' ὑπὸ
τῶν Ἑλλήνων, ποιεῖν ὅ τι βούλοισθε, οὐδὲ πολλοῦ δεῖ,
24 ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὑμῖν, μᾶλλον δὲ τοῖς τότ' οὖσιν Ἀθη-
ναίοις, ἐπειδή τισιν οὐ μετρίως ἐδόκουν προσφέρεσθαι, 117
πάντες ᾤοντο δεῖν, καὶ οἱ μηδὲν ἐγκαλεῖν ἔχοντες αὐτοῖς,
μετὰ τῶν ἠδικημένων πολεμεῖν, καὶ πάλιν Λακεδαιμονίοις
ἄρξασι καὶ παρελθοῦσιν εἰς τὴν αὐτὴν δυναστείαν ὑμῖν,
ἐπειδὴ πλεονάζειν ἐπεχείρουν καὶ πέρα τοῦ μετρίου τὰ
καθεστηκότα ἐκίνουν, πάντες εἰς πόλεμον κατέστησαν,
25 καὶ οἱ μηδὲν ἐγκαλοῦντες αὐτοῖς. καὶ τί δεῖ τοὺς ἄλλους
λέγειν; ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὐδὲν ἂν
εἰπεῖν ἔχοντες ἐξ ἀρχῆς ὅ τι ἠδικούμεθ' ὑπ' ἀλλήλων,
ὅμως ὑπὲρ ὧν τοὺς ἄλλους ἀδικουμένους ἑωρῶμεν, πολε-
μεῖν ᾠόμεθα δεῖν. καίτοι πάνθ' ὅσα ἐξημάρτηται καὶ Λα-
κεδαιμονίοις ἐν τοῖς τριάκοντ' ἐκείνοις ἔτεσι καὶ τοῖς ἡμε-
τέροις προγόνοις ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα, ἐλάττονά ἐστιν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν Φίλιππος ἐν τρισὶ καὶ δέκα οὐχ ὅλοις
ἔτεσιν οἷς ἐπιπολάζει ἠδίκηκε τοὺς Ἕλληνας, μᾶλλον δὲ
26 οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τούτων ἐκεῖνα. καὶ τοῦτο ἐκ βρα-
χέος λόγου ῥάδιον δεῖξαι. Ὄλυνθον μὲν δὴ καὶ Μεθώνην

v. 1. πάντες Σ, om Ω. 3. ἕνα] ἕνα ἕκαστον FΩuv.
23, 5. τουτουσὶ ante τοὺς ponit Σ. 8. βούλοισθε Σ: βού-λεσθε ς. 4. πολεμεῖν post δεῖν ponunt FΥΩuv. 5. τὴν αὐτὴν δυναστείαν Σ, τὴν δυναστείαν τὴν αὐτὴν FΥ, τὴν δυναστείαν ταύτην Ω, τὴν δυναστείαν τὴν αὐτὴν ταύτην uv. 25, 6. ὑμετέροις FΥΩuv.
7. ἐλάττον' F, ἔλαττον Ωuv et pr Υ. 26, 1. πολλοστὸν] πέμπτον ΣΩ, πολλοστὸν πέμπτον FΥuv. καὶ — δεῖξαι in mg rc Σ.

καὶ Ἀπολλωνίαν καὶ δύο καὶ τριάκοντα πόλεις ἐπὶ Θρᾴ-
κης ἐῶ, ἃς ἁπάσας οὕτως ὠμῶς ἀνῄρηκεν, ὥστε μηδ᾽ εἰ
πώποτ᾽ ᾠκήθησαν προσελθόντ᾽ εἶναι ῥᾴδιον εἰπεῖν· καὶ
τὸ Φωκέων ἔθνος τοσοῦτον ἀνῃρημένον σιωπῶ. ἀλλὰ Θετ-
ταλία πῶς ἔχει; οὐχὶ τὰς πολιτείας καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν
παρῄρηται καὶ τετραρχίας κατέστησεν, ἵνα μὴ μόνον
27 κατὰ πόλεις ἀλλὰ καὶ κατ᾽ ἔθνη δουλεύωσιν; αἱ δ᾽ ἐν
Εὐβοίᾳ πόλεις οὐκ ἤδη τυραννοῦνται, καὶ ταῦτα ἐν νήσῳ
πλησίον Θηβῶν καὶ Ἀθηνῶν; οὐ διαῤῥήδην ἐν ταῖς 118
ἐπιστολαῖς γράφει „ἐμοὶ δ᾽ ἐστὶν εἰρήνη πρὸς τοὺς ἀκούειν
ἐμοῦ βουλομένους;" καὶ οὐ γράφει μὲν ταῦτα, τοῖς δ᾽
ἔργοις οὐ ποιεῖ, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ Ἑλλήσποντον οἴχεται, πρότερον
ἧκεν ἐπ᾽ Ἀμβρακίαν, Ἦλιν ἔχει τηλικαύτην πόλιν ἐν Πε-
λοποννήσῳ, Μεγάροις ἐπεβούλευσε πρῴην, οὔθ᾽ ἡ Ἑλλὰς
28 οὔθ᾽ ἡ βάρβαρος τὴν πλεονεξίαν χωρεῖ τἀνθρώπου. καὶ
ταῦθ᾽ ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες ἅπαντες καὶ ἀκούοντες οὐ πέμ-
πομεν πρέσβεις περὶ τούτων πρὸς ἀλλήλους καὶ ἀγα-
νακτοῦμεν, οὕτω δὲ κακῶς διακείμεθα καὶ διορωρύγμεθα
κατὰ πόλεις, ὥστ᾽ ἄχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐδὲν οὔτε
τῶν συμφερόντων οὔτε τῶν δεόντων πρᾶξαι δυνάμεθα,
οὐδὲ συστῆναι, οὐδὲ κοινωνίαν βοηθείας καὶ φιλίας οὐδε-
29 μίαν ποιήσασθαι, ἀλλὰ μείζω γιγνόμενον τὸν ἄνθρωπον
περιορῶμεν, τὸν χρόνον κερδᾶναι τοῦτον ὃν ἄλλος ἀπόλ-
λυται ἕκαστος ἐγνωκώς, ὥς γ᾽ ἐμοὶ δοκεῖ, οὐχ ὅπως σωθή-
σεται τὰ τῶν Ἑλλήνων σκοπῶν οὐδὲ πράττων, ἐπεὶ ὅτι γε
ὥσπερ περίοδος ἢ καταβολὴ πυρετοῦ ἤ τινος ἄλλου κακοῦ
καὶ τῷ πάνυ πόῤῥω δοκοῦντι νῦν ἀφεστάναι προσέρχεται,
30 οὐδεὶς ἀγνοεῖ δήπου. καὶ μὴν κἀκεῖνό γε ἴστε, ὅτι ὅσα μὲν
ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἢ ὑφ᾽ ἡμῶν ἔπασχον οἱ Ἕλληνες, ἀλλ᾽

v. 2. μηδ᾽] μηδένα μηδ᾽ FΥΩuv. 3. ᾠκίσθησαν Ωuv. προσ-
ελθόντ᾽ εἶναι ῥᾴδιον Σ: ceteri εἶναι ῥᾴδιον προσελθόντα. 5. τὰς πο-
λιτείας καὶ τὰς πόλεις Σ: τὰς πόλεις καὶ τὰς πολιτείας ς. 6. τε-
τραδαρχίας ΓΥΩuv. ἵνα] παρ᾽ αὐτοῖς ἵνα FΥΩuv. 27, 3. εἰς
τὰς ἐπιστολὰς Σ. 5. ἔργοις δὲ Ωuv. 28, 3. καὶ] οὐκ Ω.
4. διωρύγμεθα Ω. 5. σήμερον Σ. 29, 3. ἐμοὶ Σ: μοι ς.
30, 1. δήπου om Σ.

οὖν ὑπὸ γνησίων γε ὄντων τῆς Ἑλλάδος ἠδικοῦντο, καὶ τὸν
αὐτὸν τρόπον ἄν τις ὑπέλαβε τοῦθ᾽, ὥσπερ ἂν εἰ υἱὸς ἐν
οὐσίᾳ πολλῇ γεγονὼς γνήσιος διῴκει τι μὴ καλῶς μηδ᾽ ὀρ-
θῶς, κατ᾽ αὐτὸ μὲν τοῦτο ἄξιον μέμψεως εἶναι καὶ κατη-
γορίας, ὡς δ᾽ οὐ προσήκων ἢ ὡς οὐ κληρονόμος τούτων ὢν
31 ταῦτα ἐποίει, οὐκ ἐνεῖναι λέγειν. εἰ δέ γε δοῦλος ἢ ὑπο- 119
βολιμαῖος τὰ μὴ προσήκοντα ἀπώλλυε καὶ ἐλυμαίνετο,
Ἡράκλεις ὅσῳ μᾶλλον δεινὸν καὶ ὀργῆς ἄξιον πάντες ἂν
ἔφασαν εἶναι! ἀλλ᾽ οὐχ ὑπὲρ Φιλίππου καὶ ὧν ἐκεῖνος πράτ-
τει νῦν, οὐχ οὕτως ἔχουσιν, οὐ μόνον οὐχ Ἕλληνος ὄντος
οὐδὲ προσήκοντος οὐδὲν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλ᾽ οὐδὲ βαρβάρου
ἐντεῦθεν ὅθεν καλὸν εἰπεῖν, ἀλλ᾽ ὀλέθρου Μακεδόνος, ὅθεν
οὐδ᾽ ἀνδράποδον σπουδαῖον οὐδὲν ἦν πρότερον πρίασθαι.
32 Καίτοι τί τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀπολείπει; οὐ πρὸς τῷ
πόλεις [Ἑλληνίδας] ἀνῃρηκέναι τίθησι μὲν τὰ Πύθια,
τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνα, κἂν αὐτὸς μὴ παρῇ,
τοὺς δούλους ἀγωνοθετήσοντας πέμπει; κύριος δὲ Πυ-
λῶν καὶ τῶν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας παρόδων ἐστί, καὶ φρου-
ραῖς καὶ ξένοις τοὺς τόπους τούτους κατέχει; ἔχει δὲ καὶ
τὴν προμαντείαν τοῦ θεοῦ, παρώσας ἡμᾶς καὶ Θετταλοὺς
καὶ Δωριέας καὶ τοὺς ἄλλους Ἀμφικτύονας, ἧς οὐδὲ
33 τοῖς Ἕλλησιν ἅπασι μέτεστιν; γράφει δὲ Θετταλοῖς ὃν
χρὴ τρόπον πολιτεύεσθαι; πέμπει δὲ ξένους τοὺς μὲν
εἰς Πορθμόν, τὸν δῆμον ἐκβαλοῦντας τὸν Ἐρετριέων,
τοὺς δ᾽ ἐπ᾽ Ὠρεόν, τύραννον Φιλιστίδην καταστήσον-
τας; ἀλλ᾽ ὅμως ταῦθ᾽ ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες ἀνέχονται,
καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ τὴν χάλαζαν ἔμοιγε δο-
κοῦσι θεωρεῖν, εὐχόμενοι μὲν μὴ καθ᾽ ἑαυτοὺς ἕκαστοι
34 γενέσθαι, κωλύειν δὲ οὐδεὶς ἐπιχειρῶν. οὐ μόνον δ᾽ ἐφ᾽

v. 2. εἴ τις υἱὸς FΥΩuv. 4. μὲν] μέντοι Υ. ἄξιον Reiskius: libri ἄξιος. 31, 1. εἶναι (η) FΥΩuv. 3. καὶ πολλῆς ὀργῆς FΩuv. 4. ἔφασαν F, ἔφησαν Σ. 8. πρίασθαι om Σ.
32, 2. Ἑλληνίδας om FΣΥΩuv. 4. κύριος — μέτεστι in mg rc Σ. 8. ἀμφικτυόνας F. 33, 1. ὃν] ὅντινα FΩuv. 3. τὸν Ἐρ.] τῶν ἐρ. Υu. 4. καταστήσαντας u. 6. ὥσπερ Σ. τὴν] οἱ τὴν FΥΩuv. 7. μὲν om ΣΥΩuv.

οἷς ἡ Ἑλλὰς ὑβρίζεται ὑπ' αὐτοῦ, οὐδεὶς ἀμύνεται, ἀλλ'
οὐδ' ὑπὲρ ὧν αὐτὸς ἕκαστος ἀδικεῖται· τοῦτο γὰρ ἤδη
τοὔσχατόν ἐστιν. οὐ Κορινθίων ἐπ' Ἀμβρακίαν ἐλήλυθε; 120
καὶ Λευκάδα; οὐκ Ἀχαιῶν Ναύπακτον ὀμώμοκεν Αἰτω-
λοῖς παραδώσειν; οὐχὶ Θηβαίων Ἐχῖνον ἀφῄρηται; καὶ
35 νῦν ἐπὶ Βυζαντίους πορεύεται συμμάχους ὄντας; οὐχ
ἡμῶν, ἐῶ τἄλλα, ἀλλὰ Χεῤῥονήσου τὴν μεγίστην ἔχει
πόλιν Καρδίαν; ταῦτα τοίνυν πάσχοντες ἅπαντες μέλ-
λομεν καὶ μαλακιζόμεθα καὶ πρὸς τοὺς πλησίον βλέπο-
μεν, ἀπιστοῦντες ἀλλήλοις, οὐ τῷ πάντας ἡμᾶς ἀδικοῦντι.
καίτοι τὸν ἅπασιν ἀσελγῶς οὕτω χρώμενον τί οἴεσθε, ἐπει-
δὰν καθ' ἕνα ἡμῶν ἑκάστου κύριος γένηται, τί ποιήσειν;
36 Τί οὖν αἴτιον τουτωνί; οὐ γὰρ ἄνευ λόγου καὶ δι-
καίας αἰτίας οὔτε τόθ' οὕτως εἶχον ἑτοίμως πρὸς ἐλευ-
θερίαν ἅπαντες οἱ Ἕλληνες, οὔτε νῦν πρὸς τὸ δουλεύειν.
ἦν τι τότ', ἦν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς τῶν πολλῶν δια-
νοίαις, ὃ νῦν οὐκ ἔστιν, ὃ καὶ τοῦ Περσῶν ἐκράτησε
πλούτου καὶ ἐλευθέραν ἦγε τὴν Ἑλλάδα καὶ οὔτε ναυμα-
χίας οὔτε πεζῆς μάχης οὐδεμιᾶς ἡττᾶτο, νῦν δ' ἀπολωλὸς
ἅπαντα λελύμανται καὶ ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε τὰ τῶν
37 Ἑλλήνων πράγματα. τί οὖν ἦν τοῦτο; οὐδὲν ποικίλον
οὐδὲ σοφόν, ἀλλ' ὅτι τοὺς παρὰ τῶν ἄρχειν ἀεὶ βουλο-
μένων ἢ διαφθείρειν τὴν Ἑλλάδα χρήματα λαμβάνοντας
ἅπαντες ἐμίσουν, καὶ χαλεπώτατον ἦν τὸ δωροδοκοῦντα
ἐξελεγχθῆναι, καὶ τιμωρίᾳ μεγίστῃ τοῦτον ἐκόλαζον, καὶ
38 παραίτησις οὐδεμία ἦν οὐδὲ συγγνώμη. τὸν οὖν καιρὸν
ἑκάστου τῶν πραγμάτων, ὃν ἡ τύχη καὶ τοῖς ἀμελοῦσι
κατὰ τῶν προσεχόντων καὶ τοῖς μηδὲν ἐθέλουσι ποιεῖν
κατὰ τῶν πάντα ἃ προσήκει πραττόντων πολλάκις πα- 121

v. 4. ναύπακτον ἀφελόμενος ὀμ. FTΩuv. 35, 5. οὐ τῶι Σ et pr T: οὕτω ς. πάντας] φανερῶς πάντας FTΩuv. ἀδικοῦντι Σ, ἀδικοῦντος FΩuv et corr T. 7. καθ' ἕνα] ἑνὸς FTΩuv. τί om F. 36, 1. τούτων T. 3. ἅπαντες om Σ. 8. τὰ τῶν Ἑλλήνων] πάντα τὰ Σ. 37, 1. οὐδὲν — ὅτι om T et pr Σ. 2. ἀεὶ om pr Σ. 3. ἢ] ἢ καὶ FTΩuv. 5. τοῦτον om u. καὶ παραίτ. — συγγνώμη om et pr Σ 38, 2. καὶ τοῖς — πραττόντων om T et pr Σ.

ρασκευάζει, οὐκ ἦν πρίασθαι παρὰ τῶν λεγόντων οὐδὲ
τῶν στρατηγούντων, οὐδὲ τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμόνοιαν,
οὐδὲ τὴν πρὸς τοὺς τυράννους καὶ τοὺς βαρβάρους ἀπι-
39 στίαν, οὐδ' ὅλως τῶν τοιούτων οὐδέν. νῦν δ' ἅπανθ'
ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἐκπέπραται ταῦτα, ἀντεισῆκται δὲ ἀντὶ
τούτων, ὑφ' ὧν ἀπόλωλε καὶ νενόσηκεν ἡ Ἑλλάς. ταῦτα
δ' ἐστὶ τί; ζῆλος, εἴ τις εἴληφέ τι· γέλως, ἂν ὁμολογῇ·
συγγνώμη τοῖς ἐλεγχομένοις· μῖσος, ἂν τούτοις τις ἐπι-
40 τιμᾷ· τἆλλα πάνθ' ὅσα ἐκ τοῦ δωροδοκεῖν ἤρτηται. ἐπεὶ
τριήρεις γε καὶ σωμάτων πλῆθος καὶ χρημάτων πρόσο-
δοι καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς ἀφθονία, καὶ τἆλλα οἷς
ἄν τις ἰσχύειν τὰς πόλεις κρίνοι, νῦν ἅπασι καὶ πλείω
καὶ μείζω ἐστὶ τῶν τότε πολλῷ. ἀλλ' ἅπαντα ταῦτ' ἄχρη-
στα ἄπρακτα ἀνόνητα ὑπὸ τῶν πωλούντων γίγνεται.

41 Ὅτι δ' οὕτω ταῦτ' ἔχει, τὰ μὲν νῦν ὁρᾶτε δήπου καὶ
οὐδὲν ἐμοῦ προσδεῖσθε μάρτυρος· τὰ δ' ἐν τοῖς ἄνωθεν
χρόνοις ὅτι τἀναντία εἶχεν, ἐγὼ δηλώσω, οὐ λόγους ἐμαυ-
τοῦ λέγων, ἀλλὰ γράμματα τῶν προγόνων τῶν ὑμετέρων
δεικνύων, ἃ κεῖνοι κατέθεντο εἰς στήλην χαλκῆν γρά-
ψαντες εἰς ἀκρόπολιν, οὐχ ἵνα αὐτοῖς ᾖ χρήσιμα (καὶ
γὰρ ἄνευ τούτων τῶν γραμμάτων τὰ δέοντα ἐφρόνουν)
ἀλλ' ἵν' ὑμεῖς ἔχητε ὑπομνήματα καὶ παραδείγματα ὡς
42 ὑπὲρ τῶν τοιούτων σπουδάζειν προσήκει. τί οὖν λέγει
τὰ γράμματα; Ἄρθμιος, φησίν, ὁ Πυθώνακτος ὁ Ζε-
λείτης ἄτιμος ἔστω καὶ πολέμιος τοῦ δήμου τοῦ Ἀθη-
ναίων καὶ τῶν συμμάχων αὐτὸς καὶ γένος. εἶθ' ἡ αἰτία
γέγραπται, δι' ἣν τοῦτ' ἐγένετο· ὅτι τὸν χρυσὸν τὸν ἐκ 122

v. 3. τυράννους — βαρβάρους] βαρβάρους — τυράννους Ωυν.
39, 1. τῶν τοιούτων] τοιοῦτον Σ. 5. συγγνώμη τοῖς ἐλεγχομέ-
νοις om pr Σ. 40, 2. πρόσοδοι (ς) F, om pr Σ. 4. κρίνη Ωαν.
ἅπαντα (σι) F, ἅπαντα ΥΩυν. 41, 3. τἀναντία τούτων εἶχεν FΩυν.
4. γραμμάτων Ω. 5. δεικνύων om pr Σ. κεῖνοι Σ: ceteri
ἐκεῖνοι. 6. οὐχ ἵνα — τὰ γράμματα om pr Σ. 7. εὐφρόνουν
mg Σ. 8. παραδ. καὶ ὑπομν. mg Σ. 42, 2. ἀρίθμιος Σ et alii.
ὁ ante Ζελείτης om Σ. 3. ἔστω supra versum rc Σ.
τοῦ Ἀθ.] τῶν ἀθ. FΥυν. 5. προσγέγραπται FΥΩυν.
τοῦτ' (α) F, ταῦτ' Σ.

Μήδων εἰς Πελοπόννησον ἤγαγεν. ταῦτ᾽ ἐστὶ τὰ γράμ-
43 ματα. λογίζεσθε δὴ πρὸς θεῶν καὶ θεωρεῖτε παρ᾽ ὑμῖν
αὐτοῖς, τίς ἦν ποθ᾽ ἡ διάνοια τῶν τότε Ἀθηναίων τῶν
ταῦτα ποιούντων, ἢ τί τὸ ἀξίωμα. ἐκεῖνοι Ζελείτην τινὰ
Ἄρθμιον δοῦλον βασιλέως (ἡ γὰρ Ζέλειά ἐστι τῆς Ἀσίας),
ὅτι τῷ δεσπότῃ διακονῶν χρυσίον ἤγαγεν εἰς Πελοπόν-
νησον, οὐκ Ἀθήναζε, ἐχθρὸν αὐτῶν ἀνέγραψαν καὶ τῶν
44 συμμάχων αὐτὸν καὶ γένος, καὶ ἀτίμους. τοῦτο δ᾽ ἐστὶν
οὐχ ἣν ἄν τις οὑτωσὶ φήσειεν ἀτιμίαν· τί γὰρ τῷ Ζε-
λείτῃ, εἰ τῶν Ἀθήνησι κοινῶν μὴ μεθέξειν ἔμελλεν;
ἀλλ᾽ οὐ τοῦτο λέγει, ἀλλ᾽ ἐν τοῖς φονικοῖς γέγραπται νό-
μοις, ὑπὲρ ὧν ἂν μὴ διδῷ [δίκας] φόνου δικάσασθαι
ἀλλ᾽ εὐαγὲς ᾖ τὸ ἀποκτεῖναι, „καὶ ἄτιμος" φησὶ „τε-
θνάτω." τοῦτο δὴ λέγει, καθαρὸν τὸν τούτων τινὰ ἀπο-
45 κτείναντα εἶναι. οὐκοῦν ἐνόμιζον ἐκεῖνοι τῆς πάντων τῶν
Ἑλλήνων σωτηρίας αὐτοῖς ἐπιμελητέον εἶναι· οὐ γὰρ ἂν
αὐτοῖς ἔμελεν, εἴ τις ἐν Πελοποννήσῳ τινὰς ὠνεῖται
καὶ διαφθείρει, μὴ τοῦθ᾽ ὑπολαμβάνουσιν· ἐκόλαζον δ᾽
οὕτω καὶ ἐτιμωροῦντο οὓς αἴσθοιντο δωροδοκοῦντας, ὥστε
καὶ στηλίτας ποιεῖν. ἐκ δὲ τούτων εἰκότως τὰ τῶν Ἑλ-
λήνων ἦν τῷ βαρβάρῳ φοβερά, οὐχ ὁ βάρβαρος τοῖς
46 Ἕλλησιν. ἀλλ᾽ οὐ νῦν· οὐ γὰρ οὕτως ἔχεθ᾽ ὑμεῖς οὔτε
πρὸς τὰ τοιαῦτα οὔτε πρὸς τἆλλα, ἀλλὰ πῶς; ἴστε αὐ-
τοί· τί γὰρ δεῖ περὶ πάντων ὑμῶν κατηγορεῖν; παρα- 123
πλησίως δὲ καὶ οὐδὲν βέλτιον ὑμῶν ἅπαντες οἱ λοιποὶ
Ἕλληνες. διόπερ φημὶ ἔγωγε καὶ σπουδῆς πολλῆς καὶ

v. 1. τῶν μήδων FΥΩuv. ἤγαγεν] ἤγαγεν οὐκ Ἀθήναζε FΩuv. 43, 1. θεῶν] διὸς καὶ θεῶν FΩuv. καὶ θεωρεῖτε παρ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς om Σ. 2. τότε ante ταῦτα ponit Σ. 44, 1. ἀτίμους] ἀτίμους εἶναι FΩuv. 2. τις οὑτωσί Σ: οὑτωσί τις ς. ζελείτῃ τοῦτ᾽ ἔμελεν εἰ FΥΩuv. quae omisi cum Σ, Harpocrationis quoque codices omittunt (v. Ἄτιμος). 3. εἰ ante μὴ ponit pr Σ. Ἀθήνησι] litteras ησι corr habet Σ. 4. ἀλλ᾽ οὐ τοῦτο λέγει om pr Σ. 5. δίκας in mg ponit Υ, expungit v. 6. ἀλλ᾽ — ἀποκτεῖναι om pr ΣΥ. 45, 1. πάντων Σ: ἁπάντων ς. 4. καὶ Σ: ceteri ἢ. μὴ] εἰ μὴ Σ in litura. 5. οὓς] οὓς ἂν FΩuv. δωροδοκοῦντας om Σ. 46, 2. ἴστε — τίνος om pr Σ. 3. παραπλ.] καὶ παραπλ. FΥΩuv. 4. ἅπαντες] καὶ ἅπαντες F.

βουλῆς ἀγαθῆς τὰ παρόντα πράγματα προσδεῖσθαι. τί-
νος εἵπω; κελεύετε καὶ οὐκ ὀργιεῖσθε;

ΕΚ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΟΥ ΑΝΑΓΙΓΝΩΣΚΕΙ.

47 Ἔστι τοίνυν τις εὐήθης λόγος παρὰ τῶν παραμυ-
θεῖσθαι βουλομένων τὴν πόλιν, ὡς ἄρα οὔπω Φίλιππός
ἐστι τοιοῦτος οἷοί ποτ᾽ ἦσαν Λακεδαιμόνιοι, οἳ θαλάττης
μὲν ἦρχον καὶ γῆς ἁπάσης, βασιλέα δὲ σύμμαχον εἶχον,
ὑφίστατο δ᾽ οὐδὲν αὐτούς· ἀλλ᾽ ὅμως ἠμύνατο κἀκείνους
ἡ πόλις καὶ οὐκ ἀνηρπάσθη. ἐγὼ δὲ ἁπάντων ὡς ἔπος
εἰπεῖν πολλὴν εἰληφότων ἐπίδοσιν, καὶ οὐδὲν ὁμοίων
ὄντων τῶν νῦν τοῖς πρότερον, οὐδὲν ἡγοῦμαι πλέον ἢ τὰ
48 τοῦ πολέμε κεκινῆσθαι καὶ ἐπιδεδωκέναι. πρῶτον μὲν γὰρ
ἀκούω Λακεδαιμονίους τότε καὶ πάντας τοὺς Ἕλληνας
τέτταρας μῆνας ἢ πέντε, τὴν ὡραίαν αὐτήν, ἐμβαλόντας
ἂν καὶ κακώσαντας τὴν τῶν ἀντιπάλων χώραν ὁπλίταις
καὶ πολιτικοῖς στρατεύμασιν ἀναχωρεῖν ἐπ᾽ οἴκου πάλιν·
οὕτω δ᾽ ἀρχαίως εἶχον, μᾶλλον δὲ πολιτικῶς, ὥστε οὐδὲ
χρημάτων ὠνεῖσθαι παρ᾽ οὐδενὸς οὐδέν, ἀλλ᾽ εἶναι νό-
49 μιμόν τινα καὶ προφανῆ τὸν πόλεμον. νυνὶ δ᾽ ὁρᾶτε μὲν
δήπου τὰ πλεῖστα τοὺς προδότας ἀπολωλεκότας, οὐδὲν
δ᾽ ἐκ παρατάξεως οὐδὲ μάχης γιγνόμενον· ἀκούετε δὲ
Φίλιππον οὐχὶ τῷ φάλαγγα ὁπλιτῶν ἄγειν βαδίζονθ᾽ ὅποι
βούλεται, ἀλλὰ τῷ ψιλούς, ἱππέας, τοξότας, ξένους, τοι-
50 οῦτον ἐξηρτῆσθαι στρατόπεδον. ἐπειδὰν δ᾽ ἐπὶ τούτοις
πρὸς νοσοῦντας ἐν αὑτοῖς προσπέσῃ καὶ μηδεὶς ὑπὲρ 124
τῆς χώρας δι᾽ ἀπιστίαν ἐξίῃ, μηχανήματ᾽ ἐπιστήσας πο-

v. 3. ἐκ — ἀναγιγνώσκει FΣΥ, ἀνάγνωσις γραμματείου mg F, om Ωuv. 47, 3. τοιοῦτος om Σ. 5. οὐδεν (εις) F, οὐδεὶς Ωuv. 6. ἁπάντων om pr Ω. 48, 1. (ἐπι) υποδεδωκέναι Ω, ὑποδεδωκέναι uv. 2. Ἕλληνας γρ FΣΥ, ἄλλους FΣΥΩuv. 3. αὐτὴν] αὐτὴν στρατεύεσθαι καὶ τοῦτον τὸν χρόνον γρ Υ et rc mg Σ. 4. ἂν om FΩuv. τῶν ἀντιπάλων om pr Σ. 6. δὲ om pr Υ. 49, 2. δήπου] ἄν που Υ. 3. οὐδ᾽ ἐκ μ. ΥΩuv. 4. φάλαγγα Σ: ceteri φάλαγγας. 50, 1. ἐξηρτησθαι (ύ) u, ἐξηρτύσθαι FΥ et corr Ω, ἐξαρτύεσθαι γρ Σ. δ᾽ ἐπὶ Σ: δὲ ς. τούτοις κρατῶν πρὸς rc ΣΥ. 2. αὐτοῖς καὶ τεταραγμένους προσπ. rc Σ.

λιορκεῖ. καὶ σιωπῶ θέρος καὶ χειμῶνα, ὡς οὐδὲν διαφέ-
51ρει, οὐδ' ἐστὶν ἐξαίρετος ὥρα τις, ἣν διαλείπει. ταῦτα
μέντοι πάντας εἰδότας καὶ λογιζομένους οὐ δεῖ προσέ-
σθαι τὸν πόλεμον εἰς τὴν χώραν, οὐδ' εἰς τὴν εὐήθειαν
τὴν τοῦ τότε πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου βλέποντας
ἐκτραχηλισθῆναι, ἀλλ' ὡς ἐκ πλείστου φυλάττεσθαι τοῖς
πράγμασι καὶ ταῖς παρασκευαῖς, ὅπως οἴκοθεν μὴ κινή-
σεται σκοποῦντας, οὐχὶ συμπλακέντας διαγωνίζεσθαι.
52πρὸς μὲν γὰρ πόλεμον πολλὰ φύσει πλεονεκτήμαθ' ἡμῖν
ὑπάρχει, ἄν περ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ποιεῖν ἐθέλωμεν ἃ
δεῖ, ἡ φύσις τῆς ἐκείνου χώρας, ἧς ἄγειν καὶ φέρειν ἔστι
πολλὴν καὶ κακῶς ποιεῖν, ἄλλα μυρία· εἰς δὲ ἀγῶνα ἄμει-
νον ἡμῶν ἐκεῖνος ἤσκηται.
53 Οὐ μόνον δὲ δεῖ ταῦτα γιγνώσκειν, οὐδὲ τοῖς ἔργοις
ἐκεῖνον ἀμύνεσθαι τοῖς τοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ τῷ λογι-
σμῷ καὶ τῇ διανοίᾳ τοὺς παρ' ὑμῖν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντας
μισῆσαι, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐκ ἔνεστι τῶν ἔξω τῆς πό-
λεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει
54κολάσητε ὑπηρετοῦντας ἐκείνοις. ὃ μὰ τὸν Δία καὶ τοὺς
ἄλλους θεοὺς οὐ δύνασθε ὑμεῖς ποιῆσαι οὐδὲ βούλεσθε,
ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀφῖχθε μωρίας ἢ παρανοίας ἢ οὐκ ἔχω
τί λέγω (πολλάκις γάρ ἔμοιγ' ἐπελήλυθε καὶ τοῦτο φο-
βεῖσθαι, μή τι δαιμόνιον τὰ πράγματα ἐλαύνῃ), ὥστε
λοιδορίας ἢ φθόνου ἢ σκώμματος, ἧς τινὸς ἂν τύχητε
ἕνεκ' αἰτίας ἀνθρώπους μισθωτούς, ὧν οὐδ' ἂν ἀρνηθεῖεν
ἔνιοι ὡς οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι, λέγειν κελεύετε, καὶ γελᾶτε, 125
55ἄν τισι λοιδορηθῶσιν. καὶ οὐχί πω τοῦτο δεινόν, καίπερ

v. 1. οὐδὲν αὐτῷ διαφέρει mg ΥΩ. 51, 2. καὶ λογιζομένους οὐ δεῖ Σ: celeri δεῖ καὶ λογιζομένους μή. προέσθαι FΥΩuv, προσδέ-μη-χεσθαι mg Ω. 3. οὐδ' Σ, οὐδ' F: μηδ' ς. 6. κινήσηται ΣΩuv, κινήσηται F. 52, 1. ὑμῖν Σ. 3. ἧς] ἢ pr Σ. ἔστι πολλὴν] εις την πόλιν pr Σ. 53, 2. ἐκεῖνα Ω. 3. ἡμῖν FΥΩuv. 4. ἔξω om ΣΥ. 54, 1. ἐκείνοις Σ: ἐκείνῳ ς. 2. δυνήσεσθε Σ. οὐδὲ βούλεσθε om pr Σ. 3. παροινίας Ω. 5. ἐλαύνει FΥ. 6. ἢ om Σ. φόνου Σ. ἢ om Σ. σκώμμ. ἢ ἡστινὸς Υu. 7. ἕνεκ' om FΥΩuv. 55, 1. πω post τοῦτο ponunt FΥΩuv.

ὂν δεινόν· ἀλλὰ καὶ μετὰ πλείονος ἀσφαλείας πολιτεύ-
εσθαι δεδώκατε τούτοις ἢ τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν λέγουσιν. καί-
τοι θεάσασθε ὅσας συμφορὰς παρασκευάζει τὸ τῶν τοι-
ούτων ἐθέλειν ἀκροᾶσθαι. λέξω δ' ἔργα ἃ πάντες εἴσεσθε.

56 Ἦσαν ἐν Ὀλύνθῳ τῶν ἐν τοῖς πράγμασι τινὲς μὲν
Φιλίππου καὶ πάνθ' ὑπηρετοῦντες ἐκείνῳ, τινὲς δὲ τοῦ
βελτίστου καὶ ὅπως μὴ δουλεύσουσιν οἱ πολῖται πράτ-
τοντες. πότεροι δὴ τὴν πατρίδα ἐξώλεσαν; ἢ πότεροι
τοὺς ἱππέας προὔδοσαν, ὧν προδοθέντων Ὄλυνθος ἀπώ-
λετο; οἱ τὰ Φιλίππου φρονοῦντες καὶ ὅτ' ἦν ἡ πόλις τοὺς
τὰ βέλτιστα λέγοντας συκοφαντοῦντες καὶ διαβάλλον-
τες οὕτως, ὥστε τόν γ' Ἀπολλωνίδην καὶ ἐκβαλεῖν ὁ δῆ-
μος ὁ τῶν Ὀλυνθίων ἐπείσθη.

57 Οὐ τοίνυν παρὰ τούτοις μόνοις τὸ ἔθος τοῦτο πάντα
κακὰ εἰργάσατο, ἄλλοθι δ' οὐδαμοῦ· ἀλλ' ἐν Ἐρετρίᾳ,
ἐπειδὴ ἀπαλλαγέντος Πλουτάρχου καὶ τῶν ξένων ὁ δῆ-
μος εἶχε τὴν πόλιν καὶ τὸν Πορθμόν, οἱ μὲν ἐφ' ὑμᾶς
ἦγον τὰ πράγματα, οἱ δ' ἐπὶ Φίλιππον. ἀκούοντες δὲ τούτων
τὰ πολλά, μᾶλλον δὲ πάντα οἱ ταλαίπωροι καὶ δυστυχεῖς
Ἐρετριεῖς τελευτῶντες ἐπείσθησαν τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν λέγον-
58 τας ἐκβαλεῖν. καὶ γάρ τοι πέμψας Ἱππόνικον ὁ σύμμαχος
καὶ φίλος αὐτοῖς Φίλιππος καὶ ξένους χιλίους, τὰ τείχη περιεῖ-
λε τοῦ Πορθμοῦ καὶ τρεῖς κατέστησε τυράννους, Ἵππαρχον,
Αὐτομέδοντα, Κλείταρχον· καὶ μετὰ ταῦτ' ἐξελήλακεν ἐκ
τῆς χώρας δὶς ἤδη βουλομένους σώζεσθαι, τότε μὲν πέμψας
τοὺς μετ' Εὐρυλόχου ξένους, πάλιν δὲ τοὺς μετὰ Παρμενίωνος. 126

59 Καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ἀλλ' ἐν Ὠρεῷ Φιλιστί-
δης μὲν ἔπραττε Φιλίππῳ καὶ Μένιππος καὶ Σωκράτης
καὶ Θόας καὶ Ἀγαπαῖος, οἵπερ νῦν ἔχουσι τὴν πόλιν

56, 1. τοῖς om Ω. μὲν τὰ φιλίππου φρονοῦντες καὶ FΩuv. 2. τοῦ] οἱ τοῦ Σ. 3. δουλεύσουσιν FΥΩuv: δουλεύσωσιν ς. 4. ἐξώλεσαν Σ, ἀπώλεσαν (ἐξ) F: ceteri ἀπώλεσαν. 57, 1. μόνον Σ. 3. ἐπειδή γε ἀπ. FΥΩuv. τοῦ πλουτάρχου Ωuv. 5. δὲ om Ωuv. 6. δὲ πάντα om pr Σ. 58, 1. ὁ et 2. καὶ φίλος om pr Σ. 5. τότε — Παρμενίωνος om pr Σ. 59, 1. Φιλιστίδης FΥΩuv: Φιλιστείδης ς. sic et infra.

(καὶ ταῦτ' ᾔδεσαν ἅπαντες), Εὐφραῖος δέ τις, ἄνθρω-
πος καὶ παρ' ἡμῖν ποτ' ἐνθάδε οἰκήσας, ὅπως ἐλεύθεροι
60 καὶ μηδενὸς δοῦλοι ἔσονται. οὗτος τὰ μὲν ἄλλα ὡς ὑβρί-
ζετο καὶ προεπηλακίζετο ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ τῶν Ὠρει-
τῶν, πολλὰ ἂν εἴη λέγειν· ἐνιαυτῷ δὲ πρότερον τῆς ἁλώ-
σεως ἐνέδειξεν ὡς προδότην τὸν Φιλιστίδην καὶ τοὺς
μετ' αὐτοῦ, αἰσθόμενος ἃ πράττουσιν. συστραφέντες δὲ
ἄνθρωποι πολλοὶ καὶ χορηγὸν ἔχοντες Φίλιππον καὶ πρυ-
τανευόμενοι παρ' ἐκείνου, ἀπάγουσι τὸν Εὐφραῖον εἰς
61 τὸ δεσμωτήριον ὡς συνταράττοντα τὴν πόλιν. ὁρῶν δὲ
ταῦθ' ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὠρειτῶν, ἀντὶ τοῦ τῷ μὲν βοη-
θεῖν τοὺς δ' ἀποτυμπανίσαι, τοῖς μὲν οὐκ ὠργίζετο, τὸν
δ' ἐπιτήδειον εἶναι ταῦτα παθεῖν ἔφη καὶ ἐπέχαιρεν. μετὰ
ταῦθ' οἱ μὲν ἐπ' ἐξουσίας ὁπόσης ἠβούλοντο ἔπραττον
ὅπως ἡ πόλις ληφθήσεται, καὶ κατεσκευάζοντο τὴν πρᾶξιν·
τῶν δὲ πολλῶν εἴ τις αἴσθοιτο, ἐσίγα καὶ κατεπέπληκτο,
τὸν Εὐφραῖον, οἷα ἔπαθε, μεμνημένος. οὕτω δ' ἀθλίως
διέκειντο, ὥςε ἐ πρότερον ἐτόλμησεν ἐδεὶς τοιέτε κακοῦ
προσιόντος ῥῆξαι φωνήν, πρὶν διασκευασάμενοι πρὸς τὰ
τείχη προσῄεσαν οἱ πολέμιοι· τηνικαῦτα δ' οἱ μὲν ἠμύ-
62 νοντο, οἱ δὲ πρεδίδοσαν. τῆς δὲ πόλεως ἕτως ἁλέσης αἰ-
σχρῶς καὶ κακῶς οἱ μὲν ἄρχουσι καὶ τυραννἕσι, τὲς τότε 127
σώζοντας αὐτὲς καὶ τὸν Εὐφραῖον ἑτοίμους ὁτιοῦν ποιεῖν
ὄντας τὲς μὲν ἐκβαλόντες τὲς δὲ ἀποκτείναντες, ὁ δ' Εὐ-
φραῖος ἐκεῖνος ἀπέσφαξεν ἑαυτόν, ἔργῳ μαρτυρήσας ὅτι δι-
καίως καὶ καθαρῶς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν ἀνθειςήκει Φιλίππῳ.
63 Τί οὖν ποτ' αἴτιον, θαυμάζετ' ἴσως, τοῦ καὶ τοὺς
Ὀλυνθίους καὶ τοὺς Ἐρετριεῖς καὶ τοὺς Ὠρείτας ἥδιον
πρὸς τοὺς ὑπὲρ Φιλίππου λέγοντας ἔχειν ἢ τοὺς ὑπὲρ
ἑαυτῶν; ὅπερ καὶ παρ' ὑμῖν, ὅτι τοῖς μὲν ὑπὲρ τε βελ-

v. 2. ἡμῖν Σ: ceteri ὑμῖν. 60, 2. τοῦ τῶν Ὠρειτῶν om ΣΤ, τοῦ om Ω. 7. παρ' ἐκείνου om pr Σ. 61, 3. ἀποτυπανίσαι Τ, τυπανίσαι γρ F. 4. εἶναι om Σ. 5. εἴσπραττον Σ. 8. μεμνημένοι FΣ. 9. διέκειντο τῷ φόβῳ ὥστε rc Τ. 11. ἠμύνοντο (αν) Τ. 62, 2. πόλεως δὲ rc Τ. 5. ὅτι] ὅτι καὶ ΣΤ. 63, 1. τοῦ] τὸ FΣ, pr Τ, corr Ω. 4. ὑμῖν] ὑμῖν νῦν ἐστὶ rc Τ et γρ F.

τίστου λέγουσιν οὐδὲ βουλομένοις ἔνεστιν ἐνίοτε πρὸς
χάριν οὐδὲν εἰπεῖν· τὰ γὰρ πράγματ' ἀνάγκη σκοπεῖν
ὅπως σωθήσεται· οἱ δ' ἐν αὐτοῖς οἷς χαρίζονται Φιλίππῳ
64 συμπράττουσιν. εἰσφέρειν ἐκέλευον, οἱ δ' οὐδὲν δεῖν ἔφα-
σαν· πολεμεῖν καὶ μὴ πιστεύειν, οἱ δ' ἄγειν εἰρήνην, ἕως
ἐγκατελήφθησαν. τἄλλα τὸν αὐτὸν τρόπον, οἶμαι πάνθ',
ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγω· οἱ μέν, ἐφ' οἷς ἤδη χαριοῦν-
ται, ταῦτ' ἔλεγον καὶ ἐλύπουν οὐδέν, οἱ δ', ἐξ ὧν ἔμελ-
λον σωθήσεσθαι, προσῆσαν δ' ἀπέχθειαι. πολλὰ δὲ καὶ
τὰ τελευταῖα οὐχ οὕτως οὔτε πρὸς χάριν οὔτε δι' ἄγνοιαν
οἱ πολλοὶ προΐεντο, ἀλλ' ὑποκατακλινόμενοι, ἐπειδὴ τοῖς
65 ὅλοις ἡττᾶσθαι ἐνόμιζον. ὃ νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω
δέδοικα ἔγωγε μὴ πάθητε ὑμεῖς, ἐπειδὰν ἴδητε ἐν λογι-
σμοῦ μηδὲν ὑμῖν ἐνόν. καίτοι μὴ γένοιτο ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ· τεθνάναι γὰρ μυριά-
κις κρεῖττον ἢ κολακείᾳ τι ποιῆσαι Φιλίππῳ καὶ "προέ- 128
66 σθαι τῶν ὑπὲρ ὑμῶν λεγόντων τινάς. καλήν γ' οἱ πολλοὶ
νῦν ἀπειλήφασιν Ὠρειτῶν χάριν, ὅτι τοῖς Φιλίππου φί-
λοις ἐπέτρεψαν αὑτούς, τὸν δ' Εὐφραῖον ἐώθουν· καλήν
γ' ὁ δῆμος ὁ Ἐρετριέων, ὅτι τοὺς μὲν ὑμετέρους πρέ-
σβεις ἀπήλασε, Κλειτάρχῳ δ' ἐνέδωκεν αὑτόν· δουλεύουσί
γε μαστιγούμενοι καὶ στρεβλούμενοι. καλῶς Ὀλυνθίων
ἐφείσατο τῶν τὸν μὲν Λασθένη ἵππαρχον χειροτονησάν-
67 των, τὸν δὲ Ἀπολλωνίδην ἐκβαλόντων. μωρία καὶ κακία

64, 3. ἐγκατελείφθησαν Σ. 4. ἤδη om Σ et pr Υ. 5. καὶ ἐλύπουν οὐδέν in mg Υ, μὴ λυποῦν (apposito in mg καὶ) Ω: ceteri om. 6. προσῆσαν δ' ἀπέχθειαι rc mg ΣΥ, om FΩuv. 7. οὔτε — οὔτε] οὐδὲ — οὐδὲ Σ, οὔ$^{δ}$τε — ου$^{δ}$τε F. 8. προσίεντο FΣ.
65, 2. ἐγὼ Σ. ὑμεῖς — ἐνόν om pr u. ἴδητε Υ et γρ F: εἰδῆτε ς. ἐκλογιζόμενοι μηδὲν ἐν ὑμῖν Σ. 3. ἐνόν] ἐνόν· καὶ τοὺς εἰς ταῦθ' ὑπάγοντας ὑμᾶς ὁρῶν οὐκ ὀῤῥωδῶ ἀλλὰ δυσωποῦμαι· ἢ γὰρ ἐξεπίτηδες ἢ δι' ἄγνοιαν εἰς χαλεπὸν πρᾶγμα ὑπάγουσι τὴν πόλιν rc mg ΣΥ. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι] μὲν ὡς Σ. 4. γὰρ] δὲ Σ. 5. φι-λίππω$^{ου}$ι F, φιλίππου$^{ω}$ Σ. καὶ — τινάς om Σ. 66, 1. ὑμῶν] ὑμῶν αὐτῶν ς. 3. ἐώθουν] ἐμίσουν γρ Υ. 4. μὲν post ὑμετέρους ponunt FΥΩuv. 6. στρεβλούμενοι] σφαττόμενοι Σ et γρ Υ. 7. λασθένην Ω. 67, 1. ἐκβαλλόντων Ωuv.

τὰ τοιαῦτα ἐλπίζειν, καὶ κακῶς βουλευομένους καὶ μηδὲν
ὧν προσήκει ποιεῖν ἐθέλοντας, ἀλλὰ τῶν ὑπὲρ τῶν ἐχ-
θρῶν λεγόντων ἀκροωμένους, τηλικαύτην ἡγεῖσθαι πόλιν
οἰκεῖν τὸ μέγεθος, ὥστε μηδ᾽ ἂν ὁτιοῦν ᾖ δεινὸν πείσε-
68 σθαι. καὶ μὴν ἐκεῖνό γε αἰσχρόν, ὕστερόν ποτ᾽ εἰπεῖν συμ-
βάντος τινός „τίς γὰρ ἂν ᾠήθη ταῦτα γενέσθαι; νὴ τὸν
Δία, ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι, καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι."
πολλὰ ἂν εἰπεῖν ἔχοιεν Ὀλύνθιοι νῦν, ἃ τότ᾽ εἰ προεί-
δοντο, οὐκ ἂν ἀπώλοντο· πόλλ᾽ ἂν Ὠρεῖται, πολλὰ Φω-
69 κεῖς, πολλὰ τῶν ἀπολωλότων ἕκαστοι. ἀλλὰ τί τούτων
ὄφελος αὐτοῖς; ἕως ἂν σώζηται τὸ σκάφος, ἄν τε μεῖζον
ἄν τ᾽ ἔλαττον ᾖ, τότε χρὴ καὶ ναύτην καὶ κυβερνήτην
καὶ πάντ᾽ ἄνδρα ἑξῆς προθύμους εἶναι, καὶ ὅπως μήθ᾽
ἑκὼν μήτ᾽ ἄκων μηδεὶς ἀνατρέψῃ, τοῦτο σκοπεῖσθαι· ἐπει-
70 δὰν δὲ ἡ θάλαττα ὑπέρσχῃ, μάταιος ἡ σπουδή. καὶ ἡμεῖς
τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἕως ἐσμὲν σῷοι, πόλιν μεγί-
στην ἔχοντες, ἀφορμὰς πλείστας, ἀξίωμα κάλλιστον, — τί
ποιῶμεν; πάλαι τις ἡδέως ἂν ἴσως ἐρωτήσων κάθηται.
ἐγὼ νὴ Δί᾽ ἐρῶ," καὶ γράψω δέ, ὥστε ἂν βούλησθε χειρο- 129
τονήσατε. αὐτοὶ πρῶτον ἀμυνόμενοι καὶ παρασκευαζόμε-
νοι, τριήρεσι καὶ χρήμασι καὶ στρατιώταις λέγω· καὶ γὰρ
ἂν ἅπαντες δήπου δουλεύειν συγχωρήσωσιν οἱ ἄλλοι, ἡμῖν
71 γ᾽ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιστέον· ταῦτα δὴ πάντα αὐ-
τοὶ παρασκευασάμενοι καὶ ποιήσαντες τοῖς Ἕλλησι φα-
νερὰ τοὺς ἄλλους ἤδη παρακαλῶμεν, καὶ τοὺς ταῦτα δι-
δάξοντας ἐκπέμπωμεν πρέσβεις πανταχοῖ, εἰς Πελοπόν-
νησον, εἰς Ῥόδον, εἰς Χίον, ὡς βασιλέα λέγω (οὐδὲ γὰρ

v. 1. καὶ ante κακῶς om FΤΩυ. βουλευομένους αὐτὸς καὶ FΩυν.
68, 1. ἐκεῖνό FΤυν: κἀκεῖνό ς. συμβάντος τινὸς om Σ.
2. οἰηθῇ pr Τ. τὸν om Ω. 3. τὸ ante ποιῆσαι om pr Τ.
69, 2. ἕως γὰρ ἂν rc Τ. 4. ἑξῆς προθύμους Σ: ceteri ἐφεξῆς
πρόθυμον. 70, 4. ἴσως om Τ. 5. χειροτονήσετε FΣΤΩυν.
7. καὶ ante χρήμασι om FΤΩυν. 8. δήπου δουλεύειν Σ: ceteri
δουλεύειν δήπου. ἡμῖν ΣΤ: ὑμῖν ς. 71, 1. γ᾽ om Τυ. αὐτοὶ
om FΤΩυν. 2. παρεσκευασμένοι Σ. τοῖς Ἕλλησι om pr Σ.
3. παρακαλῶμεν] παραδῶμεν Σ. 4. πανταχοῖ Ω et corr ν: παν-
ταχοῦ ς. πανταχοῦ — καταστρέψασθαι in mg rc Σ. 5. Ῥόδον —
Χίον] χίον — ῥόδον Τ.

τῶν ἐκείνῳ συμφερόντων ἀφέστηκε τὸ μὴ τοῦτον ἐᾶσαι
πάντα καταστρέψασθαι), ἵν' ἐὰν μὲν πείσητε, κοινωνοὺς
ἔχητε καὶ τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἀναλωμάτων, ἄν τι δέῃ,
72 εἰ δὲ μή, χρόνους γε ἐμποιῆτε τοῖς πράγμασιν. ἐπειδὴ
γάρ ἐστι πρὸς ἄνδρα καὶ οὐχὶ συνεστώσης πόλεως ἰσχὺν
ὁ πόλεμος, οὐδὲ τοῦτ' ἄχρηστον, οὐδ' αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι
αἱ περὶ τὴν Πελοπόννησον ἐκεῖναι καὶ κατηγορίαι, ἃς
ἐγὼ καὶ Πολύευκτος ὁ βέλτιστος ἐκεινοσὶ καὶ Ἡγήσιππος
καὶ Κλειτόμαχος καὶ Λυκοῦργος καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις
περιήλθομεν, καὶ ἐποιήσαμεν ἐπισχεῖν ἐκεῖνον καὶ μήτ'
ἐπ' Ἀμβρακίαν ἐλθεῖν μήτ' ἐς Πελοπόννησον ὁρμῆσαι.
73 οὐ μέντοι λέγω μηδὲν αὐτοὺς ὑπὲρ αὐτῶν ἀναγκαῖον ἐθέ-
λοντας ποιεῖν τοὺς ἄλλους παρακαλεῖν· καὶ γὰρ εὔηθες
τὰ οἰκεῖα αὐτοὺς προϊεμένους τῶν ἀλλοτρίων φάσκειν κή-
δεσθαι, καὶ τὰ παρόντα περιορῶντας ὑπὲρ τῶν μελλόν-
των τοὺς ἄλλους φοβεῖν. οὐ λέγω ταῦτα, ἀλλὰ τοῖς μὲν
ἐν Χεῤῥονήσῳ χρήματ' ἀποστέλλειν φημὶ δεῖν καὶ τἄλλα
ὅσα ἀξιοῦσι ποιεῖν, αὐτοὺς δὲ παρασκευάζεσθαι, καὶ "πρώ- 130
τους ἃ χρὴ ποιοῦντας τότε καὶ τοὺς ἄλλους "Ἕλληνας
συγκαλεῖν συνάγειν διδάσκειν νουθετεῖν· ταῦτ' ἐστὶ πό-
74 λεως ἀξίωμα ἐχούσης ἡλίκον ὑμῖν ὑπάρχει. εἰ δ' οἴεσθε
Χαλκιδέας τὴν Ἑλλάδα σώσειν ἢ Μεγαρέας, ὑμεῖς δ' ἀπο-
δράσεσθαι τὰ πράγματα, οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε· ἀγαπητὸν γάρ,
ἂν αὐτοὶ σώζωνται τούτων ἕκαστοι. ἀλλ' ὑμῖν τοῦτο πρακτέον·
ὑμῖν οἱ πρόγονοι τοῦτο τὸ γέρας ἐκτήσαντο καὶ κατέλιπον
75 μετὰ πολλῶν καὶ μεγάλων κινδύνων. εἰ δ' ὃ βούλεται ζητῶν
ἕκαστος καθεδεῖται, καὶ ὅπως μηδὲν αὐτὸς ποιήσει σκοπῶν,
πρῶτον μὲν οὐ μή ποθ' εὕρῃ τοὺς ποιήσοντας, ἔπειτα δέ-

v. 1. τοῦτον — καταστρέψασθαι] τοῦτο — στρέψασθαι pr Ω.
72, 4. αἱ addidit Reiskius. 6. καὶ Κλειτόμαχος καὶ Λυκοῦργος om FΣΥΩuv. 8. ἀμβρικίαν F. 73, 1. μέντοιγε Ω. 3. προε-(τὸ)μένους FΣΩuv. 5. τοις F, τὸ Υ. 7. καὶ πρώτους — καὶ τοὺς] τοὺς δ' FΣΥΩuv. 74, 2. ἀποδράσεσθαι Σ: ἀποδράσεσθε. 5. τὸ γέρας in mg Υ. 75, 1. καὶ μεγάλων] καὶ καλῶν καὶ μεγάλων FΥΩuv. 2. ποιήσῃ ΥΩ. 3. οὐ] οὐδὲ ΣΥΩuv.

δοικα ὅπως μὴ πάνθ' ἅμα, ὅσα οὐ βουλόμεθα, ποιεῖν ἡμῖν ἀνάγκη γενήσεται. [εἰ γὰρ ἦσαν, εὕρηντ' ἂν πάλαι ἕνεκά γε τοῦ μηδὲν ἡμᾶς αὐτοὺς ποιεῖν ἐθέλειν· ἀλλ' οὐκ εἰσίν.]

76 Ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα λέγω, ταῦτα γράφω· καὶ οἴομαι καὶ νῦν ἔτι ἐπανορθωθῆναι ἂν τὰ πράγματα τούτων γιγνομένων. εἰ δέ τις ἔχει τούτων τι βέλτιον, λεγέτω καὶ συμβουλευέτω. ὅ τι δ' ὑμῖν δόξει, τοῦτ', ὦ πάντες θεοί, συνενέγκοι.

10.

## ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Καὶ οὗτος τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἔχει τῷ φθάνοντι καὶ πλέον οὐδὲν οὐδὲ ἴδιον, πλὴν τὸ περὶ τῆς ὁμονοίας πολίτευμα· διαφερομένων γὰρ τῶν πλουσίων πρὸς τοὺς πένητας, ὁ Δημοσθένης καταπαύειν πειρᾶται τὴν στάσιν, τῷ μὲν δήμῳ παραινῶν μὴ δημεύειν τὰς 131
τῶν πλουσίων οὐσίας, τοῖς δὲ πλουσίοις μὴ φθονεῖν τοῖς ἀπόροις τοῦ δημοσίου λήμματος. πείθει δὲ τοὺς Ἀθηναίους καὶ πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα περὶ συμμαχίας πρεσβεύεσθαι.

Καὶ σπουδαῖα νομίζων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ὧν βουλεύεσθε, καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει, πειράσομαι περὶ αὐτῶν εἰπεῖν ἃ νομίζω συμφέρειν. οὐκ ὀλίγων δ' ὄντων ἁμαρτημάτων οὐδ' ἐκ μικροῦ χρόνου συνειλεγμένων, ἐξ ὧν φαύλως ταῦτ' ἔχει, οὐδέν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν πάντων δυσκολώτερον εἰς τὸ παρόν, ἢ ὅτι ταῖς γνώμαις ὑμεῖς ἀφεστήκατε τῶν πραγμάτων, καὶ τοσοῦτον χρόνον σπουδάζετε ὅσον ἂν κάθησθε ἀκούοντες, ἢν προσαγγελθῇ τι νεώτερον, εἶτ' ἀπελθὼν ἕκαστος ὑμῶν οὐ μόνον οὐδὲν
2 φροντίζει περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ μέμνηται. ἡ μὲν οὖν ἀσέλγεια καὶ πλεονεξία, ᾗ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους Φίλιππος χρῆται, τοσαύτη τὸ πλῆθος ὅσην ἀκούετε· ὅτι δ' οὐκ ἔνι ταύτης ἐκεῖνον ἐπισχεῖν ἐκ λόγου καὶ δημηγορίας,

v. 1. ἅμα add Σ. οὐ] μὴ Ωuv. 2. γένηται Ωuv. εἰ γὰρ — οὐκ εἰσίν om FΣΩuv. 77, 3. τι om Σ. βελτίω Fuv et pr Υ. 4. δόξῃ Σ, δόξειε ceteri. συνενέγκοι (αι) Υ. ΥΠΟΘ. 2. οὐδὲ Ωu: οὔτε ς. 1, 6. δυσκολώταιον (ερ) F, δυσκολώτατον Υuv et pr Ω. 8. ἦν] ἢ FΣΥ. 2, 3. δ' οὐκ] οὐδ' οὐκ Ω.

οὐδεὶς ἀγνοεῖ δήπου. καὶ γὰρ εἰ μηδ' ἀφ' ἑνὸς τῶν ἄλ-
λων τοῦτο μαθεῖν δύναταί τις, ὡδὶ λογισάσθω. ἡμεῖς
οὐδαμοῦ πώποτε, ὅπου περὶ τῶν δικαίων εἰπεῖν ἐδέησεν,
ἡττήθημεν οὐδ' ἀδικεῖν ἐδόξαμεν, ἀλλὰ πάντων παντα- 132
3 χοῦ κρατοῦμεν καὶ περίεσμεν τῷ λόγῳ. ἆρ' οὖν διὰ τοῦτ'
ἐκείνῳ φαύλως ἔχει τὰ πράγματα ἢ τῇ πόλει καλῶς;
πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἐπειδὰν γὰρ ὁ μὲν λαβὼν μετὰ ταῦτα
βαδίζῃ τὰ ὅπλα, πᾶσι τοῖς οὖσιν ἑτοίμως κινδυνεύσων,
ἡμεῖς δὲ καθώμεθα εἰρηκότες τὰ δίκαια, οἱ δ' ἀκηκοότες,
εἰκότως οἶμαι τὰ ἔργα τοὺς λόγους παρέρχεται, καὶ προσ-
έχουσιν ἅπαντες οὐχ οἷς εἴπομέν ποθ' ἡμεῖς δικαίοις ἢ
νῦν ἂν εἴποιμεν, ἀλλ' οἷς ποιοῦμεν. ἔστι δὲ ταῦτα οὐ-
δένα τῶν ἀδικουμένων σώζειν δυνάμενα· οὐδὲν γὰρ δεῖ
4 πλείω περὶ αὐτῶν λέγειν. τοιγάρτοι διεστηκότων εἰς δύο
ταῦτα τῶν ἐν ταῖς πόλεσι, τῶν μὲν εἰς τὸ μήτε ἄρχειν
βίᾳ βούλεσθαι μηδενὸς μήτε δουλεύειν ἄλλῳ, ἀλλ' ἐν
ἐλευθερίᾳ καὶ νόμοις ἐξ ἴσου πολιτεύεσθαι, τῶν δ' εἰς τὸ
ἄρχειν μὲν τῶν πολιτῶν ἐπιθυμεῖν, ἑτέρῳ δ' ὑπακούειν,
δι' ὅτου ποτ' ἂν οἴωνται τοῦτο δυνήσεσθαι ποιῆσαι, οἱ
τῆς ἐκείνου προαιρέσεως, οἱ τυραννίδων καὶ δυναστειῶν
ἐπιθυμοῦντες, κεκρατήκασι πανταχοῦ, καὶ πόλις δημοκρα-
τουμένη βεβαίως οὐκ οἶδ' εἴ τίς ἐστι τῶν πασῶν λοιπὴ
5 πλὴν ἡ ἡμετέρα. καὶ κεκρατήκασιν οἱ δι' ἐκείνου τὰς πολι-
τείας ποιούμενοι πᾶσιν, ὅσοις πράγματα πράττεται, πρώ-
τῳ μὲν πάντων καὶ πλείστῳ τῷ τοὺς βουλομένους χρή-
ματα λαμβάνειν ἔχειν τὸν δώσοντα ὑπὲρ αὐτῶν, δευτέ-
ρῳ δὲ καὶ οὐδὲν ἐλάττονι τούτου τῷ δύναμιν τὴν κατα-
στρεψομένην τοὺς ἐναντιουμένους αὐτοῖς ἐν οἷς ἂν αἰ-
6 τήσωσι χρόνοις παρεῖναι. ἡμεῖς δ' οὐ μόνον τούτοις ὑπο-

v. 2. δύναταί ΣΥ: ceteri δύναιτο. 3, 1. τοῦτ' ΣΩ, ταῦτ' (ο) F: ceteri ταῦτ'. 4. κινδυνεύων Ωuv. 5. εἰρηκότες] οἱ μὲν εἰρηκότες FΥΩuv. 6. τοὺς λόγους τὰ ἔργα Σ. διέρχεται (παρ) F. 4, 1. δύο] δύο μέρη FΥΩuv. 5, 1. ἡμετέρα Σu. καὶ om Ωu. 5. καταστρεψαμένην pr Ω. 6, 1. ὑπολειπόμεθα (α) F, ἀπολειπόμεθα uv.

λειπόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' οὐδ' ἀνεγερθῆναι
δυνάμεθα, ἀλλὰ μανδραγόραν πεπωκόσιν ἤ τι φάρμα- 133
κον ἄλλο τοιοῦτον ἐοίκαμεν ἀνθρώποις· εἶτ', οἶμαι, (δεῖ
γάρ, ὡς ἐγὼ κρίνω, λέγειν τἀληθῆ) οὕτω διαβεβλήμεθα
καὶ καταπεφρονήμεθα ἐκ τούτων, ὥστε τῶν ἐν αὐτῷ τῷ
κινδυνεύειν ὄντων οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας ἡμῖν ἀντι-
λέγουσιν, οἱ δ' ὑπὲρ τοῦ ποῦ συνεδρεύσουσι, τινὲς δὲ καθ'
ἑαυτοὺς ἀμύνεσθαι μᾶλλον ἢ μεθ' ἡμῶν ἐγνώκασιν.
7 Τοῦ χάριν δὴ ταῦτα λέγω καὶ διεξέρχομαι; οὐ γὰρ
ἀπεχθάνεσθαι μὰ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεοὺς προαι-
ροῦμαι. ἵν' ὑμῶν ἕκαστος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο γνῷ
καὶ ἴδῃ, ὅτι ἡ καθ' ἡμέραν ῥᾳστώνη καὶ ῥᾳθυμία, ὥσπερ
τοῖς ἰδίοις βίοις, οὕτω καὶ ταῖς πόλεσιν οὐκ ἐφ' ἑκάστου
τῶν ἀμελουμένων ποιεῖ τὴν αἴσθησιν εὐθέως, ἀλλ' ἐπὶ
8 τῷ κεφαλαίῳ τῶν πραγμάτων ἀπαντᾷ. ὁρᾶτε Σέῤῥιον
καὶ Δορίσκον· ταῦτα γὰρ πρῶτον ὠλιγωρήθη μετὰ τὴν
εἰρήνην, ἃ πολλοῖς ὑμῶν οὐδὲ γνώριμά ἐστιν ἴσως. ταῦτα
μέντοι ἐαθέντα καὶ παροφθέντα ἀπώλεσε Θρᾴκην καὶ
Κερσοβλέπτην, σύμμαχον ὄντα ὑμῶν. πάλιν ταῦτ' ἀμε-
λούμενα ἰδὼν καὶ οὐδεμιᾶς βοηθείας τυγχάνοντα παρ'
ὑμῶν κατέσκαπτε Πορθμόν, καὶ τυραννίδα ἀπαντικρὺ
9 τῆς Ἀττικῆς ἐπετείχισεν ὑμῖν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ. ταύτης
ὀλιγωρουμένης Μέγαρα ἑάλω παρὰ μικρόν. οὐδὲν ἐφρον-
τίσατε οὐδ' ἐπεστράφητε ἐπ' οὐδενὶ τούτων, οὐδ' ἐνεδεί-
ξασθε τοῦθ', ὅτι οὐκ ἐπιτρέψετε ταῦτα ποιεῖν αὐτῷ· Ἀν-
τρῶνας ἐπρίατο καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον τὰ ἐν Ὠρεῷ πρά-
10 γματ' εἰλήφει. πολλὰ δὲ καὶ παραλείπω, Φεράς, τὴν ἐπ' Ἀμ-
βρακίαν ὁδόν, τὰς ἐν Ἤλιδι σφαγάς, ἄλλα μυρία· οὐ γὰρ 134
ἵν' ἐξαριθμήσωμαι τοὺς βεβιασμένους καὶ τοὺς ἠδικημένους

v. 7. συνεδρεύουσι Ω. δὲ καὶ καθ' FΥΩuv. 8. ἡμῶν Σ: ὑμῶν ς. 7, 3. ἵν'] ἀλλ' ἵν' FΥΩuv. 4. ἴδῃ] εἰδῇ corr Σ. 5. καὶ] κἂν Ωuv. ἐφ'] ἀφ' FΥΩuv. 8, 4. ἐαθέντα] τότε ἐαθέντα FΥΩuv. 5. ὄντα] ὄντα ἕνα F. 9, 1. ἀπετείχισεν v, ἀπετείχισεν Ωu. 3. ἐπ' οὐδενὶ] οὐδὲν FΣΥ. 4. ταῦτα] τοῦτο F, τοῦτο ΣΥΩuv.

ὑπὸ Φιλίππου, ταῦτα διεξῆλθον, ἀλλ' ἵνα τοῦθ' ὑμῖν δεί-
ξω, ὅτι οὐ στήσεται πάντας ἀνθρώπους ἀδικῶν, τὰ δ' ὑφ'
αὑτῷ ποιούμενος Φίλιππος, εἰ μή τις αὐτὸν κωλύσει.
11 Εἰσὶ δέ τινες οἳ πρὶν ἀκοῦσαι τοὺς ὑπὲρ τῶν πραγμά-
των λόγους εὐθέως εἰώθασιν ἐρωτᾶν „τί οὖν χρὴ ποιεῖν;"
οὐχ ἵνα ἀκούσαντες ποιήσωσι (χρησιμώτατοι γὰρ ἂν ἦ-
σαν ἁπάντων) ἀλλ' ἵνα τοῦ λέγοντος ἀπαλλαγῶσιν. δεῖ
δ' ὅμως εἰπεῖν ὅ τι χρὴ ποιεῖν. πρῶτον μὲν ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι τοῦτο παρ' ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γνῶναι, ὅτι
τῇ πόλει Φίλιππος πολεμεῖ καὶ τὴν εἰρήνην λέλυκε, καὶ
κακόνους μέν ἐστι καὶ ἐχθρὸς ὅλῃ τῇ πόλει καὶ τῷ τῆς
πόλεως ἐδάφει, προσθήσω δὲ καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει θεοῖς,
12 οἵπερ αὐτὸν ἐξολέσειαν, οὐδενὶ μέντοι μᾶλλον ἢ τῇ πο-
λιτείᾳ πολεμεῖ οὐδ' ἐπιβουλεύει, καὶ σκοπεῖ μᾶλλον οὐδὲν
τῶν πάντων, ἢ ὅπως ταύτην καταλύσει. καὶ τοῦτ' ἐξ
ἀνάγκης τρόπον τινὰ νῦν γε δὴ ποιεῖ· λογίζεσθε γάρ.
ἄρχειν βούλεται, τούτου δ' ἀνταγωνιστὰς μόνους ὑπεί-
ληφεν ὑμᾶς. ἀδικεῖ πολὺν ἤδη χρόνον, καὶ τοῦτ' αὐτὸς
ἄριστα σύνοιδεν ἑαυτῷ· οἷς γὰρ οὖσιν ὑμετέροις ἔχει χρῆ-
σθαι, τούτοις ἅπαντα τἆλλα βεβαίως κέκτηται· εἰ γὰρ
Ἀμφίπολιν καὶ Ποτίδαιαν προεῖτο, οὐδ' ἂν ἐν Μακεδο-
13 νίᾳ μένειν ἀσφαλῶς ἡγεῖτο. ἀμφότερα οὖν οἶδε, καὶ αὐ-
τὸν ὑμῖν ἐπιβουλεύοντα καὶ ὑμᾶς αἰσθανομένους. εὖ
φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπολαμβάνων δικαίως μισεῖν αὐτὸν
ἡγεῖται. πρὸς δὲ τούτοις τοσούτοις οὖσιν, οἶδεν ἀκριβῶς
ὅτι οὐδ' ἂν ἁπάντων τῶν ἄλλων γένηται κύριος, οὐδὲν
ἔστ' αὐτῷ βεβαίως ἔχειν, ἕως ἂν ὑμεῖς δημοκρατῆσθε, 135
ἀλλ' ἐάν ποτε συμβῇ τι πταῖσμα (πολλὰ δ' ἂν γένοιτο
ἀνθρώπῳ), ἥξει πάντα τὰ νῦν βεβιασμένα καὶ καταφεύ-
14 ξεται πρὸς ὑμᾶς· ἐστὲ γὰρ ὑμεῖς οὐκ αὐτοὶ πλεονεκτῆ-

v. 1. ἐπιδείξω Ωυυ. 2. τὰ δ' FΣΥ: τάδ' ς. 11, 8. καὶ ante ἐχθρὸς om pr Υ. 12, 3. πάντων Σ: ceteri ἁπάντων. ὅπως] πῶς Σ. καταλύσει FΥυ: καταλύσῃ ς. 4. γε δὴ ποιεῖ] γ' ἂν ποιοῖ Σ. 6. χρόνον ἤδη ς. 13, 1. ἡγεῖτο] ἐδύνατο Σ et γρ F. 3. δικαίως om pr Σ. 8. τἀνθρώπῳ Σ.

σαι καὶ κατασχεῖν ἀρχὴν εὖ πεφυκότες, ἀλλ᾽ ἕτερον λα-
βεῖν κωλῦσαι καὶ ἔχοντ᾽ ἀφελέσθαι καὶ ὅλως ἐνοχλῆσαι
τοῖς ἄρχειν βουλομένοις καὶ πάντας ἀνθρώπους εἰς ἐλευ-
θερίαν ἐξελέσθαι δεινοί. οὔκουν βούλεται τοῖς αὑτοῦ
καιροῖς τὴν παρ᾽ ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν, οὐ κακῶς
15 οὐδ᾽ ἀργῶς ταῦτα λογιζόμενος. πρῶτον μὲν δὴ τοῦτο
δεῖ, ἐχθρὸν ὑπειληφέναι τῆς πολιτείας καὶ τῆς δημοκρα-
τίας ἀδιάλλακτον ἐκεῖνον, δεύτερον δὲ εἰδέναι σαφῶς ὅτι
πάνθ᾽ ὅσα πραγματεύεται καὶ κατασκευάζεται νῦν, ἐπὶ
τὴν ἡμετέραν πόλιν παρασκευάζεται. οὐ γὰρ οὕτως εὐή-
θης ἐστὶν ὑμῶν οὐδεὶς ὥσθ᾽ ὑπολαμβάνειν τὸν Φίλιπ-
πον τῶν μὲν ἐν Θρᾴκῃ κακῶν (τί γὰρ ἂν ἄλλο τις εἴποι
Δρογγίλον καὶ Καβύλην καὶ Μάστειραν καὶ ἃ νῦν φασὶν
αὐτὸν ἔχειν) τούτων μὲν ἐπιθυμεῖν καὶ ὑπὲρ τοῦ ταῦτα
λαβεῖν καὶ πόνους καὶ χειμῶνας καὶ τοὺς ἐσχάτους κιν-
16 δύνους ὑπομένειν, τῶν δ᾽ Ἀθήνῃσι λιμένων καὶ νεωρίων
καὶ τριήρων καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων καὶ τοσούτων
προσόδων καὶ τόπου καὶ δόξης, ὧν μήτ᾽ ἐκείνῳ μήτ᾽ ἄλλῳ
γένοιτο μηδενὶ χειρωσαμένῳ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν κυ-
ριεῦσαι, οὐκ ἐπιθυμεῖν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑμᾶς ἐάσειν ἔχειν,
ὑπὲρ δὲ τῶν μελινῶν καὶ τῶν ὀλυρῶν τῶν ἐν τοῖς Θρᾳ-
17 κίοις σιροῖς ἐν τῷ βαράθρῳ χειμάζειν. οὐκ ἔστι ταῦτα,
ἀλλὰ κἀκεῖνα ὑπὲρ τοῦ τούτων γενέσθαι κύριος καὶ τἄλλα 136
πάντα πραγματεύεται. ταῦτα τοίνυν ἕκαστον εἰδότα καὶ
γιγνώσκοντα παρ᾽ αὑτῷ δεῖ μὰ Δί᾽ οὐ γράψαι κελεύειν
πόλεμον τὸν τὰ βέλτιστα ἐπὶ πᾶσι δικαίοις συμβουλεύ-

v. 2. ἔχοντ᾽] τὸν ἔχοντ᾽ FΥΩuv. 3. ἄρχειν βουλομένοις] ἄρ-
ῑ
χουσι βουλομένοις FΥ. πάντας] πάντας τοὺς Σ. 5. ὑμῶν F,
ὑμῖν Σ. 15, 1. τοῦτο δεῖ] τούτου δεῖ χάριν ΥΩuv et γρ F.
υ
6. ὑμῶν ἐστὶν Σ, ἐστὶν ἡμῶν Υ, ἐστὶν ἡμῶν F. οὐδεὶς om pr Υ.
δρυγγίλον
7. ἂν om Σ. 8. δρογγυλλον Σ, δροιτίλον Υ, δροιτίλον γρ F.
ησι
καβύδην Σ. 16, 1. ἀθηναίων F, ἀθηναίων Σ. καὶ νεωρίων
post καὶ τριήρων ponit Υ. 2. καὶ τριήρων — προσόδων in mg Σ.
τριήρων Ωu et pr F: τριηρῶν ς. ἀργυρίων F. 17, 1. σει-
ροῖς pr Σ. 2. γίνεσθαι Σ. 4. κελ. τὸν πόλεμον Σ.

οντα· τοῦτο μὲν γάρ ἐστι λαβεῖν ὅτῳ πολεμήσετε βου-
18λομένων, οὐχ ἃ τῇ πόλει συμφέρει πράττειν. ὁρᾶτε γάρ·
εἰ δι' ἃ πρῶτα παρεσπόνδησε Φίλιππος ἢ δεύτερα ἢ τρί-
τα (πολλὰ γάρ ἐστιν ἐφεξῆς) ἔγραψέ τις αὐτῷ πολεμεῖν,
ὁ δ' ὁμοίως ὥσπερ νῦν, οὐ γράφοντος οὐδενὸς πόλεμον,
Καρδιανοῖς ἐβοήθει, οὐκ ἂν ἀνηρπασμένος ἦν ὁ γράψας,
καὶ διὰ τοῦτο πάντες ᾐτιῶντο ἂν αὐτὸν Καρδιανοῖς βε-
19βοηθηκέναι; μὴ τοίνυν ζητεῖτε ὅντινα, ἀνθ' ὧν Φίλιπ-
πος ἐξαμαρτάνει, μισήσετε καὶ τοῖς παρ' ἐκείνου μισθαρ-
νοῦσι διασπάσασθαι παραβαλεῖτε· μηδ' αὐτοὶ χειροτονή-
σαντες πόλεμον βούλεσθε παρ' αὐτοῖς ὑμῖν ἐρίζειν, εἰ
δέον ἢ μὴ δέον ὑμᾶς τοῦτο πεποιηκέναι· ἀλλ' ὃν ἐκεῖ-
νος πολεμεῖ τρόπον, τοῦτον ἀμύνεσθε, τοῖς μὲν ἀμυνο-
μένοις ἤδη χρήματα καὶ τἆλλα, ὧν ἂν δέωνται, διδόν-
τες, αὐτοὶ δ' εἰσφέροντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ κατα-
σκευαζόμενοι στράτευμα, τριήρεις ταχείας, ἵππους, ἱπ-
20παγωγούς, τἆλλα ὅσα εἰς πόλεμον, ἐπεὶ νῦν γε γέλως
ἐστὶν ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασι, καὶ Φίλιππον δ' αὐ-
τὸν οἶμαι οὐδὲν ἂν ἄλλο μὰ τοὺς θεοὺς εὔξασθαι ποι-
εῖν τὴν πόλιν ἢ ταῦτα ἃ νῦν ποιεῖτε· ὑστερίζετε, ἀνα-
λίσκετε, ὅτῳ παραδώσετε τὰ πράγματα [ζητεῖτε,] δυσχε-
ραίνετε, ἀλλήλους αἰτιᾶσθε. ἀφ' ὅτου δὲ ταῦτα γίγνεται,
21ἐγὼ διδάξω, καὶ ὅπως παύσεται, λέξω. οὐδὲν πώποτε, 137
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρχῆς ἐνεστή-
σασθε οὐδὲ κατεσκευάσασθε ὀρθῶς, ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον

v. 1. λαβεῖν ante βουλομένων ponunt FΥΩu. ὅτῳ μὴ πολεμή-σετε FΩ et in litura Υ. βουλ.] οὐ βουλ. υ. 18, 2. πρῶτα] τὰ πρῶτα pr Σ. 4. οὐδενὸς] ἀθηναίων οὐδενὸς FΥΩuυ, οὐδενὸς ὑμῶν Σ. ἡμῶν πολεμον F. 5. ἂν ἀνηρπ. Σ: ἀνηρπ. ἂν ς. ὁ] ὁ ταῦτα Ωuυ. 6. τοῦτο πάντες Σ: ceteri τοῦθ' ἅπαντες. ἂν αὐτὸν om FΣ. 19, 2. μισήσεσθε γρ Υ, μιμήσεσθε Υ. 3. αὐτοὶ] αὐτοῖς Σ. 4. αὐτοῖς ὑμῖν Σ: ceteri ὑμῖν αὐτοῖς. 5. ὑμᾶς Σ: ceteri ἡμᾶς. 6. πολεμεῖ] ποιεῖ Σ. ἀμύνεσθαι Υ (ε supra), ἀμύνεσθαι FΩυ, μιμεῖσθε γρ Σ. 7. ἤδη om pr Υ. ὧν ἂν δέωνται] ὅσων δέονται Σ. 20, 1. τἆλλα] καὶ τἆλλα FΥΩuυ. 3. οἶμαι ante μὰ ponit Σ. ἂν post δ' ponit γρ Σ. 4. ἃ νῦν ποιεῖτε om FΥ et pr Σ. 5. ζητεῖτε in mg rc ΣΥ.

ἀεὶ διώκετε, εἶτ' ἐπειδὰν ὑστερίσητε, παύεσθε· ἕτερον
πάλιν ἐὰν συμβῇ τι, παρασκευάζεσθε καὶ θορυβεῖσθε.
22τὸ δ' οὐχ οὕτως ἔχει· οὐκ ἔνεστι βοηθείαις χρωμένους
οὐδὲν τῶν δεόντων ποτὲ πρᾶξαι, ἀλλὰ κατασκευάσαντας
δεῖ δύναμιν, καὶ τροφὴν ταύτῃ πορίσαντας καὶ ταμίας
καὶ δημοσίους, καὶ ὅπως ἔνι τὴν τῶν χρημάτων φυλακὴν
ἀκριβεστάτην γενέσθαι, οὕτω ποιήσαντας, τὸν μὲν τῶν χρη-
μάτων λόγον παρὰ τούτων λαμβάνειν, τὸν δὲ τῶν ἔργων
παρὰ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ μηδεμίαν πρόφασιν τοῦ πλεῖν ἄλλοσε
23ἢ πράττειν ἄλλο τι τῷ στρατηγῷ καταλείπειν. ἂν [δ'] οὕτω
ποιήσητε καὶ τοῦτο ἐθελήσητε ὡς ἀληθῶς, ἄγειν εἰρήνην
δικαίαν καὶ μένειν ἐπὶ τῆς αὑτοῦ Φίλιππον ἀναγκάσετε,
ἢ πολεμήσετε ἐξ ἴσου· καὶ ἴσως ἄν, ἴσως, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ὥσπερ νῦν ὑμεῖς πυνθάνεσθε τί ποιεῖ Φί-
λιππος καὶ ποῖ πορεύεται, οὕτως ἂν ἐκεῖνος φροντίσαι
ποῖ ποτὲ ἡ τῆς πόλεως ἀπῆρκε δύναμις καὶ ποῦ φανήσεται.
24 Εἰ δέ τῳ δοκεῖ ταῦτα καὶ δαπάνης πολλῆς καὶ πό-
νων πολλῶν καὶ πραγματείας εἶναι, καὶ μάλα ὀρθῶς δο-
κεῖ. ἀλλ' ἐὰν λογίσηται τὰ τῇ πόλει μετὰ ταῦτα γενησό-
μενα, ἐὰν ταῦτα μὴ ἐθέλῃ ποιεῖν, εὑρήσει λυσιτελοῦν
τὸ ἑκόντας ποιεῖν τὰ δέοντα. εἰ μὲν γάρ ἐστί τις ἐγγυη-
τὴς ὑμῖν θεῶν (οὐ γὰρ ἀνθρώπων γε οὐδεὶς ἂν γένοιτο
ἀξιόχρεως τηλικούτου πράγματος) ὡς ἐὰν ἄγηθ' ἡσυχίαν 138
καὶ πάντα προῆσθε, οὐκ ἐπ' αὐτοὺς ὑμᾶς τελευτῶν ἐκεῖ-
25νος ἥξει, αἰσχρὸν μὲν νὴ τὸν Δία καὶ πάντας θεοὺς
καὶ ἀνάξιον ὑμῶν καὶ τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καὶ
πεπραγμένων τοῖς προγόνοις, τῆς ἰδίας ῥαθυμίας ἕνεκα
τοὺς ἄλλους ἅπαντας Ἕλληνας εἰς δουλείαν προέσθαι,

v. 1. ὑστερήσητε FY. 22, 2. ποτὲ] πώποτε FYΩuv. 4. καὶ ante δημοσίους om Ωv. χρημάτων] πραγμάτων Σ. 23, 1. δ' om uv. 2. ἐθελήσητε] ἔλησθε γρ Y. ὡς om Σ. 3. τῆς αὑτοῦ] τοῦτό που Σ, τοῖς (οἷς) αὐτοῦ Ω, της αὐτοῦ v. 4. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om Σ. 5. νῦν ὑμεῖς Σ: ὑμεῖς νῦν ς. 6. φροντίσει (omisso antea ἂν) FYΩuv. 7. ποῦ] ποῖ FΩuv. 24, 6. ἡμῖν FYΩuv. 8. παντα Σ: ceteri ἅπαντα. ἐκεῖνος om Σ. 25, 1. πάντας τοὺς θ. Ωuv. 3. ante πεπρ. omisi τῶν cum Σ. 4. ἅπαντας Ἕλληνας Σ: Ἕλληνας ἅπαντας ς.

καὶ ἔγωγ' αὐτὸς μὲν τεθνάναι μᾶλλον ἂν ἢ ταῦτ' εἰρη-
26κέναι βουλοίμην· οὐ μὴν ἀλλ' εἴ τις ἄλλος λέγει καὶ ὑμᾶς
πείθει, ἔστω, μὴ ἀμύνεσθε, ἅπαντα πρόεσθε. εἰ δὲ μη-
δενὶ τοῦτο δοκεῖ, τοὐναντίον δὲ προΐσμεν ἅπαντες, ὅτι
ὅσῳ ἂν πλειόνων ἐάσωμεν ἐκεῖνον γενέσθαι κύριον, το-
σούτῳ χαλεπωτέρῳ καὶ ἰσχυροτέρῳ χρησόμεθα ἐχθρῷ,
ποῖ ἀναδυόμεθα; ἢ τί μέλλομεν; ἢ πότε ὦ ἄνδρες Ἀθη-
27ναῖοι τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελήσομεν; ὅταν νὴ Δί' ἀνάγ-
κη τις ᾖ. ἀλλ' ἣν μὲν ἄν τις ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἀνάγ-
κην εἴποι, οὐ μόνον ἤδη πάρεστιν ἀλλὰ καὶ πάλαι παρε-
λήλυθε, τὴν δὲ τῶν δέλων ἀπεύχεσθαι δήπε μὴ γενέσθαι
δεῖ. διαφέρει δὲ τί; ὅτι ἐςὶν ἐλευθέρῳ μὲν ἀνθρώπῳ μεγίςη
ἀνάγκη ἡ ὑπὲρ τῶν γιγνομένων αἰσχύνη, καὶ μείζω ταύτης
ἐκ οἶδα ἥντινα ἂν εἴποι τις, δέλῳ δὲ πληγαὶ καὶ ὁ τε σώ-
ματος αἰκισμός· ὃ μήτε γένοιτο οὔτε λέγειν ἄξιον.
28 Τὸ μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς τὰ τοιαῦτα
ὀκνηρῶς διακεῖσθαι, ἃ δεῖ τοῖς σώμασι καὶ ταῖς οὐσί-
αις λειτουργῆσαι ἕκαστον, ἐστὶ μὲν οὐκ ὀρθῶς ἔχον, οὐδὲ
πολλοῦ δεῖ, οὐ μὴν ἀλλ' ἔχει γέ τινα πρόφασιν ὅμως·
τὸ δὲ μηδ' ὅσα ἀκοῦσαι δεῖ μηδ' ὅσα βουλεύσασθαι προσ-
ήκει, μηδὲ ταῦτ' ἐθέλειν ἀκούειν, τοῦτ' ἤδη πᾶσαν "ἐπι- 139
29δέχεται κατηγορίαν. ὑμεῖς τοίνυν οὔτ' ἀκούειν, πρὶν ἂν
ὥσπερ νῦν αὐτὰ παρῇ τὰ πράγματα, οὔτε βουλεύεσθαι
περὶ οὐδενὸς εἰώθατε ἐφ' ἡσυχίας· ἀλλ' ὅταν μὲν ἐκεῖ-
νος παρασκευάζηται, ἀμελήσαντες τοῦ ποιεῖν ταὐτὸ καὶ
ἀντιπαρασκευάζεσθαι ῥαθυμεῖτε, καὶ ἐάν τι λέγῃ τις,
ἐκβάλλετε, ἐπειδὰν δ' ἀπολωλὸς ἢ πολιορκούμενόν τι πύ-
30θησθε, τηνικαῦτ' ἀκροᾶσθε καὶ παρασκευάζεσθε. ἦν δ'
ἀκηκοέναι μὲν καὶ βεβουλεῦσθαι τότε καιρός, ὅθ' ὑμεῖς

v. 1. μὲν add Σ. 26, 6. ποῖ] τί Ωυυ. 27, 1. ἀνάγκη τις] ἀναγκαῖον Σ. 28, 1. τοίνυν] οὖν τοίνυν Ω. 2. ταῖς οὐσίαις Σ: ceteri τοῖς οὖσι. 4. γέ om Σ. 29, 1. οὔτ' F, οὐκ Σ. 2. οὐδὲ Σ. 4. παρασκευάζηται ἐφ' ὑμᾶς ἀμ. FΥΩυυ. ταυτὸ Σ, οὐ ταυτὸ F. 6. ἐκβάλλεται Υ. 30, 1. τηνικαῦτ' om Σ. καὶ παρασκευάζεσθε in mg Υ.

οὐκ ἠθέλετε, πράττειν δὲ καὶ χρῆσθαι τοῖς παρεσκευα-
σμένοις νῦν, ἡνίκ' ἀκούετε. τοιγαροῦν ἐκ τῶν τοιούτων
ἐθῶν μόνοι τῶν πάντων ἀνθρώπων ὑμεῖς τοῖς ἄλλοις τὸ-
ναντίον ποιεῖτε· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώ-
θασι χρῆσθαι τῷ βουλεύεσθαι, ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα.
31 Ὃ δὴ λοιπόν ἐστι, καὶ πάλαι μὲν ἔδει, διαφεύγει δ'
οὐδὲ νῦν, τοῦτ' ἐρῶ. οὐδενὸς τῶν πάντων οὕτως ὡς χρη-
μάτων δεῖ τῇ πόλει πρὸς τὰ νῦν ἐπιόντα πράγματα.
συμβέβηκε δ' εὐτυχήματα ἀπὸ ταὐτομάτου, οἷς ἂν χρη-
σώμεθα ὀρθῶς, ἴσως ἂν γένοιτο τὰ δέοντα. πρῶτον μὲν
γάρ, οἷς βασιλεὺς πιστεύει καὶ εὐεργέτας ὑπείληφεν αὑ-
32 τοῦ, οὗτοι μισοῦσι καὶ πολεμοῦσι Φιλίππῳ. ἔπειθ' ὁ
πράττων καὶ συνειδὼς ἅπανθ' ὅσα Φίλιππος κατὰ βασι-
λέως παρασκευάζεται, οὗτος ἀνάσπαστος γέγονε, καὶ πά-
σας τὰς πράξεις βασιλεὺς οὐχ ἡμῶν κατηγορούντων ἀκού-
σεται, οὓς ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος ἂν ἡγήσαιτο τοῦ ἰδίου
λέγειν, ἀλλὰ τοῦ πράξαντος αὐτοῦ καὶ διοικοῦντος, ὥστ'
εἶναι πιστὰς τὰς κατηγορίας, καὶ λοιπὸν λόγον εἶναι 140
τοῖς παρ' ἡμῶν πρέσβεσιν ὃν βασιλεὺς ἥδιστ' ἂν ἀκού-
33 σαι, ὡς τὸν ἀμφοτέρους ἀδικοῦντα κοινῇ τιμωρήσασθαι
δεῖ, καὶ ὅτι πολὺ τῷ βασιλεῖ φοβερώτερος ἔσθ' ὁ Φί-
λιππος, ἂν προτέροις ἡμῖν ἐπιθῆται· εἰ γὰρ ἐγκαταλει-
πόμενοί τι πεισόμεθα ἡμεῖς, ἀδεῶς ἐπ' ἐκεῖνον ἤδη πο-
ρεύσεται. ὑπὲρ δὴ τούτων ἁπάντων οἴομαι δεῖν ὑμᾶς
πρεσβείαν ἐκπέμπειν, ἥτις τῷ βασιλεῖ διαλέξεται, καὶ
τὴν ἀβελτερίαν ἀποθέσθαι, δι' ἣν πολλάκις ἠλαττώθητε,
„ὁ δὴ βάρβαρος" καὶ „ὁ κοινὸς ἅπασιν ἐχθρός" καὶ πάντα

v. 1. ἠθέλετε Σ: ἠθελήσατε ς. 3. τοὐναντίον τοῖς ἄλλοις FΓΩυν. 4. ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι πρὸ FΩυν. 31, 1. διαφεύγειν Σ, διαφέρει FΓΩυν. 2. ἁπάντων Ωυ. 4. εὐτύχημα ἀπ' αὐτομάτου Σ. 32, 1. φίλιππον Σ, φιλίππῳ F. 2. πάνθ' FΓΩυν. ὅσα] ἃ Σ. 3. ἀνάρπαστος Ωυν. 7. τὰς κατηγορίας om pr Σ. 8. ἡμῶν Σ: ὑμῶν ς. 33, 1. ἀμφ. ἂν ἀδικοῦντα Γ. 2. ὅτι οὐ πολὺ Σ. 3. πρότερος FΩ. ἐπιθῆται Σ: ἐπίθηται ς. 7. ἀβελτηρίαν FΩυν. 8. ὁ] καὶ Ω, καὶ ὁ υν ὁ ante κοινὸς add Σ. πάντα Σ: ἅπαντα ς.

34τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ γὰρ ὅταν τιν' ἴδω τὸν μὲν ἐν Σούσοις
καὶ Ἐκβατάνοις δεδοικότα καὶ κακόνουν εἶναι τῇ πό-
λει φάσκοντα, ὃς καὶ πρότερον συνεπηνώρθωσε τὰ τῆς
πόλεως πράγματα καὶ νῦν ἐπηγγέλλετο (εἰ δὲ μὴ ἐδέ-
χεσθ' ὑμεῖς ἀλλ' ἀπεψηφίζεσθε, οὐ τά γε ἐκείνου αἴτια),
ὑπὲρ δὲ τοῦ ἐπὶ ταῖς θύραις ἐγγὺς οὑτωσὶ ἐν μέσῃ τῇ
Ἑλλάδι αὐξανομένου λῃστοῦ τῶν Ἑλλήνων ἄλλο τι λέ-
γοντα, θαυμάζω, καὶ δέδοικα τοῦτον, ὅστις ἂν ᾖ ποτ',
ἔγωγ', ἐπειδὴ οὐχ οὗτος Φίλιππον.
35 Ἔστι τοίνυν τι πρᾶγμα καὶ ἄλλο, ὃ λυμαίνεται τὴν
πόλιν ὑπὸ βλασφημίας ἀδίκου καὶ λόγων οὐ προσηκόν-
των διαβεβλημένον, εἶτα τοῖς μηδὲν τῶν δικαίων ἐν τῇ
πολιτείᾳ βουλομένοις ποιεῖν πρόφασιν παρέχει· καὶ πάν-
των, ὅσα ἐκλείπει, δέον παρά του γίγνεσθαι, ἐπὶ τοῦθ'
εὑρήσετε τὴν αἰτίαν ἀναφερομένην. περὶ οὗ πάνυ μὲν
36φοβοῦμαι λέγειν, οὐ μὴν ἀλλ' ἐρῶ· οἶμαι γὰρ ἕξειν καὶ
ὑπὲρ τῶν ἀπόρων τὰ δίκαια ἐπὶ τῷ συμφέροντι τῆς πό-
λεως εἰπεῖν πρὸς τοὺς εὐπόρους καὶ ὑπὲρ τῶν κεκτημέ-
νων τὰς οὐσίας πρὸς τοὺς καταδεεῖς, εἰ ἀνέλοιμεν ἐκ 141
μέσου καὶ τὰς βλασφημίας ἃς ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ποιοῦνταί
τινες οὐχὶ δικαίως, καὶ τὸν φόβον ὡς οὐ στήσεται τοῦ-
το ἄνευ μεγάλου τινὸς κακοῦ· οὗ οὐδὲν ἂν εἰς τὰ πρά-
γματα μεῖζον εἰσενεγκαίμεθα, οὐδ' ὅ τι κοινῇ μᾶλλον ἂν
37ὅλην ἐπιῤῥώσειε τὴν πόλιν. οὑτωσὶ δὲ σκοπεῖτε· ἐρῶ δ'
ὑπὲρ τῶν ἐν χρείᾳ δοκούντων εἶναι πρότερον. ἦν ποτ'
οὐ πάλαι παρ' ἡμῖν, ὅτ' οὐ προσῄει τῇ πόλει τάλαντα
ὑπὲρ τριάκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ οὐδεὶς ἦν τῶν τριηραρ-

34, 1. τινὰ post ἴδω ponit Ω, om υ et pr Τυ. 2. καὶ ἐν ἐκ-
βατάνοις Fυυ et rc Ω. 3. πρῶτον F. συνεπηνόρθωσε Σ.
5. ἀπεψηφίσασθε FΥΩυυ. γε om Σ. 7. λέγοντας Σ.
35, 1. τι om Σ. 3. δικαίων post πολιτείᾳ ponit Σ. 4. πό-
λει υ. 5. παρά του ΣΩ et γρ υ: ceteri παρὰ τοῦτο. 6. ἐκφερο-
ἐπι
μένην Ω. 36, 1. λέγειν om Σ. 4. ἐπιδεεῖς Σ, καταδεεῖς F.
5. καὶ add FΣ. 6. ὡς om pr Σ. 7. οὐ om Σ et
pr Ω. 37, 1. σκόπει Σ. 2. προτέρων Σ. 3. ὑμῖν Σ. 4. ἦν]
ἐστὶ FΣΩυυ.

χεῖν δυναμένων οὐδὲ τῶν εἰσφέρειν, ὅστις οὐκ ἠξίου τὰ
καθήκοντα ἐφ' ἑαυτὸν ποιεῖν, ὅτι χρήματα οὐ περιῆν,
ἀλλὰ καὶ τριήρεις ἔπλεον καὶ χρήματα ἐγίγνετο καὶ πάντα
38 ἐποιοῦμεν τὰ δέοντα. μετὰ ταῦτα ἡ τύχη, καλῶς ποι-
οῦσα, πολλὰ πεποίηκε τὰ κοινά, καὶ τετρακόσια ἀντὶ τῶν
ἑκατὸν ταλάντων προσέρχεται, οὐδενὸς οὐδὲν ζημιουμέ-
νου τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων, ἀλλὰ καὶ προσλαμβανόν-
των· οἱ γὰρ εὔποροι πάντες ἔρχονται μεθέξοντες τούτου,
39 καὶ καλῶς ποιοῦσιν. τί οὖν μαθόντες τοῦτο ὀνειδίζομεν
ἀλλήλοις καὶ προφάσει χρώμεθα τοῦ μηδὲν τῶν δεόντων
ποιεῖν, πλὴν εἰ μὴ τῇ παρὰ τῆς τύχης βοηθείᾳ γεγο-
νυίᾳ τοῖς ἀπόροις φθονοῦμεν; οὓς οὔτ' ἂν αἰτιασαί-
40 μην ἔγωγε οὔτ' ἀξιῶ. οὐδὲ γὰρ ἐν ταῖς ἰδίαις οἰκίαις ὁρῶ
τῶν ἐν ἡλικίᾳ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους οὕτω διακείμενον
οὐδ' οὕτως ἀγνώμονα οὐδ' ἄτοπον τῶν ὄντων οὐδένα,
ὥστε, εἰ μὴ ποιήσουσιν ἅπαντες ὅσ' ἂν αὐτός, οὐ φά-
σκειν ποιήσειν οὐδὲν οὐδ' αὐτόν· καὶ γὰρ ἂν τοῖς τῆς
κακώσεως εἴη νόμοις οὗτός γε ἔνοχος· δεῖ γάρ, οἶμαι, 142
τοῖς γονεῦσι τὸν ὡρισμένον ἐξ ἀμφοτέρων ἔρανον, καὶ
παρὰ τῆς φύσεως καὶ παρὰ τοῦ νόμου, δικαίως φέρειν
41 καὶ ἑκόντα ὑποτελεῖν. ὥσπερ τοίνυν ἑνὸς ἡμῶν ἑκάστου
τίς ἐστι γονεύς, οὕτω συμπάσης τῆς πόλεως κοινοὺς δεῖ
γονέας τοὺς σύμπαντας ἡγεῖσθαι, καὶ προσήκει τούτους
οὐχ ὅπως ὧν ἡ πόλις δίδωσιν ἀφελέσθαι τι, ἀλλ' εἰ καὶ
μηδὲν ἦν τούτων, ἄλλοθεν σκοπεῖν ὅπως μηδενὸς ὄν-
42 τες ἐνδεεῖς περιοφθήσονται. τοὺς μὲν τοίνυν εὐπόρους
ταύτῃ χρωμένους τῇ γνώμῃ οὐ μόνον ἡγοῦμαι τὰ δίκαια
ποιεῖν ἄν, ἀλλὰ καὶ τὰ λυσιτελῆ· τὸ γὰρ τῶν ἀναγκαί-

v. 2. ἐφ' ἑαυτὸν Σ. ἀφ' ἑαυτόυ F: ἀφ' ἑαυτοῦ ς. 38, 4. προσ-
λαμβάνοντος Σ. 39, 1. μαθόντες Fuv, παθόντες Υ. 2. τῶν δεόν-
των om Σ. 3. μὴ om Σ. 40, 2. τῶν Reiskius: libri τὸν.
3. ἄτοπον τῶν ὄντων] ἀτοπώτατον ὄντα FΥΩuv. 4. ὅσ' ἂν] ὅσον Σ.
φάσκοντα FΣΥΩuv. 6. γε Σ, τε Ω: celeri τότε. 41, 3. σύμ-
παντας] Reiskius πένητας. προσήκειν Ωuv. τούτοις γρ v.
5. ἦν om Υ. μήθ' ἑνὸς FΥΩu. 42, 1. τοῖς — εὐπόροις Σ.
3. ἂν om Σ.

ων τινὰς ἀποστερεῖν κοινῇ κακόνους ἐστὶ ποιεῖν πολ-
λοὺς ἀνθρώπους τοῖς πράγμασιν· τοῖς δ' ἐν ἐνδείᾳ, δι' ὃ
δυσχεραίνουσι τὸ πρᾶγμα οἱ τὰς οὐσίας ἔχοντες καὶ κα-
τηγοροῦσι δικαίως, τοῦτ' ἀφελεῖν ἂν συμβουλεύσαιμι.
43 δίειμι δέ, ὥσπερ ἄρτι, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὑπὲρ τῶν
εὐπόρων, οὐ κατοκνήσας εἰπεῖν τἀληθῆ. ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς
οὕτως ἄθλιος οὐδ' ὠμὸς εἶναι δοκεῖ τὴν γνώμην, οὔκουν
Ἀθηναίων γε, οἶμαι, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἄλλων, ὥστε λυπεῖ-
σθαι ταῦτα λαμβάνοντας ὁρῶν τοὺς ἀπόρους καὶ τῶν
44 ἀναγκαίων ἐνδεεῖς ὄντας. ἀλλὰ ποῦ συντρίβεται τὸ πρᾶ-
γμα καὶ ποῦ δυσχεραίνεται; ὅταν τὸ ἀπὸ τῶν κοινῶν
ἔθος ἐπὶ τὰ ἴδια μεταβιβάζοντας ὁρῶσί τινας, καὶ μέ-
γαν μὲν ὄντα παρ' ὑμῖν εὐθέως τὸν λέγοντα, ἀθάνατον
δ' ἕνεκ' ἀσφαλείας, ἑτέραν δὲ τὴν κρύβδην ψῆφον τοῦ
45 φανερῶς θορύβου. ταῦτ' ἀπιστίαν, ταῦτ' ὀργὴν ἔχει. δεῖ
γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δικαίως ἀλλήλοις τῆς πολιτείας
κοινωνεῖν, τοὺς μὲν εὐπόρους "εἰς μὲν τὸν βίον τὸν ἑαυ- 143
τῶν ἀσφαλῶς ἔχειν νομίζοντας καὶ ὑπὲρ τούτων μὴ δε-
δοικότας, εἰς δὲ τοὺς κινδύνους κοινὰ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας
τὰ ὄντα τῇ πατρίδι παρέχοντας, τοὺς δὲ λοιποὺς τὰ μὲν
κοινὰ κοινὰ νομίζοντας καὶ μετέχοντας τὸ μέρος, τὰ δὲ
ἑκάστου ἴδια τοῦ κεκτημένου. οὕτω καὶ μικρὰ πόλις με-
γάλη γίγνεται καὶ μεγάλη σώζεται. ὡς μὲν οὖν εἴποι τις
ἄν, ἃ παρ' ἑκατέρων εἶναι δεῖ, ταῦτ' ἴσως ἐστίν· ὡς δὲ
καὶ γένοιτ' ἂν ἐννόμως, διορθώσασθαι δεῖ.

46 Τῶν δὲ παρόντων πραγμάτων καὶ τῆς ταραχῆς πολλὰ
πόρρωθέν ἐστι τὰ αἴτια· ἃ εἰ βουλομένοις ὑμῖν ἀκούειν
ἐστίν, ἐθέλω λέγειν. ἐξέστητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς
ὑποθέσεως ἐφ' ἧς ὑμᾶς οἱ πρόγονοι κατέλιπον, καὶ τὸ

v. 1. τινὰ Σ. 43, 4. οἶμαι — ἄλλων om Σ. 44, 2. τὸ om Σ.
3. διαβιβάζοντας Σ. 5. ἑτέραν F (σ superscr.), αἰτίαν Ω. 45, 4. ὑπὲρ
τούτων Σ (ὑπὲρ superscr.), περὶ τούτων F, περὶ τούτων ceteri: Reiskius περὶ τούτῳ.
5. τῆς om Ωu. 6. τὰ ante ὄντα om Σ. 7. alterum κοινὰ
om FΩv et pr F. 8. μεγάλη πόλις Σ. 11. ἐν νόμωι Σ.
46, 4. ὑποθέσεως] τάξεως γρ Σ. κατέλειπον Σ.

μὲν προΐστασθαι τῶν Ἑλλήνων καὶ δύναμιν συνεστη-
κυῖαν ἔχοντας πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν περίεργον
ἐπείσθητε εἶναι καὶ μάταιον ἀνάλωμα ὑπὸ τῶν ταῦτα
πολιτευομένων, τὸ δ' ἐν ἡσυχίᾳ διάγειν καὶ μηδὲν τῶν
δεόντων πράττειν, ἀλλὰ προϊεμένους καθ' ἓν ἕκαστον
πάντα ἑτέρους ἐᾶσαι λαβεῖν, θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν καὶ
47 πολλὴν ἀσφάλειαν ἔχειν οἴεσθε. ἐκ δὲ τούτων παρελθὼν
ἐπὶ τὴν τάξιν ἐφ' ἧς ὑμῖν τετάχθαι προσῆκεν ἕτερος, οὗ-
τος εὐδαίμων καὶ μέγας καὶ πολλῶν κύριος γέγονεν, εἰ-
κότως· πρᾶγμα γὰρ ἔντιμον καὶ μέγα καὶ λαμπρόν, καὶ
περὶ οὗ πάντα τὸν χρόνον αἱ μέγισται τῶν πόλεων πρὸς
αὑτὰς διεφέροντο, Λακεδαιμονίων μὲν ἠτυχηκότων, Θη-
βαίων δὲ ἀσχόλων διὰ τὸν Φωκικὸν πόλεμον γενομένων,
48 ὑμῶν δὲ ἀμελούντων ἔρημον ἀνείλετο. τοιγάρτοι τὸ μὲν 144
φοβεῖσθαι τοῖς ἄλλοις, τὸ δὲ συμμάχους πολλοὺς ἔχειν
καὶ δύναμιν μεγάλην ἐκείνῳ περιγέγονε, καὶ τοσαῦτα
πράγματα καὶ τοιαῦτα ἤδη περιέστηκε τοὺς Ἕλληνας
ἅπαντας, ὥστε μηδ' ὅ τι χρὴ συμβουλεύειν εὔπορον εἶναι.
49 Ὄντων δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν παρόντων πρα-
γμάτων πᾶσιν, ὡς ἐγὼ κρίνω, φοβερῶν οὐδένες ἐν μείζονι
κινδύνῳ τῶν πάντων εἰσὶν ὑμῶν, οὐ μόνον τῷ μάλιστα
ὑμῖν ἐπιβουλεύειν Φίλιππον, ἀλλὰ καὶ τῷ πάντων ἀργό-
τατα αὐτοὶ διακεῖσθαι. εἰ τοίνυν τὸ τῶν ὠνίων πλῆθος
ὁρῶντες καὶ τὴν εὐετηρίαν τὴν κατὰ τὴν ἀγοράν, τούτοις
κεκήλησθε ὡς ἐν οὐδενὶ δεινῷ τῆς πόλεως οὔσης, οὔτε
50 προσηκόντως οὔτ' ὀρθῶς τὸ πρᾶγμα κρίνετε· ἀγορὰν μὲν
γὰρ ἄν τις καὶ πανήγυριν ἐκ τούτων ἢ φαύλως ἢ κα-
λῶς κατεσκευάσθαι κρίνοι· πόλιν δ' ἣν ὑπείληφεν, ὃς ἂν
τῶν Ἑλλήνων ἄρχειν ἀεὶ βούληται, μόνην ἂν ἐναντιω-
θῆναι καὶ τῆς πάντων ἐλευθερίας προστῆναι, οὐ μὰ Δί'
ἐκ τῶν ὠνίων, εἰ καλῶς ἔχει, δοκιμάζειν δεῖ, ἀλλ' εἰ συμ-

47, 1. οἴεσθε Σ. 2. ἕτερος] ὁ φίλιππος Ω. 48, 2. ἔχειν post μεγάλην ponunt FΥΩμυ. 49, 2. πᾶσιν om Σ. 5. τὸ om Σ.
π ρ
7. κεκήλησθε] ἠπάτησθε Ω. 50, 3. κατεσκευάσθαι F, παρασκευάσθαι Σ. 4. ἀεὶ om pr Υ. βούληται FΥυ: βούλεται ς. ἂν om Σ.

μάχων εὐνοίᾳ πιστεύει καὶ τοῖς ὅπλοις ἰσχύει. ταῦθ' ὑπὲρ
τῆς πόλεως δεῖ σκοπεῖν· ἃ σφαλερῶς ὑμῖν καὶ οὐδαμῶς
51 ἅπαντα καλῶς ἔχει. γνοίητε δ' ἄν, εἰ σκέψαισθε ἐκείνως.
πότε μάλιστα ἐν ταραχῇ τὰ τῶν Ἑλλήνων γέγονε πρά-
γματα; οὐδένα γὰρ χρόνον ἄλλον ἢ τὸν νυνὶ παρόντα
οὐδ' ἂν εἷς εἴποι. τὸν μὲν γὰρ ἄλλον ἅπαντα εἰς δύο
ταῦτα διῄρητο τὰ τῶν Ἑλλήνων, Λακεδαιμονίους καὶ
ἡμᾶς, τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων οἱ μὲν ἡμῖν οἱ δὲ ἐκεί-
νοις ὑπήκουον. βασιλεὺς δὲ καθ' αὑτὸν μὲν ὁμοίως ἅπα- 145
σιν ἄπιστος ἦν, τοὺς δὲ κρατουμένους τῷ πολέμῳ προσ-
λαμβάνων, ἄχρι οὗ τοῖς ἑτέροις ἐξ ἴσου ποιήσαι, διεπι-
στεύετο, ἔπειτ' οὐχ ἧττον αὐτὸν ἐμίσουν οὓς σώσειε τῶν
52 ὑπαρχόντων ἐχθρῶν ἐξ ἀρχῆς. νῦν δὲ πρῶτον μὲν βασι-
λεὺς ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν οἰκείως ἔχει, καὶ πάντων ἥκι-
στα ἡμῖν, ἄν τι μὴ νῦν ἐπανορθωσώμεθα· ἔπειτα προ-
στασίαι πολλαὶ καὶ πανταχόθεν γίγνονται, καὶ τοῦ πρω-
τεύειν ἀντιποιοῦνται μὲν ἅπαντες, ἀφεστᾶσι δ' ἔνιοι καὶ
φθονοῦσι καὶ ἀπιστοῦσιν ἑαυτοῖς, οὐχ ὡς ἔδει, καὶ γε-
γόνασι καθ' αὑτοὺς ἕκαστοι, Ἀργεῖοι, Θηβαῖοι, Λακεδαι-
53 μόνιοι, Κορίνθιοι, Ἀρκάδες, ἡμεῖς. ἀλλ' ὅμως εἰς το-
σαῦτα μέρη καὶ τοσαύτας δυναστείας διῃρημένων τῶν
Ἑλληνικῶν πραγμάτων, εἰ δεῖ τἀληθῆ μετὰ παῤῥησίας
εἰπεῖν, τὰ παρ' οὐδέσι τούτων ἀρχεῖα καὶ βουλευτήρια
ἐρημότερα ἄν τις ἴδοι τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἢ τὰ
παρ' ἡμῖν, εἰκότως· οὔτε γὰρ φιλῶν οὔτε πιστεύων οὔτε
54 φοβούμενος οὐδεὶς ἡμῖν διαλέγεται· αἴτιον δὲ τούτων

v. 1. καὶ] εἰ FΥ et rc Σ: pr enim om particulam. τοῦθ' Σ. 2. σφαλερῶς] φαύλως FΥΩuv. οὐδαμῶς ἅπαντα καλῶς] οὐδαμῶς ἅπαντα Σ, οὐδαμῶς καλῶς γρ Σ, οὐ καλῶς ἅπαντα FΥΩuv. 51, 4. εἰς δύο ταῦτα om pr Σ. 5. διῄρειτο Σ. τὰ] τὸ FΥΩu. 6. δ' om pr Σ. ἡμῖν Σ: ceteri ὑμῖν. 7. ἅπασιν ὁμοίως FΥΩuv. 9. ἄχρι F: ἄχρις ς. ποιῆσαι FΩuv. 52, 1. μὲν ὁ βασιλεὺς FΣΥΩuv. 2. ἅπασι] οὐχ ἅπασι mg Ω. πάντων δὴ ἥκ. Σ. 3. ἄν τι] ἃ τί Υ et γρ F. 5. μὲν ἀντιποιοῦνται FΥΩuv. πάντες Σ. 7. κορίνθιοι λακεδαιμόνιοι Ωuv. 53, 4. οὐδέσι Σ, οὐδενὶ (σι) F, οὐδενὶ ΥΩuv. 6 et 7. ἡμῖν Σ: ὑμῖν ς.

οὐχ ἕν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι (ῥᾴδιον γὰρ ἂν ἦν ὑμῖν μεταθεῖναι) ἀλλὰ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἐκ παντὸς ἡμαρτημένα τοῦ χρόνου, ὧν τὸ καθ᾽ ἕκαστον ἐάσας ἕν, εἰς ὃ πάντα συντείνει, λέξω, δεηθεὶς ὑμῶν, ἂν λέγω τἀληθῆ μετὰ παῤῥησίας, μηδὲν ἀχθεσθῆναί μοι. πέπραται τὰ συμφέροντα ἐφ᾽ ἑκάστου τῶν καιρῶν, καὶ μετειλήφατε ὑμεῖς μὲν τὴν σχολὴν καὶ τὴν ἡσυχίαν, ὑφ᾽ ὧν κεκηλημένοι τοῖς ἀδικοῦσιν οὐ πικρῶς ἔχετε, ἕτεροι δὲ τὰς τι-
55 μὰς ἔχουσιν. καὶ τὰ μὲν περὶ τἄλλα οὐκ ἄξιον ἐξετάσαι
νῦν· ἀλλ᾽ ἐπειδάν τι τῶν πρὸς Φίλιππον ἐμπέσῃ, εὐ- 146
θὺς ἀναστάς τις λέγει ὡς οὐ δεῖ ληρεῖν οὐδὲ γράφειν πόλεμον, παραθεὶς εὐθέως ἑξῆς τὸ τὴν εἰρήνην ἄγειν ὡς ἀγαθὸν καὶ τὸ τρέφειν δύναμιν μεγάλην ὡς χαλεπόν, καὶ „διαρπάζειν τινὲς τὰ χρήματα βούλονται," καὶ ἄλλους
56 λόγους ὡς οἴονται ἀληθεστάτους λέγουσιν. ἀλλὰ δεῖ δήπου τὴν μὲν εἰρήνην ἄγειν οὐχ ὑμᾶς πείθειν, οἵ γε πεπεισμένοι κάθησθε, ἀλλὰ τὸν τὰ τοῦ πολέμου πράττοντα· ἂν γὰρ ἐκεῖνος πεισθῇ, τά γε ἀφ᾽ ὑμῶν ὑπάρχει· νομίζειν δ᾽ εἶναι χαλεπὰ οὐχ ὅσα ἂν εἰς σωτηρίαν δαπανῶμεν, ἀλλ᾽ ἃ πεισόμεθ᾽, ἂν μὴ ταῦτ᾽ ἐθέλωμεν ποιεῖν, καὶ τὸ „διαρπασθήσεται τὰ χρήματα" τῷ φυλακὴν εὑρεῖν δι᾽ ἧς σωθήσεται κωλύειν, οὐχὶ τῷ τοῦ συμφέροντος ἀποστῆναι.
57 καίτοι ἔγωγε ἀγανακτῶ καὶ αὐτὸ τοῦτο, εἰ τὰ μὲν χρήματα λυπεῖ τινὰς ὑμῶν εἰ διαρπασθήσεται, ἃ καὶ φυλάττειν καὶ κολάζειν τοὺς ἁρπάζοντας ἐφ᾽ ὑμῖν ἐστί, τὴν δὲ

v. 1. ἂν om pr Ω, post ἦν ponunt FΥ. 3. ἓν om Σ. 4. πᾶν Σ, πάντα γε Ωuv. τείνει Ωuv. 5. ἀχθεσθῆναί μοι] ἄχθεσθαι Σ. ἐκπέπραται rc Σ. 6. ἐφ᾽] ἀφ᾽ Σ. 7. κεκλημένοι u. 8. ἔχετε οἱ προδόται καὶ ὁ φίλιππος ἔτ. Ω. 55, 1. περὶ τἄλλα FΣΩuv, ἄλλα post lituram Υ. 3. οὐδὲ] καὶ FΥΩuv. 4. τὸ] τῶι Σ, om F et pr Υ. 5. μεγάλην δύναμιν Σ. 6. τινὸς u. 56, 1. οἴονται] οἴοντε F et pr Σ. 2. τὴν — ἄγειν] τὸν — ἄγειν λέγοντα γρ Σ. οἵγε] οἱ Σ. 4. τά om pr FΥ. δ᾽ εἶναι] δὲ δεῖ FΥΩuv. 6. μὴ ταῦτ᾽ Σ et pr F: ταῦτα μὴ ς. sed pr Υ om ταῦτα. διαρπασθήσεσθαι FΥΩuv. 7. ἧς] ἣν F, ἣν γρ Υ. 8. κωλύσειν FΥuv. 57, 1. αὐτὸ om FΣ et pr Υ. 2. ἡμῶν Σ. ἃ om pr Σ. 3. ἁρπάζοντας] ἀδικοῦντας γρ Σ. ὑμῖν Σ.

Ἑλλάδα πᾶσαν ἐφεξῆς οὑτωσὶ Φίλιππος ἁρπάζων οὐ λυ-
58πεῖ, καὶ ταῦτ᾽ ἐφ᾽ ὑμᾶς ἁρπάζων. τί ποτ᾽ οὖν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν οὕτω φανερῶς ἀδικοῦντα καὶ πόλεις
καταλαμβάνοντα οὐδεὶς πώποτε τοῦτον εἶπεν ὡς ἀδικεῖ καὶ
πόλεμον ποιεῖ, τοὺς δὲ μὴ ἐπιτρέπειν μηδὲ προΐεσθαι
ταῦτα συμβουλεύοντας, τούτους πόλεμον ποιεῖν φασίν;
ὅτι τὴν αἰτίαν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου συμβησομένων δυσχε-
ρῶν (ἀνάγκη γάρ, ἀνάγκη πολλὰ λυπηρὰ ἐκ τοῦ πολέ-
μου γίγνεσθαι) τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν τὰ βέλτιστα λέγειν οἰο-
59μένοις ἅπαντες ἀναθεῖναι βούλονται. ἡγοῦνται γάρ, ἐὰν
μὲν ὑμεῖς ὁμοθυμαδὸν ἐκ μιᾶς γνώμης Φίλιππον ἀμύ- 147
νησθε, κἀκείνου κρατήσειν ὑμᾶς καὶ αὐτοῖς οὐκέτ᾽ ἔσεσθαι
μισθαρνεῖν, ἂν δ᾽ ἀπὸ τῶν πρώτων θορύβων αἰτιασάμε-
νοί τινας πρὸς τὸ κρίνειν τράπησθε, αὐτοὶ μὲν τούτων κα-
τηγοροῦντες ἀμφότερ᾽ ἕξειν, καὶ παρ᾽ ὑμῖν εὐδοκιμήσειν καὶ
παρ᾽ ἐκείνου χρήματα λήψεσθαι, ὑμᾶς δ᾽ ὑπὲρ ὧν δεῖ παρὰ
τούτων δίκην λαβεῖν, παρὰ τῶν ὑπὲρ ὑμῶν εἰρηκότων λή-
60ψεσθαι. αἱ μὲν ἐλπίδες αἱ τούτων αὗται, καὶ τὸ κατα-
σκεύασμα τὸ τῶν αἰτιῶν, ὡς ἄρα βούλονταί τινες πόλε-
μον ποιῆσαι. ἐγὼ δ᾽ οἶδα ἀκριβῶς ὅτι οὐ γράψαντος Ἀθη-
ναίων οὐδενὸς πόλεμον καὶ ἄλλα πολλὰ Φίλιππος ἔχει τῶν
τῆς πόλεως καὶ νῦν εἰς Καρδίαν πέπομφε βοήθειαν. εἰ
μέντοι βουλόμεθ᾽ ἡμεῖς μὴ προσποιεῖσθαι πολεμεῖν ἡμῖν
ἐκεῖνον, ἀνοητότατος πάντων ἂν εἴη, εἰ τοῦτ᾽ ἐξελέγχοι·
ὅταν γὰρ οἱ ἀδικούμενοι ἀρνῶνται, τί τῷ ἀδικοῦντι προσή-
61κει; ἀλλ᾽ ἐπειδὰν ἐφ᾽ ἡμᾶς αὐτοὺς ἴῃ, τί φήσομεν τότε;
ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὐ πολεμεῖν, ὥσπερ οὐδὲ Ὠρείταις τῶν
στρατιωτῶν ὄντων ἐν τῇ χώρᾳ, οὐδὲ Φεραίοις πρότερον ἢ

v. 1. πᾶσαν Σ: ἅπασαν ς. 58, 1. [ὑ] ἡμᾶς F. 3. τού-
των FΥΩuv. 4. [προ] ἐπιτρέπειν F, προτρέπειν Σ. 7. alte-
rum ἀνάγκη om Ω. 59, 1. ἅπαντες] ἅπαντ᾽ FΥ, om Σ.
3. οὐκέτ᾽] οὐκ FΣΥΩuv. 6. [ἡ] ὑμῖν F, ἡμῖν Σ. 60, 2. αἰτίων FΥ.
3. [α] γράψαντος F. 4. καὶ ἄλλα om FΣΥ. 5. πέπ. τὴν βοή-
θειαν FΥΩuv. 61, 3. ἢ] πρὶν ἢ rc F, om Σ.

πρὸς τὰ τείχη προσβαλεῖν αὐτῶν, οὐδ' Ὀλυνθίοις ἐξ ἀρχῆς,
ἕως ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ στράτευμα παρῆν ἔχων. ἢ καὶ
τότε τοὺς ἀμύνεσθαι κελεύοντας πόλεμον ποιεῖν φήσομεν;
οὐκοῦν ὑπόλοιπον δουλεύειν· οὐ γὰρ ἄλλο γε οὐδὲν ἔνι.
62 Καὶ μὴν οὐχ ὑπὲρ τῶν ἴσων ὑμῖν τε καί τισι τῶν
ἄλλων ἀνθρώπων ἔσθ' ὁ κίνδυνος· οὐ γὰρ ὑφ' αὑτῷ ποιή-
σασθαι τὴν πόλιν βούλεται Φίλιππος ὑμῶν, οὔ, ἀλλ'
ὅλως ἀνελεῖν. οἶδε γὰρ ἀκριβῶς ὅτι δουλεύειν μὲν ὑμεῖς 148
οὔτ' ἐθελήσετε οὔτ', ἂν ἐθέλητε, ἐπιστήσεσθε· ἄρχειν γὰρ
εἰώθατε· πράγματα δὲ παρασχεῖν αὐτῷ, ἂν καιρὸν λά-
βητε, πλείω τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἁπάντων δυνήσεσθε.
διὰ ταῦτα ὑμῶν οὐχὶ φείσεται, εἴπερ ἐγκρατὴς γενήσε-
63 ται. ὡς οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ἐσομένου τοῦ ἀγῶνος
ὑμῖν, οὕτω προσήκει γιγνώσκειν, καὶ τοὺς πεπρακότας
αὑτοὺς ἐκείνῳ φανερῶς μισεῖν καὶ ἀποτυμπανίσαι· οὐ
γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆ-
σαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κολάσητε ἐχθρούς,
ἀλλ' ἀνάγκη τούτοις ὥσπερ προβόλοις προσπταίοντας ὑστε-
64 ρίζειν ἐκείνων. πόθεν οἴεσθε νῦν αὐτὸν ὑβρίζειν ὑμᾶς
(οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἔμοιγε δοκεῖ ποιεῖν ἢ τοῦτο) καὶ τοὺς
μὲν ἄλλους εὖ ποιοῦντα, εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐξαπατᾶν, ὑμῖν
δὲ ἀπειλεῖν ἤδη. οἷον Θετταλοὺς πολλὰ δοὺς ὑπηγάγετο
εἰς τὴν νῦν παροῦσαν δουλείαν· οὐδ' ἂν εἰπεῖν δύναιτο
οὐδεὶς ὅσα τοὺς ταλαιπώρους Ὀλυνθίους, πρότερον δοὺς
Ποτίδαιαν, ἐξηπάτησε, καὶ πολλὰ ἕτερα· Θηβαίους τὰ
νῦν ὑπάγεται τὴν Βοιωτίαν αὐτοῖς παραδοὺς καὶ ἀπαλ-
65 λάξας πολέμου πολλοῦ καὶ χαλεποῦ· ὥστε καρπωσάμενοί

v. 1. προσβάλλων Σ, προσβαλὼν FYuv. αὐτῶν om FΩu, in γρ habet Y. 2. ἕως ἂν ἐν Ωuv. 4. οὐ] οὐδὲ Σ. 62, 1. οὐχ Σ: οὐδὲ ς. τε om FΣYΩuv. 2. ὑφ'] ἐφ' Σ. 3. ὑμῶν Σ, ἡμῶν (ὑ) F: celeri ἡμῶν. 4. ὅτι] ὅτι οὐ Ω. 5. ἐπιστήσεσθε FΣ: ἐπίστασθε ς. 63, 1. τοῦ om Σ. 3. μισεῖν καὶ om ΣY, in γρ habet F. ἀποτυπανίσαι (μ) F, ἀποτυπανίσαι Y. 4. τῶν ἔξω] ἔξω τῶν Σ. 6. προσπταίουντας Σ. 64, 1. πόθεν] πόθεν γὰρ FY, ἐπεὶ πόθεν Ωuv. ὑμᾶς] εἰς ὑμᾶς Ωuv. 2. ἔμοιγε ἄλλο FΩuv. 8. ὑπάγει Σ.

τινα ἕκαστοι τούτων πλεονεξίαν οἱ μὲν ἤδη πεπόνθα-
σιν ἃ δὴ πάντες ἴσασιν, οἱ δ' ὅ τι ἄν ποτε συμβῇ πεί-
σονται. ὑμεῖς δὲ ὧν μὲν ἀπεστέρησθε, σιωπῶ· ἀλλ' ἐν
αὐτῷ τῷ τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι πόσα ἐξηπάτησθε! πό-
σων ἀπεστέρησθε! οὐχὶ Φωκέας, οὐ Πύλας, οὐχὶ τὰ ἐπὶ
Θρᾴκης, Δορίσκον, Σέῤῥιον, τὸν Κερσοβλέπτην αὐτόν;
66 οὐ νῦν Καρδίαν ἔχει καὶ ὁμολογεῖ; "τί ποτ' οὖν ἐκεί- 149
νως τοῖς ἄλλοις καὶ ὑμῖν οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον προσ-
φέρεται; ὅτι ἐν μόνῃ τῶν πασῶν πόλεων τῇ ἡμετέρᾳ
ἄδεια ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λέγειν δέδοται, καὶ λαβόντα χρή-
ματα αὐτὸν ἀσφαλές ἐστι λέγειν παρ' ὑμῖν, κἂν ἀφῃρη-
67 μένοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἦτε. οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν
Ὀλύνθῳ τὰ Φιλίππου μὴ συνευπεπονθότων τῶν πολλῶν
Ὀλυνθίων τῷ Ποτίδαιαν καρποῦσθαι· οὐκ ἦν ἀσφαλὲς
λέγειν ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φιλίππου μὴ συνευπεπονθότος τοῦ
πλήθους τοῦ Θετταλῶν τῷ τοὺς τυράννους ἐκβαλεῖν Φί-
λιππον αὐτοῖς καὶ τὴν πυλαίαν ἀποδοῦναι· οὐκ ἦν ἐν
Θήβαις ἀσφαλές, πρὶν τὴν Βοιωτίαν ἀπέδωκε καὶ τοὺς
68 Φωκέας ἀνεῖλεν. ἀλλ' Ἀθήνησιν οὐ μόνον Ἀμφίπολιν καὶ
τὴν Καρδιανῶν χώραν ἀπεστερηκότος Φιλίππου, ἀλλὰ
καὶ κατασκευάζοντος ἡμῖν ἐπιτείχισμα τὴν Εὔβοιαν καὶ
νῦν ἐπὶ Βυζάντιον παριόντος, ἀσφαλές ἐστι λέγειν ὑπὲρ
Φιλίππου. καὶ γάρ τοι τούτων μὲν ἐκ πτωχῶν ἔνιοι ταχὺ
πλούσιοι γεγόνασι καὶ ἐξ ἀνωνύμων καὶ ἀδόξων ἔνδοξοι
καὶ γνώριμοι, ὑμεῖς δὲ τοὐναντίον ἐν μὲν ἐνδόξων ἄδοξοι,
69 ἐκ δ' εὐπόρων ἄποροι. πόλεως γὰρ ἔγωγε πλοῦτον ἡγοῦ-
μαι συμμάχες πίστιν εὔνοιαν, ὧν ἁπάντων ὑμεῖς ἐςὲ ἄπο-
ροι· ἐκ δὲ τῦ τέτων ὀλιγώρως ὑμᾶς ἔχειν καὶ ἐᾶν τέτον τὸν
τρόπον τὰ πράγματα φέρεσθαι ὁ μὲν εὐδαίμων καὶ μέγας

v. 1. ἤδη] δὴ Σ. 2. πάντες ἴσασιν] πεπόνθασιν Σ. 3. μὲν om Ω. 5. τὰ] τὰς u. 6. σέῤῥιον δορίσκον Υ. 66, 1. ἐκεί(ο)νως F. 2. οὐ τὸν αὐτὸν] τοῦτον τὸν Σ. 3. (ὑ)ημετέρα F, ὑμετέρᾳ Σ. 67, 2. τὰ Φιλίππου om ΣΥ, in γρ habet F. 5. τοῦ Θ. Υ: τῶν Θ. ς. ἐκβάλλειν Σ, ἐκβαλλεῖν Ω. 7. πρὶν ἢ τὴν FΥΩuv. 68, 6. γίγνονται Σ. 69, 2. πάντων FΣΩuv. ὑμεῖς ἐστὲ Σ: ceteri ἐστὲ ὑμεῖς. 3. τῦ om pr F. 4. τὰ πράγματα φέρεσθαι] προσφέρεσθαι Σ.

καὶ φοβερὸς πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις, ὑμεῖς δ' ἔρημοι καὶ ταπεινοί, τῇ μὲν κατὰ τὴν ἀγορὰν εὐετηρίᾳ λαμπροί, τῇ δ' ὧν προσῆκε παρασκευῇ καταγέλαστοι.

70 Οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον περί τε ὑμῶν καὶ περὶ αὐτῶν ἐνίους τῶν λεγόντων ὁρῶ βουλευομένους· ὑμᾶς μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἄγειν φασὶ δεῖν, κἄν τις ὑμᾶς ἀδικῇ, αὐτοὶ δ' οὐ δύνανται παρ' ὑμῖν ἡσυχίαν ἄγειν οὐδενὸς αὐτοὺς ἀδικοῦντος. καίτοι λοιδορίας χωρίς, εἴ τις ἔροιτο „εἰπέ μοι, τί δὴ γιγνώσκων ἀκριβῶς Ἀριστόδημε (οὐδεὶς γὰρ τὰ τοιαῦτ' ἀγνοεῖ) τὸν μὲν τῶν ἰδιωτῶν βίον ἀσφαλῆ καὶ ἀπράγμονα καὶ ἀκίνδυνον ὄντα, τὸν δὲ τῶν πολιτευομένων φιλαίτιον καὶ σφαλερὸν καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀγώνων καὶ κακῶν μεστόν, οὐ τὸν ἡσύχιον καὶ

71 ἀπράγμονα ἀλλὰ τὸν ἐν τοῖς κινδύνοις αἱρῇ;" τί ἂν εἴποις; εἰ γὰρ ὃ βέλτιστον εἰπεῖν ἂν ἔχοις, τοῦτό σοι δοίημεν ἀληθὲς λέγειν, ὡς ὑπὲρ φιλοτιμίας καὶ δόξης ταῦτα πάντα ποιεῖς, θαυμάζω τί δή ποτε σαυτῷ μὲν ὑπὲρ τούτων ἅπαντα ποιητέον εἶναι νομίζεις καὶ πονητέον καὶ κινδυνευτέον, τῇ πόλει δὲ προέσθαι ταῦτα μετὰ ῥᾳθυμίας συμβουλεύεις. οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ἂν εἴποις, ὡς σὲ μὲν ἐν τῇ πόλει δεῖ τινὰ φαίνεσθαι, τὴν πόλιν δ' ἐν

72 τοῖς Ἕλλησι μηδενὸς ἀξίαν εἶναι. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε ὁρῶ, ὡς τῇ μὲν πόλει ἀσφαλὲς τὸ τὰ αὑτῆς πράττειν, σοὶ δὲ ἐπικίνδυνον, εἰ μηδὲν τῶν ἄλλων πλέον περιεργάσῃ, ἀλλὰ τοὐναντίον σοὶ μὲν ἐξ ὧν ἐργάζῃ καὶ περιεργάζῃ τοὺς ἐσχάτους ὄντας κινδύνους, τῇ πόλει δὲ ἐκ τῆς

73 ἡσυχίας. ἀλλὰ νὴ Δία παππῴα καὶ πατρῷα δόξα σοι ὑπάρχει, ἣν αἰσχρόν ἐστιν ἐν σοὶ καταλῦσαι· τῇ πόλει δ'

v. 1. φοβερός ἐστι π. FΓΩυν. 70, 2. ἡμᾶς — ἡμᾶς — ἡμῖν Σ. 5. εἴ τις om pr Γ, ante χωρὶς ponit Σ. 6. ἀριστόμηδες Σ. 7. βίον om Ω. 8. καὶ ἀπράγμονα om Σ. 71, 1. εἴποις] εἴποι τις Σ. 2. δοίημεν Σ: ceteri συγχωρήσαιμεν. 3. πάντα ταῦτα F
μετὰ ς
ΓΩυν. 6. μετὰ ῥαθυμίας Σ, διὰ ῥαθυμίαν F: διὰ ῥαθυμίαν ς. 72, 2. μὲν πόλει Σ: ceteri πόλει μὲν. 3. κίνδυνος Σ. πλέον Σ, πλεῖον FΓΩυν.

ὑπῆρξεν ἀνώνυμα καὶ φαῦλα τὰ τῶν προγόνων. ἀλλ'
οὐδὲ τοῦθ' οὕτως ἔχει· σοὶ μὲν γὰρ ἦν κλέπτης ὁ πα- 151
τήρ, εἴπερ ἦν ὅμοιός σοι, τῇ πόλει δ' ἡμῶν, ὡς πάντες
ἴσασιν, οἱ Ἕλληνες δὶς ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων ὑπὸ
74 τῶν προγόνων σεσωσμένοι. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἴσως οὐδὲ πο-
λιτικῶς ἔνιοι τὰ καθ' ἑαυτοὺς καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν
πολιτεύονται· πῶς γάρ ἐστιν ἴσον τούτων μέν τινας ἐκ
τοῦ δεσμωτηρίου ἥκοντας ἑαυτοὺς ἀγνοεῖν, τὴν πόλιν δ',
ἣ προειστήκει τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τέως καὶ τὸ πρωτεῖον
εἶχε, νῦν ἐν ἀδοξίᾳ πάσῃ καὶ ταπεινότητι καθεστάναι;
75 Πολλὰ τοίνυν ἔχων ἔτι καὶ περὶ πολλῶν εἰπεῖν παύ-
σομαι· καὶ γὰρ οὐ λόγων ἐνδείᾳ μοι δοκεῖ τὰ πράγματα
οὔτε νῦν οὔτ' ἄλλοτε πώποτε φαύλως ἔχειν, ἀλλ' ὅταν
πάντ' ἀκούσαντες ὑμεῖς τὰ δέοντα, καὶ ὁμογνώμονες ὡς
ὀρθῶς λέγεται γενόμενοι, τῶν λυμαίνεσθαι καὶ διαστρέ-
φειν ταῦτα βουλομένων ἐξ ἴσου κάθησθε ἀκροώμενοι, οὐκ
ἀγνοοῦντες αὐτούς (ἴστε γὰρ εὐθὺς ἰδόντες ἀκριβῶς, τίς
μισθοῦ λέγει καὶ ὑπὲρ Φιλίππου πολιτεύεται, καὶ τίς ὡς
ἀληθῶς ὑπὲρ τῶν βελτίστων), ἀλλ' ἵν' αἰτιασάμενοι τού-
τους καὶ τὸ πρᾶγμα εἰς γέλωτα καὶ λοιδορίαν ἐμβαλόν-
76 τες μηδὲν αὐτοὶ τῶν δεόντων ποιῆτε. ταῦτ' ἐστὶ τἀληθῆ
μετὰ πάσης παῤῥησίας, ἁπλῶς εὐνοίᾳ, τὰ βέλτιστα εἰ-
ρημένα, οὐ κολακείας καὶ βλάβης καὶ ἀπάτης λόγος με-
στός, ἀργύριον μὲν τῷ λέγοντι ποιήσων, τὰ δὲ πράγματα
τῆς πόλεως τοῖς ἐχθροῖς ἐγχειριῶν. ἢ οὖν παυστέον τού-
των τῶν ἐθῶν, ἢ μηδένα ἄλλον αἰτιατέον τοῦ πάντα
φαύλως ἔχειν ἢ ὑμᾶς αὐτούς.

v. 2. ἦν om Ωuv. 3. δ' om Ω. 4. δὶς in γρ Σ. ὑπὸ τῶν προγόνων in γρ Σ. 74, 1. προγ. ἡμῶν σεσ. FTΩuv. ἀλλὰ γὰρ om pr Σ. 2. τὰ post καὶ om Ω. τὴν πόλιν] αὑτὴν Σ. 4. ἥκοντας Σ: προϊόντας ς. 5. προσειστήκει pr Σ. Ἑλλήνων om Σ. 75, 5. λέγετε Σ. διαστρέφειν] διαφθείρειν γρ F. 6. καθήσεσθε Σ. 7. εὐθὺς] αὐτοὺς Σ. 8. καὶ ὑπὲρ Reiskius: libri καὶ τίς ὑπὲρ. 76, 1. ἐστὶν ἀληθῆ Σ. 3. κολακεῖαι βλάβης Σ. 4. μὲν om pr Σ.

## 11.

# ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΗΝ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. 152

*ΥΠΟΘΕΣΙΣ.* Ὁ Φίλιππος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πέπομφεν ἐπιστολήν, κατηγορῶν αὐτῶν καὶ πόλεμον προκηρύττων ἄντικρυς. οὐκέτι οὖν ὁ ῥήτωρ πείθει τοὺς Ἀθηναίους πολεμεῖν (ἀνάγκη γάρ), ἀλλὰ θαρσύνει πρὸς τὸν κίνδυνον, εὐκαθαίρετον λέγων τὸν Μακεδόνα.

Ὅτι μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Φίλιππος οὐκ ἐποιήσατο
τὴν εἰρήνην πρὸς ὑμᾶς ἀλλ' ἀνεβάλετο τὸν πόλεμον,
πᾶσιν ὑμῖν φανερὸν γέγονεν· ἐπειδὴ γὰρ Φαρσαλίοις
Ἅλον παρέδωκε καὶ τὰ περὶ Φωκέας διῳκήσατο καὶ τὴν
Θρᾴκην κατεστρέψατο πᾶσαν, αἰτίας οὐκ οὔσας πλασάμενος καὶ προφάσεις ἀδίκους ἐξευρὼν τῷ μὲν ἔργῳ πάλαι πολεμεῖ πρὸς τὴν πόλιν, τῷ δὲ λόγῳ νῦν ὁμολογεῖ
2 διὰ τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἔπεμψεν. ὅτι δὲ χρὴ μήτε ὀῤῥωδεῖν ὑμᾶς τὴν ἐκείνου δύναμιν μήτε ἀγεννῶς ἀντιταχθῆναι πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ σώμασι καὶ χρήμασι καὶ ναυσὶ καὶ πᾶσιν ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν ἀφειδῶς ὁρμῆσαι πρὸς τὸν
πόλεμον, ἐγὼ πειράσομαι διδάσκειν. πρῶτον μὲν γὰρ 153
εἰκὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς θεοὺς μεγίστους ὑμῖν ὑπάρχειν συμμάχους καὶ βοηθούς, ὧν ἐκεῖνος τὰς πίστεις ὑπερβὰς καὶ τοὺς ὅρκους ὑπεριδὼν λέλυκεν ἀδίκως τὴν
3 εἰρήνην· ἔπειθ' οἷς πρότερον ηὐξήθη, φενακίζων ἀεί τινας καὶ μεγάλα ἐπαγγελλόμενος εὐεργετήσειν, ταῦτα πάντα διεξελήλυθεν ἤδη, καὶ γινώσκεται μὲν ὑπὸ τῶν Περινθίων καὶ Βυζαντίων καὶ τῶν ἐκείνοις συμμαχούντων, ὡς ἐπιθυμεῖ προσενεχθῆναι τούτοις τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ Ὀλυνθίοις πρότερον, οὐκ ἀγνοεῖται δὲ ὑπὸ Θετταλῶν
4 δεσπόζειν ἀλλ' οὐχ ἡγεῖσθαι τῶν συμμάχων προαιρούμενος, ὑποπτεύεται δὲ ὑπὸ Θηβαίων Νίκαιαν μὲν φρουρᾷ



1, 2. ἡμᾶς Σ. ἀνεβάλλετο pr υ, ἀνεβάλετο F. 3. ἡμῖν F. 2, 6. ὑμῖν Σ, ἡμῖν (υ ω superscr.) F: ceteri ἡμῖν. 8. ὑπερβὰς — ὑπεριδὼν] ὑπεριδὼν — ὑπερβὰς Σ. 3, 2. ταῦτα πάντα Σ: πάντα ταῦτα ς. 4, 1. συμμ. καὶ προαιρούμενος Ω. 2. ὑπὸ τῶν Θηβαίων FΥΩυ.

κατέχων, εἰς δὲ τὴν ἀμφικτυονίαν εἰσδεδυκώς, τὰς δὲ
πρεσβείας τὰς ἐκ Πελοποννήσου πρὸς αὐτὸν ἄγων καὶ
τὴν ἐκείνων συμμαχίαν παραιρούμενος· ὥστε τῶν αὐτῷ
πρὸ τοῦ φίλων ὄντων τοὺς μὲν νῦν πολεμεῖν ἀκαταλλά-
κτως, τοὺς δὲ μηκέτι προθύμους εἶναι συναγωνιστάς, ἅπαν-
5 τας δὲ ὑφορᾶσθαι καὶ διαβεβλῆσθαι πρὸς αὐτόν. ἔτι τοί-
νυν (οὐδὲ γὰρ τοῦτ' ἐστὶ μικρόν) οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν σα-
τράπαι καθεστῶτες ἔναγχος μὲν ξένους μισθοφόρους εἰσπέμ-
ψαντες ἐκώλυσαν ἐκπολιορκηθῆναι Πέρινθον, νυνὶ δὲ τῆς
ἔχθρας αὐτοῖς ἐνεστώσης καὶ τοῦ κινδύνου πλησίον ὄντος, εἰ
χειρωθήσεται Βυζάντιον, οὐ μόνον αὐτοὶ προθύμως συμ-
6 πολεμήσουσιν, ἀλλὰ καὶ βασιλέα τὸν Περσῶν χρήματα
χορηγεῖν ἡμῖν προτρέψονται, ὃς τοσοῦτον μὲν κέκτηται
πλοῦτον ὅσον οὐδ' οἱ λοιποὶ πάντες, τηλικαύτην δ' ἔχει
ῥώμην πρὸς τὰς ἐνθάδε πράξεις, ὥστε καὶ πρότερον, ἡνίκα
Λακεδαιμονίοις ἐπολεμοῦμεν, ὁποτέροις προσθεῖτο, τού- 154
τους ἐποίει κρατεῖν τῶν ἑτέρων, καὶ νῦν μεθ' ἡμῶν γενό-
μενος ῥαδίως καταπολεμήσει τὴν Φιλίππου δύναμιν.
7 Πρὸς τοίνυν τούτοις τηλικούτοις οὖσιν, οὐκ ἐρῶ μὲν
ὡς οὐ διὰ τὴν εἰρήνην πολλὰ προείληφεν ἡμῶν χωρία καὶ
λιμένας καὶ τοιαῦθ' ἕτερα χρήσιμα πρὸς πόλεμον, ὁρῶ δὲ
ὡς ὅταν μὲν ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συνέχηται καὶ
πᾶσι ταὐτὰ συμφέρῃ τοῖς μετέχουσι τῶν πολέμων, μένει
τὰ συσταθέντα βεβαίως, ὅταν δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς καὶ πλε-
ονεξίας ἀπάτῃ καὶ βίᾳ κατέχηται, καθάπερ ὑπὸ τούτου
νῦν, μικρὰ πρόφασις καὶ τὸ τυχὸν πταῖσμα ταχέως ἅπαν-
8 τα διέσεισε καὶ κατέλυσεν. καὶ πολλάκις εὑρίσκω λογιζό-
μενος οὐ μόνον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ συμμαχικὰ
τῷ Φιλίππῳ πρὸς ὑποψίαν ἥκοντα καὶ δυσμένειαν, ἀλ-
λὰ καὶ τὰ τῆς ἰδίας ἀρχῆς οὐ συνηρμοσμένα καλῶς οὐδ'

5, 4. νῦν Σ. 6, 1. τὸν] τῶν FYΩuv, om Σ. χρήματα F (σι), χρήμασι Σ. 2. ὑμῖν Ω. 5. προσθοῖτο Σ, πρόσθειτο YΩv, πρόσθοιτο Fu. 7, 1. τούτοις τοίνυν FYΩuv. 5. πᾶσι ταυτὰ Σ: ταυτὰ πᾶσι ς. 7. ἀπὸ F (ὑ). 8. ἅπαντα] αὐτὰ Σ. 8, 1. κατέλυσεν] διέλυσε FYΩuv.

οἰκείως οὐδ' ὡς οἴεταί τις. ὅλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις ἐν μὲν προσθήκης μέρει ῥοπὴν ἔχει τινὰ καὶ χρῆσιν, αὐτὴ δὲ καθ' αὑτὴν ἀσθενής ἐστι καὶ πρὸς τη-
9 λικοῦτον ὄγκον πραγμάτων εὐκαταφρόνητος· ἔτι δὲ αὐτὴν οὗτος αὐτὸς τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς στρατείαις καὶ πᾶσιν οἷς ἄν τις αὐτὸν μέγαν εἶναι νομίσειε, σφαλερωτέραν αὑτῷ πεποίηκεν. μὴ γὰρ οἴεσθε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς αὐτοῖς χαίρειν Φίλιππόν τε καὶ τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ' ἐννοεῖσθε ὡς ὁ μὲν ἐπιθυμεῖ δόξης, οἱ δὲ ἀσφαλείας, καὶ αὐτῷ μὲν οὐκ ἔστι τυχεῖν ταύτης ἀκινδύνως, οἱ δ' οὐδὲν δέονται καταλιπόντες οἴκοι τέκνα γονεῖς γυναῖκας φθείρεσθαι καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κινδυνεύειν
10 ὑπὲρ αὐτοῦ. ὥστε τοὺς μὲν πολλοὺς τῶν Μακεδόνων 155
ἐκ τούτων ἄν τις ἴδοι, πῶς διάκεινται πρὸς τὸν Φίλιππον· τοὺς δὲ περὶ αὐτὸν ὄντας ἑταίρους καὶ τοὺς τῶν ξένων ἡγεμόνας εὑρήσετε δόξαν μὲν ἔχοντας ἐπ' ἀνδρίᾳ, περιδεῶς δὲ μᾶλλον τῶν ἀδόξων ζῶντας. τοῖς μὲν γὰρ ὁ πρὸς τοὺς πολεμίους μόνον ὑπάρχει κίνδυνος, οἱ δὲ τοὺς κόλακας καὶ τοὺς διαβάλλοντας αὐτοὺς μᾶλλον ἢ τὰς
11 μάχας δεδίασι· κἀκεῖνοι μὲν μετὰ πάντων ἀγωνίζονται πρὸς τοὺς ἀντιταχθέντας, τοῖς δὲ καὶ τῶν ἐν τοῖς πολέμοις κακῶν οὐκ ἐλάχιστον μέρος μέτεστι καὶ χωρὶς ἰδίᾳ τὸν τρόπον τὸν τοῦ βασιλέως φοβεῖσθαι συμβέβηκεν. ἔτι δὲ τῶν μὲν πολλῶν ἐὰν ἁμάρτῃ τις, ζημίαν κατὰ τὴν ἀξίαν εἴληφεν· οἱ δ' ὅταν μέγιστα κατορθώσωσι, τότε μάλιστα σκορακίζονται καὶ προπηλακίζονται παρὰ τὸ προσ-
12 ῆκον. καὶ τούτοις οὐδ' ἂν εἷς εὖ φρονῶν ἀπιστήσειεν· οὕτω γὰρ αὐτὸν φιλότιμον εἶναί φασιν οἱ συνδιατρίψαν-

ου
9, 2. οὗτος αὐτὸς] αὐτὸς F, οὗτας Σ, αὐτὸς T. 3. αὐτὸν add
ο
FΣTΩ. σφαλερώτέραν F. 5. φίλιππόν τε χαίρειν Ωυ. 8. καταλείποντες Σ, καταλειπόντες Ω. 10, 1. αὐτῶν Σ. ὥστε καὶ τὰς F.
αδό
4. εὑρήσεται Σ. 5. ἐνδόξων Σ. ὁ om FΣ et pr T.
11, 4. φοβεῖσθαι post ἰδίᾳ ponunt FTΩυν. 5. ἐὰν Σ: ἐπειδὰν ς. 6. μέγιστα] μάλιστα Σ, τὰ μέγιστα Reiskius. 7. καὶ προπηλακίζονται om pr T. 12, 2. φιλότιμον αὐτὸν Σ.

τες, ὥστε βουλόμενον τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων πάνθ' αὑ-
τοῦ δοκεῖν εἶναι μᾶλλον ἄχθεσθαι τῶν στρατηγῶν καὶ
τῶν ἡγεμόνων τοῖς ἄξιον ἐπαίνου τι πράξασιν ἢ τοῖς ὅλως
13 ἀποτυχοῦσιν. πῶς οὖν, εἴ πέρ ἐστι ταῦτα τοιαῦτα, πιστῶς
ἤδη πολὺν χρόνον αὐτῷ παραμένουσιν; ὅτι νῦν μὲν ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ κατορθοῦν αὐτὸν ἐπισκοτεῖ πᾶσι τοῖς
τοιούτοις· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ συγκρύψαι καὶ συ-
σκιάσαι τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων εἰσίν· εἰ δέ τι
πταίσει, τότ' ἀκριβῶς διακαλυφθήσεται ταῦτα πάντα.
14 συμβαίνει γάρ, ὥσπερ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν. ὅταν μὲν
ἐρρωμένος ᾖ τις, οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα
σαθρῶν, ἐπὰν δὲ ἀρρωστήσῃ, πάντα κινεῖται, κἂν ῥῆγμα 156
κἂν στρέμμα κἂν ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων ᾖ μὴ τελέως
ὑγιαῖνον· οὕτω καὶ τῶν βασιλειῶν καὶ πασῶν τῶν δυνα-
στειῶν, ἕως μὲν ἂν ἐν τοῖς πολέμοις κατορθῶσιν, ἀφανῆ
τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐστίν, ἐπὰν δέ τι πταίσωσιν, ὃ νῦν
εἰκὸς παθεῖν ἐκεῖνον μεῖζον φορτίον ἢ καθ' αὑτὸν ἀρά-
μενον, γίγνεται φανερὰ τὰ δυσχερῆ πάντα τοῖς ἅπασιν.
15 Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον
ὁρῶν εὐτυχοῦντα ταύτῃ φοβερὸν εἶναι νομίζει καὶ δυσ-
πολέμητον, σώφρονος μὲν ἀνδρὸς χρῆται προνοίᾳ· μεγά-
λη γὰρ ῥοπή, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον ἡ τύχη ἐστὶ πρὸς ἅπαντα
τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα· κατὰ πολλοὺς μέντοι τρό-
πους ἕλοιτ' ἂν τις οὐχ ἧττον τὴν ἡμετέραν εὐτυχίαν ἢ τὴν
16 ἐκείνου. παρά τε γὰρ τῶν προγόνων ἐκ πλείονος χρόνου
παρειλήφαμεν τὴν ἡγεμονίαν οὐ τούτου μόνον, ἀλλὰ
συνελόντι φράσαι πάντων τῶν ἐν Μακεδονίᾳ βασιλευσάν-
των. κἀκεῖνοι μὲν Ἀθηναίοις φόρους ἤνεγκαν, ἡ δ' ἡμε-
τέρα πόλις οὐδενὶ πώποτε τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων. ἔτι

v. 1. πάντ' Σ: ceteri ἅπαντ'. 13, 1. τοιαῦτα om pr F. 2. παραμενοῦσιν F. 5. τὰς ἁμαρτίας] τὰ τοιαῦτα ὀνείδη γρ F. εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων υν. 6. πάντα ταῦτα FΓΩυν. 14, 5. ὑγιει-νὸν FΣΓΩ. ἁπασῶν Σ. τῶν om pr Γ. 7. τὰ κακὰ post ἐστι ponunt ΓΩ. ἐστι τοῖς πολλοῖς Σ. τι om Σ. 8. παθεῖν εἰ-κὸς Σ. αἱρόμενον Σ. 15, 2. ταύτῃ om FΣΓΩυ. 4. τὸ om Γ. 16, 2. ἡγεμονίαν] εὐδαιμονίαν Σ. 3. τῶν om pr Γ. 5. πώ-ποτε] πω FΣΓΩυ. ἀνθρώπων om Σ.

δὲ τοσούτῳ πλείους ἀφορμὰς αὐτοῦ πρὸς τὴν παρὰ τῶν
θεῶν εὔνοιαν ἔχομεν, ὅσῳ διατελοῦμεν εὐσεβέστερα καὶ
17 δικαιότερα πράττοντες. τί ποτ᾽ οὖν ἐκεῖνος ἐν τῷ προτέρῳ
πολέμῳ πλείω κατώρθωσεν ἡμῶν; ὅτι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
(παῤῥησιάσομαι γὰρ πρὸς ὑμᾶς) ὁ μὲν αὐτὸς στρατεύ-
εται καὶ ταλαιπωρεῖ καὶ τοῖς κινδύνοις πάρεστιν, οὔτε
καιρὸν παριεὶς οὔτε ὥραν ἔτους παραλείπων οὐδεμίαν,
ἡμεῖς δέ (εἰρήσεται γὰρ τἀληθές) οὐδὲν ποιοῦντες ἐνθάδε
καθήμεθα, μέλλοντες ἀεὶ καὶ ψηφιζόμενοι καὶ πυνθανό-
μενοι κατὰ τὴν ἀγορὰν εἴ τι λέγεται νεώτερον. καίτοι τί 157
γένοιτ᾽ ἂν νεώτερον ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ καταφρονῶν Ἀθη-
ναίων καὶ τολμῶν ἐπιστολὰς πέμπειν τοιαύτας οἵας ἠκού-
18 σατε μικρῷ πρότερον; καὶ τῷ μὲν ὑπάρχουσι μισθοφό-
ροι στρατιῶται, καὶ νὴ Δία πρὸς τούτοις τῶν παρ᾽ ἡμῖν
ῥητόρων τινές, οἳ τὰς παρ᾽ ἐκείνου δωρεὰς οἴκαδε λαμ-
βάνειν νομίζοντες οὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες, οὐδ᾽
αἰσθάνονται πάντα καὶ τὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ σφῶν αὐ-
τῶν μικροῦ λήμματος πωλοῦντες. ἡμεῖς δὲ οὔτε τῶν ἐκείνου
πραγμάτων οὐδὲν στασιάζειν παρασκευάζομεν, οὔτε ξενοτρο-
19 φεῖν ἐθέλομεν, οὔτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν. οὐκοῦν
ἐστὶν οὐδὲν θαυμαστόν, εἴ τι πεπλεονέκτηκεν ἡμῶν κατὰ τὸν
πρότερον πόλεμον, ἀλλὰ μᾶλλον εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς
ὧν προσήκει τοὺς πολεμοῦντας, νομίζομεν κρατήσειν τοῦ
πάντα πράττοντος ἃ δεῖ τοὺς πλεονεκτήσειν μέλλοντας.
20 Ὧν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρὴ λαβόντας ἔννοιαν, καὶ
λογισαμένους ὡς οὐδ᾽ ἐφ᾽ ἡμῖν ἐστὶ τὸ φάσκειν ἄγειν εἰ-
ρήνην (ἤδη γὰρ ἐκεῖνος καὶ προηγόρευκε τὸν πόλεμον καὶ
τοῖς ἔργοις ἐξενήνοχε) μηδενὸς μὲν φείδεσθαι μήτε τῶν
κοινῶν μήτε τῶν ἰδίων, στρατεύεσθαι δέ, ἐάν που καιρὸς
ᾖ, προθύμως ἅπαντας, χρῆσθαι δὲ στρατηγοῖς ἀμείνοσιν

v. 1. παρὰ om FΣυ, in γρ habet Γ, in mg Ω. 17, 6. τἀ-
ληθῆ Σ. 18, 2. ἡμῶν FΣΓΩυ. 3. ἐκείνων Σ. λαμβάνειν νο-
μίζοντες] λαμβάνοντες FΓΩυ. 5. καὶ τὰ] κατὰ Σ. τὰ σφῶν]
τὰς φωνὰς Σ. 19, 1. αὐτοὶ om Σ. 2. οὐδέν ἐστι γρ F. θαυ-
μαστὸν] δεινὸν Σ et γρ F. 4. ὧν] ὡς Fυ. 20, 3. προηγόρευσε Σ.
5. κοινῶν] δημοσίων Σ.

21 ἢ πρότερον. μὴ γὰρ ὑπολάβῃ τις ὑμῶν, δι' ὧν ἐκ χρηστῶν
ἐγένετο τὰ πράγματα χείρω τὰ τῆς πόλεως, διὰ τούτων αὐ-
τὰ πάλιν ἀναλήψεσθαι καὶ γενήσεσθαι βελτίω· μηδὲ νομί-
σητε ῥαθυμούντων ὑμῶν, ὥσπερ πρότερον, ἑτέρους ὑπὲρ
τῶν ὑμετέρων ἀγωνιεῖσθαι προθύμως· ἀλλ' ἐννοεῖσθε ὡς
αἰσχρόν ἐστι τοὺς μὲν πατέρας ὑμῶν πολλοὺς πόνους καὶ 158
κινδύνους μεγάλους ὑποστῆναι Λακεδαιμονίοις πολεμοῦν-
22 τας, ὑμᾶς δὲ μηδ' ὑπὲρ ὧν ἐκεῖνοι δικαίως κτησάμενοι
παρέδοσαν ὑμῖν ἐθέλειν ἐῤῥωμένως ἀμύνεσθαι, ἀλλὰ τὸν
μὲν ἐκ Μακεδονίας ὁρμώμενον οὕτως εἶναι φιλοκίνδυ-
νον, ὥσθ' ὑπὲρ τοῦ μείζω ποιῆσαι τὴν ἀρχὴν κατατε-
τρῶσθαι πᾶν τὸ σῶμα τοῖς πολεμίοις μαχόμενον, Ἀθη-
ναίους δέ, οἷς πάτριόν ἐστι μηδενὸς ὑπακούειν ἁπάν-
των δὲ κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις, τούτους διὰ ῥαθυμίαν
ἢ μαλακίαν ἐγκαταλείπειν τά τε τῶν προγόνων ἔργα καὶ
τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος.

23 Ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ, φημὶ χρῆναι πάντας ἡμᾶς
παρασκευάζεσθαι μὲν πρὸς τὸν πόλεμον, παρακαλεῖν δὲ
τοὺς Ἕλληνας, μὴ λόγοις ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις, πρὸς
τὴν ὑπὲρ ἡμῶν συμμαχίαν· ὡς ἅπας μέν ἐστι λόγος μά-
ταιος πράξεων ἄμοιρος γενόμενος, τοσούτῳ δὲ μάλιστα
ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὅσῳ δοκοῦμεν αὐτῷ προ-
χειρότατα χρῆσθαι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.

## 12.

## ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Ἐπειδὴ πολλάκις μου πρέσβεις ἀποστείλαντος, ἵν' ἐμμείνωμεν τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς

21, 1. ὑπολάβοι u et pr v. ἐκ χρηστῶν om Σ, in mg habet Υ. 4. ἡμῶν Σ. 6. ὑμῶν (η superscr.) F, ἡμῶν Σ. 7. μεγάλους κινδύνους Σ.
22, 1. ἡμᾶς Σ. 2. ἡμῖν ΣΥv. 4. ὥσθ] ὡς F. 5. ἀθηναίοις v. 6. ἀκούειν Σ. 7. ἐν om FΥΩv. ῥαθυμίαν ἢ μαλακίαν Σ: μαλακίαν ἢ ῥαθυμίαν ς. 8. ἐγκαταλιπεῖν FΥΩuv.
23, 1. πάντας ἡμᾶς om Σ. 2. παρεσκευάσθαι Σ. 3. τοὺς ἄλλους ἕλληνας FΣΥΩuv. καὶ om Σ. 4. ὑπὲρ] παρ' FΣΥv.
Tit. φιλίππου ἐπιστολὴ v. 1, 2. πρεσβείας Υ.

ὁμολογίαις, οὐδεμίαν ἐποιεῖσθε ἐπιστροφήν, ᾤμην δεῖν πέμψαι πρὸς
ὑμᾶς ὑπὲρ ὧν ἀδικεῖσθαι νομίζω. μὴ θαυμάσητε δὲ τὸ μῆκος τῆς ἐπι-
στολῆς· πολλῶν γὰρ ὑπαρχόντων ἐγκλημάτων ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑπὲρ
ἁπάντων "δηλῶσαι καθαρῶς. 159
2 Πρῶτον μὲν γὰρ Νικίου τοῦ κήρυκος ὑρπασθέντος ἐκ τῆς χώρας
τῆς ἐμῆς οὐ τοῖς παρανομοῦσιν ἐπετιμήσατε [ὅτι τὴν δίκην], ἀλλὰ τὸν
ἀδικούμενον εἴρξατε δέκα μῆνας· ἃς δ' ἔφερε παρ' ἡμῶν ἐπιστολάς, ἀνέ-
γνωτε ἐπὶ τοῦ βήματος. ἔπειτα Θασίων ὑποδεχομένων τὰς Βυζαντίων
τριήρεις καὶ τῶν λῃστῶν τοὺς βουλομένους οὐδὲν ἐφροντίζετε, τῶν συν-
3 θηκῶν διαῤῥήδην λεγουσῶν πολεμίους εἶναι τοὺς ταῦτα ποιοῦντας. ἔτι
τοίνυν περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Διοπείθης ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν
Κρωβύλην μὲν καὶ τὴν Τιρίστασιν ἐξηνδραποδίσατο, τὴν δὲ προσεχῆ
Θρᾴκην ἐπόρθησε, τέλος δὲ εἰς τοῦτο ἦλθε παρανομίας, ὥστε Ἀμφί-
λοχον ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων ἐλθόντα πρεσβευτὴν συλλαβὼν καὶ τὰς
ἐσχάτας ἀνάγκας ἐπιθεὶς ἀπελύτρωσε ταλάντων ἐννέα· καὶ ταῦτα τῷ
4 δήμῳ εὖ δοκοῦντα ἐποίησεν. καίτοι τὸ παρανομεῖν εἰς κήρυκα καὶ πρέ-
σβεις τοῖς ἄλλοις τε πᾶσιν ἀσεβὲς εἶναι δοκεῖ, καὶ μάλιστα ὑμῖν· Με-
γαρέων γοῦν Ἀνθεμόκριτον ἀνελόντων εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ὁ δῆμος,
ὥστε μυστηρίων μὲν εἴργειν αὐτούς, ὑπόμνημα δὲ τῆς ἀδικίας στῆσαι
ἀνδριάντα πρὸ τῶν πυλῶν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, ἐφ' οἷς παθόντες
οὕτως ἐμισήσατε τοὺς δράσαντας, νῦν αὐτοὺς φαίνεσθαι ποιοῦντας;
5 Καλλίας τοίνυν ὁ παρ' ὑμῶν στρατηγὸς τὰς μὲν πόλεις τὰς ἐν τῷ Πα-
γασίτῃ κόλπῳ κατοικουμένας ἔλαβεν ἁπάσας, ὑμῖν μὲν ἐνόρκους ἐμοὶ δὲ
συμμαχίδας οὔσας, τοὺς δ' εἰς Μακεδονίαν πλέοντας ἐπώλει πάντας πο-
λεμίους κρίνων· καὶ διὰ ταῦθ' "ὑμεῖς ἐπῃνεῖτ' αὐτὸν ἐν τοῖς ψηφίσμα- 160
σιν. ὥστε ἔγωγε ἀπορῶ τί ποτ' ἔσται καινότερον, ἐὰν ὁμολογήσητέ μοι
πολεμεῖν· καὶ γὰρ ὅτε φανερῶς διεφερόμεθα, λῃστὰς ἐξεπέμπετε, καὶ
τοὺς πλέοντας ὡς ἡμᾶς ἐπωλεῖτε, τοῖς ἐναντίοις ἐβοηθεῖτε, τὴν χώραν
μου κακῶς ἐποιεῖτε.
6 Χωρὶς τοίνυν εἰς τοῦτο παρανομίας ἀφῖχθε καὶ δυσμενείας, ὥστε
καὶ πρὸς τὸν Πέρσην πρέσβεις ἀπεστάλκατε πείσοντας αὐτὸν ἐμοὶ πο-
λεμεῖν· ὃ μάλιστα ἄν τις θαυμάσειεν. πρὸ μὲν γὰρ τοῦ λαβεῖν αὐτὸν

4, 1. καίτοι] καὶ FΥΩυ. 2. τοῖς] καὶ τοῖς FΥΩυ. 3. οὖν υ. 4. ὑπόμνημα Reiskius: libri ὑπομνήματα. ἔστησαν FΥΩυ. 6. αὐτοὺς] αὐτὰ Υ, corr Ωυ, γρ F. ποιοῦντες[α] ΥΩ, ποιοῦντες γρ F. 5, 1. παγασείτῃ Υυ, παγασιτῆι F. 2. κόμπῳ[λ] Υ. ἐνόρκους] ὅρκους F. 3. συμμαχίας F, συμμάχους ΥΩ cum corr υ et γρ F. ἐ, Ω. 7. ὑμᾶς υ. 6, 1. τοίνυν τούτων εἰς υ.

*Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην ἐψηφίσασθε, ἂν ἐκεῖνός τι νεωτερίζῃ, παρακα-*
7 *λεῖν ὁμοίως ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας ἐπ᾽ αὐτόν· νῦν δὲ*
*τοσοῦτον ὑμῖν περίεστι τοῦ πρὸς ἐμὲ μίσους, ὥστε πρὸς ἐκεῖνον δια-*
*λέγεσθαι περὶ τῆς ἐπισυμμαχίας. καίτοι τὸ παλαιὸν οἱ πατέρες ὑμῶν,*
*ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, τοῖς Πεισιστρατίδαις ἐπετίμων ὡς ἐπάγουσι τὸν*
*Πέρσην ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· ὑμεῖς δ᾽ οὐκ αἰσχύνεσθε ταῦτα ποιοῦντες,*
*ἃ διετελεῖτε τοῖς τυράννοις ἐγκαλοῦντες.*
8 *Ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ γράφετε ἐν τοῖς ψηφίσμασιν ἐμοὶ προσ-*
*τάττοντες Τήρην καὶ Κερσοβλέπτην ἐᾶν Θρᾴκης ἄρχειν ὡς ὄντας Ἀθη-*
*ναίους. ἐγὼ δὲ τούτους οὔτε τῶν περὶ τῆς εἰρήνης συνθηκῶν οἶδα με-*
*τασχόντας ὑμῖν οὔτ᾽ ἐν ταῖς στήλαις ἀναγεγραμμένους οὔτ᾽ Ἀθηναίους*
*ὄντας, ἀλλὰ Τήρην μὲν μετ᾽ ἐμοῦ στρατευόμενον ἐφ᾽ ὑμᾶς, Κερσοβλέ-*
*πτην δὲ τοῖς παρ᾽ ἐμοῦ πρεσβευταῖς ἰδίᾳ μὲν τοὺς ὅρκους ὀμόσαι προ-*
*θυμούμενον, κωλυθέντα δ᾽ ὑπὸ τῶν ὑμετέρων στρατηγῶν ἀποφαινόν-*
9 *των αὐτὸν Ἀθηναίων ἐχθρόν. καίτοι πῶς ἐστι τοῦτ᾽ ἴσον ἢ δίκαιον,*
*ὅταν μὲν ὑμῖν συμφέρῃ, πολέμιον εἶναι φάσκειν αὐτὸν τῆς πόλεως, ὅταν* 161
*δ᾽ ἐμὲ συκοφαντεῖν βούλησθε, πολίτην ἀποδείκνυσθαι τὸν αὐτὸν ὑφ᾽*
*ὑμῶν· καὶ Σιτάλκου μὲν ἀποθανόντος, ᾧ μετέδοτε τῆς πολιτείας, εὐθὺς*
*ποιήσασθαι πρὸς τὸν ἀποκτείναντα φιλίαν, ὑπὲρ δὲ Κερσοβλέπτου πό-*
*λεμον αἱρεῖσθαι πρὸς ἡμᾶς; καὶ ταῦτα σαφῶς εἰδότας ὅτι τῶν λαμβα-*
*νόντων τὰς δωρεὰς τὰς τοιαύτας οὐδεὶς οὔτε τῶν νόμων οὔτε τῶν ψη-*
10 *φισμάτων οὐδὲν φροντίζει τῶν ὑμετέρων. οὐ μὴν ἀλλ᾽ εἰ δεῖ πάντα*
*τἄλλα παραλιπόντα συντόμως εἰπεῖν, ὑμεῖς ἔδοτε πολιτείαν Εὐαγόρᾳ τῷ*
*Κυπρίῳ καὶ Διονυσίῳ τῷ Συρακουσίῳ καὶ τοῖς ἐκγόνοις τοῖς ἐκείνων.*
*ἐὰν οὖν πείσητε τοὺς ἐκβαλόντας ἑκατέρους αὐτῶν ἀποδοῦναι πάλιν τὰς*
*ἀρχὰς τοῖς ἐκπεσοῦσι, κομίζεσθε καὶ παρ᾽ ἐμοῦ τὴν Θρᾴκην, ὅσης Τήρης*
*καὶ Κερσοβλέπτης ἦρχεν. εἰ δὲ τοῖς μὲν ἐκείνων κρατήσασι μηδ᾽ ἐγκαλεῖν*
*ἀξιοῦτε μηδέν, ἐμὲ δ᾽ ἐνοχλεῖτε, πῶς οὐ δικαίως ὑμᾶς ἀμυνοίμην ἄν;*
11 *Περὶ μὲν οὖν τούτων πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι δίκαια παραλιπεῖν*
*προαιροῦμαι· Καρδιανοῖς δέ φημι βοηθεῖν γεγονὼς αὐτοῖς πρὸ τῆς εἰ-*
*ρήνης σύμμαχος, οὐκ ἐθελόντων δ᾽ ὑμῶν ἐλθεῖν εἰς κρίσιν, πολλάκις*
*μὲν ἐμοῦ δεηθέντος, οὐκ ὀλιγάκις δ᾽ ἐκείνων· ὥστε πῶς οὐκ ἂν εἴην πάντων*
*φαυλότατος, εἰ καταλιπὼν τοὺς συμμάχους μᾶλλον ὑμῶν φροντίζοιμι τῶν*
*πάντα μοι τρόπον ἐνοχλέντων ἢ τῶν βεβαίως μοι φίλων ἀεὶ μενόντων;*

7, 3. ἐπιμαχίας pr Ω. 8, 3. τῶν περὶ] περὶ τῶν FΥΩ. 5. τήρη[ν] F. 6. ἰδίους v. 9, 3. δέ με Ω. 5. ἀποκτείνοντα [α] Υ, ἀποκτείνοντα Ω. 10, 3. καὶ τῷ διονυσίῳ Ω. συρρακουσίῳ v. ἐγκόνοις Ω. 5. ὅσην v. 11, 3. δ᾽ om v. 4. πάντων om v.

12 Εἰ τοίνυν δεῖ μηδὲ τῦτο παραλιπεῖν, εἰς τοσῦτον ἐληλύθατε πλεο-
νεξίας, ὥστε πρότερον μὲν ἐνεκαλεῖτέ μοι τὰ προειρημένα μόνον, τὰ δ᾽
ὑπογυιότατα Πεπαρηθίων φασκόντων δεινὰ πεπονθέναι προσετάξατε 162
τῷ στρατηγῷ δίκην παρ᾽ ἐμοῦ λαβεῖν ὑπὲρ ἐκείνων, οὓς ἐγὼ μὲν ἐτιμω-
ρησάμην ἐνδεεστέρως ἢ προσῆκεν, ἐκεῖνοι δὲ εἰρήνης ὔσης καταλαβόντες
Ἀλόννησον οὔτε τὸ χωρίον οὔτε τοὺς φρουροὺς ἀπεδίδοσαν πέμψαντος
13 ὑπὲρ αὐτῶν ἐμοῦ πολλάκις. ὑμεῖς δ᾽, ὧν μὲν ἠδίκησαν ἐμὲ Πεπαρή-
θιοι, τούτων μὲν οὐδὲν ἐπεσκήψασθε, τὴν δὲ τιμωρίαν, ἀκριβῶς εἰδό-
τες ὅτι τὴν νῆσον οὔτ᾽ ἐκείνους οὔτε ὑμᾶς ἀφειλόμην, ἀλλὰ τὸν λῃστὴν
Σώστρατον. εἰ μὲν οὖν αὐτοί φατε παραδῦναι Σωστράτῳ, λῃστὰς ὁμο-
λογεῖτε καταπέμπειν· εἰ δὲ ἀκόντων ὑμῶν ἐκεῖνος ἐκράτει, τί δεινὸν πε-
πόνθατε λαβόντος ἐμοῦ καὶ τὸν τόπον τοῖς πλέουσιν ἀσφαλῆ παρέχον-
14 τος; τοσαύτην δέ μου ποιουμένου πρόνοιαν τῆς ὑμετέρας πόλεως, καὶ
διδόντος αὐτῇ τὴν νῆσον, οἱ ῥήτορες λαμβάνειν μὲν οὐκ εἴων, ἀπολα-
βεῖν δὲ συνεβούλευον, ὅπως ὑπομείνας μὲν τὸ προστασσόμενον τὴν ἀλ-
λοτρίαν ἔχειν ὁμολογῶ, μὴ προειμένος δὲ τὸ χωρίον ὕποπτος γένωμαι
τῷ πλήθει. γνοὺς ἐγὼ ταῦτα προὐκαλούμην κριθῆναι περὶ τούτων πρὸς
ὑμᾶς, ἵν᾽ εἰ μὲν ἐμὴ γνωσθῇ, παρ᾽ ἐμοῦ δοθῇ τὸ χωρίον ὑμῖν, ἐὰν δὲ
15 ὑμετέρα κριθῇ, τότε ἀποδῶ τῷ δήμῳ. ταῦτα δ᾽ ἐμῦ πολλάκις ἀξιῦντος
ὑμεῖς μὲν οὐ προσείχετε, Πεπαρήθιοι δὲ τὴν νῆσον κατέλαβον. τί οὖν
ἐχρῆν με ποιεῖν; οὐ δίκην λαβεῖν παρὰ τῶν ὑπερβεβηκότων τὺς ὅρκυς;
οὐ τιμωρήσασθαι τὺς ὕτως ὑπερηφάνως ἀσελγαίνοντας; καὶ γὰρ εἰ Πε-
παρηθίων ἦν ἡ νῆσος, τί προσῆκεν ἀπαιτεῖν Ἀθηναίους; εἰ δὲ ὑμε-
τέρα, πῶς οὐκ ἐκείνοις ὀργίζεσθε καταλαβοῦσι τὴν ἀλλοτρίαν; 163
16 Εἰς τοῦτο δὲ προβεβήκαμεν ἔχθρας, ὥστε βουλόμενος ταῖς ναυσὶν
εἰς τὸν Ἑλλήσποντον παραβαλεῖν ἠναγκάσθην αὐτὰς παραπέμψαι διὰ
Χεῤῥονήσου τῇ στρατιᾷ, τῶν μὲν κληρούχων κατὰ τὸ Πολυκράτους
δόγμα πολεμούντων ἡμῖν, ὑμῶν δὲ τοιαῦτα ψηφιζομένων, τοῦ δὲ στρα-
τηγοῦ Βυζαντίους τε παρακαλοῦντος καὶ διαγγέλλοντος πρὸς ἅπαντας
ὅτι πολεμεῖν αὐτῷ προστάττετε, ἂν καιρὸν λάβῃ. τοιαῦτα δὲ πάσχων
ὅμως τῆς πόλεως καὶ τῶν τριήρων καὶ τῆς χώρας ἀπεσχόμην, ἱκανὸς
ὢν τὰ πλεῖστα λαβεῖν ἢ πάντα, καὶ διατετέλεκα προκαλούμενος ὑμᾶς
17 εἰς κρίσιν ἐλθεῖν ὑπὲρ ὧν αἰτιώμεθα ἀλλήλους. καίτοι σκοπεῖσθε πό-

12, 1. τοσοῦτο FΥΩ. 3. ὑπογυότατα FΥΩ, ὑπογυώτατα υ. libri πεπαρρηθίων. et similiter infra. 6. ἀλόννησον Ω: Ἁλόννησον ς. 13, 3. ὅτι] καίτοι FΥΩυ 5. ἐκράτει F: ceteri κατεκράτει (παρα). 15, 1. κριθῇ] κληθῇ Ω. δ᾽ ἐμοῦ F: δέ μου ς. 3. ὑπερβεβηκότων F, παραβεβηκότων ΥΩ. 16, 5. διαγγέλλειν FΥΩυ. 6. πολεμεῖν] πόλιν FΥΩ. 8. ὑμᾶς προκαλούμενος ΥΩ.

τερον κάλλιόν ἐστιν ὅπλοις ἢ λόγοις διακρίνεσθαι; καὶ πότερον αὐτοὺς
εἶναι βραβευτὰς ἢ πεῖσαί τινας ἑτέρους· καὶ λογίζεσθ' ὡς ἄλογόν ἐστιν
Ἀθηναίους Θασίους μὲν καὶ Μαρωνείτας ἀναγκάσαι περὶ Στρύμης δια-
κριθῆναι λόγοις, αὐτοὺς δὲ πρὸς ἐμὲ μὴ διαλύσασθαι περὶ ὧν ἀμφι-
σβητοῦμεν τὸν τρόπον τοῦτον, ἄλλως τε καὶ γιγνώσκοντας ὅτι νικηθέν-
τες μὲν ὐδὲν ἀποβαλεῖτε, κρατήσαντες δὲ λήψεσθε τὰ νῦν ὑφ' ἡμῖν ὄντα.
18 Πάντων δέ μοι δοκεῖ παραλογώτατον εἶναι, διότι πέμψαντος ἐμοῦ
πρέσβεις ἀπὸ τῆς συμμαχίας πάσης, ἵν' ὦσι μάρτυρες, καὶ βουλομένου
ποιήσασθαι πρὸς ὑμᾶς δικαίας ὁμολογίας ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, οὐδὲ τὰς
περὶ τούτων λόγους ἐδέξασθε παρὰ τῶν πρεσβευόντων, ἐξὸν ὑμῖν ἢ τῶν
κινδύνων ἀπαλλάξαι τοὺς δυσχερὲς ὑποπτεύοντάς τι καθ' ἡμῶν, ἢ φα-
19 νερῶς ἐξελέγξαι με φαυλότατον ὄντα τῶν ἁπάντων. τῷ μὲν οὖν δήμῳ 164
ταῦτα συνέφερε, τοῖς δὲ λέγουσιν οὐκ ἐλυσιτέλει. φασὶ γὰρ οἱ τῆς πο-
λιτείας τῆς παρ' ὑμῖν ἔμπειροι τὴν μὲν εἰρήνην πόλεμον αὐτοῖς εἶναι,
τὸν δὲ πόλεμον εἰρήνην· ἢ γὰρ συναγωνιζομένους τοῖς στρατηγοῖς ἢ
συκοφαντοῦντας ἀεί τι λαμβάνειν παρ' αὐτῶν, ἔτι δὲ τῶν πολιτῶν τοῖς
γνωριμωτάτοις καὶ τῶν ἔξωθεν τοῖς ἐνδοξοτάτοις λοιδορουμένους ἐπὶ
τοῦ βήματος περιποιεῖσθαι παρὰ τοῦ πλήθους δόξαν ὡς εἰσὶ δημοτικοί.
20 Ῥᾴδιον μὲν οὖν ἐστί μοι παῦσαι τῆς βλασφημίας αὐτοὺς μικρὰ
πάνυ προεμένῳ, καὶ ποιῆσαι λέγειν ἐπαίνους ὑπὲρ ἡμῶν. ἀλλ' αἰσχυ-
νοίμην ἄν, εἰ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν παρὰ τούτων φαινοίμην ὠνούμε-
νος, οἳ πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰς τοῦτο τόλμης ἥκουσιν, ὥστε καὶ περὶ Ἀμ-
φιπόλεως πρὸς ἡμᾶς ἀμφισβητεῖν ἐπιχειροῦσιν, ὑπὲρ ἧς τῶν ἀντιποιου-
21 μένων αὐτῆς οἶμαι πολὺ δικαιότερα λέγειν αὐτός. εἴτε γὰρ τῶν ἐξ ἀρχῆς
κρατησάντων γίγνεται, πῶς οὐ δικαίως ἡμεῖς αὐτὴν ἔχομεν, Ἀλεξάνδρου
τοῦ προγόνου πρώτου κατασχόντος τὸν τόπον, ὅθεν καὶ τῶν αἰχμαλώ-
των Μήδων ἀπαρχὴν ἀνδριάντα χρυσοῦν ἀνέστησεν εἰς Δελφούς; εἴτε
τούτων μὲν ἀμφισβητήσειέ τις, ἀξιοῖ δὲ γίγνεσθαι τῶν ὕστερον γενομέ-
νων κυρίων, ὑπάρχει μοι καὶ τοῦτο τὸ δίκαιον· ἐκπολιορκήσας γὰρ τοὺς
ὑμᾶς μὲν ἐκβαλόντας ὑπὸ Λακεδαιμονίων δὲ κατοικισθέντας ἔλαβον τὸ
22 χωρίον. καίτοι πάντες οἰκοῦμεν τὰς πόλεις ἢ τῶν προγόνων παραδόν-
των ἢ κατὰ πόλεμον κύριοι καταστάντες. ὑμεῖς δὲ οὔτε πρῶτοι λα-
βόντες οὔτε νῦν ἔχοντες, ἐλάχιστον δὲ χρόνον ἐν τοῖς τόποις ἐμμείναν- 165
τες ἀντιποιεῖσθε τῆς πόλεως, καὶ ταῦτα πίστιν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτοὶ βε-
βαιοτάτην ἐπιθέντες· πολλάκις γὰρ ἐμοῦ γράφοντος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς

v. 4. ἀμφισβητοῦσι ΤΩυ. 19, 3. ἔμπειροι γρ Ω: ἔμποροι ς.
5. ἀεί τι λαμβάνειν] ἀντιλαμβάνειν FΤΩυ. 6. τῶν] τοῖς FΤΩυ.
20, 3. ἡμᾶς Reiskius: libri ὑμᾶς. 21, 4. μήδων ὧν ἀπ. ΤΩ.
22, 4. ἀντεποιεῖσθε FΤΩ. 5. γὰρ om υ.

ὑπὲρ αὐτῆς ἐγνώκατε δικαίως ἔχειν ἡμᾶς, τότε μὲν ποιησάμενοι τὴν εἰ-
ρήνην ἔχοντος ἐμοῦ τὴν πόλιν, κἆτα συμμαχίαν ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ὁμο-
23 λογίαις. καίτοι πῶς ἂν ἑτέρα γένοιτο βεβαιοτέρα ταύτης κτῆσις, τῆς
τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς καταλειφθείσης ἡμῖν ὑπὸ τῶν προγόνων, πάλιν δὲ κατὰ
πόλεμον ἐμῆς γεγενημένης, τρίτον δὲ συγχωρηθείσης ὑφ᾽ ὑμῶν τῶν εἰ-
θισμένων ἀμφισβητεῖν καὶ τῶν οὐθὲν ὑμῖν προσηκόντων;

Ἃ μὲν οὖν ἐγκαλῶ, ταῦτ᾽ ἐστίν· ὡς δὲ προϋπαρχόντων καὶ διὰ τὴν ἐμὴν εὐλάβειαν μᾶλλον ἤδη τοῖς πράγμασιν ἐπιτιθεμένων καὶ καθ᾽ ὅσον ἂν δύνησθε κακοποιούντων, ὑμᾶς ἀμυνοῦμαι μετὰ τοῦ δικαίου, καὶ μάρτυρας τοὺς θεοὺς ποιησάμενος διαλήψομαι περὶ τῶν καθ᾽ ὑμᾶς.

13.

## ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὁ λόγος οὗτος οὐκέτι Φιλιππικός ἐστιν, ἀλλὰ ἁπλῶς
συμβουλευτικός· ἐκκλησίαν γὰρ ἀγόντων τῶν Ἀθηναίων περὶ τῶν θεω-
ρικῶν χρημάτων, παρελθὼν ὁ Δημοσθένης πείθει συνταχθῆναί τε αὐ- 166
τοὺς καὶ τὸ ἀρχαῖον ἀναλαβεῖν ἀξίωμα στρατευομένους καὶ τῶν Ἑλλή-
νων προκινδυνεύοντας, καὶ συγκρίνει τὰ νῦν τοῖς ἐπὶ τῶν προγόνων,
πολὺ φαυλότερα καὶ ταπεινότερα τῶν παλαιῶν δεικνύς.

Περὶ μὲν τοῦ παρόντος ἀργυρίου καὶ ὧν ἕνεκα τὴν ἐκκλησίαν ποιεῖσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδέτερόν μοι δοκεῖ τῶν χαλεπῶν εἶναι, οὔτ᾽ ἐπιτιμήσαντα τοῖς νέμουσι καὶ διδοῦσι τὰ κοινὰ εὐδοκιμῆσαι παρὰ τοῖς βλάπτεσθαι διὰ τούτων ἡγουμένοις τὴν πόλιν, οὔτε συνειπόντα καὶ παραινέσαντα ὡς δεῖ λαμβάνειν χαρίσασθαι τοῖς σφόδρα ἐν χρείᾳ τοῦ λαβεῖν οὖσιν· οὐδέτεροι γὰρ πρὸς τὸ τῇ πόλει συμφέρον σκοποῦντες οὔτ᾽ ἐπαινοῦσιν οὔτε δυσχεραίνουσι τὸ πρᾶγμα, ἀλλ᾽ ὡς ἑκάτεροι χρείας καὶ περιουσίας ἔχουσιν. ἐγὼ δὲ τοῦτο μὲν οὔτ᾽ ἂν εἰσηγησαίμην, οὔτ᾽ ἀντείποιμι ὡς οὐ δεῖ λαμβάνειν· παραινῶ μέντοι σκοπεῖν καὶ λογίζεσθαι πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὅτι τἀργύ-

v. 1. ἐγνωκότες FΥΩυ. 2. κᾆτα] libri κατὰ. 23, 4. οὐθὲν FΥΩυ: οὐδὲν ς. 7. κακὸν ποιούντων ΥΩ. ΥΠΟΘ. 2. γὰρ] δὲ F. 3. πείθει ante παρελθὼν ponit Υ. τε add Υ. §. 1, 1. ἕνεκα in mg Σ. 2. ποιεῖσθε γρ Σ: ποιεῖτε ς. 2, 2. οὔτ᾽ ἂν ἀντείποιμι Σ et γρ Υ. μέντοι] μὲν pr Σ.

ριον μέν ἐστι τοῦτο, περὶ οὗ βουλεύεσθε, μικρόν, τὸ δ'
ἔθος μέγα, ὃ γίγνεται μετὰ τούτου. εἰ μὲν οὖν μετὰ
τοῦ πράττειν ἃ προσήκει καὶ τὸ λαμβάνειν κατασκευάσε-
σθε, οὐ μόνον οὐ βλάψετε ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα ὠφελή-
σετε τὴν πόλιν καὶ ὑμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῦ μὲν λαμβά-
νειν καὶ ἑορτὴ καὶ πᾶσα ἀρκέσει πρόφασις, τοῦ δ' ἃ 167
πρὸς τούτοις δεῖ ποιεῖν μηδὲ τοὺς λόγους ἀκούειν ἐθε-
λήσετε, ὁρᾶτε μή ποθ', ἃ νῦν ὀρθῶς ἡγεῖσθε πράττειν,
3 σφόδρα ἡμαρτηκέναι νομίσητε. ἐγὼ δέ φημι δεῖν (καί μοι
μὴ θορυβήσητε ἐφ' ᾧ μέλλω λέγειν, ἀλλ' ἀκούσαντες κρί-
νατε) ὥσπερ τῷ λαβεῖν ἐκκλησίαν ἀπεδώκαμεν, οὕτω
καὶ περὶ τοῦ συνταχθῆναι καὶ παρασκευασθῆναι τὰ πρὸς
τὸν πόλεμον ἐκκλησίαν ἀποδοῦναι, καὶ παρασχεῖν ἕκα-
στον αὑτὸν μὴ μόνον ταῦτ' ἀκούειν ἐθέλοντα ἀλλὰ καὶ
πράττειν βουλόμενον, ἵν' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ἀγα-
θῶν τὰς ἐλπίδας δι' ὑμῶν αὐτῶν ἔχητε, καὶ μὴ τὸν δεῖνα
4 μηδὲ τὸν δεῖνα πυνθάνησθε τί πράττει. καὶ τὰ μὲν προσ-
ιόντα τῇ πόλει πάντα, καὶ ἃ νῦν ἐκ τῶν ἰδίων παραναλ-
λίσκετε εἰς οὐδὲν δέον καὶ ὅσ' ἐκ τῶν συμμάχων ὑπάρχει,
λαμβάνειν ὑμᾶς φημὶ χρῆναι τὸ ἴσον ἕκαστον, τοὺς μὲν
ἐν ἡλικίᾳ στρατιωτικόν, τοὺς δ' ὑπὲρ τὸν κατάλογον ἐξε-
ταστικὸν ἢ ὅπως ἄν τις ὀνομάσαι τοῦτο, στρατεύεσθαι
5 δ' αὐτοὺς καὶ μηδενὶ τούτου παραχωρεῖν, ἀλλὰ τὴν δύνα-
μιν τῆς πόλεως οἰκείαν εἶναι καὶ κατεσκευασμένην ἀπὸ
τούτων, ἵν' [ἅμα τ'] εὐπορῆτε καὶ τὰ δέοντα ποιῆτε,
καὶ τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι ταύτης, ἵν' ὑμῖν ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι μὴ τοιαῦτα οἷάπερ νυνὶ συμβαίνῃ. τοὺς στρα-
τηγοὺς κρίνετε, καὶ περίεστιν ὑμῖν ἐκ τῶν πραγμάτων
„ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος τὸν δεῖνα εἰσήγγειλεν," ἄλλο δ' οὐ-
6 δέν. ἀλλὰ τί ὑμῖν γένηται; πρῶτον μὲν οἱ σύμμαχοι μὴ
φρουραῖς ἀλλὰ τῷ τὰ αὐτὰ συμφέρειν ὑμῖν κἀκείνοις

3, 3. τῷ] τοῦ Σ. 4. καὶ post οὕτω om ΥΩ. 4, 1. προσόντα Σ et γρ Υ. 2. προσαναλίσκετε FΥΩυ. 5, 2. καὶ om Σ et γρ Υ. 3. ἅμα τ' in γρ FΣ: om ceteri. 5. τοιαῦτα οἷάπερ Σ et γρ F: ceteri ταῦτα ἅπερ. 6. κρίνητε υ et corr Ω. 6, 2. ὑμῖν τε κἀκείνοις FΥΩυ.

ὦσιν οἰκεῖοι, ἐπειθ' οἱ στρατηγοὶ μὴ ξένους ἔχοντες τοὺς
μὲν συμμάχους ἄγωσι καὶ φέρωσι, τοὺς δὲ πολεμίους
"μηδ' ὁρῶσιν, ἀφ' ὧν αἱ μὲν ὠφέλειαι τούτων εἰσὶν ἴδιαι, 168
τὰ δὲ μίση καὶ τὰ ἐγκλήματα ἐφ' ὅλην ἔρχεται τὴν πό-
λιν, ἀλλὰ πολίτας τοὺς ἀκολουθοῦντας ἔχοντες τοὺς ἐχ-
7 θρούς, ἃ νῦν τοὺς φίλους, ποιῶσιν. χωρὶς δὲ τούτων
πολλὰ τῶν πραγμάτων τὴν ὑμετέραν ποθεῖ παρουσίαν,
καὶ ἄνευ τοῦ πρὸς τοὺς οἰκείους πολέμους οἰκείᾳ χρῆ-
σθαι δυνάμει συμφέρειν, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα πράγματα
ἀναγκαῖόν ἐστιν. εἰ μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἔχειν ὑμῖν ἀπέχρη
καὶ μηδὲν τῶν Ἑλληνικῶν περιεργάζεσθαι ὅπως ἔχει,
8 ἄλλος ἂν ἦν λόγος· νῦν δὲ πρωτεύειν μὲν ἀξιοῦτε καὶ
τὰ δίκαια ὁρίζειν τοῖς ἄλλοις, τὴν δὲ ταῦτα ἐποπτεύσου-
σαν καὶ φυλάξουσαν δύναμιν οὔτε κατεσκευάσθε οὔτε
κατασκευάζεσθε, ἀλλ' ἐπὶ πολλῆς μὲν ἡσυχίας καὶ ἠρε-
μίας ὑμῶν ὁ Μυτιληναίων δῆμος καταλέλυται, ἐπὶ πολ-
λῆς δ' ἡσυχίας ὁ Ῥοδίων, ἐχθρός γε ὢν ἡμῖν, φαίη τις
ἄν· ἀλλὰ μείζω χρὴ νομίζειν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν
πρὸς τὰς ὀλιγαρχίας ὑπὲρ αὐτῆς τῆς προαιρέσεως ἔχθραν
9 ἢ τὴν πρὸς τοὺς δήμους ὑπὲρ ὧν ποτ' ἂν ᾖ. ἀλλ' ἵν'
ἐκεῖσε ἐπανέλθω, φημὶ δεῖν ὑμᾶς συντετάχθαι, καὶ τὴν
αὐτὴν τοῦ τε λαβεῖν καὶ τοῦ ποιεῖν ἃ προσήκει σύντα-
ξιν εἶναι. διελέχθην δ' ὑμῖν περὶ τούτων καὶ πρότερον,
καὶ διεξῆλθον ὡς ἂν συνταχθείητε, οἵ θ' ὁπλῖται καὶ οἱ
ἱππεῖς καὶ ὅσοι τούτων ἐκτός ἐστε, καὶ εὐπορία τις ἂν
10 ἅπασι γένοιτο κοινή. ὃ δέ μοι πλείστην ἀθυμίαν παρέ-
σχεν ἁπάντων, ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι,

v. 1. τοὺς μὲν συμμάχους in mg Υ. 7, 1. τοὺς συμμάχους καὶ φίλους FΥΩυ. 3. καὶ ἄνευ] ἄνευ γὰρ FΥΩυ. πολέμου FΣΥΩυ. οἰκείᾳ χρῆσθαι in mg Σ. 4. συμφέρει Υ. 5. ἡμῖν Σ (ὑ superscr.). 8, 1. νυνὶ Υ. μὲν ὑμεῖς ἀξιοῦτε Σ et γρ F. 2. ἐποπτεύουσαν υ et γρ Σ, ἐφεδρεύουσαν Σ (π ρ superscr.), ἐφεδρεύσουσαν γρ F, ἐφοδεύσουσαν γρ Υ. 4. κατασκευάζεσθε F, παρασκευάζεσθε υ. ἠρεμίας Υ et γρ F: ἐρημίας ς. 5. μυτιληναίων Σ: celeri μιτυληναίων. 6. γε ὢν ἡμῖν] γ' ἡμῶν γρ FΣ. 9, 2. ἡμᾶς FΥυ. 10, 1. ἁπάντων παρέσχηκεν FΥΩυ.

ὅτι πολλῶν καὶ καλῶν καὶ μεγάλων ὄντων τούτων ἁπάν-
των τῶν μὲν ἄλλων οὐδενὸς οὐδεὶς μέμνηται, τοῖν δυοῖν 169
δ' ὀβολοῖν ἅπαντες. καίτοι τοὺς μὲν οὐκ ἔστι πλείονος
ἢ δυοῖν ὀβολοῖν ἀξίους εἶναι, τὰ δ' ἄλλα, ἃ μετὰ τού-
των εἶπον, τῶν βασιλέως ἄξιά ἐστι χρημάτων, πόλιν το-
σούτους ὁπλίτας ἔχουσαν καὶ τριήρεις καὶ ἱππέας καὶ
χρημάτων πρόσοδον συντετάχθαι καὶ παρεσκευάσθαι.

11 Τί οὖν, φαίη τις ἄν, ταῦτα νῦν λέγω; ὅτι φημὶ δεῖν
ὑμᾶς, ἐπειδὴ τὸ μὲν πάντας μισθοφορεῖν δυσχεραίνουσί
τινες, τὸ δὲ συνταχθῆναι καὶ παρασκευασθῆναι παρὰ
πάντων χρήσιμον εἶναι δοκιμάζεται, ἐντεῦθεν ἄρξασθαι
τοῦ πράγματος, καὶ προθεῖναι περὶ τούτων τῷ βουλο-
μένῳ γνώμην ἀποφήνασθαι. ὡς οὕτως ἔχει· ἐὰν μὲν
ὑμεῖς νῦν πεισθῆτε τούτων καιρὸν εἶναι νομίσαντες, ὅταν
αὐτῶν εἰς χρείαν ἔλθητε, ἕτοιμα ὑπάρξει· ἐὰν δ' ἀκαι-
ρίαν ἡγησάμενοι παρίδητε, ὅταν δέῃ χρῆσθαι, τότ' ἀναγ-
κασθήσεσθε παρασκευάζεσθαι.

12 Ἤδη δέ τις εἶπεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοί που λέγων, οὐχ
ὑμῶν τῶν πολλῶν, ἀλλὰ τῶν διαῤῥηγνυμένων εἰ ταῦτα
γενήσεται, „τί δ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν Δημοσθένους λόγων
ἀγαθὸν γέγονεν; παρελθὼν ἡμῶν, ὅταν αὐτῷ δόξῃ, ἐνέ-
πλησε τὰ ὦτα λόγων, καὶ διέσυρε τὰ παρόντα, καὶ τοὺς
προγόνους ἐπῄνεσε, καὶ μετεωρίσας καὶ φυσήσας ἡμᾶς
13 κατέβη." ἐγὼ δ' εἰ μὲν ὑμᾶς δυναίμην ὧν λέγω τι πεῖ-
σαι, τηλικαῦτ' ἂν οἶμαι τὴν πόλιν πρᾶξαι ἀγαθά, ὥστ'
εἰ νῦν εἰπεῖν ἐπιχειρήσαιμι, πολλοὺς ἂν ἀπιστῆσαι ὡς
μείζοσιν ἢ δυνατοῖς· οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο μικρὸν ὠφελεῖν
οἴομαι, εἰ τὰ βέλτιστα ἀκούειν ὑμᾶς συνεθίζω. δεῖ γάρ,

v. 1. μεγάλων καὶ καλῶν Σ. 4. τἄλλα δὲ Σ et γρ F. ἃ om ΣΩ et γρ F. 5. εἶπον] ὧν εἶπον FΣΥΩυ. τῶν om FΥΩυ. 6. ἵππ[εα]ους Σ: ceteri ἵππους. 11, 1. ταῦτα νῦν ante φαίη ponit Σ. 2. πάντας Σ: ceteri ἅπαντας. 3. συναχθῆναι Ω. 5. προσθεῖναι Ω. 6. ὡς om pr υ. 7. νομίσαντες om Σ. 8. αὐτῶν post χρείαν ponunt FΥΩυ. 12, 4. παρελθὼν] ὃς παρελθὼν υ cum rc ΣΩ et γρ FΥ. [ὑ]ἡμῶν Σ, ὑμῶν υ. 6. ἐπαινέσας FΥΩυ. 13, 3. νῦν εἰπεῖν] λέγειν νῦν FΥΩυ.

ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν "βουλόμενόν τι ποιῆσαι τὴν πόλιν 170
ὑμῶν ἀγαθὸν τὰ ὦτα πρῶτον ὑμῶν ἰάσασθαι· διέφθαρ-
ται γάρ· οὕτω πολλὰ καὶ ψευδῆ καὶ πάντα μᾶλλον ἢ
14 τὰ βέλτιστα ἀκούειν συνείθισθε. οἷον (ὅπως δὲ μὴ θο-
ρυβήσει μοι μηδείς, πρὶν ἂν ἅπαντα εἴπω) ἀνέῳξαν
δήπου πρῴην τινὲς τὸν ὀπισθόδομον. οὐκοῦν οἱ παριόντες
ἅπαντες τὸν δῆμον καταλελύσθαι, τοὺς νόμους οὐκέτ'
εἶναι, τοιαῦτα ἔλεγον. καίτοι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι (καὶ
σκοπεῖτε ἂν ἀληθῆ λέγω) οἱ μὲν ταῦτα ποιοῦντες ἄξια
ἐποίουν θανάτου, ὁ δῆμος δ' οὐ διὰ τούτων καταλύεται.
πάλιν κώπας τις ὑφείλετο· μαστιγοῦν, στρεβλοῦν πάν-
τες ἐβόων, λέγοντες τὸν δῆμον καταλύεσθαι. ἐγὼ δὲ
τί φημι; τὸν μὲν ὑφαιρούμενον θανάτου ποιεῖν ἄξια ὥσ-
περ ἐκεῖνοι, τὸν δῆμον δ' οὐ διὰ τούτων καταλύεσθαι.
15 ἀλλὰ πῶς καταλύεται; οὐδεὶς λέγει οὐδὲ παρρησιάζεται.
ἐγὼ δὲ φράσω· ὅταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φαύ-
λως ἡγμένοι πολλοὶ καὶ ἄποροι καὶ ἄοπλοι καὶ ἀσύντα-
κτοι καὶ μὴ τὰ αὐτὰ γιγνώσκοντες ἦτε, καὶ μήτε στρατη-
γὸς μήτ' ἄλλος μηδεὶς ὧν ἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε φροντί-
ζῃ, καὶ ταῦτα μηδεὶς λέγειν ἐθέλῃ μηδ' ἐπανορθοῖ, μηδ'
ὅπως παύσεται τοιαῦτα ὄντα πράττῃ, ὃ νυνὶ συμβαί-
16 νει. καὶ νὴ Δία, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἕτεροί γε λόγοι πα-
ρεῤῥυήκασι πρὸς ὑμᾶς ψευδεῖς, καὶ πολλὰ τὴν πολιτείαν
βλάπτοντες, οἷον ἐν τοῖς δικαστηρίοις ὑμῖν ἐστιν ἡ σω-
τηρία, καὶ δεῖ τῇ ψήφῳ τὴν πολιτείαν ὑμᾶς φυλάττειν.
ἐγὼ δ' οἶδ' ὅτι ταῦτα μὲν ὑμῖν τὰ δικαστήρια τῶν "πρὸς 171
ἀλλήλους δικαίων ἐστὶ κοινά, ἐν δὲ τοῖς ὅπλοις δεῖ κρα-
τεῖν τῶν ἐχθρῶν, καὶ διὰ τούτων ἐστὶν ἡ σωτηρία τῆς πολι-
17 τείας· οὐ γὰρ τὸ ψηφίσασθαι τοῖς ἐν τοῖς ὅπλοις ποιήσει τὸ

v. 2. ἡμῶν FΣΩ. 14, 1. δὲ om pr Σ. θορυβήσῃ FYΩυ. 2. ἂν] ἢ Ω, om Fυ et pr Y. 3. πρῴην δήπου FYΩυ. 4. οὐκέτ'] οὐκ Σ. 6. σκοπεῖσθε υ. 9. ἐβόων] οἱ Σ. καταλύεσθαι τὸν δῆμον FYΩυ. 15, 4. καὶ ante μὴ om YΩ. 6. ἐπανορθοῦν YΩυ. 7. πῶς παύσεται Σ. νυνὶ] νῦν ἀεὶ Σ. 16, 1. δια γε ὦ Σ. 3. ἡμῖν Ω. 17, 1. τοῖς ἐν] τοὺς ἐν Ω. τὸ om Ωυ, expungit F, in γρ habet Y.

νικᾷν, ἀλλ' οἱ μετὰ τούτων κρατοῦντες τοὺς ἐχθροὺς καὶ ψη-
φίζεσθαι καὶ ἄλλο ὅ τι βούλεσθε ποιεῖν ὑμῖν ἐξουσίαν καὶ
ἄδειαν παρασκευάζουσι· δεῖ γὰρ ἐν μὲν τοῖς ὅπλοις φοβε-
ρούς, ἐν δὲ τοῖς δικαστηρίοις φιλανθρώπους εἶναι.
18 Εἰ δέ τῳ δοκῶ μείζους ἢ κατ' ἐμαυτὸν λέγειν λόγους,
αὐτὸ τοῦτο ὀρθῶς αὐτῶν ἔχει· τὸν γὰρ ὑπὲρ τηλικαύτης
πόλεως ῥηθησόμενον λόγον καὶ τοιούτων πραγμάτων παν-
τὸς ἑνὸς τοῦ λέγοντος ἀεὶ μείζω φαίνεσθαι δεῖ, καὶ τῆς
ἀξίας τῆς ὑμετέρας ἐγγὺς εἶναι, μὴ τῆς τοῦ λέγοντος.
ὅτι δ' οὐδεὶς τῶν ὑφ' ὑμῶν τιμωμένων ταῦτα λέγει, τὰς
19 προφάσεις ἐγὼ διέξειμι ὑμῖν. οἱ μὲν πρὸς ἀρχαιρεσίας
καὶ ταύτην τὴν τάξιν προσιόντες δοῦλοι τῆς ἐπὶ τῷ χει-
ροτονεῖσθαι χάριτος περιέρχονται, τελεσθῆναι στρατηγὸς
ἕκαστος σπουδάζων, οὐκ ἀνδρὸς ἔργον οὐδὲν πρᾶξαι. εἰ
δέ τις καὶ τοιοῦτός ἐστιν οἷος ἐγχειρεῖν ἔργῳ τῳ, νῦν μὲν
ἡγεῖται τὴν τῆς πόλεως δόξαν ἀφορμὴν ἔχων καὶ τοὔνο-
μα, τῆς τῶν ἐναντιωσομένων ἐρημίας ἀπολαύων, τὰς
ἐλπίδας ὑμῖν ὑποτείνων, ἄλλο δ' οὐδέν, κληρονομήσειν αὐ-
τὸς τῶν ὑμετέρων ἀγαθῶν, ὅπερ ἐστίν, ἂν δ' ὑμεῖς δι'
ὑμῶν αὐτῶν ἕκαστα πράττητε, τὸ ἴσον τοῖς ἄλλοις ὥσ-
20 περ τῶν ἔργων αὐτῶν, οὕτω καὶ τῶν ἐκ τούτων ἕξειν. οἱ
δὲ πολιτευόμενοι καὶ περὶ ταῦτ' ὄντες, τὸ τὰ βέλτιστα
λέγειν ὑμῖν ἀφέντες, προσκεχωρήκασι πρὸς τούτους· καὶ 172
πρότερον μὲν κατὰ συμμορίας εἰσεφέρετε, νῦν δὲ πολι-
τεύεσθε κατὰ συμμορίας. ῥήτωρ ἡγεμών, καὶ στρατηγὸς
ὑπὸ τούτῳ, καὶ οἱ βοησόμενοι μεθ' ἑκατέρων τριακόσιοι·
οἱ δ' ἄλλοι προσνενέμησθε οἱ μὲν ὡς τούτους, οἱ δ' ὡς
ἐκείνους. τοιγαροῦν ὑμῖν περίεστιν ἐκ τούτων ὁ δεῖνα χαλ-
κοῦς καὶ ὁ δεῖν' εὐδαίμων, εἷς ἢ δύο, ὑπὲρ τὴν πόλιν· οἱ δ'

v. 1. ψηφίσασθαι FΥΩν. 2. ὅτι ἂν βούλησθε Σ. ὑμᾶς FΥΩν. 3. παρασκευάζουσι FΥΩν: παρασκευάσουσι ς. 18, 2. αὐτῶν ἔχει Σ, ἔχει αὐτῷ δοκῶ pr F, ἔχειν (ς) αὐτῷ δοκῶ ΥΩν. 6. ταύτας FΣΥΩν. 19, 1. ἀρχαιρεσίαν F. 2. τῷ] τὸ FΥΩν. 10. τὸ om Σ. 20, 1. αὐτῶν om FΥΩν. τῶν] τοις (ων) F, τοῖς ν. 3. λέγειν] σκοπεῖν Σ et γρ F. 4. νυνὶ Σ. 6. τριακόσιοι om Σ.

ἄλλοι μάρτυρες τῆς τούτων εὐδαιμονίας κάθησθε, τῆς
καθ' ἡμέραν ῥαθυμίας πολλὴν καὶ μεγάλην ὑπάρχουσαν
ὑμῖν εὐδαιμονίαν τούτοις προέμενοι.
21 Καίτοι σκέψασθε ὅπως ἐπὶ τῶν προγόνων ταῦτ' εἶ-
χεν· οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν παραδείγμασι χρησαμένοις
ἀλλ' οἰκείοις ἔξεσθ' ἃ προσήκει πράττειν εἰδέναι. ἐκεῖνοι
Θεμιστοκλέα τὸν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν στρατη-
γοῦντα καὶ Μιλτιάδην τὸν ἡγούμενον Μαραθῶνι καὶ
πολλοὺς ἄλλους, οὐκ ἴσα τοῖς νῦν στρατηγοῖς ἀγαθὰ εἰρ-
γασμένους, μὰ Δί' οὐ χαλκοῦς ἵστασαν οὐδ' ὑπερηγά-
πων, ἀλλ' ὡς οὐδὲν αὐτῶν κρείττους ὄντας, οὕτως ἐτί-
22 μων. καὶ γάρ τοι τῶν ἔργων οὐδενὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
τῶν τότ' ἀπεστέρησαν ἑαυτούς, οὐδ' ἔστιν οὐδεὶς ὅστις
ἂν εἴποι τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Θεμιστοκλέους, ἀλλ'
Ἀθηναίων, οὐδὲ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην Μιλτιάδου, ἀλλὰ
τῆς πόλεως. νῦν δὲ πολλοὶ τοῦτο λέγουσιν, ὡς Κέρκυραν
εἷλε Τιμόθεος καὶ τὴν μόραν κατέκοψεν Ἰφικράτης καὶ
τὴν περὶ Νάξον ναυμαχίαν ἐνίκα Χαβρίας· δοκεῖτε γὰρ
αὐτοὶ τῶν ἔργων τούτων παραχωρεῖν τῶν τιμῶν ταῖς
23 ὑπερβολαῖς, ἃς δεδώκατε ἐπ' αὐτοῖς ἑκάστῳ τούτων. τὰς 173
μὲν δὴ πολιτικὰς δωρεὰς οὕτως ἐκεῖνοί τε καλῶς ἔνεμον
καὶ ὑμεῖς οὐκ ὀρθῶς· τὰς δὲ τῶν ξένων πῶς; ἐκεῖνοι Μέ-
νωνι τῷ Φαρσαλίῳ δώδεκα μὲν τάλαντα ἀργυρίου δόντι
πρὸς τὸν ἐπ' Ἠιόνι τῇ πρὸς Ἀμφιπόλει πόλεμον, δια-
κοσίοις δ' ἱππεῦσι πενέσταις ἰδίοις βοηθήσαντι, οὐκ ἐψη-
24 φίσαντο πολιτείαν, ἀλλ' ἀτέλειαν ἔδωκαν μόνον. καὶ πρό-
τερον τούτου Περδίκκᾳ τῷ κατὰ τὴν τοῦ βαρβάρου ποτὲ
ἐπιστρατείαν βασιλεύοντι Μακεδονίας, τοὺς ἀναχωροῦντας
ἐκ Πλαταιῶν τῶν βαρβάρων ἀπὸ τῆς ἥττης διαφθείραντι

v. 3. προϊέμενοι Σ. 21, 1. πῶς Σ. 4. στρατηγοῦντα Σ et γρ Τ: ceteri στρατηγήσαντα. 5. ἐν μαραθῶνι FΤΩυ. 7. οὐδ' ὑπερηγάπων om Σ. 8. οὕτως in mg habet Τ, om FΩυ. 22, 3. εἴπῃ corr υ. 5. δὲ οἱ πολλοὶ FΤ. 7. ἐνίκα ναυμαχίαν FΤΩυ. 23, 1. ἃς] αἷς Σ. ἐπ' om Σ et γρ Τ. 2. πολιτείας ΤΩ. οὕτως om Ωυ, in γρ habent FΤ. ἔνεμον om Σ. 24, 4. πλαταιέων FΤυ. ἀπὸ] ἐπὶ υ.

καὶ τέλειον τἀτύχημα ποιήσαντι τῷ βασιλεῖ, οὐκ ἐψηφίσαντο πολιτείαν, ἀλλ' ἀτέλειαν ἔδωκαν μόνον, μεγάλην, οἶμαι, καὶ τιμίαν καὶ σεμνὴν τὴν αὑτῶν πατρίδα ἡγούμενοι καὶ πάσης μείζονα εὐεργεσίας. νῦν δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φθόρους ἀνθρώπους οἰκοτρίβων οἰκότριβας, τιμὴν ὥσπερ ἄλλου του τῶν ὠνίων λαμβάνοντες, ποιεῖσθε

25 πολίτας. ταῦτα δ' ὑμῖν ἐπελήλυθε πράττειν οὐχ ὅτι τὰς φύσεις χείρους ἐστὲ τῶν προγόνων, ἀλλ' ὅτι τοῖς μὲν ἐφ' ἑαυτοῖς παρειστήκει μέγα φρονεῖν, ὑμῶν δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περιῄρηται τοῦτο. ἔστι δ' οὐδέποτ', οἶμαι, δυνατὸν μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν, ὥσπερ οὐδὲ λαμπρὰ καὶ καλὰ πράττοντας μικρὸν καὶ ταπεινὸν φρονεῖν· ὁποῖ' ἄττα γὰρ ἂν τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ᾖ, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημ' ἔχειν.

26 Σκέψασθε δέ, ἅ τις κεφάλαια ἂν ἔχοι εἰπεῖν περὶ τῶν τε ἐκείνοις πεπραγμένων καὶ τῶν ὑμῖν, ἂν ἄρ' ὑμῶν αὐτῶν ἀλλ' ἐκ τούτων γε δύνησθε γενέσθαι κρείττους. 174
πέντε μὲν τοίνυν καὶ τετταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν ἑκόντων ἐκεῖνοι, πλείω δ' ἢ μύρια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνήγαγον, πολλὰ δὲ καὶ καλὰ καὶ πεζῇ καὶ ναυμαχοῦντες ἔστησαν τρόπαια, ἐφ' οἷς ἔτι καὶ νῦν φιλοτιμούμεθα. καίτοι ταῦτα νομίζετε αὐτοὺς στῆσαι οὐχ ἵνα θαυμάζωμεν μόνον ἡμεῖς αὐτὰ θεωροῦντες, ἀλλ'

27 ἵνα καὶ μιμώμεθα τὰς τῶν ἀναθέντων ἀρετάς. ἐκεῖνοι μὲν δὴ ταῦτα· ἡμεῖς δ', ὅσης ἅπαντες ὁρᾶτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι, σκέψασθε εἰ παραπλήσια. οὐ πλείω μὲν ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀνήλωται μάτην εἰς τοὺς

v. 1. ἀτύχημα pr Σ. 3. οἶμαι ante καὶ σεμνὴν ponunt ΣΥΩ. τιμίαν F, τίμιον ΥΩ. 6. του] τινος FΥΩυ. 25, 2. ἐστὲ χείρους FΥΩυ. 3. παρέστηκε FΥΩυ. 8. τοιοῦτο F, τοιοῦτο Υ. 26, 1. post ἔχοι cum FΥΩυ omisi τῶν πραγμάτων. περὶ] ἵν' ἀκούσαντες Σ. 3. ἀλλ' add Σ. δύνησθε Σ et corr Υυ: δυνήσεσθε ς. κρείττους] βελτίους FΥΩυ. 4. τοίνυν om Σ. 5. ἐκεῖνοι ἑκόντων υ. 6. συνήγαγον F, συνήγαγον ΥΩυ. 7. νῦν ἡμεῖς φιλ. Σ. 8. ταῦτα post αὐτοὺς ponit Σ. 9. μόνον om Σ. θεωροῦντες αὐτὰ Σ. 27, 4. ἀνήλωται F.

τῶν Ἑλλήνων ἀπόρους; ἐξανήλωνται δὲ οἵ τε ἴδιοι πάν-
τες οἶκοι καὶ τὰ κοινὰ τῇ πόλει καὶ τὰ παρὰ τῶν συμ-
μάχων; οὓς δ' ἐν τῷ πολέμῳ συμμάχους ἐκτησάμεθα,
28 οὗτοι νῦν ἐν τῇ εἰρήνῃ ἀπολώλασιν; ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα
μόνον τότ' εἶχε βέλτιον ἢ νῦν, τὰ δ' ἄλλα χεῖρον. πολ-
λοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ὅτι βούλεσθε, ἐξετάσωμεν. οἰκοδο-
μήματα μέν γε καὶ κόσμον τῆς πόλεως καὶ ἱερῶν καὶ
λιμένων καὶ τῶν ἀκολούθων τούτοις τοιοῦτον καὶ τοσοῦ-
τον κατέλιπον ἐκεῖνοι, ὥστε μηδενὶ τῶν ἐπιγιγνομένων
ὑπερβολὴν λελεῖφθαι, προπύλαια ταῦτα, ὁ παρθενών,
νεώσοικοι, στοαί, τἆλλα οἷς ἐκεῖνοι κοσμήσαντες τὴν πό-
29 λιν ἡμῖν παρέδοσαν· τὰς δ' ἰδίας οἰκίας τῶν ἐν δυνά-
μει γενομένων οὕτω μετρίας καὶ τῷ τῆς πολιτείας ὀνό-
ματι ἀκολούθους, ὥστε τὴν Θεμιστοκλέους καὶ τὴν Κί-
μωνος καὶ τὴν Ἀριστείδου καὶ Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε
λαμπρῶν οἰκίαν, εἴ τις ἄρ' οἶδεν ὑμῶν ὁποία ποτ' ἐστίν, 175
30 ὁρᾷ τῆς τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμνοτέραν οὖσαν. νῦν δ', ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δημοσίᾳ μὲν ἡ πόλις ἡμῶν τὰς ὁδοὺς
ἀγαπᾷ κατασκευάζουσα καὶ κρήνας καὶ κονιάματα καὶ λήρους
(καὶ οὐ τοῖς εἰσηγησαμένοις ταῦτ' ἐπιτιμῶ, πολλοῦ γε καὶ
δέω, ἀλλ' ὑμῖν, εἰ ταῦτα ἱκανὰ ὑμῖν αὐτοῖς ὑπολαμβάνετε
εἶναι διοικεῖν), ἰδίᾳ δ' οἱ τῶν κοινῶν ἐπί τῳ γεγενημένοι
οἱ μὲν τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας τὰς
ἰδίας οἰκίας κατεσκευάκασιν, οὐ μόνον τῶν πολλῶν ὑπερ-
ηφανωτέρας, οἱ δὲ γῆν συνεωνημένοι γεωργοῦσιν, ὅσην
31 οὐδ' ὄναρ ἤλπισαν πώποτε. τούτων δ' αἴτιον ἁπάντων ὅτι
τότε μὲν ὁ δῆμος δεσπότης ἦν καὶ κύριος ἁπάντων, καὶ

v. 1. τῶν ἄλλων ἑλλήνων rc Σ et γρ F. ἀπόρους] ἀποστόλους mg Y et γρ F. ἐξανηλωνται (α suprascr.) F. 2. καὶ τὰ κοινὰ om Σ. τὰ ante παρὰ om Ω. 28, 3. ἀλλ' ὅ τι] ἀλλὰ τί Fυ. 4. καὶ ante ἱερῶν om FΣYΩυ. 6. κατέλειπον Σ. γιγνομένων pr Σ. 7. ὁ παρθενὼν om FΣYΩυ. 29, 1. παρέδοσαν γρ Y, παρέδωκαν (οσ suprascr.) F: παρέδωκαν ς. δ' om pr Y. 2. πολιτείας] πόλεως Fυ et pr Y. 4. καὶ Μιλτιάδου om FΣΩ. 5. ὑμῶν οἶδεν Σ. 30, 3. ἀγ. καὶ κατασκευάζουσα Ω. 4. τοῦτ' Σ. 5. ὑμῖν om Ω, expungit Y. 6. διοικεῖν in γρ Σ. δ' οἱ] δὲ pr Σ. 31, 1. ἁπάντων — δεσπότης ἦν Σ: πάντων — ἦν δεσπότης ς.

ἀγαπητὸν ἦν παρ᾽ ἐκείνου τῶν ἄλλων ἑκάστῳ καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθοῦ τινὸς μεταλαμβάνειν· νῦν δὲ τοὐναντίον κύριοι μὲν τῶν ἀγαθῶν οὗτοι, καὶ διὰ τούτων ἅπαντα πράττεται, ὁ δὲ δῆμος ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης μέρει, καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἃ ἂν οὗτοι μεταδιδῶσι λαμβάνοντες.

32 Τοιγαροῦν ἐκ τούτων τοιαῦτα τὰ πράγματα τῆς πό-
λεώς ἐστιν, ὥστε εἴ τις ἀναγνοίη τὰ ψηφίσματα ὑμῶν καὶ
τὰς πράξεις ἐφεξῆς διέλθοι, οὐδ᾽ ἂν εἷς πιστεύσειε τῶν αὐτῶν
εἶναι ταῦτα κἀκεῖνα. οἷον ἃ πρὸς τοὺς καταράτους Μεγα-
ρέας ἐψηφίσασθε ἀποτεμνομένους τὴν ὀργάδα, ἐξιέναι, κω-
λύειν, μὴ ἐπιτρέπειν· ἃ πρὸς Φλιασίους, ὅτε ἐξέπεσον τὸ
ἔναγχος, βοηθεῖν, μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς σφαγεῦσι, τῶν ἐν
33 Πελοποννήσῳ τοὺς βουλομένους παρακαλεῖν. ἅπαντα καλὰ
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταῦτα καὶ δίκαια καὶ τῆς πόλεως 176
ἄξια· τὰ ἔργα δὲ τὰ ἀπὸ τούτων οὐδαμοῦ. οὐκοῦν τὴν μὲν
ἀπέχθειαν διὰ τῶν ψηφισμάτων ἐκφέρεσθε, τῶν δ᾽ ἔρ-
γων οὐδενὸς κύριοι γίγνεσθε· τὰ μὲν γὰρ ψηφίσματα
πρὸς τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα ψηφίζεσθε, τὴν δύναμιν δ᾽
34 οὐκ ἀκόλουθον ὧν ψηφίζεσθε ἔχετε. ἐγὼ δὲ παραινέσαιμ᾽
ἂν ὑμῖν (καί μοι μηδεὶς ὀργισθῇ) ἔλαττον φρονεῖν καὶ
τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἀγαπᾶν πράττοντας, ἢ μείζω δύνα-
μιν παρασκευάζεσθαι. εἰ μὲν οὖν Σιφνίοις ἢ Κυθνίοις
ἢ τισιν ἄλλοις τοιούτοις οὖσι συνῄδειν ὑμῖν, ἔλαττον
φρονεῖν συνεβούλευον ἄν, ἐπειδὴ δ᾽ ἔστ᾽ Ἀθηναῖοι, τὸ
τὴν δύναμιν παρασκευάσασθαι παραινῶ· αἰσχρὸν γάρ,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αἰσχρὸν λιπεῖν τὴν τοῦ φρονήματος
35 τάξιν, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι παρέδωκαν. πρὸς δὲ τούτοις οὐδ᾽
ἐστὶν ἐφ᾽ ὑμῖν, οὐδ᾽ ἂν ἀποστῆναι τῶν Ἑλληνικῶν βούλησθε·
πολλὰ γὰρ ὑμῖν ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου πέπρακται, καὶ τοὺς
μὲν φίλους τοὺς ὑπάρχοντας αἰσχρὸν προέσθαι, τοῖς δ᾽

v. 2. νυνὶ Fv. 4. πράττεται om F. 5. ἃ ἂν Σ et γρ F: ἄν τι ϛ. οὗτοι Σ: ceteri αὐτοί. 32, 3. πιστεύσαι Σ. 6. ἐπιτρέπειν — μὴ om pr Σ. τὸ om Ω et rc Σ, notat Υ. 33, 3. τὰ ante ἀπὸ om pr Υ. οὐδαμῶς γρ F. 4. ἐφέρεσθε Ω. 34, 2. μηδὲν ὀργισθῆτε Σ. ἔλαττον] ἢ ἔλαττων Reiskius. 7. παρασκευάζεσθαι FΥΩv. 35, 2. ἐὰν FΩv.

οὖσιν ἐχθροῖς ἐκ ἔνι πιςεῦσαι καὶ μεγάλες ἐᾶσαι γενέσθαι. ὅλως δ᾽ ὅπερ οἱ πολιτευόμενοι πεπόνθασι πρὸς ὑμᾶς, οὐκ ἔνες᾽ αὐτοῖς, ὅταν βέλωνται, παύσασθαι, τῦτο καὶ ὑμῖν περιέςηκε· πεπολίτευσθε γὰρ ἐν τοῖς Ἕλλησιν.

36 Ἔστι δ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κεφάλαιον ἁπάντων τῶν εἰρημένων· οὐδέποθ᾽ ὑμᾶς οἱ λέγοντες οὔτε πονηροὺς οὔτε χρηςοὺς ποιῦσιν, ἀλλ᾽ ὑμεῖς τέτυς, ὁπότερ᾽ ἂν βέλησθε· ὐ γὰρ ὑμεῖς ὧν ἔτοι βέλονται ςοχάζεσθε, ἀλλ᾽ ἔτοι ὧν ἂν ὑμᾶς ἐπιθυμεῖν οἴωνται. ὑμᾶς ἒν ὑπάρξαι δεῖ χρηςὰ βελομένες, καὶ πάνθ᾽ ἕξει καλῶς· ἢ γὰρ ὐδεὶς ἐρεῖ φαῦλον 177
ὐδέν, ἢ ὐδὲν αὐτῷ πλέον ἔςαι μὴ ἔχοντι τὲς πεισομένες.

14.

## ΠΕΡΙ ΣΥΜΜΟΡΙΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Φήμης γενομένης τὸν Περσῶν βασιλέα παρασκευάζεσθαι στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὁ μὲν τῶν Ἀθηναίων δῆμος κεκίνηται καὶ συγκαλεῖν ὥρμηται τοὺς Ἕλληνας καὶ τὸν πόλεμον ἐκφέρειν ἤδη, ὁ δὲ Δημοσθένης συμβουλεύει μὴ προεξανίστασθαι, ἀλλὰ ἀναμένειν τὸν βασιλέα νεωτερίσαι. νῦν μὲν γάρ, φησίν, οὐ πείσομεν τοὺς Ἕλληνας συμμαχεῖν ἡμῖν, ἐπ᾽ ἀδείας εἶναι δοκοῦντας· τότε δὲ αὐτοὺς ὁ κίνδυνος αὐτὸς συστήσεται. παραινεῖ τοίνυν ἡσυχάζοντας συντάξασθαι καὶ πρὸς τὸν πόλεμον παρασκευάσασθαι, καὶ δὴ καὶ διέξεισιν ὃν τρόπον ἂν συνταχθεῖεν. ὅθεν καὶ περὶ συμμοριῶν ὁ λόγος ἐπιγράφεται· συμμορία γὰρ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ τῶν λειτουργούντων σύνταγμα.

Οἱ μὲν ἐπαινοῦντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς προγόνους 178
ὑμῶν λόγον εἰπεῖν μοι δοκοῦσι προαιρεῖσθαι κεχαρισμένον, οὐ μὴν συμφέροντά γ᾽ ἐκείνοις οὓς ἐγκωμιάζουσι ποιεῖν· περὶ γὰρ πραγμάτων ἐπιχειροῦντες λέγειν, ὧν οὐδ᾽ ἂν εἷς ἀξίως ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ δύναιτο, αὐτοὶ μὲν τοῦ δοκεῖν εὖ λέγειν δόξαν ἐκφέρονται, τὴν δ᾽ ἐκείνων ἀρετὴν ἐλάττω τῆς ὑπειλημμένης παρὰ τοῖς ἀκούουσι φαίνε-

36, 3. ποιοῦσιν — ὁπότερ᾽ Σ: ποιήσουσιν — ὁποίους ς. ΥΠΟΘ. 2. δῆμος καὶ κεκίνηται Υ. 3. καὶ ante τὸν om F. τὸν] εἰς τὸν Fυ. 7. συστήσει Υ: συστήσεται ς. §. 1, 4. ἐγχειροῦντες Σ. ὧν om pr Σ. 5. δύναιτο ante τῷ ponunt FΥΩυ. 6. εὖ] δύνασθαι Σ.

σθαι ποιοῦσιν. ἐγὼ δ' ἐκείνων μὲν ἔπαινον τὸν χρόνον ἡγοῦ-
μαι μέγιστον εἶναι, ὃ πολλοῦ γεγενημένου μείζω τῶν ὑπ'
ἐκείνων πραχθέντων οὐδένες ἄλλοι παραδείξασθαι δεδύνην-
2ται· αὐτὸς δὲ πειράσομαι τὸν τρόπον εἰπεῖν ὃν ἄν μοι δο-
κεῖτε μάλιστα δύνασθαι παρασκευάσασθαι. καὶ γὰρ οὕτως
ἔχει· εἰ μὲν ἡμεῖς ἅπαντες οἱ μέλλοντες λέγειν δεινοὶ φα-
νείημεν ὄντες, οὐδὲν ἂν τὰ ὑμέτερα εὖ οἶδ' ὅτι βέλτιον
σχοίη· εἰ δὲ παρελθὼν εἷς ὁστισοῦν δύναιτο διδάξαι καὶ
πεῖσαι τίς παρασκευὴ καὶ πόση καὶ πόθεν πορισθεῖσα χρή-
σιμος ἔσται τῇ πόλει, πᾶς ὁ παρὼν φόβος λελύσεται. ἐγὼ
δὲ τοῦτ', ἂν ἄρ' οἷός τε ὦ, πειράσομαι ποιῆσαι, μικρὰ
προειπὼν ὑμῖν ὡς ἔχω γνώμης περὶ τῶν πρὸς βασιλέα.
3 Ἐγὼ νομίζω κοινὸν ἐχθρὸν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων
εἶναι βασιλέα, οὐ μὴν διὰ τοῦτο παραινέσαιμ' ἂν μόνοις
τῶν ἄλλων ὑμῖν πόλεμον πρὸς αὐτὸν ἄρασθαι· οὐδὲ
γὰρ αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας ὁρῶ κοινοὺς ἀλλήλοις ὄντας 179
φίλους, ἀλλ' ἐνίους μᾶλλον ἐκείνῳ πιστεύοντας ἤ τισιν
αὐτῶν. ἐκ δὴ τούτων τοιούτων ὄντων νομίζω συμφέρειν
ὑμῖν τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου ζητεῖν, ὅπως ἴση καὶ
δικαία γενήσεται, παρασκευάζεσθαι δ' ἃ προσήκει πάντα,
4καὶ τοῦθ' ὑποκεῖσθαι τῇ γνώμῃ. ἡγοῦμαι γὰρ ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι τοὺς Ἕλληνας, εἰ μὲν ἐναργές τι γένοιτο καὶ
σαφὲς ὡς βασιλεὺς αὐτοῖς ἐπιχειρεῖ, καὶ συμμαχήσειν
καὶ χάριν μεγάλην ἕξειν τοῖς πρὸ αὐτῶν καὶ μετ' αὐτῶν
ἐκεῖνον ἀμυνομένοις· εἰ δ' ἔτι ἀδήλου τούτου καθεστη-
κότος προαπεχθησόμεθα ἡμεῖς, δέδια ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι

v. 2. εἶναι om Σ. 3. προαχθέντων pr Ω. παραδέξασθαι FΣΥΩυ. cf Prooem. 7. 2, 1. δοκῆτε corr υ. 2. δύνασθαι παρασκευάσασθαι] παρεσκευάσθαι FΥΩυ. 3. οἱ μέλλοντες et 4. ὄντες in γρ habet Υ, om FΩυ. 7. λελύσεται Σ: λέλυται ς. ἐγὼ — βασιλέα om υ. 8. πρὸς τὸν βασιλέα Σ. 3, 2. ταῦτα F, ταῦτα ΥΩυ. 3. αἱρεῖσθαι Σ. οὐδὲ] οὐ pr Σ. 5. τισιν αὐτῶν] σφισιν αὐτοῖς FΥΩυ. 6. τούτων τοιούτων ὄντων] τῶν τοιούτων Σ. 7. μὲν add Σ, ἴση καὶ add idem et γρ F. 8. δικαία Ω. 4, 1. τῇ γνώμῃ om Σ. 2. ἐναργές τι] τι ἐναργὲς FΥ, τοι ἐναργὲς Ωυ. γίγνοιτο Σ. 3. συμμαχῆσαι FΣΥΩ et pr υ. 4. χάριν μεγάλην Σ: μεγάλην χάριν ς. ἕξειν Σ.

μὴ τούτοις μετ' ἐκείνου πολεμεῖν ἀναγκασθῶμεν, ὑπὲρ
5ὧν προνοούμεθα. ὁ μὲν γὰρ ἐπισχὼν ὧν ὥρμηκεν, εἰ ἄρ'
ἐγχειρεῖν ἔγνωκε τοῖς Ἕλλησι, χρήματα δώσει τισὶν αὐ-
τῶν καὶ φιλίαν προτενεῖται, οἱ δὲ τοὺς ἰδίους πολέμους
ἐπανορθώσασθαι βουλόμενοι καὶ τοῦτον τὸν νοῦν ἔχοντες
τὴν κοινὴν ἁπάντων σωτηρίαν παρόψονται. εἰς δὲ τὴν
ταραχὴν ταύτην καὶ τὴν ἀγνωμοσύνην παραινῶ μὴ προ-
6καθεῖναι τὴν πόλιν ἡμῶν. οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἴσης ὁρῶ τοῖς
τ' ἄλλοις Ἕλλησι καὶ ὑμῖν περὶ τῶν πρὸς τὸν βασιλέα
τὴν βουλὴν οὖσαν, ἀλλ' ἐκείνων μὲν πολλοῖς ἐνδέχεσθαί
μοι δοκεῖ τῶν ἰδίᾳ τι συμφερόντων διοικουμένοις τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων ἀμελῆσαι, ὑμῖν δ' οὐδ' ἀδικουμένοις παρὰ
τῶν ἀδικούντων καλόν ἐστι λαβεῖν ταύτην τὴν δίκην, ἐᾶσαί
7τινας αὐτῶν ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ γενέσθαι. ὅτε δ' οὕτω
ταῦτ' ἔχει, σκεπτέον ὅπως μήθ' ἡμεῖς ἐν τῷ πολέμῳ γε-
νησόμεθα οὐκ ἴσοι, μήτ' ἐκεῖνος ὃν ἡμεῖς ἐπιβουλεύειν 180
ἡγούμεθα τοῖς Ἕλλησι τὴν τοῦ φίλος αὐτοῖς δοκεῖν εἶναι
πίστιν λήψεται. πῶς οὖν ταῦτ' ἔσται; ἂν ἡ μὲν δύνα-
μις τῆς πόλεως ἐξητασμένη καὶ παρεσκευασμένη πᾶσιν
ᾖ φανερά, φαίνηται δὲ δίκαια ἐπὶ ταύτῃ φρονεῖν αἱρου-
8μένη. τοῖς δὲ θρασυνομένοις καὶ σφόδρα ἑτοίμως πολε-
μεῖν κελεύουσιν ἐκεῖνο λέγω, ὅτι οὐκ ἔστι χαλεπὸν οὔθ'
ὅταν βουλεύεσθαι δέῃ, δόξαν ἀνδρίας λαβεῖν, οὔθ' ὅταν
κίνδυνός τις ἐγγὺς ᾖ, δεινὸν εἰπεῖν φανῆναι, ἀλλ' ἐκεῖνο
καὶ χαλεπὸν καὶ προσῆκον, ἐπὶ μὲν τῶν κινδύνων τὴν ἀν-
δρίαν ἐνδείκνυσθαι, ἐν δὲ τῷ συμβουλεύειν φρονιμώτερα
9τῶν ἄλλων εἰπεῖν ἔχειν. ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νο-
μίζω τὸν μὲν πόλεμον τὸν πρὸς βασιλέα χαλεπὸν τῇ
πόλει, τὸν δ' ἀγῶνα τὸν ἐκ τοῦ πολέμου ῥᾴδιον ἂν συμ-

5, 1. ὧν] ἂν ὧν υ et rc mg Τ. 4. ἐπανορθῶσαι Σ. 6. ταραχὴν] ἀρχὴν Fυ et γρ Τ. 6, 1. ἀπ'] οὐδὲ ἀπ' Σ, ἐπ' Ωυ. 2. περὶ τῶν om Τ et pr Ω, in γρ habet F. 7, 1. ὅτε] ὅτι Τ et pr Ω. 2. σκεπτέον χρὴ ὅπ. FΤΩυ. 3. ἡμεῖς] ἡμῖν Σ. 7. ἐπὶ ταύτῃ φρονεῖν αἱρουμένη] φρονεῖν ἐπὶ ταύτῃ τῇ προαιρέσει Σ. 8, 6. ἐνδείκνυσθαι Σ: ceteri ἐπιδείκνυσθαι. 9, 1. νομίζω om υ, inserto rc ὁρῶ post δ'. 3. ῥᾴδιον ἂν συμβάντα] συμβῆναι ῥᾴδιον ἂν Σ.

βάντα. διὰ τί; ὅτι τοὺς μὲν πολέμους ἅπαντας ἀναγ-
καίως ἡγοῦμαι τριήρων καὶ χρημάτων καὶ τόπων δεῖσθαι,
ταῦτα δὲ πάντα ἀφθονώτερα ἐκεῖνον ἔχοντα ἡμῶν εὑρί-
σκω· τοὺς δ' ἀγῶνας οὐδενὸς οὕτω τῶν ἄλλων ὁρῶ δεο-
μένους ὡς ἀνδρῶν ἀγαθῶν, τούτους δ' ἡμῖν καὶ τοῖς μεθ'
10 ἡμῶν κινδυνεύουσι πλείους ὑπάρχειν νομίζω. τὸν μὲν δὴ
πόλεμον διὰ ταῦτα παραινῶ μηδ' ἐξ ἑνὸς τρόπου προτέ-
ρους ἀνελέσθαι, ἐπὶ δὲ τὸν ἀγῶν' ὀρθῶς φημὶ παρεσκευα-
σμένους ὑπάρχειν χρῆναι. εἰ μὲν οὖν ἕτερός τις τρόπος ἦν
δυνάμεως ᾧ τοὺς βαρβάρους οἷόν τε ἦν ἀμύνασθαι, ἕτερος
δέ τις ᾧ τοὺς Ἕλληνας, εἰκότως ἂν ἴσως φανεροὶ πρὸς
11 ἐκεῖνον ἐγιγνόμεθ' ἀντιταττόμενοι· ἐπεὶ δὲ πάσης ἐστὶ
παρασκευῆς ὁ αὐτὸς τρόπος καὶ δεῖ τὰ αὐτὰ εἶναι κεφά-
λαια τῆς δυνάμεως, τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνασθαι δύνασθαι, 181
τοῖς οὖσι συμμάχοις βοηθεῖν, τὰ ὑπάρχοντ' ἀγαθὰ σώ-
ζειν, τί τοὺς ὁμολογοῦντας ἐχθροὺς ἔχοντες ἑτέρους ζη-
τοῦμεν, ἀλλ' οὐ παρασκευαζόμεθα μὲν πρὸς τούτους,
12 ἀμυνόμεθα δὲ κἀκεῖνον, ἐὰν ἀδικεῖν ἡμᾶς ἐπιχειρῇ; καὶ
νῦν μὲν καλεῖτε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας· ἐὰν
δὲ ἃ κελεύουσιν οὗτοι μὴ ποιῆτε, οὐχ ἡδέως ἐνίων ὑμῖν
ἐχόντων, πῶς χρὴ προσδοκᾶν τινὰ ὑπακούσεσθαι; ὅτι νὴ
Δί' ἀκούσονται παρ' ὑμῶν ὡς ἐπιβουλεύει βασιλεὺς αὐ-
τοῖς. αὐτοὺς δ' οὐ προορᾶν ὦ πρὸς τοῦ Διὸς οἴεσθε τοῦ-
τα; ἐγὼ μὲν γὰρ οἴομαι. ἀλλ' οὔπω μείζων οὗτός ἐσθ'
ὁ φόβος τῶν πρὸς ὑμᾶς καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐνίοις διαφορῶν.
13 οὐδὲν οὖν ἀλλ' ἢ ῥαψῳδήσουσιν οἱ πρέσβεις περιιόντες. τότε
δέ, ἂν ἄρα ἃ νῦν οἰόμεθ' ἡμεῖς πράττηται, οὐδεὶς δήπου τῶν
πάντων Ἑλλήνων τηλικοῦτον ἐφ' ἑαυτῷ φρονεῖ, ὅστις ὁρῶν

9, 1. ἀναγκαιους [ον] F. 5. ἀγαθῶν ἀνδρῶν FΥΩυ. 10, 4. τις
τρόπος ἦν Σ: ceteri ἦν τις τρόπος. 5. ἀμύνασθαι om pr Σ.
11, 1. παρασκευῆς ἐστὶν FΥΩυ. 5. ὁμολογουμένους γρ FΥ.
6. ἀλλ' οὐ παρασκευαζόμεθα — τούτους ἀμυνόμεθα] ἀλλὰ παρα-
σκευασώμεθα — αὐτοὺς ἀμυνούμεθα Σ. 12, 1. ἡμᾶς ἀδικεῖν ΣΥΩ.
3. ὑμιν [ω] F, ὑμῶν pr Σ. 4. ὑπακούσασθαι [ε] F. 5. ημῶν [υ] F,
ἡμῶν ΥΩυ. ὡς] ὅτι FΥΩυ. 7. οὗτος om pr Σ. 13, 1. πε-
ριόντες Σ. 2. ἡμεῖς πράττητε F, ὑμεῖς πράττητε υ. 3. πάντων —
φρονεῖ Σ: ἁπάντων — φρονήσει ς.

ὑμῖν χιλίους μὲν ἱππέας, ὁπλίτας δὲ ὅσους ἂν ἐθέλῃ τις,
ναῦς δὲ τριακοσίας, ἐχ ἥξει καὶ δεήσεται, μετὰ τούτων
ἀσφαλέστατ' ἂν ἡγούμενος σωθῆναι. οὐκοῦν ἐκ μὲν τοῦ καλεῖν
ἤδη τὸ δεῖσθαι κἂν μὴ τύχητε ἀφαμαρτεῖν, ἐκ δὲ τοῦ μετὰ
τοῦ παρεσκευάσθαι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἐπισχεῖν δεομένους
σώζειν καὶ εὖ εἰδέναι πάντας ἥξοντάς ἐστιν.

14 Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτά τε καὶ πα-
ραπλήσια τούτοις λογιζόμενος λόγον μὲν οὐδένα ἐβουλό-
μην θρασὺν οὐδ' ἔχοντα μάταιον μῆκος εὑρεῖν, τὴν μέν-
τοι παρασκευήν, ὅπως ὡς ἄριστα καὶ τάχιστα γενήσεται,
πάνυ πολλὰ πράγματα ἔσχον σκοπῶν. οἶμαι δὴ δεῖν
ἀκούσαντας ὑμᾶς αὐτήν, ἂν ἀρέσκῃ, ψηφίσασθαι. ἔστι 182
τοίνυν πρῶτον μὲν τῆς παρασκευῆς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
καὶ μέγιστον οὕτω διακεῖσθαι τὰς γνώμας ὑμᾶς, ὡς ἕκα-
15 στον ἑκόντα προθύμως ὅ τι ἂν δέῃ ποιήσοντα. ὁρᾶτε
γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅτι, ὅσα μὲν πώποθ' ἅπαντες
ὑμεῖς ἠβουλήθητε καὶ μετὰ ταῦτα τὸ πράττειν αὐτὸς
ἕκαστος ἑαυτῷ προσήκειν ἡγήσατο, οὐδὲν πώποθ' ὑμᾶς
ἐξέφυγεν, ὅσα δ' ἠβουλήθητε μέν, μετὰ ταῦτα δ' ἀπε-
βλέψατε πρὸς ἀλλήλους ὡς αὐτὸς μὲν ἕκαστος οὐ ποιή-
σων, τὸν δὲ πλησίον πράξοντα, οὐδὲν πώποτε ὑμῖν ἐγέ-
16 νετο. ἐχόντων δ' ὑμῶν οὕτω καὶ παρωξυμμένων, τοὺς
διακοσίους καὶ χιλίους ἀναπληρῶσαί φημι χρῆναι καὶ
ποιῆσαι δισχιλίους, ὀκτακοσίους αὐτοῖς προσνείμαντας·
ἐὰν γὰρ τοῦτ' ἀποδείξητε τὸ πλῆθος, ἡγοῦμαι, τῶν ἐπι-
κλήρων καὶ τῶν ὀρφανικῶν καὶ τῶν κληρουχικῶν καὶ
τῶν κοινωνικῶν καὶ εἴ τις ἀδύνατος ἀφαιρεθέντων, ἔσε-

v. 1. μὲν om Σ. θέλῃ FΩυ. 5. παρασκευάσασθαι FΥΩυ. 14, 1. καὶ τὰ παραπλήσια ΥΩυ. 2. λογιζομένοις (ην) Σ. 3. μάταιον ἔχοντα FΥΩυ. 4. ὡς om FΥΩυ. 6. αὐτους Υ, αὐτοὺς FΩυ. ἂν] ἂν ὑμῖν Σ. ψηφίσασθαι (ζε) F, ψηφίζεσθαι Συ. 8. ὑμῶν ΣΥΩυ. 15, 3. ὑμεῖς om FΥΩυ. ἐβουλήθητε υ, qui sic et infra. 6. πρὸς F, εἰς (εἰς) Σ. 16, 1. παροξυνομένων FΥΩυ. 3. ὀκτακ.] καὶ ὀκτακ. Σ. 5. ὀρφανῶν FΥΩυ.

17σθαι χίλια καὶ διακόσια ταῦτα ὑμῖν σώματα. ἐκ τοίνυν τούτων οἶμαι δεῖν ποιῆσαι συμμορίας εἴκοσιν, ὥσπερ νῦν εἰσίν, ἑξήκοντα σώματ' ἔχουσαν ἑκάστην. τούτων δὲ τῶν συμμοριῶν ἑκάστην διελεῖν κελεύω πέντε μέρη κατὰ δώδεκα ἄνδρας, ἀνταναπληροῦντας πρὸς τὸν εὐπορώτατον ἀεὶ τοὺς ἀπορωτάτους. καὶ τὰ μὲν σώματα οὕτω φημὶ δεῖν συντετάχθαι· δι' ὃ δ', εἴσεσθε, ἐπειδὰν ὅλον τὸν
18τρόπον τῆς συντάξεως ἀκούσητε· τὰς δὲ τριήρεις πῶς; τὸν ἅπαντα ἀριθμὸν κελεύω τριακοσίας ἀποδείξαντας, κατὰ πεντεκαιδεκαναΐαν εἴκοσι ποιῆσαι μέρη, τῶν πρώτων ἑκατὸν πέντε καὶ τῶν δευτέρων ἑκατὸν πέντε καὶ τῶν τρίτων ἑκατὸν πέντε ἑκάστῳ μέρει διδόντας, εἶτα συγ- 183
κληρῶσαι συμμορίᾳ σωμάτων ἑκάστῃ τὴν πεντεκαιδεκαναΐαν, τὴν δὲ συμμορίαν ἑκάστῳ τῷ μέρει σφῶν αὐτῶν
19τρεῖς ἀποδοῦναι τριήρεις. ἐπειδὰν δὲ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα ὑπάρχῃ, κελεύω, ἐπειδὴ τὸ τίμημά ἐστι τὸ τῆς χώρας ἑξακισχιλίων ταλάντων, ἵν' ὑμῖν καὶ τὰ χρήματά ᾖ συντεταγμένα, διελεῖν τοῦτο καὶ ποιῆσαι καθ' ἑξήκοντα τάλαντα ἑκατὸν μέρη, εἶτα πέντε ἑξηκονταταλαντίας εἰς ἑκάστην τῶν μεγάλων τῶν εἴκοσι συμμοριῶν ἐπικληρῶσαι, τὴν δὲ συμμορίαν ἑκάστῳ τῶν μερῶν μίαν ἑξηκοντα-
20ταλαντίαν ἀποδοῦναι, ὅπως ἐὰν μὲν ὑμῖν ἑκατὸν δέῃ τριήρων, τὴν μὲν δαπάνην ἑξήκοντα τάλαντα συντελῇ, τριήραρχοι δ' ὦσι δώδεκα, ἐὰν δὲ διακοσίων, τριάκοντα μὲν ᾖ τάλαντα τὴν δαπάνην συντελοῦντα, ἓξ δὲ σώματα τριηραρχοῦντα, ἐὰν δὲ τριακοσίων, εἴκοσι μὲν ᾖ τάλαντα τὴν δαπάνην διαλύοντα, τέτταρα δὲ σώματα τριηραρχοῦν-
21τα. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὰ νῦν ὀφειλόμενα τῶν σκευῶν ἐπὶ τὰς τριήρεις τιμήσαντας

17, 1. ταῦτα om υ. 6. οὕτω] ταῦτα οὕτω Σ. συντετάχθαι φημὶ δεῖν Σ. 18, 3. κατὰ] κατὰ τὴν F. πεντεκαιδεκαναίαν FΩυ. 4. καὶ τῶν δευτ. ἑκ. πέντε om Συ. καὶ τῶν τρ. ἑκ. πέντε om Σ. 19, 2. τὸ ante τῆς om Σ. 5. ἑξηκονταταλαντείας FΥΩυ. εἰς ἑκάστην] ἑκάστῃ γρ Υ. 20, 3. ἐὰν δὲ] ἐὰν δὲ δέῃ FΥΩυ. 4. τὴν] τὰ τὴν FΥΩυ. 21, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι post ὀφειλόμενα ponit Σ.

ἅπαντα ἐκ τοῦ διαγράμματος νεῖμαι κελεύω μέρη εἴκο-
σιν, ἔπειτα ταῖς μεγάλαις ἐπικληρῶσαι συμμορίαις μέ-
ρος ἓν χρήστων ἑκάστῃ, τὴν δὲ συμμορίαν ἑκάστην δια-
νεῖμαι τῶν ἑαυτῆς μερῶν ἑκάστῳ τὸ ἴσον, τοὺς δὲ δώ-
δεκα τοὺς ἐν ἑκάστῳ τῷ μέρει ταῦτ' εἰσπράξαντας τὰς
τριήρεις, ἃς ἂν ἕκαστοι λάχωσι, παρεσκευασμένας παρ-
22έχειν. τὴν μὲν δαπάνην καὶ τὰ σκάφη καὶ τοὺς τριηράρ-
χους καὶ τὴν τῶν σκευῶν εἴσπραξιν οὕτως ἂν ἄρισθ' ἡγοῦ-
μαι καὶ πορισθῆναι καὶ παρασκευασθῆναι· πλήρωσις δὲ
καὶ σαφὴς ὅθεν ἔσται καὶ ῥᾳδία, μετὰ ταῦτα λέγω. φη- 184
μὶ τοὺς στρατηγοὺς δεῖν διανεῖμαι τόπους δέκα τῶν νεω-
ρίων, σκεψαμένους ὅπως ὡς ἐγγύτατ' ἀλλήλων κατὰ τριά-
κοντ' ὦσι νεώσοικοι, ἐπειδὰν δὲ τοῦτο ποιήσωσι, δύο συμ-
μορίας καὶ τριάκοντα τριήρεις τούτων ἑκάστῳ προσνεῖ-
μαι τῶν τόπων, εἶτ' ἐπικληρῶσαι τὰς φυλάς, τὸν δὲ τριή-
ραρχον ἕκαστον καθ' ἕκαστον νεώριον, ἵνα ὦσι συμμο-
23ρίαι δύο, τριήρεις τριάκοντα, φυλὴ μία. ὃν δ' ἂν ἡ φυλὴ
τόπον λάχῃ, διελεῖν τρίχα καὶ τὰς ναῦς ὡσαύτως, εἶτ'
ἐπικληρῶσαι τὰς τριττῦς, ὅπως ἂν τῶν μὲν ὅλων νεω-
ρίων ἓν ἑκάστης μέρος ᾖ τῶν φυλῶν, τοῦ δὲ μέρους ἑκά-
στου τὸ τρίτον μέρος ἡ τριττὺς ἔχῃ, εἰδῆτε δ', ἄν τι δέῃ,
πρῶτον μὲν τὴν φυλήν, ὅπου τέτακται, μετὰ ταῦτα δὲ
τὴν τριττύν, εἶτα τριήραρχοι τίνες καὶ τριήρεις πόσαι,
καὶ τριάκοντα μὲν ἡ φυλή, δέκα δ' ἡ τριττὺς ἑκάστη
τριήρεις ἔχῃ. ἐὰν γὰρ ταῦθ' οὕτως εἰς ὁδὸν καταστῇ, εἴ
τι καὶ παραλείπομεν νῦν (πάντα γὰρ ἀκριβῶς εὑρεῖν οὐ

v. 1. ἅπαντα om Ω. νεῖμαι] εἶναι Ω. 3. χρήστων Σ, χρη-στῶν FYΩ: χρηστὸν ς. 4. τὸ ἴσον in mg Y. 5. τῷ om υ et pr Y. τὰς om υ et pr Y. 22, 4. καὶ σαφὴς ὅθεν] ὅθεν καὶ σαφὴς γρ Σ, τίς ἡ καὶ σαφὴς ὅθεν Y et (omisso ὅθεν) Fυ, εἰ καὶ σαφὴς ὅθεν Σ, καὶ σαφὴς υ. λέγω] λέξω FΩυ. 9. τριήραρχον] ταξίαρχον Σ et γρ Y. 10. καθ' — μία om Σ. 23, 1. δ' om F ΣYΩυ. 2. τόπον om pr Y. 4. ἑκάστῃ Σ. 7. πόσαι] ποῖαι YΩ et γρ F. 8. δ' ἡ] δὲ pr Σ. 9. καταστάσῃ F. 10. παραλείπομεν F, παρελείπομεν Σ, παρελίπομεν υ. ἀκριβῶς] ἀκριβῶς πως YΩυ, ἴσως Σ.

ῥᾴδιον), αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἑαυτῷ εὑρήσει, καὶ μία σύν-
ταξις καὶ πασῶν τῶν νεῶν καὶ μέρους ἔσται.

24 Ὑπὲρ δὲ χρημάτων καὶ πόρου φανεροῦ τινὸς ἤδη πα-
ράδοξον μὲν οἶδα λόγον μέλλων λέγειν, ὅμως δ' εἰρήσεται·
πιστεύω γάρ, ἐάν τις ὀρθῶς σκοπῇ, μόνος τἀληθῆ καὶ
τὰ γενησόμενα εἰρηκὼς φανεῖσθαι. ἐγώ φημι χρῆναι μὴ
λέγειν νυνὶ περὶ χρημάτων· εἶναι γὰρ πόρον, ἂν δέῃ, καὶ
μέγαν καὶ καλὸν καὶ δίκαιον, ὃν ἐὰν μὲν ἤδη ζητῶμεν,
οὐδ' εἰς τόθ' ὑπάρχειν ἡγησόμεθ' ἡμῖν· οὕτω πολὺ τοῦ
πορίσαι νῦν ἀποσχήσομεν· ἐὰν δ' ἐῶμεν, ἔσται. τίς οὖν
ἔσθ' οὗτος ὁ νῦν μὲν οὐκ ὤν, ὑπάρξων δὲ τότε; αἰ-
25 νίγματι γὰρ ὅμοιον τοῦτό γε. ἐγὼ φράσω. ὁρᾶτε τὴν 185
πόλιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πᾶσαν ταυτηνί. ἐν ταύτῃ χρή-
ματ' ἔνεστιν ὀλίγου δέω πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας εἰπεῖν
πόλεις. ταῦτα δὲ οἱ κεκτημένοι τοιοῦτον ἔχουσι νοῦν, ὥστ'
εἰ πάντες οἱ λέγοντες φοβοῖεν ὡς ἥξει βασιλεύς, ὡς πάρε-
στιν, ὡς οὐχ οἷόν τε ταῦτ' ἄλλως ἔχειν, καὶ μετὰ τῶν λε-
γόντων ἴσοι τὸ πλῆθος τούτοις χρησμῳδοῖεν, οὐ μόνον οὐκ
ἂν εἰσενέγκαιεν, ἀλλ' οὐδ' ἂν δείξαιεν οὐδ' ἂν ὁμολογήσαιεν
26 κεκτῆσθαι. εἰ μέντοι τὰ νῦν διὰ τῶν λόγων φοβερὰ ἔρ-
γῳ πραττόμενα αἴσθοιντο, οὐδεὶς οὕτως ἠλίθιός ἐστιν ὅστις
οὐχ ἑκὼν ἂν δοίη καὶ πρῶτος εἰσενέγκοι· τίς γὰρ αἱρήσεται
μᾶλλον αὐτὸς καὶ τὰ ὄντα πάντ' ἀπολωλέναι ἢ μέρος τῶν
ὄντων ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν εἰσενεγκεῖν; χρήματα
μὲν δή φημι εἶναι τότε, ἂν ὡς ἀληθῶς δέῃ, πρότερον δ'
27 οὔ. διὸ μηδὲ ζητεῖν παραινῶ· ὅσα γὰρ νυνὶ πορίσαιτ' ἄν,
εἰ προέλοισθε πορίζειν, πλείων ἐστὶ γέλως τοῦ μηδενός.

v. 1. ῥᾷον Σ. 24, 2. μέλλων λόγον ΤΩ, λόγον ὃν μέλλω FΣυ. 3. τἀληθῆ — εἰρηκὼς] ἀληθῆ — εἰρηνικὼς Ω. 4. φανεῖσθαι Σ: ceteri φανήσεσθαι. 5. ἐὰν Ω. καὶ om FΤΩυ. 7. ἡμῖν F, ὑμῖν Ω. 9. οὗτος om ΤΩ. δὲ FΤΩυ: δ' εἰς ς. 25, 1. γε om υ. 2. ταύτην Σ. 3. ἔστιν Σ. πάσας ΤΩ. 4. νοῦν] τὸν νοῦν ΤΩυ et rc F. 6. οὐχ] οὐδ' Σ. 26, 3. οὐχ ἑκὼν ἂν Reiskius, οὐχὶ κἂν Σ, οὐχ ἱκανὸν FΤΩυ, οὐκ ἂν γρ Τ. εἰσενέγκαι Τ, εἰσενέγκαι FΣυ. 5. προεισενεγκεῖν F, προσενεγκεῖν υ. 27, 1. νυνὶ] ἂν νυνὶ Fυ, ἂν νῦν Σ. πορίσαισθ' FΤΩυ. 2. εἰ] ἢ Σ et γρ F. πλείω Σ.

φέρε γάρ, ἑκατοστὴν τις εἰσφέρειν ἐρεῖ νῦν; οὐκοῦν ἑξ-
ήκοντα τάλαντα. ἀλλὰ πεντηκοστήν τις ἐρεῖ, τὸ διπλοῦν;
οὐκοῦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι· καὶ τί τοῦτ' ἔστι πρὸς διακο-
σίας καὶ χιλίας καμήλους, ἃς βασιλεῖ τὰ χρήματ' ἄγειν
φασὶν οὗτοι; ἀλλὰ θῶ, βούλεσθε, δωδεκάτην ἡμᾶς εἰσοί-
σειν, πεντακόσια τάλαντα; ἀλλ' οὔτ' ἂν ἀνάσχοισθε, οὔτ'
28 ἄν, εἰ καταθεῖτε, ἄξια τοῦ πολέμου τὰ χρήματα. δεῖ τοί-
νυν ὑμᾶς τὰ μὲν ἄλλα παρασκευάσασθαι, τὰ δὲ χρήματα
νῦν μὲν ἐᾶν τοὺς κεκτημένους ἔχειν (οὐδαμοῦ γὰρ ἂν
ἐν καλλίονι σώζοιτο τῇ πόλει), ἐὰν δέ ποθ' ὁ καιρὸς
ἔλθῃ, τότε ἑκόντων εἰσφερόντων αὐτῶν λαμβάνειν. ταῦ- 186
τα δὲ καὶ δυνατά ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ πράτ-
τειν καλὰ καὶ συμφέροντα καὶ βασιλεῖ περὶ ὑμῶν ἐπι-
τήδεια ἀπαγγελθῆναι, καὶ φόβος οὐκ ὀλίγος γένοιτ' ἂν
29 ἐκείνῳ διὰ τούτων. οἶδε μέν γε τριακοσίαις τριήρεσιν,
ὧν ἑκατὸν παρεσχόμεθ' ἡμεῖς, τοὺς προγόνους αὐτοῦ χι-
λίας ἀπολέσαντας ναῦς, ἀκούσεται δὲ τριακοσίας αὐτοὺς
ἡμᾶς νῦν παρεσκευασμένους [τριήρεις]· ὥστε μὴ κομι-
δῇ, μηδ' εἰ πάνυ μαίνοιτο, νομίσαι ῥᾴδιόν τι τὸ τὴν ἡμε-
τέραν πόλιν ἐχθρὰν ποιήσασθαι. ἀλλὰ μὴν εἴγ' ἐπὶ χρή-
μασιν αὐτῷ μέγ' ἐπέρχεται φρονεῖν, καὶ ταύτην ἀσθενε-
30 στέραν ἀφορμὴν τῆς ὑμετέρας εὑρήσει. ὁ μέν γε χρυσίον,
ὥς φασιν, ἄγει, τοῦτο δὲ ἂν διαδῷ ζητήσει· καὶ γὰρ τὰς
κρήνας καὶ τὰ φρέατα ἐπιλείπειν πέφυκεν, ἐάν τις ἀπ'
αὐτῶν ἀθρόα καὶ πολλὰ λαμβάνῃ· ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας
τίμημα ὑπάρχον ἀφορμὴν ἑξακισχίλια τάλαντα ἀκέσεται,
ὑπὲρ ἧς ὡς μὲν τοὺς ἐπιόντας ἐκείνων ἀμυνούμεθα, οἱ

v. 1. γὰρ τὴν ἑκατοστὴν FΥΩυ. 2. τάλαντα] τάλαντα ἐρεῖ FΥΩυ. 6 et 28, 1. ἂν om Σ et corr Υ. 28, 1. κατά-θειτε Ω et corr Υ, κατάθοιτε FΣυ. 2. ημᾶς F, ἡμᾶς υ. τὰ μὲν ἄλλα Σ: τἄλλα ς. 4. καιρὸς] καιρὸς οὗτος FΥΩυ. 5. ἔλθοι υ. 7. περὶ] παρ' Σ. 29, 1. διακοσίαις Σ. 2. ἑκατὸν] διακοσίας Wesseling. ad Diodor. 11, 12. 4. ἡμᾶς Σ: ceteri ὑμᾶς. νῦν om FΩυ. 30, 2. ἄγει] ἄγει πολὺ Σ. 3. ἐπιλιπειν υ et pr Υ. 4. ἀθρόα FΥΩ: ἄθροα ς. 5. ὀκτακισχίλια Fυ.

*Μαραθῶνι τῶν προγόνων αὐτοῦ μάλιστ᾽ ἂν εἰδείεν, ἕως
δ᾽ ἂν κρατῶμεν, οὐκ ἔνι δήπου χρήμαθ᾽ ἡμᾶς ἐπιλείπειν.*
31 *Καὶ μὴν οὐδ᾽ ὅ τινες δεδίασι, μὴ ξενικὸν πολὺ συστή-
σηται χρήματ᾽ ἔχων, ἀληθὲς εἶναί μοι δοκεῖ. ἐγὼ γὰρ
ἡγοῦμαι ἐπὶ μὲν Αἴγυπτον καὶ Ὀρόνταν καί τινας τῶν
ἄλλων βαρβάρων πολλοὺς ἂν ἐθελῆσαι τῶν Ἑλλήνων
μισθοφορεῖν παρ᾽ ἐκείνῳ, οὐχ ἵν᾽ ἐκεῖνος ἕλῃ τινὰ τούτων,
ἀλλ᾽ ἵν᾽ εὐπορίαν τινὰ ἕκαστος αὑτῷ κτησάμενος ἀπαλ-
λαγῇ τῆς ὑπαρχούσης πενίας· ἐπὶ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἑλ-* 187
*ληνα οὐδένα ἂν ἐλθεῖν ἡγοῦμαι· ποῖ γὰρ αὐτὸς τρέψεται*
32 *μετὰ ταῦτα; εἰς Φρυγίαν ἐλθὼν δουλεύσει; οὐ γὰρ ὑπὲρ
ἄλλου τινός ἐστιν ὁ πρὸς τὸν βάρβαρον πόλεμος ἢ περὶ
χώρας καὶ βίου καὶ ἐθῶν καὶ ἐλευθερίας καὶ πάντων τῶν
τοιούτων. τίς οὖν οὕτως ἐστὶ δυστυχὴς ὅστις ἑαυτόν, γονέας, τά-
φους, πατρίδα ἕνεκα κέρδους βραχέος προέσθαι βουλήσεται;
ἐγὼ μὲν οὐδένα ἡγοῦμαι. καὶ μὴν οὐδ᾽ ἐκείνῳ συμφέρει ξένους
κρατῆσαι τῶν Ἑλλήνων· οἱ γὰρ ἡμῶν κρατήσαντες ἐκείνου
γε πάλαι κρείττους ὑπάρχουσιν, βούλεται δ᾽ ἐκεῖνος οὐκ ἀνελὼν
ἡμᾶς ἐπ᾽ ἄλλοις εἶναι, ἀλλὰ μάλιστα μὲν πάντων, εἰ δὲ
μή γε, τῶν ὑπαρχόντων δούλων ἑαυτῷ νῦν ἄρχειν.*
33 *Εἰ τοίνυν τις οἴεται Θηβαίους ἔσεσθαι μετ᾽ ἐκείνου,
ἔστι μὲν χαλεπὸς πρὸς ὑμᾶς ὁ περὶ τούτων λόγος· διὰ
γὰρ τὸ μισεῖν αὐτοὺς οὐδ᾽ ἂν ἀληθὲς οὐδὲν ἡδέως οὐδ᾽
ἀγαθὸν περὶ αὐτῶν ἀκούσαιτε· οὐ μὴν ἀλλὰ δεῖ τοὺς
περὶ πραγμάτων μεγάλων σκοποῦντας μηδένα συμφέ-
ροντα λογισμὸν παραλιπεῖν] διὰ μηδεμίαν πρόφασιν. ἐγὼ
τοίνυν οἶμαι τοσοῦτον ἀπέχειν Θηβαίους τοῦ μετ᾽ ἐκεί-*

v. 1. Μαραθῶνι γρ Υ: ἐν Μαραθῶνι ς. μαραθῶνι καὶ σαλαμῖνι Σ et γρ F. 2. ἐπιλείπειν Σ: ceteri ἐπιλιπεῖν. 31, 1. πολὺν Σ. συστήσεται ν. 3. ὀρόνταν FΣ, ορρονταν ΥΩ, ὀρόντην ν. 5. μισθοφορειν (ῆσαι) F, μισθοφορῆσαι Υ. 7. τὴν ἄλλην ἑλλάδα Fν. 8. ἐλθεῖν] ἐθέλειν FΥν, ἐθέλειν ἐν ἄλλοις ἐλθεῖν Ω. ποῖ] πῆ ν. 32, 4. δυστυχής ἐστιν Σ. 7. Ἑλλήνων Ω et γρ F: Ἑλληνικῶν ς. 8. ὑπάρχουσιν Σ: ceteri εἰσί. 33, 2. ἡμᾶς ν. τούτων] ἐκείνων FΥΩν. 3. οὐδὲν om FΥΩν. 4. ἀγαθόν τι π. FΥΩν. ἀκούσεσθε (σετε) F.

34 νου ποτ' ἂν ἐλθεῖν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ὥστε πολλῶν ἂν
χρημάτων, εἰ ἔχοιεν δοῦναι, πρίασθαι γενέσθαι τινὰ
αὐτοῖς καιρὸν δι' οὗ τὰς προτέρας ἀναλύσονται πρὸς
τοὺς Ἕλληνας ἁμαρτίας. εἰ δ' ἄρα παντάπασί τις οὕτως
οἴεται φύσει δυστυχεῖς Θηβαίους εἶναι, ἐκεῖνό γε δήπου-
θεν ἅπαντες ἐπίστασθε, ὅτι Θηβαίων τἀκείνου φρονούν-
των ἀνάγκη τὲς τέτων ἐχθρὲς τὰ τῶν Ἑλλήνων φρονεῖν.
35 Ἡγοῦμαι τοίνυν ἐγὼ ταύτην τὴν τάξιν τοῦ δικαίου 188
καὶ τοὺς μετ' αὐτῆς ὄντας κρείττους τῶν προδοτῶν καὶ
τοῦ βαρβάρου ἔσεσθαι πρὸς ἅπαντας, ὥστ' οὔτε φοβεῖ-
σθαί φημι δεῖν πέρα τοῦ μετρίου, οὔθ' ὑπαχθῆναι προ-
τέρους ἐκφέρειν τὸν πόλεμον. καὶ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων
οὐδένα ἂν εἰκότως Ἑλλήνων φοβηθέντα τὸν πόλεμον τἔ-
36 τον ὁρῶ· τίς γὰρ ἐκ οἶδεν αὐτῶν ὅτι τέως μὲν κοινὸν ἐχ-
θρὸν ἐκεῖνον ὑπειληφότες ὡμονόουν ἀλλήλοις, πολλῶν ἀγα-
θῶν ἦσαν κύριοι, ἐπειδὴ δὲ φίλον αὐτὸν νομίσαντες αὐ-
τοῖς ὑπάρχειν περὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς διηνέχθησαν διαφό-
ρων, ὅσ' ἂν ἐδὲ καταρώμενος εὕρέ τις αὐτοῖς, τοσαῦτα
πεπόνθασι κακά; εἶθ' ὃν ἡ τύχη καὶ τὸ δαιμόνιον φίλον
μὲν ἀλυσιτελῆ συμφέροντα δ' ἐχθρὸν ἐμφανίζει, τἔτον
ἡμεῖς φοβώμεθα; μηδαμῶς· ἀλλὰ μηδ' ἀδικῶμεν, αὐτῶν
ἡμῶν ἕνεκα καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ταραχῆς καὶ
37 ἀπιστίας, ἐπεὶ εἴ γ' ὁμοθυμαδὸν ἦν μετὰ πάντων ἐπι-
θέσθαι μόνῳ, οὐδ' ἀδικεῖν ἡμᾶς ἐκεῖνον ἀδίκημ' ἂν ἔθη-
κα. ἐπειδὴ δὲ τοῦτ' οὐχ οὕτως ἔχει, φυλάττεσθαί φημι
δεῖν μὴ πρόφασιν δῶμεν βασιλεῖ τοῦ τὰ δίκαια ὑπὲρ τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων ζητεῖν· ἡσυχίαν μὲν γὰρ ἐχόντων ὑμῶν
ὕποπτος ἂν εἴη τοιοῦτό τι πράττων, πόλεμον δὲ ποιησα-
μένων προτέρων εἰκότως ἂν δοκοίη διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς

34, 3. διαλύσονται FΤΩυ et γρ Σ. 6. τὰ ἐκείνου FΤΩυ.
35, 2. κρείττους post προδοτῶν ponunt FΤΩυ. 6. Ἑλλήνων om F. τὸν om Ω. 36, 1. ἕως FΩ et corr Τ. 2. ἐκεῖνον ante κοινὸν ponunt FΤΩυ. 4. διαφορῶν FΣΤΩυ. 8. φοβούμεθα υ. μηδ'] μὴ FΩ. αὐτῶν ἡμῶν υ, αὐτὸν ἡμῶν Σ' et γρ F, αὐτὸν ἡμῶν αὐτῶν γρ Τ: ἡμῶν αὐτῶν ς. 37, 1. ὁμόθυμον F. 2. ἀδικεῖν ἂν ἡμ. FΤΩυ et mg Σ. 6. πραττων (ειν) FΤ, πράττειν υ.

38ἔχθραν τοῖς ἄλλοις φίλος εἶναι βούλεσθαι. μὴ οὖν ἐξ-
ελέγξητε ὡς κακῶς ἔχει τὰ Ἑλληνικά, συγκαλοῦντες ὅτ'
οὐ πείσετε, καὶ πολεμοῦντες ὅτ' οὐ δυνήσεσθε· ἀλλ' ἔχετε
ἡσυχίαν θαῤῥοῦντες καὶ παρασκευαζόμενοι, καὶ βούλεσθε
ἀπαγγέλλεσθαι περὶ ὑμῶν πρὸς βασιλέα μὴ μὰ Δία ὡς 189
ἀποροῦσιν ἢ φοβοῦνται ἢ θορυβοῦνται πάντες οἱ Ἕλ-
39ληνες καὶ Ἀθηναῖοι, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ὅτι, εἰ μὲν
μὴ τοῖς Ἕλλησιν ὁμοίως αἰσχρὸν ἦν τὸ ψεύδεσθαι καὶ
ἐπιορκεῖν ὥσπερ ἐκείνῳ καλόν, πάλαι ἂν ὑμεῖς ἐπ' ἐκεῖνον
ἐπορεύεσθε, νῦν δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν ποιήσαιτε ὑμῶν ἕνεκ'
αὐτῶν, εὔχεσθε δὲ πᾶσι τοῖς θεοῖς τὴν αὐτὴν λαβεῖν
παράνοιαν ἐκεῖνον ἥν πέρ ποτε τοὺς προγόνους αὐτοῦ. καὶ
ταῦτ' ἂν ἐπίῃ σκοπεῖν αὐτῷ, οὐκ ὀλιγώρως ὑμᾶς βουλευομέ-
40νους εὑρήσει. ἐκ μέν γε τῶν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ προγόνους πο-
λέμων σύνοιδε τὴν πόλιν εὐδαίμονα καὶ μεγάλην γεγενη-
μένην, ἐκ δὲ τῆς ἡσυχίας ἧς ἦγε πρὸ τούτων, οὐδεμιᾶς τῶν
ἄλλων Ἑλληνίδων πόλεων τοσοῦτον ὅσον νῦν ὑπεραίρουσαν.
καὶ μὴν καὶ τοὺς Ἕλληνας ὁρᾷ δεομένους ἤτοι τινὸς ἑκου-
σίου ἢ ἀκουσίου διαλλακτοῦ, τοῦτον δ' αὑτὸν ἂν οἶδε φανέντ'
αὐτοῖς, εἰ πόλεμον κινοίη. ὥστε καὶ γνώριμα καὶ πιστὰ
αὐτῷ τῶν ἀπαγγελλόντων ἀκούειν ἔσται.
41 Ἵνα δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ μακρὰ λίαν λέγων ἐνο-
χλῶ, τὰ κεφάλαια ὧν συμβουλεύω φράσας ἄπειμι. πα-
ρασκευάζεσθαι μὲν πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας ἐχθροὺς κε-
λεύω, ἀμύνεσθαι δὲ καὶ βασιλέα καὶ πάντας, ἂν ἀδικεῖν
ἐπιχειρῶσι, ταύτῃ τῇ αὐτῇ δυνάμει φημὶ δεῖν, ἄρχειν
δὲ μηδενὸς μήτε λόγου μήτ' ἔργου ἀδίκου. τὰ δ' ἔργα

ετε
38, 2. ὅτ'] ὅτι v. 3. πεισονται F, πείσονται Σ et pr v. 5. περὶ] μὲν περὶ Σ. 39, 1. μὲν om FΥΩv. 3. ὑμεῖς ἐπ' ἐκεῖνον] ἐπ' αὐτὸν ὑμεῖς Σ. 5. εὔχεσθαι Σ. 7. ὀλιγώρως] ἀλόγως γρ FΣ. βουλομένους pr Ω. 40, 3. ἧς Σ, ἧς F: ceteri ἦν. πρὸ τούτων] πρὸ τοῦ Υ et γρ Σ, ποτὲ Fv. τῶν ἑλλ. πόλεων οὐδεμιᾶς ΥΩ. 5. ἤτοι] ἢ v. 6. ἀκουσίου FΥΩv. 8. αὐτῷ τὰ τῶν Υ. 41, 1. λίαν λέγων Σ: λέγων λίαν ς. 3. μὲν om ΥΩ. 4. ἀμύνασθαι ΥΩ. καὶ ante βασιλέα om ΥΩ. 5. αὐτῇ add Σ. 6. δ' om Σ.

ἡμῶν ὅπως ἄξια τῶν προγόνων ἔσται σκοπῶμεν, μὴ τοὺς ἐπὶ τοῦ βήματος λόγους. κἂν ταῦτα ποιῆτε, καὶ ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τοῖς τἀναντία πείθουσι συμφέροντα πράξετε· οὐ γὰρ ὀργιεῖσθε αὐτοῖς ὕστερον, νῦν ἁμαρτόντες.

## 15.

## ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΡΟΔΙΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ. 190

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Τὸν συμμαχικὸν κληθέντα πόλεμον ἤραντο πρὸς Ἀθηναίους Χῖοι καὶ Ῥόδιοι καὶ Βυζάντιοι, πρότερον μὲν αὐτῶν ὑπήκοοι γεγονότες, τότε δὲ ἀλλήλοις συμμαχίαν πεποιημένοι κατὰ τῶν Ἀθηναίων. γείτονες δὲ ὄντες οἱ Ῥόδιοι τῇ Καρίᾳ πρὸς τὸν ταύτης ὕπαρχον Μαύσωλον οἰκείως ἔχειν ἐδόκουν. ὁ δὲ κατ' ὀλίγον πιστευόμενος ὑπ' αὐτῶν ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ δήμου συνεστήσατο, καὶ τὴν δημοκρατίαν τῶν Ῥοδίων ἀφελόμενος ὀλίγοις τοῖς δυνατωτέροις τὴν πόλιν κατεδούλωσε. συμβουλεύει τοίνυν ὁ Δημοσθένης μὴ περιορᾶν ταῦτα, ἀλλὰ βοηθεῖν τῷ δήμῳ τῶν Ῥοδίων, συμφέρειν λέγων τοῖς Ἀθηναίοις τὸ δημοκρατεῖσθαι τὰς πόλεις. εἰ δὲ ἠδικήκασιν ἡμᾶς, φησίν, Ῥόδιοι, ἀλλὰ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν καὶ σύνηθες τὸ καὶ τοὺς λυπήσαντάς τι τῶν Ἑλλήνων ἐλευθεροῦν καὶ μὴ μνησικακεῖν ἁμαρτάνουσιν εἰς τὴν πόλιν.

Οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τηλικούτων βουλευομένους διδόναι παῤῥησίαν ἑκάστῳ τῶν συμβουλευόντων. ἐγὼ δ' οὐδεπώποτε ἡγησάμην χαλεπὸν τὸ διδάξαι τὰ βέλτιστα ὑμᾶς (ὡς γὰρ εἰπεῖν ἁπλῶς, ἅπαντες ὑπάρχειν ἐγνωκότες μοι δοκεῖτε) ἀλλὰ τὸ πράττειν 191
πεῖσαι ταῦτα· ἐπειδὰν γάρ τι δόξῃ καὶ ψηφισθῇ, τότε
2 τοσοῦτον τοῦ πραχθῆναι ἀπέχει ὅσονπερ πρὶν δόξαι. ἔστι μὲν οὖν ἓν ὧν ἐγὼ νομίζω χάριν ὑμᾶς τοῖς θεοῖς ὀφείλειν, τὸ τοὺς διὰ τὴν αὐτῶν ὕβριν ὑμῖν πολεμήσαντας οὐ πάλαι νῦν ἐν ὑμῖν μόνοις τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἔχειν

v. 1. σκοπῶμεν μὴ] σκοπεῖν δὴ Σ. 4. ὀργιεῖσθε Σ: ὀργισθήσεσθε ς. Tit. ΠΕΡΙ] ὑπὲρ Σ. ΥΠΟΘ. 1. ἤραντο om FΥΩυ. 5. πιστευόμενος] πεισθεὶς F. 9. λέγων om FΩυ et pr Υ. § 1, 1. ὑμᾶς in mg Σ, ἡμᾶς Ω. 3. τὸ om FΥυ et pr Ω. 5. ὑπάρχειν ἐγνωκότες Σ: ceteri ἐγνωκότες ὑπάρχειν. πράττειν πεῖσαι FΥΩυ: πεῖσαι πράττειν ς. 6. τότε om FΥΩυ et γρ Σ. 2, 1. τοσοῦτον] ἴσον Σ. περ om FΥΩυ. 3. τὸ om pr Σ. ἡμῖν ΣΩυ.

τὰς ἐλπίδας. ἄξιον δ' ἡσθῆναι τῷ παρόντι καιρῷ· συμ-
βήσεται γὰρ ὑμῖν, ἐὰν ἃ χρὴ βουλεύσησθε περὶ αὐτοῦ,
τὰς παρὰ τῶν διαβαλλόντων τὴν πόλιν ἡμῶν βλασφη-
3 μίας ἔργῳ μετὰ δόξης καλῆς ἀπολύσασθαι. ᾐτιάσαντο μὲν
γὰρ ἡμᾶς ἐπιβουλεύειν αὐτοῖς Χῖοι καὶ Βυζάντιοι καὶ
Ῥόδιοι, καὶ διὰ ταῦτα συνέστησαν ἐφ' ἡμᾶς τὸν τελευ-
ταῖον τουτονὶ πόλεμον· φανήσεται δ' ὁ μὲν πρυτανεύσας
ταῦτα καὶ πείσας Μαύσωλος, φίλος εἶναι φάσκων Ῥο-
δίων, τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν ἀφῃρημένος, οἱ δ' ἀποδεί-
ξαντες αὐτοὺς συμμάχους Χῖοι καὶ Βυζάντιοι τοῖς ἀτυ-
4 χήμασιν αὐτῶν οὐ βεβοηθηκότες, ὑμεῖς δ', οὓς ἐφοβοῦντο,
μόνοι τῶν πάντων τῆς σωτηρίας αὐτοῖς αἴτιοι. ἐκ δὲ τοῦ
ταῦθ' ὑπὸ πάντων ὀφθῆναι ποιήσετε τοὺς πολλοὺς ἐν ἁπά-
σαις ταῖς πόλεσι τοῦτο ποιεῖσθαι σύμβολον τῆς αὑτῶν σω-
τηρίας, ἐὰν ὑμῖν ὦσι φίλοι· οὗ μεῖζον οὐδὲν ἂν ὑμῖν γένοιτο
ἀγαθὸν ἢ παρὰ πάντων ἑκόντων ἀνυπόπτου τυχεῖν εὐνοίας.

5 Θαυμάζω δ' ὅτι τοὺς αὐτοὺς ὁρῶ ὑπὲρ μὲν Αἰγυπτίων
τἀναντία πράττειν βασιλεῖ τὴν πόλιν πείθοντας, ὑπὲρ δὲ
τοῦ Ῥοδίων δήμου φοβουμένους τὸν ἄνδρα τοῦτον. καί-
τοι τοὺς μὲν Ἕλληνας ὄντας ἅπαντες ἴσασι, τοὺς δ' ἐν τῇ
ἀρχῇ τῇ ἐκείνου μεμερισμένους. οἶμαι δ' ὑμῶν μνημονεύ- 192
ειν ἐνίους ὅτι, ἡνίκ' ἐβουλεύεσθε περὶ τῶν βασιλικῶν,
6 παρελθὼν πρῶτος ἐγὼ παρῄνεσα, οἶμαι δὲ καὶ μόνος ἢ
δεύτερος εἰπεῖν, ὅτι μοι σωφρονεῖν ἂν δοκοῖτε, εἰ τὴν πρό-
φασιν τῆς παρασκευῆς μὴ τὴν πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραν ποιοῖ-
σθε, ἀλλὰ παρασκευάζοισθε μὲν πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας
ἐχθρούς, ἀμύνοισθε δὲ κἀκεῖνον, ἐὰν ὑμᾶς ἀδικεῖν ἐπι-
χειρῇ. καὶ οὐκ ἐγὼ μὲν εἶπον ταῦτα, ὑμῖν δ' οὐκ ἐδόκουν
7 ὀρθῶς λέγειν, ἀλλὰ καὶ ὑμῖν ἤρεσκε ταῦτα. ἀκόλουθος

v. 2. ὑμῖν om Σ. περὶ αὐτοῦ Σ et γρ Υ, ὑπὲρ αὐτῶν γρ Σ, ὑπὲρ (περὶ) αὐτου (ὧν) F, ὑπὲρ αὐτοῦ ceteri. 3. τὰς om pr Σ. 3, 4. τοῦτον Υ. 7. ἀτυχήσασιν F. 5, 3. τὸν] τὸν αὐτὸν FΥΩuv. 6. περὶ (ὑπὲρ) F, ὑπὲρ Σ. 6, 1. καὶ om Σ. 2. δοκεῖτε ΣΩ et corr v. 3. ποιεῖσθε et 5. ἀμύνεσθε Σ. 6. ταῦτα εἶπον FΥΩuv.

τοίνυν ὁ νῦν λόγος ἐστί μοι τῷ τότε ῥηθέντι. ἐγὼ γάρ, εἰ βασιλεὺς παρ' αὐτὸν ὄντα με σύμβουλον ποιοῖτο, ταῦτ' ἂν αὐτῷ παραινέσαιμι ἅπερ ὑμῖν, ὑπὲρ μὲν τῶν ἑαυτοῦ πολεμεῖν, ἐάν τις ἐναντιῶται τῶν Ἑλλήνων, ὧν δὲ μηδὲν αὐτῷ προσήκει, τούτων μηδ' ἀντιποιεῖσθαι τὴν ἀρχήν.
8 εἰ μὲν οὖν ὅλως ἐγνώκατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσων ἂν βασιλεὺς ἐγκρατὴς γένηται φθάσας ἢ παρακρουσάμενός τινας τῶν ἐν ταῖς πόλεσι, παραχωρεῖν, οὐ καλῶς ἐγνώκατε, ὡς ἐγὼ κρίνω· εἰ δ' ὑπέρ γε τῶν δικαίων καὶ πολεμεῖν, ἂν τούτου δέῃ, καὶ πάσχειν ὁτιοῦν οἴεσθε χρῆναι, πρῶτον μὲν ὑμῖν ἧττον δεήσει τούτων, ὅσῳ ἂν μᾶλλον ἐγνωκότες ἦτε ταῦτα, ἔπειθ' ἃ προσήκει φρονεῖν δόξετε.
9 Ὅτι δ' οὐδὲν καινὸν οὔτ' ἐγὼ λέγω νῦν κελεύων Ῥοδίους ἐλευθεροῦν, οὔθ' ὑμεῖς, ἂν πεισθῆτέ μοι, ποιήσετε, τῶν γεγενημένων ὑμᾶς τι καὶ συνενηνοχότων ὑπομνήσω. ὑμεῖς ἐξεπέμψατε Τιμόθεόν ποτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βοηθήσοντα Ἀριοβαρζάνῃ, προσγράψαντες τῷ ψηφίσματι 193
„μὴ λύοντα τὰς σπονδὰς τὰς πρὸς βασιλέα." ἰδὼν δ' ἐκεῖνος τὸν μὲν Ἀριοβαρζάνην φανερῶς ἀφεστῶτα βασιλέως, Σάμον δὲ φρουρουμένην ὑπὸ Κυπροθέμιδος, ὃν κατέστησε Τιγράνης ὁ βασιλέως ὕπαρχος, τῷ μὲν ἀπέγνω μὴ βοηθεῖν, τὴν δὲ προσκαθεζόμενος καὶ βοηθήσας ἠλευθέρω-
10 σεν· καὶ μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐ γέγονε πόλεμος διὰ ταῦθ' ὑμῖν. οὐ γὰρ ὁμοίως οὐδεὶς ὑπέρ τε τοῦ πλεονεκτεῖν πολεμήσειεν ἂν καὶ τῶν ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὑπὲρ μὲν ὧν ἐλαττοῦνται μέχρι τοῦ δυνατοῦ πάντες πολεμοῦσιν, ὑπὲρ δὲ τοῦ πλεονεκτεῖν οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐφίενται μέν, ἐὰν τις ἐᾷ, ἐὰν δὲ κωλυθῶσιν, οὐδὲν ἠδικηκέναι τοὺς ἐναντιωθέντας αὐτοῖς ἡγοῦνται.

v. 1. ὁ νῦν om FΥΩuv. 4. ὧν om pr Υ. 5. προσήκειν uv, pr Ω, rc Υ. 8, 2. ἢ Σ: ceteri καί. 4. γε om Σ. 5. ὅτι ἂν οὖν Υ, ὁτιοῦν ἂν FΩuv. 6. τούτου [ων] F, τούτου ΥΩuv. 9, 2. ἂν] εἰ corr Υ. πεισθείητε FΥΩ. μοι om pr Σ. 3. τῶν om pr Ω. τι om Anecd. p. 176, 21. συνενεγκόντων γρ F, τῶν συνενηνοχότων Ωu. 5. ἀριοβαρζ. φανερῶς ἀφεστῶτα τοῦ βασιλέως προσγρ. Σ. 6. πρὸς τὸν βασιλέα Σ. 7. ἀριοβαρζάνῃ Σ. ἀφεσ. τοῦ βασιλέως FΥΩuv. 8. κυπροθέσμιδος pr Σ. 10. προσκαθήμενος Ω. βοηθήσας] πολεμήσας FΩuv. 10, 3. καὶ ὑπὲρ τῶν FΥΩuv. 6. αὐτοῖς om FΥΩuv.

11 Ὅτι δ' οὐδ' ἂν ἐναντιωθῆναί μοι δοκεῖ τῇ πράξει ταύτῃ νῦν Ἀρτεμισία τῆς πόλεως οὔσης ἐπὶ τῶν πραγμάτων, μικρὰ ἀκούσαντες σκοπεῖτε εἴτ' ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι ταῦτ' εἴτε καὶ μή. ἐγὼ νομίζω πράττοντος μὲν ἐν Αἰγύπτῳ πάνθ', ὡς ὥρμηκε, βασιλέως σφόδρα ἂν Ἀρτεμισίαν πειραθῆναι περιποιῆσαι Ῥόδον αὐτῷ, οὐ τῇ βασιλέως εὐνοίᾳ, ἀλλὰ τῷ βούλεσθαι πλησίον αὐτῆς διατρίβοντος ἐκείνου μεγάλην εὐεργεσίαν καταθέσθαι πρὸς αὐτόν,
12 ἵν' ὡς οἰκειόταθ' αὐτὴν ἀποδέχοιτο· πράττοντος δ' ὡς λέγεται, καὶ διημαρτηκότος οἷς ἐπεχείρησεν, ἡγεῖσθαι τὴν νῆσον ταύτην, ὅπερ ἔστιν, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἂν εἶναι βασιλεῖ χρησίμην ἐν τῷ παρόντι, τῆς δ' αὑτῆς ἀρχῆς ἐπιτείχισμα πρὸς τὸ μηδ' ὁτιοῦν παρακινεῖν. ὥστε μοι δοκεῖ μᾶλλον ἂν ὑμᾶς ἔχειν μὴ φανερῶς αὐτῆς ἐνδεούσης ἢ κεῖνον λαβεῖν βούλεσθαι. οἶμαι μὲν οὖν οὐδὲ βοηθήσειν αὐτήν, ἂν δ' ἄρα 194
13 τοῦτο ποιῇ, φαύλως καὶ κακῶς· ἐπεὶ καὶ βασιλέα γ' ὅ τι μὲν ποιήσει, μὰ Δί' οὐκ ἂν εἴποιμι ἔγωγ' ὡς οἶδα, ὅτι μέντοι συμφέρει τῇ πόλει δῆλον ἤδη γενέσθαι πότερα ἀντιποιήσεται τῆς πόλεως τῆς Ῥοδίων ἢ οὔ, τοῦτ' ἂν ἰσχυρισαίμην· οὐ γὰρ ὑπὲρ Ῥοδίων βουλευτέον, ὅταν ἀντιποιῆται, μόνον, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν πάντων Ἑλλήνων.

14 Οὐ μὴν οὐδ' ἂν εἰ δι' αὑτῶν εἶχον τὴν πόλιν οἱ νῦν ὄντες ἐν αὐτῇ Ῥόδιοι, παρῄνεσα ἂν ὑμῖν τούτους ἑλέσθαι, οὐδ' εἰ πάνθ' ὑπισχνοῦντο ὑμῖν ποιήσειν. ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς τὸ μὲν πρῶτον, ὅπως καταλύσωσι τὸν δῆμον, προσλαβόντας τινὰς τῶν πολιτῶν, ἐπειδὴ δὲ τοῦτ' ἔπραξαν, πάλιν ἐκβαλόντας τούτους· τοὺς οὖν μηδετέροις πιστῶς κεχρημένους οὐδ' ἂν ὑμῖν βεβαίους ἡγοῦμαι γενέσθαι συμ-

11, 1. ἂν om FΥΩuv. 3. ἐγὼ et 4. καὶ om Σ. 5. ὡς] ὅσ' mg Υ. βασιλεὺς ὡς σφ. Σ. 7. τῷ] $\overset{ωι}{του}$ Σ. 12, 1. ταύτην Σ. 3. ἂν om Fuv. 6. κεῖνον Σ: ceteri ἐκεῖνον. 13, 1. γ' om F ΥΩuv. μὲν] μέν ποτε FΥΩuv. 4. τοῦτ' Σu, $\overset{ο}{ταῦτα}$ F: ταῦτ' ς. 5. ὅταν Σ: ceteri ἂν. 6. ἡμῶν FΣ. τῶν om Ω, post πάντων ponunt FΥuv. 14, 3. ὑμῖν FΣ: ἡμῖν ς. 5. $\overset{αν}{ἔπραξεν}$ F.

15 μάχους. καὶ ταῦτ᾽ οὐδέποτ᾽ εἶπον ἄν, εἰ τῷ Ῥοδίων δήμῳ μόνον ἡγούμην συμφέρειν· οὔτε γὰρ προξενῶ τῶν ἀνδρῶν οὔτ᾽ ἰδίᾳ ξένος αὐτῶν οὐδείς ἐστί μοι. οὐ μὴν οὐδ᾽ εἰ ταῦτ᾽ ἀμφότερ᾽ ἦν, εἰ μὴ συμφέρειν ὑμῖν ἡγούμην, εἶπον ἄν, ἐπεὶ Ῥοδίοις γ᾽, εἰ οἷόν τε τοῦτ᾽ εἰπεῖν τῷ συναγορεύοντι τῇ σωτηρίᾳ αὐτῶν, συγχαίρω τῶν γεγενημένων, ὅτι τοῦ κομίσασθαι τὰ ὑμέτερ᾽ ὑμῖν φθονήσαντες τὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν ἀπολωλέκασι, καὶ παρὸν αὐτοῖς Ἕλλησι καὶ βελτίοσιν αὐτῶν ὑμῖν ἐξ ἴσου συμμαχεῖν, βαρβάροις καὶ δούλοις, οὓς εἰς τὰς ἀκροπόλεις παρείνται, δουλεύουσιν.

16 ὀλίγου δὲ δέω λέγειν, ἂν ὑμεῖς αὐτοῖς ἐθελήσητε βοηθῆσαι, ὡς καὶ συνενήνοχε ταῦτ᾽ αὐτοῖς· εὖ μὲν γὰρ πράτ- 195
τοντες οὐκ οἶδ᾽ εἴ ποτ᾽ ἂν εὖ φρονῆσαι ἠθέλησαν, ὄντες Ῥόδιοι, ἔργῳ δὲ πειραθέντες καὶ διδαχθέντες ὅτι πολλῶν κακῶν ἡ ἄνοια πολλοῖς αἰτία γίγνεται, τάχ᾽ ἄν, εἰ τύχοιεν, σωφρονέστεροι πρὸς τὸν λοιπὸν τοῦ χρόνου γένοιντο. τοῦτο δ᾽ οὐ μικρὸν αὐτοῖς ὠφέλημα ἡγοῦμαι. φημὶ δὴ χρῆναι πειρᾶσθαι σώζειν τοὺς ἄνδρας καὶ μὴ μνησικακεῖν, ἐνθυμουμένους ὅτι πολλὰ καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἐπιβουλευσάντων ἐξηπάτησθε, ὧν οὐδενὸς αὐτοὶ δοῦναι δίκην δίκαιοι ἂν εἶναι φήσαιτε.

17 Ὁρᾶτε δὲ κἀκεῖνο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι πολλοὺς ὑμεῖς πολέμους πεπολεμήκατε καὶ πρὸς δημοκρατίας καὶ πρὸς ὀλιγαρχίας. καὶ τοῦτο μὲν ἴστε καὶ αὐτοί· ἀλλ᾽ ὑπὲρ ὧν πρὸς ἑκατέρους ἔσθ᾽ ὑμῖν ὁ πόλεμος, τοῦτ᾽ ἴσως ὑμῶν οὐδεὶς λογίζεται. ὑπὲρ τίνων οὖν ἐστίν; πρὸς μὲν τοὺς δήμους ἢ περὶ τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων, οὐ δυνηθέντων δημοσίᾳ διαλύσασθαι ταῦτα, ἢ περὶ γῆς μέρους ἢ ὅρων ἢ φιλονεικίας ἢ τῆς ἡγεμονίας· πρὸς δὲ τὰς ὀλι-

15, 1. οὐδεπώποτε Σ et mg Υ. 2. πρόξενος Ωυ. 6. ὅτι τοῦ κομίσ.] τοῦ κομίσ. γὰρ Σ. 9. αὐτῶν om Ω, post ὑμῖν ponunt F Υυ. 16, 1. δὲ om Σ. 3. ἂν om FΩυυ. 5. αἰτία τοῖς πολλοῖς Σ. 6. τὸν] τὸ ΥΩυυ et corr F. τοῦ in mg Σ. 7. μικρὰν ὠφέλειαν αὐτοῖς Σ. 9. ὑπὸ] ἐπὶ Σ. βουλευσάντων Υ. 10. δοῦναι δίκην Σ: δίκην δοῦναι ς. δίκαιοι Reiskius: libri δίκαιον. 17, 2. πολέμους πεπολεμήκατε Σ: ceteri πεπολεμήκατε πολέμους. 3. μὲν om pr Υ, post ἴστε ponunt FΩυυ. 7. λύσασθαι Ω. 8. φιλονεικίας Σ et mg Υ: ceteri φιλοτιμίας.

γαρχίας ὑπὲρ μὲν τέτων ἐδενός, ὑπὲρ δὲ τῆς πολιτείας
18 καὶ τῆς ἐλευθερίας, ὥστ᾽ ἔγωγ᾽ οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν
μᾶλλον ἡγεῖσθαι συμφέρειν δημοκρατεμένους τοὺς Ἕλ-
ληνας ἅπαντας πολεμεῖν ὑμῖν ἢ ὀλιγαρχουμένους φίλους
εἶναι. πρὸς μὲν γὰρ ἐλευθέρους ὄντας οὐ χαλεπῶς ἂν
εἰρήνην ὑμᾶς ποιήσασθαι νομίζω, ὁπότε βουληθείητε,
πρὸς δὲ ὀλιγαρχουμένους οὐδὲ τὴν φιλίαν ἀσφαλῆ νομί-
ζω· οὐ γὰρ ἔσθ᾽ ὅπως ὀλίγοι πολλοῖς καὶ ζητοῦντες ἄρ-
χειν τοῖς μετ᾽ ἰσηγορίας ζῆν ᾑρημένοις εὔνοι γένοιντ᾽ ἄν.
19 Θαυμάζω δ᾽, εἰ μηδεὶς ὑμῶν ἡγεῖται Χίων ὀλιγαρχε- 196
μένων καὶ Μυτιληναίων, καὶ νυνὶ Ῥοδίων καὶ πάντων
ἀνθρώπων ὀλίγε δέω λέγειν εἰς ταύτην τὴν δελείαν ὑπα-
γομένων, συγκινδυνεύειν τὴν παρ᾽ ἡμῖν πολιτείαν, μηδὲ
λογίζεται τοῦθ᾽, ὅτι οὐκ ἔστιν ὅπως, εἰ δι᾽ ὀλιγαρχίας
ἅπαντα συστήσεται, τὸν παρ᾽ ὑμῖν δῆμον ἐάσεσιν. ἴσα-
σι γὰρ οὐδένας ἄλλους πάλιν εἰς ἐλευθερίαν τὰ πρά-
γματ᾽ ἐπανάξοντας· ὅθεν δὴ κακὸν αὐτοῖς ἄν τι γενέ-
20 σθαι προσδοκῶσι, τούτους ἀνελεῖν βουλήσονται. τὲς μὲν
ἒν ἄλλες τὲς ἀδικἒντάς τινας αὐτῶν τῶν κακῶς πεπον-
θότων ἐχθρὲς ἡγεῖσθαι χρή· τὲς δὲ τὰς πολιτείας κατα-
λύοντας καὶ μεθιστάντας εἰς ὀλιγαρχίαν κοινοὺς ἐχθρὲς
παραινῶ νομίζειν πάντων τῶν ἐλευθερίας ἐπιθυμέντων.
21 ἔπειτα καὶ δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δημοκρατουμέ-
νες αὐτὲς τοιαῦτα φρονἒντας φαίνεσθαι περὶ τῶν ἀτυ-
χέντων δήμων, οἷάπερ ἂν τὲς ἄλλες ἀξιώσαιτε φρονεῖν
περὶ ὑμῶν, εἴ ποθ᾽, ὃ μὴ γένοιτο, τοιοῦτό τι συμβαίη.
καὶ γὰρ εἰ δίκαιά τις φήσει Ῥοδίες πεπονθέναι, ἐκ ἐπι-

18, 3. ὑμῖν Ωu: ἡμῖν ς. 4. γὰρ om pr v. 5. εἰρήνην ὑμᾶς
θείητε
Σ: ceteri ὑμᾶς εἰρήνην. βούλησθε F. 6. δὲ τοὺς ὀλιγαρχ. F
ΤΩv. 7. οὐ] οὐδὲ v. 8. εἰρημένοις Ω. 19, 2 Μυτιληναίων
Σ et pr F: Μιτυληναίων ς. 4. συγκινδυνεύειν τι τὴν FΥΩuv.
ῑ ας
ἥμων F. 5. ὀλιγαρχιων F, ὀλιγαρχιῶν Υ. 7. πράγματ᾽ ἂν
FΩuv. 8. ἐπάξοντας Υ, ἐπάγοντας Σ. 20, 1. τούτους] τοῦτ᾽ Σ.
2. οὖν om Ω. τοὺς om Σ. 3. χρὴ om pr Σ. 4. καὶ om Σ.
21, 3. οἷάπερ ἂν — ἀξιώσαιτε] οἷα — ἀξιώσετε FΥΩuv. 5. φή-
σει Σ, φήσειε Ω: ἂν φήσειε ceteri.

τήδειος ὁ καιρὸς ἐφησθῆναι· δεῖ γὰρ τοὺς εὐτυχοῦντας περὶ
τῶν ἀτυχούντων ἀεὶ φαίνεσθαι τὰ βέλτιστα βουλευομέ-
νους, ἐπειδήπερ ἄδηλον τὸ μέλλον ἅπασιν ἀνθρώποις.
22 Ἀκούω δ' ἔγωγε πολλάκις ἐνταυθὶ παρ' ὑμῖν τινῶν
λεγόντων ὡς, ὅτε ἠτύχησεν ὁ δῆμος ἡμῶν, συνεβου-
λεύθησάν τινες αὐτὸν σωθῆναι· ὧν ἐγὼ μόνων Ἀργείων
ἐν τῷ παρόντι μνησθήσομαι βραχύ τι. οὐ γὰρ ἂν ὑμᾶς
βουλοίμην, δόξαν ἔχοντας τοῦ σώζειν τοὺς ἀτυχοῦντας
ἀεί, χείρους Ἀργείων ἐν ταύτῃ τῇ πράξει φανῆναι, οἳ 197
χώραν ὅμορον τῇ Λακεδαιμονίων οἰκοῦντες, ὁρῶντες ἐκεί-
νους γῆς καὶ θαλάττης ἄρχοντας, οὐκ ἀπώκνησαν οὐδ' ἐφο-
βήθησαν εὐνοϊκῶς ὑμῖν ἔχοντες φανῆναι, ἀλλὰ καὶ πρέ-
σβεις ἐλθόντας ἐκ Λακεδαίμονος, ὥς φασιν, ἐξαιτήσοντάς
τινας τῶν φυγάδων τῶν ὑμετέρων ἐψηφίσαντο, ἐὰν μὴ
πρὸ ἡλίου δύνοντος ἀπαλλάττωνται, πολεμίους κρίνειν.
23 εἶτ' οὐκ αἰσχρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὸ μὲν Ἀργείων
πλῆθος οὐκ ἐφοβήθη τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν ἐν ἐκείνοις
τοῖς καιροῖς οὐδὲ τὴν ῥώμην, ὑμεῖς δ' ὄντες Ἀθηναῖοι βάρ-
βαρον ἄνθρωπον, καὶ ταῦτα γυναῖκα, φοβηθήσεσθε; καὶ
μὴν οἱ μὲν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν ὅτι πολλάκις ἥττηνται ὑπὸ
Λακεδαιμονίων, ὑμεῖς δὲ νενικήκατε μὲν πολλάκις βασι-
λέα, ἥττησθε δ' οὐδ' ἅπαξ οὔτε τῶν δούλων τῶν βασιλέως
οὔτ' αὐτοῦ ἐκείνου· εἰ γάρ τί που κεκράτηκε τῆς πόλεως βα-
σιλεύς, ἢ τοὺς πονηροτάτους τῶν Ἑλλήνων καὶ προδότας
24 αὐτῶν χρήμασι πείσας ἢ οὐδαμῶς ἄλλως κεκράτηκεν. καὶ
οὐδὲ τοῦτο αὐτῷ συνενήνοχεν, ἀλλ' ἅμα εὑρήσετε αὐτὸν

v. 2. τὰ βέλτιστα βουλευομένους Σ, βουλομένους τὰ βέλτιστα corr Υ: βουλευομένους τὰ βέλτιστα ceteri. 3. ἐπείπερ Υ. 22, 1. ἐγὼ Σ. ἐνταυθοῖ FΩυν et corr Υ. 2. ὁ δῆμος] ἡ πόλις FΥΩυ. 3. αὐτὴν F (ο supra), αὐτὴν Ωυ. 4. ἡμᾶς Ω. 5. ἀτυχοῦντας Σ: ἀτυχήσαντας ς. 7. τῇ] τὴν F. 8. ἐφοβήθησαν] ἐφόβησαν Ω. 12. δύντος γρ Υ. 23, 4. φοβήσεσθε F, φοβήσεσθαι Σ. 5. ἂν ἔχοιεν Υ. 7. οὐδ' om pr Ω. οὔτε om Σ. quod addebatur ὑπὸ omisi cum FΩυν et Anecd. p. 147, 1. τοῦ βασ. F, τῶν τοῦ βασ. Ωυ. 8. που] που καὶ Fυν. 24, 2. ἀλλ' ἅμα] ἀλλὰ μὴν Σ Ωυν, ἀλλὰ μην τε F.

*τήν τε πόλιν διὰ Λακεδαιμονίων ἀσθενῆ ποιήσαντα καὶ περὶ τῆς αὐτοῦ βασιλείας κινδυνεύσαντα πρὸς Κλέαρχον καὶ Κῦρον. οὔτ' οὖν ἐκ τοῦ φανεροῦ κεκράτηκεν, οὔτ' ἐπιβουλεῦσαι συνενήνοχεν αὐτῷ. ὁρῶ δ' ὑμῶν ἐνίους Φιλίππου μὲν ὡς ἄρ' οὐδενὸς ἀξίου πολλάκις ὀλιγωροῦντας, βασιλέα δ' ὡς ἰσχυρὸν ἐχθρὸν οἷς ἂν προέληται φοβουμένους. εἰ δὲ τὸν μὲν ὡς φαῦλον οὐκ ἀμυνούμεθα, τῷ δὲ ὡς φοβερῷ πάνθ' ὑπείξομεν, πρὸς "τίνας ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παραταξόμεθα;* 198

25 *Εἰσὶ δέ τινες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρ' ὑμῖν δεινότατοι τὰ δίκαια λέγειν ὑπὲρ τῶν ἄλλων πρὸς ὑμᾶς, οἷς παραινέσαιμ' ἂν ἔγωγε τοσοῦτον μόνον, ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς ἄλλους ζητεῖν τὰ δίκαια λέγειν, ἵν' αὐτοὶ τὰ προσήκοντα πρῶτοι φαίνωνται ποιοῦντες, ὡς ἔστιν ἄτοπον περὶ τῶν δικαίων ὑμᾶς διδάσκειν αὐτὸν οὐ δίκαια ποιοῦντα· οὐ γάρ ἐστι δίκαιον ὄντα πολίτην τοὺς καθ' ὑμῶν λόγους,*
26 *ἀλλὰ μὴ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἐσκέφθαι. φέρε γὰρ πρὸς θεῶν σκοπεῖτε, τί δή ποτ' ἐν Βυζαντίῳ οὐδείς ἐσθ' ὁ διδάξων ἐκείνους μὴ καταλαμβάνειν Χαλκηδόνα, ἣ βασιλέως μέν ἐστιν, εἴχετε δ' αὐτὴν ὑμεῖς, ἐκείνοις δ' οὐδαμόθεν προσήκει· μηδὲ Σηλυμβρίαν, πόλιν ὑμετέραν ποτὲ σύμμαχον οὖσαν, ὡς αὐτοὺς συντελῆ ποιεῖν καὶ Βυζάντιον ὁρίζειν τὴν τούτων χώραν παρὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας, ἐν αἷς αὐτονόμους τὰς πόλεις εἶναι γέγραπται;*
27 *οὐδὲ Μαύσωλον ζῶντα, οὐδὲ τελευτήσαντος ἐκείνου τὴν*

v. 1. διὰ om Ωυν. 3. τοῦ om Σ. 25, 1. δε] δή Ω.
ὑ
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι] ὦ ἀθηναῖοι Ω, οἱ υν. ημῖν F, ἡμῖν ΥΩυν.
οὺς ας
2. τὰ om Σ. 3. ἡμῶν F. 6. αὐτὸν — ποιοῦντα ΥΩ.
ξ
26, 1. ἡμῶν υν. θεῶν] τῶν θεῶν Υ. 2. διδάσκων Υ, διδάσκων FΩυν. 4. αὐτὴν ὑμεῖς Σ: ὑμεῖς αὐτήν 5. προσῆ-
ους
κεν Σ. 5. σηλυμβραν Σ, συλημβρίαν Ωυ. 6. βυζαντιον F, βυζαντίους ΣΩυν.
ου
7. τούτων F. 8. τὰς πόλεις in mg ΥΩ, om Fυν.
ον ος
27, 1. μαύσωλον ζῶντα Σ et corr ΥΩ, μαυσώλου ζῶντα F, μαυσώλου ζῶντος υν.

Ἀρτεμισίαν οὐδείς ἐσθ' ὁ διδάξων μὴ καταλαμβάνειν
Κῶν καὶ Ῥόδον καὶ ἄλλας πόλεις ἑτέρας Ἑλληνίδας, ὧν
βασιλεὺς ὁ ἐκείνων δεσπότης ἐν ταῖς συνθήκαις ἀπέστη
τοῖς Ἕλλησι, καὶ περὶ ὧν πολλοὺς κινδύνους καὶ καλοὺς
ἀγῶνας οἱ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους Ἕλληνες ἐποιήσαντο.
εἰ δ' ἄρα καὶ λέγει τις ἀμφοτέροις αὐτοῖς, ἀλλ' οἵ γε πει-
28 σόμενοι τούτοις, ὡς ἔοικεν, οὐκ εἰσίν. ἐγὼ δὲ δίκαιον μὲν
εἶναι νομίζω κατάγειν τὸν Ῥοδίων δῆμον· οὐ μὴν ἀλλὰ
καὶ εἰ μὴ δίκαιον ἦν, ὅταν εἰς ἃ ποιοῦσιν οὗτοι βλέψω,
προσήκειν οἶμαι παραινέσαι κατάγειν. διὰ τί; ὅτι πάν- 199
των μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰ δίκαια ποιεῖν ὡρμηκό-
των αἰσχρὸν ἡμᾶς μόνους μὴ ἐθέλειν, ἁπάντων δὲ τῶν
ἄλλων ὅπως ἀδικεῖν δυνήσονται παρασκευαζομένων μό-
νους ἡμᾶς τὰ δίκαια προτείνεσθαι, μηδενὸς ἀντιλαμβα-
νομένους, οὐ δικαιοσύνην ἀλλ' ἀνανδρίαν ἡγοῦμαι· ὁρῶ γὰρ
ἅπαντας πρὸς τὴν παροῦσαν δύναμιν καὶ τῶν δικαίων
29 ἀξιουμένους. καὶ παράδειγμα λέγειν ἔχω τούτου πᾶσιν ὑμῖν
γνώριμον. εἰσὶ συνθῆκαι τοῖς Ἕλλησι διτταὶ πρὸς βασι-
λέα, ἃς ἐποιήσατο ἡ πόλις ἡ ἡμετέρα, ἃς ἅπαντες ἐγκω-
μιάζουσι, καὶ μετὰ ταῦθ' ὕστερον Λακεδαιμόνιοι ταύτας
ὧν δὴ κατηγοροῦσιν· κἀν ταύταις οὐχὶ ταὐτὰ δίκαια ἀμφο-
τέραις ὥρισται. τῶν μὲν γὰρ ἰδίων δικαίων τῶν ἐν ταῖς
πολιτείαις οἱ νόμοι κοινὴν τὴν μετουσίαν ἔδοσαν καὶ
ἴσην καὶ τοῖς ἀσθενέσι καὶ τοῖς ἰσχυροῖς· τῶν δ' Ἑλλη-
νικῶν δικαίων οἱ κρατοῦντες ὁρισταὶ τοῖς ἥττοσι γίγνονται.
30 Ἐπειδὴ τοίνυν ὑμῖν ἐγνωκέναι τὰ δίκαια ποιεῖν ὑπάρ-
χει, ὅπως καὶ πρᾶξαι ταῦτ' ἐφ' ὑμῖν ἔσται, δεῖ σκοπεῖν.
ἔσται δὲ ταῦτ', ἐὰν ὑποληφθῆτε κοινοὶ προστάται τῆς
ἁπάντων ἐλευθερίας εἶναι. εἰκότως δέ μοι δοκεῖ χαλεπώ-

v. 2. κῶ Fuv et pr Υ. cf. Locella ad Xenophont. Ephes. p. 21, 3. ἑτέρας πόλεις Σ. ὧν καὶ β. FΥΩuv. 3. κείνων Σ. 6. λέγοι Ωu. 28, 4. παραινεῖν Σ. 7. δυνήσωνται Ω. 9. ἀνδρίαν u et pr v, ἀνδρειαν pr Σ. 10. καὶ om Σ. 29, 1. λέγειν ἔχω τούτου Σ: ceteri τούτου λέγειν ἔχω. ἅπασιν Ω. 2. διτταὶ τοῖς Ἕλλησι Ωuv. 5. ἀμφοτέροις FΥΩu. 9. ἥττω Υ. 30, 1. ποιεῖν] καὶ ποιεῖν FΥΩuv. 3. ἐστὶ Σ.

τατον ὑμῖν εἶναι πρᾶξαι τὰ δέοντα. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις
ἅπασιν ἀνθρώποις εἷς ἀγών ἐστιν ὁ πρὸς τὸς προδήλες
ἐχθρές, ὧν ἐὰν κρατήσωσιν, ὐδὲν ἐμποδὼν αὐτοῖς κυρίοις
31 τῶν ἀγαθῶν εἶναι· ὑμῖν δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δύο, ὗτός
θ' ὁ καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ προσέθ' ἕτερος τούτου πρότε-
ρος καὶ μείζων· δεῖ γὰρ ὑμᾶς βουλευομένους κρατῆσαι
τῶν τἀναντία τῇ πόλει παρ' ὑμῖν πράττειν προῃρημέ- 200
νων. ὅταν ὖν μηδὲν ᾖ διὰ τύτες ἀκονιτὶ τῶν δεόντων
γενέσθαι, πολλῶν διαμαρτάνειν ὑμᾶς εἰκότως συμβαίνει.
32 τὸ μέντοι πολλὸς ἀδεῶς ταύτην τὴν τάξιν αἱρεῖσθαι τῆς
πολιτείας ἴσως μὲν αἱ παρὰ τῶν μισθοδοτούντων αὐ-
τοῖς ὠφέλειαι μάλιστ' αἴτιαι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς ἄν
τις ἔχοι δικαίως αἰτιᾶσθαι. ἐχρῆν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι τὴν αὐτὴν ἔχειν διάνοιαν ὑμᾶς περὶ τῆς ἐν τῇ πολι-
τείᾳ τάξεως, ἥν περ περὶ τῆς ἐν ταῖς στρατείαις ἔχετε.
τίς ὖν ἐςὶν αὕτη; ὑμεῖς τὸν λείποντα τὴν ὑπὸ τὸ στρα-
τηγὸ τάξιν ταχθεῖσαν ἄτιμον οἴεσθε προσήκειν εἶναι καὶ
33 μηδενὸς τῶν κοινῶν μετέχειν. χρὴ τοίνυν καὶ τὸς τὴν ὑπὸ
τῶν προγόνων τάξιν ἐν τῇ πολιτείᾳ παραδεδομένην λεί-
ποντας καὶ πολιτευομένες ὀλιγαρχικῶς ἀτίμες τὸ συμβε-
λεύειν ὑμῖν αὐτοῖς ποιεῖσθαι· νῦν δὲ τῶν μὲν συμμάχων
τὸς τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον ὑμῖν ἕξειν ὀμωμοκότας
νομίζετε εὐνὸςάτες, τῶν δὲ πολιτευομένων ὓς ἴςε σαφῶς
τὸς τῆς πόλεως ἐχθρὸς ᾑρημένες, τύτες πιςοτάτες ἡγεῖσθε.
34 Ἀλλὰ γὰρ ὐχ ὅ τι τις κατηγορήσει τύτων ἢ τοῖς ἄλ-
λοις ὑμῖν ἐπιπλήξει, χαλεπὸν εὑρεῖν· ἀλλ' ἀφ' ὁποίων λό-
γων ἢ ποίας πράξεως ἐπανορθώσεταί τις ἃ νῦν ὐκ ὀρ-
θῶς ἔχει, τῦτ' ἔργον εὑρεῖν. ἴσως μὲν ὖν ὐδὲ τὸ παρόντος

31, 2. πρόσεσθ' FΥ, πρόσθ' Ω. 4. ἐναντία Υ. 5. μηδὲν ᾖ διὰ τούτους ἀκονιτὶ] μηδενὸς ἀκούητε Υ, corr Ω, γρ FΣ. 6. γίγνεσθαι Υ. εἰκότως ὑμῖν Υ. 32, 2. μισθοδοτῶν FΥΩu, μισθωτῶν v. αὐτοὺς Σ. 3. ὠφέλιαι Ω. 6. ἐν ταῖς στρατείαις Σ, ἐν στρατείᾳ (ει) τάξεως uv, ἐν τῇ στρατείᾳ τάξεως ceteri. 33, 2. λιπόντας Υ, λιπόντας Ωuv. 4. αὐτοῖς om u. 5. τὸν om Fuv et pr Ω. αὐτοὺς ἐχθροὺς Fuv. καὶ — πόλεως ἐχθροὺς om u. φίλους v. ἕξειν om FΥΩu. 34, 2. ὑμῶν Σ. 3. πράξεως ποίας Σ.

καιρϐ περὶ πάντων λέγειν· ἀλλ᾽ ἐὰν ἃ προῄρησθε δυνη-
θῆτε ἐπικυρῶσαι συμφερούσῃ τινὶ πράξει, καὶ τἄλλ᾽ ἂν
35ἴσως καθ᾽ ἓν ἀεὶ βέλτιον σχοίη. ἐγὼ μὲν ὖν οἶμαι δεῖν
ὑμᾶς ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν πραγμάτων τϐτων ἐῤῥωμέ-
νως, καὶ πράττειν ἄξια τῆς πόλεως, ἐνθυμουμένους 201
ὅτι χαίρετ᾽ ἀκούοντες, ὅταν τις ἐπαινῇ τοὺς προγόνους
ὑμῶν καὶ τὰ πεπραγμένα ἐκείνοις διεξίῃ καὶ τὰ τρόπαια
λέγῃ. νομίζετε τοίνυν ταῦτ᾽ ἀναθεῖναι τοὺς προγόνους
ὑμῶν οὐχ ἵνα θαυμάζητ᾽ αὐτὰ θεωροῦντες μόνον, ἀλλ᾽
ἵνα καὶ μιμῆσθε τὰς τῶν ἀναθέντων ἀρετάς.

## 16.

## ὙΠΕΡ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΩΝ. 202

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ὅτε Λακεδαιμόνιοι νικηθέντες ὑπὸ Θηβαίων ἐν Λεύκτροις τῆς Βοιωτίας εἰς κίνδυνον μέγαν κατέστησαν, ἀποστάντων Ἀρκάδων καὶ προσθεμένων τοῖς Θηβαίοις, Ἀθηναῖοι σύμμαχοι Λακεδαιμονίοις γενόμενοι διέσωσαν αὐτούς. ὕστερον δὲ Λακεδαιμόνιοι τῶν κινδύνων ἀπαλλαγέντες καὶ προϊόντες πάλιν εἰς δύναμιν ἐπὶ Μεγάλην πόλιν τῆς Ἀρκαδίας ἤρχοντο, καὶ τοὺς Ἀθηναίους παρεκάλουν διὰ πρεσβείας κοινωνεῖν αὐτοῖς τοῦ πολέμου. πεπόμφασι δὲ καὶ οἱ Μεγαλοπολῖται πρέσβεις Ἀθήναζε παρακαλοῦντες ὑπὲρ ἑαυτῶν. ὁ τοίνυν Δημοσθένης συμβουλεύει μὴ περιορᾶν αἱρεθεῖσαν Μεγάλην πόλιν μηδὲ εἰς ἰσχὺν προελθόντας Λακεδαιμονίους, συμφέρειν λέγων τοῖς Ἀθηναίοις τὸ μὴ φοβερὰν εἶναι τὴν Λακεδαίμονα.

1 Ἀμφότεροί μοι δοκοῦσιν ἁμαρτάνειν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, καὶ οἱ τοῖς Ἀρκάσι καὶ οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις
συνειρηκότες· ὥσπερ γὰρ ἀφ᾽ ἑκατέρων ἥκοντες, ὖχ ὑμῶν
ὄντες πολῖται, πρὸς οὓς ἀμφότεροι πρεσβεύονται, κατη-
γοροῦσι καὶ διαβάλλουσιν ἀλλήλους. ἦν δὲ τοῦτο μὲν
τῶν ἀφιγμένων ἔργον, τὸ δὲ κοινῶς ὑπὲρ τῶν πραγμά-
των λέγειν καὶ τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν σκοπεῖν ἄνευ
2φιλονεικίας τῶν ἐνθάδε συμβουλεύειν ἀξιούντων. νῦν δ᾽

v. 1. δυνηθῆτε Σ, δύνησθε FΥΩu et corr v. 2. ἂν om Ω.
35, 1. ἀεὶ] ἂν FΩuv et pr Υ. ἔχοι Σ. 2. τούτων τῶν πραγμάτων FΥΩuv. 7. αὐτὰ] ταῦτα FΩuv. μόνον in mg Σ.
1, 4. πρεσβεύουσι Σ.

ἔγωγε, εἴ τις αὐτῶν ἀφέλοι τὸ γιγνώσκεσθαι καὶ τὸ τῇ
φωνῇ λέγειν Ἀττικῶς, πολλοὺς ἂν οἶμαι τοὺς μὲν Ἀρ-
κάδας τοὺς δὲ Λάκωνας αὐτῶν εἶναι νομίσαι. ἐγὼ δ' ὁρῶ
μὲν ὡς χαλεπὸν τὰ βέλτιστα λέγειν ἐστί· συνεξηπατημένων
γὰρ ὑμῶν, καὶ τῶν μὲν ταυτὶ βουλομένων τῶν δὲ ταυτί,
ἐὰν τὰ μεταξύ τις ἐγχειρῇ λέγειν καὶ ὑμεῖς μὴ περιμένητε
μαθεῖν, χαριεῖται μὲν οὐδετέροις, διαβεβλήσεται δὲ πρὸς
3ἀμφοτέρους· οὐ μὴν ἀλλ' αἱρήσομαι μᾶλλον αὐτός, ἂν ἄρα
τοῦτο πάθω, δοκεῖν φλυαρεῖν, ἢ παρ' ἃ βέλτιστα νομίζω τῇ
πόλει, προέσθαι τισὶν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα
ὕστερον, ἂν ὑμῖν βουλομένοις ᾖ, λέξω· ἀπὸ δὲ τῶν ὁμολογου-
μένων ὑφ' ἁπάντων ἄρξομαι, ἃ κράτιστα νομίζω, διδάσκειν.
4 Οὐκοῦν οὐδ' ἂν εἷς ἀντείποι ὡς οὐ συμφέρει τῇ πόλει
καὶ Λακεδαιμονίους ἀσθενεῖς εἶναι καὶ Θηβαίους τουτου-204
σί. ἔστι τοίνυν ἔν τινι τοιούτῳ καιρῷ τὰ πράγματα νῦν,
εἴ τι δεῖ τοῖς εἰρημένοις πολλάκις παρ' ὑμῖν λόγοις τε-
κμήρασθαι, ὥστε Θηβαίους μὲν Ὀρχομενοῦ καὶ Θεσπιῶν
καὶ Πλαταιῶν οἰκισθεισῶν ἀσθενεῖς γενέσθαι, Λακεδαι-
μονίους δ', εἰ ποιήσονται Ἀρκαδίαν ὑφ' ἑαυτοῖς καὶ Με-
5γάλην πόλιν αἱρήσουσι, πάλιν ἰσχυροὺς γενήσεσθαι. σκε-
πτέον τοίνυν μὴ πρότερον τούσδε γενέσθαι φοβεροὺς καὶ
μεγάλους ἐάσωμεν ἢ ἐκεῖνοι μικροὶ γενήσονται, καὶ λά-
θωσιν ἡμᾶς πλείονι μείζους οἱ Λακεδαιμόνιοι γενόμενοι ἢ
ὅσῳ τοὺς Θηβαίους ἐλάττους συμφέρει γενέσθαι. οὐ γὰρ ἐκεῖ-
νό γ' ἂν εἴποιμεν, ὡς ἀνταλλάξασθαι βουλοίμεθα ἀντιπά-
λους Λακεδαιμονίους ἀντὶ Θηβαίων, οὐδὲ τοῦτ' ἔσθ' ὃ σπουδά-
ζομεν, ἀλλ' ὅπως μηδέτεροι δυνήσονται μηδὲν ἡμᾶς ἀδι-
κεῖν· οὕτω γὰρ ἂν ἡμεῖς μετὰ πλείστης ἀδείας εἴημεν.
6 Ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μὲν οὕτω δεῖν ἔχειν φήσομεν,
δεινὸν δ' εἰ, πρὸς οὓς παρεταττόμεθα ἐν Μαντινείᾳ, τού-

v. 5. βουλομένων ante ἐὰν ponit Σ. 6. τὰ] τί Σ. μὴ om Σ. περιμείνητε FΥΩ. 3, 2. ἢ παρ'] ἤπερ γρ Σ. 4. ᾖ] ἀκούειν ᾖ mg Ω. λέξω δείξω F, δείξω Σ. 4, 3. καιρῷ τοιούτῳ ΥΩ. νυνὶ ΥΩ. 5. θεσπιέων καὶ πλαταιέων Fυ. 7. π. τὴν ἀρκαδίαν Σ. 5, 1. ἀναιρήσουσι Σ. 3. μικροί τε γ. Σ. 8. δυνήσωνται ΥΩ. 9. ἂν post ἀδείας ponunt ΥΩ. 6, 2. μαντινέα ΥΩ.

τους συμμάχους αἱρησόμεθα· εἶτα βοηθήσομεν τούτοις ἐναντία ἐκείνων, μεθ' ὧν τότ' ἐκινδυνεύομεν. κἀμοὶ ταῦτα δοκεῖ, προσδεῖσθαι δ' ἔτι τοῦ τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθε-
7λόντων τῶν ἑτέρων. εἰ μὲν τοίνυν ἐθελήσουσιν εἰρήνην ἅπαντες ἄγειν, οὐ βοηθήσομεν τοῖς Μεγαλοπολίταις· οὐδὲν γὰρ δεήσει· ὥστ' οὐδ' ὁτιοῦν ὑπεναντίον ἡμῖν ἔσται πρὸς τοὺς συμπαραταξαμένους, σύμμαχοι δ' ἡμῖν οἱ μὲν ὑπάρχουσιν, ὥς φασιν, οἱ δὲ προσγενήσονται νυνί.
8καὶ τί ἂν ἄλλο βουλοίμεθα; ἐὰν δ' ἀδικῶσι καὶ πολεμεῖν οἴωνται δεῖν, εἰ μὲν ὑπὲρ τούτου μόνον βουλευτέον, εἰ χρὴ Μεγάλην πόλιν ἡμᾶς προέσθαι Λακεδαιμονίοις ἢ μή, 204
δίκαιον μὲν οὔ, συγχωρῶ δ' ἔγωγ' ἐᾶσαι καὶ μηδὲν ἐναντιωθῆναι τοῖς τότε τῶν αὐτῶν μετασχοῦσι κινδύνων· εἰ δ' ἅπαντες ἐπίστασθε ὅτι, ταύτην ἂν ἕλωσιν, ἴασιν ἐπὶ Μεσσήνην, φρασάτω τις ἐμοὶ τῶν νῦν χαλεπῶν τοῖς Μεγαλοπολίταις, τί τόθ' ἡμῖν συμβουλεύσει ποιεῖν. ἀλλ'
9οὐδεὶς ἐρεῖ. καὶ μὴν πάντες ἐπίστασθε ὡς καὶ παραινούντων τούτων καὶ μὴ βοηθητέον, καὶ διὰ τοὺς ὅρκους οὓς ὀμωμόκαμεν Μεσσηνίοις, καὶ διὰ τὸ συμφέρον εἶναι κατοικεῖσθαι ταύτην τὴν πόλιν. σκοπεῖσθε δὴ πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ποτέραν τὴν ἀρχὴν καλλίονα καὶ φιλανθρωποτέραν ποιήσεσθε τοῦ μὴ ἐπιτρέπειν ἀδικεῖν Λακεδαιμονίοις, τὴν
10ὑπὲρ Μεγάλης πόλεως ἢ τὴν ὑπὲρ Μεσσήνης; νῦν μέν γε βοηθεῖν δόξετε Ἀρκάσι καὶ τὴν εἰρήνην σπουδάζειν εἶναι βεβαίαν, ὑπὲρ ἧς ἐκινδυνεύσατε καὶ παρετάξασθε· τότε δ' εὔδηλοι πᾶσιν ἔσεσθε οὐ τοῦ δικαίου μᾶλλον ἕνεκα Μεσσήνην εἶναι βουλόμενοι ἢ τοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους φόβου. δεῖ δὲ σκοπεῖν μὲν ἀεὶ καὶ πράττειν τὰ δίκαια, συμπαρατηρεῖν δ' ὅπως ἅμα καὶ συμφέροντα ἔσται ταῦτα.

v. 2. ἐκείνοις FΣΓΩv. καί μοι Fv. 7, 1. τῶν om Σ. εἰρήνην ἅπαντες Σ: celeri πάντες εἰρήνην. 3. ὑμῖν FΥΩv.
ἀντι
4. συμπαραταξαμένους F, ἀντιπαραταξαμένους Σ, συνταξαμένους v.
σ
8, 5. τότε] γε Σ. 8. συμβουλεύει F, συμβουλεύει Υ. 9, 1. καὶ
δὴ
post ὡς om Σ. 4. δε F, δὲ Υ. 6. ἀδικεῖν ἐπιτρέπειν Υ, ἐπιτρέπειν ὑμᾶς ἀδικεῖν FΣ, ἐπιτρέπειν ἡμᾶς ἀδικεῖν v. 10, 6. καὶ πράττειν ἀεὶ Σ.

11 Ἔστι τοίνυν καὶ τοιοῦτός τις λόγος παρὰ τῶν ἀντιλεγόντων, ὡς κομίσασθαι τὸν Ὠρωπὸν ἡμᾶς ἐγχειρεῖν δεῖ, εἰ δὲ τοὺς βοηθήσαντας ἂν ἡμῖν ἐπ' αὐτὸν ἐχθρȣ̀ς νῦν κτησόμεθα, οὐχ ἕξομεν συμμάχους. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν κομίσασθαι Ὠρωπὸν πειρᾶσθαί φημι δεῖν καὶ αὐτός· τὸ δ' ἐχθροὺς ἡμῖν ἔσεσθαι Λακεδαιμονίους, νῦν ἐὰν ποιώμεθα συμμάχȣς Ἀρκάδων τȣ̀ς βȣλομένȣς ἡμῖν εἶναι φίλȣς, μόνοις οὐδ' εἰπεῖν ἐξεῖναι νομίζω τοῖς πείσασιν ὑμᾶς, ὅτ' ἐκινδύνευον Λακεδαιμόνιοι, βοηθεῖν αὐτοῖς. 205

12 οἱ γὰρ ταῦτα λέγοντες ἔπεισαν ὑμᾶς, πάντων Πελοποννησίων ἐλθόντων ὡς ὑμᾶς καὶ μεθ' ὑμῶν ἀξιȣ́ντων ἐπὶ τȣ̀ς Λακεδαιμονίȣς ἰέναι, τούτους μὲν μὴ προσδέξασθαι (καὶ διὰ τȣ̃θ', ὅπερ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς, ἐπὶ Θηβαίȣς ἦλθον), ὑπὲρ δὲ τῆς Λακεδαιμονίων σωτηρίας καὶ χρήματ' εἰσφέρειν καὶ τοῖς σώμασι κινδυνεύειν. καίτοι οὐδ' ἂν ὑμεῖς ἠθελήσατε δήπȣ σώζειν αὐτȣ́ς, εἰ τȣ̃το προὔλεγον ὑμῖν, ὅτι σωθέντες, ἐὰν μὴ ποιεῖν ὅ τι βούλονται πάλιν αὐτοὺς ἐᾶτε καὶ ἀδικεῖν, ȣ̓δεμίαν ὑμῖν χάριν ἕξȣσι

13 τῆς σωτηρίας. καὶ μὴν εἰ καὶ σφόδρα ἐναντίον ἐστὶ τοῖς Λακεδαιμονίων ἐπιχειρήμασι τὸ τȣ̀ς Ἀρκάδας ἡμᾶς συμμάχους ποιήσασθαι, προσήκει δήπου πλείω χάριν αὐτȣ̀ς ἔχειν ὧν ἐσώθησαν ὑφ' ἡμῶν εἰς τοὺς ἐσχάτȣς ἐλθόντες κινδύνους, ἢ ὧν ἀδικεῖν κωλύονται νῦν ὀργίζεσθαι· ὥστε πῶς ȣ̓ βοηθήσȣσιν ὑμῖν ἐπ' Ὠρωπόν, ἢ κάκιστοι πάντων ἀνθρώπων δόξȣσιν εἶναι; μὰ τȣ̀ς θεȣ̀ς ἔγωγε ȣ̓χ ὁρῶ.

14 Θαυμάζω τοίνυν τῶν λεγόντων τȣ̃τον τὸν λόγον, ὡς εἰ συμμάχους ποιησόμεθα Ἀρκάδας καὶ ταῦτα πράξομεν, μεταβάλλεσθαι δόξει καὶ οὐδὲν ἔχειν πιστὸν ἡ πό-

11, 1. καὶ om Σ. περὶ υ. 3. βοηθήσαντας F, βοηθήσοντας υ. ἂν om Σ. ἐπ' αὐτὸν ἐχθροὺς νῦν] νοὺς ἐπ' αὐτοὺς ἐχθροὺς Σ, ἐχθροὺς ἐπ' αὐτὸν νῦν FΤΩυ. 5. δεῖν φημὶ Σ. 6. λακεδαιμονίους ἔσεσθαι Σ. 7. ποιησώμεθα FΤΩυ. 9. ἡμᾶς υ. αὐτοῖς in mg Σ. 12, 2. ὡς om pr Τ. καὶ om Ω. 3. τȣ́τους] τοὺς FΣ. 5. τῆς om Ω et pr Τ. 6. καίτοι om Σ et γρ Τ. 8. βούλωνται Σ. 9. χάριν ὑμῖν FΤΩυ. 13, 1. καὶ post εἰ om Σ. 2. ὑμᾶς FΣΤΩ. 4. ὑμῶν F. 6. ἡμῖν Σ. 7. μὰ] ὢ μὰ FΤΩυ. 14, 1. τῶν] καὶ τῶν Σ. τὸν λόγον τοῦτον FΤΩυ.

λις. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τἐναντίον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. διὰ τί; ὅτι τῶν πάντων οὐδένα ἂν ἀντειπεῖν οἶμαι ὡς οὐ καὶ Λακεδαιμονίους καὶ πρότερον Θηβαίους καὶ τὸ τελευταῖον Εὐβοέας ἔσωσεν ἡ πόλις, καὶ μετὰ ταῦτα
15 συμμάχους ἐποιήσατο, ἕν τι καὶ τὸ αὐτὸ βουλομένη ἀεὶ πράττειν. ἔστι δὲ τοῦτο τί; τοὺς ἀδικουμένους σώζειν. εἰ τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, οὐκέτ' ἂν ἡμεῖς εἴημεν οἱ μεταβαλλόμενοι, ἀλλ' οἱ μὴ θέλοντες τοῖς δικαίοις ἐμ- 206
μένειν, καὶ φανήσεται τὰ πράγματα διὰ τοὺς ἀεὶ πλεονεκτεῖν βουλομένους μεταβαλλόμενα, οὐχ ἡ πόλις ἡμῶν.

16 Δοκοῦσι δέ μοι Λακεδαιμόνιοι μάλα δεινῶν ἔργον ἀνθρώπων ποιεῖν. νυνὶ γάρ φασιν ἐκεῖνοι δεῖν Ἠλείους μὲν τῆς Τριφυλίας τινὰ κομίσασθαι, Φλιασίους δὲ τὸ Τρικάρανον, ἄλλους δέ τινας τῶν Ἀρκάδων τὴν αὑτῶν καὶ τὸν Ὠρωπὸν ἡμᾶς, οὐχ ἵν' ἑκάστους ἡμῶν ἴδωσιν ἔχοντας τὰ ἑαυτῶν, οὐδ' ὀλίγου δεῖ· ὀψὲ γὰρ ἂν φιλάνθρωποι γεγο-
17 νότες εἶεν· ἀλλ' ἵνα πᾶσι δοκῶσι συμπράττειν ὅπως ἂν ἕκαστοι κομίσωνται ταῦθ' ἅ φασιν αὑτῶν εἶναι, ἵν' ἐπειδὰν ἴωσιν ἐπὶ Μεσσήνην αὐτοί, συστρατεύωνται πάντες αὐτοῖς οὗτοι καὶ βοηθῶσι προθύμως, ἢ δοκῶσιν ἀδικεῖν, περὶ ὧν ἔφασαν ἕκαστοι σφῶν αὐτῶν εἶναι συμψήφους λαβόντες ἐκείνους, μὴ τὴν ὁμοίαν αὐτοῖς χάριν ἀποδι-
18 δόντες. ἐγὼ δὲ νομίζω τὴν πόλιν πρῶτον μὲν καὶ χωρὶς τοῦ καθυφεῖναί τινας Λακεδαιμονίοις Ἀρκάδων Ὠρωπὸν ἂν κομίσασθαι καὶ μετ' ἐκείνων, ἂν τὰ δίκαια ποιεῖν ἐθέλωσι, [βοηθούντων] καὶ μετὰ τῶν ἄλλων τῶν οὐκ οἰομένων δεῖν Θηβαίους ἐᾶν ἔχειν τὰ ἀλλότρια. εἰ δ' ἄρα τοῦτ' εὔδηλον ἡμῖν γένοιτο, ὅτι μὴ Λακεδαιμονίους ἐῶντες τὴν Πελοπόννησον καταστρέψασθαι οὐχ οἷοί τε ἐσόμεθα

v. 1. μὲν om Fυ. 2. πάντων Σ: celeri ἁπάντων. ἂν om Fυ et pr Υ. 4. εὐβόας pr Ω. 15, 1. καὶ om. pr Σ. αὐτὸ] αὐτὸ πᾶσιν Ω. βουλομένη ἀεὶ Σ: celeri ἀεὶ βουλομένη. 3. ταῦθ' Σ. 5. ἀεὶ ante διὰ ponit Σ. 16, 1. ἀνθρώπων ἔργον Σ. 2. νῦν Σ. ηλιους Σ. 6. γεγονότες εἶεν] γένοιντο Σ. 17, 1. ἂν om FΣ et γρ Υ. 3. μεσσ. καὶ αὐτοὶ FΥΩυ. 5. περὶ — ἀποδιδόντες] εἰ περὶ — ἀποδιδόασι ΥΩ. 18, 2. τινὰς Λακεδαιμονίοις Σ: celeri Λακεδαιμονίοις τινάς. 4. βοηθούντων om Σ. 5. ἔχειν ἐᾶν ΥΩ.

Ὠρωπὸν λαβεῖν, αἱρετώτερον, εἰ οἷόν τ᾽ εἰπεῖν, ἡγοῦμαι
τὸν Ὠρωπὸν ἐᾶν ἢ Λακεδαιμονίοις Μεσσήνην προέσθαι καὶ
Πελοπόννησον. οὐ γὰρ ἂν ἡγοῦμαι περὶ τούτου μόνον ἡμῖν
εἶναι τὸν λόγον πρὸς ἐκείνους. ἀλλ᾽ ἐάσω τό γ᾽ ἐπελθὸν εἰ-
πεῖν μοι· περὶ πολλῶν δ᾽ ἂν οἶμαι κίνδυνον ἡμῖν γενέσθαι.
19 Ἀλλὰ μὴν ἅ γέ φασι πεπρᾶχθαι διὰ Θηβαίους τοῖς 207
Μεγαλοπολίταις ὑπεναντία πρὸς ὑμᾶς, ἄτοπον νῦν μὲν
ἐν κατηγορίας μέρει ποιεῖσθαι, βουλομένων δὲ γενέσθαι
φίλων αὐτῶν, ἵνα τοὐναντίον εὖ ποιῶσιν ὑμᾶς, βασκαί-
νειν καὶ σκοπεῖν ἐξ ὅτου τρόπου μὴ γενήσονται, καὶ μὴ
γιγνώσκειν ὅτι ὅσῳ ἂν σπουδαιοτέρους τούτους περὶ Θηβαίους
γεγενημένους ἀποδείξωσι, τοσούτῳ πλείονος ὀργῆς αὐτοὶ δι-
καίως ἂν τυγχάνοιεν, εἰ τοιούτων συμμάχων τὴν πόλιν,
ὅτ᾽ ἐφ᾽ ὑμᾶς προτέρους ἦλθον ἢ Θηβαίους, ἀπεστέρησαν.
20 ἀλλ᾽, οἶμαι, ταῦτα μέν ἐστι δεύτερον ἀνθρώπων βουλο-
μένων ἑτέρων ποιῆσαι τούτους συμμάχους. ἐγὼ δὲ οἶδα,
ὅσα ἂν ἐκ λογισμοῦ σκοπῶν τις εἰκάσαι, καὶ τοὺς πολλοὺς
οἶμαι ὑμῶν ταὐτὰ φῆσαι, ὅτι, εἰ λήψονται Μεγάλην πό-
λιν Λακεδαιμόνιοι, κινδυνεύσει Μεσσήνη· εἰ δὲ καὶ ταύ-
την λήψονται, φημὶ ὑμᾶς ἔσεσθαι συμμάχους Θηβαίων.
21 πολὺ δὴ κάλλιον καὶ ἄμεινον τὴν μὲν Θηβαίων συμμα-
χίαν αὐτοὺς παραλαβεῖν, τῇ δὲ Λακεδαιμονίων πλεονε-
ξίᾳ μὴ ἐπιτρέψαι, ἢ νῦν ὀκνοῦντας μὴ τοὺς Θηβαίων
σώσωμεν συμμάχους, τούτους μὲν προέσθαι, πάλιν δὲ
σώζειν αὐτοὺς τοὺς Θηβαίους καὶ προσέτι ἐν φόβῳ κα-
22 θεστάναι περὶ ἡμῶν αὐτῶν. οὐ γὰρ ἔγωγ᾽ ἀδεὲς τοῦθ᾽
ὑπολαμβάνω τῇ πόλει, τὸ λαβεῖν Μεγάλην πόλιν Λακε-
δαιμονίους καὶ πάλιν γενέσθαι μεγάλους. ὁρῶ γὰρ αὐ-
τοὺς καὶ νῦν οὐχ ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν τι κακὸν πόλεμον

19, 2. et 4. ἡμᾶς Σ. 6. τούτους] τοὺς Σ. 20, 2. οἶδα] ὅλλα Ω, om Fv. 4. οἶμαι ὑμῶν ΣΩ: ὑμῶν οἴομαι ς. ταὐτὰ] ἐμοὶ ταὐτὰ Σ et rc Y, ἐγὼ ταυτὰ Ω. φήσειν Ω et corr Y.
6. ἡμᾶς Σ. 21, 1. μὲν om YΩv. 3. ἐπιτρέψαι Σ: ceteri ἐπι-τρέπειν. 5. καθεστηκέναι γρ Σ. 22, 2. πόλιν om Ω. 4. νῦν Σ: ceteri νυνί. πόλεμον ἀραμένους] πολεμεῖν αἱρουμένους Σ et supra versum Y.

ἀραμένους, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ κομίσασθαι τὴν πρότερον οὖσαν
ἑαυτοῖς δύναμιν· ὧν δ', ὅτ' ἐκείνην εἶχον, ὠρέγοντο, ταῦθ'
ὑμεῖς μᾶλλον ἴσως εἰδότες ἢ ἐγὼ φοβοῖσθ' ἂν εἰκότως.
23 Ἡδέως δ' ἂν πυθοίμην τῶν λεγόντων καὶ τοὺς Θη- 208
βαίους μισεῖν φασκόντων καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, πό-
τερα ἑκάτεροι μισοῦσιν, οὓς δὴ μισοῦσιν, ὑπὲρ ὑμῶν καὶ
τοῦ συμφέροντος ὑμῖν, ἢ ὑπὲρ μὲν Λακεδαιμονίων Θη-
βαίους, ὑπὲρ δὲ Θηβαίων Λακεδαιμονίους ἑκάτεροι; εἰ
μὲν γὰρ ὑπὲρ ἐκείνων, οὐδετέροις ὡς μαινομένοις πείθε-
σθαι προσήκει· εἰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν φήσουσι, τί πέρα τοῦ και-
24 ροῦ τοὺς ἑτέρους ἐπαίρουσιν; ἔστι γάρ, ἔστι Θηβαίους τα-
πεινοὺς ποιεῖν ἄνευ τοῦ Λακεδαιμονίους ἰσχυροὺς καθιστά-
ναι, καὶ πολύ γε ῥᾷον· ὡς δ', ἐγὼ πειράσομαι πρὸς ὑμᾶς
εἰπεῖν. ἴσμεν ἅπαντες τοῦθ', ὅτι τὰ μὲν δίκαια πάντες,
ἐὰν καὶ μὴ βούλωνται, μέχρι τοῦ γε αἰσχύνονται μὴ πράτ-
τειν, τοῖς δ' ἀδικοῦσιν ἐναντιοῦνται φανερῶς, ἄλλως τε κἂν
τινες βλάπτωνται· καὶ τοῦτο τὸ λυμαινόμενον πάνθ' εὑ-
ρήσομεν, καὶ ταύτην ἀρχὴν οὖσαν πάντων τῶν κακῶν,
25 τὸ μὴ ἐθέλειν τὰ δίκαια πράττειν ἁπλῶς. ἵνα τοίνυν μὴ
τοῦτο ἐμποδὼν γένηται τῷ Θηβαίους γενέσθαι μικρούς,
τὰς μὲν Θεσπιὰς καὶ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ τὰς Πλαταιὰς
κατοικίζεσθαι φῶμεν δεῖν καὶ συμπράττωμεν αὐτοῖς καὶ
τοὺς ἄλλους ἀξιῶμεν (ταῦτα γὰρ καὶ καλὰ καὶ δίκαια, μὴ
περιορᾶν πόλεις ἀρχαίας ἐξανεστώσας), τὴν δὲ Μεγάλην
πόλιν καὶ τὴν Μεσσήνην μὴ προώμεθα τοῖς ἀδικοῦσι, μηδ'
ἐπὶ τῇ προφάσει τῇ Θεσπιῶν καὶ Πλαταιῶν τὰς οὔσας καὶ
26 κατοικουμένας πόλεις ἀναιρεθείσας περιίδωμεν. κἂν ᾖ
πρόδηλα ταῦτα, οὐδεὶς ὅστις οὐ βουλήσεται παύσασθαι

v. 1. προτέραν Σ, πρότερόν ποτε γρ Υ. 3. ὑμεῖς] ὑμῖν pr Σ. ἴσως om Ω. 23, 1. τῶν] καὶ τῶν FΥ. 2. πότερα δὴ ἑκ. FΥΩu. 4. λακεδ. μὲν Σ. 7. ἡμῶν v. 24, 1. ἑταίρους v. 2. καθεστάναι pr v. 3. πολύ] πάνυ FΥΩv. 5. τοῦ] τούτου FΥΩv. 6. ἀδίκοις Σ. 7. τὸ om Ω. 8. ταύτην τὴν ἀρχὴν Υ. ἁπάντων Ω. 25, 1. ἐθέλειν Σ: ceteri θέλειν. 2. τῷ] τὸ Fv. τοὺς θηβαίους FΥv. 5. καὶ post γὰρ om FΥΩv. 8. πλατιων καὶ θεσπιων Σ, θεσπιέων καὶ πλαταιέων FΥΩv. καὶ post οὔσας om F. 26, 2. ταῦτα πρόδηλα Σ.

Θηβαίους ἔχοντας τὴν ἀλλοτρίαν. εἰ δὲ μή, πρῶτον μὲν
ἐναντίους ἕξομεν πρὸς ἐκεῖνα τούτους εἰκότως, ὅταν ἡγῶν-
ται τὴν ἐκείνων κατοίκισιν ἑαυτοῖς ὄλεθρον φέρειν, εἶτ'
ἀνήνυτα "πράγματα ἕξομεν αὐτοί· τί γὰρ ὡς ἀληθῶς 209
ἔσται πέρας, ὅταν ἀεὶ τὰς μὲν οὔσας πόλεις ἐῶμεν ἀναι-
ρεῖν, τὰς δ' ἀνῃρημένας ἀξιῶμεν οἰκίζειν;

27 Λέγουσι τοίνυν οἱ μάλιστα δοκοῦντες δίκαια λέγειν
ὡς δεῖ τὰς στήλας καθελεῖν αὐτοὺς τὰς πρὸς Θηβαίους,
εἴπερ ἡμέτεροι βεβαίως ἔσονται σύμμαχοι. οἱ δὲ φασὶ
μὲν αὐτοῖς οὐκ εἶναι στήλας, ἀλλὰ τὸ συμφέρον εἶναι τὸ
ποιοῦν τὴν φιλίαν, τοὺς δὲ βοηθοῦντας ἑαυτοῖς τούτους
νομίζειν εἶναι συμμάχους. ἐγὼ δ', εἰ τὰ μάλιστ' εἰσὶ τοιοῦ-
τοι, ὡδί πως ἔχω. φημὶ δεῖν ἅμα τούτους ἀξιοῦν καθαιρεῖν
τὰς στήλας καὶ Λακεδαιμονίους ἄγειν εἰρήνην, ἐὰν δὲ
μὴ ἐθέλωσι ποιεῖν ὁπότεροι ταῦτα, τότ' ἤδη μετὰ τῶν
28 ἐθελόντων ἡμᾶς γίγνεσθαι. εἴτε γὰρ εἰρήνης γιγνομέ-
νης αὐτοῖς οἱ Μεγαλοπολῖται ἔτι τῆς Θηβαίων συμμα-
χίας ἕξονται, φανεροὶ δήπου πᾶσιν ἔσονται τὴν πλεονεξίαν
τὴν Θηβαίων, οὐ τὸ δίκαιον αἱρούμενοι· εἴτε συμμάχους
ἡμᾶς ἀδόλως τῶν Μεγαλοπολιτῶν ποιουμένων μὴ ἐθελή-
σουσιν ἄγειν εἰρήνην οἱ Λακεδαιμόνιοι, δῆλοι δήπου πᾶσιν
ἔσονται οὐχ ἵνα Θεσπιαὶ κατοικισθῶσι μόνον ποιούμενοι
τὴν σπουδήν, ἀλλ' ἵνα τοῦ πολέμου τούτου περιεστηκότος Θη-
29 βαίοις τὴν Πελοπόννησον ὑφ' ἑαυτοῖς ποιήσωνται. θαυ-
μάζω δ' ἐνίων, εἰ τὸ μὲν Θηβαίων συμμάχους εἶναι τοὺς
Λακεδαιμονίων ἐχθροὺς φοβοῦνται, εἰ δὲ καταστρέψονται
Λακεδαιμόνιοι τούτους, μηδὲν ἡγοῦνται φοβερόν, καὶ
ταῦτ' ἔργῳ πεῖραν ἡμῖν δεδωκότος τοῦ χρόνου ὅτι Θηβαῖοι

v. 3. κατοίκησιν Σv. 27, 2. αὐτοὺς om FΩv. 7. τούτους τε ἀξ. FΥΩv. 28, 3. δήπου om Σ. 5. ἀδόλως ἡμᾶς FΥΩv.
ους ων
ποιουμένων F, ποιουμένους Σ. θελήσουσιν Ω. 6. εἰρήνην ἄγειν ΥΩ. 7. μόνον om FΥΩv. 8. τούτου om Σ. 29, 2. Θη-
ων οις
βαιοις Υ, Θηβαίων F, Θηβαίους Anecd. p. 148, 23. 4. τούτους αὐτοὺς μ. FΥΩv.

μὲν τούτοις συμμάχοις ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἀεὶ χρῶνται, Λακεδαιμόνιοι δ' ὅτ' εἶχον αὐτούς, ἐφ' ἡμᾶς ἐχρῶντο. 210

30 Οἶμαι τοίνυν ἔγωγε κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι δεῖν, ὅτι μὴ προσδεξαμένων μὲν ὑμῶν τοὺς Μεγαλοπολίτας, ἐὰν μὲν ἀναιρεθῶσι καὶ διοικισθῶσιν, ἰσχυροῖς Λακεδαιμονίοις εὐθὺς ἔξεν εἶναι, ἐὰν δὲ σωθῶσιν ἄρα, ὡς ἤδη τι καὶ παρ' ἐλπίδας ἐξέβη, βέβαιοι σύμμαχοι Θηβαίων δικαίως ἔσονται· ἐὰν δὲ προσδέξησθε, τούτοις μὲν ὑπάρξει ἤδη σωθῆναι δι' ὑμᾶς, τὸ δὲ συμβησόμενον καὶ τὸν τοῦ κινδύνου λογισμὸν μετενεγκόντες σκοπῶμεν ἐπὶ Θηβαίων

31 καὶ Λακεδαιμονίων. ἐὰν μὲν τοίνυν καταπολεμηθῶσιν οἱ Θηβαῖοι, ὥσπερ αὐτοὺς δεῖ, οὐκ ἔσονται μείζους τοῦ δέοντος οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους ἔχοντες ἀντιπάλους τοὺς Ἀρκάδας, ἐγγὺς οἰκοῦντας· ἐὰν δὲ ἀνενέγκωσιν ἄρα οἱ Θηβαῖοι καὶ σωθῶσιν, ἀλλ' οὖν ἀσθενέστεροί γε ἔσονται ἡμῖν συμμάχων γεγενημένων τῶνδε καὶ δι' ἡμᾶς σεσωσμένων· ὥστε πανταχῇ συμφέρει μήτε προέσθαι τοὺς Ἀρκάδας, μήτε δι' αὑτούς, ἂν ἄρα σωθῶσι, περιγεγονέναι δοκεῖν, μήτε δι' ἄλλους τινὰς ἀλλὰ δι' ὑμᾶς.

32 Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὰ τοὺς θεοὺς οὔτε φιλῶν οὐδετέρους οὔτε μισῶν ἰδίᾳ εἴρηκα, ἀλλ' ἃ νομίζω συμφέρειν ὑμῖν· καὶ παραινῶ μὴ προέσθαι Μεγαλοπολίτας, μηδ' ἄλλον ἁπλῶς μηδένα τῶν ἐλαττόνων τῷ μείζονι.

17.

## ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος καταγαγόντος εἰς Μεσσήνην τοὺς Φιλιάδου τοῦ τυράννου παῖδας, αἰτιᾶται παρὰ τὰς συνθήκας εἶναι τοῦτο τὰς παρὰ Ἀθηναίοις καὶ Ἕλλησι γενομένας· παραβεβηκέναι δὲ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τὰς συνθήκας φησὶ τοὺς Μακεδόνας,

30, 4. ἔστιν εὐθὺς Σ. 5. δικαίως om Ω. 31, 3. τούτους] τούσδε ΤΩ. 5. οἱ om ΤΩ. σωθῶσι καὶ μὴ πέσωσιν ἀλλ' FΤΩν. οὖν] ὅταν pr Σ. 9. μηδὲ F. 32, 1. οὖν om FΤΩν.
ΥΠΟΘ. 1. κατάγοντος F.

καὶ μὴ περιορᾷν ταῦτα παραινεῖ. ὁ δὲ λόγος ψευδεπίγραφος εἶναι δοκεῖ· οὐ γὰρ ἔοικε κατὰ τὴν ἰδέαν τοῖς ἄλλοις τοῖς τοῦ Δημοσθένους, ἀλλὰ τῷ Ὑπερίδου χαρακτῆρι μᾶλλον προσχωρεῖ, τά τε ἄλλα καὶ λέξεις τινὰς ἔχει κατ' ἐκεῖνον μᾶλλον εἰρημένας ἢ τὸν Δημοσθένη, οἷον νεόπλουτοι καὶ βδελυρεύσεται.

Ἄξιον ἀποδέχεσθαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρα τῶν
τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις διακελευομένων ἐμμένειν,
εἴπερ αὐτὸ πεπεισμένοι ποιȣ̃σιν· οἶμαι γὰρ ȣ̓δὲν ȣ̆τω τοῖς
δημοκρατȣμένοις πρέπειν ὡς περὶ τὸ ἴσον καὶ τὸ δίκαιον
σπȣδάζειν. δεῖ τοίνυν τȣ̀ς λίαν ἐπ' αὐτὸ παρακαλȣ̃ντας
μὴ τῷ μὲν λόγῳ καταχρωμένȣς ἐνοχλεῖν, πάντα δὲ μᾶλ- 212
λον πράττειν, ἀλλ' ὑπομείναντας νυνὶ τὸν ἐξετασμὸν ἢ
καὶ τὸ λοιπὸν πειθομένους ὑμᾶς ἔχειν περὶ αὐτῶν, ἢ
παραχωρήσαντας ἐᾶν συμβουλεύειν τοὺς ἀληθέστερα περὶ
2 τῶν δικαίων ἀποφαινομένȣς, ἵν' ἢ ἑκόντες ἀδικȣ́μενοι
ἀνέχησθε καὶ αὐτὸ τȣ̃το χαρίζησθε τῷ ἀδικȣ̃ντι, ἢ προελόμενοι περὶ πλείςȣ ποιήσασθαι τὸ δίκαιον ἀνεγκλήτως
πρὸς ἅπαντας χρῆσθε τῷ συμφέροντι, μηκέτι μέλλοντες.
ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν ὅρκων σκεψαμένοις
τῶν περὶ τῆς κοινῆς εἰρήνης ἔξεςιν ἰδεῖν ἤδη, τίνες εἰσὶν
οἱ παραβεβηκότες. ὡς δὲ περὶ μεγάλων συντόμως διδάξω.
3 Εἰ δή τις ἐρωτήσειεν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ
τίνι ἂν μάλιστ' ἀγανακτήσαιτε, εἴποιτ' ἂν οἶμαι πάντες,
εἴ τις ἀναγκάζοι, εἰ ἦσαν κατὰ τὸν νυνὶ χρόνον οἱ Πεισιστρατίδαι καί τις ἐβιάζετο κατάγειν αὐτοὺς δευρί, ἁρπάσαντας ἂν ὑμᾶς τὰ ὅπλα πάντα κίνδυνον ὑπομεῖναι ἀντὶ τοῦ παραδέξασθαι ἢ πεισθέντας γε δουλεύειν ἀντὶ τῶν ἀργυρωνήτων, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ τὸν μὲν

v. 3. ὑπερείδου F. 4. δημοσθένη FΥ: Δημοσθένην ς. 5. νεοπλούτους FΥ. βδελυρεύεσθαι Υ, βδελυρευομένους F. §. 1, 4. ὡς περὶ] ὥσπερ Σ et pr F. 5. αὐτο (ὰ) F, αὐτὰ Σ. 2, 4. ἅπαντα Σ. χρῆσθαι υ. 5. σκεψαμένους Σ, σκοπουμένοις FΥΩυ.
3, 1. ὑμᾶς om Σ. 2. ἀγανακτήσαιτε ΣΩ et corr Υ, ἀγανακτήσετε F, ἀγανακτήσητε υ. εἴποιτ' — πάντες om Σ. 3. ἀναγκάζοι] ἀναγκάζοι οἶμαι Σ, ἀναγκάζοι ἂν Fυ. νῦν FΥ, om υ. 4. καί] καὶ εἴ Fυ et pr Υ. δευρὶ] δευρ' εἰ Σ. 6. παραδέξασθαι Σ: παραδέχεσθαι ς.

οἰκέτην οὐδεὶς ἂν ἑκὼν ἀποκτείνειε, τοὺς δὲ τυραννου-
μένους ἀκρίτους ἔστιν ὁρᾶν ἀπολλυμένους ἅμα καὶ ὑβρι-
4ζομένους εἰς παῖδας καὶ γυναῖκας. παρὰ τοὺς ὅρκους
τοίνυν καὶ τὰς συνθήκας τὰς ἐν τῇ κοινῇ εἰρήνῃ γε-
γραμμένας Ἀλέξανδρος εἰς Μεσσήνην καταγαγὼν τοὺς
Φιλιάδου παῖδας, ὄντας τυράννους, ἆρ' ἐφρόντισε τοῦ δι-
καίου, ἀλλ' οὐκ ἐχρήσατο τῷ αὑτοῦ ἔθει τῷ τυραννικῷ,
5βραχὺ φροντίσας ὑμῶν καὶ τῆς κοινῆς ὁμολογίας; ὃ δὴ 213
δεῖ, εἰ μέν τις ὑμᾶς ταῦτα βιάζοιτο, μάλιστ' ἀγανακτῆ-
σαι, εἰ δ' ἑτέρωθί που γέγονε παρὰ τοὺς πρὸς ὑμᾶς ὅρ-
κους, μὴ φυλάξασθαι, καὶ ἡμῖν μὲν διακελεύεσθαί τινας
ἐνταυθὶ ἐμμένειν τοῖς ὅρκοις, τοῖς δ' αὐτοὺς οὕτω περι-
6βοήτως ἀνῃρηκόσι καταλείπειν ταύτην τὴν ἐξουσίαν. ἀλλ'
οὐχ οἷόν τε ταῦθ' οὕτως ἔχειν, ἐὰν βούλησθε τῷ δικαίῳ
χρῆσθαι· καὶ γὰρ ἔτι προσγέγραπται ἐν ταῖς συνθήκαις
πολέμιον εἶναι τὸν ἐκεῖνα ἅπερ Ἀλέξανδρος ποιοῦντα
ἅπασι τοῖς τῆς εἰρήνης κοινωνοῦσι, καὶ τὴν χώραν αὐτοῦ,
καὶ στρατεύεσθαι ἐπ' αὐτὸν ἅπαντας. οὐκοῦν ἐὰν ποιῶ-
μεν τὰ συγκείμενα, πολεμίῳ χρησόμεθα τῷ καταγαγόντι.
7ἀλλὰ γὰρ εἴποιεν ἂν οἱ τυραννίζοντες οὗτοι ὅτι πρὶν
τὰς συνθήκας γενέσθαι ἐτυράννουν Μεσσηνίων οἱ Φιλιά-
δου παῖδες· διὸ καὶ κατάγειν τὸν Ἀλέξανδρον αὐτούς.
ἀλλὰ καταγέλαστος ὁ λόγος, τοὺς μὲν ἐκ Λέσβου τυ-
ράννους, οἷον ἐξ Ἀντίσσης καὶ Ἐρέσου, ἐκβαλεῖν ὡς
ἀδικήματος ὄντος τοῦ πολιτεύματος, τοὺς πρὸ τῶν ὁμο-
λογιῶν τυραννήσαντας, ἐν δὲ Μεσσήνῃ μηδὲν οἴεσθαι
8διαφέρειν, τῆς αὐτῆς δυσχερείας ὑπαρχούσης. ἔπειτα καὶ
ἐπιτάττει ἡ συνθήκη εὐθὺς ἐν ἀρχῇ ἐλευθέρους εἶναι καὶ
αὐτονόμους τοὺς Ἕλληνας. διὸ καὶ πῶς οὐχ ὑπεράτοπον

ους ζ

v. 2. ἀκρίτως F, ἀκρίτως v. 4, 5. ἔθει Σ, ηθει F: ceteri ἤθει.
5, 1. δὴ δεῖ] δ' ᾔδει Fv. 4. φυλάξασθαι] φυλάξασθαι τοῦτο
πρᾴως ὑμᾶς ἔχειν καὶ ὅρκους μὴ φυλάξασθαι ΥΩυ et mg F. 5. ἐν-
ταυθοῖ Ωυ, γρ F, rc Υ. 6, 1. καταλιπεῖν FΣΥΩυ. 7. κατάγοντε Σ.
7, 2. τὰς om Ω. μεσηνίων Anecd. p. 174, 32. μεσσηνην Σ.
5. ἐρεσοῦ Ω, αἱρέσου F, αἱρέσου v. 7. οἴεσθε Σ.

ἡγεῖσθαι μὲν τῶν συνθηκῶν τὸ αὐτονόμους εἶναι καὶ ἐλευ-
θέρους, τὸν δ' εἰς δουλείαν ἀγαγόντα μὴ οἴεσθαι τἀναντία
ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις διαπεπρᾶχθαι; ἐκεῖν' ἀναγκαῖόν
ἐστιν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴπερ τοῖς ὅρκοις καὶ 214
ταῖς συνθήκαις ἐμμενοῦμεν καὶ τὰ δίκαια ποιήσομεν, ἐφ'
ἃ ὑμᾶς παρακαλοῦσι, καθάπερ ἄρτι εἶπον, λαβοῦσι τὰ ὅπλα
στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς παραβεβηκότας μετὰ τῶν βουλο-
9 μένων. ἢ νομίζετε τὸν μὲν καιρόν ποτ' ἰσχύειν καὶ ἄνευ
τοῦ δικαίου τὸ συμφέρον πράττειν· νυνὶ δ', ὅτ' εἰς ταὐτὸ
τὸ δίκαιον ἅμα καὶ ὁ καιρὸς καὶ τὸ συμφέρον συνδεδρά-
μηκεν, ἄλλον ἄρα τινὰ χρόνον ἀναμενεῖτε τῆς ἰδίας ἐλευ-
θερίας ἅμα καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀντιλαβέσθαι;

10 Ἐπ' ἄλλο δὲ δίκαιον ἔρχομαι τῶν κατὰ τὰς συνθήκας.
ἔστι γὰρ γεγραμμένον, ἐάν τινες τὰς πολιτείας τὰς παρ'
ἑκάστοις οὔσας, ὅτε τοὺς ὅρκους τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης
ὤμνυσαν, καταλύσωσι, πολεμίους εἶναι πᾶσι τοῖς τῆς εἰρή-
νης μετέχουσιν. σκέψασθε δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι
Ἀχαιοὶ μὲν οἱ ἐν Πελοποννήσῳ ἐδημοκρατοῦντο, τούτων δ'
ἐν Πελλήνῃ νῦν καταλέλυκε τὸν δῆμον ὁ Μακεδὼν ἐκ-
βαλὼν τῶν πολιτῶν τοὺς πλείστους, τὰ δ' ἐκείνων τοῖς
οἰκέταις δέδωκε, Χαίρωνα δὲ τὸν παλαιστὴν τύραννον ἐγ-
11 κατέστησεν. ἡμεῖς δὲ τῆς εἰρήνης μετέχομεν τῆς προσ-
ταττούσης πολεμίους ἡγεῖσθαι τοὺς ταῦτα πράττοντας.
ἐκ δὴ τούτων πότερον πειθώμεθα τοῖς κοινοῖς προστά-
γμασι, πολεμίοις αὐτοῖς χρώμενοι, ἢ βδελυρεύσεταί τις
οὐ φάσκων τούτων τῶν μισθοφορούντων παρὰ τοῦ Μακεδό-
νος, τῶν καθ' ὑμῶν πεπλουτηκότων; οὐ γὰρ δὴ λέληθέ γε
12 αὐτοὺς οὐδὲν τούτων· ἀλλ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἥκουσιν, ὥστε
δορυφορούμενοι τοῖς τοῦ τυράννου στρατοπέδοις ἐν μὲν τοῖς
παραβεβασμένοις ὅρκοις ἐμμένειν ὑμῖν διακελεύονται, 215
ὡς καὶ τῆς ἐπιορκίας αὐτοκράτορος ὄντος ἐκείνου, τοὺς δ'

8, 2. ἀγαγόντα Σ: ἄγοντα ς. 9, 1. ποτὲ FΓ, τότε Σ.
10, 2. γεγραμμένον] desinit Σ. 5. δ'] δὴ ΤΩ. 7. τὸν δῆμον] τὴν πόλιν Fv. 11, 3. πειθόμεθα Ω.

ἰδίους ὑμᾶς νόμους ἀναγκάζουσι λύειν, τοὺς μὲν κεκριμένους
ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀφιέντες, ἕτερα δὲ παμπληθῆ τοιαῦτα
13 βιαζόμενοι παρανομεῖν. εἰκότως· τοῖς γὰρ πεπρακόσιν
ἑαυτοὺς εἰς τἀναντία τοῖς τῇ πατρίδι συμφέρουσιν οὐκ ἔνι
μέλειν νόμων οὐδ' ὅρκων· τοῖς δ' ὀνόμασιν αὐτῶν μόνοις
ἀποχρώμενοι παρακρούονται τοὺς παρέργως ἐνταυθὶ ἀλλ'
οὐκ ἐξεταστικῶς ἐκκλησιάζοντας, καὶ νομίζοντας τὴν παραυ-
τίκα ἡσυχίαν οὐκ ἔσεσθαί ποτ' αἰτίαν ταραχῆς ἀτόπου [με-
14 γάλης]. κελεύω δ' ἔγωγε, καθάπερ ἐν ἀρχῇ προεῖπον, πεί-
θεσθαι τούτοις τοῖς φάσκουσι δεῖν ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις
ἐμμένειν, εἰ μὴ ἐκεῖνο νομίζουσιν, ὅταν μὲν λέγωσιν ὡς
ἐμμενετέον τοῖς ὅρκοις, οὐ λέγειν αὐτοὺς τὸ μηδὲν ἀδικεῖσθαι,
οὐδένα δ' οἴονται αἰσθήσεσθαι τυραννίδων ἀντὶ δημοκρα-
τιῶν καθισταμένων καὶ τῶν πολιτειῶν καταλυομένων.
15 Τὸ δ' ἔτι καταγελαστότερον· ἔστι γὰρ ἐν ταῖς συν-
θήκαις ἐπιμελεῖσθαι τοὺς συνεδρεύοντας καὶ τοὺς ἐπὶ
τῇ κοινῇ φυλακῇ τεταγμένους, ὅπως ἐν ταῖς κοινωνούσαις
πόλεσι τῆς εἰρήνης μὴ γίγνωνται θάνατοι καὶ φυγαὶ παρὰ
τοὺς κειμένους ταῖς πόλεσι νόμους, μηδὲ χρημάτων δη-
μεύσεις, μηδὲ γῆς ἀναδασμοί, μηδὲ χρεῶν ἀποκοπαί,
μηδὲ δούλων ἀπελευθερώσεις ἐπὶ νεωτερισμῷ. οἱ δὲ το-
σούτου δέουσι τούτων τι κωλύειν, ὥστε καὶ συγκατασκευ-
άζουσιν, οὓς πῶς οὐ προσήκει ἀπολωλέναι; οἳ τηλικαύ-
τας συμφορὰς παρασκευάζουσιν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἃς διὰ 216
τὸ μέγεθος αὐτοῖς τοσούτοις οὖσι μὴ περιορᾶν ἐπέταξαν.
16 Ἔτι δ' ἕτερον δείξω τὸ λελυκὸς τὰς συνθήκας. ἔστι
γὰρ γεγραμμένον ἐκ τῶν πόλεων τῶν κοινωνουσῶν τῆς
εἰρήνης μὴ ἐξεῖναι φυγάδας ὁρμήσαντας ὅπλα ἐπιφέρειν
ἐπὶ πολέμῳ μηδεμιᾷ πόλει τῶν μετεχουσῶν τῆς εἰρήνης,
εἰ δὲ μή, ἔκσπονδον εἶναι τὴν πόλιν ἐξ ἧς ἂν ὁρμήσω-

v. 1. λύειν om pr Y. 2. ἀφέντες FYΩ. 13, 4. ἐνταυθὶ pr F: ἐνταυθοῖ ς. 15, 1. Τὸ δ' ἔτι καταγελαστότερον Reiskius: libri τοῦτο δ' ἐστὶ καταγελαστότατον. 7. τοσοῦτο YΩ. 11. ἐπέταξεν YΩν. 16, 4. μηδεμιᾷ πόλει] ἐπὶ μηδεμίαν πόλιν γρ Y. 6. ὁρμηθῶσιν γρ Y.

σιν. ὅτω τοίνυν ῥαδίως τὰ ὅπλα κεκίνηκεν ὁ Μακεδών,
ὥςʼ ὐδὲ κατέθετο πώποτε, ἀλλʼ ἔτι καὶ νῦν ἔχων περιέρ-
χεται καθʼ ὅσον δύναται, τοσέτῳ δὲ νῦν μᾶλλον ἢ πρότε-
ρον, ὅσῳ ἐκ προστάγματος ἄλλους τε ἐτέρωθι καὶ τὸν
17 παιδοτρίβην εἰς Σικυῶνα κατήγαγεν. οὐκοῦν εἰ δεῖ πεί-
θεσθαι ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις, καθάπερ οὗτοί φασιν,
ἔκσπονδοι ἡμῖν εἰσὶν αὗται αἱ πόλεις αἱ ταῦτα διαπε-
πραγμέναι. εἰ μὲν οὖν δεῖ ἐπικρύπτεσθαι τἀληθῆ, οὐδὲν
δεῖ λέγειν ὅτι εἰσὶν αἱ Μακεδονικαί· εἰ δʼ οὐκ ἀνιᾶσιν οἱ
καθʼ ὑμῶν τῷ Μακεδόνι ὑπηρέται προςάττοντες πράττειν
τὰ ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις, πεισθῶμεν αὐτοῖς, ἐπειδὴ
τὰ δίκαια λέγεσι, καὶ καθάπερ κελεύει ὁ ὅρκος, ἐκσπόνδους
αὐτοὺς ποιήσαντες βουλευσώμεθα πῶς δεῖ χρῆσθαι τοῖς
δεσποτικῶς καὶ ἀσελγῶς διακειμένοις, καὶ διὰ τέλους τὰ
μὲν ἐπιβουλεύουσι τὰ δὲ πράττουσι, καὶ καταγελῶσι τῆς
18 κοινῆς εἰρήνης. διὰ τί γὰρ οὐ φήσουσιν οὗτοι δεῖν ταῦθʼ
οὕτως ἔχειν; ἢ τὴν μὲν ὁμολογίαν τὴν κατὰ τῆς πόλεως
οὖσαν βεβαίαν ἀξιῦσιν εἶναι, τὴν δὲ σώζεσαν οὐ συγχω-
ρῦσιν; ἆρά γε δοκεῖ δίκαια γίγνεσθαι; κἂν μέν τι ᾖ πρὸς
τῶν ἐχθρῶν κατὰ τῆς πόλεως ἐν τοῖς ὅρκοις, τοῦτο μὲν
ἰσχυρὸν ἀεὶ ποιήσουσιν· ἐὰν δέ τι ὑμέτερον ᾖ κατʼ ἐκεί- 217
νων ἅμα δίκαιον καὶ συμφέρον, πρὸς τοῦτο δὲ διαμαχο-
μένους οὐδέποτε παύσασθαι οἰήσονται δεῖν ἑαυτούς;
19 Ἵνα δʼ εἰδῆτε ἔτι σαφέστερον ὅτι ὐδεὶς ὑμῖν ἐγκαλέσει-
ποτὲ τῶν Ἑλλήνων ὡς ἄρα παρέβητέ τι τῶν κοινῇ ὁμολο-
γηθέντων, ἀλλὰ καὶ χάριν ἕξουσιν ὅτι μόνοι ἐξηλέγξατε
τοὺς ταῦτα ποιοῦντας, μικρὰ ἐπιδραμοῦμαι περὶ αὐτῶν
πολλῶν ὄντων. ἔστι γάρ που ἐν ταῖς συνθήκαις τὴν θά-
λατταν πλεῖν τοὺς μετέχοντας τῆς εἰρήνης, καὶ μηδένα
κωλύειν αὐτοὺς μηδὲ κατάγειν πλοῖον μηδένα τούτων·
ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ, πολέμιον εἶναι πᾶσι τοῖς
20 τῆς εἰρήνης μετέχουσιν. οὐκῦν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὑμεῖς

v. 1. κεκίνηκεν] ἐπήνεγκεν FΥΩυ. 4. ὅσῳ] ὅτι Υ, ὅτι ὅσῳ Ω. 18, 3. συγχωρήσουσιν Ω. 5. πόλεως ἐν ΥΩυ. 6. δὲ om FΩυ, in γρ habet Υ. 8. παύσεσθαι υ. δεῖ pr Υ.

μὲν ἐναργέστατα ἴστε τοῦθ᾽ ὑπὸ τῶν Μακεδόνων γεγενημένον· εἰς τȣ̃το γὰρ παρανομίας ἦλθον, ὥστε εἰς Τένεδον ἅπαντα τὰ ἐκ τοῦ Πόντου πλοῖα κατήγαγον, καὶ σκευωρȣ́μενοι περὶ αὐτὰ οὐ πρότερον ἀφεῖσαν, πρὶν ȣ̔ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε τριήρεις ἑκατὸν πληρȣ̃ν καὶ καθέλκειν εὐθὺς
21 τότε, καὶ στρατηγὸν ἐπ᾽ αὐταῖς ἐτάξατε Μενεσθέα. πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον τοσαῦτα μὲν εἶναι καὶ τηλικαῦτα τὰ ἡμαρτημένα ἑτέροις, τοὺς δ᾽ ἐνταῦθα φίλους αὐτῶν μὴ ἐκείνους ἀποτρέπειν τȣ̀ς παραβαίνοντας, ἀλλ᾽ ἡμῖν συμβȣλεύειν ἐμμένειν τοῖς οὕτως ὠλιγωρημένοις; ὥσπερ καὶ τούτου προσγεγραμμένου, τοῖς μὲν ἐξεῖναι πλημμελεῖν,
22 τοῖς δὲ μηδ᾽ ἀμύνεσθαι. πῶς δ᾽ οὐχ ἅμα παρενόμουν ἐκεῖνοι καὶ ἀναίσθητοι ἦσαν, οἵ γε τηλικȣ̃τον παρέβησαν τῶν ὅρκων, ὃ παρ᾽ ἐλάχιστον ἐποίησεν αὐτȣ̀ς ἀφαιρεθῆναι δικαίως τὴν κατὰ θάλατταν ἡγεμονίαν; καὶ νῦν ἔτι παραδεδώκασι τοῦτο τὸ δίκαιον ἀνεγκλήτως ἡμῖν, ὅταν 218
βȣληθῶμεν πράττειν· οὐ γὰρ ὅτι ἐπαύσαντο ἁμαρτάνοντες, ἧττόν τι δήπου παραβεβήκασι τὰς κοινὰς ὁμολο-
23 γίας. ἀλλ᾽ εὐτυχοῦσιν, ὅτι ἐναποχρῶνται τῇ ὑμετέρᾳ ῥᾳθυμίᾳ τῇ οὐδὲ τῶν δικαίων ἀπολαύειν προαιρουμένῃ. ὃ καὶ ὑβριστικώτατον συμβέβηκεν, εἰ οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες καὶ βάρβαροι ἅπαντες τὴν πρὸς ὑμᾶς ἔχθραν φοβοῦνται, οὗτοι δ᾽ οἱ νεόπλουτοι μόνοι καταφρονεῖν ὑμᾶς ὑμῶν αὐτῶν ἀναγκάζουσι, τὰ μὲν πείθοντες τὰ δὲ βιαζόμενοι, ὥσπερ ἐν Ἀβδηρίταις ἢ Μαρωνείταις, ἀλλ᾽ οὐκ
24 ἐν Ἀθηναίοις πολιτευόμενοι. καὶ ἅμα μὲν μικρὰ τὰ ἡμέτερα πράγματα ποιοῦσι, τὰ δὲ τῶν ἐχθρῶν ἰσχυρά, ἅμα δὲ λανθάνουσιν ἑαυτοὺς ἀνυπόστατον τὴν πόλιν ὁμολογοῦντες εἶναι, διακελευόμενοι τὸ δίκαιον οὐ δικαίως διαφυλάττειν, ὡς τῷ συμφέροντί γε προελομένην χρῆσθαι

v. 3. πλοῖα om FΥΩυ. 4. οὐ om Ω, expungit Υ. 21, 1. αὐταῖς] αὐτὸν υ. 2. τὰ om ΥΩυ. 5. ὠλιγωρουμένοις Ω. 22, 1. παρενόμουν ΥΩ (η suprascr.), παρενόμουν F, παρηνόμουν υ. 3. τῶν (ο suprascr.) ὅρκον υ. 5. τὸ om pr Υ. 7. τι om Fυ et pr Υ. 23, 2. οὐδὲν FΥΩυ. 3. ὃ om Fυ. 7. μαρωνίταις Υ.

25 κρατεῖν ἂν τῶν πολεμίων ῥᾳδίως δυνηθεῖσαν. εἰκότως δ'
αὐτὸ πεπόνθασιν· ἕως γὰρ ἂν ἐξῇ τῶν κατὰ θάλατταν καὶ
μόνων ἀναμφισβητήτως εἶναι κυρίοις, τοῖς γε κατὰ γῆν
πρὸς τῇ ὑπαρχούσῃ δυνάμει ἔστι προβολὰς ἑτέρας εὑρέ-
σθαι, ἄλλως τε καὶ πεπαυμένων ὑπὸ τῆς τύχης τῶν δορυ-
φορεμένων ὑπὸ τῶν τυραννικῶν στρατοπέδων, καὶ τῶν μὲν
ἐφθαρμένων, τῶν δὲ ἐξεληλεγμένων ὐδενὸς ἀξίων ὄντων.
26 Τὸ μὲν οὖν περὶ τὰ πλοῖα πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῖς προ-
ειρημένοις ὁ Μακεδὼν τηλικῦτον παρέβη· τὸ δὲ ὑβριστικώ-
τατον καὶ ὑπεροπτικώτατον τῶν Μακεδόνων τὸ πρῴην γε-
γενημένον ἐστί, τὸ τολμῆσαι εἰσπλεῦσαι εἰς τὸν Πειραιᾶ
παρὰ τὰς κοινὰς ἡμῖν πρὸς αὐτοὺς συνθήκας. καὶ τοῦτο, 219
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐχ ὅτι μία τριήρης ἦν, μικρὸν ὑπο-
ληπτέον, ἀλλ' ὅτι ἀπόπειρα ἐγένετο εἰ περιοψόμεθα, ἵνα
μετὰ πλειόνων αὐτοῖς ἐγγένηται τοῦτο πράττειν, καὶ ὅτι
οὐκ ἐφρόντισαν τῶν κοινῶν δογμάτων, καθάπερ οὐδὲ τῶν
27 προειρημένων. ἐπεὶ ὅτι γε τοῦτο παράδυσις ἦν κατὰ μι-
κρὸν καὶ ἐθισμὸς τοῦ ἀνέχεσθαι ἡμᾶς τοὺς τοιούτους εἴσ-
πλους, κἀκεῖθεν δῆλον· τὸ γὰρ τὸν τότε εἰσπλεύσαντα
ἐπὶ τῆς νεώς, ὃν ἔδει εὐθὺς μετὰ τῆς τριήρους ὑφ' ὑμῶν
ἀπολωλέναι, αἰτεῖσθαι ναυπηγήσασθαι μικρὰ πλοῖα ἐν
τοῖς ἡμετέροις λιμέσι, πῶς οὐ καταφανὲς ποιεῖ ὅτι ἀντὶ
τοῦ εἰσπλεῖν τὸ εὐθὺς ἔνδον εἶναι ἐμηχανῶντο; καὶ εἰ
λεπτὰ πλοῖα ὑπομενοῦμεν, ὀλίγον ὕστερον καὶ τριήρεις
28 καὶ εἰ τὸ πρῶτον ὀλίγας, μικρῷ ὕστερον πολλάς. ὐ γὰρ δὴ
ἔστι γε εἰπεῖν ὡς Ἀθήνῃσι μὲν ἀφθόνων ὄντων τῶν ναυ-
πηγησίμων ξύλων, τῶν πόῤῥωθεν καὶ μόλις εἰσκομιζομέ-
νων, ἐν δὲ τῇ Μακεδονίᾳ ἐπιλελοιπότων, τῇ καὶ τοῖς ἄλ-
λοις τοῖς βυλομένοις εὐτελέστατα καθισταμένῃ, ἀλλ' ᾤοντο
ἅμα τε ναυπηγήσεσθαι ἐνταῦθα καὶ πληρώσεσθαι ἐν

25, 4. ἔστι om pr Υ. προσβολὰς FΥΩυ. ἑτέρας ἰσχυροτέ-
ρας εὑρ. F. 26, 4. τὸ om pr F. 27, 6. ποιεῖ] ἦν ποιεῖ F, ἦν υ.
8. λεπτὰ τὰ πλ. Ω. 28, 1. μικρὸν Ω. 2. τῶν om Ω.
5. καθισταμένοις (ηι superscript) F. 6. ναυπηγηθήσεσθαι FΥΩυ. καὶ πλη-
ρώσεσθαι om pr Υ.

τῷ λιμένι τῷ προειρημένῳ, ἐν ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις διειρημένου μηδὲν τοιοῦτον εἰσδέχεσθαι, καὶ ταῦτα ἐξέσται
29 ἐπὶ πλέον ἀεὶ ποιεῖν· οὕτω πάντοθεν καταπεφρονηκότως ἐκεῖνοι τῇ πόλει χρῶνται διὰ τοὺς ἐντεῦθεν διδασκάλους τοὺς ὑπαγορεύοντας αὐτοῖς ἃ δεῖ ποιεῖν. οὕτω δὲ κατεγνώκασι μετὰ τούτων ἀδιήγητόν τινα τῆς πόλεως ἔκλυσιν καὶ μαλακίαν, καὶ οὔτε πρόνοιαν ὑπὲρ ''τῶν μελλόντων 220 εἶναι, οὔτε λογισμὸν οὐδένα παραγίγνεσθαι τίνα τρόπον χρῆται ὁ τύραννος ταῖς κοιναῖς ὁμολογίαις.

30 Αἷς ἐγὼ διακελεύομαι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πείθεσθαι, καθάπερ ἐδίδαξα, καὶ διεβεβαιωσάμην ἄν, ὡς τοῦθ' ἡλικίας ἔχων, ἅμα καὶ τῷ δικαίῳ ἡμᾶς ἀνεγκλήτως καὶ τοῖς καιροῖς ἀσφαλέστατα χρῆσθαι τοῖς ἐπὶ τὸ συμφέρον κατεπείγουσιν. καὶ γὰρ ἔτι προσγέγραπται ταῖς συνθήκαις, ἐὰν βουλώμεθα τῆς κοινῆς εἰρήνης μετέχειν· τὸ δ' ἐὰν βουλώμεθα ἐστὶν ἅμα καὶ τοὐναντίον, εἰ ἄρα ποτὲ δεῖ παύσασθαι αἰσχρῶς ἑτέροις ἀκολουθοῦντας, ἀλλὰ μηδ' ἀναμνησθῆναι μηδεμιᾶς φιλοτιμίας τῶν ἐξ ἀρχαιοτάτου καὶ πλείστων καὶ μάλιστα πάντων ἀνθρώπων ὑμῖν ὑπαρχουσῶν. ἐὰν οὖν κελεύητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γράψω, καθάπερ αἱ συνθῆκαι κελεύουσι, πολεμεῖν τοῖς παραβεβηκόσιν.

## 18.

## ΥΠΕΡ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

*ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.* Τεῖχος μὲν ὁ ῥήτωρ ὑπὲρ Ἀθηναίων προὐβάλετο τῶν συνήθων τούτων καὶ χειροποιήτων ἀῤῥαγέστερόν τε καὶ βέλτιον, τήν τε εἰς τὴν πόλιν εὔνοιαν καὶ περὶ λόγους δεινότητα, ὥς αὐτὸς εἴρηκεν „οὐ λίθοις καὶ πλίνθοις τὰς Ἀθήνας ὠχύρωσα, ἀλλὰ μεγάλαις δυνάμεσι καὶ πολλῇ τινὶ συμμαχίᾳ, τῇ μὲν ἐκ γῆς τῇ δὲ ἐκ θαλάττης·" οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν χειροποίητον περίβολον οὐ μικρὰ τῇ ''πόλει συνεβάλετο. πεπονηκότος γὰρ κατὰ πολλὰ μέρη τοῦ τείχους 221 τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴ ἔδοξεν ἀνορθοῦν αὐτό, ᾑρέθησαν ἐπὶ τὸ ἔργον

29, 2. τῇ πόλει om *Fυ* et pr *Y*. 3. δὲ *FYΩυ* et Anecd. p. 150, 14: δὴ *ς*. 30, 3. τῷ] τῷ τῷ *Y*. 9. πλείστου *Fuυ*. *ΛΙΒ. ΥΠΟΘ.* 7. μέρη om *p*. 8. ἐπὶ τῷ ἔργῳ pr *o*.

ἄνδρες δέκα, φυλῆς ἑκάστης εἷς, οὓς ἔδει τὴν ἐπιμέλειαν παρέχεσθαι ψιλήν· τὸ γὰρ ἀνάλωμα δημόσιον. εἷς τοίνυν τούτων καὶ ὁ ῥήτωρ γενόμενος οὐχ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις τὴν ἐπιμέλειαν μόνην εἰσήνεγκε τῇ χρείᾳ, ἀλλὰ τὸ μὲν ἔργον ἀμέμπτως ἀπετέλεσε, τὰ δὲ χρήματα ἔδωκεν οἴκοθεν τῇ πόλει. ἐπῄνεσεν αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν ταύτην ἡ βουλή, καὶ τὴν προθυμίαν ἠμείψατο στεφάνῳ χρυσῷ· ἕτοιμοι γὰρ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς χάριτας τῶν εὖ ποιούντων. Κτησιφῶν δὲ ἦν ὁ τὴν γνώμην εἰπὼν ὡς δεῖ στεφανῶσαι τὸν Δημοσθένην, ἐν μὲν καιρῷ τοῖς Διονυσίοις, ἐν δὲ τόπῳ τῷ τοῦ Διονύσου θεάτρῳ, ἐν δὲ θεαταῖς πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν, οὓς ἡ πανήγυρις συνήγαγε· καὶ τούτων ἐναντίον ἀνειπεῖν τὸν κήρυκα ὅτι στεφανοῖ Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα ἡ πόλις ἀρετῆς συμπάσης ἕνεκα καὶ εὐνοίας τῆς πρὸς ἑαυτήν. ἦν οὖν πανταχόθεν ἡ τιμὴ θαυμαστή· διὸ καὶ φθόνος αὐτῆς ἥψατο, καὶ τοῦ ψηφίσματος ἀπηνέχθη παρανόμων γραφή. Αἰσχίνης γὰρ ἐχθρὸς ὢν τοῦ Δημοσθένους ἀγῶνα παρανόμων ἐπήγγειλε Κτησιφῶντι, λέγων ἄρχοντα γεγονότα τὸν Δημοσθένην καὶ μὴ δόντα λόγον ὑπεύθυνον εἶναι, νόμον δὲ κελεύειν τοὺς ὑπευθύνους μὴ στεφανοῦν, καὶ πάλιν νόμον παρεχόμενος τὸν κελεύοντα, ἐὰν μέν τινα ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων στεφανοῖ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸν στέφανον ἀναγορεύεσθαι, ἐὰν δὲ ἡ βουλή, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀλλαχόθι 222 δὲ μὴ ἐξεῖναι. φησὶ δὲ καὶ τοὺς ἐπαίνους εἶναι τοὺς ἐπὶ τῷ Δημοσθένει ψευδεῖς· μὴ γὰρ πεπολιτεῦσθαι καλῶς τὸν ῥήτορα, ἀλλὰ καὶ δωροδόκον εἶναι καὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον τῇ πόλει. καὶ τάξει γε ταύτης τῆς κατηγορίας Αἰσχίνης κέχρηται, πρῶτον εἰπὼν περὶ τοῦ τῶν ὑπευθύνων νόμου καὶ δεύτερον περὶ τοῦ τῶν κηρυγμάτων καὶ τρίτον περὶ τῆς πολιτείας· ἠξίωσε δὲ καὶ τὸν Δημοσθένην τὴν αὐτὴν τάξιν ποιήσασθαι. ὁ δὲ ῥήτωρ καὶ ἀπὸ τῆς πολιτείας τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο καὶ πάλιν εἰς ταύτην τὸν λόγον κατέστρεψε, τεχνικῶς ποιῶν· δεῖ γὰρ ἄρχεσθαί τε ἀπὸ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ λήγειν εἰς ταῦτα· μέσα δὲ τέθεικε τὰ περὶ τῶν νόμων, καὶ τῷ μὲν περὶ τῶν ὑπευθύνων ἀντιτίθησι διανοίας, τῷ δὲ περὶ τῶν κηρυγμάτων νόμον ἕτερον ἤτοι νόμου μέρος, ὥς φησιν αὐτός, ἐν ᾧ συγκεχώρηται καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ κηρύττειν, ἐὰν ὁ δῆμος ἢ ἡ βουλὴ τοῦτο ψηφίσηται.

ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι πολεμοῦντες πρὸς Φίλιππον ἐν Χαιρωνείᾳ, πόλει τῆς Βοιωτίας, ἡττήθησαν. ἐπικρατήσας οὖν ὁ Μακεδὼν φρουρὰν μὲν εἰς τὰς Θήβας ἐνέβαλε, καὶ εἶχεν ὑπὸ χεῖρα

v. 1. παρέχεσθαι] περαίνεσθαι Fv. 2. ψιλὴν om Fv, quae addi solebant τοῦ ἔργου, omisi cum op. 4. ἐπετέλεσε Ωpv. 6. προθυμίαν FΩv: προμήθειαν ς. 12. ἑαυτήν p: αὐτήν ς. 28. ἰσχυρῶν op.

δουλεύουσαν. ἐλπίσαντες οὖν τὸ αὐτὸ παθεῖν Ἀθηναῖοι καὶ ὅσον οὐδέπω κατ᾽ αὐτῶν ἥξειν προσδοκῶντες τὸν τύραννον, ἐσκέψαντο τὰ πε- 223
πονηκότα μέρη τῷ χρόνῳ τοῦ τείχους ἐπανορθώσασθαι, καὶ δὴ ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς τειχοποιοὶ προεβλήθησαν. τοιόνδε καὶ ἡ Πανδιονὶς ἐξ ἑαυτῆς εἵλετο πρὸς τὴν χρείαν τὸν ῥήτορα. τῆς τοίνυν ἐργασίας ἐν χερσὶν οὔσης, προσδεηθεὶς ἔτι χρημάτων μετὰ τὰ δεδομένα ὑπὸ τῆς πόλεως ὁ ῥήτωρ ἐκ τῶν ἰδίων ἐδαπάνησε, καὶ οὐκ ἐλογίσατο αὐτὰ τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ ἐχαρίσατο. ταύτην ἀφορμὴν ὁ Κτησιφῶν, εἷς τῶν πολιτευομένων, δεξάμενος εἰσήνεγκε γνώμην ἐν τῇ βουλῇ περὶ αὐτοῦ τοιαύτην, „ἐπειδὴ διατελεῖ Δημοσθένης ὁ Δημοσθένους παρ᾽ ὅλον τὸν βίον εὔνοιαν εἰς τὴν πόλιν ἐπιδεικνύμενος, καὶ νῦν δὲ τειχοποιὸς ὢν καὶ προσδεηθεὶς χρημάτων οἴκοθεν παρέσχε καὶ ἐχαρίσατο, διὰ τοῦτο δεδόχθω τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στεφανοῦσθαι αὐτὸν χρυσέῳ στεφάνῳ, ἐν τῷ θεάτρῳ, τραγῳδιῶν ἀγομένων καινῶν," ἴσως ὅτε πλήθη συντρέχει ἐπιθυμοῦντα καινὰ δράματα βλέπειν. εἰσαγομένου τοίνυν καὶ εἰς τὸν δῆμον τοῦ προβουλεύματος, ἐφίσταται τοῦ Κτησιφῶντος κατήγορος Αἰσχίνης, ἐκ τῆς πολιτείας ὑπάρχων ἐχθρός, παράνομον εἶναι φάσκων πρὸς τρεῖς νόμους τὸ ψήφισμα, ἕνα μὲν τὸν κελεύοντα τὸν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦσθαι, πρὶν ἂν δῷ τὰς εὐθύνας· οὔπω δὲ ταύτας, φησίν, ὁ Δημοσθένης ἐδεδώκει καὶ τὰ θεωρικὰ διοικῶν καὶ τειχοποιῶν, καὶ ἔδει ἀναμεῖναι καὶ ἐπισχεῖν τὸ γέρας, ἕως ἂν ὀφθῇ καθαρὸς ἐξετασθείς. δεύτερον δὲ ἀναγινώσκει νόμον τὸν κελεύοντα ἐν Πνυκὶ στεφανοῦσθαι, οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διαβάλλων τοὺς πολίτας τοὺς δεξαμένους ἐν τῷ θεάτρῳ ἀναγορευθῆναι 224
τοῦ Δημοσθένους τὸν στέφανον. ὁ δὲ τρίτος νόμος εἰς τὴν ὅλην ὁρᾷ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας ἐξέτασιν· κελεύει γὰρ μηδέποτε ψευδῆ γράμματα εἰς τὸ Μητρῷον εἰσάγειν, ἔνθα ἐστὶν ὅλα τὰ δημόσια γράμματα. ἐψεύσατο δέ, φησίν, εὔνοιαν καὶ σπουδὴν μαρτυρήσας τῷ Δημοσθένει· κακόνους γὰρ μᾶλλον καὶ πολέμιος εὑρίσκεται τῇ πατρίδι. τούτου τοῦ νόμου χρησίμου τυγχάνοντος, τοῦ τρίτου, ἀντιλαβόμενος ὥς περ τινὸς ἀγκύρας ὁ ῥήτωρ κατεπάλαισε τὸν ἀντίδικον, μεθόδῳ δεινοτάτῃ καὶ σοφωτάτῃ τῇ περὶ τοῦ κατηγόρου χρησάμενος· ἐκεῖθεν γὰρ ἔσχε λαβὴν ἑλεῖν καὶ καταγωνίσασθαι τὸν πολέμιον. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους δύο νόμους, τόν τε τῶν ὑπευθύνων καὶ τὸν τοῦ κηρύγματος, εἰς τὸ μέσον τοῦ λόγου ἀπέῤῥιψε, στρατηγικῶς κακοὺς δ᾽ εἰς μέσον ἐλάσας, τῷ δὲ ἰσχυροτάτῳ εἰς τὰ ἄκρα προσκέχρηται, τὸ σαθρὸν τῶν ἄλλων ἐξ ἑκατέρου ῥωννύς. ἔοικε δὲ καὶ διοικεῖν πρὸς τὸ συμφέρον τὸν λόγον, καὶ οὐ σφόδρα ἀναιδῶς τὴν τέχνην ἐπιδεικνύμενος. δοκῶν γὰρ ἐν πρώτοις ὑπερβαίνειν τὸ νόμιμον, ἑτέρῳ τρόπῳ τῷ νομίμῳ προσκέχρηται· καὶ γὰρ νό-

*μου ἀνέγνω Αἰσχίνης τὸν περὶ τῶν στεφάνων ψευδῆ, πρὸς ὃν ὁ ῥήτωρ ἀποκρινόμενος εὗρε καιρὸν εἰς μέσον ἀγαγεῖν τὰ ἑαυτοῦ πολιτεύματα, ὡς νομίμως μαχόμενος. καὶ ἡ μὲν διοίκησις τοῦ λόγου τοιαύτη, κεφάλαιον δὲ ἰσχυρὸν τῷ μὲν Αἰσχίνῃ τὸ νόμιμον, τῷ δὲ ῥήτορι τὸ δίκαιον, κοινὸν δὲ ἀπὸ τοῦ ἴσου τὸ συμφέρον, οὐκ ἔχον φανερὰν τὴν ἐξέτασιν. ἡ στάσις ἔγγραφος πραγματική· περὶ ῥητοῦ γὰρ τὸ ψήφισμα.* 225

*Τῆς δὲ γραφῆς ἔτι Φιλίππου ζῶντος ἀποτεθείσης, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου διαδεξαμένου τὴν ἀρχὴν ὁ λόγος ἐστὶ καὶ ἡ κρίσις. ὡς γὰρ ἀπέθανε Φίλιππος καὶ τὴν φρουρὰν οἱ Θηβαῖοι πεθαρσηκότες ἐξέβαλον, ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ὡς καταφρονηθεὶς τὰς Θήβας κατέσκαψεν, εἶτα μεταγνοὺς ἐπὶ τῷ πεπραγμένῳ ἐξεχώρησε τῆς Ἑλλάδος αἰσχυνόμενος καὶ κατὰ τῶν βαρβάρων ἐστράτευσεν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καιρὸν ἔχειν ἐνόμισαν κρίσει παραδοῦναι τοὺς προδότας τοὺς τὴν Ἑλλάδα ἀδικήσαντας, καὶ οὕτω συνεκροτήθη τὸ δικαστήριον.*

Πρῶτον μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς θεοῖς εὔχομαι
πᾶσι καὶ πάσαις, ὅσην εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε
πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν 226
εἰς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα, ἔπειθ' ὅ πέρ ἐστι μάλισθ' ὑπὲρ
ὑμῶν καὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας τε καὶ δόξης, τοῦτο
παραστῆσαι τοὺς θεοὺς ὑμῖν, μὴ τὸν ἀντίδικον σύμβουλον ποιήσασθαι περὶ τοῦ πῶς ἀκούειν ὑμᾶς ἐμοῦ δεῖ
2 (σχέτλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε) ἀλλὰ τοὺς νόμους καὶ
τὸν ὅρκον, ἐν ᾧ πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις δικαίοις καὶ τοῦτο γέγραπται, τὸ ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροάσασθαι. τοῦτο δ' ἐστὶν οὐ μόνον τὸ μὴ προκατεγνωκέναι μηδέν, οὐδὲ τὸ τὴν εὔνοιαν ἴσην ἀμφοτέροις ἀποδοῦναι, ἀλλὰ καὶ τὸ τῇ τάξει καὶ τῇ ἀπολογίᾳ, ὡς βεβούληται καὶ προῄρηται τῶν ἀγωνιζομένων ἕκαστος, οὕτως ἐᾶσαι χρήσασθαι.
3 Πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἐλαττοῦμαι κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα Αἰσχίνου, δύο δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ μεγάλα, ἓν μὲν ὅτι οὐ περὶ τῶν ἴσων ἀγωνίζομαι· οὐ γάρ ἐστιν ἴσον νῦν ἐμοὶ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας διαμαρτεῖν καὶ τούτῳ μὴ

§ 2, 1. ἂν om *u*. 3. ἀκροάσασθαι Σ: ἀκροᾶσθαι ς. 5. ἀμφοτέροις om pr Σ. 6. τῇ] τὸ τῇ Υ. 7. χρῆσθαι *prs*. 3, 2. ὦ om *pr*, ἄνδρες om *ks*. 4. μὴ ἑλεῖν] μηελεῖν (λ ex alia littera effecto) Σ.

ἑλεῖν τὴν γραφήν, ἀλλ' ἐμοὶ μέν, οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς
εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου, οὗτος δ' ἐκ περιουσίας
μου κατηγορεῖ. ἕτερον δ', ὃ φύσει πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπάρ-
χει, τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ τῶν κατηγοριῶν ἀκούειν ἡδέως,
4 τοῖς ἐπαινοῦσι δ' αὑτοὺς ἄχθεσθαι· τούτων τοίνυν ὃ μέν
ἐστι πρὸς ἡδονήν, τούτῳ δέδοται, ὃ δὲ πᾶσιν ὡς ἔπος εἰπεῖν
ἐνοχλεῖ, λοιπὸν ἐμοί. κἂν μὲν εὐλαβούμενος τοῦτο μὴ λέγω
τὰ πεπραγμένα ἐμαυτῷ, οὐκ ἔχειν ἀπολύσασθαι τὰ κατη-
γορημένα δόξω οὐδ' ἐφ' οἷς ἀξιῶ τιμᾶσθαι δεικνύναι· ἂν
δ' ἐφ' ἃ καὶ πεποίηκα καὶ πεπολίτευμαι βαδίζω, πολλάκις
λέγειν ἀναγκασθήσομαι περὶ ἐμαυτοῦ. πειράσομαι μὲν 227
οὖν ὡς μετριώτατα τοῦτο ποιεῖν· ὅ τι δ' ἂν τὸ πρᾶγμα
αὐτὸ ἀναγκάζῃ, τούτου τὴν αἰτίαν οὗτός ἐστι δίκαιος ἔχειν
ὁ τοιοῦτον ἀγῶνα ἐνστησάμενος.

5 Οἶμαι δ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, πάντας ἂν ὁμο-
λογῆσαι κοινὸν εἶναι τουτονὶ τὸν ἀγῶνα ἐμοὶ καὶ Κτη-
σιφῶντι καὶ οὐδὲν ἐλάττονος ἄξιον σπουδῆς ἐμοί· πάν-
των μὲν γὰρ ἀποστερεῖσθαι λυπηρόν ἐστι καὶ χαλεπόν,
ἄλλως τε κἂν ὑπ' ἐχθροῦ τῳ τοῦτο συμβαίνῃ, μάλιστα
δὲ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας καὶ φιλανθρωπίας, ὅσῳ περ
6 καὶ τὸ τυχεῖν τούτων μέγιστόν ἐστιν. περὶ τούτων δ' ὄντος
τουτουὶ τοῦ ἀγῶνος, ἀξιῶ καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν
ἀκοῦσαί μου περὶ τῶν κατηγορημένων ἀπολογουμένου δι-
καίως, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσιν, οὓς ὁ τιθεὶς ἐξ ἀρχῆς
Σόλων, εὔνους ὢν ὑμῖν καὶ δημοτικός, οὐ μόνον τῷ γράψαι
κυρίους ᾤετο δεῖν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς δικάζοντας ὑμᾶς
7 ὀμωμοκέναι, οὐκ ἀπιστῶν ὑμῖν, ὥς γ' ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ'
ὁρῶν ὅτι τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολάς, αἷς ἐκ τοῦ πρότερος

v. 1. ἐμοὶ] ἐγὼ γρ Υ. δὲ om pr Σ. 2. οὐδὲν εἰπεῖν ks. 4. τῶν post καὶ om Ωuv. ἀκούειν om pr Σ. 4, 1. δ' ἐπαινοῦσι δ' Ωu. 3. μὲν] γὰρ r. 4. κατηγορούμενα Ω. 5. δεικνύναι τιμᾶσθαι p. ἐὰν Σko. 6. δ' om Φ. 5, 1. ἄνδρες om kos. δικασταὶ] ἀθηναῖοι ΣΩkos, om pr. πάντας post ὑμᾶς ponit Σ. 2. τὸν ἀγῶνα τουτονὶ o. ἐμοὶ pr Σ: ἐμοί τε ς 3. ἁπάντων o. 4. μὲν om ks. ἀπορεῖσθαι Σ. 5. συμβαίη kq. 6. εὐνοίας τε καὶ Tkorstv. 6, 2. τοῦ om q. 3. κατηγορουμένων Ωu. 6. ὑμᾶς om FΣ. 7, 1. γ' ἐμοὶ FΣΥΦΩkorstuv: γε μοι ς.

λέγειν ὁ διώκων ἰσχύει, οὐκ ἔνι τῷ φεύγοντι παρελθεῖν, εἰ μὴ
τῶν δικαζόντων ἕκαστος ὑμῶν τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν
διαφυλάττων καὶ τὰ τοῦ λέγοντος ὕστερον δίκαια εὐνοϊκῶς
προσδέξεται, καὶ παρασχὼν ἑαυτὸν ἴσον καὶ κοινὸν ἀμφοτέ-
ροις ἀκροατὴν οὕτω τὴν διάγνωσιν ποιήσεται περὶ ἁπάντων.

8 Μέλλων δὲ τοῦ τε ἰδίου βίου παντός, ὡς ἔοικε, λόγον
διδόναι τήμερον καὶ τῶν κοινῇ πεπολιτευμένων, βούλο-
μαι, καθάπερ ἐν ἀρχῇ, πάλιν τοὺς θεοὺς παρακαλέσαι,
καὶ ἐναντίον ὑμῶν εὔχομαι πρῶτον μέν, ὅσην εὔνοιαν
ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην 228
ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα, ἔπειθ' ὅ
τι μέλλει συνοίσειν καὶ πρὸς εὐδοξίαν κοινῇ καὶ πρὸς εὐ-
σέβειαν ἑκάστῳ, τοῦτο παραστῆσαι τοὺς θεοὺς πᾶσιν ὑμῖν
περὶ ταυτησὶ τῆς γραφῆς γνῶναι.

9 Εἰ μὲν οὖν περὶ ὧν ἐδίωκε μόνον κατηγόρησεν Αἰσχί-
νης, κἀγὼ περὶ αὐτοῦ τοῦ προβουλεύματος εὐθὺς ἂν ἀπελο-
γούμην· ἐπειδὴ δ' οὐκ ἐλάττω λόγον τἆλλα διεξιὼν ἀνήλωκε
καὶ τὰ πλεῖστα κατεψεύσατό μου, ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω
καὶ δίκαιον ἅμα βραχέα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τούτων εἰ-
πεῖν πρῶτον, ἵνα μηδεὶς ὑμῶν τοῖς ἔξωθεν λόγοις ἠγμέ-
νος ἀλλοτριώτερον τῶν ὑπὲρ τῆς γραφῆς δικαίων ἀκούῃ μου.

10 Περὶ μὲν δὴ τῶν ἰδίων ὅσα λοιδορούμενος βεβλασφή-
μηκε περὶ ἐμοῦ, θεάσασθε ὡς ἁπλᾶ καὶ δίκαια λέγω. εἰ
μὲν ἴστε με τοιοῦτον οἷον οὗτος ᾐτιᾶτο (οὐ γὰρ ἄλλοθί που
βεβίωκα ἢ παρ' ὑμῖν), μηδὲ φωνὴν ἀνάσχησθε, μηδ' εἰ
πάντα τὰ κοινὰ ὑπέρευ πεπολίτευμαι, ἀλλ' ἀναστάντες κα-
ταψηφίσασθε ἤδη· εἰ δὲ πολλῷ βελτίω τούτου καὶ ἐκ βελτιό-
νων, καὶ μηδενὸς τῶν μετρίων, ἵνα μηδὲν ἐπαχθὲς λέγω,

v. 3. φυλάττων Σ. ὑστέρου Υkopqrs. 5. ἁπάντων Σks: ceteri πάντων. 8, 1. βίου om ks et pr Ω. 2. βούλομαι καθάπερ ἐν ἀρχῇ om Σks. 5. ἐγὼ om Υpr. τε om Σ. 6. παρ' ὑμῶν in mg Σ. 8. τοὺς θεοὺς om Σ. 9, 2. κἀγὼ δὲ π. k. 3. ἀνήλωκεν ΣΥΦkopqrs, ἀνη$^{α}$λωκεν F: ceteri ἀνάλωκεν. 4. διεψεύσατό q. 5. ἄνδρες om p. εἰπεῖν πρῶτον Σ: πρῶτον εἰπεῖν ς. 6. ἔξω Υop. 7. ἀλλοτριώτερος opr. 10, 1. δὴ om Φ. 3. οὗτος] αὐτὸς Ωu. 5. τὰ om u et pr Ω.

χείρονα καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς ὑπειλήφατε καὶ γιγνώσκετε,
τούτῳ μὲν μηδ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων πιστεύετε (δῆλον γὰρ ὡς
ὁμοίως ἅπαντ' ἐπλάττετο), ἐμοὶ δ', ἣν παρὰ πάντα τὸν
χρόνον εὔνοιαν ἐνδέδειχθε ἐπὶ πολλῶν ἀγώνων τῶν πρό-
11 τερον γεγενημένων, καὶ νυνὶ παράσχεσθε. κακοήθης δ' ὤν,
Αἰσχίνη, τοῦτο παντελῶς εὔηθες ᾠήθης, τοὺς περὶ τῶν πε-
πραγμένων καὶ πεπολιτευμένων λόγους ἀφέντα με πρὸς τὰς
λοιδορίας τὰς παρὰ σοῦ τρέψεσθαι. οὐ δὴ ποιήσω "τοῦτο· 229
οὐχ οὕτω τετύφωμαι· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν πεπολιτευμένων ἃ
κατεψεύδου καὶ διέβαλλες, αὐτίκα ἐξετάσω, τῆς δὲ πομ-
πείας ταύτης τῆς ἀνέδην γεγενημένης ὕστερον, ἂν βου-
λομένοις ἀκούειν ᾖ τουτοισί, μνησθήσομαι.

12 Τὰ μὲν οὖν κατηγορημένα πολλὰ καὶ δεινά, καὶ περὶ
ὧν ἐνίων μεγάλας καὶ τὰς ἐσχάτας οἱ νόμοι τάττουσι
τιμωρίας· τοῦ δὲ παρόντος ἀγῶνος ἡ προαίρεσις αὕτη
ἐχθροῦ μὲν ἐπήρειαν ἔχει καὶ ὕβριν καὶ λοιδορίαν καὶ
προπηλακισμὸν ὁμοῦ καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, τῶν μέν-
τοι κατηγοριῶν καὶ τῶν αἰτιῶν τῶν εἰρημένων, εἴπερ
ἦσαν ἀληθεῖς, οὐκ ἔνι τῇ πόλει δίκην ἀξίαν λαβεῖν οὐδ'
13 ἐγγύς. οὐ γὰρ ἀφαιρεῖσθαι δεῖ τὸ προσελθεῖν τῷ δήμῳ
καὶ λόγου τυχεῖν, οὐδ' ἐν ἐπηρείας τάξει καὶ φθόνου τοῦτο
ποιεῖν· οὔτε μὰ τοὺς θεοὺς ὀρθῶς ἔχον οὔτε πολιτικὸν
οὔτε δίκαιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀλλ' ἐφ' οἷς ἀδι-
κοῦντά με ἑώρα τὴν πόλιν, οὖσί γε τηλικούτοις ἡλίκα
νῦν ἐτραγῴδει καὶ διεξῄει, ταῖς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίαις
παρ' αὐτὰ τἀδικήματα χρῆσθαι, εἰ μὲν εἰσαγγελίας ἄξια

v. 2. μὲν δὴ μ. Υst. 11, 1. γεγενημένων om Σks. 2. εὐή-θης q. 4. τρέψασθαι oq, τρέψασθαι k et pr r, τρέπεσθαι u. 6. διέβαλες Υpt. αὐτίκα om FΣΥΦ, post ἐξετάσω ponunt opr, in mg q. 7. ἀνέδην ru et corr Ωv cum Anecd. p. 400, 2: ἀναιδὴν ς. ante γεγενημένης cum Σks et Anecd. omisi οὑτωσί. 8. ἀκούειν om FΥΦopr, ante μνησθήσομαι ponunt Ωtuv. ᾖ] ἐστὶ k. τουτοισὶ FΣΥΦopqr: τούτοις ς. 12, 1. καὶ δεινὰ om Σks. 2. τάττουσι] διδόασι Σ et γρ Φ. 3. αὕτη ΣΦoprt: αὐτὴ ς. 4. ἐπήρειαν] προαίρεσιν Σ. 5. ὁμοῦ] ἐμοῦ s. 7. ἔνι] ἔχει Σ, ἔπι Υks, ἔστι γρ s. 13, 4. ἄνδρες om op. 5. τηλικούτοις] τοιούτοις k. 7. χρήσασθαι opr.

πράττοντά με ἑώρα, εἰσαγγέλλοντα καὶ τοῦτον τὸν τρό-
πον εἰς κρίσιν καθιστάντα παρ' ὑμῖν, εἰ δὲ γράφοντα
παράνομα, παρανόμων γραφόμενον· οὐ γὰρ δήπε Κτη-
σιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμέ, ἐμὲ δέ, εἴπερ ἐξε-
14 λέγξειν ἐνόμιζεν, αὐτὸν οὐκ ἂν ἐγράψατο. καὶ μὴν εἴ
τι τῶν ἄλλων ὧν νυνὶ διέβαλλε καὶ διεξῄει ἢ καὶ ἄλλ'
ὁτιοῦν ἀδικοῦντά με ὑμᾶς ἑώρα, εἰσὶ νόμοι περὶ πάντων
καὶ τιμωρίαι καὶ ἀγῶνες καὶ κρίσεις πικρὰ καὶ μεγάλα
ἔχουσαι τἀπιτίμια, καὶ τούτοις ἐξῆν ἅπασι χρῆσθαι κατ'
ἐμοῦ, καὶ ὁπηνίκα ἐφαίνετο ταῦτα πεποιηκὼς καὶ τοῦ- 230
τον τὸν τρόπον κεχρημένος τοῖς πρὸς ἐμέ, ὡμολογεῖτο
15 ἂν ἡ κατηγορία τοῖς ἔργοις αὐτοῦ. νῦν δ' ἐκστὰς τῆς
ὀρθῆς καὶ δικαίας ὁδοῦ καὶ φυγὼν τοὺς παρ' αὐτὰ τὰ
πράγματα ἐλέγχους, τοσούτοις ὕστερον χρόνοις αἰτίας
καὶ σκώμματα καὶ λοιδορίας συμφορήσας ὑποκρίνεται.
εἶτα κατηγορεῖ μὲν ἐμοῦ, κρίνει δὲ τουτονί, καὶ τοῦ μὲν
ἀγῶνος ὅλου τὴν πρὸς ἐμὲ ἔχθραν προΐσταται, οὐδαμῶ
δ' ἐπὶ ταύτην ἀπηντηκὼς ἐμοὶ τὴν ἑτέρου ζητῶν ἐπιτι-
16 μίαν ἀφελέσθαι φαίνεται. καίτοι πρὸς ἅπασιν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τοῖς ἄλλοις δικαίοις οἷς ἂν εἰπεῖν τις ὑπὲρ
Κτησιφῶντος ἔχοι, καὶ τοῦτ' ἔμοιγε δοκεῖ καὶ μάλ' εἰ-
κότως ἂν λέγειν, ὅτι τῆς ἡμετέρας ἔχθρας ἡμᾶς ἐφ' ἡμῶν
αὐτῶν δίκαιον ἦν τὸν ἐξετασμὸν ποιεῖσθαι, οὐ τὸ μὲν
πρὸς ἀλλήλους ἀγωνίζεσθαι παραλείπειν, ἑτέρῳ δ' ὅτῳ
κακόν τι δώσομεν ζητεῖν· ὑπερβολὴ γὰρ ἀδικίας τῦτό γε.
17 Πάντα μὲν τοίνυν τὰ κατηγορημένα ὁμοίως ἐκ τού-

v. 1. με post εἰσαγγέλλοντα ponit o. 4. μὲν om k. ἐξελέγξειν k, ἐξελέγχειν (ξ superscr.) Σs: ἐξελέγχειν ς. 14, 2. ὧν om t. διέβαλε pr. 3. ὑμᾶς om pr Ω. 4. καὶ τιμωρίαι post κρίσεις ponunt ks. πικρὰ (μ superscr.) Ω: πικρὰ — ἐπιτίμια in mg re Σ. 5. ἔχουσαι] ἔχοντες t et γρ Φ et mg Σ. τἀπιτίμια Ωu: τὰ ἐπιτίμια ς. ἐξῆν αὐτῷ πᾶσι ks. κατ' ἐμοῦ om FΣΥΦΩtuv. 7. πρὸς με Σ. 15, 1. αὐτοῦ] αὐτοῖς q. 2. τὰ om u et pr Ω. 4. καὶ ante σκ. om u. 6. ἐμὲ] ἐμέ πως st. 16, 1. ἄνδρες om op. 2. τοῖς ἄλλοις ante ὦ ponunt ks. δικαίοις in γρ Σ, post ἔχοι k. τις εἰπεῖν ks. 3. τοῦτ'] τοῦτό γε ks. μάλ'] μάλιστα Φ. 6. παραλιπεῖν Φοr. 17, 1. τοίνυν] οὖν q.

των ἄν τις ἴδοι οὔτε δικαίως οὔτ' ἐπ' ἀληθείας οὐδεμιᾶς εἰρημένα· βούλομαι δὲ καὶ καθ' ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐξετάσαι, καὶ μάλισθ' ὅσα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς πρεσβείας κατεψεύσατό μου, τὰ πεπραγμένα ἑαυτῷ μετὰ Φιλοκράτους ἀνατιθεὶς ἐμοί. ἔςι δ' ἀναγκαῖον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ προσῆκον ἴσως, ὡς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους εἶχε τὰ πράγματα ἀναμνῆσαι ὑμᾶς, ἵνα πρὸς τὸν ὑπάρχοντα καιρὸν ἕκαστα θεωρῆτε.

18 Τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου, οὐ δι' ἐμέ (οὐ γὰρ δὴ ἔγωγε ἐπολιτευόμην πω τότε), πρῶτον μὲν ὑμεῖς οὕτω διέκεισθε ὥστε Φωκέας μὲν βούλεσθαι σωθῆναι, 231 καίπερ οὐ δίκαια ποιοῦντας ὁρῶντες, Θηβαίοις δ' ὁτιοῦν ἂν ἐφησθῆναι παθοῦσιν, οὐκ ἀλόγως οὐδ' ἀδίκως αὐτοῖς ὀργιζόμενοι· οἷς γὰρ εὐτυχήκεσαν ἐν Λεύκτροις, οὐ μετρίως ἐκέχρηντο· ἔπειθ' ἡ Πελοπόννησος ἅπασα διειστήκει, καὶ οὔθ' οἱ μισοῦντες Λακεδαιμονίους οὕτως ἴσχυον ὥστε ἀνελεῖν αὐτούς, οὔθ' οἱ πρότερον δι' ἐκείνων ἄρχοντες κύριοι τῶν πόλεων ἦσαν, ἀλλά τις ἦν ἄκριτος καὶ παρὰ τούτοις καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἔρις καὶ

19 ταραχή. ταῦτα δ' ὁρῶν ὁ Φίλιππος (οὐ γὰρ ἦν ἀφανῆ) τοῖς παρ' ἑκάστοις προδόταις χρήματα ἀναλίσκων πάντας συνέκρουε καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐτάραττεν· εἶτ' ἐν οἷς ἡμάρτανον οἱ ἄλλοι καὶ κακῶς ἐφρόνουν, αὐτὸς παρεσκευάζετο καὶ κατὰ πάντων ἐφύετο. ὡς δὲ ταλαιπωρούμενοι τῷ μήκει τοῦ πολέμου οἱ τότε μὲν βαρεῖς νῦν δ' ἀτυχεῖς Θηβαῖοι φανεροὶ πᾶσιν ἦσαν ἀναγκασθησόμενοι καταφεύγειν ἐφ' ὑμᾶς, ὁ Φίλιππος, ἵνα μὴ τοῦτο γένοιτο μηδὲ συνέλθοιεν αἱ πόλεις, ὑμῖν μὲν εἰρήνην ἐκείνοις

v. 1. δικαίου q. 2. ἓν om k. 3. ὅσα γε ὑπ. Ωu. 5. ὦ om Φ. 7. ἡμᾶς Ω, om Σ. 18, 1. πολέμου συστάντος ks.
2. δὴ om ks. πω om p. τότε] ποτε FΦo et pr u et γρ Σ.
3. βούλεσθαι] ἐβούλεσθε Υ. 6. εὐτυχήκασιν q. 9. ἐκεῖνον uv.
10. τῆς πόλεως r et γρ o. 11. παρὰ ante τοῖς om FΥΦΩopruv, supra versum ponit t. ἅπασιν Ἕλλησιν ἔρ. Ωkpgrs et γρ FΦ.
19, 3. ἑαυτοὺς] ἀλλήλους ks. 4. οἱ om Σ. 6. νυνὶ Ωks.
8. ὁ om Σ, ὁ Φίλιππος om Υ. γένηται kos. 9. μηδὲ] μὴ Ω.

20 δὲ βοήθειαν ἐπηγγείλατο. τί οὖν συνηγωνίσατο αὐτῷ
πρὸς τὸ λαβεῖν ὀλίγου δεῖν ὑμᾶς ἑκόντας ἐξαπατωμένους;
ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, εἴτε χρὴ κακίαν εἴτ᾽ ἄγνοιαν εἴτε
καὶ ἀμφότερα ταῦτ᾽ εἰπεῖν, οἳ πόλεμον συνεχῆ καὶ μα-
κρὸν πολεμούντων ὑμῶν, καὶ τοῦτον ὑπὲρ τῶν πᾶσι
συμφερόντων, ὡς ἔργῳ φανερὸν γέγονεν, οὔτε χρήμασιν
οὔτε σώμασιν οὔτ᾽ ἄλλῳ οὐδενὶ τῶν ἁπάντων συνελάμ-
βανον ὑμῖν· οἷς καὶ δικαίως καὶ προσηκόντως ὀργιζόμε-
νοι ἑτοίμως ὑπηκούσατε τῷ Φιλίππῳ. ἡ μὲν οὖν τότε
συγχωρηθεῖσα εἰρήνη διὰ ταῦτ᾽, οὐ δι᾽ ἐμέ, ὡς οὗτος 232
διέβαλλεν, ἐπράχθη· τὰ δὲ τούτων ἀδικήματα καὶ δωρο-
δοκήματα ἐν αὐτῇ τῶν νυνὶ παρόντων πραγμάτων, ἄν
21 τις ἐξετάζῃ δικαίως, αἴτια εὑρήσει. καὶ ταυτὶ πάνθ᾽
ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀκριβολογοῦμαι καὶ διεξέρχομαι. εἰ
γάρ εἶναί τι δοκοίη τὰ μάλιστα ἐν τούτοις ἀδίκημα, οὐ-
δέν ἐστι δήπου πρὸς ἐμέ, ἀλλ᾽ ὁ μὲν πρῶτος εἰπὼν καὶ
μνησθεὶς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης Ἀριστόδημος ἦν ὁ ὑποκριτής,
ὁ δ᾽ ἐκδεξάμενος καὶ γράψας καὶ ἑαυτὸν μετὰ τούτου
μισθώσας ἐπὶ ταῦτα Φιλοκράτης ὁ Ἁγνούσιος, ὁ σὸς Αἰ-
σχίνη κοινωνός, οὐχ ὁ ἐμός, οὐδ᾽ ἂν σὺ διαρραγῇς ψευ-
δόμενος, οἱ δὲ συνειπόντες ὅτου δήποτε ἕνεκα (ἐῶ γὰρ
τοῦτό γ᾽ ἐν τῷ παρόντι) Εὔβουλος καὶ Κηφισοφῶν· ἐγὼ
22 δ᾽ οὐδὲν οὐδαμοῦ. ἀλλ᾽ ὅμως, τούτων τοιούτων ὄντων
καὶ ἐπ᾽ αὐτῆς τῆς ἀληθείας οὕτω δεικνυμένων, εἰς τοῦθ᾽
ἧκεν ἀναιδείας, ὥστ᾽ ἐτόλμα λέγειν ὡς ἄρα ἐγὼ πρὸς τῷ
τῆς εἰρήνης αἴτιος γεγενῆσθαι καὶ κεκωλυκὼς εἴην τὴν

20, 1. ἐπηγγέλλετο k. 2. ἑκόντας ὑμᾶς ks. 4. καὶ ante ἀμφότερα om o. 5. τῶν πᾶσι Σ: ceteri τῶν κοινῇ πᾶσι. 7. οὔτ᾽] οὐδὲ ΥΦ, οὐδὲ (τ) υ. ἁπάντων Σ: πάντων ς. συνελαμβάνοντο γρ ΣΦ. 8. καὶ post οἷς om Ω. 9. τῷ om ks. 10. εἰρήνη τῷ φιλίππῳ διὰ r. 11. διέβαλεν oqtv. καὶ δωροδοκήματα om pr Ω. 12. νῦν k. εἴ τις ἐξετάζοι k. 21, 1. ταῦτα kprs. 3. τι — ἀδίκημα Σ: ceteri τινα — ἀδικήματα. 4. ἐστι τούτων δ. ks. 5. ὑπὲρ] περὶ FYkprs. 8. οὐχ ὁ Σ: οὐκ ς. ἐὰν Φ. διαρραγείης Ωkprsu. 22, 3. ὥστε τολμᾷ FΦΩptuv et corr r. τῷ] τὸ Ω. 4. post γεγενῆσθαι omisi ἔτι cum FΣΦks. καὶ om pr.

πόλιν μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων αὐτὴν ποιή-
σασθαι. εἶτ' ὦ — τί ἂν εἰπών σέ τις ὀρθῶς προσείποι;
ἔστιν ὅπου σὺ παρών, τηλικαύτην πρᾶξιν καὶ συμμα-
χίαν, ἡλίκην νῦν διεξῄεις, ὁρῶν ἀφαιρούμενόν με τῆς
πόλεως ἠγανάκτησας ἢ παρελθὼν ταῦτα ἃ νῦν κατηγο-
23 ρεῖς ἐδίδαξας καὶ διεξῆλθες; καὶ μὴν εἰ τὸ κωλῦσαι τὴν
τῶν Ἑλλήνων κοινωνίαν ἐπεπράκειν ἐγὼ Φιλίππῳ, σοὶ
τὸ μὴ σιγῆσαι λοιπὸν ἦν, ἀλλὰ βοᾶν καὶ διαμαρτύρεσθαι
καὶ δηλοῦν τουτοισί. οὐ τοίνυν ἐποίησας οὐδαμοῦ τοῦτο,
οὐδ' ἤκουσέ σου ταύτην τὴν φωνὴν οὐδείς, εἰκότως· οὔτε 233
γὰρ ἦν πρεσβεία πρὸς οὐδένας ἀπεσταλμένη τότε τῶν
Ἑλλήνων, ἀλλὰ πάλαι πάντες ἦσαν ἐξεληλεγμένοι, οὔθ'
24 οὗτος ὑγιὲς περὶ τούτων εἴρηκεν οὐδέν. χωρὶς δὲ τούτων
καὶ διαβάλλει τὴν πόλιν τὰ μέγιστα ἐν οἷς ψεύδεται· εἰ
γὰρ ὑμεῖς ἅμα τοὺς μὲν Ἕλληνας εἰς πόλεμον παρε-
καλεῖτε, αὐτοὶ δὲ πρὸς Φίλιππον περὶ εἰρήνης πρέσβεις
ἐπέμπετε, Εὐρυβάτου πρᾶγμα, οὐ πόλεως ἔργον οὐδὲ
χρηστῶν ἀνθρώπων διεπράττεσθε. ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα,
οὐκ ἔστιν· τί γὰρ καὶ βουλόμενοι μετεπέμπεσθ' ἂν αὐ-
τοὺς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ; ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρ-
χεν ἅπασιν. ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον; ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰ-
ρήνης ἐβουλεύεσθε. Οὔκουν οὔτε τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης
ἡγεμὼν οὐδ' αἴτιος ὢν ἐγὼ φαίνομαι, οὔτε τῶν ἄλλων
ὧν κατεψεύσατό μου οὐδὲν ἀληθὲς ὂν δείκνυται.

25 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐποιήσατο τὴν εἰρήνην ἡ πόλις, ἐν-
ταῦθα πάλιν σκέψασθε τί ἡμῶν ἑκάτερος προείλετο πράτ-
τειν· καὶ γὰρ ἐκ τούτων εἴσεσθε τίς ἦν ὁ Φιλίππῳ πάντα
συναγωνιζόμενος, καὶ τίς ὁ πράττων ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τὸ
τῇ πόλει συμφέρον ζητῶν. ἐγὼ μὲν τοίνυν ἔγραψα βου-

v. 1. αὐτὴν] ταύτην Σ. 4. νυνὶ Σ. διεξῄεις] ἐτραγῴδεις καὶ διεξῄεις FΦΩkprstuv, διετραγῴδεις καὶ διεξῄεις Υ. 5. νυνὶ Σ.
23, 1. καὶ δ.] ἢ δ. FΥΦΩprtuv. 2. ἔγωγε kprs. 4. τουτοισὶν pr. 5. εἰκότως om FΣΥΦΩuv. 6. οὐδένα FΣΥΦprt. 7. πάλαι] τότε F, om k. 24, 2. καὶ om p. 3. μὲν ἄλλους Ἑλλ. FΥΦΩprtuv. 4. περὶ τῆς εἰρήνης Σ. 10. οὔκουν ΣΥp: οὐκοῦν ς. 12. ὧν] οὐδὲν ὧν pv et pr Ω. μου om Υ. 25, 3. εἴσεσθε] ὄψεσθε ks. πάντα] τε τὴν εἰρήνην Σ.

λεύων ἀποπλεῖν τὴν ταχίστην τοὺς πρέσβεις ἐπὶ τοὺς
τόπους, ἐν οἷς ἂν ὄντα Φίλιππον πυνθάνωνται, καὶ τοὺς
ὅρκους ἀπολαμβάνειν· οὗτοι δὲ οὐδὲ γράψαντος ἐμοῦ ταῦτα
26 ποιεῖν ἠθέλησαν. τί δὲ τοῦτ' ἠδύνατο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι;
ἐγὼ διδάξω. Φιλίππῳ μὲν ἦν συμφέρον ὡς πλεῖστον τὸν
μεταξὺ χρόνον γενέσθαι τῶν ὅρκων, ὑμῖν δ' ὡς ἐλάχι-
στον. διὰ τί; ὅτι ὑμεῖς μὲν οὐκ ἀφ' ἧς ὠμόσατε μόνον 234
ἡμέρας, ἀλλ' ἀφ' ἧς ἠλπίσατε τὴν εἰρήνην ἔσεσθαι, πά-
σας ἐξελύσασθε τὰς παρασκευὰς τὰς τοῦ πολέμου, ὁ δὲ
τοῦτο ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου μάλιστα ἐπραγματεύετο, νομί-
ζων, ὅπερ ἦν ἀληθές, ὅσα τῆς πόλεως προλάβοι πρὸ τοῦ
τοὺς ὅρκους ἀποδοῦναι, πάντα ταῦτα βεβαίως ἕξειν· οὐδένα
27 γὰρ τὴν εἰρήνην λύσειν τούτων ἕνεκα. ἃ ἐγὼ προορώμε-
νος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ λογιζόμενος τὸ ψήφισμα
τοῦτο γράφω, πλεῖν ἐπὶ τοὺς τόπους ἐν οἷς ἂν ᾖ Φίλιππος,
καὶ τοὺς ὅρκους τὴν ταχίστην ἀπολαμβάνειν, ἵν' ἐχόντων
τῶν Θρᾳκῶν, τῶν ὑμετέρων συμμάχων, τὰ χωρία ταῦθ'
ἃ νῦν οὗτος διέσυρε, τὸ Σέρριον καὶ τὸ Μύρτιον καὶ τὴν
Ἐργίσκην, οὕτω γίγνοινθ' οἱ ὅρκοι, καὶ μὴ προλαβὼν
ἐκεῖνος τοὺς ἐπικαίρους τῶν τόπων κύριος τῆς Θρᾴκης
κατασταίη, μηδὲ πολλῶν μὲν χρημάτων πολλῶν δὲ στρα-
τιωτῶν εὐπορήσας ἐκ τούτων ῥᾳδίως τοῖς λοιποῖς ἐπιχει-
28 ροίη πράγμασιν. εἶτα τοῦτο μὲν οὐχὶ λέγει τὸ ψήφισμα,
οὐδ' ἀναγιγνώσκει· εἰ δὲ βουλεύων ἐγὼ προσάγειν τοὺς
πρέσβεις ᾤμην δεῖν, τοῦτό μου διαβάλλει. ἀλλὰ τί ἐχρῆν
με ποιεῖν; μὴ προσάγειν γράψαι τοὺς ἐπὶ τοῦθ' ἥκον-
τας, ἵν' ὑμῖν διαλεχθῶσιν; ἢ θέαν μὴ κατανεῖμαι τὸν

v. 1. ἐπὶ τοὺς τόπους in mg Σ, ἐπὶ τοῖς τόποις s. 2. ὄντα φίλιππον FΣΦΩptuv: ὄντα τὸν Φίλιππον s. πυνθάνονται s. 3. ὅρκ. τὴν ταχίστην ἀπολαμβάνειν ks. οὐδὲ] οὐ pr Σ. 26, 1. ὦ om ΦΩkpu. 2. τὸν om FΥΦ. 4. ἡμέρας μόνον Σks. 5. τὴν om ΥΦpr. 6. ἐξελύσατε FΣΥkprst. 9. τοὺς om pr v. ταῦτα ante πάντα ponit k, post ἕξειν pr. 27, 1. ἕνεκεν k. 2. ὦ om ΣΩpruv. τοῦτο τὸ ψήφισμα ks. 5. ἡμετέρων k. ταῦθ' om p, ante τὰ χωρία ponit Σ. 6. σέρρειον Υ, σέρρον pr r.
τι
μυρτῆνον Σ, μυρτηνὸν k. 10. λοιποῖς] ἄλλοις r.

ἀρχιτέκτονα αὐτοῖς κελεῦσαι; ἀλλ' ἐν τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἐθεώρυν ἄν, εἰ μὴ τῦτ' ἐγράφη. τὰ μικρὰ συμφέροντα τῆς πόλεως ἔδει με φυλάττειν, τὰ δ' ὅλα, ὥσπερ οὗτοι, πεπρακέναι; οὐ δήπου. Λέγε τοίνυν μοι τὸ ψήφισμα τουτὶ λαβών, ὃ σαφῶς οὗτος εἰδὼς παρέβη. λέγε.

29 ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Μνησιφίλου, ἑκατομβαιῶνος ἕνῃ 235
καὶ νέᾳ, φυλῆς πρυτανευούσης Πανδιονίδος, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἶπεν, ἐπειδὴ Φίλιππος ἀποστείλας πρέσβεις περὶ τῆς εἰρήνης ὁμολογυμένας πεποίηται συνθήκας, δεδόχθαι τῇ βυλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, ὅπως ἂν ἡ εἰρήνη ἐπιτελεσθῇ ἡ ἐπιχειροτονηθεῖσα ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ, πρέσβεις ἑλέσθαι ἐκ πάντων Ἀθηναίων ἤδη πέντε, τοὺς δὲ χειροτονηθέντας ἀποδημεῖν μηδεμίαν ὑπερβολὴν ποιουμένους, ὅπου ἂν ὄντα πυνθάνωνται τὸν Φίλιππον, καὶ τοὺς ὅρκους λαβεῖν τε παρ' αὐτοῦ καὶ δοῦναι τὴν ταχίστην ἐπὶ ταῖς ὡμολογημέναις συνθήκαις αὐτῷ πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον, συμπεριλαμβάνοντας καὶ τοὺς ἑκατέρων συμμάχους. πρέσβεις ᾑρέθησαν Εὔβουλος Ἀναφλύστιος, Αἰσχίνης Κοθωκίδης, Κηφισοφῶν Ῥαμνούσιος, Δημοκράτης Φλυεύς, Κλέων Κοθωκίδης.

30 Ταῦτα γράψαντος ἐμοῦ τότε, καὶ τὸ τῇ πόλει συμφέρον, οὐ τὸ Φιλίππῳ ζητοῦντος, βραχὺ φροντίσαντες οἱ χρηστοὶ πρέσβεις οὗτοι καθῆντο ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ὅλους μῆνας, ἕως ἦλθε Φίλιππος ἐκ Θρᾴκης πάντα καταςρεψάμενος τἀκεῖ, ἐξὸν ἡμερῶν δέκα, μᾶλλον δὲ τριῶν ἢ τεττάρων, εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἀφῖχθαι καὶ τὰ χωρία σῶσαι, λαβόντας τοὺς ὅρκους πρὶν ἐκεῖνον ἐξελεῖν αὐτά·

v. 2. μικρὰ om pr Σ, σμικρὰ rc Σ. 3. με] μοι k, μὲ μὴ pr r. 4. πεπρακέναι οὐ FΣΤΦ: πεπρακέναι φιλίππῳ οὐ ceteri. δήπω k. 5. τουτὶ — λέγε in mg k. εἰδὼς οὗτος s et mg k. 29, 1. Psephisma in summa pagina ab ea manu, quae scholia scripsit, Υ. ἔννη kpr. 4. εἰρήνης πρὸς ἀθηναίους ὁμ. Ωtuv. συνθήκας] συνθήκας πρὸς τὸν ἀθηναῖον δῆμον k, πρὸς τὸν ἀθηναίων δῆμον s. 5. τῷ Ἀθ.] τῶν ἀθ. ΦΩprtuv. 8. ὑπερβολὴν FΣΦ: ἀντιβολὴν ς. cf. Etym. M. p. 778, 36. 9. ὅρκ. παρ' αὐτοῦ λαβεῖν καὶ ks. 10. ὡμολογουμέναις Ω, ὁμολογουμέναις (ω) k, ὁμολογουμέναις (η) opq. ἀθηναῖον pr. 11. συμπαραλαμβάνοντας rs, συμπαραλαμβάνοντες (α) p. 12. Αἰσχίνης om FΣΤΦ, αἰσχίνης ἀτρομήτου rc Ω. κηφισῶν t, κιησιφῶν Ωv. 30, 1. της πόλεως Ω. 2. τὸ] τῷ Ωruv. τοῦ φιλίππου ks. 3. καθῆντο Ωv: κάθηντο ς. 5. τἀκεῖ om pr Σ, ante καταστρεψάμενος ponunt ks et rc Σ. μᾶλλον] ὁμοίως Σks.

οὐ γὰρ ἂν ἧψατ' αὐτῶν παρόντων ἡμῶν, ἢ οὐκ ἂν ὡρ-
κίζομεν αὐτόν, ὥστε τῆς εἰρήνης ἂν διημαρτήκει καὶ οὐκ
ἂν "ἀμφότερα εἶχε, καὶ τὴν εἰρήνην καὶ τὰ χωρία. 236
31 Τὸ μὲν τοίνυν ἐν τῇ πρεσβείᾳ πρῶτον κλέμμα μὲν Φι-
λίππου δωροδόκημα δὲ τῶν ἀδίκων τούτων ἀνθρώπων
καὶ θεοῖς ἐχθρῶν τοιοῦτον ἐγένετο, ὑπὲρ οὗ καὶ τότε καὶ
νῦν καὶ ἀεὶ ὁμολογῶ πολεμεῖν καὶ διαφέρεσθαι τούτοις·
ἕτερον δ' εὐθὺς ἐφεξῆς ἔτι τούτου μεῖζον κακούργημα
32 θεάσασθε. ἐπειδὴ γὰρ ὤμοσε τὴν εἰρήνην ὁ Φίλιππος
προλαβὼν τὴν Θρᾴκην διὰ τούτους οὐχὶ πεισθέντας τῷ
ἐμῷ ψηφίσματι, πάλιν ὠνεῖται παρ' αὐτῶν ὅπως μὴ
ἀπίωσιν ἐκ Μακεδονίας, ἕως τὰ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ
τοὺς Φωκέας εὐτρεπῆ ποιήσαιτο, ἵνα μή, δεῦρ' ἀπαγγει-
λάντων αὐτῶν ὅτι μέλλει καὶ παρασκευάζεται πορεύεσθαι,
ἐξέλθοιτε ὑμεῖς καὶ περιπλεύσαντες ταῖς τριήρεσιν εἰς
Πύλας ὥσπερ πρότερον κλείσαιτε τὸν πορθμόν, ἀλλ' ἅμ'
ἀκούοιτε ταῦτα ἀπαγγελλόντων τούτων κἀκεῖνος ἐντὸς
33 εἴη Πυλῶν καὶ μηδὲν ἔχοιθ' ὑμεῖς ποιῆσαι. οὕτω δ' ἦν
ὁ Φίλιππος ἐν φόβῳ καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ μὴ καὶ ταῦτα
προειληφότος αὐτοῦ, εἰ πρὸ τοῦ τοὺς Φωκέας ἀπολέσθαι
ψηφίσαισθε βοηθεῖν [αὐτοῖς], ἐκφύγοι τὰ πράγματ' αὐ-
τόν, ὥστε μισθοῦται τὸν κατάπτυστον τουτονί, οὐκέτι

31, 3. καὶ θεοῖς ἐχθρῶν om Σs. 4. πολεμεῖν] καὶ πολεμεῖν Σ. τουτοισί (ὡμολόγησε) ks. 32, 1. ὤμοσε s, ὡμολόγησε FΣΦΩuv. ὁ om ks. φίλιππος] φίλιππος ἕξειν ΦΩst et in litura F. in Υ lacuna est post φίλιππος. 2. προσλαβὼν Υkprs. τούτους τοὺς οὐχὶ ks. 4. ἀπίωμεν (σιν) F, ἀπίωμεν Σkrs. ἕως τὰ Σ: ἕως ἂν τὰ ς. στρα-τιᾶς ks. 6. αὐτῶν] ἡμῶν Σks et γρ FΦ. 7. ἐς k. 8. κλεί-σετε Φ, κλείσειτε F, κλείσητε (οι) kp, κλείσητε r, κλείσοιτε Ωtuv. πορ-θμὸν] τόπον Σks et γρ FΦ. 9. ἀκούητε k. τούτων] ἡμῶν Σ, ὑμῶν (ὑμῖν) k, ἡμῶν s: ὑμῖν τούτων ς. 33, 1. ὑμεῖς om k. 2. καὶ πολλῇ ἀγωνίᾳ om Υkprsv, in γρ habent FΦt. καὶ ταῦτα — τοὺς Φωκέας] προειληφότος αὐτοῦ καὶ ταῦτα — τοὺς φωκέας ἀπολέσθαι γρ s. 3. εἰ add Σ. cum eodem post ἀπολέσθαι omisi ἀκούσαντες. 4. ψηφίσησθε ΣΦkprs. βοηθεῖν αὐτοῖς] τοῖς φωκεῦσι βοηθεῖν Σ, βοηθεῖν FΥΦ. ἐκφύγοι] καὶ ἐκφύγοι FΥΦΩkprstuv. αὐτοῦ (ὸν) Ω, αὐτοῦ u, 5. ὥστε] ὥστε πάλιν omnes praeter Σ. μισθοῦσθαι t.

κοινῇ μετὰ τῶν ἄλλων πρέσβεων ἀλλ᾿ ἰδίᾳ καθ᾿ αὑτόν, τοιαῦτα πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν καὶ ἀπαγγεῖλαι, δι᾿ ὧν ἅπαντ᾿
34 ἀπώλετο. ἀξιῶ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ δέομαι τοῦτο μεμνῆσθαι ὑμᾶς παρ᾿ ὅλον τὸν ἀγῶνα, ὅτι μὴ κατηγορήσαντος Αἰσχίνου μηδὲν ἔξω τῆς γραφῆς οὐδ᾿ ἂν ἐγὼ λόγον οὐδένα ἐποιούμην ἕτερον, ἁπάσαις δ᾿ αἰτίαις 237
καὶ βλασφημίαις ἅμα τούτου κεχρημένου ἀνάγκη κἀμοὶ πρὸς ἕκαστα τῶν κατηγορημένων μικρὰ ἀποκρίνασθαι.
35 τίνες οὖν ἦσαν οἱ παρὰ τούτου λόγοι τότε ῥηθέντες, καὶ δι᾿ οὓς ἅπαντ᾿ ἀπώλετο; ὡς οὐ δεῖ θορυβεῖσθαι τῷ παρεληλυθέναι Φίλιππον εἴσω Πυλῶν· ἔσται γὰρ ἅπανθ᾿ ὅσα βούλεσθ᾿ ὑμεῖς, ἐὰν ἔχηθ᾿ ἡσυχίαν, καὶ ἀκούσεσθε δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν, οἷς μὲν ἐχθρὸς ἥκει, φίλον αὐτὸν γεγενημένον, οἷς δὲ φίλος, τοὐναντίον ἐχθρόν. οὐ γὰρ τὰ ῥήματα τὰς οἰκειότητας ἔφη βεβαιοῦν, μάλα σεμνῶς ὀνομάζων, ἀλλὰ τὸ ταὐτὰ συμφέρειν· συμφέρειν δὲ Φιλίππῳ καὶ Φωκεῦσι καὶ ὑμῖν ὁμοίως ἅπασι τῆς ἀναλγησίας καὶ τῆς βαρύτητος ἀπαλλαγῆναι τῆς τῶν Θηβαίων.
36 ταῦτα δ᾿ ἀσμένως τινὲς ἤκουον αὐτοῦ διὰ τὴν τόθ᾿ ὑποῦσαν ἀπέχθειαν πρὸς τοὺς Θηβαίους. τί οὖν συνέβη μετὰ ταῦτ᾿ εὐθύς, οὐκ εἰς μακράν; τοὺς μὲν ταλαιπώρους Φωκέας ἀπολέσθαι καὶ κατασκαφῆναι τὰς πόλεις αὐτῶν, ὑμᾶς δ᾿ ἡσυχίαν ἀγαγόντας καὶ τούτῳ πεισθέντας μικρὸν ὕστερον σκευαγωγεῖν ἐκ τῶν ἀγρῶν, τοῦτον δὲ χρυσίον λαβεῖν, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τὴν μὲν ἀπέχθειαν τὴν πρὸς Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς τῇ πόλει γενέσθαι, τὴν δὲ χάριν τὴν
37 ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων Φιλίππῳ. ὅτι δ᾿ οὕτω ταῦτ᾿ ἔχει,

v. 2. τοιαῦτα μὲν πρ. n. 33, 1. δὲ ὑμᾶς ὦ k. ἄνδρες om p. 2. ὑμᾶς om Σks. 4. πάσαις Σ. 5. τούτου] τ᾿ αὐτοῦ Σ. 6. κἀμὲ kprs. κατηγορουμένων Σ, εἰρημένων γρ FΣΦ. ἀποκρίνασθαι Σkrs, ἀπολογήσασθαι γρ FΣΦ: ἀποκρίνεσθαι ς. 35, 3. ἴσω k. γὰρ] καὶ opq. 4. ἄγηθ᾿ ksv. 5. δυεῖν k. 6. ἐχθρόν] αὐτὸν ἐχθρὸν opqr. 8. συμφέρειν δὲ Σp: συμφέρει δὲ ς. 9. ἡμῖν k. 10. Θηβαίων] ἀθηναίων u. 36, 1. ὑπάρχουσαν ks. 3. τοῦτ᾿ Tkp. ταλαιπώρους om Σ. 5. ἀγαγόντας Σ: celeri ἄγοντας. 7. πρὸς Θηβαίους Σkprs: πρὸς τοὺς Θηβαίους ς. 8. γεγενῆσθαι ks.

λέγε μοι τό τε τοῦ Καλλισθένους ψήφισμα καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων ταῦθ' ἅπανθ' ὑμῖν ἔσται φανερά. λέγε.

"ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ Μνησιφίλου ἄρχοντος, συγκλήτου ἐκκλησίας ὑπὸ στρατηγῶν γενομένης, καὶ πρυτάνεων καὶ βουλῆς γνώμη, μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ἀπιόντος, Καλλισθένης Ἐτεονίκου Φαληρεὺς εἶπε μηδένα Ἀθηναίων μηδεμιᾷ παρευρέσει ἐν τῇ χώρᾳ κοιταῖον γίγνεσθαι ἀλλ' ἐν ἄστει καὶ Πειραιεῖ, ὅσοι μὴ ἐν τοῖς φρουρίοις εἰσὶν ἀποτεταγμένοι· τούτων δ' ἑκάστους, ἣν παρέλαβον τάξιν, 238

38 διατηρεῖν μήτε ἀφημερεύοντας μήτε ἀποκοιτοῦντας. ὃς δ' ἂν ἀπειθήσῃ τῷδε τῷ ψηφίσματι, ἔνοχος ἔστω τοῖς τῆς προδοσίας ἐπιτιμίοις, ἐὰν μή τι ἀδύνατον ἐπιδεικνύῃ περὶ ἑαυτὸν ὄν· περὶ δὲ τοῦ ἀδυνάτου ἐπικρινέτω ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων στρατηγὸς καὶ ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς βουλῆς. κατακομίζειν δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν πάντα τὴν ταχίστην, τὰ μὲν ἐντὸς σταδίων ἑκατὸν εἴκοσιν εἰς ἄστυ καὶ Πειραιᾶ, τὰ δὲ ἐκτὸς σταδίων ἑκατὸν εἴκοσιν εἰς Ἐλευσῖνα καὶ Φυλὴν καὶ Ἄφιδναν καὶ Ῥαμνοῦντα καὶ Σούνιον. εἶπε Καλλισθένης Φαληρεύς.

Ἆρ' ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσι τὴν εἰρήνην ἐποιεῖσθε, ἢ ταῦτ' ἐπηγγέλλεθ' ὑμῖν οὗτος ὁ μισθωτός;

39 Λέγε δὴ τὴν ἐπιστολὴν ἣν δεῦρ' ἔπεμψε Φίλιππος μετὰ ταῦτα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἴστε ἡμᾶς παρεληλυθότας εἴσω Πυλῶν καὶ τὰ κατὰ τὴν Φωκίδα ὑφ' ἑαυτοὺς πεποιημένους, καὶ ὅσα μὲν ἑκουσίως προσετίθετο τῶν πολισμάτων, φρου-

v. 1. τό τε] τὸ τότε corr Ω. 2. τὴν om ΣΩpu. ταῦθ' ἅπαντ' ὑμῖν ἔσται Σ, ἅπαντα ταῦτ' ἔσται ὑμῖν ks, ὑμῖν πάντα ταῦτα ἔσται pr: ὑμῖν ἅπαντα ταῦτ' ἔσται ς. 3. λέγε om t. 4. Psephisma et epistolam in ima pagina ponit Υ. μνησιφίλου FΣΩkpr: Μνησιφύλου ς. 5. γενομένης om FΣΥΦ. ante ὑπὸ ponunt kprs. γνώμη μηνὸς μαιμακτηριῶνος k. 8. γενέσθαι Ωu. καὶ ἐν πειραιεῖ ks. 38, 1. ἀφημεροῦντας oq. δ' ἂν] ἂν δὲ FΦ, ἂν δὲ ἂν Σ. 2. τῷδε τῷ ψηφίσματι] τῷ ψηφίσματι Υpr, τῷ ψηφίσματι τούτῳ FΦΩtuv. ἔστω ἔνοχος pr, ἔνοχος ἔσται ks. 3. ὑποδεικνύῃ pr. ὂν om FΣΥΦ. τῶν ἀδυνάτων oq. 6. ἅπαντα r. 7 et 8. εἴκοσι Σ. 8. εἰς om FΣΥΦr. ἄφνιδα ΣΦΩuv, ἀφνίδα FΥpr, ἄφιδνα t, ἄφυδναν k. 9. σούννιον Fr, σούμνιον p. καὶ Σούνιον om ks. εἶπε Καλλ. Φαλ. om FΣΥ. 10. τὴν εἰρήνην ἐποιήσασθε ks, ἐποιεῖσθε τὴν εἰρήνην oq. 11. ἐπηγγείλαθ' oq. 39, 1. δὴ FΣΦΥ, δ' αὐτὴν kprs: ceteri δ' αὖ. δεῦρ' om Σ. 3. ΦΙΛΙΠΠΟΥ om r. 5. ἑαυτοὺς] ἡμᾶς αὐτοὺς ks.

ρὰς εἰσαγηοχότας [εἰς αὐτά], "τὰ δὲ μὴ ὑπακούοντα κατὰ κράτος 239
λαβόντες καὶ ἐξανδραποδισάμενοι κατεσκάψαμεν. ἀκούων δὲ καὶ ὑμᾶς
παρασκευάζεσθαι βοηθεῖν αὐτοῖς γέγραφα ὑμῖν, ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον
ἐνοχλῆσθε περὶ τούτων· τοῖς μὲν γὰρ ὅλοις οὐδὲν μέτριόν μοι δο-
κεῖτε ποιεῖν, τὴν εἰρήνην συνθέμενοι καὶ ὁμοίως ἀντιπαρεξάγοντες,
καὶ ταῦτα οὐδὲ συμπεριειλημμένων τῶν Φωκέων ἐν ταῖς κοιναῖς
ἡμῶν συνθήκαις. ὥστε ἐὰν μὴ ἐμμένητε τοῖς ὡμολογημένοις, οὐ-
δὲν προτερήσετε ἔξω τοῦ ἐφθακέναι ἀδικοῦντες.

40 Ἀκούετε ὡς σαφῶς δηλοῖ καὶ διορίζεται ἐν τῇ πρὸς
ὑμᾶς ἐπιστολῇ πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ συμμάχους ὅτι „ταῦ-
τα ἐγὼ πεποίηκα ἀκόντων Ἀθηναίων καὶ λυπουμένων,
ὥστ' εἴπερ εὖ φρονεῖτε, ὦ Θηβαῖοι καὶ Θετταλοί, τούτους
μὲν ἐχθροὺς ὑπολήψεσθε, ἐμοὶ δὲ πιστεύσετε," οὐ τούτοις
τοῖς ῥήμασι γράψας, ταῦτα δὲ βουλόμενος δεικνύναι. τοι-
γαροῦν ἐκ τούτων ᾤχετο ἐκείνους λαβὼν εἰς τὸ μηδ' ὁτιοῦν
προορᾶν τῶν μετὰ ταῦτα μηδ' αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ἐᾶσαι
πάντα τὰ πράγματα ἐκεῖνον ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι· ἐξ
ὧν ταῖς παρούσαις συμφοραῖς οἱ ταλαίπωροι κέχρηνται.
41 ὁ δὲ ταύτης τῆς πίστεως αὐτῷ συνεργὸς καὶ συναγωνιστὴς
καὶ ὁ δεῦρ' ἀπαγγείλας τὰ ψευδῆ καὶ φενακίσας ὑμᾶς
οὗτός ἐστιν ὁ τὰ Θηβαίων ὀδυρόμενος νῦν πάθη καὶ
διεξιὼν ὡς οἰκτρά, καὶ τούτων καὶ τῶν ἐν Φωκεῦσι κακῶν
καὶ ὅσ' ἄλλα πεπόνθασιν οἱ Ἕλληνες ἁπάντων αὐτὸς
ὢν αἴτιος. δῆλον γὰρ ὅτι σὺ μὲν ἀλγεῖς ἐπὶ τοῖς συμ-
βεβηκόσιν, Αἰσχίνη, καὶ τοὺς Θηβαίους ἐλεεῖς, κτήματ'
ἔχων ἐν τῇ Βοιωτίᾳ καὶ γεωργῶν τὰ ἐκείνων, ἐγὼ δὲ
χαίρω, ὃς εὐθὺς ἐξῃτούμην ὑπὸ τοῦ ταῦτα "πράξαντος. 240
42 Ἀλλὰ γὰρ ἐμπέπτωκα εἰς λόγους, οὓς αὐτίκα μᾶλλον

v. 1. εἰς αὐτά] εἰς αὐτάς s, om FΥΦoprqtuv. ὑπακούσαντα k. 2. λαβόντας ΣΦr. καὶ post δὲ om ks. 3. ἐπὶ om FΣΥΦΩtuv. πλέον kpr. 4. τοῖς — ὅλοις] τούτοις — ὅλως krs. οὐδὲ ΣΦp. μετριώτερόν t, μέτριόν τι r. δοκεῖτέ μοι kr. 5. εἰρήνην] εἰρήνην ἣν ΣΥΦ. συντιθέμενοι k. 8. ἐφθακέναι] ὠφληκέναι Υpr. 40, 2. ἐγὼ ταῦτα Σ. 5. ὑπολήμψεσθε Σ. 8. προορᾶν post ταῦτα ponunt ks. 10. ταλαίπωροι κέχρηνται Σ, ταλαίπωροι κέχρηνται Θηβαῖοι ks: ταλαίπωροι Θηβαῖοι κέχρηνται ceteri.
41, 1. συναγωνισθεὶς Ω. 3. νῦν ὀδυρόμενος ks. 7. κτῆμ' Σ.
42, 1. μᾶλλον] μάλα ks.

ἴσως ἁρμόσει λέγειν. ἐπάνειμι δὴ πάλιν ἐπὶ τὰς ἀποδεί-
ξεις, ὡς τὰ τούτων ἀδικήματα τῶν νυνὶ παρόντων πρα-
γμάτων γέγονεν αἴτια.

Ἐπειδὴ γὰρ ἐξηπάτησθε μὲν ὑμεῖς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου
διὰ τούτων τῶν ἐν ταῖς πρεσβείαις μισθωσάντων ἑαυτοὺς
καὶ οὐδὲν ἀληθὲς ὑμῖν ἀπαγγειλάντων, ἐξηπάτηντο δὲ οἱ
ταλαίπωροι Φωκεῖς καὶ ἀνῄρηντο αἱ πόλεις αὐτῶν, τί
43 ἐγένετο; οἱ μὲν κατάπτυστοι Θετταλοὶ καὶ ἀναίσθητοι
Θηβαῖοι φίλον εὐεργέτην σωτῆρα τὸν Φίλιππον ἡγοῦντο·
πάντ᾽ ἐκεῖνος ἦν αὐτοῖς· οὐδὲ φωνὴν ἤκουον, εἴ τις ἄλλο
τι βούλοιτο λέγειν. ὑμεῖς δὲ ὑφορώμενοι τὰ πεπραγμένα
καὶ δυσχεραίνοντες ἤγετε τὴν εἰρήνην ὅμως· οὐ γὰρ ἦν ὅ
τι ἂν ἐποιεῖτε μόνοι. καὶ οἱ ἄλλοι δὲ Ἕλληνες, ὁμοίως
ὑμῖν πεφενακισμένοι καὶ διημαρτηκότες ὧν ἤλπισαν, ἦγον
τὴν εἰρήνην ἄσμενοι, καὶ αὐτοὶ τρόπον τινὰ ἐκ πολλοῦ
44 πολεμούμενοι. ὅτε γὰρ περιιὼν ὁ Φίλιππος Ἰλλυριοὺς
καὶ Τριβαλλούς, τινὰς δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων κατεστρέ-
φετο, καὶ δυνάμεις πολλὰς καὶ μεγάλας ἐποιεῖθ᾽ ὑφ᾽ ἑαυ-
τῷ, καί τινες τῶν ἐκ τῶν πόλεων ἐπὶ τῇ τῆς εἰρήνης
ἐξουσίᾳ βαδίζοντες ἐκεῖσε διεφθείροντο, ὧν εἷς οὗτος ἦν,
τότε πάντες, ἐφ᾽ οὓς ταῦτα παρεσκευάζετ᾽ ἐκεῖνος, ἐπο-
λεμοῦντο. εἰ δὲ μὴ ᾐσθάνοντο, ἕτερος λόγος οὗτος, οὐ
45 πρὸς ἐμέ. ἐγὼ μὲν γὰρ προὔλεγον καὶ διεμαρτυρόμην
καὶ παρ᾽ ὑμῖν ἀεὶ καὶ ὅποι πεμφθείην· αἱ δὲ πόλεις ἐνό-
σουν τῶν μὲν ἐν τῷ πολιτεύεσθαι καὶ πράττειν δωρο-
δοκούντων καὶ διαφθειρομένων ἐπὶ χρήμασι, τῶν δὲ ἰδιω- 241
τῶν καὶ πολλῶν τὰ μὲν οὐ προορωμένων, τὰ δὲ τῇ καθ᾽
ἡμέραν ῥᾳστώνῃ καὶ σχολῇ δελεαζομένων, καὶ τοιουτονί

v. 1. ἴσως post λέγειν ponunt *oq*. 2. ἀδικήματα] δωροδοκή-
ματα *pr*, ἀδικήματα καὶ δωροδοκήματα *ks* et γρ Σ, δωροδοκήματα καὶ
ἀδικήματα *FΥΦΩtuv*. 5. ἑαυτοὺς τῷ φιλίππῳ καὶ *FΣΥΩprtuv*.
43, 3. ἦν om *t*. οὐδὲ] καὶ οὐδὲ *FΥΦΩprtuv*. 6. μόνοι om
Σ et pr *k*, in γρ habet *s*. 8. ἄσμενοι καὶ om Σ, καὶ αὐτοὶ — πο-
λεμούμενοι supra versum *s*. 44, 1. ὁ om Σ*ks*. 2. τριβαλοὺς *r*.
3. ὑφ᾽ ἑαυτῷ ἐποιεῖτο *Ωu*. 4. τῇ om *u*. 6. τότε δὴ τότε π. *v*.
7. λογος] ὁ λόγος Σ. 45, 1. διεμαρτυράμην *rs*. 2. ὕπου *k*.
3. μὲν γὰρ ἐν Φ. 6. τοιοῦτόν *FΥΩprtuv*.

τι πάθος πεπονθότων ἁπάντων, πλὴν οὐκ ἐφ' ἑαυτοὺς ἑκάστων οἰομένων τὸ δεινὸν ἥξειν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἑτέρων κινδύνων τὰ ἑαυτῶν ἀσφαλῶς σχήσειν, ὅταν βούλωνται.
46 εἶτ' οἶμαι συμβέβηκε τοῖς μὲν πλήθεσιν ἀντὶ τῆς πολλῆς καὶ ἀκαίρου ῥαθυμίας τὴν ἐλευθερίαν ἀπολωλεκέναι, τοῖς δὲ προεστηκόσι καὶ τἆλλα πλὴν ἑαυτοὺς οἰομένοις πωλεῖν πρώτους ἑαυτοὺς πεπρακόσιν αἰσθέσθαι· ἀντὶ γὰρ φίλων καὶ ξένων, ἃ τότε ὠνομάζοντο ἡνίκα ἐδωροδόκουν, νῦν κόλακες καὶ θεοῖς ἐχθροὶ καὶ τἆλλ' ἃ προσήκει πάντ'
47 ἀκούουσιν. εἰκότως· οὐδεὶς γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τοῦ προδιδόντος συμφέρον ζητῶν χρήματ' ἀναλίσκει, οὐδ' ἐπειδὰν ὧν ἂν πρίηται κύριος γένηται, τῷ προδότῃ συμβούλῳ περὶ τῶν λοιπῶν ἔτι χρῆται· οὐδὲν γὰρ ἂν ἦν εὐδαιμονέστερον προδότου. ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστιν· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλ' ἐπειδὰν τῶν πραγμάτων ἐγκρατὴς ὁ ζητῶν ἄρχειν καταστῇ, καὶ τῶν ταῦτα ἀποδομένων δεσπότης ἐστί, τὴν δὲ πονηρίαν εἰδὼς τότε
48 δή, τότε καὶ μισεῖ καὶ ἀπιστεῖ καὶ προπηλακίζει. σκοπεῖτε δέ· καὶ γὰρ εἰ παρελήλυθεν ὁ τῶν πραγμάτων καιρός, ὁ τοῦ γε εἰδέναι τὰ τοιαῦτα καιρὸς ἀεὶ πάρεστι τοῖς εὖ φρονοῦσιν. μέχρι τούτου Λασθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππου, ἕως προὔδωκεν Ὄλυνθον· μέχρι τούτου Τιμόλαος, ἕως ἀπώλεσε Θήβας· μέχρι τούτου Εὔδικος καὶ Σῖμος οἱ Λαρισαῖοι, ἕως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν. εἶτ' ἐλαυνομένων καὶ ὑβριζομένων καὶ τί κακὸν οὐχὶ πασχόντων ἡ πᾶσα οἰκουμένη μεστὴ γέγονε προδοτῶν. τί δ' 242
Ἀρίστρατος ἐν Σικυῶνι, καὶ τί Περίλαος ἐν Μεγάροις;

ἀλλὰ

v. 2. οἰομένων ἑκάστων FΥΦΩprtuv. καὶ k, καὶ ΣΥs et γρ r. 3. σχήσειν ὅταν Σ: σχήσειν ὑπολαμβανόντων ὅταν ς. 46, 3. ἑαυτοὺς] ἄλλους γρ F. 4. αἰσθέσθαι Σ: ceteri ᾐσθῆσθαι.
47, 1. εἰκότως om FΣuv. ὦ om Σ. ἄνδρες om p. 2. προδόντος Φ. 3. ἂν om ks. 4. ἂν om Σkt, post ἦν ponit F. 5. alterum οὐκ ἔστι om Σ. 8. ἀπο δομένων Φ, ἀποδιδομένων Υ.
48, 1. καὶ ante μισεῖ om ks. 2. δέ] δή corr s. 4. Φιλίππου om ΣΥ, φιλίππῳ γρ Σ. 6. Εὔδικος] ἄδικος u. σῖμος kprs: Σῖμος ς. οἱ λαρισαῖοι r, ὁ λαρισαῖος Σ: οἱ Λαρισσαῖοι ς. 9. προδοτῶν in γρ Σ.

49 οὐκ ἀπεῤῥιμμένοι; ἐξ ὧν καὶ σαφέστατ' ἄν τις ἴδοι ὅτι ὁ μάλιστα φυλάττων τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα καὶ πλεῖστα ἀντιλέγων τούτοις, οὗτος ὑμῖν Αἰσχίνη τοῖς προδιδοῦσι καὶ μισθαρνοῦσι τὸ ἔχειν ἐφ' ὅτῳ δωροδοκήσετε περιποιεῖ, καὶ διὰ τοὺς πολλοὺς τούτους καὶ τοὺς ἀνθισταμένους τοῖς ὑμετέροις βουλήμασιν ὑμεῖς ἐστὲ σῷοι καὶ ἔμμισθοι, ἐπεὶ διά γε ὑμᾶς αὐτοὺς πάλαι ἂν ἀπολώλειτε.

50 Καὶ περὶ μὲν τῶν τότε πραχθέντων ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν, καὶ ταῦτα ἡγοῦμαι πλείω τῶν ἱκανῶν εἰρῆσθαι. αἴτιος δ' οὗτος, ὥσπερ ἑωλοκρασίαν τινά μου τῆς πονηρίας τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἀδικημάτων κατασκεδάσας, ἣν ἀναγκαῖον ἦν πρὸς τοὺς νεωτέρους τῶν πεπραγμένων ἀπολύσασθαι. παρηνώχλησθε δὲ καὶ ὑμεῖς ἴσως, οἱ καὶ πρὶν ἐμὲ εἰπεῖν ὁτιοῦν εἰδότες τὴν τούτου τότε μισθαρ-

51 νίαν. καίτοι φιλίαν γε καὶ ξενίαν αὐτὴν ὀνομάζει, καὶ νῦν εἶπέ που λέγων „ὁ τὴν Ἀλεξάνδρου ξενίαν ὀνειδίζων ἐμοί." ἐγώ σοι ξενίαν Ἀλεξάνδρου; πόθεν λαβόντι ἢ πῶς ἀξιωθέντι; οὔτε Φιλίππου ξένον οὔτ' Ἀλεξάνδρου φίλον εἴποιμ' ἂν ἐγώ σε, οὐχ οὕτω μαίνομαι, εἰ μὴ καὶ τοὺς θεριστὰς καὶ τοὺς ἄλλο τι μισθοῦ πράττοντας φί-

52 λους καὶ ξένους δεῖ καλεῖν τῶν μισθωσαμένων. ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα· πόθεν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλὰ μισθωτὸν ἐγώ σε Φιλίππου πρότερον καὶ νῦν Ἀλεξάνδρου καλῶ, καὶ οὗτοι πάντες. εἰ δ' ἀπιστεῖς, ἐρώτησον αὐτούς. μᾶλλον δ' ἐγὼ τοῦθ' ὑπὲρ σοῦ ποιήσω. πότερον ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δοκεῖ μισθωτὸς Αἰσχίνης ἢ ξένος εἶναι Ἀλε- 243
ξάνδρου; ἀκούεις ἃ λέγουσιν.

53 Βούλομαι τοίνυν ἤδη καὶ περὶ τῆς γραφῆς αὐτῆς ἀπολογήσασθαι καὶ διεξελθεῖν τὰ πεπραγμέν' ἐμαυτῷ, ἵνα καί-

49, 1. ὁ om pr k, post μάλιστα ponit rc k. 5. τούτων FΥΦΩkpruv, τουτωνὶ Σ. τοῖς ἀνθισταμένοις F. 7. ἀπολώλατε Ωtuv. 50, 1. Καὶ om t. 2. εἰρῆσθαι] ἔχειν k. 6. παρηνωχλῆσθαι Σ. καὶ om Σks. ὑμεῖς om Σ. 7. ὁτιοῦν εἰπεῖν FΦΩuv. τότε τὴν τούτου Ωu. 51, 1. γε] τε FΥΩprtuv. 5. ἔγωγέ σε p. 52, 1. καὶ ξένους om t. 2. πόθεν] οὐκ ἔστι p, οὐκ ἔστι πόθεν krs. 3. πρότερον φιλίππου ks. 5. ὦ om FΩpruv. 6. δοκεῖ post ὑμῖν ponit k. 53, 1. ἤδη om ks.

περ εἰδὼς Αἰσχίνης ὅμως ἀκούσῃ δι' ἅ φημι καὶ τούτων τῶν προβεβουλευμένων καὶ πολλῷ μειζόνων ἔτι τούτων δωρεῶν δίκαιος εἶναι τυγχάνειν. Καί μοι λέγε τὴν γραφὴν αὐτὴν λαβών.

54 ΓΡΑΦΗ. Ἐπὶ Χαιρώνδε ἄρχοντος, ἐλαφηβολιῶνος ἕκτῃ ἱςαμένου, Αἰσχίνης Ἀτρομήτου Κοθωκίδης ἀπήνεγκε πρὸς τὸν ἄρχοντα παρανόμων γραφὴν κατὰ Κτησιφῶντος τοῦ Λεωσθένους Ἀναφλυστίου, ὅτι ἔγραψε παράνομον ψήφισμα, ὡς ἄρα δεῖ στεφανῶσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ ςεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις τοῖς μεγάλοις, τραγῳδοῖς καινοῖς, ὅτι στεφανοῖ ὁ δῆμος Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ ἀρετῆς ἕνεκα, καὶ εὐνοίας ἧς ἔχων διατελεῖ εἴς τε τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας καὶ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, καὶ ἀνδραγαθίας, καὶ διότι διατελεῖ πράττων καὶ λέγων τὰ βέλτιστα τῷ δήμῳ καὶ
55 πρόθυμός ἐςι ποιεῖν ὅ τι ἂν δύνηται ἀγαθόν, πάντα ταῦτα ψευδῆ γράψας καὶ παράνομα, τῶν νόμων οὐκ ἐώντων πρῶτον μὲν ψευδεῖς γραφὰς εἰς τὰ δημόσια γράμματα καταβάλλεσθαι, εἶτα τὸν ὑπεύθυνον στεφανοῦν (ἔστι δὲ Δημοσθένης τειχοποιὸς καὶ ἐπὶ τῷ θεωρικῷ τεταγμένος), ἔτι δὲ μὴ ἀναγορεύειν τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις τραγῳδῶν τῇ καινῇ, ἀλλ' ἐὰν μὲν ἡ βουλὴ ςε- 244
φανοῖ, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνειπεῖν, ἐὰν δὲ ἡ πόλις, ἐν Πυκνὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. τίμημα τάλαντα πεντήκοντα. κλήτορες Κηφισοφῶν Κηφισοφῶντος Ῥαμνούσιος, Κλέων Κλέωνος Κοθωκίδης.

56 Ἃ μὲν διώκει τοῦ ψηφίσματος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτ' ἐςίν. ἐγὼ δ' ἀπ' αὐτῶν τέτων πρῶτον οἶμαι δῆλον ὑμῖν ποιήσειν ὅτι πάντα δικαίως ἀπολογήσομαι· τὴν γὰρ αὐτὴν τούτῳ ποιησάμενος τῶν γεγραμμένων τάξιν περὶ πάντων ἐρῶ καθ' ἕκαστον ἐφεξῆς καὶ οὐδὲν ἑκὼν παρα-
57 λείψω. τοῦ μὲν οὖν γράψαι πράττοντα καὶ λέγοντα τὰ

v. 2. πολλῶν FΦpr. 3. δίκαιον Ω. 4. ταύτην kprs.
54, 1. χαιρωνίδου kprs. 3. γραφὴν om FΣΓΦ. λεορσθένους s, λεοσθένους γρ s. 9. τὸν ἀθ. Γ: ceteri τῶν ἀθ. ἀνδραγαθίας χάριν καὶ kps. 10. διότι] ὅτι ks. 55, 1. ταῦτα πάντα r.
2. μὲν om pr. 3. γράμματα om Γ, post καταβάλλεσθαι ponit p. βάλλεσθαι pr Ω. 4. δὲ om ΣΓΦΩtuv. τῶν θεωρικῶν ΣΩr tuv, τῶν θεωριῶν FΓΦ. 6. τῇ καινῇ] καινῶν krs et mg Ω.
7. πυκνὶ ΣΓΦst et pr Fk: Πυκ(η)ί ς. ἐν om kps, expungit r.
8. κλητορες u, κλητῆρες Ωkps. 56, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om k, ἄνδρες om p. 2. τοῦτ' u. οἶμαι FΣΓΦtuv et γρ s: οἴομαι ς. 57, 1. τοῦ] τὸ ks. γράψαι om ks.

βέλτιστά με τῷ δήμῳ διατελεῖν καὶ πρόθυμον εἶναι ποιεῖν
ὅ τι ἂν δύνωμαι ἀγαθόν, καὶ ἐπαινεῖν ἐπὶ τούτοις, ἐν τοῖς
πεπολιτευμένοις τὴν κρίσιν εἶναι νομίζω· ἀπὸ γὰρ τούτων
ἐξεταζομένων εὑρεθήσεται εἴτε ἀληθῆ περὶ ἐμοῦ γέγραφε
58 Κτησιφῶν ταῦτα καὶ προσήκοντα εἴτε καὶ ψευδῆ· τὸ δὲ
μὴ προσγράψαντα „ἐπειδὰν τὰς εὐθύνας δῷ" στεφανοῦν,
καὶ ἀνειπεῖν ἐν τῷ θεάτρῳ τὸν στέφανον κελεῦσαι, κοινω-
νεῖν μὲν ἡγοῦμαι καὶ τοῦτο τοῖς πεπολιτευμένοις, εἴτε
ἄξιός εἰμι τοῦ στεφάνου καὶ τῆς ἀναῤῥήσεως τῆς ἐν τού-
τοις εἴτε καὶ μή, ἔτι μέντοι καὶ τοὺς νόμους δεικτέον εἶναί
μοι δοκεῖ, καθ' οὓς ταῦτα γράφειν ἐξῆν τούτῳ. οὑτωσὶ μὲν
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δικαίως καὶ ἁπλῶς τὴν ἀπολογίαν
ἔγνωκα ποιεῖσθαι, βαδιοῦμαι δ' ἐπ' αὐτὰ ἃ πέπρακταί μοι.
59 καί με μηδεὶς ὑπολάβῃ ἀπαρτᾶν τὸν λόγον τῆς γραφῆς,
ἐὰν εἰς Ἑλληνικὰς πράξεις καὶ λόγους ἐμπέσω· ὁ γὰρ
διώκων τοῦ ψηφίσματος τὸ λέγειν καὶ πράττειν τὰ ἄριστά 245
με καὶ γεγραμμένος ταῦτα ὡς οὐκ ἀληθῆ, οὗτός ἐστιν ὁ
τοὺς περὶ ἁπάντων τῶν ἐμοὶ πεπολιτευμένων λόγους οἰ-
κείους καὶ ἀναγκαίους τῇ γραφῇ πεποιηκώς. εἶτα καὶ πολλῶν
προαιρέσεων οὐσῶν τῆς πολιτείας τὴν περὶ τὰς Ἑλληνικὰς
πράξεις εἱλόμην ἐγώ, ὥστε καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐκ τούτων
δίκαιός εἰμι ποιεῖσθαι.
60 Ἃ μὲν οὖν πρὸ τοῦ πολιτεύεσθαι καὶ δημηγορεῖν ἐμὲ
προὔλαβε καὶ κατέσχε Φίλιππος, ἐάσω· οὐδὲν γὰρ ἡγοῦ-
μαι τούτων εἶναι πρὸς ἐμέ· ἃ δ' ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπὶ
ταῦτα ἐπέστην ἐγὼ διεκωλύθη, ταῦτα ἀναμνήσω καὶ τού-
των ὑφέξω λόγον, τοσοῦτον ὑπειπών. πλεονέκτημα ὦ ἄν-
61 δρες Ἀθηναῖοι μέγα ὑπῆρξε Φιλίππῳ. παρὰ γὰρ τοῖς

v. 1. με post πράττοντα ponit *p*, post λέγοντα *ks*. 2. ἂν δύ-νωμαι] δύναμαι Σ. 3. εἶναί μοι νομ. *kprs*. 4. εὑρήσεται *k* et pr *r*. 58, 3. τὸν στέφανον κελεῦσαι Σ*Υkprs*: ceteri κελεῦσαι τὸν στέφανον. 5. εἰμὶ ἄξιος *Υpr*. τῆς ἐν τούτοις] τοῖς ἐν τούτοις *r*, om *Υ* et γρ Φ. 6. καὶ ante μὴ om *Υkrs* et γρ Φ. 8. ἄνδρες om *p*. 59, 1. με] μοι Ω*u*. ὑπολάβῃ post γραφῆς ponunt *pr*: ὑπολάβοι *k*. ἀπατᾶν Ω. 3. τὸ] τοῦ *p*. 5. πάντων *k*. πε-πολιτευμένων λόγους ΣΩ: ceteri πεπολιτευμένων καὶ πεπραγμένων λό-γους. 60, 4. ἐγὼ] καὶ *t*, ἐγὼ καὶ Σ.

Ἕλλησιν, οὐ τισὶν ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως, φορὰν προδοτῶν
καὶ δωροδόκων καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ἀνθρώπων συνέβη γενέ-
σθαι τοσαύτην, ὅσην οὐδείς πω πρότερον μέμνηται γεγο-
νυῖαν· οὓς συναγωνιστὰς καὶ συνεργοὺς λαβὼν καὶ πρό-
τερον κακῶς τοὺς Ἕλληνας ἔχοντας πρὸς ἑαυτοὺς καὶ
στασιαστικῶς ἔτι χεῖρον διέθηκε, τοὺς μὲν ἐξαπατῶν, τοῖς
δὲ διδούς, τοὺς δὲ πάντα τρόπον διαφθείρων, καὶ διέ-
στησεν εἰς μέρη πολλὰ ἑνὸς τοῦ συμφέροντος ἅπασιν ὄντος,
62 κωλύειν ἐκεῖνον μέγαν γίγνεσθαι. ἐν τοιαύτῃ δὲ καταστάσει
καὶ ἔτι ἀγνοίᾳ τοῦ συνισταμένου καὶ φυομένου κακοῦ τῶν
ἁπάντων Ἑλλήνων ὄντων δεῖ σκοπεῖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τί προσῆκον ἦν ἑλέσθαι πράττειν καὶ ποιεῖν
τὴν πόλιν, καὶ τούτων λόγον παρ' ἐμοῦ λαβεῖν· ὁ γὰρ
63 ἐνταῦθα ἑαυτὸν τάξας τῆς πολιτείας εἰμὶ ἐγώ. πότερον
αὐτὴν ἐχρῆν, Αἰσχίνη, τὸ φρόνημα ἀφεῖσαν καὶ τὴν 246
ἀξίαν τὴν αὑτῆς ἐν τῇ Θετταλῶν καὶ Δολόπων τάξει συγ-
κατακτᾶσθαι Φιλίππῳ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀρχὴν καὶ τὰ
τῶν προγόνων καλὰ καὶ δίκαια ἀναιρεῖν; ἢ τοῦτο μὲν μὴ
ποιεῖν, δεινὸν γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἃ δ' ἑώρα συμβησόμενα,
εἰ μηδεὶς κωλύσει, καὶ προῃσθάνεθ', ὡς ἔοικεν, ἐκ πολλοῦ,
64 ταῦτα περιιδεῖν γιγνόμενα; ἀλλὰ νῦν ἔγωγε τὸν μάλιστα
ἐπιτιμῶντα τοῖς πεπραγμένοις ἡδέως ἂν ἐροίμην, τῆς
ποίας μερίδος γενέσθαι τὴν πόλιν ἐβούλετ' ἄν, πότερον
τῆς συναιτίας τῶν συμβεβηκότων τοῖς Ἕλλησι κακῶν καὶ
αἰσχρῶν, ἧς ἂν Θετταλοὺς καὶ τοὺς μετὰ τούτων εἴποι
τις, ἢ τῆς περιεωρακυίας ταῦτα γιγνόμενα ἐπὶ τῇ τῆς
ἰδίας πλεονεξίας ἐλπίδι, ἧς ἂν Ἀρκάδας καὶ Μεσσηνίους
65 καὶ Ἀργείους θείημεν. ἀλλὰ καὶ τούτων πολλοί, μᾶλλον
δὲ πάντες, χεῖρον ἡμῶν ἀπηλλάχασιν. καὶ γὰρ εἰ μὲν ὡς

v. 1. ἅπασιν Σ. 2. γεν. καὶ τοσαύτην p. 4. λαβὼν ὁ φι-
λιππος καὶ FΦkpst. 7. διέστησαν uv et pr Ω. 62, 2. φυρομέ-
νου pr Σ. 3. πάντων ks. ὦ om Συ. 63, 5. καλὰ] κακὰ Φ.
7. κωλύσῃ (ει) F. καὶ om s. ὡς ἔοικεν om Y. 64, 3. τὴν πό-
λιν γενέσθαι Yk. βούλετ' s, βούλοιτ' k. 6. περιωρακυιας Σ.
65, 2. γὰρ om krs.

ἐκράτησε Φίλιππος ᾤχετ' εὐθὺς ἀπιὼν καὶ μετὰ ταῦτ'
ἦγεν ἡσυχίαν, μήτε τῶν αὑτοῦ συμμάχων μήτε τῶν ἄλλων
Ἑλλήνων μηδένα μηδὲν λυπήσας, ὅμως ἦν ἄν τις κατὰ
τῶν [οὐκ] ἐναντιωθέντων οἷς ἔπραττεν ἐκεῖνος μέμψις καὶ
κατηγορία· εἰ δὲ ὁμοίως ἁπάντων τὸ ἀξίωμα, τὴν ἡγε-
μονίαν, τὴν ἐλευθερίαν περιείλετο, μᾶλλον δὲ καὶ τὰς πο-
λιτείας, ὅσων ἠδύνατο, πῶς οὐχ ἁπάντων ἐνδοξότατα ὑμεῖς
ἐβουλεύσασθε ἐμοὶ πεισθέντες;

66 Ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπανέρχομαι. τί τὴν πόλιν, Αἰσχίνη, προσ-
ῆκε ποιεῖν ἀρχὴν καὶ τυραννίδα τῶν Ἑλλήνων ὁρῶσαν
ἑαυτῷ κατασκευαζόμενον Φίλιππον; ἢ τί τὸν σύμβου- 247
λον ἔδει λέγειν ἢ γράφειν τὸν Ἀθήνησιν ἐμέ (καὶ γὰρ
τοῦτο πλεῖστον διαφέρει), ὃς συνῄδειν μὲν ἐκ παντὸς τοῦ
χρόνου μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀφ' ἧς αὐτὸς ἐπὶ τὸ
βῆμα ἀνέβην, ἀεὶ περὶ πρωτείων καὶ τιμῆς καὶ δόξης
ἀγωνιζομένην τὴν πατρίδα, καὶ πλείω καὶ σώματα καὶ
χρήματα ἀναλωκυῖαν ὑπὲρ φιλοτιμίας καὶ τῶν πᾶσι συμ-
φερόντων ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὑπὲρ αὑτῶν ἀναλώκασιν
67 ἕκαστοι, ἑώρων δ' αὐτὸν τὸν Φίλιππον, πρὸς ὃν ἦν ἡμῖν
ὁ ἀγών, ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκε-
κομμένον, τὴν κλεῖν κατεαγότα, τὴν χεῖρα, τὸ σκέλος
πεπηρωμένον, πᾶν ὅ τι βουληθείη μέρος ἡ τύχη τοῦ
σώματος παρελέσθαι, τοῦτο [ῥᾳδίως καὶ ἑτοίμως] προϊέ-
68 μενον, ὥστε τῷ λοιπῷ μετὰ τιμῆς καὶ δόξης ζῆν. καὶ
μὴν οὐδὲ τοῦτό γε οὐδεὶς ἂν εἰπεῖν τολμήσειεν, ὡς τῷ

v. 1. εὐθέως Σ. 3. ὅμως om Σ. 4. οὐκ om FΣΦkprstuv, in mg habent ΥΩ. 7. ὅσων] ὅσω Υ et γρ F. 66, 2. ὁρῶσαν τῶν ἑλλήνων ks. 4. γράφειν ἢ λέγειν Υ. ἐμέ om Σ. γὰρ καὶ τοῦτο k. 5. μὲν post παντὸς ponunt FΥΦΩprtuv. τοῦ om pr. 6. τῆς ἡμέρας ἐκείνης] τῆς ἡμέρας Σ, τῆσδε τῆς ἡμέρας kprs.

8. καὶ post πλείω add Σks. χρήματα καὶ σώματα Σ. 9. ἀνη-λωκυῖαν F, ἀνηλωκυῖαν Σpr. πᾶσι συμφερόντων Σ: ceteri ἅπασι τοῖς ἕλλησι συμφερόντων. 10. ὑπὲρ] οἱ τὰ ὑπὲρ FΦΩprtuv et in litura Υ, in γρ s. ἀναλώκασιν F, ἀνηλώκασιν Σpr. 67, 1. ἦν om Ωtuv. ὑμῖν u. 4. ὅ τι βουληθείη FΣΥΦΩuv: ὅ τι ἂν βουληθείη ς. 5. τοῦτον Φ. ῥᾳδίως καὶ ἑτοίμως om Σ cum Gellio p. 2, 27: ῥᾳδίως καὶ om ks. 68, 1. τὸ λοιπὸν k. 2. τολμήσαι Σ.

μὲν ἐν Πέλλῃ τραφέντι, χωρίῳ ἀδόξῳ τότε γε ὄντι καὶ
μικρῷ, τοσαύτην μεγαλοψυχίαν προσῆκεν ἐγγενέσθαι, ὥστε
τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆς ἐπιθυμῆσαι καὶ τοῦτ' εἰς τὸν
νοῦν ἐμβαλέσθαι, ὑμῖν δ' ἐστιν Ἀθηναίοις καὶ κατὰ τὴν
ἡμέραν ἑκάστην ἐν πᾶσι καὶ λόγοις καὶ θεωρήμασι τῆς
τῶν προγόνων ἀρετῆς ὑπομνήμαθ' ὁρῶσι τοσαύτην κα-
κίαν ὑπάρξαι, ὥστε τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας αὐτε-
παγγέλτους ἐθελοντὰς παραχωρῆσαι Φιλίππῳ. οὐδ' ἂν εἷς
69 ταῦτα φήσειεν. λοιπὸν τοίνυν ἦν καὶ ἀναγκαῖον ἅμα πᾶ-
σιν οἷς ἐκεῖνος ἔπραττεν ἀδικῶν ὑμᾶς ἐναντιοῦσθαι δι-
καίως. τοῦτ' ἐποιεῖτε μὲν ὑμεῖς ἐξ ἀρχῆς εἰκότως καὶ προσ-
ηκόντως, ἔγραφον δὲ καὶ συνεβούλευον καὶ ἐγὼ καθ' 248
οὓς ἐπολιτευόμην χρόνους. ὁμολογῶ. ἀλλὰ τί ἐχρῆν με
ποιεῖν; ἤδη γάρ σ' ἐρωτῶ, πάντα τἆλλ' ἀφείς, Ἀμφίπολιν,
70 Πύδναν, Ποτίδαιαν, Ἁλόννησον· οὐδενὸς τούτων μέ-
μνημαι· Σέρριον δὲ καὶ Δορίσκον καὶ τὴν Πεπαρήθου
πόρθησιν καὶ ὅσ' ἄλλα τοιαῦτα ἡ πόλις ἠδίκητο, οὐδ' εἰ
γέγονεν οἶδα. καίτοι σύ γ' ἔφησθά με ταῦτα λέγοντα εἰς
ἔχθραν ἐμβαλεῖν τουτουσί, Εὐβούλου καὶ Ἀριστοφῶντος
καὶ Διοπείθους τῶν περὶ τούτων ψηφισμάτων ὄντων, οὐκ
ἐμῶν, ὦ λέγων εὐχερῶς ὅ τι ἂν βουληθῇς. οὐδὲ νῦν περὶ
71 τούτων ἐρῶ. ἀλλ' ὁ τὴν Εὔβοιαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος
καὶ κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικήν, καὶ Με-
γάροις ἐπιχειρῶν, καὶ καταλαμβάνων Ὠρεόν, καὶ κατα-
σκάπτων Πορθμόν, καὶ καθιστὰς ἐν μὲν Ὠρεῷ Φιλιστίδην
τύραννον ἐν δ' Ἐρετρίᾳ Κλείταρχον, καὶ τὸν Ἑλλήσπον-
τον ὑφ' ἑαυτῷ ποιούμενος, καὶ Βυζάντιον πολιορκῶν, καὶ

v. 2. σμικρῷ ks. γινέσθαι ks. 3. τὸν om FΥΦΩprtuv. 4. κατὰ τὴν Σks: καθ' ς. 6. ὑπόμνημα θεωροῦσι Σ. 7. τῶν Ἑλλήνων om Σ. 8. ἐθέλοντας ks. 69, 1. φήσει u. καὶ om Ω. 3. ἐξ ἀρχῆς ὑμεῖς Ωtuv. 70, 1. ἁλόννησον Fp, ἀλόννησον ΥΩ ru, ἀλλόννησον Φs, ἀλλόνησον k: Ἀλόνησον ς. 2. σέρρειον Υ. κόρισκον Φ. 3. τοιαῦτα om Σ. ἠδικεῖτο ΣΦ. 5. καὶ om pr. Ἀριστοφῶντος] κτησιφῶντος Σ. 6. διοπίθους Ωu. ὄντων ψηφισμάτων ks. 7. ὅ τι] πᾶν ὅτι Φυ. οὐδὲν kr. 71, 2. καὶ κατασκ. — ἐπιχειρῶν om k. ἐπιτειχίσματα Ωu. 6. καὶ τὸ βυζάντιον kprs.

πόλεις Ἑλληνίδας ἃς μὲν ἀναιρῶν, εἰς ἃς δὲ τὰς φυγάδας κατάγων, πότερον ταῦτα πάντα ποιῶν ἠδίκει καὶ παρεσπόνδει καὶ ἔλυε τὴν εἰρήνην ἢ οὔ; καὶ πότερον φανῆναί τινα τῶν Ἑλλήνων τὸν ταῦτα κωλύσοντα ποιεῖν αὐτὸν
72 ἐχρῆν ἢ μή; εἰ μὲν γὰρ μὴ ἐχρῆν, ἀλλὰ τὴν Μυσῶν λείαν καλουμένην τὴν Ἑλλάδα οὖσαν ὀφθῆναι ζώντων Ἀθηναίων καὶ ὄντων, περιείργασμαι μὲν ἐγὼ περὶ τούτων εἰπών, περιείργασται δ' ἡ πόλις ἡ πεισθεῖσα ἐμοί, ἔστω δὲ ἀδικήματα πάντα ἃ πέπρακται καὶ ἁμαρτήματα ἐμά. εἰ δὲ ἔδει τινὰ τούτων κωλυτὴν φανῆναι, τίνα ἄλλον ἢ τὸν Ἀθηναίων δῆμον προσῆκε γενέσθαι; ταῦτα τοίνυν 249 ἐπολιτευόμην ἐγώ, καὶ ὁρῶν καταδουλούμενον πάντας ἀνθρώπους ἐκεῖνον ἠναντιούμην, καὶ προλέγων καὶ διδάσκων μὴ προΐεσθαι ταῦτα Φιλίππῳ διετέλουν.

73 Καὶ μὴν τὴν εἰρήνην γ' ἐκεῖνος ἔλυσε τὰ πλοῖα λαβών, οὐχ ἡ πόλις, Αἰσχίνη. Φέρε δὲ αὐτὰ τὰ ψηφίσματα καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου, καὶ λέγε ἐφεξῆς· ἀπὸ γὰρ τούτων ἐξεταζομένων, τίς τίνος αἴτιός ἐστι, γενήσεται φανερόν. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Νεοκλέους, μηνὸς βοηδρομιῶνος, ἐκκλησίας συγκλήτου ὑπὸ στρατηγῶν συναχθείσης, Εὔβουλος Μνησιθέου Κύπριος εἶπεν, ἐπειδὴ προσήγγειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὡς ἄρα Λεωδάμαντα τὸν ναύαρχον καὶ τὰ μετ' αὐτοῦ ἀποσταλέντα σκάφη εἴκοσιν ἐπὶ τὴν τοῦ σίτου παραπομπὴν εἰς Ἑλλήσποντον ὁ παρὰ Φιλίππου στρατηγὸς Ἀμύντας καταγήοχεν εἰς Μακεδονίαν καὶ ἐν φυλακῇ ἔχει, ἐπιμεληθῆναι τοὺς πρυτάνεις καὶ τοὺς στρατηγοὺς ὅπως ἡ βουλὴ συναχθῶσι καὶ αἱρεθῶσι πρέσβεις πρὸς

v. 1. ἃς μὲν] τὰς μὲν *Tprs* et corr Ω. εἰς ἃς] εἰς τὰς corr Ω. τοὺς] καὶ τοὺς *pr*. 2. πάντα ταῦτα *F*. 4. αὐτὸν ποιεῖν *k*. 72, 3. Ἀθηναίων post ὄντων ponunt Σ*ks*. 5. πάντα ἃ *F*ΣΥΦ, ταῦτα πάντα ἃ *k*: πάντα ταῦτα ἃ ς. 6. εἰ δὲ — γενέσθαι] εἰ δὲ ἔδει, τίνα τοῦτον ἄλλον ἢ τὸν ἀθηναίων δῆμον προσῆκε γίνεσθαι γρ Σ. τινὰ post τούτων ponunt Ω*tu*, om *F*ΥΦ*kprsv*. ἄλλον] μᾶλλον *k*. 7. προσήκει ΥΩ*tuv*. 8. ἐπολιτευόμην ἐγὼ Σ*ks*: ceteri ἐπολιτευόμην τότ' ἐγώ. 10. προέσθαι Ω*ks*. ταῦτα Φιλίππῳ om Σ. διετέλουν om *F*ΥΩ*tuv*. 73, 2. δὲ Σ*ks*: ceteri δή. 3. τὴν τοῦ om *ks*, τὴν om *p*. 4. ἐξεταζομένων in mg rc Σ. λέγε om *F*Σ Υ*pr*. 6. ἐκκλησία σύγκλητος Σ. συναχθείσης om *F*ΣΥΦΩ*tuv*. 7. κόπριος *F*ΣΦ. 8. ἄρα om Ω*kstuv*, 9. εἴκοσι Σ. 10. καταγείοχεν Σ. 11. ἔχει ἐν φυλακῇ *t*. 12. συναχθῇ *kprs*. πρέσβεις οἱ πρὸς Υ*p*.

74 Φίλιππον, οἵ τινες παραγενόμενοι διαλέξονται πρὸς αὐτὸν περὶ τῦ ἀφεθῆναι τὸν ναύαρχον καὶ τὰ πλοῖα καὶ τοὺς στρατιώτας. καὶ εἰ μὲν δι' ἄγνοιαν ταῦτα πεποίηκεν ὁ Ἀμύντας, ὅτι οὐ μεμψιμοιρεῖ ὁ δῆμος οὐδὲν αὐτῷ· εἰ δέ τι πλημμελοῦντα παρὰ τὰ ἐπεσταλμένα λαβών, ὅτι ἐπισκεψάμενοι Ἀθηναῖοι ἐπιτιμήσουσι κατὰ τὴν τῆς ὀλιγωρίας ἀξίαν. εἰ δὲ μηδέτερον τούτων ἐστίν, ἀλλ' ἰδίᾳ ἀγνωμονοῦσιν ἢ ὁ ἀποστείλας ἢ ὁ ἀπεσταλμένος, καὶ τοῦτο γρά- 250
ψαι λέγειν, ἵνα αἰσθανόμενος ὁ δῆμος βουλεύσηται τί δεῖ ποιεῖν.

75 Τῦτο μὲν τοίνυν τὸ ψήφισμα Εὔβȣλος ἔγραψεν, ȣ̓κ ἐγώ, τὸ δ' ἐφεξῆς Ἀριςοφῶν, εἶθ' Ἡγήσιππος, εἶτ' Ἀριςοφῶν πάλιν, εἶτα Φιλοκράτης, εἶτα Κηφισοφῶν, εἶτα πάντες οἱ ἄλλοι· ἐγὼ δ' ȣ̓δὲν περὶ τȣ́των. Λέγε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ Νεοκλέȣς ἄρχοντος, βοηδρομιῶνος ἕνῃ καὶ νέᾳ, βουλῆς γνώμῃ, πρυτάνεις καὶ στρατηγοὶ ἐχρημάτισαν τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀνενεγκόντες, ὅτι ἔδοξε τῷ δήμῳ πρέσβεις ἑλέσθαι πρὸς Φίλιππον περὶ τῆς τῶν πλοίων ἀνακομιδῆς καὶ ἐντολὰς δοῦναι καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ψηφίσματα. καὶ εἵλοντο τούσδε, Κηφισοφῶντα Κλέωνος Ἀναφλύστιον, Δημόκριτον Δημοφῶντος Ἀναγυράσιον, Πολύκριτον Ἀπημάντου Κοθωκίδην. πρυτανείᾳ φυλῆς Ἱπποθοωντίδος, Ἀριστοφῶν Κολυττεὺς πρόεδρος εἶπεν.

76 Ὥσπερ τοίνυν ἐγὼ ταῦτα δεικνύω τὰ ψηφίσματα, ȣ̔́τω καὶ σὺ δεῖξον, Αἰσχίνη, ποῖον ἐγὼ γράψας ψήφισμα αἴτιός εἰμι τȣ̃ πολέμȣ. ἀλλ' ȣ̓κ ἂν ἔχοις· εἰ γὰρ εἶχες, ȣ̓δὲν ἂν αὐτȣ̃ πρότερον νυνὶ παρέσχȣ. καὶ μὴν ȣ̓δ' ὁ Φίλιππος οὐδὲν αἰτιᾶται ἐμὲ ὑπὲρ τοῦ πολέμου, ἑτέροις ἐγκαλῶν. Λέγε δ' αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου.

74, 1. τὸν φίλιππον k. οἵ τινες krs, om ΣΥΦp: ceteri οἵ. 2. τὸν] τόν τε kprs. στρατιώτας] στρατηγοὺς FΣΥΦ et γρ r. 3. ὅτι οὐ] τί οὐ FΦt, τι ουν ΣΥv, ὅτι οὐδὲ kprs et γρ v, ὅτι Ωu. 4. οὐδὲν om ks. αὐτῷ ante ὁ δῆμος ponunt krs et γρ v, om Σ: αὐτου Ωv. εἰ δέ τι] οὐδέτι FΣΥΦ. παρὰ om Ω. 5. σκεψάμενοι Ωuv. ἐπιτιμήσωσι k. 6. ἀλλ' ἰδίᾳ] ἀλλ' ἰδίᾳ τι pr, ἀλλ' ἰδιαι δί Σ, ἀλλ' ἀεὶ διατί s, ἀλλ' ἀεὶ διάτι k. 7. ἢ post ἀγνωμ. om kpr. ὁ ante ἀποστ. om s. τοῦτο om FΣΥΦ, γράψαι om FΣΥΦΩrtuv. 8. αἰσθόμενος Ωu. 75, 3. πάντες] πάλιν pr. 4. οἱ ἄλλοι om Σ. τὸ ψήφισμα om Σ. 5. ΨΗΦΙΣΜΑ om r. νικοκλέους FΣΥΦΩkprstuv. ἕννῃ p. 7. ἀπενεγκόντες krs, ἐνεγκόντες Ωtuv. 9. ἐκ om kprs. 11. πρυτανέα k, πρυτανια Σ. 12. κολυτιὺς k, κολυτεὺς u. 76, 2. καὶ om pr Σ. ὁποῖον Σ. 4. ὁ om uv et pr Ω. 5. ἐμὲ Σ: με ς. 6. τὴν post ἐπιστολὴν add FΣΥkrs.

77 ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος
Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. παραγενόμενοι πρὸς "ἐμὲ 251
οἱ παρ' ὑμῶν πρεσβευταί, Κηφισοφῶν καὶ Δημόκριτος καὶ Πολύ-
κριτος, διελέγοντο περὶ τῆς τῶν πλοίων ἀφέσεως ὧν ἐναυάρχει Λαο-
μέδων. καθ' ὅλου μὲν οὖν ἔμοιγε φαίνεσθε ἐν μεγάλῃ εὐηθείᾳ
ἔσεσθαι, εἰ οἴεσθ' ἐμὲ λανθάνειν ὅτι ἐξαπεστάλη ταῦτα τὰ πλοῖα
πρόφασιν μὲν ὡς τὸν σῖτον παραπέμψοντα ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου
εἰς Λῆμνον, βοηθήσοντα δὲ Σηλυμβριανοῖς τοῖς ὑπ' ἐμοῦ μὲν πο-
λιορκουμένοις, οὐ συμπεριειλημμένοις δὲ ἐν ταῖς τῆς φιλίας κοινῇ
78 κειμέναις ἡμῖν συνθήκαις. καὶ ταῦτα συνετάχθη τῷ ναυάρχῳ ἄνευ
μὲν τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, ὑπὸ δέ τινων ἀρχόντων καὶ ἑτέρων
ἰδιωτῶν μὲν νῦν ὄντων, ἐκ παντὸς δὲ τρόπου βουλομένων τὸν δῆ-
μον ἀντὶ τῆς νῦν ὑπαρχούσης πρὸς ἐμὲ φιλίας τὸν πόλεμον ἀναλα-
βεῖν, πολλῷ μᾶλλον φιλοτιμουμένων τοῦτο συντετελέσθαι ἢ τοῖς
Σηλυμβριανοῖς βοηθῆσαι. καὶ ὑπολαμβάνουσιν αὐτοῖς τὸ τοιοῦτο
πρόσοδον ἔσεσθαι· οὐ μέντοι μοι δοκεῖ τοῦτο χρήσιμον ὑπάρχειν
οὔθ' ὑμῖν οὔτ' ἐμοί. διόπερ τά τε νῦν καταχθέντα πλοῖα πρὸς ἡμᾶς
ἀφίημι ὑμῖν, καὶ τοῦ λοιποῦ, ἐὰν βούλησθε μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς
προεστηκόσιν ὑμῶν κακοήθως πολιτεύεσθαι, ἀλλ' ἐπιτιμᾶτε, πειρά-
σομαι κἀγὼ διαφυλάττειν τὴν εἰρήνην. εὐτυχεῖτε.

79 Ἐνταῦθ' οὐδαμοῦ Δημοσθένη γέγραφεν, οὐδ' αἰτίαν
οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ. τί ποτ' οὖν τοῖς ἄλλοις ἐγκαλῶν
τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων οὐχὶ μέμνηται; ὅτι τῶν ἀδικημά-
των ἂν ἐμέμνητο τῶν αὑτοῦ, εἴ τι περὶ ἐμοῦ γέγραφε·
τούτων γὰρ εἰχόμην ἐγὼ καὶ "τούτοις ἠναντιούμην. καὶ 252
πρῶτον μὲν τὴν εἰς Πελοπόννησον πρεσβείαν ἔγραψα,
ὅτε πρῶτον ἐκεῖνος εἰς Πελοπόννησον παρεδύετο, εἶτα τὴν
εἰς Εὔβοιαν, ἡνίκ' Εὐβοίας ἥπτετο, εἶτα τὴν ἐπ' Ὠρεὸν
ἔξοδον, οὐκέτι πρεσβείαν, καὶ τὴν εἰς Ἐρέτριαν, ἐπειδὴ

77, 1. ΦΙΛΙΠΠΟΥ om rv. epistolam ipsam in mg ponit *k*, om *s*, qui ceteris quoque id genus actis caret. 3. καὶ Πολύκριτος om Υpr. 4. λαομένων Σ, λαοδάμων pr. 5. οὖν om r. 6. εἶτ' ΣΥΦΩtu, εἶτ' v. ἐμὲ Σ: με ς. ἐξαπεστάλη μὲν ταῦτα ks. 7. προφάσει r. παραπέμψαντα r. 8. σηλυβριανοῖς Ωpru. 78, 1. συνθήκαις ἡμῖν pr. 2. μὲν] μὲν γὰρ Ω. τοῦ ἀθ. ΣΦ: τῶν ἀθ. ς. 5. φιλοτιμούμενον ΣΦpru. συντελεσθαι Σ, συντελεῖσθαι Υr et corr Ω, συντετάχθαι Ωtuv. 6. σηλυβριανοῖς pru, συληβριανοῖς Ω. τοιοῦτο ΣΦ: τοιοῦτον ς. 7. προσολον Σ, πρὸς ὅλον F. τοῦτο τὸ χρ. Υ 79, 1. Δημοσθένη Υr: ceteri δημοσθένην. 4. γέγραφε] malim ἔγραφεν. 8. ὠρεῶ k. 9. ἐρέτριαν Υkstu: Ἐρετρίαν ς.

τυράννους ἐκεῖνος ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατέστησεν.
80 μετὰ ταῦτα δὲ τοὺς ἀποστόλους ἅπαντας ἀπέστειλα, καθ᾽
οὓς Χεῤῥόνησος ἐσώθη καὶ Βυζάντιον καὶ πάντες οἱ
σύμμαχοι. ἐξ ὧν ὑμῖν μὲν τὰ κάλλιστα, ἔπαινοι δόξαι
τιμαὶ στέφανοι χάριτες παρὰ τῶν εὖ πεπονθότων ὑπῆρ-
χον, τῶν δ᾽ ἀδικουμένων τοῖς μὲν ὑμῖν τότε πεισθεῖσιν
ἡ σωτηρία περιεγένετο, τοῖς δ᾽ ὀλιγωρήσασι τὸ πολλάκις
ὧν ὑμεῖς προείπατε μεμνῆσθαι, καὶ νομίζειν ὑμᾶς μὴ
μόνον εὔνους ἑαυτοῖς ἀλλὰ καὶ φρονίμους ἀνθρώπους
καὶ μάντεις εἶναι· πάντα γὰρ ἐκβέβηκεν ἃ προείπατε.
81 καὶ μὴν ὅτι πολλὰ μὲν ἂν χρήματα ἔδωκε Φιλιστίδης
ὥστ᾽ ἔχειν Ὠρεόν, πολλὰ δὲ Κλείταρχος ὥστ᾽ ἔχειν Ἐρέ-
τριαν, πολλὰ δ᾽ αὐτὸς ὁ Φίλιππος ὥστε ταῦθ᾽ ὑπάρχειν
ἐφ᾽ ὑμᾶς αὐτῷ καὶ περὶ τῶν ἄλλων μηδὲν ἐξελέγχεσθαι
μηδ᾽ ἃ ποιῶν ἠδίκει μηδένα ἐξετάζειν πανταχοῦ, οὐδεὶς
82 ἀγνοεῖ, καὶ πάντων ἥκιστα σύ· οἱ γὰρ παρὰ τοῦ Κλει-
τάρχου καὶ τοῦ Φιλιστίδου τότε πρέσβεις δεῦρ᾽ ἀφικνού-
μενοι παρὰ σοὶ κατέλυον, Αἰσχίνη, καὶ σὺ προὐξένεις
αὐτῶν· οὓς ἡ μὲν πόλις ὡς ἐχθροὺς καὶ οὔτε δίκαια οὔτε
συμφέροντα λέγοντας ἀπήλασε, σοὶ δ᾽ ἦσαν φίλοι. οὐ
τοίνυν ἐπράχθη τούτων οὐδέν, ὦ βλασφημῶν περὶ ἐμοῦ
καὶ λέγων ὡς σιωπῶ μὲν λαβών, βοῶ δ᾽ ἀναλώσας. ἀλλ᾽ 253
οὐ σύ γε, ἀλλὰ βοᾷς μὲν ἔχων, παύσει δὲ οὐδέποτ᾽, ἐὰν
83 μή σε οὗτοι παύσωσιν ἀτιμώσαντες τήμερον. στεφανω-
σάντων τοίνυν ὑμῶν ἐμὲ ἐπὶ τούτοις τότε, καὶ γράψαν-
τος Ἀριστονίκου τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἅσπερ οὑτοσὶ Κτη-
σιφῶν νῦν γέγραφε, καὶ ἀναῤῥηθέντος ἐν τῷ θεάτρῳ
τοῦ στεφάνου, καὶ δευτέρου κηρύγματος ἤδη μοι τότε γι-

80, 1. πάντας ks. 2. καὶ τὸ βυζ. Σ. 3. μὲν ὑμῖν s. 4. χάριτες στέφανοι r. ὑπῆρχον Σks: ceteri ἐγίγνοντο. 8. ἑαυτοῖς Σkprs: αὑτοῖς ς. 9. προείπατε. καὶ Σ: προείπατε αὐτοῖς. καὶ ς.
81, 1. ἂν om ks. 4. ἐλέγχεσθαι Υkprs. 82, 2. ἀφικόμενοι kprs. 3. Αἰσχίνη om Υ. 8. γε om Σ. παύσει Σ: παύσῃ ς.
83, 1. ἀτιμάσαντες Ω. τήμερον περὶ τὸ βῆμα στ. u. 4. γέγραφε νῦν ks. 5. γενομένου ks.

γνομένε, ἔτ᾽ ἀντεῖπεν Αἰσχίνης παρὼν ἔτε τὸν εἰπόντα ἐγράψατο. Καί μοι λέγε καὶ τἔτο τὸ ψήφισμα λαβών.

84 ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ Χαιρώνδου Ἡγέμονος ἄρχοντος, γαμηλιῶνος ἕκτῃ ἀπιόντος, φυλῆς πρυτανευούσης Λεοντίδος, Ἀριστόνικος Φρεάῤῥιος εἶπεν, ἐπειδὴ Δημοσθένης Δημοσθένες Παιανιεὺς πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέσχηται τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων καὶ πολλοῖς τῶν συμμάχων καὶ πρότερον, καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ βεβοήθηκε διὰ τῶν ψηφισμάτων καί τινας τῶν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ πόλεων ἠλευθέρωκε, καὶ διατελεῖ εὔνους ὢν τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, καὶ λέγει καὶ πράττει ὅ τι ἂν δύνηται ἀγαθὸν ὑπέρ τε αὐτῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἐπαινέσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις, τραγῳδοῖς καινοῖς, τῆς δὲ ἀναγορεύσεως τοῦ στεφάνου ἐπιμεληθῆναι τὴν πρυτανεύεσαν φυλὴν καὶ τὸν ἀγωνο- 254
θέτην. εἶπεν Ἀριστόνικος Φρεάῤῥιος.

85 Ἔστιν οὖν ὅστις ὑμῶν οἶδέ τινα αἰσχύνην τῇ πόλει συμβᾶσαν διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἢ χλευασμὸν ἢ γέλωτα, ἃ νῦν ἔτος ἔφη συμβήσεσθαι, ἐὰν ἐγὼ ϛεφανῶμαι; καὶ μὴν ὅταν ᾖ νέα καὶ γνώριμα πᾶσι τὰ πράγματα, ἐάν τε καλῶς ἔχῃ, χάριτος τυγχάνει, ἐάν θ᾽ ὡς ἑτέρως, τιμωρίας. φαίνομαι τοίνυν ἐγὼ χάριτος τετυχηκὼς τότε, καὶ οὐ μέμψεως οὐδὲ τιμωρίας.

86 Οὐκἔν μέχρι μὲν τῶν χρόνων ἐκείνων, ἐν οἷς ταῦτ᾽ ἐπράχθη, πάντας ἀνωμολόγημαι τοὺς χρόνες τὰ ἄριστα πράττειν τῇ πόλει, τῷ νικᾶν, ὅτ᾽ ἐβελεύεσθε, λέγων καὶ γράφων, τῷ καταπραχθῆναι τὰ γραφέντα καὶ στεφάνες

v. 1. ἀνεῖπεν pr Σ. ἀντειπόντα Σ et γρ FΦ. 2. καὶ post λέγε om ks. τούτου pr Σ. post λαβὼν cum Σ omisi λέγε.
84, 1. χαιρώνδου FΣΥΦΩtu: Χαιρωνίδου ς. ἡγεμόνας FΩpruv. 3. φερεαρριος ΣΩu, φερεαριος F. Δημοσθένους om Ω. 4. τῷ Ἀθ. ΣΦ: τῶν Ἀθ. ς. 5. πολλοὺς r. καὶ ante πρότερον om pr u, post πρότερον om Ω. 7. τῷ Ἀθ. ΣΥ: τῶν Ἀθ. ς. 9. δεδόχθω p. 10. τῷ FΣΦ: τῶν ς. 12. Διονυσίοις om Σ. 14. ἀριστόδημος ΣΥr. φερεάρριος v et corr r, φεφεαριος F.
85, 1. τῇ πόλει συμβᾶσαν ΣΥkprs: ceteri συμβᾶσαν τῇ πόλει. 3. ἃ] ἢ ἃ Υuv.
86, 2. τοὺς χρόνους in γρ Σ. 3. πράττειν] πράττειν καὶ λέγειν γρ ΣΦ. ὅτ᾽ ἐβουλεύεσθε] τε βουλεύεσθαι Υ, ὅτ᾽ ἐβούλεσθε su, ὅτε βούλεσθε Ωr.

ἐξ αὐτῶν τῇ πόλει καὶ ἐμοὶ καὶ πᾶσιν ὑμῖν γενέσθαι, τῷ
θυσίας τοῖς θεοῖς καὶ προσόδους ὡς ἀγαθῶν τούτων ὄντων
ὑμᾶς πεποιῆσθαι.

87 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τῆς Εὐβοίας ὁ Φίλιππος ἐξηλάθη,
τοῖς μὲν ὅπλοις ὑφ' ὑμῶν, τῇ δὲ πολιτείᾳ καὶ τοῖς ψη-
φίσμασι, κἂν διαῤῥαγῶσί τινες τούτων, ὑπ' ἐμοῦ, ἕτερον
κατὰ τῆς πόλεως ἐπιτειχισμὸν ἐζήτει. ὁρῶν δ' ὅτι σίτῳ
πάντων ἀνθρώπων πλείστῳ χρώμεθ' ἐπεισάκτῳ, βουλό-
μενος τῆς σιτοπομπίας κύριος γενέσθαι, παρελθὼν ἐπὶ
Θρᾴκης Βυζαντίους συμμάχους ὄντας αὐτῷ τὸ μὲν πρῶ-
τον ἠξίου συμπολεμεῖν τὸν πρὸς ὑμᾶς πόλεμον, ὡς δ'
οὐκ ἤθελον οὐδ' ἐπὶ τούτοις ἔφασαν τὴν συμμαχίαν πε-
ποιῆσθαι, λέγοντες ἀληθῆ, χαράκωμα βαλόμενος πρὸς τῇ
88 πόλει καὶ μηχανήματ' ἐπιστήσας ἐπολιόρκει. τούτων δὲ
γιγνομένων ὅ τι μὲν προσῆκε ποιεῖν ὑμᾶς, οὐκέτ' ἐρωτήσω·
δῆλον γάρ ἐστιν ἅπασιν. ἀλλὰ τίς ἦν ὁ βοηθήσας τοῖς 255
Βυζαντίοις καὶ σώσας αὐτούς; τίς ὁ κωλύσας τὸν Ἑλλήσ-
ποντον ἀλλοτριωθῆναι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους; ὑμεῖς,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν λέγω, τὴν πόλιν
λέγω. τίς δ' ὁ τῇ πόλει λέγων καὶ γράφων καὶ πράττων
καὶ ἁπλῶς ἑαυτὸν εἰς τὰ πράγματα ἀφειδῶς διδούς; ἐγώ.
89 ἀλλὰ μὴν ἡλίκα ταῦτα ὠφέλησεν ἅπαντας, οὐκέτ' ἐκ λόγου
δεῖ μαθεῖν, ἀλλ' ἔργῳ πεπείρασθε· ὁ γὰρ τότε ἐνστὰς πό-
λεμος ἄνευ τοῦ καλὴν δόξαν ἐνεγκεῖν ἐν πᾶσι τοῖς κατὰ
τὸν βίον ἀφθονωτέροις καὶ εὐωνοτέροις διήγαγεν ὑμᾶς
τῆς νῦν εἰρήνης, ἣν οὗτοι κατὰ τῆς πατρίδος τηροῦσιν
οἱ χρηστοὶ ἐπὶ ταῖς μελλούσαις ἐλπίσιν, ὧν διαμάρτοιεν,

v. 1. ὑμῖν om Σ. γίνεσθαι kpr. 2. καὶ προσόδους τοῖς θεοῖς ks. 87, 1. ἐξηλάθη τοῖς μὲν ὅπλοις ὑφ' ὑμῶν] ὑφ' ἡμῶν ἐξηλάθη τοῖς μὲν ὅπλοις Σ, ὑφ' ὑμων μὲν ἐξηλάθη τοῖς ὅπλοις Tpr. 3. τούτων om p. 6. σιτοπομπείας tuv. 8. ἡμᾶς k. 10. χάρακα Σ, χαρακώματα FΥΦΩprtuv et γρ s. βαλλόμενος pr et γρ Σ, βουλόμενος k. 88, 2. προσήκει Σ. ὑμᾶς ΣΦks: ceteri ἡμᾶς. οὐκ ἐρωτήσω Ω, οὐκ ἐπερωτήσω Σ et γρ Φ. 5. ἀλλοτριωθῆναι FΣΩptuv: ἀπαλλοτριωθῆναι ς. 6. ὅταν λέγω Σ: ceteri ὅταν εἴπω. 8. δοὺς ΣΥΦΩtuv et corr pr. 89, 1. οὐκέτ'] οὐκ FΥΦΩprtuv. ἐκ τοῦ λόγου Σ. 2. μαθεῖν ὑμᾶς ἀλλ' ks. 4. διηγεν Σ. ἡμᾶς s. 6. μέλλουσιν pr Σ.

*καὶ μὴ μετάσχοιεν ὧν ὑμεῖς οἱ τὰ βέλτιςα τὲς θεὲς αἰτεῖτε, μηδὲ μεταδοῖεν ὑμῖν ὧν αὐτοὶ προῄρηνται. Λέγε δ' αὐτοῖς καὶ τοὺς τῶν Βυζαντίων στεφάνους καὶ τοὺς τῶν Περινθίων, οἷς ἐστεφάνουν ἐκ τούτων τὴν πόλιν.*

90 *ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. Ἐπὶ ἱερομνάμονος Βοσπορίχω Δαμάγητος ἐν τᾷ ἁλίᾳ ἔλεξεν, ἐκ τᾶς βωλᾶς λαβὼν ῥήτραν, ἐπειδὴ ὁ δᾶμος ὁ Ἀθηναίων ἔν τε τοῖς προγενομένοις καιροῖς εὐνοέων διατελεῖ Βυζαντίοις καὶ τοῖς συμμάχοις καὶ συγγενέσι Περινθίοις καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας παρέσχηται, ἔν τε τῷ παρεστακότι καιρῷ Φιλίππω τῶ Μακεδόνος ἐπιστρατεύσαντος ἐπὶ τὰν χώραν καὶ τὰν πόλιν ἐπ' ἀναστάσει Βυζαντίων καὶ Περινθίων καὶ τὰν χώραν δαίοντος καὶ δενδροκοπέοντος, βοηθήσας πλοίοισιν ἑκατὸν καὶ* 256
*εἴκοσι καὶ σίτῳ καὶ βέλεσι καὶ ὁπλίταις ἐξείλετο ἄμμε ἐκ τῶν μεγάλων κινδύνων καὶ ἀποκατέστασε τὰν πάτριον πολιτείαν καὶ τὼς*
91 *νόμως καὶ τὼς τάφως, δεδόχθαι τῷ δάμῳ τῷ Βυζαντίων καὶ Περινθίων Ἀθηναίοις δόμεν ἐπιγαμίαν, πολιτείαν, ἔγκτασιν γᾶς καὶ οἰκιᾶν, προεδρίαν ἐν τοῖς ἀγῶσι, πόθοδον ποτὶ τὰν βωλὰν καὶ τὸν δᾶμον πράτοις μετὰ τὰ ἱερά, καὶ τοῖς κατοικεῖν ἐθέλουσι τὰν πόλιν ἀλειτουργήτοις ἦμεν πασᾶν τᾶν λειτουργιᾶν· στᾶσαι δὲ καὶ εἰκόνας τρεῖς ἑκκαιδεκαπήχεις ἐν τῷ Βοσπορίχῳ, στεφανούμενον τὸν δᾶμον τὸν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶ δάμω τῶ Βυζαντίων καὶ Περινθίων· ἀποστεῖλαι δὲ καὶ θεωρίας ἐς τὰς ἐν τᾷ Ἑλλάδι πανηγύριας, Ἴσθμια καὶ Νέμεα καὶ Ὀλύμπια καὶ Πύθια, καὶ ἀνακαρῦξαι τὼς στεφάνως ὧς ἐστεφάνωται ὁ δᾶμος ὁ Ἀθηναίων ὑφ' ἡμῶν, ὅπως*

v. 1. *μὴ* om *Σ*. 2. *μηδὲ*] *μη Σ*. *ἡμῖν F*, *ἡμῖν pr*. 3. *τῶν* om *FΦΩuv*. 4. *τῶν* om *Ωuv*. *ἐκ* om *r*. 90, 1. *ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ*] *στεφάνων ψηφίσματα uv*. 2. *δημάγητος Ωv*. *τᾶ ἁλίᾳ*] *τεαλια FΣΥΦprtuv*, *τελια Ω*. 3. *ὁ Ἀθ.*] *τῶν ἀθ. pr*. *προγεναμένοις ΣΥΦr*, *προγεγεναμένοις p*. 5. *χρείας* om *r*, post *παρέσχηται* ponit *p*. *παράσχηται Σ*. 6. *φιλίππου τοῦ F*. *ἐπιστατεύσαντος Σ*. 8. *δέοντος FΣΦΩ*. *βοηθῆσαι FΣΦr* et pr *Υ*. *πλοίοις ΣΦΩtuv*. 9. *ἄμε Σtv*, *ἀμὲ Υ*, *ἐμὲ pr*. 91, 1. *δεδόχθω FΣΥΦΩpuv*. *τῷ Βυζ.*] *τῶν βυζ. Ωpuv*. 2. *δοῦναι Υr*.

*ἔκτασιν FΣΥΦΩprtuv*. 3. *οἰκίαν FΩ*, *οἰκείαν prtuv*, *οἰκίαν Υ*. *ποθολον FΣΥΦ*, *ποθ' ὅλον Ωtuv*, *ποτὶ θολον* corr *r* et *γρ p*, qui ipse om. 4. *πράτοις μετὰ*] *παρα τοις παρὰ FΣΥΦΩprtuv*. an fuit *πράτοις πεδά*? 5. *πᾶσαν τὰν λειτουργίαν FΣΥpt*, *πᾶσαν τὴν λειτουργίαν Ωuv*. 6. *βοσπορειχωι Σ*. 7. *τῶ βυζαντίων ΣΦr*.
8. *θεωρίας*] *δωριας FΣΥΦrtu*, *δωρίας v*, *δωρεὰς p* et corr *Ω*.
*τᾷ*] *τε FΣΥΦΩptuv*. 9. *τῶ στεφάνω* plerique omnes. 10. *ὧς ἐστεφάνωται* Reiskius, *οἷς ἐστεφάνωται* Valckenarius (diatr. Euripid. p. 278), *ὅσοι στεφανωιται Σ*, *ὅσοι στεφάνωται FΦ*, *ὡσυστεφανωται Υ prt*, *ὡ συστεφανωται uv*, *ὡ συνεστεφάνωται Ω*. *ὁ τῶν ἀθηναίων p*. *ὑμῶν ΣΥtv*.

ἐπιστέωνται οἱ Ἕλλανες πάντες Ἀθηναίων ἀρετὰν καὶ τὰν Βυζαντίων καὶ Περινθίων εὐχαριστίαν.

92 Λέγε καὶ τοὺς παρὰ τῶν ἐν Χεῤῥονήσῳ στεφάνους.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΧΕΡΡΟΝΗΣΙΤΩΝ. Χεῤῥονησιτῶν οἱ κατοικοῦντες Σηστὸν Ἐλεοῦντα Μάδυτον Ἀλωπεκόννησον στεφανοῦσιν Ἀθηναίων τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον χρυσῷ στεφάνῳ ἀπὸ ταλάντων ἑξήκοντα, καὶ χάριτος βωμὸν ἱδρύονται καὶ δήμου Ἀθηναίων, ὅτι πάντων μεγίστου ἀγαθῶν παραίτιος γέγονε Χεῤῥονησίταις, ἐξελόμενος ἐκ τῆς Φιλίππου καὶ ἀποδοὺς τὰς πατρίδας, τοὺς νόμους, τὴν ἐλευθερίαν, τὰ ἱερά. καὶ ἐν τῷ μετὰ ταῦτα αἰῶνι παντὶ οὐκ 257
ἐλλείψει εὐχαριστῶν καὶ ποιῶν ὅ τι ἂν δύνηται ἀγαθόν. ταῦτα ἐψηφίσαντο ἐν κοινῷ βουλευτηρίῳ.

93 Οὐκοῦν οὐ μόνον τὸ Χεῤῥόνησον καὶ Βυζάντιον σῶσαι,
οὐδὲ τὸ κωλῦσαι τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ Φιλίππῳ γενέσθαι
τότε, οὐδὲ τὸ τιμᾶσθαι τὴν πόλιν ἐκ τούτων ἡ προαίρεσις
ἡ ἐμὴ καὶ ἡ πολιτεία διεπράξατο, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἔδειξεν
ἀνθρώποις τήν τε τῆς πόλεως καλοκαγαθίαν καὶ τὴν
Φιλίππου κακίαν. ὁ μέν γε φίλος καὶ σύμμαχος ὢν τοῖς
Βυζαντίοις πολιορκῶν αὐτοὺς ἑωρᾶτο ὑπὸ πάντων, οὗ τί
94 γένοιτ' ἂν αἴσχιον ἢ μιαρώτερον; ὑμεῖς δ' οἱ καὶ μεμψάμενοι
πολλὰ καὶ δίκαια ἂν ἐκείνοις εἰκότως περὶ ὧν ἠγνωμονήκεσαν
εἰς ὑμᾶς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, οὐ μόνον
οὐ μνησικακοῦντες οὐδὲ προϊέμενοι τοὺς ἀδικουμένους ἀλλὰ
καὶ σώζοντες ἐφαίνεσθε, ἐξ ὧν δόξαν εὔνοιαν τιμὴν
παρὰ πάντων ἐκτᾶσθε. καὶ μὴν ὅτι μὲν πολλοὺς ἐστεφανώκατ'
ἤδη τῶν πολιτευομένων, ἅπαντες ἴσασι· δι' ὅντινα
δ' ἄλλον ἡ πόλις ἐστεφάνωται, σύμβουλον λέγω καὶ ῥήτορα,
πλὴν δι' ἐμέ, οὐδ' ἂν εἷς εἰπεῖν ἔχοι.

v. 1. πάντες] πάντων Ω. 2. εὐχαριστείαν Σ. 92, 2. ΨΗΦ. ΧΕΡΡΟΝ.] ψήφισμα χεῤῥονήσου p, στεφάνων ψήφισμα v, στεφάνων ψηφίσματα u, στεφανη χεῤῥονησιτῶν Ω. 3. ἀλωπεκόνησον t. 5. δῆμον r. 6. μεγίστων FΣΤΦpr, μέγιστον Ωtuv. ἀγαθὸν Ωuv. παραίτιος] αἴτιος πράττειν FΣΤΦΩptuv, πράττειν r. 7. τῆς] τοῦ Tpr. 9. ἐκλείψει Ωtuv. 10. ἐψήφισαν Ω. ἐν om ΣTpr. 93, 1. χεῤῥόννησον s. 4. ἔδειξεν ἀνθρώποις ΣΤΦkprs: ἀνθρώποις ἔδειξε ς. 6. γε] γὰρ Σ. φίλος] φίλιππος pr: om cum ipso καὶ Σ. ὢν καὶ σύμμαχος ks. 94, 2. ἐκείνοις om k. 3. ἔμπροσθε s. 5. σωιζοντες FΣΤΦ. τιμὴν om FΣΤΦΩptuv. 6. μὲν πολλοὺς Σks: πολλοὺς μὲν ς. 7. πεπολιτευμένων F. ἅπαντες supra versum Σ. 8. λέγω om pr T.

95 Ἵνα τοίνυν καὶ τὰς βλασφημίας, ἃς κατὰ τῶν Εὐ-
βοέων καὶ τῶν Βυζαντίων ἐποιήσατο, εἴ τι δυσχερὲς αὐ-
τοῖς ἐπέπρακτο πρὸς ὑμᾶς ὑπομιμνήσκων, συκοφαντίας
οὔσας ἐπιδείξω μὴ μόνον τῷ ψευδεῖς εἶναι (τοῦτο μὲν
γὰρ ὑπάρχειν ὑμᾶς εἰδότας ἡγοῦμαι) ἀλλὰ καὶ τῷ, εἰ τὰ
μάλιστ' ἦσαν ἀληθεῖς, οὕτως ὡς ἐγὼ κέχρημαι τοῖς πρά-
γμασι συμφέρειν χρήσασθαι, ἓν ἢ δύο βούλομαι τῶν καθ'
ὑμᾶς πεπραγμένων καλῶν τῇ πόλει διεξελθεῖν, καὶ ταῦτ' 258
ἐν βραχέσιν· καὶ γὰρ ἄνδρα ἰδίᾳ καὶ πόλιν κοινῇ πρὸς
τὰ κάλλιστα τῶν ὑπαρχόντων ἀεὶ δεῖ πειρᾶσθαι τὰ λοιπὰ
96 πράττειν. ὑμεῖς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Λακεδαι-
μονίων γῆς καὶ θαλάττης ἀρχόντων καὶ τὰ κύκλῳ τῆς
Ἀττικῆς κατεχόντων ἁρμοσταῖς καὶ φρουραῖς, Εὔβοιαν,
Τάναγραν, τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν, Μέγαρα, Αἴγιναν,
Κλεωνάς, τὰς ἄλλας νήσους, οὐ ναῦς, οὐ τείχη τῆς πό-
λεως τότε κεκτημένης, ἐξήλθετε εἰς Ἁλίαρτον καὶ πά-
λιν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον εἰς Κόρινθον, τῶν τότε
Ἀθηναίων πόλλ' ἂν ἐχόντων μνησικακῆσαι καὶ Κορινθίοις
καὶ Θηβαίοις τῶν περὶ τὸν Δεκελεικὸν πόλεμον πρα-
97 χθέντων· ἀλλ' οὐκ ἐποίουν τοῦτο, οὐδ' ἐγγύς. καίτοι τότε
ταῦτα ἀμφότερα, Αἰσχίνη, οὔθ' ὑπὲρ εὐεργετῶν ἐποίουν
οὔτ' ἀκίνδυνα ἑώρων. ἀλλ' οὐ διὰ ταῦτα προεῖντο τοὺς
καταφεύγοντας ἐφ' ἑαυτούς, ἀλλ' ὑπὲρ εὐδοξίας καὶ τι-
μῆς ἤθελον τοῖς δεινοῖς αὑτοὺς διδόναι, ὀρθῶς καὶ καλῶς
βουλευόμενοι. πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ
τοῦ βίου θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὑτὸν καθείρξας
τηρῇ· δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν
ἀεὶ τοῖς καλοῖς, τὴν ἀγαθὴν προβαλλομένους ἐλπίδα, φέ-
98 ρειν δ' ὅ τι ἂν ὁ θεὸς διδῷ γενναίως. ταῦτ' ἐποίουν οἱ

95, 5. ἡγοῦμαι] εἰδέναι Σ. 7. χρῆσθαι Ωksu et γρ v. 10. πειρᾶσθαι τὰ λοιπὰ Σ: ceteri τὰ λοιπὰ πειρᾶσθαι. 96, 1. ὦ om Σ. ἄνδρες om p. 5. τὰς om Σ. 6. κτησαμένης Σ. 9. τὸν om pr Ω. δεκελικὸν Σ. 97, 1. τότε om ks. 3. προΐεντο Σ. 4. ὑφ' ἑαυτοὺς r, ἐπ' αὑτοὺς ks. 6. μὲν om k. ἐστὶ τοῦ βίου om Φ. 7. θάνατος] ὁ θάνατος ΦΩt. 98, 1. ὅ τι ἂν] ἂν ὃ Σ. ὁ om γρ Σ.

ὑμέτεροι πρόγονοι, ταῦθ᾽ ὑμῶν οἱ πρεσβύτεροι, οἳ Λα-
κεδαιμονίους οὐ φίλους ὄντας οὐδ᾽ εὐεργέτας, ἀλλὰ πολλὰ
τὴν πόλιν ἡμῶν ἠδικηκότας καὶ μεγάλα, ἐπειδὴ Θηβαῖοι
κρατήσαντες ἐν Λεύκτροις ἀνελεῖν ἐπεχείρουν, διεκωλύσατε,
οὐ φοβηθέντες τὴν τότε Θηβαίοις ῥώμην καὶ δόξαν 259
ὑπάρχουσαν, οὐδ᾽ ὑπὲρ οἷα πεποιηκότων ἀνθρώπων κινδυ-
99 νεύσετε διαλογισάμενοι. καὶ γάρ τοι πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν
ἐδείξατε ἐκ τούτων ὅτι κἂν ὁτιοῦν τις εἰς ὑμᾶς ἐξαμάρτῃ,
τούτῳ τὴν ὀργὴν εἰς τἆλλα ἔχετε, ἂν δ᾽ ὑπὲρ σωτηρίας ἢ
ἐλευθερίας κίνδυνός τις αὐτοὺς καταλαμβάνῃ, οὔτε μνησι-
κακήσετε οὔθ᾽ ὑπολογιεῖσθε. καὶ οὐκ ἐπὶ τούτων μόνον
οὕτως ἐσχήκατε, ἀλλὰ πάλιν σφετεριζομένων Θηβαίων
τὴν Εὔβοιαν οὐ περιείδετε, οὐδ᾽ ὧν ὑπὸ Θεμίσωνος καὶ
Θεοδώρου περὶ Ὠρωπὸν ἠδίκησθε ἀνεμνήσθητε, ἀλλ᾽
ἐβοηθήσατε καὶ τούτοις, τῶν ἐθελοντῶν τότε τριηράρχων
πρώτον γενομένων τῇ πόλει, ὧν εἷς ἦν ἐγώ. ἀλλ᾽ οὔπω περὶ
100 τούτων. καίτοι καλὸν μὲν ἐποιήσατε καὶ τὸ σῶσαι τὴν
νῆσον, πολλῷ δ᾽ ἔτι τούτου κάλλιον τὸ καταστάντες κύ-
ριοι καὶ τῶν σωμάτων καὶ τῶν πόλεων ἀποδοῦναι ταῦτα
δικαίως αὐτοῖς τοῖς ἐξημαρτηκόσιν εἰς ὑμᾶς, μηδὲν ὧν
ἠδίκησθε ἐν οἷς ἐπιστεύθητε ὑπολογισάμενοι. μυρία τοί-
νυν ἕτερα εἰπεῖν ἔχων παραλείπω, ναυμαχίας, ἐξόδους πε-
ζάς, στρατείας, καὶ πάλαι γεγονυίας καὶ νῦν ἐφ᾽ ὑμῶν
αὐτῶν, ἃς ἁπάσας ἡ πόλις τῆς τῶν ἄλλων ἕνεχ᾽ Ἑλλήνων
101 ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας πεποίηται. εἶτ᾽ ἐγὼ τεθεωρηκὼς
ἐν τοσούτοις καὶ τοιούτοις τὴν πόλιν ὑπὲρ τῶν τοῖς ἄλλοις
συμφερόντων ἐθέλουσαν ἀγωνίζεσθαι, ὑπὲρ αὐτῆς τρό-
πον τινὰ τῆς βουλῆς οὔσης τι ἔμελλον κελεύσειν ἢ τί

γρ ὑμῶν

v. 1. ἡμέτεροι ks. ὑμῖν s, ὑμῖν k, ὑμεῖς Σ. 99, 2. τις om ks. 3. τούτων Σ. ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας ks. 5. καὶ om t. μόνων ks. 9. ἐθελόντων FΣΥΩkpstuv. τότε τριηράρχων Σ: τριηράρχων τότε ς. 100, 1. καίτοι καλὸν] καὶ καλὸν Σρ καὶ καλὸν Φ. 5. ἐν οἷς ἐπιστεύθητε in γρ Σ. 6. ἕτερα om ks. περιλείπω t. 7. στρατιὰς Σk. ἡμῶν FΣΦk. 8. ἄλλων om ks. ἕνεχ᾽ om Σ, post Ἑλλήνων ponunt ks. 101, 4. βουλῆς] συμβουλῆς F, συμβολῆς tv. ἤμελλον p. τί om k.

συμβουλεύσειν αὐτῇ ποιεῖν; μνησικακεῖν νὴ Δία πρὸς τοὺς βουλομένους σώζεσθαι, καὶ προφάσεις ζητεῖν δι' ἃς ἅπαντα προησόμεθα. καὶ τίς οὐκ ἂν ἀπέκτεινέ με δικαίως, 260
εἴ τι τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καλῶν λόγῳ μόνον καταισχύνειν ἐπεχείρησα; ἐπεὶ τόγε ἔργον οὐκ ἂν ἐποιήσαθ' ὑμεῖς, ἀκριβῶς οἶδ' ἐγώ· εἰ γὰρ ἠβούλεσθε, τί ἦν ἐμποδών; οὐκ ἐξῆν; οὐχ ὑπῆρχον οἱ ταῦτ' ἐροῦντες οὗτοι;

102 Βούλομαι τοίνυν ἐπανελθεῖν ἐφ' ἃ τούτων ἑξῆς ἐπολιτευόμην· καὶ σκοπεῖτε ἐν τούτοις πάλιν αὖ, τί τὸ τῇ πόλει βέλτιστον ἦν. ὁρῶν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ ναυτικὸν ὑμῶν καταλυόμενον, καὶ τοὺς μὲν πλουσίους ἀτελεῖς ἀπὸ μικρῶν ἀναλωμάτων γιγνομένους, τοὺς δὲ μέτρια ἢ μικρὰ κεκτημένους τῶν πολιτῶν τὰ ὄντα ἀπολλύντας, ἔτι δ' ὑστερίζουσαν ἐκ τούτων τὴν πόλιν τῶν καιρῶν, ἔθηκα νόμον καθ' ὃν τοὺς μὲν τὰ δίκαια ποιεῖν ἠνάγκασα, τοὺς πλουσίους, τοὺς δὲ πένητας ἔπαυσ' ἀδικουμένους, τῇ πόλει δ' ὅπερ ἦν χρησιμώτατον, ἐν καιρῷ
103 γίγνεσθαι τὰς παρασκευὰς ἐποίησα. καὶ γραφεὶς τὸν ἀγῶνα τοῦτον εἰς ὑμᾶς εἰσῆλθον καὶ ἀπέφυγον, καὶ τὸ μέρος τῶν ψήφων ὁ διώκων οὐκ ἔλαβεν. καίτοι πόσα χρήματα τοὺς ἡγεμόνας τῶν συμμοριῶν ἢ τοὺς δευτέρους καὶ τρίτους οἴεσθέ μοι διδόναι, ὥστε μάλιστα μὲν μὴ θεῖναι τὸν νόμον τοῦτον, εἰ δὲ μή, καταβαλόντα ἐᾶν ἐν ὑπωμοσίᾳ; τοσαῦτ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσα ὀκνήσαιμ' ἂν πρὸς
104 ὑμᾶς εἰπεῖν. καὶ ταῦτ' εἰκότως ἔπραττον ἐκεῖνοι. ἦν γὰρ

v. 1. συμβουλεύειν ks. μνησικακήσειν FΣΦΩtv et γρ s. 3. προηγησόμεθα Ω. quae addebantur τὰ συμφέροντα, omisi cum FΣΦks. 4. αἰσχύνειν kprs. 5. ἐπεχείρησα] ἐπεχείρησ' ἂν Σ, ἐπεχείρησα ἂν F, ἐπεχείρησα ἂν Φ. ἐποιήσασθ' ks. 6. ἀκριβῶς om ks. 7. οὗτοι] αὐτοί pr. 102, 1. ἐπελθεῖν Ω. 2. τὸ om Ω. 3. τὸν Ω. 5. ἀπὸ] ὑπὸ k. γενομένους Φ. 6. ἢ] καὶ ks. τὰ ὄντα om pr Σ. ἀπολλύοντας ΣΦ, ἀπολλύ ντας F. 7. ἐκ τούτων ὑστερίζουσαν Υ. 8. τοὺς om ΣΦ. 103, 1. τὰς] ναυτικὰς γρ ΣΦ. γραφεὶς] γραφεὶς εἰς krs, γραφεὶς παρανόμων γρ FΣΦ. 2. τοῦτον παρανόμων εἰς Ωkprstuv. τὸ μέρος FΣΦ: τὸ πέμπτον μέρος s. 4. τοὺς ante ἡγεμόνας om pr Ω. 5. θεῖναί με τὸν ΥΩpruv. 6. καταβάλλοντα ΣΥΦt, καταβαλλόντα r, καταλαβόντα Ω. 7. εἰπεῖν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς Υkprs et γρ Φ.

αὐτοῖς ἐκ μὲν τῶν προτέρων νόμων συνεκκαίδεκα λειτȣρ-
γεῖν, αὐτοῖς μὲν μικρὰ καὶ οὐδὲν ἀναλίσκουσι, τοὺς δ'
ἀπόρους τῶν πολιτῶν ἐπιτρίβουσιν, "ἐκ δὲ τȣ̃ ἐμȣ̃ νόμȣ 261
τὸ γιγνόμενον κατὰ τὴν ȣ̓σίαν ἕκαϛον τιθέναι, καὶ δυοῖν
ἐφάνη τριήραρχος ὁ τῆς μιᾶς ἕκτος καὶ δέκατος πρότερον
συντελής· οὐδὲ γὰρ τριηράρχους ἔτι ὠνόμαζον ἑαυτούς,
ἀλλὰ συντελεῖς. ὥστε δὴ ταῦτα λυθῆναι καὶ μὴ τὰ δί-
καια ποιεῖν ἀναγκασθῆναι, οὐκ ἔσθ' ὅ τι οὐκ ἐδίδοσαν.

105 Καί μοι λέγε πρῶτον μὲν τὸ ψήφισμα καθ' ὃ εἰσῆλθον
τὴν γραφήν, εἶτα τοὺς καταλόγους, τόν τ' ἐκ τοῦ προ-
τέρου νόμου καὶ τὸν κατὰ τὸν ἐμόν. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Πολυκλέους, μηνὸς βοηδρομιῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, φυλῆς πρυτανευούσης Ἱπποθοωντίδος, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἰσήνεγκε νόμον εἰς τὸ τριηραρχικὸν ἀντὶ τοῦ προτέρου, καθ' ὃν αἱ συντέλειαι ἦσαν τῶν τριηράρχων· καὶ ἐπεχειροτόνησεν ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος· καὶ ἀπήνεγκε παρανόμων Δημοσθένει Πατροκλῆς Φλυεύς, καὶ τὸ μέρος τῶν ψήφων οὐ λαβὼν ἀπέτισε τὰς πεντακοσίας δραχμάς.

106 Φέρε δὴ καὶ τὸν καλὸν κατάλογον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ. Τοὺς τριηράρχους καλεῖσθαι ἐπὶ τὴν τριήρη συνεκκαίδεκα ἐκ τῶν ἐν τοῖς λόχοις συντελειῶν, ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν εἰς τετταράκοντα, ἐπὶ ἴσον τῇ χορηγίᾳ χρωμένους.

Φέρε δὴ παρὰ τοῦτον τὸν ἐκ τοῦ ἐμȣ̃ νόμȣ κατάλογον.

"ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ. Τοὺς τριηράρχους αἱρεῖσθαι ἐπὶ τὴν τριήρη 262
ἀπὸ τῆς οὐσίας κατὰ τίμησιν, ἀπὸ ταλάντων δέκα· ἐὰν δὲ πλειόνων ἡ οὐσία ἀποτετιμημένη ᾖ χρημάτων, κατὰ τὸν ἀναλογισμὸν ἕως τριῶν πλοίων καὶ ὑπηρετικοῦ ἡ λειτουργία ἔστω. κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ ἀναλογίαν ἔστω καὶ οἷς ἐλάττων οὐσία ἐστὶ τῶν δέκα ταλάντων, εἰς συντέλειαν συναγομένοις εἰς τὰ δέκα τάλαντα.

v. 1. πρότερον ks. 5. post δέκατος cum FΣΦk omisi ὤν. πρότερος kprs. 6. οὐδὲ] οὐ pr. ἔτι ὠνόμαζον] ἐπωνόμαζον FΤΦΩpruv. 7. ὥστε δὴ] ὥσθ' ὑπὲρ τοῦ γρ Σ. 8. οὐκ ἔστιν] ȣ̓σθ' pr r. 105, 2. καταλόγους] λόγους T. 3. νόμον v. τὸν ante κατὰ om T, post κατὰ om k. 5. πρυτανευȣ́σης — Παιανιεὺς] πρυτανιεὺς u. 7. πρότερον FΣΦuv. τριηραρχῶν ΤΦΩtuv. 8. παρανόμων γραφὴν δημ. ks. 9. τὸ πέμπτον μέρος Ωks. 10. ἀπήτησε ΣΦ. τριακοσίας Ω. 106, 1. καὶ om ks. 3. ἐκ τῶν] ἐτῶν F. λόγοις Ω. 4. χρώμενον FΣΦΩprtuv. 6. καταλόγου ΣΦ. 9. πλοίων om Φ. 10. ἡ οὐσία pr.

107 Ἀρά γε μικρὰ βοηθῆσαι τοῖς πένησιν ὑμῶν δοκῶ, ἢ
μικρὰ ἀναλῶσαι ἂν τοῦ μὴ τὰ δίκαια ποιεῖν οἱ πλούσιοι;
οὐ τοίνυν μόνον τῷ μὴ καθυφεῖναι ταῦτα σεμνύνομαι,
οὐδὲ τῷ γραφεὶς ἀποφυγεῖν, ἀλλὰ καὶ τῷ συμφέροντα
θεῖναι τὸν νόμον καὶ τῷ πεῖραν ἔργῳ δεδωκέναι. πάντα
γὰρ τὸν πόλεμον τῶν ἀποστόλων γιγνομένων κατὰ τὸν
νόμον τὸν ἐμὸν οὐχ ἱκετηρίαν ἔθηκε τριήραρχος οὐδεὶς
πώποθ᾽ ὡς ἀδικούμενος παρ᾽ ὑμῖν, οὐκ ἐν Μουνυχίᾳ
ἐκαθέζετο, οὐχ ὑπὸ τῶν ἀποστολέων ἐδέθη, οὐ τριήρης
οὔτ᾽ ἔξω καταληφθεῖσα ἀπώλετο τῇ πόλει, οὔτ᾽ αὐτοῦ
108 ἀπελείφθη οὐ δυναμένη ἀνάγεσθαι. καίτοι κατὰ τοὺς
προτέρους νόμους ἅπαντα ταῦτα ἐγίγνετο. τὸ δ᾽ αἴτιον,
ἐν τοῖς πένησιν ἦν τὸ λειτουργεῖν· πολλὰ δὴ τὰ ἀδύνατα
συνέβαινεν. ἐγὼ δ᾽ ἐκ τῶν ἀπόρων εἰς τοὺς εὐπόρους
μετήνεγκα τὰς τριηραρχίας· πάντ᾽ οὖν τὰ δέοντα ἐγί-
γνετο. καὶ μὴν καὶ κατ᾽ αὐτὸ τοῦτο ἄξιός εἰμι ἐπαίνου
τυχεῖν, ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα προῃρούμην πολιτεύματα,
ἀφ᾽ ὧν ἅμα δόξαι καὶ τιμαὶ καὶ δυνάμεις συνέβαινον
τῇ πόλει, βάσκανον δὲ καὶ πικρὸν καὶ κακόηθες οὐδέν 263
ἐστι πολίτευμα ἐμόν, οὐδὲ ταπεινόν, οὐδὲ τῆς πόλεως
109 ἀνάξιον. ταὐτὸ τοίνυν ἦθος ἔχων ἔν τε τοῖς κατὰ τὴν
πόλιν πολιτεύμασι καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φανήσομαι·
οὔτε γὰρ ἐν τῇ πόλει τὰς παρὰ τῶν πλουσίων χάριτας
μᾶλλον ἢ τὰ τῶν πολλῶν δίκαια εἱλόμην, οὔτ᾽ ἐν τοῖς
Ἑλληνικοῖς τὰ Φιλίππου δῶρα καὶ τὴν ξενίαν ἠγάπησα
ἀντὶ τῶν κοινῇ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι συμφερόντων.

110 Ἡγοῦμαι τοίνυν λοιπὸν εἶναί μοι περὶ τοῦ κηρύγματος
εἰπεῖν καὶ τῶν εὐθυνῶν· τὸ γὰρ ὡς τὰ ἄριστά τε ἔπραττον

107, 1. γε om pr ΣΦ. ὑμῖν pt. 2. ἀναλώσειαν γρ F. ἂν] ἀντὶ pr. ποιεῖν ἐθέλειν οἱ FΣΦΩtuv. 4. γραφῆς ΣΦ. ἀποφεύγειν Σ. 8. ὡς om Σ. 9. ἀποστόλων Ωu. ἐδεήθη Φ. 10. καταλειφθεῖσα FΣΥΦΩkrtuv. 108, 1. ἀπελήφθη Σ. ἀπάγεσθαι F. κατὰ] καὶ s. 2. ἐγένετο Ω. 3. τὸ λειτουργεῖν πολλὰ ΣΦ, τὸ μὴ δύνασθαι λειτουργεῖν πολλὰ ks, τὸ λειτουργεῖν μὴ δύνασθαι πολλὰ ceteri. δὴ] ἂν r, δὴ ἂν Υ. 5. τὰς om Ω. 6. αὐτὸ om Υk. 109, 2. ἐν τοῖς om Υr. 4. οὔτ᾽] οὐδ᾽ Ω. 5. τὰ om prs. 110, 1. μοι om Υ, delent pr.

καὶ διὰ παντὸς εὔνους εἰμὶ καὶ πρόθυμος εὖ ποιεῖν ὑμᾶς
ἱκανῶς ἐκ τῶν εἰρημένων δεδηλῶσθαί μοι νομίζω. καίτοι τὰ
μέγιστά γε τῶν πεπολιτευμένων καὶ πεπραγμένων ἐμαυτῷ
παραλείπω, ὑπολαμβάνων πρῶτον μὲν ἐφεξῆς τοὺς περὶ
αὐτοῦ τοῦ παρανόμου λόγους ἀποδοῦναί με δεῖν, εἶτα, κἂν
μηδὲν εἴπω περὶ τῶν λοιπῶν πολιτευμάτων, ὁμοίως παρ'
ὑμῶν ἑκάστῳ τὸ συνειδὸς ὑπάρχειν μοι.

111 Τῶν μὲν οὖν λόγων, οὓς οὗτος ἄνω καὶ κάτω διακυκῶν
ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων νόμων, οὔτε μὰ
τοὺς θεοὺς ὑμᾶς οἶμαι μανθάνειν, οὔτ' αὐτὸς ἠδυνάμην
συνεῖναι τοὺς πολλούς· ἁπλῶς δὲ τὴν ὀρθὴν περὶ τῶν δι-
καίων διαλέξομαι. τοσούτου γὰρ δέω λέγειν ὡς οὐκ εἰμὶ
ὑπεύθυνος, ὃ νῦν οὗτος διέβαλλε καὶ διωρίζετο, ὥσθ' ἅπαντα
τὸν βίον ὑπεύθυνος εἶναι ὁμολογῶ ὧν ἢ διακεχείρικα ἢ
112 πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν. ὧν μέντοι γε ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας
ἐπαγγειλάμενος δέδωκα τῷ δήμῳ, οὐδεμίαν ἡμέραν ὑπεύ-
θυνος εἶναί φημι (ἀκούεις Αἰσχίνη;) οὐδ' ἄλλον οὐδένα, 264
οὐδ' ἂν τῶν ἐννέα ἀρχόντων τις ὢν τύχῃ. τίς γάρ ἐστι
νόμος τοσαύτης ἀδικίας καὶ μισανθρωπίας μεστός, ὥστε
τὸν δόντα τι τῶν ἰδίων καὶ ποιήσαντα πρᾶγμα φιλάν-
θρωπον καὶ φιλόδωρον τῆς χάριτος μὲν ἀποστερεῖν, εἰς
δὲ τοὺς συκοφάντας ἄγειν, καὶ τούτους ἐπὶ τὰς εὐθύνας
ὧν ἔδωκεν ἐφιστάναι; οὐδὲ εἷς. εἰ δέ φησιν οὗτος, δειξάτω,
113 κἀγὼ στέρξω καὶ σιωπήσομαι. ἀλλ' οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ἀλλ' οὗτος συκοφαντῶν, ὅτι ἐπὶ τῷ θεωρικῷ
τότε ὢν ἐπέδωκα τὰ χρήματα, ἐπῄνεσεν αὐτόν φησιν ἡ

v. 2. καίτοι] καί μοι r. 3. γε] τε Ωu. πολιτευομένων Ω. 7. ἑκάστου FΓΩptuv. ὑπάρχει F. 111, 1. οὕτως k. κυκῶν Tks, διακυκλῶν v, κυκλῶν r. 2. παρὰ v. τῶν om krs. γεγραμμένων Ωkrsu, πεπραγμένων Σ. 3. ὑμᾶς post οἶμαι ponunt FΣΦΩprtu, om k. 4. συνιέναι pru. πολλοὺς] πολλοὺς αὐτῶν Γ et γρ FΦ. ὀρθὴν περὶ FΣΦ et corr p: ceteri ὀρθὴν ὁδὸν περί. sed Γ hoc ὁδὸν post δικαίων ponit. 5. τοσούτῳ ΣΦ. 6. οὗτος διέβαλλε FΣ, οὗτος πολλάκις διέβαλλε ceteri. 7. διακεχείρικα Ω (η suprascr.), διακεχείρηκα Tks et pr r. 112, 8. δὲ post συκοφάντας ponunt Tkprs, utrobique ponit Σ. 9. ἔδωκεν FΣTΩprtv: δέδωκεν ς. εἷς. εἰ ΣΦks: εἷς δήπου εἰ ς. 113, 1. ὦ om FΣΩkpuv. 3. φησὶν αὐτὸν t. ἡ βουλὴ om Σ.

βουλῇ ὑπεύθυνον ὄντα. οὐ περὶ τούτων γε οὐδενός, ὧν
ὑπεύθυνος ἦν, ἀλλ' ἐφ' οἷς ἐπέδωκα, ὦ συκοφάντα. ἀλλὰ
καὶ τειχοποιὸς ἦσθα, φησίν. καὶ διά γε τοῦτο ὀρθῶς ἐπῃ-
νούμην, ὅτι τἀνηλωμένα ἐπέδωκα καὶ οὐκ ἐλογιζόμην. ὁ
μὲν γὰρ λογισμὸς εὐθυνῶν καὶ τῶν ἐξετασόντων προσδεῖ-
ται, ἡ δὲ δωρεὰ χάριτος καὶ ἐπαίνου δικαία ἐστὶ τυγχά-
114 νειν· διόπερ ταῦτ' ἔγραψεν ὅδε περὶ ἐμοῦ. ὅτι δ' οὕτω
ταῦτα οὐ μόνον ἐν τοῖς νόμοις ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ὑμετέροις
ἤθεσιν ὥρισται, ἐγὼ ῥᾳδίως πολλαχόθεν δείξω. πρῶτον μὲν
γὰρ Ναυσικλῆς στρατηγῶν, ἐφ' οἷς ἀπὸ τῶν ἰδίων προ-
εῖτο, πολλάκις ἐστεφάνωται ὑφ' ὑμῶν· εἶθ' ὅτι τὰς ἀσ-
πίδας Διότιμος ἔδωκε καὶ πάλιν Χαρίδημος, ἐστεφανοῦντο·
εἶθ' οὑτοσὶ Νεοπτόλεμος πολλῶν ἔργων ἐπιστάτης ὤν, ἐφ'
οἷς ἐπέδωκε, τετίμηται. σχέτλιον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε, εἰ
τῷ τινὰ ἀρχὴν ἄρχοντι ἢ διδόναι τῇ πόλει τὰ ἑαυτοῦ διὰ
τὴν ἀρχὴν μὴ ἐξέσται, ἢ τῶν δοθέντων ἀντὶ τοῦ κομί- 265
115 σασθαι χάριν εὐθύνας ὑφέξει. Ὅτι τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ
λέγω, λέγε τὰ ψηφίσματά μοι τὰ τούτοις γεγενημένα αὐτὰ
λαβών. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἄρχων Δημόνικος Φλυεύς, βοηδρομιῶνος ἕκτῃ μετ' εἰκάδα, γνώμῃ βουλῆς καὶ δήμου, Καλλίας Φρεάρριος εἶπεν ὅτι δοκεῖ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στεφανῶσαι Ναυσικλέα τὸν ἐπὶ τῶν ὅπλων, ὅτι Ἀθηναίων ὁπλιτῶν δισχιλίων ὄντων ἐν Ἴμβρῳ καὶ βοηθούντων τοῖς κατοικοῦσιν Ἀθηναίων τὴν νῆσον, οὐ δυναμένου Φίλωνος τοῦ ἐπὶ τῆς διοικήσεως κεχειροτονημένου διὰ τοὺς χειμῶνας πλεῦσαι καὶ μισθοδοτῆσαι τοὺς ὁπλίτας, ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ἔδωκε καὶ οὐκ εἰσέπραξε τὸν δῆμον, καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον Διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς.

116 ΕΤΕΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ. Εἶπε Καλλίας Φρεάρριος, πρυτάνεων λεγόντων βουλῆς γνώμῃ, ἐπειδὴ Χαρίδημος ὁ ἐπὶ τῶν ὁπλιτῶν, ἀπο-

v. 1. οὐδενός] οὐδέν Υ et γρ Ω. 2. ἐπέδωκα] ἕνεκα Υ. 3. φησίν om ΣΦ. διά γε FΣΦ: δι' αὐτό γε ς. 4. τἀναλωμένα k et γρ r. ἔδωκα ΣΦks. 5. ἐξεταζόντων γρ s, ἐξεταζομένων kprs. 6. τυγχάνειν ἐστί Υkprs. 114, 2. ταῦτα οὐ FΣΦks: ταῦτα ἔχει καὶ οὐ ς. ὑμετέροις ΣΦ: ceteri ἡμετέροις. 4. γὰρ om s. 5. ὅτε FΣΥΦprs. 6. ἐστεφανοῦτο Ωp. 7. οὗτος FΣΥΦΩuv. 9. τῇ πόλει τὰ ἑαυτοῦ Σ: ceteri τὰ ἑαυτοῦ τῇ πόλει.

115, 1. ὑφέξειν F. 2. λέγω om pr, λέγε om Υ. 5. φερεάρριος uv. 8. φιάλωνος Ωprtuv. 116, 1. φερεάριος p. πρυτάνεως Σrv.

σταλεὶς εἰς Σαλαμῖνα, καὶ Διότιμος ὁ ἐπὶ τῶν ἱππέων, ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ μάχῃ τῶν στρατιωτῶν τινῶν ὑπὸ τῶν πολεμίων σκυλευθέντων, ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτων καθώπλισαν τοὺς νεανίσκους ἀσπίσιν ὀκτακοσίαις, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στεφανῶσαι Χαρίδημον καὶ Διότιμον χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι Παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις ἐν τῷ γυμνικῷ ἀγῶνι καὶ Διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς· τῆς δὲ ἀναγορεύσεως ἐπιμεληθῆναι θεσμοθέτας, πρυτάνεις, ἀγωνοθέτας. 266

117 Τούτων ἕκαστος, Αἰσχίνη, τῆς μὲν ἀρχῆς ἧς ἦρχεν ὑπεύθυνος ἦν, ἐφ' οἷς δ' ἐστεφανοῦτο, οὐχ ὑπεύθυνος. οὐκοῦν οὐδ' ἐγώ· ταὐτὰ γὰρ δίκαιά ἐστί μοι περὶ τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις δήπου. ἐπέδωκα; ἐπαινοῦμαι διὰ ταῦτα, οὐκ ὢν ὧν ἐπέδωκα ὑπεύθυνος. ἦρχον; καὶ δέδωκά γε εὐθύνας ἐκείνων, οὐχ ὧν ἐπέδωκα. νὴ Δί', ἀλλ' ἀδίκως ἦρξα; εἶτα παρών, ὅτε με εἰσῆγον οἱ λογισταί, οὐ κατηγόρεις;

118 Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε ὅτι αὐτὸς οὗτός μοι μαρτυρεῖ ἐφ' οἷς οὐχ ὑπεύθυνος ἦν ἐστεφανῶσθαι, λαβὼν ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα ὅλον τὸ γραφέν μοι. οἷς γὰρ οὐκ ἐγράψατο τοῦ προβουλεύματος, τούτοις, ἃ διώκει, συκοφαντῶν φανήσεται. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Εὐθυκλέους, πυανεψιῶνος ἐνάτῃ ἀπιόντος, φυλῆς πρυτανευούσης Οἰνηΐδος, Κτησιφῶν Λεωσθένους Ἀναφλύστιος εἶπεν, ἐπειδὴ Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς γενόμενος ἐπιμελητὴς τῆς τῶν τειχῶν ἐπισκευῆς καὶ προσαναλώσας εἰς τὰ ἔργα ἀπὸ τῆς ἰδίας οὐσίας τρία τάλαντα ἐπέδωκε ταῦτα τῷ δήμῳ, καὶ ἐπὶ τοῦ θεωρικοῦ κατασταθεὶς ἐπέδωκε τοῖς ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν θεωρικοῖς ἑκατὸν μνᾶς εἰς θυσίας, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ἐπαινέσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιᾶ ἀρετῆς ἕνεκα καὶ καλοκαγαθίας ἧς ἔχων διατελεῖ ἐν παντὶ καιρῷ εἰς τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις τραγῳδοῖς 267 καινοῖς· τῆς δὲ ἀναγορεύσεως ἐπιμεληθῆναι τὸν ἀγωνοθέτην.

119 Οὐκοῦν ἃ μὲν ἐπέδωκα, ταῦτ' ἐστίν, ὧν οὐδὲν σὺ γέγραψαι· ἃ δέ φησιν ἡ βουλὴ δεῖν ἀντὶ τούτων γενέσθαι μοι,

v. 1. ἐπὶ τῶν ἱππέων ἐν τῇ om Ω. 117, 4. ἐπαινοῦμαι] καὶ ἐπαινοῦμαι Ωtuv et γρ s. 5. ἐπέδωκα] ἔδωκα ΣΦ. δέδωκά] ἔδωκά pr. γε om Ts. 7. οὐ] διὰ τί οὐ tuv. 118, 1. ιδητε Σ. 4. φανήσεται συκοφαντῶν T. 5. ἐννάτῃ FΩpru. 6. λεοσθένους t. 12. τῷ Ἀθ. FΣΦ: τῶν ἀθ. s. παιανια Σ: ceteri παιανιέα. 14. τὸν Ἀθ. Σ: τῶν ἀθ. s. 119, 2. μοι γενέσθαι k.

ταῦτ᾽ ἔσθ᾽ ἃ διώκεις. τὸ λαβεῖν ἓν τὰ διδόμενα ὁμολογῶν
ἔννομον εἶναι, τὸ χάριν τέτων ἀποδῦναι παρανόμων γράφῃ.
ὁ δὲ παμπόνηρος ἄνθρωπος καὶ θεοῖς ἐχθρὸς καὶ βάσκα-
νος ὄντως ποῖός τις ἂν εἴη πρὸς θεῶν; οὐχ ὁ τοιἒτος;
120 Καὶ μὴν περὶ τἒ γ᾽ ἐν τῷ θεάτρῳ κηρύττεσθαι, τὸ μὲν
μυριάκις μυρίἒς κεκηρῦχθαι παραλείπω καὶ τὸ πολλάκις
αὐτὸς ἐστεφανῶσθαι πρότερον. ἀλλὰ πρὸς θεῶν οὕτω
σκαιὸς εἶ καὶ ἀναίσθητος, Αἰσχίνη, ὥς᾽ ἒ δύνασαι λογί-
σασθαι ὅτι τῷ μὲν στεφανουμένῳ τὸν αὐτὸν ἔχει ζῆλον
ὁ στέφανος, ὅπου ἂν ἀναῤῥηθῇ, τοῦ δὲ τῶν στεφανούν-
των ἕνεκα συμφέροντος ἐν τῷ θεάτρῳ γίγνεται τὸ κήρυ-
γμα; οἱ γὰρ ἀκἒσαντες ἅπαντες εἰς τὸ ποιεῖν εὖ τὴν πόλιν
προτρέπονται, καὶ τοὺς ἀποδιδόντας τὴν χάριν μᾶλλον
ἐπαινοῦσι τοῦ στεφανουμένου· διόπερ τὸν νόμον τἒτον
ἡ πόλις γέγραφεν. Λέγε δ᾽ αὐτόν μοι τὸν νόμον λαβών.

ΝΟΜΟΣ. Ὅσους στεφανοῦσί τινες τῶν δήμων, τὰς ἀναγορεύσεις τῶν στεφάνων ποιεῖσθαι ἐν αὐτοῖς ἑκάστους τοῖς ἰδίοις δήμοις, ἐὰν μή τινας ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἢ ἡ βουλὴ στεφανοῖ· τούτους δ᾽ ἐξεῖναι ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις [ἀναγορεύεσθαι].

121 Ἀκούεις, Αἰσχίνη, τοῦ νόμἒ λέγοντος σαφῶς, πλὴν
ἐάν τινας ὁ δῆμος ἢ ἡ βουλὴ ψηφίσηται· τούτους δὲ 268
ἀναγορευέτω. τί οὖν, ὦ ταλαίπωρε, συκοφαντεῖς; τί λό-
γους πλάττεις; τί σαυτὸν οὐκ ἐλλεβορίζεις ἐπὶ τούτοις;
ἀλλ᾽ οὐδ᾽ αἰσχύνῃ φθόνου δίκην εἰσάγων, οὐκ ἀδικήμα-
τος οὐδενός, καὶ νόμους μεταποιῶν, τῶν δ᾽ ἀφαιρῶν
μέρη, ἒς ὅλἒς δίκαιον ἦν ἀναγιγνώσκεσθαι τοῖς γε ὀμω-
122 μοκόσι κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι. ἔπειτα τοιαῦτα

v. 1. ἔννομον εἶναι ὁμολογῶν Υpr. 4. ὁ τοιοῦτος] οὗτος p.
120, 2. μυρίἒς] μυρία u. 4. δύνασαι ΣΥΦkrs, δύνασθαι F: δύνα-σαι σθαι ς. 6. ὅποι Ωprtuv. ἂν om s. 7. εἵνεκα FΩu. τὸ κήρυγμα γίγνεται ks. 9. μᾶλλον τὴν χάριν r. 11. μοι om ks. 13. ποιεῖσθε Σ. ἑκάστοις Ω. 15. ἀναγορεύεσθαι] ἐξεῖναι εσθαι ΣΥυ, στεφανοῦσθαι Ωtu. in Φ lacuna est, in Fr liturae. 121, 2. ψηφίσηται] στεφανώσηται tv et γρ FΣΦr. 4. πράττεις s. 5. εἰσάγειν ΣΦ. 6. οὐδενός. καὶ FΣΥΦptv: οὐδενὸς λαβεῖν τιμωρίαν. καὶ ς. νόμους μεταποιῶν Σ: ceteri νόμους τοὺς μὲν μεταποιῶν.
122, 1. ψηφιεισθε Σ. ἔπειτα] ἔπειτα σὺ Ωprstu, εἶτα σὺ k.

ποιῶν λέγεις ἃ δεῖ προσεῖναι τῷ δημοτικῷ; ὥσπερ ἀν-
δριάντα ἐκδεδωκὼς κατὰ συγγραφήν, εἶτ᾽ οὐκ ἔχοντα ἃ
προσῆκεν ἐκ τῆς συγγραφῆς κομιζόμενος, ἢ λόγῳ τοὺς
δημοτικοὺς ἀλλ᾽ οὐ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς πολιτεύμασι
γιγνωσκομένους. καὶ βοᾷς ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα ὀνομάζων,
ὥσπερ ἐξ ἁμάξης, ἃ σοὶ καὶ τῷ σῷ γένει πρόσεστιν, οὐκ
123 ἐμοί. καίτοι καὶ τῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ἐγὼ λοιδορίαν
κατηγορίας τούτῳ διαφέρειν ἡγῦμαι, τῷ τὴν μὲν κατη-
γορίαν ἀδικήματ᾽ ἔχειν, ὧν ἐν τοῖς νόμοις εἰσὶν αἱ τι-
μωρίαι, τὴν δὲ λοιδορίαν βλασφημίας, ἃς κατὰ τὴν αὑ-
τῶν φύσιν τοῖς ἐχθροῖς περὶ ἀλλήλων συμβαίνει λέγειν.
οἰκοδομῆσαι δὲ τοὺς προγόνȣς ταυτὶ τὰ δικαστήρια ὑπεί-
ληφα ȣ̓χ ἵνα συλλέξαντες ὑμᾶς εἰς ταῦτα ἀπὸ τῶν ἰδίων
κακῶς τὰ ἀπόῤῥητα λέγωμεν ἀλλήλους, ἀλλ᾽ ἵνα ἐξελέγ-
124 χωμεν, ἐάν τις ἠδικηκώς τι τυγχάνῃ τὴν πόλιν. ταῦτα
τοίνυν εἰδὼς Αἰσχίνης οὐδὲν ἧττον ἐμȣ̃ πομπεύειν ἀντὶ
τοῦ κατηγορεῖν εἵλετο. ȣ̓ μὴν ȣ̓δ᾽ ἐνταῦθα ἔλαττον ἔχων
δίκαιός ἐστιν ἀπελθεῖν. ἤδη δ᾽ ἐπὶ ταῦτα πορεύσομαι, το-
σοῦτον αὐτὸν ἐρωτήσας. πότερόν σέ τις, Αἰσχίνη, τῆς
πόλεως ἐχθρὸν ἢ ἐμὸν εἶναι φῇ; ἐμὸν δῆλον ὅτι. εἶτα οὗ
μὲν ἦν παρ᾽ ἐμοῦ δίκην κατὰ τȣ̀ς νόμους ὑπὲρ τούτων 269
λαβεῖν, εἴπερ ἠδίκȣν, ἐξέλιπες, ἐν ταῖς εὐθύναις, ἐν ταῖς
125 γραφαῖς, ἐν ταῖς ἄλλαις κρίσεσιν· οὗ δ᾽ ἐγὼ μὲν ἀθῷος
ἅπασι, τοῖς νόμοις, τῷ χρόνῳ, τῇ προθεσμίᾳ, τῷ κε-
κρίσθαι περὶ πάντων πολλάκις πρότερον, τῷ μηδεπώποτε
ἐξελεγχθῆναι μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, τῇ πόλει δ᾽ ἢ πλέον ἢ
ἔλαττον ἀνάγκη τῶν γε δημοσίᾳ πεπραγμένων μετεῖναι
τῆς δόξης, ἐνταῦθα ἀπήντηκας; ὅρα μὴ τȣ́των μὲν ἐχ-
θρὸς ᾖς, ἐμὸς δὲ προσποιῇ.

v. 1. ἃ] πρὸς ἃ Σ. 3. συγγραφῆς] γραφῆς s. 5. γιγνω-
μένους Φ. καὶ ante βοᾷς om Σk, in γρ habet s. 123, 2. τῦτο
Ω. 3. αἱ om Υ. 6. προγόνους ὑμῶν τ. Ωs, προγόνους ἡμῶν
τ. k. 7. ἡμᾶς pr. 8. ἀλλήλοις (ους) p. 124, 1. τι om FΩkuv.
2. πομπεύειν] λοιδορεῖν Ωu. 6. φῇ] θῇ ks. 8. ἐξέλειπες
Σ. 125, 2. πᾶσι Υkrs. 3. πάντων] τούτων ks. πολλάκις om
ks, πολλάκις τούτων Ωtuv. 4. δ᾽ ἢ] δὲ Φ. 6. ἐχθρὸς μὲν pr.
7. ἐμοὶ (ς) F, ἐμοὶ ΣΦpr et γρ s.

126 Ἐπειδὴ τοίνυν ἡ μὲν εὐσεβὴς καὶ δικαία ψῆφος ἅπασι
δέδεικται, δεῖ δέ με, ὡς ἔοικε, καίπερ οὐ φιλολοίδορον
ὄντα φύσει, διὰ τὰς ὑπὸ τούτου βλασφημίας εἰρημένας
ἀντὶ πολλῶν καὶ ψευδῶν αὐτὰ τἀναγκαιότατ' εἰπεῖν περὶ
αὐτοῦ, καὶ δεῖξαι τίς ὢν καὶ τίνων ῥᾳδίως οὕτως ἄρχει
τοῦ κακῶς λέγειν, καὶ λόγους τίνας διασύρει, αὐτὸς εἰρηκὼς
ἃ τίς οὐκ ἂν ὤκνησε τῶν μετρίων ἀνθρώπων φθέγξασθαι;
127 εἰ γὰρ Αἰακὸς ἢ Ῥαδάμανθυς ἢ Μίνως ἦν ὁ κατηγορῶν,
ἀλλὰ μὴ σπερμολόγος, περίτριμμα ἀγορᾶς, ὄλεθρος γραμ-
ματεύς, οὐκ ἂν αὐτὸν οἶμαι τοιαῦτ' εἰπεῖν οὐδ' ἂν οὕτως
ἐπαχθεῖς λόγους πορίσασθαι, ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ βοῶντα
ὦ γῆ καὶ ἥλιε καὶ ἀρετὴ καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ πάλιν σύ-
νεσιν καὶ παιδείαν ἐπικαλούμενον, ᾗ τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ
διαγιγνώσκεται· ταῦτα γὰρ δήπουθεν ἠκούετ' αὐτοῦ λέγοντος.
128 σοὶ δὲ ἀρετῆς, ὦ κάθαρμα, ἢ τοῖς σοῖς τίς μετουσία; ἢ
καλῶν ἢ μὴ τοιούτων τίς διάγνωσις; πόθεν ἢ πῶς ἀξιω-
θέντι; ποῦ δὲ παιδείας σοι θέμις μνησθῆναι, ἧς τῶν μὲν
ὡς ἀληθῶς τετυχηκότων οὐδ' ἂν εἷς εἴποι περὶ αὑτοῦ τοι- 270
οῦτον οὐδέν, ἀλλὰ κἂν ἑτέρου λέγοντος ἐρυθριάσειεν, τοῖς
δ' ἀπολειφθεῖσι μὲν ὥσπερ σύ, προσποιουμένοις δ' ὑπ'
ἀναισθησίας τὸ τοὺς ἀκούοντας ἀλγεῖν ποιεῖν, ὅταν λέγω-
σιν, οὐ τὸ δοκεῖν τοιούτοις εἶναι περίεστιν.

129 Οὐκ ἀπορῶν δ' ὅ τι χρὴ περὶ σοῦ καὶ τῶν σῶν εἰπεῖν,
ἀπορῶ τοῦ πρώτου μνησθῶ, πότερ' ὡς ὁ πατήρ σου Τρό-
μης ἐδούλευε παρ' Ἐλπίᾳ τῷ πρὸς τῷ Θησείῳ διδάσκοντι
γράμματα, χοίνικας παχείας ἔχων καὶ ξύλον, ἢ ὡς ἡ
μήτηρ σου τοῖς μεθημερινοῖς γάμοις ἐν τῷ κλισίῳ τῷ
πρὸς τῷ Καλαμίτῃ ἥρωϊ χρωμένη τὸν καλὸν ἀνδριάντα

126, 2. δὲ] δή *p*. οὐ om pr *r*. 3. φύσει om *T* et pr
*Σ*, in γρ habet *FΦ*. 6. τινὰς *FTΩprsu*. διασύρειν *Tkprs*.
7. ἂν in γρ *s*. 127, 3. τοιαῦτ'] ταῦτ' *FΣΦ*. 7. ἠκούσατε *ks*.
128, 2. ποθεν] πόθεν λαβόντι *t*, rc *Σ*, γρ *Φ*. 3. μὲν om *u*.
|σὺ
6. σοὶ *k*. 8. τοιούτους *Tkrs*. 129, 3. ἐλπιδαι *Σ*. τῷ ante
πρὸς om *k*. 4. ἔχων παχείας *pr*. καὶ om *u*. 5. σου om *FΣΦ*.
κλεισίῳ *r*, κλεισειωι *Σ*, κλισείω *Φ*, κληρσίω *Ωks*. 6. ἥρωϊ om *k* et pr *s*.

καὶ τριταγωνιστὴν ἄκρον ἐξέθρεψέ σε; ἀλλὰ πάντες ἴσασι
ταῦτα, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω. ἀλλ᾽ ὡς ὁ τριηραύλης Φορμίων,
ὁ Δίωνος τοῦ Φρεαῤῥίου δοῦλος, ἀνέστησεν αὐτὴν ἀπὸ
ταύτης τῆς καλῆς ἐργασίας; ἀλλὰ νὴ τὸν Δία καὶ τοὺς
θεοὺς ὀκνῶ μὴ περὶ σοῦ τὰ προσήκοντα λέγων αὐτὸς οὐ
130 προσήκοντας ἐμαυτῷ δόξω προῃρῆσθαι λόγους. ταῦτα
μὲν οὖν ἐάσω, ἀπ᾽ αὐτῶν δὲ ὧν αὐτὸς βεβίωκεν ἄρξομαι.
οὐδὲ γὰρ ὧν ἔτυχεν ἦν, ἀλλ᾽ οἷς ὁ δῆμος καταρᾶται. ὀψὲ
γάρ ποτε —, ὀψὲ λέγω; χθὲς μὲν οὖν καὶ πρῴην ἅμ᾽
Ἀθηναῖος καὶ ῥήτωρ γέγονε, καὶ δύο συλλαβὰς προσθεὶς
τὸν μὲν πατέρα ἀντὶ Τρόμητος ἐποίησεν Ἀτρόμητον,
τὴν δὲ μητέρα σεμνῶς πάνυ Γλαυκοθέαν ὠνόμασεν, ἣν
Ἔμπουσαν ἅπαντες ἴσασι καλουμένην, ἐκ τοῦ πάντα ποιεῖν
καὶ πάσχειν δηλονότι ταύτης τῆς ἐπωνυμίας τυχοῦσαν·
131 πόθεν γὰρ ἄλλοθεν; ἀλλ᾽ ὅμως οὕτως ἀχάριστος εἶ καὶ
πονηρὸς φύσει, ὥστ᾽ ἐλεύθερος ἐκ δούλου καὶ πλούσιος ἐκ
πτωχοῦ διὰ τουτουσὶ γεγονὼς οὐχ ὅπως χάριν αὐτοῖς 271
ἔχεις, ἀλλὰ μισθώσας σαυτὸν κατὰ τουτωνὶ πολιτεύῃ. καὶ
περὶ ὧν μέν ἐστί τις ἀμφισβήτησις, ὡς ἄρα ὑπὲρ τῆς
πόλεως εἴρηκεν, ἐάσω· ἃ δ᾽ ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν φανερῶς
ἀπεδείχθη πράττων, ταῦτα ἀναμνήσω.

132 Τίς γὰρ ὑμῶν οὐκ οἶδε τὸν ἀποψηφισθέντα Ἀντι-
φῶντα, ὃς ἐπαγγειλάμενος Φιλίππῳ τὰ νεώρια ἐμπρήσειν
τὰ ὑμέτερα εἰς τὴν πόλιν ἦλθεν; ὃν λαβόντος ἐμοῦ
κεκρυμμένον ἐν Πειραιεῖ καὶ καταστήσαντος εἰς τὴν ἐκ-
κλησίαν βοῶν ὁ βάσκανος οὗτος καὶ κεκραγώς, ὡς ἐν
δημοκρατίᾳ δεινὰ ποιῶ τοὺς ἠτυχηκότας τῶν πολιτῶν

v. 1. σε om Υ. ἀλλὰ — λέγω om FΣΦΥtv. 4. τοὺς om Σ. 130, 2. ἐάσω] παραλείψω γρ Σ. ἀπ᾽ αὐτῶν δὲ] ἀλλ᾽ ἀπ᾽ αὐτῶν k, ἀλλ᾽ ἀπ᾽ αὐτῶν τῶν pr, ἀπὸ δ᾽ αὐτῶν γρ Σ. αὐτὸς om Υ et γρ Σ. 3. οὐδὲ γὰρ — καταρᾶται post λόγους ponit γρ Σ. 4. ἐχθὲς Φ. 5. γέγονε om ks. 6. ἀτρόμητον ἐποίησεν Ωu. 7. σεμνῶς πάνυ] ἀσέμνως Υ, μάλα σεμνῶς corr Υ. ὠνόμασεν om Σ. 9. πάσχειν καὶ γίγνεσθαι δηλ. Σ. 131, 3. τούτους Υ. 4. ἔχοις Ω. ἀλλὰ καὶ μ. Φks. τούτων k. 6. φανερῶς] καθαρῶς Φks. 7. ἀπεδείχθη FΣΩtu: ἐπεδείχθη s. 132, 1. ὑμῶν om ks. τὸν om Anecd. p. 410, 5. 3. τὰ ἡμέτερα k, om Σ, in γρ habent FΦ.

ὑβρίζων καὶ ἐπ' οἰκίας βαδίζων ἄνευ ψηφίσματος, ἀφε-
133θῆναι ἐποίησεν. καὶ εἰ μὴ ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τὸ πρᾶγμα αἰσθομένη καὶ τὴν ὑμετέραν ἄγνοιαν ἐν οὐ δέοντι συμβεβηκυῖαν ἰδοῦσα ἐπεζήτησε τὸν ἄνθρωπον καὶ συλλαβοῦσα ἐπανήγαγεν ὡς ὑμᾶς, ἐξήρπαστ' ἂν ὁ τοιοῦτος καὶ τὸ δίκην δοῦναι διαδὺς ἐξεπέμπετ' ἂν ὑπὸ τοῦ σεμνολόγου τουτουΐ· νῦν δ' ὑμεῖς στρεβλώσαντες αὐτὸν ἀπε-
134κτείνατε, ὡς ἔδει γε καὶ τοῦτον. τοιγαροῦν εἰδυῖα ταῦτα ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τότε τούτῳ πεπραγμένα, χειροτονησάντων αὐτὸν ὑμῶν σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Δήλῳ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀγνοίας ἀφ' ἧσπερ πολλὰ προΐεσθε τῶν κοινῶν, ὡς προείλεσθε κἀκείνην καὶ τοῦ πράγματος κυρίαν ἐποιήσατε, τοῦτον μὲν εὐθὺς ἀπήλασεν ὡς προδότην, Ὑπερίδῃ δὲ λέγειν προσέταξεν· καὶ ταῦτα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ φέρουσα τὴν ψῆφον ἔπραξε, καὶ οὐδε-
135μία ψῆφος ἠνέχθη τῷ μιαρῷ τούτῳ. Καὶ ὅτι ταῦτ' 272
ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Μαρτυροῦσι Δημοσθένει ὑπὲρ ἁπάντων οἵδε, Καλλίας Σουνιεύς, Ζήνων Φλυεύς, Κλέων Φαληρεύς, Δημόνικος Μαραθώνιος, ὅτι τοῦ δήμου ποτὲ χειροτονήσαντος Αἰσχίνην σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Δήλῳ εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας συνεδρεύσαντες ἡμεῖς ἐκρίναμεν Ὑπερίδην ἄξιον εἶναι μᾶλλον ὑπὲρ τῆς πόλεως λέγειν, καὶ ἀπεστάλη Ὑπερίδης.

Οὐκοῦν ὅτε τούτου μέλλοντος λέγειν ἀπήλασεν αὐτὸν ἡ βουλὴ καὶ προσέταξεν ἑτέρῳ, τότε καὶ προδότην εἶναι καὶ κακόνουν ὑμῖν ἀπέφηνεν.

136 Ἓν μὲν τοίνυν τοῦτο τοιοῦτο πολίτευμα τοῦ νεανίου

v. 1. βαδίζω k. 133, 1. ἡ ante βουλὴ om Υ. 4. ξυλλαβοῦσα k. ὡς] πρὸς k. (ὡς superscr.) 5. σεμνολογουμένου Υ et γρ F. 6. τούτου Υkrs. 134, 2. post πάγου cum Σ omisi τὰ. 3. ὑμῶν αὐτὸν pr. 4. ἀφ' om FΣΦ, in γρ habet r, om etiam ks, qui post ἧσπερ addunt ἕνεκα. προΐστε ΣΦ, προεῖσθε krs. 5. καὶ om Υr. τοῦ πράγματος κυρίαν FΣΥΦΩkrstuv: κυρίαν τοῦ πράγματος ς. 7. ὑπερειδῃ FΣpr, ὑπερίδην Ωtuv. 9. ἐξηνέχθη Φ. 135, 2. μοι om ΣΥΦΩprtu. 3. μαρτυρίαι Ω, μαρτυρία k. 6. εἰς om Φ. 7. ὑπερείδην Σ. 9. μέλλοντος λέγειν] λέγοντος FΦ, μέλλοντος Σ. αὐτὸν om Σ. 10. εἶναι om Φ. 11. ἡμῖν r. 136, 1. τοῦτο om k. τοιοῦτο — τούτου] τοῦ νεανίου τούτου καὶ τοιοῦτο πολιτευμα γρ s.

τούτου, ὅμοιόν γε, οὐ γάρ; οἷς ἐμοῦ κατηγορεῖ· ἕτερον δὲ ἀναμιμνήσκεσθε. ὅτε γὰρ Πύθωνα Φίλιππος ἔπεμψε τὸν Βυζάντιον καὶ παρὰ τῶν αὑτοῦ συμμάχων πάντων συνέπεμψε πρέσβεις, ὡς ἐν αἰσχύνῃ ποιήσων τὴν πόλιν καὶ δείξων ἀδικοῦσαν, τότε ἐγὼ μὲν τῷ Πύθωνι θρασυνομένῳ καὶ πολλῷ ῥέοντι καθ' ὑμῶν οὐκ εἶξα οὐδ' ὑπεχώρησα, ἀλλ' ἀναςὰς ἀντεῖπον καὶ τὰ τῆς πόλεως δίκαια οὐχὶ προὔδωκα, ἀλλ' ἀδικοῦντα Φίλιππον ἐξήλεγξα φανερῶς οὕτως ὥστε τοὺς ἐκείνου συμμάχους αὐτοὺς ἀνισταμένους ὁμολογεῖν· οὗτος δὲ συνηγωνίζετο καὶ τἀναντία ἐμαρτύρει τῇ πατρίδι, καὶ ταῦτα ψευδῆ.

137 Καὶ οὐκ ἀπέχρη ταῦτα, ἀλλὰ πάλιν μετὰ ταῦθ' ὕςερον Ἀναξίνῳ τῷ κατασκόπῳ συνιὼν εἰς τὴν Θράσωνος οἰκίαν ἐλήφθη. καίτοι ὅστις τῷ ὑπὸ τῶν πολεμίων πεμφθέντι 273
μόνος μόνῳ συνῄει καὶ ἐκοινολογεῖτο, οὗτος αὐτὸς ὑπῆρχε τῇ φύσει κατάσκοπος καὶ πολέμιος τῇ πατρίδι. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Τελέδημος Κλέωνος, Ὑπερίδης Καλλαίσχρου, Νικόμαχος Διοφάντου μαρτυροῦσι Δημοσθένει καὶ ἐπωμόσαντο ἐπὶ τῶν στρατηγῶν εἰδέναι Αἰσχίνην Ἀτρομήτου Κοθωκίδην συνερχόμενον νυκτὸς εἰς τὴν Θράσωνος οἰκίαν καὶ κοινολογούμενον Ἀναξίνῳ, ὃς ἐκρίθη εἶναι κατάσκοπος παρὰ Φιλίππου. αὗται ἀπεδόθησαν αἱ μαρτυρίαι ἐπὶ Νικίου, ἑκατομβαιῶνος τρίτῃ ἱσταμένου.

138 Μυρία τοίνυν ἕτερ' εἰπεῖν ἔχων περὶ αὐτοῦ παραλείπω. καὶ γὰρ οὕτω πως ἔχει. πολλὰ ἂν ἐγὼ νῦν ἔτι τούτων ἔχοιμι δεῖξαι, ὧν οὗτος κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους τοῖς μὲν ἐχθροῖς ὑπηρετῶν ἐμοὶ δ' ἐπηρεάζων εὑρέθη. ἀλλ' οὐ τίθεται ταῦτα παρ' ὑμῖν εἰς ἀκριβῆ μνήμην οὐδ' ἣν προσῆκεν ὀργήν, ἀλλὰ δεδώκατε ἔθει τινὶ φαύλῳ πολλὴν ἐξουσίαν τῷ βουλομένῳ

v. 3. πάντων ΣΥprs, πάντως k: ἁπάντων ς. 4. ἐν om Ω. 6. οὐκ εἶξα οὐδ'] οὐχ ΣΦ. 11. συνεμαρτύρει k. 137, 1. ἀλλὰ καὶ π. ΥΩtuv. ὕστερον ante τῷ ponit k. 2. ἀναξεινωι Σ, ἀξεινωι Υ, ἀξίνῳ γρ FΦ. 4. συνείη r. 7. τελέδημος FΣΥΦpr. primam litteram om t: Μελέδημος ς. 11. παρὰ om Ω. 12. ἐπὶ] παρὰ Ωuv. τρίτης Ω. 138, 1. ἕτερα post ἔχων ponit k, ἕτερ' — αὐτοῦ om pr Φ. 2. νῦν om Σ. ἔτι] ἐπὶ s.

τὸν λέγοντά τι τῶν ὑμῖν συμφερόντων ὑποσκελίζειν καὶ συκοφαντεῖν, τῆς ἐπὶ ταῖς λοιδορίαις ἡδονῆς καὶ χάριτος τὸ τῆς πόλεως συμφέρον ἀνταλλαττόμενοι· διόπερ ῥᾷόν ἐστι καὶ ἀσφαλέστερον ἀεὶ τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετοῦντα μισθαρνεῖν ἢ τὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἑλόμενον τάξιν πολιτεύεσθαι.

139 Καὶ τὸ μὲν δὴ πρὸ τοῦ πολεμεῖν φανερῶς συναγωνίζεσθαι Φιλίππῳ δεινὸν μέν, ὦ γῆ καὶ θεοί, πῶς γὰρ οὔ; κα- 274
τὰ τῆς πατρίδος· δότε δ᾽, εἰ βούλεσθε, δότε αὐτῷ τοῦτο. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ φανερῶς ἤδη τὰ πλοῖα ἐσεσύλητο, Χεῤῥόνησος ἐπορθεῖτο, ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἐπορεύεθ᾽ ἄνθρωπος, οὐκέτ᾽ ἐν ἀμφισβητησίμῳ τὰ πράγματα ἦν ἀλλ᾽ ἐνεστήκει πόλεμος, ὅ τι μὲν πώποτ᾽ ἔπραξεν ὑπὲρ ὑμῶν ὁ βάσκανος οὑτοσὶ ἰαμβειοφάγος, οὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι, οὐδ᾽ ἔστιν οὔτε μεῖζον οὔτ᾽ ἔλαττον ψήφισμα οὐδὲν Αἰσχίνῃ περὶ τῶν συμφερόντων τῇ πόλει. εἰ δέ φησι, νῦν δειξάτω ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι. ἀλλ᾽ οὐκ ἔστιν οὐδέν. καίτοι δυοῖν αὐτὸν ἀνάγκη θάτερον, ἢ μηδὲν τοῖς πραττομένοις ὑπ᾽ ἐμοῦ τότ᾽ ἔχοντ᾽ ἐγκαλεῖν μὴ γράφειν παρὰ ταῦθ᾽ ἕτερα, ἢ τὸ τῶν ἐχθρῶν συμφέρον ζητοῦντα μὴ φέρειν εἰς μέσον τὰ τούτων ἀμείνω.

140 Ἆρ᾽ οὖν οὐδ᾽ ἔλεγεν, ὥσπερ οὐδ᾽ ἔγραφεν, ἡνίκα ἐργάσασθαί τι δέοι κακὸν ὑμᾶς; οὐ μὲν οὖν ἦν εἰπεῖν ἑτέρῳ. καὶ τὰ μὲν ἄλλα καὶ φέρειν ἠδύναθ᾽, ὡς ἔοικεν, ἡ πόλις καὶ ποιῶν οὗτος λανθάνειν· ἓν δ᾽ ἐπεξειργάσατο ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοιοῦτον, ὃ πᾶσι τοῖς προτέροις ἐπέθηκε τέλος· περὶ οὗ τοὺς πολλοὺς ἀνάλωσε λόγους, τὰ τῶν Ἀμφισσέων τῶν Λοκρῶν διεξιὼν δόγματα, ὡς διαστρέψων τἀλη-

[illegible] 1. λέξοντά p. [illegible] τι] τι περὶ Φ. 3. ἀντικαταλλαττόμενοι Υ kprs, et γρ Φ. 139, 5. ἐπορεύεθ᾽ ἄνθρωπος FΦ: ἐπορεύετ᾽ ἄνθρωπος ς. 6. ἐν] κἂν ἐν r. in Υ litura. ἦν om Υ. ἐνεστήκει Σ: ceteri ἐνειστήκει. 7. πώποτ᾽] τῷ ποτ᾽ k. 8. οὗτος ks. ἰαμβιογράφος ΣΦ, ἰαμβειογράφος Ωtuv, ἰαμβογράφος ks, ἰαμβειομάχος γρ F. οὐκ] οὐδ᾽ ks. 9. περὶ] ὑπὲρ Σ. 10. ἐν] ἐπὶ FΣΦΩtuv, ἐφ᾽ ἐνὶ pr. 11. ἀνάγκη αὐτὸν Υkrs. 14. εἰς τὸ μέσον Υpr. 140, 1. οὐκ ἔγραφεν r. 2. τι om t. ὑμᾶς om Σ, in γρ habent FΦ. 4. πόλις καὶ Σks, πόλις οὐ ceteri. λανθάνειν Σ: ἐλάνθανεν ς. ὦ om FΣΩkpuv. 6. ἀμφισέων Σ. 7. τῶν Λοκρῶν om Υ; τῶν om ps.

θές. τὸ δ' οὐ τοιοῦτόν ἐστι· πόθεν; οὐδέποτ' ἐκνίψῃ σὺ τἀκεῖ πεπραγμένα σαυτῷ· οὐχ οὕτω πολλὰ ἐρεῖς.

141 Καλῶ δ' ἐναντίον ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς θεοὺς ἅπαντας καὶ πάσας, ὅσοι τὴν χώραν ἔχουσι τὴν Ἀττικήν, καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον, ὅς πατρῷός ἐστι τῇ πόλει, καὶ ἐπεύχομαι πᾶσι τούτοις, εἰ μὲν ἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς εἴποιμι καὶ εἶπον τότ' εὐθὺς ἐν τῷ δήμῳ, ὅτε πρῶ- 275 τον εἶδον τουτονὶ τὸν μιαρὸν τούτου τοῦ πράγματος ἁπτόμενον (ἔγνων γάρ, εὐθέως ἔγνων), εὐτυχίαν μοι δοῦναι καὶ σωτηρίαν, εἰ δὲ πρὸς ἔχθραν ἢ φιλονεικίας ἰδίας ἕνεκ' αἰτίαν ἐπάγω τούτῳ ψευδῆ, πάντων τῶν ἀγαθῶν ἀνόνητόν με ποιῆσαι.

142 Τί οὖν ταῦτ' ἐπήραμαι καὶ διετεινάμην οὑτωσὶ σφοδρῶς; ὅτι καὶ γράμματ' ἔχων ἐν τῷ δημοσίῳ κείμενα, ἐξ ὧν ταῦτ' ἐπιδείξω σαφῶς, καὶ ὑμᾶς εἰδὼς τὰ πεπραγμένα μνημονεύοντας, ἐκεῖνο φοβοῦμαι, μὴ τῶν εἰργασμένων αὐτῷ κακῶν ὑποληφθῇ ἐλάττων οὗτος· ὅπερ πρότερον συνέβη, ὅτε τοὺς ταλαιπώρους Φωκέας ἐποίησεν

143 ἀπολέσθαι τὰ ψευδῆ δεῦρ' ἀπαγγείλας. τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον, δι' ὃν εἰς Ἐλάτειαν ἦλθε Φίλιππος καὶ δι' ὃν ᾑρέθη τῶν Ἀμφικτυόνων ἡγεμών, ὃς ἅπαντ' ἀνέτρεψε τὰ τῶν Ἑλλήνων, οὗτός ἐστιν ὁ συγκατασκευάσας καὶ πάντων εἷς ἀνὴρ τῶν μεγίστων αἴτιος κακῶν. καὶ τότ' εὐθὺς ἐμοῦ διαμαρτυρομένου καὶ βοῶντος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ „πόλεμον εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσάγεις, Αἰσχίνη, πόλεμον Ἀμφικτυονικόν" οἱ μὲν ἐκ παρακλήσεως συγκαθήμενοι οὐκ εἴων με λέγειν, οἱ δ' ἐθαύμαζον καὶ κενὴν αἰτίαν διὰ τὴν ἰδίαν ἔχθραν ἐπάγειν με ὑπελάμβανον

v. 1. πόθεν· οὐδέποτ' FΣΩks: πόθεν· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· οὐδέποτ' s. 141, 2. πάντας Υpr. 4. καὶ ἐπεύχομαι πᾶσι τούτοις] πᾶσι τούτοις ἐπεύχομαι k. 5. τότ'] καὶ τότ' ΣΦ. 6. τοῦτον k. 9. ἀνόητον Ωu. 10. ποιῆσαι] γενέσθαι s. 142, 2. καὶ om Σ. ἔχων om pr Υ. 4. μνημονεύσοντας ΣΦ. 5. ἑαυτῷ krs. ὑποληφθῇ οὗτος ἐλάττων Σ: ceteri οὗτος ἐλάττων ὑποληφθῇ. ὅπερ] ὥσπερ Υ. πρότ. ἑαυτῷ συνέβη k. 143, 2. ὧν Ω. 4. ἑλλήνων πράγματα οὗτ. Υkrsv. 5. τῶν om FΣΦ. κακῶν γεγενημένων καὶ krs. 6. διαμαρτυρουμένου Ω, 7. ἄγεις FΦΩtuv. 9. κοινὴν r.

144 αὐτῷ. ἥτις δ' ἡ φύσις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι γέγονε τού-
των τῶν πραγμάτων, καὶ τίνος ἕνεκα ταῦτα συνεσκευά-
σθη καὶ πῶς ἐπράχθη, νῦν ἀκούσατε, ἐπειδὴ τότε ἐκω-
λύθητε· καὶ γὰρ εὖ πρᾶγμα συντεθὲν ὄψεσθε, καὶ με-
γάλα ὠφελήσεσθε πρὸς ἱστορίαν τῶν κοινῶν, καὶ ὅση
δεινότης ἦν ἐν τῷ Φιλίππῳ, θεάσεσθε.
145 Οὐκ ἦν τοῦ πρὸς ὑμᾶς πολέμου πέρας οὐδ' ἀπαλλαγὴ
Φιλίππῳ, εἰ μὴ Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς ἐχθροὺς ποιήσειε 276
τῇ πόλει· ἀλλὰ καίπερ ἀθλίως καὶ κακῶς τῶν στρατηγῶν
τῶν ὑμετέρων πολεμούντων αὐτῷ ὅμως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ
πολέμου καὶ τῶν λῃστῶν μυρία ἔπασχε κακά. οὔτε γὰρ
ἐξήγετο τῶν ἐκ τῆς χώρας γιγνομένων οὐδέν, οὔτ' εἰσή-
146 γετο ὧν ἐδεῖτ' αὐτῷ· ἦν δὲ οὔτ' ἐν τῇ θαλάττῃ τότε κρείτ-
των ὑμῶν, οὔτ' εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐλθεῖν δυνατὸς μήτε
Θετταλῶν ἀκολουθούντων μήτε Θηβαίων διέντων· συνέ-
βαινε δὲ αὐτῷ τῷ πολέμῳ κρατοῦντι τοὺς ὁποιουσδήποθ'
ὑμεῖς ἐξεπέμπετε στρατηγούς (ἐῶ γὰρ τοῦτό γε) αὐτῇ τῇ
φύσει τοῦ τόπου καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἑκατέροις κακο-
147 παθεῖν. εἰ μὲν οὖν τῆς ἰδίας ἕνεκ' ἔχθρας ἢ τοὺς Θεττα-
λοὺς ἢ τοὺς Θηβαίους συμπείθοι βαδίζειν ἐφ' ὑμᾶς, οὐδέν'
ἂν ἡγεῖτο προσέξειν αὐτῷ τὸν νοῦν· ἂν δὲ τὰς ἐκείνων
κοινὰς προφάσεις λαβὼν ἡγεμὼν αἱρεθῇ, ῥᾷον ἤλπιζε τὰ
μὲν παρακρούσεσθαι τὰ δὲ πείσειν. τί οὖν; ἐπιχειρεῖ,
θεάσασθ' ὡς εὖ, πόλεμον ποιῆσαι τοῖς Ἀμφικτύοσι καὶ
περὶ τὴν πυλαίαν ταραχήν· εἰς γὰρ ταῦτ' εὐθὺς αὐτοὺς
148 ὑπελάμβανεν αὐτοῦ δεήσεσθαι. εἰ μὲν τοίνυν τοῦτο ἢ
τῶν παρ' ἑαυτοῦ πεμπομένων ἱερομνημόνων ἢ τῶν ἐκεί-

144, 2. εἵνεκα ΣΩυ, ἕνεκεν ks. 3. ὑπακούσατε ΣΦ. τότε] γὰρ τότε k. 4. γὰρ om Υ. 5. ὠφεληθήσεσθε corr r. ἱστορίαν] σωτηρίαν s. 6. ἐν om k. θεάσεσθε Ωpuv, θεασεσθε t (α, ε superscr.), θεάσασθε k: θεάσασθε ceteri. 145, 1. ἡμᾶς ks. 6. εἰσήγετο Συ.
146, 1. ἔδει ταυτῷ s. κρείττων τότε ΦΩpsuv. 2. ἡμῶν k. ἐλθεῖν om Υ. 4. δὲ] τε ks. 147, 1. ἕνεκεν ΥΩprstuv.
2. οὐδέν' ἂν] οὐδὲν ἂν Ωu, οὐδένα ks. 3. ἡγεῖτο προσέξειν] προσέχειν ks. 4. ηρεθη ΣΦ. 5. παρακρούσασθαι sv. 6. ἀμφικιτύοσιν r. 7. αὐτοὺς om k. 148, 1. τοῦτον puv et pr Υu.

νϐ συμμάχων εἰσηγοῖτό τις, ὑπόψεσθαι τὸ πρᾶγμα ἐνόμιζε καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ τοὺς Θετταλὲς καὶ πάντας φυλάξεσθαι, ἂν δ' Ἀθηναῖος ᾖ καὶ παρ' ὑμῶν τῶν ὑπεναντίων ὁ τοῦτο ποιῶν, εὐπόρως λήσειν· ὅπερ συνέβη.
149πῶς οὖν ταῦτ' ἐποίησεν; μισθοῦται τουτονί. οὐδενὸς δὲ προειδότος, οἶμαι, τὸ πρᾶγμα οὐδὲ φυλάττοντος, ὥσπερ εἴωθε τὰ τοιαῦτα παρ' ὑμῖν "γίγνεσθαι, προβληθεὶς πυ-277
λαγόρας οὗτος καὶ τριῶν ἢ τεττάρων χειροτονησάντων αὐτὸν ἀνεῤῥήθη. ὡς δὲ τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα λαβὼν ἀφίκετο εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας, πάντα τἄλλ' ἀφεὶς καὶ παριδὼν ἐπέραινεν ἐφ' οἷς ἐμισθώθη, καὶ λόγους εὐπροσώπους καὶ μύθους, ὅθεν ἡ Κιῤῥαία χώρα καθιερώθη, συνθεὶς καὶ διεξελθὼν ἀνθρώπους ἀπείρους λόγων καὶ
150τὸ μέλλον οὐ προορωμένους, τὲς ἱερομνήμονας, πείθει ψηφίσασθαι περιελθεῖν τὴν χώραν ἣν οἱ μὲν Ἀμφισσεῖς σφῶν αὐτῶν οὖσαν γεωργεῖν ἔφασαν, ἕτος δὲ τῆς ἱερᾶς χώρας ᾐτιᾶτο εἶναι, οὐδεμίαν δίκην τῶν Λοκρῶν ἐπαγόντων ἡμῖν, οὐδ' ἃ νῦν οὗτος προφασίζεται, λέγων ἐκ ἀληθῆ. γνώσεσθε δ' ἐκεῖθεν. οὐκ ἐνῆν ἄνευ τε προσκαλέσασθαι δήπε τοῖς Λοκροῖς δίκην κατὰ τῆς πόλεως τελέσασθαι. τίς οὖν ἐκλήτευσεν ἡμᾶς; ἐπὶ ποίας ἀρχῆς; εἰπὲ τὸν εἰδότα, δεῖξον. ἀλλ' ἐκ ἂν ἔχοις, ἀλλὰ κενῇ προ-
151φάσει ταύτῃ κατεχρῶ καὶ ψευδεῖ. περιιόντων τοίνυν τὴν χώραν τῶν Ἀμφικτυόνων κατὰ τὴν ὑφήγησιν τὴν τέτε, προσπεσόντες οἱ Λοκροὶ μικροῦ μὲν ἅπαντας κατηκόντισαν, τινὰς δὲ καὶ συνήρπασαν τῶν ἱερομνημόνων. ὡς

δι

v. 1. εἰσηγοῖτό Υprs, εἰσηγεῖτό F: εἰσηγεῖτο ς. 2. ἅπαντας Υkpr. 3. φυλάξασθαι Υkprsuv. 149, 1. μηδενὸς k, omisso δέ. 5. ὑμῶν FΩuv. πυλαγορος pr Σ. 4. ἢ τεττάρων om k. 7. περιδὼν u. 8. κιῤῥαία s. 9. ἀπείρων r. 150, 1. ἐπαγόντων] ἐχόντων pr. 5. οὗτος προφασίζεται λέγων Σ, οὗτος λέγων προφασίζεται FΦΩuv, προφασίζεται οὗτος λέγων kprst, προφασίζεται λέγων Υ. 6. προκαλέσασθαι FΩkrsu. 7. τελέσασθαι Σks; συντελέσασθαι ς. 8. ἐπὶ] ἀπὸ FΣΥΦΩpuv. 9. καινῆι Σks. 151, 3. προπεσόντες s. μὲν om Σ. κατηκόντισαν ἅπαντας Σks, ἅπαντες κατηκόντισαν u. 4. καὶ συνήρπασαν] συνήρπασαν καὶ r.

δ' ἅπαξ ἐκ τούτων ἐγκλήματα καὶ πόλεμος πρὸς τοὺς Ἀμφισσεῖς ἐταράχθη, τὸ μὲν πρῶτον ὁ Κόττυφος αὐτῶν τῶν Ἀμφικτυόνων ἤγαγε στρατιάν, ὡς δ' οἱ μὲν οὐκ ἦλθον, οἱ δ' ἐλθόντες οὐδὲν ἐποίουν, εἰς τὴν ἐπιοῦσαν πυλαίαν ἐπὶ τὸν Φίλιππον εὐθὺς ἡγεμόνα ἦγον οἱ κατεσκευασμένοι καὶ πάλαι πονηροὶ τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν
152 ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν. καὶ προφάσεις εὐλόγους εἰλήφεσαν· ἢ γὰρ αὐτοὺς εἰσφέρειν καὶ ξένους τρέφειν ἔφασαν δεῖν 278
καὶ ζημιοῦν τοὺς μὴ ταῦτα ποιοῦντας, ἢ ἐκεῖνον αἱρεῖσθαι. τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ᾑρέθη γὰρ ἐκ τούτων ἡγεμών. καὶ μετὰ ταῦτ' εὐθὺς δύναμιν συλλέξας καὶ παρελθὼν ὡς ἐπὶ τὴν Κιῤῥαίαν, ἐῤῥῶσθαι φράσας πολλὰ Κιῤῥαίοις
153 καὶ Λοκροῖς, τὴν Ἐλάτειαν καταλαμβάνει. εἰ μὲν οὖν μὴ μετέγνωσαν εὐθύς, ὡς τοῦτ' εἶδον, οἱ Θηβαῖοι καὶ μεθ' ἡμῶν ἐγένοντο, ὥσπερ χειμάῤῥους ἂν ἅπαν τοῦτο τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν πόλιν εἰσέπεσεν· νῦν δὲ τό γ' ἐξαίφνης ἐπέσχον αὐτὸν ἐκεῖνοι, μάλιστα μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι θεῶν τινὸς εὐνοίᾳ πρὸς ὑμᾶς, εἶτα μέντοι, καὶ ὅσον καθ' ἕνα ἄνδρα, καὶ δι' ἐμέ. Δὸς δέ μοι τὰ δόγματα ταῦτα καὶ τοὺς χρόνους ἐν οἷς ἕκαστα πέπρακται, ἵν' εἰδῆτε ἡλίκα πράγματα ἡ μιαρὰ κεφαλὴ ταράξασα αὕτη δίκην
154 οὐκ ἔδωκεν. λέγε μοι τὰ δόγματα.

ΔΟΓΜΑ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΩΝ. Ἐπὶ ἱερέως Κλειναγόρου, ἐαρινῆς πυλαίας, ἔδοξε τοῖς πυλαγόροις καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐπειδὴ Ἀμφισσεῖς ἐπιβαίνουσιν ἐπὶ τὴν ἱερὰν χώραν καὶ σπείρουσι καὶ βοσκήμασι κατα-

v. 2. ἐπρύχθη *p* et corr *r*, ἐτάχθη *ks*. [152, 3. ταῦτα] τοιαῦτα *k*. 5. εὐθέως Σ*k*. δύναμιν] ὁ φίλιππος δύναμιν *ks*. 6. κίῤῥαν Σ, καιῤῥαίαν *s*. ἐῤῥῶσθε Σ, ἔῤῥωσθε Φ. πολλὰ φράσας *ks*. καιῤῥαίοις *s*, καὶ κιῤῥαίοις FΦΥΩ*prtuv*. 153, 2. εὐθέως Σ*k*. ὡς τοῦτο εἶδον οἱ om FΥΩ*ptu*, in γρ habet Φ. 4. τόγ' ΣΦ, τόγ' (τ) F, τότε Υ*p* et corr *r*, τοῦτο γε *ks*: τότε γ' *ς*. 5. αὐτὸν om *ks*, in γρ habet FΦ. 6. τινων (ὸς) Ω, τινῶν *u*. 7. ταῦτα τὰ δόγματα *r*. 8. εἰδεῖτε Ω. 154, 1. οὐ δέδωκεν Υ*kps*. καὶ μοι λέγε *krs*. 2. δόγματα ΣΦΩ*kv*. 3. πυλαγόροις FΣΥΦ*r*: ceteri πυλαγόραις. 4. καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων om FΣΩ*rtuv*.

νέμουσιν, ἐπελθεῖν τοὺς πυλαγόρους καὶ τοὺς συνέδρους, καὶ στήλαις διαλαβεῖν τοὺς ὅρους, καὶ ἀπειπεῖν τοῖς Ἀμφισσεῦσι τοῦ λοιποῦ μὴ ἐπιβαίνειν.

155 ΕΤΕΡΟΝ ΔΟΓΜΑ. Ἐπὶ ἱερέως Κλειναγόρου, ἐαρινῆς πυλαίας, ἔδοξε τοῖς πυλαγόροις καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐπειδὴ οἱ ἐξ Ἀμφίσσης τὴν ἱερὰν 279 χώραν κατανειμάμενοι γεωργοῦσι καὶ βοσκήματα νέμουσι, καὶ κωλυόμενοι τοῦτο ποιεῖν, ἐν τοῖς ὅπλοις παραγενόμενοι, τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων συνέδριον κεκωλύκασι μετὰ βίας, τινὰς δὲ καὶ τετραυματίκασι, [καὶ] τὸν στρατηγὸν τὸν ᾑρημένον τῶν Ἀμφικτυόνων Κόττυφον τὸν Ἀρκάδα πρεσβεῦσαι πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα, καὶ ἀξιοῦν ἵνα βοηθήσῃ τῷ τε Ἀπόλλωνι καὶ τοῖς Ἀμφικτύοσιν, ὅπως μὴ περιίδῃ ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν Ἀμφισσέων τὸν θεὸν πλημμελούμενον· καὶ διότι αὐτὸν στρατηγὸν αὐτοκράτορα αἱροῦνται οἱ Ἕλληνες οἱ μετέχοντες τοῦ συνεδρίου τῶν Ἀμφικτυόνων.

Λέγε δὴ καὶ τοὺς χρόνους ἐν οἷς ταῦτ᾽ ἐγίγνετο· εἰσὶ γὰρ καθ᾽ οὓς ἐπυλαγόρησεν οὗτος. λέγε.

ΧΡΟΝΟΙ. Ἄρχων Μνησιθείδης, μηνὸς ἀνθεστηριῶνος ἕκτη ἐπὶ δεκάτῃ.

156 Δὸς δή μοι τὴν ἐπιστολὴν ἥν, ὡς οὐχ ὑπήκουον οἱ Θηβαῖοι, πέμπει πρὸς τοὺς ἐν Πελοποννήσῳ συμμάχους ὁ Φίλιππος, ἵν᾽ εἰδῆτε καὶ ἐκ ταύτης σαφῶς ὅτι τὴν μὲν ἀληθῆ πρόφασιν τῶν πραγμάτων, τὸ ταῦτ᾽ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ ὑμᾶς πράττειν, ἀπεκρύπτετο, κοινὰ δὲ καὶ τοῖς Ἀμφικτύοσι δόξαντα ποιεῖν προσεποιεῖτο· ὁ δὲ τὰς ἀφορμὰς ταύτας καὶ τὰς προφάσεις αὐτῷ παρασχὼν οὗτος ἦν. λέγε.

157 ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος 280 Πελοποννησίων τῶν ἐν τῇ συμμαχίᾳ τοῖς δημιουργοῖς καὶ τοῖς συνέδροις καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις πᾶσι χαίρειν. ἐπειδὴ Λοκροὶ οἱ καλούμενοι Ὀζόλαι, κατοικοῦντες ἐν Ἀμφίσσῃ, πλημμελοῦσιν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν Δελφοῖς καὶ τὴν ἱερὰν χώραν ἐρχόμενοι μεθ᾽ ὅπλων λεηλατοῦσι, βούλομαι τῷ θεῷ μεθ᾽ ὑμῶν βοηθεῖν καὶ ἀμύνασθαι τοὺς παραβαίνοντάς τι τῶν ἐν ἀνθρώποις εὐσεβῶν· ὥστε συναν-

v. 1. πυλαγόρους FΣΥΦr: ceteri πυλαγόρας. 155, 1. ΕΤΕΡΟΝ om v. 2. πυλαγόροις FΣΩ: ceteri πυλαγόραις. 4. βοσκήμασι corr Ω. 13. ἐγένετο p. 156, 1. μοι om Σks. ὑπήκουσαν pr Σ. οἱ om uv. 5. ἡμᾶς Ω. 7. αὐτῷ παρασχὼν Σ et γρ Φ: παραδοὺς αὐτῷ s. οὗτος ἦν] οὗτος ἦν αὐτῷ kprs et rc Σ: pr enim om. 157, 1. ΦΙΛΙΠΠΟΥ om Σkrv. 3. πᾶσι συμμάχοις r.

τᾶτε μετὰ τῶν ὅπλων εἰς τὴν Φωκίδα, ἔχοντες ἐπισιτισμὸν ἡμερῶν τεσσαράκοντα, τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς λῴου, ὡς ἡμεῖς ἄγομεν, ὡς δὲ Ἀθηναῖοι, βοηδρομιῶνος, ὡς δὲ Κορίνθιοι, πανέμου. τοῖς δὲ μὴ συναντήσασι πανδημεὶ χρησόμεθα, τοῖς δὲ συμβούλοις ἡμῖν κειμένοις ἐπιζημίοις. εὐτυχεῖτε.

158 Ὁρᾶθ᾽ ὅτι φεύγει μὲν τὰς ἰδίας προφάσεις, εἰς δὲ τὰς Ἀμφικτυονικὰς καταφεύγει. τίς οὖν ὁ ταῦτα συμπαρασκευάσας αὐτῷ; τίς ὁ τὰς προφάσεις ταύτας ἐνδούς; τίς ὁ τῶν κακῶν τῶν γεγενημένων μάλιστα αἴτιος; οὐχ οὗτος; μὴ τοίνυν λέγετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περιιόντες ὡς ὑφ᾽ ἑνὸς τοιαῦτα πέπονθεν ἡ Ἑλλὰς ἀνθρώπου. οὐχ ὑφ᾽ ἑνός, ἀλλ᾽ ὑπὸ πολλῶν καὶ πονηρῶν τῶν παρ᾽
159 ἑκάστοις, ὦ γῆ καὶ θεοί· ὧν εἷς οὑτοσί, ὅν, εἰ μηδὲν εὐλαβηθέντα τἀληθὲς εἰπεῖν δέοι, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι ἔγωγε κοινὸν ἀλιτήριον τῶν μετὰ ταῦτα ἀπολωλότων ἁπάντων εἰπεῖν, ἀνθρώπων τόπων πόλεων· ὁ γὰρ τὸ σπέρμα παρασχών, οὗτος τῶν φύντων αἴτιος. ὃν ὅπως ποτὲ οὐκ εὐθὺς ἰδόντες ἀπεστράφητε, θαυμάζω· πλὴν πολύ τι 281
σκότος, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ παρ᾽ ὑμῖν πρὸ τῆς ἀληθείας.

160 Συμβέβηκε τοίνυν μοι τῶν κατὰ τῆς πατρίδος τούτῳ πεπραγμένων ἁψαμένῳ εἰς ἃ τούτοις ἐναντιούμενος αὐτὸς πεπολίτευμαι ἀφῖχθαι· ἃ πολλῶν μὲν ἕνεκ᾽ ἂν εἰκότως ἀκούσαιτέ μου, μάλιστα δ᾽ ὅτι αἰσχρόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐγὼ μὲν τὰ ἔργα τῶν ὑπὲρ ὑμῶν πόνων ὑπέμεινα, ὑμεῖς δὲ μηδὲ τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνέξεσθε.
161 ὁρῶν γὰρ ἐγὼ Θηβαίους, σχεδὸν δὲ καὶ ὑμᾶς ὑπὸ τῶν τὰ Φιλίππου φρονούντων καὶ διεφθαρμένων παρ᾽ ἑκατέροις ὃ μὲν ἦν ἀμφοτέροις φοβερὸν καὶ φυλακῆς πολλῆς δεόμενον, τὸ τὸν Φίλιππον ἐᾶν αὐξάνεσθαι, παρορῶντας

v. 2. τεσσαράκοντα ΣΦΩt: ceteri τετταράκοντα. 3. πανήμου FΣΥΦp. 4. ἡμῖν κειμένοις FΣΥΦpr: vulgo interponunt μή.
158, 1. μὲν om Σ. 2. παρασκευάσας ks. 7. τῶν om pr Σ.
159, 1. οὑτοσί Σ: ceteri οὗτός ἐστιν. εἰ om pr s, post εὐλαβηθέντα ponit rc s. 5. φύντων αἴτιος ΥΩtuv: ceteri φύντων κακῶν αἴτιος. 7. ἐστὶν ante ὡς ponit Υ. 160, 3. ἀφῖχθαι om pr Σ. ἂν add Σ. 4. ἀκούσαιτε Υ et corr Φ, ἀκούσατε krs, ἀκούετε Ω: ἀκούσετε ς. 161, 1. ἡμᾶς Ω. 2. φρονούντων Σkrs et γρ ΦΩ: πραττόντων ς.

καὶ οὐδὲ καθ' ἓν φυλαττομένους, εἰς ἔχθραν δὲ καὶ τὸ προσ-
κρούειν ἀλλήλοις ἑτοίμως ἔχοντας, ὅπως τοῦτο μὴ γένοιτο
παρατηρῶν διετέλουν, οὐκ ἀπὸ τῆς ἐμαυτοῦ γνώμης μόνον
162 ταῦτα συμφέρειν ὑπολαμβάνων, ἀλλ' εἰδὼς Ἀριστοφῶντα
καὶ πάλιν Εὔβουλον πάντα τὸν χρόνον βουλομένους πρᾶξαι
ταύτην τὴν φιλίαν, καὶ περὶ τῶν ἄλλων πολλάκις ἀντι-
λέγοντας ἑαυτοῖς τοῦθ' ὁμογνωμονοῦντας ἀεί. οὓς σὺ ζῶν-
τας μέν, ὦ κίναδος, κολακεύων παρηκολούθεις, τεθνεώ-
των δ' οὐκ αἰσθάνει κατηγορῶν· ἃ γὰρ περὶ Θηβαίων ἐπι-
τιμᾷς ἐμοί, ἐκείνων πολὺ μᾶλλον ἢ ἐμοῦ κατηγορεῖς, τῶν
πρότερον ἢ ἐγὼ ταύτην τὴν συμμαχίαν δοκιμασάντων.
163 ἀλλ' ἐκεῖσε ἐπάνειμι, ὅτι τὸν ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον τοῦ-
του μὲν ποιήσαντος, συμπεραναμένων δὲ τῶν ἄλλων τῶν
συνεργῶν αὐτῷ τὴν πρὸς Θηβαίους ἔχθραν, συνέβη τὸν
Φίλιππον ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς, οὗπερ ἕνεκα τὰς πόλεις οὗ- 282
τοι συνέκρουον, καὶ εἰ μὴ προεξανέστημεν μικρόν, οὐδ' ἀνα-
λαβεῖν αὐτοὺς ἂν ἠδυνήθημεν· οὕτω μέχρι πόῤῥω προή-
γαγον οὗτοι τὸ πρᾶγμα. ἐν οἷς δ' ἦτε ἤδη τὰ πρὸς ἀλλή-
λους, τουτωνὶ τῶν ψηφισμάτων ἀκούσαντες καὶ τῶν ἀπο-
κρίσεων εἴσεσθε. Καί μοι λέγε ταῦτα λαβών.

164 ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Ἡροπύθου, μηνὸς ἐλαφηβολιῶνος ἕκτῃ φθίνοντος, φυλῆς πρυτανευούσης Ἐρεχθηΐδος, βουλῆς καὶ στρατηγῶν γνώμη, ἐπειδὴ Φίλιππος ἃς μὲν κατείληφε πόλεις τῶν ἀστυγειτόνων, τινὰς δὲ πορθεῖ, κεφαλαίῳ δὲ ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν παρασκευάζεται παραγίγνεσθαι, παρ' οὐδὲν ἡγούμενος τὰς ἡμετέρας συνθήκας, καὶ τοὺς ὅρκους λύειν ἐπιβάλλεται καὶ τὴν εἰρήνην, παραβαίνων τὰς κοινὰς πίστεις, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ πέμπειν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, οἵτινες αὐτῷ διαλέξονται καὶ παρακαλέσουσιν αὐτὸν μάλιστα μὲν τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμόνοιαν διατηρεῖν καὶ

v. 2. ἀλλήλους γρ s. τοῦτο μὴ] μὴ τοῦτο Ωu. γένοιτο Σ: γενήσεται ς. 162, 4. ἑαυτοῖς om pr Σ. τοῦθ'] εἰς τοῦθ' ks. 5. ὦ] ὡς ks. κίναιδος kpru. 6. αἰσθάνει Σ: ceteri αἰσχύνῃ. 8. προτέρων u. 163, 3. πρὸς Θηβαίους Σ, πρὸς τοὺς Θηβαίους ς. 5. προσεξανέστημεν Σ: προεξέστη Ω. οὐδ'] οὐδ' ἂν F. 6. αὐτοὺς om Σks. 7. τὸ πρᾶγμα] τὴν ἔχθραν Σpr et γρ Φ, om ks et γρ Σ et altera γρ Φ. 8. τούτων k. 9. Καὶ — λαβὼν om ks. 164, 1. ψηφίσματα Σ. 5. παραγίγνεσθαι] πορεύεσθαι p. ἡγούμενος] ποιούμενος p. 8. πρέσβεις] κήρυκα καὶ πρέσβεις ks.

*τὰς συνθήκας, εἰ δὲ μή, πρὸς τὸ βουλεύσασθαι δοῦναι χρόνον τῇ
πόλει καὶ τὰς ἀνοχὰς ποιήσασθαι μέχρι τοῦ θαργηλιῶνος μηνός.
ἡρέθησαν ἐκ τῆς βουλῆς Σῖμος Ἀναγυράσιος, Εὐθύδημος Φλυάσιος,
Βουλαγόρας Ἀλωπεκῆθεν.*

165 *ΕΤΕΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐπὶ ἄρχοντος Ἡροπύθου, μηνὸς μου-
νυχιῶνος ἕνῃ καὶ νέᾳ, πολεμάρχου γνώμῃ, ἐπειδὴ Φίλιππος εἰς ἀλ-
λοτριότητα Θηβαίους πρὸς ἡμᾶς ἐπιβάλλεται καταστῆσαι, παρε-
σκεύασται δὲ καὶ παντὶ τῷ στρατεύματι πρὸς τοὺς ἔγγιστα τῆς Ἀτ-
τικῆς παραγίγνεσθαι ″τόπους, παραβαίνων τὰς πρὸς ἡμᾶς ὑπαρ-* 283
*χούσας αὐτῷ συνθήκας, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ πέμψαι
πρὸς αὐτὸν κήρυκα καὶ πρέσβεις, οἵτινες ἀξιώσουσι καὶ παρακαλέ-
σουσιν αὐτὸν ποιήσασθαι τὰς ἀνοχάς, ὅπως ἐνδεχομένως ὁ δῆμος
βουλεύσηται· καὶ γὰρ νῦν οὐ κέκρικε βοηθεῖν ἐν οὐδενὶ τῶν μέ-
τρίων. ἡρέθησαν ἐκ τῆς βουλῆς Νέαρχος Σωσινόμου, Πολυκράτης
Ἐπίφρονος, καὶ κῆρυξ Εὔνομος Ἀναφλύστιος ἐκ τοῦ δήμου.*

166 *Λέγε δὴ καὶ τὰς ἀποκρίσεις.*

*ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ. Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος
Ἀθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἣν μὲν ἀπ᾽ ἀρχῆς εἴχετε
πρὸς ἡμᾶς αἵρεσιν, οὐκ ἀγνοῶ, καὶ τίνα σπουδὴν ποιεῖσθε προσκα-
λέσασθαι βουλόμενοι Θετταλοὺς καὶ Θηβαίους, ἔτι δὲ καὶ Βοιωτούς·
βέλτιον δ᾽ αὐτῶν φρονούντων καὶ μὴ βουλομένων ἐφ᾽ ὑμῖν ποιήσα-
σθαι τὴν ἑαυτῶν αἵρεσιν, ἀλλὰ κατὰ τὸ συμφέρον ἱσταμένων, νῦν
ἐξ ὑποστροφῆς ἀποστείλαντες ὑμεῖς πρός με πρέσβεις καὶ κήρυκα
συνθηκῶν μνημονεύετε καὶ τὰς ἀνοχὰς αἰτεῖσθε, κατ᾽ οὐδὲν ὑφ᾽ ἡμῶν
πεπλημμελημένοι. ἐγὼ μέντοι ἀκούσας τῶν πρεσβευτῶν συγκατα-
τίθεμαι τοῖς παρακαλουμένοις καὶ ἕτοιμός εἰμι ποιεῖσθαι τὰς ἀνο-
χάς, ἄν περ τοὺς οὐκ ὀρθῶς συμβουλεύοντας ὑμῖν παραπέμψαντες
τῆς προσηκούσης ἀτιμίας ἀξιώσητε. ἔῤῥωσθε.*

167 *ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΘΗΒΑΙΟΙΣ. Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος
Θηβαίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἐκομισάμην τὴν παρ᾽
ὑμῶν ἐπιστολήν, δι᾽ ἧς μοι τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν εἰρήνην ″ἀνανε-* 284

v. 1. τὸ] τῷ *Ωu.* 3. τῆς om *ΣF.* σῖμος *Υ:* Σίμος *ς.*
ἀναγυρρασιος *FΣprtuv,* ἀνασυρράσιος *Ω.* φλειασιος *Σ,* φλιάσιος
*FΥΦΩrtuv.* 4. δουλαγόρας *r.* 165, 1. *ΕΤΕΡΟΝ* om *Σ.*
2. ἀλλ. τοὺς Θηβαίους *u.* 8. ἐνδεχόμενον *pr,* ἐνδεχομένων *FΣΥΦt.*
9. ἐν om *pr.* 10. τῆς om *FΣΥΦpr.* 11. ἐκ τοῦ δήμου om
*Ωuv.* 166, 2. ἀποκρίσεις *FΣΥΦρuv.* *ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ* om *Ωuv.*
ελημ
8. κήρυκα Reiskius; libri κήρυκας. 10. πεπλημμένοι *Σ,* πεπλη-
γμένοι *ΥΩtuv.* ἀκούσας ante συγκατ. ponunt *Ωu.* πρεσβυτῶν *r.*
12. τοὺς] τούτους *Σ.* 13. ἐξεώσητε *Υ.* ἔῤῥωσθε om *Φ.*
167, 1. αποκρισεις *FΣΦρuv.* 3. ἀνανεοῦσθε] τωσεμοι ειτε *Σ,*
ἀνανεοῦσθε καὶ τὴν εἰρήνην et deinde lacunam *Φ.*

*σθε. πυνθάνομαι μέντοι διότι πᾶσαν ὑμῖν Ἀθηναῖοι προσφέρονται φιλοτιμίαν βουλόμενοι ὑμᾶς συγκαταίνους γενέσθαι τοῖς ὑπ᾽ αὐτῶν παρακαλουμένοις. πρότερον μὲν οὖν ὑμῶν κατεγίγνωσκον ἐπὶ τῷ μέλλειν πείθεσθαι ταῖς ἐκείνων ἐλπίσι καὶ ἐπακολουθεῖν αὐτῶν τῇ προαιρέσει. νῦν δ᾽ ἐπιγνοὺς ὑμᾶς τὰ πρὸς ἡμᾶς ἐζητηκότας ἔχειν εἰρήνην μᾶλλον ἢ ταῖς ἑτέρων ἐπακολουθεῖν γνώμαις, ἥσθην καὶ μᾶλλον ὑμᾶς ἐπαινῶ κατὰ πολλά, μάλιστα δ᾽ ἐπὶ τῷ βουλεύσασθαι περὶ τούτων ἀσφαλέστερον καὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς ἔχειν ἐν εὐνοίᾳ· ὅπερ οὐ μικρὰν ὑμῖν οἴσειν ἐλπίζω ῥοπήν, ἐάν περ ἐπὶ ταύτης μένητε τῆς προθέσεως. ἔρρωσθε.*

168 Οὕτω διαθεὶς ὁ Φίλιππος τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας διὰ τούτων, καὶ τούτοις ἐπαρθεὶς τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν, ἧκεν ἔχων τὴν δύναμιν καὶ τὴν Ἐλάτειαν κατέλαβεν, ὡς οὐδ᾽ ἂν εἴ τι γένοιτο ἔτι συμπνευσόντων ἡμῶν καὶ τῶν Θηβαίων. ἀλλὰ μὴν τὸν τότε συμβάντα ἐν τῇ πόλει θόρυβον ἴστε μὲν ἅπαντες, μικρὰ δ᾽ ἀκούσατε ὅμως, αὐτὰ τἀναγκαιότατα.

169 Ἑσπέρα μὲν γὰρ ἦν, ἧκε δ᾽ ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς πρυτάνεις ὡς Ἐλάτεια κατείληπται. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ μὲν εὐθὺς ἐξαναστάντες μεταξὺ δειπνοῦντες τούς τ᾽ ἐκ τῶν σκηνῶν τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐξεῖργον καὶ τὰ γέρρα ἐνεπίμπρασαν, οἱ δὲ τοὺς στρατηγοὺς μετεπέμποντο καὶ τὸν σαλπιγκτὴν ἐκάλουν, καὶ θορύβου πλήρης ἦν ἡ πόλις. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ οἱ μὲν πρυτάνεις τὴν βουλὴν ἐκάλουν εἰς τὸ βουλευτήριον, ὑμεῖς δ᾽ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπορεύεσθε, καὶ πρὶν ἐκείνην χρηματίσαι καὶ 285

170 προβουλεῦσαι πᾶς ὁ δῆμος ἄνω καθῆτο. καὶ μετὰ ταῦτα ὡς εἰσῆλθεν ἡ βουλὴ καὶ ἀπήγγειλαν οἱ πρυτάνεις τὰ προσηγγελμένα ἑαυτοῖς καὶ τὸν ἥκοντα παρήγαγον κἀκεῖνος εἶπεν, ἠρώτα μὲν ὁ κῆρυξ „τίς ἀγορεύειν βούλε-

v. 3. μὲν om pr. 5. τὰ] τὴν Φkps. 7. κατὰ] καὶ τὰ FΣΥΦΩprv. 10. προθέσεως] πίστεως t. 168, 1. διατεθεὶς k. ἀλλήλους r. 5. ἡμῶν Φ, ὑμῶν F, ἂν ἡμῶν Σks: ὑμῶν ceteri. 6. ἐν om krs. 7. αὐτὰ τὰ om pr Σ. 169, 1. γὰρ om k. ἀγγέλων Ωs. 5. κατεπέμποντο t. 6. σαλπικτὴν FΣΥΦ. 170, 1. κάθητο Ω, καθῆστο kprs. 2. ἦλθεν ΣΦks. 3. αὑτοῖς kr.

ται;" παρῄει δ' οὐδείς. πολλάκις δὲ τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος οὐδὲν μᾶλλον ἀνίστατ' οὐδείς, ἁπάντων μὲν τῶν στρατηγῶν παρόντων, ἁπάντων δὲ τῶν ῥητόρων, καλούσης δὲ τῆς πατρίδος τῇ κοινῇ φωνῇ τὸν ἐροῦνθ' ὑπὲρ σωτηρίας· ἣν γὰρ ὁ κῆρυξ κατὰ τοὺς νόμους φωνὴν ἀφίησι,
171 ταύτην κοινὴν τῆς πατρίδος δίκαιόν ἐστιν ἡγεῖσθαι. καίτοι εἰ μὲν τοὺς σωθῆναι τὴν πόλιν βουλομένους παρελθεῖν ἔδει, πάντες ἂν ὑμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι ἀναστάντες ἐπὶ τὸ βῆμα ἐβαδίζετε· πάντες γὰρ οἶδ' ὅτι σωθῆναι αὐτὴν ἠβούλεσθε· εἰ δὲ τοὺς πλουσιωτάτους, οἱ τριακόσιοι· εἰ δὲ τοὺς ἀμφότερα ταῦτα, καὶ εὔνους τῇ πόλει καὶ πλουσίους, οἱ μετὰ ταῦτα τὰς μεγάλας ἐπιδόσεις ἐπιδόντες· καὶ
172 γὰρ εὐνοίᾳ καὶ πλούτῳ τοῦτ' ἐποίησαν. ἀλλ' ὡς ἔοικεν, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη οὐ μόνον εὔνουν καὶ πλούσιον ἄνδρα ἐκάλει, ἀλλὰ καὶ παρηκολουθηκότα τοῖς πράγμασιν ἐξ ἀρχῆς, καὶ συλλελογισμένον ὀρθῶς τίνος ἕνεκα ταῦτ' ἔπραττεν ὁ Φίλιππος καὶ τί βουλόμενος· ὁ γὰρ μὴ ταῦτ' εἰδὼς μηδ' ἐξητακὼς πόρρωθεν ἐπιμελῶς, οὔτ' εἰ εὔνους ἦν οὔτ' εἰ πλούσιος, οὐδὲν μᾶλλον ἤμελλεν ὅ τι χρὴ ποιεῖν εἴσεσθαι οὐδ' ὑμῖν ἕξειν
173 συμβουλεύειν. ἐφάνην τοίνυν οὗτος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐγώ, καὶ παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, ἅ μου "δυοῖν ἕνεκ' 286
ἀκούσατε προσέχοντες τὸν νοῦν, ἑνὸς μέν, ἵν' εἰδῆτε ὅτι μόνος τῶν λεγόντων καὶ πολιτευομένων ἐγὼ τὴν τῆς εὐνοίας τάξιν ἐν τοῖς δεινοῖς οὐκ ἔλιπον, ἀλλὰ καὶ λέγων καὶ γράφων ἐξηταζόμην τὰ δέονθ' ὑπὲρ ὑμῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς φοβεροῖς, ἑτέρου δέ, ὅτι μικρὸν ἀναλώσαντες χρόνον

v. 1. πολλάκι Υ. 3. ante παρόντων duas tresve litteras delevit Σ. ἁπάντων om pr Σ. δὲ τῶν] δὲ καὶ τῶν p, δὲ Ω.
4. τῆς πατρίδος τῇ κοινῇ φωνῇ γρ ΣΦ, τῆς κοινῆς πατρίδος φωνῆς Σp, τῇ κοινῇ τῆς πατρίδος φωνῇ ks: τῆς κοινῆς τῆς πατρίδος φωνῆς ceteri. 171, 1. ἐστιν om FΩtuv. 2. τοὺς] τοῦ r. 3. ἂν om r. 4. γὰρ οἶδ' Σ: γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι ς. 5. ἐβούλεσθε Σ.
172, 4. ὀρθῶς] ἐξ ἀρχῆς ὀρθῶς Σ. 5. ἕνεκεν k, ἕνεκε s. 6. μηδ' Σks: μήτ' ς. ἐπιμελῶς om pr Σ. 173, 1. οὗτος om Ω.
2. δυεῖν ks. εἵνεκα k. 3. προσσχόντες Φ, προσχόντες Σ.
5. καὶ om r.

πολλῷ πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς πάσης πολιτείας ἔσεσθ᾽ ἐμπει-
174ρότεροι. εἶπον τοίνυν ὅτι „τοὺς μὲν ὡς ὑπαρχόντων Θη-
βαίων Φιλίππῳ λίαν θορυβουμένους ἀγνοεῖν τὰ παρόντα
πράγμαθ᾽ ἡγοῦμαι· εὖ γὰρ οἶδ᾽ ὅτι, εἰ τοῦθ᾽ οὕτως ἐτύγ-
χανεν ἔχον, οὐκ ἂν αὐτὸν ἠκούομεν ἐν Ἐλατείᾳ ὄντα,
ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῖς ἡμετέροις ὁρίοις. ὅτι μέντοι ἵν᾽ ἕτοιμα
ποιήσηται τὰ ἐν Θήβαις ἥκει, σαφῶς ἐπίσταμαι. ὡς δ᾽
175ἔχει" ἔφην „ταῦτα, ἀκούσατέ μου. ἐκεῖνος ὅσους ἢ πεῖ-
σαι χρήμασι Θηβαίων ἢ ἐξαπατῆσαι ἐνῆν, ἅπαντας ηὐ-
τρέπισται, τοὺς δ᾽ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἀνθεστηκότας αὐτῷ καὶ
νῦν ἐναντιουμένους οὐδαμῶς πεῖσαι δύναται. τί οὖν βού-
λεται, καὶ τίνος ἕνεκα τὴν Ἐλάτειαν κατείληφεν; πλη-
σίον δύναμιν δείξας καὶ παραστήσας τὰ ὅπλα τοὺς μὲν
ἑαυτοῦ φίλους ἐπᾶραι καὶ θρασεῖς ποιῆσαι, τοὺς δ᾽ ἐναν-
τιουμένους καταπλῆξαι, ἵν᾽ ἢ συγχωρήσωσι φοβηθέντες
176ἃ νῦν οὐκ ἐθέλουσιν, ἢ βιασθῶσιν. εἰ μὲν τοίνυν προ-
αιρησόμεθ᾽ ἡμεῖς" ἔφην „ἐν τῷ παρόντι, εἴ τι δύσκο-
λον πέπρακται Θηβαίοις πρὸς ἡμᾶς, τούτου μεμνῆσθαι
καὶ ἀπιστεῖν αὐτοῖς ὡς ἐν τῇ τῶν ἐχθρῶν οὖσι μερίδι,
πρῶτον μὲν ἃ ἂν εὔξαιτο Φίλιππος ποιήσομεν, εἶτα φο-
βοῦμαι μὴ προσδεξαμένων τῶν νῦν ἀνθεστηκότων αὐ- 287
τῷ καὶ μιᾷ γνώμῃ πάντων φιλιππισάντων εἰς τὴν Ἀτ-
τικὴν ἔλθωσιν ἀμφότεροι. ἢν μέντοι πεισθῆτ᾽ ἐμοὶ καὶ
πρὸς τῷ σκοπεῖν ἀλλὰ μὴ φιλονεικεῖν περὶ ὧν ἂν λέγω
γένησθε, οἶμαι καὶ τὰ δέοντα λέγειν δόξειν καὶ τὸν ἐφε-
177στηκότα κίνδυνον τῇ πόλει διαλύσειν. τί οὖν φημι δεῖν;
πρῶτον μὲν τὸν παρόντα ἐπανεῖναι φόβον, εἶτα μετα-
θέσθαι καὶ φοβεῖσθαι πάντας ὑπὲρ Θηβαίων· πολὺ γὰρ
τῶν δεινῶν εἰσὶν ἡμῶν ἐγγυτέρω, καὶ προτέροις αὐτοῖς

v. 1. πολλῷ] πολλῷ (ὰ supra) r. τῆς πάσης] πάσης τῆς Φ, τῆς ἄλλης k. 174, 1. ὑπ. τῶν Θηβαίων r. 2. φιλίππω λίαν Σ, φίλων φιλίππω λίαν FΓΦΩprtuv, φιλίππῳ φίλων λίαν ks. 4. ὄντα] νῦν ὄντα krs. 6. ποιήσητε Ωv. Θηβαίοις Fpu. 175, 1. ἔφην ταῦτα Σ: ταῦτα ἔφην ς. 2. εὐτρέπισαι Σ. 5. ἕνεκεν ks. κατείληφεν ἵνα πλ. ΣΦ. 7. θρασεῖς ποιῆσαι καὶ ἐπᾶραι FΓΦΩprtuv. 176, 1. τοίνυν Σ: ceteri οὖν. 9. φιλονικεῖν Ω. 10. γενήσεσθε ΓΦp. 177, 4. ἡμῶν add Σkrs et γρ Φ.

ἐστὶν ὁ κίνδυνος· ἔπειτ' ἐξελθόντας Ἐλευσῖνάδε τοὺς ἐν
ἡλικίᾳ καὶ τοὺς ἱππέας δεῖξαι πᾶσιν ὑμᾶς αὐτοὺς ἐν τοῖς
ὅπλοις ὄντας, ἵνα τοῖς ἐν Θήβαις φρονοῦσι τὰ ὑμέτερα
ἐξ ἴσου γένηται τὸ παῤῥησιάζεσθαι περὶ τῶν δικαίων,
εἰδόσιν ὅτι, ὥσπερ τοῖς πωλοῦσι Φιλίππῳ τὴν πατρίδα
πάρεσθ' ἡ βοηθήσουσα δύναμις ἐν Ἐλατείᾳ, οὕτω τοῖς
ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνίζεσθαι βουλομένοις ὑπάρχεθ'
178 ὑμεῖς ἕτοιμοι καὶ βοηθήσετ', ἐάν τις ἐπ' αὐτοὺς ἴῃ. μετὰ
ταῦτα χειροτονῆσαι κελεύω δέκα πρέσβεις, καὶ ποιῆσαι
τούτους κυρίους μετὰ τῶν στρατηγῶν καὶ τοῦ πότε δεῖ βαδί-
ζειν ἐκεῖσε καὶ τῆς ἐξόδου. ἐπειδὰν δ' ἔλθωσιν οἱ πρέ-
σβεις εἰς Θήβας, πῶς χρήσασθαι τῷ πράγματι παραινῶ;
τούτῳ πάνυ μοι προσέχετε τὸν νοῦν. μὴ δεῖσθε Θηβαί-
ων μηδέν (αἰσχρὸς γὰρ ὁ καιρός) ἀλλ' ἐπαγγέλλεσθε βοη-
θήσειν, ἐὰν κελεύωσιν, ὡς ἐκείνων μὲν ὄντων ἐν τοῖς
ἐσχάτοις κινδύνοις, ἡμῶν δὲ ἄμεινον ἢ κεῖνοι τὸ μέλλον
προορωμένων, ἵν' ἐὰν μὲν δέξωνται ταῦτα καὶ πεισθῶ-
σιν ἡμῖν, καὶ ἃ βουλόμεθα ὦμεν διῳκημένοι καὶ μετὰ 288
προσχήματος ἀξίου τῆς πόλεως ταῦτα πράξωμεν, ἐὰν δ'
ἄρα μὴ συμβῇ κατατυχεῖν, ἐκεῖνοι μὲν ἑαυτοῖς ἐγκαλῶ-
σιν, ἄν τι νῦν ἐξαμαρτάνωσιν, ἡμῖν δὲ μηδὲν αἰσχρὸν
179 μηδὲ ταπεινὸν ᾖ πεπραγμένον." Ταῦτα καὶ παραπλή-
σια τούτοις εἰπὼν κατέβην. συνεπαινεσάντων δὲ πάντων
καὶ οὐδενὸς εἰπόντος ἐναντίον οὐδὲν οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα,
οὐκ ἔγραψα δέ, οὐδ' ἔγραψα μέν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ, οὐδ'
ἐπρέσβευσα μέν, οὐκ ἔπεισα δὲ Θηβαίους· ἀλλ' ἀπὸ τῆς

v. 1. ἐστὶν ὁ κίνδυνος Σ et γρ Φ, ἐσθ' ὁ κίνδυνος krs, ὁ κίνδυνος FΦΥΩptuv. 2. ἡμᾶς k. 3. ἡμέτερα kr et corr Σ. 5. εἰδοῦσιν ΥΦ, ἰδοῦσιν Σkr. τὴν] καὶ τὴν t. 178, 2. κελεύω om pr Ω. 3. μετὰ] κατὰ s. δεῖ βαδίζειν ἐκεῖσε Σks, ἐκεῖσε δεῖ βαδίζειν Ω: ceteri δεῖ ἐκεῖσε βαδίζειν. 5. χρήσεσθαι FΩpr, χρήσεσθε suv. τούτῳ παραινῶ ks. 6. μὴ — καιρός ante ἐπειδὰν ponit r. δεῖσθαι FΣΦΩku. 7. ἐπαγγέλλεσθαι FΣΦpr, ἐπαγγείλασθε Ωuv, ἐπαγγείλασθαι t. 8. μὲν om FΣΦΩtuv. 9. κινδύνοις om Σ. κεῖνοι ΣΦ: κείνων ΥΩuv, ἐκείνων Fprt, ἐκεῖνοι ks. τὸ μέλλον om Σ, post προορωμένων ponit γρ Σ. 12. σχήματος ks. 13. κατατυχεῖν] κατὰ τύχην F. 14. ἐξαμαρτάνωσιν Σ: ceteri ἐξαμάρτωσιν. 179, 1. καὶ τὰ παραπλήσια s.

ἀρχῆς διὰ πάντων ἄχρι τῆς τελευτῆς διεξῆλθον, καὶ ἔδωκ᾿
ἐμαυτὸν ὑμῖν ἁπλῶς εἰς τοὺς περιεστηκότας τῇ πόλει κιν-
δύνους. Καί μοι φέρε τὸ ψήφισμα τὸ τότε γενόμενον.
180 Καίτοι τίνα βούλει σέ, Αἰσχίνη, καὶ τίνα ἐμαυτὸν
ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶναι θῶ; βούλει ἐμαυτὸν μέν, ὃν ἂν
σὺ λοιδορούμενος καὶ διασύρων καλέσαις, Βάταλον, σὲ δὲ
μηδ᾿ ἥρω τὸν τυχόντα ἀλλὰ τούτων τινὰ τῶν ἀπὸ τῆς
σκηνῆς, Κρεσφόντην ἢ Κρέοντα ἢ ὃν ἐν Κολυττῷ ποτε
Οἰνόμαον κακὸς κακῶς ὑποκρινόμενος ἐπέτριψας; τότε
τοίνυν κατ᾿ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὁ Παιανιεὺς ἐγὼ Βάταλος
Οἰνομάου τοῦ Κοθωκίδου σοῦ πλείονος ἄξιος ὢν ἐφάνην τῇ
πατρίδι. σὺ μέν γε οὐδὲν οὐδαμοῦ χρήσιμος ἦσθα· ἐγὼ
δὲ πάντα, ὅσα προσῆκε τὸν ἀγαθὸν πολίτην, ἔπραττον.
Λέγε τὸ ψήφισμα.

181 *ΨΗΦΙΣΜΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ.* Ἐπὶ ἄρχοντος Ναυσικλέους,
φυλῆς πρυτανευούσης Αἰαντίδος, σκιροφοριῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, Δη-
μοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἶπεν, ἐπειδὴ Φίλιππος ὁ Μακε- 289
δόνων βασιλεὺς ἔν τε τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ παραβαίνων φαίνεται
τὰς γεγενημένας αὐτῷ συνθήκας πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον περὶ
τῆς εἰρήνης, ὑπεριδὼν τοὺς ὅρκους καὶ τὰ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι
νομιζόμενα εἶναι δίκαια, καὶ πόλεις παραιρεῖται οὐδὲν αὐτῷ προσ-
ηκούσας, τινὰς δὲ καὶ Ἀθηναίων οὔσας δοριαλώτους πεποίηκεν οὐδὲν
προαδικηθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, ἔν τε τῷ παρόντι ἐπὶ
182 πολὺ προάγει τῇ τε βίᾳ καὶ τῇ ὠμότητι· καὶ γὰρ Ἑλληνίδας πόλεις
ἃς μὲν ἐμφρούρους ποιεῖ καὶ τὰς πολιτείας καταλύει, τινὰς δὲ καὶ
ἐξανδραποδιζόμενος κατασκάπτει, εἰς ἐνίας δὲ καὶ ἀντὶ Ἑλλήνων
βαρβάρους κατοικίζει ἐπὶ τὰ ἱερὰ καὶ τοὺς τάφους ἐπάγων, οὐδὲν ἀλ-
λότριον ποιῶν οὔτε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος οὔτε τοῦ τρόπου, καὶ τῇ νῦν
αὐτῷ παρούσῃ τύχῃ κατακόρως χρώμενος, ἐπιλελησμένος ἑαυτοῦ ὅτι ἐκ

v. 1. διὰ πάντων om pr Σ. μέχρι t. 2. ὑμῖν om ks. 3. γινόμενον r. 180, 1. ὦ αἰσχίνη k. 2. φῶ k. μὲν om k. 3. βάτταλον Σk, κατάλογον p. σὲ] σὺ Ω. 4. ἥρωα FΣΥprt uv, ἥροα Ω. 5. κολυτωι Σ, κολλυτῷ k. 6. κακὸς om FΣΩkpr stuv, καὶ Υ. ὑποκρινόμενος om pr Σ. 10. ἅπαντα ks. ὅσα] ἃ k. ἔπραττον om Υ. 11. ψήφισμά μοι Σk. 181, 1. ΔΗΜΟΣΘΕ-ΝΟΥΣ om Ωu. 2. αἰτιαντῖδος Ω. δεκάδι prt. 4. βασιλεὺς om FΣΦ. τε om Υpr. 6. τὰ om Υ. 7. παραιτεῖται Σ. 8. δορυαλώτους FΣΥΦ: δορυαλώτους ς. 9. τοῦ Ἀθ. ΣΦ: τῶν Ἀθ. ς. 181, 2. ἐμφόρους Ω. 3. ἐξανδραποδι[σφ]ζόμενος r,

183 μικροῦ καὶ τοῦ τυχόντος γέγονεν ἀνελπίστως μέγας. καὶ ἕως μὲν πό-
λεις ἑώρα παραιρούμενον αὐτὸν βαρβάρους καὶ ἰδίας, ὑπελάμβανεν
ἔλαττον εἶναι ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων τὸ εἰς αὐτὸν πλημμελεῖσθαι·
νῦν δὲ ὁρῶν Ἑλληνίδας πόλεις τὰς μὲν ὑβριζομένας τὰς δὲ ἀνα-
στάτους γιγνομένας, δεινὸν ἡγεῖται εἶναι καὶ ἀνάξιον τῆς τῶν προ-
184 γόνων δόξης τὸ περιορᾶν τοὺς Ἕλληνας καταδουλουμένους. διὸ δέ-
δοκται τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, εὐξαμένους καὶ θύ-
σαντας τοῖς θεοῖς καὶ ἥρωσι τοῖς κατέχουσι τὴν πόλιν καὶ τὴν χώ-
ραν τὴν Ἀθηναίων, καὶ ἐνθυμηθέντας τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς,
διότι περὶ πλείονος ἐποιοῦντο τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίαν διατη- 290
ρεῖν ἢ τὴν ἰδίαν πατρίδα, διακοσίας ναῦς καθέλκειν εἰς τὴν θά-
λατταν καὶ τὸν ναύαρχον ἀναπλεῖν ἐντὸς Πυλῶν, καὶ τὸν στρατηγὸν
καὶ τὸν ἵππαρχον τὰς πεζὰς καὶ τὰς ἱππικὰς δυνάμεις Ἐλευσῖνάδε
ἐξάγειν, πέμψαι δὲ καὶ πρέσβεις πρὸς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, πρῶ-
τον δὲ πάντων πρὸς Θηβαίους διὰ τὸ ἐγγυτάτω εἶναι τὸν Φίλιπ-
185 πον τῆς ἐκείνων χώρας, παρακαλεῖν δὲ αὐτοὺς μηδὲν καταπλαγέν-
τας τὸν Φίλιππον ἀντέχεσθαι τῆς ἑαυτῶν καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλ-
λήνων ἐλευθερίας, καὶ ὅτι ὁ Ἀθηναίων δῆμος, οὐδὲν μνησικακῶν
εἴ τι πρότερον γέγονεν ἀλλότριον ταῖς πόλεσι πρὸς ἀλλήλας, βοη-
θήσει καὶ δυνάμεσι καὶ χρήμασι καὶ βέλεσι καὶ ὅπλοις, εἰδὼς ὅτι
[καὶ] αὐτοῖς μὲν πρὸς ἀλλήλους διαμφισβητεῖν περὶ τῆς ἡγεμονίας
οὖσιν Ἕλλησι καλόν, ὑπὸ δὲ ἀλλοφύλου ἀνθρώπου ἄρχεσθαι καὶ
τῆς ἡγεμονίας ἀποστερεῖσθαι ἀνάξιον εἶναι καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων
186 δόξης καὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς. ἔτι δὲ οὐδὲ ἀλλότριον ἡγεῖ-
ται εἶναι ὁ Ἀθηναίων δῆμος τὸν Θηβαίων δῆμον οὔτε τῇ συγγε-
νείᾳ οὔτε τῷ ὁμοφύλῳ. ἀναμιμνῄσκεται δὲ καὶ τὰς τῶν προγόνων
τῶν ἑαυτοῦ εἰς τοὺς Θηβαίων προγόνους εὐεργεσίας· καὶ γὰρ τοὺς Ἡρα-
κλέους παῖδας ἀποστερουμένους ὑπὸ Πελοποννησίων τῆς πατρῴας ἀρ-
χῆς κατήγαγον, τοῖς ὅπλοις κρατήσαντες τοὺς ἀντιβαίνειν πειρω-
μένους τοῖς Ἡρακλέους ἐγγόνοις, καὶ τὸν Οἰδίπουν καὶ τοὺς μετ'
ἐκείνου ἐκπεσόντας ὑπεδεξάμεθα, καὶ ἕτερα πολλὰ ἡμῖν ὑπάρχει

183, 1. μέγας om FΣΥΦΩrtuv, ante ἀνελπίστως ponit mg r. 2. ὑπελάμβανον Tpr. 3. ὁ post δῆμος om Υ: ὁ τῶν ks. 5. εἶναι καὶ ἀνάξιον] καὶ ἀνάξιον εἶναι r. 184, 2. τῷ Ἀθ. FΣΥΦ: τῶν Ἀθ. ς. 4. τὴν FΣΦΩuv: τῶν ς. ἐνθυμηθέντας ks: ceteri ἐνθυμηθεῖσι. 7. τὸν στρατηγὸν καὶ τὸν ἵππαρχον om Υpr. 9. καὶ τοὺς πρέσβεις Σ. 185, 3. οὐδὲ Υpr. 4. πρὸς ἀλλήλας et καὶ δυνάμεσι om Φ. βοηθήσεσι Σ. 6. καὶ αὐτοῖς] ἑαυτοῖς p. 8. Ἑλλήνων] προγόνων FΣΥΦΩprtu. 186, 1. τῆς τῶν προγόνων om p. δὲ om r. 2. εἶναι om p. 3. ὁμοφύλλῳ Ωu. τῶν προγόνων om p. 4. εὐεργεσίας] ἐλευθερίας u. 5. ἀποστερομένους r. ὑπὸ τῶν πελοπ. kst. 7. ἐκγόνοις Υpr. 8. ἐκεῖνον uv. ἕτερ' ἂν π. Υr. ὑπάρχῃ r.

187 φιλάνθρωπα καὶ ἔνδοξα πρὸς Θηβαίους· διόπερ οὐδὲ νῦν ἀποστή- 291
σεται ὁ Ἀθηναίων δῆμος τῶν Θηβαίοις τε καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι
συμφερόντων. συνθέσθαι δὲ πρὸς αὐτοὺς καὶ συμμαχίαν καὶ ἐπι-
γαμίαν ποιήσασθαι καὶ ὅρκους δοῦναι καὶ λαβεῖν. πρέσβεις Δη-
μοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς, Ὑπερίδης Κλεάνδρου Σφήττιος,
Μνησιθείδης Ἀντιφάνους Φρεάῤῥιος, Δημοκράτης Σωφίλου Φλυ-
εύς, Κάλλαισχρος Διοτίμου Κοθωκίδης.

188 Αὕτη τῶν περὶ Θήβας ἐγένετο πραγμάτων ἀρχὴ καὶ
κατάστασις πρώτη, τὰ πρὸ τούτων εἰς ἔχθραν καὶ μῖσος
καὶ ἀπιστίαν τῶν πόλεων ὑπηγμένων ὑπὸ τούτων. τοῦτο
τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίνδυνον παρ-
ελθεῖν ἐποίησεν ὥσπερ νέφος. ἦν μὲν τοίνυν τοῦ δικαίου
πολίτου τότε δεῖξαι πᾶσιν, εἴ τι τούτων εἶχεν ἄμεινον,
189 μὴ νῦν ἐπιτιμᾶν. ὁ γὰρ σύμβουλος καὶ ὁ συκοφάντης,
οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἐοικότες, ἐν τούτῳ πλεῖστον ἀλ-
λήλων διαφέρουσιν· ὁ μέν γε πρὸ τῶν πραγμάτων γνώ-
μην ἀποφαίνεται, καὶ δίδωσιν αὑτὸν ὑπεύθυνον τοῖς
πεισθεῖσι, τῇ τύχῃ, τοῖς καιροῖς, τῷ βουλομένῳ· ὁ δὲ
σιγήσας ἡνίκ᾿ ἔδει λέγειν, ἄν τι δύσκολον συμβῇ, τοῦτο
190 βασκαίνει. ἦν μὲν οὖν, ὅπερ εἶπον, ἐκεῖνος ὁ καιρὸς τοῦ
γε φροντίζοντος ἀνδρὸς τῆς πόλεως καὶ τῶν δικαίων λό-
γων· ἐγὼ δὲ τοσαύτην ὑπερβολὴν ποιοῦμαι, ὥστε ἂν νῦν
ἔχῃ τις δεῖξαί τι βέλτιον, ἢ ὅλως εἴ τι ἄλλο ἐνῆν πλὴν
ὧν ἐγὼ προειλόμην, ἀδικεῖν ὁμολογῶ. εἰ γάρ ἐσθ᾿ ὅ τι
τις νῦν ἑώρακεν, ὃ συνήνεγκεν ἂν τότε πραχθέν, τοῦτ᾿
ἐγώ φημι δεῖν ἐμὲ μὴ λαθεῖν. εἰ δὲ μήτ᾿ ἔστι μήτε ἦν
μήτ᾿ ἂν εἰπεῖν ἔχοι μηδεὶς μηδέπω καὶ τήμερον, τί τὸν 292
σύμβουλον ἐχρῆν ποιεῖν; οὐ τῶν φαινομένων καὶ ἐνόν-
191 των τὰ κράτιστα ἑλέσθαι; τοῦτο τοίνυν ἐποίησα ἐγώ, τοῦ
κήρυκος ἐρωτῶντος, Αἰσχίνη, „τίς ἀγορεύειν βούλεται,"

187, 1. διὸ υ. 2. τοῖς solus habet p. 5. ὑπερείδης Σ. 7. κάλαισχρος Ωu. 188, 1. ἐγίγνετο ΣΥΦrs. 5. τοίνυν] τότε k. 189, 1. νῦν] τοίνυν ks. 2. οὐδὲ Σ, οὐδενὶ krs, ἐν οὐδενὶ celeri. οὐδὲν om Ωuυ. 3. μέν γε Σ: celeri μὲν γάρ. 5. τῶι καιρῶι Σ. 190, 1. βασκαίνειν k. 2. γε] τε ks, om Ωuυ. 4. τι ante δεῖξαι ponit Φ, om ks. ἢ ὅλως corr Σ. τι om Ωuυ. 191, 1. ἐγὼ om ΣΥΦΩtuυ.

οὐ „τίς αἰτιᾶσθαι περὶ τῶν παρεληλυθότων", οὐδὲ „τίς
ἐγγυᾶσθαι τὰ μέλλοντ' ἔσεσθαι." σοῦ δ' ἀφώνου κατ'
ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καθημένε ἐγὼ
παριὼν ἔλεγον. ἐπειδὴ δ' οὐ τότε, ἀλλὰ νῦν δεῖξον. εἰ-
πὲ τίς ἢ λόγος, ὅντιν' ἐχρῆν εὑρεῖν, ἢ καιρὸς συμφέρων
ὑπ' ἐμοῦ παρελείφθη τῇ πόλει; τίς δὲ συμμαχία, τίς
πρᾶξις, ἐφ' ἣν μᾶλλον ἔδει με ἀγαγεῖν τουτουσί;

192 Ἀλλὰ μὴν τὸ μὲν παρεληλυθὸς ἀεὶ παρὰ πᾶσιν ἀφεῖ-
ται, καὶ οὐδεὶς περὶ τούτου προτίθησιν οὐδαμοῦ βου-
λήν· τὸ δὲ μέλλον ἢ τὸ παρὸν τὴν τοῦ συμβούλε τάξιν
ἀπαιτεῖ. τότε τοίνυν τὰ μὲν ἤμελλεν, ὡς ἐδόκει, τῶν
δεινῶν, τὰ δ' ἤδη παρῆν, ἐν οἷς τὴν προαίρεσίν με σκό-
πει τῆς πολιτείας, μὴ τὰ συμβάντα συκοφάντει. τὸ μὲν
γὰρ πέρας, ὡς ἂν ὁ δαίμων βουληθῇ, πάντων γίγνεται·
ἡ δὲ προαίρεσις αὐτὴ τὴν τοῦ συμβούλου διάνοιαν δη-
193 λοῖ. μὴ δὴ τοῦτο ὡς ἀδίκημα ἐμὸν θῇς, εἰ κρατῆσαι
συνέβη Φιλίππῳ τῇ μάχῃ· ἐν γὰρ τῷ θεῷ τὸ τέτε τέλος
ἦν, οὐκ ἐν ἐμοί. ἀλλ' ὡς οὐχ ἅπαντα ὅσα ἐνῆν κατ' ἀν-
θρώπινον λογισμὸν εἱλόμην, καὶ δικαίως ταῦτα καὶ ἐπι-
μελῶς ἔπραξα καὶ φιλοπόνως ὑπὲρ δύναμιν, ἢ ὡς οὐ
καλὰ καὶ τῆς πόλεως ἄξια πράγματα ἐνεστησάμην καὶ
ἀναγκαῖα, ταῦτά μοι δεῖξον, καὶ τότ' ἤδη κατηγόρει με.
194 εἰ δ' ὁ συμβὰς σκηπτὸς [ἢ χειμὼν] μὴ μόνον ἡμῶν
ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μείζων γέγονε,
τί χρὴ ποιεῖν; ὥσπερ ἂν εἴ τις ναύκληρον πάντ' ἐπὶ σω- 293
τηρίᾳ πράξαντα, καὶ πᾶσι κατασκευάσαντα τὸ πλοῖον
ἀφ' ὧν ὑπελάμβανε σωθήσεσθαι, εἶτα χειμῶνι χρησάμε-

v. 1. αἰτιάσασθαι FΥΦΩprtu. 4. παριὼν krs, περιὼν Σ, παρελθὼν ceteri. νυνὶ k. 5. εὑρεῖν] εὐπορεῖν Σ. 6. ὑπ'] παρ' (ὑπ') k. συμμαχία ἢ τίς k. 7. μᾶλλον om Υ. τουτουσίν Ωuv.
192, 1. μὲν om p. 2. προστίθησιν k. 3. τὸ δὲ] τοτε Σ. 6. συμβαίνοντα ΥΩrtu. 7. πάντα r. 8. αὕτη r.
193, 2. τῇ μάχῃ FΣ: τὴν μάχην ς. 3. ἐν om Σ. ὡς οὐχ] οὐχ ὡς t. 4. εἱλόμην om u. 5. ὡς om Ω. 6. ἀνεστησάμην r.
194, 1. ὑμῶν Fr. 2. πάντων om k. ἄλλων om r. μεῖζον Υ. 4. πᾶσι om Σ. τὸ πλοῖον] τὸν λόγον Υ. 5. χρησάμενον καὶ φθαρὲν καὶ π. Ωu.

νον καὶ πονησάντων αὐτῷ τῶν σκευῶν ἢ καὶ συντριβέν-
των ὅλως, τῆς ναυαγίας αἰτιῷτο. ἀλλ' οὔτ' ἐκυβέρνων
τὴν ναῦν, φήσειεν ἄν, ὥσπερ οὐδ' ἐστρατήγουν ἐγώ, οὔτε
195 τῆς τύχης κύριος ἦν, ἀλλ' ἐκείνη τῶν πάντων. ἀλλ' ἐκεῖνο
λογίζου καὶ ὅρα· εἰ μετὰ Θηβαίων ἡμῖν ἀγωνιζομένοις
οὕτως εἵμαρτο πρᾶξαι, τί χρῆν προσδοκᾶν, εἰ μηδὲ τού-
τους ἔσχομεν συμμάχους ἀλλὰ Φιλίππῳ προσέθεντο, ὑπὲρ
οὗ τότ' ἐκεῖνος πάσας ἀφῆκε φωνάς; καὶ εἰ νῦν τριῶν
ἡμερῶν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ὁδὸν τῆς μάχης γενομένης το-
σῦτος κίνδυνος καὶ φόβος περιέσχη τὴν πόλιν, τί ἄν, εἴ
που τῆς χώρας ταὐτὸ τῦτο πάθος συνέβη, προσδοκῆσαι
χρῆν; ἆρ' οἶσθ' ὅτι νῦν μὲν στῆναι συνελθεῖν ἀναπνεῦ-
σαι, πολλὰ μία ἡμέρα καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔδοσαν τῶν εἰς
σωτηρίαν τῇ πόλει, τότε δ' —, ὐκ ἄξιον εἰπεῖν, ἅ γε μη-
δὲ πεῖραν ἔδωκε θεῶν τινὸς εὔνοια καὶ τὸ προβαλέσθαι
τὴν πόλιν ταύτην τὴν συμμαχίαν, ἧς σὺ κατηγορεῖς.
196 Ἔστι δὲ ταυτὶ πάντα μοι, τὰ πολλά, πρὸς ὑμᾶς,
ἄνδρες δικασταί, καὶ τὺς περιεστηκότας ἔξωθεν καὶ ἀκροω-
μένους, ἐπεὶ πρός γε τοῦτον [αὐτὸν] τὸν κατάπτυστον
βραχὺς καὶ σαφὴς ἐξήρκει λόγος. εἰ μὲν γάρ ἦν σοι πρό-
δηλα τὰ μέλλοντα, Αἰσχίνη, μόνῳ τῶν ἄλλων, ὅτ' ἐβυ-
λεύεθ' ἡ πόλις περὶ τούτων, τότ' ἔδει προλέγειν. εἰ δὲ
μὴ προῄδεις, τῆς αὐτῆς ἀγνοίας ὑπεύθυνος εἶ τοῖς ἄλ-
λοις, ὥστε τί μᾶλλον ἐμοῦ σὺ ταῦτα κατηγορεῖς ἢ ἐγὼ 294
197 σοῦ; τοσοῦτον γὰρ ἀμείνων ἐγὼ σοῦ πολίτης γέγονα εἰς
αὐτὰ ταῦθ' ἃ λέγω (καὶ οὔπω περὶ τῶν ἄλλων διαλέγο-
μαι), ὅσον ἐγὼ μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν εἰς τὰ πᾶσι δοκῦντα

v. 2. ἐκυβέρνων] ὁ κυβερνῶν r. 3. ἐστρατήγουν] στρατηγῶν r. οὔτε] οὐδὲ Yr. 195, 2. μετὰ τῶν θηβ. Y. 3. χρῆν p: ceteri χρή. 6. ὁδὸν ante ἀπὸ ponunt omnes praeter Σ. γεγενημένης FΩtuv. 8. που] πλησίον k, που πλησίον rs. πάθους (ος) s, πάθους k. 9. οἶσθ' FΣp, οἶσθε Y. 11. μηδὲ] μηδ' ἐς Reiskius. 12. εὐνοίᾳ FΦΩrs. τῷ FΣYΦΩrsuv. προβάλλεσθαι ΣΦΩ. 13. τὴν post ταύτην om k. σὺ] σὺ νῦν k. 196, 2. ἄνδρες] ὦ k. 3. αὐτὸν om Σ et γρ Φ. 4. ἐξήρκει μοι λ. krs. 7. ἀγροικίας r. 8. κατηγόρεις r. 197, 1. τοσούτῳ krs, τοσούτων Y.

συμφέρειν, οὐδένα κίνδυνον ὀκνήσας ἴδιον οὐδ' ὑπολο-
γισάμενος, σὺ δὲ οὔθ' ἕτερα εἶπες βελτίω τούτων (οὐ
γὰρ ἂν τούτοις ἐχρῶντο) οὔτ' εἰς ταῦτα χρήσιμον οὐδὲν
σαυτὸν παρέσχες, ὅπερ δ' ἂν ὁ φαυλότατος καὶ δυσμε-
νέστατος ἄνθρωπος τῇ πόλει, τοῦτο πεποιηκὼς ἐπὶ τοῖς
συμβᾶσιν ἐξήτασαι, καὶ ἅμα Ἀρίστρατος ἐν Νάξῳ καὶ
Ἀριστόλεως ἐν Θάσῳ, οἱ καθάπαξ ἐχθροὶ τῆς πόλεως,
τοὺς Ἀθηναίων κρίνουσι φίλους καὶ Ἀθήνησιν Αἰσχί-
198 νης Δημοσθένους κατηγορεῖ. καίτοι ὅτῳ τὰ τῶν Ἑλλή-
νων ἀτυχήματα ἐνευδοκιμεῖν ἀπέκειτο, ἀπολωλέναι μᾶλ-
λον ἐστός ἐςι δίκαιος ἢ κατηγορεῖν ἑτέρȣ· καὶ ὅτῳ συνενη-
νόχασιν οἱ αὐτοὶ καιροὶ καὶ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς,
οὐκ ἔνι τοῦτον εὔνουν εἶναι τῇ πατρίδι. δηλοῖς δὲ καὶ
ἐξ ὧν ζῇς καὶ ποιεῖς καὶ πολιτεύῃ καὶ πάλιν οὐ πολι-
τεύῃ. πράττεταί τι τῶν ὑμῖν δοκέντων συμφέρειν; ἄφω-
νος Αἰσχίνης. ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν οἷον οὐκ ἔδει;
πάρεστιν Αἰσχίνης, ὥσπερ τὰ ῥήγματα καὶ τὰ σπάσματα,
ὅταν τι κακὸν τὸ σῶμα λάβῃ, τότε κινεῖται.
199 Ἐπειδὴ δὲ πολὺς τοῖς συμβεβηκόσιν ἔγκειται, βούλο-
μαί τι καὶ παράδοξον εἰπεῖν. καί μου πρὸς Διὸς καὶ
θεῶν μηδεὶς τὴν ὑπερβολὴν θαυμάσῃ, ἀλλὰ μετ' εὐνοίας
ὃ λέγω θεωρησάτω. εἰ γὰρ ἦν ἅπασι πρόδηλα τὰ μέλ-
λοντα γενήσεσθαι, καὶ προῄδεσαν ἅπαντες, καὶ σὺ προὔ-
λεγες Αἰσχίνη καὶ διεμαρτύρου βοῶν καὶ κεκραγώς, ὃς
οὐδ' ἐφθέγξω, οὐδ' οὕτως ἀποστατέον τῇ πόλει τȣ́των 295
ἦν, εἴπερ ἢ δόξης ἢ προγόνων ἢ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος
200 εἶχε λόγον. νῦν μέν γε ἀποτυχεῖν δοκεῖ τῶν πραγμάτων,
ὃ πᾶσι κοινόν ἐστιν ἀνθρώποις, ὅταν τῷ θεῷ ταῦτα
δοκῇ· τότε δ' ἀξιοῦσα προεστάναι τῶν ἄλλων, εἶτ' ἀπο-

v. 2. οὐδ' ks. εἶπας u. 3. οὐδ' T. 4. παρέσχες σαυτὸν k. 5. ἄνθρωπος τῇ Σks, ἄνθρωπος ποιήσειε τῇ ceteri. πεποίηκας T. 7. ἀριστόλεως Σ, ἀριστόλαος FTΦΩprtuv. 8. τοὺς] τῶν t. 198, 5. καὶ om TΩtuv. 7. ἡμῖν krs. 9. σπάσματα] σπαράγματα s. 199, 1. δὲ καὶ πολὺς p. 5. γενήσεσθαι] ἔσεσθαι ks. πάντες ΣΦru. 6. Αἰσχίνη om FTΩkprstuv et γρ Φ. διεμαρτύρω ks. 8. ἢ δόξης] καὶ δόξης uv. 200, 1. μέν γε Σks: μὲν γὰρ ceteri. 3. ἄλλων] Ἑλλήνων γρ ΣΦ.

στᾶσα τούτου, Φιλίππῳ προδεδωκέναι πάντας ἂν ἔσχεν
αἰτίαν. εἰ γὰρ ταῦτα προεῖτο ἀκονιτί, περὶ ὧν οὐδένα
κίνδυνον ὅντιν' οὐχ ὑπέμειναν οἱ πρόγονοι, τίς οὐχὶ κα-
τέπτυσεν ἂν σοῦ; μὴ γὰρ τῆς πόλεώς γε, μηδ' ἐμοῦ.
201 τίσι δ' ὀφθαλμοῖς πρὸς Διὸς ἑωρῶμεν ἂν τοὺς εἰς τὴν
πόλιν ἀνθρώπους ἀφικνουμένους, εἰ τὰ μὲν πράγματ'
εἰς ὅπερ νυνὶ περιέστη, ἡγεμὼν δὲ καὶ κύριος ᾑρέθη Φί-
λιππος ἁπάντων, τὸν δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι ταῦτ'
ἀγῶνα ἕτεροι χωρὶς ἡμῶν ἦσαν πεποιημένοι, καὶ ταῦτα
μηδεπώποτε τῆς πόλεως ἐν τοῖς ἔμπροσθε χρόνοις ἀσφά-
λειαν ἄδοξον μᾶλλον ἢ τὸν ὑπὲρ τῶν καλῶν κίνδυνον ᾑρημέ-
202 νης. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν Ἑλλήνων, τίς δὲ βαρβάρων, ὅτι καὶ
παρὰ Θηβαίων καὶ παρὰ τῶν ἔτι τούτων πρότερον ἰσχυρῶν
γενομένων Λακεδαιμονίων καὶ παρὰ τοῦ Περσῶν βασι-
λέως μετὰ πολλῆς χάριτος τοῦτ' ἂν ἀσμένως ἐδόθη τῇ
πόλει, ὅ τι βούλεται λαβούσῃ καὶ τὰ ἑαυτῆς ἐχούσῃ τὸ
κελευόμενον ποιεῖν καὶ ἐᾶν ἕτερον τῶν Ἑλλήνων προε-
203 στάναι. ἀλλ' οὐκ ἦν ταῦθ', ὡς ἔοικε, τοῖς τότε Ἀθη-
ναίοις πάτρια οὐδ' ἀνεκτὰ οὐδ' ἔμφυτα, οὐδ' ἠδυνήθη
πώποτε τὴν πόλιν οὐδεὶς ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου πεῖσαι
τοῖς ἰσχύουσι μὲν μὴ δίκαια δὲ πράττουσι προσθεμένην
ἀσφαλῶς δουλεύειν, ἀλλ' ἀγωνιζομένη περὶ πρωτείων καὶ
τιμῆς καὶ δόξης κινδυνεύουσα πάντα τὸν αἰῶνα διατε- 296
204 τέλεκεν. καὶ ταῦθ' οὕτω σεμνὰ καὶ προσήκοντα τοῖς ὑμε-
τέροις ἤθεσιν ὑμεῖς ὑπολαμβάνετ' εἶναι, ὥστε καὶ τῶν
προγόνων τοὺς ταῦτα πράξαντας μάλιστ' ἐπαινεῖτε, εἰ-
κότως. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀγάσαιτο τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων
τῆς ἀρετῆς, οἳ καὶ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν

v. 2. οὐδένα] οὐχ ἕνα ks. 3. ὅντιν'] ὁντινοῦν FΥΦΩrtuv et corr s. οὐχ om t. τίς] τίς ἂν ks. 4. γὰρ] γὰρ δὴ krs. γε om k. 201, 1. εἰς] πρὸς k. 2. μὲν om Ωuv. 3. περιέστηκεν kr. 6. ἔμπροσθε ΣΥΦs: ἔμπροσθεν ς. 202, 1. ᾑρημένης] η in prima et secunda syllaba correctum Σ. ἑλλήνων οὐκ οἶδεν r. 3. γεγενημένων krs. παρὰ] παρ' αὐτοῦ u. 5. ἑαυτῇ Ω. 203, 1. ὡς ἔοικε post Ἀθηναίοις ponit r. τότε soli habent ks. 6. κινδυν.] καὶ κινδυν. krs. 204, 2. ἔθεσιν Ω. ὑπελαμβάνετε FΥΦΩrsuv.

ὑπέμειναν εἰς τὰς τριήρεις ἐμβάντες ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ
κελευόμενον ποιῆσαι, τὸν μὲν ταῦτα συμβουλεύσαντα
Θεμιστοκλέα στρατηγὸν ἑλόμενοι, τὸν δ' ὑπακούειν ἀπο-
φηνάμενον τοῖς ἐπιταττομένοις Κυρσίλον καταλιθώσαν-
τες, οὐ μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ ὑμέτεραι
205 τὴν γυναῖκα αὐτȣ̃. ȣ̓ γὰρ ἐζήτȣν οἱ τότ' Ἀθηναῖοι ȣ̓́τε ῥή-
τορα ȣ̓́τε ϛρατηγὸν δι' ὅτȣ δȣλεύσȣσιν εὐτυχῶς, ἀλλ' ȣ̓δὲ
ζῆν ἠξίȣν, εἰ μὴ μετ' ἐλευθερίας ἐξέϛαι τȣ̃το ποιεῖν. ἡγεῖτο
γὰρ αὐτῶν ἕκαϛος ȣ̓χὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγε-
νῆσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι. διαφέρει δὲ τί; ὅτι ὁ μὲν τοῖς
γονεῦσι μόνον γεγενῆσθαι νομίζων τὸν τῆς εἱμαρμένης
καὶ τὸν αὐτόματον θάνατον περιμένει, ὁ δὲ καὶ τῇ πατρίδι
ὑπὲρ τȣ̃ μὴ ταύτην ἐπιδεῖν δȣλεύȣσαν ἀποθνήσκειν ἐθελή-
σει, καὶ φοβερωτέρας ἡγήσεται τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἀτιμίας,
ἃς ἐν δȣλευȣ́σῃ τῇ πόλει φέρειν ἀνάγκη, τȣ̃ θανάτȣ.
206 Εἰ μὲν τοίνυν τοῦτ' ἐπεχείρουν λέγειν, ὡς ἐγὼ προ-
ήγαγον ὑμᾶς ἄξια τῶν προγόνων φρονεῖν, οὐκ ἔσθ' ὅϛις
οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιτιμήσειέ μοι. νῦν δ' ἐγὼ μὲν ὑμετέ-
ρας τὰς τοιαύτας προαιρέσεις ἀποφαίνω, καὶ δείκνυμι
ὅτι καὶ πρὸ ἐμοῦ τοῦτ' εἶχε τὸ φρόνημα ἡ πόλις, τῆς
μέντοι διακονίας τῆς ἐφ' ἑκάστοις τῶν πεπραγμένων καὶ 297
207 ἐμαυτῷ μετεῖναί φημι, οὗτος δὲ τῶν ὅλων κατηγορῶν,
κελεύων ὑμᾶς ἐμοὶ πικρῶς ἔχειν ὡς φόβων καὶ κινδύνων
αἰτίῳ τῇ πόλει γεγενημένῳ, τῆς μὲν εἰς τὸ παρὸν τιμῆς
ἐμὲ ἀποστερῆσαι γλίχεται, τὰ δ' εἰς ἅπαντα τὸν λοιπὸν
χρόνον ἐγκώμια ὑμῶν ἀφαιρεῖται. εἰ γὰρ ὡς οὐ τὰ βέλ-
τιστα ἐμοῦ πολιτευσαμένου τȣδὶ καταψηφιεῖσθε, ἡμαρ-

v. 1. ἐκβάντες s. 3. ἀποφηνάμενον τοῖς ἐπιταττομένοις Σks: ceteri τοῖς ἐπιταττομένοις ἀποφηνάμενον. 4. κυρσῖλον r.
205, 2. δουλεύουσιν Ω. εὐτυχῶς om Σ. 3. ἐλευθερίας ἐξέσται Σ, ἐλευθερίας αὐτοῖς ἐξέσται ceteri. τοῦτο ante ἐξέσται ponit k. 5. ὅτι om r. 10. τοῦ θανάτου in γρ habent FΦ, om ΥΩtuv. 206, 1. ὡς] ὡς ἄρα ks. ἔγωγε r. προσήγαγον Ω.
2. ἔσθ' Σ: ἔστιν ς. ὅστις] ὅστις ἂν Σ. 3. οὐκ ἂν] ουν καν Σ, οὐκ ἂν οὐκ FΥΦpt. ἐπετίμησέ Υkprs. μὲν om k. 207, 3. γεγενημένῳ om Σks. 4. γλίχεται ἀποστερῆσαι r. 5. οὐ om Ωp.

τηκέναι δόξετε, οὐ τῇ τῆς τύχης ἀγνωμοσύνῃ τὰ συμ-
208 βάντα παθεῖν. ἀλλ' ὐκ ἔστιν, ὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς ἁπάντων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον ἀράμενοι, μὰ τοὺς Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόνων καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας καὶ τοὺς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ καὶ πολλοὺς ἑτέρους τοὺς ἐν τοῖς δημοσίοις μνήμασι κειμένους ἀγαθοὺς ἄνδρας, οὓς ἅπαντας ὁμοίως ἡ πόλις τῆς αὐτῆς ἀξιώσασα τιμῆς ἔθαψεν, Αἰσχίνη, ὐχὶ τὺς κατορθώσαντας αὐτῶν ὐδὲ τὺς κρατήσαντας μόνυς. δικαίως· ὃ μὲν γὰρ ἦν ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργον, ἅπασι πέπρακται, τῇ τύχῃ δ', ἣν ὁ δαίμων ἔνει-
209 μεν ἑκάστοις, ταύτῃ κέχρηνται. ἔπειτ', ὦ κατάρατε καὶ γραμματοκύφων, σὺ μὲν τῆς παρὰ τυτωνὶ τιμῆς καὶ φιλανθρωπίας ἔμ' ἀποστερῆσαι βυλόμενος τρόπαια καὶ μάχας καὶ παλαιὰ ἔργα ἔλεγες, ὧν τίνος προσεδεῖτο ὁ παρὼν ἀγὼν ὑτοσί; ἐμὲ δέ, ὦ τριταγωνιστά, τὸν περὶ τῶν πρωτείων σύμβυλον τῇ πόλει παριόντα τὸ τίνος φρόνημα λαβόντ' ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ βῆμ' ἔδει; τὸ τῦ τύτων ἀνά-
210 ξια ἐρῦντος; δικαίως μέντ' ἂν ἀπέθανον, ἐπεὶ ὐδ' ὑμᾶς, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀπὸ τῆς αὐτῆς διανοίας δεῖ τάς τε 298
ἰδίας δίκας καὶ τὰς δημοσίας κρίνειν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ καθ' ἡμέραν βίυ συμβόλαια ἐπὶ τῶν ἰδίων νόμων καὶ ἔργων σκοπῦντας, τὰς δὲ κοινὰς προαιρέσεις εἰς τὰ τῶν προγόνων ἀξιώματα ἀποβλέποντας. καὶ παραλαμβάνειν γε ἅμα τῇ βακτηρίᾳ καὶ τῷ συμβόλῳ τὸ φρόνημα τὸ τῆς πόλεως νομίζειν ἕκαστον ὑμῶν δεῖ, ὅταν τὰ δημόσια εἰσίητε κρινῦντες, εἴπερ ἄξια ἐκείνων πράττειν οἴεσθε χρῆναι.

v. 1. δόξαιτε t. τῇ om Ω. 208, 1. ἡμαρτήκατε krs. 3. μὰ Σ: ceteri οὐ μά. cf. Toup. ad Hesych. 3. p. 312. μαραθῶνι Σ: ἐν Μαραθῶνι ς. 4. πλαταιᾶ k. 8. ἡ πόλις ὁμοίως ks. ἔθαψεν] ἐθαύμασεν γρ F. 9. αὐτοὺς Σ. 10. ἀγαθῶν ἀνδρῶν ps. 11. καὶ τῇ τύχῃ δὲ p. ἔνειμεν Σkrs: ceteri ἀπένειμεν. 209, 4. λέγεις p. 5. τὸν om Σ. τῶν om kr. 7. ἀναλαβόντα ks. του om FΥΦpt. 210, 1. ἐπεὶ Σ: ἔπειτ' ς. 2. ὦ ἄνδρες Ωu. τε om k. 3. δίκας] προαιρέσεις γρ r, om ru. 4. ἔργων καὶ νόμων Ωu.

211 Ἀλλὰ γὰρ ἐμπεσὼν εἰς τὰ πεπραγμένα τοῖς προγόνοις
ὑμῶν ἔξιν ἃ τῶν ψηφισμάτων παρέβην καὶ τῶν πραχθέν-
των. ἐπανελθεῖν ἔν, ὁπόθεν εἰς ταῦτ' ἐξέβην, βέλομαι.
Ὡς γὰρ ἀφικόμεθ' εἰς τὰς Θήβας, κατελαμβάνομεν
Φιλίππου καὶ Θετταλῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων πα-
ρόντας πρέσβεις, καὶ τοὺς μὲν ἡμετέρους φίλους ἐν φό-
βῳ, τὲς δ' ἐκείνου θρασεῖς. ὅτι δ' οὐ νῦν ταῦτα λέγω
τοῦ συμφέροντος ἕνεκα ἐμαυτῷ, λέγε μοι τὴν ἐπιστολὴν
212 ἣν τότ' ἐπέμψαμεν εὐθὺς οἱ πρέσβεις. καίτοι τοσαύτῃ
γ' ὑπερβολῇ συκοφαντίας οὗτος κέχρηται, ὥστ' εἰ μέν
τι τῶν δεόντων ἐπράχθη, τὸν καιρόν, οὐκ ἐμέ φησιν αἴ-
τιον γεγενῆσθαι, τῶν δ' ὡς ἑτέρως συμβάντων ἁπάντων
ἐμὲ καὶ τὴν ἐμὴν τύχην αἰτίαν εἶναι, καὶ ὡς ἔοικεν, ὁ
σύμβουλος καὶ ῥήτωρ ἐγὼ τῶν μὲν ἐκ λόγου καὶ τοῦ
βουλεύσασθαι πραχθέντων οὐδενὸς αὐτῷ συναίτιος εἶναι
δοκῶ, τῶν δ' ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ κατὰ τὴν στρατηγίαν
ἀτυχηθέντων μόνος αἴτιος εἶναι. πῶς ἂν ὠμότερος συκο-
φάντης γένοιτ' ἢ καταρατότερος; Λέγε τὴν ἐπιςολήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. 299

213 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐποιήσαντο τὴν ἐκκλησίαν, προσῆγον
ἐκείνους προτέρες διὰ τὸ τὴν τῶν συμμάχων τάξιν ἐκεί-
νους ἔχειν. καὶ παρελθόντες ἐδημηγόρεν πολλὰ μὲν Φί-
λιππον ἐγκωμιάζοντες, πολλὰ δ' ὑμῶν κατηγοροῦντες,
πάνθ' ὅσα πώποτ' ἐναντία ἐπράξατε Θηβαίοις ἀναμιμνή-
σκοντες. τὸ δ' οὖν κεφάλαιον, ἠξίεν ὧν μὲν εὖ πεπόν-
θεσαν ὑπὸ Φιλίππε χάριν αὐτὲς ἀποδἔναι, ὧν δ' ὑφ'
ὑμῶν ἠδίκηντο δίκην λαβεῖν, ὁποτέρως βούλονται, ἢ

211, 1. ἐκπεσὼν u. 2. ὑμῶν om k. 3. ὁπόθεν Σ: ὅθεν ς. εἰς ταῦτ'] ἐνταῦθ' Σ. 4. καταλαμβάνομεν FΤΦΩpru. 7. ἐκεί-νων pr. 212, 2. οὑτοσὶ u. 3. τι] τοι p. 4. γεγονέναι p. 5. ὁ om Ωuv. 6. καὶ ὁ ῥήτωρ p. 7. βουλεύεσθαι Tp. οὐδὲν Σ. 10. γένοιτ' ἢ Σkrps, γένοιτ' ἂν ἢ ceteri. post κα-ταρατότερος cum Σks omisi τούτου. τὴν ἐπιστολὴν λέγε T. 213, 2. τὸ om T. 5. πάνθ' Σks, καὶ ἅπανθ' p, ἅπανθ' ceteri. ἐπράξατε] πράξαντες T. 6. πεπόνθασιν kprs. 7. αὐτοῖς Fkr stuv. 8. ὑμῶν FΣkpru: ἡμῶν ς. ἠδίκηντο pr Σ: ἠδίκηνται ς. δίκην om Σ. βούλωνται r, βούλεται k.

διέντας αὐτοὺς ἐφ' ὑμᾶς ἢ συνεμβαλόντας εἰς τὴν Ἀτ-
τικήν, καὶ ἐδείκνυσαν, ὡς ᾤοντο, ἐκ μὲν ὧν αὐτοὶ συνε-
βέλευον τὰ ἐκ τῆς Ἀττικῆς βοσκήματα καὶ ἀνδράποδα
καὶ τἆλλ' ἀγαθὰ εἰς τὴν Βοιωτίαν ἥξοντα, ἐκ δὲ ὧν ἡμᾶς
ἐρεῖν ἔφασαν τὰ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ διαρπασθησόμενα ὑπὸ
τȣ̃ πολέμȣ. καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τȣ́τοις, εἰς ταὐτὰ δὲ
214 πάντα συντείνοντ' ἔλεγον. ἃ δ' ἡμεῖς πρὸς ταῦτα ἀντεί-
πομεν, τὰ μὲν καθ' ἕκαστα ἐγὼ μὲν ἀντὶ παντὸς ἂν
τιμησαίμην εἰπεῖν τȣ̃ βίȣ, ὑμᾶς δὲ δέδοικα, μὴ παρελη-
λυθότων τῶν καιρῶν, ὥσπερ ἂν εἰ κατακλυσμὸν γεγενῆ-
σθαι τῶν πραγμάτων ἡγȣ́μενοι, μάταιον ὄχλον τȣ̀ς περὶ
τούτων λόγους νομίσητε· ἃ δ' ȣ̃ν ἐπείσαμεν ἡμεῖς καὶ
ἃ ἡμῖν ἀπεκρίναντο, ἀκούσατε. Λέγε ταυτὶ λαβών.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΘΗΒΑΙΩΝ.

215 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ἐκάλουν ὑμᾶς καὶ μετεπέμπον-
το, ἐξῆτε, ἐβοηθεῖτε, ἵνα τἀν μέσῳ παραλείπω, οὕτως
οἰκείως ὑμᾶς ἐδέχοντο, ὥστ' ἔξω τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν
ἱππέων ὄντων εἰς τὰς οἰκίας καὶ τὸ ἄστυ δέχεσθαι τὴν 300
στρατιὰν ἐπὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τὰ τιμιώτατα.
καίτοι τρία ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξαν
ἐγκώμια Θηβαῖοι καθ' ὑμῶν τὰ κάλλιστα, ἓν μὲν ἀν-
δρίας, ἕτερον δὲ δικαιοσύνης, τρίτον δὲ σωφροσύνης. καὶ
γὰρ τὸν ἀγῶνα μεθ' ὑμῶν μᾶλλον ἢ πρὸς ὑμᾶς ἑλόμε-
νοι ποιήσασθαι καὶ ἀμείνους εἶναι καὶ δικαιότερ' ἀξιȣ̃ν
ὑμᾶς ἔκριναν Φιλίππου· καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς καὶ παρὰ
πᾶσι δ' ἐν πλείστῃ φυλακῇ, παῖδας καὶ γυναῖκας, ἐφ'
ὑμῖν ποιήσαντες σωφροσύνης πίστιν περὶ ὑμῶν ἔχοντες

v. 1. διέντας FΣΥΦ: διϊέντας ς. ἡμᾶς Φks. συνεμβάλλοντας Ωpu et pr F. 2. αὐτοῖς F. 5. ἁρπασθησόμενα k.
6. ταῦτα FΦΩpuv, Σ accentu caret. 214, 1. ἀντείπομεν om Σ: ἀντείπαμεν FΥΩu, εἴπομεν krs et rc Σ. 4. εἰ] εἰ καὶ Σ.
6. λόγους] ὄχλους Ωu. ἃ] ὅτι Σ. ἐπείσαμεν] ἐπείπομεν γρ s.
7. ἃ om Σ. ταυτὶ ΣΦpr, ταῦτα ks: τουτὶ ς. 8. Θηβαίων ἀποκρίσεις Ωu, ἀποκρίσεις Θηβαίων r. 215, 1. ἡμᾶς kr. 2. ἐξῆτε FΣΥΦ, ἐξῇτε Ωtuv: ἐξῄειτε ς. τἀν] τὰ Υ, τὰμ F. παραλίπω F ΥΦkp. 6. πᾶσιν ἀνθρ. post ἐγκώμια ponit k. 7. καθ'] περὶ krs.
9. μᾶλλον ante μεθ' ponit Σ. 11. ἢ φίλιππον Ωtu et γρ s.
12. δὲ post αὐτοῖς ponunt krs.

216 ἔδειξαν. ἐν οἷς πᾶσιν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατά γ' ὑμᾶς
ὀρθῶς ἐφάνησαν ἐγνωκότες. ὄντε γὰρ εἰς τὴν πόλιν εἰσ-
ελθόντος τοῦ στρατοπέδου οὐδεὶς οὐδὲν οὐδὲ ἀδίκως
ὑμῖν ἐνεκάλεσεν· οὕτω σώφρονας παρέσχεσθε ὑμᾶς αὐ-
τούς· δίς τε συμπαραταξάμενοι τὰς πρώτας μάχας, τήν
τ' ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ τὴν χειμερινήν, οὐκ ἀμέμπτους
μόνον ὑμᾶς αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ θαυμαστοὺς ἐδείξατε τῷ
κόσμῳ, ταῖς παρασκευαῖς, τῇ προθυμίᾳ. ἐφ' οἷς παρὰ
μὲν τῶν ἄλλων ὑμῖν ἐγίγνοντο ἔπαινοι, παρὰ δ' ὑμῶν
217 θυσίαι καὶ πομπαὶ τοῖς θεοῖς. καὶ ἔγωγε ἡδέως ἂν ἐροί-
μην Αἰσχίνην, ὅτε ταῦτ' ἐπράττετο καὶ ζήλου καὶ χαρᾶς
καὶ ἐπαίνων ἡ πόλις ἦν μεστή, πότερον συνέθυε καὶ
συνευφραίνετο τοῖς πολλοῖς, ἢ λυπούμενος καὶ στένων καὶ
δυσμεναίνων ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀγαθοῖς οἴκοι καθῆτο; εἰ
μὲν γὰρ παρῆν καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἐξητάζετο, πῶς οὐ
δεινὰ ποιεῖ, μᾶλλον δ' οὐδ' ὅσια, εἰ ὧν ὡς ἀρίστων αὐ-
τὸς τοὺς θεοὺς ἐποιήσατο μάρτυρας, ταῦθ' ὡς οὐκ ἄρι-
στα νῦν ὑμᾶς ἀξιοῖ ψηφίσασθαι τοὺς ὀμωμοκότας τοὺς 301
θεούς; εἰ δὲ μὴ παρῆν, πῶς οὐκ ἀπολωλέναι πολλάκις
ἐστὶ δίκαιος, εἰ ἐφ' οἷς ἔχαιρον οἱ ἄλλοι, ταῦτα ἐλυπεῖτο
ὁρῶν; Λέγε δὴ καὶ ταῦτα τὰ ψηφίσματά μοι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΘΥΣΙΩΝ.

218 Οὐκοῦν ἡμεῖς μὲν ἐν θυσίαις ἦμεν τότε, Θηβαῖοι δ' ἐν
τῷ δι' ἡμᾶς σεσῶσθαι νομίζειν, καὶ περιειστήκει τοῖς βοη-
θείας δεήσεσθαι δοκοῦσιν ἀφ' ὧν ἔπραττον οὗτοι, αὐτοὺς
βοηθεῖν ἑτέροις ἐξ ὧν ἐπείσθητ' ἐμοί. ἀλλὰ μὴν οἵας τότ'
ἠφίει φωνὰς ὁ Φίλιππος καὶ ἐν οἵαις ἦν ταραχαῖς ἐπὶ τού-
τοις, ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῶν ἐκείνου μαθήσεσθε ὧν εἰς Πελο-

216, 1. πᾶσιν Σks: ceteri ἅπασιν. ἄνδρες Ἀθηναῖοι] ἂν Θη-
βαῖοι p. 3. τοῦ om Σ. 4. ἐκάλεσεν Ω. παρέσχετε Σk, παρέ-
χεσθαι t. 5. μάχας om Σ. 6. τ' om FΥΩprtu. 9. ἡμῶν Υr.
217, 2. ἐπράττετο FΣΥΩptu et corr s: ἐπράττετε ceteri. 3. ἡ
πόλις ἦν Σks: ἦν ἡ πόλις ς. 5. ἐπὶ om Σs. καθῆστο kprs.
7. ὡς om pr Ω. ἀρίστων ὄντων αὐτ. krs. 8. ἄριστα] ἄξια krs.
13. ψήφισμα Σ. 218, 2. τοῖς] τῆς r. 3. δοκοῦσιν] νομίζου-
σιν Σ. αὐτοῖς FΥΦΩptuv.

πόννησον ἔπεμπεν. καί μοι λέγε ταύτας λαβών, ἵν' εἰδῆτε, ἡ ἐμὴ συνέχεια καὶ πλάνοι καὶ ταλαιπωρίαι καὶ τὰ πολλὰ ψηφίσματα, ἃ νῦν οὗτος διέσυρε, τί ἀπειργάσατο.

219 Καίτοι πολλοὶ παρ' ὑμῖν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγόνασι ῥήτορες ἔνδοξοι καὶ μεγάλοι πρὸ ἐμοῦ, Καλλίστρατος ἐκεῖνος, Ἀριστοφῶν, Κέφαλος, Θρασύβουλος, ἕτεροι μυρίοι· ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτε τούτων διὰ παντὸς ἔδωκεν ἑαυτὸν εἰς οὐδὲν τῇ πόλει, ἀλλ' ὁ μὲν γράφων οὐκ ἂν ἐπρέσβευσεν, ὁ δὲ πρεσβεύων οὐκ ἂν ἔγραψεν. ὑπελείπετο γὰρ αὐτῶν ἕκαστος ἑαυτῷ ἅμα μὲν ῥᾳστώνην, ἅμα
220 δ', εἴ τι γίγνοιτ', ἀναφοράν. τί οὖν; εἴποι τις ἄν, σὺ τοσοῦτον ὑπερῆρας τοὺς ἄλλους ῥώμῃ καὶ τόλμῃ ὥστε πάντα ποιεῖν αὐτός; οὐ ταῦτα λέγω, ἀλλ' οὕτως ἐπεπείσμην μέγαν εἶναι τὸν κατειληφότα κίνδυνον τὴν πόλιν, ὥστ' οὐκ ἐδόκει μοι χώραν οὐδὲ πρόνοιαν οὐδεμίαν τῆς ἰδίας ἀσφαλείας διδόναι, ἀλλ' ἀγαπητὸν εἶναι, εἰ μηδὲν 302
221 παραλείπων τις ἃ δεῖ πράξειεν. ἐπεπείσμην δ' ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, τυχὸν μὲν ἀναισθητῶν, ὅμως δ' ἐπεπείσμην, μήτε γράφοντ' ἂν ἐμοῦ γράψαι βέλτιον μηδένα, μήτε πράττοντα πρᾶξαι, μήτε πρεσβεύοντα πρεσβεῦσαι προθυμότερον μηδὲ δικαιότερον. διὰ ταῦτα ἐν ἅπασιν ἐμαυτὸν ἔταττον. Λέγε τὰς ἐπιστολὰς τὰς τοῦ Φιλίππου.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

222 Εἰς ταῦτα κατέστησε Φίλιππον ἡ ἐμὴ πολιτεία, Αἰ-

v. 1. ἔπεμπεν Σ: ceteri ἔπεμψεν. εἰδῆτε ὅτι ἡ FΥΦΩprtuv. 2. πλάνη Ωrtuv. 3. ἀπηργάσατο Σ. 219, 1. ἡμιν F, ἡμῖν Υ (ὑ superscr.). 4. τούτων πώποτε FΥΦΩprtuv. δέδωκεν u. 6. ὑπέλειπε Σ. 220, 1. γένοιτ' Σs. 2. τοὺς ἄλλους om Σ, post τόλμῃ ponunt FΥΦΩprtuv. 3. ταῦτα λέγω Σ: λέγω ταῦτα ς. 4. εἶναι κίνδυνον τὸν κατειληφότα Ωu. τῇ πόλει rc t. 5. χώραν] ὥραν krs, ὁρᾶν γρ ΣΦ. οὐδεμίαν] οὐδενὶ ἂν γρ Φ. 221, 1. παραλιπὼν Υkprs. ἐπεπείσμην δ' — ὅμως δ' om Ωu. 2. ἀναισθητῶν u: ceteri ἀναίσθητον. 3. ἂν] ἄνευ Φ. γράψαι] μὴ γράψαι ΥΩtuv. βέλτιον post ἐμοῦ ponit p. 4. πράττοντά τι πρ. FΩtv.

πρεσβεύοντα om Ω. 5. μηδὲ Σp, εἴτε (μη superscr.) k: μήτε ceteri. πασιν Σs. 6. λέγε δὴ τὰς ΦΩ. τὰς τοῦ add Σkprs. 222, 1. ἐμὴ] ἐμοὶ Ω.

σχίνη· ταύτην τὴν φωνὴν ἐκεῖνος ἀφῆκε δι' ἐμέ, πολλοὺς καὶ θρασεῖς τὰ πρὸ τούτων τῇ πόλει ἐπαιρόμενος λόγους. ἀνθ' ὧν δικαίως ἐξεφανούμην ὑπὸ τουτωνί, καὶ σὺ παρὼν οὐκ ἀντέλεγες, ὁ δὲ γραψάμενος Διώνδας τὸ μέρος τῶν ψήφων οὐκ ἔλαβεν. Καί μοι λέγε ταῦτα τὰ ψηφίσματα τὰ τότε μὲν ἀποπεφευγότα, ὑπὸ τούτου δ' οὐδὲ γραφέντα.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

223 Ταυτὶ τὰ ψηφίσματ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς αὐτὰς
συλλαβὰς καὶ ταὐτὰ ῥήματ' ἔχει, ἅπερ πρότερον μὲν
Ἀριςόνικος νῦν δὲ Κτησιφῶν γέγραφεν οὑτοσί. καὶ ταῦτ'
Αἰσχίνης οὔτ' ἐδίωξεν αὐτὸς οὔτε τῷ γραψαμένῳ συγκατηγόρησεν. καίτοι τότε τὸν Δημομέλη τὸν ταῦτα γράφοντα καὶ τὸν Ὑπερίδην, εἴπερ ἀληθῆ μου νῦν κατη-
224 γορεῖ, μᾶλλον ἂν εἰκότως ἢ τόνδ' ἐδίωκεν. διὰ τί; ὅτι
τῷ μὲν ἔστ' ἀνενεγκεῖν ἐπ' ἐκείνους καὶ τὰς τῶν δικαστηρίων γνώσεις καὶ τὸ τοῦτον αὐτὸν ἐκείνων μὴ κατηγορηκέναι ταὐτὰ γραψάντων ἅπερ οὗτος νυνί, καὶ τὸ 303
τοὺς νόμους μηκέτ' ἐᾶν περὶ τῶν οὕτω πραχθέντων κατηγορεῖν, καὶ πολλὰ ἕτερα· τότε δ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμ' ἂν ἐκρί-
225 νετο ἐφ' αὑτοῦ, πρίν τι τούτων προλαβεῖν. ἀλλ' οὐκ ἦν
οἶμαι τότε, ὃ νυνὶ ποιεῖ, ἐκ παλαιῶν χρόνων καὶ ψηφισμάτων πολλῶν ἐκλέξαντα, ἃ μήτε προῄδει μηδεὶς μήτ' ἂν ᾠήθη τήμερον ῥηθῆναι, διαβάλλειν, καὶ μετενεγκόντα τοὺς χρόνους καὶ προφάσεις ἀντὶ τῶν ἀληθῶν ψευδεῖς
226 μεταθέντα τοῖς πεπραγμένοις δοκεῖν τι λέγειν. οὐκ ἦν
τότε ταῦτα, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀληθείας, ἐγγὺς τῶν ἔργων,

v. 1. δι' ἐμὲ om Σ. πολλοὺς — λόγους] πολλοὺς τὰ πρὸ τούτων καὶ θρασεῖς λόγους τῇ πόλει ἐπαιρόμενος k. 2. λόγους ἐπαιρόμενος s. 3. τούτων k. 4. τὸ μέρος Σ: ceteri τὸ πέμπτον μέρος. 5. λέγε] λαβὲ Σ. τὰ τότε μὲν om pr Σ. 6. οὐδὲν Ωuv, οὐ r. 223, 3. οὑτωσί Ω. 5. Δημομέλη FΣΥΦΩtu, δημοτέλην r: δημομέλην s. 6. μοι r. 224, 1. διὰ τί; ὅτι τῷ μὲν] τούτῳ μὲν γὰρ k. 2. τῷ] τῷδε Σ. ἐπ'] ὑπ' Ω. 3. αὐτῶν k. 4. νῦν Σks. 6. ἂν ἐκρίνετο] ἀνεκρίνετο FΦΩkrstuv. 225, 1. ἐφ'] ἀφ' t, περὶ k. τι τούτων προλαβεῖν] τι τούτου προσλαβεῖν Σ, τούτων τι προσλαβεῖν ks, τι τούτων λαβεῖν p. 2. ὃ Σkrs: ἃ ς. ποιεῖν Σ. 226, 2. ἐπὶ τῆς Σkrs et γρ Φ, ἐπ' αὐτῆς FΦΩtuv, ἐπ' αὐτῆς τῆς s. ἐγγὺς οὔσης τῶν FΥΦΩprtuv et γρ s.

ἔτι μεμνημένων ὑμῶν καὶ μόνον οὐκ ἐν ταῖς χερσὶν
ἕκαςα ἐχόντων, πάντες ἐγίγνοντ᾽ ἂν οἱ λόγοι. διόπερ τὲς
παρ᾽ αὐτὰ τὰ πράγματ᾽ ἐλέγχους φυγὼν νῦν ὕστερον
ἥκει, ῥητόρων ἀγῶνα νομίζων, ὥς γ᾽ ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ οὐχὶ
τῶν πεπολιτευμένων ἐξέτασιν ποιήσειν ὑμᾶς, καὶ λόγου
κρίσιν, οὐ τοῦ τῇ πόλει συμφέροντος ἔσεσθαι.

227 Εἶτα σοφίζεται, καὶ φησὶ προσήκειν ἧς μὲν οἴκοθεν
ἥκετ᾽ ἔχοντες δόξης περὶ ἡμῶν ἀμελῆσαι, ὥσπερ δ᾽, ὅταν
οἰόμενοι περιεῖναι χρήματά τῳ λογίζησθε, ἂν καθαραὶ
ὦσιν αἱ ψῆφοι καὶ μηδὲν περιῇ, συγχωρεῖτε, οὕτω καὶ
νῦν τοῖς ἐκ τοῦ λόγου φαινομένοις προσθέσθαι. θεάσα-
σθε τοίνυν ὡς σαθρόν, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ φύσει πᾶν ὅ τι
228 ἂν μὴ δικαίως ᾖ πεπραγμένον. ἐκ γὰρ αὐτοῦ τοῦ σοφε
τούτου παραδείγματος ὡμολόγηκε νυνὶ ὑμᾶς ὑπάρχειν
ἐγνωσμένους ἐμὲ μὲν λέγειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, αὐτὸν
δ᾽ ὑπὲρ Φιλίππου· οὐ γὰρ ἂν μεταπείθειν ὑμᾶς ἐζήτει 304
μὴ τοιαύτης ὅσης τῆς ὑπαρχέσης ὑπολήψεως περὶ ἑκα-
229 τέρε. καὶ μὴν ὅτι γε ὀ δίκαια λέγει μεταθέσθαι ταύτην
τὴν δόξαν ἀξιῶν ὑμᾶς, ἐγὼ διδάξω ῥᾳδίως, ὀ τιθεὶς ψήφες
(ὀ γάρ ἐςιν ὁ τῶν πραγμάτων ἔτος λογισμός) ἀλλ᾽ ἀνα-
μιμνήσκων ἕκαςα ἐν βραχέσι, λογιςαῖς ἅμα καὶ μάρτυσι
τοῖς ἀκέεσιν ὑμῖν χρώμενος. ἡ γὰρ ἐμὴ πολιτεία, ἧς
ἔτος κατηγορεῖ, ἀντὶ μὲν τε Θηβαίες μετὰ Φιλίππε συν-
εμβαλεῖν εἰς τὴν χώραν, ὃ πάντες ᾤοντο [ἔσεσθαι],
230 μεθ᾽ ἡμῶν παραταξαμένες ἐκεῖνον κωλύειν ἐποίησεν, ἀντὶ
δὲ τε ἐν τῇ Ἀττικῇ τὸν πόλεμον εἶναι ἑπτακόσια ςάδια
ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τοῖς Βοιωτῶν ὁρίοις γενέσθαι, ἀντὶ

v. 1. οὐκ om t. 2. ἐχόντων ἕκαστα u. πάντες om s.
3. ὕστερον om Σk, in γρ habet s. 4. γ᾽ om ks. ἐμοὶ] μοι
Ωkptu. 5. ὑμᾶς καὶ Σks: ὑμᾶς ὑπολαμβάνων καὶ ς. λόγου F
ΣΥkprs, λόγων καὶ Ω, λόγον καὶ nυ, λόγων καὶ t: λόγων ς.
6. οὐχὶ Σ. 227, 1. προσῆκεν p. 3. λογίζεσθε Υk. ἂν] κἂν
FΦpruv. καθαραὶ ὦσιν] καθαιρῶσιν Σ. 5. πρόσθεσθε s.
228, 1. ἂν μὴ] μὴ ἂν s. 2. νυνὶ] νῦν γ᾽ Σ, νῦν Ωu, om krs.
ἡμᾶς Σ. 229, 1. γε] ὅγε p. 2. ὑμᾶς om Σks 5. τοῖς
ἀκούουσιν om ks 6. συνεισβαλεῖν krs. 7. ἔσεσθαι om Σks.
230, 1. ὑμῶν r. συμπαραταξαμένους krs. 2. τὸν om Ω.

δὲ τοῦ τοὺς λῃστὰς ἡμᾶς φέρειν καὶ ἄγειν ἐκ τῆς Εὐβοίας
ἐν εἰρήνῃ τὴν Ἀττικὴν ἐκ θαλάττης εἶναι πάντα τὸν
πόλεμον, ἀντὶ δὲ τοῦ τὸν Ἑλλήσποντον ἔχειν Φίλιππον, λα-
βόντα Βυζάντιον, συμπολεμεῖν τοὺς Βυζαντίους μεθ' ἡμῶν
231 πρὸς ἐκεῖνον. ἆρά σοι ψήφοις ὅμοιος ὁ τῶν ἔργων λογι-
σμὸς φαίνεται; ἢ δεῖν ἀντανελεῖν ταῦτα, ἀλλ' οὐχ ὅπως τὸν
ἅπαντα χρόνον μνημονευθήσεται σκέψασθαι; καὶ οὐκέτι
προστίθημι ὅτι τῆς μὲν ὠμότητος, ἣν ἐν οἷς καθάπαξ τινῶν
κύριος κατέστη Φίλιππος ἔστιν ἰδεῖν, ἑτέροις πειραθῆναι συ-
νέβη, τῆς δὲ φιλανθρωπίας, ἣν τὰ λοιπὰ τῶν πραγμάτων
ἐκεῖνος περιβαλλόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐπλάττετο, ὑμεῖς κα-
λῶς ποιοῦντες τοὺς καρποὺς κεκόμισθε. ἀλλ' ἐῶ ταῦτα.
232 Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτ' εἰπεῖν ὀκνήσω, ὅτι ὁ τὸν ῥήτορα
βουλόμενος δικαίως ἐξετάζειν καὶ μὴ συκοφαντεῖν οὐκ
ἂν οἷα σὺ νῦν ἔλεγες, "τοιαῦτα κατηγόρει, παραδείγματα 305
πλάττων καὶ ῥήματα καὶ σχήματα μιμούμενος (πάνυ
γὰρ παρὰ τοῦτο, οὐχ ὁρᾷς; γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων, εἰ
τουτὶ τὸ ῥῆμα ἀλλὰ μὴ τουτὶ διελέχθην ἐγώ, ἢ δευρὶ
233 τὴν χεῖρα ἀλλὰ μὴ δευρὶ παρήνεγκα), ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν
τῶν ἔργων ἂν ἐσκόπει, τίνας εἶχεν ἀφορμὰς ἡ πόλις καὶ
τίνας δυνάμεις, ὅτ' εἰς τὰ πράγματ' εἰσῄειν, καὶ τίνας
συνήγαγον αὐτῇ μετὰ ταῦτ' ἐπιστὰς ἐγώ, καὶ πῶς εἶχε
τὰ τῶν ἐναντίων. εἶτ' εἰ μὲν ἐλάττους ἐποίησα τὰς δυ-
νάμεις, παρ' ἐμοὶ τἀδίκημ' ἂν ἐδείκνυεν ὄν, εἰ δὲ πολλῷ
μείζους, οὐκ ἂν ἐσυκοφάντει. ἐπειδὴ δὲ σὺ τοῦτο πέφευγας,
ἐγὼ ποιήσω· καὶ σκοπεῖτε εἰ δικαίως χρήσομαι τῷ λόγῳ.
234 Δύναμιν μὲν τοίνυν εἶχεν ἡ πόλις τοὺς νησιώτας,

ᾶς
v. 1. ἡμων Ω. ἐκ] ἀπὸ k. 2. πάντα supra versum Υ. 3. τὸν φίλιππον ἔχειν ks. 4. ὑμῶν u. 231, 1. ἐκεῖνον] ἐκεῖνον ἐποίησεν krs. 5. κατέστη κύριος k. 7. πρὸς ὑμᾶς om Σ. ἐπράττετο p. 232, 1. ταῦτ' Φ. 5. Ἑλλήνων εἰ Σks: ceteri Ἑλλήνων πράγματα εἰ. 233, 1. τὴν — δευρὶ in mg F. 3. ὅτ'] ὅτι k. εἰσήει FΣΥkt et corr r. 6. τἀδικήματα s. ἐδείκνυεν (ς supra) F, ἐδείκνυες ΥΩ. 7. ἐσυκοφάντει (ς supra) F, ἐσυκοφάντεις ΥΦΩuv. 234, 1. ἡ πόλις εἶχεν Υpr.

οὐχ ἅπαντας, ἀλλὰ τοὺς ἀσθενεστάτους· οὔτε γὰρ Χίος
οὔτε Ῥόδος οὔτε Κέρκυρα μεθ' ἡμῶν ἦν· χρημάτων δὲ
σύνταξιν εἰς πέντε καὶ τετταράκοντα τάλαντα, καὶ ταῦτ'
ἦν προεξειλεγμένα· ὁπλίτην δ' ἢ ἱππέα πλὴν τῶν οἰκείων
οὐδένα. ὃ δὲ πάντων καὶ φοβερώτατον καὶ μάλισθ' ὑπὲρ
τῶν ἐχθρῶν, οὗτοι παρεσκευάκεισαν τοὺς περιχώρους
πάντας ἔχθρας ἢ φιλίας ἐγγυτέρω, Μεγαρεῖς, Θηβαίους,
235 Εὐβοέας. τὰ μὲν τῆς πόλεως οὕτως ὑπῆρχεν ἔχοντα,
καὶ οὐδεὶς ἂν ἔχοι παρὰ ταῦτ' εἰπεῖν ἄλλο οὐδέν· τὰ δὲ
τοῦ Φιλίππου, πρὸς ὃν ἦν ἡμῖν ὁ ἀγών, σκέψασθε πῶς.
πρῶτον μὲν ἦρχε τῶν ἀκολουθούντων αὐτὸς αὐτοκρά-
τωρ ὤν, ὃ τῶν εἰς τὸν πόλεμον μέγιστόν ἐστιν ἁπάν-
των· εἶθ' οὗτοι τὰ ὅπλα εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν ἀεί· ἔπειτα
χρημάτων εὐπόρει, καὶ ἔπραττεν, ἃ δόξειεν αὐτῷ, οὐ 306
προλέγων ἐν τοῖς ψηφίσμασιν, οὐδ' ἐν τῷ φανερῷ βου-
λευόμενος, οὐδ' ὑπὸ τῶν συκοφαντούντων κρινόμενος,
οὐδὲ γραφὰς φεύγων παρανόμων, οὐδ' ὑπεύθυνος ὢν οὐδενί,
ἀλλ' ἁπλῶς αὐτὸς δεσπότης, ἡγεμών, κύριος πάντων.
236 ἐγὼ δ' ὁ πρὸς τοῦτον ἀντιτεταγμένος (καὶ γὰρ τοῦτ' ἐξε-
τάσαι δίκαιον) τίνος κύριος ἦν; οὐδενός· αὐτὸ γὰρ τὸ
δημηγορεῖν πρῶτον, οὗ μόνου μετεῖχον ἐγώ, ἐξ ἴσου προὐ-
τίθεθ' ὑμεῖς τοῖς παρ' ἐκείνου μισθαρνοῦσι καὶ ἐμοί,
καὶ ὅσα οὗτοι περιγένοιντο ἐμοῦ (πολλὰ δ' ἐγίγνετο ταῦτα,
δι' ἣν ἕκαστον τύχοι πρόφασιν), ταῦθ' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν
237 ἀπῆτε βεβουλευμένοι. ἀλλ' ὅμως ἐκ τοιούτων ἐλαττω-
μάτων ἐγὼ συμμάχους μὲν ὑμῖν ἐποίησα Εὐβοέας, Ἀχαι-
ούς, Κορινθίους, Θηβαίους, Μεγαρέας, Λευκαδίους, Κερ-
κυραίους, ἀφ' ὧν μύριοι μὲν καὶ πεντακισχίλιοι ξένοι,

v. 2. ὑμῶν Ω. 4. ἢ om FΣΦΩtuv. 5. καὶ post πάντων om kr. 6. παρεσκεύασαν ks. 7. ἅπαντας ks. 235, 1. τὰ] καὶ τὰ krs. 3. ἦν] νῦν p, om t. σκέψεσθε Ω. 4. ἦρχε] ὑπῆρχε s. 5. ὢν om FΣΥΦptu et pr v. ὃ post πόλεμον ponunt Υptv. 8. βουλόμενος Ω. 9. οὐδ' — κρινόμενος om pr Σ. συκοφαντῶν r. 11. ἁπάντων ks. 236, 3. μόνον οὐ πρῶτον k, πρῶτον οὐ μόνον FΩuv. προὐτίθεσθ' ΣΦ: προυτίθετε s. 4. ἐκείνω k. 5. ταῦτα ΣΦ: ceteri τοιαῦτα. 237, 2. μὲν ὑμῖν συμμάχους u, μὲν ἡμῖν συμμάχους Ω.

δισχίλιοι δ' ἱππεῖς ἄνευ τῶν πολιτικῶν δυνάμεων συνήχθησαν· χρημάτων δέ, ὅσων ἠδυνήθην ἐγώ, πλείστην
238συντέλειαν ἐποίησα. εἰ δὲ λέγεις ἢ τὰ πρὸς Θηβαίους δίκαια Αἰσχίνη ἢ τὰ πρὸς Βυζαντίους ἢ τὰ πρὸς Εὐβοέας, ἢ περὶ τῶν ἴσων νυνὶ διαλέγῃ, πρῶτον μὲν ἀγνοεῖς ὅτι καὶ πρότερον τῶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἐκείνων ἀγωνισαμένων τριήρων, τριακοσίων οὐσῶν τῶν πασῶν, τὰς διακοσίας ἡ πόλις παρέσχετο, καὶ οὐκ ἐλαττοῦσθαι νομίζουσα οὐδὲ κρίνουσα τοὺς ταῦτα συμβουλεύσαντας οὐδὲ ἀγανακτοῦσα ἐπὶ τούτοις ἑωρᾶτο (αἰσχρὸν γάρ), ἀλλὰ τοῖς θεοῖς ἔχουσα χάριν, εἰ κοινοῦ κινδύνου τοῖς Ἕλλησι περιστάντος αὐτὴ διπλάσια τῶν ἄλλων εἰς τὴν ἁπάντων σωτηρίαν
239παρέσχετο. εἶτα κενάς γε χαρίζῃ χάριτας τουτοισὶ συκο- 307
φαντῶν ἐμέ. τί γὰρ νῦν λέγεις οἷα ἐχρῆν πράττειν, ἀλλ' οὐ τότ' ὢν ἐν τῇ πόλει καὶ παρὼν ταῦτ' ἔγραφες, εἴπερ ἐνεδέχετο παρὰ τοὺς παρόντας καιρούς, ἐν οἷς οὐχ ὅσα ἐβουλόμεθα ἀλλ' ὅσα δοίη τὰ πράγματ' ἔδει δέχεσθαι· ὁ γὰρ ἀντωνούμενος καὶ ταχὺ τοὺς παρ' ἡμῶν ἀπελαυνομένους προσδεξόμενος καὶ χρήματα προσθήσων ὑπῆρχεν ἕτοιμος.
240 Ἀλλ' εἰ νῦν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις κατηγορίας ἔχω, τί ἂν οἴεσθε, εἰ τότ' ἐμοῦ περὶ τούτων ἀκριβολογουμένου ἀπῆλθον αἱ πόλεις καὶ προσέθεντο Φιλίππῳ, καὶ ἅμα Εὐβοίας καὶ Θηβῶν καὶ Βυζαντίου κύριος κατέστη, τί ποιεῖν ἂν ἢ τί λέγειν τοὺς ἀσεβεῖς ἀνθρώπους τουτουσί;
241οὐχ ὡς ἐξεδόθησαν; οὐχ ὡς ἀπηλάθησαν βουλόμενοι μεθ' ἡμῶν εἶναι; εἶτα τοῦ μὲν Ἑλλησπόντου διὰ Βυ-

v. 1. δ' om tv. 238, 1. τὰ om Ω. 3. ἴσων] ὅσων u. 5. τριηρῶν FΣΥΦt. 6. τὰς om Ypr. 10. αὕτη r. 239, 1. καινὰς Φ. γε soli habent ks. χάριτας χαρίζῃ pr et Anecd. p. 179, 7. 2. λέγεις] λέγειν u. διφορεῖται ἡ ἀνάγνωσις· ἄλλως γὰρ ἀναγινώσκεται στιγμῆς ἐν τῷ λέγεις μεσιτευούσης, καὶ ἄλλως ἐν μόνῳ τῷ πράττειν τιθεμένης mg Σ. 5. ἐβουλόμεθα] ἂν βουλώμεθα FYΩtuv, ἠβουλόμεθα Σp. δώῃ Ωu. 6. ὑμῶν t, ἡμῖν corr p. 7. προσδεχόμενος Ω. 240, 1. κατηγορίαν t. 2. τότ'] ποτ' FYΩtuv.

ων
τούτου Σ, τούτου F. 5. λέγειν τοὺς FΣΦΩv, οἴεσθε λέγειν τοὺς kp, λέγειν οἴεσθε τοὺς ceteri praeter Yr: hi enim illud οἴεσθε post τουτουσί ponunt. 241, 1. οὐχ ὡς ante ἀπηλάθησαν om Σ.

ζαντίων ἐγκρατὴς καθέστηκε, καὶ τῆς σιτοπομπίας τῆς
τῶν Ἑλλήνων κύριος [γέγονε], πόλεμος δ' ὅμορος καὶ
βαρὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν διὰ Θηβαίων κεκόμισται, ἄπλες
δ' ἡ θάλαττα ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς Εὐβοίας ὁρμωμένων λη-
στῶν γέγονεν; οὐκ ἂν ταῦτ' ἔλεγον, καὶ πολλά γε πρὸς
242 τούτοις ἕτερα; πονηρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πονηρὸν ὁ
συκοφάντης ἀεὶ καὶ πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαίτιον·
τοῦτο δὲ καὶ φύσει κίναδος τἀνθρώπιόν ἐστιν, οὐδὲν ἐξ
ἀρχῆς ὑγιὲς πεποιηκὸς οὐδ' ἐλεύθερον, αὐτοτραγικὸς πί-
θηκος, ἀρουραῖος Οἰνόμαος, παράσημος ῥήτωρ. τί γὰρ
ἡ σὴ δεινότης εἰς ὄνησιν ἥκει τῇ πατρίδι; νῦν ἡμῖν
243 λέγεις περὶ τῶν παρεληλυθότων; ὥσπερ ἂν εἴ τις ἰατρὸς
ἀσθενοῦσι μὲν τοῖς κάμνουσιν εἰσιὼν μὴ λέγοι μηδὲ δει-
κνύοι δι' ὧν ἀποφεύξονται τὴν νόσον, ἐπειδὴ δὲ τελευ- 308
τήσειέ τις αὐτῶν καὶ τὰ νομιζόμενα αὐτῷ φέροιτο, ἀκολου-
θῶν ἐπὶ τὸ μνῆμα διεξίοι „εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν ἄνθρω-
πος οὑτοσί, οὐκ ἂν ἀπέθανεν." ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις;

244 Οὐ τοίνυν οὐδὲ τὴν ἧτταν, εἰ ταύτῃ γαυριᾷς ἐφ' ᾗ
στένειν σε ὦ κατάρατε προσῆκεν, ἐν οὐδενὶ τῶν παρ'
ἐμοῦ γεγονυῖαν εὑρήσετε τῇ πόλει. οὑτωσὶ δὲ λογίζεσθε.
οὐδαμοῦ πώποθ', ὅποι πρεσβευτὴς ἐπέμφθην ὑφ' ὑμῶν
ἐγώ, ἡττηθεὶς ἀπῆλθον τῶν παρὰ Φιλίππου πρέσβεων,
οὐκ ἐκ Θετταλίας, οὐκ ἐξ Ἀμβρακίας, οὐκ ἐξ Ἰλλυριῶν,
οὐ παρὰ τῶν Θρᾳκῶν βασιλέων, οὐκ ἐκ Βυζαντίου, οὐκ
ἄλλοθεν οὐδαμόθεν, οὐ τὰ τελευταῖα πρώην ἐκ Θηβῶν,
ἀλλ' ἐν οἷς κρατηθεῖεν οἱ πρέσβεις αὐτοῦ τῷ λόγῳ, ταῦτα

v. 1. κατέστη Υkprs, κατέστη φίλιππος γρ Φ. σιτοπομπίας F ΣΥΦkprsv: σιτοπομπείας ς. 2. γέγονε om Σks. 3. Ἀττικὴν] ἑλληνικὴν k. κεκόμισται διὰ Θηβαίων k. 4. ἐκ om Σ. 5. πολλά γε post τούτοις ponit r. 242, 2. καὶ post ἀεὶ om Φ. 3. κίναιδος rs. τἀνθρώπειόν r, ἀνθρώπιόν p. ἐξ ἀρχῆς πεποιηκὸς ὑγιὲς r, ὑγιὲς ἐξ ἀρχῆς πεποιηκὸς ks. 5. παράσιμος Ωu. 6. τῇ om pr Σ. 243, 1. περὶ] ὑπὲρ ΦΩku. 2. εἰσιὼν om Φ. δεικνύῃ Σ. 3. ἐπειδὰν krst. 4. φέροιτο] φαίνοιτο ΣΦ. 5. διεξήει k. 6. οὗτος Υr. ἂν om Υ. 244, 1. ἧτταν αὐτὴν εἰ krs. 3. ἐμοὶ FΣΩpruv. 4. ὅπου FΦΩtuv cum Anecd. p. 147, 4. ἐξεπέμφθην rs, ἐξεπέμφην k. ὑφ'] παρ' k. 5. παρὰ om Anecd. 6. οὐκ ἐξ Ἀμβρ. kps: οὐδ' ἐξ Ἀμβρ. ς. 8. πρώην] νῦν krs, om Σ.

245 τοῖς ὅπλοις ἐπιὼν κατεστρέφετο. ταῦτ᾽ οὖν ἀπαιτεῖς παρ᾽ ἐμοῦ, καὶ οὐκ αἰσχύνει τὸν αὐτὸν εἴς τε μαλακίαν σκώπτων καὶ τῆς Φιλίππȣ δυνάμεως ἀξιῶν ἕνα ὄντα κρείττω γενέσθαι; καὶ ταῦτα τοῖς λόγοις; τίνος γὰρ ἄλλȣ κύριος ἦν ἐγώ; οὐ γὰρ τῆς γε ἑκάστου ψυχῆς, οὐδὲ τῆς τύχης τῶν παραταξαμένων, οὐδὲ τῆς στρατηγίας, ἧς ἔμ᾽ ἀπαι-
246 τεῖς εὐθύνας· οὕτω σκαιὸς εἶ. ἀλλὰ μὴν ὧν γ᾽ ἂν ὁ ῥήτωρ ὑπεύθυνος εἴη, πᾶσαν ἐξέτασιν λάμβανε· οὐ παραιτοῦμαι. τίνα οὖν ἐστὶ ταῦτα; ἰδεῖν τὰ πράγματα ἀρχόμενα καὶ προαισθέσθαι καὶ προειπεῖν τοῖς ἄλλοις. ταῦτα πέπρακταί μοι. καὶ ἔτι τὰς ἑκασταχȣ̃ βραδυτῆτας ὄκνȣς ἀγνοίας φιλονεικίας, ἃ πολιτικὰ ταῖς πόλεσι πρόσεστιν 309
ἁπάσαις καὶ ἀναγκαῖα ἁμαρτήματα, ταῦθ᾽ ὡς εἰς ἐλάχιστον συστεῖλαι, καὶ τοὐναντίον εἰς ὁμόνοιαν καὶ φιλίαν καὶ τοῦ τὰ δέοντα ποιεῖν ὁρμὴν προτρέψαι. καὶ ταῦτά μοι πάντα πεποίηται, καὶ οὐδεὶς μή ποθ᾽ εὕρῃ τὸ κατ᾽
247 ἐμὲ οὐδὲν ἐλλειφθέν. εἰ τοίνυν τις ἔροιτο ὁντινȣ̃ν, τίσι τὰ πλεῖστα Φίλιππος ὧν κατέπραξε διῳκήσατο, πάντες ἂν εἴποιεν τῷ στρατοπέδῳ καὶ τῷ διδόναι καὶ διαφθείρειν τοὺς ἐπὶ τῶν πραγμάτων. οὐκοῦν τῶν μὲν δυνάμεων οὔτε κύριος οὔθ᾽ ἡγεμὼν ἦν ἐγώ, ὥστε οὐδ᾽ ὁ λόγος τῶν κατὰ ταῦτα πραχθέντων πρὸς ἐμέ. καὶ μὴν τῷ γε μὴ διαφθαρῆναι χρήμασιν κεκράτηκα Φιλίππȣ· ὥσπερ γὰρ ὁ ὠνούμενος νενίκηκε τὸν λαβόντα, ἐὰν πρίηται, οὕτως ὁ μὴ λαβὼν μηδὲ διαφθαρεὶς νενίκηκε τὸν ὠνούμενον. ὥστε ἀήττητος ἡ πόλις τὸ κατ᾽ ἐμέ.

248 Ἃ μὲν τοίνυν ἐγὼ παρεσχόμην εἰς τὸ δικαίως τοιαῦτα

245, 2. αἰσχύνει Σ: αἰσχύνῃ ς. 3. τῆς τοῦ Φιλίππου Υ. 4. γεγενῆσθαι ks. γὰρ] γὰρ δὴ ks. 246, 1. γ᾽ om Υpr. 2. εἴη] ᾖ k. λαμβάνετε Σ. 5. ἀγνοίας ὄκνους r. 6. πολιτικὰ] πηλίκα ks, συνήλικα Reiskius. ταῖς] καὶ Ω. 7. εἰς om pst. ἐλάχιστα Σ. 8. φιλίαν] φιλίαν ἀγαγεῖν ks. 9. τρέψαι Φ. 10. πάντα μοι Υpr. post μήποθ᾽ cum Σks omisi ἀνθρώπων. εὕροι Fktv. τὸ om Σ. 247, 1. ὁντινοῦν ἔροιτο FΥΦΩprtuv. 3. καὶ τῷ διαφθ. p. 4. δυναμένων s. 6. πρὸς] εἰς FΦ. 7. γε om Σ. μὴ διαφθαρῆναι χρήμασι] διαφθαρῆναι χρήμασι Φ, διαφθαρῆναι χρήμασιν ἢ μὴ ΣΥkprs et γρ Φ. 9. μηδὲ] καὶ Σ.

γράφειν τουτονὶ περὶ ἐμοῦ, πρὸς πολλοῖς ἑτέροις ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις ἐστίν, ἃ δ' οἱ πάντες ὑμεῖς, ταῦτ' ἤδη λέξω. μετὰ γὰρ τὴν μάχην εὐθὺς ὁ δῆμος, εἰδὼς καὶ ἑωρακὼς πάντα ὅσα ἔπραττον ἐγώ, ἐν αὐτοῖς τοῖς δεινοῖς καὶ φοβεροῖς ἐμβεβηκώς, ἡνίκ' οὐδ' ἀγνωμονῆσαί τι θαυμαστὸν ἦν τοὺς πολλοὺς πρὸς ἐμέ, πρῶτον μὲν περὶ σωτηρίας τῆς πόλεως τὰς ἐμὰς γνώμας ἐχειροτόνει, καὶ πάνθ' ὅσα τῆς φυλακῆς ἕνεκα ἐπράττετο, ἡ διάταξις τῶν φυλάκων, αἱ τάφροι, τὰ εἰς τὰ τείχη χρήματα, διὰ τῶν ἐμῶν ψηφισμάτων ἐγίγνετο· ἔπειθ' αἱ- 310
ρούμενος σιτώνην ἐκ πάντων ἐμὲ ἐχειροτόνησεν ὁ δῆμος.
249 καὶ μετὰ ταῦτα συστάντων οἷς ἦν ἐπιμελὲς κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, καὶ γραφὰς εὐθύνας εἰσαγγελίας, πάντα ταῦτ' ἐπαγόντων μοι, οὐ δι' ἑαυτῶν τό γε πρῶτον, ἀλλὰ δι' ὧν μάλισθ' ὑπελάμβανον ἀγνοήσεσθαι (ἴστε γὰρ δήπου καὶ μέμνησθε ὅτι τοὺς πρώτους χρόνους κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην ἐκρινόμην ἐγώ, καὶ οὔτ' ἀπόνοια Σωσικλέους οὔτε συκοφαντία Φιλοκράτους οὔτε Διώνδου καὶ Μελάντου μανία οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἀπείρατον ἦν τούτοις κατ' ἐμοῦ), ἐν τοίνυν τούτοις πᾶσι μάλιστα μὲν διὰ τοὺς θεούς, δεύτερον δὲ δι' ὑμᾶς καὶ τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους ἐσωζόμην. δικαίως· τοῦτο γὰρ καὶ ἀληθές ἐστι καὶ ὑπὲρ τῶν ὀμω-
250 μοκότων καὶ γνόντων τὰ εὔορκα δικαστῶν. οὐκοῦν ἐν μὲν οἷς εἰσηγγελλόμην, ὅτ' ἀπεψηφίζεσθέ μου καὶ τὸ μέρος τῶν ψήφων τοῖς διώκουσιν οὐ μετεδίδοτε, τότ' ἐψηφίζεσθε τὰ ἄριστά με πράττειν· ἐν οἷς δὲ τὰς γρα-

v. 1. τουτονὶ FΩkps: ceteri τοῦτον. 2. δ' οἱ FΣΤΩprtuv: δὲ ς. ὑμεῖς] ἐμὲ p. 3. ταῦτ'] ἔστε ταῦτ' omnes praeter Σ. 5. φοβεροῖς καὶ δεινοῖς Tpr. 7. πόλεως βουλευόμενος τὰς u. 249, 1. ἐμὲ κακῶς Anecd. p. 162, 24. 2. πάντα om k, post ταῦτα ponit s. 4. ἀγνοήσεσθαι Σ: ἀγνοηθήσεσθαι ς. 5. κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην Σk, σχεδὸν κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην s, σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν r: καθ' ἑκάστην ἡμέραν ceteri. 6. οὔτ'] οὐδ' Tr. 7. οὔτε συκ.] οὐδὲ συκ. T. μελάντου Σks, μελάνδου γρ FΦ: ceteri μελάνου. 8. τούτοις] τοῖς Φ. 10. ἄλλους Ἀθηναίους Σks: ἄλλους ἅπαντας Ἀθηναίους ς. 250, 1. γνόντων τὰ εὔορκα] ὑπὲρ τῶν τὰ εὔορκα γνόντων FΓΦΩprtuv. 2. τὸ μέρος Σ: ceteri τὸ πέμπτον μέρος. 4. με τὰ ἄριστα Tpr.

φὰς ἀπέφευγον, ἔννομα καὶ γράφειν καὶ λέγειν ἀπεδει-
κνύμην· ἐν οἷς δὲ τὰς εὐθύνας ἐπεσημαίνεσθε, δικαίως
καὶ ἀδωροδοκήτως πάντα πεπρᾶχθαί μοι προσωμολογεῖτε.
τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων τί προσῆκεν ἢ τί δίκαιον ἦν τοῖς
ὑπ' ἐμοῦ πεπραγμένοις θέσθαι τὸν Κτησιφῶντα ὄνομα,
οὐχ ὃ τὸν δῆμον ἑώρα τιθέμενον, οὐχ ὃ τοὺς ὀμωμοκότας
δικαστάς, οὐχ ὃ τὴν ἀλήθειαν παρὰ πᾶσι βεβαιοῦσαν;

251 Ναί, φησίν, ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν, τὸ μηδε-
μίαν γραφὴν φυγεῖν. καὶ νὴ Δί' εὔδαιμόν γε. ἀλλὰ τί
μᾶλλον ὁ πολλάκις μὲν φυγὼν μηδεπώποτε δ' ἐξελεγ- 311
χθεὶς ἀδικῶν ἐν ἐγκλήματι γίγνοιτ' ἂν διὰ τοῦτο δικαίως;
καίτοι πρός γε τοῦτον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ τοῦ
Κεφάλου καλὸν εἰπεῖν ἔστι μοι· οὐδεμίαν γάρ πώποτ'
ἐγράψατό με οὐδ' ἐδίωξε γραφήν, ὥστε ὑπό σου γε ὡμο-
λόγημαι μηδὲν εἶναι τοῦ Κεφάλου χείρων πολίτης.

252 Πολλαχόθεν μὲν τοίνυν ἄν τις ἴδοι τὴν ἀγνωμοσύ-
νην αὐτοῦ καὶ τὴν βασκανίαν, οὐχ ἥκιστα δ' ἀφ' ὧν
περὶ τῆς τύχης διελέχθη. ἐγὼ δ' ὅλως μέν, ὅστις ἄνθρω-
πος ὢν ἀνθρώπῳ τύχην προφέρει, ἀνόητον ἡγοῦμαι· ἣν
γὰρ ὁ βέλτιστα πράττειν νομίζων καὶ ἀρίστην ἔχειν οἰό-
μενος οὐκ οἶδεν, εἰ μενεῖ τοιαύτη μέχρι τῆς ἑσπέρας, πῶς
χρὴ περὶ ταύτης λέγειν ἢ πῶς ὀνειδίζειν ἑτέρῳ; ἐπειδὴ
δ' οὗτος πρὸς πολλοῖς ἄλλοις καὶ περὶ τούτων ὑπερηφά-
νως κέχρηται τῷ λόγῳ, σκέψασθ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
καὶ θεωρήσατε ὅσῳ καὶ ἀληθέστερον καὶ ἀνθρωπινώτε-
253 ρον ἐγὼ περὶ τῆς τύχης τούτου διαλεχθήσομαι. ἐγὼ τὴν

v. 1. ἀπέφευγον FΣks: ἀπέφυγον ς. καὶ γράφειν καὶ λέγειν F ΣΦΩsuv: ceteri καὶ λέγειν καὶ γράφειν. 3. μοι πεπρᾶχθαι k. 4. προσῆκον FΣΩptu. 5. ὄνομα τὸν κτησιφῶντα Ypr. 251, 2. φεύγειν ΣΦks. 3. φεύγων s. 4. γένοιτ' k. 6. ἔστιν ἐμοὶ Yr. 252, 1. πανταχόθεν Σ. 3. διελέχθη ante περὶ ponit Y: διειλέχθη Φt. 4. προσφέρει u. ἀνόητον] παντελῶς ἀνόητον YΦ Ωkprstuv. ἡγοῦμαι καὶ ἀπαίδευτον ἣν ksv. 5. ὁ βέλτιστα ΣΦ: ceteri ὁ τὰ βέλτιστα. 6. τοιαύτη μενεῖ ks. 8. ὑπερηφάνως Σks et γρ Φ: ὑπερηφάνῳ ς. 9. χρῆται Σ et γρ Φ. τῷ om Ypr. 10. ὅσον k. καὶ ἀληθέστερον] δικαιότερον ks. 253, 1. τούτου] αὐτοῦ pr. διαλέξομαι Yp et γρ Φ.

μὲν τῆς πόλεως τύχην ἀγαθὴν ἡγοῦμαι, καὶ ταῦθ' ὁρῶ
καὶ τὸν Δία τὸν Δωδωναῖον ἡμῖν καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν
Πύθιον μαντευόμενον, τὴν μέντοι τῶν πάντων ἀνθρώ-
πων, ἣ νῦν ἐπέχει, χαλεπὴν καὶ δεινήν· τίς γὰρ Ἑλλήνων
ἢ τίς βαρβάρων οὐ πολλῶν κακῶν ἐν τῷ παρόντι πεπεί-
254 ραται; τὸ μὲν τοίνυν προελέσθαι τὰ κάλλιστα καὶ τὸ
τῶν οἰηθέντων Ἑλλήνων, εἰ προεῖντο ἡμᾶς, ἐν εὐδαι-
μονίᾳ διάξειν, τούτων αὐτῶν ἄμεινον πράττειν τῆς ἀγα-
θῆς τύχης τῆς πόλεως εἶναι τίθημι· τὸ δὲ προσκροῦσαι
καὶ μὴ πάνθ' ὡς ἠβουλόμεθ' ἡμῖν συμβῆναι τῆς τῶν 312
ἄλλων ἀνθρώπων τύχης τὸ ἐπιβάλλον ἐφ' ἡμᾶς μέρος με-
255 τειληφέναι νομίζω τὴν πόλιν. τὴν δ' ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν
καὶ τὴν ἑνὸς ἡμῶν ἑκάστου ἐν τοῖς ἰδίοις ἐξετάζειν δίκαιον
εἶναι νομίζω. ἐγὼ μὲν οὖν ἑτωσὶ περὶ τῆς τύχης ἀξιῶ, ὀρ-
θῶς καὶ δικαίως, ὡς ἐμαυτῷ δοκῶ, νομίζω δὲ καὶ ὑμῖν
[συνδοκεῖν]· ὁ δὲ τὴν ἰδίαν τύχην τὴν ἐμὴν τῆς κοινῆς
τῆς πόλεως κυριωτέραν εἶναί φησι, τὴν μικρὰν καὶ φαύ-
λην τῆς ἀγαθῆς καὶ μεγάλης. καὶ πῶς ἔνι τοῦτο γενέσθαι;
256 Καὶ μὴν εἴγε τὴν ἐμὴν τύχην πάντως ἐξετάζειν Αἰ-
σχίνη προαιρεῖ, πρὸς τὴν σαυτοῦ σκόπει, κἂν εὕρῃς τὴν
ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς, παῦσαι λοιδορούμενος αὐτῇ. σκό-
πει τοίνυν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. καί μου πρὸς Διὸς καὶ θεῶν
μηδεμίαν ψυχρότητα καταγνῷ μηδείς. ἐγὼ γὰρ οὔτ' εἴ

v. 1. μὲν om FΣs, in γρ habet Φ. ἡγοῦμαι om Φ. τοῦθ' TΩrsuv. 2. ἡμῖν Φk, ὑμῖν F: ὑμῖν ς. id ὑμῖν ante μαντευόμενον ponit s. καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον om ΣΦ, in mg ponit k. 3. ἁπάντων Yp, om r. 5. κακῶν] κακῶν καὶ μεγάλων krs. παρόντι πεπείραται FΣΦs: παρόντι καιρῷ πεπείραται ς. 254, 2. προεῖντο Ωrsu et corr v, πρόειντο pt: πρόοιντο ς. ὑμᾶς F. ἐν] ἂν ἐν Φ. 3. τούτων αὐτῶν] αὐτῶν ΣΦ, αὐτων (οὺς) F, αὐτοὺς γρ Σ, αὐτῶν ἐκείνων TΩprtuv et γρ Φ. 5. μὴ] τὸ μὴ k. ὡς] ὅσα Ykprs et γρ FΦ. ὑμῖν F. 6. μέρος om kr. 255, 2. ὑμῶν T Φkprs. δίκαιον —, τύχης ἐξετάζειν om pr u. 3. νομίζω εἶναι s. οὖν om Σks. οὕτω pr. τύχης ἀξιῶ Σs, τύχης k, τύχης ἐξετάζειν ἀξιοῦν corr r: τύχης ἐξετάζειν ἀξιῶ ceteri. 4. ὡς om rt. 5. συνδοκεῖν om Σks. τὴν ἰδίαν — κοινῆς τῆς om k. 6. πόλεως] λεὼς k. 256, 1. ἐξετάζειν πάντως k. 2. προαιρεῖ Σ: προαιρῇ ς. ἑαυτοῦ r. 4. καὶ θεῶν om Σ.

τις πενίαν προπηλακίζει, νοῦν ἔχειν ἡγοῦμαι, οὔτ' εἴ τις
ἐν ἀφθόνοις τραφεὶς ἐπὶ τούτῳ σεμνύνεται· ἀλλ' ὑπὸ
τῆς τουτουῒ τοῦ χαλεποῦ βλασφημίας καὶ συκοφαντίας
εἰς τοιούτους λόγους ἐμπίπτειν ἀναγκάζομαι, οἷς ἐκ τῶν
ἐνόντων ὡς ἂν δύνωμαι μετριώτατα χρήσομαι.

257 Ἐμοὶ μὲν τοίνυν ὑπῆρξεν, Αἰσχίνη, παιδὶ μὲν ὄντι
φοιτᾶν εἰς τὰ προσήκοντα διδασκαλεῖα, καὶ ἔχειν ὅσα
χρὴ τὸν μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσοντα δι' ἔνδειαν, ἐξελθόντι
δὲ ἐκ παίδων ἀκόλουθα τούτοις πράττειν, χορηγεῖν, τριη-
ραρχεῖν, εἰσφέρειν, μηδεμιᾶς φιλοτιμίας μήτε ἰδίας μήτε
δημοσίας ἀπολείπεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς φί-
λοις χρήσιμον εἶναι, ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὰ κοινὰ προσελ-
θεῖν ἔδοξέ μοι, τοιαῦτα πολιτεύματα ἑλέσθαι ὥστε καὶ 313
ὑπὸ τῆς πατρίδος καὶ ὑπ' ἄλλων Ἑλλήνων πολλῶν πολ-
λάκις ἐστεφανῶσθαι, καὶ μηδὲ τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς, ὡς
258 οὐ καλά γ' ἦν ἃ προειλόμην, ἐπιχειρεῖν λέγειν. ἐγὼ μὲν
δὴ τοιαύτῃ συμβεβίωκα τύχῃ, καὶ πόλλ' ἂν ἔχων ἕτερ'
εἰπεῖν περὶ αὐτῆς παραλείπω, φυλαττόμενος τὸ λυπῆσαί
τινας ἐν οἷς σεμνύνομαι. σὺ δ' ὁ σεμνὸς ἀνὴρ καὶ δια-
πτύων τοὺς ἄλλους σκόπει πρὸς ταύτην ποίᾳ τινὶ κέ-
χρησαι τύχῃ, δι' ἣν παῖς μὲν ὢν μετὰ πολλῆς ἐνδείας
ἐτράφης, ἅμα τῷ πατρὶ πρὸς τῷ διδασκαλείῳ προσε-
δρεύων, τὸ μέλαν τρίβων καὶ τὰ βάθρα σπογγίζων καὶ
τὸ παιδαγωγεῖον κορῶν, οἰκέτου τάξιν, οὐκ ἐλευθέρου
259 παιδὸς ἔχων, ἀνὴρ δὲ γενόμενος τῇ μητρὶ τελούσῃ τὰς
βίβλους ἀνεγίγνωσκες καὶ τἆλλα συνεσκευωροῦ, τὴν μὲν
νύκτα νεβρίζων καὶ κρατηρίζων καὶ καθαίρων τοὺς τε-
λουμένους καὶ ἀπομάττων τῷ πηλῷ καὶ τοῖς πιτύροις

v. 2. τούτοις k. 257, 1. μὲν ὄντι φοιτᾶν εἰς om pr Σ. 2. ἐς k. 3. ποιήσαντα p. καὶ ἐξελθόντι δὲ k. 4. παιδίων krs. τἀκόλουθα Υ. 7. προσῆλθον ΦΩtu et γρ s. 9. ἄλλων Ἑλλήνων πολλῶν Σ: ceteri τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. 10. καὶ μηδὲ] εἰ μὴ k. 258, 1. οὐ καλά γ' ἦν ἃ] οὐκαλλαγῆναι pr Σ. ἐπιχειρεῖ k. 2. δὴ om Ω. 4. τινὰ FΣΦΩst. ἐν] ἐφ' p. ὁ σεμνυνόμενος Σ. 5. ταύτῃ Υ et γρ FΦ, αὐτὴν Ω, ταυτὶ γρ Ω. ὁποίᾳ Φkrs. τινὶ] δή τινι Ωu. 6. πολλῆς] πολλῆς τὴν Σ. 9. τῷ παιδαγωγεῖ Ω. 259, 2. τὴν] καὶ τὴν Φ. 3. νευρίζων tuv. 4. ἀπομμάτων k.

καὶ ἀνιστὰς ἀπὸ τῦ καθαρμῦ καὶ κελεύων λέγειν ,,ἔφυ-
γον κακόν, εὗρον ἄμεινον,'' ἐπὶ τῷ μηδένα πώποτε τη-
λικοῦτ' ὀλολύξαι σεμνυνόμενος (καὶ ἔγωγε νομίζω· μὴ
γὰρ οἴεσθ' αὐτὸν φθέγγεσθαι μὲν οὕτω μέγα, ὀλολύζειν
260 δ' οὐχ ὑπέρλαμπρον), ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις τοὺς καλοὺς
θιάσους ἄγων διὰ τῶν ὁδῶν, τοὺς ἐστεφανωμένους τῷ
μαράθῳ καὶ τῇ λεύκῃ, τοὺς ὄφεις τοὺς παρείας θλίβων
καὶ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς αἰωρῶν, καὶ βοῶν εὐοῖ σαβοῖ, καὶ
ἐπορχούμενος ὕης ἄττης ἄττης ὕης, ἔξαρχος καὶ προη-
γεμὼν καὶ κιστοφόρος καὶ λικνοφόρος καὶ τοιαῦτα ὑπὸ
τῶν γραδίων προσαγορευόμενος, μισθὸν λαμβάνων τέ- 314
των ἔνθρυπτα καὶ στρεπτὲς καὶ νεήλατα, ἐφ' οἷς τίς ἐκ
ἂν ὡς ἀληθῶς αὐτὸν εὐδαιμονίσειε καὶ τὴν αὐτῦ τύχην;
261 ἐπειδὴ δ' εἰς τὲς δημότας ἐνεγράφης ὁπωσδήποτε, ἐῶ γὰρ
τῦτό γε, ἐπειδὴ δ' οὖν ἐνεγράφης, εὐθέως τὸ κάλλιστον
ἐξελέξω τῶν ἔργων, γραμματεύειν καὶ ὑπηρετεῖν τοῖς ἀρ-
χιδίοις. ὡς δ' ἀπηλλάγης ποτὲ καὶ τέτε, πάνθ' ἃ τῶν ἄλ-
λων κατηγορεῖς αὐτὸς ποιήσας, οὐ κατῄσχυνας μὰ Δί'
262 ὐδὲν τῶν προϋπηργμένων τῷ μετὰ ταῦτα βίῳ, ἀλλὰ μι-
σθώσας σαυτὸν τοῖς βαρυστόνοις ἐπικαλεμένοις ἐκείνοις
ὑποκριταῖς, Σιμύλῳ καὶ Σωκράτει, ἐτριταγωνίστεις, σῦκα
καὶ βότρυς καὶ ἐλάας συλλέγων ὥσπερ ὀπωρώνης ἐκ τῶν
ἀλλοτρίων χωρίων, πλείω λαμβάνων ἀπὸ τέτων [τραύ-

v. 1. ἀναστὰς ΤΩrtuv. καὶ om Σks. 2. τηλικοῦτ' Σ: ceteri τηλικοῦτον. 4. ὀλολύξειν Fp. 260, 3. μαράθῳ ΣΓΦΩuv: μαράθρῳ ς. παρίας k. 4. ευ [οι] F, εὖ οἶ uv et γρ s, εὖ οἶ r. σάβοι Σuv et γρ s. 5. ὕης ἄττης ἄττης ὕης v, ὗις ἄττις ἄττης ὗις u. 6. κιττοφόρος FΣΤΦΩkprtuv. cf. Toup. in Suid. 2. p. 203 et in Theocrit. 26, 7. καὶ τοιαῦτα Σ: καὶ τὰ τοιαῦτα ς. 7. τούτων om k. 8. οὐκ ἂν om Τp. 9. αὐτὸν ὡς ἀληθῶς k. αὐτὸν — αὐτοῦ Σ. 261, 2. γε om ΣΦΩv. ἐπειδὴ — ἐνεγράφης om ks. δ' οὖν] γ' FΣΤΦt, δ' Ωu et corr v. 3. τῶν ἔργων ἐξελέξω p. γραμματεύειν ΣΦs: ceteri ὑπογραμματεύειν. ἀρχείοις kprs et in litura Τ cum γρ ΣΦ. 4. ἃ om pr kr. 5. κατηγόρεις kr. μὰ] οὐ μὰ k. 262, 1. ὑπηργμένων Τ, προϋπηγμένων Ω. 2. αὐτὸν Σ. ἐκείνοις ἐπικαλουμένοις krs. 3. σιμύδωι Τ, σιμυκ Σ, σιμύκκαι Φtuv, σιμύλλαι ἢ σιμύδωι γρ F. 4. ὀπωρώνης ἐκεῖνος ἐκ k. 5. ὑπὸ p. τραύματα om pr Σ.

ματα] ἢ τῶν ἀγώνων, οὓς ὑμεῖς περὶ τῆς ψυχῆς ἠγωνί-
ζεσθε· ἦν γὰρ ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος ὑμῖν πρὸς τοὺς
θεατὰς πόλεμος, ὑφ᾽ ὧν πολλὰ τραύματ᾽ εἰληφὼς εἰκότως
τοὺς ἀπείρους τῶν τοιούτων κινδύνων ὡς δειλοὺς σκώπτεις.
263 ἀλλὰ γὰρ παρεὶς ὧν τὴν πενίαν αἰτιάσαιτ᾽ ἄν τις, πρὸς
αὐτὰ τὰ τοῦ τρόπου σου βαδιοῦμαι κατηγορήματα. τοι-
αύτην γὰρ εἵλου πολιτείαν, ἐπειδή ποτε καὶ τοῦτ᾽ ἐπῆλθέ
σοι ποιῆσαι, δι᾽ ἣν εὐτυχούσης μὲν τῆς πατρίδος λαγὼ
βίον ἔζης δεδιὼς καὶ τρέμων καὶ ἀεὶ πληγήσεσθαι προσ-
δοκῶν ἐφ᾽ οἷς σαυτῷ συνῄδεις ἀδικοῦντι, ἐν οἷς δ᾽ ἠτύχη-
264 σαν οἱ ἄλλοι, θρασὺς ὢν ὑφ᾽ ἁπάντων ὤψαι. καίτοι ὅστις
χιλίων πολιτῶν ἀποθανόντων ἐθάῤῥησε, τί οὗτος παθεῖν
ὑπὸ τῶν ζώντων δίκαιός ἐστιν; πολλὰ τοίνυν ἕτερ᾽ εἰπεῖν
ἔχων περὶ αὐτοῦ παραλείψω· οὐ γὰρ ὅσ᾽ ἂν δείξαιμι 315
προσόντ᾽ αἰσχρὰ τούτῳ καὶ ὀνείδη, πάντ᾽ οἶμαι δεῖν εὐ-
χερῶς λέγειν, ἀλλ᾽ ὅσα μηδὲν αἰσχρόν ἐστιν εἰπεῖν ἐμοί.
265 Ἐξέτασον τοίνυν παρ᾽ ἄλληλα τὰ σοὶ κἀμοὶ βεβιω-
μένα, πράως καὶ μὴ πικρῶς, Αἰσχίνη· εἶτ᾽ ἐρώτησον τού-
τουσὶ τὴν ποτέρου τύχην ἂν ἕλοιθ᾽ ἕκαστος αὐτῶν. ἐδίδα-
σκες γράμματα, ἐγὼ δ᾽ ἐφοίτων. ἐτέλεις, ἐγὼ δ᾽ ἐτελού-
μην. ἐχόρευες, ἐγὼ δ᾽ ἐχορήγουν. ἐγραμμάτευες, ἐγὼ δ᾽
ἠκκλησίαζον. ἐτριταγωνίστεις, ἐγὼ δ᾽ ἐθεώρουν. ἐξέπιπτες,
ἐγὼ δ᾽ ἐσύριττον. ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν πεπολίτευσαι πάντα,
266 ἐγὼ δ᾽ ὑπὲρ τῆς πατρίδος. ἐῶ τἆλλα, ἀλλὰ νυνὶ τήμερον
ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ στεφανωθῆναι δοκιμάζομαι, τὸ δὲ μηδ᾽
ὁτιοῦν ἀδικεῖν ἀνωμολόγημαι, σοὶ δὲ συκοφάντῃ μὲν εἶ-
ναι δοκεῖν ὑπάρχει, κινδυνεύεις δὲ εἴτε δεῖ σ᾽ ἔτι τοῦτο

v. 1. τῆς om *p*. 2. ὑμῖν καὶ ἀκήρυκτος *Ypr*. ante πρὸς cum Σ omisi ὁ. 3. πολλὰ] τὰ πολλὰ Ω*tuv*. 4. κινδύνων om *ks*. 263, 1. ὧν] ἐξ ὧν *Yr*, rc Ω, γρ FΦ. 4. λαγῶν *kr*. 5. δεδιὼς] δεδιὼς γὰρ rc Ω. 6. ἑαυτῷ *r*. ἀδικοῦντα *k*, ἀδικῶν γρ *s*. 264, 1. ὑπὸ πάντων *kprs*. 2. ἐθάρσησε *kst*. 4. παραλείπω *krs*. ἂν δείξαιμι] ἀναδείξαιμι Φ. 265, 2. καὶ om Σ. 3. ποτέρου Σ*s*: ceteri ὁποτέρου. ἐδίδασκε *v*. 5. ἐχόρευες — ἐχορήγουν om Σ. 6. ἠκκλησίαζον FΣ: ἐκκλησίαζον ς. quapropter margo *k* ὅρα τὸ ἐκκλησίαζον. οἶμαι ἐξεκλησίαζον ἔδει γράφεσθαι. ἔπιπτες *p*. 266, 4. ἔτι ante δεῖ ponunt *Yp*.

ποιεῖν, εἴτ' ἤδη πεπαῦσθαι μὴ μεταλαβόντα τὸ πέμπτον
μέρος τῶν ψήφων. ἀγαθῇ γε, οὐχ ὁρᾷς; τύχῃ συμβε-
βιωκὼς τῆς ἐμῆς ὡς φαύλης κατηγορεῖς.

267 Φέρε δὴ καὶ τὰς τῶν λειτουργιῶν μαρτυρίας, ὧν λε-
λειτούργηκα, ὑμῖν ἀναγνῶ· παρ' ἃς παρανάγνωθι καὶ σύ
μοι τὰς ῥήσεις ἃς ἐλυμαίνου,

ἥκω λιπὼν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας

καὶ

κακαγγελεῖν μὲν ἴσθι μὴ θέλοντά με,

καὶ κακὸν κακῶς σε μάλιϛα μὲν οἱ θεοί, ἔπειτα ἕτοι πάντες
ἀπολέσειαν, πονηρὸν ὄντα καὶ πολίτην καὶ τριταγωνιϛήν.

Λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

268 Ἐν μὲν τοίνυν τοῖς πρὸς τὴν πόλιν τοιοῦτος· ἐν δὲ
τοῖς ἰδίοις εἰ μὴ πάντες ἴστε ὅτι κοινὸς καὶ φιλάνθρω- 316
πος καὶ τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, σιωπῶ καὶ οὐδὲν ἂν εἴ-
ποιμι ἐδὲ παρασχοίμην περὶ τέτων ἐδεμίαν μαρτυρίαν,
ἔτ' εἴ τινας ἐκ τῶν πολεμίων ἐλυσάμην, ἔτ' εἴ τισι θυ-
γατέρας συνεξέδωκα, ἔτε τῶν τοιέτων ἐδέν. καὶ γὰρ ἔτω
269 πως ὑπείληφα. ἐγὼ νομίζω τὸν μὲν εὖ παθόντα δεῖν με-
μνῆσθαι τὸν πάντα χρόνον, τὸν δὲ ποιήσαντα εὐθὺς
ἐπιλελῆσθαι, εἰ δεῖ τὸν μὲν χρηστὲ τὸν δὲ μὴ μικροψύ-
χου ποιεῖν ἔργον ἀνθρώπου. τὸ δὲ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας
ὑπομιμνήσκειν καὶ λέγειν μικρῦ δεῖν ὅμοιόν ἐστι τῷ ὀνει-
δίζειν. οὐ δὴ ποιήσω τοιῦτον ἐδέν, ἐδὲ προαχθήσομαι,
ἀλλ' ὅπως ποθ' ὑπείλημμαι περὶ τούτων, ἀρκεῖ μοι.

v. 2. γε] δὲ FΥΦΩrtuv. οὐχ ὁρᾷς] οὐκ αὐτὸς corr r. συμβεβηκὼς Σ. 3. ὡς φαύλης om Σ. 267, 1. τὰς om t et pr v. λειτουργῶν Σ. 2. παρ' ἃς ΣΦ: πάσας ς. καὶ σύ μοι ΣΦ, δὴ καὶ σύ μοι ks, καὶ σὺ F, δὴ καὶ σὺ Ωtuv: δ' ἡμῖν καὶ σὺ celeri. 3. ἐλυμήνω ks. 4. λιπὼν] νεκρῶν Σ. 6. καταγγελεῖν t et pr v, κὰκ' ἀγγελεῖν Ω, κὰκ' ἀγγέλειν u, κακ' ἀγγέλλειν Σr, κακαγγέλλειν Φks. 7. ἔπειτα Σks: ἔπειτα δὲ ς. οὗτοι post ἀπολέσειαν ponunt ks. 8. καὶ ante πολίτην add FΣΦ. cum iisdem et ks post πολίτην omisi καὶ προδότην. 268, 4. παρασχοίμην περὶ FΣΦ: celeri παρασχοίμην ἂν περὶ. 5. τινας om pr Ω. 269, 1. μὲν supra versum s. 2. τὸν πάντα] πάντα τὸν ΣΦks. δὲ FΣΦΩtv: δ' εὖ ς. εὐθὺς] εὐθὺς αὐτὸν Υρ, εὐθὺς αὐτῶν γρ Φ. 3. ἐπιλελῆσθαι] ἐπιλελῆσθαι αὐτῶν r, αὐτῶν ἐπιλελῆσθαι γρ F. μικροψυχρου Σ. 7. περὶ τούτων ὑπείλημμαι k.

270 Βούλομαι δὲ τῶν ἰδίων ἀπαλλαγεὶς ἔτι μικρὰ πρὸς
ὑμᾶς εἰπεῖν περὶ τῶν κοινῶν. εἰ μὲν γὰρ ἔχεις, Αἰσχίνη,
τῶν ὑπὸ τουτονὶ τὸν ἥλιον εἰπεῖν ἀνθρώπων ὅςις ἀθῶος
τῆς Φιλίππου πρότερον καὶ νῦν τῆς Ἀλεξάνδρου δυνα-
στείας γέγονεν, ἢ τῶν Ἑλλήνων ἢ τῶν βαρβάρων, ἔςω,
συγχωρῶ σοι τὴν ἐμὴν εἴτε τύχην εἴτε δυστυχίαν ὀνο-
271 μάζειν βούλει πάντων αἰτίαν γεγενῆσθαι. εἰ δὲ καὶ τῶν
μηδεπώποτ' ἰδόντων ἐμὲ μηδὲ φωνὴν ἀκηκοότων ἐμοῦ
πολλοὶ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπόνθασι, μὴ μόνον κατ' ἄν-
δρα ἀλλὰ καὶ πόλεις ὅλαι καὶ ἔθνη, πόσῳ δικαιότερον
καὶ ἀληθέστερον τὴν ἁπάντων, ὡς ἔοικεν, ἀνθρώπων
τύχην κοινὴν καὶ φοράν τινα πραγμάτων χαλεπὴν καὶ
272 οὐχ οἵαν ἔδει τούτων αἰτίαν ἡγεῖσθαι. σὺ τοίνυν ταῦτ'
ἀφεὶς ἐμὲ τὸν παρὰ τουτοισὶ πεπολιτευμένον αἰτιᾷ, καὶ
ταῦτ' εἰδὼς ὅτι, καὶ εἰ μὴ τὸ ὅλον, μέρος γ' ἐπιβάλλει 317
τῆς βλασφημίας ἅπασι, καὶ μάλιςα σοί. εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ
κατ' ἐμαυτὸν αὐτοκράτωρ ὢν περὶ τῶν πραγμάτων ἐβου-
λευόμην, ἦν ἂν τοῖς ἄλλοις ῥήτορσιν ὑμῖν ἐμὲ αἰτι-
273 ᾶσθαι· εἰ δὲ παρῆτε μὲν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἁπάσαις ἀεί,
ἐν κοινῷ δὲ τὸ συμφέρον ἡ πόλις προὐτίθει σκοπεῖν,
πᾶσι δὲ ταῦτ' ἐδόκει τότ' ἄριστ' εἶναι, καὶ μάλιστα σοί
(οὐ γὰρ ἐπ' εὐνοίᾳ γ' ἐμοὶ παρεχώρεις ἐλπίδων καὶ ζήλου
καὶ τιμῶν, ἃ πάντα προσῆν τοῖς τότε πραττομένοις ὑπ'
ἐμοῦ, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας ἡττώμενος δηλονότι καὶ τῷ
μηδὲν ἔχειν εἰπεῖν βέλτιον), πῶς οὐκ ἀδικεῖς καὶ δεινὰ
ποιεῖς τούτοις νῦν ἐγκαλῶν, ὧν τότ' οὐκ εἶχες λέγειν βελ-
274 τίω; παρὰ μὲν τοίνυν τοῖς ἄλλοις ἔγωγ' ὁρῶ πᾶσιν ἀν-
θρώποις διωρισμένα καὶ τεταγμένα πως τὰ τοιαῦτα. ἀδι-

270, 2. εἰπεῖν] ποιεῖν Ω. 3. τοῦτον Σ. 6. σοι in γρ s.
271, 1. αἰτίαν om pr Σ. 3. μόνον om r. 4. πόλεις] κατὰ πόλεις (omissis ὅλαι καὶ ἔθνη) k. ἔθη Φ. 5. ἀνθρώπων ὡς ἔοικε k. 6. καινὴν F. 272, 1. τοίνυν] οὖν ks. 2. πολιτευόμενον Ωtu. 3. καὶ εἰ μὴ] εἰ καὶ μὴ p, εἰ μὴ καὶ ks. 5. ὢν om Σks. 273, 2. ἐν κοινῷ δὲ] δ' ἐν κοινῷ Σ. 3. ταὐτὰ r. τότε om k. 4. μοι ks. 6. τῷ] τὸ Φ. 8. λέγειν] εἰπεῖν ks. 274, 1. τοίνυν post ἄλλοις ponit p.

κεῖ τις ἑκών; ὀργὴ καὶ τιμωρία κατὰ τούτου. ἐξήμαρτέ τις ἄκων; συγγνώμη ἀντὶ τῆς τιμωρίας τούτῳ. οὔτ' ἀδικῶν τις οὔτ' ἐξαμαρτάνων, εἰς τὰ πᾶσι δοκοῦντα συμφέρειν ἑαυτὸν δοὺς οὐ κατώρθωσε μεθ' ἁπάντων; οὐκ ὀνειδίζειν οὐδὲ λοιδορεῖσθαι τῷ τοιούτῳ δίκαιον, ἀλλὰ

275 συνάχθεσθαι. φανήσεται τοίνυν ταῦτα πάντα οὕτως οὐ μόνον ἐν τοῖς νομίμοις, ἀλλὰ καὶ ἡ φύσις αὐτὴ τοῖς ἀγράφοις νόμοις καὶ τοῖς ἀνθρωπίνοις ἤθεσι διώρικεν. Αἰσχίνης τοίνυν τοσῦτον ὑπερβέβληκεν ἅπαντας ἀνθρώπους ὠμότητι καὶ συκοφαντίᾳ, ὥστε καὶ ὧν αὐτὸς ὡς ἀτυχημάτων ἐμέμνητο, καὶ ταῦτ' ἐμοῦ κατηγορεῖ.

276 Καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὥσπερ αὐτὸς ἁπλῶς καὶ μετ' εὐνοίας πάντας εἰρηκὼς τοὺς λόγους, φυλάττειν ἐμὲ καὶ τηρεῖν ἐκέλευεν, ὅπως μὴ παρακρούσομαι μηδ' ἐξαπα- 318 τήσω, δεινὸν καὶ γόητα καὶ σοφιστὴν καὶ τὰ τοιαῦτ' ὀνομάζων, ὡς ἐὰν πρότερός τις εἴπῃ τὰ προσόνθ' ἑαυτῷ περὶ ἄλλου, καὶ δὴ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα, καὶ οὐκέτι τοὺς ἀκούοντας σκεψομένους τίς ποτ' αὐτός ἐστιν ὁ ταῦτα λέγων. ἐγὼ δ' οἶδ' ὅτι γιγνώσκετε τοῦτον ἅπαντες, καὶ πολὺ τούτῳ μᾶλλον ἢ ἐμοὶ νομίζετε ταῦτα προσεῖναι.

277 κἀκεῖνο δ' εὖ οἶδ', ὅτι τὴν ἐμὴν δεινότητα — ἔστω γάρ. καίτοι ἔγωγ' ὁρῶ τῆς τῶν λεγόντων δυνάμεως τοὺς ἀκούοντας τὸ πλεῖστον μέρος κυρίους ὄντας· ὡς γὰρ ἂν ὑμεῖς ἀποδέξησθε καὶ πρὸς ἕκαστον ἔχητ' εὐνοίας, οὕτως ὁ λέγων ἔδοξε φρονεῖν. εἰ δ' οὖν ἐστὶ καὶ παρ' ἐμοί τις ἐμπειρία τοιαύτη, ταύτην μὲν εὑρήσετε πάντες ἐν τοῖς κοινοῖς ἐξεταζομένην ὑπὲρ ὑμῶν ἀεὶ καὶ οὐδαμοῦ καθ' ὑμῶν

v. 1. ὀργὴν καὶ τιμωρίαν Σkrs. κατὰ τούτου ΣΥΦkrs: κατ' αὐτοῦ ς. ἐξήμαρτές τι t. 2. συγγνώμην Σrs. αὐτῷ pr. 3. ἐξαμαρτὼν ks. 4. μετὰ πάντων Υkrs et γρ F. 5. τῷ om pr Σ. 275, 1. φανησαι Σ. τοίνυν om Σ. πάντα om Ω, ante ταῦτα ponit s. 2. ἐν om Σkr. νόμοις krs. 3. ἤθεσι om Σ. 4. ὑπερβέβηκεν Ω. 6. καὶ om Υp. ταῦτ'] κατ' u. κατηγόρει k. 276, 1. αὐτὸς om k, in γρ habet s, post αὐτὸς ponit r. 3. ἐκέλευσεν pr. παρακρούσομαι Σ: παρακρούσωμαι ς. 5. εἴποι Υ. 6. οὐκέτι] οὐκ ἔστι s. 277, 1. δ' om Σks. 3. μέρος et ὄντας om Σ. 4. ὑποδέξησθε k. ἔχοιτ' Ωu. 6. ἐν] ἐπὶ Υ. κοινοῖς] καιροῖς p. 7. ἀεὶ ὑπὲρ ὑμῶν Ωr.

οὐδ' ἰδίᾳ, τὴν δὲ τούτου τοὐναντίον οὐ μόνον τῷ λέγειν
ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἐλύπησέ τι τοῦτον ἢ
προσέκρουσέ που, κατὰ τούτων. οὐ γὰρ αὐτῇ δικαίως,
278 οὐδ' ἐφ' ἃ συμφέρει τῇ πόλει, χρῆται. οὔτε γὰρ τὴν ὀρ-
γὴν οὔτε τὴν ἔχθραν οὔτ' ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων τὸν
καλὸν κἀγαθὸν πολίτην δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν κοινῶν εἰσ-
εληλυθότας δικαστὰς ἀξιοῦν αὐτῷ βεβαιοῦν, οὐδ' ὑπὲρ
τούτων εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι, ἀλλὰ μάλιστα μὲν μὴ ἔχειν
ταῦτ' ἐν τῇ φύσει, εἰ δ' ἄρ' ἀνάγκη, πράως καὶ μετρίως
διακείμεν' ἔχειν. ἐν τίσιν οὖν σφοδρὸν εἶναι τὸν πολι-
τευόμενον καὶ τὸν ῥήτορα δεῖ; ἐν οἷς τῶν ὅλων τι κιν-
δυνεύεται τῇ πόλει, καὶ ἐν οἷς πρὸς τοὺς ἐναντίους ἐστὶ
τῷ δήμῳ, ἐν τούτοις· ταῦτα γὰρ γενναίου καὶ ἀγαθοῦ
279 πολίτου. μηδενὸς δὲ ἀδικήματος πώποτε δημοσίου, προσ- 319
θήσω δὲ μηδ' ἰδίου, δίκην ἀξιώσαντα λαβεῖν παρ' ἐμοῦ
μήθ' ὑπὲρ τῆς πόλεως μήθ' ὑπὲρ αὑτοῦ, στεφάνου καὶ
ἐπαίνου κατηγορίαν νῦν ἥκειν συνεσκευασμένον, καὶ το-
σουτουσὶ λόγους ἀνηλωκέναι ἰδίας ἔχθρας καὶ φθόνου καὶ
μικροψυχίας ἐστὶ σημεῖον, οὐδενὸς χρηστοῦ. τὸ δὲ δὴ καὶ
τοὺς πρὸς ἐμὲ αὐτὸν ἀγῶνας ἐάσαντα νῦν ἐπὶ τόνδ'
280 ἥκειν πᾶσαν ἔχει κακίαν. καί μοι δοκεῖς ἐκ τούτων, Αἰ-
σχίνη, λόγων ἐπίδειξίν τινα καὶ φωνασκίας βουλόμενος
ποιήσασθαι τοῦτον προελέσθαι τὸν ἀγῶνα, οὐκ ἀδική-
ματος οὐδενὸς λαβεῖν τιμωρίαν. ἔστι δ' οὐχ ὁ λόγος τοῦ
ῥήτορος Αἰσχίνη τίμιον, οὐδ' ὁ τόνος τῆς φωνῆς, ἀλ-
λὰ τὸ ταὐτὰ προαιρεῖσθαι τοῖς πολλοῖς καὶ τὸ τοὺς αὐ-
281 τοὺς μισεῖν καὶ φιλεῖν οὕσπερ ἂν ἡ πατρίς. ὁ γὰρ οὕ-
τως ἔχων τὴν ψυχήν, οὗτος ἐπ' εὐνοίᾳ πάντ' ἐρεῖ· ὁ δ'

v. 1. ἰδίαν ks. 3. που] τι s, που τούτω rc k. 278, 3. δικαστὰς εἰσεληλ. ks. 7. διακείμενον FΥΦΩtuv. 9. ἐστὶ] ἐστι τι FΥΦtuv. 10. γὰρ] γάρ ἐστι krs. 279, 2. δίκης Υ. 4. νῦν om Σ, ante κατηγορίαν ponunt ks. τοσούτους kr. 7. ἐμὲ αὐτὸν ΣΩru: ἐμαυτὸν ς. νῦν] νῦν δ' F. 280, 1. πᾶσαν] καὶ πᾶσαν kst. totum hoc πᾶσαν ἔχει κακίαν om Σ. μοι] ἔμοιγε Υpr. δοκεῖ p.
2. λόγων — τινα καὶ φωνασκίας FΣΦ: τῶν λόγων — τινὰ φωνασκίας ς. 3. προσελέσθαι Υrt. 5. τίμιον Σ: τίμιος ς. 6. τοῖς πολλοῖς ante προαιρεῖσθαι ponit r. 281, 1. μισεῖν] καὶ μισεῖν t.

ἀφ' ὧν ἡ πόλις προορᾶταί τινα κίνδυνον ἑαυτῇ, τούτους
θεραπεύων οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁρμεῖ τοῖς πολλοῖς, οὔκ-
ουν οὐδὲ τῆς ἀσφαλείας τὴν αὐτὴν ἔχει προσδοκίαν. ἀλλ',
ὁρᾷς; ἐγώ· ταὐτὰ γὰρ συμφέρονθ' εἱλόμην τουτοισί, καὶ
282 οὐδὲν ἐξαίρετον οὐδ' ἴδιον πεποίημαι. ἆρ' οὖν οὐδὲ σύ;
καὶ πῶς; ὃς εὐθέως μετὰ τὴν μάχην πρεσβευτὴς ἐπο-
ρεύου πρὸς Φίλιππον, ὃς ἦν τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρό-
νοις συμφορῶν αἴτιος τῇ πατρίδι, καὶ ταῦτ' ἀρνούμενος
πάντα τὸν ἔμπροσθε χρόνον ταύτην τὴν χρείαν, ὡς πάν-
τες ἴσασιν. καίτοι τίς ὁ τὴν πόλιν ἐξαπατῶν; οὐχ ὁ
μὴ λέγων ἃ φρονεῖ; τῷ δ' ὁ κῆρυξ καταρᾶται δικαίως;
οὐ τῷ τοιούτῳ; τί δὲ μεῖζον ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ἀδίκημα
κατ' ἀνδρὸς ῥήτορος ἢ εἰ μὴ ταὐτὰ φρονεῖ καὶ λέγει; 320
283 σὺ τοίνυν οὗτος εὑρέθης. εἶτα σὺ φθέγγῃ καὶ βλέπειν
εἰς τὰ τουτωνὶ πρόσωπα τολμᾷς; πότερ' οὐχ ἡγεῖ γιγνώ-
σκειν αὐτοὺς ὅστις εἶ; ἢ τοσοῦτον ὕπνον καὶ λήθην ἅπαν-
τας ἔχειν, ὥστ' οὐ μεμνῆσθαι τοὺς λόγους οὓς ἐδημη-
γόρεις ἐν τῷ δήμῳ, καταρώμενος καὶ διομνύμενος μη-
δὲν εἶναι σοὶ καὶ Φιλίππῳ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐμὲ τὴν αἰτίαν
σοι ταύτην ἐπάγειν τῆς ἰδίας ἕνεκ' ἔχθρας, οὐκ οὖσαν ἀληθῆ.
284 ὡς δ' ἀπηγγέλθη τάχισθ' ἡ μάχη, οὐδὲν τούτων φροντίσας
εὐθὺς ὡμολόγεις καὶ προσεποιοῦ φιλίαν καὶ ξενίαν εἶναί
σοι πρὸς αὐτόν, τῇ μισθαρνίᾳ ταῦτα μετατιθέμενος τὰ
ὀνόματα· ἐκ ποίας γὰρ ἴσης ἢ δικαίας προφάσεως Αἰσχί-
νῃ τῷ Γλαυκοθέας τῆς τυμπανιστρίας ξένος ἢ φίλος ἢ γνώ-
ριμος ἦν Φίλιππος; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ, ἀλλ' ἐμισθώθης ἐπὶ
τῷ τὰ τουτωνὶ συμφέροντα διαφθείρειν. ἀλλ' ὅμως οὕ-
τω φανερῶς αὐτὸς εἰλημμένος προδότης καὶ κατὰ σαυ-

v. 2. τῆς αὐτῆς] τοῖς αὐτοῖς p et corr r. οὐκοῦν krs.
282, 3. ἐν om Σ. 5. ἔμπροσθε ΣΤ, ἄνω k: ἔμπροσθεν ς.
6. τίς] τίς ἦν k. 7. καταρᾶται] καταρᾶται καθ' ἑκάστην ἐκκλη-
σίαν γρ FΣΦ. 9. ἢ om Fkps. ταὐτὰ] ταυτὰ ἃ ks, ταυτὰ καὶ Fp.
283, 1. οὗτος] τοιοῦτος ΤΦpr. 2. τούτων ΣΤr. ἡγεῖ Σ: ἡγῇ ς.
3. αὐτοὺς] τούτους k. 5. δήμῳ] πολέμῳ Σk. 284, 1. ὡς δ']
οὐδ' ὡς p. 2. εὐθέως pr Σ. 3. μετατιθέμενος] τιθέμενος t.
4. αἰσχίνηι ΣΤΦ: Αἰσχίνῃ ς. 6. ἦν] ὢν t. 7. τῷ τουτωνὶ τὰ p.
8. αὐτὸς] αὐτοῖς pst.

τȢ μηνυτὴς ἐπὶ τοῖς συμβᾶσι γεγονὼς ἐμοὶ λοιδορεῖ καὶ
ὀνειδίζεις ταῦτα, ὧν πάντας μᾶλλον αἰτίους εὑρήσεις.
285 Πολλὰ καὶ καλὰ καὶ μεγάλα ἡ πόλις, Αἰσχίνη, καὶ
προείλετο καὶ κατώρθωσε δι' ἐμοῦ, ὧν οὐκ ἠμνημόνη-
σεν. σημεῖον δέ· χειροτονῶν γὰρ ὁ δῆμος τὸν ἐροῦντ'
ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι παρ' αὐτὰ τὰ συμβάντα οὐ σὲ
ἐχειροτόνησε προβληθέντα, καίπερ εὔφωνον ὄντα, οὐδὲ
Δημάδην, ἄρτι πεποιηκότα τὴν εἰρήνην, οὐδ' Ἡγήμονα,
οὐδ' ἄλλον ὑμῶν οὐδένα, ἀλλ' ἐμέ. καὶ παρελθόντος σȢ
καὶ Πυθοκλέους ὠμῶς καὶ ἀναιδῶς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, 321
καὶ κατηγορούντων ἐμοῦ ταὐτὰ ἃ καὶ σὺ νυνί, καὶ λοι-
286 δορουμένων, ἔτ' ἄμεινον ἐχειροτόνησεν ἐμέ. τὸ δ' αἴτιον
οὐκ ἀγνοεῖς μέν, ὅμως δὲ φράσω σοι κἀγώ. ἀμφότερ'
ᾔδεσαν οὗτοι, τήν τ' ἐμὴν εὔνοιαν καὶ προθυμίαν, μεθ'
ἧς τὰ πράγματ' ἔπραττον, καὶ τὴν ὑμετέραν ἀδικίαν· ἃ
γὰρ εὐθενούντων τῶν πραγμάτων ἠρνεῖσθε διομνύμε-
νοι, ταῦτ' ἐν οἷς ἔπταισεν ἡ πόλις ὡμολογήσατε. τοὺς
οὖν ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἀτυχήμασιν ὧν ἐφρόνουν λαβόντας
ἄδειαν ἐχθροὺς μὲν πάλαι, φανεροὺς δὲ τόθ' ἡγήσαντο
287 αὑτοῖς γεγενῆσθαι. εἶτα καὶ προσήκειν ὑπελάμβανον τὸν
ἐροῦντ' ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσι καὶ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν
κοσμήσοντα μήθ' ὁμωρόφιον μήθ' ὁμόσπονδον γεγενημέ-
νον εἶναι τοῖς πρὸς ἐκείνȢς παραταξαμένοις, μηδ' ἐκεῖ μὲν
κωμάζειν καὶ παιωνίζειν ἐπὶ ταῖς τῶν Ἑλλήνων συμφοραῖς
μετὰ τῶν αὐτοχείρων τȢ φόνȢ, δεῦρο δ' ἐλθόντα τιμᾶσθαι,
μηδὲ τῇ φωνῇ δακρύειν ὑποκρινόμενον τὴν ἐκείνων τύ-

v. 1. λοιδορεῖ Σ, λοιδορεῖς Υp: λοιδορῇ ς. 2. αἰτίους μᾶλλον Υkprs. post εὑρήσεις cum Σ omisi ἢ ἐμέ. 285, 1. καὶ ante καλὰ om Ωtuv. 4. σὲ] σ' Σ. 5. καίπερ] οὐ σὲ καίπερ v.
6. ἡγημόνα k, ἡγεμόνα s. 9. καὶ post θεοὶ om p. ταῦτα FΥΦkpstuv. 286, 1. με Σ. 2. οὐκ om pr v. φράσω δέ σοι ὅμως r. 3. οὗτοι] αὐτοὶ FΣΦΩtuv, om Υp. 5. εὐθηνούντων kpruv et γρ Υ. 7. ἀδικήμασιν r. 287, 1. αὑτοὺς r. ὑπολαμβάνοντες FΣΦ, ὑπέλαβον Υp. 2. ἐπὶ] τότ' ἐπὶ FΥΦΩprtuv.
ἀρετὴν ἐκείνων κοσμήσαντα r. 3. μήθ' ὁμωρ.] μηδ' ὁμωρ. ks.
5. παιωνίζειν FΣΥkrs: παιανίζειν ς. 6. δ' om s et pr Σ.
ἐλθόντας FΥΦΩptuv. 7. μηδὲ] καὶ μηδὲ ΥΩprtuv. ὑποκρινομένους FΣΥΦΩptuv.

χὴν, ἀλλὰ τῇ ψυχῇ συναλγεῖν. τοῦτο δ' ἑώρων παρ' ἑαυτοῖς καὶ παρ' ἐμοί, παρὰ δ' ὑμῖν οὔ. διὰ ταῦτ' ἐμὲ
288 ἐχειροτόνησαν καὶ οὐχ ὑμᾶς. καὶ οὐχ ὁ μὲν δῆμος οὕτως, οἱ δὲ τῶν τετελευτηκότων πατέρες καὶ ἀδελφοὶ ὑπὸ τοῦ δήμου τόθ' αἱρεθέντες ἐπὶ τὰς ταφὰς ἄλλως πως, ἀλλὰ δέον ποιεῖν αὐτοὺς τὸ περίδειπνον ὡς παρ' οἰκειοτάτῳ τῶν τετελευτηκότων, ὥσπερ τἆλλ' εἴωθε γίγνεσθαι, τοῦτ' ἐποίησαν παρ' ἐμοί. εἰκότως· γένει μὲν γὰρ ἕκαστος ἑκάστῳ μᾶλλον οἰκεῖος ἦν ἐμοῦ, κοινῇ δὲ πᾶσιν οὐδεὶς ἐγγυτέρω· ᾧ γὰρ ἐκείνους σωθῆναι καὶ κατορ- 322
θῶσαι μάλιστα διέφερεν, οὗτος καὶ παθόντων ἃ μή ποτ' ὤφελον τῆς ὑπὲρ ἁπάντων λύπης πλεῖστον μετεῖχεν.

289 Λέγε δ' αὐτῷ τουτὶ τὸ ἐπίγραμμα, ὃ δημοσίᾳ προείλετο ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπιγράψαι, ἵν' εἰδῇς Αἰσχίνη καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ σαυτὸν ἀγνώμονα καὶ συκοφάντην ὄντα καὶ μιαρόν. Λέγε.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Οἵδε πάτρας ἕνεκα σφετέρας εἰς δῆριν ἔθεντο
ὅπλα, καὶ ἀντιπάλων ὕβριν ἀπεσκέδασαν.
μαρνάμενοι δ' ἀρετῆς καὶ δείματος οὐκ ἐσάωσαν
ψυχάς, ἀλλ' Ἀΐδην κοινὸν ἔθεντο βράβην,
οὕνεκεν Ἑλλήνων, ὡς μὴ ζυγὸν αὐχένι θέντες
δουλοσύνης στυγερὰν ἀμφὶς ἔχωσιν ὕβριν.
γαῖα δὲ πατρὶς ἔχει κόλποις τῶν πλεῖστα καμόντων
σώματ', ἐπεὶ θνητοῖς ἐκ Διὸς ἥδε κρίσις.
μηδὲν ἁμαρτεῖν ἐστι θεῶν καὶ πάντα κατορθοῦν
ἐν βιοτῇ, μοῖραν δ' οὔ τι φυγεῖν ἔπορεν.]

290 Ἀκούεις, Αἰσχίνη, καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ ὡς τὸ μηδὲν ἁμαρτεῖν ἐστὶ θεῶν καὶ πάντα κατορθοῦν; οὐ τῷ συμβούλῳ τὴν τοῦ κατορθοῦν τοὺς ἀγωνιζομένους ἀνέθηκε δύναμιν, ἀλλὰ τοῖς

v. 1. ἑώρων καὶ παρ' Ω. 288, 2. ὑπὸ] οἱ ὑπὸ Σ. 3. τόθ'] om r. 4. τὸ περίδειπνον] τὸ ἡ ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσιν ἑστίας γινόμενον περίδειπνον s. οἰκειοτάτῳ τῶν] οἰκειοτάτων T et pr r, οἰκειοτάτῳ Ω. 5. τοῖς τετελευτηκόσι corr r. εἰώθει Tpr. 8. γὰρ τὸ ἐκείνους TΩkprstuv. 289, 1. αὐτὸ r. τοῦτο Ωuv 3. αὐτὸν T. ὄντα καὶ συκοφάντην pr, ὄντα καὶ συκοφάντην ὄντα T καὶ ante μιαρόν om Ω. 5. epigramma om Σks. 7. λήματος Valckenarius. 9. ἕνεκεν p. 14. φεύγειν FΦTtv. ἔπορον Ω et corr r. 290, 1. ὡς om Σ, ὡς τὸ om ks. 2. θεοῦ Tkrs. οὐ τῷ — κατορθοῦν om pr Σ.

θεοῖς. τί οὖν, ὦ κατάρατ', ἐμοὶ περὶ τούτων λοιδορεῖ, καὶ λέ-
γεις ἃ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς οἱ θεοὶ τρέψειαν εἰς κεφαλήν;

291 Πολλὰ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ἄλλα κατηγο-
ρηκότος αὐτοῦ καὶ κατεψευσμένου, ἓν μάλισθ' ἐθαύμασα
πάντων, ὅτι τῶν συμβεβηκότων τότε τῇ πόλει μνησθεὶς
οὐχ ὡς ἂν εὔνους καὶ δίκαιος πολίτης ἔσχε τὴν γνώμην,
οὐδ' ἐδάκρυσεν, οὐδ' ἔπαθε τοιοῦτον οὐδὲν τῇ ψυχῇ,
ἀλλ' ἐπάρας τὴν φωνὴν καὶ γεγηθὼς καὶ λαρυγγίζων 323
ᾤετο μὲν ἐμοῦ κατηγορεῖν δηλονότι, δεῖγμα δ' ἐξέφερε
καθ' ἑαυτοῦ ὅτι ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀνιαροῖς οὐδὲν
292 ὁμοίως ἔσχε τοῖς ἄλλοις. καίτοι τὸν τῶν νόμων καὶ τῆς
πολιτείας φάσκοντα φροντίζειν, ὥσπερ οὗτος νυνί, καὶ
εἰ μηδὲν ἄλλο, τοῦτό γ' ἔχειν δεῖ, ταὐτὰ λυπεῖσθαι καὶ
ταὐτὰ χαίρειν τοῖς πολλοῖς, καὶ μὴ τῇ προαιρέσει τῶν
κοινῶν ἐν τῷ τῶν ἐναντίων μέρει τετάχθαι. ὃ σὺ νυνὶ
πεποιηκὼς εἶ φανερός, ἐμὲ πάντων αἴτιον καὶ δι' ἐμὲ εἰς
πράγματα φάσκων ἐμπεσεῖν τὴν πόλιν, οὐκ ἀπὸ τῆς ἐμῆς
πολιτείας οὐδὲ προαιρέσεως ἀρξαμένων ὑμῶν τοῖς Ἕλλησι
293 βοηθεῖν, ἐπεὶ ἔμοιγ' εἰ τοῦτο δοθείη παρ' ὑμῶν, δι' ἐμὲ
ὑμᾶς ἠναντιῶσθαι τῇ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἀρχῇ πραττο-
μένῃ, μείζων ἂν δοθείη δωρεὰ συμπασῶν ὧν τοῖς ἄλλοις
δεδώκατε. ἀλλ' οὔτ' ἂν ἐγὼ ταῦτα φήσαιμι (ἀδικοίην γὰρ
ἂν ὑμᾶς), οὔτ' ἂν ὑμεῖς εὖ οἶδ' ὅτι συγχωρήσαιτε· οὗτός τ'
εἰ δίκαια ἐποίει, οὐκ ἂν ἕνεκα τῆς πρὸς ἐμὲ ἔχθρας τὰ
μέγιστα τῶν ὑμετέρων καλῶν ἔβλαπτε καὶ διέβαλλεν.

294 Ἀλλὰ τί ταῦτ' ἐπιτιμῶ, πολλῷ σχετλιώτερα ἄλλα κα-
τηγορηκότος αὐτοῦ καὶ κατεψευσμένου; ὃς γὰρ ἐμοῦ

εἰς

v. 1. ὦ om Φ. λοιδορεῖ Σ: λοιδορῇ ς. 2. ἐπὶ k.
291, 2. κατεψευσαμένου Ωs. ἓν om Σks. 3. πάντων Σks: ceteri ἁπάντων. ὅτε Σk. τότε om p, ante τῇ ponit k. ἀναμνησθεὶς ΥΩptuv. 4. καὶ] οὐδὲ FΥΦΩprtuv. 5. οὐδ' ἔπ.] οὔτ' ἔπ. s. τοιοῦτον ante τῇ ponunt Ωptuv. οὐδὲν] οὐδ' ἓν k. 6. καὶ post φωνὴν om Ωu. λαρυγκίζων s. 8. ἐπὶ solus habet s. 292, 3. γ' om ks. ταυτὰ] τὸ ταυτὰ FΥΦΩprtuv. 5. ὃ σὺ] ὃς pr Υ. νῦν Ω. 6. πεποίηκας φανερῶς Ω.
293, 1. ὑμῶν δι' ΣΥkprs: ceteri ὑμῶν τοσαῦτα δι. 4. φράσαιμι t. 5. εὖ οἶδ' ὅτι om p. συγχωρήσετε ks. τ' εἰ] δὲ εἰ τὰ ru. 6. πρός με ks. 294, 2. κατεψευσαμένου s, καταψευσαμένου p.

φιλιππισμόν, ὦ γῆ καὶ θεοί, κατηγορεῖ, τί οὗτος οὐκ ἂν
εἴποι; καίτοι νὴ τὸν Ἡρακλέα καὶ πάντας θεούς, εἴγ'
ἐπ' ἀληθείας δέοι σκοπεῖσθαι, τὸ καταψεύδεσθαι καὶ δι'
ἔχθραν τι λέγειν ἀνελόντας ἐκ μέσου, τίνες ὡς ἀληθῶς
εἰσὶν οἷς ἂν εἰκότως καὶ δικαίως τὴν τῶν γεγενημένων
αἰτίαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀναθεῖεν ἅπαντες, τοὺς ὁμοίους
τούτῳ παρ' ἑκάστῃ τῶν πόλεων εὕροι τις ἄν, οὐχὶ τοὺς 324
295 ἐμοί· οἳ ὅτ' ἦν ἀσθενῆ τὰ Φιλίππου πράγματα καὶ κο-
μιδῇ μικρά, πολλάκις προλεγόντων ἡμῶν καὶ παρακα-
λούντων καὶ διδασκόντων τὰ βέλτιστα, τῆς ἰδίας ἕνεκ'
αἰσχροκερδείας τὰ κοινῇ συμφέροντα προΐεντο, τοὺς ὑπάρ-
χοντας ἕκαστοι πολίτας ἐξαπατῶντες καὶ διαφθείροντες,
ἕως δούλους ἐποίησαν, Θετταλοὺς Δάοχος Κινέας Θρα-
σύλαος, Ἀρκάδας Κερκιδᾶς Ἱερώνυμος Εὐκαμπίδας,
Ἀργείους Μύρτις Τελέδαμος Μνασέας, Ἠλείους Εὐ-
ξίθεος Κλεότιμος Ἀρίσταιχμος, Μεσσηνίους οἱ Φιλιά-
δου τοῦ θεοῖς ἐχθροῦ παῖδες Νέων καὶ Θρασύλοχος, Σι-
κυωνίους Ἀρίστρατος Ἐπιχάρης, Κορινθίους Δείναρχος
Δημάρατος, Μεγαρέας Πτοιόδωρος Ἕλιξος Περίλαος, Θη-
βαίους Τιμόλας Θεογείτων Ἀνεμοίτας, Εὐβοέας Ἵπ-
296 παρχος Κλείταρχος Σωσίστρατος. ἐπιλείψει με λέγοντα
ἡ ἡμέρα τὰ τῶν προδοτῶν ὀνόματα. οὗτοι πάντες εἰσίν,
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν αὐτῶν βουλευμάτων ἐν ταῖς αὐτῶν
πατρίσιν ὧνπερ οὗτοι παρ' ὑμῖν, ἄνθρωποι μιαροὶ καὶ
κόλακες καὶ ἀλάστορες, ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν ἕκα-
στοι πατρίδας, τὴν ἐλευθερίαν προπεπωκότες πρότερον μὲν

v. 2. καίτοι] καὶ Φ. πάντας θεούς ΣΥks: ceteri πάντας τοὺς θεούς. 3. κατεψεῦσθαι ks. 6. ὁμοίως t. 7. εὕροι τις] εὕροιτ' ΣΥks et γρ F. οὐ ΣΥks. τοῖς Φ. 295, 2. ἡμῶν om t. 6. θρασύλαος Υkprs et γρ F, θρασύδαος Σ: Θρασύδαιος ς. 7. κερκιδᾶς u, κερκίδας Φkrs. accentu caret Σ. εὐκαμπίδας ΣΥkrst: ceteri εὐκαλπίδας. 8. Μύρτις] μάρτυς u. τελάδαμος Ω tuv. 10. τοῦ om t. 12. δημάρετος Σk. περίαλος Σ, πέριλλος Υ et γρ F, περίλλαος s. 13. τιμόλας Σ: ceteri τιμόλαος. ἀνεμύτας r et Anecd. p. 397, 33. coll. p. 1215. Ἀνεμύτας etiam Harpocrationis codex antiquissimus, Palatinus. 296, 1. ἐπιλείψαι k. 5. αὐτῶν] ἑαυτῶν k.

Φιλίππῳ νῦν δὲ Ἀλεξάνδρῳ, τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν, τὴν δ' ἐλευθερίαν καὶ τὸ μηδένα ἔχειν δεσπότην αὐτῶν, ἃ τοῖς προτέροις Ἕλλησιν ὅροι τῶν ἀγαθῶν ἦσαν καὶ κανόνες, ἀνατετραφότες.

297 Ταύτης τοίνυν τῆς οὕτως αἰσχρᾶς καὶ περιβοήτου συστάσεως καὶ κακίας, μᾶλλον δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι προ- 325
δοσίας, εἰ δεῖ μὴ ληρεῖν, τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, ἥ τε πόλις παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀναίτιος γέγονεν ἐκ τῶν ἐμῶν πολιτευμάτων καὶ ἐγὼ παρ' ὑμῖν. εἶτά μ' ἐρωτᾷς ἀντὶ ποίας ἀρετῆς ἀξιῶ τιμᾶσθαι; ἐγὼ δή σοι λέγω, ὅτι τῶν πολιτευομένων παρὰ τοῖς Ἕλλησι διαφθαρέντων ἁπάντων, ἀρξαμένων ἀπὸ σοῦ, πρότερον μὲν ὑπὸ
298 Φιλίππου νῦν δ' ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ἐμὲ οὔτε καιρὸς οὔτε φιλανθρωπία λόγων οὔτ' ἐπαγγελιῶν μέγεθος οὔτ' ἐλπὶς οὔτε φόβος οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐπῆρεν οὐδὲ προηγάγετο ὧν ἔκρινα δικαίων καὶ συμφερόντων τῇ πατρίδι οὐδὲν προδοῦναι, οὐδ', ὅσα συμβεβούλευκα πώποτε τουτοισί, ὁμοίως ὑμῖν ὥσπερ ἂν εἰ ἐν τρυτάνῃ ῥέπων ἐπὶ τὸ λῆμμα συμβεβούλευκα, ἀλλ' ἀπ' ὀρθῆς καὶ δικαίας καὶ ἀδιαφθόρου τῆς ψυχῆς τὰ πάντα μοι πέπρακται, καὶ μεγίστων δὴ πραγμάτων τῶν κατ' ἐμαυτὸν ἀνθρώπων προ-
299 στὰς πάντα ταῦτα ὑγιῶς καὶ δικαίως πεπολίτευμαι. διὰ ταῦτ' ἀξιῶ τιμᾶσθαι. τὸν δὲ τειχισμὸν τοῦτον, ὃν σύ μου διέσυρες, καὶ τὴν ταφρείαν ἄξια μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνου κρίνω, πῶς γὰρ οὔ; πόῤῥω μέντοι που τῶν ἐμαυτῷ πεπολιτευμένων τίθεμαι. οὐ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν οὐδὲ πλίνθοις ἐγώ, οὐδ' ἐπὶ τούτοις μέγιστον τῶν ἐμαυτοῦ φρονῶ· ἀλλ' ἐὰν τὸν ἐμὸν τειχισμὸν βούλῃ δι-

v. 3. πρότερον k. 4. ἀνατετραφότες Σp: ἀνατετροφότες ς. 297, 4. ἥ τε πόλις post ἀνθρώποις ponunt pr. 6. δή] δέ Σ. 298, 2. ἀγγελιῶν k. 3. φόβος] φόβος οὔτε χάρις ks. 5. τούτοις k. 6. ἂν εἰ om kprs, εἰ ἐν om FΣΥ. 7. ἀδιαφόρου tv. 8. τὰ πάντα μοι πέπρακται om Σks, τὰ om FΥΦΩptuv, μοι om Φ. 9. τῶν om Σ. προστὰς] πρὸς Σ. 299, 1. ταῦτα om kst. δικαίως] δικαίως καὶ ἁπλῶς ks. 3. ἐπαίνου καὶ χάριτος k. 4. που om k. 5. οὐ FΣΦks: οὐ γὰρ ς. λίθοις — πλίνθοις] πλίνθοις — λίθοις k. 7. τὸν μὲν ἐμὸν r. βούλῃ Υ, βούλει v.

καίως σκοπεῖν, εὑρήσεις ὅπλα καὶ πόλεις καὶ τόπους καὶ
λιμένας καὶ ναῦς καὶ [πολλοὺς] ἵππους καὶ τοὺς ὑπὲρ
300 τούτων ἀμυνουμένους. ταῦτα προὐβαλόμην ἐγὼ πρὸ
τῆς Ἀττικῆς, ὅσον ἦν ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ δυνατόν, καὶ
τούτοις ἐτείχισα τὴν χώραν, οὐχὶ τὸν κύκλον τοῦ Πει- 326
ραιῶς οὐδὲ τοῦ ἄστεος. οὐδέ γ᾽ ἡττήθην ἐγὼ τοῖς λο-
γισμοῖς Φιλίππου, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, οὐδὲ ταῖς παρα-
σκευαῖς, ἀλλ᾽ οἱ τῶν συμμάχων στρατηγοὶ καὶ αἱ δυνά-
μεις τῇ τύχῃ. τίνες αἱ τούτων ἀποδείξεις; ἐναργεῖς καὶ
φανεραί. σκοπεῖτε δέ.

301 Τί χρῆν τὸν εὔνουν πολίτην ποιεῖν, τί τὸν μετὰ πά-
σης προνοίας καὶ προθυμίας καὶ δικαιοσύνης ὑπὲρ τῆς
πατρίδος πολιτευόμενον; οὐκ ἐκ μὲν θαλάττης τὴν Εὔ-
βοιαν προβαλέσθαι πρὸ τῆς Ἀττικῆς, ἐκ δὲ τῆς μεσο-
γείας τὴν Βοιωτίαν, ἐκ δὲ τῶν πρὸς Πελοπόννησον τό-
πων τοὺς ὁμόρους ταύτῃ; οὐ τὴν σιτοπομπίαν, ὅπως πα-
ρὰ πᾶσαν φιλίαν ἄχρι τοῦ Πειραιῶς κομισθήσεται, προϊ-
302 δέσθαι; καὶ τὰ μὲν σῶσαι τῶν ὑπαρχόντων ἐκπέμποντα
βοηθείας καὶ λέγοντα καὶ γράφοντα τοιαῦτα, τὴν Προ-
κόννησον, τὴν Χεῤῥόνησον, τὴν Τένεδον, τὰ δ᾽ ὅπως
οἰκεῖα καὶ σύμμαχ᾽ ὑπάρξει πρᾶξαι, τὸ Βυζάντιον, τὴν
Ἄβυδον, τὴν Εὔβοιαν; καὶ τῶν μὲν τοῖς ἐχθροῖς ὑπαρ-
χουσῶν δυνάμεων τὰς μεγίστας ἀφελεῖν, ὧν δ᾽ ἐνέλειπε
τῇ πόλει, ταῦτα προσθεῖναι; ταῦτα τοίνυν ἅπαντα πέ-
πρακται τοῖς ἐμοῖς ψηφίσμασι καὶ τοῖς ἐμοῖς πολιτεύμα-
303 σιν, ἃ καὶ βεβουλευμένα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐὰν ἄνευ
φθόνου τις βούληται σκοπεῖν, ὀρθῶς εὑρήσει καὶ πεπρα-

v. 1. καὶ πόλεις om ks. 300, 1. ἀμυνομένους ΣΦkprs, ἀγωνι-
ζομένους Ωu. προυβαλλόμην ΥΩr. 2. ὅσα Υ. 3. τὸν om Ωu.
κύκλον τοῦ Σks: celeri κύκλον μόνον τοῦ. 4. ἄστεως Σ.
301, 1. χρὴ ks. 2. προθυμίας] φιλοτιμίας pr et γρ Ω.
ὑπὲρ περὶ k. 4. προβάλλεσθαι r. 5. πρὸς om pr Σ.
6. σιτοπομπίαν FΣΓΦΩkrsu: σιτοπομπείαν ς. 7. περιιδέσθαι Υ.
302, 2. προκόνησον t, προικόνησον r, πρικόννησον Ωu. 3. χε-
ρόννησον s. 4. ὑπάρξει ΣΦps, ὑπάρξοι k: ὑπάρξῃ ς. 6. δ᾽]
οὐδ᾽ t. ἐνέλειπε ΣΓp: ἐνέλιπε ς. 7. τοίνυν ἅπαντα Σks: τοίνυν
ὑμῖν ἅπαντα ς. 303, 2. βούληταί τις ks.

γμένα πάσῃ δικαιοσύνῃ, καὶ τὸν ἑκάστου καιρὸν ὃ παρε-
θέντα οὐδ' ἀγνοηθέντα οὐδὲ προεθέντα ὑπ' ἐμοῦ, καὶ
ὅσα εἰς ἑνὸς ἀνδρὸς δύναμιν καὶ λογισμὸν ἧκεν, οὐδὲν
ἐλλειφθέν. εἰ δὲ ἡ δαίμονός τινος ἢ τύχης ἰσχὺς ἢ στρα-
τηγῶν φαυλότης ἢ τῶν προδιδόντων τὰς πόλεις ὑμῶν
κακία ἢ πάντα ταῦτα ἅμα ἐλυμαίνετο τοῖς ὅλοις, ἕως 327
304 ἀνέτρεψε, τί Δημοσθένης ἀδικεῖ; εἰ δ' οἷος ἦν ἐγὼ παρ'
ὑμῖν κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ τάξιν, εἷς ἐν ἑκάστῃ τῶν Ἑλ-
ληνίδων πόλεων ἀνὴρ ἐγένετο, μᾶλλον δ' εἰ ἕνα ἄνδρα
μόνον Θετταλία καὶ ἕνα ἄνδρα Ἀρκαδία ταὐτὰ φρονοῦντα
ἔσχεν ἐμοί, οὐδεὶς οὔτε τῶν ἔξω Πυλῶν Ἑλλήνων οὔτε
305 τῶν εἴσω τοῖς παροῦσι κακοῖς ἐκέχρητ' ἄν, ἀλλὰ πάντες
ἂν ὄντες ἐλεύθεροι καὶ αὐτόνομοι μετὰ πάσης ἀδείας
ἀσφαλῶς ἐν εὐδαιμονίᾳ τὰς ἑαυτῶν ᾤκουν πατρίδας, τῶν
τοσούτων καὶ τοιούτων ἀγαθῶν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις
Ἀθηναίοις ἔχοντες χάριν δι' ἐμέ. ἵνα δ' εἰδῆτε ὅτι πολ-
λῷ τοῖς λόγοις ἐλάττοσι χρῶμαι τῶν ἔργων, εὐλαβούμε-
νος τὸν φθόνον, λέγε μοι ταυτὶ καὶ ἀνάγνωθι λαβὼν [τὸν
ἀριθμὸν τῶν βοηθειῶν κατὰ τὰ ἐμὰ ψηφίσματα.]

ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΟΗΘΕΙΩΝ.

306 Ταῦτα καὶ τοιαῦτα πράττειν, Αἰσχίνη, τὸν καλὸν
κἀγαθὸν πολίτην δεῖ, ὧν κατορθουμένων μέν, ὦ γῆ καὶ
θεοί, μεγίστοις ἀναμφισβητήτως ὑπῆρχεν εἶναι καὶ τὸ
δικαίως προσῆν, ὡς ἑτέρως δὲ συμβάντων τὸ γοῦν εὐ-
δοκιμεῖν περίεστι καὶ τὸ μηδένα μέμφεσθαι τὴν πόλιν

v. 2. προεθέντα ΣΥks, παρεθέντα Fp: προδοθέντα ς. 3. ἑνὸς ἀνδρὸς ΣΥ: ceteri ἀνδρὸς ἑνός. 4. τινος post τύχης ponit r. ἢ τῶν στρατ. Φ. 5. ἡμῶν k. 6. κακία ἢ] κακία ἢ καὶ γρ ΣΦ, κακία ks. ταῦτα πάντα ks. ἅμα om k, in γρ habet Σ. ἐλυμαίνετο ΣΥ et corr Ω: ceteri ἐλυμήνατο. 304, 1. ἀνέτρεψαν ΣΥΦ, ἀνέστρεψε s. δ' οἷος] ος ΣΥ. ἦν om ΣΥks. 3. πόλεων om t. ἄνδρα μόνον FΣΥΩkprstv: μόνον ἄνδρα ς. 5. ἔσχεν Σks: ceteri ἔσχον. οὐδεὶς ἂν οὔτε Ω. ἑλληνίδων Ωuv. 305, 1. ἐκέχρηντ' Σ. 3. τῶν] τούτων Σ. 4. καὶ τοιούτων om p. 7. λέγε] λαβέ ks. τὸν ἀριθμὸν — ψηφίσματα om Σ. 9. ἀριθμοὶ u. ΒΟΗΘΕΙΩΝ] βοηθειῶν κατὰ τὰ ἐμὰ ψηφίσματα ΣΥΦrt. 306, 1. καὶ τοιαῦτα FΣΦΩ: ceteri καὶ τὰ τοιαῦτα. 2. μὲν om Ω. ὦ γῆ καὶ θεοί om ΣΥ. 3. μεγίστοις] ἐν μεγίστοις Ωtuv. ὑπάρχειν (η) Φr, ὑπαρχειν (ε) F.

μηδὲ τὴν προαίρεσιν αὐτῆς, ἀλλὰ τὴν τύχην κακίζειν τὴν
307 οὕτω τὰ πράγματα κρίνασαν, οὐ μὰ Δί᾽ οὐκ ἀποςάντα
τῶν συμφερόντων τῇ πόλει, μισθώσαντα δ᾽ αὑτὸν τοῖς
ἐναντίοις, τοὺς ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν καιροὺς ἀντὶ τῶν τῆς
πατρίδος θεραπεύειν, οὐδὲ τὸν μὲν πράγματα ἄξια τῆς
πόλεως ὑποστάντα λέγειν καὶ γράφειν καὶ μένειν ἐπὶ
τούτων προελόμενον βασκαίνειν, ἐὰν δέ τις ἰδίᾳ τι λυ-
πήσῃ, τοῦτο μεμνῆσθαι καὶ τηρεῖν, οὐδέ γ᾽ ἡσυχίαν
308 ἄγειν ἄδικον καὶ ὕπουλον, ὃ σὺ ποιεῖς πολλάκις. ἔστι 328
γάρ, ἔστιν ἡσυχία δικαία καὶ συμφέρουσα τῇ πόλει, ἣν οἱ
πολλοὶ τῶν πολιτῶν ὑμεῖς ἁπλῶς ἄγετε. ἀλλ᾽ οὐ ταύτην
οὗτος ἄγει τὴν ἡσυχίαν, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ᾽ ἀπο-
στὰς ὅταν αὐτῷ δόξῃ τῆς πολιτείας (πολλάκις δὲ δοκεῖ)
φυλάττει ὁπηνίκ᾽ ἐστὲ μεστοὶ τοῦ συνεχῶς λέγοντος ἢ
παρὰ τῆς τύχης τι συμβέβηκεν ἐναντίωμα ἢ ἄλλο τι
δύσκολον γέγονε (πολλὰ δὲ τἀνθρώπινα)· εἶτ᾽ ἐπὶ τούτῳ
τῷ καιρῷ ῥήτωρ ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἡσυχίας ὥσπερ πνεῦμ᾽
ἐφάνη, καὶ πεφωνασκηκὼς καὶ συνειλοχὼς ῥήματα καὶ
λόγους συνείρει τούτους σαφῶς καὶ ἀπνευςί, ὄνησιν μὲν
οὐδεμίαν φέροντας οὐδ᾽ ἀγαθοῦ κτῆσιν οὐδενός, συμφο-
ρὰν δὲ τῷ τυχόντι τῶν πολιτῶν καὶ κοινὴν αἰσχύνην.
309 καίτοι ταύτης τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐπιμελείας, Αἰσχίνη,
εἴπερ ἐκ ψυχῆς δικαίας ἐγίγνετο καὶ τὰ τῆς πατρίδος
συμφέροντα προῃρημένης, τοὺς καρποὺς ἔδει γενναίους
καὶ καλοὺς καὶ πᾶσιν ὠφελίμους εἶναι, συμμαχίας πό-
λεων, πόρους χρημάτων, ἐμπορίου κατασκευήν, νόμων
συμφερόντων θέσεις, τοῖς ἀποδειχθεῖσιν ἐχθροῖς ἐναν-

307, 1. κρίνουσαν kprs. οὐκ om F. 3. τῶν τῆς] τῆς Ω, τῶν ὑπὲρ τῆς Φk. 6. τοῦτον k. προελόμενον om FΣΤΦΩptuv. τι om t. 7. οὐδέ γ᾽ ΣΤkrs: οὐδ᾽ ς. 308, 1. ὃ Σk: ceteri ὡς. 3. ἁπλῶς ante ὑμεῖς ponit s, post ἄγετε r, om k. 4. οὗτος] αὐτὸς k. 5. δοκεῖ (ξ superscr.) F, δοκῇ r. 6. φυλάττειν k. ὁπηνίκ᾽] πηνίκ᾽ Σ, ὁπηνίχ᾽ ὑμεῖς krs. ἐστὲ] εσεσθαι Σ. ἢ om pr Σ. 8. δὲ om s. 10. ἀνεφάνη ks. συνειλεχὼς ΣΦt, συνειληχὼς (η superscr.) Tr et γρ F, συνειλοχὼς Ω. 11. συνήιρει Τ. 309, 1. Αἰσχίνη post μελέτης ponunt ks. 3. καλοὺς καὶ γενναίους Φks.

310 σκώμματα. τούτων γὰρ ἁπάντων ἦν ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἐξέτασις, καὶ ἔδωκεν ὁ παρελθὼν χρόνος πολλὰς ἀποδείξεις ἀνδρὶ καλῷ τε κἀγαθῷ, ἐν οἷς οὐδαμοῦ σὺ φανήσει γεγονώς, οὐ πρῶτος, οὐ δεύτερος, οὐ τρίτος, οὐ τέταρτος, οὐ πέμπτος, οὐχ ἕκτος, οὐχ ὁποστοσοῦν, οὔκουν ἐπί
311 γε οἷς ἡ πατρὶς ηὐξάνετο. τίς γὰρ συμμαχία σοῦ πράξαντος γέγονε τῇ πόλει; τίς δὲ βοήθεια ἢ κτῆσις εὐνοίας ἢ δόξης; τίς δὲ πρεσβεία; τίς διακονία δι' ἣν ἡ πόλις 329 ἐντιμοτέρα γέγονεν; τί τῶν οἰκείων ἢ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ξενικῶν, οἷς ἐπέστης, ἐπηνώρθωται διὰ σέ; ποῖαι τριήρεις; ποῖα βέλη; ποῖοι νεώσοικοι; τίς ἐπισκευὴ τειχῶν; ποῖον ἱππικόν; τί τῶν ἁπάντων σὺ χρήσιμος εἶ; τίς ἢ τοῖς εὐπόροις ἢ τοῖς ἀπόροις πολιτικὴ καὶ κοινὴ
312 βοήθεια χρημάτων παρὰ σοῦ; οὐδεμία. ἀλλ', ὦ τᾶν, εἰ μηδὲν τούτων, εὔνοιά γε καὶ προθυμία; ποῦ; πότε; ὅστις, ὦ πάντων ἀδικώτατε, οὐδ' ὅτε ἅπαντες, ὅσοι πώποτ' ἐφθέγξαντο ἐπὶ τοῦ βήματος, εἰς σωτηρίαν ἐπεδίδοσαν, καὶ τὸ τελευταῖον Ἀριστόνικος τὸ συνειλεγμένον εἰς τὴν ἐπιτιμίαν ἀργύριον, οὐδὲ τότε οὔτε παρῆλθες οὔτ' ἐπέδωκας οὐδέν, οὐκ ἀπορῶν, πῶς γάρ; ὅς γε κεκληρονόμηκας μὲν τῶν Φίλωνος τοῦ κηδεστοῦ χρημάτων πλειόνων ἢ πεντεταλάντων, διτάλαντον δ' εἶχες ἔρανον δωρεὰν παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν συμμοριῶν ἐφ' οἷς ἐλυμήνω τὸν
313 τριηραρχικὸν νόμον. ἀλλ' ἵνα μὴ λόγον ἐκ λόγου λέγων τοῦ παρόντος ἐμαυτὸν ἐκκρούσω, παραλείψω ταῦτα. ἀλλ' ὅτι γ' οὐχὶ δι' ἔνδειαν οὐκ ἐπέδωκας, ἐκ τούτων δῆλον, ἀλλὰ φυλάττων τὸ μηδὲν ἐναντίον γενέσθαι παρὰ σοῦ τούτοις οἷς

310, 1. ἦν] καὶ k. 3. τε om Ω. φανήσει Σ: φανήσῃ ς. 4. οὐδὲ δεύτερος r. 5. οὐκοῦν k. ἐπί γ' οἷς] ἐπὶ οἷς γε Ω et γρ v, ἐπὶ οἷς γε καὶ u, ἐπὶ οἷς Υ et γρ F, ἐπεί γ' οἷς k, ἐπεί γε καὶ FΦkprstv. 311, 2. κτίσις Ω. 4. γέγονεν om Σ. 5. οἷς] ἃς Σ, αἷς Ωtuv, ἐφ' ἃ krs, om (cum ipso ἐπέστης) Fp. 6. ποία βουλὴ Υ. 7. εἶ] γέγονας ks. 312, 1. περὶ σοῦ s: om Σ. οὐδεμία post χρημάτων ponunt ks, om r. 2. τούτων] πάντων ks. γε] τις Ωu. 4. ἐπεδίδοσαν εἰς σωτηρίαν ks. 6. ἀργύριον om Σ, post συνειλεγμένον ponunt FΥΦΩprtuv. οὔτε om FΦstv. οὔτ'] οὐδὲ Φ. 8. τῶν] τοῦ pr. φίλων Anecd. p. 150, 22. 9. πέντε ταλάντων plerique omnes. 10. τοῦ ἡγεμόνος p. 313, 3. ἀπέδωκας Ωu.

ἅπαντα πολιτεύῃ. ἐν τίσιν οὖν σὺ νεανίας καὶ πηνίκα λαμπρός; ἡνίκ' ἂν εἰπεῖν κατὰ τούτων τι δέῃ, ἐν τούτοις λαμπροφωνότατος, μνημονικώτατος, ὑποκριτὴς ἄριστος, τραγικὸς Θεοκρίνης.

314 Εἶτα τῶν πρότερον γεγενημένων ἀνδρῶν ἀγαθῶν μέμνησαι. καὶ καλῶς ποιεῖς. οὐ μέντοι δίκαιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν πρὸς τοὺς τετελευτηκότας εὔνοιαν ὑπάρχουσαν προλαβόντα παρ' ὑμῶν πρὸς ἐκείνους ἐξε- 330
τάζειν καὶ παραβάλλειν ἐμὲ τὸν νῦν ζῶντα μεθ' ὑμῶν.
315 τίς γὰρ οὐκ οἶδε τῶν πάντων ὅτι τοῖς μὲν ζῶσι πᾶσιν ὕπεστί τις ἢ πλείων ἢ ἐλάττων φθόνος, τοὺς δὲ τεθνεῶτας οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς ἔτι μισεῖ; οὕτως οὖν ἐχόντων τούτων τῇ φύσει, πρὸς τοὺς πρὸ ἐμαυτοῦ νῦν ἐγὼ κρίνωμαι καὶ θεωρῶμαι; μηδαμῶς· οὔτε γὰρ δίκαιον οὔτ' ἴσον, Αἰσχίνη, ἀλλὰ πρὸς σὲ καὶ ἄλλον εἴ τινα βούλει
316 τῶν ταὐτά σοι προῃρημένων καὶ ζώντων. κἀκεῖνο σκόπει. πότερον κάλλιον καὶ ἄμεινον τῇ πόλει διὰ τὰς τῶν πρότερον εὐεργεσίας, οὔσας ὑπερμεγέθεις, οὐ μὲν οὖν εἴποι τις ἂν ἡλίκας, τὰς ἐπὶ τὸν παρόντα βίον γιγνομένας εἰς ἀχαριστίαν καὶ προπηλακισμὸν ἄγειν, ἢ πᾶσιν ὅσοι τι μετ' εὐνοίας πράττουσι, τῆς παρὰ τούτων τιμῆς
317 καὶ φιλανθρωπίας μετεῖναι; καὶ μὴν εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα δεῖ με εἰπεῖν, ἡ μὲν ἐμὴ πολιτεία καὶ προαίρεσις, ἄν τις ὀρθῶς σκοπῇ, ταῖς τῶν τότ' ἐπαινουμένων ἀνδρῶν ὁμοία καὶ ταὐτὰ βουλομένη φανήσεται, ἡ δὲ σὴ ταῖς τῶν τοὺς τοιούτους τότε συκοφαντούντων· δῆλον γὰρ ὅτι

v. 2. εἰπεῖν om pr Σ, supra τι ponit rc Σ, ante τι ks. τι ante κατὰ ponunt uv. δέοι FΥΦΩrt. 314, 1. ἀγαθῶν ἀνδρῶν ΣΥΦkprs. 2. ὦ om ΣΩuv. 4. προσλαβόντα FΦkprstv. 5. νῦν ζῶντα ΣΥΩu et corr v: ceteri συζῶντα. 315, 1. ἁπάντων s. 2. τεθνεῶτας δὲ FΣΦΩprstu. 3. οὖν om Ω. 4. πρὸ om ks. 5. κρίνομαι καὶ θεωρῶμαι ΥΦ, κρίνομαι καὶ θεωροῦμαι Ωkrtuv. 6. ἴσον] ἴσον ἐστὶν ΦΩr. εἴ] ὅν prs. 316, 1. ταὐτὰ σοὶ] ταῦτα s. 3. προτέρων st. οὐ] οὐδὲ ΣΥ. 5. ἀχρηστίαν Υ. 6. τῆς om γρ Σ, παρὰ om ΣΥ. 317, 1. καὶ post εἰ om ks. 3. ἀνδρῶν om Υ. 4. σὴ ταῖς] σή τίς γρ ΣΦ. 5. τοιούτους τότε] ἄλλους ks.

καὶ κατ' ἐκείνους ἦσάν τινες [τοὺς χρόνους], οἳ διέσυ-
ρον μὲν τοὺς ὄντας τότε, τοὺς δὲ πρότερον γεγενημέ-
νους ἐπῄνουν, βάσκανον πρᾶγμα καὶ ταὐτὸ ποιοῦντες
318σοί. εἶτα λέγεις ὡς οὐδὲν ὅμοιός εἰμι ἐκείνοις ἐγώ; σὺ
δ' ὅμοιος, Αἰσχίνη; ὁ δ' ἀδελφὸς ὁ σός; ἄλλος δέ τις
τῶν νῦν ῥητόρων; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδένα φημί. ἀλλὰ πρὸς
τοὺς ζῶντας, ὦ χρηστέ, ἵνα μηδὲν ἄλλ' εἴπω, τὸν ζῶντα
ἐξέταζε καὶ τοὺς καθ' αὑτόν, ὥσπερ τἆλλα πάντα, τοὺς
319ποιητάς, τοὺς χορούς, τοὺς ἀγωνιστάς. ὁ Φιλάμμων οὐχ 331
ὅτι Γλαύκου τοῦ Καρυστίου καί τινων ἑτέρων πρότερον
γεγενημένων ἀθλητῶν ἀσθενέστερος ἦν, ἀστεφάνωτος ἐκ
τῆς Ὀλυμπίας ἀπῄει, ἀλλ' ὅτι τῶν εἰσελθόντων πρὸς
αὐτὸν ἄριστα ἐμάχετο, ἐστεφανοῦτο καὶ νικῶν ἀνηγο-
ρεύετο. καὶ σὺ πρὸς τοὺς νῦν ὅρα με ῥήτορας, πρὸς
σαυτόν, πρὸς ὅντινα βούλει τῶν ἁπάντων· οὐδενὶ ἐξί-
320σταμαι. ὧν, ὅτε μὲν τῇ πόλει τὰ βέλτιστα ἑλέσθαι πα-
ρῆν, ἐφαμίλλου τῆς εἰς τὴν πατρίδα εὐνοίας ἐν κοινῷ
πᾶσι κειμένης, ἐγὼ κράτιστα λέγων ἐφαινόμην, καὶ τοῖς
ἐμοῖς ψηφίσμασι καὶ νόμοις καὶ πρεσβείαις ἅπαντα διῳ-
κεῖτο, ὑμῶν δὲ οὐδεὶς ἦν οὐδαμοῦ, πλὴν εἰ τούτοις ἐπη-
ρεάσαι τι δέοι· ἐπειδὴ δὲ ἃ μή ποτ' ὤφελε συνέβη, καὶ
οὐκέτι συμβούλων ἀλλὰ τῶν τοῖς ἐπιταττομένοις ὑπηρε-
τούντων καὶ τῶν κατὰ τῆς πατρίδος μισθαρνεῖν ἑτοί-
μων καὶ τῶν κολακεύειν ἑτέρους βουλομένων ἐξέτασις
ἦν, τηνικαῦτα σὺ καὶ τούτων ἕκαστος ἐν τάξει καὶ μέ-
γας καὶ λαμπρὸς ἱπποτρόφος, ἐγὼ δ' ἀσθενής, ὁμολογῶ,
321ἀλλ' εὔνους μᾶλλον ὑμῶν τουτοισί. δύο δ', ὦ ἄνδρες

v. 1. τοὺς χρόνους om ΣΥ, post ἐκείνους ponunt Φkprs. οἱ διασύροντες FΣΥΦΩptuv. 2. μὲν om FΣΩpuv. 3. ἐπαινοῦντες p. καὶ ταυτὸ] καταυτὸ Φ et γρ F. 318, 3. νῦν om p. 4. ἄλλος Ω. 5. κατ' αὐτὸν Φp, κατὰ σαυτὸν krs. τοὺς ποιητὰς post χοροὺς ponit t. 319, 1. χοροὺς] χρόνους r. φιλάμων Ωu. 2. ἑτέρων om ks. 4. ἀπείη r. εἰσελθόντων post αὐτὸν ponit k. 7. σαυτόν] αὐτόν ks. οὐδένα ΣΥ. cf. Leptin. 10. Androt. 94. 320, 1. τὰ βέλτιστα om k. 3. κράτιστα] τὰ βέλτιστα krs. 4. ψηφίσμασι] καὶ ψηφίσμασι ΣΥΩtuv. 5. ἦν om FΦpr. τούτους Φ 9. ἕτερον Υ. 10. ἦν om Σ. 321, 1. τούτοις Φ. ὦ om FΣpv.

Ἀθηναῖοι, ταῦτα τὸν φύσει μέτριον πολίτην ἔχειν δεῖ
(οὕτω γάρ μοι περὶ ἐμαυτοῦ λέγοντι ἀνεπιφθονώτατον
εἰπεῖν), ἐν μὲν ταῖς ἐξουσίαις τὴν τοῦ γενναίου καὶ τȣ̃
πρωτείου τῇ πόλει προαίρεσιν διαφυλάττειν, ἐν παντὶ
δὲ καιρῷ καὶ πράξει τὴν εὔνοιαν· τούτου γὰρ ἡ φύσις
κυρία, τοῦ δὲ δύνασθαι καὶ ἰσχύειν ἕτερα. ταύτην τοί-
322 νυν παρ' ἐμοὶ μεμενηκυῖαν εὑρήσετε ἁπλῶς. ὁρᾶτε δέ.
οὐκ ἐξαιτούμενος, οὐκ Ἀμφικτυονικὰς δίκας ἐπαγόντων,
οὐκ ἀπειλούντων, οὐκ ἐπαγγελλομένων, οὐχὶ τοὺς κα- 332
ταράτους τούτους ὥσπερ θηρία μοι προσβαλλόντων, οὐ-
δαμῶς ἐγὼ προδέδωκα τὴν εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν. τὸ γὰρ
ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς ὀρθὴν καὶ δικαίαν τὴν ὁδὸν τῆς πολι-
τείας εἱλόμην, τὰς τιμάς, τὰς δυναστείας, τὰς εὐδοξίας
τὰς τῆς πατρίδος θεραπεύειν, ταύτας αὔξειν, μετὰ τȣ́-
323 των εἶναι. οὐκ ἐπὶ μὲν τοῖς ἑτέρων εὐτυχήμασι φαιδρὸς
ἐγὼ καὶ γεγηθὼς κατὰ τὴν ἀγορὰν περιέρχομαι, τὴν δε-
ξιὰν προτείνων καὶ εὐαγγελιζόμενος τȣ́τοις ȣ̃ς ἂν ἐκεῖσε
ἀπαγγέλλειν οἴωμαι, τῶν δὲ τῆς πόλεως ἀγαθῶν πεφρι-
κὼς ἀκούω καὶ στένων καὶ κύπτων εἰς τὴν γῆν, ὥσπερ
οἱ δυσσεβεῖς ȣ̃τοι, οἳ τὴν μὲν πόλιν διασύρουσιν, ὥσπερ
οὐχ αὑτȣ̀ς διασύροντες, ὅταν τȣ̃το ποιῶσιν, ἔξω δὲ βλέ-
πουσι, καὶ ἐν οἷς ἀτυχησάντων τῶν Ἑλλήνων εὐτύχη-
σεν ἕτερος, ταῦτ' ἐπαινοῦσι καὶ ὅπως τὸν ἅπαντα χρό-
νον διαμενεῖ φασὶ δεῖν τηρεῖν.

324 Μὴ δῆτ', ὦ πάντες θεοί, μηδεὶς ταῦθ' ὑμῶν ἐπινεύ-
σειεν, ἀλλὰ μάλιστα μὲν καὶ τȣ́τοις βελτίω τινὰ νȣ̃ν καὶ
φρένας ἐνθείητε, εἰ δ' ἄρ' ἔχȣσιν ἀνιάτως, τȣ́τȣς μὲν αὐ-
τȣ̀ς καθ' ἑαυτȣ̀ς ἐξώλεις καὶ προώλεις ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ

v. 1. ταῦτα om Σ. ἔχειν δεῖ] δοκεῖ t. 3. post καὶ cum Σ Ωksu omisi τὴν. τοῦ ante πρωτείου om Ωksu. 6. δύνασθαι δὲ FΣΤΦprtv. 322, 2. οὐκ εἰς ἀμφικτ. Τ. post ἐπαγόντων cum ΣΩksu omisi μοι. 3. οὐκ ἀπειλούντων om pr Σ. οὐχὶ] οὐχ ὅτι Φr, οὐ kps. 5. προδέδωκα ἐγὼ FΦprtv. 6. τὴν om ΦΩpru. 8. τὰς om FΦpr. 323, 4. οἴομαι t. 5. ἀκούων Φr. σθενῶν Ωk. 8. ἕτερος εὐτύχησεν Ωksu. 10. διαμένει Φ, διαμένῃ pr, μενεῖ Σ, μένει ks. 324, 1. ὑμῶν ταῦτ' Ωksu. ἐπαινέσειεν r. 3. ἐνθείη ku. ἔχουσιν ἀνιάτως ΣΤΩksu: celeri ἔχουσιν οὕτως ἀνιάτως. 4. καὶ προώλεις om ks.

**ποιήσατε, ἡμῖν δὲ τοῖς λοιποῖς τὴν ταχίστην ἀπαλλαγὴν τῶν ἐπηρτημένων φόβων δότε καὶ σωτηρίαν ἀσφαλῆ.**

## 19.

## ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΠΡΕΣΒΕΙΑΣ. 333

*ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.* Αἰσχίνης ἦν ἀνὴρ Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἀτρομήτου καὶ Γλαυκοθέας, ἀμφοτέρων ἀδόξων, ὥς φησι Δημοσθένης· τὸν μὲν γὰρ γράμματα διδάσκοντα, τὴν δὲ καθαίρουσαν καὶ τελετάς τινας οὐ σπουδαίας τελοῦσάν φησι διαζῆν. παραδέδοται δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Αἰσχίνης τραγῳδιῶν τε ὑποκριτὴς γενόμενος καὶ γραμματεὺς τῆς πόλεως, ἥτις ἦν εὐτελὴς ὑπηρεσία. ὕστερον μέντοι τῶν ῥητόρων εἷς ἐγένετο, καὶ περὶ τῆς εἰρήνης πρὸς Φίλιππον ἐπρέσβευσεν. πολεμοῦντες γὰρ Ἀθηναῖοι Φιλίππῳ περὶ Ἀμφιπόλεως, καὶ πολλὰ μὲν αὐτοὶ δεινὰ πάσχοντες, δρῶντες δὲ οὐδὲν ἄξιον λόγου, ἐπείσθησαν ὑπὲρ εἰρήνης πρεσβεύσασθαι πρὸς Φίλιππον. πέμπουσι δὴ πρέσβεις δέκα τὸν ἀριθμόν, ἐν οἷς Αἰσχίνης τε καὶ Δημοσθένης ἦσαν. δεξαμένου δὲ Φιλίππου τὰς διαλύσεις, πάλιν οἱ αὐτοὶ πρεσβεύουσι δεύτερον, ὅπως οἱ περὶ τῆς εἰρήνης ὅρκοι γένοιντο. περὶ δὴ ταῦτα τὰ πράγματα κατηγορεῖ ὁ Δημοσθένης Αἰσχίνου τρία, ὅτι Φιλοκράτους αἰσχρὰν καὶ ἀσύμφορον εἰρήνην γράφοντος συνεῖπεν αὐτῷ· ὅτι τοὺς χρόνους κατανάλωσε, παρ' ὃ συνέβη τὰ ἐν Θρᾴκῃ διαφθαρῆναι· ὅτι ψευδῆ πρὸς Ἀθηναίους ἀπήγγειλε, παρ' ὃ συνέβη Φωκεῖς ἀπολέσθαι· εἶπε γάρ, φησίν, ὅτι Φωκέας οὐκ ἀναιρήσει Φίλιππος, καὶ ὑμεῖς τούτῳ πιστεύσαντες οὐκ ἐβοηθήσατε τοῖς ἀνδράσιν. φησὶ δὲ ταῦτα πάντα ἐπὶ μισθῷ καὶ δώροις τὸν Αἰ- 334 σχίνην κεκακουργηκέναι. ἡ στάσις περὶ οὐσίας, καὶ στοχαστική. ἡ δὲ κίνησις τῆς ἔχθρας λέγεται διὰ Τίμαρχον τὸν φίλον Δημοσθένους, ὃν ἠτίμωσεν Αἰσχίνης κατηγορήσας ὡς κακοῦ βίου, διότι πρὸς Πιττάλακον τὸν ὀρνιθίαν, φησίν, εἰσῄει εὔμορφος ὤν, ἐπὶ τῷ θεᾶσθαι τὰς μάχας τῶν ὀρνίθων, διαφθειρόμενον καὶ διαφθείροντα.

*ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.* Πόλεμος συνειστήκει Φιλίππῳ καὶ Ἀθηναίοις μακρός, ἐξ οὗπερ παραβὰς τὰς πρὸς αὐτοὺς συνθήκας ἔλαβε παρ'

v. 1. ποιήσατε Σk: ποιήσαιτε ceteri. *ΛΙΒ. ΥΠΟΘ.* 2. ἀδόξων ἀμφοτέρων Υ. 4. οὐ om Υ. τελοῦσαν] διαγγέλλουσαν Ftv. ζῆν F. 7. γὰρ οἱ ἀθ. F. 8. δεινὰ om v. 10. Φίλιππον] τὸν φίλιππον ς. δὴ] δὲ t. 11. δεξάμενοι Fv. τὰς] καὶ τὰς F. 13. δὴ t: δὲ ς. 15. γράφοντος Υ: λέγοντος καὶ γράφοντος ς. κατανέλωσε [ά] Υt, κατανηλωσε F: κατηνάλωσε ς. 18. τοῦτο F. 20. ἡ στάσις — στοχαστική] τὴν στάσιν — στοχαστικήν FΥv. 21. ἔχθρας Υ: μάχης ς. 22. ἠτίμασεν F. Αἰσχίνης om F. 23. θεάσασθαι F. 25. alterum argumentum meis codicibus deest. 26. μικρός ς.

Ὀλυνθίων Ἀμφίπολιν, οὖσαν κτῆμα τῆς πόλεως· καὶ ἣν ὑπ' Ὀλυνθίοις καθ' ὃν καιρὸν ἀπέστησαν καὶ οἱ σύμμαχοι. συνειστήκει δὲ καὶ ἕτερος Φωκεῦσι πρὸς Θετταλοὺς καὶ Θηβαίους, τοῦτο μὲν περὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Πυθοῖ πρὸς Θετταλούς, τοῦτο δὲ ὑπὲρ Ὀρχομενοῦ καὶ Κορωνείας πρὸς τοὺς Θηβαίους· εὔδηλον γὰρ ἐκ τῆς ἱστορίας ὅτι τῶν μὲν παρείλοντο τὰς δύο πόλεις γειτνιώσας αὐτοῖς, Θετταλοὺς δὲ παρωσάμενοι τὴν Ἀμφικτυονίαν ἅτε ἐν μέσῃ Φωκίδι τῶν ἐν Δελφοῖς ἱερῶν ἱδρυμένων. ἐπειδὴ δὲ πολὺν χρόνον ἐπολέμησαν πρὸς ἑαυτοὺς Ἀθηναῖοι καὶ Φίλιππος, τῷ χρόνῳ τὴν εἰρήνην ἑκάτεροι ποιεῖν ἐβούλοντο, ἀλλ' ὁπότερος ταῦτα προβάλλοιτο, αἰσχύνην ἔχειν ἐνόμιζον. Ἀριστόδημος δὲ καὶ Νεοπτόλεμος ὑποκριταὶ τραγῳδίας ἐτύγχανον· οὗτοι διὰ τὴν οἰκείαν τέχνην ἄδειαν 335
εἶχον ἀπιέναι ὅπου ἂν βούλωνται, ἀλλὰ δὴ καὶ πρὸς πολεμίους. ἀπελθόντες οὖν οὗτοι εἰς τὴν Μακεδονίαν ἐπεδείξαντο τὴν οἰκείαν τέχνην, καὶ οὕτω φιλοφρόνως αὐτοὺς ἐδέξατο Φίλιππος, ὥστε πρὸς τοῖς ἄλλοις χρήμασι καὶ ἄλλα ἐκ τῶν οἰκείων παρεῖχεν αὐτοῖς. αἰσθόμενος δὲ μελλόντων πρεσβεύεσθαι πρὸς αὐτὸν Φωκέων καὶ Θετταλῶν καὶ Θηβαίων, ἐβουλήθη τοὺς Ἀθηναίους ἐξαπατῆσαι. καὶ ταύτης τῆς προφάσεως δραξάμενος Φίλιππος, ἀπολύων Ἀριστόδημον καὶ Νεοπτόλεμον, ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι φίλος εἰμὶ Ἀθηναίοις. συνέβη δὲ πάλιν τι τοιοῦτον γενέσθαι. Φρύνων τις Ἀθηναῖος ἀπιὼν Ὀλυμπίασιν ἀγωνισόμενος ἢ θεασόμενος, ἐκρατήθη ὑπό τινων στρατιωτῶν τοῦ Φιλίππου ἐν ἱερομηνίᾳ, καὶ ἀφῃρέθη πάντα τὰ αὐτοῦ. καὶ ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας παρεκάλει τοὺς Ἀθηναίους, ἵνα χειροτονήσωσιν αὐτὸν πρεσβευτήν, ὅπως ἀπελθὼν πρὸς Φίλιππον λάβῃ ἅπερ ἀφῃρέθη· καὶ πεισθέντες Ἀθηναῖοι ἐχειροτόνησαν αὐτὸν καὶ Κτησιφῶντα. καὶ ἐλθόντων αὐτῶν εἰς Μακεδονίαν φιλοφρόνως αὐτοὺς ἐδέξατο ὁ Φίλιππος, ὥστε καὶ τὰ ἀφαιρεθέντα ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν πάντα ἀποδοῦναι αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν οἰκείων ἄλλα ἐπιδοῦναι, καὶ ἀπολογεῖσθαι ὅτι ἠγνόουν οἱ στρατιῶται ὅτι ἱερομηνία ἐστί. καὶ τούτοις πάλιν ὁμοίως ἔλεγεν ὡς φίλος εἰμὶ Ἀθηναίοις. καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν Ἀττικὴν τὰ αὐτὰ τοῖς ἄλλοις ἀπήγγειλαν. ταῦτα ἀκούσαντες Ἀθηναῖοι ἐβούλοντο μαθεῖν εἰ μετ' ἀληθείας εἰρήνην ἄγειν βούλεται Φίλιππος. καὶ δὴ χειροτονοῦσι δέκα πρέσβεις. εἰσὶ δ' οὗτοι Κτησιφῶν, 336
Ἀριστόδημος, Ἰατροκλῆς, Κίμων, Ναυσικλῆς, Δέρκυλλος, Φρύνων, Φιλοκράτης, Αἰσχίνης, Δημοσθένης. πέμπουσι δὲ τούτους εἰς Μακεδονίαν, ἵνα μάθωσιν εἰ μετ' ἀληθείας βούλεται εἰρήνην ἄγειν ὁ Φίλιππος· καὶ εἰ ἀληθές ἐστιν, ἐνέγκαι παρ' αὐτοῦ πρέσβεις τοὺς ληψομένους τοὺς ὅρκους. ἀπελθόντων οὖν τῶν δέκα πρέσβεων, ὧν ἦν καὶ Δημοσθένης, ἤγαγον ἀπὸ τοῦ Φιλίππου τρεῖς πρέσβεις, Ἀντίπατρον Παρμενίωνα καὶ Εὐρύλοχον, ὀφείλοντας λαβεῖν τοὺς ὅρκους. συναγομένων δὲ τῶν συμ-

7. ἱδρυμένην ς.

μάχων τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τῷ παρασχεῖν τοὺς ὅρκους χρόνος παρήρχετο. καὶ γινώσκων τὴν φύσιν τοῦ Φιλίππου ὁ Δημοσθένης, ὡς ἀεὶ καταστρεφομένου καὶ ἐπηρεάζοντος, λέγει τοῖς Ἀθηναίοις ταχέως δοῦναι τοὺς ὅρκους, καὶ μὴ παρόντος Κερσοβλέπτου· ἔλεγε γὰρ ὅτι εἰς τὴν Θρᾴκην ἀπερχομένων ἡμῶν παρέξει τοὺς ὅρκους ὁ Κερσοβλέπτης. ἰστέον δὲ ὅτι Δημοσθένης ἀπῆλθεν ἐν τῇ δευτέρᾳ πρεσβείᾳ διὰ τοιαύτην πρόφασιν· ἀπελθὼν γὰρ εἰς τὴν πρώτην πρεσβείαν εὗρεν ἐν Μακεδονίᾳ τινὰς τῶν Ἀθηναίων αἰχμαλώτους, καὶ ὑπέσχετο φέρειν ἐκ τῶν ἰδίων χρημάτων καὶ ῥύσασθαι αὐτούς, οὐκ ἠδύνατο δὲ τοῦτο ποιῆσαι, εἰ μὴ ἐν προσχήματι πρεσβευτοῦ. ἔλεγε δὲ τὴν πρεσβείαν ἀπελθεῖν πλῷ διὰ τὸ αὐτοὺς ταχέως ἀπελθεῖν· καὶ ὅπου ἂν ὄντα πύθωνται Φίλιππον, δεῖ αὐτοὺς ἀπελθεῖν καὶ ἐκεῖσε τοὺς ὅρκους λαβεῖν. οἱ δὲ μὴ πεισθέντες πεζῇ ἀπῆλθον, καὶ εἰς Μακεδονίαν ἀπελθόντες ἐκάθισαν ὅλους τρεῖς μῆνας, ἕως οὗ πολλὰ τῶν 337
Ἀθηναίων χωρία καταστρέψας ὑπέστρεφε Φίλιππος, ἐν οἷς καὶ Κερσοβλέπτης. καὶ ἐλθὼν οὐκ εὐθὺς παρέσχεν αὐτοῖς τοὺς ὅρκους, ἀλλ' εἵλκυσεν αὐτούς, ἕως ηὐτρέπισε τὴν ἐπὶ Φωκέας στρατείαν, καίτοι πρεσβευσαμένων πρὸς αὐτὸν Φωκέων περὶ διαλύσεως τοῦ πολέμου. καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς Φωκέας ἀντὶ τοῦ παρασχεῖν ἐν ἱερῷ τοὺς ὅρκους, ἐν πανδοχείῳ παρέσχε λέγων οὕτω „σπένδομαι Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἀθηναίων συμμάχοις, χωρὶς Ἀλέων καὶ Φωκέων." ἔλεγε γὰρ ὅτι οἱ Ἀλεῖς ἐχθροὶ ἦσαν τῶν φίλων μου, τῶν Φαρσαλίων· Φωκεῦσι δὲ οὐ σπένδομαι, ἐπειδήπερ ἠσέβησαν εἰς τὸ ἱερόν. ἐλθούσης οὖν τῆς δευτέρας πρεσβείας εἰς τὴν Ἀττικὴν ὁ Δημοσθένης ἐστασίαζε, λέγων ὅτι οὐκ ἀρέσκει μοι τὰ ὑπὸ Φιλίππου δεδογμένα. ὁ δὲ Αἰσχίνης ἔλεγεν ὅτι ταῦτα εἶπε Φίλιππος ἐν τῷ φανερῷ, ἐμοὶ δὲ εἶπεν εἰς τὸ οὖς ὅτι „πλὴν Ἀλέων καὶ Φωκέων εἶπον, ἵνα μὴ μαθόντες Θηβαῖοι παραφυλάξωνται· αὐτοὺς γὰρ εἰσερχόμενος ἀπολέσω, τούτους δὲ σώσω." οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πεισθέντες Αἰσχίνῃ ἐχειροτόνησαν τρίτην πρεσβείαν, βουλόμενοι μαθεῖν εἰ φυλάττει Φίλιππος τὰ ὑπ' Αἰσχίνου λεχθέντα. καὶ ἐξωμόσατο Δημοσθένης μήτε πρεσβεῦσαι μήτε κοινωνεῖν, εἴτε καλῶς εἴτε κακῶς πράξει ἡ πρεσβεία. καὶ τότε φοβηθεὶς ὁ Αἰσχίνης, μήποτε μένων ὁ Δημοσθένης πέμψαι πείσει τὸν δῆμον τοῖς Φωκεῦσι βοήθειαν, προσεποιήσατο, ὡς λέγει Δημοσθένης, ἀῤῥωστεῖν. καὶ τότε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Εὔνομος ἦλθεν ἔχων ἰατρὸν καὶ ὀμνύων ὅτι ἀῤῥωστεῖ Αἰσχίνης. καὶ αὐτὸν τὸν Εὔνομον ἀντὶ 338
τούτου ἐχειροτόνησεν ὁ δῆμος πρεσβευτήν. καὶ ἀπελθόντων τούτων τῶν πρέσβεων, ὡς κατέλαβον Εὔβοιαν, ἤκουσαν ὅτι Φωκέας κατεστρέψατο ὁ Φίλιππος, καὶ μετ' αἰσχύνης ὑπέστρεψαν. ἐλθούσης δὲ τῆς τρίτης πρεσβείας εἰς τὴν Ἀττικὴν Αἰσχίνης αὐτοχειροτόνητος πρεσβευτὴς ἀπῆλθε πρὸς Φίλιππον, ὡς λέγει Δημοσθένης.

Ἰστέον δὲ ὅτι μετὰ τὴν πρεσβείαν ἕκαστος τῶν πρέσβεων εὐθύνας

ἐδίδου. καὶ ἡ μὲν πρώτη πρεσβεία παρέσχεν εὐθύνας ὅτω καλῶς, ὥστε τὸν Δημοσθένην γράψαι καλέσαι αὐτοὺς ἐπ' ἄριστον· ἔθος γὰρ ἦν τοὺς καλῶς πρεσβευσαμένους εἰς δημόσιον ἄριστον καλεῖσθαι. ἀποροῦσι δέ τινες ὅτι, εἰ ἠπίστατο Δημοσθένης ὅτι προδόται ἦσαν, διὰ τί ἐποίησεν αὐτοὺς κληθῆναι εἰς δημόσιον ἄριστον; καὶ λέγομεν ὅτι μετὰ τὸ ἄριστον ἔγνω τὸν σκοπὸν αὐτῶν. τῶν δὲ τῆς δευτέρας πρεσβείας μόνος ὁ Δημοσθένης δέδωκεν εὐθύνας. μέλλοντος δὲ τοῦ Αἰσχίνου παρέχειν ἐπέστη Τίμαρχος καὶ Δημοσθένης κατηγορήσοντες τούτου. καὶ ᾔτησεν Αἰσχίνης ἀνάκρισιν γενέσθαι, καὶ γενομένης ἀνακρίσεως ἔδειξε Τίμαρχον ἡταιρηκότα, καὶ ἐξέβαλον αὐτόν· νόμος γὰρ ἦν τὸν ἡταιρηκότα μὴ πολιτεύεσθαι. εἶτα ἐπέστη κατηγορήσων ὁ Δημοσθένης. καὶ λέγουσί τινες, πῶς ἐνταῦθα μέμνηται τῆς τρίτης πρεσβείας; λέγομεν δ' ὅτι μετὰ τρία ἔτη τῆς γραφῆς εἰσῆλθεν ἔχων τὴν κατηγορίαν. γενομένης γὰρ τῆς δευτέρας πρεσβείας, μαθόντες οἱ Ἀθηναῖοι τὴν τῶν Φωκέων ἀπώλειαν, ἐσκευαγώγουν ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ ἐν πολλῷ θορύβῳ ἦσαν· καὶ μετὰ τρία 339 ἔτη εἰσῆλθεν ὁ Δημοσθένης κατηγορήσων Αἰσχίνου. καὶ κρίνει αὐτὸν διὰ δύο ἐγκλήματα, διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν Φωκέων καὶ διὰ δωροδοκίαν. ἰστέον δὲ ὅτι προηγούμενόν ἐστιν ἔγκλημα, ὅτι Φωκεῖς ἀπολώλασιν. πρὸς σύστασιν τούτου δεύτερον ἐνέκυψε ζήτημα, ὅτι ἐπὶ χρήμασιν Αἰσχίνῃ τοῦτο τετόλμηται, ὡς σύστασιν γίνεσθαι τοῦ προτέρου ἐγκλήματος τοῦ κατὰ Φωκέας. τεκμήριά ἐστι τοῦ πάλαι ταῦτα ἐσκευωρῆσθαι καὶ κατεσκευάσθαι, δι' ὧν ἅμα καὶ προαναιρεῖ τὸ χρῶμα Αἰσχίνου, καταφεύγοντος ἐπὶ ἄγνοιαν καὶ συγγνώμην. καὶ τούτων τὰ μὲν ἐκ τῶν παρειμένων εἴληφε, τὰ δὲ ἐκ τῶν πεπραγμένων. συνεῖπε γὰρ Φιλοκράτει ἄνευ Φωκέων γράφοντι τὴν εἰρήνην. οὐκ ἔλαβεν ὅρκους παρὰ Θετταλῶν συμμαχούντων Φιλίππῳ, οἳ οὐκ ἂν συνεστράτευσαν ἐπὶ Φωκέας, εἴπερ δεδωκότες ἦσαν τοὺς ὅρκους. ἐνέδωκε Φιλίππῳ χρόνῳ παρασκευάσασθαι τὴν ἐπὶ Φωκέας στρατείαν· διέτριψε γὰρ ἐκεῖνος τοὺς χρόνους ἐξεπίτηδες ἀναλίσκων, ἵνα μὴ περιπλεύσας ὁ δῆμος κλείσῃ τὰς Πύλας. ἐξηπάτησε τὴν πόλιν ἐπανελθὼν ἐπίτηδες διτταῖς ἐλπίσι, μιᾷ μὲν ὅτι Θηβαῖοι ἀπολοῦνται, ἑτέρᾳ δὲ ὅτι Φωκεῖς σωθήσονται, ὥστε μὴ ἐγγενέσθαι βουλεύσασθαί τι δεξιὸν ὑπὲρ Φωκέων· εἶπε γὰρ δεῖν Φιλίππῳ πιστεύειν· σώσειν γὰρ αὐτοὺς τῇ πόλει ἐπηγγείλατο. καὶ τοῦ μὲν προτέρου ταῦτα τεκμήρια· τοῦ δὲ δευτέρου τοῦ περὶ τῶν δώρων, ἐν ᾧ δείκνυται ὅτι χρήματα εἴληφεν Αἰσχίνης, ταῦτα τεκμήρια, ὧν ὁμοίως τὰ μὲν ἐκ τῶν παρειμένων ἐστί, τὰ δὲ ἐκ τῶν πεπραγμένων. οὐ μισεῖ Φίλιππον, καίπερ ἐξαπατηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ὥς φησι. συνεῖπε Φιλίππῳ γενέσθαι 340 Ἀμφικτύονα, πρεσβευσαμένων περὶ αὐτοῦ τῶν Ἀμφικτυόνων. σύνεστιν ἀεὶ Φιλοκράτει χρήματα εἰληφότι. καλούμενος ἐπὶ μαρτυρίαν, ἡνίκα

30. Θηβαῖοι om ς.

*Ὑπερίδης εἰσήγγειλε Φιλοκράτην, παρὼν οὐκ ἐφθέγξατο. χειροτονηθεὶς πρεσβευτὴς ἐπὶ τὴν Φωκίδα πρὸς Φίλιππον ἐπὶ ταῖς ὑποσχέσεσιν ἀῤῥωστεῖν προσεποιήσατο. ἁλόντων Φωκέων ἐπὶ τὴν ἐξωμοσίαν ἀχειροτόνητος πορεύεται, ὅτε καὶ φυλάξασθαι αὐτὸν ἐχρῆν. ταῦτα τὰ τεκμήρια τοῦ δευτέρου λόγου. ἔστι δὲ τούτων τὸ ἰσχυρότερον, καὶ οὗ μάλιστα ἀντέχεται, ἡ ἐπαγγελία καὶ ἡ ὑπόσχεσις Αἰσχίνου ἡ περὶ Θηβαίων καὶ Φωκέων.*

*Ἡ μὲν ὑπόθεσις τοῦ λόγου στοχαστική· οὐ γὰρ συντρέχει τοῖς ἐγκαλουμένοις Αἰσχίνης, ἀλλ᾽ ἀρνεῖται παντάπασι. τὸ δὲ εἶδος οἱ μὲν ἁπλοῦν νενομίκασιν, ὕλης πολλῆς ὡς ἐν ἀληθείᾳ συνδραμούσης, οἱ δὲ συγκατασκευαζόμενον, δύο λαβόντες ἐγκλήματα, τὸ κατὰ Φωκέας καὶ Θρᾴκην. Μένανδρος δὲ ἐμπίπτοντά φησιν. εἴληπται δὲ ἐκ διαβολῆς τὸ προοίμιον· δι᾽ ὧν γὰρ αὐτὸν δεδιότα ποιεῖ καὶ δεόμενον, διὰ τούτων δείκνυσιν οὐ πάνυ τοῖς δικαίοις τεθαῤῥηκότα. καὶ ἅμα συγκρουστικὸν ἂν εἴη τὸ νόημα ἐκ διαβολῆς τοῦ τε ἀντιδίκου καὶ τῶν συνηγόρων αὐτοῦ, οἷον τοῦ Εὐβούλου καὶ τῶν περὶ αὐτόν· ἀεὶ γὰρ ὁ Εὔβουλος ἐπολέμει τῷ Δημοσθένει ἀπὸ τῆς αἰτίας τῆς κατὰ Ἀρίσταρχον, ὡς ἔγνωμεν ἐν τῷ κατὰ Μειδίου.*

Ὅση μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σπουδὴ περὶ τουτονὶ 341
τὸν ἀγῶνα καὶ παραγγελία γέγονε, σχεδὸν οἶμαι πάντας ὑμᾶς ᾐσθῆσθαι, ἑωρακότας ἄρτι τοὺς ὅτε ἐκληροῦσθε ἐνοχλοῦντας καὶ προσιόντας ὑμῖν. δεήσομαι δὲ πάντων ὑμῶν, ἃ καὶ τοῖς μὴ δεηθεῖσι δίκαιόν ἐστιν ὑπάρχειν, μηδεμίαν μήτε χάριν μήτ᾽ ἄνδρα ποιεῖσθαι περὶ πλείονος ἢ τὸ δίκαιον καὶ τὸν ὅρκον ὃν εἰσελήλυθεν ὑμῶν ἕκαστος ὀμωμοκώς, ἐνθυμουμένους ὅτι ταῦτα μέν ἐστιν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὅλης τῆς πόλεως, αἱ δὲ τῶν παρακλήτων αὗται δεήσεις καὶ σπουδαὶ τῶν ἰδίων πλεονεξιῶν ἕνεκα γίγνονται, ἃς ἵνα κωλύηθ᾽ οἱ νόμοι συνήγαγον ὑμᾶς, οὐχ 2 ἵνα κυρίας τοῖς ἀδικοῦσι ποιῆτε. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους, ὅσοι πρὸς τὰ κοινὰ δικαίως προσέρχονται, κἂν δεδωκότες ὦσιν εὐθύνας, τὴν ἀειλογίαν ὁρῶ προτεινομένους, τουτονὶ δ᾽ Αἰσχίνην πολὺ τἀναντία τούτου· πρὶν γὰρ εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς καὶ λόγον δοῦναι τῶν πεπραγμένων τὸν μὲν ἀνῄρηκε τῶν

§ 1, 1. τοῦτον Υk. 2. οἶμαι FΣΥΦΩkrstuv: οἴομαι ς. 3. ἑοραkότας Υ. 4. προϊόντας Σ (σ supra). ὑμῖν om pr t. 7. ὑμῶν ἕκαστος ΣΥ: ἕκαστος ὑμῶν ς. 8. ἐνθυμούμενος v. 10. ἰδίων om pr ΣΥ. 11. συνήγον rc Σ. 2, 1. οὖν om k. 4. τούτου FΣΥr: τούτων ς. ἐλθεῖν Ω.

ἐπὶ τὰς εὐθύνας ἐλθόντων, τοῖς δ' ἀπειλεῖ περιιών, δεινότατον πάντων ἔθος εἰς τὴν πολιτείαν εἰσάγων καὶ ἀσυμφορώτατον ὑμῖν· εἰ γὰρ ὁ πράξας τι τῶν κοινῶν καὶ διοικήσας τῷ καθ' ἑαυτὸν φόβῳ καὶ μὴ τῷ δικαίῳ κατασκευάσει μηδένα εἶναι κατήγορον αὐτοῦ, παντάπασιν ἄκυροι 342
πάντων ὑμεῖς γενήσεσθε.

3 Τὸ μὲν οὖν ἐξελέγξειν πολλὰ καὶ δεινὰ πεποιηκότα τουτονὶ καὶ τῆς ἐσχάτης ὄντα τιμωρίας ἄξιον θαῤῥῶ καὶ πάνυ πιστεύω· ὃ δὲ καίπερ ὑπειληφὼς ταῦτα φοβοῦμαι, φράσω πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι, ὅτι μοι δοκοῦσιν ἅπαντες οἱ παρ' ὑμῖν ἀγῶνες οὐχ ἧττον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν καιρῶν ἢ τῶν πραγμάτων εἶναι, καὶ τὸ χρόνον γεγενῆσθαι μετὰ τὴν πρεσβείαν πολὺν δέδοικα, μή τινα λήθην ἢ συνήθειαν τῶν ἀδικημάτων ὑμῖν ἐμ-
4 πεποιήκῃ. ὡς δή μοι δοκεῖτ' ἂν ὅμως ἐκ τούτων καὶ γνῶναι τὰ δίκαια καὶ δικάσαι νυνί, τοῦθ' ὑμῖν λέξω· εἰ σκέψαισθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ λογίσαισθε τίνων προσήκει τῇ πόλει λόγον παρὰ πρεσβευτοῦ λαβεῖν. πρῶτον μὲν τοίνυν ὧν ἀπήγγειλε, δεύτερον δὲ ὧν ἔπεισε, τρίτον δὲ ὧν προσετάξατε αὐτῷ, μετὰ ταῦτα τῶν χρόνων, ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις, εἰ ἀδωροδοκή-
5 τως ἢ μὴ πάντα ταῦτα πέπρακται. τί δή ποτε τούτων; ὅτι ἐκ μὲν τῶν ἀπαγγελιῶν τὸ βουλεύσασθαι περὶ τῶν

v. 2. καὶ ἀσυμφορώτατον ὑμῖν post ἔθος ponit ς. 4. τῷ καθ'] τὸ καθ' s. κατασκευάσοι Ωku. 3, 1. ἐξελέγξειν ΣΦ, ἐξελέγξειν Ft: ceteri ἐξελέγχειν. πεπλημμεληκότα r. 2. τιμωρίας ὄντα r. 4. ἀποκρύψομαι r, ἀποτρεψομαι k, ἀποτρέψομαι s. 5. ὑμῶν tuv. ἄνδρες om k. 8. ἐμπεποιήκει ktu, πεποιήκῃ pr Σ. 4, 1. δοκοῖτ' Ωktuv, δόξετε r. τούτου Ωrsu. 2. τοῦθ' ΣΥΩuv, ταυθ' F: ceteri ταῦθ'. σκέψασθε Σ, σκέψεσθε Ωku, σκέψασθε r, σκεψασθε s. 3. δικασταί] ἀθηναῖοι u, om kr. λογίσεσθε ksu, λογίσασθαι Σ, λελόγισθε Ω. 5. μὲν om Φ. 6. μετὰ ταῦτα] εἶτα Ωrsu, εἶτα δὲ k. 7. τῶν χρόνων] χρόνων (articulo in γρ posito) Φ, τὸν χρόνον Ωku. 5, 1. πάντα om u, post ταῦτα ponunt Ωkrs. τούτων] τούτων ἑκάστου krs et rc mg t, τούτων ἕκαστον rc Σ. 2. βουλεύεσθαι krsu.

πραγμάτων ὑμῖν ἐστιν· ἂν μὲν οὖν ὦσιν ἀληθεῖς, τὰ
δέοντα ἔγνωτε, ἂν δὲ μὴ τοιαῦται, τἀναντία. τὰς δὲ συμ-
βουλίας πιστοτέρας ὑπολαμβάνετ' εἶναι τὰς τῶν πρέ-
σβεων· ὡς γὰρ εἰδότων περὶ ὧν ἐπέμφθησαν ἀκούετε·
οὐδὲν οὖν ἐξελέγχεσθαι δίκαιός ἐστιν ὁ πρεσβευτὴς φαῦ-
6λον οὐδ' ἀσύμφορον ὑμῖν συμβεβουλευκώς. καὶ μὴν περὶ
ὧν γε προσετάξατ' εἰπεῖν ἢ πρᾶξαι καὶ διαῤῥήδην ἐψη-
φίσασθε ποιῆσαι, προσήκει διῳκηκέναι. εἶεν· τῶν δὲ δὴ
χρόνων διὰ τί; ὅτι "πολλάκις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι συμ- 343
βαίνει πολλῶν πραγμάτων καὶ μεγάλων καιρὸν ἐν βρα-
χεῖ χρόνῳ γίγνεσθαι, ὃν ἐάν τις ἑκὼν καθυφῇ τοῖς ἐναν-
τίοις καὶ προδῷ, οὐδ' ἂν ὁτιοῦν ποιῇ πάλιν οἷός τ' ἔσται
7σῶσαι. ἀλλὰ μὴν ὑπέρ γε τοῦ προῖκα ἢ μή, τὸ μὲν ἐκ
τούτων λαμβάνειν, ἐξ ὧν ἡ πόλις βλάπτεται, πάντες οἶδ'
ὅτι φήσαιτ' ἂν εἶναι δεινὸν καὶ πολλῆς ὀργῆς ἄξιον· ὁ
μέντοι τὸν νόμον τιθεὶς οὐ διώρισε τοῦτο, ἀλλ' ἁπλῶς
εἶπε μηδαμῶς δῶρα λαμβάνειν, ἡγούμενος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
τὸν ἅπαξ λαβόντα καὶ διαφθαρέντα ὑπὸ χρημάτων οὐδὲ
κριτὴν ἔτι τῶν συμφερόντων ἀσφαλῆ μένειν τῇ πόλει.
8ἂν μὲν τοίνυν ἐξελέγξω καὶ δείξω σαφῶς Αἰσχίνην τουτονὶ
καὶ μηδὲν ἀληθὲς ἀπηγγελκότα καὶ κεκωλυκότα ἐμοῦ τὸν
δῆμον ἀκοῦσαι τἀληθῆ, καὶ πάντα τἀναντία τῶν συμφε-
ρόντων ὑμῖν συμβεβουλευκότα, καὶ μηδὲν ὧν προσετάξατε
ἐν τῇ πρεσβείᾳ πεποιηκότα, καὶ ἀνηλωκότα τοὺς χρόνους ἐν
οἷς πολλῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων καιροὶ προεῖνται τῇ
πόλει, καὶ πάντων τούτων δῶρα καὶ μισθοὺς εἰληφότα μετὰ
Φιλοκράτους, καταψηφίσασθε αὐτοῦ καὶ δίκην ἀξίαν τῶν
ἀδικημάτων λάβετε· ἂν δὲ μὴ δείξω ταῦτα ἢ μὴ πάντα,
ἐμὲ μὲν φαῦλον ἡγεῖσθε, τουτονὶ δὲ ἄφετε.

v. 1. πραγμάτων ὑμῖν Σ et γρ Φ: πραγμάτων ὀρθῶς ὑμῖν ς. ἐὰν Ωksu. 2. ἐὰν Ωkrsu. 4. ἐξεπέμφθησαν ς. 6, 2. ψηφίσασθε Ω, ψηφίσασθαι u. 3. τὸν — χρόνον Ωku. 6. ἂν Σ. 7. ἐστι Φr. 7, 2. πάντες οἶδ' ΣΥ: ceteri πάντες εὖ οἶδ'. 5. ἀπεῖπεν γρ ΣΥΦ. 6. λαμβάνοντα ks. 7. τῇ] ἐν τῇ FΦ. 8, 1. ἐλέγξω Φ. 4. ὑμῖν om Σks, τῇ πόλει rc Σ.

βεβουλευκότα Φ. 5. ποιήσαντα ΣΥ. ἀνηλωκότα F, 9. ἂν] ἐὰν Ωkrs. 10. τοῦτον ΣΥ. δὲ om Φ.

9 Πολλὰ δὲ καὶ δεινὰ κατηγορεῖν ἔχων ἔτι πρὸς τέτοις
ἕτερα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐξ ὧν οὐκ ἔσθ᾽ ὅστις ἂν οὐκ
εἰκότως μισήσειεν αὐτόν, βέλομαι πρὸ πάντων ὧν μέλλω
λέγειν μνημονεύοντας ὑμῶν οἶδ᾽ ὅτι τοὺς πολλοὺς ὑπο-
μνῆσαι εἰς τίνα τάξιν ἑαυτὸν ἔταξεν Αἰσχίνης ἐν τῇ
πολιτείᾳ τὸ πρῶτον καὶ τίνας λόγους κατὰ τοῦ Φιλίππε
δημηγορεῖν ᾤετο δεῖν, ἵν᾽ εἰδῆθ᾽ ὅτι τοῖς ὑφ᾽ ἑαυτῦ πε- 344
πραγμένοις καὶ δεδημηγορημένοις ἐν ἀρχῇ μάλιστα ἐξε-
10 λεγχθήσεται δῶρα ἔχων. ἔστι τοίνυν οὗτος ὁ πρῶτος
Ἀθηναίων αἰσθόμενος Φίλιππον, ὡς τότε δημηγορῶν ἔφη,
ἐπιβελεύοντα τοῖς Ἕλλησι καὶ διαφθείροντά τινας τῶν
ἐν Ἀρκαδίᾳ προεστηκότων, καὶ ἔχων Ἴσχανδρον τὸν Νεο-
πτολέμου δευτεραγωνιστὴν προσιὼν μὲν τῇ βελῇ προσ-
ιὼν δὲ τῷ δήμῳ περὶ τούτων, καὶ πείσας ὑμᾶς πανταχοῖ
πρέσβεις πέμψαι τοὺς συνάξοντας δεῦρο τοὺς βου-
11 λευσομένους περὶ τοῦ πρὸς Φίλιππον πολέμε, καὶ ἀπαγ-
γέλλων μετὰ ταῦθ᾽ ἥκων ἐξ Ἀρκαδίας τοὺς καλὲς ἐκεί-
νους καὶ μακροὺς λόγους, οὓς ἐν τοῖς μυρίοις ἐν Μεγά-
λῃ πόλει πρὸς Ἱερώνυμον τὸν ὑπὲρ Φιλίππου λέγοντα
ὑπὲρ ὑμῶν ἔφη δεδημηγορηκέναι, καὶ διεξιὼν ἡλίκα τὴν
Ἑλλάδα πᾶσαν, οὐχὶ τὰς ἰδίας ἀδικοῦσι μόνον πατρίδας
οἱ δωροδοκεῦντες καὶ χρήματα λαμβάνοντες παρὰ Φιλίπ-
12 που. ἐπειδὴ τοίνυν ταῦτα πολιτευομένου τούτου τότε
καὶ τοῦτο τὸ δεῖγμα ἐξενηνοχότος περὶ αὐτοῦ, τὲς περὶ
τῆς εἰρήνης πρέσβεις πέμπειν ὡς Φίλιππον ἐπείσθητε
ὑπ᾽ Ἀριστοδήμου καὶ Νεοπτολέμου καὶ Κτησιφῶντος καὶ
τῶν ἄλλων τῶν ἐκεῖθεν ἀπαγγελλόντων οὐδ᾽ ὁτιῦν ὑγιές,

9, 2. οὐκ ἔσθ᾽ ὅστις ἂν οὐκ] ὅστις ἂν οὖν ksu. 4. οἶδ᾽] εὖ οἶδ᾽ Ωkrsu. τοὺς om krs. 5. εἰς om s. ἑαυτὸν ἔταξεν ΣΥ: ceteri ἔταξεν ἑαυτόν. 8. καὶ δεδημηγορημένοις] καὶ δεδημιουργημένοις Ωu, om ks. μάλιστα] τούτοις μάλιστα πάντων ς. sed τέτοις om FΣΥΦtu, πάντων om FΣΥΦΩs. 10, 4. Ἀρκαδίᾳ] καρδίᾳ pr t. ἰσχναδρον u, ἰχναδρον Ω. 5. προσιὼν μὲν τῇ βουλῇ om Φ. 6. ἡμᾶς Ωku. πανταχοῖ Σ, πανταχοῦ FΥΦtυ: πανταχῇ s. 7. πέμπειν FΦtυ. 11, 1. ἐπαγγέλλων u. 2. καλὲς — μακρὲς] μακροὺς — καλοὺς Ωksu. 5. ἡμῶν Ωku. ἐξιων pr Σ. 12, 2. τὸ om FΦ. τοὺς om υ. περὶ] ὑπὲρ s. 5. ἀπαγγελόντων t.

γίγνεται τῶν πρέσβεων τούτων εἷς καὶ οὗτος, οὐχ ὡς τῶν ἀποδωσομένων τὰ ὑμέτερα οὐδ' ὡς τῶν πεπιστευκότων τῷ Φιλίππῳ, ἀλλ' ὡς τῶν φυλαξόντων τοὺς ἄλλους· διὰ γὰρ τοὺς προειρημένους λόγους καὶ τὴν πρὸς τὸν Φίλιππον ἀπέχθειαν ταύτην εἰκότως περὶ αὐτοῦ πάντες
13 εἴχετε τὴν δόξαν. προσελθὼν τοίνυν ἐμοὶ μετὰ ταῦτα συνετάττετο κοινῇ πρεσβεύειν, καὶ ὅπως τὸν μιαρὸν καὶ 345
ἀναιδῆ φυλάξομεν ἀμφότεροι, τὸν Φιλοκράτην, πολλὰ παρεκελεύσατο. καὶ μέχρι τοῦ δεῦρ' ἐπανελθεῖν ἀπὸ τῆς πρώτης πρεσβείας ἐμὲ γοῦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διεφθαρμένος καὶ πεπρακὼς ἑαυτὸν ἐλάνθανεν. χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων ὧν, ὅπερ εἶπον, εἰρήκει πρότερον, ἀναστὰς τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν, ἐν αἷς περὶ τῆς εἰρήνης ἐβουλεύεσθε, ἤρξατο ἀρχήν, ἣν ἐγὼ καὶ τοῖς ῥήμασιν οἶμαι τοῖς αὐτοῖς οἷσπερ οὗτος εἶπεν ἐν ὑμῖν ἀπομνημονεύσειν.
14 „εἰ πάνυ πολὺν" ἔφη „χρόνον ἐσκόπει Φιλοκράτης, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πῶς ἂν ἄριστα ἐναντιωθείη τῇ εἰρήνῃ, οὐκ ἂν αὐτὸν ἄμεινον εὑρεῖν οἶμαι ἢ τοιαῦτα γράφοντα. ἐγὼ δὲ ταύτην μὲν τὴν εἰρήνην, ἕως ἂν εἷς Ἀθηναίων λείπηται, οὐδέποτ' ἂν συμβουλεύσαιμι ποιήσασθαι τῇ πόλει, εἰρήνην μέντοι φημὶ δεῖν ποιεῖσθαι." καὶ τοιού-
15 τους τινὰς εἶπε βραχεῖς καὶ μετρίους λόγους. ὁ δὲ ταῦτ' εἰπὼν τῇ προτεραίᾳ πάντων ἀκουόντων ὑμῶν, εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἐν ᾗ τὴν εἰρήνην ἔδει κυροῦσθαι, ἐμοῦ τῷ τῶν συμμάχων συνηγοροῦντος δόγματι καὶ τὴν εἰρήνην, ὅπως ἴση καὶ δικαία γένηται, πράττοντος, καὶ ὑμῶν βουλομένων ταῦτα καὶ οὐδὲ φωνὴν ἐθελόντων ἀκούειν τοῦ

v. 2. ἡμέτερα Ωku. 3. τῷ om FΩkrsu. 4. τὸν om FΦΩ krtv. 13, 1. ἔχετε r. 3. φυλάξομεν FΣΦr: φυλάξωμεν ς. τὸν om s. 5. πρώτης om pr Ω, δευτέρας rc Ω. 7. ὧν ὅπερ] ὅπερ u, ὥνπερ ΣΦ, ὧν mg Φ. εἶπον om mg Φ. προειρήκει mg Φ. 8. προτεραίᾳ ΣΤΦΩrtuv et corr k. τῶν om s et pr k. ἐκκλησίᾳ s. 10. τοῖς om r. ἐν om F. 14, 2. πῶς ΣΦ: ceteri ὅπως. ἂν om pr Σ. ἐναντιωθῇ corr v. 3. εὑρεῖν ἄμεινόν r. 5. λίπηται k, λίπηται (ει) Ts et corr t. 15, 2. προτεραι Σ. ὑμῶν ἀκουόντων u. 5. πράττοντος γένηται Ωksu, γενήσεται πράττοντος FΦr. 6. ταυτὰ krs. ἀκούειν ἐθελόντων ΤΩksu.

καταπτύστου Φιλοκράτους, ἀναστὰς ἐδημηγόρει καὶ συν-
ηγόρει ἐκείνῳ πολλῶν ἀξίους, ὦ Ζεῦ καὶ πάντες θεοί,
16 θανάτων λόγους, ὡς οὔτε τῶν προγόνων ὑμᾶς μεμνῆ-
σθαι δέοι οὔτε τῶν τὰ τρόπαια καὶ τὰς ναυμαχίας λε-
γόντων ἀνέχεσθαι, νόμον τε θήσειν καὶ γράψειν μηδενὶ
τῶν Ἑλλήνων ὑμᾶς βοηθεῖν, ὃς ἂν μὴ πρότερος βεβοη-
θηκὼς ὑμῖν ᾖ. καὶ ταῦθ' ὁ σχέτλιος καὶ ἀναιδὴς ἔτος 346
ἐτόλμα λέγειν ἐφεστηκότων τῶν πρέσβεων καὶ ἀκουόντων,
οὓς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων μετεπέμψασθε ὑπὸ τούτου πει-
σθέντες, ὅτ' οὔπω πεπρακὼς αὑτὸν ἦν.
17 Ὃν μὲν οὖν τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χειροτονη-
σάντων ὑμῶν ἐπὶ τοὺς ὅρκους αὐτὸν πάλιν τούς τε χρό-
νους κατέτριψε καὶ τὰ πράγματα πάντ' ἐλυμήνατο τὰ
τῆς πόλεως, καὶ ὅσαι περὶ τούτων ἐμοὶ πρὸς τοῦτον ἀπέχ-
θειαι συνέβησαν βουλομένῳ κωλύειν, αὐτίκα ἀκούσεσθε.
ἀλλ' ἐπειδὴ πάλιν ἥκομεν ἐκ τῆς πρεσβείας ταύτης τῆς
ἐπὶ τοὺς ὅρκους, ἧσπερ εἰσὶν αἱ νῦν εὐθῦναι, οὔτε μικρὸν
οὔτε μέγα οὐδ' ὁτιοῦν εὑρημένοι τῶν ὅτε τὴν εἰρήνην ἐποι-
εῖσθε λεχθέντων καὶ προσδοκηθέντων, ἀλλὰ πάντ' ἐξη-
πατημένοι, καὶ τούτων ἕτερ' αὖθις αὖ πεπραγότων καὶ
παρὰ τὸ ψήφισμα πεπρεσβευκότων, προσῆμεν τῇ βουλῇ.
18 καὶ ταυτὶ πολλοὶ συνίσασιν, ἃ μέλλω λέγειν· τὸ γὰρ βου-
λευτήριον μεστὸν ἦν ἰδιωτῶν. παρελθὼν δ' ἐγὼ πάντα
τἀληθῆ πρὸς τὴν βουλὴν ἀπήγγειλα, καὶ κατηγόρησα
τούτων, καὶ ἀνηριθμησάμην ἀπὸ τῶν πρώτων ἐλπίδων

v. 1. καὶ συνηγόρησεν kr, om u. 2. πάντες om FΦr.
16, 2. λεγόντων post τρόπαια ponunt Ωksu. 3. γράφειν Ωksu.
4. ὃς] ὡς Φ. πρότερον Ωkrsu. 5. ὑμῖν om Φ, ante βεβοη-
θηκὼς ponunt Ωksu. 6. ἐφεστ. ἔτι τῶν ksu. 7. ὑπὸ] ἀπὸ Ω.
τούτου τότε π. FΦΩtuv. 17, 1. ὦ om Ω. 3. τὰ ante τῆς
om ΣΓ. 5. αὐτίκα] αὐτίκα δὴ μάλα γρ ΣΦ. 7. ἐπὶ] περὶ krs.
εὐθῦναι s, εὔθυναι F: εὐθύναι ς. 8. εὑρημένον u, εὑρήσετε ro
mg u. 9. ἐξηπατημένοι] ἐξηπατηθέντων Σ. 10. αὖθις om k,
αὖ om Ω. πεπρακότων rs. 11. παρὰ τὸ ψήφισμα FΦtuv, παρὰ
τὸ ψήφισμα αὐτὸ r: ceteri παρ' αὐτὸ τὸ ψήφισμα. προσῆιμεν ΣΓ
tv et γρ ΣΦ, προσῆμεν FΦ, προσήειν μὲν corr r: προσῄειμεν ς.
18, 1. συνίασιν t.

ἐκείνων ὧν ὁ Κτησιφῶν καὶ ὁ Ἀριστόδημος ἀπήγγειλαν
πρὸς ὑμᾶς, καὶ μετὰ ταῦθ', ὅτε τὴν εἰρήνην ἐποιεῖσθε,
ἃ οὗτος ἐδημηγόρησε καὶ εἰς ἃ προήχασι τὴν πόλιν, καὶ
περὶ τῶν ὑπολοίπων (ταῦτα δ' ἦν Φωκεῖς καὶ Πύλαι) μὴ
προέσθαι συνεβούλευον, μηδὲ ταῦτα παθεῖν, μηδ' ἀναρ-
τωμένους ἐλπίσιν ἐξ ἐλπίδων καὶ ὑποσχέσεσιν εἰς τοὔ-
19 σχατον ἐλθεῖν τὰ πράγματ' ἐᾶσαι. καὶ ἔπεισα ταῦτα τὴν
βουλήν. ἐπειδὴ δὲ ἧκεν ἡ ἐκκλησία καὶ πρὸς ὑμᾶς ἔδει 347
λέγειν, παρελθὼν Αἰσχίνης οὑτοσὶ πρῶτος ἡμῶν ἁπάν-
των (καὶ πρὸς Διὸς καὶ θεῶν πειρᾶσθε συνδιαμνημο-
νεύειν, ἂν ἀληθῆ λέγω· τὰ γὰρ πάντα τὰ πράγματα λυ-
μηνάμενα ὑμῶν καὶ διαφθείραντα ὅλως ταῦτ' ἐστὶν ἤδη)
τοῦ μὲν ἀπαγγέλλειν τι τῶν πεπρεσβευμένων ἢ περὶ
τῶν ἐν τῇ βουλῇ ῥηθέντων, εἰ ἄρα ἠμφισβήτει μὴ ἀληθῆ
λέγειν ἐμέ, μνησθῆναι πάμπληθες ἀπέσχεν, εἶπε δὲ τοι-
ούτους λόγους καὶ τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτ' ἔχοντας ἀγα-
20 θά, ὥσθ' ἅπαντας ὑμᾶς λαβὼν ᾤχετο. ἔφη γὰρ ἥκειν
πεπεικὼς Φίλιππον ἅπανθ' ὅσα συμφέρει τῇ πόλει, καὶ
περὶ τῶν ἐν Ἀμφικτύοσι καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων,
καὶ διεξῆλθε λόγον μακρὸν ὑμῖν, ὃν κατὰ Θηβαίων εἰ-
πεῖν πρὸς Φίλιππον ἔφη, καὶ τὰ κεφάλαια ἀπήγγειλε
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀπελογίζετο ἐκ τῶν ἑαυτῷ πεπρεσβευ-
μένων δυεῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ὑμᾶς, μένοντας οἴκοι καὶ
οὐ στρατευομένους οὐδ' ἐνοχλουμένους, Θήβας μὲν
πολιορκουμένας αὐτὰς καθ' αὐτὰς χωρὶς τῆς ἄλλης Βοιω-
21 τίας ἀκούσεσθαι, Θεσπιὰς δὲ καὶ Πλαταιὰς οἰκιζομένας,
τῷ θεῷ δὲ τὰ χρήματα εἰσπραττόμενα οὐ παρὰ Φωκέων

κτησιφῶν
v. 1. ἐκείνων om ku et pr Ω. ὁ om r. Κτησ.] ἀριστοφῶν Σ. 3. καὶ in γρ Σ. προσήχασι ΤΩr, προήκασι γρ ΣΦ. 4. μὴ] καὶ μὴ Ω. 6. ὑπόσχεσιν pr v. 19, 3. ὑμῶν u et pr Ω. 5. τὰ γὰρ] ταυτὰ γὰρ Ω. λυμην.] τὰ λυμην. ΣΤΩ. 6. ἡμῶν FΩkrtuv. 7. ἀπαγγελεῖν r. 8. ἀληθῆ ΣΤrtuv: ceteri τἀληθῆ. 9. παμπληθὲς krs. 10. τοιαῦτ' vel τοιαῦτα ΣΤΦks: ceteri τοσαῦτα. 20, 2. ἅπανθ' ΣΤ: ceteri πάνθ'. 3. ἀμφικτυόσι Ωkrstv. 5. ἀπήγγελλε ΣΤ. 6. ὑπελογίζετο krs. ἑαυτῷ ΣΤ: ceteri αὑτῷ. 7. δυοῖν ΣΤΩktuv. 8. ὀχλουμένους r. 21, 1. ἀκούσεσθε FΦrt et pr v. 3. εἰσπραττομένους r. φωκαίων t.

ἀλλὰ παρὰ Θηβαίων τῶν βουλευσάντων τὴν κατάληψιν
τοῦ ἱεροῦ· διδάσκειν γὰρ αὐτὸς ἔφη τὸν Φίλιππον ὅτι
οὐδὲν ἧττον ἠσεβήκασιν οἱ βεβελευκότες τῶν ταῖς χερσὶ
πραξάντων, καὶ διὰ ταῦτα χρήμαθ᾽ ἑαυτῷ τοὺς Θηβαί-
22 ους ἐπικεκηρυχέναι. ἀκούειν δὲ καὶ τῶν Εὐβοέων ἐνίων
ἔφη πεφοβημένων καὶ τεταραγμένων τὴν πρὸς τὴν πό-
λιν οἰκειότητα Φιλίππῳ γεγενημένην, ὅτι „οὐ λελήθατε
ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες πρέσβεις, ἐφ᾽ οἷς πεποίησθε τὴν εἰρή- 348
νην πρὸς Φίλιππον, οὐδ᾽ ἀγνοοῦμεν ὅτι ὑμεῖς μὲν Ἀμ-
φίπολιν δεδώκατ᾽ ἐκείνῳ, Φίλιππος δ᾽ ὑμῖν Εὔβοιαν ὡμο-
λόγηκε παραδώσειν." εἶναι μέντοι τι καὶ ἄλλο διῳκημέ-
νον αὐτῷ, οὐ μήν πω τοῦτο βούλεσθαι λέγειν· καὶ γὰρ
νῦν φθονεῖν τινὰς αὐτῷ τῶν συμπρέσβεων. ὑπηνίττετο
23 δ᾽ οὕτω καὶ παρεδήλου τὸν Ὠρωπόν. εὐδοκιμῶν δ᾽ ἐπὶ
τούτοις εἰκότως, καὶ δοκῶν καὶ ῥήτωρ ἄριστος εἶναι καὶ
ἀνὴρ θαυμαστός, κατέβη μάλα σεμνῶς. ἀναστὰς δ᾽ ἐγὼ
ταῦτά τε οὐκ ἔφην εἰδέναι, καὶ ἐπειρώμην τι λέγειν τέ-
των ὧν εἰς τὴν βελὴν ἀπήγγειλα. καὶ παραςὰς ὁ μὲν
ἔνθεν ὁ δ᾽ ἔνθεν, ὁτοσὶ καὶ Φιλοκράτης, ἐβόων, ἐξέκρεόν
με, τελευτῶντες ἐχλεύαζον. ὑμεῖς δ᾽ ἐγελᾶτε, καὶ οὔτ᾽
ἀκούειν ἠθέλετε οὔτε πιστεύειν ἠβούλεσθε ἄλλα πλὴν ἃ
24 οὗτος ἀπηγγέλκει. καὶ νὴ τοὺς θεοὺς εἰκός τι παθεῖν
ἔμοιγε δοκεῖτε· τίς γὰρ ἂν ἠνέσχετο, τηλικαῦτα καὶ το-
σαῦτα ἔσεσθαι προσδοκῶν ἀγαθά, ἢ ταῦθ᾽ ὡς ἐκ ἔςαι λέ-
γοντός τινος, ἢ κατηγορῦντος τῶν πεπραγμένων τέτοις;
πάντα γὰρ τἄλλ᾽, οἶμαι, τότε δεύτερα ἦν τῶν ὑποκειμέ-
νων προσδοκιῶν καὶ τῶν ἐλπίδων, οἱ δ᾽ ἀντιλέγοντες ὄχλος

v. 4. ἑαυτῷ ΣΥ: αὐτῷ s. 22, 1. ἐνίων ἔφη] ἔνη Ω. 3. ὅτι] καὶ λεγόντων ὅτι krsv. 4. ἐφ᾽ οἷς in mg Σ. 6. ἐκείνῳ om Ω. Φίλιππος] ἐκεῖνος r. ὡμολόγησε Ωu. 7. μέντοι] δέ FΦ et mg Ω. τι om ΥΩtuv. 8. μήν] μέν ΣΥ. πω] που k.
9. φθονεῖν post αὐτῷ ponunt ks. πρέσβεων Φs. 23, 1. ὅτω] ὅτω που krs. 3. ἐγώ] εὐθὺς ἐγὼ r. 4. τε om r. ἐπειρώμην] ἅμα ἐπειρώμην rc Σ, μάλα ἐπειρώμην γρ Φ. 6. καὶ om s.
7. οὔτ᾽] οὐδ᾽ krsv. 8. ἃ] ὧ s. 24, 1. ἀπήγγελκε ΣΦ.
2. ἐδοκεῖτε FΥΦtv. 5. τἄλλ᾽ οἶμαι] τάτ᾽ οἶμαι τότε Υ. ὑποκρινομένων Ωtu.

ἄλλως καὶ βασκανία κατεφαίνετο, ταῦτα δὲ θαυμάσι'
ἡλίκα καὶ συμφέροντ' ἐδόκει πεπρᾶχθαι τῇ πόλει.
25 Τοῦ χάριν δὴ ταῦθ' ὑπέμνησα πρῶτα νῦν ὑμᾶς καὶ
διεξῆλθον τούτους τοὺς λόγȣς; ἑνὸς μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι μάλιστα καὶ πρώτου, ἵνα μηδεὶς ὑμῶν, ἐπειδάν τι
λέγοντος ἀκούῃ μȣ τῶν πεπραγμένων καὶ δοκῇ δεινὸν 349
αὐτῷ καὶ ὑπερβάλλον εἶναι, „εἶτα τότ' οὐκ ἔλεγες πα-
26 ραχρῆμα ταῦτα οὐδ' ἐδίδασκες ἡμᾶς;" θαυμάζῃ, ἀλλὰ
μεμνημένοι τὰς ὑποσχέσεις τὰς τούτων, ἃς ἐφ' ἑκάστων
ποιούμενοι τῶν καιρῶν ἐξέκλειον λόγου τυγχάνειν τοὺς
ἄλλους, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν τὴν τούτου ταύτην τὴν κα-
λήν, εἰδῆθ' ὅτι πρὸς ἅπασι τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο ἠδί-
κησθε ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι τἀληθῆ παραχρῆμα καὶ ἡνίκ' ἔδει
πυνθάνεσθαι διεκωλύθητε ἐλπίσι καὶ φενακισμοῖς καὶ ὑπο-
27 σχέσεσιν ἐξαπατώμενοι. πρώτȣ μὲν τούτου καὶ μάλισθ',
οὗπερ εἶπον, ἕνεκα ταῦτα διεξῆλθον, δευτέρου δὲ τίνος;
καὶ οὐδὲν ἐλάττονος ἢ τούτου, ἵνα τὴν ὅτ' ἀδωροδόκητος
ὑπῆρχε προαίρεσιν αὐτοῦ τῆς πολιτείας ἀναμνησθέντες,
ὡς προβεβλημένη καὶ ἄπιστος ἦν πρὸς τὸν Φίλιππον,
τὴν μετὰ ταῦτ' ἐξαίφνης γεγονυῖαν πίστιν καὶ φιλίαν
28 σκέψησθε, εἶτ' εἰ μὲν ἐκβέβηκεν ὅσ' ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς
οὗτος καὶ καλῶς ἔχει τὰ πεπραγμένα, διὰ τὴν ἀλήθειαν
καὶ τὸ συμφέρον τῇ πόλει γεγενῆσθαι νομίσητε, εἰ δὲ
πάντα τἀναντία ὧν οὗτος εἶπε πέπρακται, καὶ πολλὴν
αἰσχύνην καὶ μεγάλους κινδύνους ταῦτ' ἔχει τῇ πόλει,
διὰ τὴν αἰσχροκέρδειαν τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὸ χρημάτων
ἀποδόσθαι τἀληθῆ μεταβεβλημένον αὐτὸν εἰδῆτε.
29 Βούλομαι δ', ἐπειδήπερ εἰς τούτους προήχθην τοὺς
λόγους, ὃν τρόπον τὰ περὶ τȣ̂ς Φωκέας πράγμαθ' ὑμῶν

v. 1. ἄλλος r. κατεφαίνοντο ku. 2. πεπρᾶχθαι post πόλει ponunt ks. 25, 1. χάριν δὴ] δὲ χάριν r, χάριν pr Σ. πρῶτον γρ Σ. 4. post μου cum Σ omisi, quae ς adduntur, καὶ κατηγοροῦντος. 26, 2. ἑκάστῳ ks. 3. ἐξέκρουον γρ FΣΦ. 4. ἀπαγγελίαν k. 6. ὑπ'] παρ' krs. 27, 1. ἐξαπατώμενοι in γρ Σ, ἐξηπατημένοι Φ. μὲν] μὲν οὖν FΦ. 2. ταῦτα om k. δέ τινος kstu. 28, 1. ἀπήγγελκε ks. 2. εἶχε FΦΩrv. 6. αἰσχροκερδίαν FΣΤΦs. ἑαυτοῦ ΣΤ et γρ F: τούτου ς. 29, 2. ὑμῖν r.

παρείλοντο πρῶτον εἰπεῖν ἁπάντων. δεῖ δὲ μηδένα ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰς τὸ τῶν πραγμάτων μέγεθος 350 ἀποβλέψαντα μείζυς τὰς κατηγορίας καὶ τὰς αἰτίας τῆς τούτου δόξης νομίσαι, ἀλλ' ἐκεῖν' ὁρᾶν, ὅτι ὅντιν' ἂν ὑμεῖς εἰς ταύτην τὴν τάξιν κατεστήσατε καὶ τῶν συμβάντων καιρῶν ἐποιήσατε κύριον, οὗτος, εἴπερ ὥσπερ οὗτος ἐβουλήθη μισθώσας αὑτὸν ἐξαπατᾶν ὑμᾶς καὶ φενακίζειν, τῶν ἴσων ἂν αἴτιος ἦν κακῶν ὅσωνπερ καὶ
30 οὗτος· οὐ γὰρ εἰ φαύλοις χρῆσθ' ὑμεῖς εἰς τὰ κοινὰ πολλάκις ἀνθρώποις, καὶ τὰ πράγματ' ἐστὶ φαῦλα ὧν ἡ πόλις ἀξιοῦται παρὰ τοῖς ἄλλοις, οὐδὲ πολλῦ δεῖ. εἶτα καὶ Φωκέας ἀπολώλεκε μέν, οἶμαι, Φίλιππος, συνηγωνίσαντο δὲ οὗτοι· τοῦτο δὴ δεῖ σκοπεῖν καὶ ὁρᾶν, εἰ ὅσα τῆς Φωκέων σωτηρίας ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἧκε, ταῦθ' ἅπαντ' ἀπώλεσαν οὗτοι καὶ διέφθειραν ἑκόντες, ὐχ ὡς ὅδε Φωκέας ἀπώλεσε καθ' ἑαυτόν. πόθεν;
31 Δὸς δέ μοι τὸ προβούλευμα ὃ πρὸς τὴν ἐμὴν ἀπαγγελίαν ἐψηφίσαθ' ἡ βουλή, καὶ τὴν μαρτυρίαν τὴν τῦ γράψαντος αὐτὸ τότε, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι ἐγὼ μὲν ὐ τότε σιγήσας νῦν ἀφίςαμαι τῶν πεπραγμένων, ἀλλ' εὐθὺς κατηγόρυν καὶ προεώρων τὰ μέλλοντα, ἡ βυλὴ δὲ ἡ μὴ κωλυθεῖσα ἀκῦσαι τἀληθῆ παρ' ἐμῦ ὔτ' ἐπήνεσε τύτυς ὔτ' εἰς τὸ πρυτανεῖον ἠξίωσε καλέσαι. καίτοι τῦτ', ἀφ' ὗ γέγονεν ἡ πόλις, ὐδεὶς πώποτε φήσει παθεῖν ὐδένας πρέσβεις, ὐδὲ Τιμαγόραν, ὗ θάνατον κατεχειροτόνησεν ὁ δῆμος. ἀλλ' ὗτοι πεπόνθασιν.

v. 1. παρείλαντο Φ, προείλοντο r. δὲ] δὴ u. 2. δικασταί] ἀθηναῖοι Υ, om kr. 3. βλέψαντα ΣΥ. 4. ὅντιν' ἂν ΣΥ, καὶ ὅντινοῦν Ωu: εἰ καὶ ὁντινοῦν ς. 5. κατεστήκατε u. 6. οὗτος] οὗτος δ' ks, εἶθ' οὗτος FΥΦΩrtuv. 7. αὑτὸν] ἑαυτὸν τοῖς ἐχθροῖς FΥΦΩrstuv. 8. ἂν post ἦν ponunt ΣΥ, om s. 30, 1. ὑμεῖς χρῆσθε ks. 4. μὲν om k. 5. δὲ om pr k. εἰ om ks. 6. τῆς τῶν Φωκ. FΦΩrtuv. ταῦθ' ἅπαντ' ΣΥ: ταῦτα πάντα ς. 8. ἀπώλεσεν] ἀπώλεσεν ἂν FΥΦΩtuv, ἐπώλεσεν ἂν r. πόθεν om u. 31, 1. ἐπαγγελίαν FΥΦΩtuv. 4. ἐφίσταμαι ΣΦ. 5. προεώρων ΣΥks, προεωρώμην r, προωρώμην v: προωρώμην ς. 6. ἐμοῦ] ἐμοῦ τότε rc Σ. 8. φησὶ FΥΦΩrtuv.

32 Λέγε δ' αὐτοῖς πρῶτον μὲν τὴν μαρτυρίαν, εἶτα τὸ
προβούλευμα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΠΡΟΒΟΥΛΕΥΜΑ. 351

Ἐνταῦθ' οὔτ' ἔπαινος οὔτε κλῆσις εἰς τὸ πρυτανεῖόν
ἐστι τῶν πρέσβεων ὑπὸ τῆς βουλῆς. εἰ δέ φησιν οὗτος,
δειξάτω καὶ παρασχέσθω, κἀγὼ καταβαίνω. ἀλλ' οὐκ ἔστιν.
εἰ μὲν τοίνυν ταὐτὰ πάντες ἐπρεσβεύομεν, δικαίως οὐ-
δένα ἐπῄνεσεν ἡ βουλή· δεινὰ γὰρ ὡς ἀληθῶς τὰ πεπρα-
γμένα πᾶσιν· εἰ δ' οἱ μὲν τὰ δίκαια ἔπραττον ἡμῶν, οἱ δὲ
τἀναντία, διὰ τοὺς πεπονηρευμένους, ὡς ἔοικε, τοῖς ἐπιεικέσι
συμβεβηκὸς ἂν εἴη ταύτης τῆς ἀτιμίας μετεσχηκέναι.
33 πῶς οὖν ῥᾳδίως πάντες εἴσεσθε τίς ποτ' ἔσθ' ὁ πονηρός;
ἀναμνήσθητε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς τίς ἐσθ' ὁ κατηγορῶν τῶν
πεπραγμένων ἐξ ἀρχῆς. δῆλον γὰρ ὅτι τῷ μὲν ἠδικηκότι
σιγᾶν ἐξήρκει καὶ διακρουσαμένῳ τὸν παρόντα χρόνον μη-
κέτ' εἰς λόγον περὶ τῶν πεπραγμένων ἑαυτὸν καθιστάναι,
τῷ δὲ μηδὲν ἑαυτῷ συνειδότι δεινὸν εἰσῄει, εἰ δεινῶν καὶ
πονηρῶν ἔργων δόξει κοινωνεῖν τῷ σιωπῆσαι. εἰμὶ τοίνυν
ὁ κατηγορῶν ἐξ ἀρχῆς ἐγὼ τούτων, τούτων δ' οὐδεὶς ἐμοῦ.
34 Ἡ μὲν τοίνυν βουλὴ ταῦτα προβεβουλεύκει, τῆς δ'
ἐκκλησίας γιγνομένης καὶ τοῦ Φιλίππου παρόντος ἐν
Πύλαις ἤδη — ἦν γὰρ τοῦτο πρῶτον ἁπάντων τῶν ἀδικη-
μάτων, τὸ τὸν Φίλιππον ἐπιστῆσαι τοῖς πράγμασι τού-
τοις, καὶ δέον ὑμᾶς ἀκοῦσαι περὶ τῶν πραγμάτων, εἶτα
βουλεύσασθαι, μετὰ ταῦτα δὲ πράττειν ὅ τι δόξαι, ἅμα
ἀκούειν κἀκεῖνον παρεῖναι καὶ μηδ' ὅ τι χρὴ ποιεῖν ῥᾴ-
35 διον εἰπεῖν εἶναι. πρὸς δὲ τούτοις τοῦτο μὲν οὐδεὶς

32, 1. μὲν om ks. 4. ἐντεῦθεν krs. 7. ἅπαντες Σ.
8. ἐπῄνεσεν] ἐποίησεν k. ὡς ἀληθῶς om Σks. 33, 1. οὖν] ἂν r. πάντες Σks: ἅπαντες ς. 4. παρόντα] πάντα Ω. 5. περὶ om v. ἑαυτὸν] αὑτὸν (idque ante περὶ) s, om k. 6. εἰσῄει εἰ ΣΦrs: ceteri (cum Anecd. p. 150, 28) εἰ σιγῴη. πονηρῶν καὶ δεινῶν FΦΩrtuv. 7. ἔργῳ Ωu. 8. prius τούτων om ks, in γρ habet Φ. 34, 1. τοίνυν] οὖν ks. 2. ἤδη ἐν Πύλαις Ωtuv.
3. γὰρ] γὰρ δὴ r. 6. δόξῃ k, δόξει s. 7. post ἀκούειν addit συνέβη mg rc Ω et supra versum rc k. χρῆ s, χρὴ ΣΥr. fortasse legendum χρείη. 35, 1. δὲ] δὴ r. τουτο ΣΥ: ταῦτα ς.

ἀνέγνω τῷ δήμῳ τὸ προβούλευμα, οὐδ' ἤκουσεν ὁ δῆ- 352
μος, ἀναστὰς δ' οὗτος ἐδημηγόρει ταῦθ' ἃ διεξῆλθον ἄρτι
πρὸς ὑμᾶς ἐγώ, τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα ἀγαθά, ἃ πεπει-
κὼς ἔφη τὸν Φίλιππον ἥκειν καὶ διὰ τοῦτο χρήμαθ' ἑαυτῷ
τοὺς Θηβαίους ἐπικεκηρυχέναι. ὥσθ' ὑμᾶς ἐκπεπληγμέ-
νους τῇ παρουσίᾳ τὸ πρῶτον τῇ τοῦ Φιλίππου, καὶ τού-
τοις ὀργιζομένους ἐπὶ τῷ μὴ προηγγελκέναι, πραοτέρους
γενέσθαι τινός, πάνθ' ὅσ' ἐβούλεσθ' ὑμῖν ἔσεσθαι προσ-
δοκήσαντας, καὶ μηδὲ φωνὴν ἐθέλειν ἀκούειν ἐμοῦ μηδ'
36 ἄλλου μηδενός. καὶ μετὰ ταῦτ' ἀνεγιγνώσκετο ἡ ἐπιστο-
λὴ ἡ παρὰ τοῦ Φιλίππου, ἣν οὗτος ἔγραψεν ἀπολειφθεὶς
ἡμῶν, ἄντικρυς οὑτωσὶ καὶ διαῤῥήδην ἀπολογία γεγραμ-
μένη τῶν τούτοις ἡμαρτημένων. καὶ γὰρ ὡς αὐτὸς κα-
τεκώλυσεν αὐτοὺς βουλομένους ἐπὶ τὰς πόλεις ἰέναι καὶ τοὺς
ὅρκους ἀπολαμβάνειν, ἔνεστι, καὶ ὡς, ἵνα συνδιαλλάττω-
σιν αὐτῷ τοὺς Ἀλεῖς πρὸς τοὺς Φαρσαλίους, κατέσχεν αὐ-
37 τούς· καὶ πάντα ἀναδεχόμενος καὶ εἰς αὐτὸν ποιούμενος
τὰ τούτων ἁμαρτήματά ἐστιν. ὑπὲρ δὲ Φωκέων ἢ Θε-
σπιέων ἢ ὧν οὗτος ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς, ἀλλ' οὐδὲ μικρόν.
καὶ τοῦτο οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου τοῦτον ἐπράχθη τὸν τρόπον,
ἀλλ' ὑπὲρ μὲν ὧν παρὰ τούτων ὑμᾶς ἔδει δίκην λαμβά-
νειν οὐ πεποιηκότων οὐδὲ διῳκηκότων οὐδὲν ὧν ὑμεῖς προσ-
ετάξατε ἐν τῷ ψηφίσματι, ἐκεῖνος ἐκδέχεται τὴν αἰτίαν
καί φησιν αὐτὸς αἴτιος γεγενῆσθαι, ὃν οὐκ ἐμέλλεθ' ὑμεῖς
38 οἶμαι δυνήσεσθαι κολάσαι, ἃ δ' ἐκεῖνος ἐξαπατῆσαι καὶ
προλαβεῖν τῆς πόλεως ἐβούλετο, οὗτος ἀπήγγειλεν, ἵνα
μηδ' ἐγκαλέσαι μηδὲ μέμψασθαι μηδὲν ὕστερον ὑμεῖς 353
ἔχοιτε Φιλίππῳ, μήτ' ἐν ἐπιστολῇ μήτ' ἄλλοθι μηδαμοῦ

v. 4. χρήμαθ' ἑαυτῷ Σ, αὐτῷ χρήματα u: χρήματα αὐτῷ ς.
7. προαηγγελκέναι Σtαv. 8. τινος Ω, τινὰς r. 9. ἀκούειν ἐθέλειν ks. 36, 3. οὕτως Σ. 7. ἄλεις Τ, ἤλεις ku et pr Ω, Ἀλέας Valckenar. ad Herodot. 7, 173. 37, 2. φωκέων καὶ θεσπιέων Τ, φωκίων καὶ θετταλῶν γρ Φ, θετταλῶν ἢ mg Σ. 3. ἀπήγγελλεν ΣΤ. 7. ἐνδέχεται u. 38, 2. ἐβούλετο om k, ἀπήγγελλεν ks. 3. ὑμεῖς om k; 4. ἄλλοτι Σ,

τῶν παρ' ἐκείνȣ τȣ́των ἐνόντων. λέγε δ' αὐτοῖς αὐτὴν τὴν ἐπιςολήν, ἣν ἔγραψε μὲν ȣ̃τος, ἔπεμψε δ' ἐκεῖνος· καὶ σκοπεῖθ' ὅτι τȣ̃τον ἔχει τὸν τρόπον, ὃν διεξελήλυθ' ἐγώ. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

39 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῆς ἐπιστολῆς, ὡς καλὴ καὶ φιλάνθρωπος, περὶ δὲ Φωκέων ἢ Θηβαίων ἢ τῶν ἄλλων ὧν οὗτος ἀπήγγειλε [πρὸς ὑμᾶς], οὐδὲ γρῦ. ταύτης τοίνυν οὐδ' ὁτιοῦν ἐσθ' ὑγιές. καὶ τοῦτ' αὐτίκα δὴ μάλα ὑμεῖς ὄψεσθε. οἱ μὲν γὰρ Ἁλεῖς, οὓς ἵνα συνδιαλλάττωσι κατασχεῖν φησὶ τούτους, τοιαύτης τετυχήκασι διαλλαγῆς ὥστ' ἐξελήλανται καὶ ἀνάστατος ἡ πόλις αὐτῶν γέγονεν· τοὺς δ' αἰχμαλώτους, ὁ σκοπῶν τί ἂν ποιῶν ὑμῖν χαρίσαιτο, ȣ̓δ' ἐνθυμηθῆναί φησι λύσασθαι.

40 μεμαρτύρηται δὲ δήπουθεν ὑμῖν ἐν τῷ δήμῳ πολλάκις ὡς ἐγὼ τάλαντον ἔχων ἐπ' αὐτȣ̀ς ᾠχόμην, καὶ νῦν μαρτυρηθήσεται· διὸ καὶ τὴν ἐμὴν φιλοτιμίαν οὗτος ἀφαιρούμενος τοῦτ' ἔπεισεν ἐκεῖνον ἐγγράψαι. ὃ τοίνυν μέγιστον ἁπάντων· ὁ γὰρ εἰς τὴν προτέραν γράψας ἐπιστολήν, ἣν ἠνέγκαμεν ἡμεῖς, ὅτι „ἔγραφον δ' ἂν καὶ διαῤῥήδην ἡλίκα ὑμᾶς εὖ ποιήσω, εἰ εὖ ᾔδειν καὶ τὴν συμμαχίαν μοι γενησομένην," γεγονυίας τῆς συμμαχίας οὔ φησιν εἰδέναι τί ἂν ποιῶν χαρίσαιτο, οὐδ' ὃ αὐτὸς ὑπέσχετο· τοῦτο γὰρ ᾔδει δηλονότι, εἴπερ μὴ ἐφενάκιζεν. ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦθ' οὕτω τότ' ἔγραψε, λέγε μοι λαβὼν 354
ἐκ τῆς προτέρας ἐπιστολῆς αὐτὸ τοῦτο, ἐνθένδε. λέγε.

ΕΞ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

41 Οὐκοῦν πρὶν μὲν εἰρήνης τυχεῖν, εἰ καὶ συμμαχία

v. 1. τῶν] τοῖς ΦΩruv, ἐν τοῖς γρ Σ, om ΣΥ. ὄντων FΥΩtuv.
39, 1. ὦ om Ωtu. τὴν ἐπιστολὴν v. 2. θηβαίων ἢ φωκέων FΦΩruv. 3. ὧν om u. πρὸς ὑμᾶς om Σ. γρῦ FΥΦkru: γρύ ς. in Σ accentus erasus est. 5. ἅλεις Υ, ἄλεις Ωtuv et γρ k, αλεεις Σ. 7. της διαλλαγῆς FΦΩrtuv. ἀνάσπαστος Υ. αὐτῶν ἡ πόλις k. 9. ποιῶν om ΣΥs. 40, 2. νῦν δὲ μ. krs. 4. ἐγκρύψαι Υ. 6. δ' ἂν] μὲν ἂν FΦ. 7. ἡνίκα Σ. 8. γεγονυίας δὲ τῆς FΦΩruv. 9. χαρίσαιτο] ὑμῖν χαρίσαιτο γρ FΦ. ὃ] ἃ Φkrs. 10. ἤδη r. ἐφενάκιζεν ὑμᾶς FΦΩkrstuv. 11. οὗτος FΦrtv. τότ' om FΦΩtuv. 12. ἐκ τῆς] ἐκείνης Σ. 13. ἐπιστολὴ s, ἐκ τῆς ἐπιστολῆς Ωuv. 41, 1. μὲν om u.

προσγένοιτ᾽ αὐτῷ, γράψειν ὡμολόγει ἡλίκα τὴν πόλιν εὖ
ποιήσει· ἐπειδὴ δ᾽ ἀμφότερ᾽ αὐτῷ γέγονεν, οὐκ εἰδέναι
φησὶ τί ἂν ποιῶν χαρίσαιτο, ἐὰν δ᾽ ὑμεῖς λέγητε, ποιήσειν
ἃ μήτ᾽ αἰσχύνην μήτ᾽ ἀδοξίαν αὐτῷ φέρει, εἰς ταύτας τὰς
προφάσεις καταφεύγων, κἂν ἄρα εἴπητέ τι καὶ προαχθῆθ᾽
ὑμεῖς ἐπαγγείλασθαι, ἀναχώρησιν ἑαυτῷ καταλείπων.

42 Ταῦτα τοίνυν καὶ πόλλ᾽ ἕτερα ἐνῆν παραχρῆμα τότ᾽
εὐθὺς ἐξελέγχειν καὶ διδάσκειν ὑμᾶς καὶ μὴ προέσθαι
τὰ πράγματ᾽ ἐᾶν, εἰ μὴ Θεσπιαὶ καὶ Πλαταιαὶ καὶ τὸ
Θηβαίους αὐτίκα δὴ μάλα δώσειν δίκην ἀφείλετο τὴν
ἀλήθειαν. καίτοι ταῦτα εἰ μὲν ἀκοῦσαι μόνον ἔδει καὶ
φενακισθῆναι τὴν πόλιν, ὀρθῶς ἐλέγετο, εἰ δὲ πραχθῆ-
ναι τῷ ὄντι, σιωπᾶσθαι συνέφερεν. εἰ μὲν γὰρ ἐνταῦθ᾽
ἦν ἤδη τὰ πράγματα ὥστε μηδ᾽ αἰσθομένοις τοῖς Θηβαί-
οις πλέον εἶναι μηδέν, τί οὐ γέγονεν; εἰ δὲ παρὰ τὸ προαι-
43 σθέσθαι κεκώλυται, τίς ὁ ἐκλαλήσας; οὐχ οὗτος; ἀλλ᾽
οὔτ᾽ ἤμελλεν οὔτ᾽ ἠβουλήθη ταῦτ᾽ οὔτ᾽ ἤλπισεν οὗτος,
ὥστε τοῦ γ᾽ ἐκλελαληκέναι μηδ᾽ αἰτίαν ἐχέτω· ἀλλὰ φε-
νακισθῆναι τοῖς λόγοις τούτοις ὑμᾶς ἔδει, καὶ ἐμοῦ τἀληθῆ
μὴ ἐθελῆσαι ἀκοῦσαι, καὶ αὐτοὺς οἴκοι καταμεῖναι, καὶ
ψήφισμα νικῆσαι τοιοῦτο δι᾽ οὗ Φωκεῖς ἀπολοῦνται. διὰ
ταῦτ᾽ ἐσπαθᾶτο ταῦτα καὶ διὰ ταῦτ᾽ ἐδημηγορεῖτο. 355

44 Ἀκούων τοίνυν ἐγὼ τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα ἐπαγγελ-
λομένου τούτου τότε, καὶ ἀκριβῶς εἰδὼς ὅτι ψεύδεται,
— καὶ ὅθεν, φράσω πρὸς ὑμᾶς, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ,

v. 1. προσγίνοιτ᾽ Φr. 2. οὐ φησιν εἰδέναι ks. 3. ἐὰν] ἂν Σ.
4. ἃ] ὃ ΣΥs. 5. κἂν — καταλείπων Σ, κἂν — καταλείπει ΥΩ
tuv et corr F: ἵνα κἂν — καταλείπῃ ceteri cum γρ Σ. 6. ἑαυτῷ]
ὑμῖν γρ Σ. 42, 2. προέσθαι Σks: προΐεσθαι ς. 4. δὴ om Φ.
ἀφείλατο r. 5. μόνον] μὲν Σ. καὶ φενακ.] φενακ. δὲ Σks.
οις οἷς οις
7. ἐνταῦθ᾽] ταῦθ᾽ r, ταυτί ks. 8. αἰσθομένων τῶν Θηβαίων F,
αἰσθανομένοις τοῖς Θηβαίοις rs, αἰσθανομένους τοῖς Θηβαίοις k.
9. προαισθέσθαι s, αἰσθέσθαι Φ. 43, 1. οὐκλαλήσας s.
2. ἤμελλον rs. malim οὐδ᾽ ἤλπισεν. 4. τούτοις] καὶ τού-
τοις krs. 5. μὴ om pr Υ. ἀκούειν krs. καὶ om ΣΥΩtuv.
καταμένειν krs. 6. τοιοῦτον Ωrtu. 7. ἐδημηγορεῖτε u.
44, 1. ἐγὼ om ks. τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα r. 2. τότε om ΣΥ.

ὅτε τοὺς ὅρκους ἤμελλε Φίλιππος ὀμνύναι τοὺς περὶ τῆς
εἰρήνης, ἐκσπόνδους ἀποφανθῆναι τοὺς Φωκέας ὑπὸ του-
των, ὃ σιωπᾶν καὶ ἐᾶν εἰκὸς ἦν, εἴπερ ἤμελλον σώζεσθαι·
ἔπειτα ἐκ τοῦ μὴ τοὺς παρὰ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις ταῦτα
λέγειν μηδὲ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ του-
45τον. ἐκ τούτων οὖν τεκμαιρόμενος, ἀναστὰς καὶ παρελ-
θὼν ἐπειρώμην μὲν ἀντιλέγειν, ὡς δ' ἀκούειν οὐκ ἠθέ-
λετε, ἡσυχίαν ἔσχον, τοσοῦτο μόνον διαμαρτυράμενος
(καὶ πρὸς Διὸς καὶ θεῶν ἀναμιμνήσκεσθε) ὅτι ταῦτα οὔτ'
οἶδα οὔτε κοινωνῶ, προσέθηκα δὲ ὡς οὐδὲ προσδοκῶ. τρα-
χέως δ' ὑμῶν ἐπὶ τῷ μηδὲ προσδοκᾶν σχόντων, καὶ ὅπως
γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἔφην, ἄν τι τούτων γίγνηται, του-
τους ἐπαινέσεσθε καὶ τιμήσετε καὶ στεφανώσετε, ἐμὲ δὲ
μή· καὶ μέντοι κἄν τι τῶν ἐναντίων, ὅπως τούτοις ὀργι-
46εῖσθε· ἐγὼ δὲ ἀφίσταμαι. μὴ νῦν, ὑπολαβὼν ἔφη Αἰσχί-
νης οὑτοσί, μὴ νῦν ἀφίστασο, ἀλλ' ὅπως τότε μὴ προσ-
ποιήσει. νὴ Δία, ἢ ἀδικήσω γ', ἔφην. ἐπαναστὰς δ' ὁ
Φιλοκράτης μάλα ὑβριστικῶς „οὐδέν" ἔφη „θαυμαστόν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ ταὐτὰ ἐμοὶ καὶ Δημοσθένει δοκεῖν·
οὗτος μὲν γὰρ ὕδωρ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω." καὶ ὑμεῖς ἐγελᾶτε.
47 Σκέψασθε δὴ τὸ ψήφισμα, ὃ δίδωσι γράψας μετὰ
ταῦτα ὁ Φιλοκράτης. ἀκοῦσαι μὲν γὰρ οὑτωσὶ παγκάλως
ἔχει· ἐπειδὰν δὲ τοὺς καιροὺς συλλογίσηταί τις ἐφ' ὧν ἔγρα- 356
φη καὶ τὰς ὑποσχέσεις ἃς οὗτος ὑπισχνεῖτο τότε, οὐδὲν ἄλλο
φανήσονται πλὴν παραδόντες Φιλίππῳ καὶ Θηβαίοις Φω-
κέας, μόνον οὐκ ὀπίσω τὼ χεῖρε δήσαντες. Λέγε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

48 Ὁρᾶτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ ψήφισμα, ὅσων ἐπαι-

v. 1. τοὺς ante περὶ om Ω. 4. μὴ — μηδὲ Σ: μήτε — μήτε ς. τοῦ ante Φιλ. om Ωkstv. 5. τοῦ om ΣΥ. 45, 2. μὲν om FΦ. 3. τοσοῦτο Σ: τοσοῦτον ς. 5. κοινῶ u. 6. ἐπὶ om ΣΥkr. ἐχόντων FΦrs. 7. γένηται s. τ. μὲν ἐπαινέσετε krs. 9. ἐναντίων] ἐναντίων γένηται γρ FΦ. 46, 1. ἔφη post ἀφίστασο ponunt ks. 2. προσποιήσει Σ: προσποιήσῃ ς. 3. ἢ add Σ. ἀναστὰς krt. 4. οὐδέν] οὐδέν ἐστιν FΦΩkrstuv. 5. μὴ] εἰ μὴ Φr cum pr F et γρ Σ. δοκεῖ γρ Σ. 47, 2. ὁ om Φr. οὑτωσὶ] οὕτως εἰ s, οὑτωσὶ εἰ r. πάνυ καλῶς krs. 5. φανήσεται u, φανήσεσθε mg u. 6. οὐχὶ ks.

νων καὶ ὅσης εὐφημίας μεςὸν ἐςι, καὶ τὴν εἰρήνην εἶναι
τὴν αὐτὴν ἥνπερ Φιλίππῳ καὶ τοῖς ἐγγόνοις, καὶ τὴν συμ-
μαχίαν, καὶ ἐπαινέσαι δὲ Φίλιππον ὅτι ἐπαγγέλλεται τὰ
δίκαια ποιήσειν. ἀλλ᾽ ὐδὲν ἐκεῖνός γε ἐπηγγέλλετο, ἀλλὰ
τοσύτυ ἔδει ἐπαγγέλλεσθαι ὥστ᾽ ὐδ᾽ εἰδέναι φησὶ τί ἂν
49 ποιῶν ὑμῖν χαρίσαιτο. ἀλλ᾽ ὗτος ἦν ὁ λέγων ὑπὲρ αὐτῦ
καὶ ὑπισχνύμενος. πρὸς δὲ τὺς παρὰ τύτυ λόγυς ὡρμη-
κότας λαβὼν ὑμᾶς ὁ Φιλοκράτης, ἐγγράφει τῦτ᾽ εἰς τὸ
ψήφισμα· ἐὰν δὲ μὴ ποιῶσι Φωκεῖς ἃ δεῖ καὶ παραδι-
δῶσι τοῖς Ἀμφικτύοσι τὸ ἱερόν, ὅτι βοηθήσει ὁ δῆμος
ὁ Ἀθηναίων ἐπὶ τοὺς διακωλύοντας ταῦτα γίγνεσθαι.
50 οὐκοῦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μενόντων μὲν ὑμῶν οἴκοι
καὶ ὐκ ἐξεληλυθότων, ἀπεληλυθότων δὲ τῶν Λακεδαιμο-
νίων καὶ προῃσθημένων τὴν ἀπάτην, οὐδενὸς δ᾽ ἄλλου
παρόντος τῶν Ἀμφικτυόνων πλὴν Θετταλῶν καὶ Θηβαίων,
εὐφημότατ᾽ ἀνθρώπων τύτοις παραδῦναι γέγραφε τὸ ἱερὸν
γράψας τοῖς Ἀμφικτύοσι παραδῦναι (ποίοις; ὐ γὰρ ἦσαν
αὐτόθι πλὴν Θηβαῖοι καὶ Θετταλοί), ἀλλ᾽ οὐ συγκαλέσαι
δὲ τοὺς Ἀμφικτύονας, ὐδ᾽ ἐπισχεῖν ἕως ἂν συλλεγῶσιν,
οὐδὲ βοηθεῖν Πρόξενον εἰς Φωκέας, οὐδ᾽ ἐξιέναι Ἀθηναίυς,
51 ὐδὲ τοιοῦτ᾽ οὐδέν. καίτοι καὶ ἐπιστολὰς ἔπεμψεν ὁ Φί- 357
λιππος δύο καλῦσας ὑμᾶς, ὐχ ἵν᾽ ἐξέλθοιτε· πώμαλα· οὐ
γὰρ ἄν ποτε τὺς χρόνους ἀνελών, ἐν οἷς ἠδυνήθητ᾽ ἂν
ἐξελθεῖν, τηνικαῦτ᾽ ἐκάλει· οὐδ᾽ ἂν ἐμέ, ἡνίκα δεῦρο ἀπο-
πλεῖν ἐβουλόμην, κατεκώλυεν· οὐδὲ τοιαῦτα λέγειν τού-
τῳ προσέταττεν, ἐξ ὧν ἥκισθ᾽ ὑμεῖς ἠμέλλετ᾽ ἐξιέναι·

v. 2. ἐγγόνοις F, ἐκγόνοις Φkrs. 3. δὲ om Ω. 5. τοσούτου γε ἔδει FΦΩrtuv. 49, 1. ἡμῖν χαρίσαιτο ks, χαρίσαιτο ὑμῖν r. 2. ἐπισχνούμενος u. 3. ὑμᾶς λαβὼν FΦΩkrstuv. 4. δὲ om ΣΥ. 5. ὁ δῆμος ἀθ. r, ὁ δῆμος ὁ τῶν ἀθ. s. 6. διακωλύσοντας krs. αὐτὰ FΦΩrtuv. 50, 1. ὑμῶν om pr r. 2. ἀπεληλυθότων δὲ τῶν] τῶν δὲ k. 4. παρόντων ks. 5. γέγραφε ante παραδοῦναι ponunt ks, post ἱερὸν ponit r. 7. οὐ Σ et pr k: οὐδὲ ς. 8. δὲ Σs, ἔδει mg FΩ et γρ Φ, om Υkrtuv. τοὺς om rsu. 51, 1. τοιοῦτον Fkrs. 2. ἐξέλθητε libri omnes. 3. ἂν ἐξελθεῖν] ἀνελθεῖν s. 5. τοιαυτὶ Φr. 6. ὑμεῖς ἥκιστα FΦΩrtuv, ἐμέλλετ — ἐβούλεσθε Σ.

ἀλλ' ἵνα, ἃ ἠβούλεσθε, οἰόμενοι πράξειν αὐτὸν μηδὲν
ἐναντίον ψηφίσαισθε αὐτῷ, μηδ' ἀμύνοιντο μηδ' ἀντέ-
χοιεν οἱ Φωκεῖς ἐπὶ ταῖς παρ' ὑμῶν ἐπανέχοντες ἐλπίσιν,
ἀλλ' ἀπογνόντες ἅπαντα ἑαυτοὺς ἐγχειρίσαιεν. Λέγε δ'
αὐτοῖς αὐτὰς τὰς ἐπιστολὰς τὰς τοῦ Φιλίππου.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

52 Αἱ μὲν τοίνυν ἐπιστολαὶ καλοῦσιν αὗται, καὶ νὴ Δία
ἤδη γε· τούτοις δ', εἴπερ ἦν ὑγιές τι τούτων, τί ἄλλο
προσῆκεν ἢ συνειπεῖν ὅπως ἐξέλθοιτε ὑμεῖς, καὶ τὸν Πρό-
ξενον, ὃν περὶ τοὺς τόπους ᾔδεσαν ὄντα, γράφειν εὐ-
θέως βοηθεῖν; πάντα τοίνυν τἀναντία τέτων φαίνονται
πεποιηκότες. εἰκότως· οὐ γὰρ οἷς ἐπέστελλε προσεῖχον
τὸν νοῦν, ἀλλ' ἃ φρονῶν ταῦτ' ἔγραφε συνῄδεσαν· τού-
53 τοις οὖν συνέπραττον καὶ τέτοις συνηγωνίζοντο. οἱ μὲν
τοίνυν Φωκεῖς, ὡς τὰ παρ' ὑμῶν ἐπύθοντο ἐκ τῆς ἐκκλη-
σίας καὶ τό τε ψήφισμα τοῦτ' ἔλαβον τὸ τοῦ Φιλοκρά-
τους καὶ τὴν ἀπαγγελίαν ἐπύθοντο τὴν τούτου καὶ τὰς
ὑποσχέσεις, κατὰ πάντας τοὺς τρόπους ἀπώλοντο. σκο-
πεῖτε γάρ. ἦσαν ἀπιστοῦντές τινες αὐτόθι τῷ Φιλίππῳ
καὶ νοῦν ἔχοντες· οὗτοι πιστεύειν ὑπήχθησαν. διὰ τί;
ὅτι ἡγοῦντο, οὐδ' εἰ δεκάκις Φίλιππος αὐτοὺς ἐξηπάτα, 358
οὐδέποτ' ἂν τές γε Ἀθηναίων πρέσβεις Ἀθηναίους ἐξα-
πατᾷν τολμῆσαι, ἀλλ' εἶναι ταῦτ' ἀληθῆ ἃ οὗτος ἀπήγ-
γειλε πρὸς ὑμᾶς, καὶ τοῖς Θηβαίοις ἥκειν, οὐχ αὐτοῖς ὄλε-
54 θρον. ἦσαν ἄλλοι τινὲς οἳ πάσχειν ὁτιοῦν καὶ ἀμύνεσθαι
δεῖν ᾤοντο· ἀλλὰ καὶ τούτους μαλακοὺς ἐποίησε τὸ τὸν
Φίλιππον ὑπάρχειν αὐτοῖς πεισθῆναι, καὶ τὸ ταῦτ' εἰ μὴ
ποιήσουσιν ὑμᾶς ἐπ' αὐτοὺς ἥξειν, οὓς βοηθήσειν αὐ-

v. 2. ψηφίσησθε Φkrs, ψηφισασθε Σ. ἀμύναιντο ΣΥΩuv, ἀμύναιτο t. 3. ἐπέχοντες FΥΦΔΩtuv, ὑπέχοντες Σ. 4. ἅπαντα Σkrs et γρ Φ: ἅπαντες ς. 5. αὐτὰς om k. τὰς ante τοῦ om Ω.
52, 3. προσῆκον s. ἐξέλθητε ΣΥkr. 6. ἐπέστελλον s. προσέχειν r. 53, 3. τε delet Υ, om Ωrtuv. 4. ἐπαγγελίαν FΦΩrstuv.
7. νοῦν] νῦν u. ἐπήχθησαν Ω. διὰ τί in γρ Φ.
9. γε om ks. πρ. εἰς ἀθηναίους Σ. 10. ἀπήγγελλε Σ, ἐπήγγειλε s. 11. οὐκ αὐτοῖς FΣΥΩrtuv. 54, 1. ἀμύνασθαι Ωtuv.
3. ὑπάρξειν krs. 4. ποιήσουσιν FΥΩrtuv: ποιήσωσιν ς. ἡμᾶς Ωtuv. βοηθ. αὐτοὺς Φ.

τοῖς ἤλπιζον ἐκεῖνοι. ἀλλὰ καὶ μεταμέλειν ὑμῖν ᾤοντό τινες πεποιημένοις τὴν πρὸς Φίλιππον εἰρήνην· τούτοις ὅτι καὶ τοῖς ἐγγόνοις τὴν αὐτὴν ἐψηφίσασθ᾽ ἐπέδειξαν, ὥστε πανταχῇ τὰ παρ᾽ ὑμῶν ἀπογνωσθῆναι. διόπερ ἅπαν-
55τα ταῦτα εἰς ἓν ψήφισμα συνεσκεύασαν. ὃ καὶ μέγιστον ἔμοιγε δοκοῦσιν ἁπάντων ὑμᾶς ἠδικηκέναι· τὸ γὰρ πρὸς ἄνδρα θνητὸν καὶ διὰ καιρούς τινας ἰσχύοντα γράφοντας εἰρήνην ἀθάνατον συνθέσθαι τὴν κατὰ τῆς πόλεως αἰσχύνην, καὶ ἀποστερῆσαι μὴ μόνον τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τῶν παρὰ τῆς τύχης εὐεργεσιῶν τὴν πόλιν, καὶ τοσαύτῃ περιουσίᾳ χρήσασθαι πονηρίας ὥστε μὴ μόνον τοὺς ὄντας Ἀθηναίους ἀλλὰ καὶ τοὺς ὕστερόν ποτε μέλλοντας ἔσεσθαι
56πάντας ἠδικηκέναι, πῶς οὐχὶ πάνδεινόν ἐστι; τοῦτο τοίνυν οὐδέποθ᾽ ὑμεῖς ὑπεμείνατ᾽ ἂν ὕστερον προσγράψαι πρὸς τὴν εἰρήνην, τὸ καὶ τοῖς ἐγγόνοις, εἰ μὴ ταῖς παρ᾽ Αἰσχίνου ῥηθείσαις ὑποσχέσεσι τότ᾽ ἐπιστεύσατε. αἷσπερ οἱ Φωκεῖς πιστεύσαντες ἀπώλοντο. καὶ γάρ τοι παραδόντες αὑτοὺς Φιλίππῳ καὶ ἑκόντες ἐγχειρίσαντες ἐκείνῳ τὰς πόλεις ἁπάν- 350
των τῶν ἐναντίων, ὧν πρὸς ὑμᾶς οὗτος ἀπήγγειλεν, ἔτυχον.

57 Ἵνα δ᾽ εἰδῆτε σαφῶς ὅτι ταῦθ᾽ οὕτω καὶ διὰ τούτους ἀπόλωλε, τοὺς χρόνους ὑμῖν λογιοῦμαι καθ᾽ οὓς ἐγίγνεθ᾽ ἕκαστα. περὶ ὧν δ᾽ ἄν τις ἀντιλέγῃ τούτων, ἀναστὰς ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι εἰπάτω. ἡ μὲν τοίνυν εἰρήνη ἐλαφηβολιῶνος ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα ἐγένετο, ἀπεδημήσαμεν δ᾽ ἡμεῖς ἐπὶ τοὺς ὅρκους τρεῖς μῆνας ὅλους· καὶ τοῦτον
58ἅπαντα τὸν χρόνον ἦσαν οἱ Φωκεῖς σῷοι. ἥκομεν δὲ δεῦρο ἀπὸ τῆς πρεσβείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους τρίτῃ ἐπὶ

v. 2. πρὸς τὸν φίλιππον k. 3. ἐγγόνοις ΣΩtuv, ἐγγόνοις F. ἐπεψηφίσασθε r. 4. παντευχῇ u. ὑμῖν s. ἅπαντα ταῦτα Σ Υ: ταῦτα πάντα ς. 55, 1. ψήφισμα οὗτοι σ. FΦΩtuv. 4. συνθέσθαι καὶ τ. r. 5. μόνον] μόνον παρὰ FΥΦ, μόνον τῶν παρὰ Ωtuv.

7. χρῆσθαι krs. 56, 2. ὑπεμείνετ᾽ rs. 3. ἐγγόνοις ΣΩtuv, ἐγγόνοις F. 6. ἐγχειρήσαντες ΣΦ. 7. ἡμᾶς Fuv. 57, 2. ἡμῖν r. 4. εἰπέτω pr F. 5. ἐννάτῃ k. δεκάτῃ Υr et γρ F. ἐγίγνετο r.

δέκα τοῦ σκιροφοριῶνος μηνός, καὶ παρῆν ὁ Φίλιππος ἐν
Πύλαις ἤδη καὶ τοῖς Φωκεῦσιν ἐπηγγέλλετο ὧν οὐδὲν
ἐπίστευον ἐκεῖνοι. σημεῖον δέ· οὐ γὰρ ἂν δεῦρ' ἧκον ὡς
ὑμᾶς. ἡ δ' ἐκκλησία μετὰ ταῦτα, ἐν ᾗ πάντα τὰ πρά-
γματ' ἀπώλεσαν οὗτοι ψευσάμενοι καὶ φενακίσαντες ὑμᾶς,
59 τῇ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα ἐγίγνετο τοῦ σκιροφοριῶνος. ἀπὸ τοί-
νυν ταύτης πεμπταῖα λογίζομαι τὰ παρ' ὑμῶν ἐν τοῖς
Φωκεῦσι γενέσθαι· παρῆσαν γὰρ οἱ τῶν Φωκέων πρέ-
βεις ἐνθάδε, καὶ ἦν αὐτοῖς καὶ τί ἀπαγγελοῦσιν οὗτοι
καὶ τί ψηφιεῖσθ' ὑμεῖς ἐπιμελὲς εἰδέναι. οὐκοῦν εἰκάς,
ᾗ τίθεμεν πυθέσθαι τοὺς Φωκέας τὰ παρ' ὑμῶν· ἀπὸ
γὰρ τῆς ἕκτης εἰς ταύτην πέμπτη γίγνεται. ὑστέρα τοί-
νυν δεκάτη, ἐνάτη, ὀγδόη· ταύτῃ ἐγίγνονθ' αἱ σπον-
δαί, καὶ πάντα τἀκεῖ πράγματ' ἀπολώλει καὶ τέλος εἶχεν.
60 πῶς τοῦτο δῆλον; τῇ τετράδι φθίνοντος ἠκκλησιάζετε μὲν
τόθ' ὑμεῖς ἐν Πειραιεῖ περὶ τῶν ἐν τοῖς νεωρίοις, ἧκε
δὲ Δερκύλος ἐκ Χαλκίδος, καὶ ἀπήγγειλεν ὑμῖν ὅτι πάντα 360
τὰ πράγματ' ἐγκεχείρικε Θηβαίοις ὁ Φίλιππος, καὶ πέμ-
πτην εἶναι ταύτην ἡμέραν ἐλογίζετ' ἀφ' οὗ γεγόνασιν αἱ
σπονδαί. ὀγδόη τοίνυν, ἑβδόμη, ἕκτη, πέμπτη, τετράς·
αὐτὸ συμβαίνει εἰς ταύτην εἶναι πέμπτην. οὐκοῦν τοῖς
χρόνοις, οἷς ἀπήγγελλον, οἷς ἔγραφον, πᾶσιν ἐξελέγχονται
συνηγωνισμένοι Φιλίππῳ καὶ συναίτιοι γεγονότες τοῦ
61 τῶν Φωκέων ὀλέθρου. ἔτι τοίνυν τὸ μηδεμίαν τῶν πό-
λεων τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἁλῶναι πολιορκίᾳ μηδ' ἐκ προσ-
βολῆς κατὰ κράτος, ἀλλ' ἐκ τοῦ σπείσασθαι πάντας ἄρ-

v. 1. δεκατη ΣΥΩtu et γρ FΦ. του om ΣΥr. ὁ φίλιππος ἐν Πύλαις ΣΥ: ἐν Πύλαις ὁ Φίλιππος ς. 2. ἤδη] ἤση u, εἴσω mg u. ἐπηγγείλλετο s. 5. ἀπολωλέκεσαν ks. ἡμᾶς v. 59, 1. δεκάτη r. ἐγίγνετο τοῦ σκιροφ. ΣΥ, ἐγίγνετο τοῦ σκιροφ. μηνός ks, σκιροφ. ἐγίγνετο r: τοῦ σκιροφ. ἐγίγνετο ς. 2. λογίζ. καὶ τὰ r. 4. ἀπαγγέλλουσιν ΣΦks. 5. εἰδέναι in γρ Σ. 9. ἀπωλώλει FΥs.

60, 1. τοὺτου r. ἠκκλησιάζετε ΣΥtv, ηκκλησιάζετε (ε) F: ἐκκλησιάζετε ς. 2. τόθ' om ks. 3. δερκύλος FΣΥΦtv, δερκῦλος ru, δέρκυλος Ω, δερκύλλος ks: Δέρκυλλος ς. ἀπήγγελλεν FΣΥ et γρ Φ. 4. ἐγκεχείρηκε Φ. 5. εἶναι ταύτην ἡμέραν ΣΥks: ceteri ἡμέραν εἶναι ταύτην. 61, 3. πείσασθαι t.

θην ἀπολέσθαι, μέγιστόν ἐςι σημεῖον τȢ̃ διὰ τȢ́τȢς πεισθέντας αὐτȢ̀ς ὡς ὑπὸ τȢ̃ Φιλίππȣ σωθήσονται ταῦτα παθεῖν· Ȣ̓ γὰρ ἐκεῖνόν γε ἠγνόȢν. φέρε δή μοι καὶ τὴν συμμαχίαν τὴν τῶν Φωκέων καὶ τὰ δόγματα, ὑφ' ὧν καθεῖλον αὐτῶν τὰ τεὶχη, ἵν' εἰδῆτε οἵων ὑπαρχόντων αὐτοῖς παρ' ὑμῶν οἵων ἔτυχον διὰ τȢτȢσὶ τȢ̀ς θεοῖς ἐχθρȢ́ς. Λέγε.

ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΦΩΚΕΩΝ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

62 Ἃ μὲν τοίνυν ὑπῆρχε παρ' ὑμῶν αὐτοῖς, ταῦτ' ἐστί, φιλία συμμαχία βοήθεια· ὧν δ' ἔτυχον διὰ τοῦτον τὸν βοηθῆσαι κωλύσαντα ὑμᾶς, ἀκούσατε. λέγε.

ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΦΩΚΕΩΝ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ὁμολογία Φιλίππου καὶ Φωκέων, φησίν, Ȣ̓χὶ Θηβαίων καὶ Φωκέων, Ȣ̓δὲ Θετταλῶν καὶ Φωκέων, Ȣ̓δὲ Λοκρῶν, Ȣ̓δὲ ἄλλȢ τῶν παρόντων Ȣ̓δενός· καὶ πάλιν παραδȢ̃ναι δὲ τὰς πόλεις Φωκέας φησὶ Φιλίππῳ, Ȣ̓χὶ Θηβαίοις Ȣ̓δὲ Θετταλοῖς Ȣ̓δὲ ἄλλῳ Ȣ̓δενί. 361
63 διὰ τί; ὅτι Φίλιππος ἀπηγγέλλετο πρὸς ὑμᾶς ὑπὸ τούτου ἐπὶ τῇ τῶν Φωκέων σωτηρίᾳ παρεληλυθέναι. τȢ́τῳ δὴ πάντ' ἐπίστευον, καὶ πρὸς τοῦτον πάντ' ἐσκόπουν, πρὸς τοῦτον ἐποιοῦντο τὴν εἰρήνην. λέγε δὴ τἀπίλοιπα. καὶ σκοπεῖτε, τί πιστεύσαντες τί ἔπαθον. ἆρά γε ὅμοια ἢ παραπλήσια οἷς οὗτος ἀπήγγειλεν; λέγε.

ΔΟΓΜΑ ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΩΝ.

64 Τούτων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δεινότερα οὐ γέγονεν οὐδὲ μείζω πράγματ' ἐφ' ἡμῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, οἶμαι

v. 3. μοι καὶ om ks. 4. καθεῖλον Σ: καθεῖλεν ς. 5. οἵων] ὧν ΣΥ. 6. τουτουσὶ Σ: τούτους ς. 7. συμμαχία φωκέων καὶ ἀθηναίων Σ et γρ Φ, συμμαχία φωκέων καὶ θηβαίων FΥΦrt, δόγματα συμμαχία θηβαίων καὶ φωκέων Ωuv, συμμαχία φωκέων ks: συμμαχία Ἀθηναίων καὶ Φωκέων ς. 62, 3. ἡμᾶς ks. 5. ἀκούσατε s. 6. Ȣ̓δὲ Θετταλῶν καὶ Φωκέων om Φ. 8. Φωκέας φησὶ ΣΥ: ceteri φησὶ Φωκέας. 9. οὐδὲ Θεττ.] καὶ Θεττ. k, οὐχὶ Θεττ. Φrv.
63, 3. πάντ' ΣΩkrstuv: πάντες ς. πάντ' ἐσκόπουν πρὸς τοῦτον om Fkrs, in γρ habet Φ. 4. ἐποιοῦντο] πάντες ἐποιοῦντο FΦr.
5. τί πιστεύσαντες τί ἔπαθον FΦΩtuv, τίνα πιστεύσαντες τί ἔπαθον Υ, τίνα πιστεύσαντες τί ἔπασχον Σ, τίνα πιστεύσαντες τίνα ἔπαθον γρ Φ, τίνα πιστεύσαντες οἷα ἔπαθον r, οἷα πιστεύσαντες οἷα ἔπαθον ks et γρ Σ. 6. ἀπήγγελλεν FΣΥΦrtuv, ἀπήγγειλε Ω. 7. δόγματα Ωuv. 64, 1. οὐ] οὔτε Φkr.

δ᾽ οὐδ᾽ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. τηλικούτων μέντοι καὶ τοι-
ούτων πραγμάτων κύριος εἷς ἀνὴρ Φίλιππος γέγονε δια
τούτους, ὅσης τῆς Ἀθηναίων πόλεως, ᾗ προεστάναι τῶν
Ἑλλήνων πάτριον καὶ μηδὲν τοιοῦτον περιορᾶν γιγνόμε-
νον. ὃν μὲν τοίνυν τρόπον οἱ ταλαίπωροι Φωκεῖς ἀπο-
λώλασιν, οὐ μόνον ἐκ τῶν δογμάτων τούτων ἔστιν ἰδεῖν,
65 ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἃ πέπρακται, θέαμα δεινὸν ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ἐλεεινόν· ὅτε γὰρ νῦν ἐπορευόμεθα
εἰς Δελφούς, ἐξ ἀνάγκης ἦν ὁρᾶν ἡμῖν πάντα ταῦτα,
οἰκίας κατεσκαμμένας, τείχη περιῃρημένα, χώραν ἔρημον
τῶν ἐν ἡλικίᾳ, γύναια δὲ καὶ παιδάρια ὀλίγα καὶ πρε-
σβύτας ἀνθρώπους οἰκτρούς. οὐδ᾽ ἂν εἷς δύναιτ᾽ ἐφικέ-
σθαι τῷ λόγῳ τῶν ἐκεῖ κακῶν νῦν ὄντων. ἀλλὰ μὴν ὅτι
τὴν ἐναντίαν ποτὲ Θηβαίοις ψῆφον ἔθεντο οὗτοι περὶ
ἡμῶν ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ προτεθεῖσαν, ὑμῶν ἔγωγε ἀκούω
66 πάντων. τίν᾽ ἂν οὖν οἴεσθε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς προ-
γόνους ὑμῶν, εἰ λάβοιεν αἴσθησιν, ψῆφον ἢ γνώμην θέ- 362
σθαι περὶ τῶν αἰτίων τοῦ τούτων ὀλέθρου; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι
κἂν καταλεύσαντας αὐτοὺς ταῖς ἑαυτῶν χερσὶ καθαροὺς
ἔσεσθαι νομίζειν. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρόν, μᾶλλον δ᾽ εἴ τις
ἔστιν ὑπερβολὴ τούτου, τοὺς σεσωκότας ἡμᾶς τότε καὶ τὴν
σώζουσαν περὶ ἡμῶν ψῆφον θεμένους, τούτους τῶν ἐναν-
τίων τετυχηκέναι διὰ τούτους, καὶ περιῶφθαι τοιαῦτα
πεπονθότας οἷα οὐδένες ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων; τίς οὖν
ὁ τούτων αἴτιος; τίς ὁ ταῦτα φενακίσας; οὐχ οὗτος;

67 Πολλὰ τοίνυν ἄν τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Φίλιππον
εὐδαιμονίσας τῆς τύχης, εἰκότως τοῦτο μάλιστ᾽ ἂν εὐ-
δαιμονίσειεν ἁπάντων, ὃ μὰ τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς

τῆς

v. 1. ἔμπροσθεν s. 2. εἷς ἀνὴρ κύριος r. 3. τῶν Ω.
4. τοιοῦτο Φ. 6. τούτων om u. 65, 3. ἡμῖν ὁρᾶν ks.
ἅπαντα ks. 6. ante οὐδ᾽ ἂν cum ΣΥ omisi ὅλως δέ. δύ-
ναιτο post ἐφικέσθαι ponunt FΦΩrtuv, post λόγῳ ks. 9. ὑμῶν ks.
ὑπὲρ] ὑπὸ Ωtu. προστεθεῖσαν Ωtu. 66, 1. ἂν om FΣΦks.
ὦ om ks. 3. τούτων Σ: τῶν Φωκέων ς. 4. κατακελεύσαν-
τας Ω. 6. τούτου] του pr Σ, τούτοις Ω. τότε om k. 7. ψῆ-
φον περὶ ἡμῶν s. 10. ταῦτα in γρ Φ. 67, 1. πολλὰ μὲν τ. F
ΦΩrtuv. ἂν om Σ. 2. τούτου Reiskius. 3. ὃ] οὐ FΣΦ.

οὐκ ἔχω λέγειν ἔγωγε ἄλλον ὅστις εὐτύχηκεν ἐφ' ἡμῶν. τὸ μὲν γὰρ πόλεις μεγάλας εἰληφέναι καὶ χώραν πολλὴν ὑφ' ἑαυτῷ πεποιῆσθαι καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ζηλωτὰ μέν ἐστιν, οἶμαι, καὶ λαμπρά· πῶς γὰρ οὔ; ἔχοι δ'
68 ἄν τις εἰπεῖν πεπραγμένα καὶ ἑτέροις πολλοῖς. ἀλλ' ἐκεῖνο ἴδιον καὶ οὐδενὶ τῶν πάντων ἄλλῳ γεγονὸς εὐτύχημα. τὸ ποῖον; τὸ ἐπειδὴ πονηρῶν ἀνθρώπων εἰς τὰ πράγματ' αὐτῷ ἐδέησε, πονηροτέρους εὑρεῖν ἢ ἐβούλετο. πῶς γὰρ οὐχ οὗτοι τοιοῦτοι δικαίως ὑποληφθεῖεν ἄν, οἵγε, ἃ ὑπὲρ αὐτοῦ Φίλιππος τηλικούτων ὄντων αὐτῷ τῶν διαφόρων οὐκ ἐτόλμα ψεύσασθαι, οὐδ' ἔγραψεν οὔτ' εἰς ἐπιστολὴν οὐδεμίαν, οὔτε πρεσβευτὴς οὐδεὶς εἶπε τῶν παρ' ἐκεί-
69 νου, ἐπὶ ταῦτα μισθώσαντες ἑαυτοὺς ὑμᾶς ἐξηπάτων; καὶ οἱ μὲν Ἀντίπατρος καὶ ὁ Παρμενίων, δεσπότῃ διακονοῦντες καὶ οὐ μέλλοντες ὑμῖν μετὰ ταῦτ' ἐντεύξεσθαι, ὅμως 363 τοῦθ' εὕροντο, μὴ δι' αὐτῶν ὑμᾶς ἐξαπατηθῆναι· οἱ δ' Ἀθηναίων, τῆς ἐλευθερωτάτης πόλεως, πρέσβεις ταχθέντες ὑμᾶς, οἷς ἀπαντῶντας ἐμβλέπειν, οἷς συζῆν ἀνάγκη τὸν λοιπὸν βίον καὶ ἐν οἷς εὐθύνας ἤμελλον δώσειν τῶν πεπραγμένων, τούτους ἐξαπατᾶν ὑπέστησαν. πῶς ἂν ἄνθρωποι κακίους ἢ μᾶλλον ἀπονενοημένοι τούτων γένοιντο;

70 Ἵνα τοίνυν εἰδῆθ' ὅτι καὶ κατάρατός ἐστιν ὑφ' ὑμῶν, καὶ οὐδ' ὅσιον ὑμῖν οὐδ' εὐσεβές ἐστι τοιαῦτ' ἐψευσμένον αὐτὸν ἀφεῖναι, λέγε τὴν ἀρὰν καὶ ἀνάγνωθι λαβὼν τὴν ἐκ τοῦ νόμου ταυτηνί.

τ. 1. εὐτετύχηκεν Σ et γρ Φ. 68, 1. πολλά k. ἐκεῖνό γ' krs. 2. ἁπάντων ru. ἄλλω (ο) t, ἄλλο FΩ, om ks. 4. αὐτῷ post ἐδέησεν ponit t, om k. 5. ἂν om Ω. οἵγε ΣΦkrs: celeri εἴγε. ἃ ὑπὲρ αὐτοῦ] ὑπὲρ ὧν γρ Σ, ὑπὲρ ὧν αὐτὸς FΓΦΩrtuv. 6. διαφορῶν ΣΦrs. 7. οὐδ' ἔγραψεν οὔτ' εἰς ἐπιστολὴν ΣΓ, οὔτ' ἔγραψεν οὔτ' εἰς ἐπιστολὴν r, οὐδὲ γράψαι οὔτ' εἰς ἐπιστολὴν ks, οὔτ' εἰς ἐπιστολὴν γράψαι FΦΩtuv. 8. οὔτε ΣΓkrs: celeri οὐδέ.

69, 1. τ. οὗτοι μισθώσαντες FΓΦΩrtuv. 3. ὑμῖν post ταῦτ' ponunt FΦΩrtuv. ἐντεύξασθαι (εν) F, ἐντεύξασθαι rs. 4. εὗρον Γks, εὕραντο Φr. μὴ] τὸ μὴ omnes praeter Σ. 5. ἀθηναῖοι FΣΓΩkrstuv. τῆς] οἱ τῆς s et rc Ω. 7. βίον] χρόνον ks.

70, 2. ὑμῖν οὐδ' εὐσεβὲς om F, in γρ habet Φ. 3. λέγε] λαβὲ ks. ταύτην Φks.

ΑΡΑ.

Ταῦθ᾽ ὑπὲρ ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καθ᾽ ἑκάςην
τὴν ἐκκλησίαν ὁ κῆρυξ εὔχεται νόμῳ προστεταγμένα, καὶ
ὅταν ἡ βουλὴ καθῆται, παρ᾽ ἐκείνῃ πάλιν. καὶ ταῦτ᾽ οὐκ
ἔνεστιν εἰπεῖν τούτῳ ὡς οὐκ εὖ ᾔδει· ὑπογραμματεύων
γὰρ ὑμῖν καὶ ὑπηρετῶν τῇ βουλῇ αὐτὸς ἐξηγεῖτο τὸν νό-
71 μον τοῦτον τῷ κήρυκι. πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον καὶ ὑπερ-
φυὲς ἂν πεποιηκότες ὑμεῖς εἴητε, εἰ ἄρ᾽, ἃ προστάττετε,
μᾶλλον δ᾽ ἀξιοῦτε ποιεῖν ὑπὲρ ὑμῶν τοὺς θεούς, ταῦτ᾽
αὐτοὶ κύριοι γεγενημένοι τήμερον μὴ ποιήσαιτε, ἀλλ᾽ ὃν
ἐκείνοις εὔχεσθ᾽ ἐξώλη ποιεῖν αὐτὸν καὶ γένος καὶ οἰκίαν,
τοῦτον ἀφείητε αὐτοί; μηδαμῶς· ὃς γὰρ ἂν ὑμᾶς λάθῃ,
τοῦτον ἀφίετε τοῖς θεοῖς κολάζειν· ὃν δ᾽ ἂν αὐτοὶ λά-
βητε, μηκέτ᾽ ἐκείνοις περὶ τούτου προστάττετε.
72 Εἰς τοίνυν τοῦτ᾽ ἀναιδείας καὶ τόλμης αὐτὸν ἥξειν
ἀκούω, ὥστε πάντων τῶν πεπραγμένων ἐκστάντα, ὧν
ἀπήγγειλεν, ὧν ὑπέσχετο, ὧν πεφενάκικε τὴν πόλιν, ὥσ-
περ ἐν ἄλλοις τισὶ κρινόμενον καὶ οὐκ ἐν ὑμῖν τοῖς ἅπαντ᾽ 364
εἰδόσι, πρῶτον μὲν Λακεδαιμονίων, εἶτα Φωκέων, εἶθ᾽
Ἡγησίππου κατηγορήσειν. ἔστι δὲ ταῦτα γέλως, μᾶλλον
73 δ᾽ ἀναισχυντία δεινή. ὅσα γὰρ νῦν ἐρεῖ περὶ τῶν Φω-
κέων ἢ τῶν Λακεδαιμονίων ἢ τοῦ Ἡγησίππου, ὡς Πρό-
ξενον οὐχ ὑπεδέξαντο, ὡς ἀσεβεῖς εἰσίν, ὡς ὅ τι ἂν δή
ποτ᾽ αὐτῶν κατηγορῇ, πάντα δήπου ταῦτα πρὸ τοῦ τοὺς
πρέσβεις τούτους δεῦρ᾽ ἥκειν ἐπέπρακτο, καὶ οὐκ ἦν ἐμ-
ποδὼν τῷ τοὺς Φωκέας σώζεσθαι, ὥς τίς φησιν; Αἰ-
74 σχίνης αὐτὸς οὑτοσί. οὐ γὰρ ὡς εἰ μὴ διὰ Λακεδαιμο-

v. 1. ΑΡΑ om s. 3. τὴν add ΣΥ. 5. ἔστιν Φr. ᾔδει] ἔχει corr r. 71, 2. ἄρ᾽ om FΦks. προστάττεται Ω. 3. δ᾽ om pr Σ. ποιήσειν ΥΦΩrtuv. ταῦτ᾽ αὐτοὶ] ταῦθ᾽ οἱ Σ. 4. ποιήσαιτε FΣΦ: ποιήσετε ς. 6. ἀφιητε Σ: ceteri ἀφίετε. λάθοι s. 7. δ᾽ ἂν] δὲ FΦΩrtuv. λάβοιτε ks. 72, 1. τοίνυν post τοῦτο ponunt ks. ἥξειν αὐτὸν FΦΩrtuv. 4. ἅπαντ᾽ ΣΥkrs: ceteri πάντ᾽. 73, 1. ὅσα] ὃς pr Υ. 2. ὡς — ὡς] ἢ ὡς — ἢ ὡς FΥΦΩrtuv et γρ Σ. 3. εἰσὶν ἢ ὡς rc Ωv et γρ Σ, εἰσὶν ἢ corr r. ἂν om γρ Σ. 5. τούτους om k, τούτων
περ που
corr r. 6. τίς Ω, τίς t, που k et γρ v, γε corr r. 74, 1. οὑτοσίν s. διὰ om F, in γρ habet Φ.

νίους, οὐδ' ὡς εἰ μὴ Πρόξενον οὐχ ὑπεδέξαντο, οὐδ' ὡς εἰ μὴ δι' Ἡγήσιππον, ἐδ' ὡς εἰ μὴ διὰ τὸ καὶ τὸ ἐσώθησαν ἂν οἱ Φωκεῖς, οὐχ οὕτω τότε ἀπήγγειλεν, ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ὑπερβὰς διαῤῥήδην ἥκειν πεπεικὼς ἔφη Φίλιππον Φωκέας σώζειν, τὴν Βοιωτίαν οἰκίζειν, ὑμῖν τὰ πράγματα οἰκεῖα ποιεῖν· ταῦτα πεπράξεσθαι δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν, διὰ ταῦτα χρήμαθ' ἑαυτῷ τοὺς Θηβαίες

75 ἐπικεκηρυχέναι. μὴ τοίνυν ἃ πρὸ τοῦ τοῦτον ἀπαγγεῖλαι ταῦτ' ἐπέπρακτο ἢ Λακεδαιμονίοις ἢ Φωκεῦσιν, ἀκέετε μηδ' ἀνέχεσθε, μηδὲ κατηγορεῖν ἐᾶτε Φωκέων ὡς πονηροί. οὐδὲ γὰρ Λακεδαιμονίους διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ποτ' ἐσώσατε, οὐδὲ τοὺς καταράτους Εὐβοέας τουτουσί, οὐδ' ἄλλους πολλές, ἀλλ' ὅτι συμφέρον ἦν σῶς εἶναι τῇ πόλει, ὥσπερ Φωκέας νυνί. καὶ τί τῶν Φωκέων ἢ τῶν Λακεδαιμονίων ἢ ὑμῶν ἢ ἄλλου τινὸς ἀνθρώπων μετὰ τοὺς παρὰ τούτου λόγους ἐξαμαρτόντος οὐκ ἀπέβη τὰ πρὸς ὑμᾶς ὑπὸ τούτου τότε ῥηθέντα; τοῦτ' ἐρωτᾶτε· 365

76 οὐ γὰρ ἕξει δεῖξαι. πέντε γὰρ ἡμέραι γεγόνασι μόναι, ἐν αἷς οὗτος ἀπήγγειλε τὰ ψευδῆ, ὑμεῖς ἐπιστεύσατε, οἱ Φωκεῖς ἐπύθοντο, ἐνέδωκαν ἑαυτούς, ἀπώλοντο. ὅθεν, οἶμαι, καὶ δῆλόν ἐςι σαφῶς ὅτι πᾶσα ἡ ἀπάτη καὶ τέχνη συνεσκευάσθη τοῦ περὶ Φωκέας ὀλέθρου. ὃν μὲν γὰρ χρόνον οὐχ οἷός τ' ἦν ἐλθεῖν ὁ Φίλιππος μετὰ τὴν εἰρήνην ἀλλ' ἦν ἐν παρασκευῇ, τοὺς Λακεδαιμονίους μετεπέμπετο, πάντα τὰ πράγμαθ' ὑποσχόμενος πράξειν ἐκείνοις, ἵνα μὴ δι' ὑμῶν αὐτὲς οἱ Φωκεῖς ὑποποιήσωνται.

ειλ

v. 2. ἐχ om k. 3. ἂν om FΩtuv, in γρ habet Φ. ἀπήγγελλεν F, ἀπήγγελλεν Ωkrtuv. 4. ταῦτα πάντα ks. ἔφη πεπεικὼς FΦΩkrstuv. 5. ἡμῖν s. 6. δυεῖν r. 7. διὰ] καὶ διὰ ks. 75, 1. τοῦ om Ω 3. ἀνάσχεσθε r. ὡς] οἱ t. 4. οὐδὲ] οὐ ΣΥ. αὐτῶν ἀρετὴν ς. 5. ποτε ante αὐτῶν ponit s. ἐσώσατε] αὐτοὺς ἐσώσατε corr r. τουτουσὶν rs. 7. νῦν FΦ. 8. ἀνθρώπων k.
ὡς

9. τούτων r. 10. τότε om FΩtuv, in γρ habet Φ. 76, 1. ἡμέραι γεγόνασι ΣΥ: γεγόνασιν ἡμέραι ς. 4. ἡ om omnes. 5. περὶ τοὺς φωκέας FΦkrst. ὀλέθρου] ἕνεκεν ὀλέθρου γρ Σ, ὀλέθρου ἕνεκεν γρ Φ. 6. ἦν om F. μετὰ] διὰ FΣΩtuv. 9. ἐκείνοις ante ὑποσχόμενος ponunt ks. ἡμῶν ks. αὐτοὺς post Φωκεῖς ponit k, ποιήσωνται Σ.

77 ται, ἐπειδὴ δὲ ἧκεν εἰς Πύλας, οἱ Λακεδαιμόνιοι δ' αἰ-
σθόμενοι τὴν ἐνέδραν ὑπεχώρησαν, τοῦτον αὖ προκα-
θῆκεν ἐξαπατᾶν ὑμᾶς, ἵνα μὴ πάλιν ὑμῶν αἰσθομένων
ὅτι Θηβαίοις τὰ πράγματα πράττει εἰς χρόνους καὶ πό-
λεμον καὶ τριβὴν ἐμπέσῃ, τῶν μὲν Φωκέων ἀμυνομέ-
νων ὑμῶν δὲ βοηθέντων, ἀλλ' ἀκονιτὶ πάνθ' ὑφ' ἑαυτῷ
ποιήσηται· ὅπερ καὶ γέγονεν. μὴ οὖν ὅτι καὶ Λακεδαιμονί-
ους καὶ Φωκέας ἐξηπάτησε Φίλιππος, διὰ ταῦθ' ὧν ὑμᾶς
οὗτος ἐξηπάτησε μὴ δότω δίκην· οὐ γὰρ δίκαιον.

78 Ἂν τοίνυν ἀντὶ Φωκέων καὶ Πυλῶν καὶ τῶν ἄλλων
τῶν ἀπολωλότων Χεῤῥόνησος ὡς περίεστι τῇ πόλει λέγῃ,
πρὸς Διὸς καὶ θεῶν μὴ ἀποδέξησθε, ὦ ἄνδρες δικασταί,
μηδ' ὑπομείνητε, πρὸς οἷς ἐκ τῆς πρεσβείας ἠδίκησθε, καὶ
ἐκ τῆς ἀπολογίας ὄνειδος προσκατασκευασθῆναι τῇ πόλει,
ὡς ἄρα ὑμεῖς τῶν ἰδίων τι κτημάτων ὑπεξαιρόμενοι τὴν
τῶν συμμάχων σωτηρίαν προήκασθε. οὐ γὰρ ἐποιήσατε
τοῦτο, ἀλλ' ἤδη τῆς εἰρήνης γεγονυίας καὶ τῆς Χεῤῥονήσου
σώας οὔσης τέτταρας μῆνας ὅλους ἐσώζοντο οἱ Φωκεῖς τοὺς 366
ὕστερον, ἡ δὲ τούτου ψευδολογία μετὰ ταῦθ' ὕστερον αὐτοὺς
79 ἀπώλεσεν, ἐξαπατήσασα ὑμᾶς. εἶτα καὶ νῦν ἐν μείζονι
κινδύνῳ τὴν Χεῤῥόνησον οὖσαν εὑρήσετε ἢ τότε. πότε-
ρον γὰρ εὐπορώτερον ἂν δίκην ἔδωκε Φίλιππος ἐξαμαρ-
τὼν εἰς αὐτὴν πρὶν τούτων τι τῆς πόλεως προλαβεῖν, ἢ
νυνί; ἐγὼ μὲν οἶμαι, τότε πολλῷ. τίς οὖν ἡ ταύτης πε-
ριουσία τῶν φόβων ἀφῃρημένων καὶ τῶν κινδύνων τῶν
τοῦ βουληθέντος ἂν αὐτὴν ἀδικῆσαι;

80 Ἔτι τοίνυν τοιοῦτό τι μέλλειν αὐτὸν ἀκούω λέγειν,
ὅτι θαυμάζει τί δή ποτε Δημοσθένης μὲν αὐτοῦ κατηγορεῖ,

77, 1. ἐπεὶ r. ἐν πύλαις Ω. 2. τοῦτόν αὖ] τούτων αὖ τινας k. 6. ὑπ' αὐτὸν ks. 7. καὶ post ὅτι om r. 8. ὑμᾶς post ἐξηπάτησε ponunt ks. 9. οὗτος om pr Σ. διδότω Φr.
78, 2. χεῤῥόνησον ks. 3. δικασταί] ἀθηναῖοι r. 5. προκατασκ. Φkstu. 6. τι om ΦΩu. 9. ὅλους μῆνας rs. 79, 2. πρότερον t. 3. ἂν om k, ante εὐπορώτερον ponit s. ἔδωκε δίκην r. 4. τούτων τι] τι τῶν γρ ΣΦ. προσλαβεῖν s. 5. νῦν Φr. 7. ἂν om ΥΩrtuv. 80, 1. post τοίνυν cum Σ omisi καὶ. τοιοῦτόν krs. 2. μὲν soli habent ks.

Φωκέων δ' οὐδείς. ὡς δὴ οὖτ' ἔχει, βέλτιον προακοῦσαι παρ'
ἐμοῦ. Φωκέων τῶν ἐκπεπτωκότων οἱ μὲν οἶμαι βέλτιστοι
καὶ μετριώτατοι φυγάδες γεγενημένοι καὶ τοιαῦτα πεπον-
θότες ἡσυχίαν ἄγουσι, καὶ οὐδεὶς ἂν αὐτῶν ἐθελήσειεν ὑπὲρ
τῶν κοινῶν συμφορῶν ἰδίαν ἔχθραν ἀνελέσθαι· οἱ δ'
ὁτιοῦν ἂν ἀργυρίου ποιήσαντες τὸν δώσοντα οὐκ ἔχουσιν αὐ-
81 τοῖς. οὐ γὰρ ἔγωγ' ἂν ἔδωκα οὐδενὶ οὐδέν, ὥστε μοι παρα-
στάντας ἐνταυθοῖ βοᾷν οἷα πεπόνθασιν· ἡ γὰρ ἀλή-
θεια καὶ τὰ πεπραγμένα αὐτὰ βοᾷ. ἀλλὰ μὴν ὅ γε δῆ-
μος ὁ τῶν Φωκέων οὕτω κακῶς καὶ ἐλεεινῶς διάκειται,
ὥστε μὴ περὶ τοῦ κατηγορεῖν ἑκάςῳ τὰς Ἀθήνησιν εὐ-
θύνας εἶναι τὸν λόγον, ἀλλὰ δουλεύειν καὶ τεθνάναι τῷ
φόβῳ Θηβαίους καὶ τοὺς Φιλίππου ξένους, οὓς ἀναγκάζονται
τρέφειν διῳκισμένοι κατὰ κώμας καὶ παρῃρημένοι τὰ
82 ὅπλα. μὴ δὴ ταῦτα λέγειν αὐτὸν ἐᾶτε, ἀλλ' ὡς οὐκ ἀπο-
λώλασι Φωκεῖς δεικνύναι, ἢ ὡς οὐχ ὑπέσχετο σώσειν αὐ- 367
τοὺς Φίλιππον. τοῦτο γάρ εἰσι πρεσβείας εὐθῦναι, τί πέ-
πρακται; τί ἀπήγγειλας; εἰ μὲν ἀληθῆ, σώζου· εἰ δὲ
ψευδῆ, δίκην δός. εἰ δὲ μὴ πάρεισι Φωκεῖς, τί τοῦτο;
οὕτω γὰρ διέθηκας αὐτοὺς οἶμαι τὸ μέρος σύ, ὥςε μήτε
τοῖς φίλοις βοηθεῖν μήτε τοὺς ἐχθροὺς ἀμύνεσθαι δύνασθαι.
83 Καὶ μὴν ὅτι χωρὶς τῆς ἄλλης αἰσχύνης καὶ ἀδοξίας,
ἣν τὰ πεπραγμένα ἔχει, καὶ μεγάλοι κίνδυνοι περιεστᾶ-
σιν ἐκ τούτων τὴν πόλιν, ῥᾴδιον δεῖξαι. τίς γὰρ οὐκ οἶ-

v. 1. δὴ] δὲ FΦkrs. προακοῦσαι] προακοῦσαι ὑμᾶς γρ Φ. 2. ἐπτωκότων u. οἶμαι καὶ βελτ. Ω. 5. ἑλέσθαι krs. 6. ὁτιοῦν ἂν] μηδ' ὁτιοῦν ἄνευ Ωrtuv, corr FT, γρ k. ἀργύριον k. ποιήσοντες (α supra) Fv, ποιήσοντες Tkrs. 81, 1. ἐμοὶ r. παραστάντα ks. 2. ἐνταυθὶ Σ, ἐνταῦθα ks. 3. αὐτῷ Ω. 6. ἀλλὰ (οὐ supra) δουλ. F, ἀλλ' οὐ δουλ. ΣTuv et pr Ωt. 7. Θηβαίους] τοὺς Θηβαίους r et γρ Φ, καὶ τοὺς Θηβαίους rc Ω. 8. κώμας] χώραν krs. παρῃρημένοι (περι supra) F, περιῃρημένοι Φ et γρ Σ. 82, 3. ταῦτα corr r. ἐστι ks. εὐθῦναι r, εὔθυναι F: εὐθύναι ς. 6. τὸ σὸν μέρος σὺ Ω, τὸ κατὰ σαυτὸν μέρος σὺ γρ ΣΦ. 7. ἀμύνεσθαι (α supra) Ft, ἀμύνασθαι ΣΦΩks. 83, 2. τὴν πόλιν περιεστᾶσιν, ἐκ τούτων ks.

δεν ὑμῶν ὅτι τῷ Φωκέων πολέμῳ καὶ τῷ κυρίους εἶναι
Πυλῶν Φωκέας ἥ τε ἀπὸ Θηβαίων ἄδεια ὑπῆρχεν ἡμῖν,
καὶ τὸ μηδέποτ' ἂν ἐλθεῖν εἰς Πελοπόννησον μηδ' εἰς Εὔ-
βοιαν μηδ' εἰς τὴν Ἀττικὴν Φίλιππον μηδὲ Θηβαίους;
84 ταύτην μέντοι τὴν ἀπὸ τοῦ τόπου καὶ τῶν πραγμάτων αὐ-
τῶν ἀσφάλειαν ὑπάρχουσαν τῇ πόλει ταῖς τούτων ἀπάταις
καὶ ψευδολογίαις πεισθέντες προήκασθ' ὑμεῖς, καὶ τετει-
χισμένην ὅπλοις καὶ πολέμῳ συνεχεῖ καὶ πόλεσι μεγάλαις
συμμάχων ἀνδρῶν καὶ χώρᾳ πολλῇ περιείδετ' ἀνασταθεῖ-
σαν. καὶ ματαία μὲν ἡ πρότερον βοήθεια ἡ εἰς Πύλας
ὑμῖν γέγονεν, ἣν μετὰ πλειόνων ἢ διακοσίων ταλάντων
ἐποιήσασθε, ἐὰν λογίσησθε τὰς ἰδίας δαπάνας τὰς τῶν
στρατευσαμένων, μάταιαι δὲ καὶ αἱ κατὰ Θηβαίων ἐλπί-
85 δες. ὃ δέ, πολλῶν ὄντων καὶ δεινῶν ὧν οὗτος ὑπηρέ-
τηκε Φιλίππῳ, πλείστην ὕβριν ὡς ἀληθῶς ἔχει κατὰ τῆς
πόλεως καὶ ἁπάντων ὑμῶν, τοῦτ' ἀκούσατέ μου, ὅτι τοῖς
Θηβαίοις ἐγνωκότος ἐξ ἀρχῆς τοῦ Φιλίππου πάνθ' ἃ πε-
ποίηκε ποιεῖν, οὗτος ἀπαγγείλας τἀναντία καὶ φανεροὺς 368
ἐπιδείξας ὑμᾶς οὐχὶ βουλομένους ὑμῖν μὲν τὴν ἔχθραν
τὴν πρὸς Θηβαίους μείζω, Φιλίππῳ δὲ τὴν χάριν πεποίη-
κεν. πῶς ἂν οὖν ὑβριστικώτερον ἄνθρωπος ὑμῖν ἐχρήσατο;
86 Λέγε δὴ τὸ ψήφισμα λαβὼν τὸ τοῦ Διοφάντου καὶ τὸ
τοῦ Καλλισθένους, ἵν' εἰδῆτε ὅτι, ὅτε μὲν τὰ δέοντ' ἐποιεῖτε,
θυσιῶν καὶ ἐπαίνων ἠξιοῦσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς καὶ παρὰ
τοῖς ἄλλοις, ἐπειδὴ δ' ὑπὸ τούτων παρεκρούσθητε, παῖδας
καὶ γυναῖκας ἐκ τῶν ἀγρῶν κατεκομίζεσθε καὶ τὰ Ἡρά-

v. 1. τῷ Φ.] τῶν φ. Ω. 2. ὑμῖν ks. 3. μηδέτ' Ω. ἂν post ἐλθεῖν ponunt ΣΦ, om ks. 4. ἀττ. μηδὲ φίλ. ΥΩv.
84, 1. αὐτῶν om F, in γρ habet Φ. 3. προήκαθ' Ωrtu et pr v. καὶ ante τετειχ. om pr Υ. 4. μεγάλοις F. 6. πρότερον Σ: ceteri προτέρα. ἡ ante εἰς om FΣΥΦΩtuv. 7. ἡμῖν Fr.
8. ἐποιήσασθ' ὑμεῖς ἐὰν krs. ἂν Σ. τὰς ante τῶν add ΣΥ.
9. καὶ om ks. 85, 3. ἁπάντων ΣΥ, πάντων ks: ceteri κατὰ πάντων. 4. ἃ πεποίηκε Σk, ἅπερ πεποίηκε s, ἅπερ προῄρητο ceteri.
8. οὖν om Fksv, in mg habet Φ. ὑμῖν ἄνθρωπος ks.
86, 1. λαβὼν post Διοφάντου ponunt ks. 4. ἄλλοις Ἕλλησιν ἐπ. krs.
5. κατεκομίζεσθε ΣΥs et γρ Φ, κατεκομίζετε krtuv, κατεκομίζετε (με superscr.) Ω, κατακομίζετε (σθε superscr.) F, κατακομίζετε Φ.

κλεια ἐντὸς τείχους θύειν ἐψηφίζεσθε εἰρήνης οὔσης· ὃ καὶ θαυμάζω, εἰ τὸν μηδὲ τοὺς θεούς, καθ᾽ ὃ πάτριον ἦν, τιμᾶσθαι ποιήσαντα τοῦτον ἀτιμώρητον ἀφήσετε. λέγε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ταῦτα μὲν τότε ἄξια, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν πεπραγμένων ἐψηφίσασθε. Λέγε δὴ τὰ μετὰ ταῦτα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

87 Ταῦτα τότ᾽ ἐψηφίζεσθ᾽ ὑμεῖς διὰ τούτους, οὐκ ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσιν οὔτε κατ᾽ ἀρχὰς ποιησάμενοι τὴν εἰρήνην καὶ τὴν συμμαχίαν, οὔθ᾽ ὕστερον ἐγγράψαι πεισθέντες αὐτῇ καὶ τοῖς ἐγγόνοις, ἀλλ᾽ ὡς θαυμάσι᾽ ἡλίκα πεισόμενοι διὰ τούτους ἀγαθά. καὶ μὴν [καὶ] μετὰ ταῦτα ὁσάκις πρὸς Πορθμῷ ἢ πρὸς Μεγάροις ἀκούοντες δύναμιν Φιλίππου καὶ ξένους ἐθορυβεῖσθε, πάντες ἐπίστασθε. οὐ τοίνυν εἰ μήπω τῆς Ἀττικῆς ἐπιβαίνει, δεῖ σκοπεῖν οὐδὲ ῥαθυμεῖν, ἀλλ᾽ εἰ διὰ τούτους ἐξουσία γέγονεν αὐτῷ τοῦθ᾽ ὅταν βούληται ποιῆσαι, τοῦθ᾽ ὁρᾶν, καὶ πρὸς ἐκεῖνο τὸ δεινὸν βλέπειν, καὶ τὸν αἴτιον καὶ τὸν παρασκευάσαντα 369
τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἐκείνῳ μισεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι.

88 Οἶδα τοίνυν ὅτι τοὺς μὲν ὑπὲρ τῶν κατηγορημένων αὐτοῦ λόγους Αἰσχίνης φεύξεται, βουλόμενος δ᾽ ὑμᾶς ὡς ποῤῥωτάτω τῶν πεπραγμένων ἀπάγειν διέξεισιν ἡλίκα πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαθὰ ἐκ τῆς εἰρήνης γίγνεται καὶ τοὐναντίον ἐκ τοῦ πολέμου κακά, καὶ ὅλως ἐγκώμια εἰρήνης ἐρεῖ, καὶ τοιαῦτα ἀπολογήσεται. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα πάντα κατηγορήματα τούτου. εἰ γὰρ ἡ τοῖς ἄλλοις ἀγα-



v. 1. τοῦ τείχους ΦΩu. ἐψηφίσασθε F. 2. εἰ — ἀφήσετε om Σ et pr Τ. τὸν μηδὲ] μηδὲ τὸν FΤΦΩrtuv. ἦν] νῦν Ω. 4. ψηφίσματα u. 5. τότε post τῶν ponunt ks. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om s. 6. ἐψηφίσασθε om ks. 7. ψηφίσματα Ωu.

δ
87, 2. οὔτε F, οὐδὲ Σ et pr Τ. 4. αὐτῇ Taylorus: libri αὐτήν. ἐγγόνοις tv: ceteri ἐκγόνοις. 5. καὶ post μὴν om ks. 7. ἐθορυβεῖσθε] ἐθορυβεῖτε t: ὡς ἐθορυβεῖσθε ς. 11. τὸ αἴτιον t. τὸν post καὶ om ΣΤ. συμπαρασκευάσαντα γρ Φ. 88, 1. κα-
οῦ
τηγορημένων Ωtu. 2. αὐτῶν Σ. 3. πραγμάτων Φuv. 6. ταῦτα r. καὶ post δὲ om ks. 7. πάντα om ΣΩ. ἀγαθοῖς ΣΦ.

θῶν αἰτία τοσούτων πραγμάτων καὶ τηλικαύτης ταραχῆς ἡμῖν αἰτία γέγονε, τί τις εἶναι τοῦτο φῇ πλὴν ὅτι δῶρα λαβόντες οὗτοι καλὸν πρᾶγμα φύσει κακῶς διέθη-
89 καν; τί δ'; οὐ τριήρεις τριακόσιαι καὶ σκεύη ταύταις καὶ χρήμαθ' ὑμῖν περίεστι καὶ περιέσται διὰ τὴν εἰρήνην; ἴσως ἂν εἴποι. πρὸς δὴ ταῦτα ἐκεῖνο ὑμᾶς ὑπολαμβάνειν δεῖ, ὅτι καὶ τὰ Φιλίππȣ πράγματα ἐκ τῆς εἰρήνης γέγονεν εὐπορώτερα πολλῷ καὶ κατασκευαῖς ὅπλων καὶ χώρας καὶ προσόδων, αἳ γεγόνασιν ἐκείνῳ μεγάλαι.
90 γεγόνασι δὲ καὶ ἡμῖν τινές. ἡ δέ γε τῶν πραγμάτων κατασκευὴ καὶ τῶν συμμάχων, δι' ἣν ἢ αὐτοῖς ἢ τοῖς κρείττοσι τἀγαθὰ πάντες κέκτηνται, ἡ μὲν ἡμετέρα πραθεῖσα ὑπὸ τȣ́των ἀπόλωλε καὶ γέγονεν ἀσθενής, ἡ δ' ἐκείνȣ φοβερὰ καὶ μείζων πολλῷ. ȣ̓ δὴ δίκαιον ἐκείνῳ μὲν ἀμφότερ' ηὐξῆσθαι διὰ τȣ́τȣς, καὶ τὰ τῶν συμμάχων καὶ τὰ τῶν προσόδων, ἡμῖν δ' ἃ δικαίως ἂν ὑπῆρχεν ἐκ τῆς εἰρήνης, ταῦτ' ἀνθ' ὧν ἀπέδοντο αὐτοὶ λογίζεσθαι. ȣ̓ γὰρ ταῦτ' ἀντ' 370
ἐκείνων γέγονεν, ȣ̓δὲ πολλȣ̃ δεῖ, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἦν ἂν ὁμοίως ἡμῖν, ἐκεῖνα δὲ τȣ́τοις ἂν προσῆν, εἰ μὴ διὰ τȣ́τȣς.
91 Ὅλως δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιον δήπȣ φήσαιτ' ἂν εἶναι μήτ', εἰ πολλὰ καὶ δεινὰ τὰ συμβεβηκότ' ἐστὶ τῇ πόλει, μηδενὸς δ' Αἰσχίνης αἴτιος τούτων, εἰς τȣ̃τον ἐλθεῖν τὴν ὀργήν, μήτ' εἴ τι τῶν δεόντων πέπρακται δι' ἄλλον τινά, τοῦτο σῶσαι τουτονί· ἀλλ' ὅσων ȣ̃τος αἴτιος

v. 1. αἰτία — ἡμῖν om Φ. τηλικούτων r. τηλικαύτης om Σks. 2. ὑμῖν r. φῇ Σkrs: ceteri φαίη. 3. διέθηκαν κακῶς r.

χρη
89, 1. διακόσιαι krs. 2. κτημαθ' F, κτήμαθ' Ωtuv. περίεστι
ἢ
καὶ om pr k. 3. δὲ Frs. ἐκείνως r. 5. κατασκευαὶ corr k. ὅπλων om Φ. 6. χώραις Ωrtuv. προσόδοις rs, πρόσοδοι (omisso αἳ) corr k. 90, 1. ἡμῶν F, ὑμῖν r. τινές ante καὶ ponit r.
ου
2. ἢ αὐτοῖς] ἑαυτοῖς krs. 4. ἐκείνων FΩ, ἐκείνω tu. 5. μείζω pr r. ἀμφότερα om s. 6. συμμάχων — προσόδων] προσόδων — ξυμμάχων ks. τὰ ante τῶν πρ. om pr Ω. 7. ἡμῖν δ' ἃ] ἃ δ' ὑμῖν ΣΥ, ἃ δ' ἡμῖν γρ F, ὑμῖν δ' ἃ krs. ἂν om Υ. ὑπῆρξεν krs. 8. αὐτοὶ ΣΥ: οὗτοι ceteri. 9. ἦν ἀνομοίως F. 10. ὑμῖν s. 91. 1. ἀθ. καὶ δίκαιον FΥΩtuv. 2. ἐστὶ in γρ FΦ.
ω
5. τοῦτο k. τοῦτον ks. ὅσον Ω.

σκεψάμενοι καὶ χάριν, ἂν ταύτης ἄξιος ᾖ, καὶ τοὐναντίον ὀργήν, ἂν τοιαῦτα φαίνηται πεποιηκώς, ποιεῖσθε.
92 πῶς οὖν εὑρήσετε ταῦτα δικαίως; ἐὰν μὴ πάνθ' ἅμα ἐᾶτε ταράττειν αὐτόν, τὰ τῶν στρατηγῶν ἀδικήματα, τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον, τἀπὸ τῆς εἰρήνης ἀγαθά, ἀλλ' ἕκαστον ἐφ' ἑαυτοῦ σκοπῆτε. οἷον ἦν ἡμῖν πόλεμος πρὸς Φίλιππον; ἦν. ἐνταῦθ' ἐγκαλεῖ τις Αἰσχίνῃ; βούλεταί τις τούτου κατηγορεῖν περὶ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ πραχθέντων; οὐδὲ εἷς. οὐκοῦν περὶ τούτων γε ἀφεῖται, καὶ οὐδὲν αὐτὸν δεῖ λέγειν· περὶ γὰρ τῶν ἀμφισβητουμένων καὶ τοὺς μάρτυρας παρέχεσθαι καὶ τὰ τεκμήρια δεῖ λέγειν τὸν φεύγοντα, οὐ τὰ ὁμολογούμενα ἀπολογούμενον ἐξαπατᾶν. ὅπως τοίνυν περὶ τοῦ πολέμου μη-
93 δὲν ἐρεῖς· οὐδεὶς γὰρ οὐδὲν αἰτιᾶται περὶ αὐτοῦ σε. μετὰ ταῦτα εἰρήνην τινὲς ἡμᾶς ἔπειθον ποιήσασθαι· ἐπείσθημεν· πρέσβεις ἐπέμψαμεν· ἤγαγον οὗτοι δεῦρο τοὺς ποιησομένους τὴν εἰρήνην. πάλιν ἐνταῦθα περὶ τούτου μέμφεταί τις Αἰσχίνην; φησί τις εἰσηγήσασθαι τοῦτον εἰρήνην, ἢ ἀδικεῖν ὅτι δεῦρ' ἤγαγε τοὺς ποιησομένους; οὐδὲ εἷς. οὔκουν οὐδ' ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ποιήσασθαι τὴν 371
πόλιν εἰρήνην οὐδὲν αὐτῷ λεκτέον· οὐ γὰρ οὗτος αἴτιος.
94 τί οὖν, ἄνθρωπε, λέγεις, εἴ τις ἔροιτό με, καὶ πόθεν ἄρχῃ κατηγορεῖν; ὅθεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βουλομένων ὑμῶν οὐ περὶ τοῦ εἰ ποιητέον εἰρήνην ἢ μή (ἐδέδοκτο γὰρ ἤδη τοῦτό γε) ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ποίαν τινά, τοῖς τὰ δίκαια λέγουσιν ἀντειπὼν τῷ μισθοῦ γράφοντι συν-

v. 2. ταῦτά γρ ΣΦ. πεποιηκὼς om ks, in γρ habet Σ. ποιεῖσθε] ἀπονείματε αὐτῷ γρ ΣΦ. 92, 1. εὑρήσεται ΣΩ. 2. ἐᾶτε post αὐτὸν ponit r. πράττειν ΣΦ. 4. σκοπεῖτε ΥΦ Ωru. ὑμῖν Υ. 6. τῷ om Ω. 7. τούτου ks. γε om Ωu. 8. καὶ om u. δεῖν r. 10. φυγόντα Σ. 93, 1. οὐδὲν om pr Ω. σε ante περὶ ponit ς. 2. ὑμᾶς Ωtu. ἐπείθοντο k. 3. αὐτοὶ Υ. 4. τούτων (ου supra) F, τούτων ΥΩrtuv. 5. φήσει FΦkrstuv et pr Υ. 6. ἠγάγετο pr Φ. ποιησαμένους (ο supra) F. 8. οὐδὲν] οὐδ' ἐν r. 94, 1. οὖν om t. 2. ἀρχὴ καὶ κατηγορεῖν Ω. βουλομένων Ω tuv et pr r. 3. εἰ] ἢ ΣΦ, om k. 4. γε om ks. τοῖς γὰρ τὰ FΥΦΩtuv. 5. λέγουσιν ΣΥ: celeri γράφουσιν.

εἶπε δῶρα λαβών, καὶ μετὰ ταῦτ᾽ ἐπὶ τοὺς ὅρκους αἱ-
ρεθείς, ὧν μὲν ὑμεῖς προσετάξατε, οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἐποίησε,
τοὺς δ᾽ ἐπὶ τοῦ πολέμȣ διασωθέντας ἀπώλεσε τῶν συμ-
μάχων, καὶ τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα ἐψεύσατο ἡλίκα ȣ̓δεὶς
πώποτ᾽ ἄλλος ἀνθρώπων οὔτε πρότερον οὔθ᾽ ὕστερον.
τὸ μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἄχρι τοῦ λόγου τυχεῖν Φίλιππον
ὑπὲρ τῆς εἰρήνης Κτησιφῶν καὶ Ἀριστόδημος τὴν ἀρ-
χὴν τὴν πρώτην ἔφερον τοῦ φενακισμοῦ, ἐπειδὴ δ᾽ εἰς
τὸ πράττειν ἤδη τὰ πράγμαθ᾽ ἧκεν, Φιλοκράτει καὶ τȣ́τῳ
95 παρέδωκαν, ἐκδεξάμενοι δ᾽ οὗτοι πάντ᾽ ἀπώλεσαν. εἶτ᾽
ἐπειδὴ δεῖ λόγον καὶ δίκην ὑπέχειν τῶν πεπραγμένων,
ὢν οἶμαι πανοῦργος οὗτος καὶ θεοῖς ἐχθρὸς καὶ γραμ-
ματεύς, ὡς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρινόμενος ἀπολογήσεται,
οὐχ ἵνα πλειόνων ἢ κατηγορεῖ τις αὐτοῦ δῷ λόγον· μα-
νία γὰρ τοῦτό γε· ἀλλ᾽ ὁρᾷ τοῦθ᾽, ὅτι ἐν μὲν τοῖς ὑφ᾽
αὐτοῦ πεπραγμένοις ἀγαθὸν μὲν οὐδέν ἐστιν, ἅπαντα
δὲ τἀδικήματα, ἡ δ᾽ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀπολογία, καὶ εἰ
96 μηδὲν ἄλλο, τοὔνομα γοῦν ἔχει φιλάνθρωπον. ἣν δέ-
δοικα μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δέδοικα, μὴ λελήθαμεν 372
ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι ἐπὶ πολλῷ ἄγοντες· τὸ γὰρ ἀ-
σφαλὲς αὐτῆς καὶ τὸ βέβαιον οὗτοι προὔδοσαν, Φωκέας
καὶ Πύλας· ȣ̓ μὴν διὰ τȣ̃τόν γε ἐξ ἀρχῆς ἐποιησάμεθα,
ἀλλ᾽ ἄτοπον μέν ἐϛιν ὃ μέλλω λέγειν, ἀληθὲς δὲ πάνυ·
εἰ γάρ τις ὡς ἀληθῶς χαίρει τῇ εἰρήνῃ, τοῖς στρατηγοῖς,
ὧν κατηγορȣ̃σιν ἅπαντες, χάριν αὐτῆς ἐχέτω. εἰ γὰρ ἐκεῖ-
νοι ὡς ὑμεῖς ἐβȣ́λεσθε ἐπολέμȣν, ȣ̓δ᾽ ὄνομα εἰρήνης ἂν

v. 3. δ᾽ ἐν τῷ πολέμῳ *krs*. 4. καὶ τοιαῦτα om *Ωtuv*, in γρ habent *FΦ*. 5. ἄλλος om *ks*. 6. γὰρ om *Ω*. τοῦ om *krs*. 7. ὑπὲρ om *s* et γρ *ΣΦ*. τὴν ἀρχὴν om *krs* et γρ *ΣΦ*. 8. ἐπεὶ *FΦ*. 9. ἤδη om *ks*. ἧκεν *FΣΥΦΩtuv*: ἧκον *ς*. 95, 1. δεξάμενοι *ΣΦΩtuv*. 2. λόγον αὐτὸν κ. *s* et γρ *ΣΦ*. ὑποσχεῖν *ks* et γρ *ΣΦ*. 3. ὢν] ὧν *rst* et corr *F*. οἶμαι ὁ παν. *Ωtu* et rc *F*. 4. τῆς om *Σ*. 5. δώσει *r*, δώσῃ *Φ*. 7. πάντα *r*. 8. καὶ εἰ] εἰ καὶ *Ωtu*. 96, 5. ἐποιησάμεθα] οἷς ἐποιησάμεθα τὴν εἰρήνην γρ *FΦ* et rc *Σ*. 6. μέν om *Ω*. 8. αὐτῆς *F*, αὐτοῖς *Ωtuv*, om *ks*. 9. εἰρήνην *Υ*.

97 ὑμεῖς ἠνέσχεσθε. εἰρήνη μὲν ἔν δι' ἐκείνες, ἐπικίνδυνος
δὲ καὶ σφαλερὰ καὶ ἄπιςος διὰ τέτες γέγονε δωροδοκήσαν-
τας. εἴργετ' ἔν, εἴργετε αὐτὸν τῶν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης λό-
γων, εἰς δὲ τὲς ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων ἐμβιβάζετε. οὐ
γὰρ Αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται, ἔ, ἀλλ' ἡ εἰρήνη
δι' Αἰσχίνην διαβέβληται. σημεῖον δέ· εἰ γὰρ ἡ μὲν εἰρήνη
ἐγεγόνει, μηδὲν δ' ὕςερον ἐξηπάτησθε ὑμεῖς μηδ' ἀπολώλει
τῶν συμμάχων μηδείς, τίν' ἀνθρώπων ἐλύπησεν ἂν ἡ
εἰρήνη, ἔξω τἔ ἄδοξος γεγενῆσθαι; καίτοι καὶ τέτε συν-
αίτιος ἔτος συνειπὼν Φιλοκράτει. ἀλλὰ ἀνήκεςόν γ' ἐδὲν
ἂν ἦν γεγονός. νῦν δ', οἶμαι, πολλῶν αἴτιος ἔτος.
98 Ὅτι μὲν τοίνυν αἰσχρῶς καὶ κακῶς πάντα ταῦθ' ὑπὸ
τούτων ἀπόλωλε καὶ διέφθαρται, οἶμαι πάντας ὑμᾶς
εἰδέναι. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, τοσοῦτ' ἀπέχω τοῦ
συκοφαντίαν τινὰ τοῖς πράγμασι τούτοις προσάγειν ἢ
ὑμᾶς ἀξιοῦν, ὥστ' εἰ ταῦθ' ὑπ' ἀβελτερίας ἢ δι' εὐή-
θειαν ἢ δι' ἄλλην ἄγνοιαν ἡντινἔν οὕτω πέπρακται, αὐ-
99 τός τ' ἀφίημι Αἰσχίνην καὶ ὑμῖν συμβουλεύω. καίτοι 373
τῶν σκήψεων τούτων οὐδεμία ἐστὶ πολιτικὴ οὐδὲ δικαία.
ἐδένα γὰρ τὰ κοινὰ πράττειν ὑμεῖς κελεύετε οὐδ' ἀναγ-
κάζετε· ἀλλ' ἐπειδάν τις ἑαυτὸν πείσας δύνασθαι προσ-
έλθῃ, πρᾶγμα ποιοῦντες ἀνθρώπων χρηστῶν καὶ φιλαν-
θρώπων εὐνοϊκῶς δέχεσθε καὶ οὐ φθονερῶς, ἀλλὰ καὶ
100 χειροτονεῖτε καὶ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἐγχειρίζετε. ἐὰν μὲν ἔν
κατορθοῖ τις, τιμήσεται καὶ πλέον ἕξει τῶν πολλῶν κατὰ

συμ
97, 1. ὑμεῖς om ks. ἠνέχεσθε s. 2. τούτου[s] Σ. 4. ἐμβιβάζετε F, συμβιβάζετε ΣΥΦ. 5. ἡ om k. 6. αἰσχύνην t. 7. δ' om Φ. ἀπωλώλει FΥrs. 8. τῶν συμμάχων om Σ. ἂν om Ω. ἡ εἰρήνη om FΦ. 9. ἀδόξως FΩtuv: ἄδοξον ς. 11. οἶμαι] οἶδα ὅτι γρ Σ. πολλῶν αἴτιος οὗτος ΣΦ, πολλῶν κακῶν αἴτιος οὗτος γρ Σ, πολλῶν οὗτος αἴτιός ἐστι ks, πολλῶν ἄλλων οὗτός ἐστι κακῶν αἴτιος r et γρ Φ: πολλῶν ἄλλων ἐστὶ κακῶν αἴτιος οὗτος. 98, 1. καὶ κακῶς om k. ταῦτα πάντα ks. 3. τοσοῦτ'
αὐ
ΣΥ: τοσοῦτον ς. 5. ἀβελτερίας ΣΥΦ: ἀβελτηρίας ς. 6. οὕτω Ω, αὐτῷ krs. 99, 1. συμβουλεύω] ἀφεῖναι συμβουλεύω omnes praeter Σ. 3. ἐκελεύετε ΣΥk. 5. ἀνθρώπων om s et pr k. 6. δέχε-
τι
σθε] προσέχεσθε s. καὶ post ἀλλὰ om pr Υ. 100, 2. μιμήσεται t, τιμηθήσεται FΦr. κατὰ τοῦτο τῶν πολλῶν ks.

τῦτο, ἐὰν δ᾽ ἀποτυγχάνῃ, σκήψεις καὶ προφάσεις ἐρεῖ; ἀλλ᾽
ὐ δίκαιον. ὐ γὰρ ἂν ἐξαρκέσειε τοῖς ἀπολωλόσι συμμάχοις
ὐδὲ τοῖς παισὶν αὐτῶν ὐδὲ ταῖς γυναιξὶν ὐδὲ τοῖς ἄλλοις
διὰ τὴν ἀβελτερίαν τὴν ἐμήν, ἵνα μὴ τὴν τούτου λέγω,
101 τοιαῦτα πεπονθέναι· πολλῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλ᾽ ὅμως ὑμεῖς
ἄφετ᾽ Αἰσχίνῃ τὰ δεινὰ ταῦτα καὶ ὑπερβάλλοντα, ἂν δι᾽
εὐήθειαν ἢ δι᾽ ἄλλην ἄγνοιαν ἡντινοῦν λελυμασμένος
φανῇ. ἂν μέντοι διὰ πονηρίαν ἀργύριον λαβὼν καὶ δῶ-
ρα, καὶ τῦτ᾽ ἐξελεγχθῇ σαφῶς ὑπ᾽ αὐτῶν τῶν πεπρα-
γμένων, μάλιςα μέν, εἰ οἷόν τε, ἀποκτείνατε, εἰ δὲ μή,
ζῶντα τοῖς λοιποῖς παράδειγμα ποιήσατε. σκοπεῖτε δὴ
τὸν ὑπὲρ τύτων ἔλεγχον, ὡς δίκαιος ἔσται, μεθ᾽ ὑμῶν.
102 Ἀνάγκη δή που τοὺς λόγους τούτους Αἰσχίνην πρὸς
ὑμᾶς εἰπεῖν τουτονί, τοὺς περὶ τῶν Φωκέων καὶ τῶν
Θεσπιέων καὶ τῆς Εὐβοίας, εἴπερ μὴ πεπρακὼς αὑτὸν
ἑκὼν ἐξηπάτα, δυοῖν θάτερον, ἢ διαῤῥήδην ἀκούσαντα
ὑποσχομένου Φιλίππου ὅτι πράξει ταῦτα καὶ ποιήσει, ἢ
εἰ μὴ τοῦτο, γοητευθέντα καὶ φενακισθέντα τῇ περὶ
τἄλλα φιλανθρωπίᾳ καὶ ταῦτ᾽ ἐλπίσαντα παρ᾽ αὐτοῦ· 374
103 οὐκ ἔνεστι τούτων ὐδὲ ἓν χωρίς. ἐκ τοίνυν τούτων ἀμ-
φοτέρων μάλιστα πάντων ἀνθρώπων μισεῖν αὐτῷ προσ-
ήκει Φίλιππον. διὰ τί; ὅτι τὸ μὲν ἐκείνου μέρος πάντ᾽
αὐτῷ γέγονε τὰ δεινότατα καὶ τὰ αἴσχιστα. ὑμᾶς ἐξη-
πάτηκεν, ἀδοξεῖ, δικαίως ἀπολωλέναι κρίνεται. εἴ γέ τι
τῶν προσηκόντων ἐγίγνετο, ἐν εἰσαγγελίᾳ πάλαι ἂν ἦν·
νῦν δὲ διὰ τὴν ὑμετέραν εὐήθειαν καὶ πραότητα εὐθύ-
104 νας δίδωσι, καὶ ταύτας ὁπηνίκα βούλεται. ἔστιν οὖν ὅςις

v. 1. ἂν Σ. ἀλλ᾽ οὐ] οὐ γὰρ Φ. 3. αὐτῶν om FΩtuv, in γρ habet Φ. 101, 2. αἰσχίνην FΦ. 3. ἄλλην τινὰ ἄγν. ks. 5. ἐλεγχθῇ s. 7. λοιποῖς] πολλοῖς FΦΩtuv. 8. τὸν ὑπὲρ τούτων ἔλεγχον Σ: τὸν ἔλεγχον τὸν ὑπὲρ τούτων ς. 102, 1. τούτους om pr v. 2. τουτονὶ post Αἰσχίνην ponunt FΦΩkrstuv. τῶν post καὶ om FΦr. 3. θεσπεσίων u. 4. ἑκὼν om s. ὑποσχομένοις φίλιππον t. ταῦτα πράξει ks. 103, 1. ἓν χωρίς. ἐκ τοίνυν] ἕν. χωρὶς τοίνυν Φ. 2. μάλιστα] καὶ μάλιςα k. μισεῖν αὐτῷ ante πάντων ponit r. 5. δίκαιος Wolfius. ἀπόλωλε Σ et γρ Φ. κρίνεται καὶ εἴ FYΦΩkrstuv. γέ] δέ r. 7. ἡμετέραν rtuv. εὐήθειαν καὶ πραότητα ΣYks: ceteri πραότητα καὶ εὐήθειαν.

ὑμῶν φωνὴν ἀκήκοεν Αἰσχίνου κατηγοροῦντος Φιλίππε; τίς δ' ἐξελέγχοντα ἢ λέγοντά τι τοῦτον ἑώρακεν; οὐδὲ εἷς· ἀλλὰ πάντες Ἀθηναῖοι πρότερον κατηγοροῦσι Φιλίππε, καὶ ὁ τυχὼν ἀεί, ὧν ἐδὲν ἐδεὶς ἠδίκηται ἰδίᾳ δήπου. ἐγὼ δ' ἐκείνες τὲς λόγες ἐζήτουν παρὰ τούτου, εἴπερ μὴ πεπρακὼς αὐτὸν ἦν, „ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐμοὶ μὲν χρήσασθε ὅ τι βέλεσθε· ἐπίςευσα, ἐξηπατήθην, ἥμαρτον, ὁμολογῶ. τὸν δ' ἄνθρωπον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φυλάττεσθε· ἄπιςος, γόης, πονηρός. ἐχ ὁρᾶτε οἷα πεποίηκεν ἐμέ;
110 οἷα ἐξηπάτηκεν;" τέτων οὐδένα ἀκούω τῶν λόγων, οὐδ' ὑμεῖς. διὰ τί; ὅτι οὐ παρακρεσθεὶς ἐδ' ἐξαπατηθεὶς ἀλλὰ μισθώσας αὑτὸν καὶ λαβὼν ἀργύριον ταῦτ' εἶπε, καὶ προὔδωκεν ἐκείνῳ, καὶ γέγονε καλὸς κἀγαθὸς καὶ δίκαιος μισθωτὸς ἐκείνῳ, πρεσβευτὴς μέντοι καὶ πολίτης ὑμῖν προδότης καὶ τρίς, ἐχ ἅπαξ ἀπολωλέναι δίκαιος.

111 Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων μόνον δῆλός ἐσθ' ὅτι χρημάτων ἅπαντ' εἶπεν ἐκεῖνα. ἀλλ' ἧκον ὡς ὑμᾶς ἔναγχος Θετταλοὶ καὶ Φιλίππου πρέσβεις μετ' αὐτῶν, ἀξιοῦν- 375 τες ὑμᾶς Φίλιππον Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι. τῷ προσῆκεν οὖν ἀντειπεῖν τούτοις μάλιστα πάντων ἀνθρώπων; Αἰσχίνῃ τούτῳ. διὰ τί; ὅτι οἷς οὗτος ἀπήγγειλε
112 πρὸς ὑμᾶς, τούτοις τἀναντία ἐποίησεν ἐκεῖνος. οὗτος μὲν γὰρ ἔφη Θεσπιὰς καὶ Πλαταιὰς αὐτὸν τειχιεῖν, καὶ τοὺς μὲν Φωκέας οὐκ ἀπολεῖν, τὴν δὲ Θηβαίων ὕβριν καταλύσειν· ὁ δὲ τοὺς μὲν Θηβαίους μείζους ἢ προσῆκε πεποίηκε, τὲς δὲ Φωκέας ἄρδην ἀπολώλεκε, καὶ τὰς μὲν

v. 2. τίς] τί FΣΥΦΩrsuv. ἢ λέγοντα om Ω, post τι ponit r. τοῦτον (ων) Ω, τούτων ks. ἑόρακεν Φ, qui sic saepe. 3. πάντες ΣΥkrs: ceteri ἅπαντες. πρότεροι rs. 4. ἀεὶ ὁ τυχὼν r. οὐδὲν οὐδεὶς ΣΥr: ceteri οὐδεὶς οὐδὲν. ἰδίᾳ ἠδίκηται FΦΩrtuv. 5. ἐξήτουν ΣΥ et γρ F. 7. χρῆσθε FΦ. 8. ὦ om ks. 10. οὐδὲν Ωu.

110, 5. μισθ. ἐκείνῳ — ὑμῖν] μισθ. φιλίππῳ — ὑμέτερος ks.

111, 1. μόνον ἐκ τούτων ks. δῆλόν krs. 2. ἐκεῖνα — ὡς] ἐκείνοι — εἰς r. ὑμᾶς FΩtu. ἔναγχος om ks. 4. τῷ] τὸ k.

5. προσῆκον ἦν s. οὖν om ks. post ἀνθρώπων, non post τούτοις interpungunt FΥΦΩkstu. 112, 1. πεποίηκεν r. 2. ἔφη om pr Σ. θεσπειὰς r, idque constanter. 3. ὕβριν ὑμῖν κ. FΥΦΩrtuv.

Θεσπιὰς καὶ Πλαταιὰς οὐ τετείχικε, τὸν δὲ Ὀρχομενὸν καὶ τὴν Κορώνειαν προσεξηνδραπόδισται. πῶς ἂν ἐναντιώτερα πράγμαθ' ἑαυτοῖς τούτων γένοιτο; οὐ τοίνυν ἀντεῖπεν, ἐδὲ διῆρε τὸ στόμα, οὐδ' ἐφθέγξατο ἐναντίον
113 οὐδέν. καὶ οὐχὶ τοῦτό πω δεινόν, τηλικοῦτον ὄν· ἀλλὰ καὶ συνεῖπε μόνος τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων ἀνθρώπων. καίτοι τοῦτό γε οὐδὲ Φιλοκράτης ἐτόλμησε ποιῆσαι ὁ μιαρός, ἀλλ' Αἰσχίνης οὑτοσί. καὶ θορυβούντων ὑμῶν καὶ οὐκ ἐθελόντων ἀκούειν αὐτοῦ καταβαίνων ἀπὸ τοῦ βήματος, ἐνδεικνύμενος τοῖς πρέσβεσι τοῖς παρὰ τοῦ Φιλίππου παροῦσι, πολλοὺς ἔφη τοὺς θορυβοῦντας εἶναι, ὀλίγες δὲ τὲς ϛρατευομένες, ὅταν δέῃ (μέμνησθε γὰρ δήπου), αὐτὸς ὢν οἶμαι θαυμάσιος στρατιώτης, ὦ Ζεῦ.

114 Ἔτι τοίνυν, εἰ μὲν μηδένα μηδὲν ἔχοντα εἴχομεν δεῖξαι τῶν πρέσβεων, μηδ' ἦν ὥστ' ἰδεῖν ἅπαντας, βασάνες καὶ τὰ τοιαῦθ' ὑπόλοιπον ἂν ἦν σκοπεῖν. εἰ δὲ Φιλοκράτης μὴ μόνον ὡμολόγει παρ' ὑμῖν ἐν τῷ δήμῳ πολλάκις, ἀλλὰ καὶ ἐδείκνυεν ὑμῖν, πυροπωλῶν, οἰκοδομῶν, 376
βαδιεῖσθαι φάσκων κἂν μὴ χειροτονῆτε ὑμεῖς, ξυληγῶν, τὸ χρυσίον καταλλαττόμενος φανερῶς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις, οὐκ ἔνι δήπου τοῦτον εἰπεῖν ὡς οὐκ εἴληφε, τὸν
115 αὐτὸν ὁμολογοῦντα καὶ δεικνύντα. ἔστιν οὖν οὕτω τις ἀνθρώπων ἀνόητος ἢ κακοδαίμων, ὥσθ' ἵνα λαμβάνῃ μὲν Φιλοκράτης, ἀδοξῇ δὲ αὐτὸς καὶ κινδυνεύῃ, ἐξὸν αὐτῷ μετὰ τῶν μηδὲν ἠδικηκότων ἐξετάζεσθαι, τέτοις μὲν πολεμεῖν, πρὸς δ' ἐκεῖνον ἐλθὼν κρίνεσθαι βούλεσθαι; ἐγὼ μὲν ἐδένα οἶμαι. ἀλλὰ πάντα ταῦτ', ἐὰν ὀρθῶς σκοπῆτε, εὑρήσετε μεγάλα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ἐναργῆ σημεῖα τοῦ χρήματα τοῦτον ἔχειν.

113, 1. που Ωktu. δεινόν om Σ et pr Υ. τηλικοῦτον ὄν] τηλικοῦτον Σ, καίπερ δεινὸν ὄν k, καίπερ ὂν δεινὸν s. 6. τοῖ add ΣΥks. 8. μέμνησθε [αι] F, μεμνῆσθαι Φk, μεμνᾶσθαι s. γὰρ in γρ Σ. δήπουθεν r. 9. ὢν in γρ Σ. 114, 1. μὲν om Σ. μηδὲν om tuv et pr Ω. 3. τὰ om Ωtuv. 5. πυροπολῶν r, πυρπολῶν t. 6. μὴ om r. 115, 2. ὥστε [ὅστις] k. 5. βούλεται omnes. 6. πάντα post ταῦτα ponunt ks. 7. μεγάλα om k.

116 Ὃ τοίνυν ὕςατον μὲν γέγονεν, ἐδενὸς δ' ἐστὶν ἔλατ-
τον σημεῖον τᾶ πεπρακέναι τᾶτον ἑαυτὸν Φιλίππῳ, θεά-
σασθε. ἴστε δήπε πρώην, ὅτ' εἰσήγγειλεν Ὑπερίδης Φι-
λοκράτην, ὅτι παρελθὼν ἐγὼ δυσχεραίνειν ἔφην ἕν τι τῆς
εἰσαγγελίας, εἰ μόνος Φιλοκράτης τοσούτων καὶ τοιού-
των ἀδικημάτων αἴτιος γέγονεν, οἱ δ' ἐννέα τῶν πρέσβεων
μηδενός. καὶ οὐκ ἔφην τοῦθ' οὕτως ἔχειν· οὐδαμᾶ γὰρ
ἂν φανῆναι καθ' ἑαυτὸν ἐκεῖνον, εἰ μὴ τὰς συναγωνιζομέ-
117 νας τέτων τινὰς εἶχεν. ἵν' ἂν μήτ' ἀφῶ μήτ' αἰτιάσωμαι
μηδένα, ἔφην ἐγώ, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμ' αὐτὸ τὰς μὲν αἰτίας
εὕρῃ τοὺς δὲ μὴ μετεσχηκότας ἀφῇ, ἀναςὰς ὁ βουλό-
μενος καὶ παρελθὼν εἰς ὑμᾶς ἀποφηνάσθω μὴ μετέχειν
μηδὲ ἀρέσκειν αὐτῷ τὰ ὑπὸ Φιλοκράτους πεπραγμένα.
"καὶ τὸν τοῦτο ποιήσαντα ἀφίημι ἔγωγ', ἔφην. ταῦτα 377
γὰρ μνημονεύετε, ὡς ἐγὼ οἶμαι. οὐ τοίνυν παρῆλθεν
118 ἐδεὶς ἐδ' ἔδειξεν ἑαυτόν. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἔσθ' ἑκά-
στῳ τις πρόφασις· ὁ μὲν οὐχ ὑπεύθυνος ἦν, ὁ δ' οὐχὶ
παρῆν ἴσως, τῷ δὲ κηδεστὴς ἦν ἐκεῖ· τούτῳ δ' ἐδὲν τέ-
των. ἀλλ' ἕτω καθάπαξ πέπρακεν ἑαυτὸν καὶ ἐκ ἐπὶ τοῖς
παρεληλυθόσι μεμισθάρνηκε μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα
δῆλός ἐςιν, ἐάν περ ἐκφύγῃ νῦν, καθ' ὑμῶν ὑπάρξων
ἐκείνῳ, ὥσθ', ἵνα μηδὲν ἐναντίον μηδὲ ῥῆμα πρόηται
Φιλίππῳ, οὐδ' ἀφιέντων ἀφίεται, ἀλλ' ἀδοξεῖν κρίνεσθαι
πάσχειν ὁτιᾶν αἱρεῖται παρ' ὑμῖν μᾶλλον ἢ Φιλίππῳ τι
119 ποιῆσαι μὴ πρὸς ἡδονήν. καίτοι τίς ἡ κοινωνία, τίς ἡ
πολλὴ πρόνοια ὑπὲρ Φιλοκράτους αὕτη; ὃς εἰ τὰ κάλλι-
στα καὶ πάντα τὰ συμφέροντα ἐπεπρεσβεύκει, χρήματα
δ' ὡμολόγει λαβεῖν ἐκ τῆς πρεσβείας, ὥσπερ ὁμολογεῖ,

116, 3. εἰσήγγελλεν Σ, εἰσήγγελεν. Ω. 4. τι τῶν τῆς Ω. 5. τοιούτων Σks: ceteri τηλικούτων. 6. συμπρέσβεων k. 117, 2. τὰ πεπραγμένα αὐτὰ kr, τὰ πεπραγμένα τὰ αὐτὰ s. 5. πεπραγμένα] εἰρημένα γρ ΣΦ. 6. ποιήσοντα Ωkrtuv. 7. γὰρ] καὶ FΓΦΩtuv, om Σ. ἐγὼ om ks. 118, 2. τις ὡς ἔοικε πρόφασις krs. ἦν] ἐστιν krs. 3. ἦν ἐκεῖ] ἐστιν ἐκεῖνος Σ, ἐστιν ἐκεῖ krs et γρ Σ. 6. ἂν Σ. 7. μηδὲν — μηδὲ] μηδὲ — μηδὲν ΣΥr. 8. οὐδ'] οὐδὲ μὴ r. ἀφίεται Σkrs, ἀφίσταται γρ Φ: ceteri ἀφίησιν. 119, 2. ὃς] ὃν FΩru. 4. ὁμολογεῖ t: ceteri ὡμολόγει.

*τοῦτό γ᾽ αὐτὸ φυγεῖν καὶ διευλαβηθῆναι τῷ προῖκα πρε-
σβεύοντι προσῆκε, καὶ διαμαρτύρασθαι τὸ καθ᾽ αὑτόν.
οὐ τοίνυν πεποίηκε τοῦτ᾽ Αἰσχίνης. ταῦτ᾽ οὐ φανερά, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ταῦτ᾽ οὐχὶ βοᾷ καὶ λέγει ὅτι χρήματ᾽
εἴληφεν Αἰσχίνης καὶ πονηρός ἐστιν ἀργυρίου συνεχῶς,
οὐ δι᾽ ἀβελτερίαν οὐδὲ δι᾽ ἄγνοιαν, οὐδ᾽ ἀποτυγχάνων;*
120 *Καὶ τίς μου καταμαρτυρεῖ, φησί, δῶρα λαβεῖν; τοῦτο
γάρ ἐστι τὸ λαμπρόν. τὰ πράγματ᾽, Αἰσχίνη, ἅπερ πι-
στότατ᾽ ἐστὶν ἁπάντων, καὶ οὐκ ἔνεστ᾽ εἰπεῖν οὐδ᾽ αἰτιάσασθαι
ὡς ἢ πεπεισμένα ἢ χαριζόμενά τῳ ἐστι τοιαῦτα, ἀλλ᾽ οἷά
περ αὐτὰ προδοὺς καὶ διαφθείρας σὺ πεποίηκας, τοιαῦτ᾽* 378
*ἐξεταζόμενα φαίνεται. πρὸς δὲ τοῖς πράγμασιν αὐτὸς
αὐτίκα δὴ σὺ σαυτοῦ καταμαρτυρήσεις. ἀπόκριναι γάρ
δεῦρ᾽ ἀναστάς μοι. οὐ γὰρ δὴ δι᾽ ἀπειρίαν γε οὐ φήσεις
ἔχειν ὅ τι εἴπῃς· ὃς γὰρ ἀγῶνας καινοὺς ὥσπερ δράματα,
καὶ τούτους ἀμαρτύρους, πρὸς διαμεμετρημένην τὴν ἡμέ-
ραν αἱρεῖς διώκων, δῆλον ὅτι πάνδεινος εἶ τις.*
121 *Πολλῶν τοίνυν καὶ δεινῶν ὄντων τῶν πεπραγμένων
Αἰσχίνῃ τούτῳ, καὶ πολλὴν κακίαν ἐχόντων, ὡς καὶ ὑμῖν
οἴομαι δοκεῖν, οὐδέν ἐστιν οὗ μέλλω λέγειν, ὡς ἐγὼ κρίνω,
δεινότερον, οὐδ᾽ ὅ τι μᾶλλον ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ δεδωροδο-
κηκότ᾽ αὐτὸν καὶ πεπρακότα πάντ᾽ ἐξελέγξει. ἐπειδὴ γάρ
ἀπεστέλλετ᾽ αὖθις αὖ τὸ τρίτον τοὺς πρέσβεις ὡς τὸν
Φίλιππον, ἐπὶ ταῖς καλαῖς καὶ μεγάλαις ἐλπίσι ταύταις
αἷς οὗτος ὑπέσχητο, ἐχειροτονήσατε καὶ τοῦτον κἀμὲ καὶ*
122 *τῶν ἄλλων τοὺς πλείστους τοὺς αὐτούς. ἐγὼ μὲν δὴ*

v. 2. διαμαρτύρ(ε)ασθαι k, διαμαρτύρεσθαι ΣΤΦs. ἑαυτό s.
120, 1. φήσει Σ, φησι (ει) t. δῶρα λαβεῖν in γρ FΦ. 4. χαριζ. ἢ πεπεισμ. ks. 5. σὺ ante προδοὺς ponunt krs. 7. δὴ] δὴ μάλα γρ ΣΦ. σὺ om r. καταμαρτυρήσεις in γρ Σ. 8. μοι δεῦρο ἀναστάς Anecd. p. 208, 29, δεῦρό μοι παρελθών p. 429, 20. 9. εἴποις v. κ. καὶ ὥσπερ k. 10. μεμετρημένην ks. 11. αἵρεις Ωv.
121, 1. τῶν om Σ. 3. οἴομαι Σ: celeri οἶμαι. 5. αὐτὸν post πάντα ponunt ks, omissis καὶ πεπρακότα. 6. ἀπεστέλλατ᾽ FΦΩtuv. 8. οὗτος post ὑπισχνεῖτο ponit r. ὑπέσχητο ΣΤ, ὑπέσχετο (η) k, ὑπέσχετο s: ὑπισχνεῖτο ς. 122, 1. τοὺς αὐτούς om ks.

παρελθὼν ἐξωμοσάμην εὐθέως, καὶ θορυβούντων τινῶν
καὶ κελευόντων βαδίζειν οὐκ ἂν ἔφην ἀπελθεῖν· οὗτος
δ' ἐκεχειροτόνητο. ἐπειδὴ δὲ ἀνέστη μετὰ ταῦθ' ἡ ἐκ-
κλησία, συνελθόντες ἐβουλεύονθ' οὗτοι τίν' αὐτοῦ κατα-
λείψουσιν. ἔτι γὰρ τῶν πραγμάτων ὄντων μετεώρων καὶ
τοῦ μέλλοντος ἀδήλου, σύλλογοι καὶ λόγοι παντοδαποὶ
κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐγίγνοντο τότε· ἐφοβοῦντο δὴ μὴ σύγ-
κλητος ἐκκλησία γένοιτο ἐξαίφνης, εἶτα ἀκούσαντες ὑμεῖς
ἐμοῦ τἀληθῆ ψηφίσαισθέ τι τῶν δεόντων ὑπὲρ τῶν Φω-
123 κέων, καὶ τὰ πράγματ' ἐκφύγοι τὸν Φίλιππον. εἰ γὰρ
ἐψηφίσασθε μόνον καὶ μικρὰν ὑπεφήνατ' ἐλπίδα ἡντι- 379
νοῦν αὐτοῖς, ἐσώθησαν ἄν. οὐ γὰρ ἐνῆν, οὐκ ἐνῆν μὴ
παρακρουσθέντων ὑμῶν μεῖναι Φιλίππῳ· οὔτε γὰρ σῖτος
ἦν ἐν τῇ χώρᾳ, ἀσπόρῳ διὰ τὸν πόλεμον γεγονυίᾳ, οὔθ'
ἡ σιτοπομπία δυνατὴ τριήρων οὐσῶν ὑμετέρων ἐκεῖ καὶ
τῆς θαλάττης κρατουσῶν, αἵ τε πόλεις πολλαὶ καὶ χαλε-
παὶ λαβεῖν αἱ τῶν Φωκέων, μὴ οὐ χρόνῳ καὶ πολιορκίᾳ·
εἰ γὰρ ἐν ἡμέρᾳ πόλιν ᾕρει, δύο καὶ εἴκοσίν εἰσιν ἀρι-
124 θμῷ. διὰ δὴ ταῦτα πάντα, ἵνα μηδὲν μετάθησθε ὧν ἐξη-
πάτησθε, τοῦτον αὐτοῦ κατέλιπον. ἐξομόσασθαι μὲν δὴ
μὴ μετ' αἰτίας τινὸς δεινὸν ἦν καὶ ὑποψία μεγάλη. „τί
λέγεις; ἐπὶ τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτ' ἀγαθὰ οὐχὶ βαδίζεις
ἀπαγγείλας οὐδὲ πρεσβεύεις;" ἔδει δὲ μένειν. πῶς οὖν;
ἀῤῥωστεῖν προφασίζεται, καὶ λαβὼν Ἐξήκεστον τὸν ἰα-
τρὸν ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ προσελθὼν τῇ βουλῇ ἐξώμοσεν
125 ἀῤῥωστεῖν τουτονὶ καὶ αὐτὸς ἐχειροτονήθη. ἐπειδὴ δὲ

v. 1. ἐξωμολογησάμην Σ. 3. δὲ] γὰρ s. 8. γένηται ks. 9. ψηφίσαισθέ Σtuv, ψηφίσεσθέ krs, ψηφίσαισθε F, ψηφίσασθε Ω, ψηφίσησθε ΓΦ. 123, 1. ἐκφεύγοι Γ, ἐκφεύγοι Σ. 2. ἀπεφήνατ' Γ. 3. οὐκ ἐνῆν in γρ Σ. 4. μεῖναί τι φ. FΓΦΩrtuv. 5. ἦν Σ Γk: celeri ἐνῆν. ἐν om Ωu. 6. σιτοπομπεία Ωtu. δύναται Σ. τριηρῶν FΣΓΦt. ἡμετέρων r. 7. κρατουσῶν] κρατούντων ὑμῶν γρ ΣΦ. 8. οὐ om pr Σ. 124, 4. τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτ' Σks: celeri τηλικαῦτα καὶ τοσαῦτα. βαδίζειν rs. 5. ἀπαγγείλας rs, om pr F. 7. ἀδελφὸς Φ: ὁ ἀδελφὸς s. καὶ — αὐτὸς om u. ἐξώμοσεν Σ: celeri ἐξωμόσατο. 125, 1 ἀῤῥωστεῖν] αὐτὸν ἀῤῥωστεῖν r.

ἀπωλώλεσαν οἱ Φωκεῖς ὕστερον ἡμέραις πέντε ἢ ἕξ, καὶ
τέλος εἶχε τὸ μίσθωμα ὥσπερ ἂν ἄλλο τι τούτῳ, καὶ
ὁ Δερκύλος ἐκ τῆς Χαλκίδος ἧκεν ἀναϛρέψας καὶ ἀπήγ-
γειλεν ὑμῖν ἐκκλησιάζουσιν ἐν Πειραιεῖ ὅτι Φωκεῖς ἀπο-
λώλασι, καὶ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταῦτ' ἀκούσαν-
τες εἰκότως κἀκείνοις συνήχθεσθε καὶ αὐτοὶ ἐξεπέπληχθε,
καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας ἐκ τῶν ἀγρῶν κατακομίζειν
ἐψηφίζεσθε καὶ τὰ φρούρια ἐπισκευάζειν καὶ τὸν Πει-
126ραιᾶ τειχίζειν καὶ τὰ Ἡράκλεια ἐν ἄϛει θύειν, — ἐπειδὴ
ταῦτ' ἦν καὶ τοιαύτη ταραχὴ καὶ τοσȣ̃τος θόρυβος περι- 380
ειστήκει τὴν πόλιν, τηνικαῦτα ὁ σοφὸς καὶ δεινὸς οὑ-
τοσὶ καὶ εὔφωνος οὔτε βουλῆς οὔτε δήμȣ χειροτονήσαν-
τος αὐτὸν ᾤχετο πρεσβεύων ὡς τὸν ταῦτα πεποιηκότα,
οὔτε τὴν ἀῤῥωστίαν, ἐφ' ᾗ τότ' ἐξωμόσαθ', ὑπολογισά-
μενος, οὔθ' ὅτι πρεσβευτὴς ἄλλος ᾕρητο ἀνθ' αὑτοῦ,
οὔθ' ὅτι τῶν τοιȣ́των ὁ νόμος θάνατον τὴν ζημίαν εἶναι
127κελεύει, οὔθ' ὅτι πάνδεινόν ἐϛιν ἀπηγγελκότα ὡς ἐπικε-
κήρυκται χρήματ' αὐτῷ ἐν Θήβαις, ἐπειδὴ Θηβαῖοι πρὸς
τῷ τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν ἔχειν καὶ τῆς Φωκέων χώρας
ἐγκρατεῖς γεγόνασι, τηνικαῦτα εἰς μέσας τὰς Θήβας καὶ
τὸ τῶν Θηβαίων στρατόπεδον βαδίζειν· ἀλλ' οὕτως ἔκ-
φρων ἦν καὶ ὅλος πρὸς τῷ λήμματι καὶ τῷ δωροδοκή-
ματι, ὥστε πάντα ταῦτα ἀνελὼν καὶ παριδὼν ᾤχετο.

128 Καὶ τοιούτου τοῦ πράγματος ὄντος, ἔτι πολλῷ δει-
νότερά ἐστιν ἃ ἐκεῖσε ἐλθὼν διεπράξατο. ἁπάντων γὰρ
ὑμῶν τουτωνὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ȣ̔́τω δεινὰ καὶ

v. 1. ἀπολώλεσαν Ωrtu, ἀπολώλεισαν k, ἀπωλώλεισαν s. 3. δερκῦλος ru, δερκύλλος ks. 4. ἡμῖν Ωkrstu. 5. τοῦτ' ks. 6. αὐτὸν v, ἑαυτοῖς ΣΥ et γρ F. 126, 1. ἐπιτειχίζειν r. 2. ταῦτ' ἦν καὶ om ks. τοιαύτη Σks, τηλικαύτη γρ ΣΦ: τοσαύτη ς. τοιοῦτος Σks. περιεστήκει Ω. 3. σοφὸς καὶ δεινὸς οὗτος ΣΥt, δεινὸς καὶ σοφὸς οὗτος FΦΩrtuv, σοφὸς οὑτοσὶ καὶ δεινὸς ks. 4. καὶ ἄφωνος καὶ εὔφωνος r. 5. τὸν om pr Ω. 6. ᾗ] ἦν γρ Φ. τότ'] ταῦτα FΩtuv. 7. ἀνθ' αὑτοῦ Σ: ἀντ' αὐτοῦ ς. 8. εἶναι om Ω. 127, 1. οὐδ' ks. 3. τῆς τῶν φωκ. Φs. 5. οὗτος Σ. ἦν ἔκφρων ks. 6. ὅλως ΥΩrtuv. καὶ τῷ δωροδοκήματι om ksu. 7. ἅπαντα krs. 128, 1. τοῦ om Ωtuv, in γρ habet Φ. πολλῷ om ks. 3. τουτωνὶ in γρ Φ.

σχέτλια ἡγουμένων τοὺς ταλαιπώρους πάσχειν Φωκέας, ὥστε μήτε τοὺς ἐκ τῆς βȣλῆς θεωρȣ̀ς μήτε τȣ̀ς θεσμοθέτας εἰς τὰ Πύθια πέμψαι, ἀλλ' ἀποστῆναι τῆς πατρίου θεωρίας, οὗτος εἰς τἀπινίκια τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ πολέμου, ἃ Θηβαῖοι καὶ Φίλιππος ἔθυον, εἱστιᾶτο ἐλθὼν καὶ σπονδῶν μετεῖχε καὶ εὐχῶν, ἃς ἐπὶ τοῖς τῶν συμμάχων τῶν ὑμετέρων τείχεσι καὶ χώρᾳ καὶ ὅπλοις ἀπολωλόσιν εὔχετο ἐκεῖνος, καὶ συνεστεφανȣ̃το καὶ συνεπαιώνιζε Φιλίππῳ καὶ φιλοτησίας προὔπινεν.

129 Καὶ ταῦτ' οὐκ ἔνεστιν ἐμοὶ μὲν οὕτω τούτῳ δ' ἄλλως πως εἰπεῖν· ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῆς ἐξωμοσίας ἐν τοῖς 381 κοινοῖς τοῖς ὑμετέροις γράμμασιν ἐν τῷ μητρῴῳ ταῦτ' ἐςίν, ἐφ' οἷς ὁ δημόσιος τέτακται, καὶ ψήφισμα ἄντικρυς περὶ τȣ́τȣ τȣ̃ ὀνόματος γέγραπται· ὑπὲρ δ' ὧν ἐκεῖ διεπράξατο, οἱ συμπρεσβεύοντες καὶ παρόντες καταμαρτυρήσȣσιν, οἵπερ ἐμοὶ ταῦτα διηγȣ̃ντο· ȣ̓ γὰρ ἔγωγ' αὐτοῖς συν-
130 επρέσβευσα, ἀλλ' ἐξωμοσάμην. Καί μοι λέγε τὰ ψήφισμα καὶ τὰ γράμματα, καὶ τοὺς μάρτυρας κάλει.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ. ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τίνας οὖν εὐχὰς ὑπολαμβάνετ' εὔχεσθαι τοῖς θεοῖς τὸν Φίλιππον ὅτ' ἔσπενδεν, ἢ τοὺς Θηβαίους; ἆρ' οὐ κράτος πολέμȣ καὶ νίκην αὐτοῖς καὶ τοῖς συμμάχοις διδόναι, καὶ τἀναντία τοῖς τῶν Φωκέων; οὐκοῦν ταῦτα συνεύχετο ȣ̂τος καὶ κατηρᾶτο τῇ πατρίδι, ἃ νῦν εἰς κεφαλὴν ὑμᾶς αὐτῷ δεῖ τρέψαι.

131 Οὐκοῦν ᾤχετο μὲν παρὰ τὸν νόμον, ὃς θάνατον κελεύει τούτων τὴν ζημίαν εἶναι· ἐλθὼν δ' ἐκεῖσε ἑτέρων θανάτων ἄξια ποιῶν πέφανται· τὰ δὲ πρόσθεν πεπρα-

v. 1. φάσκειν s. 7. χώραις r et rc ΣΓ. 8. εὔχετο ΣΓ, ηὔχετο F: ηὔχετο ς. συνεπαιώνιζε s et rc v. 9. προὔτεινεν pr Γ et γρ F. 129, 1. μὲν om Ωtu. 5. ἐκεῖ] ἐκεῖσε ἐλθὼν krs. διεπράξαντο pr v. 6. συμπρεσβεύσαντες s. καταμαρτυροῦσιν krs. 7. ἐμοὶ] παρ' ἐμοὶ r. 130, 3. titulos om Σ. γράμματα om ΓΦt. 4. τοις θεοῖς φίλιππον Ω, τὸν φίλιππον τοῖς θεοῖς ks. 6. πολέμου post νίκην ponit Σ. 7. τἀναντία τούτων τ. krs. 8. συνεύχετο Σ: συνηύχετο ς. 131, 1. θάνατον μὲν κ. r. 3. δὲ πρόσθεν Σ et γρ Φ: ceteri δ' ἔμπροσθεν.

γμένα καὶ πεπρεσβευμένα ὑπὲρ τούτων ἀποκτείνειεν ἂν
αὐτὸν δικαίως. σκοπεῖτε τοίνυν τί ἔσται τίμημα, ὃ ταύ-
την ἕξει τὴν ἀξίαν ὥστε τοσούτων ἀδικημάτων ἀξιόχρεων
132 φαίνεσθαι. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
δημοσίᾳ μὲν ἅπαντας ὑμᾶς καὶ ὅλον τὸν δῆμον πᾶσι
τοῖς πεπραγμένοις ἐκ τῆς εἰρήνης ἐπιτιμᾶν, καὶ μήτε
τῶν ἐν Ἀμφικτύοσι κοινωνεῖν ἐθέλειν δυσκόλως τ' ἔχειν
καὶ ὑπόπτως πρὸς τὸν Φίλιππον, ὡς ἀσεβῶν καὶ δεινῶν
ὄντων τῶν πεπραγμένων καὶ οὔτε δικαίων οὔθ' ὑμῖν 382
συμφερόντων, εἰς δὲ τὸ δικαστήριον εἰσελθόντας τὰς
ὑπὲρ τούτων εὐθύνας δικάσοντας, ὅρκον ὑπὲρ τῆς πό-
λεως ὀμωμοκότας, τὸν ἁπάντων τῶν κακῶν αἴτιον, καὶ
ὃν εἰλήφατ' ἐπ' αὐτοφώρῳ τοιαῦτα πεποιηκότα, τοῦτον
133 ἀφεῖναι; καὶ τίς οὐ δικαίως ὑμῖν ἐγκαλέσει τῶν ἄλλων
πολιτῶν, μᾶλλον δ' ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων, ὁρῶν Φι-
λίππῳ μὲν ὑμᾶς ὀργιζομένους, ὃς ἐκ πολέμου ποιούμενος
εἰρήνην παρὰ τῶν πωλούντων τὰς πράξεις ἐωνεῖτο, πρᾶ-
γμα πολλὴν συγγνώμην ἔχον διαπραττόμενος, τουτονὶ δ'
ἀφιέντας, ὃς τὰ ὑμέτερα οὕτως αἰσχρῶς ἀπέδοτο, τῶν νό-
μων τὰ ἔσχατα ταττόντων ἐπιτίμια, ἐάν τις ταῦτα ποιῇ.
134 Τάχα τοίνυν ἴσως καὶ τοιοῦτος ἥξει τις λόγος παρὰ
τούτων, ὡς ἀρχὴ γενήσεται πρὸς Φίλιππον ἔχθρας, εἰ
τῶν πρεσβευσάντων τὴν εἰρήνην καταψηφιεῖσθε. ἐγὼ
δ', εἰ τοῦτ' ἐστὶν ἀληθές, οὐκ ἔχω σκοπούμενος εὑρεῖν ὅ
τι μεῖζον τούτου κατηγορήσω. εἰ γὰρ ὁ τῆς εἰρήνης χρή-
ματ' ἀναλώσας ὥστε τυχεῖν, οὗτος οὕτω νῦν γέγονε φο-
βερὸς καὶ μέγας ὥστε τῶν ὅρκων καὶ τῶν δικαίων ἀμε-

v. 2. τίμημα ἔσται FΦΩrtuv. τοιαύτην s. 3. ἀδικημάτων] πραγμάτων ΣΥ et γρ F. 132, 1. ὦ om ks. 2. ὑμᾶς om Ωtv. πᾶσι ΣΥk: ceteri ἅπασι. 4. τῶν om Υ. 7. δὴ tu. τὰς om Υ. 8. δικ. καὶ τὸν ὅρκον FΦΩrtuv. ὑπὲρ] τὸν ὑπὲρ FΥΦ Ωrtuv. 9. τῶν om Υ. 133, 1. ὑμῖν ἐγκαλέσειε r, ἂν ὑμῖν ἐγκαλέσειε ks. τῶν om Ω. 2. τῶν ἄλλων ἑλλήνων ks. 3. ἐκ τοῦ πολέμου k. 4. τὴν εἰρήνην FΦΩrstuv. ὠνεῖτο ks. 7. ταττόντων] τὰ τούτων u. τις om t, ante ἥξει ponit r. 134, 2. πρὸς] τῆς πρὸς FΦΩkstuv, τῆς πρὸς τὸν r. 5. μεῖζον τούτου ΣΥks: ceteri τούτου μεῖζον. 6. νῦν om ΣΥ. 7. ἀμελήσοντας FΦ.

λήσαντας ὑμᾶς ἤδη τί Φιλίππῳ χαριεῖσθε σκοπεῖν, τί
παθόντες ἂν οἱ τούτων αἴτιοι τὴν προσήκουσαν δίκην
135 δεδωκότες εἶεν; οὐ μὴν ἀλλ' ὅτι καὶ φιλίας ἀρχὴ συμ-
φερούσης ὑμῖν οὕτω μᾶλλον ἐκ τῶν εἰκότων γενήσεται,
καὶ τοῦτ' οἴομαι δείξειν. εὖ γὰρ εἰδέναι χρὴ τοῦθ', ὅτι οὐ
καταφρονεῖ Φίλιππος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῆς πόλεως τῆς
ὑμετέρας, οὐδ' ἀχρηστοτέρους "νομίσας ὑμᾶς Θηβαίων 383
ἐκείνους εἵλετ' ἀνθ' ὑμῶν. ἀλλ' ὑπὸ τούτων ἐδιδάχθη
καὶ ταῦτ' ἤκουσεν, ἃ καὶ πρότερόν ποτ' εἶπον ἐγὼ πρὸς
136 ὑμᾶς ἐν τῷ δήμῳ καὶ τούτων οὐδεὶς ἀντεῖπεν, ὡς ὁ μὲν
δῆμός ἐστιν ἀσταθμητότατον πρᾶγμα τῶν πάντων καὶ
ἀσυνθετώτατον, ὥσπερ ἐν θαλάττῃ πνεῦμα ἀκατάστα-
τον, ὡς ἂν τύχῃ, κινούμενον. ὁ μὲν ἦλθεν, ὁ δ' ἀπῆλ-
θεν· μέλει δ' οὐδενὶ τῶν κοινῶν, οὐδὲ μέμνηται. δεῖ δέ
τινας φίλους ὑπάρχειν τοὺς ἕκαστα πράξοντας ἐν ὑμῖν
αὐτῷ καὶ διοικήσοντας, οἷον αὐτὸς δή· κἄνπερ αὐτῷ τοῦτο
κατασκευασθῇ, πᾶν ὅ τι ἂν βούληται παρ' ὑμῖν ῥᾳδίως
137 διαπράξεται. εἰ μὲν οὖν ἤκουσεν, οἶμαι, τοὺς τότε ταῦ-
τα πρὸς αὐτὸν εἰπόντας παραχρῆμα, ὡς δεῦρ' ἐπανῆλ-
θον, ἀποτετυμπανισμένους, ἐποίησεν ἂν ταὐτὸ τῷ βα-
σιλεῖ. τί δ' ἦν ὃ ἐκεῖνος ἐποίησεν; ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ Τι-
μαγόρου καὶ τετταράκοντα τάλαντα, ὡς λέγεται, δεδω-
κὼς αὐτῷ, ἐπειδὴ παρ' ὑμῖν ἐπύθετο αὐτὸν τεθνεῶτα
καὶ οὐδὲ τοῦ ζῆν ὄντα κύριον αὑτῷ βεβαιῶσαι, μή τί
γ' ἃ ἐκείνῳ τόθ' ὑπέσχετο πρᾶξαι, ἔγνω τὴν τιμὴν οὐχὶ

v. 1. χαριεῖσθαι (ε suprascr.) F, χαριεῖσθαι Φrv. 135, 1. εἶεν] ἂν εἶεν ς. 2. ἡμῖν FΦkrs. οὕτω om FΦΩv. 5. ἡμετέρας k. ὑμᾶς νομίσας r, νομίσας ἡμᾶς F, νομίσας omisso pronomine ΣΥks. 6. ἐδιδάχθη ante ὑπὸ ponit r. 7. ἃ] ἅπερ FΥtu. 136, 2. post ἐστιν cum Σ omisi ὄχλος. πρᾶγμα τῶν] πραγμάτων Σr. πάντων ΣΥks: ceteri ἁπάντων. 3. ἀσυνετώτατον FΣΥΦkrtuv et corr Ω. cf. Anecd. p. 456, 19. 4. κινούμενος ΣΥΦ, κινούμενον (ς suprascr.) Ft. ὁ μὲν om pr Σ. 5. οὐδὲ] ἀλλ' οὐδὲ FΥΩrtuv et γρ Φ. 6. ἐν] παρ' ks. 7. αὐτῷ] οὕτω krs. αὐτὸς δή] αὐτὸ δή tu, αὐτῷ δή Ω, αὐτῷ δοκεῖ mg Ω, ἂν αὐτῷ δοκῇ ks. 8. κατεσκευάσθη rs. 137, 1. ταῦτα om Υ. 3. τῷ post ταὐτὸ expungendum censeo. 5. τεττεράκοντα Φ. 7. τοῦ] τὸ corr v. 8. ἃ] αν Σ. ὑπέσχητο Υ cum Anecd. p. 177, 13.

τῷ κυρίῳ τῶν πραγμάτων δεδωκώς. καὶ γάρ τοι πρῶτον μὲν Ἀμφίπολιν πάλιν ὑμετέραν δούλην κατέστησεν, ἣν τότε σύμμαχον αὑτοῦ καὶ φίλην ἔγραψεν· εἶτ'
138 οὐδενὶ πώποτ' ἔδωκε χρήματα τοῦ λοιποῦ. ταὐτὸ τοίνυν τοῦτ' ἂν ἐποίησε Φίλιππος, εἴ τινα τούτων εἶδε δίκην δόντα, καὶ νῦν, ἂν ἴδῃ, ποιήσει. ἐπειδὰν δ' ἀκούῃ λέγοντας, εὐδοκιμοῦντας ἐν ὑμῖν, ἑτέρους κρίνοντας, τί καὶ ποιήσῃ; "ζητῇ πόλλ' ἀναλίσκειν, ἐξὸν ἐλάττω, καὶ πάντας θερα- 384
πεύειν βούληται, δύ' ἢ τρεῖς ἐξόν; μαίνοιτο μέντ' ἄν. οὐδὲ γὰρ τὴν τῶν Θηβαίων πόλιν εἵλετο δημοσίᾳ ποιεῖν ὁ Φίλιππος εὖ, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ὑπὸ τῶν πρέσβεων
139 ἐπείσθη. ὃν δὲ τρόπον, φράσω πρὸς ὑμᾶς ἐγώ. ἦλθον ὡς αὐτὸν πρέσβεις ἐκ Θηβῶν, ὅτε περ καὶ παρ' ὑμῶν ἡμεῖς ἦμεν ἐκεῖ. τούτοις χρήματ' ἐκεῖνος ἠβούλετο δοῦναι, καὶ πάνυ γε, ὡς ἔφασαν, πολλά. οὐκ ἐδέξαντο οὐδ' ἔλαβον ταῦτα οἱ τῶν Θηβαίων πρέσβεις. μετὰ ταῦτα ἐν θυσίᾳ τινὶ καὶ δείπνῳ πίνων καὶ φιλανθρωπευόμενος πρὸς αὐτοὺς ὁ Φίλιππος ἄλλα τε δὴ πολλά, οἷον αἰχμάλωτα καὶ τοιαῦτα, καὶ τελευτῶν ἐκπώματ' ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ προὔπινεν αὐτοῖς. πάντα ταῦτα ἐκεῖνοι διεω-
140 θοῦντο καὶ οὐδαμῇ προΐεντο ἑαυτούς. τελευτῶν δὲ Φίλων, εἷς τῶν πρέσβεων, εἶπεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λόγον οὐχ ὑπὲρ Θηβαίων ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν ἄξιον εἰρῆσθαι. ἔφη γὰρ τὸν Φίλιππον ὁρῶν μεγαλοψύχως καὶ φιλανθρώπως ἔχοντα πρὸς αὐτοὺς ἥδεσθαι καὶ χαίρειν· αὐτοὶ μὲν οὖν ὑπάρχειν αὐτῷ φίλοι καὶ ξένοι καὶ ἄνευ τῶν δώρων τούτων, εἰς δὲ τὰ τῆς πόλεως πράγματα, ἐν οἷς

v. 2. πάλιν ΥΦΩtuv: πόλιν ς. ἡμετέραν k. κατέπεμψεν Σ. 138, 1. χρήματ' ἔδωκε r. τοίνυν om r. 2. ὁ φίλιππος Fks. 3. δόντα ΣΥ: διδόντα ς. εἰδῇι FΣΦkstv. ἀκούσῃ FΥΦrtuv. 4. ποιήσῃ ζητῇ Σ et γρ Φ, ποιήσει ζητεῖ r, ποιῆσαι ζητῇ FΦs, ποιῆσαι ζητεῖ ΥΩtuv, ποιῆσαι ζητοίη k et γρ uv. 6. βούληται F ΣΥΦrsu, βούλεται tv, βούλοιτο Ωk. 139, 1. ἐγώ om k. ἧκον rs. 2. ὡς] πρὸς s. πρέσβεις om s et pr k. 3. ἐβούλετο Σ. 6. καὶ δείπνῳ om ks. 8. καὶ τὰ τοιαῦτα FΦΩkrstuv. 9. προὔτεινεν Ωtuv. πάντα ταῦτα ΣΥ: ταῦτα πάντα ς. διωθοῦντο Ωkrs. 140, 1. οὐδαμῶς r. 2. λόγον ὃν οὐχ FΦ. 3. Θηβῶν k. 4. ὁρῶν καὶ μ. ΣΥk. 5. πρὸς αὐτοὺς om k.

ἦν τότε, τὴν φιλανθρωπίαν αὐτὸν ἠξίου ταύτην προσ-
θέντα ἄξιόν τι καὶ αὑτοῦ καὶ τῶν Θηβαίων πρᾶξαι,
καὶ ὅλην τε τὴν πόλιν οὕτω καὶ σφεῖς ὡμολόγου ὑπάρ-
141 ξειν αὐτῷ. καὶ γάρ τοι σκέψασθε τί τοῖς Θηβαίοις γέ-
γονεν ἐκ τούτων καὶ τί συμβέβηκε, καὶ θεάσασθε ἐπ'
αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἡλίκον ἐστὶ τὸ μὴ πωλεῖν τὰ τῆς
πόλεως. πρῶτον μὲν τοίνυν εἰρήνη γέγονεν αὐτοῖς πο-
νοῦσι καὶ ταλαιπωρουμένοις ἤδη τῷ πολέμῳ καὶ ἡττω- 385
μένοις, εἶτα τῶν ἐχθρῶν Φωκέων ἄρδην ὄλεθρος καὶ
ὅλων τῶν τειχῶν καὶ τῶν πόλεων ἀναίρεσις. ἆρα καὶ
μόνα ταῦτα; οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἔτι πρὸς τούτοις Ὀρχο-
μενός, Κορώνεια, Κορσιαί, τὸ Τιλφωσσαῖον, τῆς τῶν
142 Φωκέων χώρας ὁπόσην βούλονται. τοῖς μὲν δὴ Θηβαί-
οις ταῦτ' ἐκ τῆς εἰρήνης γέγονεν, ὧν οὐδ' ἂν εὔξαιντο
δήπου μείζονα· τοῖς δὲ πρέσβεσι τοῖς τῶν Θηβαίων τί;
οὐδὲν πλὴν τὸ τούτων αἰτίοις γεγενῆσθαι τῇ πατρίδι·
τοῦτο δὲ καλὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σεμνὸν εἰς ἀρε-
τῆς λόγον καὶ δόξης, ἣν οὗτοι χρημάτων ἀπέδοντο. ἀν-
τιθῶμεν δή, τί τῇ τῶν Ἀθηναίων πόλει γέγονεν ἐκ τῆς
εἰρήνης καὶ τί τοῖς πρέσβεσι τοῖς τῶν Ἀθηναίων, καὶ
143 θεωρεῖτε εἰ παραπλήσια τῇ πόλει καὶ τούτοις αὐτοῖς. τῇ
πόλει μὲν τοίνυν ἀφεστηκέναι μὲν ἁπάντων καὶ τῶν κτη-
μάτων καὶ τῶν συμμάχων, ὀμωμοκέναι δὲ Φιλίππῳ,
κἂν ἄλλος τις ἴῃ ποτ' ἐπ' αὐτὰ βουλόμενος σώζειν, ὑμᾶς
κωλύσειν καὶ τὸν μὲν ὑμῖν βουλόμενον παραδοῦναι ἐχθρὸν
ἡγήσεσθαι καὶ πολέμιον, τὸν δὲ ἀπεστερηκότα σύμμα-
144 χον καὶ φίλον. ταῦτα γάρ ἐσθ' ἃ συνεῖπε μὲν Αἰσχίνης

τ

v. 1. αὐτὸν om k. 2. καὶ post τι om k. 3. τε ΣΥks, δὲ F: celeri δὲ. σφεῖς Σ: σφᾶς ς. ὑπάρχειν ks. 141, 1. τοι] τι s. 2. τί ἡμῖν συμβέβηκε rs. 4. post πόλεως omisi πράγματα cum Σks. 6. ἐχθρῶν om k. 9. κορσίαι t cum pr v et corr Ω, κορσια Σ. τιλφώσσαιον FΦυ, τιλφωσσαῖον krs. τῶν om FΦΩrtuv. 142, 1. ὁπόσην βούλονται ΣΥ et γρ Φ: ὅσην ἠβούλοντο ς. δὴ om Ωs. 7. Ἀθηναίων] Θηβαίων krs. 143, 3. δὲ] δὴ Φr. 4. ἄλλος τις] τις ἄλλος FΦΩrtuv. ποτ' om r. ἡμᾶς kr.

5. κωλύσειν Tr et γρ Φ. ἡμῖν FΣΥΦkrs. 6. ἡγήσασθαι F (ε supra), ἡγήσασθαι ΦΩkrstuv.

οὑτοσί, ἔγραψε δ' ὁ τούτου συνεργὸς Φιλοκράτης· καὶ
κρατοῦντος ἐμοῦ τὴν προτέραν ἡμέραν, καὶ πεπεικότος
ὑμᾶς τὸ τῶν συμμάχων δόγμα κυρῶσαι καὶ καλέσαι τοὺς
πρέσβεις τοὺς τοῦ Φιλίππου, ἐκκρούσας οὗτος εἰς τὴν
ὑστεραίαν τὴν Φιλοκράτους γνώμην ἔπεισεν ἑλέσθαι, ἐν
ᾗ καὶ ταῦτα καὶ πολλὰ ἄλλ' ἔτι τούτων δεινότερά ἐστι
145 γεγραμμένα. τῇ μὲν δὴ πόλει ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης 386
γέγονεν, ὧν οὐδ' εὑρεῖν αἴσχιω ῥάδιον· τοῖς δὲ πρέσβεσι
τί τοῖς ταῦτα πράξασιν; τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ πάνθ', ὅσα
ἑωράκαθ' ὑμεῖς, οἰκίας, ξύλα, πυρούς· ἀλλ' ἐν τῇ τῶν
ἀπολωλότων συμμάχων χώρᾳ κτήματα καὶ γεωργίαι παμ-
πληθεῖς, Φιλοκράτει μὲν τάλαντον ἔχουσαι πρόσοδον,
146 τούτῳ δ' Αἰσχίνῃ τριάκοντα μνᾶς. καίτοι πῶς οὐ δει-
νὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σχέτλιον τὰς τῶν ὑμετέρων
συμμάχων συμφορὰς προσόδους τοῖς πρέσβεσι τοῖς ὑμε-
τέροις γεγενῆσθαι, καὶ τὴν αὐτὴν εἰρήνην τῇ μὲν ἐκ-
πεμψάσῃ πόλει τῶν μὲν συμμάχων ὄλεθρον, τῶν δὲ
κτημάτων ἀπόστασιν, ἀντὶ δὲ δόξης αἰσχύνην γεγενῆ-
σθαι, τῶν δὲ πρέσβεων τοῖς κατὰ τῆς πόλεως ταῦτα πρά-
ξασι προσόδους εὐπορίας κτήματα πλοῦτον ἀντὶ τῶν
ἐσχάτων ἀποριῶν εἰργάσθαι; ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ
λέγω, κάλει μοι τοὺς Ὀλυνθίους μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

147 Οὐ τοίνυν θαυμάσαιμ' ἂν εἰ καὶ τοιοῦτό τι τολμή-
σει λέγειν, ὡς οὐκ ἦν καλὴν οὐδ' οἵαν ἠξίουν ἐγὼ τὴν
εἰρήνην ποιήσασθαι κακῶς τῷ πολέμῳ τῶν στρατηγῶν
κεχρημένων. ἂν δὴ ταῦτα λέγῃ, πρὸς θεῶν ἐρωτήσατ' αὐ-
τὸν μεμνημένοι, πότερον ἐξ ἑτέρας τινὸς ᾤχετο πρεσβεύων

v. 1. οὑτοσὶν s. 4. τοὺς om ks. 5. τὴν] τοῦ r. ἔπεισεν] ἔπεισεν ὑμᾶς Fks. 6. ἄλλα om ks. δεινότερα] δεινὰ ks. ἐστι] ἔνεστι ks. 145, 2. πρεσβεῦσι Ω. 4. ἀλλ'] ἀλλ' ἃ r. 6. τάλαντα Ωtu. 146, 2. ἡμετέρων k. 3. ἡμετέροις kr. 5. μὲν om Σ. 7. τῶν δὲ πρέσβεων Σ: ceteri τοῖς δὲ πρέσβεσι. 9. ἐργάσασθαι Ωu. 10. μοι] μοι τούτων FΦΩkrstuv. ὀλυνθίων krs, om v. 147, 1. τοιοῦτόν Φkrs. 2. καλὴ FΣΥΦtu et pr Ωv. 5. τινὸς om ks.

πόλεως ἢ ταύτης αὐτῆς. εἰ μὲν γὰρ ἐξ ἑτέρας, ἣν κεκρα-
τηκέναι τε τῷ πολέμῳ φήσει καὶ χρηστοὺς ἔχειν τοὺς στρα-
τηγούς, εἰκότως χρήματ' εἴληφεν· εἰ δ' ἐκ ταύτης αὐτῆς,
τίνος ἕνεκα, ἐφ' οἷς ἡ πέμψασα πόλις τῶν ἑαυτῆς ἀπέ-
στη, ἐπὶ τούτοις οὗτος δῶρα προσλαβὼν φαίνεται; "τῶν 387
γὰρ αὐτῶν ἔδει τήν τε πέμψασαν πόλιν τυγχάνειν καὶ τοὺς
148 ἐκ ταύτης πρέσβεις, εἴπερ τι τῶν δικαίων ἐγίγνετο. ἔτι
τοίνυν κἀκεῖνο σκέψασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. πότερ' οἴε-
σθε πλέον Φωκέας Θηβαίων ἢ Φίλιππον ὑμῶν κρατεῖν τῷ
πολέμῳ: ἐγὼ μὲν γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι Φωκεῖς Θηβαίων. εἶ-
χόν γε Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν καὶ τὸ Τιλφωσσαῖον,
καὶ τοὺς ἐν Νέωσιν ἀπειλήφεσαν αὐτῶν, καὶ ἑβδομήκοντα
καὶ διακοσίους ἀπεκτόνεσαν ἐπὶ τῷ Ἡδυλείῳ, καὶ τρό-
παιον εἱστήκει, καὶ ἱπποκράτουν, καὶ κακῶν Ἰλιὰς περι-
149 ειστήκει Θηβαίους. ὑμῖν δὲ τοιοῦτο μὲν οὐδὲν οὔτ' ἦν
μήτε γένοιτο τοῦ λοιποῦ, τοῦτο δ' ἦν τὸ δεινότατον τοῦ
πρὸς Φίλιππον πολέμου· οὐκ ἠδύνασθε κακῶς, ἡνίκα ἐβού-
λεσθε, ποιεῖν ἐκεῖνον. τοῦ δὲ μὴ πάσχειν αὐτοὶ πᾶσαν
ἄδειαν ἤγετε. τί ποτ' οὖν ἐκ τῆς αὐτῆς εἰρήνης τοῖς μὲν
Θηβαίοις, τοῖς τοσοῦτο κρατουμένοις τῷ πολέμῳ, καὶ τὰ
ἑαυτῶν κομίσασθαι καὶ τὰ τῶν ἐχθρῶν προσλαβεῖν γέ-
γονε, τοῖς δ' Ἀθηναίοις ὑμῖν, καὶ ἃ τῷ πολέμῳ διεσῴ-
ζετο, ταῦτ' ἐπὶ τῆς εἰρήνης ἀπολωλεκέναι; ὅτι τἀκείνων
μὲν οὐκ ἀπέδονθ' οἱ πρέσβεις, τὰ δ' ὑμέτερα οὗτοι πε-

v. 1. αὐτῆς] τῆς αὐτῆς ΣΥΩtuv. ἐξ] καὶ s. 2. τε om FΦΩtu et pr v. πολέμῳ] φιλίππῳ Ωtu. τοὺς om ΣΥΦkrs. 3. ταύτης] τῆς ΣΥ et γρ F. 5. δωρεὰς Σks. 148, 1. post ἐγίγνετο cum ΣΥΩtuv omisi haec: νῦν δὲ ἡ μὲν πόλις τῶν αὐτῆς ἀφέστηκεν, οὗτος δὲ χρήματα εἴληφεν. 2. Ἀθηναῖοι] δικασταὶ ΣΥ et γρ F. πότερον ks. 3. πλέον post Φωκέας ponit Υ. Φωκέας Θηβαίων] φωκέων Φ. 4. εὖ om krs. 5. γε Σ, γὰρ ΥΦΩtuv, μέν γε kr, μὲν γὰρ FΣ. τιλφώσαιον FΣΦ, τιλφωσαῖον krs. 6. ἐν Νέωσιν] ἐννεώσινας k, ἐννεωσίνας r. 149, 1. τοιοῦτον Φkrs cum Anecd. p. 147, 8. οὐδὲν om FΩtuv. 3. ἐδύνασθε Σ. 4. πάσχειν ἔτι αὐτοὶ Fr. 6. τοῖς om ks. τοσοῦτο ΣΥΦ, τοσοῦτον krs et corr v, τοσούτωι F, τοσούτῳ Ωtuv. 7. γέγονε] ἐγγέγονε r: k utrum habeat non liquet. 9. τἀκείνων μὲν vel τὰ ἐκείνων μὲν FΣΥΦΩrtuv: τὰ μὲν ἐκείνων s. 10. ἡμέτερα ks.

πράκασιν. [ἀλλὰ νὴ Δία τοὺς συμμάχους ἀπειρηκέναι
φήσει τῷ πολέμῳ.] ὅτι γὰρ ταῦθ' οὕτω πέπρακται, καὶ
ἐκ τῶν ἐπιλοίπων ἔτι μᾶλλον εἴσεσθε.
150 Ἐπειδὴ γὰρ ἡ μὲν εἰρήνη τέλος εἶχεν αὕτη ἡ τοῦ Φι-
λοκράτους, ἣ συνεῖπεν οὗτος, οἱ δὲ πρέσβεις ἀπήρκεσαν
οἱ τοῦ Φιλίππου λαβόντες τοὺς ὅρκους (καὶ μέχρι τούτου 388
γε οὐδὲν ἀνήκεστον ἦν τῶν πεπραγμένων, ἀλλ' αἰσχρὰ
μὲν ἡ εἰρήνη καὶ ἀναξία τῆς πόλεως, ἀντὶ δὲ τούτων δὴ
τὰ θαυμάσια ἀγαθὰ ἡμῖν ἤμελλεν ἔσεσθαι), ἠξίουν ὑμᾶς
ἐγὼ καὶ τούτοις ἔλεγον πλεῖν τὴν ταχίστην ἐφ' Ἑλλησπόν-
του καὶ μὴ προέσθαι μηδ' ἐᾶσαι κατασχεῖν Φίλιππον μη-
151 δὲν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ τῶν ἐκεῖ χωρίων. ᾔδειν γὰρ
ἀκριβῶς ὅτι πάνθ', ὅσ' ἂν ἐκ πολέμου γιγνομένης εἰρή-
νης προεθῇ, ταῦτα τοῖς ἀμελήσασιν ἀπόλλυται· οὐδεὶς
γὰρ πώποθ' ὑπὲρ τῶν ὅλων πεισθεὶς εἰρήνην ἄγειν ὑπὲρ
τῶν ἐγκαταλειφθέντων ἐξ ἀρχῆς ἠθέλησε πολεμεῖν, ἀλλὰ
ταῦθ' οἱ προλαβόντες ἔχουσιν. χωρὶς δὲ τούτων δυοῖν
χρησίμοιν οὐ διαμαρτήσεσθαι τὴν πόλιν ἡγούμην πλευ-
σάντων ἡμῶν· ἢ γὰρ παρόντων καὶ κατὰ τὸ ψήφισμ' αὐ-
τὸν ἐξορκωσάντων, ἃ μὲν εἰλήφει τῆς πόλεως, ἀποδώ-
σειν, τῶν δὲ λοιπῶν ἀφέξεσθαι, ἢ μὴ ποιοῦντος ταῦτα
152 ἀπαγγελεῖν ἡμᾶς εὐθέως δεῦρο, ὥστ' ἐν ἐκείνοις τοῖς πόρ-
ρω καὶ ἐλάττοσι τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν ἰδόν-
τας ὑμᾶς περὶ τῶνδε τῶν ἐγγὺς καὶ μειζόνων, λέγω δὲ
Φωκέων καὶ Πυλῶν, οὐ προήσεσθαι· μὴ προλαβόντος δ'
ἐκείνου ταῦτα μηδ' ὑμῶν ἐξαπατηθέντων ἅπαντ' ἐν ἀσφα-

v. 1. ἀνηρηκέναι r. 2. φησὶ FΦΩktuv et corr s. 3. ὑπο-λοίπων krs. 150, 1. αὐτὴ FΩrtv. 4. γε om ks. 5. δὴ om ks. 6. ἀγαθὰ ἡμῖν ἤμελλεν (vel ἔμελλεν ut Σ) FΣΥΦΩrtuv, ἤμελλεν ἡμῖν ἀγαθὰ s, ἤμελλεν ἀγαθὰ k. ἡμᾶς Φ. 7. ἐφ'] τὴν ἐφ' FΦ. 8. ἐᾶσαι] ἀκοῦσαι Ω. κατασχεῖν post μηδὲν ponit ks. μηδὲν] μὴ δ' r. 151, 1. ἐκεῖ τι χ. FΥΦΩrtuv. 3. προσθῇ rtu et pr Ω. μελλήσασιν krs. 5. καταληφθέντων Φr. ἐθελῆσαι ks. 9. ὁρκωσάντων ks. εἰλήφασι r. τῶν τῆς ΦΩtuv. 10. ἐφέξεσθαι r. ποιοῦντος τούτου τ. FΦΩrtuv, ποιοῦντος ἐκείνου τ. ks. 152, 1. ἀπαγγέλλειν omnes. ὡς ἡμᾶς krs. 2. εἰδότας FΦΩtuv. 3. καὶ] καὶ τῶν FΦΩruv, αὐτῶν t. δὲ] δὴ t. 4. προέσεσθαι Ω.

λεῖ τὰ πράγμαθ' ὑμῖν ἔσεσθαι, καὶ παρ' ἑκόντος ὑπάρ-
153 ξειν αὐτοῦ τὰ δίκαια. καὶ ταῦτ' εἰκότως οὕτως ὑπελάμ-
βανον ἕξειν. εἰ γὰρ ἦσαν, ὡς ἦσαν τότε, Φωκεῖς σῶοι
καὶ Πύλας εἶχον, ἐκεῖνος μὲν οὐδὲν ἂν ὑμῖν εἶχεν ἀνα- 389
τείνασθαι φοβερόν, δι' ὃ τῶν δικαίων ἄν τι παρείδετε·
οὔτε γὰρ κατὰ γῆν παρελθὼν οὔτε ναυσὶ κρατήσας εἰς τὴν
Ἀττικὴν ἥξειν ἔμελλεν, ὑμεῖς δ' ἐκείνου παραχρῆμα, εἰ
μὴ τὰ δίκαια ποιοίη, κλείσειν τὰ ἐμπόρια, καὶ χρημάτων
τ' ἐν σπάνει καὶ τῶν ἄλλων ἐν πολιορκίᾳ πάλιν αὐτὸν κα-
ταστήσειν, ὥστ' ἐκεῖνος ὁ δουλεύσων ἔμελλεν ἔσεσθαι τοῖς
154 ἀπὸ τῆς εἰρήνης λυσιτελοῦσιν, οὐχ ὑμεῖς. καὶ ταῦθ' ὅτι
οὐκ ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι νυνὶ πλάττομαι καὶ προσποι-
οῦμαι, ἀλλὰ τότ' εὐθὺς ἐγνώκειν καὶ προεωρώμην ὑπὲρ
ὑμῶν καὶ τούτοις ἔλεγον, ἐκεῖθεν εἴσεσθε. ἐπειδὴ γὰρ ἐκ-
κλησία μὲν οὐκέτ' ἦν ὑπόλοιπος οὐδεμία διὰ τὸ προκα-
τακεχρῆσθαι, οὗτοι δ' οὐκ ἀπῄεσαν ἀλλ' αὐτοῦ διέτριβον,
γράφω ψήφισμα βουλεύων, τὴν βουλὴν ποιήσαντος τοῦ
δήμου κυρίαν, ἀπιέναι τοὺς πρέσβεις τὴν ταχίστην, τὸν
δὲ στρατηγὸν Πρόξενον κομίζειν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς τόπους
ἐν οἷς ἂν ὄντα Φίλιππον πυνθάνηται, γράψας ὥσπερ
νῦν λέγω, τοῖς ῥήμασιν οὕτως ἄντικρυς. Καί μοι λέγε
τοῦτο τὸ ψήφισμα λαβών.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

155 Ἐνθένδε μὲν τοίνυν αὐτοὺς ἐξήγαγον οὕτως ἄκοντας,
ὡς καθαρῶς οἷς μετὰ ταῦτ' ἐποίουν εἴσεσθε· ἐπειδὴ δὲ
ἀφικόμεθ' εἰς Ὠρεὸν καὶ συνεμίξαμεν τῷ Προξένῳ, ἀμε-
λήσαντες οὗτοι τοῦ πλεῖν καὶ τὰ προστεταγμένα πράτ-
τειν ἐπορεύοντο κύκλῳ, καὶ πρὶν εἰς Μακεδονίαν ἐλθεῖν

v. 1. ὑμῖν om ks. 153, 2. οἱ φωκεῖς FΦΩrtuv. 3. ὑμῖν ante οὐδὲν ponunt ks. ἐπανατείνασθαι γρ FΣΦ. 5. οὐδὲ γὰρ krs. 6. ἡμεῖς ks. ἐκείνου Ω (ω), ἐκεῖνοι r. 7. ποιοῖ pr Σ. 8. τ'] γ' Ωu. 9. δουλεύων ks. ἔμελλεν om pr Σ, post ἔσεσθαι ponunt ΦΩtuv. 154, 2. νῦν ΣΥr. 3. τότ] τοῦτ' r et γρ FΦ. εὐθέως ks. 4. ἡμῶν u. 5. ἦν om Σ. 9. νομίζειν Φ. αὐτὸν r. τρόπους Ω. 155, 1. ἀκούοντας pr Υ.

τρεῖς καὶ εἴκοσιν ἡμέρας ἀνηλώσαμεν, τὰς δὲ ἄλλας πά-
σας καθήμεθ' ἐν Πέλλῃ, πρὶν Φίλιππον ἐλθεῖν, σὺν 390
156 αἷς ἐπορεύθημεν ὁμοῦ πεντήκονθ' ὅλας. ἐν δὲ τούτῳ Δο-
ρίσκον, Θρᾴκην, τὰ ἐπὶ τειχῶν, Ἱερὸν ὄρος, πάντα τὰ
πράγματα ἐν εἰρήνῃ καὶ σπονδαῖς ᾕρει καὶ διῳκεῖθ' ὁ Φί-
λιππος, πολλὰ λέγοντος ἐμοῦ καὶ θρυλοῦντος ἀεί, τὸ μὲν
πρῶτον ὡς ἂν εἰς κοινὸν γνώμην ἀποφαινομένου, μετὰ
ταῦτα δ' ὡς ἀγνοοῦντας διδάσκοντος, τελευτῶντος δὲ ὡς
ἂν πρὸς πεπρακότας αὑτοὺς καὶ ἀνοσιωτάτους ἀνθρώπους
157 οὐδὲν ὑποστελλομένου. ὁ δὲ τούτοις ἀντιλέγων φανερῶς
καὶ ἅπασιν ἐναντιούμενος οἷς ἔλεγον μὲν ἐγὼ ἐψήφισο
δὲ ὑφ' ὑμῶν, οὗτος ἦν. εἰ δὲ καὶ πᾶσιν ἤρεσκε ταῦτα
τοῖς ἄλλοις πρέσβεσιν, αὐτίκα εἴσεσθε· ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ-
δέν πω λέγω περὶ οὐδενὸς οὐδ' αἰτιῶμαι, οὐδ' ἀναγκα-
σθέντ' αὐτῶν οὐδένα δεῖ δοκεῖν χρηστὸν εἶναι τήμερον,
ἀλλὰ δι' αὑτὸν καὶ τὸ μὴ κεκοινωνηκέναι τῶν ἀδικημά-
των. ὅτι μὲν γὰρ αἰσχρὰ καὶ δεινὰ καὶ οὐ προῖκα τὰ
πεπραγμένα, πάντες ὑμεῖς ἑωράκατε· οἵτινες δ' οἱ τού-
των μετεσχηκότες, αὐτὸ δηλώσει.
158 Ἀλλὰ νὴ Δί' ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ τοὺς ὅρκους ἔλαβον
παρὰ τῶν συμμάχων, ἢ τἄλλ' ἃ προσῆκεν ἐποίησαν. πολ-
λοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλὰ τρεῖς μῆνας ὅλους ἀποδημήσαντες
καὶ χιλίας λαβόντες δραχμὰς ἐφόδιον παρ' ὑμῶν, παρ'
οὐδεμιᾶς πόλεως, οὔθ' ὅτε ἐκεῖσε ἐπορεύοντο οὔθ' ὅτ' ἐκεῖ-
θεν δεῦρο, τοὺς ὅρκους ἔλαβον, ἀλλ' ἐν τῷ πανδοκείῳ
τῷ πρὸ τοῦ Διοσκουρείου (εἴ τις ὑμῶν εἰς Φερὰς ἀφῖκ-

α η

v. 1. ἀνηλώσαμεν Ftu, ἀναλώσαμεν Ω. πάσας Σks: ceteri ἁπάσας. 2. σὺν] καὶ σὺν s. 156, 1. ὅλαις Ωtu. δωρίσκον Φ. 2. ἐπὶ τῶν τειχῶν rc v. 3. ὁ om ks. 4. μου krs. θρυλοῦντος ΣΥΦkv: θρυλλοῦντος ς. 6. ὡς αὐτοὺς ἀγνοοῦντας καὶ r. 7. ἂν om krs. πρὸς om Υ et (qui προπεπρακότας habent) rs. 157, 1. ὑποστελλουμένου κ, ὑποστελλόμενος FΦr. 2. πᾶσιν ks. 4. οὐδέ r. 5. αἰτιῶμαι] ἐναντιοῦμαι r. 6. αὐτὸν Φkrs. δεῖ om Ω. 8. τὰ om Ω. 10. μετασχόντες r et γρ Φ. αὐτὸ Σ: αὐτὰ ς. 158, 4. λαβόντες δραχμὰς ΣΥks: δραχμὰς λαβόντες ς. παρ' οὐδ.] ὅσα παρ' οὐδ. FΦΩrtuv, ὅσον παρ' οὐδ. ks. 5. πόλεως] ἄλλης πόλεως krs. 6. τῷ om ks. 7. διοσκορείου krt, διοσκορίου s.

ται, εἶδεν ὃ λέγω) ἐνταῦθ' ἐγίγνοντο οἱ ὅρκοι, ὅτε δεῦρ' ἤδη τὸ ςράτευμ' ἄγων ἐβάδιζε Φίλιππος, αἰσχρῶς ὦ ἄν-
159 δρες Ἀθηναῖοι καὶ ἀναξίως ὑμῶν. καίτοι τοῦτο Φίλιπ- 391
πος ἁπάντων ἂν ἐτιμήσατο πλείστου τοῦτον τὸν τρόπον πραχθῆναι. τήν τε γὰρ εἰρήνην ἐχὶ δυνηθέντων ὡς ἐπεχείρησαν ἔτοι τὸ πρῶτον, πλὴν Ἁλέων καὶ Φωκέων, γράψαι, ἀλλ' ἀναγκασθέντος ὑφ' ὑμῶν τε Φιλοκράτες ταῦτα μὲν ἀπαλεῖψαι γράψαι δ' ἄντικρυς Ἀθηναίους καὶ τοὺς Ἀθηναίων συμμάχους, οὐκ ἐβούλετο τοῦτον ὀμωμοκέναι τὸν ὅρκον οὐδένα τῶν αὐτε συμμάχων (οὐ γὰρ αὐτῷ συςρατεύσειν ἐφ' ἃ νῦν ἔχει τῶν ὑμετέρων ἤμελ-
160 λον, ἀλλ' ἕξειν πρόφασιν τοὺς ὅρκους), οὐδὲ μάρτυρας γενέσθαι τῶν ὑποσχέσεων ἐφ' αἷς εὑρίσκετο τὴν εἰρήνην, οὐδὲ τοῦτο δειχθῆναι πᾶσιν, ὅτι οὐκ ἄρ' ἡ πόλις ἡ τῶν Ἀθηναίων ἥττητο τῷ πολέμῳ, ἀλλὰ Φίλιππός ἐστιν ὁ τῆς εἰρήνης ἐπιθυμῶν καὶ ὁ πολλὰ ὑπισχνούμενος τοῖς Ἀθηναίοις, ἂν τύχῃ τῆς εἰρήνης. ἵνα δὴ μὴ γένοιτο ταῦθ' ἃ λέγω φανερά, διὰ ταῦτα οὐδαμόσε ᾤετο δεῖν τούτους βαδίζειν. οὗτοι δ' ἐχαρίζοντο πάντ' ἐνδεικνύμενοι καὶ
161 ὑπερκολακεύοντες ἐκεῖνον. καίτοι ταῦθ' ὅταν ἐξελέγχωνται πάντα, τὲς χρόνες ἀνηλωκότες, τὰ ἐν Θρᾴκῃ προειμένοι, μηδὲν ὧν ἐψηφίσασθε πεποιηκότες μηδ' ὧν συμφέρον ἦν, τὰ ψευδῆ δεῦρ' ἀπηγγελκότες, πῶς ἔνεςι παρ' εὖ φρονοῦσι δικασταῖς καὶ βουλομένοις εὐορκεῖν τούτοις σώζεσθαι; Ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λέγε πρῶ-

v. 1. ὃ] ἃ Φr. ἐντεῦθεν r, om Ωtuv. οἱ om Ω. 2. Φίλιππος] φίλιππος ἐφ' ὑμᾶς γρ Φ. 159, 1. τοῦτο ΣΥkrs: τοῦθ' ὃ ς. 2. πλεῖστον r, περὶ πλείστου FΦ. 4. τὸ om Ω, τὸ πρῶτον om Σ.
ους οὺς ους
6. μὲν om Σ. ἀθηναίοις k, ἀθηναίοις s. 7. τοῖς — συμμάχοις k, τοῖς — συμμάχοις Φrs. 9. συστρατεύειν ks. ἡμετέρων k. ἔμελλον Σ.] 160, 1. libri οὔτε. ἔσεσθαι ks. ὑφ' r. 3. οὔτε s. 4. ὁ φίλιππος Φ. 5. ὑποσχόμενος ks. 6. ἂν τύχῃ ΣΥks et γρ F: ὥστε τυχεῖν ς. δὴ] δὲ FΦr et pr Σ. γένοιτο Σks: γένηται ς. 7. ἃ] ὃ Σ. μηδαμόσε FΦΩtuv, qui id post τούτους ponunt. τούτους] αὐτὲς FΦΩtuv. 161, 2. προειρημένοι Σ, προϊέμενοι krs: ceteri προέμενοι. 5. τούτοις v, τούτῳ ΣΥ, τοῦτον krs.

τον μὲν τὸ ψήφισμα, ὡς ὀρκοῦν προσῆκεν ἡμῖν, εἶτα
τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Φιλίππου, εἶτα τὸ Φιλοκράτους
ψήφισμα καὶ τὸ τοῦ δήμου. 392

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΕΠΙΣΤΟΛΗ. ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

162 Καὶ μὴν ὅτι τὸν Φίλιππον ἐν Ἑλλησπόντῳ κατελά-
βομεν ἄν, εἴ τις ἐπείθετό μοι καὶ τὰ προστεταγμένα ὑφ'
ὑμῶν ἐποίει κατὰ τὰ ψηφίσματα, κάλει τοὺς ἐκεῖ πα-
ρόντας μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Λέγε δὴ καὶ τὴν ἑτέραν μαρτυρίαν, ἃ πρὸς Εὐκλεί-
δην ὕστερον ἐλθόντα τουτονὶ ἀπεκρίνατο Φίλιππος.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

163 Ὅτι τοίνυν οὐδ' ἄρνησίς ἐστιν αὐτοῖς τὸ μὴ ταῦθ' ὑπὲρ
Φιλίππου πράττειν, ἀκούσατέ μου. ὅτε γὰρ τὴν προτέραν
ἀπῄραμεν πρεσβείαν τὴν περὶ τῆς εἰρήνης, κήρυκα ὑμεῖς
προαπεστείλατε ὅστις ἡμῖν σπείσεται. τότε μὲν τοίνυν,
ὡς τάχιστα εἰς Ὠρεὸν ἦλθον, οὐκ ἀνέμειναν τὸν κήρυκα
οὐδ' ἐποίησαν χρόνον οὐδένα, Ἅλου δὲ πολιορκουμένου
διέπλευσαν εἰς τοῦτον, καὶ πάλιν ἐντεῦθεν πρὸς Παρ-
μενίωνα τὸν πολιορκοῦντα ἐξελθόντες ἀπῆραν διὰ τοῦ πο-
λεμίου στρατεύματος εἰς Παγασάς, καὶ προϊόντες ἀπήντων
ἐν Λαρίσσῃ τῷ κήρυκι· τοσαύτῃ σπουδῇ καὶ προθυμίᾳ τότ'
164 ἐχώρουν. ἐπειδὴ δὲ εἰρήνη μὲν ἦν, ἅπασα δὲ ἀσφάλεια
ἰέναι καὶ πρόσταγμα παρ' ὑμῶν σπεύδειν, τηνικαῦτα οὔτ'
ἐπείγεσθαι βαδίζουσιν οὔτε πλεῖν αὐτοῖς ἐπῄει. τί δή ποτε;
ὅτι τότε μὲν τὸ τὴν εἰρήνην ὡς τάχιστα γενέσθαι, τοῦτ' ἦν
ὑπὲρ Φιλίππου, νῦν δὲ τὸ ὡς πλεῖστον τὸν μεταξὺ χρόνον 393

v. 1. ὑμῖν kr. 2. τὴν post ἐπιστολὴν om Ωr. τοῦ om ks. τὸ τοῦ φιλοκρ. t. 3. καὶ ΣΥks: εἶτα s. r om particulam. 4. ψήφισμα s. 162, 3. κατὰ] καὶ κατὰ Φ. τὰ om Υk. 6. καὶ om Ωkrsu. 7. ὕστερον post τουτονὶ ponunt krs. 163, 2. πρ. τοῦτο ἀκούσατέ krs. 3. ἀπῃρόμην pr ΣΥ, ἀπῄρομεν Ωtu, ἀπήιρομεν (α) F. 4. ὑμῖν ΦΣΥΦΩkrsu, ὑμῖν (η) t. σπείσηται Ω. 6. οὐδένα om pr Σ. Ἅλου δὲ] ἀλλ' οὐδὲ FΥΩkrtuv, οὐδὲ Φ. 10. λαρισηι Σ. 164, 1. πᾶσα krs. ἀσφάλειαν u. 2. ἰέναι] εἰδέναι Ωtu. 3. ἐπῄει] ἐποίει Ft. 5. τὸ om Φ. τὸν] τὸ Υ.

165 διατριφθῆναι πρὸ τοῦ τοὺς ὅρκους ἀπολαβεῖν. Ἀλλὰ μὴν ὅτι
καὶ ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἔστιν οὖν ὅπως ἂν μᾶλλον ἄνθρωποι πάνθ᾽ ὑπὲρ Φιλίππου πράττοντες ἐξελεγχθεῖεν, ἢ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἡνίκα μὲν σπεύδειν ὑπὲρ ὑμῶν ἔδει καθήμενοι, ὅτε δ᾽ οὐδὲ βαδίζειν προσῆκε πρὶν ἐλθεῖν τὸν κήρυκα ἐπειγόμενοι;

166 Ὃν τοίνυν χρόνον ἦμεν ἐκεῖ καὶ καθήμεθ᾽ ἐν Πέλλῃ,
σκέψασθε τί πράττειν ἕκαστος ἡμῶν προείλετο. ἐγὼ μὲν
τοίνυν τοὺς αἰχμαλώτους ἀνασώζειν καὶ ζητεῖν, καὶ παρ᾽
ἐμαυτοῦ τε χρήματ᾽ ἀναλίσκειν καὶ Φίλιππον ἀξιοῦν, ὧν
ἡμῖν ἐδίδου ξενίων, τούτους λύσασθαι· οὗτος δὲ αὐτίκα
ἀκούσεσθε τί ποιῶν διετέλεσεν. τί οὖν ἦν τοῦτο; τὸ κοι-
167 νῇ τὸν Φίλιππον χρήμαθ᾽ ἡμῖν διδόναι. ἵνα [γὰρ] μηδὲ
τοῦτ᾽ ἀγνοῆτε, ἐκεῖνος ἡμᾶς διεκωδώνισεν ἅπαντας τίνα
τρόπον; ἑκάστῳ προσπέμπων ἰδίᾳ, καὶ πολύ γε ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι διδοὺς χρυσίον. ὡς δ᾽ ἀπετύγχανεν ὁτουδήποτε
(οὐ γὰρ ἐμέ γ᾽ εἰπεῖν ἐμαυτὸν δεῖ, ἀλλὰ τὰ ἔργα καὶ τὰ
πεπραγμένα αὐτὰ δηλώσει), τὰ κοινῇ δοθέντα πάντας
ἡγεῖτο εὐήθως λήψεσθαι· ἀσφάλειαν οὖν ἔσεσθαι τοῖς
ἰδίᾳ πεπρακόσιν αὐτούς, εἰ καὶ κατὰ μικρὸν τοῦ λαβεῖν
κοινῇ πάντες μετάσχοιμεν. διὰ ταῦτ᾽ ἐδίδοτο, ξένια δ᾽
168 ἦν [ἡ] πρόφασις. ἐπειδὴ δ᾽ ἐκώλυσα ἐγώ, πάλιν προσδιενείμαντο τοῦθ᾽ οὗτοι. τῷ Φιλίππῳ δ᾽, ἐπειδὴ ταῦτ᾽ εἰς

165, 1. διατριφθῆναι omnes. πρὸς Ω, om Σkrs. τοῦ om Ω. 2. λαβέ μοι] λέγε krs. 5. ἐλεγχθεῖεν v. ἢ] ἢ οἱ Υ et rc k. 166, 3. καὶ ante ζητεῖν om r. παρ᾽ — ἀναλίσκειν καὶ om k. 4. τε add Σ. ἠξίουν krs. 5. λύσεσθαι kr. οὗτος] αὐτὸς Φtuv. 167, 1. τὸν Φίλιππον post ἡμῖν ponunt ΣΥ. γὰρ om omnes. 2. διεκωδώνησεν F, διεκωδώνιζεν ΣΥ. τίνα ΣΥΦkrs: ς τινα inclinato accentu. 3. ἑκάστῳ om F, ante τίνα ponit Φ, ante τινὰ Ωtuv, post προσπέμπων r, post προπέμπων ks: προπέμπων etiam Ωu. 4. ἀπετύγχανον Ω. 6. πάντας ΣΥkrs: ceteri ἅπαντας. 7. εὐήθως FΦ, εὐθέως εὐήθως Υtv, εὐήθως (εὐθέως) Ω. 8. ἰδίᾳ πεπρακόσιν] διαπεπρακόσιν krs. λαβεῖν κοινῇ ΣΥkrs, κοινοῦ λαβεῖν Ω: κοινῇ λαβεῖν ς. 9. δ᾽ ἦν ἡ πρόφασις] δὴ πρόφασιν pr Σ: ἡ om krs
168, 2. τοῦθ᾽ add Σ.

τοὺς αἰχμαλώτους ἠξίουν αὐτὸν ἀναλίσκειν ἐγώ, ὅτε κα-
τειπεῖν τούτων εἶχε καλῶς, οὔτ᾽ εἰπεῖν ὅτι „ἀλλ᾽ ἔχουσιν
ὁ δεῖνα "καὶ ὁ δεῖνα," οὔτε φυγεῖν τὸ ἀνάλωμα· ὡμολό- 394
γησε μὲν δή, διεκρούσατο δὲ εἰς τὰ Παναθήναια φήσας
ἀποπέμψειν. Λέγε τὴν μαρτυρίαν τὴν Ἀπολλοφάνους,
εἶτα τὴν τῶν ἄλλων τῶν παρόντων. λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

169 Φέρε δὴ καὶ ὅσους αὐτὸς ἐλυσάμην τῶν αἰχμαλώτων,
εἴπω πρὸς ὑμᾶς. ἐν ὅσῳ γὰρ οὐχὶ παρόντος πω Φιλίπ-
που διετρίβομεν ἐν Πέλλῃ, ἔνιοι τῶν ἑαλωκότων, ὅσοι
περ ἦσαν ἐξηγγυημένοι, ἀπιστοῦντες, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, μὴ
δυνήσεσθαι μετὰ ταῦτα πεῖσαι τὸν Φίλιππον, ἑαυτοὺς
ἔφασαν βούλεσθαι λύσασθαι καὶ μηδεμίαν τούτου χάριν
ἔχειν τῷ Φιλίππῳ, καὶ ἐδανείζοντο ὁ μὲν τρεῖς μνᾶς, ὁ
170 δὲ πέντε, ὁ δὲ ὅπως συνέβαινεν ἑκάστῳ τὰ λύτρα. ἐπειδὴ
τοίνυν ὡμολόγησεν ὁ Φίλιππος τοὺς λοιποὺς λύσεσθαι,
συγκαλέσας ἐγὼ τούτους οἷς αὐτὸς ἔχρησα τἀργύριον, καὶ
τὰ πεπραγμένα ὑπομνήσας, ἵνα μὴ δοκοῖεν ἔλαττον ἔχειν
ἐπειχθέντες μηδ᾽ ἐκ τῶν ἰδίων λελυτρῶσθαι πένητες ἄν-
θρωποι, τῶν ἄλλων ὑπὸ τοῦ Φιλίππου προσδοκωμένων
ἀφεθήσεσθαι, ἔδωκα δωρεὰν τὰ λύτρα. Καὶ ὅτι ταῦτ᾽
ἀληθῆ λέγω, λέγε ταύτας τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

171 Ὅσα μὲν τοίνυν ἀφῆκα χρήματα καὶ δωρεὰν ἔδωκα
τοῖς ἀτυχήσασι τῶν πολιτῶν, ταῦτ᾽ ἐστίν. ὅταν δ᾽ οὗτος
αὐτίκα δὴ λέγῃ πρὸς ὑμᾶς „τί δή ποτε, ὡς φῄς, ὦ Δη-
μόσθενες, ἀπὸ τοῦ συνειπεῖν ἐμὲ Φιλοκράτει γνοὺς οὐ-

v. 1. τοὺς om FΦΩt. ἀναλίσκειν αὐτὸν krs. κατει-
πεῖν] καταλιπεῖν r. 2. οὐδ᾽ FΦΩtuv. 3. φεύγειν FΦ.
ὡμολόγησα s, ὡμολογήσαμεν omissa μὲν r. 4. φήσας om r.
5. λέγε δὴ τὴν FΩks. 7. μαρτυρίαι Ω. 169, 1. αὐτοὺς Ω.
2. που tu, om Ω. τοῦ φιλίππου FΦΩkrstu. 4. ἐξεγγυημέ-
νοι rs. 5. μετὰ] με γρ F. 6. χάριν ἔχειν post Φιλίππῳ ponunt
FΦΩtuv. 7. τῷ add ΣΥ. οἱ μὲν krst. οἱ δὲ krs.
170, 2. ὁ om k. τοὺς λοιποὺς ante ὡμολόγησεν ponunt krs.
λύσεσθαι ΣΥk: ceteri λύσασθαι. 3. ἐχρήσατο ἀργύριον k, ἐχρή-
σατ᾽ ἀργύριον r, ἐχρήσατο ἀργύρια FΥΩtuv. 8. λέγε καὶ τ. FΦΩkrstuv.

δὲν ἡμᾶς ὑγιὲς πράττοντας, τὴν μετὰ ταῦτα πρεσβείαν
τὴν ἐπὶ τὲς ὅρκες συνεπρέσβευσας πάλιν "καὶ οὐκ ἐξω- 395
μόσω;" ταῦτα μέμνησθε, ὅτι τέτοις ὡμολογήκειν ἥξειν,
ὃς ἐλυσάμην, καὶ κομιεῖν τὰ λύτρα καὶ σώσειν εἰς δύναμιν.
172 δεινὸν ἂν ἦν ψεύσασθαι καὶ προέσθαι δυςυχἕντας ἀνθρώ-
πους πολίτας. ἰδίᾳ δ' ἐξομοσάμενον οὐ πάνυ καλὸν οὐδ'
ἀσφαλὲς ἦν ἐκεῖσε πλανᾶσθαι, ἐπεὶ εἰ μὴ διὰ τὸ τέτες βέ-
λεσθαι σῶσαι, ἐξώλης ἀπολοίμην καὶ προώλης, εἰ προσ-
λαβὼν γ' ἂν ἀργύριον πάνυ πολὺ μετὰ τούτων ἐπρέ-
σβευσα. σημεῖον δέ· ἐπὶ γὰρ τὴν τρίτην πρεσβείαν δίς με
χειροτονησάντων ὑμῶν δὶς ἐξωμοσάμην. καὶ παρὰ ταύ-
την τὴν ἀποδημίαν πάντα τἀναντία ἔπραττον τέτοις.
173 Ὧν μὲν τοίνυν αὐτοκράτωρ ἦν ἐγὼ κατὰ τὴν πρεσβεί-
αν, τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον ὑμῖν· ἃ δ' ἔτοι πλείυς ὄν-
τες ἐνίκων, ἅπαντ' ἀπολώλεκεν. καίτοι καὶ τἄλλ' ἂν ἅπαντ'
ἀκολούθως τούταις ἐπέπρακτο, εἴ τις ἐπείθετό μοι. οὐ
γὰρ ἔγωγ' οὕτως ἦν ἄθλιος οὐδ' ἄφρων ὥστε χρήματα
μὲν διδόναι, λαμβάνοντας ὁρῶν ἑτέρους, ὑπὲρ τῆς πρὸς
ὑμᾶς φιλοτιμίας· ἃ δ' ἄνευ μὲν δαπάνης οἷά τ' ἦν πρα-
χθῆναι, πολλῷ δὲ μείζονας εἶχεν ὠφελείας πάσῃ τῇ πό-
λει, ταῦτ' ἐκ ἠβελόμην γίγνεσθαι. καὶ σφόδρα γε, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι· ἀλλ', οἶμαι, περιῆσαν οὗτοί μου.
174 Φέρε δή, τί τέτῳ πέπρακται παρὰ ταῦτα καὶ τί τῷ Φι-
λοκράτει, θεάσασθε· παρ' ἄλληλα γὰρ ἔσται φανερώτερα.
πρῶτον μὲν τοίνυν Φωκεῖς ἐκσπόνδες καὶ Ἁλεῖς ἀπέφη-
ναν καὶ Κερσοβλέπτην παρὰ τὸ ψήφισμα καὶ τὰ πρὸς

v. 1. ἡμᾶς ὑγιὲς ΣΤΩtuv, ὑμᾶς ὑγιὲς FΦ, ὑγιὲς ὑμᾶς r, ὑγιὲς ἡμᾶς ks. 2. συνεπρέσβευσας (ω) F, συνεπρεσβεύσω Φ. 3. ἥξειν om Σ. 4. τὰ om ΣΦkrs. δώσειν s. 172, 1. ἦν om FΣΤΦΩtuv. καὶ προέσθαι om krs. 2. οὐ πάνυ καλὸν οὐδ'] οὔτ' αὖ καλὸν οὔτ' krs. 3. τὸ om tu. 4. προλαβὼν r. 5. γ' om ks. 7. παρ' αὐτὴν krs. 8. τούτοις om Σkrs. 173, 2. εἶχε r. ὄντες om r. 3. ἅπαντ' om Φ. ἀπολώλεκεν γρ F: ceteri ἀπόλωλεν. ἂν post ἀκολούθως ponunt krs. ἅπαντ' ΣΤΦkrs: ceteri πάντα. 5. ἦν post ἄφρων ponunt FΦΩtuv, om ΣΤ. οὔτ' r. 8. ὠφελείας εἶχεν krs. 9. ἐβουλόμην (η) Σ. 174, 1. δὲ F. τοῦτο r. 3. ἄλεις u.

ὑμᾶς εἰρημένα· εἶτα τὸ ψήφισμα ἐπεχείρησαν κινεῖν καὶ
μεταίρειν, ἐφ' ᾧ πρεσβεύοντας ἥκομεν· εἶτα Καρδιανοὺς
Φιλίππῳ συμμάχους ἐνέγραψαν. καὶ τὴν μὲν γραφεῖσαν 396
ἐπιςολὴν ὑπ' ἐμȣ̃ πρὸς ὑμᾶς ἀπεψηφίσαντο μὴ πέμπειν,
175 αὐτοὶ δ' οὐδ' ὁτιοῦν ὑγιὲς γράψαντες ἔπεμψαν. εἶθ' ὁ γεν-
ναῖος οὑτοσὶ ἐμὲ μὲν τὸν δῆμον ἔφη τὸν ὑμέτερον κα-
ταλύσειν ἐπηγγέλθαι Φιλίππῳ, ὅτι ταῦτ' ἐπέπληττον οὐ
μόνον αἰσχρὰ νομίζων, ἀλλὰ καὶ δεδιὼς μὴ συμπαραπό-
λωμαι διὰ τούτους, αὐτὸς δὲ ἰδίᾳ πάντα τὸν χρόνον ἐν-
τυγχάνων ȣ̓δ' ὁτιοῦν ἐπαύσατο Φιλίππῳ. καὶ τὰ μὲν ἄλλα
σιωπῶ, Δερκύλος δ' αὐτὸν ἐν Φεραῖς τὴν νύκτ' ἐφύλαττεν,
ȣ̓κ ἐγώ, τὸν παῖδα ἔχων τὸν ἐμὸν τετονί, καὶ λαβὼν ἐξιόντα
ἐκ τῆς Φιλίππȣ σκηνῆς ἐμοὶ τὸν παῖδα ἐκέλευσεν ἀπαγγέλ-
λειν καὶ αὐτὸν μεμνῆσθαι, καὶ τὸ τελευταῖον ὁ βδελυρὸς
καὶ ἀναιδὴς ȣ̔τοσὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἀπιόντων ἡμῶν ἀπε-
176 λείφθη παρὰ Φιλίππῳ. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, πρῶτον
μὲν αὐτὸς ἐγὼ συγγραψάμενος καὶ καταστήσας ἐμαυτὸν
ὑπεύθυνον μαρτυρήσω, εἶτα τῶν ἄλλων πρέσβεων ἕκα-
ςον καλῶ, καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ μαρτυρεῖν ἢ ἐξόμνυσθαι
ἀναγκάσω. ἐὰν δ' ἐξομνύωσιν, ἐπιορκȣ̃ντας ἐξελέγξω παρ'
ὑμῖν φανερῶς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

177 Οἵοις μὲν τοίνυν κακοῖς καὶ πράγμασι τὴν ἀποδημίαν
πᾶσαν συνειχόμην, ἑωράκατε. τί γὰρ αὐτȣ̀ς οἴεσθ' ἐκεῖ
ποιεῖν ἐγγὺς ὄντας τοῦ διδόντος, ὅθ' ὑμῶν ὁρώντων,
τῶν καὶ τιμῆσαι κυρίων ὄντων καὶ τοὐναντίον κολάσαι,
τοιαῦτα ποιοῦσιν;

Συλλογίσασθαι δὴ βȣ́λομαι τὰ κατηγορημένα ἀπ' ἀρ-

v. 3. ἀνέγραψαν krsv. 175, 1. δ' om Φ. οὐδ' om r. ἀπέπεμψαν FΦ. 2. οὑτοσὶν rs. 7. δέρκυλλος rs, δερκύλυς u. 9. ἐκέλευεν rs. 11. καὶ ἀναιδὴς ante νύκτα ponunt FΦΩtuv. οὗτος ΦΩtuv. 176, 2. μὲν om Ω. 3. ἕκαστον πρέσβεων krs. 5. ἂν Σ. ἐλέγξω r. 177, 1. τὴν] κατὰ τὴν FΥΦΩtuv. 2. ἅπασαν FΦΩkrstuv. συνεσχόμην ΣΥtv, συνεχόμην u.
ω
ἑοράκατε F, qui sic tantum non ubique: ἑοράκατε ΥΦ. 3. ὄν-τος krs et corr Ω. 4. τῶν om ΣΥ. 6. ἀπ'] ἐξ r.

χῆς, ἵν᾽ ὅσα ὑμῖν ὑπεσχόμην ἀρχόμενος τοῦ λόγου, δείξω
πεποιηκώς. ἐπέδειξα οὐδὲν ἀληθὲς ἀπηγγελκότα ἀλλὰ φε-
νακίσανθ᾽ "ὑμᾶς, μάρτυσι τοῖς γεγενημένοις αὐτοῖς, οὐ λό- 397
178 γοις χρώμενος. ἐπέδειξα αἴτιον γεγενημένον τοῦ μὴ θέλειν
ὑμᾶς ἀκούειν ἐμοῦ τἀληθῆ ταῖς ὑποσχέσεσι καὶ τοῖς ἐπαγ-
γέλμασι τοῖς τούτου καταληφθέντας τότε, πάντα τἀναντία
συμβουλεύσαντα ἢ ἔδει καὶ τῇ μὲν τῶν συμμάχων ἀντει-
πόντα εἰρήνῃ, τῇ δὲ Φιλοκράτους συναγορεύσαντα, τοὺς
χρόνους κατατρίψαντα, ἵνα μηδ᾽ εἰ βούλοισθε δύναι-
σθε ἐξελθεῖν εἰς Φωκέας, καὶ ἄλλα ἐπὶ τῆς ἀποδημίας
πολλὰ καὶ δεινὰ εἰργασμένον, προδεδωκότα πάντα, πε-
πρακότα, δῶρα ἔχοντα, οὐδὲν ἐλλελοιπότα μοχθηρίας. οὐ-
179 κοῦν ταῦθ᾽ ὑπεσχόμην ἐν ἀρχῇ, ταῦτ᾽ ἐπέδειξα. ὁρᾶτε τοί-
νυν τὰ μετὰ ταῦτα· ἁπλοῦς γάρ ἐσθ᾽ ὁ μέλλων λόγος οὑ-
τοσὶ πρὸς ὑμᾶς ἤδη. ὀμωμόκατε ψηφιεῖσθαι κατὰ τοὺς
νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα τὰ τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς τῶν
πεντακοσίων· φαίνεται δ᾽ οὗτος πάντα τἀναντία τοῖς νό-
μοις, τοῖς ψηφίσμασι, τοῖς δικαίοις πεπρεσβευκώς· οὐκοῦν
ἡλωκέναι προσήκει παρά γε νοῦν ἔχουσι δικασταῖς. εἰ γὰρ
ἄλλο μηδὲν ἠδίκει, δύο τῶν πεπραγμένων ἔσθ᾽ ἱκανὰ αὐ-
τὸν ἀποκτεῖναι· οὐ γὰρ μόνον Φωκέας ἀλλὰ καὶ Θρᾴκην
180 προδέδωκε Φιλίππῳ. καίτοι δύο χρησιμωτέρους τόπους τῆς
οἰκουμένης οὐδ᾽ ἂν εἷς ἐπιδεῖξαι τῇ πόλει, κατὰ μὲν γῆν Πυ-
λῶν, ἐκ θαλάττης δὲ τοῦ Ἑλλησπόντου· ἃ συναμφότερα οὗ-
τοι πεπράκασιν αἰσχρῶς καὶ καθ᾽ ὑμῶν ἐγκεχειρίκασι Φι-
λίππῳ. τοῦτο τοίνυν αὐτὸ ἄνευ τῶν ἄλλων ἡλίκον ἐστ᾽
ἀδίκημα, τὸ Θρᾴκην καὶ τὰ τείχη προέσθαι, μυρί᾽ ἂν εἴη
λέγειν, καὶ ὅσοι διὰ ταῦτ᾽ ἀπολώλασι παρ᾽ ὑμῖν," οἱ δὲ χρή- 398

v. 1. ὅσα] ἃ krς. ἡμῖν r. 2, πεποιηκώς] πεποιηκότα ἐμαυ-
τόν γρ ΣΦ. ὑπέδειξα r. μηδὲν Φ. 178, 1., αἴτιον om pr Σ.
3. καταλειφθέντας F, προκαταληφθέντας krs. 4. ἢ om pr k.
6. βούλεσθε δύνησθε krs. 9. ἐκλελοιπότα krs et γρ v.
179, 1. ὑπέδειξα Φ. 2. οὑτοσὶ om krs. 4. τὰ post ψηφίσματα
add Σ. 5. νόμοις καὶ τοῖς Ωtu. 7. ἡλωκέναι ΣΥkrs: ἑαλωκέ-
ναι ς. 8. ἱκανά ἐστιν krs. 180, 3. τοῦ om Ω. 4. ἐγκεχειρή-
κασι Φ, ἐγχειρίσασι r. 5. ἡλίκον γάρ ἐστ᾽ Ω. 6. τείχη] χείλη u.
προέσιαι Ω, περιέσται tu. 7. οἱ] εἰ k. δὲ] δὲ ὅτι Ωtu.

ματα πάμπολλ᾽ ὠφλήκασιν, ὧ χαλεπὸν δεῖξαι, Ἐργόφιλος, Κηφισόδοτος, Τιμόμαχος, τὸ παλαιὸν ποτε Ἐργοκλῆς, Διονύσιος, ἄλλοι, ὧς ὀλίγȣ δέω σύμπαντας εἰπεῖν ἔλαττω

181 τὴν πόλιν βεβλαφέναι τȣ́τȣ. ἀλλ᾽ ἔτι γὰρ τότε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐκ λογισμοῦ τὰ δεινὰ ἐφυλάττεσθ᾽ ὑμεῖς καὶ προεωρᾶσθε. νῦν δ᾽ ὅ τι ἂν μὴ καθ᾽ ἡμέραν ὑμᾶς ἐνοχλῇ καὶ παρὸν λυπῇ, παροpᾶτε, εἶτα τὴν ἄλλως ἐνταῦθα ψηφίζεσθε, ἀποδȣ̃ναι δὲ καὶ Κερσοβλέπτῃ Φίλιππον τȣ̀ς ὅρκους, μὴ μετέχειν δὲ τῶν ἐν Ἀμφικτύοσιν, ἐπανορθώσασθαι δὲ τὴν εἰρήνην. καίτοι τȣ́των ȣ̓δενὸς ἂν τῶν ψηφισμάτων ἔδει, εἰ πλεῖν οὗτος ἤθελε καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν· νῦν δ᾽ ἃ μὲν ἦν πλεύσασι σῶσαι, βαδίζειν κελεύων ἀπολώλεκεν, ἃ δ᾽ εἰποῦσι τἀληθῆ, ψευδόμενος.

182 Ἀγανακτήσει τοίνυν αὐτίκα δὴ μάλα, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, εἰ μόνος τῶν ἐν τῷ δήμῳ λεγόντων λόγων εὐθύνας ὑφέξει. ἐγὼ δ᾽, ὅτι μὲν πάντες ἂν εἰκότως ὧν λέγουσι δίκην ὑπέχοιεν, εἴπερ ἐπ᾽ ἀργυρίῳ τι λέγοιεν, παραλείψω. ἀλλ᾽ ἐκεῖνο λέγω· εἰ μὲν Αἰσχίνης ἰδιώτης ὢν ἀπελήρησέ τι καὶ διήμαρτε, μὴ σφόδρα ἀκριβολογήσησθε, ἀλλ᾽ ἐάσατε, συγγνώμην ἔχετε· εἰ δὲ πρεσβευτὴς ὢν ἐπὶ χρήμασιν ἐπίτηδες ἐξηπάτηκεν ὑμᾶς, μὴ ἀφῆτε, μηδ᾽ ἀνάσχησθε ὡς ȣ̓

183 δεῖ δίκην ὧν εἶπεν ὑποσχεῖν. τίνος γὰρ ἄλλου δεῖ δίκην παρὰ πρέσβεων ἢ λόγων λαμβάνειν; εἰσὶ γὰρ οἱ πρέσβεις οὐ τριήρων οὐδὲ τόπων οὐδὲ ὁπλιτῶν ȣ̓δ᾽ ἀκροπόλεων κύριοι (οὐδεὶς γὰρ πρέσβεσι ταῦτ᾽ ἐγχειρίζει) ἀλλὰ λόγων καὶ χρόνων. τοὺς μὲν οὖν χρόνους εἰ μὲν μὴ προανεῖλε τῆς 399
πόλεως, οὐκ ἀδικεῖ, εἰ δ᾽ ἀνεῖλεν, ἠδίκηκεν· τȣ̀ς δὲ λόγους εἰ μὲν ἀληθεῖς ἀπήγγελκεν ἢ συμφέροντας, ἀποφευγέτω,

v. 2. τιμόμ. κηφισ. krs. ποτε] τότε krs. 3. ἄλλοι om Φ. ὀλίγω krs. σύμπαντα pr Ω. 181, 4. λυπῇ] αὐτῇ r. 5. κερσοβλέπτην Ω. τὸν φίλιππον FΥΦΩtuv. τοὺς ὅρκους ante Φίλιππον ponunt krs. 6. ἀμφικτυόσιν Ωkrsu. 7. καίτοι] καὶ pr Ω. ψηφισάντων r. 182, 3. πάντες μὲν r. 4. ὑπόσχοιεν Ω krs. 6. ἀκριβ.] ἀκριβῶς λογίσησθε ΣΥkrs. ἀλλ᾽ om Σkrs. 7. ἐπίτηδες Σkrs: ceteri ἐξεπίτηδες. 8. ἐξηπάτησεν krs. 183, 1. ὧν εἶπεν — δίκην om r. 2. πρεσβευτῶν krs. λόγȣ rs. 3. τριηρῶν ΥΩu. ἀκροπόλεως Ωuv. 5. οὖν] τοίνυν Σkrs. 6. ἠδίκησε t.

εἰ δὲ καὶ ψευδεῖς καὶ μισθοῦ καὶ ἀσυμφόρους, ἁλισκέσθω.
184 οὐδὲν γάρ ἐσθ' ὅ τι μεῖζον ἂν ὑμᾶς ἀδικήσειέ τις, ἢ ψευδῆ
λέγων· οἷς γάρ ἐστ' ἐν λόγοις ἡ πολιτεία, πῶς ἂν οὗτοι
μὴ ἀληθεῖς ὦσιν, ἀσφαλῶς ἔστι πολιτεύεσθαι; ἐὰν δὲ δὴ
καὶ πρὸς ἃ τοῖς ἐχθροῖς συμφέρει δῶρά τις λαμβάνων λέ-
γῃ, πῶς οὐχὶ καὶ κινδυνεύσετε; οὐδέ γε τοὺς χρόνους ἴσον
ἐστ' ἀδίκημα ὀλιγαρχίας ἢ τυράννῳ παρελέσθαι καὶ ὑμῶν·
185 οὐδ' ὀλίγου γε δεῖ. ἐν ἐκείναις μὲν γάρ, οἶμαι, ταῖς πολι-
τείαις πάντ' ἐξ ἐπιτάγματος ὀξέως γίγνεται· ὑμῖν δὲ πρῶ-
τον μὲν τὴν βουλὴν ἀκοῦσαι περὶ πάντων καὶ προβου-
λεῦσαι δεῖ, καὶ τοῦθ' ὅταν ᾖ κήρυξι καὶ πρεσβείαις προγε-
γραμμένον, οὐκ ἀεί, εἶτ' ἐκκλησίαν ποιῆσαι, καὶ ταύτην
ὅταν ἐκ τῶν νόμων καθήκῃ. εἶτα κρατῆσαι καὶ περιγενέ-
σθαι δεῖ τοὺς τὰ βέλτιστα λέγοντας τῶν ἢ δι' ἄγνοιαν ἢ
186 διὰ μοχθηρίαν ἀντιλεγόντων. ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις, ἐπει-
δὰν καὶ δεδογμένον ᾖ καὶ συμφέρον ἤδη φαίνηται, χρόνον
δεῖ δοθῆναι τῇ τῶν πολλῶν ἀδυναμίᾳ, ἐν ᾧ καὶποριοῦν-
ται ταῦθ' ὧν ἂν δέωνται, ὅπως τὰ δόξαντα καὶ δυνηθῶσι
ποιῆσαι. ὁ δὴ τοὺς χρόνους τούτους ἀναιρῶν τῆς οἵα παρ'
ἡμῖν ἐστὶ πολιτείας οὐ χρόνους ἀνῄρηκεν οὗτος, οὔ, ἀλλὰ
τὰ πράγματα ἁπλῶς ἀφῄρηται.
187 Ἔστι τοίνυν τις πρόχειρος λόγος πᾶσι τοῖς ἐξαπατᾶν
ὑμᾶς βουλομένοις „οἱ ταράττοντες τὴν πόλιν, οἱ διακω-
λύοντες Φίλιππον εὖ ποιῆσαι τὴν πόλιν.“ πρὸς οὓς ἐγὼ
λόγον μὲν οὐδένα ἐρῶ, τὰς δ' ἐπιστολὰς ὑμῖν ἀναγνώσομαι
τὰς τοῦ Φιλίππου, καὶ τοὺς καιροὺς ἐφ' ὧν ἕκαστα ἐξηπά-

v. 2. καὶ ante ψευδεῖς om kr. 184, 1. ἂν ὑμᾶς om ΣΥ.
3. ἔνεστι πολ. krs. ἂν Σ. 4. καὶ om Ω. συμφέρῃ Υ.
5. κινδυνεύσετε Σk, κινδυνεύσετε (αι) su: κινδυνεύσεται ς. χορὰς pr t.
185, 1. γε om krs. μὲν add Σkrs. 3. περὶ πάντων ante τὴν (προ)
ponunt FΦΩkrstuv. καὶ προβουλεῦσαι in γρ F. 4. προσγε-
γραμμένον v, προσγεγραμμένον Ωtu. 186, 2. χρόνῳ Ω. 4. ὅπως
ἂν τὰ krs. 5. δὴ] δὲ FΦ. οἵας FΦΩtuv. in r lacuna.
6. ἡμῖν FΣΥΦ et corr v: ὑμῖν ς. 7. ἁπλῶς om pr Ω.
187, 1. τοίνυν om r. τις om Φ. 2. βουλόμενος u.
5. ὧν] οὓς r.

τησθε ὑπομνήσω, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι τὸ ψυχρὸν τοῦτο ὄνομα, 400
τὸ ἄχρι κόρου, παρελήλυθ' ἐκεῖνος φενακίζων ὑμᾶς.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

188 Οὕτω τοίνυν αἰσχρὰ καὶ πολλὰ καὶ πάντα καθ' ὑμῶν πεπρεσβευκὼς περιιὼν λέγει „τί δ' ἂν εἴποι τις περὶ Δημοσθένους, ὃς τῶν συμπρέσβεων κατηγορεῖ;" νὴ Δί', εἴτε βούλομαί γ' εἴτε μή, παρ' ὅλην μὲν τὴν ἀποδημίαν ὑπὸ σοῦ τοιαῦτα ἐπιβεβουλευμένος, δυοῖν δ' αἱρέσεως οὔσης μοι νυνί, ἢ τοιούτων ὄντων τῶν πεπραγμένων δοκεῖν κοινω-
189νεῖν ὑμῖν, ἢ κατηγορεῖν. ἐγὼ δ' οὐδὲ συμπεπρεσβευκέναι φημί σοι, πρεσβεύειν μέντοι σὲ μὲν πολλὰ καὶ δεινά, ἐμαυτὸν δ' ὑπὲρ τουτωνὶ τὰ βέλτιστα. ἀλλὰ Φιλοκράτης σοι συμπεπρέσβευκε, κἀκείνῳ σύ, καὶ Φρύνων· ὑμεῖς γὰρ ταῦτ' ἐπράττετε, καὶ ταῦτα πᾶσιν ὑμῖν ἤρεσκεν. ποῦ δ' ἅλες; ποῦ τράπεζα; ποῦ σπονδαί; ταῦτα γὰρ τραγῳδεῖ περιιών, ὥσπερ οὐχὶ τοὺς ἀδικοῦντας τούτων ὄντας προδότας, ἀλλὰ τοὺς
190τὰ δίκαια ποιοῦντας. ἐγὼ δ' οἶδ' ὅτι πάντες οἱ πρυτάνεις θύουσιν ἑκάστοτε κοινῇ καὶ συνδειπνοῦσιν ἀλλήλοις καὶ συσπένδουσιν· καὶ οὐ διὰ ταῦθ' οἱ χρηστοὶ τοὺς πονηροὺς μιμοῦνται, ἀλλ' ἐὰν ἀδικοῦντα λάβωσί τινα αὐτῶν, τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δηλοῦσιν. ἡ βουλὴ [δὲ] ταὐτὰ ταῦτα, εἰσιτήρια ἔθυσε, συνειστιάθη, σπονδῶν, ἱερῶν ἐκοινώνησεν. οἱ στρατηγοί, σχεδὸν ὡς εἰπεῖν αἱ ἀρχαὶ πᾶσαι. ἆρ' οὖν διὰ ταῦτα τοῖς ἀδικοῦσιν ἑαυτῶν ἔδωκαν ἄδειαν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ.
191 Λέων Τιμαγόρου κατηγόρει συμπεπρεσβευκὼς τέτταρα ἔτη, Εὔβουλος Θάῤῥηκος καὶ Σμικύθου συσσεσιτηκώς, Κόνων 401

v. 2. τὸ om Anecd. p. 28, 19. 3. ἐπιστολὴ ΣΥΦΩtuv. Φιλίππου] φιλίππου. προοίμιον καὶ εἰσβολὴ τῆς παρεκβάσεως Ωu. 188, 2. εἴποι τις] εἴποις ΣΥrs, εἴπης k. 5. δυοῖν plerique om-
ως ης
nes: δυεῖν ς. αἱρέσεων οὐσῶν F, αἱρέσεων οὐσῶν ΦΩrstu et γρ Σ. 6. ὄντων om t et pr v. 189, 1. οὐδὲ] οὐ v. 3. τούτων Σ Υkrs. σοι om Ω. 4 et 5. ταυτὰ Φ. 5. πᾶσιν ΣΥ: ceteri ἅπασιν. 6. τράπεζα ΣΥ: τράπεζαι ς. 7. οὐχὶ om pr r, οὐ rc r. 190, 3. συσπεύδουσι Ωr. τοῦθ' vel τοῦτο FΦΩtuv. 5. ἡ] καὶ ἡ FΥΦΩtuv. δὲ solus habet k. 6. συνιστιάθη Σ, συνεστιάθη r. ἐκοινώνησαν ΣΥΦtuv. 191, 1. κατηγορεῖ ΥΩtu.
μι
2. σωκύθου Σ. συσσεσιτικὼς F.

ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος Ἀδειμάντου συςρατηγήσας. πότεροι ἐν
τὲς ἄλας παρέβαινον καὶ τὰς σπονδάς, Αἰσχίνη; οἱ προδι-
δόντες καὶ οἱ παραπρεσβεύοντες καὶ οἱ δωροδοκἔντες ἢ οἱ
κατηγοροῦντες; οἱ ἀδικοῦντες δηλονότι τὰς ὅλης γε τῆς
πατρίδος σπονδάς, ὥσπερ σύ, οὐ μόνον τὰς ἰδίας.

192 Ἵνα τοίνυν εἰδῆθ' ὅτι οὐ μόνον τῶν δημοσίᾳ πώποτ'
ἐληλυθότων ὡς Φίλιππον ἀνθρώπων ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίᾳ καὶ
πάντων οὗτοι φαυλότατοι καὶ πονηρόταται γεγόνασι, μι-
κρὸν ἀκούσατέ μου ἔξω τι τῆς πρεσβείας ταύτης. ἐπειδὴ
γὰρ εἷλεν Ὄλυνθον Φίλιππος, Ὀλύμπια ἐποίει, εἰς δὲ τὴν
θυσίαν ταύτην καὶ τὴν πανήγυριν πάντας τοὺς τεχνίτας
193 συνήγαγεν. ἑστιῶν δ' αὐτοὺς καὶ ςεφανῶν τοὺς νενικη-
κότας ἤρετο Σάτυρον τουτονὶ τὸν κωμικὸν ὑποκριτήν, τί
δὴ μόνος οὐδὲν ἐπαγγέλλεται, ἢ τίνα ἐν ἑαυτῷ μικροψυ-
χίαν ἢ πρὸς αὐτὸν ἀηδίαν ἐνεωρακώς; εἰπεῖν δή φασι τὸν
Σάτυρον ὅτι, ὧν μὲν οἱ ἄλλοι δέονται, ἐδενὸς ὢν ἐν χρείᾳ
τυγχάνει, ἃ δ' ἂν αὐτὸς ἐπαγγείλαιτο ἡδέως, ῥᾷςα μέν ἐςι
Φιλίππῳ δοῦναι καὶ χαρίσασθαι πάντων, δέδοικε δὲ μὴ
194 διαμάρτῃ. κελεύσαντος δ' ἐκείνε λέγειν καί τι καὶ νεανιευ-
σαμένου τοιοῦτον, ὡς οὐδὲν ὅ τι οὐ ποιήσει, εἰπεῖν φασὶν
αὐτὸν ὅτι ἦν αὐτῷ Ἀπολλοφάνης ὁ Πυδναῖος ξένος καὶ
φίλος, ἐπειδὴ δὲ δολοφονηθεὶς ἐτελεύτησεν ἐκεῖνος, φοβη-
θέντες οἱ συγγενεῖς αὐτἕ ὑπεξέθεντο τὰς θυγατέρας παι-
δία ὄντα εἰς Ὄλυνθον. αὗται τοίνυν, ἔφη, τῆς πόλεως
ἁλούσης αἰχμάλωτοι γεγόνασι καὶ εἰσὶ παρὰ σοὶ ἡλικίαν 402

v. 1. ἀδημάντου Σ. πότερον rs. 2. παρέβαινον post σπον-
δὰς ponunt FΦΩstuv. 4. τὰς] τῆς r. γε om Φ. 5. σπον-
δὰς om Σ. 192, 1. μόνον γε τῶν s. πώποτε krs: ceteri ποτὲ.
2. ὡς] πρὸς F, ὡς/πρὸς Φ, ὡς πρὸς Ωtu. καὶ ante πάντων om Ω.
3. καὶ πονηρότατοι om krs. μικροῦ r. 4. τι] τὸ u, om FΦ.
τῆς om Ω. ταύτης Σ: ceteri ταυτησί. 5. εἷλεν] εἶχεν r.
193, 3. ἑαυτῷ ΣΓΦΩtuv, αὐτῷ s: αὐτῷ ς. 4. πρὸς αὐτὸν om
r, τίνα πρὸς αὐτὸν k. ἐνεορακὼς Υ, ἑωρακὼς krs, ἑορακὼς F (ω supra), ἑορα-
κὼς Φ. quod ς addit εἴη, omisi cum Σ. 5. δέωνται Ω.
7. δέδοικε ΣΓ: δεδοικέναι ς. 194, 1. λέγειν om tu et pr Ω.
2. ὡς om Ω. οὐδὲν] οὐδὲ r. αὐτόν φασιν FΦΩtuv.
6. ὄντα Σ: οὔσας ς. τοίνυν ΣΥtu et γρ F: ceteri νῦν. ἔφη om Σ.

195 ἔχουσαι γάμου. ταύτας, αἰτῶ σε καὶ δέομαι, δός μοι. βού-
λομαι δέ σε ἀκοῦσαι καὶ μαθεῖν οἵαν μοι δώσεις δωρεάν,
ἐὰν ἄρα δῷς· ἀφ᾽ ἧς ἐγὼ κερδανῶ μὲν οὐδέν, ἐὰν λάβω,
προῖκα δὲ προσθεὶς ἐκδώσω, καὶ ὐ περιόψομαι παθούσας
ὐδὲν ἀνάξιον ὔθ᾽ ἡμῶν ὔτε τῦ πατρός. ὡς δ᾽ ἀκοῦσαι τοὺς
παρόντας ἐν τῷ συμποσίῳ, τοσῦτον κρότον καὶ θόρυβον
καὶ ἔπαινον παρὰ πάντων γενέσθαι, ὥστε τὸν Φίλιππον
παθεῖν τι καὶ δοῦναι. καίτοι τῶν ἀποκτεινάντων ἦν τὸν
Ἀλέξανδρον τὸν ἀδελφὸν τὸν Φιλίππυ ὗτος ὁ Ἀπολλο-
196 φάνης. ἐξετάσωμεν δὴ πρὸς τὸ τοῦ Σατύρου τῦτο συμ-
πόσιον ἕτερον συμπόσιον, τὸ τύτων ἐν Μακεδονίᾳ γενόμε-
νον, καὶ θεάσασθε εἰ παραπλήσιον τύτῳ καὶ ὅμοιον. κλη-
θέντες γὰρ ὗτοι πρὸς Ξενόφρονα τὸν υἱὸν τὸν Φαιδίμυ τῦ
τῶν τριάκοντα ᾤχοντο· ἐγὼ δ᾽ οὐκ ἐπορεύθην. ἐπειδὴ δὲ
ἧκον εἰς τὸ πίνειν, εἰσάγει τινὰ Ὀλυνθίαν γυναῖκα, εὐ-
πρεπῆ μέν, ἐλευθέραν δὲ καὶ σώφρονα, ὡς τὸ ἔργον ἐδή-
197 λωσεν. ταύτην τὸ μὲν πρῶτον οὑτωσὶ πίνειν ἡσυχῇ καὶ
τρώγειν ἠνάγκαζον οὗτοί μοι δοκεῖ, ὡς διηγεῖτο Ἰατρο-
κλῆς ἐμοὶ τῇ ὑστεραίᾳ· ὡς δὲ προήει τὸ πρᾶγμα καὶ διε-
θερμαίνοντο, κατακλίνεσθαι καί τι καὶ ᾄδειν ἐκέλευον.
ἀδημονούσης δὲ τῆς ἀνθρώπου καὶ οὔτε ἐθελούσης οὔτε
ἐπισταμένης, ὕβριν τὸ πρᾶγμα ἔφασαν ὑτοσὶ καὶ ὁ Φρύ-
νων καὶ ὐκ ἀνεκτὸν εἶναι, τῶν θεοῖς ἐχθρῶν, τῶν ἀλιτη-
ρίων Ὀλυνθίων αἰχμάλωτον οὖσαν τρυφᾶν· καὶ „κάλει
παῖδα," καὶ „ἱμάντά τις φερέτω." ἧκεν οἰκέτης ἔχων ῥυ-
τῆρα, καὶ πεπωκότων οἶμαι καὶ μικρῶν ὄντων τῶν παρο- 403
ξυνόντων, εἰπούσης τι καὶ δακρυσάσης ἐκείνης περιρρήξας τὸν

195, 1. δέομαι om u. 2. σε om Φ. 3. ἂν — ἂν Σ. ἐὰν λάβω om Ωtu, punctis notat F. 5. ἀκούσας r. 6. ἔπαινον καὶ θόρυβον FΦΩtuv. 8. τὸν add ΣΥ. 9. τὸν] τοῦ ΦΩsv.

196, 1. ἐξετάσομεν r. τοῦ om Ω. τούτου FΩuv, τοσοῦτο Υ. 2. ἕτερον συμπόσιον in mg Σ. τὸ om ΣΥkrs. μακεδόνι (εἰ) u. 3. εἰ] ὡς Σ. 4. τὸν Φ.] τοῦ φ. ΦΩtu. 6. εἰσάγειν Ωu.

197, 1. οὑτοσὶ tu. 2. δοκεῖ Σ: δοκεῖν ς. 7. ἐχθρῶν τῶν] ἐχθρῶν καὶ F, ἐχθρῶν τε καὶ ΥΦΩtuv. 8. κάλει δὴ π. FΦ. 9. ἦλθεν krs. ἔχων] φέρων r. 11. διακρουσάσης krs.

198 χιτωνίσκον ὁ οἰκέτης ξαίνει κατὰ τοῦ νώτε πολλάς. ἔξω δ'
αὐτῆς ὅσα ὑπὸ τε κακε καὶ τε πράγματος ἡ γυνὴ ἀναπη-
δήσασα προσπίπτει πρὸς τὰ γόνατα τῷ Ἰατροκλεῖ, καὶ τὴν
τράπεζαν ἀνατρέπει. καὶ εἰ μὴ ἐκεῖνος ἀφείλετο, ἀπώλετ'
ἂν παροινουμένη· καὶ γὰρ ἡ παροινία τε καθάρματος τε-
τουῒ δεινή. καὶ περὶ ταύτης τῆς ἀνθρώπου καὶ ἐν Ἀρκα-
δίᾳ λόγος ἦν ἐν τοῖς μυρίοις, καὶ Διόφαντος ἐν ὑμῖν ἀπήγ-
γειλεν ἃ νῦν μαρτυρεῖν αὐτὸν ἀναγκάσω, καὶ κατὰ Θετ-
ταλίαν πολὺς λόγος καὶ πανταχοῦ.

199 Καὶ τοιαῦτα συνειδὼς αὐτῷ πεπραγμένα ὁ ἀκάθαρτος
ἐτοσὶ τολμήσει βλέπειν εἰς ὑμᾶς, καὶ τὸν βεβιωμένον αὐ-
τῷ βίον αὐτίκα δὴ μάλ' ἐρεῖ λαμπρᾷ τῇ φωνῇ· ἐφ' οἷς ἔγωγε
ἀποπνίγομαι. ἐκ ἴσασιν ἔτοι τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς τὰς βίβλους
ἀναγιγνώσκοντά σε τῇ μητρὶ τελούσῃ, καὶ παῖδα ὄντα ἐν
200 θιάσοις καὶ μεθύουσιν ἀνθρώποις καλινδούμενον; μετὰ
ταῦτα δὲ ταῖς ἀρχαῖς ὑπογραμματεύοντα καὶ δυοῖν ἢ τρι-
ῶν δραχμῶν πονηρὸν ὄντα; τὰ τελευταῖα δ' ἔναγχος ἐν
χορηγίοις ἀλλοτρίοις ἐπὶ τῷ τριταγωνιστεῖν ἀγαπητῶς πα-
ρατρεφόμενον; ποῖον ἔν ἐρεῖς βίον ὃν ἐ βεβίωκας, ἐπεὶ ὅ
γε βεβιωμένος σοι τοιἔτος ὢν φαίνεται; ἀλλὰ δὴ τὰ τῆς ἐξε-
σίας· ἔτος ἄλλον ἔκρινε παρ' ὑμῖν ἐπὶ πορνείᾳ. Ἀλλὰ μή-
πω ταῦτα, ἀλλὰ τὰς μαρτυρίας μοι λέγε πρῶτον ταυτασί.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 404

201 Τοσούτων τοίνυν καὶ τοιέτων ὄντων, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, ὧν ἀδικῶν ὑμᾶς ἐξελήλεγκται, ἐν οἷς τί κακὸν οὐκ
ἔνι; δωροδόκος, κόλαξ, ταῖς ἀραῖς ἔνοχος, ψεύστης, τῶν
φίλων προδότης, πάντ' ἔνεστι τὰ δεινότατα· πρὸς ἓν ἐδ'
ὁτιἐν τέτων ἀπολογήσεται, οὐδ' ἕξει δικαίαν ἐδ' ἁπλῆν εἰ-
πεῖν ἀπολογίαν ἐδεμίαν. ἃ δ' ἐγὼ πέπυσμαι μέλλειν αὐτὸν

198, 4. ἐφείλετο u, ἀφείλετο αὐτὴν krs. 5. τούτου krs. 7. ἀπήγγελλεν ΣΥ. 199, 2. οὗτος ΣΥ. βλέπειν] λέγειν γρ Σ. εἰς om tuv et pr Ω. τῶν βεβιωμένων s. αὐτῷ βίον om krs. 200, 2. δυεῖν s. ἢ] καὶ Σkr. 3. δ' om Ωtu. 6. γε] τε u. βιωσόμενος u. ὢν om ΣΦΩtuv. 7. ἐπὶ] ἐν tu. Ἀλλὰ μήπω ταῦτα om krs. 201, 2. κακῶν krs. 4. ἔνεστι om FΦ. 5. ἀπολογίαν εἰπεῖν k. 6. πέπεισμαι s.

λέγειν, ἔςι μὲν ἐγγυτάτω μανίας, ὁ μὴν ἀλλ' ἴσως τῷ μη-
δὲν ἔχοντι δίκαιον ἄλλ' εἰπεῖν ἀνάγκη πάντα μηχανᾶσθαι.
202 ἀκέω γὰρ αὐτὸν ἐρεῖν ὡς ἄρ' ἐγὼ πάντων ὧν κατηγορῶ κοι-
νωνὸς γέγονα, καὶ συνήρεσκε ταῦτά μοι, καὶ συνέπραττον
αὐτῷ, ἔπειτ' ἐξαίφνης μεταβέβλημαι καὶ κατηγορῶ. ἔστι
δ' ὑπὲρ μὲν τῶν πεπραγμένων ὅτε δικαία ὅτε προσήκουσα
ἡ τοιαύτη ἀπολογία, ἐμοῦ μέντοι τις κατηγορία· ἐγὼ μὲν
γάρ, εἰ ταῦτα πεποίηκα, φαῦλός εἰμι ἄνθρωπος, τὰ δὲ πρά-
203 γματα ὁδὲν βελτίω διὰ τῦτο, ὁδὲ πολλοῦ δεῖ. οὐ μὴν ἀλλ'
ἔγωγ' οἶμαί μοι προσήκειν ἀμφότερ' ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, καὶ
ὅτι ψεύσεται ταῦτ' ἐὰν λέγῃ, καὶ τὴν δικαίαν ἥτις ἐστὶν
ἀπολογία. ἡ μὲν τοίνυν δικαία καὶ ἁπλῆ, ἢ ὡς οὐ πέ-
πρακται τὰ κατηγορημένα δεῖξαι, ἢ ὡς πεπραγμένα συμ-
φέρει τῇ πόλει. τύτων δ' ὁδέτερον δύναιτ' ἂν οὗτος ποιῆ-
204 σαι. ὅτε γὰρ ὡς συμφέρει δήπου Φωκέας ἀπολωλέναι καὶ
Πύλας Φίλιππον ἔχειν καὶ Θηβαίυς ἰσχύειν καὶ ἐν Εὐβοίᾳ
ςρατιώτας εἶναι καὶ Μεγάροις ἐπιβουλεύειν καὶ ἀνώμοτον
εἶναι τὴν εἰρήνην, ἔνεστι λέγειν αὐτῷ, οἷς τότε τἀναντία
ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς ὡς συμφέροντα καὶ γενησόμενα· 405
οὔθ' ὡς οὐ πέπρακται ταῦτα, δυνήσεται πεῖσαι τὺς αὐτὺς
205 ἑωρακότας ὑμᾶς καὶ εὖ εἰδότας. ὁκῦν ὡς οὐ κεκοινώνηκα
τύτοις ὁδενός, λοιπόν μοι δεῖξαι. βύλεσθ' ὖν ὑμῖν, πάντα
τἄλλ' ἀφείς, ἃ παρ' ὑμῖν ἀντεῖπον, ἃ ἐν τῇ ἀποδημίᾳ
προσέκρουον, ὡς ἅπαντα τὸν χρόνον ἠναντίωμαι, αὐτὺς
παράσχωμαι μάρτυρας τυτυσὶ ὅτι πάντα τἀναντία ἐμοὶ
καὶ τύτοις πέπρακται, καὶ χρήματα οὗτοι μὲν ἔχυσιν ἐφ'
ὑμῖν, ἐγὼ δ' οὐκ ἠθέλησα λαβεῖν; θεάσασθε δή.

202, 2. συνήρεσθε u. 5. ἡ τοιαύτη] αὕτη Φ, ἡ ἀπολογία αὕτη γρ Σ. 203, 2. μοι om rs. 3. ταῦτα] ταῦτα πάντα Ω. 4. ἀπολογία φεύξεται ἡ FΥΦΩtuv. 5. κατηγορύμενα s. δέξαι u. 6. δύναιτ' ἂν οὗτος ποιῆσαι] δύναται εἰπεῖν krs. 204, 1. δήπου om ks. ἀπολωλεκέναι Υk. 4. ἔνεστι post αὐτῷ ponunt FΦΩtuv. τότ' ἐναντία ΣΥ. 5. ἀπήγγελλε (ει) s. 6. τοὺς om Φ. 205, 2. μοι] ἐμοὶ Φ. 3. ἃ ante ἐν om Υ. 4. παρ. καὶ μάρτυρας k. 5. τούτους Σkrs, ὅτι ΣΥkrs: ceteri ὡς. 6. ἐφ'] ὑφ' tu.

206 Τίνα τῶν ἐν τῇ πόλει φήσαιτ᾽ ἂν βδελυρώτατον εἶναι
καὶ πλείστης ἀναιδείας καὶ ὀλιγωρίας μεστόν; οὐδεὶς οὐδ᾽ ἂν
ἁμαρτὼν ὑμῶν ἄλλον εὖ οἶδ᾽ ὅτι φήσειεν ἢ Φιλοκράτην.
τίνα δὲ φθέγγεσθαι μέγιστον ἁπάντων καὶ σαφέστατ᾽ ἂν
εἰπεῖν ὅ τι βούλοιτο τῇ φωνῇ; Αἰσχίνην οἶδ᾽ ὅτι τουτονί.
τίνα δ᾽ οὗτοι μὲν ἄτολμον καὶ δειλὸν πρὸς τοὺς ὄχλους
φασὶν εἶναι, ἐγὼ δ᾽ εὐλαβῆ; ἐμέ· οὐδὲν γὰρ πώποτ᾽ οὔτ᾽
207 ἠνώχλησα οὔτε μὴ βουλομένους ὑμᾶς βεβίασμαι. οὐκοῦν ἐν
πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις, ὁσάκις λόγος γέγονε περὶ τούτων,
καὶ κατηγοροῦντος ἀκούετέ μου καὶ ἐλέγχοντος ἀεὶ τούτους καὶ
λέγοντος ἄντικρυς ὅτι χρήματ᾽ εἰλήφασι καὶ πάντα πεπρά-
κασι τὰ πράγματα τῆς πόλεως. καὶ τούτων οὐδεὶς πώποτ᾽
ἀκούων ταῦτ᾽ ἀντεῖπεν οὐδὲ διῆρε τὸ στόμα, οὐδ᾽ ἔδειξεν ἑαυ-
208 τόν. τί ποτ᾽ οὖν ἐστὶ τὸ αἴτιον ὅτι οἱ βδελυρώτατοι τῶν ἐν
τῇ πόλει καὶ μέγιστον φθεγγόμενοι τοῦ καὶ ἀτολμοτάτου
πάντων ἐμοῦ καὶ οὐδενὸς μεῖζον φθεγγομένου τοσοῦτον ἡτ- 406
τῶνται; ὅτι τἀληθὲς ἰσχυρόν, καὶ τοὐναντίον ἀσθενὲς τὸ
συνειδέναι πεπρακόσιν αὐτοῖς τὰ πράγματα. τοῦτο παραι-
ρεῖται τὴν θρασύτητα τὴν τούτων· τοῦτ᾽ ἀποστρέφει τὴν
209 γλῶτταν, ἐμφράττει τὸ στόμα, ἄγχει, σιωπᾶν ποιεῖ. τὰ τοί-
νυν τελευταῖον ἴστε δήπου πρῴην ἐν Πειραιεῖ, ὅτ᾽ αὐτὸν οὐκ
εἰᾶτε πρεσβεύειν, βοῶντα ὡς εἰσαγγελεῖ με καὶ γράψεται
καὶ ἰοὺ ἰού. καίτοι ταῦτα μὲν ἐστι μακρῶν καὶ πολλῶν ἀγώ-
νων καὶ λόγων ἀρχή, ἐκεῖνα δὲ ἁπλᾶ καὶ δύ᾽ ἢ τρία ἴσως
ῥήματα, ἃ κἂν ἐχθὲς ἐωνημένος ἄνθρωπος εἰπεῖν ἠδυνήθη,
„ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τουτὶ τὸ πρᾶγμα πάνδεινόν ἐστιν· οὑτοσὶ
κατηγορεῖ ταῦτ᾽ ἐμοῦ ὧν αὐτὸς κοινωνὸς γέγονε, καὶ χρή-
ματ᾽ εἰληφέναι φησὶν ἐμὲ αὐτὸς εἰληφὼς [ἢ μετειληφώς]."

206, 2. ἀναιδείας καὶ ὀλιγωρίας ΣΥ: ὀλιγωρίας καὶ ἀναιδείας ς. 3. ἄλλων s. φήσειεν ἂν ἢ kr, φήσαιεν ἂν ἢ s. 4. φθέγξεσθαι Ω. 5. τῇ] λαμπρᾷ τῇ ks. in r litura est. 6. ὄχλους] ὅρκους Ωtu. 207, 1. βουλόμενος Φ. ἐβιασάμην krs. 4. χρήματ᾽] γράμματα r. τὰ πράγματα πεπράκασι krs. 208, 1. βδ. πάντων τῶν FΥΦΩtuv. 3. ἡττῶντο Ω. 4. ἰσχυρόν ἐστι καὶ FΦΩtuv. 6. ἀποστρέφεται ΣΥ. 209, 3. εἰσαγγέλλει ΣΥ. 4. καὶ ante ἰοὺ om Ω. 6. χθὲς FΦ. ἠδυνήθη ΣΥ krs: ceteri δυνηθείη. 7. ὦ ἄνδρες Φ. πραγμ᾽ ἅπαν δεινόν Υ.

210 τούτων μὲν τοίνυν οὐδὲν εἶπεν οὐδ' ἐφθέγξατο, οὐδ' ἤκουσεν
ὑμῶν οὐδείς, ἄλλα δ' ἠπείλει. διὰ τί; ὅτι ταῦτα μὲν αὑτῷ
συνῄδει πεπραγμένα, καὶ δῆλος ἦν τῶν ῥημάτων τούτων.
οὔκουν προσῄει πρὸς ταῦθ' ἡ διάνοια, ἀλλ' ἀνεδύετο· ἐπελαμ-
βάνετο γὰρ αὐτῆς τὸ συνειδέναι. λοιδορεῖσθαι δὲ ἄλλ' ἄττα
211 οὐδεὶς ἐκώλυεν αὐτὸν οὐδὲ βλασφημεῖν. ὃ τοίνυν μέγιστον
ἁπάντων, καὶ οὐ λόγος ἀλλ' ἔργον· βουλομένου γὰρ ἐμοῦ τὰ
δίκαια, ὥσπερ ἐπρέσβευσα δίς, οὕτω καὶ λόγον ὑμῖν δοῦναι
δίς, προσελθὼν Αἰσχίνης ουτοσὶ τοῖς λογισταῖς ἔχων μάρ-
τυρας πολλοὺς ἀπηγόρευε μὴ καλεῖν ἐμὲ εἰς τὸ δικαστή-
ριον ὡς δεδωκότα εὐθύνας καὶ οὐκ ὄντα ὑπεύθυνον. καὶ
τὸ πρᾶγμ' ἦν ὑπεργέλοιον. τί οὖν ἦν τοῦτο; τῆς προτέρας
ἐκείνης πρεσβείας, ἧς οὐδεὶς κατηγόρει, δοὺς λόγον οὐκέτ' 407
ἐβούλετ' αὖθις εἰσιέναι περὶ ταύτης ἧς νῦν εἰσέρχεται, ἐν ᾗ
212 πάντα τἀδικήματ' ἐνῆν· ἐκ δὲ τοῦ δὶς ἐμὲ εἰσελθεῖν ἀνάγκη
περιίστατο καὶ τούτῳ πάλιν εἰσιέναι· διὰ ταῦτ' οὐκ εἴα καλεῖν.
καίτοι τοῦτο τὸ ἔργον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἀμφότερ' ὑμῖν ἐπι-
δείκνυσι σαφῶς, καὶ κατεγνωκόθ' ἑαυτοῦ τοῦτον, ὥστε μηδενὶ
νῦν ὑμῶν εὐσεβῶς ἔχειν ἀποψηφίσασθαι αὐτοῦ, καὶ μηδὲν
ἀληθὲς ἐροῦντα περὶ ἐμοῦ· εἰ γὰρ εἶχε, τότ' ἂν καὶ λέγων καὶ
κατηγορῶν ἐξητάζετο, οὐ μὰ Δί' οὐκ ἀπηγόρευε καλεῖν.
213 Ὡς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἀλλὰ μὴν ἐάν γέ τι ἔξω τῆς πρεσβείας βλασφημῇ περὶ
ἐμοῦ, κατὰ πολλὰ οὐκ ἂν εἰκότως ἀκούοιτε αὐτοῦ. οὐ γὰρ
ἐγὼ κρίνομαι τήμερον, οὐδ' ἐγχεῖ μετὰ ταῦθ' ὕδωρ οὐδεὶς
ἐμοί. τί οὖν ἐστὶ ταῦτα πλὴν δικαίων λόγων ἀπορία; τίς
γὰρ ἂν κατηγορεῖν ἕλοιτο κρινόμενος, ἔχων ὅ τι ἀπολογή-

210, 1. εἶπεν οὐδ'] οὔτ' εἶπεν οὔτ' F. 2. ἄλλα δ'] ἀλλ' r. 3. τῶν om r. 4. ἐπελαμβ.] εἶτ' ἐλαμβάνετο γρ Σ. 5. γὰρ αὐτῆς] παραυτῆς Σ. ἄλλα om krs. ἄττα] ἅτε Ω. 211, 1. ἐκώλυσεν Ωu. 2. ἔργον ἤδη β. krs. 6. ὄντων Ω. 7. ὑπεργελοῖον Φ. 8. κατηγορεῖ Ωkr. οὐκέτ'] οὐκ Ωuv. 212, 2. καὶ τούτῳ om t. διὰ τοῦτο Φkrs. 5. νῦν om Φkrst. 213, 4. ἂν Σ. τι] τοι k. 8. ἀπολογήσηται Ω.

214σεται; ἔτι τοίνυν κἀκεῖνο σκοπεῖτε, ὦ ἄνδρες δικασταί. εἰ
ἐκρινόμην μὲν ἐγώ, κατηγόρει δ' Αἰσχίνης ὁυτοσί, Φίλιπ-
πος δ' ἦν ὁ κρίνων, εἶτ' ἐγὼ μηδὲν ἔχων εἰπεῖν ὡς ὀυκ ἀδικῶ
κακῶς ἔλεγον τουτονὶ καὶ προπηλακίζειν ἐπεχείρουν, οὐκ
ἂν οἴεσθε καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἀγανακτῆσαι τὸν Φίλιππον,
εἰ παρ' ἐκείνῳ τοὺς ἐκείνου τις εὐεργέτας κακῶς λέγοι; μὴ
τοίνυν ὑμεῖς χείρους γένησθε Φιλίππου, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν ἀγω-
νίζεται, περὶ τούτων ἀναγκάζετε ἀπολογεῖσθαι. Λέγε τὴν
μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 408

215 Οὐκοῦν ἐγὼ μὲν ἐκ τοῦ μηδὲν ἐμαυτῷ συνειδέναι καὶ
λόγον διδόναι καὶ πάντα τὰκ τῶν νόμων ὑπέχειν ᾤμην
δεῖν, οὗτοσὶ δὲ τἀναντία. πῶς οὖν ταὐτὰ ἐμοὶ καὶ τούτῳ
πέπρακται; ἢ πῶς ἔνεστι τούτῳ ταῦτα πρὸς ὑμᾶς λέγειν, ἃ
μηδ' ᾐτίαται πρότερον πώποτε; οὐδαμῶς δήπου. ἀλλ' ὅμως
ἐρεῖ, καὶ νὴ Δί' εἰκότως γε· ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι ἀφ'
οὗ γεγόνασιν ἄνθρωποι καὶ κρίσεις γίγνονται, οὐδεὶς πώ-
ποθ' ὁμολογῶν ἀδικεῖν ἑάλω, ἀλλ' ἀναισχυντοῦσιν, ἀρνοῦν-
ται, ψεύδονται, προφάσεις πλάττονται, πάντα ποιοῦσιν
216ὑπὲρ τοῦ μὴ δοῦναι δίκην. ὧν οὐδενὶ δεῖ παρακρουσθῆναι τή-
μερον ὑμᾶς, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἴστε αὐτοὶ τὰ πράγματα κρῖναι,
μὴ τοῖς ἐμοῖς λόγοις μηδὲ τοῖς τούτου προσέχειν, μηδέ γε
τοῖς μάρτυσιν, οὓς οὗτος ἑτοίμους ἕξει μαρτυρεῖν ὁτιοῦν Φι-
λίππῳ χορηγῷ χρώμενος· ὄψεσθε δ' ὡς ἑτοίμως αὐτῷ μαρ-
τυρήσουσιν. μηδέ γε εἰ καλὸν καὶ μέγα οὗτος φθέγγεται,
217μηδ' εἰ φαῦλον ἐγώ. οὐ γὰρ ῥητόρων οὐδὲ λόγων κρίσιν
ὑμᾶς τήμερον, εἴπερ εὖ φρονεῖτε, προσήκει ποιεῖν, ἀλλ'
ὑπὲρ πραγμάτων αἰσχρῶς καὶ δεινῶς ἀπολωλότων τὴν

214, 1. σκοπεῖτε κἀκεῖνο krs. 5. κατὰ ταὐτὸ ΣΥ. 6. λέγει FΣΥΦΩtuv. 8. ἀναγκάζετε αὐτὸν ἀπ. krs. 215, 1. μὲν om ΣΥ. τοῦ] τῶν r. συνειδέναι δεινὸν καὶ FΦΩtuv. 2. λ. ἤθελον διδόναι krs. 3. οὗτος ΣΥkrs. μοι Σ. τούτῳ ταῦτα π. t. 5. μηδ' — ὅμως om k. ᾐτίαται Σt ᾐτιάτο s. πρότερον om rs. 6. γε om krs. ὅτι — πώποθ' om u. 9. πάντα] ταῦτα s. 216, 2. κρίνειν krs. 4. οὓς] οἷς ΣΥ. οὗτος] αὐτὸς Ωu. ἑτοίμως (ους supra) t, ἑτοίμως FΩu, ἕτοιμος pr v. 6. φθέγξεται ΣΥks. 217, 1. ἐγώ] λέγω r₁ οὐ] οὐδὲ Σ. 3. τὴν supra versum Υ.

ὑπάρχουσαν αἰσχύνην εἰς τοὺς αἰτίους ἀπώσασθαι, τὰ πεπρα-
γμένα, ἃ πάντες ἐπίστασθε, ἐξετάσαντας. τί οὖν ἐστι ταῦτα;
218 ἃ ὑμεῖς ἴστε καὶ οὐ παρ' ἡμῶν ὑμᾶς ἀκοῦσαι δεῖ. εἰ μὲν γὰρ
ἅπανθ' ὅσ' ὑπέσχονθ' ὑμῖν ἐκ τῆς εἰρήνης γέγονε, καὶ
τοσαύτης ἀνανδρίας καὶ κακίας ὑμεῖς ὁμολογεῖτε εἶναι με-
στοί, ὥστε μήτ' ἐν τῇ χώρᾳ τῶν πολεμίων ὄντων μήτ' ἐκ θα-
λάττης πολιορκούμενοι μήτ' ἐν ἄλλῳ μηδενὶ δεινῷ τῆς πό- 409
λεως οὔσης, ἀλλὰ καὶ σῖτον εὔωνον ὠνούμενοι καὶ τἆλλα οὐ-
219 δὲν χεῖρον πράττοντες ἢ νῦν, προειδότες καὶ προακηκοότες
παρὰ τούτων καὶ τοὺς συμμάχους ἀπολουμένους καὶ Θηβαίους
ἰσχυροὺς γενησομένους καὶ τἀπὶ Θρᾴκης Φίλιππον ληψόμε-
νον καὶ ἐν Εὐβοίᾳ κατασκευασθησόμενα ὁρμητήρια ἐφ'
ὑμᾶς καὶ πάνθ' ἃ πέπρακται γενησόμενα, εἶτα τὴν εἰρή-
νην ἐποιήσασθε ἀγαπητῶς, ἀποψηφίσασθε Αἰσχίνου, καὶ
μὴ πρὸς τοσούτοις αἰσχροῖς καὶ ἐπιορκίαν προσκτήσησθε·
οὐδὲν γὰρ ὑμᾶς ἀδικεῖ, ἀλλ' ἐγὼ μαίνομαι καὶ τετύφωμαι
220 νῦν κατηγορῶν αὐτοῦ. εἰ δὲ πάντα τἀναντία τούτων καὶ
πολλὰ καὶ φιλάνθρωπα εἰπόντες Φίλιππον, φιλεῖν τὴν πό-
λιν, Φωκέας σώσειν, Θηβαίους παύσειν τῆς ὕβρεως, ἔτι
πρὸς τούτοις μείζονα ἢ κατ' Ἀμφίπολιν εὖ ποιήσειν ὑμᾶς,
ἂν τύχῃ τῆς εἰρήνης, Εὔβοιαν, Ὠρωπὸν ἀποδώσειν· εἰ
ταῦτ' εἰπόντες καὶ ὑποσχόμενοι πάντ' ἐξηπατήκασι καὶ πε-
φενακίκασι καὶ μόνον οὐ τὴν Ἀττικὴν ὑμῶν περιῄρην-
ται, καταψηφίσασθε, καὶ μὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις οἷς ὕβρι-
σθε (οὐ γὰρ ἔγωγ' οἶδ' ὅ τι χρὴ λέγειν ἄλλο) καὶ ὑπὲρ ὧν
οὗτοι δεδωροδοκήκασιν ὑμεῖς τὴν ἀρὰν καὶ τὴν ἐπιορκίαν
οἴκαδε ἀπενέγκησθε.

v. 1. ἀπώσασθαι Ω, ἀπώσασθε (ε superscr.) Φu. 2. ἃ πάντες] ἅπαντες Υ. ἐξετάσαντες ΣΥΦΩrtuv. τί ΣΥ: τίνα ς. 218, 1. γὰρ om Σrs. 2. ὑπέσχετο FΦΩkrstuv. 3. ὁμολογεῖτε ὑμεῖς ΦΩtuv. 219, 2. παρὰ] περὶ rs. ἀπολογουμένους pr Ω. 3. γεγενημένους krs. 4. ἐν] τὰ ἐν Φr et rc k. 6. ἐποιήσατε krs. 8. καὶ τετύφωμαι in γρ Φ. 220, 1. δὲ πάντα ΣΥkrs: δ' ἅπαντα ς. 3. σώσειν (ζ superscr.) F, σώζειν ΣΥΩuv, σώζειν (σ superscr.) t. 5. ἂν] ἐὰν krs. 7. οὐχὶ krs et γρ v. περιῄρηνται (πα superscr.) F, παρῄρηνται γρ Σ. 9. οἶδα τί k. 11. εἰσενέγκησθε Σkrs.

221 Ἔτι τοίνυν κἀκεῖνο σκοπεῖτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τί-
νος ἕνεκ᾽ ἐγὼ μηδὲν ἠδικηκότων τούτων κατηγορεῖν ἂν προ-
ειλόμην. οὐ γὰρ εὑρήσετε. ἡδὺ πολλοὺς ἐχθροὺς ἔχειν; οὐδέ
γε ἀσφαλές. ἀλλ᾽ ὑπῆρχέ μοι πρὸς τοῦτον ἀπέχθειά τις;
οὐδεμία. τί οὖν; ἐφοβοῦ περὶ σεαυτοῦ, καὶ διὰ δειλίαν ταύ-
την ἡγήσω σωτηρίαν· καὶ γὰρ ταῦτ᾽ ἀκήκο᾽ αὐτὸν λέγειν.
καίτοι μηδενός γ᾽ ὄντος, Αἰσχίνη, δεινοῦ ″μηδὲ ἀδικήμα- 410
τος, ὥς σὺ φῄς. εἰ γὰρ αὖ ταῦτ᾽ ἐρεῖ, σκοπεῖτ᾽, ὦ ἄνδρες
δικασταί, εἰ ἐφ᾽ οἷς ὁ μηδ᾽ ὁτιοῦν ἀδικῶν ἐφοβούμην ἐγὼ μὴ
διὰ τούτους ἀπόλωμαι, τί τούτους προσήκει παθεῖν τοὺς αὐ-
222 τοὺς ἠδικηκότας; ἀλλ᾽ οὐ διὰ ταῦτα. ἀλλὰ διὰ τί σου κα-
τηγορῶ; συκοφαντῶ νὴ Δί᾽, ἵν᾽ ἀργύριον λάβω παρὰ σοῦ.
καὶ πότερον κρεῖττον ἦν μοι παρὰ Φιλίππου λαβεῖν τοῦ
διδόντος πολὺ καὶ μηδενὸς τούτων ἔλαττον, καὶ φίλον κἀ-
κεῖνον ἔχειν καὶ τούτους (ἦσαν γὰρ ἄν, ἦσάν μοι φίλοι τῶν
αὐτῶν κεκοινωνηκότι· οὐδὲ γὰρ νῦν ἔχθραν πατρικὴν ἔχουσι
πρός με, ἀλλ᾽ ὅτι τῶν πεπραγμένων οὐ μετέσχηκα), ἢ
παρὰ τούτων ἀφ᾽ ὧν εἰλήφασι μεταιτεῖν, κἀκείνῳ τε ἐχθρὸν
εἶναι καὶ τούτοις; καὶ τοὺς μὲν αἰχμαλώτους ἐκ τῶν ἰδίων
τοσούτων χρημάτων λύεσθαι, μικρὰ δ᾽ ἀξιοῦν παρὰ τούτων
223 αἰσχρῶς μετ᾽ ἔχθρας λαμβάνειν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλ᾽ ἀπήγ-
γειλα μὲν τἀληθῆ καὶ ἀπεσχόμην τοῦ λαβεῖν τοῦ δικαίου καὶ
τῆς ἀληθείας ἕνεκα καὶ τοῦ λοιποῦ βίου, νομίζων, ὥσπερ
ἄλλοι τινές, παρ᾽ ὑμῖν καὶ αὐτὸς ὢν ἐπιεικὴς τιμηθήσε-
σθαι, καὶ οὐκ ἀνταλλακτέον εἶναί μοι τὴν πρὸς ὑμᾶς φι-
λοτιμίαν οὐδενὸς κέρδους· μισῶ δὲ τούτους, ὅτι μοχθηροὺς καὶ
θεοῖς ἐχθροὺς εἶδον ἐν τῇ πρεσβείᾳ, καὶ ἀπεστέρημαι καὶ
τῶν ἰδίων φιλοτιμιῶν διὰ τὴν τούτων δωροδοκίαν πρὸς

221, 1. δικασταί FΣΥΩtuv, om k: ἀθηναῖοι ς. 2. εἵνεκα k. 3. εὑρήσητε Ω. οὐδέ γε] οὐδ᾽ αὖ FΦΩtuv. 7. καιτι (ο) Σ, καί τι Φk. γ᾽ om FΦΩtuv. 8. αὖ om rs. ἐρεῖς pr r. ὦ om Σ. 9. ὁ — ἀδικῶν] ὃ — ἀδικῶ Υ. 222, 2. συκοφαντῶν Ω. 5. σχεῖν r. ἂν om rs. μοι om ks, post φίλοι ponunt ΦΩtuv. 7. πρός με ΣΥ: πρὸς ἐμέ ς. 10. λύεσθαι ΣΥks et γρ F: λύσασθαι ς. 223, 4. τιμηθήσεσθαι] τιμηθήσεσθαι καὶ πλέον ἕξειν τῶν πολλῶν κατὰ τοῦτο krs.

ὅλην δυσχερῶς ὑμῶν τὴν πρεσβείαν ἐσχηκότων· κατηγορῶ δὲ νυνὶ καὶ ἐπὶ τὰς εὐθύνας ἥκω τὸ μέλλον προορώμενος, καὶ βουλόμενος ἀγῶνι καὶ δικαστηρίῳ μοι διωρίσθαι παρ'
224 ὑμῖν ὅτι τἀναντία ἐμοὶ καὶ τούτοις πέπρακται. καὶ δέδοικα, δέδοικα (εἰρήσεται γὰρ "πάνθ' ἃ φρονῶ πρὸς ὑμᾶς) μὴ 41
τότε μὲν τούτοις συνεπισπάσησθέ με τὸν μηδ' ὁτιοῦν ἀδικοῦντα, νῦν δ' ἀναπεπτωκότες ἦτε. παντάπασι γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐκλελύσθαι μοι δοκεῖτε καὶ παθεῖν ἀναμένειν τὰ δεινά, ἑτέρους δὲ πάσχοντας ὁρῶντες οὐ φυλάττεσθαι, οὐδὲ φροντίζειν τῆς πόλεως πάλαι κατὰ πολλοὺς
225 καὶ δεινοὺς τρόπους διαφθειρομένης. οὐκ οἴεσθε δεινὸν εἶναι καὶ ὑπερφυές; (καὶ γὰρ εἴ τι σιωπᾶν ἐγνώκειν, λέγειν ἐξάγομαι). ἴστε δήπου Πυθοκλέα τουτονὶ τὸν Πυθοδώρου. τούτῳ πάνυ φιλανθρώπως ἐκεχρήμην ἐγώ, καὶ ἀηδὲς ἐμοὶ καὶ τούτῳ γέγονεν εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην οὐδέν. οὗτος ἐκτρέπεταί με νῦν ἀπαντῶν, ἀφ' οὗ πρὸς Φίλιππον ἀφῖκται, κἂν ἀναγκασθῇ που συντυχεῖν, ἀπεπήδησεν εὐθέως, μή τις αὐτὸν ἴδῃ λαλοῦντα ἐμοί. μετὰ δ' Αἰσχίνου περιέρχεται
226 τὴν ἀγορὰν κύκλῳ καὶ βουλεύεται. οὐκοῦν δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ σχέτλιον τοῖς μὲν τὰ Φιλίππου πράγμαθ' ᾑρημένοις θεραπεύειν οὕτως ἀκριβῆ τὴν παρ' ἐκείνου πρὸς ἑκάτερα αἴσθησιν ὑπάρχειν, ὥστε ἕκαστον, ὥσπερ ἂν παρεστηκότος αὐτοῦ, μηδ' ὧν ἂν ἐνθαδὶ πράξῃ μηδὲν ἡγεῖσθαι λήσειν, ἀλλὰ φίλους τε νομίζειν οὓς ἂν ἐκείνῳ δοκῇ καὶ μὴ φίλους ὡσαύτως, τοῖς δὲ πρὸς ὑμᾶς ζῶσι καὶ τῆς παρ' ὑμῶν τιμῆς γλιχομένοις καὶ μὴ προδεδωκόσι ταύτην τοσαύτην κωφότητα καὶ τοσοῦτο σκότος παρ' ὑμῶν ἀπαν-

224, 2. ἅπανθ' vel ἅπαντα Fkrs: 3. μὲν] με γρ Σ omisso mox pronomine. τούτοις om Σkrs. 5. μοι om rs. ἀναμένει ειν r. 6. φυλάττεσθε ΥΩkrstuv. 7. φροντίζετε F, φροντίζετε Φ Ωtuv. κατὰ] καὶ k. 225, 1. διαφθειρομένης ΣΥ, διεφθαρμένης krs. 2. ἐγν. νῦν λέγειν FΥΦΩtuv. 8. δ' om krs.
226, 1. 'βούλεται Ω. addi solent καὶ σκοπεῖ: quae om Σ. 4. ἂν εἰ παρ. FΦΩkrstv. 5. ἐνθαδὶ Σ: ἐνθάδε ς. 6. φίλους τε ΣΥΩtuv, φίλους γε FΦ, καὶ φίλους krs. 7. τοῖς ῆς F. 9. τοσοῦτον krs.

τῶν, ὥστε τοῖς ἀλιτηρίοις τέτοις ἐξ ἴσε νῦν ἐμὲ ἀγωνί-
27 ζεσθαι, καὶ ταῦτα παρ' ὑμῖν τοῖς ἅπαντ' εἰδόσιν. βέλεσθ'
οὖν εἰδέναι καὶ ἀκῆσαι τὸ τέτων αἴτιον; ἐγὼ δὴ φράσω,
ἀξιῶ "δὲ μηδέν' ἄχθεσθαί μοι λέγοντι τἀληθῆ. ὅτι ἐκεῖ- 412
νος μὲν ἓν οἶμαι σῶμα ἔχων καὶ ψυχὴν μίαν παντὶ θυ-
μῷ καὶ φιλεῖ τὲς ἑαυτὸν εὖ ποιῆντας καὶ μισεῖ τὲς τἀ-
ναντία, ὑμῶν δ' ἕκαστος [πρῶτον μὲν] ὅτε τὸν εὖ ποι-
ῆντα τὴν πόλιν αὐτὸν εὖ ποιεῖν ἡγεῖται ὅτε τὸν κακῶς
28 κακῶς, ἀλλ' ἕτερά ἐςιν ἑκάςῳ προὐργιαίτερα, ὑφ' ὧν παρά-
γεσθε πολλάκις, ἔλεος, φθόνος, ὀργή, χαρίσασθαι τῷ δεη-
θέντι, ἄλλα μυρία· ἂν γὰρ ἅπαντά τις ἐκφύγῃ τἆλλα, τές
γε ἐδένα βελομένες εἶναι τοιῆτον ἐ διαφεύξεται. ἡ δ' ἐφ'
ἑκάςε τέτων ἁμαρτία κατὰ μικρὸν ὑποῤῥέεσα ἀθρόος τῇ
πόλει βλάβη γίγνεται.

29 Ὧν μηδὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάθητε τήμερον, μηδ'
ἀφῆτε τοῦτον ὃς ὑμᾶς τηλικαῦτα ἠδίκηκεν. καὶ γὰρ ὡς
ἀληθῶς τίς ἔσται λόγος περὶ ὑμῶν, εἰ τοῦτον ἀφήσετε;
Ἀθήνηθεν ἐπρέσβευσάν τινες ὡς Φίλιππον τετονί, Φι-
λοκράτης, Αἰσχίνης, Φρύνων, Δημοσθένης. τί οὖν; ὁ μὲν
πρὸς τῷ μηδὲν ἐκ τῆς πρεσβείας λαβεῖν τὲς αἰχμαλώτες
ἐκ τῶν ἰδίων ἐλύσατο· ὁ δέ, ὧν τὰ τῆς πόλεως πράγματα
χρημάτων ἀπέδοτο, τέτων πόρνας ἠγόραζε καὶ ἰχθῦς πε-
30 ριιών. καὶ ὁ μὲν τὸν υἱὸν ἔπεμψε Φιλίππῳ, πρὶν εἰς ἄν-
δρας ἐγγράψαι, ὁ μιαρὸς Φρύνων· ὁ δ' ἐδὲν ἀνάξιον ὅτε
τῆς πόλεως ὅθ' αὑτῆ διεπράξατο. καὶ ὁ μὲν χορηγῶν καὶ
τριηραρχῶν ἔτι καὶ ταῦτ' ᾤετο δεῖν ἐθελοντὴς ἀναλίσκειν,
λύεσθαι τὲς αἰχμαλώτες, μηδένα ἐν συμφορᾷ τῶν πολι-
τῶν δι' ἔνδειαν περιορᾶν· ὁ δὲ "τοσούτου δεῖ τῶν ὑπαρ- 413

v. 1. ἀλητηρίοις ΣΩ. 227, 3. δὲ om Υ. μηδὲν FΥΦΩrtuv. Σ accentu caret. ἀχθεσθῆναί r. 4. οἶμαι ἓν krs.
5. ἑαυτὸν om krs. 6. πρῶτον μὲν om FΦ. 228, 1. κακῶς om omnes. παράγεσθαι Υr. 2. χαρίσασθαι τῷ ΣΥΦΩrsu: χαρίσασθαί τῳ ς. 5. ἀθρόος Υ, ἀθρόος ΣΦ, ἀθρόως s: ἀθρόως ς.
6. γίγνεται βλάβη krs. 229, 2. ἀνῆτε F, ἀνῆτε ΣΥΩtuv et γρ k. 3. ἀφῆτε krs. 230, 5. τὲς αἰχμαλώτες om Σ, in γρ habent FΦ.
6. δι' ἔνδειαν om Φ.

γόντων τινὰ αἰχμάλωτον σῶσαι, ὥσθ' ὅλον τόπον καὶ πλεῖν
ἢ μυρίους μὲν ὁπλίτας, ὁμοῦ δὲ χιλίους ἱππέας τῶν ὑπαρ-
χόντων συμμάχων ὅπως αἰχμάλωτοι γένωνται Φιλίππῳ,
231 συμπαρεσκεύασεν. τί οὖν μετὰ ταῦτα; Ἀθηναῖοι λαβόν-
τες· ᾔδεσαν μὲν γὰρ πάλαι· τί δαί; τοὺς μὲν χρήματ' εἰ-
ληφότας καὶ δῶρα, καὶ καταισχύναντας ἑαυτούς, τὴν πό-
λιν, τοὺς ἑαυτῶν παῖδας, ἀφεῖσαν καὶ νοῦν ἔχειν ἡγοῦντο καὶ
τὴν πόλιν εὐθηνεῖσθαι. τὸν δὲ κατηγοροῦντα τί; ἐμβε-
βροντῆσθαι, τὴν πόλιν ἀγνοεῖν, οὐκ ἔχειν ὅποι τὰ ἑαυτοῦ
232 ῥίπτῃ. καὶ τίς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτ' ἰδὼν τὸ παρά-
δειγμα δίκαιον αὑτὸν παρασχεῖν ἐθελήσει; τίς προῖκα
πρεσβεύειν, εἰ μήτε λαβεῖν μήτε τῶν εἰληφότων ἀξιοπι-
στότερον παρ' ὑμῖν εἶναι δοκεῖν ὑπάρξει; ὥστε οὐ μόνον
κρίνετε τούτους τήμερον, οὔ, ἀλλὰ καὶ νόμον τίθεσθε εἰς
ἅπαντα τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον, πότερον χρημάτων αἰ-
σχρῶς ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν πρεσβεύειν ἅπαντας προσήκει ἢ
233 προῖκα ὑπὲρ ὑμῶν τὰ βέλτιστα ἀδωροδοκήτως. ἀλλὰ μὴν
περὶ μὲν τῶν ἄλλων οὐδενὸς προσδεῖσθε μάρτυρος· ὡς δὲ τὸν
υἱὸν ἔπεμψεν ὁ Φρύνων, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τοῦτον μὲν τοίνυν οὐκ ἔκρινεν Αἰσχίνης, ὅτι τὸν αὑ-
τοῦ παῖδα ἐπ' αἰσχύνῃ πρὸς Φίλιππον ἔπεμψεν· εἰ δέ τις
ὢν ἐφ' ἡλικίας ἑτέρου βελτίων τὴν ἰδέαν, μὴ προϊδόμενος
τὴν ἐξ ἐκείνης τῆς ὄψεως ὑποψίαν, ἰταμώτερον τῷ μετὰ
ταῦτα ἐχρήσατο βίῳ, τοῦτον ὡς πεπορνευμένον κέκρικεν. 414

v. 1. αἰχμάλωτον ΣΥΦΩtuv: αἰχμαλώτων ς. πλεῖν Σ, πλέον krs: πλείους ς. 3. ὅπως] ὥσπερ s. 231, 2. δαί] δὲ FΣΥΩtuv, δὴ Φ. 4. ἀφεῖσαν ΣΦkrs: ceteri ἀφίεσαν. 5. εὐθενεῖσθαι FΣΥ Φk (η superscr.), εὐθενεῖσθαι v, εὐθυνεῖσθαι Ωu, εὐσθενεῖσθαι r. 6. ὅπου s.

232, 1. ῥιπτῇ Φ, ῥίπτει v, ῥίπτειν Ωtu, ῥιπτεῖ(ν) k. ἰδὼν ὦ ἀθηναῖοι τουτὶ r. 2. αὐτὸν om Φ. παρέχειν krs. 4. ὑπάρξειν r. ὥστε om Σs et pr Υk. 5. κρίνετε] οὐ κρίνετε k. οὔ om Υ. νόμ. τούτοις τίθεσθε Ωrtuv et corr Υ. εἰς] καὶ εἰς r.
233, 1. προῖκα post ὑμῶν ponit r. 2. μὲν om Σ. ὡς δὲ] ὥστε ks. 3. μοι om krs. τούτων om Ω. 6. αἰσχύνην corr F. 7. τὴν ἰδέαν ἑτέρου βελτίων ΦΩrtuv, τὴν εἰδέαν ἑτέρου βελτίων F. προϊδόμενος ΣΦr, προειδομένους Ω: προειδόμενος ς. 8. τῷ] τῶν u.

234 Φέρε δὴ περὶ τῆς ἑστιάσεως καὶ τοῦ ψηφίσματος εἴπω·
μικροῦ γε, ἃ μάλιστά μ' ἔδει πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, παρῆλ-
θον. τῆς πρώτης ἐκείνης πρεσβείας γράφων τὸ προβού-
λευμα ἐγὼ καὶ πάλιν ἐν τῷ δήμῳ ταῖς ἐκκλησίαις, ἐν αἷς
ἠμέλλετε βουλεύεσθαι περὶ τῆς εἰρήνης, οὐδενὸς οὔτε λό-
γου πω παρὰ τούτων οὔτ' ἀδικήματος ὄντος φανεροῦ, τὸ
νόμιμον ἔθος ποιῶν, καὶ ἐπῄνεσα τούτους καὶ εἰς πρυτα-
235 νεῖον ἐκάλεσα. καὶ νὴ Δί' ἔγωγε καὶ τοὺς παρὰ τοῦ Φιλίπ-
που πρέσβεις ἐξένισα, καὶ πάνυ γε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
λαμπρῶς· ἐπειδὴ γὰρ ἑώρων αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις
ἐκεῖ σεμνυνομένους ὡς εὐδαίμονας καὶ λαμπρούς, εὐθὺς
ἡγούμην ἐν τούτοις πρῶτον αὐτὸς περιεῖναι δεῖν αὐτῶν καὶ
μεγαλοψυχότερος φαίνεσθαι. ταῦτα δὴ παρέξεται νῦν οὗ-
τος λέγων ὡς αὐτὸς ἐπῄνεσεν ἡμᾶς καὶ αὐτὸς εἱστία τοὺς
236 πρέσβεις, τὸ πότε οὐ διορίζων. ἔστι δὲ ταῦτα πρὸ τοῦ τὴν
πόλιν ἠδικῆσθαί τι καὶ φανεροὺς τούτους πεπρακότας αὐ-
τοὺς γενέσθαι, ὅτ' ἄρτι μὲν ἧκον οἱ πρέσβεις τὸ πρῶτον,
ἔδει δὲ ἀκοῦσαι τὸν δῆμον τί λέγουσιν, οὐδέπω δὲ οὔθ'
οὗτος συνερῶν δῆλος ἦν τῷ Φιλοκράτει οὔτ' ἐκεῖνος τοιαῦτα
γράψων. ἂν δὴ ταῦτα λέγῃ, μέμνησθε τοὺς χρόνους ὅτι τῶν
ἀδικημάτων εἰσὶ πρότεροι. μετὰ ταῦτα δὲ οὐδὲν ἐμοὶ πρὸς
τούτους οἰκεῖον οὐδὲ κοινὸν γέγονεν. Λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

237 Ἴσως τοίνυν ἀδελφὸς αὐτῷ συνερεῖ Φιλοχάρης καὶ Ἀφό-
βητος· πρὸς οὓς ἀμφοτέρους ὑμῖν πολλὰ καὶ δίκαια ἔστιν 415
εἰπεῖν. ἀνάγκη δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετὰ παῤῥησίας
διαλεχθῆναι, μηδὲν ὑποστελλόμενον. ἡμεῖς, Ἀφόβητε καὶ

234, 2. μεδει Σ, με δεῖ ΥΩrv, με δεῖν tu, ἔδει ks. παρῆλθεν Yr. 4. ταῖς] ἐν ταῖς krs. 5. ἐμέλλετε Σ. 6. τὸ νόμιμον FΣΦ et corr Ω, τὸ κοινὸν ks et γρ FΣΦ, τὸ κοινὸν νόμιμον Yr et corr v: τὸν νόμον ς. 7. εἰς τὸ πρυτ. FΥΦΩkrstuv. 235, 1. καὶ post ἔγωγε om ks. 3. καὶ om ks. 5. πρῶτον Σkr: πρῶτος ς. αὐτὸν Y om kr. 6. παράξει Yk, πράξει s, πράξειν r. 7. αὐτοὺς Ωtuv. ἱστία Σ. 236, 1. διορίζων Σ: ceteri προσδιορίζων. 4. ἔδει δὲ ἀκοῦσαι ΣYks: ceteri ἀκοῦσαι δὲ ἔδει. 5. συναίρων rs. τοιαῦτα ἐκεῖνος krs. 6. γράφων Ωkrs. μεμνῆσθαι rs. 237, 4. ὑποστελλόμενον ΣΥΦ et γρ F, ὑποστειστελλ-λόμενον krs, ὑποκρινόμενον v: ὑποκρινόμενον ς.

σὺ Φιλόχαρες, σὲ μὲν τὰς ἀλαβαστοθήκας γράφοντα καὶ
τὰ τύμπανα, τούτους δ' ὑπογραμματέας καὶ τοὺς τυχόντας
ἀνθρώπους (καὶ οὐδεμιᾶς κακίας ταῦτα, ἀλλ' οὐδὲ στρατη-
γίας γ' ἄξια) πρεσβειῶν, στρατηγιῶν, τῶν μεγίστων τιμῶν
238 ἠξιώσαμεν. εἰ τοίνυν μηδὲν ὑμῶν ἠδίκει μηδείς, οὐχ ἡμεῖς
χάριν ὑμῖν οὐδενός, ἀλλ' ὑμεῖς ἡμῖν δικαίως ἂν ἔχοιτε τού-
των· πολλοὺς γὰρ ὑμῶν μᾶλλον ἀξίους τιμᾶσθαι παρέντες
ἡμεῖς ὑμᾶς ἐσεμνύνομεν. εἰ δὲ δὴ καὶ ἐν αὐτοῖς οἷς ἐτι-
μᾶσθε ἠδίκηκέ τις ὑμῶν, καὶ ταῦτα τοιαῦτα, πόσῳ μᾶλ-
λον ἂν μισοῖσθε δικαίως ἢ σῴζοισθε; ἐγὼ μὲν οἶμαι πολ-
λῷ. βιάσονται τοίνυν ἴσως, μεγαλόφωνοι καὶ ἀναιδεῖς ὄν-
τες, καὶ τὸ συγγνώμη ἀδελφῷ βοηθεῖν προσειληφότες.
239 ὑμεῖς δὲ μὴ ἡττᾶσθε, ἐκεῖνο ἐνθυμούμενοι, ὅτι τούτοις
μὲν τούτου προσήκει φροντίζειν, ὑμῖν δὲ τῶν νόμων καὶ
ὅλης τῆς πόλεως καὶ παρὰ πάντα τῶν ὅρκων, οὓς αὐτοὶ
κάθησθε ὀμωμοκότες. καὶ γὰρ εἰ τινῶν δεδέηνται τουτονὶ
σῴζειν, πότερ' ἂν μηδὲν ἀδικῶν φαίνηται τὴν πόλιν ἢ
κἂν ἀδικῶν, σκοπεῖτε. εἰ μὲν γὰρ ἂν μή, κἀγώ φημι δεῖν,
εἰ δ' ὅλως κἂν ὁτιοῦν, ἐπιορκεῖν δεδέηνται. οὐ γὰρ εἰ κρύβ-
δην ἐστὶν ἡ ψῆφος, λήσει τοὺς θεούς, ἀλλὰ τοῦτο καὶ πάν-
των ἄριστα ὁ τιθεὶς τὸν νόμον εἶδε τὸ κρύβδην ψηφίζε-
σθαι, ὅτι τούτων μὲν οὐδεὶς εἴσεται τὸν ἑαυτῷ κεχαρι-
σμένον ὑμῶν, οἱ θεοὶ δὲ εἴσονται καὶ τὸ δαιμόνιον "τὸν μὴ 416
240 τὰ δίκαια ψηφισάμενον. παρ' ὧν κρεῖττόν ἐστιν ἑκάστῳ
τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας τοῖς παισὶ καὶ ἑαυτῷ, τὰ δίκαια γνόντα
καὶ τὰ προσήκοντα, περιποιήσασθαι, ἢ τὴν ἀφανῆ καὶ ἄδη-
λον χάριν τούτοις καταθέσθαι, καὶ ἀφεῖναι τοῦτον ὃς αὐτὸς

v. 1. σὺ om Ω. σὲ μὲν] ἴσμεν σὲ μὲν FΥΦΩrtuv. ἀλαβα-
στοθήκας Anecd. p. 375, 12: ἀλαβαστροθήκας ς. 3. οὐδὲ] οὐ Σ.
γε στρατηγίας ks. 238, 1. ὑμῶν μηδὲν v. 2. εἴχετε krs.
5. πόσῳ] πῶς οὐ ks. 6. σώζεσθε ks. 8. συγγνώμη F: ceteri
συγγνώμην. 239, 1. ἐνθυμηθέντες ks. τούτους Υ. 4. $\overset{\text{ες}}{\text{τινων}}$ v.
τουτωνὶ r. 6. ἂν μὴ Σkrs: ceteri μὴ ἀδικῶν. 7. οὐ ΣΥΦΩ
tuv, εἰ οὐδὲ r: οὐδὲ ς. 8. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ Ωt. 9. τὸ] τοῦ Fs.
10. ὅτι] διὰ τί ὅτι FΥΦkrstuv. $\overset{\text{ω}}{\text{τοῦτον}}$ Ω. τὸν ἐν ἑαυτῷ F.
240, 3. ποιήσασθαι t. 4. τούτοις χάριν r.

ἑαυτοῦ καταμεμαρτύρηκεν. τίνα γάρ, Αἰσχίνη, μάρτυρα μεί-
ζω παράσχωμαι τοῦ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπρεσβεῦσθαί σοι ἢ σὲ
κατὰ σαυτοῦ; ὃς γὰρ ᾠήθης χρῆναι τὸν φανερόν τι ποιῆ-
σαι βουληθέντα τῶν σοὶ πεπρεσβευμένων τηλικαύτῃ καὶ τοι-
αύτῃ συμφορᾷ περιβαλεῖν, δῆλον ὅτι δεινὸν ἄν τι παθεῖν
σαυτὸν ἤλπιζες, εἰ πύθοινθ' οὗτοι τὰ πεπραγμένα σοι.

241 Τοῦτο τοίνυν, ἄνπερ ὑμεῖς εὖ φρονῆτε, καθ' αὑτοῦ
συμβήσεται τούτῳ πεπρᾶχθαι, οὐ μόνον κατὰ τοῦθ' ὅτι παμ-
μέγεθες σημεῖόν ἐστι τῶν πεπρεσβευμένων, ἀλλ' ὅτι καὶ
κατηγορῶν ἐκείνους τοὺς λόγους εἶπεν οἳ κατ' αὐτοῦ νῦν
ὑπάρχουσιν· ἃ γὰρ ὡρίσω σὺ δίκαια, ὅτε Τίμαρχον ἔκρι-
νες, ταὐτὰ δήπου ταῦτα καὶ κατὰ σοῦ προσήκει τοῖς ἄλ-
242 λοις ἰσχύειν. ἔλεγες τοίνυν τότε πρὸς τοὺς δικαστὰς ὅτι
„ἀπολογήσεται δὲ Δημοσθένης ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ κατηγορή-
σει τῶν ἐμοὶ πεπρεσβευμένων· εἶτ', ἂν ὑμᾶς ἀπαγάγῃ τῷ
λόγῳ, νεανιεύσεται καὶ περιιὼν ἐρεῖ· πῶς; τί; τοὺς δικα-
στὰς ἀπαγαγὼν ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως ᾠχόμην τὸ πρᾶγμ'
αὐτῶν ὑφελόμενος." μὴ σύ γε, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν ἀγωνίζῃ,
περὶ τούτων ἀπολογοῦ· τότε δ', ἡνίκα ἐκεῖνον ἔκρινες, ἐξῆν
σοι κατηγορεῖν καὶ λέγειν ὅ τι ἐβούλου.

243 Ἀλλὰ μὴν καὶ ἐπὶ τοῖς δικασταῖς ἔλεγες, οὐδένα μάρ-
τυρα ἔχων ἐφ' οἷς ἔκρινες τὸν ἄνθρωπον παρασχέσθαι, 417

φήμη δ' οὔ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα λαοὶ
πολλοὶ φημίξωσι· θεός νύ τίς ἐστι καὶ αὐτή.

οὐκοῦν, Αἰσχίνη, καὶ σὲ πάντες οὗτοι χρήματα ἐκ τῆς πρε-
σβείας φασὶν εἰληφέναι, ὥστε καὶ κατὰ σοῦ δήπουθεν φήμη
δ' οὔ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα λαοὶ πολλοὶ φημίξω-
244 σιν. ὅσῳ γὰρ αὖ σε πλείους ἢ ἐκεῖνον αἰτιῶνται, θεώρη-

v. 1. μάρτυρα αἰσχίνη r. 2. πρεσβεύσασθαί σε t. 3. ποιῆσαι om r. 5. περιβάλλειν krs. 241, 1. ἐάνπερ ks. κατ' αὐτοῦ s. 2. τοῦτο Υ. 3. σημεῖον om pr Σ, post ἐστὶ ponit Υ. 5. ὑπάρχουσιν ΣΥ: ὑπάρχουσιν ς. 6. καὶ om Ωr. 242, 1. ἔλεγες Reiskius: libri ἔλεγεν. τότε om ks. 2. δὲ] δὴ Ω. 3. ἐὰν Σks. 4. περιιὼν] περὶ ὧν ΥΩt. τί] ὅτι corr Ω. 7. περὶ ΣΥΦrs: ceteri ὑπὲρ. 243, 3. πολλοὶ λαοὶ r. 4. φημίζωσι F, φημίξουσι ksv. 6. καὶ om r. 7. φημίζωσι F, φημίξουσι r. addunt krs θεός νύ τις ἐστι καὶ αὐτή.

σον, ὡς ἔχει. τὸν μὲν Τίμαρχον οὐδ' οἱ πρόσχωροι πάντες ἐγίγνωσκον, ὑμᾶς δὲ τὰς πρέσβεις οὐδεὶς Ἑλλήνων οὐδὲ βαρβάρων ἔσθ' ὅστις οὔ φησι χρήματ' ἐκ τῆς πρεσβείας εἰληφέναι. ὥστ', εἴπερ ἐστ' ἀληθὴς ἡ φήμη, καθ' ὑμῶν ἐστὶν ἡ παρὰ τῶν πολλῶν, ἣν ὅτι πιστὴν εἶναι δεῖ καὶ θεός νύ τίς ἐστι καὶ αὐτή, καὶ ὅτι σοφὸς ἦν ὁ ποιητὴς ὁ ταῦτα ποιήσας, σὺ διώρισας αὐτός.

245 Ἔτι τοίνυν ἰαμβεῖα δήπου συλλέξας ἐπέραινεν, οἷον

> ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνήρ,
> οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γιγνώσκων ὅτι
> τοιοῦτός ἐστιν οἷσπερ ἥδεται ξυνών.

εἶτα τὸν εἰς τοὺς ὄρνεις εἰσιόντα καὶ μετὰ Πιτταλάκου περιιόντα, καὶ τοιαῦτ' εἰπών, ἀγνοεῖτ', ἔφη, ποῖόν τινα ἡγεῖσθαι δεῖ; οὐκοῦν, Αἰσχίνη, καὶ κατὰ σοῦ τὰ ἰαμβεῖα ταῦθ' ἁρμόσει νῦν ἐμοί, κἂν ἐγὼ λέγω πρὸς τούτους, ὀρθῶς καὶ προσηκόντως ἐρῶ, ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται, καὶ ταῦτα πρεσβεύων, Φιλοκράτει, οὐ πώποτ' ἠρώτησα γιγνώσκων ὅτι ἀργύριον εἴληφ' οὗτος, ὥσπερ Φιλοκράτης ὁ ὁμολογῶν.

246 Λογογράφους τοίνυν καὶ σοφιστὰς ἀποκαλῶν τοὺς ἄλλους καὶ ὑβρίζειν πειρώμενος, αὐτὸς ἐξελεγχθήσεται τούτοις ὢν 418 ἔνοχος. ταῦτα μὲν γὰρ τὰ ἰαμβεῖα ἐκ Φοίνικός ἐστιν Εὐριπίδου· τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα οὐδὲ πώποτε οὔτε Θεόδωρος οὔτε Ἀριστόδημος ὑπεκρίναντο, οἷς οὗτος τὰ τρίτα λέγων διετέλεσεν, ἀλλὰ Μόλων ἠγωνίζετο καὶ εἰ δή τις ἄλλος τῶν παλαιῶν ὑποκριτῶν. Ἀντιγόνην δὲ Σοφοκλέους πολλάκις μὲν Θεόδωρος πολλάκις δὲ Ἀριστόδημος ὑποκέκριται, ἐν ᾗ πεποιημένα ἰαμβεῖα καλῶς καὶ συμφερόντως ὑμῖν πολλάκις αὐτὸς εἰρηκὼς καὶ ἀκριβῶς ἐξεπιστάμενος παρέλι-

v. 1. ἔχει] εἴσηι Σ. 4. ἐστ' om FΦΩtuv. καθ'] καὶ καθ' FΦΩkrstuv. 5. πολιτῶν s. 245, 1. ἰάμβια Φ. δήπου om ks. 4. ἐστιν ἕκαστος οἷσπερ rs. 5. τὰς ΥΦkrs. ὄρνις Ωrtuv. πιτταλακοῦ FΩtu, πιτταλάκου Φv. 6. ταῦτ' r. 7. σοῦ] σαυτοῦ s. 9. καὶ προσηκόντως om ks. ταυτὰ FΦΩrtuv. 11. εἴληφ' ΣΥ: εἴληφεν ς. ὁ om FΦkrs. 246, 1. τοίνυν] γὰρ rs. κἀλῶν Σ. 3. γὰρ] γὰρ δὴ v. 4. οὔτε Θ.] οὐδὲ Θ. s. 5. ὑπεκρίναντο FΣΥΦ: ὑπεκρίνατο ς. τρία Ωu. 8. ὑποκέκρινται Υt, ὑπεκρίνατο krs et γρ FΣ. 10. αὐτὸς ΣΥ, οὕτως Ω: οὗτος ς. παρέλιπεν] παρέλειπεν (idque rc supra versum) Σ, ὑπερέβη ks.

247 πεν. ἴςε γὰρ δήπε τᾶθ', ὅτι ἐν ἅπασι τοῖς δράμασι τοῖς τραγικοῖς ἐξαίρετόν ἐστιν ὥσπερ γέρας τοῖς τριταγωνισταῖς τὸ τὲς τυράννες καὶ τὲς τὰ σκῆπτρα ἔχοντας εἰσιέναι. ταῦτα τοίνυν ἐν τῷ δράματι τούτῳ σκέψασθε ὁ Κρέων Αἰσχίνης οἷα λέγων πεποίηται τῷ ποιητῇ, ἃ ὔτε πρὸς αὑτὸν ὗτος ὑπὲρ τῆς πρεσβείας διελέχθη ὔτε πρὸς τοὺς δικαστὰς εἶπεν. Λέγε.

ΙΑΜΒΕΙΑ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΕΞ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ.

ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν
ψυχήν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβὴς φανῇ.
ἐμοὶ γὰρ ὅστις πᾶσαν εὐθύνων πόλιν
μὴ τῶν ἀρίστων ἅπτεται βουλευμάτων,
ἀλλ' ἐκ φόβου του γλῶσσαν ἐγκλείσας ἔχει,
κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ·
καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὑτοῦ πάτρας
φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω. 419
ἐγὼ γάρ, ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ' ὁρῶν ἀεί,
οὔτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὁρῶν
στείχουσαν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας,
οὔτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῆ χθονὸς
θείμην ἐμαυτῷ, τοῦτο γιγνώσκων, ὅτι
ἥδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα, καὶ ταύτης ἔπι
πλέοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα.

248 Τέτων οὐδὲν Αἰσχίνης εἶπε πρὸς αὑτὸν ἐν τῇ πρεσβείᾳ, ἀλλ' ἀντὶ μὲν τῆς πόλεως τὴν Φιλίππε ξενίαν καὶ φιλίαν πολλῷ μείζονα ἡγήσατο αὑτῷ καὶ λυσιτελεστέραν, ἐῤῥῶσθαι πολλὰ φράσας τῷ σοφῷ Σοφοκλεῖ, τὴν δὲ ἄτην ὁρῶν ςείχεσαν ὁμᾶ, τὴν ἐπὶ Φωκέας ςρατείαν, ἐ προεῖ-

247, 1. πᾶσι ΦΩrv. 2. γέρας τι τοῖς FΦΩrtuv. 3. τὸ τοὺς] τὸ τούτους omisso altero τοὺς Valckenar. Diatrib. Euripid. p. 180: frustra. 4. ταῦτα τοίνυν ἐν] τοίνυν ἐν r, ἐν τοίνυν ks et γρ FΣΦ. 6. οὗτος post πρεσβείας ponit r. ὑπὲρ] περὶ Φ. 8. Titulum om r, Σοφοκλέους ἐξ Ἀντιγ. — v. 16. ποιούμεθα om ks, s quidem versibus inter scholia positis. ἀντιγόνου u. v. 6. του] τοι Σ, τὴν r. 8. μείζων Σ. 10. ἴσθ' ὁ Σ, ἴσθ' ὦ T. 12. στιχεσαν ΣΦ. 13. δυσμενῆ] συμμάχου s. 14. ἐμαυτοῦ Ω. 15. ἡ om Σ. 16. ὀρθῶς v. φίλες] αὐτὲς r. 248, 1. αἰσχίνης ἐδὲν ks. 3. π. καὶ μείζονα FΦ. 4. σοφῷ om Ω. 5. στείχουσαν ὁμοῦ ΣΦ, ὁμοῦ στείχουσαν r. στρατείαν FΦΩtuv: στρατιάν ς. οὐ] οὐδὲ Ωt.

πεν οὐδὲ προεξήγγειλεν, ἀλλὰ τοὐναντίον συνέκρυψε καὶ
249 συνέπραξε καὶ τοὺς βουλομένους εἰπεῖν διεκώλυσεν, ἐκ ἀναμνησθεὶς ὅτι ἥδ᾽ ἐστὶν ἡ σώζουσα καὶ ταύτης ἔπι τελοῦσα μὲν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ καθαίρουσα καὶ καρπουμένη τὰς τῶν χρωμένων οἰκίας ἐξέθρεψε τοσούτους τουτουσί, διδάσκων δ᾽ ὁ πατὴρ γράμματα, ὡς ἐγὼ τῶν πρεσβυτέρων ἀκούω, πρὸς τῷ τοῦ Ἥρω τοῦ ἰατροῦ, ὅπως ἠδύνατο, ἀλλ᾽ οὖν ἐν ταύτῃ γε ἔζη, ὑπογραμματεύοντες δ᾽ αὐτοὶ καὶ ὑπηρετοῦντες ἁπάσαις ταῖς ἀρχαῖς ἀργύριον εἰλήφεσαν, καὶ τὸ τελευταῖον ὑφ᾽ ὑμῶν γραμματεῖς χειροτονηθέντες δύ᾽ ἔτη διετράφησαν ἐν τῇ θόλῳ, πρεσβεύων δ᾽ ἀπέσταλτο νῦν
250 οὗτος ἐκ ταύτης. τούτων οὐδὲν ἐσκέψατο, οὐδ᾽ ὅπως ὀρθὴ πλεύσεται προείδετο, ἀλλ᾽ ἀνέτρεψε καὶ κατέδυσε καὶ τὸ καθ᾽ αὑτὸν ὅπως ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς ἔσται παρεσκεύασεν. 420
εἶτ᾽ οὐ σὺ σοφιστής, καὶ πονηρός γε; οὐ σὺ λογογράφος, καὶ θεοῖς ἐχθρός γε; ὃς ἃ μὲν πολλάκις ἠγωνίσω καὶ ἀκριβῶς ἐξηπίστασο, ὑπερέβης, ἃ δ᾽ οὐδὲ πώποτ᾽ ἐν τῷ βίῳ ὑπεκρίνω, ταῦτα ζητήσας ἐπὶ τῷ τῶν πολιτῶν βλάψαι τινὰ εἰς μέσον ἤνεγκας;

251 Φέρε δὴ καὶ περὶ τοῦ Σόλωνος ὃν εἶπε λόγον σκέψασθε. ἔφη γὰρ τὸν Σόλωνα ἀνακεῖσθαι τῆς τῶν τότε δημηγορούντων σωφροσύνης παράδειγμα, εἴσω τὴν χεῖρα ἔχοντα ἀναβεβλημένον, ἐπιπλήττων τι καὶ λοιδορούμενος τῇ τοῦ Τιμάρχου προπετείᾳ. καίτοι τὸν μὲν ἀνδριάντα τοῦτον οὔπω πεντήκοντα ἔτη φασὶν ἀνακεῖσθαι Σαλαμίνιοι, ἀπὸ Σόλωνος δὲ ὁμοῦ διακόσιά ἐστιν ἔτη καὶ τετταράκοντα εἰς τὸν νυνὶ παρόντα χρόνον, ὥσθ᾽ ὁ δημιουργὸς ὁ τοῦτο πλά-

v. 1. ἐξήγγειλεν k. 249, 1. τοὺς βουλομένους] τὰς βουλὰς Ωt. 6. τῷ] τὸ FΦ. ἥρω Σs, ἥρω k: Ἥρωος ς. 7. αὐτοὶ Σ: ceteri οὗτοι. 9. ὑφ᾽ ὑμῶν om ks, post γραμματεῖς ponit r. 10. δ᾽ om Ω. 250, 1. αὐτὸς ΣΥks. ταύτης] ταύτης αὐτῆς Fkrs. ὀρθῆι FΥΦΩkrstu. 2. πλεύσεται omnes: πλευσεῖται ς. προείλετο Σ. κατέδυσε F (λ supra), κατέλυσε r. καὶ ante ὅπως ponit r. 4. καὶ om Φ. λογογράφος F (τρό supra), λογοτροφος ΣΥ. 5. γε add ΣΥ. ὃς ἃ] ὅσα r. 251, 2. γὰρ om Σks, in γρ habet Φ. 4. τι] τε Ωtu. 8. νῦν krs. παρόντα om Ωtuv.

σας τὸ σχῆμα οὐ μόνον οὐκ αὐτὸς ἦν κατ' ἐκεῖνον, ἀλλ'
252 οὐδ' ὁ πάππος αὐτοῦ. τοῦτο μὲν τοίνυν εἶπε τοῖς δικασταῖς καὶ ἐμιμήσατο· ὃ δὲ τοῦ σχήματος ἦν τούτου πολλῷ τῇ πόλει λυσιτελέστερον, τὸ τὴν ψυχὴν τὴν Σόλωνος ἰδεῖν καὶ τὴν διάνοιαν, ταύτην οὐκ ἐμιμήσατο, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον. ἐκεῖνος μέν γε ἀφεστηκυίας Σαλαμῖνος Ἀθηναίων καὶ θάνατον ζημίαν ψηφισαμένων, ἄν τις εἴπῃ κομίζεσθαι, τὸν ἴδιον κίνδυνον ὑποθεὶς ἐλεγεῖα ποιήσας ᾖδε, καὶ τὴν μὲν χώραν ἔσωσε τῇ πόλει, τὴν δ' ὑπάρχουσαν αἰ-
253 σχύνην ἀπήλλαξεν· οὗτος δ', ἣν βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες ὑμετέραν ἔγνωσαν, Ἀμφίπολιν, ταύτην ἐξέδωκε καὶ ἀπέδοτο καὶ τῷ ταῦτα γράφοντι συνεῖπε Φιλοκράτει. 421
ἄξιόν γε, οὐ γάρ; ἦν Σόλωνος αὐτῷ μεμνῆσθαι. καὶ οὐ μόνον ἐνταῦθα ταῦτ' ἐποίησεν, ἀλλ' ἐκεῖσε ἐλθὼν οὐδὲ τοὔνομα ἐφθέγξατο τῆς χώρας ὑπὲρ ἧς ἐπρέσβευεν. καὶ ταῦτα αὐτὸς ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς· μέμνησθε γὰρ δήπου λέγοντ' αὐτὸν ὅτι „περὶ δ' Ἀμφιπόλεως εἶχον μὲν κἀγὼ λέγειν, ἵνα δ' ἐγγένηται Δημοσθένει περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, παρέλι-
254 πον." ἐγὼ δὲ παρελθὼν οὐδὲν ἔφην τοῦτον ὧν ἐβούλετ' εἰπεῖν πρὸς Φίλιππον ἐμοὶ παραλιπεῖν· θᾶττον γὰρ ἂν τοῦ αἵματος ἢ λόγου μεταδοῦναί τινι. ἀλλ', οἶμαι, χρήματ' εἰληφότα οὐκ ἦν ἀντιλέγειν πρὸς Φίλιππον τὸν ὑπὲρ τούτου δεδωκότα, ὅπως ἐκείνην μὴ ἀποδῷ. Λέγε δή μοι λαβὼν καὶ τὰ τοῦ Σόλωνος ἐλεγεῖα ταυτί, ἵν' ἴδηθ' ὅτι καὶ Σόλων ἐμίσει τοὺς οἷος οὗτος ἀνθρώπους.

255 Οὐ λέγειν εἴσω τὴν χεῖρ' ἔχοντ', Αἰσχίνη, δεῖ, οὔ, ἀλλὰ πρεσβεύειν εἴσω τὴν χεῖρα ἔχοντα. σὺ δ' ἐκεῖ προτείνας καὶ ὑποσχὼν καὶ καταισχύνας τούτους ἐνθάδε σεμνολογεῖ,

v. 1. ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀλλ' FΥΦΩkrstuv. 252,3. τὸ] τοῦ Ω, om r. τὴν post ψυχὴν om t. 4. ἅπαν Υ. 6. θ. τὴν ζημίαν Fkrs. 253,1. οἱ om Ωtuv. 4. οὐ γάρ om ΣΥ et γρ F. αὐτῷ t. μνησθῆναι krs. 5. τοῦτ' krs. ἀλλ' ἐκεῖσε ΣΥk: ἀλλὰ κἀκεῖσε ς. 7. δήπου] δὴ ks. 8. δ' om FΣΥΦΩtuv, ante περὶ ponit r. 9. ἐγγένηται krs, γένηται Φ. 254,1. τούτων mei omnes. 2. παραλείπειν Σ. ἂν om ks. 3. εἰληφότα] λαβόντα ks. 6. καὶ ante τὰ om ks. ταῦθ' ks. ἴδηθ' Σ: εἴδηθ' ς. 255,1. δεῖ om t. οὐ om krs. 3. σεμνολογεῖ Σ, σεμνολογεῖς krs: σεμνολογῇ ς.

καὶ λογάρια δύϛηνα μελετήσας καὶ φωνασκήσας οὐκ οἴει δίκην δώσειν τηλικούτων καὶ τοσούτων ἀδικημάτων, ἂν πιλίδιον λαβὼν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν περινοϛῇς καὶ ἐμοὶ λοιδορῇ. Λέγε σύ.

ΕΛΕΓΕΙΑ ΣΟΛΩΝΟΣ.

ἡμετέρα δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὔποτ' ὀλεῖται
αἶσαν καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων·
τοίη γὰρ μεγάθυμος ἐπίσκοπος ὀβριμοπάτρη
Παλλὰς Ἀθηναίη χεῖρας ὕπερθεν ἔχει.
αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίῃσιν
ἀστοὶ βούλονται, χρήμασι πειθόμενοι. 422
δήμου θ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἑτοῖμον
ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν.
οὐ γὰρ ἐπίστανται κατέχειν κόρον, οὐδὲ παρούσας
εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίῃ.
πλουτοῦσιν δ' ἀδίκοις ἔργμασι πειθόμενοι.
οὔθ' ἱερῶν κτεάνων οὔτε τι δημοσίων
φειδόμενοι κλέπτουσιν, ἐφ' ἁρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος.
οὐδὲ φυλάσσονται σεμνὰ δίκης θέμεθλα,
ἣ σιγῶσα σύνοιδε τὰ γιγνόμενα πρό τ' ἐόντα,
τῷ δὲ χρόνῳ πάντως ἦλθ' ἀποτισαμένη.
τοῦτ' ἤδη πάσῃ πόλει ἔρχεται ἕλκος ἄφυκτον.
εἰς δὲ κακὴν ταχέως ἤλυθε δουλοσύνην,
ἣ στάσιν ἔμφυλον πόλεμόν θ' εὕδοντ' ἐπεγείρει,
ὃς πολλῶν ἐρατὴν ὤλεσεν ἡλικίην.
ἐκ γὰρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἄστυ
τρύχεται ἐν συνόδοις τοῖς ἀδικοῦσι φίλους.
ταῦτα μὲν ἐν δήμῳ στρέφεται κακά. τῶν δὲ πενιχρῶν
ἱκνοῦνται πολλοὶ γαῖαν ἐς ἀλλοδαπὴν

v. 2. δώσειν δίκην r. ἂν] κἂν FΥΦΩrtuv. 3. ἐπὶ] περὶ r. λοιδορεῖ k. 5. ἡρωελεγεῖα Ωt. titulum om r. Σόλωνος om ΣΥΩkst. versus om Σks. sed s primum et tertium distichon in scholiis ponit. v. 2. μακρων pr Υ. 3. ὀμβριμοπάτρη Ωtu. 6. ἀστοὶ δὲ β. r. 7. οὖσιν u. 9. ἐπίσταται r. 10. ἡσυχίῃ] ἡ ἀχίν u. addunt editi χρήματα δ' ἱμείρουσιν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι. 11. πλουτοῦσιν FΥΦΩt: πλουτοῦσι ς. ἕρμασι Ωtu. 12. οὔθ' — ἄλλος om u. τι om Ω. 13. ἐφ' ἁρπαγῇ] ἀφαρπαγῆι FΥΦr. 15. σύνοιδε] δ' ἔληθε συνοῖδε Φ, λέληθε συνοῖδε r. 16. ἀποτισαμένη omnes: ἀποτισομένη ς. 17. ταῦτ' ς. 18. ταχέως] τέως Ωu. 19. ἣ FΥΦu: ἢ ς. ἐπεγείρειν Φ, ἐπαγείρειν FΥr. 20. ἐρατῶν Υ. 22. τρύχετ' r. φίλους t, φίλοις (οις) Υ Φr, φιλεταίροις Ωu.

πραθέντες δεσμοῖσί τ' ἀεικελίοισι δεθέντες.
οὕτω δημόσιον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἑκάστῳ,
αὔλειοι δ' ἔτ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι,
ὑψηλὸν δ' ὑπὲρ ἕρκος ὑπέρθορεν. εὗρε δὲ πάντως,
εἴ γέ τις φεύγων ἐν μυχῷ ᾖ θαλάμῳ.
ταῦτα διδάξαι θυμὸς Ἀθηναίους με κελεύει,
ὡς κακὰ πλεῖστα πόλει δυσνομία παρέχει,
εὐνομία δ' εὔκοσμα καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει,
καὶ θαμὰ τοῖς ἀδίκοις ἀμφιτίθησι πέδας,
τραχέα λειαίνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ, 423
αὐαίνει δ' ἄτης ἄνθεα φυόμενα,
εὐθύνει δὲ δίκας σκολιάς, ὑπερήφανά τ' ἔργα
πραΰνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίης,
παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλον· ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς
πάντα κατ' ἀνθρώπους ἄρτια καὶ πινυτά.

256 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων οἷα Σόλων λέγει, καὶ περὶ τῶν θεῶν, οὕς φησι τὴν πόλιν σώζειν. ἐγὼ δ' ἀεὶ μὲν εἶναι ἀληθῆ τὸν λόγον τοῦτον ἡγοῦμαι καὶ βούλομαι, ὡς ἄρ' οἱ θεοὶ σώζουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν· τρόπον δέ τινα ἡγοῦμαι καὶ τὰ νῦν συμβεβηκότα πάντ' ἐπὶ ταῖς εὐθύναις ταυταισὶ δαιμονίας τινὸς εὐνοίας ἔνδειγμα τῇ πόλει γεγενῆσθαι. σκοπεῖτε γάρ.
257 ἄνθρωπος πολλὰ καὶ δεινὰ πρεσβεύσας, καὶ χώρας ἐκδεδωκὼς ἐν αἷς τοὺς θεοὺς ὑφ' ὑμῶν καὶ τῶν συμμάχων τιμᾶσθαι προσῆκεν, ἠτίμωσεν ὑπακούσαντά τιν' αὐτοῦ κατήγορον. διὰ τί; ἵνα μήτε ἐλέου μήτε συγγνώμης ἐφ' οἷς αὐτὸς ἠδίκηκε τύχῃ. ἀλλὰ καὶ κατηγορῶν ἐκείνου κακῶς λέγειν προείλετο ἐμέ, καὶ πάλιν ἐν τῷ δήμῳ γραφὰς ἀποίσειν καὶ τοιαῦτ' ἠπείλει. ἵνα τί; ἵν' ὡς μετὰ πλείστης συγγνώμης παρ' ὑμῶν ὁ τὰ τούτου πονηρεύματ' ἀκριβέ-

v. 25. ἀεικλείοισι Φr. δοθέντες FΥΩrv. 27. δ' ὅτ' ΥΦr.
28. ὑπὲρ ἕρκος om u. ὑπέρθυρον r. πάντων mei omnes.
29. εἰ] ᾖ Υ. τις] τις ᾖ de coniectura Wolfii ς. ἐν] ᾖ r.
31. καλὰ πλεῖστα u, πλεῖστα κακὰ r. 34. λειαίνει] δ' ἰαίνει Φr.
39. πάντας Ω. 256, 3. ἀεὶ om ks. εἶναι om FΣΥΦΩtv, ante μὲν ponunt ks. 4. ὡς — ἡγοῦμαι om u. 5. ἡγοῦμαι] ἡγοῦμαι καὶ βούλομαι Ωtv, οἴομαι ks. 6. ταυταισὶ om ks. 257, 3. αὐτοῦ τινὰ r. 5. ἠδίκηκε FΣΥΦr : ἠδίκησε ς. 7. ταῦτα Ωtu.
ἀπειλεῖ Υ. ἵνα τί ΣΥ: ceteri διὰ τί. 8. ὑμῖν ks. ἀκριβῶς krs.

258 σατα εἰδὼς ἐγὼ καὶ παρηκολουθηκὼς ἅπασι κατηγορῶ. ἀλλὰ καὶ διακρουόμενος πάντα τὸν ἔμπροσθεν χρόνον εἰσελθεῖν εἰς τοιοῦτον ὑπῆκται καιρόν, ἐν ᾧ τῶν ἐπιόντων ἕνεκα, εἰ μηδενὸς ἄλλου, οὐχ οἷόν τε οὐδ᾽ ἀσφαλὲς ὑμῖν δεδωροδοκηκότα τοῦτον ἀθῷον ἐᾶσαι· ἀεὶ μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προσήκει μισεῖν καὶ κολάζειν τοὺς προ- 424 δότας καὶ δωροδόκους, μάλιστα δὲ νῦν ἐπὶ καιροῦ τοῦτο
259 γένοιτ᾽ ἂν καὶ πάντας ὠφελήσειεν ἀνθρώπους κοινῇ. νόσημα γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεινὸν ἐμπέπτωκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ χαλεπὸν καὶ πολλῆς τινὸς εὐτυχίας καὶ παρ᾽ ὑμῶν ἐπιμελείας δεόμενον. οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι γνωριμώτατοι καὶ προεστάναι τῶν κοινῶν ἀξιούμενοι, τὴν αὑτῶν προδιδόντες ἐλευθερίαν οἱ δυστυχεῖς, αὐθαίρετον αὑτοῖς ἐπάγονται δουλείαν, Φιλίππου ξενίαν καὶ ἑταιρίαν καὶ φιλίαν καὶ τοιαῦθ᾽ ὑποκοριζόμενοι· οἱ δὲ λοιποὶ καὶ τὰ κύρι᾽ ἅττα ποτ᾽ ἐστὶν ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων, οὓς ἔδει τούτους κολάζειν καὶ παραχρῆμα ἀποκτιννύναι, τοσοῦτ᾽ ἀπέχουσι τοῦ τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ὥστε θαυμάζουσι καὶ ζηλοῦσι καὶ βού-
260 λοιντ᾽ ἂν αὐτὸς ἕκαστος τοιοῦτος εἶναι. καίτοι τοῦτο τὸ πρᾶγμα καὶ τὰ τοιαῦτα ζηλώματα Θετταλῶν μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μέχρι μὲν ἐχθὲς ἢ πρῴην τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὸ κοινὸν ἀξίωμα ἀπολωλέκει, νῦν δ᾽ ἤδη καὶ τὴν ἐλευθερίαν παραιρεῖται (τὰς γὰρ ἀκροπόλεις αὐτῶν ἐνίων Μακεδόνες φρουροῦσιν), εἰς Πελοπόννησον δ᾽ εἰσελθὸν τὰς ἐν Ἤλιδι σφαγὰς πεποίηκε, καὶ τοσαύτης παρανοίας καὶ μανίας ἐνέπλησε τοὺς ταλαιπώρους ἐκείνους ὥσθ᾽, ἵν᾽

258, 2. ἅπαντα ks. ἔμπροσθε Υ. 6. προδότας καὶ om ks.
259, 1. ἀνθρώπους om ks. 2. δεινὸν] νόσημα δεινὸν γρ Σ.
4. παρ᾽] παρ᾽ F, τῆς παρ᾽ ΥΩtuv (τῆς superscript). 7. δουλιαν Σ, δοῦλοι Ωu. φιλίππῳ ΣΩtuv. 8. καὶ φ. καὶ ἑταιρίαν kr et, qui ἑταιρείαν, s. 8. καὶ τὰ τοιαῦθ᾽ ks. ὑποκορακιζόμενοι pr Σ. 10. τοσοῦτ᾽ Σ: ceteri τοσοῦτον. 11. τοῦ om Ωu. τοιοῦτό ks. βούλοιντ᾽ ΣΥΦΩ et corr u: ceteri βούλοιτ᾽. 260, 1. καίτοι τοῦτο Φks, καὶ τουτο Σ: ceteri καίτοι τουτί. 2. τὰ om pr Σ. 3. ἢ ΣΥ: καὶ s. 4. ἀπωλωλέκει FΥ, ἀπολώλεκε krs. 5. παραιτεῖται Ωtu. αὐτῶν om ks. 7. μανίας καὶ παρανοίας k, παρανομίας καὶ μανίας F Ωtuv, παροινίας καὶ μανίας Anecd. p. 163, 8.

ἀλλήλων ἄρχωσι καὶ Φιλίππῳ χαρίζωνται, συγγενεῖς αὑ-
261 τῶν καὶ πολίτας μιαιφονεῖν. καὶ οὐδ' ἐνταῦθ' ἕστηκεν,
ἀλλ' εἰς Ἀρκαδίαν εἰσελθὸν πάντ' ἄνω καὶ κάτω τἀκεῖ
πεποίηκε, καὶ νῦν Ἀρκάδων πολλοὶ προσῆκον αὐτοῖς ἐπ'
ἐλευθερίᾳ μέγιστον φρονεῖν ὁμοίως ὑμῖν (μόνοι γὰρ πάν-
των αὐτόχθονες ὑμεῖς ἐστὲ κἀκεῖνοι) Φίλιππον θαυμάζουσι 425
καὶ χαλκοῦν ἱστᾶσι καὶ στεφανοῦσι, καὶ τὸ τελευταῖον, ἂν
εἰς Πελοπόννησον ἴῃ, δέχεσθαι ταῖς πόλεσίν εἰσιν ἐψη-
262 φισμένοι. ταὐτὰ δὲ ταῦτα Ἀργεῖοι. ταῦτα νὴ τὴν Δή-
μητρα, εἰ δεῖ μὴ ληρεῖν, εὐλαβείας οὐ μικρᾶς δεῖται, ὡς
βαδίζον γε κύκλῳ καὶ δεῦρ' ἐλήλυθεν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τὸ νόσημα τοῦτο. ἕως οὖν ἔτ' ἐν ἀσφαλεῖ, φυλάξα-
σθε καὶ τοὺς πρώτους εἰσαγαγόντας ἀτιμώσατε· εἰ δὲ μή,
σκοπεῖθ' ὅπως μὴ τηνικαῦτα εὖ λέγεσθαι δόξει τὰ νῦν
263 εἰρημένα, ὅτε οὐδ' ὅ τι χρὴ ποιεῖν ἕξετε. οὐχ ὁρᾶτε ὡς
ἐναργὲς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σαφὲς παράδειγμα οἱ
ταλαίπωροι γεγόνασιν Ὀλύνθιοι; οἳ παρ' οὐδὲν οὕτως ὡς
τὸ τοιαῦτα ποιεῖν ἀπολώλασιν, οἱ δείλαιοι. ἔχοιτε δ' ἂν
ἐξετάσαι καθαρῶς ἐκ τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς. ἐκεῖνοι
γάρ, ἡνίκα μὲν τετρακοσίους ἱππέας ἐκέκτηντο μόνον καὶ
σύμπαντες οὐδὲν ἦσαν πλείους πεντακισχιλίων τὸν ἀριθ-
264 μόν, οὔπω Χαλκιδέων πάντων εἰς ἓν συνῳκισμένων, Λα-
κεδαιμονίων ἐπ' αὐτοὺς ἐλθόντων πολλῇ καὶ πεζῇ καὶ ναυ-
τικῇ δυνάμει (ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι γῆς καὶ θαλάττης
ἦρχον ὡς ἔπος εἰπεῖν Λακεδαιμόνιοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρό-
νους), ἀλλ' ὅμως τηλικαύτης ἐπ' αὐτοὺς ἐλθούσης δυνάμεως
οὔτε τὴν πόλιν οὔτε φρούριον οὐδὲν ἀπώλεσαν, ἀλλὰ καὶ μά-

261, 4. ἡμῖν Σ. ἁπάντων FΦΩtuv, τῶν ἁπάντων krs. 262, 1. Ἀργεῖοι] εἰσὶν ἀργεῖοι ΣΤ. νὴ FΣΤrtuv: ceteri μά. δήμητραν Φr. 2. δεῖ] χρὴ r. μὴ om Φ. 3. ἐλήλυθεν Σ: ceteri εἰσελήλυθεν. 4. ἔτ' Σ, ἐστὲ r et γρ Σ: ceteri ἐσὶ. 5. ἀτι-μάσατε (ω) Ω. 6. σκοπεῖσθ' ΣΤks, σκοπεῖτε ΦΩrtuv: σκοπεῖσθ' ς. ὅπως μὴ] ὅμως r. τηλικαῦτα r. δόξῃ ΤΩkstuv. 263, 2. ὦ ἄνδρες om r. 4. τὸ] τὸ τὰ FΦΩtuv, τὰ Φr et pr Σ. ταῦτα ks. 7. τετρακισχιλίων kt, τῶν τετρακισχιλίων r. 264, 1. Λακεδ.] καὶ λακεδ. k. 2. π. πεζῇ καὶ ναυτικῇ t, π. καὶ ναυτικῇ καὶ πεζῇ ks. 4. ἔπος om γρ Φ. 5. τηλικαύτης post αὐτοὺς ponit k.

χας πολλὰς ἐκράτησαν καὶ τρεῖς τῶν πολεμάρχων ἀπέ-
κτειναν καὶ τὸ τελευταῖον, ὅπως ἠβούλοντο, οὕτω τὸν πό-
265 λεμον κατέθεντο. ἐπειδὴ δὲ δωροδοκεῖν ἤρξαντό τινες,
καὶ δι' ἀβελτερίαν οἱ πολλοί, μᾶλλον δὲ διὰ δυστυχίαν,
τούτους πιστοτέρους ἡγήσαντο τῶν ὑπὲρ αὑτῶν λεγόντων, καὶ
Λασθένης μὲν ἤρεψε τὴν οἰκίαν τοῖς ἐκ Μακεδονίας δο- 426
θεῖσι ξύλοις, Εὐθυκράτης δὲ βοῦς ἔτρεφε πολλὰς τιμὴν
οὐδενὶ δούς, ἕτερος δέ τις ἧκεν ἔχων πρόβατα, ἄλλος δέ τις
ἵππους, οἱ δὲ πολλοὶ καὶ καθ' ὧν ταῦτ' ἐγίγνετο οὐχ ὅπως
ὠργίζοντο ἢ κολάζειν ἠξίουν τοὺς ταῦτα ποιοῦντας, ἀλλ'
266 ἀπέβλεπον, ἐζήλουν, ἐτίμων, ἄνδρας ἡγοῦντο· ἐπειδὴ δὲ
ταῦθ' οὕτω προήγετο καὶ τὸ δωροδοκεῖν ἐκράτησε, χιλίους
μὲν ἱππέας κεκτημένοι, πλείους δ' ὄντες ἢ μύριοι, πάν-
τας δὲ τοὺς περιχώρους ἔχοντες συμμάχους, μυρίοις δὲ ξέ-
νοις καὶ τριήρεσι πεντήκοντα ὑμῶν βοηθησάντων αὐτοῖς,
καὶ ἔτι τῶν πολιτῶν τετρακισχιλίοις, οὐδὲν αὐτοὺς τούτων
ἠδυνήθη σῶσαι, ἀλλὰ πρὶν μὲν ἐξελθεῖν ἐνιαυτὸν τοῦ πο-
λέμου τὰς πόλεις ἁπάσας ἀπολωλέκεσαν τὰς ἐν τῇ Χαλ-
κιδικῇ οἱ προδιδόντες, καὶ Φίλιππος οὐκέτ' εἶχεν ὑπακούειν
267 τοῖς προδιδοῦσιν, οὐδ' εἶχεν ὅ τι πρῶτον λάβῃ. πεντακο-
σίους δ' ἱππέας προδοθέντας ὑπ' αὐτῶν τῶν ἡγουμένων
ἔλαβεν αὐτοῖς ὅπλοις ὁ Φίλιππος, ὅσους οὐδεὶς πώποτε ἄλ-
λος ἀνθρώπων. καὶ οὔτε τὸν ἥλιον ᾐσχύνοντο οἱ ταῦτα
ποιοῦντες οὔτε τὴν γῆν πατρίδα οὖσαν, ἐφ' ἧς ἕστασαν, οὔτε
ἱερὰ οὔτε τάφους οὔτε τὴν μετὰ ταῦτα γενησομένην αἰσχύ-
νην ἐπὶ τοιούτοις ἔργοις· οὕτως ἔκφρονας ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι καὶ παραπλῆγας τὸ δωροδοκεῖν ποιεῖ. ὑμᾶς οὖν, ὑμᾶς
εὖ φρονεῖν δεῖ τοὺς πολλούς, καὶ μὴ ἐπιτρέπειν τὰ τοιαῦτα,
ἀλλὰ κολάζειν δημοσίᾳ. καὶ γὰρ ἂν καὶ ὑπερφυὲς εἴη, εἰ

v. 2. ἐβούλοντο Σ. οὕτω] οὕτω καὶ Ω. 265, 2. ἀβελτερίαν Σr: ἀβελτηρίαν s. 4. λακεδαιμονίας Σ. 5. πολλοὺς Ω. 6. διδούς s. 7. ἐγίγνοντο r. 266, 1. ἐτίμων om Ω. ἐπεὶ s. δὲ om FΣΥΦΩrtu. 4. μυρίους δὲ ξένους Φ. 9. οἱ om Σks. οὐχ ὑπεῖχεν ὑπακούων Σks, οὐκέτ' εἶχεν ἀκούων Υ. 267, 2. ἡγουμένων ΣΥ: ceteri ἡγεμόνων. 5. οἷς tu. 7. ἐπὶ τοῖς τοιούτοις FΦΩkrstuv. 8. alterum ὑμᾶς om ks.

κατὰ μὲν τῶν Ὀλυνθίους προδόντων πολλὰ καὶ δεινὰ ἐψη-
φίσασθε, τοὺς δὲ παρ' ὑμῖν αὐτοῖς ἀδικοῦντας μὴ κολάζοντες
φαίνοισθε. Λέγε τὸ ψήφισμά μοι τὸ περὶ τῶν Ὀλυνθίων.

"ΨΗΦΙΣΜΑ. 427

268 Ταῦθ' ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὀρθῶς καὶ καλῶς πᾶ-
σιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις δοκεῖτε ἐψηφίσθαι κατ' ἀνδρῶν
προδοτῶν καὶ θεοῖς ἐχθρῶν. ἐπειδὴ τοίνυν τὸ δωροδοκεῖν
πρότερον τοῦ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν ἐστὶ καὶ δι' ἐκεῖνο καὶ τάδε
πράττουσί τινες, ὃν ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δωροδοκοῦντα
ἴδητε, τοῦτον καὶ προδότην εἶναι νομίζετε. εἰ δ' ὁ μὲν και-
ροὺς ὁ δὲ πράγματα ὁ δὲ στρατιώτας προδίδωσιν, ὧν ἂν
ἕκαστος ὑμῶν οἶμαι κύριος γένηται, ταῦτα διαφθείρει· μι-
269 σεῖν δ' ὁμοίως τοὺς τοιούτους πάντας προσήκει. ἔστι δ' ὑμῖν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τούτων μόνοις τῶν πάντων ἀν-
θρώπων οἰκείοις χρῆσθαι παραδείγμασι, καὶ τοὺς προγό-
νους, οὓς ἐπαινεῖτε δικαίως, ἔργῳ μιμεῖσθαι. καὶ γὰρ εἰ
μὴ τὰς μάχας μηδὲ τὰς στρατείας μηδὲ τοὺς κινδύνους, ἐν
οἷς ἦσαν ἐκεῖνοι λαμπροί, συμβαίνει καιρός, ἀλλ' ἄγεθ' ἡσυ-
χίαν ὑμεῖς ἐν τῷ παρόντι, ἀλλὰ τό γ' εὖ φρονεῖν αὐτῶν
270 μιμεῖσθε. τούτου γὰρ πανταχοῦ χρεία, καὶ οὐδέν ἐστι πρα-
γματωδέστερον οὐδ' ὀχληρότερον τὸ καλῶς φρονεῖν τοῦ κα-
κῶς, ἀλλ' ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ νυνὶ καθήμενος ὑμῶν ἕκαστος,
ἂν μὲν ἃ χρὴ γιγνώσκῃ περὶ τῶν πραγμάτων καὶ ψηφί-
ζηται, βελτίω τὰ κοινὰ ποιήσει τῇ πόλει καὶ ἄξια τῶν προ-
γόνων πράξει, ἂν δ' ἃ μὴ δεῖ, φαυλότερα καὶ ἀνάξια τῶν
προγόνων ποιήσει. τί οὖν ἐκεῖνοι περὶ τούτων ἐφρόνουν;
ταυτὶ λαβὼν ἀνάγνωθι, γραμματεῦ· δεῖ γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι

v. 1. καὶ om Ωu. 3. λέγε οὖν τὸ ks. μοι om FΦΩtuv.
268, 1. πᾶσιν] καὶ πᾶσιν k. 2. Ἕλλησί τε καὶ FΤΩrtuv. ἐψη-
φίσασθαι Ω, ψηφίσασθαι krs. 4. τὰ om tv. 5. ἂν ὦ om Ω.
8. ὑμῶν add FΣΤΦtv. γίγνηται FΦΩ. 269, 1. δ' om v.
πάντας Σks: ceteri ἅπαντας. 2. πάντων] ἄλλων ks. 4. καὶ
γὰρ om FΤΦtv, in γρ habet Σ. 5. στρατιάς krs. 6. συμβαίνει
καιρὸς FΣΤΦv, συμβαίνειν καιρὸς t: ἐν τοῖς νῦν συμβαίνει μιμεῖσθαι
καιροῖς. 270, 1. τοῦτο r. 4. γιγνώσκειν Υ. 6. πράξει — προ-
γόνων om Ω. φλαυρότερα r. καὶ] τε καὶ FΤΦΩ. 8. ταύτῃ μ.
ἰδεῖν Σ.

ὅτι ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἔργοις ῥαθυμεῖτε, ὧν θάνατον κα-
τεγνώκασιν οἱ πρόγονοι. λέγε.

ΣΤΗΛΗ. 428

271 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν γραμμάτων λεγόν-
των Ἄρθμιον τὸν Πυθώνακτος τὸν Ζελείτην ἐχθρὸν εἶναι
καὶ πολέμιον τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων
αὐτὸν καὶ γένος πᾶν. διὰ τί; ὅτι τὸν χρυσὸν τὸν ἐκ τῶν
βαρβάρων εἰς τοὺς Ἕλληνας ἤγαγεν. οὐκοῦν ἔστιν, ὡς ἔοικεν,
ἐκ τούτων ἰδεῖν ὅτι οἱ πρόγονοι μὲν ὑμῶν, ὅπως μηδ' ἄλλος
ἀνθρώπων μηδεὶς ἐπὶ χρήμασι μηδὲν ἐργάσεται κακὸν τὴν
Ἑλλάδα, ἐφρόντιζον, ὑμεῖς δὲ οὐδὲ τὴν πόλιν αὐτὴν ὅπως
272 μηδεὶς τῶν πολιτῶν ἀδικήσει προορᾶσθε. νὴ Δί', ἀλλ' ὅπως
ἔτυχε ταῦτα τὰ γράμμαθ' ἕστηκεν. ἀλλ' ὅλης οὔσης ἱερᾶς
τῆς ἀκροπόλεως ταυτησὶ καὶ πολλὴν εὐρυχωρίαν ἐχούσης
παρὰ τὴν χαλκῆν τὴν μεγάλην Ἀθηνᾶν ἐκ δεξιᾶς ἕστη-
κεν, ἣν ἀριστεῖον ἡ πόλις τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμου,
δόντων τῶν Ἑλλήνων τὰ χρήματα ταῦτ', ἀνέθηκεν. τότε
μὲν τοίνυν οὕτω σεμνὸν ἦν τὸ δίκαιον καὶ τὸ κολάζειν
τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας ἔντιμον, ὥστε τῆς αὐτῆς ἠξιοῦτο
στάσεως τό τε ἀριστεῖον τῆς θεοῦ καὶ αἱ κατὰ τῶν τὰ τοι-
αῦτ' ἀδικούντων τιμωρίαι· νῦν δὲ γέλως, ἄδεια, αἰσχύνη,
273 εἰ μὴ τὴν ἄγαν ταύτην ἐξουσίαν σχήσετε νῦν ὑμεῖς. νο-
μίζω τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐ καθ' ἕν τι
μόνον τοὺς προγόνους μιμουμένους ὀρθῶς ἂν ποιεῖν, ἀλλὰ
καὶ κατὰ πάντα ὅσα ἔπραττον ἐφεξῆς. ἐκεῖνοι τοίνυν, ὡς
ἅπαντες εὖ οἶδ' ὅτι τὸν λόγον τοῦτον ἀκηκόατε, Καλλίαν

v. 1. τοῖς om k. 2. οἱ] ὑμῶν οἱ rs, καθ' ὑμῶν οἱ k. λέγε om ks. 3. ΣΤΗΛΗ] γράμματα στήλη r, γράμματα Φ, γράμματα ἐκλογῆς ΣΥΩtuv. 271, 2. ἄριθμον t, ἀρίθμιον k. 3. τοῦ Ἀθ.] τῶν ἀθ. Ωrtu. 4. αὐτων (ον superscr.) k, αὐτῶν FΦ. ἅπαν F. τὸν post χρυσὸν om FΣΥΦΩtuv. 6. μὲν om r. ἡμῶν FΣΥΦΩrtuv. 7. μηδεὶς om Φ. ἐργάσεται ΣΥ et pr k: ἐργάσηται ς.

272, 1. ἀδικήσει FΣΥk, ἀδικήσει (η superscr.) s: ἀδικήσῃ ς. 3. πόλεως k. 4. ἐκ δεξιᾶς ΣΥΦks, δεξιᾶ u: ceteri ἐν δεξιᾷ. 6. τῶν om Ωtuv. 8. τὰ om tv. 9. αἱ om Υ. τὰ om Ω, 10. αἰσχύνη om Σ. 273, 2. ὑμᾶς post ἄνδρες ponit r. 5. πάντες r. τοῦτον ἀκηκόατε τοῦτον k.

τὸν Ἱππονίκȣ ταύτην τὴν ὑπὸ πάντων θρυλȣμένην εἰρήνην πρεσβεύσαντα, ἵππȣ μὲν δρόμον ἡμέρας πεζῇ μὴ καταβαίνειν ἐπὶ τὴν θάλατταν βασιλέα, ἐντὸς δὲ Χελι- 429
δονείων καὶ Κυανέων πλοίῳ μακρῷ μὴ πλεῖν, ὅτι δῶρα λαβεῖν ἔδοξε πρεσβεύσας, μικρȣ̃ μὲν ἀπέκτειναν, ἐν δὲ
274 ταῖς εὐθύναις πεντήκοντα ἐπράξαντο τάλαντα. καίτοι καλλίω ταύτης εἰρήνην οὔτε πρότερον οὔθ᾽ ὕστερον ȣ̓δεὶς ἂν εἰπεῖν ἔχοι πεποιημένην τὴν πόλιν. ἀλλ᾽ ȣ̓ τȣ̃τ᾽ ἐσκόπȣν. τότε μὲν γὰρ ἡγȣ̃ντο τὴν αὐτῶν ἀρετὴν καὶ τὴν τῆς πόλεως δόξαν αἰτίαν εἶναι, τȣ̃ δὲ προῖκα ἢ μὴ τὸν τρόπον τȣ̃ πρεσβευτȣ̃· τȣ̃τον οὖν δίκαιον ἠξίȣν παρέχεσθαι καὶ ἀδω-
275 ροδόκητον τὸν προσιόντα τοῖς κοινοῖς. ἐκεῖνοι μὲν τοίνυν ȣ̔́τως ἐχθρὸν ἡγȣ̃ντο τὸ δωροδοκεῖν καὶ ἀλυσιτελὲς τῇ πόλει, ὥστε μήτ᾽ ἐπὶ πράξεως μηδεμιᾶς μήτ᾽ ἐπ᾽ ἀνδρὸς ἐᾶν γίγνεσθαι· ὑμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν αὐτὴν εἰρήνην ἑωρακότες τὰ μὲν τῶν συμμάχων τῶν ὑμετέρων τείχη καθῃρηκυῖαν, τὰς δὲ τῶν πρέσβεων οἰκίας οἰκοδομοῦσαν, καὶ τὰ μὲν τῆς πόλεως κτήματα ἀφῃρημένην, τȣ́τοις δ᾽ ἃ μηδ᾽ ὄναρ ἤλπισαν πώποτε κτησαμένην, ȣ̓κ αὐτοὶ τȣ́τȣς ἀπεκτείνατε ἀλλὰ κατηγόρȣ προσδεῖσθε, καὶ λόγῳ κρίνετε ὧν ἔργῳ τἀδικήματα πάντες ὁρῶσιν.

276 Οὐ τοίνυν τὰ πάλαι ἄν τις ἔχοι μόνον εἰπεῖν, καὶ διὰ τȣ́των τῶν παραδειγμάτων ὑμᾶς ἐπὶ τιμωρίαν παρακαλέσαι· ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ὑμῶν τȣτωνὶ τῶν ἔτι ζώντων ἀνθρώπων πολλοὶ δίκην δεδώκασιν, ὧν ἐγὼ τȣ̀ς μὲν ἄλλȣς παραλείψω, τῶν δ᾽ ἐκ πρεσβείας, ἣ πολὺ ταύτης ἐλάττω κακὰ τὴν πόλιν εἴργασται, θανάτῳ ζημιωθέντων ἑνὸς ἢ δυοῖν ἐπιμνησθήσομαι. Καί μοι λέγε τȣτὶ τὸ ψήφισμα λαβών.

v. 1. θρυλουμένην FΣΥΦk: θρυλλουμένην ς. 3. τὴν om FΦr: χελειδονείων Σ, χελιδοναίων s: ceteri χελιδονέων. 4. κυαναίων r.
274, 1. τάλαντα ἐπράξαντο krs. 3. οὐ om Ωu. 4. τοῦτο Υ.
275, 1. τοίνυν] οὖν ks. 5. ἡμετέρων ks. 7. χρήματα s.
8. ποτε ks. 9. ἀποκτενεῖτε FΦkrs. 10. ὁρᾶτε γρ Φ.
276, 1. πάλαι ΣΥ: παλαιὰ ς. 3. τούτων r. 5. κακὰ] κατὰ Ωt.
6. δυεῖν rs. μνησθήσομαι k. 7. μοι om r.

ΨΗΦΙΣΜΑ. 430

277 *Κατὰ τȣτὶ τὸ ψήφισμα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν πρέ-
σβεων ἐκείνων ὑμεῖς θάνατον κατέγνωτε, ὧν εἷς ἦν Ἐπι-
κράτης, ἀνήρ, ὡς ἐγὼ τῶν πρεσβυτέρων ἀκȣ́ω, σπȣδαῖος
καὶ πολλὰ χρήσιμος τῇ πόλει καὶ τῶν ἐκ Πειραιῶς κατα-
γαγόντων τὸν δῆμον καὶ ἄλλως δημοτικός. ἀλλ᾽ ὅμως ȣ̓δὲν
αὐτὸν ὠφέλησε τούτων, δικαίως· ȣ̓ γὰρ ἐφ᾽ ἡμισείᾳ χρη-
ςὸν εἶναι δεῖ τὸν τηλικαῦτα διοικεῖν ἀξιȣ̃ντα, ȣ̓δὲ τὸ πι-
ςευθῆναι προλαβόντα παρ᾽ ὑμῶν εἰς τὸ μείζω δύνασθαι
κακȣργεῖν καταχρῆσθαι, ἀλλ᾽ ἁπλῶς μηδὲν ὑμᾶς ἀδικεῖν
278 ἑκόντα. εἰ τοίνυν τι τȣ́τοις ἄπρακτόν ἐστι τȣ́των ἐφ᾽ οἷς
ἐκείνων θάνατος κατέγνωσται, ἐμὲ ἀποκτείνατε ἤδη. σκο-
πεῖτε γάρ. ἐπειδὴ παρὰ τὰ γράμματα, φησίν, ἐπρέσβευ-
σαν ἐκεῖνοι [καὶ τὸ ψήφισμα], καὶ τοῦτ᾽ ἐστὶ τῶν ἐγκλη-
μάτων πρῶτον. ȣ̃τοι δὲ ȣ̓ παρὰ τὰ γράμματα; ȣ̓ τὸ μὲν
ψήφισμα Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἀθηναίων συμμάχοις [εἶ-
ναι κελεύει τὴν εἰρήνην], ȣ̃τοι δὲ Φωκέας ἐκσπόνδȣς ἀπέ-
φηναν; ȣ̓ τὸ μὲν ψήφισμα τȣ̀ς ἄρχοντας ὁρκȣ̃ν τοὺς ἐν
ταῖς πόλεσιν, ȣ̃τοι δέ, ȣ̃ς Φίλιππος αὐτοῖς προσέπεμψε,
τȣ́τȣς ὥρκισαν; ȣ̓ τὸ μὲν ψήφισμα ȣ̓δαμȣ̃ μόνȣς ἐντυγ-
χάνειν Φιλίππῳ, ȣ̃τοι δ᾽ οὐδὲν ἐπαύσαντο ἰδίᾳ χρηματί-
279 ζοντες; καὶ ἠλέγχθησάν τινες αὐτῶν ἐν τῇ βȣλῇ οὐ τἀ-
ληθῆ ἀπαγγέλλοντες. οὗτοι δέ γε καὶ ἐν τῷ δήμῳ. καὶ
ὑπὸ τȣ̃; τȣ̃το γάρ ἐςι τὸ λαμπρόν. ὑπ᾽ αὐτῶν τῶν πρα-
γμάτων· οἷς γὰρ ἀπήγγειλαν οὗτοι, πάντα δήπου γέγονε
τἀναντία. ȣ̓δ᾽ ἐπιςέλλοντες, φησί, τἀληθῆ. ȣ̓κȣν ȣ̓δ᾽ ȣ̃τοι. 431
καὶ καταψευδόμενοι τῶν συμμάχων καὶ δῶρα λαμβάνον-
τες. ἀντὶ μὲν τοίνυν τȣ̃ καταψευδόμενοι παντελῶς ἀπο-*

277, 2. ὑμεῖς ἐκείνων r. κατεγνώκατε r. 4. καταγόντων Ω. 5. ἄλλως — αὐτὸν] ἄλλος — αὐτῶν Ω. 7. ante τηλικαῦτα omisi τὰ cum ΣΥs. 8. προσλαβόντα tuv, λαβόντα k. 9. καταχρήσασθαι ks. 278, 1. τούτοις — τούτων] τούτων — τούτοις ks. ἄπρακτον — ἐμὲ om u. 2. κατέγνωται t. 4. καὶ τὸ ψήφισμα om ks, καὶ om Σ. ἐγκλ. τὸ πρῶτον FΥΦΩkrstuv. 6. εἶναι κελεύει τὴν εἰρήνην om Σks. 9. ȣ̃ς ὁ φίλ. FΦΩrtuv. προσέπεμψαν Φ. 10. τὸ om pr t. 279, 7. τοῦ καταψευδόμενοι Σs: τοῦ καταψεύδεσθαι ς. παντελῶς — καταψ. om u.

λωλεκότες· πολλῷ δὲ δήπȣ τȣ̃το δεινότερον τȣ̃ καταψεύ-
σασθαι. ἀλλὰ μὴν ὑπέρ γε τοῦ δῶρα εἰληφέναι, εἰ μὲν
ἠρνȣ̃ντο, ἐξελέγχειν λοιπὸν ἂν ἦν, ἐπειδὴ δ' ὁμολογȣ̃σιν,
280 ἀπάγειν δήπου προσῆκεν. τί οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι;
τȣ́των ȣ̔́τως ἐχόντων ὑμεῖς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὄντες, οἱ
δὲ καί τινες αὐτῶν ἔτι ζῶντες, ὑπομενεῖτε τὸν μὲν εὐ-
εργέτην τȣ̃ δήμȣ καὶ τὸν ἐκ Πειραιῶς, Ἐπικράτην, ἐκ-
πεσεῖν καὶ κολασθῆναι, καὶ πάλιν πρῴην Θρασύβουλον
ἐκεῖνον τὸν Θρασυβȣ́λου τȣ̃ δημοτικȣ̃ καὶ τȣ̃ ἀπὸ Φυλῆς
καταγαγόντος τὸν δῆμον, τάλαντα δέκα ὠφληκέναι, καὶ τὸν
ἀφ' Ἁρμοδίȣ καὶ Ἀριϛογείτονος [καὶ] τῶν τὰ μέγιϛ' ἀγαθὰ
ὑμᾶς εἰργασμένων, ȣ̔̃ς νόμῳ διὰ τὰς εὐεργεσίας, ἃς ὑπῆρ-
ξαν εἰς ὑμᾶς, ἐν ἅπασι τοῖς ἱεροῖς ἐπὶ ταῖς θυσίαις σπον-
δῶν καὶ κρατήρων κοινωνȣ̀ς πεποίησθε καὶ ᾄδετε καὶ τι-
281 μᾶτε ἐξ ἴσου τοῖς ἥρωσι καὶ τοῖς θεοῖς, τȣ́τȣς μὲν πάν-
τας τὴν ἐκ τῶν νόμων δίκην ὑπεσχηκέναι, καὶ μήτε συγ-
γνώμην μήτ' ἔλεον μήτε παιδία κλάοντα ὁμώνυμα τῶν
εὐεργετῶν μήτ' ἄλλο μηδὲν αὐτοὺς ὠφεληκέναι, τὸν δὲ
Ἀτρομήτȣ τȣ̃ γραμματιϛȣ̃ καὶ Γλαυκοθέας τῆς τȣ̀ς θιά-
σȣς συναγȣ́σης, ἐφ' οἷς ἑτέρα τέθνηκεν ἱέρεια, τȣ̃τον ὑμεῖς
λαβόντες ἀφήσετε, τὸν τῶν τοιούτων, τὸν οὐδὲ καθ' ἓν
χρήσιμον τῇ πόλει, ȣ̓κ αὐτόν, ȣ̓ πατέρα, ȣ̓κ ἄλλον ȣ̓δένα
282 τῶν τȣ́τȣ; ποῖος γὰρ ἵππος, ποία τριήρης, ποία στρα- 432
τεία, τίς χορός, τίς λειτουργία, τίς εἰσφορά, τίς εὔνοια,
ποῖος κίνδυνος, τί τούτων ἁπάντων ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ

v. 1. δεινότερον τοῦ καταψεύσασθαι ΣΥΦ, δεινότερον τοῦ κατα-
ψεύδεσθαι Ωkrst: τοῦ καταψεύσασθαι δεινότερον ς. 3. τὸ λοιπὸν
FΦΩrstuv. ἂν om Υ. ὡμολόγουν ΣΦ. 280, 1. προσήκει k.
4. πειραιέως ΣΥ, ut saepe. 5. Θρασύβουλον ἐκ. τὸν om Υ et
pr Σ. 6. ἐκεῖνον καὶ τὸν r. δημοτικοῦ υἱὸν καὶ FΦΩrtuv.
7. τὸν δῆμον καταγ. r. ὠφεληκέναι Ω. τῶν ΥΩtuv.
8. καὶ Ἀριστογείτονος om Σks. 9. ὑμᾶς εἰργασμένων corr k,
ἡμᾶς εἰργασμένων ΣΥΦr, ἡμᾶς ἐργασαμένων Ωtuv: ἐργασαμένων ὑμᾶς ς.
10. εἰς ὑμᾶς krs: ceteri εἰς ἡμᾶς. 281, 1. ἅπαντας krs.
4. ἄλλω k. ὠφληκέναι rtu. 6. συναγαγούσης Ωk. 7. ἀφή-
σετε post τῶν τούτου (282, 1) ponunt FΣΥΦΩtuv, utrobique ponit r.
282, 1. στρατια Σ. quae ς addit ποία χορηγία, omisi cum ΣΥ.
2. χορηγὸς FΦΩrtuv. 3. ποῖος κίνδυνος] τίς κίνδυνος ks, ποῖοι
κίνδυνοι Υr. τούτων] τῶν ks. πάντων ks, om Σ. τῷ om Ω.

*γέγονε παρὰ τούτων τῇ πόλει; καίτοι κἂν εἰ ταῦτα πάνθ'*
*ὑπῆρχεν, ἐκεῖνο δὲ μὴ προσῆν, τὸ δικαίως καὶ προῖκα πε-*
*πρεσβευκέναι, ἀπολωλέναι δήπου προσῆκεν αὐτῷ. εἰ δὲ*
283*μήτε ταῦτα μήτ' ἐκεῖνα, οὐ τιμωρήσεσθε; οὐκ ἀναμνησθή-*
*σεσθε ὧν κατηγορῶν ἔλεγε Τιμάρχου, ὡς οὐδέν ἐστ' ὄφελος*
*πόλεως ἥτις μὴ νεῦρα ἐπὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἔχει, οὐδὲ πολι-*
*τείας ἐν ᾗ συγγνώμη καὶ παραγγελία τῶν νόμων μεῖζον*
*ἰσχύουσιν· οὐδ' ἐλεεῖν ὑμᾶς οὔτε τὴν μητέρα δεῖν τὴν Τι-*
*μάρχου, γραῦν γυναῖκα, οὔτε τὰ παιδία οὔτ' ἄλλον οὐδένα,*
*ἀλλ' ἐκεῖνο ὁρᾶν, ὅτι εἰ προήσεσθε τὰ τῶν νόμων καὶ τῆς*
284*πολιτείας, οὐχ εὑρήσετε τοὺς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐλεήσοντας. ἀλλ'*
*ὁ μὲν ταλαίπωρος ἄνθρωπος ἠτιμώσεται, ὅτι τοῦτον εἶ-*
*δεν ἀδικοῦντα, τούτῳ δ' ἀθῴῳ δώσετε εἶναι; διὰ τί; εἰ γὰρ*
*παρὰ τῶν εἰς ἑαυτοὺς ἐξαμαρτόντων τηλικαύτην ἠξίωσε δί-*
*κην Αἰσχίνης λαβεῖν, παρὰ τῶν εἰς τὰ τῆς πόλεως τηλι-*
*καῦθ' ἡμαρτηκότων, ὧν εἷς οὗτος ὢν ἐξελέγχεται, πηλίκην*
*ὑμᾶς προσήκει λαβεῖν τοὺς ὀμωμοκότας καὶ δικάζοντας;*
285*νὴ Δί', οἱ νέοι γὰρ ἡμῖν δι' ἐκεῖνον ἔσονται τὸν ἀγῶνα*
*βελτίους. οὐκοῦν καὶ διὰ τόνδε οἱ πολιτευόμενοι, δι' ὧν τὰ*
*μέγιστα κινδυνεύεται τῇ πόλει· προσήκει δὲ καὶ τούτων φρον-*
*τίζειν. ἵνα τοίνυν εἰδῆθ' ὅτι καὶ τοῦτον ἀπώλεσε, τὸν Τί-*
*μαρχον, οὐ μὰ Δί' οὐχὶ τῶν ὑμετέρων παίδων, ὅπως ἔσον-*
*ται σώφρονες, προορῶν (εἰσὶ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ* 433
*νῦν σώφρονες· μὴ γὰρ οὕτω γένοιτο κακῶς τῇ πόλει, ὥστε*
*Ἀφοβήτου καὶ Αἰσχίνου σωφρονιστῶν δεηθῆναι τοὺς νεωτέρους),*
286*ἀλλ' ὅτι βουλεύων ἔγραψεν, ἄν τις ὡς Φίλιππον ὅπλα ἄγων*
*ἁλῷ ἢ σκεύη τριηρικά, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. σημεῖον*

v. 1. τούτου *krs.* 2. ἐκεῖνα Σ. μὴ] μηδὲ Υ. τὸ om Σ. 3. αὐτόν *ks.* 283, 1. ἀναμνήσεσθε *krs.* 2. ὧν οὗτος κ. FΦ Ω*rtuv.* τίμαρχον *s.* 3. ἔχῃ *r.* πολιτείαις Ω. 4. μεῖζον] πλεῖον *r*, πλέον *s.* 5. ἰσχύει *ks.* οὐδὲ Ω*u.* δεῖ *ks.* τὴν om *t.* 6. τὰ om *ks.* 7. τῆς] τὰ τῆς FΦΩ*krstuv.* 284, 2. ἠτι-μώσεται Σ: ἠτίμωται *s.* 4. ἐξαμαρτόντων Σ: ceteri ἐξαμαρτανόντων. αἰσχίνης δίκην *r.* 6. οὗτος εἷς *r.* πηλίκην] πηκίλην Ω.
285, 1. ὑμῖν *krs.* ἔσονται post ἀγῶνα ponunt *ks.* 2. τόνδε] τοῦτόν γε *ks.* οἱ] καὶ οἱ Υ. 3. δὲ] τοίνυν *s.* 5. ἡμετέρων *k.*
286, 1. ἄγων ὅπλα *r.*

*δέ· πόσον γὰρ ἐδημηγόρει χρόνον Τίμαρχος; πολύν. οὐκοῦν
τοῦτον ἦν Αἰσχίνης ἅπαντα ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐδεπώποτε
ἠγανάκτησεν οὐδὲ δεινὸν ἡγήσατο εἶναι τὸ πρᾶγμα, εἰ ὁ
τοιοῦτος λέγει, ἕως εἰς Μακεδονίαν ἐλθὼν ἑαυτὸν ἐμίσθω-
σεν. Λέγε δή μοι τὸ ψήφισμα λαβὼν αὐτὸ τὸ τοῦ Τιμάρχου.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

287 *Ὁ μὲν τοίνυν ὑπὲρ ὑμῶν γράψας μὴ ἄγειν ἐν τῷ πο-
λέμῳ πρὸς Φίλιππον ὅπλα, εἰ δὲ μή, θανάτῳ ζημιοῦσθαι,
ἀπόλωλε καὶ ὕβρισται· ὁ δὲ καὶ τὰ τῶν ὑμετέρων συμ-
μάχων ὅπλα ἐκείνῳ παραδοὺς οὑτοσὶ κατηγόρει, καὶ περὶ
πορνείας ἔλεγεν, ὦ γῆ καὶ θεοί, δυοῖν μὲν κηδεσαῖν παρε-
στηκότοιν, οὓς ἰδόντες ἂν ὑμεῖς ἀνακράγοιτε, Νικίου τε τοῦ
βδελυροῦ, ὃς ἑαυτὸν ἐμίσθωσεν εἰς Αἴγυπτον Χαβρίᾳ,
καὶ τοῦ καταράτου Κυρηβίωνος, ὃς ἐν ταῖς πομπαῖς ἄνευ
τοῦ προσώπου κωμάζει. καὶ τί ταῦτα; ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸν
ὁρῶν Ἀφόβητον. ἀλλὰ δῆτα ἄνω ποταμῶν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
πάντες ὅσοι οἱ περὶ πορνείας ἐῤῥύησαν λόγοι.*

288 *Καὶ μὴν εἰς ὅσην ἀτιμίαν τὴν πόλιν ἡμῶν ἡ τούτων
πονηρία καὶ ψευδολογία καταστήσασα ἔχει, πάντα τἄλλ'
ἀφείς, ὃ πάντες ὑμεῖς ἴστε, ἐρῶ. πρότερον μὲν γάρ, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τί παρ' ὑμῖν ἐψήφισται, τοῦτ' ἐπετήρουν* 434
*οἱ ἄλλοι πάντες Ἕλληνες· νῦν δὲ δὴ περιερχόμεθ' ἡμεῖς,
τί δέδοκται τοῖς ἄλλοις, σκοποῦντες, καὶ ὠτακουστοῦντες τί
τὰ τῶν Ἀρκάδων, τί τὰ τῶν Ἀμφικτυόνων, ποῖ πάρεισι*
289 *Φίλιππος, ζῇ ἢ τέθνηκεν. οὐ τοιαῦτα ποιοῦμεν; ἐγὼ δὲ οὐ
δέδοικα, εἰ Φίλιππος ζῇ, ἀλλ' εἰ τῆς πόλεως τέθνηκε τὸ
τοὺς ἀδικοῦντας μισεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι· οὐδὲ φοβεῖ με Φί-*

v. 1. δέ om pr Σ. ὅσον s. χρόνον om s. 4. ἐμίσθωσε φιλίππῳ krs. 5. δή om r. τοῦ om k. 287, 4. οὑτωσὶ r. κατηγορεῖ kr. καὶ om t. 5. παρεστηκότων (οιν) FΣ, παρεστηκότων v. 8. κυρηβίωνος Φr, κυρηβιῶνος FΥΩtuv, κυρηβιωνος Σ: Κηρυβίωνος s. 9. προσωπείου FΓΦΩrtuv. 10. δῆτα] δὴ τὰ ru. 11. ὅσοι om ΣΥks, οἱ om FΦr. 288, 1. ὅσην αἰσχύνην καὶ ἀτιμίαν krs. τούτου FΣΥΦΩtuv. 2. πονηρία] βδελυρία r et γρ Φ. 3. ὃ] ἃ Fks. πρῶτον v. γὰρ om Ωtuv. 4. ἡμῖν Ωktu. 5. ἑλλήνων r. δὲ δὴ] δ' ἤδη ΣΦkrs. 289, 1. τοιαῦτα] ταῦτα ks.

λιππος, ἂν τὰ παρ' ὑμῶν ὑγιαίνῃ, ἀλλ' εἰ παρ' ὑμῖν ἄδεια
γενήσεται τοῖς παρ' ἐκείνου μισθαρνεῖν βουλομένοις, καὶ
συνεροῦσί τινες τούτοις τῶν ὑφ' ὑμῶν πεπιστευμένων, καὶ
πάντα τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἀρνούμενοι μὴ πράττειν
290 ὑπὲρ Φιλίππου νῦν ἀναβήσονται, ταῦτα φοβεῖ με. τί γὰρ
δή ποτε, Εὔβουλε, Ἡγησίλεῳ μὲν κρινομένῳ, ὃς ἀνεψιός
ἐστί σοι, καὶ Θρασυβούλῳ πρῴην, τῷ Νικηράτου θείῳ, ἐπὶ
μὲν τῆς πρώτης ψήφου οὐδ' ὑπακοῦσαι καλούμενος ἤθελες,
εἰς δὲ τὸ τίμημα ἀναβὰς ὑπὲρ μὲν ἐκείνων οὐδ' ὁτιοῦν
ἔλεγες, ἐδέου δὲ τῶν δικαστῶν συγγνώμην ἔχειν σοι. εἶτα
ὑπὲρ μὲν συγγενῶν καὶ ἀναγκαίων ἀνθρώπων οὐκ ἀνα-
291 βαίνεις, ὑπὲρ Αἰσχίνου δὲ ἀναβήσει, ὅς, ἡνίκ' ἔκρινεν Ἀρι-
στοφῶν Φιλόνεικον καὶ δι' ἐκείνου τῶν σοὶ πεπραγμένων
κατηγόρει, συγκατηγόρει μετ' ἐκείνου σοῦ καὶ τῶν ἐχθρῶν
τῶν σῶν εἷς ἐξητάζετο. ἐπειδὴ δὲ σὺ μὲν τουτουσὶ δεδι-
ξάμενος, καὶ φήσας καταβαίνειν εἰς Πειραιᾶ δεῖν ἤδη καὶ
χρήματ' εἰσφέρειν καὶ τὰ θεωρικὰ στρατιωτικὰ ποιεῖν, ἢ
χειροτονεῖν ἃ συνεῖπε μὲν οὗτος ἔγραψε δ' ὁ βδελυρὸς Φι-
292 λοκράτης, αἰσχρὰν ἀντὶ καλῆς συνέβη γενέσθαι τὴν εἰρή-
νην, οὗτοι δὲ τοῖς μετὰ ταῦτ' ἀδικήμασι πάντ' ἀπολωλέ- 435
κασι, τηνικαῦτα διήλλαξαι; καὶ ἐν μὲν τῷ δήμῳ κατηρῶ
Φιλίππῳ, καὶ κατὰ τῶν παίδων ὤμνυες ἦ μὴν ἀπολωλέ-
ναι Φίλιππον ἂν βούλεσθαι· νῦν δὲ βοηθήσεις τούτῳ; πῶς
οὖν ἀπολεῖται, ὅταν τοὺς παρ' ἐκείνου δωροδοκοῦντας σὺ σώ-
293 ζῃς; τί γὰρ δή ποτε Μοιροκλέα μὲν ἔκρινας, εἰ παρὰ τῶν

v. 1. ὑμῖν rs, ἡμῖν k. ἡμῖν (ὑ) F, ἡμῖν ΣΥk. 3. συναιρουσι Σ. ὑφ' ὑμῶν] παρ' ὑμῶν r, παρ' ἡμῖν ks. 290, 2. ποτε] που Φ. 4. ἤθελες ΣΥ et γρ F: ἠθέλησας ς. 291, 1. ἀναβήσει Σ: ἀναβήσῃ ς. 2. φιλόνικον Ωksu, φιλόνεικον (ει) v. 3. τῶν σῶν ἐχθρῶν εἷς r. 4. δεξάμενος corr k. 292, 1. αἰσχρὰν] ἐξ ὧν αἰσχρὰν omnes praeter pr Σ. ἀντὶ καλῆς] ἀντ' ἴσης ks et fortasse pr Σ, in quo haec καλῆς συνέβη a correctore posita sunt loco pauciorum litterarum capace. et opus est verbo secundae personae, apto ex illis δεδιξάμενος καὶ φήσας, quale ἐποίησας. γεγενῆσθαι ks.
2. δὲ] δ' ἐπειδὴ FΦΩrtuv. 3. κατηρῶ] κατηγορῶι pr Σ, κατηγορῶ Φυ, κατηγορῶν Υrt et γρ F Φ et corr v. 4. φιλίππου FΥΦr.
5. βούλησθε (ε) v, βούλησθε (αι) Ωtu. 6. ἐκείνω k. σὶ om Φ.
293, 1. μυροκλέα FΩtu. ἔκρινες ks.

τὰ μέταλλα ἐωνημένων εἴκοσιν ἐξέλεξε δραχμὰς παρ' ἑκά-
στου, καὶ Κηφισοφῶντα γραφὴν ἱερῶν χρημάτων ἐδίωκες,
εἰ τρισὶν ὕστερον ἡμέραις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἔθηκεν ἑπτὰ
μνᾶς· τοὺς δὲ ἔχοντας, ὁμολογοῦντας, ἐξελεγχομένους ἐπ'
αὐτοφώρῳ ἐπὶ τῷ τῶν συμμάχων ὀλέθρῳ ταῦτα πεποιη-
294κότας, τούτους οὐ κρίνεις, ἀλλὰ καὶ σώζειν κελεύεις; καὶ μὴν
ὅτι ταῦτα μέν ἐστι φοβερὰ καὶ προνοίας καὶ φυλακῆς πολ-
λῆς δεόμενα, ἐφ' οἷς δὲ ἐκείνους σὺ ἔκρινες, γέλως, ἐκεῖ-
θεν ὄψεσθε. ἦσαν ἐν Ἤλιδι κλέπτοντες τὰ κοινά τινες;
καὶ μάλ' εἰκός γε. ἔστιν οὖν ὅστις μετέσχεν αὐτόθι νῦν
τούτων τοῦ καταλῦσαι τὸν δῆμον; οὐδὲ εἷς. τί δέ; ἦσαν,
ὅτ' ἦν Ὄλυνθος, τοιοῦτοί τινες ἄλλοι; ἐγὼ μὲν οἶμαι. ἆρ'
οὖν διὰ τούτους ἀπώλετ' Ὄλυνθος; οὔ. τί δ', ἐν Μεγάροις
οὐκ οἴεσθ' εἶναί τινα κλέπτην καὶ παρεκλέγοντα τὰ κοινά;
ἀνάγκη, καὶ πέφηνεν. τίς αἴτιος αὐτόθι νῦν τούτων τῶν
295συμβεβηκότων πραγμάτων; οὐδὲ εἷς. ἀλλὰ ποῖοί τινες οἱ
τὰ τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτ' ἀδικοῦντες; οἱ νομίζοντες αὑτοὺς
ἀξιόχρεως εἶναι τοῦ Φιλίππου ξένοι καὶ φίλοι προσαγορεύε-
σθαι, οἱ στρατηγιῶντες καὶ προστασίας ἀξιούμενοι, οἱ μεί-
ζους τῶν πολλῶν οἰόμενοι δεῖν εἶναι. οὐ Περίλαος ἐκρίνετο
ἔναγχος ἐν Μεγάροις ἐν τοῖς τριακοσίοις ὅτι πρὸς Φί- 436
λιππον ἀφίκετο, καὶ παρελθὼν Πτοιόδωρος αὐτὸν ἐξῃτή-
σατο, καὶ πλούτῳ καὶ γένει καὶ δόξῃ πρῶτος Μεγαρέων,
καὶ πάλιν ὡς Φίλιππον ἐξέπεμψε, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ μὲν
296ἧκεν ἄγων τοὺς ξένους, ὁ δ' ἔνδον ἐτύρευεν; τοιαῦτα. οὐ γὰρ
ἔστιν, οὐκ ἔστιν ὅ τι τῶν πάντων μᾶλλον εὐλαβεῖσθαι δεῖ

v. 1. τὰ om Ωtuv. 2. κησιφῶντα r. 4. ἐλεγχομένους v et γρ a. 294, 1. οὐ] οὐ μόνον οὐ γρ Σ. 2. καὶ προνοίας om ks. προσδεόμενα πολλῆς Ωu. 3. ἐκείνως ΣΥ et γρ F. σὺ om ks. 4. εἴσεσθε γρ Σ. ἐν] δὲ ἐν Ωt. 5. γε om ks. μετέσχηκεν krs. 6. τί δέ om ks. 8. οὖν om ks. ἀπόλωλεν r. 9. τινα καὶ κλέπτην Σ. 10. τίς] τίς ἦν FΦΩtuv. 295, 1. ποῖοί] ποῖος καὶ t, ποῖοι καὶ FΥΦΩruv. τίνες εἰσὶν οἱ FΦΩkrstuv. 2. τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα ks. ἀδικοῦντες] διοικοῦντες r. 4. στρατηγιῶντες ΣΦkrs et corr v: στρατηγιῶν τε ς. προστασίας FΣΥΩkstuv, προστασίων Φ, προστασιῶν r. 5. ἐκρίνατο r. 6. ἐν Μεγάροις om r. 7. αὐτὸν om Φ. 8. δόξῃ καὶ γένει ks. 296, 1. τὰ τοιαῦτα s. 2. μᾶλλον om k.

ἢ τὸ μείζω τινὰ τῶν πολλῶν ἐᾷν γίγνεσθαι. μή μοι σω-
ζέσθω μηδ' ἀπολλύσθω μηδείς, ἐὰν ὁ δεῖνα [ἢ ὁ δεῖνα]
βέληται, ἀλλ' ὃν ἂν τὰ πεπραγμένα σώζῃ καὶ τἐναντίον,
τέτῳ τῆς προσηκέσης ψήφου παρ' ὑμῶν ὑπαρχέτω τυγ-
297 χάνειν· τἔτο γάρ ἐςι δημοτικόν. ἔτι τοίνυν πολλοὶ παρ'
ὑμῖν ἐπὶ καιρῶν γεγόνασιν ἰσχυροί, Καλλίςρατος, αὖθις
Ἀριςοφῶν, Διόφαντος, τέτων ἕτεροι πρότερον. ἀλλὰ πἔ
τέτων ἕκαςος ἐπρώτευεν; ἐν τῷ δήμῳ· ἐν δὲ τοῖς δικα-
ςηρίοις οὐδείς πω μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας ὑμῶν οὐδὲ
τῶν νόμων ἐδὲ τῶν ὅρκων κρείττων γέγονεν. μὴ τοίνυν
μηδὲ νῦν τἔτον ἐάσητε. ὅτι γὰρ ταῦτα φυλάττοισθ' ἂν
εἰκότως μᾶλλον ἢ τέτοις πιςεύοιτε, τῶν θεῶν ὑμῖν μαν-
τείαν ἀναγνώσομαι, οἵπερ ἀεὶ σώζεσι τὴν πόλιν πολλῷ
τῶν προεστηκότων μᾶλλον. Λέγε τὰς μαντείας.

ΜΑΝΤΕΙΑΙ.

298 Ἀκέετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν θεῶν ἃ ὑμῖν προ-
λέγεσιν. εἰ μὲν τοίνυν πολεμέντων ὑμῶν ταῦτ' ἀνῃρή-
κασι, τὲς ςρατηγὲς λέγεσι φυλάττεσθαι· πολέμε γάρ εἰ-
σιν ἡγεμόνες οἱ ςρατηγοί· εἰ δὲ πεποιημένων εἰρήνην, τὲς
ἐπὶ τῆς πολιτείας ἐφεςηκότας· ἔτοι γὰρ ἡγἔνται, τέτοις
πείθεσθε ὑμεῖς, "ὑπὸ τέτων δέος ἐςὶ μὴ παρακρεσθῆτε. 437
καὶ τὴν πόλιν συνέχειν φησὶν ἡ μαντεία, ὅπως ἂν μίαν
γνώμην ἔχωσιν ἅπαντες καὶ μὴ τοῖς ἐχθροῖς ἡδονὴν ποι-
299 ῶσιν. πότερον ἔν οἴεσθ' ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν το-
σαῦτα κακὰ εἰργασμένον σωθέντα ἢ δίκην δόντα ἡδονὴν
Φιλίππῳ ποιῆσαι; ἐγὼ μὲν οἶμαι σωθέντα. φησὶ δέ γε
ἡ μαντεία δεῖν ὅπως ἂν μὴ χαίρωσιν οἱ ἐχθροὶ ποιεῖν.

v. 2. ἐὰν] ὃν ἐὰν FΥΦΩrtuv. ἢ ὁ δεῖνα in γρ Σ. 3. ἂν om k. τοὐναντίου u. 4. ὑμῖν kr. 297, 2. καιρῷ Ω. καλλίστρατος ἐκεῖνος αὖθις FΦΩkrtuv. 3. ποῦ om Φ. 8. μᾶλλον ὑμεῖς ἢ FΥΦΩrtuv. τούτοις om ΣΥks. μαντείαν] μαρτυρίαν Σ. 10. παρεστηκότων Ω. 298, 1. ἃ FΣΦΩtuv: ceteri οἷα.
ὑ
2. ἡμῶν F, ἡμῶν ΣΥΩtuv. ἀνειρήκασιν Συ, ἂν εἰρήκασιν ΥΦtuv. 4. οἱ om pr Σ. 7. π. δεῖ συνέχειν FΥΦΩrtuv. φ. ἐν τῇ μαντείαι ΣΦ. 8. πάντες ks. 299, 1. πότερ' Υ. ἂν add ΣΥΦ. 2. διδόντα Ω. ἡδονὴν ἂν φ. krs. 4. μ. ἀεὶ δεῖν FΥΩtuv. ἂν om Ωks.

ἅπασι τοίνυν μιᾷ γνώμῃ παρακελεύεται κολάζειν τὲς ὑπη-
ρετηκότας τι τοῖς ἐχθροῖς, ὁ Ζεύς, ἡ Διώνη, πάντες οἱ θεοί.
ἔξωθεν οἱ ἐπιβουλεύοντες, ἔνδοθεν οἱ συμπράττοντες.
ἐκῦν τῶν ἐπιβουλευόντων μὲν ἔργον διδόναι, τῶν συμ-
πραττόντων δὲ λαμβάνειν καὶ τὲς εἰληφότας ἐκσώζειν.
300 Ἔτι τοίνυν κἂν ἀπ᾽ ἀνθρωπίνου λογισμοῦ τοῦτ᾽ ἴδοι
τις, ὅτι πάντων ἐχθρότατον καὶ φοβερώτατον τὸ τὸν προ-
εστηκότα ἐᾶν οἰκεῖον γίγνεσθαι τοῖς μὴ τῶν αὐτῶν ἐπιθυ-
μῦσι τῷ δήμῳ. τίσι γὰρ τῶν πραγμάτων ἐγκρατὴς γέγονε
Φίλιππος ἁπάντων, καὶ τίσι τὰ μέγιστα κατείργασαι τῶν
πεπραγμένων, σκέψασθε. τῷ παρὰ τῶν πωλούντων τὰς
πράξεις ὠνεῖσθαι, τῷ τοὺς προεστηκότας ἐν ταῖς πόλεσι
301 διαφθείρειν καὶ ἐπαίρειν, τέτοις. ταῦτα τοίνυν ἐφ᾽ ὑμῖν
ἐςὶν ἀμφότερα, ἐὰν βέλησθε, ἀχρεῖα ποιῆσαι τήμερον, ἐὰν
τῶν μὲν μὴ ἐθέλητε ἀκέειν τοῖς τοιέτοις συνηγορέντων,
ἀλλ᾽ ἐπιδείξητε ἀκύρες ὄντας ὑμῶν (νῦν γάρ φασιν εἶναι
κύριοι), τὸν δὲ πεπρακόθ᾽ ἑαυτὸν κολάσητε, καὶ τῦθ᾽ ἅπαν-
302 τες ἴδωσιν. παντὶ μὲν γὰρ εἰκότως ἂν ὀργισθείητε, ὦ ἄν- 438
δρες Ἀθηναῖοι, τοιαῦτα πεποιηκότι καὶ προδεδωκότι συμ-
μάχες καὶ φίλους καὶ καιρούς, μεθ᾽ ὧν ἢ καλῶς ἢ κακῶς
ἑκάςοις ἔχει τὰ πάντα, ἐ μὴν ἐδενὶ μᾶλλον ἐδὲ δικαιό-
τερον ἢ τέτῳ. ὃς γὰρ ἑαυτὸν τάξας τῶν ἀπιςέντων εἶναι
Φιλίππῳ, καὶ μόνος καὶ πρῶτος ἰδὼν ὅτι κοινὸς ἐχθρὸς
ἐκεῖνός ἐςιν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων, ηὐτομόλησε καὶ πρὔ-
δωκε καὶ γέγονεν ἐξαίφνης ὑπὲρ Φιλίππε, πῶς ἐ πολλά-
303 κις ἕτος ἄξιός ἐστ᾽ ἀπολωλέναι; ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦθ᾽ ἕτως
ἔχει, αὐτὸς ἐχ οἷός τε ἀντειπεῖν ἔσται. τίς γὰρ ἐσθ᾽ ὁ

v. 1. τοίνυν ἡμῖν μ. k, τοίνυν ὑμῖν μ. rs. 3. ἔνδοθεν δὲ οἱ r. 4. μὲν ἐπιβελευόντων r. ἔργ. τὸ διδόναι FΦΩtuv. δὲ συμπρ. r.
300, 1. τοῦτ᾽ om pr v. ἴδῃ s, ἂν ἴδοι FΦ. 2. φοβερώτατόν στι τὸ krs. 7. τοὺς προεστηκότας — τὸν Ἀτρεστίδαν (§ 309)] haec desunt u folio uno vacuo: ὧδε λείπει φύλλον ἕν. eadem in Ω leguntur post ἀκηκοέναι § 314. 301, 1. τούτοις Reiskius: codices τούτους. ἡμῖν F. 3. τῶν] τῷ Ω. τοῖς] τῶν τοῖς Fkrs. 4. ὑμῖν r. 5. ταῦτα krs, τοῦτον γρ Φ. πάντες krs.
302, 1. ἀν om r. 4. οὐδὲ om FΦtv. 6. ἐχθρὸς ante ἐστιν ponit s. 303, 1. ἐσὶ᾽ ante οὗτος ponit r.

τὸν Ἴσχανδρον προσάγων ὑμῖν τὸ κατ᾽ ἀρχάς, ὃν παρὰ
τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ φίλων τῇ πόλει δεῦρ᾽ ἥκειν ἔφη; τίς ὁ
συσκευάζεσθαι τὴν Ἑλλάδα καὶ Πελοπόννησον Φίλιππον
βοῶν, ὑμᾶς δὲ καθεύδειν; τίς ὁ τὲς μακρὲς καὶ καλὲς
λόγες ἐκείνες δημηγορῶν, καὶ τὸ Μιλτιάδε καὶ Θεμιστο-
κλέες ψήφισμα ἀναγιγνώσκων καὶ τὸν ἐν τῷ τῆς Ἀγλαύρε
304 τῶν ἐφήβων ὅρκον; ἐχ ἔτος; τίς ὁ πείσας ὑμᾶς μόνον
ἐκ ἐπὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν πρεσβείας πέμπειν, ὡς ἐπι-
βουλευομένης μὲν ὑπὸ Φιλίππου τῆς Ἑλλάδος, ὑμῖν δὲ
προσῆκον προορᾶν ταῦτα καὶ μὴ προΐεσθαι τὰ τῶν Ἑλ-
λήνων; ἐχ ὁ μὲν γράφων τὸ ψήφισμα Εὔβελος ἦν, ὁ δὲ
πρεσβεύων εἰς Πελοπόννησον Αἰσχίνης ἑτοσί; ἐλθὼν δ᾽
ἐκεῖσε ἅττα μέν ποτε διελέχθη καὶ ἐδημηγόρησεν, αὐτὸς
ἂν εἰδείη, ἃ δ᾽ ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς, ὑμεῖς οἶδ᾽ ὅτι μέ-
305 μνησθε πάντες. βάρβαρόν τε γὰρ πολλάκις καὶ ἀλάστορα
τὸν Φίλιππον ἀποκαλῶν ἐδημηγόρει, καὶ τοὺς Ἀρκάδας
ὑμῖν ἀπήγγελλεν ὡς ἔχαιρον, εἰ προσέχει τοῖς πράγμα- 439
σιν ἤδη καὶ ἐγείρεται ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις. ὃ δὲ πάν-
των μάλιστ᾽ ἀγανακτῆσαι ἔφη· συντυχεῖν γὰρ ἀπιὼν Ἀτρε-
στίδᾳ παρὰ Φιλίππε πορευομένῳ, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ γύναια
καὶ παιδάρια ὡς τριάκοντα βαδίζειν, αὐτὸς δὲ θαυμάσας
ἐρέσθαι τινὰ τῶν ὁδοιπόρων τίς ἄνθρωπός ἐστι καὶ τίς
306 ὄχλος ὁ μετ᾽ αὐτε, ἐπειδὴ δὲ ἀκεσαι ὅτι Ἀτρεστίδας παρὰ
Φιλίππου τῶν Ὀλυνθίων αἰχμάλωτα δωρεὰν ταῦτ᾽ ἔχων
ἀπέρχεται, δεινὸν αὐτῷ τι δόξαι καὶ δακρῦσαι καὶ ὀδύ-
ρασθαι τὴν Ἑλλάδα, ὡς κακῶς διάκειται, εἰ τοιαῦτα πάθη
περιορᾷ γιγνόμενα. καὶ συνεβελευεν ὑμῖν πέμπειν τινὰς

v. 1. ἴσχρανδρον ΤΩ. 4. μακροὺς καὶ καλοὺς ΣΤΩ, καλοὺς καὶ μακροὺς ks, καλοὺς καὶ μακροὺς καὶ πολλοὺς FΦrtv. 5. ἐκείνους λέγους r. 6. ἀγραύλου krs. 304, 2. πρεσβείαν ks. 4. προσίκεν F, προσῆκεν Σ et pr t. 6. οὗτος s. 7. μὲν τότε Ωks. 8. πάντες μέμνησθε r. 305, 3. ἀπήγγειλεν Ωrtv. 4. ἁπάντων ks.
6. μετὰ τούτου ks. 7. ἔρεσθαι θαυμάσας ks. ἔρεσθαι etiam Τ Φrtv. 306, 1. ὁ ὄχλος ὁ r. ἀκοῦσαι FΤΦΩkrstv: ἀκούσαι ς. Σ accentu caret. παρὰ] ὁ παρὰ t. 2. ταῦτ᾽ ἔχων ἀπέρχεται] ἔχων ταῦτα ἄγει r et γρ Φ. 3. αὐτό k. ὀδύρεσθαι r. 4. εἰ] ἢ FΣ ΤΦΩtv. 5. συνεβούλευσεν s.

εἰς Ἀρκαδίαν, οἵτινες κατηγορήσουσι τῶν τὰ Φιλίππου πραττόντων· ἀκȣ́ειν γὰρ ἔφη τῶν φίλων, ὡς ἐὰν ἐπιστροφὴν ἡ πόλις ποιήσηται καὶ πρέσβεις πέμψῃ, δίκην ἐκεῖ-
307 νοι δώσουσιν. ταῦτα μὲν τοίνυν τότε καὶ μάλα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλὰ καὶ τῆς πόλεως ἄξια ἐδημηγόρει. ἐπειδὴ δὲ ἀφίκετο εἰς Μακεδονίαν καὶ τὸν ἐχθρὸν εἶδε τὸν αὑτοῦ καὶ τῶν Ἑλλήνων, τὸν Φίλιππον, ἆρά γε ὅμοια ἢ παραπλήσια τούτοις; πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλὰ μήτε τῶν προγόνων μεμνῆσθαι μήτε τρόπαια λέγειν μήτε βοηθεῖν μηδενί, τῶν τε κελευόντων μετὰ τῶν Ἑλλήνων περὶ τῆς πρὸς Φίλιππον εἰρήνης βȣλεύεσθαι θαυμάζειν, εἰ περὶ τῶν
308 ὑμετέρων ἰδίων ἄλλον τινὰ δεῖ πεισθῆναι· εἶναί τε τὸν Φίλιππον αὐτόν, Ἡράκλεις, ἑλληνικώτατον ἀνθρώπων, δεινότατον λέγειν, φιλαθηναιότατον· ȣ̆́τω δὲ ἀτόπȣς τινὰς ἐν τῇ πόλει καὶ δυσχερεῖς ἀνθρώπȣς εἶναι, ὥστε ȣ̓κ αἰσχύνεσθαι λοιδορȣμένȣς αὐτῷ καὶ βάρβαρον αὐτὸν ἀπο- 440
καλȣ̃ντας. ἔστιν ȣ̓̃ν ὅπως ταῦτ' ἄν, ἐκεῖνα προειρηκώς, ὁ
309 αὐτὸς ἀνὴρ μὴ διαφθαρεὶς ἐτόλμησεν εἰπεῖν; τί δέ; ἔστιν ὅστις ἂν τὸν Ἀτρεστίδαν τότε μισήσας διὰ τȣ̀ς τῶν Ὀλυνθίων παῖδας καὶ γύναια ταὐτὰ Φιλοκράτει νῦν πράττειν ὑπέμεινεν, ὃς γυναῖκας ἐλευθέρας τῶν Ὀλυνθίων ἤγαγε δεῦρο ἐφ' ὕβρει, καὶ οὕτως ἐπὶ τῷ βδελυρῶς βεβιωκέναι γιγνώσκεται, ὥστε μηδὲν ἐμὲ αἰσχρὸν εἰπεῖν νυνὶ περὶ αὐτȣ̃ δεῖν μηδὲ δυσχερές, ἀλλὰ τοσȣ̃τον εἰπόντος μόνον, ὅτι Φιλοκράτης γυναῖκας ἤγαγε, πάντας ὑμᾶς εἰδέναι καὶ τȣ̀ς περιεστηκότας τὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐλεεῖν εὖ οἶδ' ὅτι τὰς ἀτυχεῖς καὶ ταλαιπώρους ἀνθρώπȣς, ἃς ȣ̓κ ἠλέησεν Αἰσχίνης, ȣ̓δ' ἐδάκρυσεν ἐπὶ ταύταις τὴν Ἑλλάδα, εἰ παρὰ
310 τοῖς συμμάχοις ὑπὸ τῶν πρέσβεων ὑβρίζονται. ἀλλ' ὑπὲρ

v. 1. κατηγορήσωσι t, καὶ κατηγορήσουσι Ω. τὰ] ὑπὲρ krs. 3. πέμψῃ πρεσβεις r. 307, 5. γε καὶ om Ω. 6. λέγει Σ. βοηθει Σ. 308, 6. ὅπου k. ἂν ταῦτ' r. 309, 2. τότε — ἀκηκοέναι § 314] haec bis ponit Ω. τῶν om k. 3. καὶ τὰ γύναια krs et γρ Φ. νῦν πράττειν] συμπράττειν ks. 6. αἰσχρὸν ἐμὲ krs. νῦν ks. 8. ἅπαντας ks. 9. τὰ om FΥΦΩru et pr t. 11. Ἑλλάδα] ἐλπίδα ks.

αὐτοῦ κλαύσει τοῦ τὰ τοιαῦτα πεπρεσβευκότος, καὶ τὰ παι-
δία ἴσως παράξει καὶ ἀναβιβᾶται. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε,
ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς μὲν τὰ τούτου παιδία, ὅτι πολλῶν
συμμάχων ὑμετέρων καὶ φίλων παῖδες ἀλῶνται καὶ πτω-
χοὶ περιέρχονται δεινὰ πεπονθότες διὰ τοῦτον, οὓς ἐλεεῖν
πολλῷ μᾶλλον ὑμῖν ἄξιον ἢ τοὺς τοῦ τοιαῦτα ἠδικηκότος
καὶ προδότου πατρός, καὶ ὅτι τοὺς ὑμετέρους παῖδας οὗτοι,
καὶ τοῖς ἐκγόνοις προσγράψαντες τῇ εἰρήνῃ, καὶ τῶν ἐλ-
πίδων ἀπεστερήκασιν, πρὸς δὲ τὰ αὐτοῦ τούτου δάκρυα, ὅτι
νῦν ἔχετε ἄνθρωπον, ὃς εἰς Ἀρκαδίαν ἐκέλευεν ἐπὶ τοὺς
ὑπὲρ Φιλίππου πράττοντας πέμπειν τοὺς κατηγορήσοντας.
311 νῦν τοίνυν ὑμᾶς οὐκ εἰς Πελοπόννησον δεῖ πρεσβείαν 44
πέμπειν, οὐδ' ὁδὸν μακρὰν βαδίσαι, οὐδ' ἐφόδια ἀναλί-
σκειν, ἀλλ' ἄχρι τοῦ βήματος ἐνταυθοῖ προσελθόντα ἕκα-
στον ὑμῶν τὴν ὁσίαν καὶ τὴν δικαίαν ψῆφον ὑπὲρ τῆς
πατρίδος θέσθαι κατ' ἀνδρὸς ὅς, ὦ γῆ καὶ θεοί, ἐκεῖνα
ἃ διεξῆλθον ἐν ἀρχῇ δεδημηγορηκώς, τὸν Μαραθῶνα, τὴν
Σαλαμῖνα, τὰς μάχας, τὰ τρόπαια, ἐξαίφνης, ὡς ἐπέβη
Μακεδονίας, πάντα τἀναντία τούτοις ἔλεγε, μὴ προγόνων
μεμνῆσθαι, μὴ τρόπαια λέγειν, μὴ βοηθεῖν μηδενί, μὴ
κοινῇ μετὰ τῶν Ἑλλήνων βουλεύεσθαι, μόνον οὐ καθε-
312 λεῖν τὰ τείχη. καίτοι τούτων αἰσχίους λόγους οὐδένες πώποτ'
ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ γεγόνασι παρ' ὑμῖν. τίς γάρ ἐστιν Ἑλ-
λήνων ἢ βαρβάρων οὕτω σκαιὸς καὶ ἀνήκοος καὶ σφόδρα
μισῶν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν, ὅστις, εἴ τις ἔροιτο, εἰπέ
μοι, τῆς νῦν οὔσης Ἑλλάδος ταυτησὶ καὶ οἰκουμένης ἔσθ'
ὅ τι ταύτην ἂν τὴν προσηγορίαν εἶχεν ἢ ᾠκεῖθ' ὑπὸ τῶν

v. 1. κλαύσεται krs. τοῦ τὰ] ταῦτα k. 2. παρέξει s. 6. τοὺς om Φ. τοῦ om FΥΩtuv. τοιαῦτα om Σ: τοσοῦτα ΥΦΩtuv. ἠδικηκότας FΩtuv. 7. καὶ ὅτι τοὺς ὑμετέρους παῖδας] παῖδας οὓς krs. 8. ἐκγόνοις] ἐκείνοις u. τὴν εἰρήνην FΣΦΩkrstuv. 9. αὐτοῦ om krs. 10. ἐκέλευεν FΣΦtuv: ἐκέλευσεν ς. 11. κατηγορήσαντας kr. 311, 3. ἐνταυθὶ Σ. προελθόντα krs et γρ Φ, προσελθόντα FΣΥΦΩtuv. 4. τὴν ὁσίαν καὶ τὴν δικαίαν ΣΥΩtuv, τὴν δικαίαν καὶ ὁσίαν ks, τὴν ὁσίαν καὶ δικαίαν FΦr. ταύτην ψῆφον FΦΩrtuv. 8. ἔλεγε om Σ, in γρ habent FΦ. 9. μὴ τρ.] μηδὲ τρ. Ω. 10. βούλεσθαι Σ. 312, 1. τὰ] μὴ τὰ Ω. 2. παντὶ τῷ ks. 3. οὕτως καιρὸς u. καὶ σφ.] ἢ σφ. Fkv.

νῦν ἐχόντων Ἑλλήνων, εἰ μὴ τὰς ἀρετὰς ὑπὲρ αὐτῶν ἐκείνας οἱ Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι παρέσχοντο οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι; οὐδ' ἂν εἷς εὖ οἶδ' ὅτι φήσειεν, ἀλλὰ πάντα
313 ταῦθ' ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἂν ἑαλωκέναι. εἶθ' οὓς μηδὲ τῶν ἐχθρῶν μηδεὶς ἂν τούτων τῶν ἐγκωμίων καὶ τῶν ἐπαίνων ἀποστερήσειε, τούτων Αἰσχίνης ὑμᾶς οὐκ ἐᾷ μεμνῆσθαι, τοὺς ἐξ ἐκείνων, ἵν' αὐτὸς ἀργύριον λάβῃ; καὶ μὴν τῶν μὲν ἄλλων ἀγαθῶν οὐ μέτεστι τοῖς τεθνεῶσιν, οἱ δ' ἐπὶ τοῖς καλῶς πραχθεῖσιν ἔπαινοι τῶν οὕτω τετελευτηκότων ἴδιον κτῆμά εἰσιν· οὐδὲ γὰρ ὁ φθόνος αὐτοῖς ἔτι τηνικαῦθ' ἐναντιοῦται. ὧν ἀποστερῶν ἐκείνους οὗτος αὐτὸς 442
ἂν τῆς ἐπιτιμίας δικαίως νῦν στερηθείη, καὶ ταύτην ὑπὲρ τῶν προγόνων ὑμεῖς δίκην λάβοιτε παρ' αὐτοῦ. τοιούτοις μέντοι λόγοις, ὦ κακὴ κεφαλή, σὺ τὰ τῶν προγόνων ἔργα συλήσας καὶ διασύρας τῷ λόγῳ πάντα τὰ πράγματ' ἀπώ-
314 λεσας. εἶτα γεωργεῖς ἐκ τούτων καὶ σεμνὸς γέγονας. καὶ γὰρ αὖ τοῦτο. πρὸ μὲν τοῦ πάντα κακὰ εἰργάσθαι τὴν πόλιν ὡμολόγει γεγραμματευκέναι καὶ χάριν ὑμῖν ἔχειν τοῦ χειροτονηθῆναι, καὶ μέτριον παρεῖχεν ἑαυτόν· ἐπειδὴ δὲ μυρία εἴργασται κακά, τὰς ὀφρῦς ἀνέσπακε, κἂν „ὁ γεγραμματευκὼς Αἰσχίνης" εἴπῃ τις, ἐχθρὸς εὐθέως καὶ κακῶς φησὶν ἀκηκοέναι, καὶ διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται θοἰμάτιον καθεὶς ἄχρι τῶν σφυρῶν, ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ, τὰς γνάθους φυσῶν, τῶν Φιλίππου ξένων καὶ φίλων εἷς οὗτος ὑμῖν ἤδη, τῶν ἀπαλλαγῆναι τοῦ δήμου βουλομένων καὶ κλύδωνα καὶ μανίαν τὰ καθεστηκότα πράγματ' ἡγουμένων, ὁ τέως προσκυνῶν τὴν θόλον.

v. 2. οἱ] ἐν t. οἱ post παρέσχοντο om ς. ἡμέτεροι kr: ὑμέτεροι celeri. 3. ταῦτα πάντα ks. 313, 1. ἂν ἑαλωκέναι] ἀνηλωκέναι r. 3. ὑμᾶς om ks. 7. αὐτὸς Ω. ἔτι τηνικαῦτ'] ἐπὶ τηνικαῦτα r. 9. νῦν] ἂν νῦν F, νῦν ἂν r. 10. λάβητε t.
314, 1. εἶτα καὶ γ. r. 2. αὖ om ΣΥks. πρὸς Σ. πάντα τὰ κ. FΦΩkrstuv. εἰργάσασθαι Ω. 5. καὶ r. 6. εἴποι rs. εὐθέως ἐχθρὸς ks. κακῶς r. 9. τῶν Φ.] τοῦ φ. u. φίλων καὶ ξένων r. 12. τέως] τέως πρώην FΣΥΦΩtuv.

315 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν ἐπελθεῖν ἐπὶ κεφαλαίων, ὃν τρό-
πον ὑμᾶς κατεπολιτεύσατο Φίλιππος προσλαβὼν τούτους
τοὺς θεοῖς ἐχθρούς. πάνυ δ᾽ ἄξιον ἐξετάσαι καὶ θεάσα-
σθαι τὴν ἀπάτην ὅλην. τὸ μὲν γὰρ ἀπ᾽ ἀρχῆς τῆς εἰρή-
νης ἐπιθυμῶν, διαφορουμένης αὐτοῦ τῆς χώρας ὑπὸ τῶν
λῃστῶν καὶ κεκλειμένων τῶν ἐμπορίων, ὡς ἀνόνητον ἐκεῖ-
νον ἁπάντων εἶναι τῶν ἀγαθῶν, τοὺς τὰ φιλάνθρωπα λέ-
γοντας ἐκείνους ἀπέστειλεν ὑπὲρ αὐτοῦ, τὸν Νεοπτόλεμον,
316 τὸν Ἀριστόδημον, τὸν Κτησιφῶντα· ἐπειδὴ δὲ ἤλθομεν 443
ὡς αὐτὸν ἡμεῖς οἱ πρέσβεις, ἐμισθώσατο μὲν τοῦτον εὐ-
θέως, ὅπως συνερεῖ καὶ συναγωνιεῖται τῷ μιαρῷ Φιλο-
κράτει καὶ τῶν τὰ δίκαια βουλομένων ἡμῶν πράττειν πε-
ριέσται, συνέγραψε δ᾽ ἐπιστολὴν ὡς ὑμᾶς, ᾗ μάλιστ᾽ ἂν ᾤετο
317 τῆς εἰρήνης τυχεῖν. ἦν δ᾽ οὐδὲν μᾶλλον μέγ᾽ αὐτῷ καθ᾽
ὑμῶν οὐδ᾽ οὕτω πρᾶξαι, εἰ μὴ Φωκέας ἀπολεῖ. τοῦτο δ᾽ οὐκ
ἦν εὔπορον· συνῆκτο γὰρ αὐτῷ τὰ πράγματα, ὥσπερ ἐκ
τύχης, εἰς καιρὸν τοιοῦτον, ὥστε ἢ μηδὲν ὧν ἐβούλετο εἶναι
διαπράξασθαι, ἢ ἀνάγκην εἶναι ψεύσασθαι καὶ ἐπιορκῆ-
σαι καὶ μάρτυρας τῆς αὐτοῦ κακίας πάντας Ἕλληνας καὶ
318 βαρβάρους ποιήσασθαι. εἰ μὲν γὰρ προσδέξαιτο Φωκέας
συμμάχους καὶ μεθ᾽ ὑμῶν τοὺς ὅρκους αὐτοῖς ἀποδοίη, τοὺς
πρὸς Θετταλοὺς καὶ Θηβαίους ὅρκους παραβαίνειν εὐθὺς
ἀναγκαῖον ἦν, ὧν τοῖς μὲν τὴν Βοιωτίαν συνεξαιρήσειν
ὀμωμόκει, τοῖς δὲ τὴν πυλαίαν συγκαταστήσειν· εἰ δὲ μὴ
προσδέχοιτο, ὥσπερ οὐ προσίετο, οὐκ ἐάσειν ὑμᾶς παρελ-
θεῖν αὐτὸν ἡγεῖτο ἀλλὰ βοηθήσειν εἰς Πύλας, ὅπερ, εἰ

315, 1. ὑμῖν ἐπελθεῖν ἐπὶ κεφαλαίων ΣΥΩ et γρ Φ, ὑμῖν ἐπὶ κε-
φαλαίων ἐπελθεῖν v, ὑμῖν ἐπανελθεῖν ἐπὶ κεφαλαίων ks, ὑμῖν ἐπὶ κε-
φαλαίων ἐπανελθεῖν FΦ, ἐπὶ κεφαλαίων ὑμῖν ἐπανελθεῖν r, ὑμῖν ἐπὶ
κεφαλαίων ἐλθεῖν tu. 2 ὁ φίλιππος r. 3. τοὺς] τοῖς u.
θειρο
5. διαφορουμένης k. 6. κεκλειμένων ΣΥΩs: κεκλεισμένων ς.
ἀνόητον s. 7. τὰ om v. 316, 2. εὐθέως τοῦτον ks. 3. συν-
η
εργεῖ u. 4. ὑμῶν Φ, ὑμων k. 5. ᾗ] δι᾽ ἧς ΥΩr et γρ Φ.
317, 1. αὐτῶ μέγα k, οὕτω μέγα s. 4. ἢ μηδὲν] καὶ μηδὲν s.
6. ἅπαντας Fkrs. 318, 3. παραβαίνειν post ἦν ponit r.
5. ὠμωμόκει FΥs et corr v. 7. αὐτὸν] αὐτὸν εἰς πύλας γρ Φ.

μὴ παρεκρούσθητ᾽, ἐποιήσατ᾽ ἄν· εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, οὐκ
319 ἐνεῖναι παρελθεῖν ἐλογίζετο. καὶ τοῦτο οὐ παρ᾽ ἄλλων αὐ-
τὸν ἔδει πυθέσθαι, ἀλλ᾽ αὐτὸς ὑπῆρχε μάρτυς ἑαυτῷ τοῦ
πράγματος· ὅτε γὰρ Φωκέας ἐκράτησε τὸ πρῶτον καὶ διέ-
φθειρε τοὺς ξένους αὐτῶν καὶ τὸν ἡγούμενον καὶ στρατη-
γοῦντα Ὀνόμαρχον, τότε τῶν ὄντων ἀνθρώπων ἁπάντων
οὐδενός, οὔτε Ἕλληνος οὔτε βαρβάρου, Φωκεῦσι βοηθήσαν-
τος πλὴν ὑμῶν, οὐχ ὅπως παρῆλθεν ἢ διεπράξαθ᾽ ὧν 444
ἠβουλήθη τι παρελθών, ἀλλ᾽ οὐδὲ προσελθεῖν ἐγγὺς ἠδυ-
320 νήθη. ᾔδει δὴ σαφῶς οἶμαι τοῦθ᾽, ὅτι νῦν, ἡνίκα ἐστα-
σίαζε μὲν αὐτῷ τὰ Θετταλῶν, καὶ Φεραῖοι πρῶτον οὐ συν-
ηκολούθουν, ἐκρατοῦντο δὲ Θηβαῖοι καὶ μάχην ἥττηντο καὶ
τρόπαιον ἀπ᾽ αὐτῶν εἱστήκει, οὐκ ἔνεστι παρελθεῖν, εἰ βοη-
θήσεθ᾽ ὑμεῖς, οὐδ᾽, ἂν ἐπιχειρῇ, χαίρειν, εἰ μή τις τέχνη
προσγενήσεται. πῶς οὖν μήτε ψεύσομαι φανερῶς, μήτ᾽
ἐπιορκεῖν δόξας πάνθ᾽ ἃ βούλομαι διαπράξομαι; πῶς; οὔ-
τως, ἂν Ἀθηναίων τινὰς εὕρω τοὺς Ἀθηναίους ἐξαπατή-
σοντας· ταύτης γὰρ οὐκέτ᾽ ἐγὼ τῆς αἰσχύνης κληρονομῶ.
321 ἐντεῦθεν οἱ μὲν παρ᾽ ἐκείνου πρέσβεις προὔλεγον ὑμῖν ὅτι
Φωκέας οὐ προσδέχεται Φίλιππος συμμάχους, οὗτοι δ᾽ ἐκ-
δεχόμενοι τοιαῦτ᾽ ἐδημηγόρουν, ὡς φανερῶς μὲν οὐχὶ κα-
λῶς ἔχει τῷ Φιλίππῳ προσδέξασθαι τοὺς Φωκέας συμμά-
χους διὰ τοὺς Θηβαίους καὶ τοὺς Θετταλούς, ἐὰν δὲ γένηται
τῶν πραγμάτων κύριος καὶ τῆς εἰρήνης τύχῃ, ἅπερ ἂν
322 συνθέσθαι νῦν ἀξιώσαιμεν αὐτόν, ταῦτα ποιήσει τότε. τὴν

v. 1. τοῦτο ΣΥΩkrs: ceteri ταῦτα. 319, 2. ἑαυτῷ μάρτυς r. 3. Φωκέας ἐκράτησεν τὸ πρῶτον ks, φωκέας ἐκτήσατο πρῶτον ΣΥ Ω, πρῶτον ἐκράτησε φωκέας r, τὸ πρῶτον ἐκράτησε φωκέας FΦtav. quod ς addit ὁ Φίλιππος, om ΣΥΩkstav. 5. ἁπάντων ἀνθρώπων ks. 320, 1. δὴ] δὲ krv. ἐστασιάζετο krs. 2. τὰ τῶν Θεττ. ks. 3. ἐκράτουν ΥΩ et pr Σ. μάχην ΣΥΩ, μάχην τε a, μάχῃ τε Φv: ceteri μάχῃ. 4. ἔνεστι] ἐνεῖναι γρ FΣΦ. εἰ] εἰ μὴ γρ ΣΦ, ἢ r. βοηθήσεσθ᾽ r. 5. χαίρειν Σ, χαιρήσειν rs et γρ Σ, τοῖς ὅπλοις χαιρήσειν δυνήσεται k, τοῖς ὅπλοις δυνήσεται FΦΩtav et rc Υ, ubi totum hoc (τοῖς ὅπλοις δυνήσεται εἰ μή τις) in litura. 6. ψεύσωμαι ΥΩr. 7. ἃ] ὅσα FΦkrstav. βούλωμαι διαπράξωμαι r. οὕτως om kr. 8. ἂν] ἐὰν r, om pr v. ἀθηναίων a. 9. ἐγὼ οὐκέτι Anecd. p. 150, 24. 321, 2. ἐκδεχόμενοι] ἐχόμενοι k, ἐρχόμενοι corr k. 5. τοὺς ante Θετταλούς om Φ. ἂν Σ.

μὲν τοίνυν εἰρήνην ταύταις ταῖς ἐλπίσι καὶ ταῖς ἐπαγω-
γαῖς εὕρετο παρ' ὑμῶν ἄνευ Φωκέων· τὴν δὲ βοήθειαν ἔδει
μετὰ ταῦτα κωλῦσαι τὴν εἰς τὰς Πύλας, ἐφ' ἣν αἱ πεν-
τήκοντα τριήρεις ὅμως ἐφώρμεν, ἵν', εἰ πορεύοιτο Φίλιπ-
323 πος, κωλύοιθ' ὑμεῖς. πῶς οὖν; τίς τέχνη πάλιν αὖ γενή-
σεται περὶ ταύτης; τοὺς χρόνους ὑμῶν ἀφελέσθαι καὶ ἐπι-
στῆσαι τὰ πράγματα ἀγαγόντας ἄφνω, ἵνα μηδ' ἂν βού- 445
λησθε δύνησθε ἐξελθεῖν. ἐκοῦν τοῦθ' οὗτοι πράττοντες φαί-
νονται, ἐγὼ δ', ὥσπερ ἀκηκόατ' ἤδη πολλάκις, οὐχὶ δυνη-
θεὶς προαπελθεῖν, ἀλλὰ καὶ μισθωσάμενος πλοῖον κα-
324 τακωλυθεὶς ἐκπλεῦσαι. ἀλλὰ καὶ πιστεῦσαι Φωκέας ἔδει
Φιλίππῳ καὶ ἑκόντας ἑαυτοὺς ἐνδοῦναι, ἵνα μηδεὶς χρόνος
ἐγγένηται τοῖς πράγμασι μηδ' ἐναντίον ἔλθῃ ψήφισμα παρ'
ὑμῶν μηδέν. ἐκοῦν ὡς μὲν οἱ Φωκεῖς σωθήσονται, παρὰ
τῶν Ἀθηναίων πρέσβεων ἀπαγγελθήσεται, ὥστε καὶ εἴ
τις ἐμοὶ διαπιστεῖ, τούτοις πιστεύσας αὑτὸν ἐγχειριεῖ· τοὺς
δ' Ἀθηναίους αὐτοὺς μεταπεμψόμεθ' ἡμεῖς, ἵνα πάνθ',
ὅσα ἂν βούλωνται, νομίσαντες ὑπάρχειν σφίσι μηδὲν ἐναν-
τίον ψηφίσωνται· οὗτοι δὲ τοιαῦτ' ἀπαγγελοῦσι παρ' ἡμῶν
καὶ ὑποσχήσονται, ἐξ ὧν μηδ' ἂν ὁτιοῦν ᾖ κινηθήσονται.
325 τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τοιαύταις τέχναις ὑπὸ τῶν κάκιστ'
ἀπολουμένων ἀνθρώπων πάντα τὰ πράγματ' ἀπώλετο. καὶ
γάρ τοι παραχρῆμα ἀντὶ μὲν τοῦ Θεσπιὰς καὶ Πλαταιὰς
ἰδεῖν οἰκιζομένας Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν ἠκούσατε ἠν-
δραποδισμένας, ἀντὶ δὲ τοῦ τὰς Θήβας ταπεινὰς γενέ-
σθαι καὶ περιαιρεθῆναι τὴν ὕβριν καὶ τὸ φρόνημ' αὐ-

v. 1. ἐλπίσι] ἐλπίσι καὶ ταῖς παρασκευαῖς tuv. ὑπαγωγαῖς krs. 2. εὕροντο ΣΥΦΩtuv. 3. μετὰ ταῦτα om Σ. τὰς om krs. 4. ὁμῶς r, ὁμόσε ks. ἵν'] ἣν Σ. 323, 1. κωλύσοιθ' r. πάλιν om pr Σ. 2. ἐπιστῆσαι] πιστεῦσαι Ω. 4. δύνησθε krs, δυνήσεσθε FΣΥΦΩ, δυνήσαισθε υ: δυνήσησθε s. τοῦθ' ΣΥΩ, ταυθ' (ου) F: ceteri ταῦθ'. πράξαντες krs. 6. κατεκωλύθην FΦtuv, ἐκωλύθην r. 324, 2. ἑαυτοὺς om ΣΥΩ. ἐνδοῦναι ante ἑαυτοὺς ponit r: ἐκδοῦναι ΣΥΩtuv. 3. ἔλθοι pr Σ. 5. ἀπαγγέλλονται Σ. 8. ἂν om ks. βούλονται k. 9. ἀπαγγέλλουσι FΣΥΦΩ. ὑμῶν FΥΦΩrtuv. 325, 1. ὑπὸ] ὑπὸ τούτων FΦΩkrstuv. 4. ἐξηνδραποδισμένας Fkrsu. 6. καὶ post γενέσθαι om s.

τῶν τὰ τῶν συμμάχων τῶν ὑμετέρων Φωκέων τείχη κα-
τεσκάπτετο· Θηβαῖοι δ' ἦσαν οἱ κατασκάπτοντες, οἱ διοι-
326 κισθέντες ὑπ' Αἰσχίνου τῷ λόγῳ. ἀντὶ δὲ τοῦ τὴν Εὔ-
βοιαν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ὑμῖν παραδοθῆναι ὁρμητήρια
ἐφ' ὑμᾶς ἐν Εὐβοίᾳ Φίλιππος προσκατασκευάζεται καὶ Γε-
ραιςῷ καὶ Μεγάροις ἐπιβελεύων διατελεῖ. ἀντὶ δὲ τε τὸν 446
Ὠρωπὸν ὑμῖν ἀποδοθῆναι περὶ Δρύμου καὶ τῆς πρὸς
Πανάκτῳ χώρας μεθ' ὅπλων ἐξερχόμεθα, ὅ, τέως ἦσαν
327 Φωκεῖς σῷοι, ὐδὲ πώποτ' ἐποιήσαμεν. ἀντὶ δὲ τε τὰ πά-
τρια ἐν τῷ ἱερῷ κατασταθῆναι καὶ τὰ χρήματα εἰσπρα-
χθῆναι τῷ θεῷ οἱ μὲν ὄντες Ἀμφικτύονες φεύγεσι καὶ
ἐξελήλανται, καὶ ἀνάςατος αὐτῶν ἡ χώρα γέγονεν, οἱ δ'
ὐδὲ πώποτ' ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ γενόμενοι, Μακεδόνες
καὶ βάρβαροι, νῦν Ἀμφικτύονες εἶναι βιάζονται· ἐὰν δέ
τις περὶ τῶν ἱερῶν χρημάτων μνησθῇ, κατακρημνίζεται,
328 ἡ πόλις δὲ τὴν προμαντείαν ἀφῄρηται. καὶ γέγονε τὰ
πράγματα πάνθ' ὥσπερ αἴνιγμα τῇ πόλει. ὁ μὲν οὐδὲν
ἔψευσται καὶ πάνθ' ὅσ' ἠβελήθη διαπέπρακται, ὑμεῖς δ',
ἅπερ εὔξαισθ' ἂν ἐλπίσαντες τἀναντία τούτων ἑωράκατε
γιγνόμενα, καὶ δοκεῖτε μὲν εἰρήνην ἄγειν, πεπόνθατε δὲ
δεινότερα ἢ πολεμοῦντες· οὗτοι δὲ χρήματ' ἔχουσιν ἐπὶ
τετοις καὶ μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας δίκην ὐ δεδώκασιν.
329 ὅτι γὰρ ταῦθ' ἁπλῶς δεδωροδόκηνται καὶ τιμὴν ἔχουσιν
ἁπάντων τέτων ἕτοι, πολλαχόθεν μὲν ἔγωγ' οἶμαι δῆλον
ὑμῖν εἶναι πάλαι, καὶ δέδοικα μὴ τοὐναντίον ὃ βύλομαι
ποιῶ, σφόδρα ἀκριβῶς δεικνύναι πειρώμενος, διοχλῶ πά-
λαι τετ' αὐτὺς ὑμᾶς εἰδότας· ὅμως δ' ἔτι καὶ τόδ' ἀκύ-

v. 1. ἡμετέρων ks. 2. διοικισθέντες] διαιρεθέντες ὥστε μὴ ὁμῦ οἰκεῖν διοικισθέντες Ω. 326, 2. ἡμῖν ks. 3. προκατασκευάζεται Ωtu, κατεσκευάζετο ks. γεραστῷ krsu, γεραίστῳ ΤΩ. 5. δρυμοῦ ΤΦΩrtuv. 327, 1. τὰ om tu. 3. μὲν ὄντες] μένοντες Ωr. 5. οὐπώποτ' ΣΤΩtv. 6. καὶ om ΤΩtuv. 328, 1. γέγωνεν Ω. 2. πάνθ' om kst. 4. ἑοράκατε Ω. 329, 1. γὰρ ΣΦks, γὰρ δὲ F: ceteri δὲ. ἁπλῶς] οὕτως ἔχει καὶ γρ ΣΦ. δεδωροδόκηται krs, οὐ δεδωροδόκηται tu. 3. οὐ] ἢ ks. 4. ποιήσω kr. ἐνοχλῶ ks. 5. τοὺτ'] τοὺς r. εἰδότας] ἑωρακότας καὶ εὖ εἰδότας γρ Σ. δ'] δ' οὖν FΦtuv, ἀκούσατέ μου ks.

330 σατε. ἔστιν ὅντιν᾽ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῶν πρέ-
σβεων ὧν ἔπεμψε Φίλιππος χαλκοῦν στήσαιτ᾽ ἂν ἐν ἀγορᾷ;
τί δέ; δοίητ᾽ ἂν ἐν πρυτανείῳ σίτησιν ἢ ἄλλην τινὰ δω-
ρεάν, αἷς τιμᾶτε τοὺς εὐεργέτας; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. διὰ 447
τί; οὔτε γὰρ ὑμεῖς γε ἀχάριστοί ἐστε οὔτ᾽ ἄδικοι ἄνθρω-
ποι οὔτε κακοί. ἀλλ᾽ ὅτι πάνθ᾽ ὑπὲρ Φιλίππου καὶ οὐδ᾽ ὁτιοῦν
ὑπὲρ ὑμῶν ἔπραξαν, εἴποιτ᾽ ἄν, καὶ ἀληθῆ καὶ δίκαια.

331 εἶτ᾽ οἴεσθε ὑμεῖς μὲν οὕτω γιγνώσκειν, τὸν δὲ Φίλιππον
οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τούτοις διδόναι τηλικαύτας καὶ τοσαύτας
δωρεάς, διότι ὑπὲρ ὑμῶν καλῶς καὶ δικαίως ἐπρέσβευσαν;
οὐκ ἔστι ταῦτα. τὸν γὰρ Ἡγήσιππον ὁρᾶτε καὶ τοὺς μετ᾽
αὐτοῦ πρέσβεις ὅπως ἐδέξατο. τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, ἀλλὰ
Ξενοκλείδην τουτονὶ τὸν ποιητὴν ἐξεκήρυξεν, ὅτι αὐτοὺς ὑπε-
δέξατο πολίτας ὄντας. τοῖς μὲν γὰρ ὑπὲρ ὑμῶν λέγουσι δι-
καίως ἃ σ᾽ ἂν φρονῶσι τοῦτον τὸν τρόπον προσφέρεται,
τοῖς δὲ πεπρακόσιν αὐτοὺς ὡς τούτοις. ταῦτ᾽ οὖν μαρτύ-
ρων, ταῦτ᾽ ἐλέγχων τινῶν ἔτι δεῖται μειζόνων; ταῦτ᾽ ἀφαι-
ρήσεταί τις ὑμῶν;

332 *Εἶπε τοίνυν μοί τις ἄρτι προσελθὼν πρὸ τοῦ δικαστη-
ρίου πρᾶγμα καινότατον πάντων, Χάρητος κατηγορεῖν αὐ-
τὸν παρεσκευάσθαι, καὶ διὰ τούτου τοῦ τρόπου καὶ τούτων
τῶν λόγων ἐξαπατήσειν ὑμᾶς ἐλπίζειν. ἐγὼ δ᾽ ὅτι μὲν
πάντα τρόπον κρινόμενος Χάρης εὕρηται πιστῶς καὶ εὐ-
νοϊκῶς, ὅσον ἦν ἐπ᾽ ἐκείνῳ, πράττων ὑπὲρ ὑμῶν, διὰ δὲ
τοὺς ἐπὶ χρήμασι λυμαινομένους τοῖς πράγμασι πολλῶν
ὑστερῶν, οὐ σφόδρα ἰσχυρίζομαι, ἀλλ᾽ ὑπερβολὴν ποιή-
σομαι· ἔστω γὰρ πάντα τἀληθῆ λέξειν περὶ αὐτοῦ τουτονί.*

330, 1. ὅντιν᾽ ἂν ὑμ. Fks. 5. γε om krs. 6. ἀλλ᾽ om Σks. 7. ἔπραξαν post ὑμῶν ponit r. καὶ ante ἀληθῆ om r. δί-καια] δίκαι᾽ ἂν εἴποιτε ks. 331, 1. ὑμᾶς v. 2. τηλικαύτας καὶ τοσαύτας ΣΤΩ, τηλικαύτας καὶ τοιαύτας ks: τοσαύτας καὶ τηλικαύτας ς. 3. ὑπὲρ om ks. δικαίως καὶ καλῶς r. 5. ὅπως] πῶς FΣΦks. 6. αὐτοὺς] δι᾽ αὐτοὺς (addito rc νὴ) Σ. 9. αὐτοὺς] αὐτοῖς Φ. 10. τινῶν om F. 332, 1. μοι ante προσελθὼν ponit r. ἄρτι] ἄρα τι u. 3. τούτων om ks, διὰ τούτων Fr. 4. ἐλπί-σειν r. (σε) 5. εὕρηται ΣΦ, εὕρηται F, εὑρήσεται ΤΩtuv, εὑρεθήσεται krs. καὶ om ΣΤΩ. 6. ἐπ᾽] ἐν ks. ἡμῶν Ω. 8. διισχυρίζομαι FΩkuv. 9. ἅπαντα ks. ἀληθῆ r. λέγειν s.

καὶ οὕτω τοίνυν κομιδῇ γέλως ἐστὶ κατηγορεῖν ἐκείνου του-
333τονί. ἐγὼ γὰρ Αἰσχίνην οὐδενὸς αἰτιῶμαι τῶν ἐν τῷ πο-
λέμῳ πραχθέντων (τούτων γάρ εἰσιν οἱ στρατηγοὶ ὑπεύ- 448
θυνοι) οὐδὲ τοῦ ποιήσασθαι τὴν πόλιν εἰρήνην, ἀλλ' ἄχρι
τούτου πάντ' ἀφίημι. τί οὖν λέγω καὶ πόθεν ἄρχομαι κα-
τηγορεῖν; τοῦ ποιουμένης τῆς πόλεως εἰρήνην Φιλοκράτει
συνειπεῖν, ἀλλὰ μὴ τοῖς τὰ βέλτιστα γράφουσι, καὶ τοῦ δῶρα
εἰληφέναι, τοῦ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς ὑστέρας πρεσβείας τοὺς
χρόνους κατατρῖψαι καὶ μηδὲν ὧν προσετάξαθ' ὑμεῖς ποιῆ-
σαι, τοῦ φενακίσαι τὴν πόλιν, καὶ παραστήσαντα ἐλπίδας,
ὡς ὅσα βουλόμεθ' ἡμεῖς Φίλιππος πράξει, πάντ' ἀπολω-
λεκέναι, τοῦ μετὰ ταῦθ', ἑτέρων προλεγόντων φυλάττε-
σθαι τὸν τοσαῦτα ἠδικηκότα, τοῦτον ἐκείνῳ συνηγορεῖν.
334ταῦτα κατηγορῶ, ταῦτα μέμνησθε, ἐπεὶ δικαίαν εἰρήνην
καὶ ἴσην καὶ μηδὲν πεπρακότας ἀνθρώπους μηδὲ ψευσα-
μένους ὕστερον κἂν ἐπῄνουν καὶ στεφανοῦν ἐκέλευον. στρα-
τηγὸς δ' εἴ τις ἠδίκηχ' ὑμᾶς, οὐχὶ κοινωνεῖ ταῖς νῦν εὐ-
θύναις. ποῖος γὰρ στρατηγὸς Ἅλον, τίς δὲ Φωκέας ἀπο-
λώλεκεν; τίς δὲ Δορίσκον; τίς δὲ Κερσοβλέπτην; τίς δὲ
Ἱερὸν ὄρος; τίς δὲ Πύλας; τίς δὲ πεποίηκεν ἄχρι τῆς Ἀτ-
τικῆς ὁδὸν διὰ συμμάχων καὶ φίλων εἶναι Φιλίππῳ; τίς
δὲ Κορώνειαν, τίς δ' Ὀρχομενόν, τίς δ' Εὔβοιαν ἀλλο-
τρίαν; τίς Μέγαρα πρῴην ὀλίγου; τίς Θηβαίους ἰσχυρούς;
335τούτων γὰρ οὐδὲν τοσούτων καὶ τηλικούτων ὄντων διὰ τοὺς
στρατηγοὺς ἀπώλετο, οὐδ' ἐν τῇ εἰρήνῃ συγχωρηθὲν πεισθέν-
των ὑμῶν ἔχει Φίλιππος, ἀλλὰ διὰ τούτους ἀπόλωλε καὶ τὴν
τούτων δωροδοκίαν. ἂν τοίνυν ταῦτα μὲν φεύγῃ, πλανᾷ δὲ
καὶ πάντα μᾶλλον λέγῃ, ἐκείνως αὐτὸν δέχεσθε. „οὐ στρα- 449

333, 1. οὐδαμῶς ΤΩ. 2. τούτω r. 6. τοῖς μὴ r. 7. ὑστέρας] ὑμετέρας tuv. 9. παραστήσαντας pr Σ, παραστήσαντα τὰς Τ Ωtuv. 334, 1. ἐπεὶ — καὶ] ἐπεὶ εἰ — ἑώρων καὶ rc k. 2. ἴσην] ἴσην πεποιημένους γρ Σ. 3. καὶ στ.] κἂν στ. Φ. ἐκέλευον] ἐβούλευον s. 4. ἠδίκηχ' r: ἠδίκηκεν ς. 5. ἄλλον t et pr F, ἄλον Τ Ω, ἄλλους u. 6. δὲ ante Δορίσκον om k, ante Πύλας et Ὀρχομενὸν om r, ante Εὔβοιαν om FΣΤΦΩtuv. 335, 2. οὐδ' ἐν] οὐδὲν FΦtuv, συγκεχωρηθὲν Ω, συγχωρηθὲν οὐδὲν s, συγχωρηθὲν οὐδὲ kr. 3. ἀπολώλεκε r. 4. τούτου tu. 5. στρατηγὸν r.

τηγῶ δικάζομεν, ὃ περὶ τούτων κρίνῃ. μὴ λέγε εἴ τις αἴτιός ἐστι καὶ ἄλλος τοῦ Φωκέων ὀλέθρου, ἀλλ᾽ ὡς οὐ σὺ αἴτιος δεῖξον. τί οὖν, εἴ τι Δημοσθένης ἠδίκει, νῦν λέγεις, ἀλλ᾽ οὐχ ὅτε τὰς εὐθύνας ἐδίδου κατηγόρεις; δι᾽ αὐτὸ γὰρ εἰ
336 τοῦτο ἀπολωλέναι δίκαιος. μὴ λέγε ὡς καλὸν εἰρήνη, μηδ᾽ ὡς συμφέρον· οὐδεὶς γὰρ αἰτιᾶταί σε τοῦ ποιήσασθαι τὴν πόλιν εἰρήνην· ἀλλ᾽ ὡς οὐκ αἰσχρὰ καὶ ἐπονείδιστος, καὶ πολλὰ ὕστερον ἐξηπατήμεθα, καὶ πάντ᾽ ἀπώλετο, ταῦτα λέγε. τούτων γὰρ ἁπάντων ἡμῖν αἴτιος σὺ δέδειξαι, καὶ τί δὴ μέχρι νυνὶ τὸν τὰ τοιαῦτα πεποιηκότα ἐπαινεῖς;" ἂν οὕτω φυλάττητε αὐτόν, οὐχ ἕξει τί λέγῃ, ἀλλὰ τὴν ἄλλως ἐνταῦθ᾽ ἐπαρεῖ τὴν φωνὴν καὶ πεφωνασκηκὼς ἔσται.
337 Καίτοι καὶ περὶ τῆς φωνῆς ἴσως εἰπεῖν ἀνάγκη· πάνυ γὰρ μέγα καὶ ἐπὶ ταύτῃ φρονεῖν αὐτὸν ἀκούω, ὡς καθυποκρινούμενον ὑμᾶς. ἐμοὶ δὲ δοκεῖτε ἀτοπώτατον ἁπάντων ἂν ποιῆσαι, εἰ ὅτε μὲν τὰ Θυέστου καὶ τῶν ἐπὶ Τροίᾳ κακὰ ἠγωνίζετο, ἐξεβάλλετε αὐτὸν καὶ ἐξεσυρίττετε ἐκ τῶν θεάτρων καὶ μόνον οὐ κατελεύετε οὕτως, ὥστε τελευτῶντα τοῦ τριταγωνιστεῖν ἀποστῆναι, ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀλλ᾽ ἐν τοῖς κοινοῖς καὶ μεγίστοις τῆς πόλεως πράγμασι μυρί᾽ εἴργασται κακά, τηνικαῦθ᾽ ὡς καλὸν φθεγγομένῳ προσ-
338 έχοιτε. μηδαμῶς· μηδὲν ὑμεῖς ἀβέλτερον πάθητε, ἀλλὰ λογίζεσθ᾽ ὅτι δεῖ κήρυκα μὲν ἂν δοκιμάζητε, εὔφωνον σκοπεῖν, πρεσβευτὴν δὲ καὶ τῶν κοινῶν ἀξιοῦντά τι πράττειν δίκαιον καὶ φρόνημ᾽ ἔχονθ᾽ ὑπὲρ μὲν ὑμῶν μέγα, πρὸς δ᾽ ὑμᾶς ἴσον, ὥσπερ ἐγὼ Φίλιππον μὲν οὐκ ἐθαύμασα, 450
τοὺς δ᾽ αἰχμαλώτους ἐθαύμασα, ἔσωσα, οὐδὲν ὑπεστειλάμην.

v. 1. τούτου s. μὴ λέγε] μηδέ γε Σ. 2. τοῦ τῶν φωκ. FΥΦΩrtuv. αἴτιος] αἴτιος εἶ ΥΩr, συναίτιος εἶ FΦtuv. 3. ἠδίκηκε k. 336, 1. ἡ εἰρήνη krs. 2. ὡς om ks. ποιῆσαι ks. εἰρήνην τὴν πόλιν s. 5. ἡμῖν ante ἁπάντων ponit F, post αἴτιος k. 6. νῦν ks. 7. ἐὰν krs. λέγει rtuv. 337, 2. ἐπ᾽ αὐτῇ ΥΩ. καθυποκρινόμενον krs. 3. ἂν πάντων krs. 5. ἠγωνίζετο] ἐγγνωρίζετο r. 6. κατελεύσετε Φ. 7. ἐπεὶ ks. 8. καὶ τοῖς μεγίστοις r. 338, 1. ἀβέλτερον ὑμεῖς r. 2. εὔφωνον ΥΩks, εὐφώνους Σ; ceteri εἶ εὔφωνος. 4. μὲν om ΣΥΩr. 5. φιλίππου (ον) t. μὲν om Ω. 6. ἐθαύμασα om ks et γρ u et in litura v: θαυμάσας FΦrtu. οὐδὲν] καὶ οὐδὲν ks, οὐδὲν δὲ FΦrtuv.

ἔτος δ' ἐκείνε μὲν προὐκυλινδεῖτο καὶ τὲς παιᾶνας ᾖδεν,
339 ὑμῶν δ' ὑπερεώρα. ἔτι τοίνυν ὅταν μὲν ἴδητε δεινότητα ἢ εὐφωνίαν ἤ τι τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ἀγαθῶν ἐπὶ χρηστε καὶ φιλοτίμε γεγενημένον ἀνθρώπου, συγχαίρειν καὶ συνασκεῖν πάντας δεῖ· κοινὸν γὰρ ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἄλλοις τετ' ἀγαθὸν γίγνεται· ὅταν δ' ἐπὶ δωροδόκε καὶ πονηρε καὶ παντὸς ἥττονος λήμματος, ἀποκλείειν καὶ πικρῶς καὶ ἐναντίως ἀκούειν, ὡς πονηρία δυνάμεως δόξαν
340 εὑρομένη παρ' ὑμῶν ἐπὶ τὴν πόλιν ἐστίν. ὁρᾶτε δ', ἀφ' ὧν ἔτος εὐδοκιμεῖ, πηλίκα τῇ πόλει περιέστηκε πράγματα. αἱ μὲν τοίνυν ἄλλαι δυνάμεις ἐπιεικῶς εἰσὶν αὐτάρκεις, ἡ δὲ τε λέγειν, ἂν τὰ παρ' ὑμῶν τῶν ἀκεόντων ἀντιστῇ, διακόπτεται. ἔτως ἔν ἀκέετε τέτε ὡς πονηρε καὶ δωροδόκε καὶ ἐδ' ὁτιἐν ἐρἐντος ἀληθές.

341 Ὅτι δ' ἐ μόνον κατὰ τἆλλα, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸς αὐτὸν τὸν Φίλιππον πράγματα πανταχῶς συμφέρει τετονὶ ἑαλωκέναι, θεάσασθε. εἴτε γὰρ ἥξει ποτὲ εἰς ἀνάγκην τῶν δικαίων τι ποιεῖν τῇ πόλει, τὸν τρόπον μεταθήσεται· νῦν μὲν γὰρ ᾕρηται τὲς πολλὲς ἐξαπατῶν ὀλίγους θεραπεύειν, ἂν δὲ τέτους ἀπολωλότας πύθηται, ὑμῖν τοῖς πολ-
342 λοῖς καὶ πάντων κυρίοις τὰ λοιπὰ ποιεῖν βελήσεται. εἴτ' ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἧσπερ νῦν ἐξουσίας καὶ ἀσελγείας μενεῖ, τὲς ὁτιοῦν ἂν ἐκείνῳ ποιήσοντας ἀνῃρηκότες ἐκ τῆς πόλεως ἔσεσθε, ἂν τούτους ἀνέλητε· οἱ γὰρ οἰόμενοι δίκην ὑφέξειν τοιαῦτ' ἔπραξαν, τέτες, ἐὰν τὰ παρ' ὑμῶν αὐ- 451
τοῖς ἐφεθῇ, τί οἴεσθε ποιήσειν; ποῖον Εὐθυκράτη, ποῖον

v. 1. καὶ om pr Σ. 339, 1. ὑπερορᾳι Σ, ὑπερώρᾳι ΥΩ. εἰδῆτε ks. 2. τῶν ἄλλων om r, post τοιούτων ponit k. 4. ἅπαντας FΩrtuv. ὑμῖν (ἡ) F, ἡμῖν Φkr. πᾶσι ΣΥΩ: ceteri ἅπασι. 5. ἀγαθὸν] τὸ ἀγαθὸν r. 7. ἀκούειν δεῖ ὡς krs. 340, 1. εὑραμένη krs. 2. ἡλίκα k. 341, 1. τἆλλα] ἄλλα Φ. 2. τὸν om Ωr. πανταχῶς ΣΥΩtuv, πανταχῶς (οῦ) F: πανταχοῦ ς. τοῦτον ΣΥΩks. 5. ᾕρηται Σkrs: ceteri προῄρηται. 6. ἐὰν ks. 342, 2. ἧσπερ] ὥσπερ s. καὶ ἀσελγείας om Φ. μένει ks. 3. ποιήσαντας krs. 4. τούτοις t. οἱ ΣΥΩ et γρ k: εἰ ς. 6. ἐφεθῇ ΣΥΩ et γρ k: ceteri ἀφεθῇ. ποιεῖν ks. εὐθυκράτη — λασθένη FΣΦ: Εὐθυκράτην — Λασθένην ς.

343 Λασθένη, τίν' οὐχ ὑπερβαλεῖσθαι προδότην; τίνα δ' οὐ πάντων τῶν ἄλλων χείρω πολίτην ὑπάρξειν, ὁρῶντα τοῖς μὲν ἅπαντα πεπρακόσι χρήματα δόξαν ἀφορμὴν τὴν Φιλίππου ξενίαν περιοῦσαν, τοῖς δὲ δικαίους τε παρέχουσιν ἑαυτοὺς καὶ προσανηλωκόσι χρήματα πράγματα ἀπεχθείας φθόνον περιόντα παρ' ἐνίων; μηδαμῶς· οὔτε γὰρ πρὸς δόξαν οὔτε πρὸς εὐσέβειαν οὔτε πρὸς ἀσφάλειαν οὔτε πρὸς ἄλλο οὐδὲν ὑμῖν συμφέρει τοῦτον ἀφεῖναι, ἀλλὰ τιμωρησαμένους παράδειγμα ποιῆσαι πᾶσι, καὶ τοῖς πολίταις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν.

## 20.

## ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΤΕΛΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΙΝΗΝ.

*ΥΠΟΘΕΣΙΣ.* Ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις ἄλλοις τε ἐτίμα τοὺς εὐεργέτας καὶ ἀτελείᾳ λειτουργιῶν. πολλῶν οὖν λαμβανόντων αὐτὴν σπάνις ἐδόκει τῶν λειτουργησόντων εἶναι. διὰ τοῦτο Λεπτίνης νόμον εἰσήνεγκεν εἶναι μηδένα ἀτελῆ, μήτε τὸ λοιπὸν ἐξὸν εἶναι τῷ δήμῳ δοῦναι, τὸν δὲ ἀτέλειαν αἰτήσαντα πάσχειν τὰ ἔσχατα. τοῦτον ἐγράψαντο τὸν νόμον πρότερον μὲν ἄλλοι, μεθ' ὧν καὶ Βάθιππος, καὶ οὐκ ἐπεξῆλθεν, ἢ χρήματα λαβὼν ἢ νόσῳ περιπεσών, νῦν δὲ Φορμίων καὶ Κτήσιππος ὁ Χαβρίου παῖς καί τινες μετ' αὐτῶν, οἷς συνήγορος Δημοσθένης γίνεται. ὁ μὲν οὖν Λεπτίνης πλέον ἰσχύει τῷ συμφέροντι (τὴν γὰρ χρείαν προΐσχεται), ὁ δὲ 452 Δημοσθένης τῷ τε ἐνδόξῳ καὶ τῷ δικαίῳ, τῷ δικαίῳ μέν, ὅτι δίκαιόν ἐστι τοὺς εὖ ποιήσαντας ἀντευπεπονθέναι καὶ τοὺς ὀρθῶς ἄν τι λαβόντας τῶν δοθέντων μὴ ἀφαιρεῖσθαι, τῷ δὲ ἐνδόξῳ, διότι τάχα μὲν καὶ ἄλλοις αἰσχρόν, ἃ δεδώκασιν, ἀφαιρεῖσθαι, Ἀθηναίοις δὲ οὐχ ἥκιστα, οἷς ἀντ' ἄλλου γνωρίσματος τὸ μεγαλόψυχον προσεῖναι δοκεῖ. ἐπιδεικνύει δὲ ὅτι καὶ παρανόμως εἰσήνεγκε τὸν νόμον· λέγει γὰρ νόμον τὸν κελεύοντα ἀναιρεῖν πρῶτον τὸν ἐναντίον νόμον, καὶ τότε αὐτὸν τιθέναι νόμον, ἵνα μὴ ἀλλήλοις ἐναντίοι νόμοι εὑρίσκωνται.

*ΑΛΛΩΣ.* Ὁ πρὸς Λεπτίνην λόγος ἐπιγραφὴν ἔχει τοιαύτην, ἐπειδήπερ παρελθόντος τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ ὑπεύθυνος ἦν κρίσει καὶ τιμωρίᾳ γράφων τις νόμον, ἐφαίνετο Λεπτίνης ἀκίνδυνος· ὅθεν πρὸς αὐτόν, ἀλλ'

343, 1. ὑπερβαλεῖσθε r. 3. τὴν om ks. 4. δικαίοις krs. 8. οὐδὲν om r. τοῦτον συμφέρει r. ΥΠΟΘ. 4. μήτε] immo μηδὲ. 5. ἔσχατα] κατὰ γρ FT. 10. καὶ ante τῷ δικαίῳ μὲν omisi cum T. 11. ἄν τι λαβόντας] ἀντιλαβόντας Ftv. 12. αἴσχιον FTtv. 15. λέγει γὰρ T: λέγειν γὰρ ἐχρῆν ς. 18. alterum argumentum mei omnes om. 20. γράφων Taylorus, γράψας Fr. Aug. Wolfius: γράφειν ς.

οὐ κατ᾽ αὐτοῦ ὁ λόγος. ἡ δὲ ὑπόθεσις οὕτως ἔχει. σύνηθες ἦν τῇ πόλει τῶν Ἀθηναίων τιμᾷν τοὺς εὐεργέτας μάλιστα πολλαῖς καὶ διαφόροις τιμαῖς καὶ δὴ καὶ ἀτελείᾳ. πολλῶν δὲ εἰληφότων καὶ ἀστῶν καὶ ξένων ἐπέλειψαν οἱ λειτουργήσοντες, καὶ διὰ τοῦτο σχεδὸν τῶν λειτουργιῶν περιισταμένων εἰς τοὺς ἀπόρους, Λεπτίνης τῶν πολιτευομένων ἀνὴρ οὐκ ἀδόκιμος ἔγραψε νόμον αὐτοῖς ῥήμασιν οὕτως ἔχοντα, „ὅπως ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσι, μηδένα ἀτελῆ εἶναι πλὴν τῶν ἀφ᾽ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος καὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων, μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι τῷ δήμῳ αἰτηθέντι διδόναι· εἰ δέ τις ἁλῷ αἰτῶν, ἄτιμον αὐτὸν εἶναι καὶ γένος 453 καὶ οἰκίαν, καὶ ὑποκεῖσθαι γραφαῖς καὶ ἐνδείξεσιν· εἰ δὲ καὶ ἐν τούτοις ἁλῷ, ἔνοχον εἶναι τοῖς αὐτοῖς οἷσπερ οἱ δικάζοντες, ὅταν ὀφείλοντες τῷ δημοσίῳ δικάζωσι.“ τοῦ νόμου οὖν οὕτως ἔχοντος ἐγράψατο μὲν τὸ πρότερον Βάθιππος Λεπτίνην, ὃς ἀπέθανε πρὶν εἰσελθεῖν τὴν γραφήν. εἶτα διετρίβη χρόνος, καὶ γέγονε Λεπτίνης ἀνεύθυνος· νόμος γὰρ ἦν τὸν γράψαντα νόμον ἢ ψήφισμα μετὰ ἐνιαυτὸν μὴ εἶναι ὑπεύθυνον. ὅμως ἐπειδὴ καὶ οὕτω κατὰ τῶν νόμων ἐξῆν ποιεῖσθαι τὰς κατηγορίας, κἂν οἱ γράψαντες ἔξω κινδύνων ὦσι, μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἐπέστη κατήγορος Ἀψεφίων υἱὸς Βαθίππου, ᾧ συνηγόρει Φορμίων ὁ ῥήτωρ, καὶ Κτήσιππος ὁ υἱὸς Χαβρίου, ᾧ συνηγόρει Δημοσθένης. τούτων οὖν κατηγόρων ἐπιστάντων κατὰ τοῦ νόμου πεποίηνται τὴν γραφήν. ἡ δὲ στάσις πραγματικὴ ἔγγραφος. κεφάλαια δὲ τοῦ λόγου τὸ νόμιμον, τὸ συμφέρον, τὸ δίκαιον.

Ἀναγκαῖον δὲ εἰπεῖν τὰς δικαιολογίας ἑκατέρων. καὶ ὁ μὲν Λεπτίνης ἰσχυρίζεται τῷ συμφέροντι διὰ τὸ περιποιεῖν λειτουργούς, καὶ ὅτι ἀσύμφορον ἡμῖν γίνεται, ἐὰν οἱ πένητες μόνοι λειτουργῶσιν· ἀπορήσουσι γὰρ τῷ χρόνῳ, καὶ οὐχ ἕξετε τοὺς λειτουργοῦντας· ἀλλὰ καὶ τῷ δικαίῳ, ὅτι δεινόν ἐστι τοὺς μὲν ἀδεῶς πλουτεῖν, τοὺς δὲ λειτουργοῦντας ἀεὶ πένεσθαι. ὁ δὲ κατήγορος ἰσχυρίζεται τῷ νομίμῳ καὶ τῷ δικαίῳ καὶ τῷ συμφέροντι. καὶ ἔστι τὸ νόμιμον διπλοῦν, περί τε τὸ πρόσωπον καὶ τὸ πρᾶγμα. 454 καὶ περὶ μὲν τὸ πρόσωπον, ἀφ᾽ ὧν αὐτὸν ἐχρῆν ποιῆσαι, οὐκ ἐποίησε· παρέβη γὰρ τὸν θεσμόν. θεσμὸς δέ ἐστι νόμος παρακελευόμενος πῶς δεῖ νομοθετεῖν. ἔδει γὰρ αὐτὸν γράψαντα τιθέναι ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων καὶ ἐν νομοθέταις κυρῶσαι· τοῦτο οὐκ ἐποίησε. περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα, ὅτι παρέβη ὁ νόμος οὗτος παλαιὸν νόμον τὸν λέγοντα τὰς τοῦ δήμου δωρεὰς εἶναι βεβαίας· ὑπεναντίος οὖν τῶν νόμων οὗτός ἐστιν, ὅτι κελευόντων ἐκείνων, ὅσας ὁ δῆμος δέδωκε δωρεάς, κυρίας εἶναι, οὗτος ἀφαιρεῖσθαι τὰς δεδομένας βιάζεται. τῷ δὲ δικαίῳ ἰσχυρίζεται, ὅτι οὐ δεῖ τοὺς εὐεργέτας ἀποστερεῖν δωρεῶν. τῷ δὲ συμφέροντι τριχῶς ἰσχυρίζεται, πρῶτον μέν, ὅτι ἀσύμφορον ὑμῖν γενήσεται, ἐὰν τοὺς εὐεργέτας ἀφαιρῆσθε

v. 4. λειτουργήσοντες Hier. Wolfius: λειτουργήσαντες ς. 16. τῶν νόμων F. A. Wolfius: τὸν νόμον ς. 38. ἐὰν τοὺς — ἀφαιρῆσθε H. Wolfius: ἑαυτοὺς — ἀφαιρεῖσθαι ς.

τὴν δωρεάν· οὐκέτι γὰρ ὁ Λεύκων πέμψει τὸν σῖτον ὑμῖν ἐκ τοῦ Βοσπόρου. δεύτερον δέ, ὅτι ἀσύμφορον ὑμῖν ἔσται· οὐκέτι γὰρ εὐεργετήσει τις τὴν πόλιν, στερουμένους τῆς δωρεᾶς ὁρῶν τοὺς ἄλλους. τρίτον δέ, ὅτι ἀδοξήσετε· δόξετε γὰρ ἀγνώμονες εἶναι.

Ἔστι δὲ ὁ λόγος οὗτος δευτερολογία· ὁ Ἀφεψίων γὰρ ὡς πρεσβύτερος ἔλαβε τὴν πρωτολογίαν. οὐκοῦν ὁ Λεπτίνης προηγουμένως τῷ συμφέροντι χρῆται, φάσκων ἐν σπάνει καθεστάναι τὴν πόλιν τῶν λειτουργούντων, δευτέρῳ δὲ τῷ δικαίῳ, ὅπερ ἀπὸ τῆς ἰσότητος θεωρεῖται· πάνυ γάρ, φησί, δεινόν "ἐστι τινὰς μὲν πλουτεῖν ἀτελείας ἐπειλημμένους, τὴν πόλιν 455 δὲ μηδὲ τῶν λειτουργούντων εὐπορεῖν. προβάλλεται δὲ ὁ ῥήτωρ τῷ μὲν δοκεῖν τὴν κατηγορίαν τοῦ νόμου, συνυποδύεται δὲ καὶ κατασκευάζει καὶ τὴν σύστασιν τοῦ οἰκείου νόμου. ἐν γὰρ τῷ νομίμῳ κεφαλαίῳ καθίστησιν ἀνταναγινώσκων καὶ ἀντιτιθεὶς καὶ ἀντεξετάζων ἀμφοτέρους τοὺς νόμους, καὶ τὸ διάφορον ὅσον δεικνύς. ἵνα δὲ μὴ ἐξαίφνης μηδὲ ἀναρμόστως παρέχηται τῶν νόμων τὴν σύστασιν, ἐκ πολλοῦ παρεσκεύασε. καὶ ἡ πρώτη γε ἀντίθεσις τοῦ λόγου τῷ μὲν δοκεῖν ἐστὶ παρὰ Λεπτίνου, τῇ δ' ἀληθείᾳ πρὸς σύστασιν τοῦ οἰκείου συμφέροντος ἐξεύρηται, ἵνα φαίνηται ὁ ἀντίδικος τὸν Δημοσθένους εἰσάγων νόμον. τί γὰρ ὁ Δημοσθένους βούλεται νόμος; τὰς δωρεάς, ὅσας ὁ δῆμος ἔδωκε, κυρίας εἶναι, τοὺς δὲ ἔχοντας κρίνεσθαι, ἵν', εἰ μὲν ἄξιοι, ἔχωσιν, εἰ δὲ ἀναξίως ἔχειν δοκοῖεν, ἐλεγχθέντες ἀφαιρεθῶσιν. οὐκοῦν αὐτὸς ὁ Λεπτίνης τὸν Δημοσθένους νόμον κεκύρωκεν. ἔτι γὰρ αἰτιᾶται κατ' ἀρχὰς εὐθὺς ὅτι πολλοὶ τῶν εἰληφότων εἰσὶν ἀνάξιοι· οὐκοῦν ἔχει τὸν Δημοσθένους νόμον τοὺς ἀναξίους ἐκκρίνοντα. καὶ διὰ τοῦτο πάντων κατέσπαρται· ὁ γὰρ πολὺς περὶ αὐτοῦ λόγος ἐθίζει τοὺς δικαστὰς πρὸς τὴν τοῦ νόμου μετὰ μικρὸν ἀνάγνωσιν. ἰδὼν δὲ ὅτι Λεπτίνης ἐκεῖνον ἔχει τὸν ἰσχυρότατον λόγον, ὡς ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσι, μηδένα ἀτελῆ εἶναι, οὐ ταύτην ἔθηκε "προηγουμένην ἀντίθεσιν, 456 ἀλλὰ τὴν λυσιτελοῦσαν αὐτῷ καὶ τὴν μέλλουσαν εἰσφέρειν τὸν παρ' αὐτοῦ νόμον. ὅταν γὰρ λέγῃ „καὶ τούτῳ πλείστῳ χρήσεται τῷ λόγῳ," σοφίζεται τοὺς ἀκούοντας· οὐ γὰρ τῷ περὶ τῶν ἀναξίων πολλῷ χρήσεται λόγῳ, ἀλλὰ τῷ δηλονότι σπανίζειν τὴν πόλιν τῶν λειτουργούντων, καὶ τῷ συμφέρειν μετατιθέναι τὰς λειτουργίας ἀπὸ τῶν ἀπόρων εἰς τοὺς εὐπόρους.

Ἔστι δὲ τὸ μὲν εἶδος τοῦ λόγου δικανικόν, εἴ γε κρίσις ἐστὶν ἐπὶ τὸν νόμον, ἡ δέ γε ὕλη πᾶσά ἐστι διπλῆ, καὶ ταύτης ἡ μέν ἐστι δικανική, ἡ δὲ συμβουλευτική. εὕροις δ' ἂν οὐδὲ πανηγυρικῆς ἰδέας ἀμοιροῦντα τὸν λόγον, ἐν οἷς πειρᾶται σεμνύνειν ἕκαστον τῶν εὐεργετῶν· καὶ γὰρ ἐνταῦθα εὑρήσεις ἄξια τῶν ἀνδρῶν ἐγκώμια καὶ λόγους εὐφήμως ἁρμόττοντας ταῖς ἐκείνων πράξεσιν, οἷον ὡς ὅταν ἐμπομπεύῃ τοῖς Κόνωνος καὶ Χαβρίου κατορθώμασι καὶ τοῖς Ἐπικέρδους καὶ τῶν ἐκ Θάσου καὶ Κορίνθου καὶ Λεύκωνος. ἰτέον δὲ ἐπὶ τὴν μεταχείρισιν τοῦ λόγου.

Ἄνδρες δικασταί, μάλιστα μὲν εἵνεκα τοῦ νομίζειν συμ- 457
φέρειν τῇ πόλει λελύσθαι τὸν νόμον, εἶτα καὶ τοῦ παιδὸς εἵνεκα τοῦ Χαβρίου ὡμολόγησα τούτοις, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, συνερεῖν. ἔστι δ' οὐκ ἄδηλον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦθ', ὅτι Λεπτίνης, κἂν τις ἄλλος ὑπὲρ τοῦ νόμου λέγῃ, δίκαιον μὲν οὐδὲν ἐρεῖ περὶ αὐτοῦ, φήσει δ' ἀναξίους τινὰς ἀνθρώπους εὑρομένους ἀτέλειαν ἐκδεδυκέναι τὰς λειτουργίας, καὶ τούτῳ
2 πλείστῳ χρήσεται τῷ λόγῳ. ἐγὼ δ', ὅτι μὲν τινῶν κατηγοροῦντα πάντας ἀφαιρεῖσθαι τὴν δωρεὰν τῶν ἀδίκων ἐστίν, ἐάσω· καὶ γὰρ εἴρηται τρόπον τινὰ καὶ ὑφ' ὑμῶν ἴσως γιγνώσκεται· ἀλλ' ἐκεῖνο ἂν ἐροίμην ἡδέως αὐτόν, τίνος εἵνεκ', εἰ τὰ μάλιστα μή τινες ἀλλὰ πάντες ἦσαν ἀνάξιοι, τῶν αὐτῶν ἠξίωσεν ὑμᾶς τε καὶ τούτους. ἐν μὲν γὰρ τῷ γράψαι μηδέν' εἶναι ἀτελῆ τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο τὴν ἀτέλειαν, ἐν δὲ τῷ προσγράψαι μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι ὑμᾶς τὸ δοῦναι ὑμῖν ἐξεῖναι. οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ἔνεστιν εἰπεῖν, ὡς τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ τοὺς ἔχοντας ἀφείλετο τὴν δωρεὰν ἀναξίους νομίζων, οὕτω καὶ τὸν δῆμον ἀνάξιον ἡγεῖτο κύ-
3 ριον εἶναι τοῦ δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ, ἐάν τῳ βούληται. ἀλλὰ νὴ Δί' ἐκεῖνο ἂν ἴσως εἴποι πρὸς ταῦτα, ὅτι διὰ τὸ ῥᾳδίως 458
ἐξαπατᾶσθαι τὸν δῆμον, διὰ τοῦθ' οὕτως ἔθηκε τὸν νόμον. τί οὖν κωλύει πάντα ἀφῃρῆσθαι καὶ ὅλως τὴν πολιτείαν ὑμᾶς κατὰ τοῦτον τὸν λόγον; οὐ γάρ ἐστιν ἐφ' ὅτου τοῦτο οὐ πεπόνθατε τῶν πάντων, ἀλλὰ καὶ ψηφίσματα πολλὰ πολλάκις ἐξαπατηθέντες κεχειροτονήκατε, καὶ συμμάχους ἤδη τινὰς ἥττους ἀντὶ κρειττόνων ἐπείσθητε ἑλέσθαι, καὶ ὅλως ἐν οἶμαι πολλοῖς οἷς πράττετε καὶ τοιοῦτό τι συμβαίνειν ἀνάγκη. ἆρ' οὖν θησόμεθα νόμον διὰ ταῦτα μηδὲ τὸ λοι-

1, 1. τῇ πόλει συμφέρειν k. 3. ἕνεκα k. 4. συναίρειν Σ. 6. εὑραμένους kr. 2, 2. ἀδικούντων Ftv. 4. ἐκεῖνο Ω, ἐκεῖνα ΣΥs. ἕνεκ' k. 6. ἠξίωσεν post τούτους ponit r. 10. ὅπερ om r. 11. ἐνόμιζεν ΣΥΩkrsv et γρ F. ἡγεῖτο τὸ κ. ΣΩrs. 3, 1. τὰ ἑαυτοῦ om Σ et pr k. 2. ἐκεῖνο] ἐκεῖνό γ' k. 3. ἔθηκε Σt, ἔθηκα F: ἴθηκα s. 4. ἀφῃρῆσθαι om s. 5. ὅτου Σ: ceteri ὅτῳ. 9. ἐν οἶμαι πολλοῖς οἷς πράττετε] πολλοῖς ἐνδέχεται οἷς πράττητε r;

πὸν ἐξεῖναι τῇ βουλῇ μηδὲ τῷ δήμῳ μήτε προβουλεύειν μήτε χειροτονεῖν μηδέν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι· οὐ γάρ ἐσμεν ἀφαιρεθῆναι δίκαιοι περὶ ὧν ἂν ἐξαπατηθῶμεν, ἀλλὰ διδαχθῆναι ὅπως τοῦτο μὴ πεισόμεθα, καὶ θέσθαι νόμον οὐχ ὃς ἀφαιρήσεται τὸ κυρίους ἡμᾶς εἶναι, ἀλλὰ δι' οὗ τὸν ἐξαπατῶντα τιμωρησόμεθα.

5 Εἰ τοίνυν τις ἐάσας ταῦτα αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἐξετάσειε, πότερόν ποτε λυσιτελέστερόν ἐστι κυρίους μὲν ὑμᾶς εἶναι τῆς δωρεᾶς, ἐξαπατηθέντας δέ ποτε καὶ φαύλῳ τινὶ δοῦναι, ἢ διὰ τὸ παντελῶς ἀκύρους γενέσθαι μηδ' ἂν ἄξιόν τινα εἰδῆτε ἐξεῖναι τιμῆσαι, εὕροιτ' ἂν μᾶλλον ἐκεῖνο λυσιτελοῦν. διὰ τί; ὅτι ἐκ μὲν τοῦ πλείονας ἢ προσῆκε τιμᾶν πολλοὺς εὖ ποιεῖν προκαλεῖσθ' ὑμᾶς, ἐκ δὲ τοῦ μηδενὶ μηδέν, μηδ' ἂν ἄξιος ᾖ, διδόναι πάντας ἀπείρξετε τοῦ φιλοτιμεῖσθαι.

6 πρὸς δὲ τούτῳ καὶ δι' ἐκεῖνο, ὅτι οἱ μὲν ἀνάξιόν τινα τιμήσαντες εὐηθείας τινὰ δόξαν ἔχοιεν ἄν, οἱ δὲ τοὺς ἀγαθόν
τι ποιοῦντας ἑαυτοὺς μὴ τοῖς ὁμοίοις ἀμειβόμενοι κακίας. 459
ὅσῳ δὴ κρεῖττον εὐήθη δοκεῖν ἢ πονηρὸν εἶναι, τοσούτῳ λῦσαι τὸν νόμον κάλλιον ἢ θέσθαι.

7 Οὐ τοίνυν ἔμοιγε οὐδ' ἐκεῖνο εὔλογον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σκοπουμένῳ φαίνεται, καταμεμφόμενόν τινας ἐπὶ ταῖς ὑπαρχούσαις δωρεαῖς τοὺς χρησίμους ὄντας τῶν τιμῶν ἀποστερεῖν. εἰ γὰρ ὑπαρχουσῶν τούτων φαῦλοι καὶ ἀνάξιοί τινες κατὰ τὸν τούτου λόγον εἰσί, τί χρὴ προσδοκᾶν ἔσεσθαι τότε, ὅταν παντελῶς πλέον μέλλῃ μηδὲν εἶναι τοῖς χρηστοῖς οὖσιν;

8 Ἔτι τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι δεῖ, ὅτι ἐκ τῶν νῦν ὑπαρχόντων νόμων καὶ πάλαι κυρίων, οὓς οὐδ' αὐτὸς οὗτος ἀντείποι ἂν μὴ οὐχὶ καλῶς ἔχειν, ἐνιαυτὸν διαλιπὼν

v. 2. οἴομαι ς. 4. πῶς ΣΥΩrs. 5. ἀφαιρεθήσεται Ω. τὸ om F. εἶναι] εἶναι τῆς δωρεᾶς FΥΩrstv. 5, 2. ποτε] τι Σ. 4. τὸ] τοῦ ΣΥΩs. 6. ὅτι om pr k. πλείονος kr. προσήκει F, προσήκει ΣΥΩkrs. 7. μηδὲν om FΣΥΩrstv. 8. ἄξιον tv. ὑπείρξετε s. 6, 1. καὶ om pr Σ. 2. ἂν ἔχοιεν r. 3. αὑτοὺς FΥΩs et corr Σ. 4. τοσοῦτον s. 7, 2. τινας] τοὺς ΣΥΩrs. 5. τούτων ΣΥΩkrst. 6. πλέον] μηδὲ πλέον Σ. μέλλῃ om Ω. 8, 3. ἂν post οὐδ' ponit r.

ἕκαστος λειτουργεῖ, ὥστε τὸν ἥμισυν ἐστ' ἀτελὴς τοῦ χρόνου.
εἶθ' ἧς πᾶσι μέτεστι τὸ ἥμισυ καὶ τοῖς μηδ' ὁτιοῦν ἀγαθὸν
πεποιηκόσιν ὑμᾶς, ταύτης τοὺς εὖ ποιήσαντας, ὃ προστεθεί-
καμεν αὐτοῖς, τοῦτ' ἀφελώμεθα; μηδαμῶς· οὔτε γὰρ ἄλλως
9 καλὸν οὔτε ὑμῖν πρέπον. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρόν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, κατὰ μὲν τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν νόμον γεγρά-
φθαι, ἐφ' οἷς οὐδέν ἐστι δημοσίᾳ βλάβος εἴ τις ψεύσεται, ἐν
δὲ τῷ κοινῷ μὴ χρῆσθαι τῷ νόμῳ τούτῳ τὴν πόλιν τὴν
αὐτὴν ἐπιτάξασαν τοῖς ἰδιώταις, ἀλλὰ τοὺς ἀγαθόν τι πε-
ποιηκότας ἐξαπατῆσαι, καὶ ταῦτ' οὐ μικρὰν ζημίαν ὀφλή-
10 σειν μέλλουσαν; οὐ γὰρ εἰ μὴ χρήματ' ἀπόλλυτε μόνον σκε-
πτέον, ἀλλ' εἰ καὶ δόξαν χρηστήν, περὶ ἧς μᾶλλον σπουδά-
ζετε ἢ περὶ χρημάτων, καὶ οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ οἱ πρό-
γονοι. τεκμήριον δέ· χρήματα μὲν γὰρ πλεῖστά ποτε κτη-
σάμενοι πάνθ' ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνήλωσαν, ὑπὲρ δὲ δόξης 460
οὐδένα πώποτε κίνδυνον ἐξέστησαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἰδίας οὐσίας
προσαναλίσκοντες διετέλουν. νῦν τοίνυν οὗτος ὁ νόμος ταύ-
την ἀντὶ καλῆς αἰσχρὰν τῇ πόλει περιάπτει, καὶ οὔτε τῶν
προγόνων οὔθ' ὑμῶν ἀξίαν. τρία γὰρ τὰ μέγιστα ὀνείδη
κτᾶται, φθονεροὺς, ἀπίστους, ἀχαρίστους εἶναι δοκεῖν.
11 Ὅτι τοίνυν οὐδ' ἐστὶν ὅλως ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦ
ἤθους τοῦ ὑμετέρου κύριον ποιῆσαι τοιοῦτον νόμον, καὶ τοῦτο
πειράσομαι δεῖξαι διὰ βραχέων, ἕν τι τῶν πρότερον πε-
πραγμένων τῇ πόλει διεξελθών. λέγονται χρήμαθ' οἱ τριά-
κοντα δανείσασθαι παρὰ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τοὺς ἐν Πει-
ραιεῖ. ἐπειδὴ δ' ἡ πόλις εἰς ἓν ἦλθε καὶ τὰ πράγματ' ἐκεῖνα
κατέστη, πρέσβεις πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ χρή-
12 ματα ταῦτ' ἀπῄτουν. λόγων δὲ γιγνομένων, καὶ τῶν μὲν
τοὺς δανεισαμένους ἀποδοῦναι κελευόντων, τοὺς ἐξ ἄστεος,

v. 1. τὸν ἥμισύ Ω, τὸ ἥμισύ kr. 2. ἧς] οἷς t. ἅπασι k. 3. ὃ — 4. τοῦτ'] ἃ — ταῦτ' Σ. 4. αὐτοὶ kr. 9, 1. ἄνδρες om k. 2. ἀψευδεῖν (η) F, ἀψευδῆ kr et γρ Σ. 3. ἐφ'] ἐν k. ψεύδεται Σ. 10, 5. ἀνήλωσαν (α) F, ἀνάλωσαν (η) t. δὲ om k. 11, 2. ἡμετέρου s. 5. ἐν] ἐμ Σ. 6. ἐπεὶ k. συνῆλθε kr 12, 1. ταῦτ' om k. 2. ἄστεως Σ.

τῶν δὲ τοῦτο πρῶτον ὑπάρξαι τῆς ὁμονοίας σημεῖον ἀξιούντων, κοινῇ διαλῦσαι τὰ χρήματα, φασὶ τὸν δῆμον ἑλέσθαι συνεισενεγκεῖν αὐτὸν καὶ μετασχεῖν τῆς δαπάνης, ὥστε μὴ λῦσαι τῶν ὡμολογημένων μηδέν. πῶς οὖν οὐ δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τότε μὲν τοῖς ἠδικηκόσιν ὑμᾶς ὑπὲρ τοῦ μὴ ψεύσασθαι τὰ χρήματα εἰσφέρειν ἠθελήσατε, νῦν δ' ἐξὸν ὑμῖν ἄνευ δαπάνης τὰ δίκαια ποιῆσαι τοῖς εὐεργέταις, λύσασι τὸν νόμον, ψεύδεσθαι μᾶλλον αἱρήσεσθε; ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξιῶ.

13 Τὸ μὲν τοίνυν τῆς πόλεως ἦθος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν καὶ ἐφ' ὧν εἶπον ἴδοι τις ἂν τοιοῦτον, ἀψευδὲς καὶ χρηστόν, οὐ τὸ λυσιτελέστατον πρὸς ἀργύριον σκοποῦν, ἀλλὰ τί καὶ καλὸν πρᾶξαι· τὸ δὲ τοῦ θέντος τὸν νόμον, τὰ μὲν ἄλλα ἔγωγε οὐκ οἶδα οὐδὲ λέγω φλαῦρον οὐδὲν οὐδὲ σύνοιδα, ἐκ δὲ τοῦ νόμου σκοπῶν εὑρί- 46

14 σκω πολὺ τούτου κεχωρισμένον. φημὶ τοίνυν ἐγὼ κάλλιον εἶναι τοῦτον ὑμῖν ἀκολουθῆσαι περὶ τοῦ λῦσαι τὸν νόμον ἢ ὑμᾶς τούτῳ περὶ τοῦ θέσθαι, καὶ λυσιτελέστερον εἶναι καὶ ὑμῖν καὶ τούτῳ τὴν πόλιν πεπεικέναι Λεπτίνην ὅμοιον αὐτῇ γενέσθαι δοκεῖν ἢ αὐτὴν ὑπὸ τούτου πεπεῖσθαι ὁμοίαν εἶναι τούτῳ· οὐδὲ γὰρ εἰ πάνυ χρηστός ἐσθ', ὡς ἐμοῦ γ' ἕνεκα ἔστω, βελτίων ἐστὶ τῆς πόλεως τὸ ἦθος.

15 Νομίζω τοίνυν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἄμεινον ἂν περὶ τοῦ παρόντος βουλεύσασθαι, εἰ κἀκεῖνο μάθοιτε ὅτι ᾧ μόνῳ μείζους εἰσὶν αἱ παρὰ τῶν δήμων δωρεαὶ τῶν παρὰ τῶν ἄλλων πολιτειῶν διδομένων, καὶ τοῦτο ἀναιρεῖται νῦν τῷ νόμῳ. τῇ μὲν γὰρ χρείᾳ τῇ τῶν εὑρισκομένων τὰς δωρεὰς οἱ τύραννοι καὶ οἱ τὰς ὀλιγαρχίας ἔχοντες μάλιστα

v. 4. ὡμολογησαμένων Ω, ὀμωμοσμένων kr. οὐ om Ω. 6. μὴ om pr t, ψεύδεσθαι k. χρήματα ταῦτα εἰσφ. FΩtv. 7. ἡμῖν r. 8. ψεύσασθαι kr. 9. μὲν τοίνυν οὐκ s. 13, 4. θέντος] θοθέντος r. 6. φαῦλον s. νόμου τούτου σκ. krv et γρ F. 14, 3. θεσθαι δοκεῖν καὶ Fk. 5. δοκεῖν om k. 7. τῆς πόλεως τὸ ἦθος] τοῦ τῆς πόλεως ἤθους k. 15, 1. δικασταὶ om k. 2. παρόντος] παντὸς t, παρόντος νόμου r, νόμου k. 3. τοῦ δήμου k. 4. ἀφερεῖται Σ. 6. μάλιστα om t.

δύνανται τιμᾶν· πλέσιον γάρ, ὃν ἂν βέλωνται, παραχρῆμ'
ἐποίησαν· τῇ δὲ τιμῇ καὶ τῇ βεβαιότητι τὰς παρὰ τῶν δή-
16 μων δωρεὰς εὑρήσετε ἔσας βελτίες. τό τε γὰρ μὴ μετ'
αἰσχύνης ὡς κολακεύοντα λαμβάνειν, ἀλλ' ἐν ἰσηγορίᾳ δο-
κοῦντα ἄξιόν τινος εἶναι τιμᾶσθαι τῶν καλῶν ἐστί, τό τε
ὑπὸ τῶν ὁμοίων ἑκόντων θαυμάζεσθαι τῦ παρὰ τῦ δεσπό-
του λαμβάνειν ὁτιῦν κρεῖττον εἶναι δοκεῖ. παρὰ μὲν γὰρ
ἐκείνοις μείζων ἐςὶν ὁ τῦ μέλλοντος φόβος τῆς παρούσης
χάριτος, παρὰ δ' ὑμῖν ἀδεῶς, ἃ ἂν λάβῃ τις, ἔχειν ὑπῆρχε
17 τὸν γῦν ἄλλον χρόνον. ὁ τοίνυν τὴν πίςιν ἀφαιρῶν τῶν 462
δωρεῶν νόμος ὗτος, ᾧ μόνῳ κρείττες εἰσὶν αἱ παρ' ὑμῶν
δωρεαί, τῦτ' ἀφαιρεῖται. καίτοι τῶν ἁπασῶν ἡςάντινος πο-
λιτείας τὸ κομίζεσθαι τὲς εὔνες τοῖς καθεςῶσι χάριν ἂν
ἀφέλῃς, ὐ μικρὰν φυλακὴν αὐτῶν ταύτην ἀφῃρηκὼς ἔσει.

18 Τάχα τοίνυν ἴσως ἐκεῖνο λέγειν ἂν ἐπιχειρήσειε Λεπτί-
νης, ἀπάγων ὑμᾶς ἀπὸ τούτων, ὡς αἱ λειτεργίαι νῦν μὲν
εἰς πένητας ἀνθρώπες ἔρχονται, ἐκ δὲ τῦ νόμυ τέτε λει-
τεργήσεσιν οἱ πλεσιώτατοι. ἔςι δὲ τῦτο ὑτωσὶ μὲν ἀκῦσαι
λόγον τιν' ἔχον· εἰ δέ τις αὐτὸ ἀκριβῶς ἐξετάσειε, ψεῦδος
ἂν ὂν φανείη. εἰσὶ γὰρ δήπε παρ' ἡμῖν αἵ τε τῶν μετοί-
κων λειτεργίαι καὶ αἱ πολιτικαί, ὧν ἑκατέρων ἐςὶ τοῖς εὑ-
ρημένοις ἡ ἀτέλεια, ἣν ὗτος ἀφαιρεῖται. τῶν γὰρ εἰς τὸν
πόλεμον καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως εἰσφορῶν καὶ τριη-
ραρχιῶν ὀρθῶς καὶ δικαίως ὐδείς ἐστ' ἀτελὴς ἐκ τῶν πα-
λαιῶν νόμων, ὐδὲ ὓς ὗτος ἔγραψε, τὲς ἀφ' Ἁρμοδίε καὶ
19 Ἀριστογείτονος. σκεψώμεθα δὴ τίνας ἡμῖν εἰσποιεῖ χο-
ρηγὲς εἰς ἐκείνας τὰς λειτεργίας, καὶ πόσες, ἐὰν μὴ τέτῳ
προσέχωμεν, ἀφήσει. οἱ μὲν τοίνυν πλεσιώτατοι τριηραρ-

v. 2. καὶ τῇ βεβαιότητι om ΥΩs. τοῦ δήμου k. 16, 5. γὰρ om v. 7. λάβοι r, λαμβάνῃ s. ὑπῆρχεν Σ: ὑπῆρξεν s. 17, 1. γοῦν om k. 2. εἰσὶν] εἶναι s. 3. ταῦτ' k. ἡςάντινος ΣΥΩrs, ἥστινος ἂν k: ἡστινοσοῦν s. 5. ἐξέλῃς ΣΥΩkrs. ταύτην αὐτῶν k. ἔσει Ω: ἔσῃ s. 18, 6. ὂν om FΣ. ὑμῖν r. μετοικίων corr r. 7. εὑρημένοις F, εὑρομένοις tv. 9. πό-λεως πασῶν εἰσφ. rs. 11. τὲς] τῶν r. καὶ Ἀριςογείτονος om pr Σk. 19, 2. τούτῳ om s.

χοῦντες ἀεὶ τῶν χορηγιῶν ἀτελεῖς ὑπάρχουσιν, οἱ δ᾽ ἐλάττω τῶν ἱκανῶν κεκτημένοι, τὴν ἀναγκαίαν ἀτέλειαν ἔχοντες, ἔξω τοῦ τέλους εἰσὶ τούτου· οὐκοῦν τούτων μὲν οὐδετέρων οὐδεὶς διὰ
20 τὸν νόμον ἡμῖν προσέσται χορηγός. ἀλλὰ νὴ Δία εἰς τὰς τῶν μετοίκων λειτουργίας εἰσποιεῖ πολλούς. ἀλλ᾽ ἐὰν δείξῃ πέντε, ἐγὼ ληρεῖν ὁμολογῶ. Θήσω τοίνυν ἐγὼ μὴ τοιοῦτον 463
εἶναι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τῶν μετοίκων πλείονας ἢ τοσούτους, ἐὰν ὁ νόμος τεθῇ, τοὺς ἀεὶ λειτουργοῦντας ἔσεσθαι, καὶ τῶν πολιτῶν μηδένα ἐκ τριηραρχίας ὑπάρξειν ἀτελῆ. σκεψώμεθα δὴ τί τοῦτ᾽ ἔσται τῇ πόλει, ἐὰν ἅπαντες οὗτοι λειτουργῶσιν· φανήσεται γὰρ οὐδὲ πολλοῦ δεῖ τῆς γενησομένης
21 ἄξιον αἰσχύνης. ὁρᾶτε δ᾽ οὑτωσί. εἰσὶ τῶν ξένων ἀτελεῖς, δέκα θήσω· καὶ μὰ τοὺς θεούς, ὅπερ εἶπον ἀρτίως, οὐκ οἴομαι πέντε εἶναι. καὶ μὴν τῶν γε πολιτῶν οὐκ εἰσὶ πέντε ἢ ἕξ. οὐκοῦν ἀμφοτέρων ἑκκαίδεκα. ποιήσωμεν αὐτοὺς εἴκοσιν, εἰ δὲ βούλεσθε, τριάκοντα. πόσοι δή ποτ᾽ εἰσὶν οἱ κατ᾽ ἐνιαυτὸν τὰς ἐγκυκλίους λειτουργίας λειτουργοῦντες, χορηγοὶ καὶ γυμνασίαρχοι καὶ ἑστιάτορες; ἑξήκοντα ἴσως ἢ μικρῷ
22 πλείους σύμπαντες οὗτοι. ἵνα οὖν τριάκοντ᾽ ἄνθρωποι ἢ πλείους παρὰ πάντα τὸν χρόνον λειτουργήσωσιν ἡμῖν, τοὺς ἅπαντας ἀπίστως πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαθῶμεν; ἀλλ᾽ ἴσμεν ἐκεῖνο δήπου, ὅτι λειτουργήσουσι μέν, ἄνπερ ἡ πόλις ᾖ, πολλοί, καὶ οὐκ ἐπιλείψουσιν, εὖ δὲ ποιεῖν ἡμᾶς οὐδεὶς ἐθελήσει, τοὺς πρότερον ποιήσαντας ἐὰν ἠδικημένους ἴδῃ. εἶεν.
23 εἰ δὲ δὴ τὰ μάλιστα ἐπέλειπον οἱ χορηγεῖν οἷοί τε, πρὸς Διὸς πότερον κρεῖττον ἦν εἰς συντέλειαν ἀγαγεῖν τὰς χορηγίας ὥσπερ τὰς τριηραρχίας, ἢ τοὺς εὐεργέτας ἀφελέσθαι τὰ δοθέντα; ἐγὼ μὲν ἐκεῖνο οἴομαι. νῦν μέν γε τὸν χρόνον, ὃν ἂν τούτων ἕκαστος λειτουργῇ, δίδωσι τὴν ἀνά-

v. 2. τῶν om pr Ω. 20, 3. πέντε μόνον ἐγὼ ks. 4. τοῦτον ΥΩr. καὶ om k. 5. ἀεὶ om Σk. 7. ἔσται om pr Σ.
21, 1. αἰσχύνης ἄξιον k. ὅρα ΥΩs et pr Σ. 4. ἀμφότερα — ποιήσομεν t. 6. ἐγκύκλους ΥΩ. λειτουργοῦντες ὑμῖν χ. Ftv.
22, 1. ἢ om pr k. 4. ἅπερ ΥΩs. 5. οὐκ om r. 6. ειδηι Σ.
23, 1. ἐπέλειπον Σ: ceteri ἐπέλιπον. 2. πρότερον s. 5. ἂν supra versum F.

παυσιν αὐτοῖς μόνον, μετὰ ταῦτα δὲ οὐδὲν ἔλαττον ἕκαστος αὐτῶν ἀναλώσει· τότε δ' ἂν μικρᾶς συντελείας ἀπὸ 464
τῶν ὑπαρχόντων ἑκάστῳ γιγνομένης οὐδὲν ἔπασχε δεινὸν οὐδείς, οὐδ' εἰ πάνυ μικρὰ κεκτημένος ἦν.

24 Οὕτω τοίνυν τινές, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρ' ἔχουσιν ἀλογίστως, ὥστ' ἐπιχειροῦσι λέγειν πρὸς μὲν ταῦτ' οὐδέν, ἄλλα δὲ τοιαδί, ὡς ἄρα δεινόν, εἰ ἐν κοινῷ μὲν μηδ' ὁτιοῦν ὑπάρχει τῇ πόλει, ἰδίᾳ δέ τινες πλουτήσουσιν ἀτελείας ἐπειλημμένοι. ἔστι δὲ ταῦθ' ἅμ' ἀμφότερα οὐχὶ δίκαιον λέγειν. εἰ μὲν γάρ τις ἔχει πολλὰ μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, οὐχὶ δεῖ δή που τούτῳ βασκαίνειν· εἰ δ' ὑφῃρημένον φήσουσιν ἤ τινα ἄλλον οὐχ ὃν προσήκει τρόπον, εἰσὶ νόμοι καθ' οὓς προσήκει κολάζειν. ὅτε δὲ τοῦτο μὴ ποιοῦσιν, οὐδὲ τὸν λόγον αὐ-
25 τοῖς τοῦτον λεκτέον. καὶ μὴν περὶ τοῦ γε μὴ εἶναι χρήματα κοινὰ τῇ πόλει ἐκεῖνο ὑμᾶς δεῖ σκοπεῖν, ὅτι οὐδὲν ἔσεσθ' εὐπορώτεροι, τὰς ἀτελείας ἐὰν ἀφέλησθε· οὐ γὰρ κοινωνεῖ ταῖς δημοσίαις προσόδοις καὶ περιουσίαις ταῦτα τἀναλώματ' οὐδέν. χωρὶς δὲ τούτων νυνὶ τῇ πόλει δυοῖν ἀγαθοῖν ὄντοιν, πλούτου καὶ τοῦ πρὸς ἅπαντας πιστεύεσθαι, μεῖζόν ἐστι τὸ τῆς πίστεως ὑπάρχον ἡμῖν. εἰ δέ τις οἴεται δεῖν, ὅτι χρήματ' οὐκ ἔχομεν, μηδὲ δόξαν ἔχειν ἡμᾶς χρηστήν, οὐ καλῶς φρονεῖ. ἐγὼ μὲν γὰρ εὔχομαι τοῖς θεοῖς μάλιστα μὲν ἡμῖν καὶ χρήματα πολλὰ γενέσθαι, εἰ δὲ μή, τό γε πιστοῖς εἶναι καὶ βεβαίοις δοκεῖν διαμένειν.

26 Φέρε δὴ καὶ τὰς εὐπορίας, ἃς ἀναπαυομένους τινὰς εὐπορήσειν οὗτοι φήσουσιν, εἰς δέον ὑμῖν γιγνομένας δείξω.

ου
v. 2. ἀναλώσειν ΥΩs. 24, 3. τοιάδε k. μηδ' F. 4. ὑπάρ-
χ
χειν r, ὑπάρξει F, ὑπάρξει tv. πλουτίσουσιν r. 5. ἅμ' om ΣΥΩs. 6. ἔχοι k. 7. τοῦτο Σ. ἢ om ΣΥΩrsv, καὶ rc k. τινα om k.
αν
8. τρόπον] τρόπον κεκτῆσθαι Ftv. 9. ὅτε — ποιῶσιν k.
25, 1. τοῦτο rs, om t. 3. τὰς] τῆς t. 5. δυεῖν k. 6. πλούτου καὶ ΣΥΩkrs: πλούτου τε καὶ ς. ἅπαντα Υ et pr Σ. μεῖζον] κρεῖττον kr, om pr ΣΥ. 7. ἡμῖν om k et pr Σ. 8. ἡμᾶς ἔχειν k, ἔχειν ὑμᾶς ΥΩr. 11. εἶναι post δοκεῖν ponit k. δια-
εἶναι
μεῖναι ΣΥΩkrs, διαμενειν F. 26, 2, εὐπορήσειν] εὑρήσειν v, δέον] μέσον tv. ἐπιδείξω kr.

ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι τῶν τριηραρχιῶν οὐδείς ἐστ' ἀτε- 465
λὴς οὐδὲ τῶν εἰσφορῶν τῶν εἰς τὸν πόλεμον. οὐκοῦν ὁ πολλὰ
κεκτημένος οὗτος, ὅστις ἂν ᾖ, πολλὰ εἰς ταῦτα συντελεῖ·
πᾶσα ἀνάγκη. καὶ μὴν ὅτι δεῖ τὴν εὐπορίαν εἰς ταῦθ'
ὑπάρχειν πλείστην τῇ πόλει, πάντες ἂν ὁμολογήσειαν· παρὰ
μὲν γὰρ τὰς ἐπὶ τῶν χορηγιῶν δαπάνας μικρὸν ἡμέρας
μέρος ἡ χάρις τοῖς θεωμένοις ἡμῶν, παρὰ δὲ τὰς τῶν εἰς
τὸν πόλεμον παρασκευῶν ἀφθονίας πάντα τὸν χρόνον ἡ
27 σωτηρία πάσῃ τῇ πόλει. ὥσθ' ὅσον ἐνθάδ' ἀφίετε, ἐκεῖ
κομίζεσθε, καὶ δίδοτε ἐν τιμῆς μέρει ταῦτα, ἃ καὶ μὴ
λαβοῦσιν ἔστιν ἔχειν τοῖς τοῦ τριηραρχεῖν ἄξια κεκτημένοις.
ἀλλὰ μὴν ὅτι τῶν τριηραρχιῶν οὐδείς ἐστ' ἀτελής, οἴομαι
μὲν ὑμᾶς εἰδέναι πάντας, ὅμως δὲ καὶ τὸν νόμον ὑμῖν
αὐτὸν ἀναγνώσεται. Λαβὲ τὸν περὶ τῶν τριηραρχιῶν νό-
μον, καὶ λέγε τοῦτο αὐτό.

ΝΟΜΟΣ. *Ἀτελῆ δὲ μηδένʼ εἶναι τριηραρχίας πλὴν τῶν ἐννέα ἀρχόντων.*

28 Ὁρᾶθ' ὡς σαφῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδένα εἶναι
τριηραρχίας ἀτελῆ διείρηκεν ὁ νόμος πλὴν τῶν ἐννέα ἀρ-
χόντων. οὐκοῦν οἱ μὲν ἐλάττω κεκτημένοι τοῦ τριηραρχίας
ἄξια ἔχειν ἐν ταῖς εἰσφοραῖς συντελοῦσιν εἰς τὸν πόλεμον,
οἱ δ' ἐφικνούμενοι τοῦ τριηραρχεῖν εἰς ἀμφότερα ὑμῖν ὑπάρ-
ξουσι χρήσιμοι, καὶ τριηραρχεῖν καὶ εἰσφέρειν. τίνα οὖν
ῥᾳστώνην τοῖς πολλοῖς ὁ σὸς ὦ Λεπτίνη ποιεῖ νόμος, εἰ
μιᾶς ἢ δυοῖν φυλαῖν ἕνα χορηγὸν καθίστησιν, ὃς ἀνθ' ἑνὸς
ἄλλου τοῦθ' ἅπαξ ποιήσας ἀπαλλάξεται; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ.
τῆς δέ γ' αἰσχύνης ὅλην ἀναπίμπλησι τὴν πόλιν καὶ τῆς 466
ἀπιστίας. οὐκοῦν ὅτε πολλῷ μείζονα βλάψει τῶν ὠφελειῶν ὧν
ἔχει, προσήκει λελύσθαι παρὰ τοῖσδε αὐτόν; ἔγωγ' ἂν φαίην.

v. 6. *μικρὸν* post *μέρος* ponit *Σ*, om *ΥΩs*. 7. *ἡμῶν ἐστι π.* *Fktv*, *ἡμῖν ἐστι π. k*. 27, 1. *πάσῃ* post *πόλει* ponunt *ΥΩrs*, om *k*. 2. *μέρει τιμῆς s*. 3. *τοῖς τοῦ*] *τοὺς* pr *Σ*. 5. *μὲν καὶ ὑμ. r*. 6. *αὐτὸν* om *k*. *ἀναγνώσομαι* corr *t*. *τὸν*] *τῶν Υ*. 7. *τοῦτο αὐτό Σk*: ceteri *τοῦτον αὐτοῖς*. 8. *δὲ* om *k*. 28, 1. *ὡς* om *k*, qui haec *ὁρᾶτε* — *ἀρχόντων* in mg habet rc. 3. *τριηραρχίας*] *λειτουργίας ΥΩ*, *τριηραρχίας λειτουργίας r*. 5. *εἰς ἀμφότερα* — *τριηραρχεῖν* om pr *Υ*. 7. *ὁ σὸς* post *Λεπτίνη* ponit *r*. *ὦ* om *k*. *ποιήσει Ftv*. 8. *δυεῖν kr*. *καθίστασιν Ω*. 9. *ποιήσας ἅπαξ r*. 11. *βλάπτει tv*.

29 Ἔτι δ', ὦ ἄνδρες δικασαί, διὰ τὸ γεγράφθαι ἐν τῷ νόμῳ διαῤῥήδην αὐτοῦ μηδένα μήτε τῶν πολιτῶν μήτε τῶν ἰσοτελῶν μήτε τῶν ξένων εἶναι ἀτελῆ, μὴ διῃρῆσθαι δὲ ὅτου ἀτελῆ, χορηγίας ἢ τίνος ἄλλου τέλους, ἀλλ' ἁπλῶς ἀτελῆ μηδένα πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριςογείτονος, καὶ ἐν μὲν τῷ μηδένα πάντας περιλαμβάνειν τοὺς ἄλλους, ἐν δὲ τῷ τῶν ξένων μὴ διορίζειν τῶν οἰκούντων Ἀθήνησιν, ἀφαιρεῖται καὶ Λεύκωνα τὸν ἄρχοντα Βοσπόρου καὶ τοὺς
30 παῖδας αὐτοῦ τὴν δωρεὰν ἣν ὑμεῖς ἔδοτ' αὐτοῖς. ἔςι γὰρ γένει μὲν δήπου ὁ Λεύκων ξένος, τῇ δὲ παρ' ὑμῶν ποιήσει πολίτης· κατ' οὐδέτερον δ' αὐτῷ τὴν ἀτέλειαν ἔστ' ἔχειν ἐκ τούτου τοῦ νόμου. καίτοι τῶν μὲν ἄλλων εὐεργετῶν χρόνον τινὰ ἕκαςος ἡμῖν χρήσιμον ἑαυτὸν παρέσχεν, οὗτος δ', ἂν σκοπῆτε, φανήσεται συνεχῶς ἡμᾶς εὖ ποιῶν, καὶ ταῦθ'
31 ὧν μάλισθ' ἡμῶν ἡ πόλις δεῖται. ἴςε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι πλεῖςῳ τῶν πάντων ἀνθρώπων ἡμεῖς ἐπεισάκτῳ σίτῳ χρώμεθα. πρὸς τοίνυν ἅπαντα τὸν ἐκ τῶν ἄλλων ἐμπορίων ἀφικνούμενον ὁ ἐκ τοῦ Πόντου σῖτος εἰσπλέων ἐστίν. εἰκότως· οὐ γὰρ μόνον διὰ τὸ τὸν τόπον τοῦτον σῖτον ἔχειν πλεῖςον τοῦτο γίγνεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ κύριον ὄντα τὸν Λεύκωνα αὐτοῦ τοῖς ἄγουσι [τὸν σῖτον] Ἀθήναζε ἀτέλειαν δεδωκέναι, καὶ κηρύττειν πρώτους γεμίζεσθαι τοὺς ὡς ἡμᾶς πλέοντας. ἔχων γὰρ ἐκεῖνος ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶ τὴν ἀτέ-
32 λειαν ἅπασι δέδωκεν ὑμῖν. τοῦτο δ' ἡλίκον ἐστί, θεωρήσατε. 467
ἐκεῖνος πράττεται τοὺς παρ' αὐτοῦ σῖτον ἐξάγοντας τριακοςήν. αἱ τοίνυν παρ' ἐκείνου δεῦρ' ἀφικνούμενοι σίτου μυριάδες περὶ τετταράκοντά εἰσιν· καὶ τοῦτ' ἐκ τῆς παρὰ τοῖς σιτοφύλαξιν ἀπογραφῆς ἄν τις ἴδοι. οὐκοῦν παρὰ μὲν τὰς τριάκοντα μυριάδας μυρίους δίδωσι μεδίμνους ἡμῖν,

29, 1. ἄνδρες om k. δικασταί] ἀθηναῖοι corr Σ. 3. διειρῆσθαι FΣΓΩν et pr t, δ' εἰρῆσθαι s. 6. περιλαμβάνειν Fkt et corr Σ, περιλαμβάνει celeri. 30, 1. τὴν om s. αὐτοὺς Ωs. ἔστι μὲν γὰρ Σ. 2. δήπου post Λεύκων ponit k. ἡμῶν s. 3. οὐδετέρου t. 6. ὑμᾶς r. 31, 1. ἡ πόλις ἡμῶν k. 2. ἁπάντων Ftv. 3. ἐμποριῶν rs. 6. καὶ om ΣΓΩrs. 7. αὐτοῦ om ΓΩrs. τὸν σῖτον] αὖ τὸν σῖτον ΓΩrs, om FΣk. 8. ὑμᾶς FΣΓΩrtv, 9. ἐκείνοις ΓΩs. 32, 2. ἑαυτοῦ k. 4. μυριάδας Ω.

33παρὰ δὲ τὰς δέκα ὥσπερανεὶ τρισχιλίους. τοσοῦτο τοίνυν δεῖ ταύτην ἀποστερῆσαι τὴν δωρεὰν τὴν πόλιν, ὥστε προσκατασκευάσας ἐμπόριον Θευδοσίαν, ὅ φασιν οἱ πλέοντες οὐδ' ὁτιοῦν χεῖρον εἶναι τοῦ Βοσπόρου, κἀνταῦθ' ἔδωκε τὴν ἀτέλειαν ἡμῖν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, πόλλ' ἂν ἔχων εἰπεῖν, ὅσ' εὐεργέτηκεν ὑμᾶς οὗτος ὁ ἀνὴρ καὶ αὐτὸς καὶ οἱ πρόγονοι· ἀλλὰ προπέρυσι σιτοδείας παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γενομένης οὐ μόνον ὑμῖν ἱκανὸν σῖτον ἀπέστειλεν, ἀλλὰ τοσοῦτο ὥστε πεντεκαίδεκα ἀργυρίου τάλαντα, ἃ
34Καλλισθένης διῴκησε, προσπεριγενέσθαι. τί οὖν οἴεσθε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον τὸν τοιοῦτον περὶ ὑμᾶς γεγενημένον, ἐὰν ἀκούσῃ νόμῳ τὴν ἀτέλειαν ὑμᾶς ἀφῃρημένους αὐτὸν καὶ μηδ' ἂν μεταδόξῃ ποτὲ ψηφισαμένους ἐξεῖναι δοῦναι; ἆρ' ἀγνοεῖτε ὅτι ὁ αὐτὸς νόμος οὗτος ἐκεῖνόν τ' ἀφαιρήσεται τὴν ἀτέλειαν, κύριος ἂν γένηται, καὶ ὑμῶν
35τοὺς παρ' ἐκείνου σιτηγοῦντας; οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γε ὑπείληφεν οὐδείς, ὡς ἐκεῖνος ὑπομενεῖ ἑαυτῷ μὲν ἀκύρους εἶναι τὰς παρ' ὑμῶν δωρεάς, ὑμῖν δὲ μένειν τὰς παρ' ἑαυτοῦ. οὐκοῦν πρὸς πολλοῖς οἷς ἂν ὁ νόμος βλάψειν ὑμᾶς φαίνεται, καὶ προσαφαιρεῖταί τι τῶν ὑπαρχόντων ἤδη. εἶθ' 468
ὑμεῖς ἔτι σκοπεῖτε εἰ χρὴ τοῦτον ἐξαλεῖψαι, καὶ οὐ πάλαι βεβούλευσθε; Ἀνάγνωθι λαβὼν αὐτοῖς τὰ ψηφίσματα τὰ περὶ τοῦ Λεύκωνος.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

36 Ὡς μὲν εἰκότως καὶ δικαίως τετύχηκε τῆς ἀτελείας παρ' ὑμῶν ὁ Λεύκων, ἀκηκόατ' ἐκ τῶν ψηφισμάτων, ὦ ἄνδρες δικασταί. τούτων δ' ἁπάντων στήλας ἀντιγράφους ἐστήσαθ' ὑμεῖς κἀκεῖνος, τὴν μὲν ἐν Βοσπόρῳ, τὴν δ' ἐν Πειραιεῖ,

33, 1. τοσοῦτόν ΤΩrs. 3. Θευδάσίαν ΣΤΩstv, ψευδόσίαν r. 4. δίδωκε Ftv. 6. εὐεργέτηκεν F. ὁ add r. 8. ἡμῖν k. 9. τοσούτου H. Wolfius: libri τοσοῦτον. 34, 3. ἡμᾶς ἀφαιρουμένους (ου … οῦ) k. 35, 2. ὑπομένει r. 3. παρ' ἑαυτῶι F, παρ' αὐτῶ k, παρ' ἑαυτῶι ΣΤΩkst, παρ' ἑαυτῷ δωρεάς r. 4. ἂν om k. ὁ νόμος ante φαίνεται ponit k. 7. ψηφίσματα τὰ] ψηφίσματα αὐτὰ τὰ Fstv, ψηφίσματα k. 9. ψήφισμα Ω. 36, 2. ἡμῶν s. 3. ἐστήσασθ' Fkt. ὑμεῖς τε κ. Ftv.

τὴν δ' ἐφ' Ἱερῷ. σκοπεῖτε δὴ πρὸς ὅσης κακίας ὑπερβο-
λὴν ὑμᾶς ὁ νόμος προάγει, ὃς ἀπιστότερον τὸν δῆμον
37 καθίστησιν ἑνὸς ἀνδρός. μὴ γὰρ οἴεσθ' ὑμῖν ἄλλο τι τὰς
στήλας ἑστάναι ταύτας ἢ τούτων πάντων ὧν ἔχετε ἢ δεδώ-
κατε συνθήκας, αἷς ὁ μὲν Λεύκων ἐμμένων φανεῖται καὶ
ποιεῖν ἀεί τι προθυμούμενος ὑμᾶς εὖ, ὑμεῖς δ' ἑστώσας
ἀκύρους πεποιηκότες, ὃ πολὺ δεινότερον τοῦ καθελεῖν· αὗ-
ται γὰρ ουτωσὶ τοῖς βουλομένοις κατὰ τῆς πόλεως βλα-
38 σφημεῖν τεκμήριον ὡς ἀληθῆ λέγουσιν ἑστήξουσιν. φέρε,
ἐὰν δὲ δὴ πέμψας ὡς ἡμᾶς ὁ Λεύκων ἐρωτᾷ, τί ἔχοντες
ἐγκαλέσαι καὶ τί μεμφόμενοι τὴν ἀτέλειαν αὐτὸν ἀφῄρη-
σθε, τί πρὸς θεῶν ἐροῦμεν ἢ τί γράψει ποτὲ ὁ τὸ ψή-
φισμα ὑπὲρ ἡμῶν γράφων; ὅτι νὴ Δί' ἦσαν τῶν εὑρη-
39 μένων τινὲς ἀνάξιοι. ἐὰν οὖν εἴπῃ πρὸς ταῦτα ἐκεῖνος „καὶ
γὰρ Ἀθηναίων τινές εἰσιν ἴσως φαῦλοι, καὶ οὐ διὰ ταῦτ'
ἐγὼ τοὺς χρηστοὺς ἀφειλόμην, ἀλλὰ τὸν δῆμον νομίζων χρη-
στὸν πάντας ἔχειν ἐῶ," οὐ δικαιότερ' ἡμῶν ἐρεῖ; ἐμοὶ γοῦν
δοκεῖ. παρὰ πᾶσι γὰρ ἀνθρώποις μᾶλλόν ἐστιν ἔθος διὰ 469
τοὺς εὐεργέτας καὶ ἄλλους τινὰς εὖ ποιεῖν τῶν μὴ χρηστῶν,
ἢ διὰ τοὺς φαύλους τοὺς ὁμολογουμένως ἀξίους χάριτος τὰ
40 δοθέντ' ἀφαιρεῖσθαι. καὶ μὴν οὐδ' ὅπως οὐκ ἀντιδώσει τῷ
Λεύκωνί τις, ἐὰν βούληται, δύναμαι σκοπούμενος εὑρεῖν.
χρήματα μὲν γὰρ ἐστιν ἀεὶ παρ' ὑμῖν αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὸν νό-
μον τοῦτον, ἐάν τις ἐπ' αὐτὰ ἔλθῃ, ἢ στερήσεται τούτων ἢ λει-
τουργεῖν ἀναγκασθήσεται. ἔστι δ' οὐ τὸ τῆς δαπάνης μέγιστον
ἐκείνῳ, ἀλλ' ὅτι τὴν δωρεὰν ὑμᾶς αὐτὸν ἀφῃρῆσθαι νομιεῖ.
41 Οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ Λεύκων ἀδικηθῇ
μόνον δεῖ σκοπεῖν, οὗ φιλοτιμίας εἵνεκα ἡ περὶ τῆς δω-

v. 1. δὴ] δὲ r. ὅσης] οὔσης r. 2. δῆμον] νόμον r.
37, 2. ἁπάντων Ftv. 3. φαίνεται F. 5. ἀκ. ἐᾶσθε πεποιηκό-
τες Ftv. καθελεῖν ἐστὶν αὐτ. Fkrtv. 38, 2. ὑμᾶς Ωv. 3. αὐ-
τῶν s. 4. ὁ] ὅτε pr Σ, ὅγε ΥΩrs. 5. ὑμῶν ΥΩtv. τινες τῶν
εὑρημένων Fkrv. 39, 2. εἰσὶν ἴσως φαῦλοι] ἴσως φαῦλοι ΥΩs, ἴσως
εἰσὶ φαῦλοι k, ἴσως φαῦλοί εἰσιν r. 4. δικαιότερον v. 5. γὰρ om Ω.
6. μὴ om pr k. 7. ὁμολογουμένως (ου) F. 40, 5. ἀναγκασθ.] ἀνα-
γκασθ. τούτων Σ. 41, 2. δεῖ μόνον r. εἵνεκα FΣΥΩr: ceteri ἕνεκα.

ρεᾶς σπουδὴ γένοιτ' ἄν, οὐ χρείας, ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἄλλος
εὖ μὲν ἐποίησεν ὑμᾶς εὖ πράττων, εἰς δέον δὲ νῦν γέ-
γονεν αὐτῷ τὸ παρ' ὑμῶν λαβεῖν τότε τὴν ἀτέλειαν. τίς
οὖν οὗτός ἐστιν; Ἐπικέρδης ὁ Κυρηναῖος, ὅς, εἴπερ τις ἄλ-
λος τῶν εἰληφότων, δικαίως ἠξιώθη ταύτης τῆς τιμῆς, οὐ
τῷ μεγάλα ἢ θαυμάσια ἡλίκα δοῦναι, ἀλλὰ τῷ παρὰ τοι-
οῦτον καιρὸν ἐν ᾧ καὶ τῶν εὖ πεπονθότων ἔργον ἦν εὑ-
42 ρεῖν ἐθέλοντά τινα ὧν εὐεργέτητο μεμνῆσθαι. οὗτος γὰρ
ἀνήρ, ὡς τὸ ψήφισμα τοῦτο δηλοῖ τὸ τότε αὐτῷ γραφέν,
τοῖς ἁλοῦσι τότ' ἐν Σικελίᾳ τῶν πολιτῶν, ἐν τοιαύτῃ συμ-
φορᾷ καθεστηκόσιν, ἔδωκε μνᾶς ἑκατὸν καὶ τοῦ μὴ τῷ
λιμῷ πάντας αὐτοὺς ἀποθανεῖν αἰτιώτατος ἐγένετο. καὶ
μετὰ ταῦτα δοθείσης ἀτελείας αὐτῷ διὰ ταῦτα παρ' ὑμῶν,
ὁρῶν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸ τῶν τριάκοντα μικρὸν σπα-
νίζοντα τὸν δῆμον χρημάτων, τάλαντον ἔδωκεν αὐτὸς
43 ἐπαγγειλάμενος. σκέψασθε δὴ πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, ἄν- 470
δρες Ἀθηναῖοι, πῶς ἂν ἄνθρωπος μᾶλλον φανερὸς γέ-
νοιτο εὔνους ὢν ὑμῖν, ἢ πῶς ἧττον ἄξιος ἀδικηθῆναι, ἢ
πρῶτον μὲν εἰ παρὼν τῷ τῆς πόλεως ἀτυχήματι μᾶλλον
ἕλοιτο τοὺς ἀτυχοῦντας καὶ τὴν παρὰ τούτων χάριν, ἥτις
ποτ' ἔμελλεν ἔσεσθαι, ἢ τοὺς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ κεκρα-
τηκότας καὶ παρ' οἷς ἦν, δεύτερον δ', ἑτέραν χρείαν ἰδών,
εἰ φαίνοιτο διδοὺς καὶ μὴ ὅπως ἰδίᾳ τὰ ὄντα σώσει προ-
νοούμενος, ἀλλ' ὅπως τῶν ὑμετέρων μηδὲν ἐνδεῶς ἕξει
44 τὸ καθ' αὑτόν. τοῦτον μέντοι τὸν τῷ μὲν ἔργῳ παρὰ τοὺς
μεγίστους καιροὺς οὑτωσὶ κοινὰ τὰ ὄντα τῷ δήμῳ κεκτημέ-
νον, τῷ δὲ ῥήματι καὶ τῇ τιμῇ τὴν ἀτέλειαν ἔχοντα οὐχὶ
τὴν ἀτέλειαν ἀφαιρήσεσθε (οὐδὲ γὰρ οὔσῃ χρώμενος φαίνε-
ται) ἀλλὰ τὸ πιστεύειν ὑμῖν, οὗ τί γένοιτ' ἂν αἴσχιον; τὸ

v. 3. ἡμῶν s. 4. ὀπικέρδης t. κερκυραῖος stv. 5. οὐ τῷ] οὕτω r. 42, 2. τὸ ante τότε om r. 7. τῷ post πολέμῳ om ΣΥΩrs. 8. ἐπέδωκεν st. αὐτοῖς Σr. 43, 2. ἂν et μᾶλλον om ΣΥΩs. 3. ἡμῖν k. 5. εὐτυχοῦντας (δυσ supra) Ω. 6. ἐν om Ω.

8. ὅπως] πως ΣΥΩ. σώσῃ ΣΥΩkrst, σώσῃ (ει supra) F. 9. ἡμετέρων k. 44, 1. κατ' αὐτόν k. μέντοι τὸν] μὲν τοίνυν k, μέντοι τοίνυν r. 5. τῷ π. s.

τοίνυν ψήφισμα ὑμῖν αὐτὸ ἀναγνώσεται τὸ τότε ψηφισθὲν τῷ ἀνδρί. καὶ θεωρεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσα ψηφίσματ' ἄκυρα ποιεῖ ὁ νόμος, καὶ ὅσους ἀνθρώπους ἀδικεῖ, καὶ ἐν ὁποίοις καιροῖς χρησίμους ὑμῖν παρασχόντας ἑαυτούς· εὑρήσετε γὰρ τούτους, οὓς ἥκιστα προσῆκεν, ἀδικοῦντα. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

45 Τὰς μὲν εὐεργεσίας, ἀνθ' ὧν εὕρετο τὴν ἀτέλειαν ὁ
Ἐπικέρδης, ἀκηκόατ' ἐκ τῶν ψηφισμάτων ὦ ἄνδρες δι-
κασταί. σκοπεῖτε δὲ μὴ τοῦτο, εἰ μνᾶς ἑκατὸν καὶ πάλιν
τάλαντον ἔδωκεν (οὐδὲ γὰρ τοὺς λαβόντας ἔγωγ' ἡγοῦμαι
τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων θαυμάσαι), ἀλλὰ τὴν προθυ-
μίαν καὶ τὸ αὐτὸν ἐπαγγειλάμενον ποιεῖν καὶ τοὺς και- 471
46ροὺς ἐν οἷς. πάντες μὲν γὰρ εἰσιν ἴσως ἄξιοι χάριν ἀντα-
πολαμβάνειν οἱ προϋπάρχοντες τῷ ποιεῖν εὖ, μάλιστα δ'
οἱ παρὰ τὰς χρείας, ὧν εἷς οὗτος ἀνὴρ ὢν φαίνεται. εἶτ'
οὐκ αἰσχυνόμεθ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς τοῦ τοιούτου παῖ-
δας εἰ μηδεμίαν ποιησάμενοι τούτων μηδενὸς μνείαν ἀφῃ-
ρημένοι φανούμεθα τὴν δωρεάν, μηδὲν ἔχοντες ἐγκαλέ-
47σαι; οὐ γὰρ εἰ ἕτεροι μὲν ἦσαν οἱ τότε σωθέντες ὑπ' αὐ-
τοῦ καὶ δόντες τὴν ἀτέλειαν, ἕτεροι δ' ὑμεῖς οἱ νῦν ἀφαι-
ρούμενοι, ἀπολύει τοῦτο τὴν αἰσχύνην, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο
καὶ τὸ δεινόν ἐστιν. εἰ γὰρ οἱ μὲν εἰδότες καὶ παθόντες
ἄξια τούτων ἐνόμιζον εὖ πάσχειν, ἡμεῖς δ' οἱ λόγῳ ταῦτ'
ἀκούοντες ὡς ἀναξίων ἀφαιρησόμεθα, πῶς οὐχ ὑπέρδεινον
48ποιήσομεν; αὐτὸς τοίνυν ἐστί μοι λόγος οὗτος καὶ περὶ τῶν
τοὺς τετρακοσίους καταλυσάντων, καὶ περὶ τῶν ὅτ' ἔφευ-
γεν ὁ δῆμος χρησίμους αὐτοὺς παρασχόντων· πάντας γὰρ
αὐτοὺς ἡγοῦμαι δεινότατ' ἂν παθεῖν, εἴ τι τῶν τότε ψη-
φισθέντων αὐτοῖς λυθείη.

v. 3. καὶ ante ὅσους om k. 6. ψηφίσματα t. 46, 2. π. ὑμᾶς εὖ Fv. 4. αἰσχυνοίμεθ' TΩs. τοῦ om TΩrs. τοιούτους Ωr. 5. εἰ om pr v. 47, 2. ἡμεῖς k. 3. ἀπολύσει r. τὴν αἰσχύνην F. 4. εἰδόντες s. παθόντες F, παρόντες k. 6. ἀκούσαντες s. 48, 1. αὐτὸς T, ὁ αὐτὸς ΣΩv: αὐτὸς ς. 2. ἐφεύγομεν r.

49 Εἰ τοίνυν τις ὑμῶν ἐκεῖνο πέπεισαι, πολὺ τοῦ δεηθῆναί
τινος τοιούτου νῦν ἀπέχειν τὴν πόλιν, ταῦτα μὲν εὐχέσθω
τοῖς θεοῖς, κἀγὼ συνεύχομαι, λογιζέσθω δὲ πρῶτον μὲν
ὅτι περὶ νόμου μέλλει φέρειν τὴν ψῆφον, ᾧ μὴ λυθέντι
δεήσει χρῆσθαι, δεύτερον δ' ὅτι βλάπτουσιν οἱ πονηροὶ
νόμοι καὶ τὰς ἀσφαλῶς οἰκεῖν οἰομένας πόλεις. οὐ γὰρ
ἂν μετέπιπτε τὰ πράγματ' ἐπ' ἀμφότερ', εἰ μὴ τοὺς μὲν
ἐν κινδύνῳ καθεστηκότας καὶ πράξεις χρησταὶ καὶ νόμοι καὶ
ἄνδρες χρηστοὶ καὶ πάντα ἐξητασμέν' ἐπὶ τὸ βέλτιον προῆγε,
τοὺς δ' ἐν ἁπάσῃ καθεστάναι δοκοῦντας εὐδαιμονίᾳ "πάντα 472
50 ταῦτ' ἀμελούμενα ὑπέρρει κατὰ μικρόν. τῶν γὰρ ἀνθρώ-
πων οἱ πλεῖστοι κτῶνται μὲν τἀγαθὰ τῷ καλῶς βουλεύεσθαι
καὶ μηδενὸς καταφρονεῖν, φυλάττειν δ' οὐκ ἐθέλουσι τοῖς αὐ-
τοῖς τούτοις. ὃ μὴ πάθητε νῦν ὑμεῖς, μηδ' οἴεσθε νόμον τοι-
οῦτον θέσθαι δεῖν, ὃς καλῶς τε πράττουσαν τὴν πόλιν ὑμῶν
πονηρᾶς δόξης ἀναπλήσει, ἐάν τέ τι συμβῇ ποτέ, ἔρημον
τῶν ἐθελησόντων ἀγαθόν τι ποιεῖν αὐτὴν καταστήσει.
51 Οὐ τοίνυν μόνον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ἰδίᾳ γνόν-
τας εὖ ποιεῖν ὑμᾶς καὶ παρασχόντας χρησίμους αὑτοὺς ἐπὶ
τηλικούτων καὶ τοιούτων καιρῶν, οἵων μικρῷ πρότερον Φορ-
μίων διεξελήλυθε κἀγὼ νῦν εἴρηκα, ἄξιόν ἐστιν εὐλαβη-
θῆναι ἀδικῆσαι, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἄλλους, οἳ πόλεις ὅλας,
τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, συμμάχους ἡμῖν ἐπὶ τοῦ πρὸς Λα-
κεδαιμονίους πολέμου παρέσχον, καὶ λέγοντες ἃ συμφέρει
τῇ πόλει τῇ ὑμετέρᾳ καὶ πράττοντες· ὧν ἔνιοι διὰ τὴν
52 πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν στέρονται τῆς πατρίδος. ὧν ἐπέρχεταί
μοι πρώτους ἐξετάσαι τοὺς ἐκ Κορίνθου φυγόντας. ἀναγ-
κάζομαι δὲ λέγειν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἃ παρ' ὑμῶν τῶν πρε-
σβυτέρων αὐτὸς ἀκήκοα. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ὅσα χρησίμους

49, 4. περὶ — φέρειν] περὶ τοῦ — πρῶτον φέρειν r, περὶ — λυθέντι in mg k. 5. δεήσοι k. 10. πάσῃ s. 50, 4. πάθοιτε r. 5. δεῖν θέσθαι k. ὑμῶν k: ceteri ἡμῶν. 6. π. τε δόξης k. ποτὲ] ποτὲ ἀλλοιότερον γρ Σ. 7. ἐθελησάντων k. αὐτὴν om k. 51, 3. οἷον k. 4. διεξῆλυθεν Σ. 7. malim συμφέροι. 8. ἡμετέρᾳ Ωkt. 52, 2. φεύγοντας Fv, 3. δὲ om s. 4. αὐτὸς om k.

ἡμῖν ἑαυτὲς ἐκεῖνοι παρέσχον, ἐάσω· ἀλλ' ὅθ' ἡ μεγάλη
μάχη πρὸς Λακεδαιμονίες ἐγένετο ἡ ἐν Κορίνθῳ, τῶν ἐν
τῇ πόλει βελευσαμένων μετὰ τὴν μάχην μὴ δέχεσθαι τῷ
τείχει τὲς ςρατιώτας ἀλλὰ πρὸς Λακεδαιμονίες ἐπικηρυ-
53 κεύεσθαι, ὁρῶντες ἠτυχηκυῖαν τὴν πόλιν καὶ τῆς παρό-
δε κρατἕντας Λακεδαιμονίες, ἐχὶ πρἕδωκαν ἐδ' ἐβελεύ- 473
σαντο ἰδίᾳ περὶ τῆς αὑτῶν σωτηρίας, ἀλλὰ πλησίον ὄν-
των μεθ' ὅπλων ἁπάντων Πελοποννησίων ἀνέῳξαν τὰς πύ-
λας ἡμῖν βίᾳ τῶν πολλῶν, καὶ μᾶλλον εἵλοντο μεθ' ὑμῶν
τῶν τότε στρατευσαμένων, εἴ τι δέοι, πάσχειν ἢ χωρὶς
ὑμῶν ἀκινδύνως σεσῶσθαι, καὶ εἰσέφρεν τὸ στράτευμα,
54 καὶ διέσωσαν καὶ ὑμᾶς καὶ τὲς συμμάχες. ἐπειδὴ δὲ πρὸς
Λακεδαιμονίες εἰρήνη μετὰ ταῦτ' ἐγένετο ἡ ἐπὶ Ἀνταλ-
κίδε, ἀντὶ τῶν ἔργων τούτων ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐξέπε-
σον. ὑποδεξάμενοι δ' ὑμεῖς αὐτοὺς ἐποιήσατε ἔργον ἀν-
θρώπων καλῶν κἀγαθῶν· ἐψηφίσασθε γὰρ αὐτοῖς ἅπανθ'
ὧν ἐδέοντο. εἶτα ταῦτα νῦν εἰ χρὴ κύρια εἶναι σκοπἕμεν;
ἀλλ' ὁ λόγος πρῶτον αἰσχρὸς τοῖς σκοπεμένοις, εἴ τις ἀκέ-
σειεν ὡς Ἀθηναῖοι σκοπἕσιν εἰ χρὴ τὲς εὐεργέτας ἐᾶν τὰ
δοθέντα ἔχειν· πάλαι γὰρ ἐσκέφθαι ταῦτα καὶ ἐγνῶσθαι
προσῆκεν. Ἀνάγνωθι δέ μοι καὶ τἕτο τὸ ψήφισμα αὐτοῖς.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

55 Ἃ μὲν ἐψηφίσασθε τοῖς φεύγεσι δι' ὑμᾶς Κορινθίων,
ταῦτ' ἐςίν, ὦ ἄνδρες δικαςαί. ὁρᾶτε δ', εἴ τις ἐκείνες τὲς
καιρὲς ἰδών, ἢ παρὼν ἤ τινος εἰδότος διεξιόντος ἀκέσας,
ἀκέσαι τε νόμε τέτε τὰς τότε δωρεὰς δοθείσας ἀφαιρε-
μένου, ὅσην ἂν κακίαν τῶν θεμένων τὸν νόμον κατα-
γνοίη, οἳ παρὰ μὲν τὰς χρείας ἕτω φιλάνθρωποι καὶ πάντα

ὑ
v. 1. ἡμιν F. 3. μὴ δέχεσθαι ante μετὰ ponit r. 53, 3. πλη-
σίων Ωr. 5. ἡμῶν k. 6. στρατευομένων kr. δέη r.
7. ἡμῶν kr. εἰσέφερον F, εἰσεφρούρουν r. 54, 1. ἡμᾶς k.
δ' ἡ πρ. kr. 2. ἐγίνετο r. ἀντιαλκιδου Σ. 7. αἰσχρῶς s.
10. προσήκει pr Σ. δέ μοι om Σk. 55, 1. ἡμᾶς Ω. 2. ἄν-
δρες δικασται] ἀθηναῖοι k. ὅρα pr Σ. 3. εἰδὼς kr. εἰδ. καὶ
διεξιόντος FΓΩrstv. 4. ἀκούσαι FΣΓtv, ἀκοῦσαι ς, om kr.
ἀφαιρ. δοθείσας k. 5. πόσην Fkrt.

ποιοῦντες, ἐπειδὴ δ' ἐπράξαμεν πάνθ' ὅσ' ἂν εὐξαίμεθ',
οὕτως ἀχάριστοι καὶ κακοὶ φανησόμεθα, ὥστε τοὺς τ' ἔχον-
τας ἀφῃρήμεθα καὶ τὸ λοιπὸν μηδενὶ δοῦναι ταῦτ' ἐξεῖ-
56 ναι νόμον τεθείκαμεν. νὴ Δί' ἀνάξιοι γάρ τινες τῶν "εὑ- 474
ρημένων ταῦτ' ἦσαν· τουτὶ γὰρ παρὰ πάντ' ἔσται τὸν λό-
γον αὐτοῖς. ἔπειτ' ἐκεῖν' ἀγνοεῖν φήσομεν, ὅτι τὴν ἀξίαν,
ὅταν διδῶμεν, δεῖ σκοπεῖν, οὐ μετὰ ταῦθ' ὕστερον χρόνῳ
παμπληθεῖ. τὸ μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς τι μὴ δοῦναι γνώμῃ
χρησαμένων ἔργον ἀνθρώπων ἐστί, τὸ δὲ τοὺς ἔχοντας ἀφαι-
ρεῖσθαι φθονέντων· τοῦτο δ' οὐχὶ δεῖ δοκεῖν ὑμᾶς πεπον-
57 θέναι. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖν' ὀκνήσω περὶ τῆς ἀξίας αὐτῆς
πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον νομίζω
πόλει τὸν ἄξιον ἐξεταστέον εἶναι καὶ ἰδιώτῃ. οὐδὲ γὰρ περὶ
τῶν αὐτῶν ἡ σκέψις. ἰδίᾳ μὲν γὰρ ἕκαστος ἡμῶν σκο-
πεῖ τίς ἄξιός ἐστιν ἑκάστου κηδεστὴς ἢ τῶν τοιούτων τι γίγνε-
σθαι, ταῦτα δὲ καὶ νόμοις τισὶ καὶ δόξαις διώρισται· κοινῇ
δ' ἡ πόλις καὶ ὁ δῆμος ὅστις ἂν αὐτὸν εὖ ποιῇ καὶ σώζῃ,
τοῦτο δ' οὐ γένει καὶ δόξῃ [κρινόμενον] ἴδοι τις ἂν ἀλλ' ἔρ-
γῳ. ὅταν μὲν οὖν εὖ πάσχειν δέῃ, τὸν βουλόμενον εὖ ποιεῖν
ἡμᾶς ἐάσομεν, ἐπειδὰν δὲ πάθωμεν, τότε τὴν ἀξίαν τοῦ
ποιήσαντος σκεψόμεθα; οὐκ ἄρ' ὀρθῶς βουλευσόμεθα.
58 Ἀλλὰ νὴ Δί' οὗτοι μόνοι τοῦτο πείσονται, καὶ περὶ
τούτων μόνων ποιοῦμαι λόγον τοσοῦτον. πολλοῦ γε καὶ δέω.
ἀλλὰ πάντας μὲν οὐδ' ἂν ἐγχειρήσαιμι ἐξετάζειν, ὅσοι πε-
ποιηκότες ὑμᾶς εὖ διὰ τὸν νόμον, εἰ μὴ λυθήσεται, τὰ
δοθέντ' ἀφαιρεθήσονται· ἓν δὲ ἢ δύο δείξας ἔτι ψηφίσματα
59 ἀπαλλάττομαι τοῦ περὶ τούτων λέγειν. τοῦτο μὲν τοίνυν
Θασίους τοὺς μετ' Ἐκφάντου πῶς οὐκ ἀδικήσετε ἐὰν ἀφαι-
ρῆσθε τὴν ἀτέλειαν, οἳ παραδόντες ὑμῖν Θάσον καὶ τὴν

v. 2. φανησόμεθα om Σk. τ' om Ω. 56, 1. νόμον supra versum F. 2. γὰρ om s. 5. παμπληρεῖ Ω. μὴ] οὐ Σ. 6. ἀνθρ. ἔργον r. 7. δεῖ om s. 57, 4. ὑμῶν v. 7. σώζοι k. 8. κρινόμενον om ΣΥΩkrs. 10. δ' εὖ π. Ftv. 11. σκεψώμεθα kv. 58, 1. τοῦτο πείσονται] ποιήσονται r. 2. μόνον t. ποιοῦμαι ante μόνων ponit r. τοσοῦτον ante ποιοῦμαι ponit t, ante λόγον Fkv. 3. ἐγχειρήσαιμεν r. 59, 2. ἀφέλησθε Ftv. 3. οἳ] ἢ s. παραδοθέντες r. τὴν ante Λακεδ. om Ω.

Λακεδαιμονίων φρουρὰν μεθ᾽ ὅπλων ἐκβαλόντες καὶ Θρα-
σύβουλον εἰσαγαγόντες καὶ παρασχόντες "φίλην ὑμῖν τὴν 475
ἑαυτῶν πατρίδα αἴτιοι τοῦ γενέσθαι σύμμαχον τὸν περὶ
60 Θράκην τόπον ὑμῖν ἐγένοντο; τοῦτο δ᾽ Ἀρχέβιον καὶ
Ἡρακλείδην, οἳ Βυζάντιον παραδόντες Θρασυβούλῳ κυ-
ρίους ὑμᾶς ἐποίησαν τοῦ Ἑλλησπόντου, ὥστε τὴν δεκάτην
ἀποδόσθαι καὶ χρημάτων εὐπορήσαντας Λακεδαιμονίους
ἀναγκάσαι τοιαύτην, οἵαν ὑμῖν ἐδόκει, ποιήσασθαι τὴν
εἰρήνην; ὧν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετὰ ταῦτ᾽ ἐκπεσόν-
των ἐψηφίσασθε, ἅπερ οἶμαι φεύγουσιν εὐεργέταις δι᾽ ὑμᾶς
προσῆκε, προξενίαν, εὐεργεσίαν, ἀτέλειαν ἁπάντων. εἶτα
τοὺς δι᾽ ὑμᾶς φεύγοντας καὶ δικαίως τι παρ᾽ ὑμῶν εὑρο-
μένους ἐάσωμεν ἀφαιρεθῆναι τὰ δοθέντα, μηδὲν ἔχοντες
61 ἐγκαλέσαι; ἀλλ᾽ αἰσχρὸν ἂν εἴη. μάθοιτε δὲ τοῦτο μάλιστ᾽
ἂν ἐκείνως, εἰ λογίσαισθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, εἴ τινες νυνὶ
τῶν ἐχόντων Πύδναν ἢ Ποτίδαιαν ἤ τι τῶν ἄλλων χω-
ρίων, ἃ Φιλίππῳ μέν ἐστιν ὑπήκοα ὑμῖν δ᾽ ἐχθρά, τὸν
αὐτὸν τρόπον ὅνπερ ἡ Θάσος ἦν τότε καὶ τὸ Βυζάντιον
Λακεδαιμονίοις μὲν οἰκεῖα ὑμῖν δ᾽ ἀλλότρια, παραδώσειν
ταῦτ᾽ ἐπαγγείλαιντο, ἂν αὐτοῖς τὰς αὐτὰς δῶτε δωρεὰς
ἅσπερ Ἐκφάντῳ τῷ Θασίῳ καὶ Ἀρχεβίῳ τῷ Βυζαντίῳ,
62 καί τινες τούτων ἀντιλέγοιεν αὐτοῖς ταῦτα λέγοντες, ὡς
δεινὸν εἴ τινες μόνοι τῶν ἄλλων μετοίκων μὴ χορηγοῖεν,
πῶς ποτ᾽ ἂν ἔχοιτε πρὸς τοὺς ταῦτα λέγοντας; ἢ δῆλον ὅτι
φωνὴν οὐκ ἂν ἀνάσχοισθε ὡς συκοφαντούντων; οὐκοῦν αἰ-
σχρόν, εἰ μέλλοντες μὲν εὖ πάσχειν συκοφάντην ἂν τὸν
ταῦτα λέγοντα ἡγοῖσθε, ἐπὶ τῷ δ᾽ ἀφελέσθαι τὰς τῶν προ-
τέρων εὐεργετῶν δωρεὰς ταῦτα λεγόντων ἀκούσεσθε. φέρε
63 δὴ κἀκεῖνα ἐξετάσωμεν. οἱ "προδόντες τὴν Πύδναν καὶ 476

v. 2. φίλην post ὑμῖν ponit r. ἡμῖν k. 60, 3. ἡμᾶς r. 4. εὐπ. καὶ λακεδ. v. 8. προξενίαν] ὑποδοχὴν ἢ προστασίαν προξενίαν s. 10. ἐάσομεν Fktv. τὰ δοθέντα] ταῦτα Σ. 61, 1. κάλλιστ᾽ r. 2. ἂν ἐκείνως, εἰ λογίσαισθε], ἂν ἐκεινωσὶ λογίσησθε k. νῦν τῶν k, τῶν νυνὶ Ftv. 6. οἰκεῖον t. 7. ἐπηγγείλαντο k. 62, 2. μόνοι om k, μετοίκων om t. 3. ἢ rk: ἦ s. 6. ἡγεῖσθε ktv. 63, 1. πύδναν καὶ ποτίδαιαν καὶ Fr.

τἆλλα χωρία τῷ Φιλίππῳ τῷ ποτ᾽ ἐπαρθέντες ἡμᾶς ἠδίκουν; ἢ πᾶσι πρόδηλον τοῦτο, ὅτι ταῖς παρ᾽ ἐκείνου δωρεαῖς, ἃς διὰ ταῦτα ἔσεσθαι σφίσιν ἡγοῦντο; πότερον οὖν μᾶλλον ἔδει σε ὦ Λεπτίνη τοὺς ἐχθρούς, εἰ δύνασαι, πεῖσαι τοὺς ἐπὶ τοῖς πρὸς ἡμᾶς ἀδικήμασι γιγνομένους ἐκείνων εὐεργέτας μὴ τιμᾶν, ἢ θεῖναι νόμον ἡμῖν ὃς τῶν τοῖς ἡμετέροις εὐεργέταις ὑπαρχουσῶν δωρεῶν ἀφαιρεῖταί τι; ἐγὼ μὲν ἐκεῖνο οἴομαι. Ἀλλ᾽ ἵνα μὴ πόῤῥω τοῦ παρόντος γένωμαι, λαβὲ τὰ ψηφίσματα ἃ τοῖς Θασίοις καὶ Βυζαντίοις ἐγράφη. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

64 Ἠκούσατε μὲν τῶν ψηφισμάτων, ὦ ἄνδρες δικασταί, τούτων δ᾽ ἴσως ἔνιοι τῶν ἀνδρῶν οὐκέτ᾽ εἰσίν. ἀλλὰ τὰ ἔργα τὰ πραχθέντ᾽ ἔστιν, ἐπειδήπερ ἅπαξ ἐπράχθη. προσήκει τοίνυν τὰς στήλας ταύτας κυρίας ἐᾶν τὸν πάντα χρόνον, ἵν᾽, ἕως μὲν ἄν τινες ζῶσι, μηδὲν ὑφ᾽ ὑμῶν ἀδικῶνται, ἐπειδὰν δὲ τελευτήσωσιν, ἐκεῖναι τοῦ τῆς πόλεως ἤθους μνημεῖον ὦσι, καὶ παραδείγματα ἐστῶσι τοῖς βουλομένοις τι ποιεῖν ὑμᾶς ἀγαθόν, ὅτι τοὺς εὖ ποιήσαντας ἡ πόλις
65 ἀντευπεποίηκεν. καὶ μὴν μηδ᾽ ἐκεῖνο ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λανθανέτω, ὅτι τῶν αἰσχίστων ἐστὶ πάντας ἀνθρώπους ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι τὰς μὲν συμφοράς, αἷς δι᾽ ὑμᾶς ἐχρήσαντο οἱ ἄνδρες οὗτοι, πάντα τὸν χρόνον κυρίας αὐτοῖς γεγενημένας, τὰς δὲ δωρεάς, ἃς ἀντὶ τούτων ἔλαβον
66 παρ᾽ ὑμῶν, καὶ δὴ λελυμένας. πολὺ γὰρ μᾶλλον ἥρμοττε τὰ δοθέντα ἐῶντας τῶν ἀτυχημάτων ἀφαιρεῖν, ἢ τούτων μενόντων τὰς δωρεὰς ἀφαιρεῖσθαι. φέρε γὰρ πρὸς Διός, 477
τίς ἐστιν ὅστις εὖ ποιεῖν ὑμᾶς βουλήσεται μέλλων, ἂν μὲν ἀποτύχῃ, παραχρῆμα δίκην δώσειν τοῖς ἐχθροῖς, ἂν δὲ κατορθώσῃ, τὰς χάριτας παρ᾽ ὑμῶν ἀπίστους ἕξειν;

v. 1. ἠδόκουν *s*. 3. φησιν Σ. 5. ὑμᾶς *t*. ἐκεῖνον *r*. 6. τοῖς — τι] ἡμετέρων εὐεργετῶν τὰς ὑπαρχούσας δωρεὰς ἀφαιρήσεται *k* et γρ Σ. ἀφαιρήσεται etiam *r*. 8. λαβὲ *kr*: λάβε *ς*.
64, 1. δικασταί om *k*. 2. τὰ] τάγ᾽ *k*. 3. ἔστιν] εἰσίν *k*. 6. , ἐκεῖναι] ἐκεῖνοι, *k*. 8. ὑμᾶς ante τι ponit *k*. ὅτι τοὺς] ὡς τοὺς *k*, ὅσους Σ. 65, 1. ἐκεῖνό γε ὑμ. *Ftv*, Ἀθηναῖοι] δικασταί corr Σ. 3. ἡμᾶς *k*. 4. τὸν ante πάντα ponit *r*, om *s*.
66, 4. ὑμ. εὖ βουλήσεται *s*. μὲν om *k*, ante ἂν ponit *s*. 6. κατορθώσειν *s*.

67 Πάνυ τοίνυν ἀχθοίμην ἄν, ὦ ἄνδρες δικασαί, εἰ τοῦτο
μόνον δόξαιμι δίκαιον κατηγορεῖν τοῦ νόμου, ὅτι πολλοὺς
ξένους εὐεργέτας ἀφαιρεῖται τὴν ἀτέλειαν, τῶν δὲ πολιτῶν
μηδέν᾽ ἄξιον δοκοίην ἔχειν δεῖξαι τῶν εὑρημένων ταύτην
τὴν τιμήν. καὶ γὰρ τἄλλα ἀγαθὰ εὐξαίμην ἂν ἔγωγε παρ᾽
ἡμῖν εἶναι πλεῖστα, καὶ ἄνδρας ἀρίστους καὶ πλείστους εὐερ-
68γέτας τῆς πόλεως πολίτας εἶναι. πρῶτον μὲν τοίνυν Κό-
νωνα σκοπεῖτε, εἰ ἄρ᾽ ἄξιον καταμεμψαμένους ἢ τὸν ἄν-
δρα ἢ τὰ πεπραγμένα αὐτῷ ἄκυρόν τι ποιῆσαι τῶν ἐκείνῳ
δοθέντων. οὗτος γάρ, ὡς ὑμῶν τινῶν ἔστιν ἀκοῦσαι τῶν
κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ὄντων, μετὰ τὴν τοῦ δήμου κά-
θοδον τὴν ἐκ Πειραιῶς ἀσθενοῦς ἡμῶν τῆς πόλεως οὔσης
καὶ ναῦν οὐδεμίαν κεκτημένης, στρατηγῶν βασιλεῖ, παρ᾽
ὑμῶν οὐδ᾽ ἡντινοῦν ὑφορμὴν λαβών, κατεναυμάχησε Λα-
κεδαιμονίους, καὶ πρότερον τοῖς ἄλλοις ἐπιτάττοντας εἴθι-
σεν ἀκούειν ὑμῶν, καὶ τοὺς ἁρμοστὰς ἐξήλασεν ἐκ τῶν νή-
σων, καὶ μετὰ ταῦτα δεῦρ᾽ ἐλθὼν ἀνέστησε τὰ τείχη, καὶ
πρῶτος πάλιν περὶ τῆς ἡγεμονίας ἐποίησε τῇ πόλει τὸν
69λόγον πρὸς Λακεδαιμονίους εἶναι. καὶ γάρ τοι μόνῳ τῶν
πάντων αὐτῷ τοῦτ᾽ ἐν τῇ στήλῃ γέγραπται· ἐπειδὴ Κόνων,
φησίν, ἠλευθέρωσε τοὺς Ἀθηναίων συμμάχους. ἔστι δὲ
τοῦτο τὸ γράμμα ὦ ἄνδρες δικασταὶ ἐκείνῳ μὲν φιλοτιμία
πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὑμῖν δὲ πρὸς πάντας τοὺς Ἕλληνας· 478
ὅτου γὰρ ἄν τις παρ᾽ ἡμῶν ἀγαθοῦ τοῖς ἄλλοις αἴτιος γέ-
νηται, τούτου τὴν δόξαν τὸ τῆς πόλεως ὄνομα καρποῦται.
70διόπερ οὐ μόνον αὐτῷ τὴν ἀτέλειαν ἔδωκαν οἱ τότε, ἀλλὰ
καὶ χαλκῆν εἰκόνα ὥσπερ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος
ἔστησαν πρώτου· ἡγοῦντο γὰρ οὐ μικρὰν τυραννίδα καὶ τοῦτον,
τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν καταλύσαντα, πεπαυκέναι. ἵν᾽
οὖν μᾶλλον οἷς λέγω προσέχητε, τὰ ψηφίσμαθ᾽ ὑμῖν αὐτ᾽
ἀναγνώσεται τὰ τότε ψηφισθέντα τῷ Κόνωνι. Λέγε.

67, 2. δείξαιμι sv. 4. δοκοίην post δεῖξαι ponit k. 5. καὶ γὰρ καὶ τ. Fktv. 6. πλείστους] πιστους Σ. 68, 1. πολιτείας s. 3. αὐτῷ om ΣΥΩkrs. 4. γὰρ ἀνὴρ ὡς Fkstv. 6. ἐκ τοῦ πειραιῶς Ftv. 7. παρ᾽ om pr Σ, καὶ rc Σ. 8. ἡμῶν k. 9. καὶ τοὺς πρότερον s. 11. τείχη] χελλη s. 69, 1. τῶν om k. 5. ἅπαντας Ftv. 6. ὑμῶν v. 70, 6. ἀνάγνωτε Ω. Λέγε om v.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

71 Οὐ τοίνυν ὑφ' ὑμῶν μόνον ὁ Κόνων ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι τότ' ἐτιμήθη, πράξας ἃ διεξῆλθον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ
ὑπ' ἄλλων πολλῶν, οἳ δικαίως ὧν εὐεργέτηντο χάριν ᾤοντο
δεῖν ἀποδιδόναι. οὐκοῦν αἰσχρόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ
αἱ μὲν παρὰ τοῖς ἄλλοις δωρεαὶ βέβαιοι μένουσιν αὐτῷ,
72 τῆς δὲ παρ' ὑμῶν μόνης τοῦτ' ἀφαιρεθήσεται. καὶ μὴν οὐδ'
ἐκεῖνο καλόν, ζῶντα μὲν αὐτὸν οὕτω τιμᾶν ὥστε τοσούτων
ὅσων ἀκηκόατε ἀξιοῦν, ἐπειδὴ δὲ τετελεύτηκε, μηδεμίαν
ποιησαμένους τούτων μνείαν ἀφελέσθαι τι τῶν δοθέντων
τότε. πολλὰ μὲν γάρ ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν ὑπ'
ἐκείνου πραχθέντων ἄξια ἐπαίνου, δι' ἃ πάντα προσήκει μὴ
λύειν τὰς ἐπὶ τούτοις δοθείσας δωρεάς, κάλλιστον δὲ πάν-
73 των ἡ τῶν τειχῶν ἀνάστασις. γνοίη δ' ἄν τις, εἰ παραθείη
πῶς Θεμιστοκλῆς ὁ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἁπάντων ἀνδρῶν ἐν-
δοξότατος ταὐτὸ τοῦτ' ἐποίησεν. λέγεται τοίνυν ἐκεῖνος τει-
χίζειν εἰπὼν τοῖς πολίταις, κἂν ἀφικνῆταί τις ἐκ Λακεδαί-
μονος, κατέχειν κελεύσας, οἴχεσθαι "πρεσβεύων αὐτὸς ὡς 479
τοὺς Λακεδαιμονίους, λόγων δὲ γιγνομένων ἐκεῖ, καί τινων
ἀπαγγελλόντων ὡς Ἀθηναῖοι τειχίζουσιν, ἀρνεῖσθαι καὶ
πρέσβεις πέμπειν τοὺς σκεψομένους κελεύειν, ἐπειδὴ δ' οὐχ
ἧκον οὗτοι, πέμπειν ἑτέρους παραινεῖν. καὶ πάντες ἴσως
ἀκηκόατε ὃν τρόπον ἐξαπατῆσαι λέγεται Λακεδαιμονίους.
74 φημὶ τοίνυν ἐγώ (καὶ πρὸς Διός, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
μηδεὶς φθόνῳ τὸ μέλλον ἀκούσῃ, ἀλλ', ἂν ἀληθὲς ᾖ, σκο-
πείτω), ὅσῳ τὸ φανερῶς τοῦ λάθρα κρεῖττον καὶ τὸ νι-
κῶντας τοῦ παρακρουσαμένους πράττειν ὁτιοῦν ἐντιμότερον,

71, 1. μόνον ὑφ' ἡμῶν k, ὑφ' ὑμῶν μόνων (ο over ω, η under) F, ὑφ' ὑμῶν μόνων v. 2. τότε om k. ἐπετιμήθη FΣΥrtv. 3. εὐεργέτηντο F, εὐηργέτηντο r, εὐεργέτην(σαν) Ω. 72, 1. ἡμῶν k. τοῦτο] τοῦ pr k. 2. αὐτὸν om r. 3. δὲ om s. ἐτελεύτησε Fktv. 4. τούτων μηδενὸς μν. Ftv. μνείαν ante τούτων ponit s. 7. ἁπάντων v. 73, 1. γνώη k. 2. περικλῆς r. ἀνδρῶν ἁπάντων k. 4. τοῖς om k. 6. δέ τινων γ. t. 8. τοὺς om ΣΥΩs. 10. Λακεδαιμονίους om Σk. 74, 1. ὦ om rs. 2. ἀκούσῃ ἂν ἀλλ' r. 4. ἑτοιμότερον k.

τοσούτῳ κάλλιον Κόνωνα τὰ τείχη στῆσαι Θεμιστοκλέους· ὁ
μὲν γὰρ λαθών, ὁ δὲ νικήσας τοὺς κωλύσοντας αὔτ' ἐποίη-
σεν. οὐ τοίνυν ἄξιον τὸν τοιοῦτον ὑφ' ὑμῶν ἀδικηθῆναι,
οὐδ' ἔλαττον σχεῖν τῶν ῥητόρων τῶν διδαξόντων ὡς ἀφε-
λέσθαι τι χρὴ τῶν ἐκείνῳ δοθέντων.
75 Εἶεν. ἀλλὰ νὴ Δία τὸν παῖδα τὸν Χαβρίου περιίδω-
μεν ἀφαιρεθέντα τὴν ἀτέλειαν, ἣν ὁ πατὴρ αὐτῷ δικαίως
παρ' ὑμῶν λαβὼν κατέλιπεν. ἀλλ' οὐδένα ἀνθρώπων εὖ
φρονοῦντ' οἴομαι ταῦτ' ἂν φῆσαι καλῶς ἔχειν. ἴστε μὲν οὖν
ἴσως καὶ ἄνευ τοῦ παρ' ἐμοῦ λόγου ὅτι σπουδαῖος Χαβρίας
ἦν ἀνήρ, οὐ μὴν κωλύει γ' οὐδὲν κἀμὲ διὰ βραχέων ἐπι-
76μνησθῆναι τῶν πεπραγμένων αὐτῷ. ὃν μὲν οὖν τρόπον
ὑμᾶς ἔχων πρὸς ἅπαντας Πελοποννησίους παρετάξατο ἐν
Θήβαις, καὶ ὡς Γοργώπαν ἀπέκτεινεν ἐν Αἰγίνῃ, καὶ ὅσα
ἐν Κύπρῳ τρόπαια ἔστησε καὶ μετὰ ταῦτ' ἐν Αἰγύπτῳ,
καὶ ὅτι πᾶσαν ἐπελθὼν ὀλίγου δέω λέγειν χώραν οὐδαμοῦ
τὸ τῆς πόλεως ὄνομ' οὐδ' αὐτὸν κατῄσχυνεν, οὔτε πάνυ 480
ῥᾴδιον κατὰ τὴν ἀξίαν εἰπεῖν, πολλή τ' αἰσχύνη λέγον-
τος ἐμοῦ ταῦτ' ἐλάττω φανῆναι τῆς ἐν ἑκάστῳ νῦν περὶ
αὐτοῦ δόξης ὑπαρχούσης· ἃ δ' οὐδαμῶς ἂν εἰπὼν οἶμαι μι-
77κρὰ ποιῆσαι, ταῦθ' ὑπομνῆσαι πειράσομαι. ἐνίκησε μὲν
τοίνυν Λακεδαιμονίους ναυμαχίᾳ καὶ πεντήκοντα μιᾶς δε-
ούσας ἔλαβεν αἰχμαλώτους τριήρεις, εἷλε δὲ τῶν νήσων τού-
των τὰς πολλὰς καὶ παρέδωκεν ὑμῖν καὶ φιλίας ἐποίησεν
ἐχθρῶς ἐχούσας πρότερον, τρισχίλια δ' αἰχμάλωτα σώματα
δεῦρ' ἤγαγε, καὶ πλέον ἢ δέκα καὶ ἑκατὸν τάλαντ' ἀπέ-
φηνεν ἀπὸ τῶν πολεμίων. καὶ τούτων πάντων ὑμῶν τι-

v. 1. τοσοῦτον t. 2. κωλύοντας r. αὔτ' ἐποίησεν ΣΥΩr, ἀντε-
ποίησεν s, ταῦτ' ἐποίησεν k, ταυτὸ τοῦτο ἐποίησεν Ftv. 3. ἡμῶν k.
4. ἔχειν k. διδαξόντων ἡμᾶς ὡς Ft, διδαξόντων ὑμᾶς ὡς r.
ἀφαιρεῖσθαι k. 75, 1. τὸν χαβρίου ΥΩkrsv: τοῦ Χαβρίου ς.
περιίδων ἀφαιρεθέντων Ω. 3. ἡμῶν k. 4. φρονοῦντας r.
ἂν ante οἴομαι ponunt Ftv. 76, 3. γοργόπαν r. 5. ἀπελθὼν s.
6. τὸ τῆς] hinc incipit alterum volumen v. 77, 2. ναυμ. λα-
κεδ. k. δεούσας (η) F, δεούσης kr. 4. ἡμῖν k. φιλίας Σ: φίλας ς.
7. τινὲς ὑμῶν k.

νίς, οἱ πρεσβύτατοι, μάρτυρές εἰσί μοι. πρὸς δὲ τέτοις
ἄλλας τριήρεις πλέον ἢ εἴκοσιν εἷλε, κατὰ μίαν καὶ δύο
λαμβάνων, ἃς ἁπάσας εἰς τὲς ὑμετέρες λιμένας κατήγα-
78 γεν. ἑνὶ δὲ κεφαλαίῳ, μόνος τῶν πάντων στρατηγῶν οὐ
πόλιν, ἐ φρέριον, ἐ ναῦν, ἐ ςρατιώτην ἀπώλεσεν ἐδένα
ἡγέμενος ὑμῶν, ἐδ᾽ ἔστιν οὐδενὶ τῶν ὑμετέρων ἐχθρῶν
τρόπαιον ἐδὲν ἀφ᾽ ὑμῶν κἀκείνου, ὑμῖν δ᾽ ἀπὸ πολλῶν
πολλὰ ἐκείνε ςρατηγέντος. ἵνα δὲ μὴ λέγων παραλίπω τι
τῶν πεπραγμένων αὐτῷ, ἀναγνώσεται γεγραμμένας ὑμῖν
τάς τε ναῦς ὅσας ἔλαβε καὶ ἓ ἑκάστην, καὶ τῶν πόλεων
τὸν ἀριθμὸν καὶ τῶν χρημάτων τὸ πλῆθος καὶ τῶν τρο-
παίων, οὗ ἕκαστον. Λέγε.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΧΑΒΡΙΟΥ.

79 Δοκεῖ τισὶν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὗτος ὁ το-
σαύτας πόλεις λαβὼν καὶ τριήρεις τῶν πολεμίων ναυμα-
χίᾳ νικήσας καὶ τοσέτων καλῶν αἴτιος ὢν αἰσχρὲ δ᾽ ἐ- 481
δενὸς τῇ πόλει ἄξιος εἶναι ἀποστερηθῆναι τὴν ἀτέλειαν,
ἣν εὕρετο παρ᾽ ὑμῶν καὶ τῷ υἱεῖ κατέλιπεν; ἐγὼ μὲν ἐκ
οἴομαι. καὶ γὰρ ἂν ἄλογον εἴη· μίαν μὲν πόλιν εἰ ἀπώ-
λεσεν ἢ ναῦς δέκα μόνας, περὶ προδοσίας ἂν αὐτὸν εἰσ-
ήγγελλον ἕτοι, καὶ εἰ ἑάλω, τὸν ἅπαντ᾽ ἂν ἀπολώλει χρό-
80 νον· ἐπειδὴ δὲ τὐναντίον ἑπτακαίδεκα μὲν πόλεις εἷλεν,
ἑβδομήκοντα δὲ ναῦς ἔλαβε, τρισχιλίες δ᾽ αἰχμαλώτους,
δέκα δὲ καὶ ἑκατὸν τάλαντ᾽ ἀπέφηνε, τοσαῦτα δ᾽ ἔςησε
τρόπαια, τηνικαῦτα δ᾽ οὐκ ἔσται κύρι᾽ αὐτῷ τὰ δοθέντα
ἐπὶ τέτοις. καὶ μὴν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ζῶν πάνθ᾽
ὑπὲρ ὑμῶν φανήσεται πράξας Χαβρίας, καὶ τὴν τελευ-

v. 1. πρεσβύτατοι F. 3. ἡμετέρους k. 78, 1. ἀπάντων Ftv. 3. ἡμῶν — ἡμετέρων — ἡμῶν k. 4. οὐδὲν om t. ἀφ᾽] καθ᾽ αὐ γρ Σ. ὑμῶν τε κ. Fktv. δ᾽ ὑπὸ ktv, δ᾽ α$^{\pi o}$ Σ, δ᾽ ἀπὸ F, δ᾽ αὖ ΥΩrs. 5. παραλείπω τι tv, τι παραλίπω k. 6. τῶν πεπραγμένων] πεπραγμένον r. 79, 1. ὑμῖν s. Ἀθηναῖοι] δικασταὶ Ωs. οὑτοσὶ Ftv. 4. ἀφαιρεθῆναι k et γρ Σ. 5. κατέλειπεν Σ. οὐκ οἴομαι om t. 6. εἰ om Σ, ante μίαν ponit r. 8. εἰ om Σr. ἀπωλώλει FΥΩrks et corr v. 80, 1. δὲ om t. μὲν om Σ. εἷλεν om s. 4. δ᾽ om k. αὐτῷ post ἔςαι ponit k.

τὴν αὐτὴν τοῦ βίου πεποιημένος οὐχ ὑπὲρ ἄλλου τινός, ὥστε δικαίως ἂν οὐ μόνον διὰ τὰ ζῶντι πεπραγμένα φαίνοισθε εὐνοϊκῶς διακείμενοι πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ
81 ταύτην. ἄξιον τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἀκεῖνο σκοπεῖν, ὅπως μὴ φανούμεθα φαυλότεροι Χίων περὶ τοὺς εὐεργέτας γεγενημένοι. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι μέν, ἐφ' οὓς μεθ' ὅπλων ἦλθεν ἐν ἐχθροῦ τάξει, μηδὲν ὧν ἔδοσαν πρότερον νῦν ἀφῄρηνται, ἀλλὰ τὰς παλαιὰς χάριτας μείζους τῶν καινῶν ἐγκλημάτων πεποίηνται, ὑμεῖς δ', ὑπὲρ ὧν ἐπ' ἐκείνους ἐλθὼν ἐτελεύτησεν, ἀντὶ τοῦ διὰ ταῦτ' ἔτι μᾶλλον αὐτὸν τιμᾶν καὶ τῶν ἐπὶ ταῖς πρότερον εὐεργεσίαις τι δοθέντων ἀφῃρημένοι φανήσεσθε, πῶς οὐκ εἰκότως αἰσχύ-
82 νην ἕξετε; καὶ μὴν καὶ κατ' ἐκεῖνο ἀνάξι' ἂν εἴη πεπονθὼς ὁ παῖς, εἰ τῆς δωρεᾶς ἀφαιρεθείη, καθ' ὃ πολλάκις ὑμῶν στρατηγήσαντος Χαβρίου οὐδενὸς πώποθ' υἱὸς ὀρ- 482
φανὸς δι' ἐκεῖνον ἐγένετο, αὐτὸς δ' ἐν ὀρφανίᾳ τέθραπται διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίαν τοῦ πατρός. οὕτω γὰρ ὡς ἀληθῶς ἔμοιγε φαίνεται βεβαίως πως ἐκεῖνος φιλόπολις, ὥστε δοκῶν καὶ ὢν ἀσφαλέστατος στρατηγὸς ἁπάντων ὑπὲρ μὲν ὑμῶν, ὁπόθ' ἡγοῖτο, ἐχρῆτο τούτῳ, ὑπὲρ αὑτοῦ δέ, ἐπειδὴ τὸ καθ' αὑτὸν ἐτάχθη κινδυνεύειν, παρεῖδε, καὶ μᾶλλον εἵλετο μὴ ζῆν ἢ καταισχῦναι τὰς παρ' ὑμῶν ὑπαρ-
83 χούσας αὑτῷ τιμάς. εἶθ' ὑπὲρ ὧν ἐκεῖνος ᾤετο δεῖν ἀποθνήσκειν ἢ νικᾶν, ταῦθ' ἡμεῖς ἀφελώμεθα τὸν υἱὸν αὐτοῦ; καὶ τί φήσομεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅταν τὰ μὲν τρόπαια ἑστήκῃ δῆλα πᾶσιν ἀνθρώποις, ἃ ὑπὲρ ὑμῶν στρατηγῶν ἐκεῖνος ἔστησε, τῶν δ' ἐπὶ τούτοις δωρεῶν ἀφῃρημένον τι φαίνηται; οὐ σκέψεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λογιεῖσθε ὅτι νῦν οὐχ ὁ νόμος κρίνεται, πότερόν ἐστιν ἐπι-

81, 3. οἷς Ω. 5. πάλαι Υkrs. 6. κοινῶν t. 7. ἐπελθὼν r. τιμᾶν αὐτὸν k. 8. πρότερον (αις) F, προτέραις tv. 82, 1. καὶ post μὴν om s. 3. ἡμῶν k. 5. ἡμᾶς k. 6. ἐκεῖνο s. φιλόπολις] εἶναι φιλόπολις k, στρατηγὸς εἶναι φιλόπολις r, ἐγένετο φιλόπολις FΥΩstv. 7. ὢν] ὡς r. 8. ἡγεῖτο tv. ἑαυτοῦ kr. 10. αὐτῷ ὑπαρχ. r.

τήδειος ἢ οὔ, ἀλλ' ὑμεῖς δοκιμάζεσθε, εἴτ' ἐπιτήδειοι πά-
σχειν ἐξὸν εὖ τὸν λοιπὸν χρόνον εἴτε μή;
84 Λαβὲ δὴ καὶ τὸ τῷ Χαβρίᾳ ψήφισμα ψηφισθέν. ὅρα
δὴ καὶ σκόπει· δεῖ γάρ αὐτὸ ἐνταῦθ' εἶναί που.
Ἐγὼ δ' ἔτι τοῦτ' εἰπεῖν ὑπὲρ Χαβρίου βούλομαι. ὑμεῖς,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τιμῶντές ποτε Ἰφικράτην οὐ μόνον
αὐτὸν ἐτιμήσατε, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκεῖνον Στράβακα καὶ Πο-
λύστρατον· καὶ πάλιν Τιμοθέῳ διδόντες τὴν δωρεὰν δι' ἐκεῖ-
νον ἐδώκατε καὶ Κλεάρχῳ καί τισιν ἄλλοις πολιτείαν. Χα-
85 βρίας δ' αὐτὸς ἐτιμήθη παρ' ὑμῖν μόνος. εἰ δὴ τότε, ὅθ'
εὑρίσκετο τὴν δωρεάν, ἠξίωσεν ὑμᾶς, ὥσπερ δι' Ἰφικρά- 483
την καὶ Τιμόθεον εὖ τινὰς πεποιήκατε, οὕτω καὶ δι' αὑ-
τὸν εὖ ποιῆσαι τούτων τινὰς τῶν εὑρημένων τὴν ἀτέλειαν,
οὓς νῦν οὗτοι μεμφόμενοι πάντας ἀφαιρεῖσθαι κελεύουσιν
ὁμοίως, οὐκ ἂν ἐδώκατε ταύτην αὐτῷ τὴν χάριν; ἔγωγε ἡγοῦ-
86 μαι. εἶθ' οἷς δι' ἐκεῖνον ἂν τότ' ἐδώκατε δωρεάν, διὰ τούτους
νῦν αὐτὸν ἐκεῖνον ἀφαιρήσεσθε τὴν ἀτέλειαν; ἀλλ' ἄλογον.
οὐδὲ γάρ ὑμῖν ἁρμόττει δοκεῖν παρὰ μὲν τὰς εὐεργεσίας
οὕτω προχείρως ἔχειν, ὥστε μὴ μόνον αὐτοὺς τοὺς εὐεργέτας τι-
μᾶν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκείνων φίλους, ἐπειδὰν δὲ χρόνος διέλθῃ
βραχύς, καὶ ὅσα αὐτοῖς δεδώκατε, ταῦτ' ἀφαιρεῖσθαι.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΩΝ ΧΑΒΡΙΟΥ ΤΙΜΩΝ.

87 Οὓς μὲν τοίνυν ἀδικήσετε, εἰ μὴ λύσετε τὸν νόμον,
πρὸς πολλοῖς ἄλλοις, οὗς ἀκηκόατε εἰσίν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί. σκοπεῖτε δὴ καὶ λογίσασθε ἐν ὑμῖν αὐτοῖς, εἴ τινες
τούτων τῶν τετελευτηκότων λάβοιεν τρόπῳ τινὶ τοῦ νυνὶ
γιγνομένου πράγματος αἴσθησιν, ὡς ἂν εἰκότως ἀγανα-
κτήσειαν. εἰ γάρ ὧν ἔργῳ πεποίηκεν ἕκαστος αὐτῶν ὑμᾶς

v. 1. ἐστε πάσχειν kv. 2. ἐπίλοιπον v. 84, 1. ψηφίσματι ψηφισθέν r, ψηφισθὲν ψήφισμα k. 2. αὐτῷ r. 4. ὦ] δ' Σ. 5. καὶ ante δι' om Ω, καὶ δι' — οὓς om t. ὀλύστρατον Ys et γρ F, ὁλύστρατον Ω. 86, 1. ἐδώκατε δωρεάν ΣYΩkr: ceteri ἐδώκατε τὴν δωρεάν. 3. ἁρμόττειν YΩkstv. δοκεῖ k et corr v. 5. διέλθοι Σk. 6. ἐδώκατε F. ἀφαιρεῖσθε ΣYΩkrs. 7. ΤΩΝ om FYΩkrs. 87, 1. οἷς Fktv. 2. εἰσιν οὗτοι ὦ Ftv. δικασταί om, ut solet, k. 3. δὲ Ftv. ἐν] παρ' Ftv. 4. νῦν t. 5. ὡς] πῶς k et γρ FΣ.

εὖ, τέτων ἐκ λόγε κρίσις γίγνεται, καὶ τὰ καλῶς πραχθένθ'
ὑπ' ἐκείνων, ἂν ὑφ' ἡμῶν μὴ καλῶς ῥηθῇ τῷ λόγῳ, μά-
την τοῖς πονήσασιν εἴργαςαι, πῶς ἐ δεινὰ πάσχουσιν;
88 Ἵνα τοίνυν εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ὡς ἀλη-
θῶς ἐπὶ πᾶσι δικαίοις ποιέμεθα τὲς λόγες πάντας, ὅσες
λέγομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐδὲν ἔσθ' ὅ τι τοῦ παρακρέσα-
σθαι καὶ φενακίσαι λέγεται παρ' ἡμῶν εἵνεκα, ἀναγνώ-
σεται τὸν νόμον ὑμῖν ὃν παρεισφέρομεν γράψαντες ἀντὶ 484
τἔδε, ὃν οὐκ ἐπιτήδειον εἶναί φαμεν. γνώσεσθε γὰρ ἐκ
τέτε πρόνοιάν τινα ἔχοντας ἡμᾶς καὶ ὅπως ὑμεῖς μηδὲν
αἰσχρὸν ποιῆσαι δόξετε, καὶ ὅπως, εἴ τινά τις καταμέμ-
ψεται τῶν εὑρημένων τὰς δωρεάς, ἂν δίκαιον ῇ, κρίνας
παρ' ὑμῖν ἀφαιρήσεται, καὶ ὅπως, ὓς ἐδεὶς ἂν ἀντείποι
89 μὴ οὐ δεῖν ἔχειν, ἕξεσι τὰ δοθέντα. καὶ τέτων πάντων
ἐδέν ἐςι καινὸν οὐδ' ἡμέτερον εὕρημα, ἀλλ' ὁ παλαιός,
ὃν ἕτος παρέβη, νόμος ἕτω κελεύει νομοθετεῖν, γράφε-
σθαι μέν, ἄν τίς τινα τῶν ὑπαρχόντων νόμων μὴ κα-
λῶς ἔχειν ἡγῆται, παρεισφέρειν δ' αὐτὸν ἄλλον, ὃν ἂν
τιθῇ λύων ἐκεῖνον, ὑμᾶς δ' ἀκέσαντας ἑλέσθαι τὸν κρείτ-
90 τω. ἐ γὰρ ᾤετο δεῖν ὁ Σόλων, ὁ τἔτον τὸν τρόπον προσ-
τάξας νομοθετεῖν, τὲς μὲν θεσμοθέτας τὲς ἐπὶ τὲς νό-
μες κληρεμένες δὶς δοκιμασθέντας ἄρχειν, ἔν τε τῇ βελῇ
καὶ παρ' ὑμῖν ἐν τῷ δικαςηρίῳ, τοὺς δὲ νόμους αὐτούς,
καθ' ὓς καὶ τέτοις ἄρχειν καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις πολιτεύε-
σθαι προσήκει, ἐπὶ καιρἔ τεθέντας, ὅπως ἔτυχον, μὴ δο-
91 κιμασθέντας κυρίες εἶναι. καὶ γάρ τοι τότε μέν, τέως τὸν
τρόπον τοῦτον ἐνομοθέτουν, τοῖς μὲν ὑπάρχεσι νόμοις
ἐχρῶντο, καινὲς δ' ἐκ ἐτίθεσαν· ἐπειδὴ δὲ τῶν πολιτευο-

v. 2. ἂν] ἃ Υrs. ὑμῶν Ω, ὑμῶν (ἡ) FΥrstv. 88, 1. εἰδῆτε om r. Ἀθηναῖοι ὅτι ὡς om s. 2. ὅσους] οὓς ΣΥΩks. 4. ὑμῶν Ωt. ἵνεκα r. ἀνάγνωτε Ω. 6. φαμεν εἶναι k. 10. οὓς om Υ Ωstv. 89, 1. ἕξουσι] ἐξουσίαν FΥΩrstv et pr Σ. 2. ἐστι καινὸν οὐδ' ἡμέτερον] ἐσθ' ἡμέτερον καινὸν Fk, ἐσθ' ἡμέτερον καινὸν οὐδ' Σ ΥΩrstv. 90, 1. δεῖν om ΣΥΩkrs. 3. κληρουμένες] κυρουμένες k. 4. ὑμῶν F. 5. τῶν om k. 6. προσῆκεν (ει) F, προσῆκεν tv. ἔτυχεν FΣv. 91, 3. δὲ om s.

μένων τινὲς συνηθέντες, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, κατεσκεύασαν αὐτοῖς ἐξεῖναι νομοθετεῖν ὅταν τις βούληται καὶ ὃν ἂν τύχῃ τρόπον, τοσοῦτοι μὲν οἱ ἐναντίοι σφίσιν αὐτοῖς εἰσὶ νόμοι, ὥστε χειροτονεῖθ᾽ ὑμεῖς τοὺς διαλέξοντας τοὺς
92 ἐναντίους ἐπὶ πάμπολυν ἤδη χρόνον, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐ- 485
δὲν μᾶλλον δύναται πέρας σχεῖν, ψηφισμάτων δ᾽ οὐδ᾽ ὁτιοῦν διαφέρουσιν οἱ νόμοι, ἀλλὰ νεώτεροι οἱ νόμοι, καθ᾽ οὓς τὰ ψηφίσματα δεῖ γράφεσθαι, τῶν ψηφισμάτων αὐτῶν ὑμῖν εἰσίν. Ἵν᾽ οὖν μὴ λόγον λέγω μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν νόμον αὐτὸν ὅν φημι δείξω, λαβέ μοι τὸν νόμον καθ᾽ ὃν ἦσαν οἱ πρότερον νομοθέται. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

93 Συνίεθ᾽ ὃν τρόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁ Σόλων τοὺς νόμους ὡς καλῶς κελεύει τιθέναι, πρῶτον μὲν παρ᾽ ὑμῖν, [ἐν] τοῖς ὀμωμοκόσι, παρ᾽ οἷσπερ καὶ τἄλλα κυροῦται, ἔπειτα λύοντα τοὺς ἐναντίους, ἵν᾽ εἷς ᾖ περὶ τῶν ὄντων ἑκάστου νόμος καὶ μὴ τοὺς ἰδιώτας αὐτὸ τοῦτο ταράττῃ καὶ ποιῇ τῶν ἅπαντας εἰδότων τοὺς νόμους ἔλαττον ἔχειν, ἀλλὰ πᾶσιν ᾖ ταὐτὰ ἀναγνῶναι καὶ μαθεῖν ἁπλᾶ καὶ σαφῆ τὰ
94 δίκαια. καὶ πρὸ τούτων γ᾽ ἐπέταξεν ἐκθεῖναι πρόσθε τῶν ἐπωνύμων καὶ τῷ γραμματεῖ παραδοῦναι, τοῦτον δ᾽ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀναγιγνώσκειν, ἵν᾽ ἕκαστος ὑμῶν ἀκούσας πολλάκις καὶ κατὰ σχολὴν σκεψάμενος, ἂν ᾖ καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα, ταῦτα νομοθετῇ. τούτων τοίνυν τοσούτων ὄντων δικαίων τὸ πλῆθος οὑτοσὶ μὲν οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἐποίησε Λεπτίνης· οὐδὲ γὰρ ἂν ὑμεῖς ποτ᾽ ἐπείσθητε, ὡς ἐγὼ νομίζω, θέσθαι τὸν νόμον· ἡμεῖς δ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντα, καὶ παρεισφέρομεν πολλῷ καὶ κρείττω καὶ δικαιό-

v. 3. τοσοῦτον ΥΩs. 4. ὥστε — οἱ νόμοι om s. ἐχειροτονεῖθ᾽ ΥΩ. διαλέξαντας t. 92, 2. ἔχειν Fkr. 4. αὐτῶν om ΥΩs. 5. μόνον λέγω k. 7. πρότεροι k. 93, 1. σύνιστε k. ὃν] καθ᾽ ὃν F. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ante ὃν ponit t, ὦ ἀθηναῖοι k eodem positu. 3. ἐν om F et corr Ω. 4. ἑκάστου τῶν ὄντων s. 7. ταὔτ᾽ FΩstv. 94, 1. πρόσθε FΣΥkr: πρόσθεν s. 2. ταῖς om s. 4. ἂν Υ, ἂν ΣΩs: ceteri ἃ ἄν. καὶ post ᾖ om Fk. 6. ὄντων om pr F, post δικαίων ponunt tv. 7. οὐδὲ] οὐ Fk. 9. καὶ post πολλῷ om ΥΩrstv. κρεῖττον r.

95 τερον τοῦ τότε νόμου. γνώσεσθε δὲ ἀκούοντες. Λαβὲ καὶ λέγε πρῶτον μὲν ἃ τούτου τοῦ νόμου γεγράμμεθα, εἶθ' ἃ 486
φαμεν δεῖν ἀντὶ τούτων τεθῆναι. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

Ταῦτα μέν ἐστιν ἃ τοῦ τότε νόμου διώκομεν ὡς οὐκ ἐπιτήδεια. τὰ δ' ἑξῆς λέγε, ἃ τούτων εἶναι βελτίω φαμέν. προσέχετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τούτοις ἀναγιγνωσκομένοις τὸν νοῦν. λέγε.

ΝΟΜΟΣ.

96 Ἐπίσχες. Τοῦτο μέν ἐστιν ἐν τοῖς οὖσι νόμοις κυρίοις ὑπάρχον καλὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σαφές, τὰς δωρεάς, ὅσας ὁ δῆμος ἔδωκε, κυρίας εἶναι, δίκαιον, ὦ γῆ καὶ θεοί. χρῆν τοίνυν Λεπτίνην μὴ πρότερον τιθέναι τὸν ἑαυτοῦ νόμον, πρὶν τοῦτον ἔλυσε γραψάμενος. νῦν δὲ μαρτυρίαν καθ' ἑαυτοῦ καταλείπων ὅτι παρανομεῖ τουτονὶ τὸν νόμον, ὅμως ἐνομοθέτει, καὶ ταῦθ' ἑτέρου κελεύοντος νόμου καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἔνοχον εἶναι τῇ γραφῇ, ἐὰν ἐναντίος ᾖ τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις. Λαβὲ δ' αὐτὸν τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

97 Οὐκοῦν ἐναντίον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ κυρίας εἶναι τὰς δωρεὰς ὅσας ὁ δῆμος ἔδωκε, τὸ μηδέν' εἶναι ἀτελῆ τούτων οἷς ὁ δῆμος ἔδωκεν; σαφῶς γ' οὑτωσί. ἀλλ' οὐκ ἐν ᾧ νῦν ὅδε ἀντεισφέρει νόμῳ, ἀλλ' ἅ τ' ἐδώκατε, κύρια, καὶ πρόφασις δικαία κατὰ τῶν ἢ παρακρουσαμένων ἢ μετὰ ταῦτ' ἀδικούντων ἢ ὅλως ἀναξίων, δι' ἣν ὃν ἂν ὑμῖν δοκῇ κωλύσετ' ἔχειν τὴν δωρεάν. Λέγε τὸν νόμον.

95, 1. τοῦ τούτου ΤΩs, τούτου τοῦ Σk, τὸν τούτου r, τούτου Ftv. νόμου Ω. ἀκούοντες ΣΤΩ, ἀκούσαντες (ον sscr.) F: ἀκούσαντες ς. 2. πρῶτον — τεθῆναι om pr k. 3. λέγε om k. 5. τοῦ τούτου] τουτου F, τούτου τοῦ ceteri. 6. ἑξῆς ΣΤΩkrs: ἐφεξῆς ς. 7. ὦ om Ωkstv. 96, 1. οὖσι νόμοις] νόμοις τούτοις r. 3. ὅσας] ἃς Ftv. δίκαιον om pr Τ. 4. ἐχρῆν k, χρὴ t. 5. πρὶν τὸν παλαιὸν τοῦτον Ftv. 6. καταλιπὼν kr. 97, 1. τῷ] τὸ s. 2. ὅσας] ἃς Fkrtv. τούτων ἀτελῆ Fv, τοῦτον ἀτελῆ t. 3. γ' om s. 4. ἀλλ' ἅ] ἃ k, ἄλλα r. τ' ἐδώκατε ΣΤΩkrs: τε ἐδώκατε ς. 6. ὃν om pr k.

"ΝΟΜΟΣ. 487

98 Ἀκούετ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ καταμανθάνετε ὅτι
ἐνταῦθ' ἔνι καὶ τοὺς ἀξίους ἔχειν τὰ δοθέντα, καὶ τοὺς μὴ
τοιούτους κριθέντας, ἐὰν ἀδίκως τι λάβωσιν, ἀφαιρεθῆναι,
καὶ τὸ λοιπὸν ἐφ' ὑμῖν εἶναι πάνθ', ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον,
καὶ δοῦναι καὶ μή. ὡς μὲν τοίνυν οὐχὶ καλῶς οὗτος ἔχει
καὶ δικαίως ὁ νόμος, οὔτ' ἐρεῖν οἴομαι Λεπτίνην οὔτ', ἐὰν
λέγῃ, δεῖξαι δυνήσεσθαι· ἃ δὲ πρὸς τοῖς θεσμοθέταις ἔλεγε,
ταῦτ' ἴσως λέγων παράγειν ὑμᾶς ζητήσει. ἔφη γὰρ ἐξαπά-
της εἵνεκα παραγεγράφθαι τοῦτον τὸν νόμον, ἐὰν δ' ὃν
99 αὐτὸς ἔθηκε λυθῇ, τοῦτον οὐ τεθήσεσθαι. ἐγὼ δ', ὅτι μὲν
τῇ ὑμετέρᾳ ψήφῳ τούτου τοῦ νόμου λυθέντος τὸν παρεισε-
νεχθέντα κύριον εἶναι σαφῶς ὁ παλαιὸς κελεύει νόμος,
καθ' ὃν οἱ θεσμοθέται τοῦτον ὑμῖν παρέγραψαν, ἐάσω,
ἵνα μὴ περὶ τούτου τις ἀντιλέγῃ μοι. ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνο εἶμι.
ὅταν ταῦτα λέγῃ δήπου, ὁμολογεῖ μὲν εἶναι βελτίω καὶ
δικαιότερον τόνδε τὸν νόμον οὗ τέθεικεν αὐτός, ὑπὲρ δὲ
100 τοῦ πῶς τεθήσεται ποιεῖται τὸν λόγον. πρῶτον μὲν τοί-
νυν εἰσὶν αὐτῷ κατὰ τοῦ παρεισφέροντος πολλοὶ τρόποι,
δι' ὧν, ἂν μὴ βούληται θεῖναι τὸν νόμον, αὐτὸν ἀναγκά-
σει· ἔπειτ' ἐγγυώμεθ' ἡμεῖς, ἐγώ, Φορμίων, ἄλλον εἴ τινα
βούλεται, θήσειν τὸν νόμον. ἔστι δὲ δήπου νόμος ὑμῖν,
ἐάν τις ὑποσχόμενός τι τὸν δῆμον ἢ βουλὴν ἢ δικαστήριον
ἐξαπατήσῃ, τὰ ἔσχατα πάσχειν. ἐγγυώμεθα, ὑπισχνούμεθα.
οἱ θεσμοθέται ταῦτα γραφόντων, ἐπὶ τούτοις τὸ πρᾶγμα
101 γιγνέσθω. μηθ' ὑμεῖς ποιήσητε μηδὲν ἀνάξιον ὑμῶν αὐ-
τῶν, μήτ', εἴ τις φαῦλός ἐστι τῶν εὑρημένων "τὴν δω- 488
ρεάν, ἐχέτω, ἀλλ' ἰδίᾳ κατὰ τόνδε κριθήτω τὸν νόμον.
εἰ δὲ ταῦτα λόγους καὶ φλυαρίας εἶναι φήσει, ἐκεῖνό γ' οὐ

98, 2. τοὺς ante μὴ om Ω. 3. ἀδίκως] δι^{αι}κως Ω. 5. καὶ ante δοῦναι om Ftv. οὗτος om k. 7. δὲ τὰ πρὸς Fv.
9. ἕνεκα k. 99, 4. ημῖν (υ supra) k, ἡμῖν FYΩrstv. 101, 1: τεθείσεται Ω. 3. μὴ om ΣYΩkrs. βούλοιτο k. 4. ἄλλον] μᾶλλον Y. 5. δὲ om r. ἡμῖν k. 6. ἢ τὴν βούλην kr. 7. ἐξαπατήσειν YΩrs. 101, 1. ἄξιον s. 4. εἶναι supra versum F.

λόγος· αὐτὸς θέτω, καὶ μὴ λεγέτω τοῦτο, ὡς οὐ θήσομεν ἡμεῖς. κάλλιον δὲ δήπου τὸν ὑφ᾽ ὑμῶν κριθέντα καλῶς ἔχειν νόμον εἰσφέρειν, ἢ ὃν νῦν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τίθησιν.

102 Ἐμοὶ δ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δοκεῖ Λεπτίνης (καί μοι
πρὸς Διὸς μηδὲν ὀργισθῇς· οὐδὲν γὰρ φλαῦρον ἐρῶ σε) ἢ
οὐκ ἀνεγνωκέναι τοὺς Σόλωνος νόμους ἢ οὐ συνιέναι. εἰ γὰρ
ὁ μὲν Σόλων ἔθηκε νόμον ἐξεῖναι δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ ᾧ ἂν
τις βούληται, ἐὰν μὴ παῖδες ὦσι γνήσιοι, οὐχ ἵν᾽ ἀποστε-
ρήσῃ τοὺς ἐγγυτάτω γένει τῆς ἀγχιστείας, ἀλλ᾽ ἵν᾽ εἰς τὸ
μέσον καταθεὶς τὴν ὠφέλειαν ἐφάμιλλον ποιήσῃ τὸ ποιεῖν
103 ἀλλήλους εὖ, σὺ δὲ τοὐναντίον εἰσενήνοχας μὴ ἐξεῖναι τῷ
δήμῳ τῶν αὑτοῦ δοῦναι μηδενὶ μηδέν, πῶς σέ τις φήσει
τοὺς Σόλωνος ἀνεγνωκέναι νόμους ἢ συνιέναι; ὃς ἔρημον
ποιεῖς τὸν δῆμον τῶν φιλοτιμησομένων, προλέγων καὶ δει-
κνὺς ὅτι τοῖς ἀγαθόν τι ποιοῦσιν οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἔσται πλέον.
104 καὶ μὴν κἀκεῖνος τῶν καλῶς δοκούντων ἔχειν νόμων Σό-
λωνός ἐστι, μὴ λέγειν κακῶς τὸν τεθνεῶτα, μηδ᾽ ἂν ὑπὸ τῶν
ἐκείνου τις ἀκούῃ παίδων αὐτός· σὺ δὲ ποιεῖς, οὐ λέγεις κακῶς
τοὺς τετελευτηκότας τῶν εὐεργετῶν, τῷ δεῖνι μεμφόμενος
καὶ τὸν δεῖν᾽ ἀνάξιον εἶναι φάσκων, ὧν οὐδὲν ἐκείνοις προσ-
ῆκεν. ἆρ᾽ οὐ πολὺ τοῦ Σόλωνος ἀποστατεῖς τῇ γνώμῃ;

105 Πάνυ τοίνυν σπουδῇ τις ἀπήγγειλέ μοι περὶ τοῦ μη-
δενὶ δεῖν μηδὲν διδόναι, μηδ᾽ ἂν ὁτιοῦν πράξῃ, τοιοῦτόν τι
λέγειν αὐτοὺς παρεσκευάσθαι, ὡς ἄρ᾽ οἱ Λακεδαιμόνιοι κα-
λῶς πολιτευόμενοι καὶ Θηβαῖοι οὐδενὶ τῶν παρ᾽ ἑαυτοῖς 489
διδόασι τοιαύτην οὐδεμίαν τιμήν· καίτοι καὶ παρ᾽ ἐκείνοις
τινές εἰσιν ἴσως ἀγαθοί. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, πάντες οἱ τοιοῦτοι λόγοι παροξυντικοὶ μὲν εἶναι πρὸς

v. 1. θέτω Ω. 2. ἔχειν νόμον καλῶς r. 3. ἀφ᾽ omnes: ἐφ᾽ ς. 102, 2. πρὸς Διὸς om ΣΤ. 4. ὦ] ὅτῳ Ftv. 6. ἐγγυτάτω Σ Tkrs et γρ F: ἐγγύτατα τῷ ς. 103, 1. ἀλλήλοις r. 4. ποιῇ k. 104, 2. τῶν] τοῦ r. 4. τοὺς εὖ τ. Σ. 5. καὶ om s. 6. τῆς γνώμης γρ Σ. 105, 1. ἀπήγγελλε FTv et corr Σ, ἀπήγγειλε Ω, ἀπήγγελε s. 2. δεῖν μηδὲν] δεῖ μὴ δὲ s. 4. καὶ οἱ Θηβαῖοι k. 5. οὐδεμίαν τοιαύτην k. καὶ om TΩrs. ἐκείνους TΩ. 6. δὴ TΩkr. ὦ om k.

τὰ τὰς ἀτελείας ὑμᾶς ἀφελέσθαι πεῖσαι, οὐ μέντοι δίκαιοί
γ' οὐδαμῇ. οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοῦθ', ὅτι Θηβαῖοι καὶ Λακεδαι-
μόνιοι καὶ ἡμεῖς οὔτε νόμοις οὔτ' ἔθεσι χρώμεθα τοῖς αὐ-
106τοῖς οὔτε πολιτείᾳ. αὐτὸ γὰρ τοῦτο πρῶτον, ὃ νῦν οὗτοι
ποιήσουσιν, ἐὰν ταῦτα λέγωσιν, οὐκ ἔξεστι ποιεῖν παρὰ
τοῖς Λακεδαιμονίοις, τὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπαινεῖν νόμιμα
οὐδὲ τὰ τῶν δείνων, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ἃ τῇ παρ' ἐκεί-
νοις πολιτείᾳ συμφέρει, ταῦτ' ἐπαινεῖν ἀνάγκη καὶ ποιεῖν.
εἶτα καὶ Λακεδαιμόνιοι τῶν μὲν τοιούτων ἀφεστᾶσιν, ἄλ-
λαι δέ τινες παρ' ἐκείνοις εἰσὶ τιμαί, ἃς ἀπεύξαιτ' ἂν ἅπας
107ὁ δῆμος ἐνταυθοῖ γενέσθαι. τίνες οὖν εἰσὶν αὗται; τὰς
μὲν καθ' ἕκαστον ἐάσω, μίαν δ', ἣ συλλαβοῦσα τὰς ἄλ-
λας ἔχει, δίειμι. ἐπειδάν τις εἰς τὴν καλουμένην γερουσίαν
ἐγκριθῇ παρασχὼν ἑαυτὸν οἷον χρή, δεσπότης ἐστὶ τῶν
πολλῶν. ἐκεῖ μὲν γάρ ἐστι τῆς ἀρετῆς ἆθλον τῆς πολι-
τείας κυρίῳ γενέσθαι μετὰ τῶν ὁμοίων, παρὰ δ' ἡμῖν ταύ-
της μὲν ὁ δῆμος κύριος, καὶ ἀραὶ καὶ νόμοι καὶ φυλα-
καὶ ὅπως μηδεὶς ἄλλος κύριος γενήσεται, στέφανοι δὲ καὶ
ἀτέλειαι καὶ σιτήσεις καὶ τοιαῦτά ἐστιν, ὧν ἄν τις ἀνὴρ
108ἀγαθὸς ὢν τύχοι. καὶ ταῦτ' ἀμφότερα ὀρθῶς ἔχει καὶ τἀ-
κεῖ καὶ τὰ παρ' ἡμῖν. διὰ τί; ὅτι τὰς μὲν διὰ τῶν ὀλί-
γων πολιτείας τὸ πάντας ἔχειν ἴσον ἀλλήλοις τοὺς τῶν κοι-
νῶν κυρίους ὁμονοεῖν ποιεῖ, τὴν δὲ τῶν δήμων ἐλευθε- 490
ρίαν ἡ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἅμιλλα, ἣν ἐπὶ ταῖς παρὰ τοῦ
109δήμου δωρεαῖς πρὸς ἑαυτοὺς ποιοῦνται, φυλάττει. καὶ μὴν
περί γε τοῦ μηδὲ Θηβαίους μηδένα τιμᾶν, ἐκεῖν' ἂν ἔχειν
εἰπεῖν ἀληθὲς οἶμαι. μεῖζον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Θηβαῖοι
φρονοῦσιν ἐπ' ὠμότητι καὶ πονηρίᾳ ἢ ὑμεῖς ἐπὶ φιλαν-
θρωπίᾳ καὶ τῷ τὰ δίκαια βούλεσθαι. μήτ' οὖν ἐκεῖνοί ποτε
παύσαιντο, εἰ ἄρ' εὔξασθαι δεῖ, τοὺς μὲν ἑαυτοὺς ἀγαθόν

v. 3. οὔτ' ἔθεσιν οὔτε νόμοις ks. 106, 5. ταῦτ'] ταῦτ' ἢ ΥΩt et rc k. 6. τοιούτων ἐθῶν ἀφ. FΥΩrstv. 7. ἅπας] ἅπαξ ς.
107, 3. εἰς om pr Υ. 6. ὑμῖν Ftv. 7. ἀραὶ] ἀρχαὶ FΥΩrt et γρ k. 8. δὲ] τε F, om t. 108, 1. τύχη corr v. 2. μὲν τῶν δ. ΣΥΩr. 109, 2. τοῦ γε ΣΥΩkrs. 4. οὐ φρονοῦσιν γρ Σ.
5. βουλεύεσθαι s. 6. αὐτοὺς v.

τι ποιοῦντας μήτε τιμῶντες μήτε θαυμάζοντες, τοὺς δὲ συγγενεῖς (ἴσε γὰρ ὃν τρόπον Ὀρχομενίους διέθηκαν) οὕτω μεταχειριζόμενοι, μήθ' ὑμεῖς τἀναντία τούτοις τοὺς μὲν εὐεργέτας τιμῶντες, παρὰ δὲ τῶν πολιτῶν λόγῳ μετὰ τῶν
110 νόμων τὰ δίκαια λαμβάνοντες. ὅλως δ' οἶμαι τότε δεῖν τοὺς ἑτέρων ἐπαινεῖν νόμους καὶ ἔθη τοῖς ὑμετέροις ἐπιτιμῶντας, ὅταν ᾖ δεῖξαι βέλτιον ἐκείνους πράττοντας ὑμῶν. ὅτε δ' ὑμεῖς, καλῶς ποιοῦντες, καὶ κατὰ τὰς κοινὰς πράξεις καὶ κατὰ τὴν ὁμόνοιαν καὶ κατὰ τἆλλα πάντα ἄμεινον ἐκείνων πράττετε, τοῦ χάριν ἂν τῶν ὑμετέρων αὐτῶν ἐθῶν ὀλιγωροῦντες ἐκεῖνα διώκοιτε; εἰ γὰρ καὶ κατὰ τὸν λογισμὸν ἐκεῖνα φανείη βελτίω, τῆς γε τύχης ἕνεκα, ᾗ παρὰ
111 ταῦτ' ἀγαθῇ κέχρησθε, ἐπὶ τούτων ἄξιον μεῖναι. εἰ δὲ δεῖ παρὰ πάντα ταῦτ' εἰπεῖν ὃ δίκαιον ἡγοῦμαι, ἐκεῖν' ἂν ἔγωγ' εἴποιμι. οὐκ ἔστι δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς Λακεδαιμονίων νόμους οὐδὲ τοὺς Θηβαίων λέγειν ἐπὶ τῷ τοὺς ἐνθάδε λυμαίνεσθαι, οὐδὲ δι' ὧν μὲν ἐκεῖνοι μεγάλοι [τῆς ὀλιγαρχίας καὶ δεσποτείας] εἰσί, κἂν ἀποκτεῖναι βούλεσθαι τὸν παρ' ἡμῖν τούτων τι κατασκευάσαντα, διὰ δ' ὧν ὁ παρ' ἡμῖν δῆμος εὐδαίμων, ταῦθ' ὡς ἀνελεῖν δεῖ λεγόντων τινῶν ἐθέλειν ἀκούειν.

112 Ἔστι τοίνυν τις πρόχειρος λόγος, ὡς ἄρα καὶ παρ' ἡμῖν 491
ἐπὶ τῶν προγόνων πόλλ' ἀγάθ' εἰργασμένοι τινὲς οὐδενὸς ἠξιοῦντο τοιούτου, ἀλλ' ἀγαπητῶς ἐπιγράμματος ἐν τοῖς Ἑρμαῖς ἔτυχον· καὶ ἴσως τοῦθ' ὑμῖν ἀναγνώσεται τὸ ἐπίγραμμα. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατὰ πόλλ' ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς
113 δὲ καὶ οὐ δίκαιον. εἰ μὲν γὰρ ἀναξίους εἶναί τις φήσει κά-

v. 2. ὀρχομενὸν ΣΓΩ. 3. τούτων F. 4. λόγω Ω.
110, 1. τὰ δίκαια om ΓΩ. 2. νόμους] τρόπους ΣΓΩr et γρ F. ἡμετέροις kr. 3. βέλτιον δεῖξαι ΓΩr. ἡμῶν k. 6. ἐθῶν αὐτῶν r. 7. διώκετε v. τὸν om s. 8. λογισμὸν] lacuna in pr Σ. 111, 2. ταῦτα πάντα k. ἐκεῖν' ἂν ἔγωγ' εἴποιμι ΣΓks, ἐκεῖνα ἂν ἔγωγ' εἴποιμι Ω, ἐκεῖνο ἔγωγ' ἂν εἴποιμι Ftv, ἐκεῖνό γε ἂν εἴποιμι ἔγωγε r. 6. βούλεσθε r, βούλησθε k. 7. ὑμῖν k, ἡμῶν ΣΓ. δι' ὧν δ' corr Ω. 8. ὑμῖν k, ἡμῶν Ω. ἀνελεῖν r.
112, 1. Ἔστι] ἔτι s. 4. ἐνύγχανον Ftv. 113, 1. οὐδὲ ΣΓrtv.

κείνους τιμᾶσθαι, τίς ἄξιος, εἰπάτω, εἰ μήτε τῶν πρότε-
ρον μηδεὶς μήτε τῶν ὕστερον· εἰ δὲ μηδένα φήσει, συν-
αχθεσθείην ἂν ἔγωγε τῇ πόλει, εἰ μηδεὶς ἐν ἅπαντι τῷ
χρόνῳ γέγονεν ἄξιος εὖ παθεῖν. καὶ μὴν εἴγε ὁμολογῶν
ἐκείνους εἶναι σπουδαίους μὴ τετυχηκότας δείξει μηδενός,
τῆς πόλεως ὡς ἀχαρίστου δήπου κατηγορεῖ. ἔστι δ' οὐχ οὕτω
ταῦτ' ἔχοντα, οὐδ' ὀλίγου δεῖν. ἀλλ' ἐπειδάν τις, οἶμαι, κα-
κουργῶν ἐπὶ μὴ προσήκοντα πράγματα τοὺς λόγους μετα-
114 φέρῃ, δυσχερεῖς ἀνάγκη φαίνεσθαι. ὡς δὲ τἀληθές τ' ἔχει
καὶ δίκαιόν ἐστι λέγειν, ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ. ἦσαν ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι πολλοὶ τῶν πρότερον σπουδαῖοι, καὶ ἡ πό-
λις ἡμῶν ἐτίμα καὶ τότε τοὺς ἀγαθούς· αἱ μέντοι τιμαὶ
καὶ τἄλλα πάντα τὰ μὲν τότ' ἦν ἐπὶ τοῖς τότ' ἔθεσι, τὰ
δὲ νῦν ἐπὶ τοῖς νῦν. πρὸς οὖν τί τοῦτο λέγω; ὅτι φήσαιμ'
ἂν ἔγωγ' ἐκείνους οὐκ ἔστιν ὅτου παρὰ τῆς πόλεως οὐ τυχεῖν,
115 ὧν ἠβουλήθησαν. τίνι χρώμενος τεκμηρίῳ; ὅτι Λυσιμάχῳ
δωρεάν, ἑνὶ τῶν τότε χρησίμων, ἑκατὸν μὲν ἐν Εὐβοίᾳ
πλέθρα γῆς πεφυτευμένης ἔδοσαν, ἑκατὸν δὲ ψιλῆς, ἔτι
δ' ἀργυρίου μνᾶς ἑκατόν, καὶ τέτταρας τῆς ἡμέρας δρα-
χμάς. καὶ τούτων ψήφισμα ἐστιν Ἀλκιβιάδου, ἐν ᾧ ταῦτα 492
γέγραπται. τότε μὲν γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν καὶ γῆς εὐπόρει
καὶ χρημάτων, νῦν δ' εὐπορήσει· δεῖ γὰρ οὕτω λέγειν καὶ
μὴ βλασφημεῖν. καίτοι τίν' οὐκ ἂν οἴεσθε νῦν τὸ τρίτον
μέρος τούτων ἀντὶ τῆς ἀτελείας ἑλέσθαι; Ὅτι τοίνυν ταῦτ'
ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὸ ψήφισμα τουτί. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

116 Ὅτι μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τοῖς προγόνοις
ὑμῶν ἔθος ἦν τοὺς χρηστοὺς τιμᾶν, δηλοῖ τὸ ψήφισμα τουτί·
εἰ δὲ μὴ τοῖς αὐτοῖς οἷσπερ ἡμεῖς νῦν, ἕτερόν τι τοῦτ' ἂν

v. 1. προτέρων ΣΩkrs. 2. ὑστέρων ΣΩks. 3. ἂν om Σ. τῇ πόλει om t. 5. δείξῃ ks. 8. ἐπὶ τὰ μὴ r. 114, 1. φαίνεσθαι] φέρεσθαι r. τ' om Frt. 115, 1. ἐβουλήθησαν v. 4. ἑκατὸν μνᾶς r. 5. τ. τῶν ψηφισμάτων r. 9. Ὅτι — λέγω om k, ταῦτ' om ΥΩrs. 10. λέγε om ΣΥΩkrs. 116, 2, ἡμῶν ἔθος k, om Ω. 3. οἷσπερ] ὥσπερ ΥΩ. ὑ ἡμεῖς $F_2$

εἴη. εἰ τοίνυν μήτε Λυσίμαχον μήτ' ἄλλον μηδένα μηδὲν εὑρῆσθαι παρὰ τῶν προγόνων ἡμῶν συγχωρήσαιμεν, τί μᾶλλον, οἷς ἔδομεν νῦν ἡμεῖς, διὰ τοῦτο δικαίως ἂν
117 ἀφαιρεθεῖεν; οὐ γὰρ οἱ μὴ δόντες ἃ μὴ δοκεῖ δεινόν εἰσιν οὐδὲν εἰργασμένοι, ἀλλ' οἱ δόντες μέν, πάλιν δ' ὕστερον μηδὲν ἐγκαλοῦντες ἀφαιρούμενοι. εἰ μὲν γάρ τις ἔχει δεῖξαι κἀκείνους ὧν ἔδοσάν τῳ τι τοῦτ' ἀφῃρημένους, συγχωρῶ καὶ ὑμᾶς ταὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι, καίτοι τό γ' αἰσχρὸν ὁμοίως· εἰ δὲ μηδ' ἂν εἷς ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ τοῦτ' ἔχοι δεῖξαι γεγονός, τίνος εἵνεκ' ἐφ' ἡμῶν πρῶτον καταδειχθῇ τοιοῦτον ἔργον;

118 Χρὴ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι καὶ ὁρᾶν, ὅτι νῦν ὀμωμοκότες κατὰ τοὺς νόμους δικάσειν ἥκετε οὐχὶ τοὺς Λακεδαιμονίων οὐδὲ Θηβαίων, οὐδ' οἷς ποτ' ἐχρήσανθ' οἱ πρῶτοι τῶν προγόνων, ἀλλὰ καθ' οὓς ἔλαβον τὰς ἀτελείας ἃς ἀφαιρεῖται νῦν οὗτος τῷ νόμῳ, καὶ περὶ ὧν ἂν νόμοι μὴ ὦσι, γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ κρινεῖν. κα- 493
λῶς. τὸ τοίνυν τῆς γνώμης πρὸς ἅπαντα ἀνενέγκατε
119 τὸν νόμον. ἆρ' οὖν δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς εὐεργέτας τιμᾶν; δίκαιον. τί δαί, ὅσ' ἂν δῷ τις ἅπαξ, δίκαιον ἔχειν ἐᾶν; δίκαιον. ταῦτα τοίνυν αὐτοί τε ποιεῖτε, ἵν' εὐορκῆτε, καὶ τοὺς προγόνους ὀργίζεσθε ἐὰν μή τις φῇ ποιεῖν, καὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα λέγοντας παραδείγματα, ὡς ἄρ' ἐκεῖνοι μεγάλα εὖ παθόντες οὐδέν' ἐτίμησαν, καὶ πονηροὺς καὶ ἀπαιδεύτους ἡγεῖσθε εἶναι, πονηροὺς μὲν διότι καταψεύδονται τῶν προγόνων ὑμῶν ὡς ἀχαρίστων, ἀμαθεῖς δὲ διότι ἐκεῖνο ἀγνοοῦσιν, ὅτι εἰ τὰ μάλιστα ταῦθ' οὕτως εἶχεν, ἀρνεῖσθαι μᾶλλον ἢ λέγειν αὐτοῖς προσῆκεν.

120 Οἶμαι τοίνυν καὶ τοῦτον τὸν λόγον Λεπτίνην ἐρεῖν, ὡς

υ

117, 2. μὲν — ὕστερον] μὴ — ὑπὲρ r. 3. ἔχοι k. 5. ἡμᾶς Σk, ἡμᾶς ΓΩrs. καίτοι τό γ'] καὶ τοιοῦτό γ' Σ. 6. μηδ' ἂν εἷς Σks: μηδεὶς s. ἔχει tv. 7. εἵνεχ' ὑφ' k. πρώτων kstv. καταδειχθῇ ΣΓΩr: καταδειχθείη s. 118, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om k. 2. δικάσειν om Ω. 3. οὐδὲ τῶν Θηβαίων s, οὐδὲ τοὺς Θηβαίων Ftv. 6. οἱ νόμοι s. κρίνειν ΓΩst. 119, 1. οὖν] οὐ krs et γρ Σ. 2. δαί] δὲ Ftv, δ' ΣΓΩkrs. 4. ἵν' εὐορκῆτε] εὐορκεῖτε Γ, εἰ εὐορκεῖτε Ωv. 7. διότι καὶ ψεύδονται s. 8. ἡμῶν ks. 9. ὅτι] δι' ὅτι F.

τὰς εἰκόνας καὶ τὴν σίτησιν οὐκ ἀφαιρεῖται τῶν εἰληφό-
των ὁ νόμος, οὐδὲ τῆς πόλεως τὸ τιμᾶν τοὺς ὄντας ἀξίους,
ἀλλ' ἐξέσται καὶ χαλκοῦς ἱστάναι καὶ σίτησιν διδόναι καὶ ἄλλ'
ὅ τι ἂν βούλησθε, πλὴν τούτου. ἐγὼ δ' ὑπὲρ ὧν μὲν τῇ
πόλει καταλείπειν φήσει, τοσοῦτο λέγω, ὅτι ἄν, ὧν ἐδώ-
κατέ τῳ πρότερόν τι, τοῦτ' ἀφέλησθε, καὶ τὰς ὑπολοίπους
ἀπίστους ποιήσετε πάσας δωρεάς. τί γὰρ ἔσται πιστότερον,
τὸ τῆς εἰκόνος ἢ τὸ τῆς σιτήσεως ἢ τὸ τῆς ἀτελείας, ἣν
121 πρότερόν τισι δόντες ἀφῃρημένοι φανεῖσθε; ἔτι δ' εἰ μη-
δὲν ἔμελλε τοῦτ' ἔσεσθαι δυσχερές, οὐδ' ἐκεῖνο καλῶς ἔχειν
ἡγοῦμαι, εἰς τοιαύτην ἄγειν ἀνάγκην τὴν πόλιν, δι' ἧς
ἅπαντας ἐξ ἴσου τῶν αὐτῶν ἀξιώσει τοῖς τὰ μέγιστ' εὐερ-
γετοῦσιν, ἢ μὴ τοῦτο ποιοῦσα χάριν τισὶν οὐκ ἀποδώσει. με-
γάλων μὲν οὖν εὐεργεσιῶν οὔθ' ἡμῖν συμφέρει συμβαίνειν
122 πολλάκις καιρὸν οὔτ' ἴσως ῥᾴδιον αἰτίῳ γενέσθαι· μετρίων
δὲ καὶ ὧν ἐν εἰρήνῃ τις καὶ πολιτείᾳ δύναιτ' ἂν ἐφικέ- 494
σθαι, εὐνοίας δικαιοσύνης ἐπιμελείας, τῶν τοιούτων, καὶ
συμφέρειν ἔμοιγε δοκεῖ καὶ χρῆναι διδόναι τὰς τιμάς. δεῖ
τοίνυν μεμερίσθαι καὶ τὰ τῶν δωρεῶν, ἵν' ἧς ἂν ἄξιος
ὢν ἕκαστος φαίνηται, ταύτην παρὰ τοῦ δήμου λαμβάνῃ τὴν
123 δωρεάν. ἀλλὰ μὴν ὑπὲρ ὧν γε τοῖς εὑρημένοις τὰς τιμὰς
καταλείπειν φήσει, οἱ μὲν ἁπλᾶ πάνυ καὶ δίκαι' ἂν εἴποιεν,
πάνθ', ὅσα τῶν αὐτῶν ἕνεκ' αὐτοῖς ἔδοτ' εὐεργεσιῶν, ἀξι-
οῦντες ἔχειν, οἱ δὲ φενακίζειν τὸν ὡς καταλείπεται λέγοντά
τι αὐτοῖς. ὁ γὰρ ἄξια τῆς ἀτελείας εὖ πεποιηκέναι δόξας
καὶ ταύτην παρ' ὑμῶν λαβὼν τὴν τιμὴν μόνην, ἢ ξένος
ἢ καί τις πολίτης, ἐπειδὰν ἀφαιρεθῇ ταύτην, τίν' ἔχει
λοιπὴν δωρεάν, Λεπτίνη; οὐδεμίαν δήπου. μὴ τοίνυν διὰ

v. 1. σίτισιν k, σίτισιν Ω. 2. τῆς] τὸ τῆς F. 3. ἔσται ΣΩ, ἐξέσται ἔσται r: ἐξέσται ς. καὶ ante χαλκοῦς om ΣΥΩkrs. 4. μὲν om ks. 5. καταλιπεῖν FΥΩrtv. φησὶ krs. τοσοῦτόν Ftv. ὅτι] ὅτ' ΣΥΩkrs. 7. ποιήσητε k. 8. τὸ ante τῆς σιτήσεως om ks. 121, 3. ἀνάγκην ἄγειν ks. ἧς] ἧς ἢ ς. 4. ἀξιώσοι k. 6. ὑμῖν k. 122, 1. ῥᾴδιον om pr k. 2. ὧν ἂν ἐν Σs. 6. λαμβάνοι k. 123, 2. καταλείπειν Σks: καταλιπεῖν ς. φησὶ ks. 4. τὸν] αὐτὸν ks. καταλείπεσθαι FΥΩrtv. τί λέγοντα F. 6. ἡμῶν k. 8. λεπτίνης t. δήπου in mg Σ.

μὲν τοῦ τῶνδε κατηγορεῖν ὡς φαύλων ἐκείνους ἀφαιρῇ, δι'
ἃ δ' αὖ καταλείπειν ἐκείνοις φήσεις, τούσδε, ὃ μόνον λα-
124 βόντες ἔχουσι, τοῦτ' ἀφέλῃ. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, οὐκ εἰ τῶν
πάντων ἀδικήσομέν τινα μείζονα ἢ ἐλάττονα, δεινόν ἐστιν,
ἀλλ' εἰ τὰς τιμάς, αἷς ἂν ἀντευποιήσωμέν τινας, ἀπίστους
καταστήσομεν· οὐδ' ὁ πλεῖστος ἔμοιγε λόγος περὶ τῆς ἀτελείας
ἐστίν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ μὴ πονηρὸν ἔθος τὸν νόμον εἰσάγειν καὶ
τοιοῦτον, δι' οὗ πάντ' ἄπιστα ὅσα ὁ δῆμος δίδωσιν ἔσται.
125 Ὃν τοίνυν κακουργότατον οἴονται λόγον εὑρηκέναι πρὸς
τὸ τὰς ἀτελείας ὑμᾶς ἀφελέσθαι πεῖσαι, βέλτιόν ἐστι προει-
πεῖν, ἵνα μὴ λάθητε ἐξαπατηθέντες. ἐροῦσι γὰρ ὅτι ταῦθ'
ἱερῶν ἐστὶν ἅπαντα τἀναλώματα, αἱ χορηγίαι καὶ αἱ γυ- 495
μνασιαρχίαι· δεινὸν οὖν, εἰ τῶν ἱερῶν ἀτελής τις ἀφεθή-
σεται. ἐγὼ δὲ τὸ μέν τινας, οἷς ὁ δῆμος ἔδωκεν, ἀτελεῖς
εἶναι τούτων δίκαιον ἡγοῦμαι, ὃ δὲ νῦν οὗτοι ποιήσουσιν,
126 ἐὰν ἄρα ταῦτα λέγωσι, τοῦτ' εἶναι δεινὸν νομίζω. εἰ γὰρ
ἃ κατὰ μηδέν' ἄλλον ἔχουσι τρόπον δεῖξαι δίκαιον ὑμᾶς
ἀφελέσθαι, ταῦτ' ἐπὶ τῷ τῶν θεῶν ὀνόματι ποιεῖν ζητή-
σουσι, πῶς οὐκ ἀσεβέστατον ἔργον καὶ δεινότατον πράξουσιν;
χρὴ γάρ, ὥς γοῦν ἐμοὶ δοκεῖ, ὅσα τις πράττει τοὺς θεοὺς
ἐπιφημίζων, τοιαῦτα φαίνεσθαι οἷα μηδ' ἂν ἐπ' ἀνθρώ-
που πραχθέντα πονηρὰ φανείη. ὅτι δ' οὐκ ἔστι ταὐτὸν ἱε-
ρῶν ἀτέλειαν ἔχειν καὶ λειτουργιῶν, ἀλλ' οὗτοι τὸ τῶν λει-
τουργιῶν ὄνομα ἐπὶ τὸ τῶν ἱερῶν μεταφέροντες ἐξαπατᾶν
ζητοῦσι, Λεπτίνην ὑμῖν αὐτὸν ἐγὼ παρασχήσομαι μάρ-
127 τυρα. γράφων γὰρ ἀρχὴν τοῦ νόμου „Λεπτίνης εἶπε" φη-
σίν, „ὅπως ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσιν, ἀτελῆ μηδένα

v. 1. τῶνδε] τούτων ks. 2. καταλείπειν Σks: καταλιπεῖν ς. 124, 1. δ'] οὐδ' Ω. 2. τινα ἢ μείζονα krs. 3. εἰ] εἰς s. ἂν om Fk. ἀντευποιήσομεν Fks. 5. μὴ om ΣΥΩ. 6. τοιοῦτο k. ἄπιστα post δίδωσιν ponunt Ftv. 125, 3. γὰρ om Υ Ωtv. 4. τἀναλώματα Ωkr: τὰ ἀναλώματα ς. γυμνασίαι Σ. 5. τις ἀτελὴς ΥΩr. 126, 5. γοῦν] νῦν t, om F. ἔμοιγε Ftv. ὅσα] πάνθ' ὅσα Fstv. 7. ἐστ' αὐτὸ pr Σ, ἔστι ταυτὸ Ωtv. 8. λειτουργιῶν ΥΩ. οὗτοι] ὅτι v. 10. αὐτὸν ὑμῖν F.

127, 1. γὰρ τὴν ἀρχὴν Reiskius. 2. ὁπόσ' (ω above) Σ, ὁπόσ' Ω et corr Υ. λειτουργήσωσιν rs, λειτουργήσωσι καὶ k. εὐτελῆ s.

*εἶναι πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος." καίτοι εἰ ἣν ἱερῶν ἀτέλειαν ἔχειν ταὐτὸ καὶ λειτουργιῶν, τί τοῦτο μαθὼν προσέγραψεν; οὐδὲ γὰρ τούτοις ἀτέλεια τῶν γ' ἱερῶν ἐστὶ δεδομένη. ἵνα δ' εἰδῆτε ὅτι ταῦτα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, λαβέ μοι πρῶτον μὲν τῆς στήλης τὰ ἀντίγραφα, εἶτα τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου τοῦ Λεπτίνου. λέγε.*

ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ ΣΤΗΛΗΣ.

128 *Ἀκούετε τῶν ἀντιγράφων τῆς στήλης, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀτελεῖς αὐτοὺς εἶναι κελευόντων πλὴν ἱερῶν. Λέγε δὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου τοῦ Λεπτίνου.*

ΝΟΜΟΣ. 496

*Καλῶς· κατάθες. Γράψας, ὅπως ἂν οἱ πλουσιώτατοι λειτουργῶσι, μηδέν' εἶναι ἀτελῆ, προσέγραψε πλὴν τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος. τίνος εἵνεκ', εἴγε τὸ τῶν ἱερῶν τέλος ἐστὶ λειτουργεῖν; αὐτὸς γὰρ οὑτωσὶ τἀναντία*
129 *τῇ στήλῃ γεγραφώς, ἂν τοῦτο λέγῃ, φανήσεται. ἡδέως δ' ἂν ἔγωγ' ἐροίμην Λεπτίνην, τίνος αὐτοῖς τὴν ἀτέλειαν ἢ σὺ νῦν καταλείπειν φήσεις ἢ ἐκείνους τότε δοῦναι, τὰς λειτουργίας ὅταν εἶναι φῇς ἱερῶν. τῶν μὲν γὰρ εἰς τὸν πόλεμον πασῶν εἰσφορῶν καὶ τριηραρχιῶν ἐκ τῶν παλαιῶν νόμων οὐκ εἰσὶν ἀτελεῖς· τῶν δὲ λειτουργιῶν, εἴπερ εἰσὶν*
130 *ἱερῶν, οὐδ' ἔχουσιν. ἀλλὰ μὴν γέγραπταί γ' ἀτελεῖς αὐτοὺς εἶναι. τίνος; ἢ τοῦ μετοικίου; τοῦτο γὰρ λοιπόν. οὐ δήπου, ἀλλὰ τῶν ἐγκυκλίων λειτουργιῶν, ὡς ἥ τε στήλη δηλοῖ καὶ σὺ προσδιώρισας ἐν τῷ νόμῳ καὶ μαρτυρεῖ πᾶς ὁ πρὸ τοῦ χρόνος γεγονώς, ἐν ᾧ τοσούτῳ τὸ πλῆθος ὄντι οὔτε φυλὴ πώποτ' ἐνεγκεῖν ἐτόλμησεν οὐδεμία οὐδένα τῶν ἀπ' ἐκείνων χορηγὸν οὔτ' ἐνεχθεὶς αὐτοῖς ἄλλος οὐδεὶς ἀντιδοῦναι. οἷς οὐκ ἀκουστέον ἂν ἐναντία τολμᾷ λέγειν.*

131 *Ἔτι τοίνυν ἴσως ἐπισύροντες ἐροῦσιν ὡς Μεγαρεῖς*

v. 7. ἀντίγραφον k. 128, 5. ἂν ὅπως r. 6. ἀτελῆ post προσέγραψεν ponunt ΣΥΩr. 8. αὐτὰ F, αὐτὰ v. οὑτωσὶ k.
129, 1. ταῦτα krs. 3. καταλείπειν Σks: καταλιπεῖν ς. 6. δέ γε λ. Ftv. 130, 1. εἶναι αὐτοὺς ks. 4. προώρισας ks. 6. ἐκείνου ks. 7. χορηγῶν corr v. ἐνεχθεῖσιν Ftv. 8. τολμᾷ om r.

καὶ Μεσσήνιοί τινες εἶναι φάσκοντες ἔπειτ' ἀτελεῖς εἰσὶν
ἀθρόοι, παμπληθεῖς ἄνθρωποι, καί τινες ἄλλοι δοῦλοι καὶ
μαστιγίαι, Λυκίδας καὶ Διονύσιος, καὶ τοιούτους τινὰς ἐξει-
λεγμένοι. ὑπὲρ δὴ τούτων ὡδὶ ποιήσατε, ὅταν ταῦτα λέ-
γωσιν· κελεύετε, εἴπερ ἀληθῆ λέγουσι πρὸς ὑμᾶς, τὰ ψη-
φίσματα ἐν οἷς ἀτελεῖς εἰσὶν οὗτοι δεῖξαι. οὐ γάρ ἐστ' οὐ- 497
δεὶς ἀτελὴς παρ' ὑμῖν, ὅτῳ μὴ ψήφισμα ἢ νόμος δέδωκε
132 τὴν ἀτέλειαν. πρόξενοι μέντοι πολλοὶ διὰ τῶν πολιτευο-
μένων γεγόνασι παρ' ὑμῖν τοιοῦτοι, ὧν εἷς ἐστὶν ὁ Λυκί-
δας. ἀλλ' ἕτερον πρόξενόν ἐστ' εἶναι καὶ ἀτέλειαν εὑρῆ-
σθαι. μὴ δὴ παραγόντων ὑμᾶς, μηδ', ὅτι δοῦλος ὢν ὁ
Λυκίδας καὶ Διονύσιος καί τις ἴσως ἄλλος διὰ τοὺς μισθοῦ
τὰ τοιαῦτα γράφοντας ἑτοίμως πρόξενοι γεγόνασι, διὰ τοῦθ'
ἑτέρους ἀξίους καὶ ἐλευθέρους καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίους,
ἃς ἔλαβον δικαίως παρ' ὑμῶν δωρεάς, ἀφελέσθαι ζητούν-
133 των. πῶς γὰρ οὐχὶ καὶ κατὰ τοῦτο δεινότατ' ἂν πεπον-
θὼς ὁ Χαβρίας φανείη, εἰ μὴ μόνον ἐξαρκέσει τοῖς τὰ
τοιαῦτα πολιτευομένοις τὸν ἐκείνου δοῦλον Λυκίδαν πρό-
ξενον ὑμέτερον πεποιηκέναι, ἀλλ' εἰ καὶ διὰ τοῦτον πά-
λιν τῶν ἐκείνῳ τι δοθέντων ἀφέλοιντο, καὶ ταῦτ' αἰτίαν
λέγοντες ψευδῆ; οὐ γάρ ἐστιν οὔθ' οὗτος οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς
πρόξενος ὢν ἀτελής, ὅτῳ μὴ διαρρήδην ἀτέλειαν ἔδωκεν
ὁ δῆμος. τούτοις δ' οὐκ ἔδωκεν, οὐδ' ἕξουσιν οὗτοι δεικνύναι,
λόγῳ δ' ἂν ἀναισχυντῶσιν, οὐχὶ καλῶς ποιήσουσιν.
134 Ὃ τοίνυν μάλιστα πάντων οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι φυλάξασθαι, τοῦτ' εἰπεῖν ἔτι βούλομαι. εἰ γάρ
τις πάνθ', ὅσα Λεπτίνης ἐρεῖ περὶ τοῦ νόμου διδάσκων
ὑμᾶς ὡς καλῶς κεῖται, συγχωρήσειεν ἀληθῆ λέγειν αὐτόν,
ἕν γ' αἰσχρὸν οὐδ' ἂν εἴ τι γένοιτο ἀναιρεθείη, ὃ συμβή-

ν. 2. ἀθρόοι F: ἀθρόοι ς. παμπλήθεις s. 4. ποιήσασθ' Ω. παραγ
6. δεικνύναι Ftv. 132, 2. κυλίδας pr Ω. 4. πραττόντων F, πραττόντων t. 5. κυλίδας Ω. καὶ ὁ διον. Ftv. ἄλλος ἴσως Ftv. τοὺς] τοῦ s. 8. ὑμῖν ks. 133, 2. ἐξαρκέσει ΣΥΩs, ἐξαρκέση r, ἐξαρκέσοι k: ἐξαρκέσειε ς. 6. οὔθ' om k. 7. μὴ om ks. 8. δ' οὐ δέδωκεν οὐδ'. ΥΩr, δ' οὔτ' ἔδωκεν οὐθ'. ks. 9. οὐ kr,

σεται διὰ τȣ̃ νόμȣ κυρίȣ γενομένȣ τῇ πόλει. τί ȣ̃ν τȣ̃τ᾽
ἔϛιν; τὸ δοκεῖν ἐξηπατηκέναι τȣ̀ς ἀγαθόν τι ποιήσαντας.
135 ὅτι μὲν τοίνυν τȣ̃το ἕν τι τῶν αἰσχρῶν ἐϛί, πάντας ἂν 498
ἡγȣ̃μαι φῆσαι, ὅσῳ δ᾽ ὑμῖν αἴσχιον τῶν ἄλλων, ἀκȣ́σατέ
μȣ. ἔϛιν ὑμῖν νόμος ἀρχαῖος, τῶν καλῶς δοκȣ́ντων ἔχειν,
ἐάν τις ὑποσχόμενός τι τὸν δῆμον ἐξαπατήσῃ, κρίνειν,
κἂν ἁλῷ, θανάτῳ ζημιȣ̃ν. εἶτ᾽ ȣ̓κ αἰσχύνεσθ᾽ ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, εἰ ἐφ᾽ ᾧ τοῖς ἄλλοις θάνατον ζημίαν ἐτάξατε,
τȣ̃τ᾽ αὐτοὶ ποιȣ̃ντες φανήσεσθε; καὶ μὴν πάντα μὲν εὐ-
λαβεῖσθαι δεῖ ποιεῖν τὰ δοκȣ̃ντα καὶ ὄντ᾽ αἰσχρά, μάλι-
στα δὲ ταῦτ᾽ ἐφ᾽ οἷς τοῖς ἄλλοις χαλεπῶς τις ἔχων ὁρᾶ-
ται· οὐδὲ γὰρ ἀμφισβήτησις καταλείπεται τὸ μὴ ταῦτα
ποιεῖν, ἃ πονηρὰ αὐτὸς ἔκρινεν εἶναι πρότερον.
136 Ἔτι τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖνο εὐλαβεῖσθαι δεῖ, ὅπως μη-
δὲν ὧν ἰδίᾳ φυλάξαισθ᾽ ἄν, τȣ̃το δημοσίᾳ ποιȣ̃ντες φα-
νήσεσθε. ὑμῶν τοίνυν ȣ̓δ᾽ ἂν εἷς ȣ̓δὲν ὧν ἰδίᾳ τινὶ δοίη,
τȣ̃τ᾽ ἀφέλοιτο πάλιν, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐπιχειρήσειεν ἄν. μὴ τοί-
νυν μηδὲ δημοσίᾳ τȣ̃το ποιήσητε, ἀλλὰ κελεύετε τȣ́τους
137 τȣ̀ς ἐρȣ̃ντας ὑπὲρ τȣ̃ νόμȣ, εἴ τινα τῶν εὑρημένων τὴν
δωρεὰν ἀνάξιον εἶναί φασιν ἢ μὴ πεποιηκότα ἐφ᾽ οἷς εὕ-
ρετο ἔχειν, ἢ ἄλλο ὁτιȣ̃ν ἐγκαλȣ̃σί τινι, γράφεσθαι κατὰ
τὸν νόμον ὃν παρεισφέρομεν νῦν ἡμεῖς, ἢ θέντων ἡμῶν,
ὥσπερ ἐγγυώμεθα καὶ φαμὲν θήσειν, ἢ θέντας αὐτούς,
ὅταν πρῶτον γένωνται νομοθέται. ἔϛι δ᾽ ἑκάϛῳ τις αὐ-
τῶν, ὡς ἔοικεν, ἐχθρός, τῷ μὲν Διόφαντος, τῷ δ᾽ Εὔβȣ-
138 λος, τῷ δ᾽ ἴσως ἄλλος τις. εἰ δὲ τȣ̃το φεύξονται καὶ μὴ
ἐθελήσουσι ποιεῖν, σκοπεῖτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι εἰ κα-
λῶς ὑμῖν ἔχει, ἃ τȣ́των ἕκαϛος ὀκνεῖ τȣ̀ς ἐχθρȣ̀ς ἀφαι- 499

135, 1. ἕν τι τοῦτο ks. 2. τῶν ἄλλων αἴσχιον Ftv· 3. νό-
μος ὑμῖν s, νόμος ἡμῖν k. καλῶς τῶν Σ. 6. θάν. τὴν ζημίαν Ftv.
7. αὐτοὶ F, αὐτὸ Σ, αὐτὸ ΤΩ. 10. οὐδὲ F, οὔτε ΤΩ. ἀμφ.
ἔτι καταλείπεται Ftv. 11. π. τις αὐτὸς Fkstv. 136, 2. ἰδίᾳ] εἰ-
δυῖα r. ποιοῦντες om s. 3. οὐδὲν om F. εἰδυῖα s. 5. ποιή-
σετε r. τούτους om F. 137, 3. ὁτιοῦν] τι r. 4. τὸν om s.
ὅνπερ εἰσφέρομεν ks. 138, 2. θελήσωσι ks.

ρ8μενος ὀφθῆναι, ταῦθ' ὑμᾶς τ8ς εὐεργέτας ἀφῃρημέν8ς φαίνεσθαι, καὶ τ8ς εὖ τι πεποιηκότας ὑμᾶς, οἷς οὐδεὶς ἂν ἐγκαλέσαι, νόμῳ τὰ δοθέντ' ἀπολωλεκέναι δι' ὑμῶν ἀθρό8ς, παρόν, εἴ τις ἄρ' ἐστὶν ἀνάξιος, εἷς ἢ δύο ἢ πλεί8ς, γραφῇ διὰ τ8των ταὐτὸ τ8το παθεῖν κατ' ἄνδρα κριθέντας. ἐγὼ μὲν γὰρ 8χ ὑπολαμβάνω ταῦτα καλῶς ἔχειν 8δέ γ' ἀξίως ὑμῶν. [σκοπῶ δὲ καὶ τ8το.]

139 Καὶ μὴν οὐδ' ἐκείν8 γε ἀποστατέον τ8 λόγ8, ὅτι τῆς μὲν ἀξίας, ὅτε ἐδώκαμεν, ἦν δίκαιον τὴν ἐξέτασιν λαμβάνειν, ὅτε τ8των 8δεὶς ἀντεῖπε, μετὰ ταῦτα δ' ἐᾶν, εἴ τι μὴ πεπόνθατε ὑπ' αὐτῶν ὕστερον κακόν. εἰ δ' οὗτοι τ8το φήσ8σι (δεῖξαι μὲν γὰρ 8χ ἕξ8σι), δεῖ κεκολασμέν8ς αὐτ8ς παρὰ τἀδικήματα φαίνεσθαι. εἰ δὲ μηδενὸς ὄντος τοιέτ8 τὸν νόμον ποιήσετε κύριον, δόξετε φθονήσαντες,

140 8χὶ πονηρ8ς λαβόντες ἀφῃρῆσθαι. ἔϛι δὲ πάντα μὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν ὅσα ἔϛιν ὀνείδη φευκτέον, τοῦτο δὲ πάντων μάλιϛα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. διὰ τί; ὅτι παντάπασι φύσεως κακίας σημεῖόν ἐϛιν ὁ φθόνος, καὶ 8κ ἔχει πρόφασιν δι' ἣν ἂν τύχοι συγγνώμης ὁ τ8το πεπονθώς. εἶτα καὶ 8δ' ἔϛιν ὄνειδος, ὅτ8 πορρωτέρω ἐστὶν ἡ πόλις ἡμῶν ἢ τ8 φθονερὰ δοκεῖν εἶναι, πάντων ἀπέχ8σα τῶν αἰσχρῶν.

141 τεκμήρια δ' ἡλίκα τ8τ8, θεωρήσατε. πρῶτον μὲν μόνοι τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων ἐπὶ τοῖς τελευτήσασι δημοσίᾳ ταφὰς ποιεῖσθε καὶ λόγ8ς ἐπιταφί8ς, ἐν οἷς κοσμεῖτε "τὰ 500
τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔργα. καίτοι τ8τ' ἐϛὶ τὸ ἐπιτήδευμα ζηλ8ντων ἀρετήν, 8 τοῖς ἐπὶ ταύτῃ τιμωμένοις φθονέν-

v. 1. ὑμεῖς Ω, ἡμᾶς k. τοὺς om Ω. 3. ἂν om k. 4. ἀθρόους F: ἀθρόους ς. 5. γραφῇ post ταὐτὸ ponunt ks, γράφει r. κριθέντα Σrs. 139, 1. ἐκεῖνό k. 2. ὅτε] τότε ὅτε r. τὴν ἐξέτασιν ἣν δίκαιον Ftv. 5. οὐκ ἔχουσι Σ. 6. παρ' αὐτὰ τἀδ. Fkstv. 140, 2. ὅσα ἐστὶν om ΤΩr. τὰ ὀνείδη krs. δὲ τοῦτο r. 3. φύσει Ω et corr Τ, πονηρᾶς φύσεως καὶ v. 4. οὐχ ἕξει k. 6. οὐδ' ΣΩr, οὐκ ks: οὐδὲν ς. πορρώτερον Σ. ὑμῶν ks. 141, 1. μὲν γὰρ μ. Ftv. 2. ἁπάντων ΣΤΩ: πάντων ς. δημοσίᾳ ταφὰς ποιεῖσθε καὶ λόγους γρ F, δημοσίᾳ τὰς ταφὰς ποιεῖσθε καὶ λόγους Ftv, δημοσίᾳ ταφὰς ποιεῖτε καὶ λόγους s, ταφὰς ποιεῖτε δημοσίᾳ καὶ λόγους k, δημοσίᾳ καὶ ταῖς ταφαῖς ταῖς δημοσίαις ποιεῖτε λόγους ΣΤΩr.

των. εἶτα μεγίστας δίδοτε ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου δωρεὰς
τοῖς τοὺς γυμνικοὺς νικῶσιν ἀγῶνας τοὺς στεφανίτας, καὶ
οὐχ ὅτι τῇ φύσει τούτων ὀλίγοις μέτεστιν ἐφθονήσατε τοῖς
ἔχουσιν, οὐδ' ἐλάττους ἐνείματε τὰς τιμὰς διὰ ταῦτα. πρὸς
δὲ τούτοις τοιούτοις οὖσιν οὐδεὶς πώποτε τὴν πόλιν ἡμῶν
εὖ ποιῶν δοκεῖ νικῆσαι· τοσαύτας ὑπερβολὰς τῶν δωρεῶν,
142 αἷς ἀντευποιεῖ, παρέσχηται. ἔστι τοίνυν πάντα ταῦτ' ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι δικαιοσύνης ἀρετῆς μεγαλοψυχίας ἐπι-
δείγματα. μὴ τοίνυν, δι' ἃ πάλαι παρὰ πάντα τὸν χρό-
νον ἡ πόλις εὐδοξεῖ, ταῦτ' ἀνέλητε νῦν· μηδ' ἵνα Λε-
πτίνης ἰδίᾳ τισίν, οἷς ἀηδῶς ἔχει, ἐπηρεάσῃ, τῆς πόλεως
ἀφέλησθε καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἣν διὰ παντὸς ἀεὶ τοῦ χρόνου
δόξαν κέκτησθε καλήν· μηδ' ὑπολαμβάνετε εἶναι τὸν ἀγῶ-
να τόνδε ὑπὲρ ἄλλου τινὸς ἢ τοῦ τῆς πόλεως ἀξιώματος,
πότερον αὐτὸ δεῖ σῶν εἶναι καὶ ὅμοιον τῷ προτέρῳ, ἢ
μεθεστάναι καὶ λελυμάνθαι.
143 Πολλὰ δὲ θαυμάζων Λεπτίνου κατὰ τὸν νόμον ἓν μά-
λιστα τεθαύμακα πάντων, εἰ ἐκεῖνο ἠγνόηκεν, ὅτι ὥσπερ
ἄν, εἴ τις μεγάλας τὰς τιμωρίας τῶν ἀδικημάτων τάτ-
τοι, οὐκ ἂν αὐτός γε ἀδικεῖν παρεσκευάσθαι δόξαι, οὕτως,
ἄν τις ἀναιρῇ τὰς τιμὰς τῶν εὐεργεσιῶν, οὐδὲν αὐτὸς ποι-
εῖν ἀγαθὸν παρεσκευάσθαι δόξει. εἰ μὲν τοίνυν ἠγνόησε
ταῦτα (γένοιτο γὰρ ἂν καὶ τοῦτο), αὐτίκα δηλώσει· "συγ- 501
χωρήσεται γὰρ ὑμῖν λῦσαι, περὶ ὧν αὐτὸς ἥμαρτεν. εἰ
δὲ φανήσεται σπουδάζων καὶ διατεινόμενος κύριον ποιῆ-
σαι τὸν νόμον, ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω πῶς ἐπαινέσω, ψέγειν δ'
144 οὐ βούλομαι. μηδὲν οὖν φιλονείκει Λεπτίνη μηδὲ βιάζου τοι-
οῦτον, δι' οὗ μήτ' αὐτὸς δόξεις βελτίων εἶναι μήθ' οἱ πει-
σθέντες σοι, ἄλλως τε καὶ γεγενημένου σοι τοῦ ἀγῶνος ἀκιν-

v. 2. ἀγῶνας νικῶσι Ftv. 3. μέτεστιν ὀλίγοις ΥΩr.
142, 1. ἀντ' εὖ ποιῇ s. παρέχηται r. ἅπαντα Ftv. ταῦτα ante πάντα ponunt ks. 4. εὐδόξει k. ἀνέλετε r. 5. ἔχοι ἐπηρεάσοι k. 6. ἀφελέσθαι r. 9. αὐτὸν r. σῶον s. 10. μεθιστάναι rt. 143, 1. τὸν om s. 2. π. καὶ εἰ r. 3. τὰς om k.
5. εὐεργετῶν Ftv. οὐδὲν ἂν αὐτὸς Fs. 9. ὑπερδιατεινόμενος Ftv. ποιεῖν ΣΥΩ. 144, 1. τοιοῦτον δι' ΣΥΩ, τοῦτον μηδὲν δι' tz τοιοῦτον μηδὲν δι' ς. 2. δόξῃς kst. εἶναι βελτίων Ftv.

δύνου. διὰ γὰρ τὸ τελευτῆσαι Βάθιππον τὸν τουτουὶ πατέρα Ἀφεψίωνος, ὃς αὐτὸν ἔτ' ὄντα ὑπεύθυνον ἐγράψατο, ἐξῆλθον οἱ χρόνοι, καὶ νυνὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ νόμου πᾶς ἐστὶν ὁ λόγος, τούτῳ δ' οὐδεὶς ἔστι κίνδυνος.

145 Καίτοι καὶ τοῦτ' ἀκούω σε λέγειν, ὡς ἄρα τρεῖς σέ τινες γραψάμενοι πρότεροι τοῦδε οὐκ ἐπεξῆλθον. εἰ μὲν οὖν ἐγκαλῶν αὐτοῖς λέγεις ὅτι σε οὐ κατέστησαν εἰς κίνδυνον, φιλοκινδυνότατος εἶ πάντων ἀνθρώπων· εἰ δὲ τεκμήριον ποιῇ τοῦ τὰ δίκαια εἰρηκέναι, λίαν εὔηθες ποιεῖς. τί γὰρ εἵνεκα τούτου βελτίων ἔσθ' ὁ νόμος, εἴ τις ἢ τετελεύτηκε τῶν γραψαμένων πρὶν εἰσελθεῖν, ἢ πεισθεὶς ὑπὸ σοῦ διεγράψατο, ἢ καὶ ὅλως ὑπὸ σοῦ παρεσκευάσθη; ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδὲ λέγειν καλόν.

146 Ἥιρηνται δὲ τῷ νόμῳ σύνδικοι, καὶ μάλισθ' οἱ δεινοὶ
λέγειν ἄνδρες, Λεωδάμας Ἀχαρνεὺς καὶ Ἀριστοφῶν Ἀζη-
νιεὺς καὶ Κηφισόδοτος ἐκ Κεραμέων καὶ Δεινίας Ἐρχιεύς·
ἃ δὴ πρὸς τούτους ὑπολαμβάνοιτ' ἂν εἰκότως, ἀκούσατε, καὶ
σκοπεῖτε ἂν ὑμῖν δίκαια φαίνηται. πρῶτον μὲν πρὸς Λεω-
δάμαντα. οὗτος ἐγράψατο τὴν Χαβρίου δωρεάν, ἐν ᾗ τοῦτ'
ἔνεστι τὸ τῆς ἀτελείας τῶν ἐκείνῳ τι δοθέντων, "καὶ πρὸς 502
147 ὑμᾶς εἰσελθὼν ἡττήθη· οἱ νόμοι δὲ οὐκ ἐῶσι δὶς πρὸς τὸν
αὐτὸν περὶ τῶν αὐτῶν οὔτε δίκας οὔτ' εὐθύνας οὔτε δια-
δικασίαν οὔτ' ἄλλο τοιοῦτ' οὐδὲν εἶναι. χωρὶς δὲ τούτων ἀτο-
πώτατον ἂν πάντων συμβαίη, εἰ τότε μὲν τὰ Χαβρίου
παρ' ὑμῖν ἔργα μεῖζον ἴσχυε τῶν Λεωδάμαντος λόγων, ἐπει-
δὴ δὲ ταῦτά τε ὑπάρχει καὶ τὰ τῶν ἄλλων εὐεργετῶν προσ-
γέγονε, τηνικαῦτα σύμπαντα ταῦτα ἀσθενέστερα τῶν τού-
148 του λόγων γένοιτο. καὶ μὴν πρός γε Ἀριστοφῶντα πολλὰ
καὶ δίκαι' ἂν ἔχειν εἰπεῖν οἶμαι. οὗτος εὕρετο τὴν δωρεὰν

v. 1. τετελευτηκέναι ks. τούτου Σr. 2. ἀψεφίωνος kstv, ἀψεφίωνος Ω, ἀψεφιῶνος r. αὐτὸς t. 3. οἱ τῆς κρίσεως χρόνοι Ftv. νῦν Ftv. 4. τούτῳ F, τούτου γρ Σ. δ' om F.
145, 1. τρὶς ks. 2. οὖν] τοίνυν ΣΥΩkrs. 4. εἶ post ἀνθρώπων ponunt Ftv. 5. λίαν ἂν εὔηθες ΥΩr. 6. ἕνεκα ks.
146, 2. ἀζηνιεὺς FΣΥΩrtv, ἀξινιεὺς k, ἀζηνεὺς s. 3. ἀρχιεύς rt.
147, 3. τοιοῦτ' οὐδὲν ΣΥΩ, οὐ δὲν τοιοῦτον s: ceteri τοιοῦτον οὐδέν.

παρ' ὑμῖν, ἐν ᾗ τοῦτ' ἐνῆν. καὶ οὐ τοῦτ' ἐπιτιμῶ· δεῖ γὰρ
ἐφ' ὑμῖν εἶναι διδόναι τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν οἷς ἂν βούλησθε.
ἀλλ' ἐκεῖνό γε οὐχὶ δίκαιον εἶναί φημι, τὸ ὅτε μὲν τούτῳ
ταῦτ' ἔμελλεν ὑπάρχειν λαβόντι μηδὲν ἡγεῖσθαι δεινόν,
ἐπειδὴ δ' ἑτέροις δέδοται, τηνικαῦτ' ἀγανακτεῖν καὶ πεί-
149 θειν ὑμᾶς ἀφελέσθαι. καὶ μὴν καὶ Γελάρχῳ πέντε τά-
λαντ' ἀποδοῦναι γέγραφεν οὗτος ὡς παρασχόντι τοῖς ἐν
Πειραιεῖ τοῦ δήμου, καὶ καλῶς ἐποίει. μὴ τοίνυν, ἃ μὲν
ἦν ἀμάρτυρα, ταῦτ' ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου προφάσει διὰ σοῦ
διδόσθω, ὧν δ' αὐτὸς ὁ δῆμος μαρτυρίας ἔστησεν ἐν τοῖς
ἱεροῖς ἀναγράψας καὶ πάντες συνίσασι, ταῦτ' ἀφελέσθαι
παραίνει· μηδ' ὁ αὐτὸς φαίνου τά τ' ὀφειλόμενα ὡς ἀπο-
δοῦναι δεῖ γράφων, καὶ ἅ τις παρὰ τοῦ δήμου κεκόμισται,
150 ταῦτ' ἀφελέσθαι παραινῶν. καὶ μὴν πρός γε Κηφισόδο-
τον τοσοῦτ' ἂν εἴποιμι. οὗτός ἐστιν οὐδενὸς ἧττον ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι τῶν λεγόντων δεινὸς εἰπεῖν. πολὺ τοίνυν
κάλλιον τῇ δεινότητι ταύτῃ χρῆσθαι ἐπὶ τὸ τοὺς ἀδικοῦν- 503
τας ὑμᾶς κολάζειν ἢ τοὺς ἀγαθοῦ τινὸς αἰτίους ἀδικεῖν. εἰ
γὰρ ἀπεχθάνεσθαί τισι δεῖ, τοῖς ἀδικοῦσι τὸν δῆμον, οὐ
151 τοῖς ἀγαθόν τι ποιοῦσιν ἔγωγε νομίζω δεῖν. πρὸς τοίνυν
Δεινίαν· οὗτος ἴσως ἐρεῖ τριηραρχίας αὑτοῦ καὶ λειτουργίας.
ἐγὼ δ', εἰ πολλοῦ τῇ πόλει Δεινίας ἄξιον αὑτὸν παρέσχη-
κεν, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ νὴ τοὺς θεούς, μᾶλλον ἂν παραινέ-
σαιμι αὐτῷ τινὰ τιμὴν ὑμᾶς ἀξιοῦν δοῦναι, ἢ τὰς ἑτέροις
πρότερον δοθείσας ἀφελέσθαι κελεύειν· πολὺ γὰρ βελ-
τίονος ἀνδρός ἐστιν, ἐφ' οἷς αὐτὸς εὖ πεποίηκεν ἀξιοῦν
τιμᾶσθαι, ἢ ἐφ' οἷς ἕτεροι ποιήσαντες ἐτιμήθησαν φθο-
152 νεῖν. ὃ δὲ δὴ μέγιστον ἁπάντων καὶ κοινὸν ὑπάρχει κατὰ
πάντων τῶν συνδίκων· τούτων πολλάκις εἷς ἕκαστος πρό-

χ

v. 1 et 2. ἡμῖν r. 4. ὑπάρχειν ΣΥΩr, ὑπάρξειν F: ὑπάρ-
ξειν ς. 5. δίδοται ks. 149, 1. Δελάρχῳ r, Τελάρχῳ vel Ἀγελάρχῳ
Reiskius. 2. παρασχὼν ΥΩr. 7. ὁ om ΣΥΩr. fuit αὐτὸς.
8. κεκόσμηται pr F. 150, 2. τοσοῦτ'] ταῦτ' k. ἧττων ks.
4. χρήσασθαι krs. τῷ k. 6. οὐχὶ ks. 151, 4. δοκεῖν Ω.
6. κελεύει r. 8. ἐτιμήθησαν ποιήσαντες ks. 152, 1. καθ' ἁ
ἁπάντων ΥΩr.

τερόν τισι πράγμασι σύνδικος γέγονεν. ἔστι δὲ καὶ μάλ' ἔχων νόμος ὑμῖν καλῶς, ἐκ ἐπὶ τούτοις τεθείς, ἀλλ' ἵνα μὴ τὸ πρᾶγμα ὥσπερ ἐργασία τισὶν ᾖ καὶ συκοφαντία, μὴ ἐξεῖναι ὑπὸ τῦ δήμυ χειροτανηθέντα πλεῖον ἢ ἅπαξ συν-
153 δικῆσαι. τὲς δὲ συνεροῦντας νόμῳ, καὶ διδάξοντας ὑμᾶς ὡς ἐπιτήδειός ἐςιν, αὐτὲς τοῖς ὑπάρχεσι νόμοις δεῖ πειθομένες φαίνεσθαι· εἰ δὲ μή, γελοῖον νόμῳ μὲν συνδικεῖν, νόμον δ' αὐτὲς παραβαίνειν ἕτερον. Ἀνάγνωθι λαβὼν τὸν νόμον αὐτοῖς, ὃν λέγω.

ΝΟΜΟΣ.

Οὗτος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ παλαιός ἐσθ' ὁ νόμος καὶ καλῶς ἔχων, ὅν, ἐὰν σωφρονῶσι, φυλάξονται παραβαίνειν οὗτοι.

154 Ἐγὼ δ' ἔτι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταβήσομαι. ἔςι γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντας μὲν τοὺς νόμους ὑμῖν, ὡς ἐγὼ νομίζω, σπεδαστέον ὡς κάλλιστ' ἔχειν, μάλιστα 504
δὲ τέτες δι' ὧν ἢ μικρὰν ἢ μεγάλην ἔστ' εἶναι τὴν πόλιν. εἰσὶ δ' ὗτοι τίνες; οἵ τε τοῖς ἀγαθόν τι ποιῦσι τὰς τιμὰς διδόντες καὶ οἱ τοῖς τἀναντία πράττεσι τὰς τιμωρίας. εἰ γὰρ ἅπαντες ὡς ἀληθῶς τὰς ἐν τοῖς νόμοις ζημίας φοβέμενοι τῦ κακόν τι ποιεῖν ἀποσταῖεν, καὶ πάντες τὰς ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις δωρεὰς ζηλώσαντες ἃ χρὴ πράττειν προέλοιντο, τί κωλύει μεγίστην εἶναι τὴν πόλιν καὶ πάντας χρηςὲς καὶ μηδέν' εἶναι πονηρόν;

155 Ὁ τοίνυν νόμος ὗτος ὁ Λεπτίνε ἐ μόνον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῦτ' ἀδικεῖ, ὅτι τὰς τιμὰς ἀναιρῶν τῶν εὐεργεσιῶν ἀχρεῖον τὴν ἐπιείκειαν τοῖς φιλοτιμεῖσθαι βελομένοις καθίςησιν, ἀλλ' ὅτι καὶ παρανομίας δόξαν αἰσχίστην τῇ πόλει καταλείπει. ἴςτε γὰρ δήπε τῦθ', ὅτι τῶν

v. 1. παραδείγμασι t. 2. ἡμῖν k. 4. χειροτονηθέντα ὑπὸ τοῦ δήμου Fkstv. πλεῖον ΣΤΩ, πλεῖστον r: ceteri πλέον.
153, 1. δὴ ΣΤΩr. συναιροῦντας Σ. 3. μὲν om ΤΩ.
5. αὐτοῖς τὸν νόμον ks. 154, 2. ἡμῖν k, om r. 5. τε] γε r.
11. πονηρὸν F, τὸν πονηρὸν ΤΩrtv. 155, 2. ταυὶ r. εὐεργετῶν Ftv. 4. παρανοίας FΣΤΩkrstv. 5. τῇ πόλει om pr Τ.

τὰ δεινόταθ᾽ ἡμᾶς ἀδικούντων ἓν ἑκάςῳ τίμημ᾽ ὑπάρχει διὰ τὸν νόμον, ὃς διαῤῥήδην λέγει „μηδὲ [ὡς χρὴ] τίμημα ὑπάρχειν ἐπὶ κρίσει πλέον ἢ ἕν, ὁπότερον ἂν τὸ δικαστήριον τιμήσῃ, παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι· ἀμφότερα δὲ μὴ
156 ἐξέςω." ἀλλ᾽ ὐχ ὗτος ἐχρήσατο τύτῳ τῷ μέτρῳ, ἀλλ᾽ ἐάν τις ἀπαιτήσῃ χάριν ὑμᾶς, „ἄτιμος ἔστω" φησὶ „καὶ ἡ ὐσία δημοσία ἔστω." δύο τιμήματα ταῦτα. „εἶναι δὲ καὶ ἐνδείξεις καὶ ἀπαγωγάς· ἐὰν δ᾽ ἁλῷ, ἔνοχος ἔστω τῷ νόμῳ ὃς κεῖται, ἐάν τις ὀφείλων ἄρχῃ τῷ δημοσίῳ." θάνατον λέγει· τῦτο γὰρ ἐς᾽ ἐπ᾽ ἐκείνῳ τὸ ἐπιτίμιον. ὐκῦν τρία τιμήματα ταῦτα. πῶς ὖν ὐ σχέτλιον καὶ δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ χαλεπώτερον εἶναι παρ᾽ ὑμῖν δόξει χάριν εὖ ποιήσαντα ἀπαιτεῖν ἢ τὰ δεινότατα ἐργαζόμε- 505
νον ληφθῆναι;

157 Αἰσχρὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ κακῶς ἔχων ὁ νόμος, καὶ ὅμοιος φθόνῳ τινὶ καὶ φιλονεικίᾳ. καὶ τὸ λοιπὸν ἐῶ· τοιούτοις δέ τισι προσέοικεν ὁ γράφων χρῆσθαι. ὑμῖν δ᾽ ὐχὶ πρέπει τὰ τοιαῦτα μιμεῖσθαι, οὐδ᾽ ἀνάξια φαίνεσθαι φρονῦντας ὑμῶν αὐτῶν. φέρε γὰρ πρὸς Διός, τί μάλιςʼ ἂν ἀπευξαίμεθα πάντες, καὶ τί μάλιστ᾽ ἐν ἅπασι διεσπύδαςαι τοῖς νόμοις; ὅπως μὴ γενήσονται οἱ περὶ ἀλλήλυς φόνοι, περὶ ὧν ἐξαίρετος ἡ βυλὴ φύλαξ ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ
158 τέτακται. ἐν τοίνυν τοῖς περὶ τούτων νόμοις ὁ Δράκων φοβερὸν κατασκευάζων καὶ δεινὸν τό τινα αὐτόχειρα ἄλλον ἄλλυ γίγνεσθαι, καὶ γράφων χερνίβων εἴργεσθαι τὸν ἀνδροφόνον, σπονδῶν, κρατήρων, ἱερῶν, ἀγορᾶς, πάντα τἄλλα διελθὼν οἷς μάλιστ᾽ ἄν τινας ᾤετο ἐπισχεῖν τοῦ τοιῦτόν τι ποιεῖν, ὅμως οὐκ ἀφείλετο τὴν τοῦ δικαίυ τάξιν, ἀλλ᾽ ἔθηκεν ἐφ᾽ οἷς ἐξεῖναι ἀποκτιννύναι, κἂν οὕτω τις

v. 1. ὑπάρχειν s. 3. ἂν om r et pr T. 4. τιμήσοι r. μὴ om t. 156, 1. ἐξέσται (ω) k. 2. αἰτήσηι F. 4. ἔσται ks. 5. τις δ᾽ ὀφείλων ks. ἄρχῃ post δημοσίῳ ponunt ks. 8. δόξει-σιαρ᾽ ὑμῖν Ftv. 157, 2. τὸ om t. 7. γενήσονται FΣk: γενήσωνται ς. 8. φθόνοι rs. ἐξαίρετον r. 158, 2. φ. καὶ σκευάζων s. 3. χερνίβων (ο) F, χέρνιβος ΣΥΩ. 5. τινα[s] F, τινα v. 7. ἀποκτιννύναι s.

δράσῃ, καθαρὸν διώρισεν εἶναι. εἶτ᾽ ἀποκτεῖναι μὲν δι-
καίως ἔν γε τοῖς παρ᾽ ὑμῖν νόμοις ἐξέσαι, χάριν δ᾽ ἀπαι-
159 τεῖν οὔτε δικαίως οὔθ᾽ ὁπωσοῦν διὰ τὸν τούτου νόμον; μη-
δαμῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· μὴ βούλεσθε δοκεῖν πλείω
πεποιῆσθαι σπουδὴν ὅπως μηδενὶ τῶν εὖ τι ποιούντων
ὑμᾶς χάριν ἐξέσαι κομίσασθαι, ἢ ὅπως μηδεὶς φόνος ἐν
τῇ πόλει γενήσεται· ἀλλ᾽ ἀναμνησθέντες τῶν καιρῶν παρ᾽
οὓς εὖ πεπονθότες εὖ πεποιήκατε τοὺς εὑρομένους, καὶ τῆς
Δημοφάντου στήλης περὶ ἧς εἶπε Φορμίων, ἐν ᾗ γέγρα-
πται καὶ ὀμώμοται, ἄν τις ἀμύνων τι πάθῃ τῇ δημοκρα- 506
τίᾳ, τὰς αὐτὰς δώσειν δωρεὰς ἅσπερ Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀρι-
στογείτονι, καταψηφίσασθε τοῦ νόμου. οὐ γὰρ ἔνεστ᾽ εὐορκεῖν,
εἰ μὴ τοῦτο ποιήσετε.

160 Παρὰ πάντα δὲ ταῦτα ἐκεῖνο ἔτι ἀκούσατέ μου. οὐκ ἔνι
τοῦτον ἔχειν καλῶς τὸν νόμον, ὃς περὶ τῶν παρεληλυθό-
των καὶ τῶν μελλόντων ταὐτὰ λέγει. μηδένα εἶναί φησιν
ἀτελῆ πλὴν τῶν ἀφ᾽ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος. κα-
λῶς. μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι δοῦναι. μηδ᾽ ἂν τοιοῦτοί τινες
γένωνται, Λεπτίνη; εἰ τὰ πρὸ τοῦ κατεμέμφου, τί; μὴ καὶ
161 τὰ μέλλοντ᾽ ᾔδεις; ὅτι νὴ Δία πόῤῥω τοῦ τι τοιοῦτ᾽ ἐλπί-
ζειν νῦν ἐσμέν. καὶ εἴημέν γ᾽, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ἀλλὰ
χρή γε ἀνθρώπους ὄντας τοιαῦτα καὶ λέγειν καὶ νομοθε-
τεῖν, οἷς μηδεὶς ἂν νεμεσήσαι, καὶ τἀγαθὰ μὲν προσ-
δοκᾷν καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι διδόναι, πάντα δ᾽ ἀνθρώ-
πινα ἡγεῖσθαι. οὐδὲ γὰρ ἂν Λακεδαιμόνιοί ποτ᾽ ἤλπισαν
εἰς τοιαῦτα πράγματ᾽ ἀφίξεσθαι, οὐδέ γ᾽ ἴσως Συρακόσιοι
τὸ πάλαι δημοκρατούμενοι καὶ φόρους Καρχηδονίους πραττ-
τόμενοι καὶ πάντων τῶν περὶ αὐτοὺς ἄρχοντες καὶ ναυ-
μαχίᾳ νενικηκότες ἡμᾶς ὑφ᾽ ἑνὸς γραμματέως [ὃς ὑπηρέ-

v. 2. ἡμῖν FΥΩkrstv. 159, 4. κεκομίσθαι t. φθόνος r. 6. οὓς] ὃ s. 8. ὀμώμοται Σ: ceteri ὀμώμοσται. 11. ποιήσητε ΣΥΩr. 160, 1. ταῦτα δὲ πάντα k. 2. ὃς om pr k. 3. τῶν add Σ: περὶ τῶν μελλ. ks. 6. τί om krs, in γρ habet F. 161, 1. τοιοῦτ᾽ ΥΩkrs: τοιοῦτον ς. 7. συρακόσιοι s, συῤῥακούσιοι krt: Συρακούσιοι ς. 8. καὶ — πραιτόμενοι om ks. 9. καὶ ναυμαχίᾳ] ναυμαχίαν r. 10. ὑμᾶς k.

162της ἦν], ὥς φασι, τυραννήσεσθαι. οὐδέ γ᾽ ὁ νῦν ὢν Διο-
νύσιος ἤλπισεν ἄν ποτ᾽ ἴσως πλοίῳ στρογγύλῳ καὶ στρα-
τιώταις ὀλίγοις Δίωνα ἐλθόντα ἐφ᾽ αὑτὸν ἐκβαλεῖν τὸν τριή-
ρεις πολλὰς καὶ ξένους καὶ πόλεις κεκτημένον. ἀλλ᾽ οἶμαι,
τὸ μέλλον ἄδηλον πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ μικροὶ καιροὶ
μεγάλων πραγμάτων αἴτιοι γίγνονται. διὸ δεῖ μετριάζειν
ἐν ταῖς εὐπραξίαις καὶ προορωμένους τὸ μέλλον φαίνεσθαι.
163 Πολλὰ δ᾽ ἄν τις ἔχοι λέγειν ἔτι καὶ διεξιέναι περὶ τοῦ 507
μηδαμῇ μηδὲ καθ᾽ ἓν τοῦτον ἔχειν καλῶς τὸν νόμον μηδὲ
συμφέρειν ὑμῖν· ἀλλ᾽ ἵν᾽ ἐν κεφαλαίῳ τοῦτο μάθητε κἀγὼ
παύσωμαι λέγων, τάδε ποιήσατε. σκέψασθε παρ᾽ ἄλληλα
καὶ λογίσασθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, τί συμβήσεται κατα-
ψηφισαμένοις ὑμῖν τοῦ νόμου καὶ τί μή· εἶτα φυλάττετε
καὶ μέμνησθε ἃ ἂν ὑμῖν ἐξ ἑκατέρου φανῇ, ἵν᾽ ἕλησθε
164τὰ κρείττω. ἂν μὲν τοίνυν καταψηφίσησθε, ὥσπερ ἡμεῖς
κελεύομεν, οἱ μὲν ἄξιοι παρ᾽ ὑμῶν τὰ δίκαια ἕξουσιν, εἰ
δέ τις ἔστ᾽ ἀνάξιος, ὡς ἔστω, πρὸς τῷ τὴν δωρεὰν ἀφαι-
ρεθῆναι δίκην ἣν ἂν ὑμῖν δοκῇ δώσει κατὰ τὸν παρεισε-
νηνεγμένον νόμον· ἡ δὲ πόλις πιστή, δικαία, πρὸς ἅπαν-
τας ἀψευδὴς φανήσεται. ἐὰν δ᾽ ἀποψηφίσησθε, ὃ μὴ ποιή-
σαιτε, οἱ μὲν χρηστοὶ διὰ τοὺς φαύλους ἀδικήσονται, οἱ δ᾽
ἀνάξιοι συμφορᾶς ἑτέροις αἴτιοι γενήσονται, δίκην δ᾽ οὐδ᾽
ἡντινοῦν αὐτοὶ δώσουσιν, ἡ δὲ πόλις τἀναντία ὧν εἶπον
ἀρτίως, δόξει ἄπιστος φθονερὰ φαύλη παρὰ πᾶσιν εἶναι.
165οὐκ οὖν ἄξιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσαύτην βλασφημίαν
ἀντὶ καλῶν καὶ προσηκόντων ὑμῖν ἀγαθῶν ἑλέσθαι. καὶ
γὰρ ἕκαστος ὑμῶν ἰδίᾳ μεθέξει τῆς δόξης τῶν κοινῇ γνω-
σθέντων. οὐ γὰρ ἀγνοεῖ τοῦτ᾽ οὐδεὶς οὔτε τῶν περιεστηκότων

162, 1. ἦν] ὢν r. τυραννήσεσθαι ΣΥΩr: τυραννηθήσεσθαι ς. 3. ἐφ᾽ αὑτὸν FΣΥΩtv: ἐπ᾽ αὐτὸν ς. ἐκκαλεῖν Ω. τὸν] καὶ t. 5. ἅπασιν ks. 7. εὐπροσεξίαις k. 163, 1. διεξεῖναι ΥΩ. 4. τάδε] ὡδὶ Ftv. 5. τί — καταψηφισαμένοις] τί τε — κατε-ψηφισμένοις Ftv. 164, 2. παρ᾽ ὑμῶν τὰ δίκαια ΣΥΩr, τὰ δίκαια παρ᾽ ἡμῶν s: τὰ δίκαια παρ᾽ ὑμῶν ς. 3. τὸ s. 4. ἣν om r. τὸν om pr s. 5. ἅπαντα ΣΥΩr. 6. ποιησαιτε (η) Σ, ποιήσητε krs. 7. ἀδικηθήσονται krs. 10. ἅπασιν s. 165, 2. ἀγαθῶν om F. 4. ἀγνοεῖν Ω, ἀγνοεῖ γε Fv, ἀγνοεῖ τε t. τοῦτ᾽ om F. πε-ριεστηκόντων r.

ὅτε τῶν ἄλλων, ὅτι ἐν μὲν τῷ δικαςηρίῳ Λεπτίνης πρὸς ἡμᾶς ἀγωνίζεται, ἐν δὲ τῇ τῶν καθημένων ὑμῶν ἑνὸς ἑκάςε γνώμῃ φιλανθρωπία πρὸς φθόνον καὶ δικαιοσύνη πρὸς κακίαν καὶ πάντα τὰ χρηςὰ πρὸς τὰ πονηρὰ ἀντι-
66τάττεται. ὧν τοῖς βελτίοσι πειθόμενοι, καὶ κατὰ ταῦτα
"ἡμῖν θέμενοι τὴν ψῆφον, αὐτοί τε ἃ προσήκει δόξετ' 508
ἐγνωκέναι, καὶ τῇ πόλει τὰ κράτις' ἔσεσθ' ἐψηφισμένοι, κἄν τις ἄρ' ἔλθῃ ποτὲ καιρός, ὀκ ἀπορήσετε τῶν ἐθελησόντων ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύειν. ὑπὲρ ὧν τέτων ἁπάντων οἶμαι δεῖν ὑμᾶς σπεδάζειν καὶ προσέχειν τὸν νῦν, ὅπως μὴ βιασθῆτε ἁμαρτεῖν. πολλὰ γὰρ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολλάκις ὀκ ἐδιδάχθητε, ὡς ἔστι δίκαια, ἀλλ' ἀφῃρέθητε ὑπὸ τῆς τῶν λεγόντων κραυγῆς καὶ βίας καὶ ἀναι-
67σχυντίας. ὃ μὴ πάθητε νῦν· ὀ γὰρ ἄξιον. ἀλλ' ἃ δίκαια ἐγνώκατε, ταῦτα φυλάττετε καὶ μνημονεύετε, ἕως ἂν ψηφίσησθε, ἵν' εὔορκον θῆσθε τὴν ψῆφον κατὰ τῶν τὰ πονηρὰ συμβελευόντων. θαυμάζω δ' ἔγωγε, εἰ τοῖς μὲν τὸ νόμισμα διαφθείρεσι θάνατος παρ' ὑμῖν ἐστὶν ἡ ζημία, τοῖς δ' ὅλην τὴν πόλιν κίβδηλον καὶ ἄπιςον ποιεσι λόγον δώσετε. οὐ δή πού γ', ὦ Ζεῦ καὶ θεοί.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

21.

## ΚΑΤΑ ΜΕΙΔΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΝΔΥΛΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἑορτὴν ἦγον οἱ Ἀθηναῖοι Διονύσῳ, ἣν ἐκάλουν ἀπὸ τε θεε Διονύσια· ἐν δὲ ταύτῃ τραγικοὶ καὶ κωμικοὶ καὶ αὐλητῶν χοροὶ διηγωνίζοντο. καθίςασαν δὲ τὰς χορὰς αἱ φυλαί, δέκα τυγχάνεσαι· "χορηγὸς δὲ ἦν ἑκάςης φυλῆς ὁ τὰ ἀναλώματα παρέχων τὰ περὶ 509

v. 1. ἐν] νῦν F. 2. ὑμᾶς k, ὑμᾶς (ἡ) s. ἡμῶν r. 4. πονηρὰ FΥΩrtv: πονηρότατα ς. 166, 1. ταῦτα tv, ταῦθ' ks. 2. ὑμῖν t. 3. κράτιστ' ΣΥΩkr et Anecd. p. 179, 30, κάλλιστα F: κάλλιστα (κράτιστα) ς. 4. τις om pr Υ. 5. ἡμῶν k. 6. ὑμᾶς ἅπαντας σπ. r. 7. ἁμαρτάνειν ΣΥΩ et γρ F. 167, 1. πάθητε] πάθοιτε ς. 2. φυλάξατε ΣΥΩkrs. μνημονεύσατε ks. 3. τὰ om ΥΩ. ΥΠΟΘ. 1. ἦν] ἐν ᾗ F.

τὸν χορόν. ὁ τοίνυν Δημοσθένης τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς, τῆς Πανδιονίδος, ἐθελοντὴς ὑπέστη χορηγός. ἐχθρῷ δὲ κεχρημένος τῷ Μειδίᾳ, τῶν πλουσίων ἑνί, φησὶ μὲν καὶ ἄλλα παρὰ τὴν χορηγίαν αὐτοῦ πεπονθέναι κακῶς, τὸ δὲ τελευταῖον ἐπὶ τῆς ὀρχήστρας κονδύλους ἔλαβεν ἐναντίον πάντων τῶν θεατῶν. ἐπὶ τούτῳ κατηγόρησεν ἐν τῷ δήμῳ τοῦ Μειδίου ὡς ἠσεβηκότος εἰς τὴν ἑορτὴν καὶ τὸν Διόνυσον· ἐκαλεῖτο δὲ ἡ τοιαύτη κατηγορία προβολή. ὁ μὲν οὖν δῆμος κατέγνωκε τοῦ Μειδίου τὴν ἀσέβειαν, ἀγωνίζονται δὲ νῦν ἐν δικαστηρίῳ περὶ τῆς τοῦ δήμου καταχειροτονίας· ἔδει γὰρ καταγνόντος τοῦ δήμου δικαστήριον κρῖναι δεύτερον. ἔστιν οὖν ὁ ἀγὼν περὶ ὑποτιμήσεως· οὐ γὰρ περὶ τοῦ μηδὲν ἀδικεῖν ὁ Μειδίας ἀγωνίζεται, ἀλλὰ περὶ τοῦ τιμήματος, πότερον ὕβρεως ἢ ἀσεβείας ὀφείλει δίκην. ὁρικὸς οὖν ὁ λόγος τῇ στάσει, τοῦ μὲν Μειδίου λέγοντος ὕβριν εἶναι τὸ πραχθέν, ἐπειδὴ τετύπτηκεν ἄνδρα ἐλεύθερον, τοῦ δὲ Δημοσθένους ἀσέβειαν, ἐπειδὴ χορηγὸς ὁ τετυπτημένος καὶ ἐν Διονυσίοις καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ· διὰ γὰρ τούτων καὶ ἠσεβηκέναι τὸν Μειδίαν φησίν· ὡς εἶναι διπλοῦν ὅρον κατὰ σύλληψιν, ὅταν μὴ ἐκβάλλοντες τὸ ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων εἰσαγόμενον ὄνομα καὶ ἕτερον αὐτῷ προστιθῶμεν, ὥσπερ ἐνταῦθα ὁ Δημοσθένης, τοῦ Μειδίου λέγοντος ὑβρικέναι, οὐκ ἐκβάλλει μὲν οὐδὲ τὴν ὕβριν, προστίθησι δὲ αὐτῇ καὶ τὴν ἀσέβειαν.

ἌΛΛΩΣ. Διάφοροι παρὰ Ἀθηναίοις ἤγοντο ἑορταί, ἐν αἷς ἦν 510
τὰ Παναθήναια, ἅπερ ἦν διπλᾶ, μικρά τε καὶ μεγάλα· καὶ τὰ μὲν κατὰ πενταετηρίδα ἐτελεῖτο, τὰ δὲ μικρὰ κατὰ τριετηρίδα. ἐν μὲν οὖν τοῖς μεγάλοις γυμνάσιά τινα ἐγίνοντο, καὶ προὐβάλλετο ἀφ' ἑκάστης φυλῆς εἷς γυμνασίαρχος, λαμβάνων χρήματα εἰς τὸ γυμνάζειν τοὺς ἐπιτελέσοντας τὴν ἑορτήν, καὶ δώσων τὰς τούτων δαπάνας τοῖς τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς. ἤγετο δὲ παρ' αὐτῶν καὶ τὰ Διονύσια, καὶ ταῦτα διπλᾶ, μικρά τε καὶ μεγάλα. καὶ τὰ μὲν μικρὰ ἤγετο κατ' ἔτος, τὰ δὲ μεγάλα διὰ τριετηρίδος ἐν τοῖς ληνοῖς, ἐν οἷς προὐβάλλετο χορηγὸς ἀφ' ἑκάστης φυλῆς πρὸς τὸ τρέφειν χοροὺς παίδων τε καὶ ἀνδρῶν· ἐλάμβανε δὲ χρήματα εἰς τοῦτο. ἐπιστάσης δὲ τῆς ἑορτῆς ἠγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους οἱ χορηγοὶ καὶ ἤριζον, ὕμνους εἰς τὸν Διόνυσον ᾄδοντες, καὶ τῷ νικῶντι τρίπους τὸ ἆθλον ἦν, ἐπειδὴ τὸν αὐτὸν Ἥλιον καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Διόνυσον ᾤοντο. παυομένης δὲ τῆς ἑορτῆς ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ προὐβάλλοντο οἱ χορηγοὶ τῆς μελλούσης ἑορτῆς. ἐν τοίνυν τῷ παρόντι καιρῷ προεβλήθησαν οἱ χορηγοὶ ἑκάστης φυλῆς, ἐσπάνιζε δὲ ἡ Πανδιονὶς, ἡ τοῦ Δημοσθένους φυλή, χορη-

v. 2. κεκτημένος t. 3. μὲν] μὲν γὰρ F. παρὰ] ὑπὸ FTtv: ἐπὶ ς. 5. τοῦτο FTv. 11. τοῦ om FTtv. 13. τετύπτηκεν F Ttv: ἔτυψεν ς. et paullo infra τετυπτημένος Ttv, τετυπημένος F, ubi v τυφθείς. 21, τὰ μὲν tv: τὰ μὲν μεγάλα ς. 22. τριετίδα t. 25. δώσων τὰς] libri δώσοντας.

γοῦ, καὶ ἠμέλησε τὸ πρῶτον ἔτος, τὸ δεύτερον, τὸ τρίτον. ἔθος δὲ ἦν
πρὸ μηνὸς τῆς ἑορτῆς τὸν ἄρχοντα συνάγειν τὰς χορηγοὺς ἑκάϛης φυλῆς
εἰς τὸ λαχεῖν περὶ τῶν αὐλητῶν, καὶ ἐλθόντων τῶν χορηγῶν ἑκάϛης φυ-
λῆς πλὴν τοῦ τῆς Πανδιονίδος, ἰδὼν ὁ Δημοσθένης τὴν ἑαυτοῦ φυ-
λὴν ἀτιμαζομένην παρὰ πάντων τῷ μὴ κεκτῆσθαι χορηγόν, αὐτε- 511
πάγγελτον καὶ αὐτοχειροτόνητον ἑαυτὸν χορηγὸν τῇ φυλῇ καθίστησι.
κἀντεῦθεν ἐπῃνεῖτο παρὰ πάντων. καὶ δὴ λαχόντος αὐτοῦ περὶ τῶν αὐ-
λητῶν συνέπραξεν αὐτῷ ἡ τύχη τῇ προθυμίᾳ, καὶ ἔλαχεν αὐτῷ ὁ κάλ-
λιϛος τῶν αὐλητῶν ὁ Τηλεφάνης. θέλων οὖν ὁ Δημοσθένης κοσμῆσαι
τὸν αὐτοῦ χορὸν πλέον τῶν ἄλλων, ἐποίησεν αὐτὸν φορέσαι χρυσοῦς στε-
φάνους. Μειδίας δέ, τῶν πολιτευομένων τις, ὢν σφόδρα πλούσιος καὶ
πολλὰ δυνάμενος, ἐχθρὸς τῷ Δημοσθένει γεγονὼς διὰ τὰς αἰτίας ἃς
ἐρεῖ μετὰ μικρὸν ἐν τῷ λόγῳ, πολλάκις καὶ ἄλλα παρηνώχλει καὶ ἐπη-
ρέαζε, καὶ δὴ καὶ ὡς ὁ Δημοσθένης λέγει, ὅτι ὀμνυόντων τῶν κριτῶν
τῷ καλῶς ᾄσαντι δοῦναι τὴν νίκην, νύττων αὐτοὺς ὁ Μειδίας ἔλεγε „πλὴν
Δημοσθένους·" ὅθεν ὁ Δημοσθένης ἐβόα ἐλέγχων αὐτόν. καὶ τελευτῶν
εἰς τοιαύτην ἦλθε μανίαν ὁ Μειδίας, ὥστε ἐν τῷ θεάτρῳ κόνδυλον αὐ-
τῷ παρασχεῖν καὶ τὴν ἱερὰν περιῤῥῆξαι ἐσθῆτα. καὶ ἰδὼν ὁ δῆμος ἐπε-
σύριττεν· ὃ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐπὶ κακοῦ ἐλαμβάνετο. ἀπελθὼν δὲ ὁ
Δημοσθένης ἐσκέψατο τὸν παρόντα λόγον, κατηγορῶν αὐτοῦ δημοσίων
ἀδικημάτων· ἐν ᾧ καὶ διαβάλλει τὸν Μειδίαν ὡς κλέψαντα τῶν χρυσῶν
ϛεφάνων ὄντινοῦν παρὰ τοῦ χρυσοχόου. ἄγει τοίνυν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κρίσιν
ὁ ῥήτωρ, καταφορᾷ πλείϛῃ καὶ τόπῳ σφοδρῷ προσχρησάμενος· ἡ γὰρ
τοῦ Μειδίου ποιότης καὶ ἡ τῶν πραγμάτων προπέτεια τῇ καταδρομῇ
συμμαχεῖ. ἡ δὲ ϛάσις ὁρική, ζητούντων ἡμῶν ἴδιον ὄνομα τῷ ἐγκλήματι·
ὁ μὲν γὰρ Μειδίας ἰδιωτικόν, ὁ δὲ ῥήτωρ δημόσιον εἶναι κατασκευάζει.
ὅρος γάρ ἐϛιν, οὗ τὸ μὲν πέπρακται, τὸ δὲ λείπει πρὸς τὸ τέλεον τοῦ 512
ὀνόματος τοῦ ἐπιτεθησομένου τῷ πράγματι, ὡς ἐπὶ τοῦ τὸ κενοτάφιον
ὀρύξαντος καὶ κρινομένου τυμβωρυχίας. ἐνταῦθα γὰρ πέπρακται μὲν τὸ
ὀρύξαι, λείπει δὲ τὸ τάφον ὀρύξαι. λέγει γὰρ ὁ φεύγων „ὤρυξα μέν,
οὐ τάφον δέ· οὐ γὰρ εὗρον νεκρόν." ὁ δὲ διώκων ἀντιφέρει ὅτι „τὸ διο-
ρύξαι κενοτάφιον τυμβωρυχίαν καλῶ· οὐ γὰρ αὐτὸς ᾔδεις ὅτι κενοτά-
φιόν ἐϛιν, ἀλλ' ὡς τάφον ὀρύττων, ἐπεὶ κενοτάφιον εὕρηται, ἀξιοῖς μὴ
δοῦναι δίκην." οὕτω κἀνταῦθα πέπρακται μὲν τὸ τύψαι τὸν Δημοσθένην,
λείπει δὲ τὸ καλέσαι τὸν αὐτοχειροτόνητον χορηγόν. ὁ γὰρ Δημοσθέ-
νης λέγει ὅτι „χορηγὸν ἔτυψας," ὁ δὲ Μειδίας ὅτι „χορηγὸν οὐκ ἔτυψα
(αὐτοχειροτόνητος γὰρ ἦσθα) ἀλλ' ἰδιώτην· τοῦτο δὲ οὐκ ἔστι δημόσιον
ἀδίκημα." διπλοῦς δὲ ὁ ὅρος εἴδους τοῦ κατὰ σύλληψιν. κατὰ σύλληψιν
δέ ἐστιν, ὅταν ὁ διώκων τὴν αὐτοῦ δικαιολογίαν καὶ τὴν τοῦ φεύγοντος

v. 24. ποιότης — προπέτεια] malim προπέτεια — ποιότης.

εἰς ἓν συνάγῃ· ἔνθα γὰρ οὐ τὸ μὲν ἐκβάλλει τις, τὸ δὲ δέχεται, ἀλλ' ἄμφω συγκροτεῖ καὶ συλλαμβάνει, τοῦθ' ὑπάγομεν τῷ εἴδει. φαίνεται οὖν ὁ ῥήτωρ ἐν πολλοῖς τοῦτο ποιῶν μέρεσι, καὶ φάσκων ἅμα αὑτῷ καὶ τὴν πόλιν ὑβρίζεσθαι. κεφάλαια δὲ τὰ τῇ τάξει προσήκοντά ἐστι τῷ λόγῳ. τὰ δὲ προοίμια καταφορικά, ὑπερβολὴν ἔχοντα πολλὴν καὶ τῶν περιστατικῶν αὔξησιν· τὸ γὰρ „πρὸς ἅπαντας" καὶ οὐ πρὸς ἐμὲ μόνον καὶ τὸ „ἀεὶ" τὴν μελέτην τῆς ἀτοπίας καὶ οὐ πρὸς ἅπαξ ἐκ τύχης ἡμαρτηκότα δείκνυσι.

Κεφάλαια δὲ τοῦ λόγου ταῦτα, ὅρος, ἀνθορισμός, γνώμη νομοθέτου, 513 συλλογισμός, πηλικότης, πρός τι, μία τῶν ἀντιθετικῶν, μεθ' ἣν τὸ μεταληπτικὸν καὶ ἀντιληπτικόν. ἐνταῦθα διὰ τεσσάρων ὅρων ὁ ῥήτωρ ἐμπλέκει τὴν κατηγορίαν, δεικνύων ὅτι δημοσίᾳ Μειδίας ἠδίκησεν. ἔστι δὲ ὁ πρῶτος ὅρος οὗτος, ὅτι οἱ ἐν ἑορτῇ ἀδικοῦντες δημόσιον ἀδίκημα ποιοῦσι. δεύτερος ὅρος, καὶ μάλιστα οἱ χορηγὸν ἀδικοῦντες. τρίτος ὅρος, ὅτι πᾶσα ὕβρις δημόσιόν ἐστιν ἀδίκημα. παραλογίζεται δὲ ἐνταῦθ' ἐκ τῆς ὁμωνυμίας τῆς ὕβρεως· λέγεται γὰρ ὕβρις ἡ δι' αἰσχρουργίας καὶ ἡ διὰ λόγων καὶ ἡ διὰ πληγῶν, δημόσιον δὲ ἀδίκημα ἡγοῦντο τὴν αἰσχρουργίαν· τῇ οὖν ὁμωνυμίᾳ παρελογίσατο. τέταρτος ὅρος, ὅτι ὁ πάντας ἀεὶ ὑβρίζων δημοσίᾳ ἀδικεῖ· εἰ γὰρ τὸ δημόσιον ἐκ πάντων συνίσταται, ἄρα δημόσιον τἀδίκημα. τίθησι δὲ σπερματικῶς ἐν τῷ προοιμίῳ τοὺς τέτταρας ὅρους. ἐκ τούτων εἰσὶν ἐν τοῖς ἀγῶσι τρεῖς, τὸν δὲ τέταρτον τίθησιν ἐν τῇ παρεκβάσει, δικαίως· λέγων γὰρ ὅτι ὁ πάντας ὑβρίζων δημοσίᾳ ἀδικεῖ, παρεξέρχεται λέγων τὸν πρότερον αὐτοῦ βίον. ἔχει δὲ ὁ λόγος οὗτος δύο προοίμια, τὸ πρῶτον ἐκ διαβολῆς εἰλημμένον τοῦ ἐναντίου, καὶ ἐκ συστάσεως τοῦ οἰκείου προσώπου, καὶ ἐκ προσοχῆς. ἔστι δὲ ἡ πρότασις διμερής, καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος ἀκατάσκευον, τὸ δὲ δεύτερον καὶ αὐτὸ διμερές. καὶ κατασκευάζει τούτων ἑκάτερα. εἶτα ἐπιφέρει τὸ συμπέρασμα, ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ προσοχή.

Ὅρος κατὰ σύλληψιν. λέγεται δὲ οὕτως, ὅταν τοῦ φεύγοντος ἀντονομάζοντος ὁ διώκων καὶ τούτῳ κἀκείνῳ ὑπεύθυνον αὐτὸν εἶναι λέγῃ τῷ 514 ὀνόματι, ὥστε διπλοῦς ἐστίν, ἐπεὶ δύο περιέχει ἐγκλήματα. παράδειγμα ὁ στρατηγὸς ὁ βιασάμενος τὴν παρατεθεῖσαν κόρην ὑπὸ τοῦ πρεσβευτοῦ, καὶ δημοσίων ἀδικημάτων κρινόμενος, καὶ ἀποκρινόμενος μὴ δημοσίᾳ ἠδικηκέναι ἀλλὰ| βιάσασθαι, ὁ δὲ πρεσβευτὴς ἀμφοτέροις αὐτὸν φάσκων ὑπεύθυνον εἶναι. τὸ προοίμιον ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου, ὁ δὲ λόγος δι' ἑνὸς εἴδους προάγεται, ἤτοι δικανικοῦ· τούτου γὰρ καὶ τὸ τέλος τὸ δίκαιον καὶ ἡ κατασκευὴ διὰ τοῦ δικαίου.

v. 1. συναγάγῃ tv. 5. περιβολὴν tv. 6. ante πρὸς ἅπαντας expunxi οὐ, 16. αἰσχρολογίας tv.

Τὴν μὲν ἀσέλγειαν ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὴν ὕβριν,
ᾗ πρὸς ἅπαντας ἀεὶ χρῆται Μειδίας, οὐδένα οὔθ' ὑμῶν οὔτε
τῶν ἄλλων πολιτῶν ἀγνοεῖν οἶμαι. ἐγὼ δ', ὅπερ ἂν καὶ
ὑμῶν ἕκαστος ὑβρισθεὶς προείλετο πρᾶξαι, τοῦτο καὶ αὐ-
τὸς ἐποίησα, καὶ προὐβαλόμην ἀδικεῖν τουτονὶ περὶ τὴν
ἑορτήν, οὐ μόνον πληγὰς ὑπ' αὐτοῦ λαβὼν τοῖς Διονυ-
σίοις, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ βίαια παθὼν παρὰ πᾶ-
2σαν τὴν χορηγίαν. ἐπειδὴ δὲ καλῶς καὶ τὰ δίκαια ποιῶν
ὁ δῆμος ἅπας οὕτως ὠργίσθη καὶ παρωξύνθη καὶ σφόδρα
ἐσπούδασεν ἐφ' οἷς ἠδικημένῳ μοι συνῄδει, ὥστε πάντα
ποιοῦντος τούτου καί τινων ἄλλων ὑπὲρ αὐτοῦ οὐκ ἐπείσθη 515
οὐδ' ἀπέβλεψεν εἰς τὰς οὐσίας τὰς τούτων οὐδὲ τὰς ὑποσχέ-
σεις, ἀλλὰ μιᾷ γνώμῃ κατεχειροτόνησεν αὐτοῦ, πολλοί μοι
προσιόντες, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ
νῦν ὄντων ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν ἠξίουν καὶ πα-
ρεκελεύοντο ἐπεξελθεῖν καὶ παραδοῦναι τοῦτον εἰς ὑμᾶς,
ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ, δι' ἀμφότερα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὴ
τοὺς θεούς, καὶ δεινὰ πεπονθέναι νομίζοντες ἐμέ, καὶ δί-
κην ἅμα βουλόμενοι λαβεῖν ὧν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐτεθέαντο
3θρασὺν ὄντα καὶ βδελυρὸν καὶ οὐδὲ καθεκτὸν ἔτι. οὕτω
δὲ τούτων ἐχόντων, ὅσα μὲν παρ' ἐμοῦ προσῆκε φυλαχθῆ-
ναι, πάντα δικαίως ὑμῖν τετήρηται, καὶ κατηγορήσων,
ἐπειδή τις εἰσάγει, πάρειμι, ὡς ὁρᾶτε, πολλὰ μὲν ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι χρήματ', ἐξόν μοι λαβεῖν ὥστε μὴ κατη-
γορεῖν, οὐ λαβών, πολλὰς δὲ δεήσεις καὶ χάριτας καὶ νὴ
4Δί' ἀπειλὰς ὑπομείνας. ἃ δ' ἐν ὑμῖν μετὰ ταῦτά ἐστιν
ὑπόλοιπα, ὅσῳ πλείοσιν οὗτος ἠνώχληκε καὶ περιήγγελκεν
(ἑώρων γὰρ αὐτὸν ἄρτι πρὸ τῶν δικαστηρίων οἷα ἐποίει),
τοσούτῳ μᾶλλον ἐλπίζω τὸ δίκαιον ἕξειν. οὐ γὰρ ἂν κατα-

1, 1. ὦ ἄνδρες δικ.] ὑεὶ Anecd. p. 451, 13, ὦ δικασταὶ k, ὦ ἀθη-ναῖοι r. 3. οἶμαι FΣk et complures: οἴομαι ς. 5. προὐβαλλό-μην r. τοῦτον ΠΣ. 2, 3. μοι om F. 5. ὑπέβλεψεν r. 7. ἄν-δρες om r. 10. Ἀθηναῖοι om r. 3, 3. ὑμῖν] ἐμοὶ r. 5. Ἀθη-ναῖοι om r. 6. δὲ om Σ et pr Ω. 4, 2. ὅσῳ γὰρ πλ. ΥΩstv. περιήγγελκεν ΣΥΩkr, περιήγγειλεν stv, παρήγγελκεν FΠ. 4. το-σοῦτο Ω. τὸ δίκαιον ἐλπίζω r, ἂν om k.

γνοίην ὑμῶν οὐδενὸς οὔθ᾽ ὡς, περὶ ὧν πρὸς ἐμὲ ἐσπου-
δάσατε αὐτοὶ πρότερον, τούτων ἀμελήσετε, οὔθ᾽ ὡς, ἵνα
Μειδίας ἀδεῶς τὸ λοιπὸν ὑβρίζῃ, ψηφιεῖταί τις ὑμῶν ὀμω-
5μοκὼς ἄλλο τι πλὴν ὅ τι ἂν δίκαιον ἡγῆται. εἰ μὲν οὖν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρανόμων ἢ παραπρεσβείας ἤ τι-
νος ἄλλης τοιαύτης αἰτίας ἤμελλον αὐτοῦ κατηγορεῖν, οὐδὲν
ἂν ὑμῶν ἠξίουν δεῖσθαι, νομίζων τῷ μὲν κατηγόρῳ περὶ 516
τῶν τοιούτων προσήκειν ἐξελέγχειν μόνον, τῷ δὲ φεύγοντι
καὶ παραιτεῖσθαι. ἐπειδὴ δὲ τούς τε κριτὰς διαφθείραν-
τος τούτου καὶ διὰ τοῦτο τῆς φυλῆς ἀδίκως ἀφαιρεθείσης
6τὸν τρίποδα, καὶ αὐτὸς πληγὰς εἰληφὼς καὶ ὑβρισμένος
οἷα οὐκ οἶδ᾽ εἴ τις ἄλλος πώποτε χορηγὸς ὑβρίσθη, ἧν ὑπὲρ
τούτων ἀγανακτήσας καὶ συνοργισθεὶς καταχειροτονίαν ὁ
δῆμος ἐποιήσατο, ταύτην εἰσέρχομαι, οὐκ ὀκνήσω καὶ δεῖ-
σθαι. εἰ γὰρ οἷόν τε τοῦτ᾽ εἰπεῖν, ἐγὼ νῦν φεύγω, εἴπερ
7ὑβρισθέντα μηδεμιᾶς δίκης τυχεῖν ἐστί τις συμφορά. δέο-
μαι οὖν ὑμῶν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἱκετεύω
πρῶτον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου λέγοντος, ἔπειτ᾽, ἐὰν
ἐπιδείξω Μειδίαν τουτονὶ μὴ μόνον εἰς ἐμὲ ἀλλὰ καὶ εἰς
ὑμᾶς καὶ εἰς τοὺς νόμους καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὑβρι-
κότα, βοηθῆσαι καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ οὕτω
πως ἔχει, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ὕβρισμαι μὲν ἐγὼ καὶ προ-
πεπηλάκισται τὸ σῶμα τοὐμὸν τότε, ἀγωνιεῖται δὲ καὶ κρι-
θήσεται τὸ πρᾶγμα νυνί, πότερον ἐξεῖναι δεῖ τὰ τοιαῦτα
ποιεῖν καὶ εἰς τὸν τυχόνθ᾽ ὑμῶν ἀδεῶς ὑβρίζειν, ἢ μή.
8εἴ τις οὖν ὑμῶν ἄρα καὶ τὸν ἔμπροσθε χρόνον τῶν ἰδίων
τινὸς ἕνεκα γίγνεσθαι τὸν ἀγῶνα τόνδ᾽ ὑπελάμβανεν, ἐν-

v. 2. πρότερον om Σkr. 3. ἀδεῶς post λοιπὸν ponunt kr.
5, 1. ἡγῆται δίκαιον Ftv. 2. Ἀθηναῖοι om r. ἄλλης τινὸς kr.
3. τοιαύτης om Σ, post κατηγορεῖν ponunt ΠΥΩs, utroque loco ponit t. ἔμελλον Πv. 5. ἐλέγχειν Σkr. 6. διαφθείροντος v.
7. τούτου τότε καὶ Fkrtv. 6, 2. ἄλλος om k. 3. ἀγανακτήσας — ταύτην om pr kr. 4. ὀκνήσων Υ et corr v. 7, 1. τυχεῖν om pr Υ. 2. ἁπάντων om F. ἄνδρες om k. δικασταί] ἀθηναῖοι FΩstv. 5. καὶ εἰς τοὺς νόμους om tv. 9. τὰ om ΥΩrs.
8, 1. ἔμπροσθε ΠΣΥs: celeri ἔμπροσθεν. τῶν om r. 2. ἕνεκά τινος kr, τινὸς εἵνεκα ΠΥ.

θυμηθεὶς νῦν ὅτι δημοσίᾳ συμφέρει μηδενὶ μηδὲν ἐξεῖναι τοιοῦτο ποιεῖν, ὡς ὑπὲρ κοινοῦ τοῦ πράγματος ὄντος καὶ προσέχων ἀκουσάτω καὶ τὰ φαινόμενα αὑτῷ δικαιότατ' εἶναι ταῦτα ψηφισάσθω. ἀναγνώσεται δὲ πρῶτον μὲν ὑμῖν τὸν νόμον, καθ' ὃν εἰσιν αἱ προβολαί· μετὰ δὲ ταῦτα καὶ περὶ τῶν ἄλλων πειράσομαι διδάσκειν. Λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Τοὺς πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου τῇ ὑστε- 517
ραίᾳ ἐν Πανδίονι. ἐν δὲ ταύτῃ χρηματίζειν πρῶτον μὲν περὶ ἱερῶν, ἔπειτα τὰς προβολὰς παραδιδότωσαν τὰς γεγενημένας ἕνεκα τῆς πομπῆς ἢ τῶν ἀγώνων τῶν ἐν τοῖς Διονυσίοις, ὅσαι ἂν μὴ ἐκτετισμέναι ὦσιν.

9 Ὁ μὲν νόμος οὗτός ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καθ' ὃν αἱ προβολαὶ γίγνονται, λέγων, ὥσπερ ἠκούσατε, ποιεῖν τὴν ἐκκλησίαν ἐν Διονύσου μετὰ τὰ Πάνδια, ἐν δὲ ταύτῃ ἐπειδὰν χρηματίσωσιν οἱ πρόεδροι περὶ ὧν διῴκηκεν ὁ ἄρχων, χρηματίζειν καὶ περὶ ὧν ἄν τις ἠδικηκὼς ἢ περὶ τὴν ἑορτὴν ἢ παρανενομηκώς, καλῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ συμφερόντως ἔχων ὁ νόμος, ὡς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μαρτυρεῖ. ὅπου γὰρ ἐπόντος τοῦ φόβου τούτου φαίνονταί τινες οὐδὲν ἧττον ὑβρισταί, τί χρὴ τοὺς τοιούτους προσδοκᾶν ἂν ποιεῖν, εἰ μηδεὶς ἐπῆν ἀγὼν μηδὲ κίνδυνος;

10 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν καὶ τὸν ἑξῆς νόμον ἀναγνῶναι τουτονί· καὶ γὰρ ἐκ τούτου φανερὰ πᾶσιν ὑμῖν ἥ τε τῶν ἄλλων ὑμῶν εὐλάβεια γενήσεται καὶ τὸ τούτου θράσος. Λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Εὐήγορος εἶπεν, ὅταν ἡ πομπὴ ᾖ τῷ Διονύσῳ ἐν Πειραιεῖ καὶ οἱ κωμῳδοὶ καὶ οἱ τραγῳδοί, καὶ ἡ ἐπὶ Ληναίῳ πομπὴ καὶ οἱ τραγῳδοὶ καὶ οἱ κωμῳδοί, καὶ τοῖς ἐν ἄστει Διονυσίοις ἡ

v. 2. τοῦτο Ftv, τοιοῦτόν τι kr. ὄντος om pr Υ. 3. δικαιότερ' ΠΥΩs. 4. δὲ om ΠΣΥΩs. μὲν om t. 6. τῶν om t. διδάσκειν ὑμᾶς λ. Ftv. 7. legem om k, in mg ponit r.
8. ἐν πάνδιον Σ in litura, τῶν Πανδίων Palmerius. 9. προσβολὰς Ω. παραδότωσαν F. 9, 1. ἄνδρες Ἀθηναῖοι] δικασταί k.
2. ποιεῖν post ἐκκλησίαν ponit r. 3. τὰ om r. 5. post χρηματίζειν cum Σ omisi κελεύει, quod rc habet Υ. 6. ἄνδρες Ἀθηναῖοι] δικασταί k. 9. προσδοκᾶν ante τοὺς ponunt Fkrtv.
10, 1. τοίνυν] δὴ kr. ἀναγνῶναι νόμον Ftv. 2. τούτωι Υs.
5. ἄλλων ἁπάντων ὑμ. Υkr. 6. καὶ ἡ — κωμῳδοὶ καὶ οἱ τραγῳδοὶ om F, ἡ om ΠΣΥrstv. πομπῆι ΠΥ. 7. οἱ πομποὶ s.

πομπὴ καὶ οἱ παῖδες καὶ ὁ κῶμος καὶ οἱ κωμῳδοὶ καὶ οἱ τραγῳδοί, καὶ Θαργηλίων τῇ πομπῇ καὶ τῷ ἀγῶνι μὴ ἐξεῖναι "μήτε ἐνεχυρά- 518 σαι μήτε λαμβάνειν ἕτερον ἑτέρου, μηδὲ τῶν ὑπερημέρων, ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. ἐὰν δέ τις τούτων τι παραβαίνῃ, ὑπόδικος ἔστω τῷ παθόντι, καὶ προβολαὶ αὐτοῦ ἔστωσαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἐν Διονύσου ὡς ἀδικοῦντος, καθὰ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀδικούντων γέγραπται.

11 Ἐνθυμεῖσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ἐν τῷ προτέρῳ νόμῳ κατὰ τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικούντων οὔσης τῆς προβολῆς, ἐν τούτῳ καὶ κατὰ τῶν τοὺς ὑπερημέρους εἰσπραττόντων ἢ καὶ ἄλλ' ὁτιοῦν τινὸς λαμβανόντων ἢ βιαζομένων ἐποιήσατε τὰς προβολάς. οὐ γὰρ ὅπως τὸ σῶμα ὑβρίζεσθαί τινος ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις, ἢ τὴν παρασκευὴν ἣν ἂν ἐκ τῶν ἰδίων πορίσαιτό τις εἰς λειτουργίαν, ᾤεσθε χρῆναι, ἀλλὰ καὶ τὰ δίκῃ καὶ ψήφῳ τῶν ἑλόντων γιγνόμενα τῶν ἑαλωκότων καὶ κεκτημένων ἐξ ἀρχῆς τήν γοῦν

12 ἑορτὴν ἀπεδώκατε εἶναι. ὑμεῖς μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντες εἰς τοσοῦτον ἀφῖχθε φιλανθρωπίας καὶ εὐσεβείας, ὥστε καὶ τῶν πρότερον γεγενημένων ἀδικημάτων τὸ λαμβάνειν δίκην ἐπέσχετε ταύτας τὰς ἡμέρας· Μειδίας δ' ἐν αὐταῖς ταύταις ταῖς ἡμέραις ἄξια τοῦ δοῦναι τὴν ἐσχάτην δίκην ποιῶν δειχθήσεται. βούλομαι δ' ἕκαστον ἀπ' ἀρχῆς ὧν πέπονθα ἐπιδείξας καὶ περὶ τῶν πληγῶν εἰπεῖν, ἃς τὸ τελευταῖον προσενέτεινέ μοι· οὐ γὰρ οὐδέν ἐστιν ἐφ' ᾧ τῶν πεπραγμένων οὐ δίκαιος ὢν ἀπολωλέναι φανήσεται.

13 Ἐπειδὴ γὰρ οὐ καθεστηκότος χορηγοῦ τῇ Πανδιονίδι φυλῇ τρίτον ἔτος τουτί, παρούσης δὲ τῆς ἐκκλησίας ἐν ᾗ τὸν "ἄρχοντα ἐπικληροῦν ὁ νόμος τοῖς χοροῖς τοὺς αὐλη- 519 τὰς κελεύει, λόγων καὶ λοιδορίας γιγνομένης, καὶ κατηγοροῦντος τοῦ μὲν ἄρχοντος τῶν ἐπιμελητῶν τῆς φυλῆς, τῶν

v. 2. Θαργηλίων] ὁ θαργηλιὼν FΠΣΥΩrstv. μὴ] μήτε FΠΣ ΥΩrstv. 5. αὐτῶι ΥΩ. 11, 2. κατὰ τῶν περὶ] περὶ τῶν κατὰ F ΠΣΥΩstv. προσβολῆς Ω. 3. ὑπερημερίους s. 5. ὅπως τὸ Σ: ὅπως μὴ τὸ s. 7. πορίσηται corr v. εἰς τὴν λειτ. FΩtv. 9. καὶ om pr k. 12, 1. ἀποδεδώκατε kr. ἄνδρες ἀθηναῖοι] δικασταί k. 2. τοσοῦτο Ω. φιλανθρ. τε καὶ Fktv. 4. ἐπέσχε pr F. ταύταις ταῖς ἡμέραις kr. 6. δὲ καθ' ἕκαστον r. ἀπ' ἀρχῆς ὧν πέπονθα] ὧν πέπονθα ἐξ ἀρχῆς kr. 7. καὶ] ἔτι καὶ FΥΩstv. 8. προσέτεινε pr v. 13, 2. τέταρτον γρ F, τρίτον ἢ τέταρτον kr. 3. χορηγοῖς γρ Π.

δ' ἐπιμελητῶν τοῦ ἄρχοντος, παρελθὼν ὑπεσχόμην ἐγὼ
χορηγήσειν ἐθελοντὴς καὶ κληρεμένων πρῶτος αἱρεῖσθαι
14 τὸν αὐλητὴν ἔλαχον, ὑμεῖς μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάν-
τες ἀμφότερ' ὡς οἷόν τε μάλισ' ἀπεδέξασθε, τήν τ' ἐπαγ-
γελίαν τὴν ἐμὴν καὶ τὸ συμβὰν ἀπὸ τῆς τύχης, καὶ θό-
ρυβον καὶ κρότον τοιῦτον ὡς ἂν ἐπαινοῦντές τε καὶ συν-
ησθέντες ἐποιήσατε, Μειδίας δ' οὑτοσὶ μόνος τῶν πάν-
των, ὡς ἔοικεν, ἠχθέσθη, καὶ παρηκολούθησε παρ' ὅλην
τὴν λειτουργίαν ἐπηρεάζων μοι συνεχῶς καὶ μικρὰ καὶ μεί-
15 ζω. ὅσα μὲν ἦν ἢ τὰς χορευτὰς ἐναντιέμενος ἡμῖν ἀφε-
θῆναι τῆς ςρατείας ἠνώχλησεν, ἢ προβαλλόμενος καὶ κε-
λεύων ἑαυτὸν εἰς Διονύσια χειροτονεῖν ἐπιμελητήν, ἢ τἆλλα
πάντα ὅσα τοιαῦτα, ἐάσω· οὐ γὰρ ἀγνοῶ τοῦθ', ὅτι τῷ
μὲν ἐπηρεαζομένῳ τότ' ἐμοὶ καὶ ὑβριζομένῳ τὴν αὐτὴν
ὀργὴν ἕκαστον τέτων ἦνπερ ἄλλ' ὁτιοῦν τῶν δεινοτάτων
παρίςη, ὑμῖν δὲ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἔξω τῦ πράγματος ὖσιν
οὐκ ἂν ἴσως ἄξια ταῦτα καθ' αὑτὰ ἀγῶνος φανείη· ἀλλ'
ἃ πάντες ἂν ὁμοίως ἀκέσαντες ἀγανακτήσαιτε, ταῦτ' ἐρῶ.
16 ἔστι δὲ ὑπερβολὴ τῶν μετὰ ταῦτα, ἃ μέλλω λέγειν, καὶ
ὐδ' ἂν ἐπεχείρησα ἔγωγε κατηγορεῖν αὐτῦ νῦν, εἰ μὴ καὶ
τότε ἐν τῷ δήμῳ παραχρῆμα ἐξήλεγξα. τὴν γὰρ ἐσθῆτα
τὴν ἱεράν (ἱερὰν γὰρ ἔγωγε νομίζω πᾶσαν, ὅσην ἄν τις
ἕνεκα τῆς ἑορτῆς παρασκευάσηται, τέως ἂν χρησθῇ) καὶ
τὰς ςεφάνες τὰς χρυσᾶς, ὓς ἐποιησάμην ἐγὼ κόσμον τῷ 520
χορῷ, ἐπεβέλευσεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι διαφθεῖραί μου
νύκτωρ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τῦ χρυσοχόου. καὶ διέ-
φθειρεν, ὐ μέντοι πᾶσάν γε· ὐ γὰρ ἠδυνήθη. καίτοι τῦτό
γ' ὐδεὶς πώποτε ὐδένα φησὶν ἀκηκοέναι τολμήσαντα ὐδὲ

14, 1. ἄνδρες Ἀθηναῖοι] δικαςαὶ k. 5. ἁπάντων Ftv. 7. ἐμοὶ Fkrtv. 15, 1. ἢ om ΠΣΥΩs. 2. τῆς ςρατιᾶς k, τὰς ςρατιὰς r. ἠνόχλησεν pr Σ. 5. τότε μοι Ωs. 7. τοῖς post ἄλλοις om Σ. 8. ἴσως αὐτὰ καθ' αὑτὰ ἄξια kr. 9. ἃ] ἐφ' οἷς kr et γρ Π. ἅπαντες kr. ἂν om ΠΥΩkrs. ἀκέσαντες om Π, in mg posuit Σ, post ἀγανακτ. kr. ἀγανακτήσετε ΥΩks. 16, 1. δὲ καὶ ὑπ. tv. λέγειν μέλλω r. 5. παρασκευάζηται ΣΥΩs. τέως] ὡς corr Π, 9. πᾶσάν] πάντως Fkr et pr v. ἐδυνήθη Πvt καίτοι τῦτό γ'] καίτοι τοιῦτον Ftv, καὶ τοιῦτον ΠΣΥΩs.

17 ποιήσαντα ἐν τῇ πόλει. οὐκ ἀπέχρησε δὲ αὐτῷ τοῦτο, ἀλλὰ
καὶ τὸν διδάσκαλον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι διέφθειρέ μου τοῦ
χοροῦ· καὶ εἰ μὴ Τηλεφάνης ὁ αὐλητὴς ἀνδρῶν βέλτιστος
περὶ ἐμὲ τότε ἐγένετο, καὶ τὸ πρᾶγμα αἰσθόμενος τὸν ἄν-
θρωπον ἀπελάσας αὐτὸς συγκροτεῖν καὶ διδάσκειν ᾤετο δεῖν
τὸν χορόν, οὐδ' ἂν ἠγωνισάμεθα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ'
ἀδίδακτος ἂν εἰσῆλθεν ὁ χορὸς καὶ πράγματ' αἴσχιστ' ἂν
ἐπάθομεν. καὶ οὐδ' ἐνταῦθ' ἔστη τῆς ὕβρεως, ἀλλὰ τοσοῦ-
τον αὐτῷ περιῆν, ὥστε τὸν ἐστεφανωμένον ἄρχοντα διέ-
φθειρε, τοὺς χορηγοὺς συνῆγεν ἐπ' ἐμέ, βοῶν, ἀπειλῶν,
ὀμνύουσι παρεστηκὼς τοῖς κριταῖς, τὰ παρασκήνια φράτ-
των, προσηλῶν, ἰδιώτης ὢν τὰ δημόσια, κακὰ καὶ πρά-
18 γματα ἀμύθητά μοι παρέχων διετέλεσεν. καὶ τούτων ὅσα
γε ἐν τῷ δήμῳ γέγονεν ἢ πρὸς τοῖς κριταῖς ἐν τῷ θεά-
τρῳ, ὑμεῖς ἐστέ μοι μάρτυρες πάντες, ὦ ἄνδρες δικασταί.
καίτοι τῶν λόγων τούτους χρὴ δικαιοτάτους ἡγεῖσθαι, οὓς ἂν
οἱ καθήμενοι τῷ λέγοντι μαρτυρῶσιν ἀληθεῖς εἶναι. προ-
διαφθείρας τοίνυν τοὺς κριτὰς τῷ ἀγῶνι τῶν ἀνδρῶν, δύο
ταῦτα ὡσπερεὶ κεφάλαια ἐφ' ἅπασι τοῖς ἑαυτῷ νενεανιευ-
μένοις ἐπέθηκεν, ἐμοῦ μὲν ὕβρισε τὸ σῶμα, τῇ φυλῇ δὲ
κρατούσῃ τὸν ἀγῶνα αἰτιώτατος τοῦ μὴ νικῆσαι κατέστη. 521
19 Τὰ μὲν οὖν εἰς ἐμὲ καὶ τοὺς φυλέτας ἠσελγημένα καὶ
περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικήματα τούτῳ πεπραγμένα, ἐφ' οἷς
αὐτὸν προὐβαλόμην, ταῦτ' ἐστὶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ
πόλλ' ἕτερα, ὧν ὅσ' ἂν οἷός τε ὦ διέξειμι πρὸς ὑμᾶς αὐ-
τίκα δὴ μάλα. ἔχω δὲ λέγειν καὶ πονηρίας ἑτέρας αὐτοῦ
παμπληθεῖς καὶ ὕβρεις εἰς πολλοὺς ὑμῶν καὶ τολμήματα
20 τοῦ μιαροῦ τούτου πολλὰ καὶ δεινά, ἐφ' οἷς τῶν πεπονθό-
των οἱ μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καταδείσαντες τοῦτον καὶ

17, 1. αὐτὸ Ω. 9. στεφανούμενον υ. 12. δημόσιά μοι κ. t. καὶ om r. 18, 2. γε] μὲν Ftv. 3. ὦ om ΠΩs. 4. τού-τους om s. δικαιοτάτους καὶ πιστοτάτους ἡγ. kr. 5. προσδιαφθεί-ρας ΠΣΥΩkrstv. 8. τῷ σώματι s, εἰς τὸ σῶμα Ftv. cf. § 106. τῇ om s. 19, 1. καὶ τὰ περὶ ks. 3. προὐβαλλόμην r. 5. παμπονηρίας r. παμπληθεῖς αὐτοῦ FΠΥΩstv.

τὸ τούτου θράσος καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἑταίρους καὶ πλοῦτον καὶ τἄλλα δὴ ὅσα πρόσεστι τούτῳ, ἡσυχίαν ἔσχον, οἱ δ' ἐπιχειρήσαντες δίκην λαμβάνειν οὐκ ἠδυνήθησαν, εἰσὶ δ' οἳ διελύσαντο, ἴσως λυσιτελεῖν αὐτοῖς ἡγούμενοι. τὴν μὲν οὖν ὑπὲρ αὑτῶν δίκην ἔχουσιν οἵ γε πεισθέντες· τῆς δ' ὑπὲρ τῶν νόμων, οὓς παραβὰς οὗτος κἀκείνους ἠδίκει καὶ νῦν ἐμὲ καὶ πάντας τοὺς ἄλλους, ὑμεῖς ἐστε κληρονόμοι.
21 πάντων οὖν ἀθρόων ἓν τίμημα ποιήσασθε, ὅ τι ἂν δίκαιον ἡγῆσθε. ἐξελέγξω δὲ πρῶτον μὲν ὅσα αὐτὸς ὑβρίσθην, ἔπειθ' ὅσα ὑμεῖς· μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τὸν ἄλλον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βίον αὐτοῦ πάντα ἐξετάσω, καὶ δείξω πολλῶν θανάτων, οὐχ ἑνὸς ὄντα ἄξιον. Λέγε μοι τὴν τοῦ χρυσοχόου πρώτην λαβὼν μαρτυρίαν.

22 ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Παμμένης Παμμένους Ἐρχιεὺς ἔχω χρυσοχοεῖον ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν ᾧ καταγίγνομαι καὶ ἐργάζομαι τὴν χρυσοχοϊκὴν τέχνην. ἐκδόντος δέ μοι Δημοσθένους, ᾧ μαρτυρῶ, στέφανον 522 χρυσοῦν ὥστε κατασκευάσαι καὶ ἱμάτιον διάχρυσον ποιῆσαι, ὅπως πομπεύσαι ἐν αὐτοῖς τὴν τοῦ Διονύσου πομπήν, καὶ ἐμοῦ συντελέσαντος αὐτὰ καὶ ἔχοντος παρ' ἐμαυτῷ ἕτοιμα, εἰσπηδήσας πρός με νύκτωρ Μειδίας ὁ κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένους, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλους, ἐπεχείρησε διαφθείρειν τὸν στέφανον καὶ τὸ ἱμάτιον, καὶ τινὰ μὲν αὐτῶν ἐλυμήνατο, οὐ μέντοι πάντα γε ἐδυνήθη διὰ τὸ ἐπιφανέντα με κωλῦσαι.

23 Πολλὰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ περὶ ὧν τοὺς ἄλλους ἠδίκηκεν ἔχω λέγειν, ὥσπερ εἶπον ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, καὶ συνείλοχα ὕβρεις αὐτοῦ καὶ πονηρίας τοσαύτας

v. 1. τὸ τούτου] τοῦτο pr. Ω. ἑτέρους Σ. καὶ τὸν πλοῦτον schol. Ven. Iliad. 15, 196. cum his scholiis et ΣΥΩ omisi, quae addebantur, καὶ ὕβριν. 2. ὅσα δὴ kr. ἡσυχίαν ἔσχον] ἔφυγον ἐκποδὼν Schol. 3. ἐπ. τῷ δίκην r. λαβεῖν kr. ἐδυνήθησαν Π. δε καὶ οι Ftv, δὲ οἳ καὶ krs. 4. αὐτοῖς om ΣΥ. 5. τὴν δ' r. 6. ἠδίκει τότε καὶ kr. 21, 1. οὖν] οὖν τούτων krv. ἀθρόων ω. όων FΥ, ἀθρόον v, ἀθρόον krt, ἀνθρώπων Σ: ἀθρόων ς. δίκαιον om k. 3. ὑμεῖς ἠδίκησθε μ. Fkrtv. 22, 1. testimonium om k. Ἐρχιεὺς ΠΣΥ, Ἐπαρχος ceteri. Reiskius Πειραιεύς. ἔχων FΠΣ ΥΩrstv, ἔχω μὲν Spaldingus. χρυσοχοεῖν k. 2. ᾧ] ᾧ καὶ ΠΥΩs. 5. πομπεύση ἐν k, πομπεύσαιεν rs. 6. αὐτὸ r. 7. ν. καὶ μειδίας Σ. 9. γε πάντα Πr. ἠδυνήθη ΠΩrstv. 23, 2. ἐν ἀρχῇ εἶπον ΥΩs. 3. συνείλοχα Ft. αὐτοῦ ante τοσαύτας ponunt kr cum γρ F. πονηρίας] ἀτιμίας ΠΣΥs.

ὅσας ἀκούσεσθε αὐτίκα δὴ μάλα. ἦν δ' ἡ συλλογὴ ῥᾳδία·
24 αὐτοὶ γὰρ οἱ πεπονθότες προσῄεσάν μοι. βούλομαι δὲ πρὸ
τούτων εἰπεῖν, οἷς ἐπιχειρήσειν αὐτὸν ἀκήκοα ἐξαπατᾷν
ὑμᾶς· τοὺς γὰρ ὑπὲρ τούτων λόγους ἐμοὶ μὲν ἀναγκαιοτάτους προειπεῖν ἡγοῦμαι, ὑμῖν δὲ χρησιμωτάτους ἀκοῦσαι. διὰ τί; ὅτι τοῦ δικαίαν καὶ εὔορκον θέσθαι τὴν ψῆφον ὁ κωλύσας ἐξαπατηθῆναι λόγος ὑμᾶς οὗτος αἴτιος ἔσται. πολὺ δὴ μάλιστα πάντων τούτῳ τῷ λόγῳ προσέχειν ὑμᾶς δεῖ, καὶ μνημονεῦσαι τοῦτον, καὶ πρὸς ἕκαστον ἀπαντᾷν,
25 ὅταν οὗτος λέγῃ. ἔστι δὲ πρῶτον μὲν ἐκεῖνο οὐκ ἄδηλος ἐρῶν
ἐξ ὧν ἰδίᾳ πρός τινας αὐτὸς διεξιὼν ἀπηγγέλλετό μοι, ὡς εἴπερ ἀληθῶς ἐπεπόνθειν ταῦτα ἃ λέγω, δίκας ἰδίας μοι προσῆκεν αὐτῷ λαχεῖν, τῶν μὲν ἱματίων καὶ τῶν χρυσῶν στεφάνων τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς περὶ τὸν χορὸν πάσης ἐπηρείας βλάβης, ὧν δ' εἰς τὸ σῶμα ὑβρίσθαι φημί, 523
ὕβρεως, οὐ μὰ Δί' οὐχὶ δημοσίᾳ κρίνειν αὐτὸν καὶ τίμημα
26 ἐπάγειν ὅ τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι. ἐγὼ δὲ ἓν μὲν ἐκεῖνο
εὖ οἶδα, καὶ ὑμᾶς δὲ εἰδέναι χρή, ὅτι εἰ μὴ προὐβαλόμην αὐτὸν ἀλλ' ἐδικαζόμην, οὐναντίος ἧκεν ἂν εὐθύς μοι λόγος, ὡς εἴπερ ἦν τι τούτων ἀληθές, προβαλέσθαι μ' ἔδει καὶ παρ' αὐτὰ τἀδικήματα τὴν τιμωρίαν ποιεῖσθαι· ὅ τε γὰρ χορὸς ἦν τῆς πόλεως, ἥ τε ἐσθὴς τῆς ἑορτῆς ἕνεκα πᾶσα παρεσκευάζετο, ἐγώ τε ὁ πεπονθὼς ταῦτα χορηγὸς ἦν· τίς ἂν οὖν ἑτέραν μᾶλλον εἵλετο τιμωρίαν ἢ τὴν ἐκ τοῦ νόμου κατὰ τῶν περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικούντων οὖσαν;
27 ταῦτ' εὖ οἶδ' ὅτι πάντ' ἂν ἔλεγεν οὗτος τότε. φεύγοντος
μὲν γὰρ οἶμαι καὶ ἠδικηκότος ἐστὶ τὸ τὸν παρόντα τρόπον τοῦ μὴ δοῦναι δίκην διακρουόμενον τὸν οὐχ ὅνθ' ὡς ἔδει γενέσθαι λέγειν, δικαστῶν δέ γε σωφρόνων τούτοις τε

ων
24, 6. κωλύσας Ω, κωλύσων r. ἡμᾶς r. 8. ἀπαντᾷν] ἁπάντων ΤΩs. 25, 3. ἀληθὲς ΣΤΩs. πεπάνθειν υ. 5. ἁπάσης Ftv. 6. ὑβρίζεσθαι ΠΤΩs. 7. ἑαυτὸν ΤΩs. 26, 2. προὐβαλλόμην r, προβαλόμην t. 3. ἐναντίος t. ἂν ἧκεν Ftv. 4. προβαλλέσθαι r, προβάλλεσθαι Σ. 7. παρεσκεύασο kr. 8. μᾶλλον om Σ. τιμωρίαν εἵλετο r. 9. τῶν νόμων kr. 27, 1. εὖ om k. ἂν om ΠΤΩs. τότε] τε s. 2. μὲν om pr Σ. γὰρ om r. οἶμαι] ἂν οἶμαι Σ. 5. μὴ om r.

μὴ προσέχειν καὶ ὃν ἂν λάβωσιν ἀσελγαίνοντα κολάζειν.
28 μὴ δὴ τοῦτο λέγειν αὐτὸν ἐᾶτε, ὅτι καὶ δίκας ἰδίας δίδωσιν ὁ νόμος μοι καὶ γραφὴν ὕβρεως· δίδωσι γάρ· ἀλλ᾽ ὡς οὐ πεποίηκεν ἃ κατηγόρηκα, ἢ πεποιηκὼς οὐ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδικεῖ, τοῦτο δεικνύτω· τοῦτο γὰρ αὐτὸν ἐγὼ προὐβαλόμην, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον οἴσετε νῦν ὑμεῖς. εἰ δ᾽ ἐγὼ τὴν ἐπὶ τῶν ἰδίων δικῶν πλεονεξίαν ἀφεὶς τῇ πόλει παραχωρῶ τῆς τιμωρίας, καὶ τοῦτον εἱλόμην τὸν ἀγῶνα ἀφ᾽ οὗ μηδέν ἐστι λῆμμα λαβεῖν ἐμοί, χάριν, οὐ βλάβην δήπου τοῦτ᾽ ἂν εἰκότως ἐνέγκοι μοι παρ᾽ ὑμῶν.

29 Οἶδα τοίνυν ὅτι καὶ τούτῳ πολλῷ χρήσεται τῷ λόγῳ „μή με Δημοσθένει παραδῶτε, μηδὲ διὰ Δημοσθένην με ἀνέλητε. ὅτι ἐκείνῳ πολεμῶ, διὰ τοῦτό με ἀναιρήσετε;" τὰ τοιαῦτα πολλάκις οἶδ᾽ ὅτι φθέγξεται, βουλόμενος φθό- 524 νον τινὰ ἐμοὶ διὰ τούτων τῶν λόγων συνάγειν. ἔχει δ᾽ οὐχ οὕτω ταῦτα, οὐδ᾽ ἐγγύς. οὐδένα γὰρ τῶν ἀδικούντων ὑμεῖς
30 οὐδενὶ τῶν κατηγόρων ἐκδίδοτε· οὐδὲ γὰρ ἐπειδὰν ἀδικηθῇ τις, ὡς ἂν ἕκαστος ὑμᾶς ὁ παθὼν πείσῃ, ποιεῖσθε τὴν τιμωρίαν, ἀλλὰ τοὐναντίον νόμους ἔθεσθε πρὸ τῶν ἀδικημάτων ἐπ᾽ ἀδήλοις μὲν τοῖς ἀδικήσουσιν ἀδήλοις δὲ τοῖς ἀδικησομένοις. οὗτοι δὲ τί ποιοῦσιν οἱ νόμοι; πᾶσιν ὑπισχνοῦνται τοῖς ἐν τῇ πόλει δίκην, ἂν ἀδικηθῇ τις, ἔσεσθαι δι᾽ αὑτῶν λαβεῖν. ὅταν τοίνυν τῶν παραβαινόντων τινὰ τοὺς νόμους κολάζητε, οὐ τοῖς κατηγόροις τοῦτον ἐκδί-
31 δοτε, ἀλλὰ τοὺς νόμους ὑμῖν αὐτοῖς βεβαιοῦτε. ἀλλὰ μὴν πρός γε τὸ τοιοῦτον, ὅτι „Δημοσθένης" φησὶν „ὕβρισαι," δίκαιος καὶ κοινὸς καὶ ὑπὲρ ἁπάντων ἔσθ᾽ ὁ λόγος. οὐ γὰρ εἰς Δημοσθένην ὄντα με ἠσέλγαινε μόνον ταύτην τὴν ἡμέ-

28, 1. τοῦτον v. 3. οὐ ante περὶ om k. 4. ἐγὼ om k. 9. ἐνέγκοι μοι Σ, ἐνέγκαι (οι) μοι v, ἐνέγκαι μοι (οι, ι) F, ἐνέγκοιμι ΠΥΩ, ἐνέγκοιμι (αι) s: celeri ἐνέγκαι μοι. 29, 3. ὅτι om pr k. ἐκείνῳ] τούτῳ Fkrtv. με om Ωrt. 5. συναγαγεῖν k, συλλέγειν γρ F. 30, 1. γὰρ om kr. ἀδικηθεὶς Ts. 5. ποιήσουσιν Σv. 6. ἐὰν kr. 8. οὐχὶ Πkr. 31, 1. αὐτοὺς k. 2. τοιοῦτο Ftv. 3. κοινωτὸς s.

ραν, ἀλλὰ καὶ εἰς χορηγὸν ὑμέτερον· τοῦτο δ' ὅσον δύνα-
32 ται, γνοίητ' ἂν ἐκ τωνδί. ἴστε δήπου τοῦθ', ὅτι τῶν θεσμο-
θετῶν τούτων οὐδενὶ θεσμοθέτης ἔστ' ὄνομα, ἀλλ' ὁτιδή-
ποθ' ἑκάστῳ. ἂν μὲν τοίνυν ἰδιώτην ὄντα τινὰ αὐτῶν
ὑβρίσῃ τις ἢ κακῶς εἴπῃ, γραφὴν ὕβρεως καὶ δίκην κα-
κηγορίας ἰδίαν φεύξεται, ἐὰν δὲ θεσμοθέτην, ἄτιμος ἔσται
καθάπαξ. διὰ τί; ὅτι τοὺς νόμους ἤδη ὁ τοῦτο ποιῶν προσ-
υβρίζει καὶ τὸν ὑμέτερον κοινὸν στέφανον καὶ τὸ τῆς πό-
λεως ὄνομα· ὁ γὰρ θεσμοθέτης οὐδενὸς ἀνθρώπων ἔστ'
33 ὄνομα, ἀλλὰ τῆς πόλεως. καὶ πάλιν γε τὸν ἄρχοντα, ταὐτὸ
τοῦτο, ἐὰν μὲν ἐστεφανωμένον πατάξῃ τις ἢ κακῶς εἴπῃ,
ἄτιμος, ἐὰν δὲ ἰδιώτην, ἰδίᾳ ὑπόδικος. καὶ οὐ μόνον περὶ
τούτων οὕτω ταῦτ' ἔχει, ἀλλὰ καὶ περὶ πάντων, οἷς ἂν ἡ 525
πόλις τινὰ ἄδειαν ἢ στεφανηφορίαν ἤ τινα τιμὴν δῷ. οὕτω
τοίνυν καὶ ἐμὲ εἰ μὲν ἐν ἄλλαις τισὶν ἡμέραις ἠδίκησέ τι
τούτων Μειδίας ἰδιώτην ὄντα, ἰδίᾳ καὶ δίκην προσῆκεν αὐ-
34 τῷ διδόναι· εἰ δὲ χορηγὸν ὄντα ὑμέτερον ἱερομηνίας οὔσης
πάνθ' ὅσα ἠδίκηκεν ὑβρίσας φαίνεται, δημοσίας ὀργῆς καὶ
τιμωρίας δίκαιός ἐστι τυγχάνειν· ἅμα γὰρ τῷ Δημοσθένει
καὶ ὁ χορηγὸς ὑβρίζετο, τοῦτο δ' ἐστὶ τῆς πόλεως ὄνομα,
καὶ τὸ ταύταις ταῖς ἡμέραις αἷς οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι. χρὴ
δέ, ὅταν μὲν τιθῆσθε τοὺς νόμους, ὁποῖοί τινές εἰσι σκοπεῖν,
ἐπειδὰν δὲ θῆσθε, φυλάττειν καὶ χρῆσθαι· καὶ γὰρ εὔορκα
35 ταῦθ' ὑμῖν ἐστὶ καὶ ἄλλως δίκαια. ἦν ὁ τῆς βλάβης ὑμῖν νό-
μος πάλαι, ἦν ὁ τῆς αἰκίας, ἦν ὁ τῆς ὕβρεως. εἰ τοίνυν
ἀπέχρη τοὺς τοῖς Διονυσίοις τι ποιοῦντας τούτων κατὰ τούτους
τοὺς νόμους δίκην διδόναι, οὐδὲν ἂν προσέδει τοῦδε τοῦ νό-
μου. ἀλλ' οὐκ ἀπέχρη. σημεῖον δέ· ἔθεσθε ἱερὸν νόμον
αὐτῷ τῷ θεῷ περὶ τῆς ἱερομηνίας. εἴ τις ἐν κἀκείνοις τοῖς

32, 1. τῶνδε Fkrtv. 4. κατηγορίας kt. 6. προϋβρίζει ΥΩs.
33, 2. πατάξῃς ἢ κακῶς εἴπῃς Σ. 6. ἐν om tv. 34, 1. ὑμέτερον ἱερομηνίας] ὑμετερονόμισας (in mg posito ἱερομηνίας) Ω.
3. δίκαιός] ἄξιός kr. 4. ὁ om tv. χορὸς pr Σ. ὄνομα om ΠΥΩs, in γρ habet Σ. 5. καὶ τὸ] καίτοι F. 6. τιθῆσθε rt: τίθησθε s. 7. γὰρ om t. εὔορκα (ἔν supra) F, ἔνορκα kr. 35, 4. οὐδὲ καὶ οὐδὲν Ω. ἂν ὑμῖν πρ. Fkrtv. τοῦδε] τούτου k.

προϋπάρχουσι νόμοις καὶ τούτῳ τῷ μετ' ἐκείνους τεθέντι καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς ἔς' ἔνοχος, ὁ τοιοῦτος πότερα μὴ δῷ διὰ τοῦτο δίκην ἢ μείζω δοίη δικαίως; ἐγὼ μὲν οἶμαι μείζω.

36 Ἀπήγγελλε τοίνυν τίς μοι περιόντ' αὐτὸν συλλέγειν καὶ πυνθάνεσθαι τίσι πώποτε συμβέβηκεν ὑβρισθῆναι, καὶ λέγειν τούτους καὶ διηγεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς μέλλειν, οἷον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν πρόεδρον ὅν ποτέ φασιν ἐν ὑμῖν ὑπὸ Πολυζήλου πληγῆναι, καὶ τὸν θεσμοθέτην ὃς ἔναγχος ἐπλήγη τὴν αὐλητρίδα ἀφαιρούμενος, καὶ τοιούτους τινάς, ὡς ἐὰν πολλοὺς ἑτέρους πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότας 521
ἐπιδείξῃ, ἧττον ὑμᾶς ἐφ' οἷς ἐγὼ πέπονθα ὀργιουμένους.
37 ἐμοὶ δ' αὖ τοὐναντίον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δοκεῖτε ποιεῖν ἂν εἰκότως, εἴπερ τοῦ κοινῇ βελτίστου δεῖ μέλειν ὑμῖν. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὑμῶν τοῦ μὲν πολλὰ τοιαῦτα γίγνεσθαι τὸ μὴ κολάζεσθαι τοὺς ἐξαμαρτάνοντας αἴτιον ὄν, τοῦ δὲ μηδένα ὑβρίζειν τὸ λοιπὸν τὸ δίκην τὸν ἀεὶ ληφθέντα, ἣν προσήκει, διδόναι μόνον αἴτιον ἂν γενόμενον; εἰ μὲν τοίνυν ἀποτρέψαι συμφέρει τοὺς ἄλλους, τοῦτον καὶ δι' ἐκεῖνα κολαστέον, καὶ μᾶλλόν γε ὅσῳ περ ἂν ᾖ πλείω καὶ μείζω·
38 εἰ δὲ παροξῦναι καὶ τοῦτον καὶ πάντας, ἐατέον. ἔτι τοίνυν οὐδ' ὁμοίαν οὖσαν τούτῳ κἀκείνοις συγγνώμην εὑρήσομεν. πρῶτον μὲν γὰρ ὁ τὸν θεσμοθέτην πατάξας τρεῖς εἶχε προφάσεις, μέθην, ἔρωτα, ἄγνοιαν διὰ τὸ σκότους καὶ νυκτὸς τὸ πρᾶγμα γενέσθαι. ἔπειθ' ὁ Πολύζηλος ἐκεῖνος ὀργῇ καὶ τρόπου προπετείᾳ φθάσας τὸν λογισμὸν ἁμαρτεῖν ἔφησεν· οὐ γὰρ ἐχθρός γε ὑπῆρχεν ὤν, οὐδ' ἐφ' ὕβρει τοῦτ' ἐποίησεν. ἀλλ' οὐ Μειδίᾳ τούτων οὐδὲν ἔστιν εἰπεῖν· καὶ γὰρ ἐχθρὸς ἦν, καὶ μεθ' ἡμέραν εἰδὼς ὕβριζε, καὶ

v. 2. λοιποῖς] ἄλλοις kr. δοίη corr v. 3. δοίη] immo ἂν δοίη: monuit Spaldingus. 36, 1. ἀπήγγελλε FΠΣΥΩkrs: ἀπήγγειλε ς. τίς μοι om pr Υ. περιόντ' st. 5. θεσμοθέτην s. 7. δεινὰ καὶ πολλὰ ΠΣΥΩkrs. 37, 2. τοῦ] ὑπὲρ τοῦ Fkrt. δεῖ με μέλειν Ω. 4. ὄν om kr. 8. ᾖ om k. 38, 1. πάντας τοὺς ἄλλους ἐατ. kr. 2. εὕρομεν t. 5. γεγενῆσθαι kr. ἐκεῖνος om FΥΩstv.

6. προφθάσας γρ Σ, φθάσαι F, φθάσει ΣΥΩst. ἁμαρτεῖν Wolfius: libri ἁμαρτών. 7. ἔφησεν FΠΣΥΩstv, ἔπεσεν γρ Σ: ἔπαισεν ς. 9. ὑβρίζειν Υs.

ὀκ ἐπὶ τότε μόνον ἀλλ᾽ ἐπὶ πάντων φαίνεται προῃρημέ-
39νος με ὑβρίζειν. καὶ μὴν οὐδὲ τῶν πεπραγμένων ἐμοὶ καὶ τότοις ὀδὲν ὅμοιον ὁρῶ. πρῶτον μὲν γὰρ ὁ θεσμοθέτης ὀχ ὑπὲρ ὑμῶν ὀδὲ τῶν νόμων φροντίσας ὀδ᾽ ἀγανακτήσας φανήσεται, ἀλλ᾽ ἰδίᾳ πεισθεὶς ὁποσῳδήποτε ἀργυρίῳ, καθυφεὶς τὸν ἀγῶνα· ἔπειθ᾽ ὁ πληγεὶς ἐκεῖνος ὑπὸ τῦ Πολυζήλε, ταὐτὸ τῦτο, ἰδίᾳ διαλυσάμενος, ἐῤῥῶσθαι πολλὰ τοῖς νόμοις" εἰπὼν καὶ ὑμῖν, ὀδ᾽ εἰσήγαγε τὸν Πο- 527
40λύζηλον. εἰ μὲν τοίνυν ἐκείνων κατηγορεῖν βόλεταί τις ἐν τῷ παρόντι, δεῖ λέγειν ταῦτα, εἰ δ᾽ ὑπὲρ ὧν ἐγὼ τούτου κατηγόρηκα ἀπολογεῖσθαι, πάντα μᾶλλον ἢ ταῦτα λεκτέον. πᾶν γὰρ τὀναντίον ἐκείνοις αὐτὸς μὲν ὄτε λαβὼν ὀδὲν ὄτ᾽ ἐπιχειρήσας λαβεῖν φανήσομαι, τὴν δ᾽ ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τὴν ὑπὲρ τῦ θεοῦ καὶ τὴν ὑπὲρ ὑμῶν τιμωρίαν δικαίως φυλάξας καὶ νῦν ἀποδεδωκὼς ὑμῖν. μὴ τοίνυν ἐᾶτε ταῦτ᾽ αὐτὸν λέγειν, μηδ᾽, ἂν βιάζηται, πείθεσθ᾽
41ὡς δίκαιόν τι λέγοντι. ἂν γὰρ ταῦθ᾽ οὕτως ἐγνωσμένα ὑπάρχῃ παρ᾽ ὑμῖν, ὀκ ἐνέσται αὐτῷ λόγος ὀδὲ εἷς. ποία γὰρ πρόφασις, τίς ἀνθρωπίνη καὶ μετρία σκῆψις φανεῖται τῶν πεπραγμένων αὐτῷ; ὀργὴ νὴ Δία· καὶ γὰρ τῦτο τυχὸν λέξει. ἀλλ᾽ ἃ μὲν ἄν τις ἄφνω τὸν λογισμὸν φθάσας ἐξαχθῇ πρᾶξαι, κἂν ὑβριστικῶς τῦτο ποιήσῃ, δι᾽ ὀργήν γ᾽ ἔνι φῆσαι πεποιηκέναι· ἃ δ᾽ ἂν ἐκ πολλοῦ συνεχῶς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας παρὰ τὸς νόμος πράττων τις φωρᾶται, ὀ μόνον δήπε τῦ μὴ μετ᾽ ὀργῆς ἀπέχει, ἀλλὰ καὶ βεβουλευμένως ὁ τοιῦτος ὑβρίζων ἐστὶν ἤδη φανερός.

42 Ἀλλὰ μὴν ὁπηνίκα καὶ πεποιηκὼς ἃ κατηγορῶ καὶ ὕβρει πεποιηκὼς φαίνεται, τὸς νόμους ἤδη σκοπεῖν δεῖ, ὦ ἄν-

v. 1. τούτων F, τούτων (ου) tv. 40, 3. λεκτέα Σ. 4. πάντα ΣΤv. 5. οὐδὲν om r. 8. αὐτὸν ταῦτα kr. ἐὰν r. 41, 1. λέγοντι] λέγει tv. 2. ἔνεστ᾽ kr, ἔτ᾽ ἔσται corr s. 5. τυχὼν Ωr. ἀλλὰ μὴν ἂν Σ. 6. ἐξαφθῇ r. τι πρᾶξαι Fkrtv. τοῦτο] τι kr, om ΥΩs. γ᾽ ἔνι] πάνυ pr Π, om ΥΩs. 7. ἐκ τοῦ πολλοῦ Ω.

9. τῦ om t. βεβελευμένως ΠΣΥΩ et corr sv, βεβουλευμενος (ω) t: βεβελευμένος ς. 10. φανερῶς kr. 42, 1. ἃ — πεποιηκὼς om pr Π. ὕβριν (ει) v, ὕβριν ΥΩst. 2. σκοπεῖν δεῖ ΠΣΥΩrs: ceteri δεῖ σκοπεῖν.

δρες δικασταί· κατὰ γὰρ τȣ́τȣς δικάσειν ὀμωμόκατε. καὶ
θεωρεῖθ' ὅσῳ μείζονος ὀργῆς καὶ ζημίας ἀξιȣ̃σι τȣ̀ς ἑκȣ-
σίως καὶ δι' ὕβριν πλημμελοῦντας τῶν ἄλλως πως ἐξα-
43μαρτανόντων. πρῶτον μὲν τοίνυν οἱ περὶ τῆς βλάβης
ȣ̔̃τοι νόμοι πάντες, ἵν' ἐκ τȣ́των ἄρξωμαι, "ἂν μὲν ἑκὼν 528
τις βλάψῃ, διπλȣ̃ν, ἂν δ' ἄκων, ἁπλȣ̃ν τὸ βλάβος κελεύ-
ȣσιν ἐκτίνειν. εἰκότως· ὁ μὲν γὰρ παθὼν πανταχȣ̃ βοη-
θείας δίκαιός ἐστι τυγχάνειν, τῷ δράσαντι δ' ȣ̓κ ἴσην τὴν
ὀργήν, ἂν θ' ἑκὼν ἄν τ' ἄκων, ἔταξεν ὁ νόμος. ἔπειθ'
οἱ φονικοὶ τȣ̀ς μὲν ἐκ προνοίας ἀποκτιννύντας θανάτῳ καὶ
ἀειφυγίᾳ καὶ δημεύσει τῶν ὑπαρχόντων ζημιοῦσι, τȣ̀ς δ'
44ἀκȣσίως αἰδέσεως καὶ φιλανθρωπίας πολλῆς ἠξίωσαν. οὐ
μόνον δ' ἐπὶ τȣ́των τοῖς ἐκ προαιρέσεως ὑβρισταῖς χαλε-
πȣ̀ς ὄντας ἰδεῖν ἔστι τȣ̀ς νόμους, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ἁπάντων.
τί γὰρ δή ποτ', ἄν τις ὄφλων δίκην μὴ ἐκτίνῃ, ȣ̓κέτ' ἐποίη-
σεν ὁ νόμος τὴν ἐξȣ́λης ἰδίαν, ἀλλὰ προστιμᾶν ἐπέταξε
τῷ δημοσίῳ; καὶ πάλιν τί δή ποτ', ἂν μὲν ἑκὼν παρ' ἑκόν-
τος τις λάβῃ τάλαντον ἓν ἢ δύο ἢ δέκα καὶ ταῦτ' ἀπο-
στερήσῃ, οὐδὲν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν ἐστίν, ἂν δὲ μικροῦ
πάνυ τιμήματος ἄξιόν τις λάβῃ, βίᾳ δὲ τȣ̃το ἀφέληται,
τὸ ἴσον τῷ δημοσίῳ προστιμᾶν οἱ νόμοι κελεύȣσιν ὅσον
45περ δὴ τῷ ἰδιώτῃ; διὰ τί; ὅτι πάνθ', ὅσα τις βιαζόμε-
νος πράττει, κοινὰ ἀδικήματα καὶ κατὰ τῶν ἔξω τȣ̃ πρά-
γματος ὄντων ἡγεῖτο ὁ νομοθέτης· τὴν μὲν γὰρ ἰσχὺν
ὀλίγων, τȣ̀ς δὲ νόμȣς ἁπάντων εἶναι, καὶ τὸν μὲν πεισθέντα
ἰδίας, τὸν δὲ βιασθέντα δημοσίας δεῖσθαι βοηθείας. διό-
περ καὶ τῆς ὕβρεως αὐτῆς τὰς μὲν γραφὰς ἔδωκεν ἅπαντι
τῷ βουλομένῳ, τὸ δὲ τίμημα ἐποίησεν ὅλον δημόσιον·
τὴν γὰρ πόλιν ἡγεῖτο ἀδικεῖν, ȣ̓ τὸν παθόντα μόνον τὸν

v. 2. ἑκουσίους t, ἑκουσίᾳ rsv. 3. ὕβριν τι πλημμελοῦντας kr.
43, 2. ἐὰν k. 3. τις om ΠΣΥΩstv. τὸ βλάβος om t. ἐκτί-
νειν κελεύουσιν r. 5. ἐστι om Σ. 44, 1. αἰδέσεως] cf. Anecd.
p. 361, 32. 4. γὰρ δήποτ'] δὴ γάρ ποτ' ΠΣs, δὴ γὰρ δήποτε ΥΩ.
ἐὰν Π. ὀφείλων kr. ἐκτίσῃ Fkrstv. οὐκέτ'] οὐκ tv.
5. ἐξούλην FΣkr. 6. ἐὰν ΠΩ. 7. ἢ καὶ δέκα Fv. 8. ἐὰν r.
45, 1. δὴ] ἂν kr, om Ftv. διὰ τί om ΣΥ et pr ΠΩ. ὅσα —
πράττει] ὅσ' ἂν — πράττῃ kr. 8. οὐ Σ: οὐχὶ s.

ὑβρίζειν ἐπιχειροῦντα, καὶ δίκην ἱκανὴν τὴν τιμωρίαν εἶ- 529
ναι τῷ παθόντι, χρήματα δ' οὐ προσήκειν τῶν τοιούτων
46 ἐφ' ἑαυτῷ λαμβάνειν. καὶ τοσαύτῃ γ' ἐχρήσατο ὑπερβολῇ, ὥστε κἂν εἰς δοῦλον ὑβρίζῃ τις, ὁμοίως ἔδωκεν ὑπὲρ τούτου γραφήν. οὐ γὰρ ὅστις ὁ πάσχων ᾤετο δεῖν σκοπεῖν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ὁποῖόν τι τὸ γιγνόμενον· ἐπειδὴ δ' εὗρεν οὐκ ἐπιτήδειον, μήτε πρὸς δοῦλον μήθ' ὅλως ἐξεῖναι πράττειν ἐπέταξεν. οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν πάντων οὐδὲν ὕβρεως ἀφορητότερον, οὐδ' ἐφ' ὅτῳ μᾶλλον ὑμῖν ὀργίζεσθαι προσήκει. Ἀνάγνωθι δ' αὐτόν μοι λαβὼν τὸν τῆς ὕβρεως νόμον· οὐδὲν γὰρ οἷον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου.

47 ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις ὑβρίζῃ εἴς τινα, ἢ παῖδα ἢ γυναῖκα ἢ ἄνδρα, τῶν ἐλευθέρων ἢ τῶν δούλων, ἢ παράνομόν τι ποιήσῃ εἰς τούτων τινά, γραφέσθω πρὸς τοὺς θεσμοθέτας ὁ βουλόμενος Ἀθηναίων, οἷς ἔξεστιν, οἱ δὲ θεσμοθέται εἰσαγόντων εἰς τὴν ἡλιαίαν τριάκοντα ἡμερῶν ἀφ' ἧς ἂν ἡ γραφή, ἐὰν μή τι δημόσιον κωλύῃ, εἰ δὲ μή, ὅταν ᾖ πρῶτον οἷόν τε. ὅτου δ' ἂν καταγνῷ ἡ ἡλιαία, τιμάτω περὶ αὐτοῦ παραχρῆμα, ὅτου ἂν δοκῇ ἄξιος εἶναι παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι. ὅσοι δ' ἂν γράφωνται γραφὰς ἰδίας κατὰ τὸν νόμον, ἐάν τις μὴ ἐπεξέλθῃ ἢ ἐπεξιὼν μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, ἀποτισάτω χιλίας δραχμὰς τῷ δημοσίῳ. ἐὰν δὲ ἀργυρίου τιμηθῇ τῆς ὕβρεως, δεδέσθω, ἐὰν ἐλεύθερον ὑβρίσῃ, μέχρι ἂν ἐκτίσῃ.

48 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦ νόμου τῆς φιλανθρω-
πίας, ὃς οὐδὲ τοὺς δούλους ὑβρίζεσθαι ἀξιοῖ. τί οὖν πρὸς θεῶν; 530
εἴ τις εἰς τοὺς βαρβάρους ἐνεγκὼν τὸν νόμον τοῦτον, παρ' ὧν τὰ ἀνδράποδα εἰς τοὺς Ἕλληνας κομίζεται, ἐπαινῶν ὑμᾶς καὶ διεξιὼν περὶ τῆς πόλεως εἴποι πρὸς αὐτοὺς ὅτι
49 „εἰσὶν Ἕλληνές τινες ἄνθρωποι οὕτως ἥμεροι καὶ φιλάνθρωποι τοὺς τρόπους, ὥστε πολλὰ ὑφ' ὑμῶν ἠδικημένοι, καὶ φύσει τῆς πρὸς ὑμᾶς ἔχθρας αὐτοῖς ὑπαρχούσης πα-

v. 1. τὴν om Σ. 46, 4. τὸ γιγνόμενον· ἐπειδὴ] γιγνόμενον ἐπεὶ r. 5. πράττειν] ταῦτα πράττειν kr. 6. ἐπέτρεψεν ΠΣΥΩs et γρ F. οὐκ ἔστιν om Ω. 8. λαβὼν om ΠΩkr et pr s. 47, 1. ὑβρίσῃ k. cf. Anecd. p. 176, 26. ἢ παῖδα om r. 6. καταγνῷ Taylorus: libri καταγνῶτε. ἡ om ΠΥΩr. 7. δόξῃ k. εἶναι om r. 9. καταλάβῃ s. 10. τιμηθῇ om pr r. 11. ἐὰν δὲ ἐλεύθερον ΓΠΣΥΩrstv. μέχρι ΠΥΩsv: μέχρις ς. 48, 4. νομίζεται ΥΩs. 5. περὶ] ὑπὲρ Π. 49, 1. τινες ἕλληνες F. 3. αὐτῆς k.

τρικῆς, ὅμως οὐδ' ὅσων ἂν τιμὴν καταθέντες δούλους κτή-
σωνται, οὐδὲ τούτους ὑβρίζειν ἀξιοῦσιν, ἀλλὰ νόμον δημοσίᾳ
τὸν ταῦτα κωλύσοντα τέθεινται τουτονὶ καὶ πολλοὺς ἤδη
50 παραβάντας τὸν νόμον τοῦτον ἐζημιώκασι θανάτῳ," εἰ
ταῦτ' ἀκούσαιεν καὶ συνεῖεν οἱ βάρβαροι, οὐκ ἂν οἴεσθε
δημοσίᾳ πάντας ὑμᾶς προξένους αὐτῶν ποιήσασθαι; τὸν
τοίνυν οὐ παρὰ τοῖς Ἕλλησι μόνον εὐδοκιμοῦντα νόμον,
ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς βαρβάροις εὖ δόξαντ' ἂν ἔχειν, σκο-
πεῖσθ' ὁ παραβὰς ἥντινα δοὺς δίκην ἀξίαν ἔσται δεδωκώς.
51 Εἰ μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μὴ χορηγὸς ὢν
ταῦτ' ἐπεπόνθειν ὑπὸ Μειδίου, ὕβριν ἄν τις μόνον κατέ-
γνω τῶν πεπραγμένων αὐτῷ· νῦν δέ μοι δοκεῖ, κἂν ἀσέ-
βειαν εἰ καταγιγνώσκοι, τὰ προσήκοντα ποιεῖν. ἴστε γὰρ
δήπου τοῦθ', ὅτι τοὺς χοροὺς ὑμεῖς ἅπαντας τούτους καὶ τοὺς
ὕμνους τῷ θεῷ ποιεῖτε οὐ μόνον κατὰ τοὺς νόμους τοὺς περὶ
τῶν Διονυσίων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς μαντείας, ἐν αἷς ἁπά-
σαις ἀνῃρημένον εὑρήσετε τῇ πόλει, ὁμοίως ἐκ Δελφῶν
καὶ ἐκ Δωδώνης, χοροὺς ἱστάναι κατὰ τὰ πάτρια καὶ κνι-
52 σᾶν ἀγυιὰς καὶ στεφανηφορεῖν. Ἀνάγνωθι δέ μοι λαβὼν
αὐτὰς τὰς μαντείας.

ΜΑΝΤΕΙΑΙ. Αὐδῶ Ἐρεχθείδαισιν, ὅσοι Πανδίονος ἄστυ 531
ναίετε καὶ πατρίοισι νόμοις ἰθύνεθ' ἑορτάς,
μεμνῆσθαι Βάκχοιο, καὶ εὐρυχόρους κατ' ἀγυιὰς
ἱστάναι ὡραίων Βρομίῳ χάριν ἄμμιγα πάντας,
καὶ κνισσᾶν βωμοῖσι κάρη στεφάνοις πυκάσαντας.

Περὶ ὑγιείας θύειν καὶ εὔχεσθαι Διὶ ὑπάτῳ, Ἡρακλεῖ, Ἀπόλλωνι προστατηρίῳ· περὶ τύχας ἀγαθᾶς Ἀπόλλωνι ἀγυιεῖ, Λατοῖ,

v. 3. τεθῆναι ΥΩs. ἤδη om Σ. 50, 1. τοῦτον om tv. 2. ἀκούσειαν kr. 3. ἅπαντας kr. αὐτῶν προξ. kr. 5. ἂν om kr. σκοπεῖθ' v. 51, 2. ταῦτ' post ἐπεπόνθειν ponit r, om k. κατέγνω μόνον Ftv. 4. καταγιγνώσκοι τις FΥΩstv et fortasse pr Π. 5. ὑμεῖς om t. καὶ om Fkr. τοὺς add Σ. 6. τῷ] οὓς τῷ ΠΣΥΩs. ποιεῖτε ΠΥΩkr: ποιεῖσθε ς. 8. εὑρήσεται k. 9. κνισᾶν FΠΣΥΩkrs et pr v: κνισσῶν ξ. 52, 1. ἀνιὰς Ω. 3. ἐρεχθείδεσσιν t, ἐρεχθείδεσσιν kv, ἐρεχθίδεσσιν FΣ. ὅσσοι F. 4. ναίοιτε Υrs, νέοιτε Ω. 5. εὐρυχώρους t. 6. ὡραῖον — χορὸν Hemsterhus. ad Lucian. Nigrin. 15. 8. ὑπ. καὶ ἡρακλεῖ FΠΣΥΩstv.
9. προστατηρίῳ] προπάτορι pr r. ἀγυιελατου F, ἀγυειλαχοῦ Σ, ἀγυιλατοῖ s, ἀγυιεῖ λατοῖ Ω.

Ἀρτέμιδι, καὶ κατ᾽ ἀγυιὰς κρατῆρας ἱςάμεν καὶ χορὸς καὶ ϛεφανηφορεῖν κατὰ τὰ πάτρια θεοῖς Ὀλυμπίοις πάντεσσι καὶ πάσαις, ἰδίας δεξιὰς καὶ ἀριςερὰς ἀνίσχοντες, καὶ μνασιδωρεῖν.

53 ΕΚ ΔΩΔΩΝΗΣ ΜΑΝΤΕΙΑΙ. Τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων ὁ τȣ̃ Διὸς σημαίνει. ὅτι τὰς ὥρας παρηνέγκατε τῆς θυσίας καὶ τῆς θεωρίας, αἱρετὸς πέμπειν κελεύει θεωρὸς ἐννέα, καὶ τȣ́τȣς διὰ ταχέων τῷ Διὶ τῷ ναρω τρεῖς βȣ̃ς καὶ πρὸς ἑκάστῳ δύο βοήσεις, τῇ δὲ Διώνῃ βȣ̃ν καὶ ἄλλα ἱερεῖα καὶ τράπεζαν χαλκῆν, καὶ πρὸς τὸ ἀνάθημα ὃ ἀνέθηκεν ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων.

ΕΤΕΡΑ. Ὁ τȣ̃ Διὸς σήμαιν᾽ ἐν Δωδώνῃ Διονύσῳ δημοτελεῖ ἱερεῖον τέλειον καὶ κρατῆρα κεράσαι καὶ χορὸς ἱστάναι, Ἀπόλλωνι ἀποτροπαίῳ βȣ̃ν θῦσαι, καὶ στεφανηφορεῖν ἐλευθέρους καὶ δȣ́λȣς, καὶ ἐλινύειν μίαν ἡμέραν. Διὶ κτησίῳ βȣ̃ν λευκόν.

54 Εἰσὶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ αὗται καὶ ἄλλαι πολ-
λαὶ μαντεῖαι τῇ πόλει [καλαὶ] κἀγαθαί. τί ȣ̃ν ἐκ τȣ́των
ὑμᾶς ἐνθυμεῖσθαι δεῖ; ὅτι τὰς μὲν ἄλλας θυσίας τοῖς 532
ἐφ᾽ ἑκάςης μαντείας προφαινομένοις θεοῖς προστάττουσι
θύειν, ἱςάναι δὲ χορὸς καὶ ϛεφανηφορεῖν κατὰ τὰ πάτρια
πρὸς ἁπάσαις ἀεὶ ταῖς ἀφικνȣμέναις μαντείαις προσαναι-
55 ρȣ̃σιν ὑμῖν. οἱ τοίνυν χοροὶ πάντες οἱ γιγνόμενοι καὶ οἱ
χορηγοὶ δῆλον ὅτι τὰς μὲν ἡμέρας ἐκείνας, ἃς συνερχόμεθα ἐπὶ τὸν ἀγῶνα κατὰ τὰς μαντείας ταύτας, ὑπὲρ ὑμῶν ϛεφανȣ́μεθα, ὁμοίως ὅ τε μέλλων νικᾶν καὶ ὁ πάντων ὕςατος γενήσεσθαι, τὴν δὲ τῶν ἐπινικίων ὑπὲρ αὐ-

v. 1. κατ᾽] κατά τ᾽ s. στ. καὶ κατὰ s. 2. τὰ om ΠΥΩs et pr r. 53, 1. ἘΚ] ἑτέρα ἐκ k. μαντεία Π. τῷ Ἀθ.] τῶν ἀθ. Ωkrtv. 3. τȣ́τȣς] τȣ́τȣς τȣ̀ς r, τȣ́τȣ τȣ̀ς FΣΥtv, τȣ̃το τȣ̀ς Π. 4. τωναρωτρις Σ, τῶν ἀρω, τρὶς F, τῷ ναρω τρεῖς corr r, τῶν αρω τρεῖς Υ, τῶν αρωτρεῖς Π et (litteris ων macula opertis appositoque in mg τομάρω) Ω, τῶν ἀροτρεῖς stv: τῷ δωδωναίῳ ἀροτρεῖς ς. βοιήσεις FΠΥΩs et corr Σ. correctus et ipse r habuisse videtur βοιωση. totum locum ita constituit Buttmannus: θεωρȣ̀ς ἕνεκα τȣ́τȣ, τȣ̀ς δὲ ἀπάγειν τῷ Διὶ τῷ ἐν Τομάρῳ (vel τῷ Ναΐῳ) τρεῖς βοῦς καὶ πρὸς ἑκάστῳ δύο οἶς. 5. δὲ om FΠΣ et pr Υ. 7. ἙΤΕΡΑ om plerique omnes. δημοτελεῖν Ω: Buttmannus σημαίνει — δημοτελῆ ἱερὰ τελεῖν. 9. θῦσαι om r et pr Υ. 10. ἐλεεινύειν Σ, ἐλεεῖν θύειν FΠΥrstv. 54, 1. εἰσὶ μὲν ὦ kr. καὶ αὗται om Ω. 2. τῇ] ἐν τῇ Ftv. καλαὶ κἀγαθαὶ] κἀγαθαὶ ΠΣΥ, καὶ καλαὶ κἀγαθαὶ k, πολλαὶ κἀγαθαὶ t, καὶ ἀγαθαὶ καὶ πολλαὶ r. 6. ἀεὶ om ΣΥstv. 55, 3. ἐπὶ] εἰς Ωs. ὑπὲρ ὑμῶν FΠkr, ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ΥΩstv, ὑπὲρ αὐτῶν Σ: περὶ αὐτῶν ς. 4. ἐςεφανȣ́μεθα FΠΣΥΩstv, ἐςεφανώμεθα kr. ὁ πάντων] ὁπόταν pr Ω

τοῦ τότ' ἤδη στεφανοῦται ὁ νικῶν. τὸν οὖν εἴς τινα τούτων
τῶν χορευτῶν ἢ τῶν χορηγῶν ὑβρίζοντα ἐπ' ἔχθρᾳ, καὶ
ταῦτ' ἐν αὐτῷ τῷ ἀγῶνι καὶ ἐν τῷ τοῦ θεοῦ ἱερῷ, τοῦτον
ἄλλο τι πλὴν ἀσεβεῖν φήσομεν;

56 Καὶ μὴν ἴστε γε τοῦθ', ὅτι βουλόμενοι μηδέν' ἀγωνίζε-
σθαι ξένον οὐκ ἐδώκατε ἁπλῶς τῶν χορηγῶν οὐδενὶ προσ-
καλέσαντι τοὺς χορευτὰς σκοπεῖν, ἀλλ' ἐὰν μὲν καλέσῃ,
πεντήκοντα δραχμάς, ἐὰν δὲ καθίζεσθαι κελεύσῃ, χιλίας
ἀποτίνειν ἐτάξατε. τίνος ἕνεκα; ὅπως μὴ τὸν ἐστεφανω-
μένον καὶ λειτουργοῦντα τῷ θεῷ ταύτην τὴν ἡμέραν καλῇ
57 μηδ' ἐπηρεάζῃ μηδ' ὑβρίζῃ μηδεὶς ἐξεπίτηδες. εἶτα τὸν
μὲν χορευτὴν οὐδ' ὁ προσκαλέσας κατὰ τὸν νόμον ἀζή-
μιος ἔσται, τὸν δὲ χορηγὸν οὐδ' ὁ συγκόψας παρὰ πάντας
τοὺς νόμους οὕτω φανερῶς δώσει δίκην; ἀλλὰ μὴν οὐδέν
ἐστ' ὄφελος καλῶς καὶ φιλανθρώπως τοὺς νόμους ὑπὲρ τῶν
πολλῶν κεῖσθαι, εἰ τοῖς ἀπειθοῦσι καὶ "βιαζομένοις αὐ- 533
τοὺς ἡ παρ' ὑμῶν ὀργὴ τῶν ἀεὶ κυρίων μὴ γενήσεται.

58 Φέρε δὴ πρὸς θεῶν κἀκεῖνο σκέψασθε. παραιτήσομαι
δ' ὑμᾶς μηδὲν ἀχθεσθῆναί μοι, ἐὰν ἐπὶ συμφοραῖς τινῶν
γεγονότων ὀνομαστὶ μνησθῶ· οὐ γὰρ ὀνειδίσαι μὰ τοὺς
θεοὺς οὐδενὶ δυσχερὲς οὐδὲν βουλόμενος τοῦτο ποιήσω, ἀλλὰ
δεῖξαι τὸ βιάζεσθαι καὶ ὑβρίζειν καὶ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν ὡς
ἅπαντες ὑμεῖς οἱ ἄλλοι φεύγετε. Σαννίων ἐστὶ δήπου τις
ὁ τοὺς τραγικοὺς χοροὺς διδάσκων· οὗτος ἀστρατείας ἑάλω
59 καὶ κέχρηται συμφορᾷ. τοῦτον μετὰ τὴν ἀτυχίαν ταύτην
ἐμισθώσατό τις φιλονεικῶν χορηγὸς τραγῳδῶν, οἶμαι Θεοσ-
δοτίδης. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἠγανάκτουν οἱ ἀντιχορηγοὶ
καὶ κωλύσειν ἔφασαν, ὡς δ' ἐπληρώθη τὸ θέατρον καὶ τὸν
ὄχλον συνειλεγμένον εἶδον ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, ὤκνησαν, εἴα-

v. 2. χορειόντων k. 4. πλὴν] ἢ r. 56, 1. ἀγωνίσεσθαι s. 2. προκαλέσαντι t. 5. ἐτάξατε] ἐξετάσατε Ω. εἵνεκα kr. ὅπως] ὅτι t. 57, 2. προκαλέσας F. 3. χορηγὸν αὐτὸν οὐδ' Fkrtv. 4. δώσει Σ: ceteri οὐ δώσει. 58, 3. ὀνομαστὶ Reiskius: libri ὀνόματι. οὐ] οὐδὲ r. ὀνειδίσω t. 5. καὶ τὸ ὑβρίζειν F Σkr. τὰ] τὸ τὰ kr. 7. ἐκδιδάσκων rc k. 59, 2. φιλονικων Σ. Θεοζοτίδης Σ, Θεοσδοτίτης t. 3. ἀντιχόρηγοι kr.

σαν, οὐδεὶς ἥψατο, ἀλλὰ τοσοῦτον τῆς εὐσεβείας ἐν ἑκάστῳ
τις ἂν ὑμῶν ἴδοι συγκεχωρηκός, ὥστε πάντα τὸν μετὰ
ταῦτα χρόνον διδάσκει τοὺς χοροὺς καὶ οὐδὲ τῶν ἰδίων ἐχθρῶν
60 οὐδεὶς κωλύει· τοσοῦτ' ἀπέχει τῶν χορηγῶν. ἄλλος ἐστὶν
Ἀριστείδης Οἰνηΐδος φυλῆς, ἠτυχηκώς τι καὶ αὐτὸς τοιοῦ-
τον, ὃς νῦν μὲν καὶ γέρων ἐστὶν ἤδη καὶ ἴσως ἥττων χο-
ρευτής, ἦν δέ ποθ' ἡγεμὼν τῆς φυλῆς κορυφαῖος. ἴστε
δήπου τοῦθ', ὅτι τὸν ἡγεμόνα ἂν ἀφέλῃ τις, οἴχεται ὁ λοι-
πὸς χορός. ἀλλ' ὅμως πολλῶν χορηγῶν φιλονεικησάντων
οὐδεὶς πώποτε τοῦτ' εἶδε τὸ πλεονέκτημα, οὐδ' ἐτόλμησε
τοῦτον ἐξαγαγεῖν οὐδὲ κωλῦσαι· διὰ γὰρ τὸ δεῖν αὐτὸν ἐπι-
λαβόμενον τῇ χειρὶ τοῦτο ποιῆσαι καὶ μὴ προσκαλέσασθαι 534
πρὸς τὸν ἄρχοντα ἐξεῖναι, ὥσπερ ἂν εἰ ξένον τις ἐξαγα-
γεῖν ἠβούλετο, ἅπας τις ὤκνει τῆς ἀσελγείας ταύτης αὐ-
61 τόχειρ ὀφθῆναι γιγνόμενος. οὔκουν δεινὸν ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ καὶ σχέτλιον τῶν μὲν νικᾷν ἂν ταυτὶ παρὰ τοῦτ' οἰο-
μένων χορηγῶν, τῶν ἀνηλωκότων πολλάκις πάντα τὰ ὄντα
εἰς τὰς λειτουργίας, μηδένα τολμῆσαι πώποτε μηδ' ὧν οἱ
νόμοι διδόασιν ἅψασθαι, ἀλλ' οὕτως εὐλαβῶς, οὕτως εὐσε-
βῶς, οὕτω μετρίως διακεῖσθαι, ὥστε ἀναλίσκοντας ἀγωνι-
ῶντας ὅμως ἀπέχεσθαι καὶ προορᾶσθαι τὰς ὑμετέρας βου-
λήσεις καὶ τὴν περὶ τὴν ἑορτὴν σπουδήν, Μειδίαν δὲ ἰδιώ-
την ὄντα, μηδὲν ἀνηλωκότα, ὅτι τῳ προσέκρουσε καὶ ἐχθρὸς
ὑπῆρχε, τοῦτον ἀναλίσκοντα χορηγοῦντα ἐπίτιμον ὄντα προ-
πηλακίζειν καὶ τύπτειν, καὶ μήτε τῆς ἑορτῆς μήτε τῶν
νόμων μήτε τί ὑμεῖς ἐρεῖτε μήτε τοῦ θεοῦ φροντίζειν.

v. 1. εὐσεβείας] εὐεργεσίας Ω. 2. ὑμῶν om s. ἴδοι τὸ συγ-κιχωρηκὸς [ου] kr. 60, 1. τοσοῦτον γρ Σ. τῶν χορηγῶν Σ, τῶν χορη-γῶν τινὸς ἅψασθαι F, τῶν χορηγῶν τινὸς ἅψασθαι t, τοῦ τῶν χορηγῶν τινὸς ἅψασθαι Υ, τοῦ χορηγῶν τινὸς ἅψασθαι ΠΩk et corr v, τοῦ χορη-γόν τινος ἅψασθαι rs, τοῦ τὸν χορηγόν τινος ἅπτεσθαι γρ Σ. 4. ἴστε δὲ δ. ΠΥΩs. 5. ἐὰν k. ἀφέληται kr. 61, 1. γενόμενος Υ. ἄνδρες δικασταί] ἀθηναῖοι r. 2. τουτὶ s, om Fkr. ταῦτ' kr. 3. ἀνηλωκότων [α] F. 7. ἀπέχθεσθαι F. βουλήσεις [βοήσεις] Υ, βοήσεις Π. 9. ἀνηλωκότα [α] F. 10. ἐπιτίμιον Ω. 11. τῆς om Ftv.

62 Πολλῶν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι γεγενημένων ἐχθρῶν
ἀλλήλοις, οὐ μόνον ἐξ ἰδίων ἀλλὰ καὶ ἐκ κοινῶν πραγμά-
των, οὐδεὶς πώποτ' εἰς τοσοῦτ' ἀναιδείας ἀφίκετο ὥστε τοι-
οῦτόν τι τολμῆσαι ποιεῖν. καίτοι φασὶν Ἰφικράτην ποτ'
ἐκεῖνον Διοκλεῖ τῷ Πιτθεῖ τὰ μάλιστα ἐλθεῖν εἰς ἔχθραν,
καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ συμβῆναι Τισίαν τὸν Ἰφικράτους ἀδελ-
φὸν ἀντιχορηγῆσαι τῷ Διοκλεῖ. ἀλλ' ὅμως πολλοὺς μὲν
ἔχων φίλους Ἰφικράτης, πολλὰ δὲ χρήματα κεκτημένος,
φρονῶν δ' ἐφ' ἑαυτῷ τηλικοῦτον ἡλίκον εἰκὸς ἄνδρα καὶ
δόξης καὶ τιμῶν τετυχηκότα ὧν ἐκεῖνος ἠξίωτο παρ' ὑμῶν,
63 οὐκ ἐβάδιζεν ἐπὶ τὰς τῶν χρυσοχόων οἰκίας νύκτωρ, οὐδὲ 535
κατερρήγνυε τὰ παρασκευαζόμενα ἱμάτια εἰς τὴν ἑορτήν,
οὐδὲ διέφθειρε διδάσκαλον, οὐδὲ χορὸν μανθάνειν ἐκώλυεν,
οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ὧν οὗτος διεπράττετο ἐποίει, ἀλλὰ
τοῖς νόμοις καὶ τῇ τῶν ἄλλων βουλήσει συγχωρῶν ἠνεί-
χετο καὶ νικῶντα καὶ στεφανούμενον τὸν ἐχθρὸν ὁρῶν, εἰ-
κότως· ἐν ᾗ γὰρ αὐτὸς εὐδαίμων ᾔδει γεγονὼς πολιτείᾳ,
64 ταύτῃ συγχωρεῖν τὰ τοιαῦτα ἠξίου. πάλιν Φιλόστρατον
πάντες ἴσμεν τὸν Κολωνῆθεν Χαβρίου κατηγοροῦντα, ὅτ'
ἐκρίνετο τὴν περὶ Ὠρωποῦ κρίσιν θανάτου, καὶ πάντων
τῶν κατηγόρων πικρότατον γενόμενον, καὶ μετὰ ταῦτα χο-
ρηγοῦντα παισὶ Διονύσια καὶ νικῶντα, καὶ Χαβρίαν οὔτε
τύπτοντα οὔτε ἀφαρπάζοντα τὸν στέφανον οὔθ' ὅλως προσ-
65 ιόνθ' ὅποι μὴ προσῆκεν αὐτῷ. πολλοὺς δ' ἂν ἔχων εἰπεῖν
ἔτι καὶ διὰ πολλὰς προφάσεις ἐχθροὺς γεγενημένους ἀλλή-
λοις, οὐδένα πώποτε οὔτ' ἀκήκοα οὔτε ἑώρακα ὅστις εἰς τοσοῦτον
ἐλήλυθεν ὕβρεως ὥστε τοιοῦτόν τι ποιεῖν. οὐδέ γε ἐκεῖνο
οὐδεὶς ὑμῶν οἶδ' ὅτι μνημονεύει πρότερον, τῶν ἐπὶ τοῖς
ἰδίοις ἢ καὶ τοῖς κοινοῖς ἐχθρῶν ἀλλήλοις οὐδένα οὔτε κα-

62, 3. τι τοιοῦτον r. 4. ἐκεῖνόν ποτε r. 5. πιθεῖ tυ, πειθεῖ YΩs. 7. μὲν om r. 10. τιμῶν καὶ δόξης kr. 63, 3. διδ. οὐ χορὸν k. 4. διεπράξατο r. 5. ἄλλων] πολλῶν k. 64, 2. ἅπαντες FΩkrtυ. 4. γεγενημένον kr. 5. καὶ νικῶντα om kr.
ω

65, 1. ὅπη r. 3. ἑορακα F, ἑόρακα YΩ. 6. ἀλλήλοις γενομένων οὐδ. kr.

λουμένων τῶν κριτῶν παρεστηκότα, οὔθ᾽ ὅταν ὀμνύωσιν
ἐξορκοῦντα, οὔθ᾽ ὅλως ἐπ᾽ οὐδενὶ τῶν τοιούτων ἐχθρὸν ἐξε-
66ταζόμενον. ταῦτα γὰρ πάντα καὶ τὰ τοιαῦτα, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, φιλονεικίᾳ μὲν ὑπαχθέντα χορηγὸν ὄντα ποι-
εῖν ἔχει τινὰ συγγνώμην· ἔχθρᾳ δ᾽ ἐλαύνοντά τινα, ἐκ
προαιρέσεως, ἐφ᾽ ἅπασι, καὶ τὴν ἰδίαν δύναμιν κρείττω
τῶν νόμων οὖσαν ἐνδεικνύμενον, Ἡράκλεις, βαρὺ καὶ οὐχὶ
δίκαιον ἐστιν οὐδὲ συμφέρον ὑμῖν. εἰ γὰρ ἑκάστῳ τῶν χο- 536
ρηγούντων τοῦτο πρόδηλον γένοιτο, ὅτι ἂν ὁ δεῖνα ἐχθρὸς
ᾖ μοι, Μειδίας ἤ τις ἄλλος θρασὺς οὕτω καὶ πλούσιος,
πρῶτον μὲν ἀφαιρεθήσομαι τὴν νίκην, κἂν ἄμεινον ἀγω-
νίσωμαί τινος, ἔπειτ᾽ ἐφ᾽ ἅπασιν ἐλαττωθήσομαι καὶ προ-
πηλακιζόμενος διατελέσω, τίς οὕτως ἀλόγιστος ἢ τίς οὕτως
ἄθλιός ἐστιν ὅστις ἑκὼν ἂν μίαν δραχμὴν ἐθελήσειεν ἀνα-
67λῶσαι; οὐδεὶς δήπου, ἀλλ᾽ οἶμαι, τὸ πάντας ποιοῦν καὶ φι-
λοτιμεῖσθαι καὶ ἀναλίσκειν ἐθέλειν ἐκεῖν᾽ ἐστίν, ὅτι τῶν
ἴσων καὶ τῶν δικαίων ἕκαστος ἡγεῖται ἑαυτῷ μετεῖναι ἐν
δημοκρατίᾳ. ἐγὼ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τούτων οὐκ
ἔτυχον διὰ τοῦτον, ἀλλὰ χωρὶς ὧν ὑβρίσθην, καὶ τῆς νί-
κης προσαπεστερήθην. καίτοι πᾶσιν ὑμῖν ἐγὼ τοῦτο δείξω
σαφῶς, ὅτι μηδὲν ἀσελγὲς ἐξῆν ποιοῦντι Μειδίᾳ μηδ᾽ ὑβρί-
ζοντι μηδὲ τύπτοντι καὶ λυπεῖν ἐμὲ καὶ κατὰ τοὺς νόμους
αὑτῷ φιλοτιμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ μηδὲ διᾶραι τὸ στόμα
68περὶ αὐτοῦ νῦν ἔχειν ἐμέ. ἐχρῆν γὰρ αὐτόν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, ὅτ᾽ ἐγὼ τῆς Πανδιονίδος χορηγὸς ὑπέστην ἐν τῷ
δήμῳ, τότε τῆς Ἐρεχθηΐδος ἀναστάντα, τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς,
ἀνθυποστῆναι, καὶ καταστήσανθ᾽ ἑαυτὸν ἐξ ἴσου καὶ τὰ ὄντα
ἀναλίσκοντα ὥσπερ ἐγώ, οὕτω μ᾽ ἀφαιρεῖσθαι τὴν νίκην,
69ὑβρίζειν δὲ τοιαῦτα καὶ τύπτειν μηδὲ τότε. νῦν δὲ τοῦτο
μὲν οὐκ ἐποίησεν, ἐν ᾧ τὸν δῆμον ἐτίμησεν ἄν, οὐδ᾽ ἐνεα-

66, 1. πάντα γὰρ ταῦτα kr. 2. φιλονικίᾳ Ω. 4. δύναμιν καὶ βίαν κρείττω Πk, δύναμιν κρείττω καὶ βίαν Ftv. 5. οὐ s. 6. χορηγῶν kr. 8. μοι om v. ᾖ] εἴ ΠΥΩs. καὶ οὕτω kr. 11. οὕτως ante ἄθλιος om ΠΣΥΩs. 12. ἐθελήσῃ kr. 67, 5. χωρὶς ὧν] χορηγὸς ὢν corr Σ. 7. μηδ᾽ — μηδὲ] μήτε — μήτε kr. 9. περὶ αὐτοῦ τὸ στόμα kr. 68, 1. νῦν om ΣΥ. 5. αὑτοῦ r.

νιεύσατο τοιοῦτον οὐδέν· ἐμοὶ δ', ὃς (εἴτε τις ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι βούλεται νομίσαι μανίᾳ· μανία γὰρ ἴσως ἐστὶν
ὑπὲρ δύναμίν τι ποιεῖν· εἴτε καὶ φιλοτιμίᾳ) χορηγὸς ὑπέ-
στην, οὕτω φανερῶς καὶ μιαρῶς ἐπηρεάζων παρηκολούθη- 537
σεν, ὥστε μηδὲ τῶν ἱερῶν ἱματίων μηδὲ τοῦ χοροῦ μηδὲ
τοῦ σώματος τὼ χεῖρε τελευτῶν ἀποσχέσθαι μου.

70 Εἰ τοίνυν τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἄλλως πως
ἔχει τὴν ὀργὴν ἐπὶ Μειδίαν ἢ ὡς δέον αὐτὸν τεθνάναι,
οὐκ ὀρθῶς ἔχει. οὐ γάρ ἐστι δίκαιον οὐδὲ προσῆκον τὴν τοῦ
παθόντος εὐλάβειαν τῷ μηδὲν ὑποστειλαμένῳ πρὸς ὕβριν
μερίδα εἰς σωτηρίαν ὑπάρχειν, ἀλλὰ τὸν μὲν ὡς ἁπάν-
των τῶν ἀνηκέστων αἴτιον κολάζειν προσήκει, τῷ δ' ἐπὶ
71 τοῦ βοηθεῖν ἀποδιδόναι τὴν χάριν. οὐδὲ γὰρ αὖ τοῦτ' ἔστιν
εἰπεῖν, ὡς οὐ γεγενημένου πώποτ' οὐδενὸς ἐκ τῶν τοιούτων
δεινοῦ τῷ λόγῳ τὸ πρᾶγμα ἐγὼ νῦν αἴρω καὶ φοβερὸν ποιῶ.
πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλ' ἴσασιν ἅπαντες, εἰ δὲ μή, πολλοί
γε, Εὔθυνον τὸν παλαίσαντά ποτ' ἐκεῖνον, τὸν νεανίσκον,
καὶ Σώφιλον τὸν παγκρατιαστήν (ἰσχυρός τις ἦν, μέλας·
εὖ οἶδ' ὅτι γιγνώσκουσί τινες ὑμῶν ὃν λέγω) τοῦτον ἐν
Σάμῳ ἐν συνουσίᾳ τινὶ καὶ διατριβῇ οὕτως ἰδίᾳ, ὅτι ὁ τύ-
πτων αὐτὸν ὑβρίζειν ᾤετο, ἀμυνάμενον οὕτως ὥστε καὶ ἀπο-
κτεῖναι. ἴσασιν Εὐαίωνα πολλοὶ τὸν Λεωδάμαντος ἀδελφὸν
ἀποκτείναντα Βοιωτὸν ἐν δείπνῳ καὶ συνόδῳ κοινῇ διὰ
72 πληγὴν μίαν. οὐ γὰρ ἡ πληγὴ παρέστησε τὴν ὀργήν, ἀλλ'
ἡ ἀτιμία· οὐδὲ τὸ τύπτεσθαι τοῖς ἐλευθέροις ἐστὶ δεινόν,
καίπερ ὂν δεινόν, ἀλλὰ τὸ ἐφ' ὕβρει. πολλὰ γὰρ ἂν ποιή-
σειεν ὁ τύπτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν ὁ παθὼν ἔνια οὐδ'
ἂν ἀπαγγεῖλαι δύναιθ' ἑτέρῳ, τῷ σχήματι, τῷ βλέμματι,
τῇ φωνῇ, ὅταν ὡς ὑβρίζων, ὅταν ὡς ἐχθρὸς ὑπάρχων,
ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρρης. ταῦτα κινεῖ, ταῦτ' ἐξί-

v. 1. τοιοῦτον οὐδέν] τοῦτο Σ. 2. μανίαν FΠΥΩkstv et γρ Σ, μανίας Σ. 3. φιλοτιμίαν ktv et corr Ω. 4. ἐπαρηκολούθησεν Σ, ἐπηκολούθησεν ΠΩs. 70, 2. ὡς οὐ δέον FΠΥΩkrstv. 3. ἔχει] γινώσκει kr. 5. εἰς] πρὸς ΥΩs. 71, 1. ἔνεστιν kr. 6. σόφιλον t. 9. ἀμυνόμενον Ftv. 10. λαοδάμαντος kr. 72, 5. ἑταίρῳ (ἑτέρῳ) Ft.

στησιν ἀνθρώπους αὐτῶν, ἀήθεις ὄντας τοῦ προπηλακί- 538
ζεσθαι. οὐδεὶς ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦτ᾽ ἀπαγγέλ-
λων δύναιτο τὸ δεινὸν παραστῆσαι τοῖς ἀκούουσιν οὕτως,
ὡς ἐπὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ πράγματος τῷ πάσχοντι καὶ
73 τοῖς ὁρῶσιν ἐναργὴς ἡ ὕβρις φαίνεται. σκέψασθε δὴ πρὸς
Διὸς καὶ θεῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λογίσασθε παρ᾽
ὑμῖν αὐτοῖς, ὅσῳ πλείονα ὀργὴν ἐμοὶ προσῆκε παραστῆ-
ναι πάσχοντι τοιαῦτα ὑπὸ Μειδίου, ἢ τότε ἐκείνῳ τῷ Εὐ-
αίωνι τῷ τὸν Βοιωτὸν ἀποκτείναντι. ὁ μέν γε ὑπὸ γνω-
ρίμου, καὶ τούτου μεθύοντος, ἐναντίον ἓξ ἢ ἑπτὰ ἀνθρώ-
πων ἐπλήγη, καὶ τούτων γνωρίμων, οἳ τὸν μὲν κακιεῖν ἐφ᾽
οἷς ἔπραξε, τὸν δ᾽ ἐπαινέσεσθαι μετὰ ταῦτα ἀνασχόμε-
νον καὶ κατασχόνθ᾽ ἑαυτὸν ἤμελλον, καὶ ταῦτ᾽ εἰς οἰκίαν
74 ἐλθὼν ἐπὶ δεῖπνον, οἷ μὴ βαδίζειν ἐξῆν αὐτῷ. ἐγὼ δ᾽ ὑπ᾽
ἐχθροῦ νήφοντος, ἕωθεν, ὕβρει καὶ οὐκ οἴνῳ τοῦτο ποιοῦν-
τος, ἐναντίον πολλῶν καὶ ξένων καὶ πολιτῶν ὑβριζόμην,
καὶ ταῦτ᾽ ἐν ἱερῷ καὶ οἷ πολλή μοι ἦν ἀνάγκη βαδίζειν
χορηγοῦντι. καὶ ἐμαυτὸν μέν γε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σω-
φρόνως, μᾶλλον δ᾽ εὐτυχῶς οἶμαι βεβουλεῦσθαι ἀνασχό-
μενον τότε καὶ οὐδὲν ἀνήκεστον ἐξαχθέντα πρᾶξαι· τῷ δ᾽
Εὐαίωνι καὶ πᾶσιν, εἴ τις αὐτῷ βεβοήθηκεν ἀτιμαζομένῳ,
75 πολλὴν συγγνώμην ἔχω. δοκοῦσι δέ μοι καὶ τῶν δικασάν-
των τότε πολλοί· ἀκούω γὰρ αὐτὸν ἔγωγε μιᾷ μόνον ἁλῶ-
ναι ψήφῳ, καὶ ταῦτα οὔτε κλαύσαντα οὔτε δεηθέντα τῶν
δικαστῶν οὐδενός, οὔτε φιλάνθρωπον οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα
οὐδ᾽ ὁτιοῦν πρὸς τοὺς δικαστὰς ποιήσαντα. θῶμεν τοίνυν οὑ-
τωσί, τοὺς μὲν καταγνόντας αὐτοῦ μὴ ὅτι ἠμύνατο, διὰ 539
τοῦτο καταψηφίσασθαι, ἀλλ᾽ ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον ὥστε
καὶ ἀποκτεῖναι, τοὺς δ᾽ ἀπογνόντας καὶ ταύτην τὴν ὑπερ-

v. 2. ἄν post δύναιτο ponunt kr. 73, 1. δὴ om Ω. 2. ἄνδρες Ἀθηναῖοι] δικασταὶ kr. λογίζεσθε kr. 7. ἐφ᾽ soli habent kr. 9. ταῦτ᾽ ἔπαθεν εἰς kr. 74, 1. ἐπι το δ. Σ. μὴ Σ: μηδὲ s. ὁ ἐξῆν F. 2. ταῦτα kr. 4. οἷ] οὗ FΣkrt. 7. μηδὲν Fkrtv. 8. ἀτιμαζόμενος FΣr. 75, 1. δικαστῶν kr. 2. αὐτὸν post μόνον ponunt kr. 7. τ. καὶ ψηφίσασθαι ΠΥΩs.

538 βολὴν τῆς τιμωρίας τῷ γε τὸ σῶμα ὑβρισμένῳ δεδωκέναι.
76 τί οὖν; ἐμοὶ τῷ τοσαύτῃ κεχρημένῳ προνοίᾳ τοῦ μηδὲν ἀνήκεστον γενέσθαι ὥστε μηδ᾽ ἀμύνασθαι, παρὰ τοῦ τὴν τιμωρίαν ὧν πέπονθα ἀποδοθῆναι προσήκει; ἐγὼ μὲν οἶμαι παρ᾽ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων, καὶ παράδειγμά γε πᾶσι γενέσθαι τοῖς ἄλλοις, ὅτι τοὺς ὑβρίζοντας ἅπαντας καὶ τοὺς ἀσελγεῖς οὐκ αὐτὸν ἀμύνεσθαι μετὰ τῆς ὀργῆς ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ὑμᾶς ἄγειν δεῖ, ὡς βεβαιούντων ὑμῶν καὶ φυλαττόντων τὰς ἐν τοῖς νόμοις κατὰ τῶν ἀδικούντων τοῖς παθοῦσι βοηθείας.

77 Οἶμαι τοίνυν τινὰς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ποθεῖν ἀκοῦσαι τὴν ἔχθραν, ἥτις ἦν ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους· νομίζειν γὰρ οὐδένα ἂν ἀνθρώπων οὕτως ἀσελγῶς καὶ βιαίως οὐδενὶ τῶν πολιτῶν χρήσασθαι, μὴ μεγάλου τινὸς ὄντος ὃ αὐτῷ προωφείλετο. βούλομαι δὴ καὶ περὶ ταύτης ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς εἰπεῖν καὶ διηγήσασθαι, ἵν᾽ εἰδῆθ᾽ ὅτι καὶ τούτων ὀφείλων δοῦναι δίκην φανήσεται. ἔσται δὲ περὶ αὐτῶν βρα-
78 χὺς ὁ λόγος, κἂν ἄνωθεν ἄρχεσθαι δοκῶ. ἡνίκα τὰς δίκας ἔλαχον τῶν πατρῴων τοῖς ἐπιτρόποις, μειρακύλλιον ὢν κομιδῇ καὶ τοῦτον οὐδ᾽ εἰ γέγονεν εἰδὼς οὐδὲ γιγνώσκων, ὡς μηδὲ νῦν ὤφελον, τότε μοι μελλουσῶν εἰσιέναι τῶν δικῶν εἰς ἡμέραν ὡσπερεὶ τετάρτην ἢ πέμπτην εἰσεπήδησαν ἀδελφὸς ὁ τούτου καὶ οὗτος εἰς τὴν οἰκίαν ἀντιδιδόντες τριηραρχίαν. τοὔνομα μὲν δὴ παρέσχεν ἐκεῖνος καὶ ἦν ὁ ἀντιδιδοὺς Θρασύλοχος· τὰ δ᾽ ἔργα πάντ᾽ ἦν καὶ 540
79 τὰ πραττόμενα ὑπὸ τούτου. καὶ πρῶτον μὲν κατέσχισαν τὰς θύρας τῶν οἰκημάτων ὡς αὐτῶν ἤδη γιγνομένας κατὰ τὴν ἀντίδοσιν· εἶτα τῆς ἀδελφῆς ἔτ᾽ ἔνδον οὔσης τότε καὶ παιδὸς οὔσης κόρης ἐναντίον ἐφθέγγοντο αἰσχρὰ καὶ τοι-

v. 1. τὸ om v. 76, 1. τῷ om k. 2. ἀμύνεσθαι k. 4. γε πᾶσι γενέσθαι] με πᾶσι γενέσθαι Π, τοῦτον γενέσθαι k, γενέσθαι τοῦτον r. 6. ἀμύνασθαι rtv. 8. κατὰ τῶν ἀδικούντων om Σr. βοηθείας] τιμωρίας kr. 77, 1. ὑμῶν τινὰς kr. 3. ἂν om Σkr. 4. π. ἂν χρησασθαι F, π. ἂν χρῆσθαι kr. τούτων τὴν μεγίστην ὀφείλων kr. 7. δοῦναι om Σ. βραχὺς περὶ αὐτῶν kr. 78, 3. ὢν] ὂν corr Ω. 4. ὄφελον ΠΥΩkrst. 5. ὡς περὶ (οὐ superscr.) v, ὡς περὶ st et corr k. εἰσεπήδησεν kr. 6. ἀντιδιδόντος r. 8. ἅπαντ᾽ Σ. ἦν ante ὑπὸ ponunt kr.

αὐτὰ οἵ ἂν ἄνθρωποι τοιȣ̃τοι φθέγξαιντο (ȣ̓ γὰρ ἔγωγε προαχθείην ἂν εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς τῶν τότε ῥηθέντων ȣ̓δέν), καὶ τὴν μητέρα κἀμὲ καὶ πάντας ἡμᾶς ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα κακὰ ἐξεῖπον· ὃ δ᾽ ȣ̃ν δεινότατον καὶ ȣ̓ λόγος ἀλλ᾽ ἔργον ἤδη, τὰς δίκας ὡς αὑτῶν ȣ̓́σας ἠφίεσαν τοῖς ἐπιτρόποις.

80 καὶ ταῦτ᾽ ἐςὶ μὲν παλαιά, ὅμως δέ τινας ὑμῶν μνημονεύειν οἶμαι· ὅλη γὰρ ἡ πόλις τὴν ἀντίδοσιν καὶ τὴν ἐπιβȣλὴν τότε ταύτην καὶ τὴν ἀσέλγειαν ᾔσθετο. κἀγὼ τότε παντάπασιν ἔρημος ὢν καὶ νέος κομιδῇ, ἵνα μὴ τῶν παρὰ τοῖς ἐπιτρόποις ἀποςερηθείην, ȣ̓χ ὅσα ἐδυνήθην ἀνακομίσασθαι προσδοκῶν εἰσπράξειν, ἀλλ᾽ ὅσων ἐμαυτῷ συνῄδειν ἀπεστερημένῳ, δίδωμι εἴκοσι μνᾶς τȣ́τοις, ὅσȣ τὴν τριηραρχίαν ἦσαν μεμισθωκότες. τὰ μὲν δὴ τότε ὑβρί-

81 σματα τȣ́των εἰς ἐμὲ ταῦτ᾽ ἐςίν. δίκην δὲ τούτῳ λαχὼν ὕςερον τῆς κακηγορίας εἷλον ἐρήμην· ȣ̓ γὰρ ἀπήντα. λαβὼν δ᾽ ὑπερήμερον καὶ ἔχων ȣ̓δενὸς ἡψάμην πώποτε τῶν τȣ́τȣ, ἀλλὰ λαχὼν ἐξȣ́λης πάλιν ȣ̓δέπω καὶ τήμερον εἰσελθεῖν δεδύνημαι· τοσαύτας τέχνας καὶ σκήψεις οὗτος εὑρίσκων ἐκκρȣ́ει. κἀγὼ μὲν ȣ̓́τως εὐλαβῶς τῇ δίκῃ, τοῖς νόμοις ἅπαντα πράττειν ἀξιῶ· ὁ δ᾽, ὡς ὑμεῖς ἀκȣ́ετε, ἀσελγῶς οὐ μόνον εἰς ἐμὲ καὶ τȣ̀ς ἐμȣ̀ς ᾤετο δεῖν ὑβρίζειν,

82 ἀλλὰ καὶ εἰς τȣ̀ς φυλέτας δι᾽ ἐμέ. ὡς οὖν ταῦτ᾽ ἀληθῆ 541
λέγω, κάλει μοι τȣ́των τȣ̀ς μάρτυρας, ἵν᾽ εἰδῆθ᾽ ὅτι πρὶν κατὰ τοὺς νόμους δίκην ὧν πρότερον ἠδικήθην λαβεῖν, πάλιν τοιαῦτα οἷα ἀκηκόατε ὕβρισμαι.

*ΜΑΡΤΥΡΕΣ.* Καλλισθένης Σφήττιος, Διόγνητος Θορίκιος, Μνησίθεος Ἀλωπεκῆθεν οἴδαμεν Δημοσθένη, ᾧ μαρτυρȣ̃μεν, κρίσιν λελογχότα Μειδίᾳ ἐξȣ́λης, τῷ καὶ νῦν ὑπ᾽ αὐτȣ̃ κρινομένῳ δη-

v. 1. ἂν om Σkr. φθέγξοιντο s. 2. εἰπεῖν ἂν πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν r. 3. κἀμὲ ΠΩs : καὶ ἐμὲ ς. 5. ἀφίεσαν Σkr. 80, 1. μνημονεύειν ὑμῶν kr. 3. ᾔσθετο] cf. Anecd. p. 122, 23. 5. ἠδυνήθην ktv. κομίσασθαι Fkr. 6. καὶ προσδοκῶν k. 8. τούτων ὑβρίσματα kr, ἠσελγημένα τȣ́των γρ F. 81, 1. τȣ́των FΣΤΩstv. 2. κατηγορίας t. ἅπαντα Σ. 3. πώποτε] πω kr. 6. τοῖς νόμοις τῇ δίκῃ kr. 7. πάντα kr. 82, 5. μαρτυρία r. testimonium om r. Θορίκιος] θεωρίσκος FΠΣΤΩstv. 6. δημοσθένη ΠΣΤΩ, δημοσθένει s : Δημοσθένην ς. 7. αὐτῶι ΠΣΤΩ.

μοσίᾳ, καὶ ἤδη τῇ κρίσει ἐκείνῃ διαγεγονότα ἔτη ὀκτώ, καὶ τοῦ χρόνου γεγενημένον παντὸς αἴτιον Μειδίαν ἀεὶ προφασιζόμενον καὶ ἀναβαλλόμενον.

83 Ὃ τοίνυν πεποίηκε κακὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περὶ τῆς
δίκης, ἀκούσατε, καὶ θεωρεῖτε ἐφ' ἑκάστου τὴν ὕβριν καὶ τὴν
ὑπερηφανίαν αὐτοῦ. τῆς γὰρ δίκης, ταύτης λέγω ἧς εἷλον
αὐτόν, γίγνεταί μοι διαιτητὴς Στράτων Φαληρεύς, ἄνθρω-
πος πένης μέν τις καὶ ἀπράγμων, ἄλλως δ' οὐ πονηρὸς
ἀλλὰ καὶ πάνυ χρηστός· ὅπερ τὸν ταλαίπωρον οὐκ ὀρθῶς
84 οὐδὲ δικαίως ἀλλὰ καὶ πάνυ αἰσχρῶς ἀπολώλεκεν. οὗτος
διαιτῶν ἡμῖν ὁ Στράτων, ἐπειδή ποθ' ἧκεν ἡ κυρία, πάντα
δ' ἤδη διεξεληλύθει τἀκ τῶν νόμων, ὑπωμοσίαι καὶ πα-
ραγραφαί, καὶ οὐδὲν ἔτ' ἦν ὑπόλοιπον, τὸ μὲν πρῶτον ἐπι-
σχεῖν ἐδεῖτό μου τὴν δίαιταν, ἔπειτα εἰς τὴν ὑστεραίαν
ἀναβαλέσθαι· τελευτῶν δ', ὡς οὔτ' ἐγὼ συνεχώρουν οὔθ'
οὗτος ἀπήντα, τῆς δ' ὥρας ἐγίγνετο ὀψέ, κατεδιῄτησεν.
85 ἤδη δ' ἑσπέρας οὔσης καὶ σκότους ἔρχεται Μειδίας οὑτοσὶ 542
πρὸς τὸ τῶν ἀρχόντων οἴκημα, καὶ καταλαμβάνει τοὺς
ἄρχοντας ἐξιόντας καὶ τὸν Στράτωνα ἀπιόντ' ἤδη, τὴν ἐρή-
μον δεδωκότα, ὡς ἐγὼ τῶν παραγενομένων τινὸς ἐπυν-
θανόμην. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἷός τ' ἦν πείθειν αὐτόν,
ἣν καταδεδιῄτήκει, ταύτην ἀποδεδιῃτημένην ἀποφέρειν,
καὶ τοὺς ἄρχοντας μεταγράφειν, καὶ πεντήκοντα δραχμὰς
86 αὐτοῖς ἐδίδου· ὡς δ' ἐδυσχέραινον οὗτοι τὸ πρᾶγμα καὶ
οὐδετέρους ἔπειθεν, ἀπειλήσας καὶ διαλοιδορηθεὶς ἀπελθὼν
τί ποιεῖ; καὶ θεάσασθε τὴν κακοήθειαν. τὴν μὲν δίαι-
ταν ἀντιλαχὼν οὐκ ὤμοσεν, ἀλλ' εἴασε καθ' ἑαυτοῦ κυρίαν
γενέσθαι, καὶ ἀνώμοτος ἀπηνέχθη· βουλόμενος δὲ τὸ μέλ-

v. 1. καὶ ante ἤδη om Ω. 2. ἀεὶ] δ' ἀεὶ Ωsv et re Τ, ὡς ἀεὶ corr t. 83, 1. κακὸν om ΠΩks. 3. δ. ἧς λέγω ταύτης ἣν γρ Σ. 5. πένης om t. 6. ὅπερ] ὅπερ καὶ Ω. 84, 1. οὐδὲ δικαίως post αἰσχρῶς ponunt FΠΣΤΩstv. οὗτος ΠΤΩs: οὑτοσὶ ς. 3. διεξεληλύθει ταῦτα Σ, διεληλύθει t. τἀκ ΠΣΩstv: τὰ ἐκ ς. 6. τὸ τελευταῖον FΠΣΤΩstv. 85, 5. τ' om k. 6. ἣν] τὴν δίκην ἣν kr. καταδιῄτηκει t. ἀποφαίνειν Ωkrs cum γρ F et corr v, ἀποφέρειν (αιν) Τ. cf. § 96. 86, 3. καὶ om kr. θεάσασθαι k. κακοήθειαν pr Σ.

λον λαθεῖν, φυλάξας τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῶν διαιτη-
τῶν, τὴν τοῦ θαργηλιῶνος ἢ τοῦ σκιροφοριῶνος γιγνομέ-
87 νην, εἰς ἣν ὁ μὲν ἦλθε τῶν διαιτητῶν ὁ δ' οὐκ ἦλθε, πεί-
σας τὸν πρυτανεύοντα δοῦναι τὴν ψῆφον παρὰ πάντας
τοὺς νόμους, κλητῆρα οὐδ' ὀντινοῦν ἐπιγραψάμενος, κατηγο-
ρῶν ἔρημον, οὐδενὸς παρόντος, ἐκβάλλει καὶ ἀτιμοῖ τὸν
διαιτητήν· καὶ νῦν εἷς Ἀθηναίων, ὅτι Μειδίας ἔρημον
ὦφλε δίκην, ἁπάντων ἀπεστέρηται τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ
καθάπαξ ἄτιμος γέγονε, καὶ οὔτε δίκην λαχεῖν ἀδικηθέντα
οὔτε διαιτητὴν γενέσθαι Μειδίᾳ οὔθ' ὅλως τὴν αὐτὴν ὁδὸν
88 βαδίζειν, ὡς ἔοικεν, ἐστ' ἀσφαλές. δεῖ δὴ τοῦτο τὸ πρᾶγμα
ὑμᾶς οὑτωσὶ σκέψασθαι, καὶ λογίσασθαι τί ποτ' ἐστὶν ὃ
παθὼν Μειδίας οὕτως ὠμὸν τηλικαύτην ἐπεβούλευσε λα-
βεῖν τῶν πεπραγμένων παρ' ἀνδρὸς πολίτου δίκην, κἂν 543
μὲν ᾖ τι δεινὸν ὡς ἀληθῶς καὶ ὑπερφυές, συγγνώμην ἔχειν,
ἐὰν δὲ μηδέν, θεάσασθε τὴν ἀσέλγειαν καὶ τὴν ὠμότητα,
89 ᾗ καθ' ἁπάντων χρῆται τῶν ἐντυγχανόντων. τί οὖν ἐσθ'
ὃ πέπονθεν; μεγάλην νὴ Δί' ὦφλε δίκην, καὶ τοσαύτην
ὥστ' ἀποστερεῖσθαι τῶν ὄντων; ἀλλὰ χιλίων ἡ δίκη μό-
νον ἦν δραχμῶν. πάνυ γε, ἀλλὰ δάκνει καὶ τοῦτο, φαίη
τις ἄν, ὅταν ἐκτίνειν ἀδίκως δέῃ, συνέβη δὲ ὑπερημέρῳ
γενομένῳ λαθεῖν αὐτῷ διὰ τὸ ἀδικηθῆναι. ἀλλ' αὐθη-
μερὸν μὲν ᾔσθετο, ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι τεκμήριον τοῦ μη-
δὲν ἠδικηκέναι τὸν ἄνθρωπον, δραχμὴν δ' οὐδέπω μίαν
90 ἐκτέτικεν. ἀλλὰ μή πω τοῦτο. ἀλλὰ τὴν μὴ οὖσαν ἀντιλα-
χεῖν αὐτῷ ἐξῆν δήπου, καὶ πρὸς ἐμὲ τὸ πρᾶγμα καταστή-
σασθαι, πρὸς ὅνπερ ἐξ ἀρχῆς ἦν ἡ δίκη. ἀλλ' οὐκ ἠβούλετο,
ἀλλ' ἵνα μὴ Μειδίας ἀτίμητον ἀγωνίσηται δέκα μνῶν δί-
κην, πρὸς ἣν οὐκ ἀπήντα δέον, καὶ εἰ μὲν ἠδίκηκε, δίκην
δῷ, εἰ δὲ μή, ἀποφύγῃ, ἄτιμον Ἀθηναίων ἕνα εἶναι δεῖ

v. 2. ἢ] ἢ τὴν kr. γενομένην r. 87, 2. τὴν om ΤΩs. 3. τοὺς om Πt. ὄντιν' ΠΤΩs. κατηγορῶν r: κατηγόρων ς. 4. ἐρήμην γρ FΣ. 6. δίκην om ΠΣΤΩs, post λαχεῖν ponunt Ftv. 88, 3. τηλικαύτην ἐπεβούλευσε] ὥστε ἐπιβουλεῦσαι τηλικαύτην γρ Σ. 5. ἔχει ΤΩ. 89, 1. πάντων t, πάντων ἀεὶ kr. 7. καὶ ὃ Π. 90, 2. ἐξῆν αὐτῷ Fkrtv. 3. ἐβούλετο Π. 6. ἕνα] ἕνεκα Ω, om stv.

καὶ μήτε συγγνώμης μήτε λόγου μήτε ἐπιεικείας μηδε-
μιᾶς τυχεῖν, ἃ καὶ τοῖς ὄντως ἀδικοῦσιν ἅπανθ' ὑπάρχει.
91 ἀλλ' ἐπειδή γε ἠτίμωσεν ὃν ἐβουλήθη, καὶ τοῦτ' ἐχαρίσασθε
αὐτῷ, καὶ τὴν ἀναιδῆ γνώμην, ᾗ ταῦτα προαιρεῖται
ποιεῖν, ἐνέπλησεν αὐτοῦ, ἐκεῖνο ἐποίησε, τὴν καταδίκην
ἐκτέτικε, δι' ἣν τὸν ἄνθρωπον ἀπώλεσεν; οὐδὲ χαλκοῦν οὐδέ
πω καὶ τήμερον, ἀλλὰ δίκην ἐξούλης ὑπομένει φεύγειν.
οὐκοῦν ὁ μὲν ἠτίμωται καὶ παραπόλωλεν, ὁ δ' οὐδ' ὁτιοῦν
πέπονθεν, ἀλλ' ἄνω κάτω τοὺς νόμους, τοὺς διαιτητάς, 344
92 πάνθ' ὅσ' ἂν βούληται στρέφει. καὶ τὴν μὲν κατὰ τοῦ διαι-
τητοῦ γνῶσιν, ἣν ἀπρόσκλητον κατεσκεύασεν, αὐτὸς κυ-
ρίαν ἑαυτῷ πεποίηται· ἣν δ' αὐτὸς ὦφλεν ἐμοὶ προσκλη-
θείς, εἰδώς, ἐκ ἁπάντων, ἄκυρον ποιεῖ. καίτοι εἰ παρὰ
τῶν ἔρημον καταδιαιτησάντων αὐτοῦ τηλικαύτην δίκην
οὗτος ἀξιοῖ λαμβάνειν, τίν' ὑμῖν προσήκει παρὰ τούτου λα-
βεῖν τοῦ φανερῶς τοὺς ὑμετέρους νόμους ἐφ' ὕβρει παραβαί-
νοντος; εἰ γὰρ ἀτιμία καὶ νόμων καὶ δικῶν καὶ πάν-
των στέρησις ἐκείνου τἀδικήματος προσήκουσά ἐστι δίκη,
93 τῆς γε ὕβρεως μικρὰ θάνατος φαίνεται. Ἀλλὰ μὴν ὡς
ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας, καὶ τὸν
τῶν διαιτητῶν ἀνάγνωθι νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Νικόστρατος Μυῤῥινούσιος, Φανίας Ἀφιδναῖος οἴδαμεν Δημοσθένην, ᾧ μαρτυροῦμεν, καὶ Μειδίαν τὸν κρινόμενον ὑπὸ Δημοσθένους, ὅτ' αὐτῷ Δημοσθένης ἔλαχε τὴν τοῦ κακηγορίου δίκην, ἑλομένους διαιτητὴν Στράτωνα, καὶ ἐπεὶ ἧκεν ἡ κυρία τοῦ νόμου, οὐκ ἀπαντήσαντα Μειδίαν ἐπὶ τὴν δίαιταν ἀλλὰ καταλιπόντα. γενομένης δὲ ἐρήμου κατὰ Μειδίου, ἐπιστάμεθα Μειδίαν πείθοντα τόν τε Στράτωνα τὸν διαιτητὴν καὶ ἡμᾶς, ὄντας ἐκείνοις τοῖς χρό-

v. 1. λόγου] ἐλέου vel ἐλέους γρ Σ. τυχεῖν μηδεμιᾶς Ftv.
91, 1. ἠβουλήθη Π, ἐβούλετο r. 4. ἐκτετίκει s. ἧς ΠΥΩstv. οὐδὲ χαλκοῦν] ἀλλ' οὐδὲ χαλκὸν Ftv. 5. ἀλλὰ καὶ δ. s. ἐξούλης Σ, qui sic et alibi. φεύγειν (ω supra) Υ, φεύγων Ωs. 7. ἄνω καὶ κ. Fkrtv.
92, 1. ἅπανθ' kr. ἂν βούληται] βούλεται kr. μὲν om kr. 2. ἣν] ἣν καὶ r. 3. πεποίηκεν Fv. αὐτῷ s. 5. ἐρήμην Anecd. p. 150, 7. 7. φανερῶς οὕτω τ. Ftv. ἡμετέρους r. 9. τἀδικήματος ΠΣΥΩs: τοῦ ἀδικήματος ς. 93, 1. θάν. ἔμοιγε φαίνεται Ftv. 2. τοὺς om ΠΣΥΩs. 4. μαρτυρία νόμος Σ, μαρτυρία ΠΥΩst. ἀφιδναῖος Fstv. 6. κακηγόρου Π, κατηγόρου ΥΩstv. 9. ἐρήμης t.

νοις ἄρχοντας, ὅπως τὴν δίαιταν αὐτῷ ἀποδιαιτήσομεν, καὶ διδόντα δραχμὰς πεντήκοντα, καὶ ἐπειδὴ οὐχ ὑπεμείναμεν, προσαπειλήσαντα ἡμῖν καὶ οὕτως ἀπαλλαγέντα. καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπιςάμεθα Στράτωνα ὑπὸ Μειδίου "καταβραβευθέντα καὶ παρὰ πάντα 545 τὰ δίκαια ἀτιμωθέντα.

94 Λέγε δὴ καὶ τὸν τῶν διαιτητῶν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δέ τινες περὶ συμβολαίων ἰδίων πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητῶσι καὶ βούλωνται διαιτητὴν ἑλέσθαι ὁντινοῦν, ἐξέσω αὐτοῖς αἱρεῖσθαι ὃν ἂν βούλωνται διαιτητήν. ἐπειδὰν δ' ἕλωνται κατὰ κοινόν, μενέτωσαν ἐν τοῖς ὑπὸ τούτου διαγνωσθεῖσι, καὶ μηκέτι μεταφερέτωσαν ἀπὸ τούτου ἐφ' ἕτερον δικαςήριον ταὐτὰ ἐγκλήματα, ἀλλ' ἔστω τὰ κριθέντα ὑπὸ τοῦ διαιτητοῦ κύρια.

95 Κάλει δὴ καὶ τὸν Στράτωνα αὐτὸν τὸν τὰ τοιαῦτα πεπονθότα· ἑςάναι γὰρ ἐξέςαι δήπουθεν αὐτῷ.

Οὗτος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πένης μὲν ἴσως ἐστίν, οὐ πονηρὸς δέ γε. οὗτος μέντοι πολίτης ὤν, ἐστρατευμένος ἁπάσας τὰς ἐν ἡλικίᾳ ςρατείας καὶ δεινὸν οὐδὲν εἰργασμένος, ἕςηκε νυνὶ σιωπῇ, οὐ μόνον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν τῶν κοινῶν ἀπεστερημένος, ἀλλὰ καὶ τοῦ φθέγξασθαι ἢ ὀδύρασθαι· καὶ οὐδ' εἰ δίκαια ἢ ἄδικα πέπονθεν, οὐδὲ ταῦτ'
96 ἔξεστιν αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν. καὶ ταῦτα πέπονθεν ὑπὸ Μειδίου καὶ τοῦ Μειδίου πλούτου καὶ τῆς ὑπερηφανίας παρὰ τὴν πενίαν καὶ ἐρημίαν καὶ τὸ τῶν πολλῶν εἷς εἶναι. καὶ εἰ μὲν παραβὰς τοὺς νόμους ἔλαβε τὰς πεντήκοντα δραχμὰς παρ' αὐτοῦ, καὶ τὴν δίκην ἣν κατεδιῄτησεν ἀποδεδιῃτημένην ἀπέφηνεν, ἐπίτιμος ἂν ἦν καὶ οὐδὲν ἔχων κακὸν τῶν ἴσων μετεῖχε τοῖς ἄλλοις ἡμῖν· ἐπειδὴ δὲ παρεῖδε πρὸς τὰ δίκαια Μειδίαν, καὶ τοὺς νόμους μᾶλλον ἔδεισε τῶν ἀπειλῶν τῶν τούτου, "τηνικαῦτα τηλικαύτῃ καὶ τοιαύτῃ συμ- 546

v. 1. ἀποδιαιτήσομεν ΠΣ: ἀποδιαιτήσωμεν ς. 94, 1. Λέγε — νόμον om kr. καὶ om Ω. τῶν om Tt. 2. περὶ] ὑπὸ v. 4. διαιτ. ἑλέσθαι ἐπειδὰν βούλωνται κατὰ FΠΣΤΩstv. 5. καταμεφερέτωσαν Ω: ceteri καταφερέτωσαν. 6. ὑπὸ FΣ. ἑτέρου Ωs. δικαςηρίου Ω. ἐκκλήματα Σ. 95, 1. δὴ] δὲ s. τὰ om Σ. 6. νῦν k. 7. ἢ] καὶ kr. 8. οὔτ' kr. 96, 2. Μειδίου καὶ om s. παρὰ] διὰ Ω. 3. καὶ τὴν ἐρημίαν kr. cf. Anecd. p. 163, 18. 5. καταδιῄτησεν tv et corr fortasse F. 9. τῶν om r. τηνικαῦτα — τούτου in mg re F.

97φορᾷ περιπέπτωκεν ὑπὸ τούτου. εἶθ' ὑμεῖς τὸν οὕτως ὠμόν,
τὸν οὕτως ἀγνώμονα, τὸν τηλικαύτας δίκας λαμβάνοντα
ὧν αὐτὸς ἠδικῆσθαι φησὶ μόνον (οὐ γὰρ ἠδίκητό γε), τοῦ-
τον ὑβρίζοντα λαβόντες εἴς τινα τῶν πολιτῶν ἀφήσετε, καὶ
μήθ' ἑορτῆς μήτε ἱερῶν μήτε νόμου μήτ' ἄλλου μηδενὸς πρό-
98νοιαν ποιούμενον οὐ καταψηφιεῖσθε; οὐ παράδειγμα ποιή-
σετε; καὶ τί φήσετε, ὦ ἄνδρες δικασταί; τίνα, ὦ πρὸς τῶν
θεῶν, ἕξετ' εἰπεῖν πρόφασιν δικαίαν ἢ καλήν; ὅτι νὴ Δία
ἀσελγής ἐστι καὶ βδελυρός; ταῦτα γάρ ἐστι τἀληθῆ· ἀλλὰ
μισεῖν ὀφείλετ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δήπου τοὺς τοιούτους
μᾶλλον ἢ σώζειν. ἀλλ' ὅτι πλούσιός ἐστιν; ἀλλὰ τοῦτό γε
τῆς ὕβρεως αὐτοῦ σχεδὸν αἴτιον εὑρήσετε ὄν, ὥστ' ἀφε-
λεῖν τὴν ἀφορμήν, δι' ἣν ὑβρίζει, προσῆκε μᾶλλον ἢ σῶ-
σαι διὰ ταύτην· τὸ γὰρ χρημάτων πολλῶν θρασὺν καὶ
βδελυρὸν καὶ τοιοῦτον ἄνθρωπον ἐᾶν εἶναι κύριον ἀφορ-
99μήν ἐστιν ἐφ' ὑμᾶς αὐτοὺς δεδωκέναι. τί οὖν ὑπόλοιπον;
ἐλεῆσαι νὴ Δία· παιδία γὰρ παραστήσεται καὶ κλαιήσει καὶ
τούτοις αὐτὸν ἐξαιτήσεται· τοῦτο γὰρ λοιπόν. ἀλλ' ἴστε δήπου
ὅτι τοὺς ἀδίκως τι πάσχοντας, ὃ μὴ δυνήσονται φέρειν,
ἐλεεῖν προσήκει, οὐ τοὺς ὧν πεποιήκασι δεινῶν δίκην δι-
δόντας. καὶ τίς ἂν ταῦτ' ἐλεήσειε δικαίως, ὁρῶν τὰ τοῦδε
οὐκ ἐλεηθέντα ὑπὸ τούτου, ἃ τῇ τοῦ πατρὸς συμφορᾷ χωρὶς
τῶν ἄλλων κακῶν οὐδ' ἐπικουρίαν ἐνοῦσαν ὁρᾷ. οὐ γάρ ἐστιν
ὄφλημα ὅ τι χρὴ καταθέντα ἐπίτιμον γενέσθαι τουτονί,
ἀλλ' ἁπλῶς οὕτως ἠτίμωται τῇ ῥύμῃ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς 547
100ὕβρεως τῆς Μειδίου. τίς οὖν ὑβρίζων παύσεται καὶ δι' ἃ

όν
97, 1. π. ἀδίκως ὑπὸ kr. 4. λαμβάνοντες r. 5. νόμου F.
98, 1. παρ. τοῖς ἄλλοις ποιήσετε kr. 2. τινά] καὶ τίνα ΠΣΥΩs.
3. ἕξετ' εἰπεῖν] ἐξειπεῖν s. 4. γὰρ ἔσται kr. ἀληθῆ tv.
5. ὦ om ΠΩs. Ἀθηναῖοι] δικασταὶ k. δήπου post τοιούτους
ponunt Fkr, om tv. 8. ὑβρίζειν rt. προσήκει kr. 10. ἐᾶν
εἶναι] ἀνεῖναι r. 99, 3. ὑπόλοιπον kr. δήπου] που r. 4. ὅτι]
τοῦθ' ὅτι Fkrtv. τι κακὸν π. Ftv. φέρειν] ἀφαιρεῖν γρ Σ.
ὑπὸ
7. παρὰ k. 8. οὐδ' om r. ὁρῶ γρ Σ. 9. τοῦτον Ftv.
10. οὗτος Σr. 100, 1. τῆς Μ.] τοῦ μ. s. δι' ἃ ταῦτα] διὰ
ταῦθ' ἃ kr.

ταῦτα ποιεῖ χρήματα ἀφαιρεθήσεται, εἰ τοῦτον ὥσπερ δεινὰ
πάσχοντα ἐλεήσετε; εἰ δέ τις πένης μηδὲν ἠδικηκὼς ταῖς
ἐσχάταις συμφοραῖς ἀδίκως ὑπὸ τούτου περιπέπτωκε, τούτῳ
δ' οὐδὲ συνοργισθήσεσθε; μηδαμῶς· οὐδεὶς γάρ ἐστι δίκαιος
τυγχάνειν ἐλέου τῶν μηδένα ἐλεούντων οὐδὲ συγγνώμης τῶν
101 ἀσυγγνωμόνων. ἐγὼ γὰρ οἶμαι πάντας ἀνθρώπους φέρειν
ἀξιοῦν παρ' αὐτῶν εἰς τὸν βίον αὐτοῖς ἔρανον παρὰ πάνθ'
ὅσα πράττουσιν, [οὐ τοῦτον μόνον ὃν συλλέγουσι καὶ οὗ πλη-
ρωταὶ γίγνονταί τινες, ἀλλὰ καὶ ἄλλον.] οἷον ἐγώ τις οὑτοσὶ
μέτριος πρὸς ἅπαντάς εἰμι, ἐλεήμων, εὖ ποιῶν πολλούς·
ἅπασι προσήκει τῷ τοιούτῳ ταὐτὰ εἰσφέρειν, ἐάν που καιρὸς
ἢ χρεία παραστῇ. ἕτερος οὑτοσί τις βίαιος, οὐδένα οὔτ' ἐλεῶν
οὔθ' ὅλως ἄνθρωπον ἡγούμενος· τούτῳ τὰς ὁμοίας φορὰς
παρ' ἑκάστου δίκαιον ὑπάρχειν. σὺ δὴ πληρωτὴς τοιούτου γε-
γονὼς ἐράνου σεαυτῷ τοῦτον δίκαιος εἶ συλλέξασθαι.

102 Ἡγοῦμαι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ εἰ μη-
δὲν ἔτ' ἄλλο εἶχον κατηγορεῖν Μειδίου, μηδὲ δεινότερα
ἦν ἃ μέλλω λέγειν ὧν εἴρηκα, δικαίως ἂν ὑμᾶς ἐκ τῶν
εἰρημένων καὶ καταψηφίσασθαι καὶ τιμᾶν αὐτῷ τῶν ἐσχά-
των. οὐ μὴν ἐνταῦθ' ἕστηκε τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἀπορήσειν
μοι δοκῶ τῶν μετὰ ταῦτα· τοσαύτην ἀφθονίαν οὗτος πε-
103 ποίηκε κατηγοριῶν. ὅτι μὲν δὴ λιποταξίου γραφὴν κατε-
σκεύασε κατ' ἐμοῦ καὶ τὸν τοῦτο ποιήσοντα ἐμισθώσατο,
τὸν μιαρὸν καὶ λίαν εὐχερῆ, τὸν κονιορτὸν Εὐκτήμονα,
ἐάσω. καὶ γὰρ οὔτ' ἀνεκρίνατο ταύτην ὁ συκοφάντης ἐκεῖ- 548

v. 1. τοῦτον μὲν ὥσπ. F. 2. πένης ὢν μ. krt. μηδὲν] μὲν F. 4. δ' οὐδὲ ΠΣΥΩsv, οὐ Fkr, οὐ καὶ t: δὲ μὴ ς. 101, 1. οἶμαι] ἡγοῦμαι kr. πάντας τοὺς ἀνθρ. Ω. 2. ἔρανον — ἄλλον] ἐράνους οὐ τούτους μόνους οὓς οὗτοι συλλέγουσιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους γρ Σ. 3. οὐ — ἄλλον om Σkr, in mg habent Υs. οὗ — ἄλλον] ὧν — ἄλλων FΠΩstv et mg Υ. 6. ταῦτα FΠΥΩrstv. που] του Σ, ποι ΣΩs. 7. τις om t. βίαιος] βίαιος ὠμὸς kr. οὔτ'] δ' οὔτ' Π ΥΥΩ. 8. ἡγούμενος ἄνθρωπον Ftv. ὁμοίας] αὐτὰς Ftv. 9. δὲ πλ. τοῦ τοιούτου tv. 102, 1. μὲν om kr. καὶ εἰ om Ω. 2. ἔτ' om kr. κατηγορεῖν εἶχον kr. 4. καὶ ante καταψηφ. add FΠΥΩ stv et Anecd. p. 175, 5. 103, 1. κατηγορῶν rs. λιποταξίου ΠΣ ΥΩ et pr k, λ(ει)ιποταξίου F: λειποταξίου ς. similiter infra. 2. ποιήσαντα ΣΥΩkstv. 4. ἀνεκρίνατο Σ, ἂν ἐκρίνετο t: ἀνεκρίνετο ς.

νος, οὗθ' ἕτος οὐδενὸς ἕνεκα αὐτὸν ἐμισθώσατο πλὴν ἵν'
ἐκκέοιτο πρὸ τῶν ἐπωνύμων καὶ πάντες ὁρῷεν „Εὐκτή-
μων Λουσιεὺς ἐγράψατο Δημοσθένην Παιανιέα λιποτα-
ξίου·" καί μοι δοκεῖ κἂν προσγράψασθαι τοῦθ' ἡδέως,
εἴ πως ἐνῆν, ὅτι Μειδίου μισθωσαμένου γέγραπται. ἀλλ'
ἐῶ τοῦτο· ἐφ' ᾗ γὰρ ἐκεῖνος ἠτίμωκεν αὐτὸν οὐκ ἐπ-
εξελθών, οὐδεμιᾶς ἔγωγ' ἔτι προσδέομαι δίκης, ἀλλ' ἱκανὴν
104 ἔχω. ἀλλ' ὃ καὶ δεινὸν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ σχέτλιον
καὶ κοινὸν ἔμοιγ' ἀσέβημα, οὐκ ἀδίκημα μόνον τούτῳ
πεπρᾶχθαι δοκεῖ, τοῦτ' ἐρῶ. τῷ γὰρ ἀθλίῳ καὶ ταλαι-
πώρῳ κακῆς καὶ χαλεπῆς συμβάσης αἰτίας Ἀριστάρχῳ
τῷ Μόσχου, τὸ μὲν πρῶτον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατὰ
τὴν ἀγορὰν περιιὼν ἀσεβεῖς καὶ δεινοὺς λόγους ἐτόλμα περὶ
ἐμοῦ λέγειν, ὡς ἐγὼ τὸ πρᾶγμά εἰμι τοῦτο δεδρακώς· ὡς δ'
οὐδὲν ἤνυε τούτοις, προσελθὼν τοῖς ἐπ' ἐκεῖνον ἄγουσι τὴν
αἰτίαν τοῦ φόνου, τοῖς τοῦ τετελευτηκότος οἰκείοις, χρήμαθ'
ὑπισχνεῖτο δώσειν εἰ τοῦ πράγματος αἰτιῷντο ἐμέ, καὶ
οὔτε θεοὺς οὔθ' ὁσίαν οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐποιήσατ' ἐμποδὼν
105 τοιούτῳ λόγῳ, οὐδ' ὤκνησεν. ἀλλ' οὐδὲ πρὸς οὓς ἔλεγεν αὐ-
τοὺς ᾐσχύνθη, εἰ τοιοῦτο κακὸν καὶ τηλικοῦτον ἀδίκως ἐπά-
γει τῳ, ἀλλ' ἕνα ὅρον θέμενος παντὶ τρόπῳ με ἀνελεῖν,
οὐδὲν ἐλλείπειν ᾤετο δεῖν, ὡς δέον, εἴ τις ὑβρισθεὶς ὑπὸ
τούτου δίκης ἀξιοῖ τυχεῖν καὶ μὴ σιωπᾷ, τοῦτον ἐξόριστον
ἀνῃρῆσθαι καὶ μηδαμῇ παρεθῆναι ἀλλὰ καὶ λιποταξίου
γραφὴν ἡλωκέναι καὶ ἐφ' αἵματι φεύγειν καὶ μόνον οὐ 549
προσηλῶσθαι. καίτοι ταῦθ' ὅταν ἐξελεγχθῇ ποιῶν πρὸς
οἷς ὕβριζέ με χορηγοῦντα, τίνος συγγνώμης ἢ τίνος ἐλέου
106 δικαίως τεύξεται παρ' ὑμῶν; ἐγὼ μὲν γὰρ αὐτόν, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, νομίζω αὐτόχειρά μου γεγενῆσθαι τούτοις

v. 3. ἐγράψατο in mg r. δημοσθένην δημοσθένους rc Σ. λιποταξαρίου Ω et pr k. 6. ηι (ωι) F, ὧι γρ Σ. ἑαυτὸν ἠτίμωκεν kr. 104, 6. περιων Πs. 7. δεδρακὼς τοῦτο Ftv. 11. ἄλλο om ΠΣΤΩs, post οὐδὲν ponunt kr. ἐμπ. τῷ τοιούτῳ Ftv. 105, 2. τοιουτον Ω. τηλικοῦτο ΠΥΩstv. ἀδίκως om r et pr k. 8. ἐξελέγχηται Ftv. 106, 1. νομίζω ὦ ἀθηναῖοι kr.

τοῖς ἔργοις, καὶ τότε μὲν τοῖς Διονυσίοις τὴν παρασκευὴν καὶ τὸ σῶμα καὶ τἀναλώμαθ' ὑβρίζειν, νῦν δὲ τέτοις οἷς ἐποίει καὶ διεπράττετο ἐκεῖνά τε καὶ τὰ λοιπὰ πάντα, τὴν πόλιν, τὸ γένος, τὴν ἐπιτιμίαν, τὰς ἐλπίδας· εἰ γὰρ ἓν ὧν ἐπεβούλευσε κατώρθωσεν, ἁπάντων ἂν ἀπεστερήμην ἐγὼ καὶ μηδὲ ταφῆναι προσυπῆρχεν οἴκοι μοι. διὰ τί, ἄνδρες δικαςαί; εἰ γάρ, ἐάν τις παρὰ πάντας τοὺς νόμους ὑβρισθεὶς ὑπὸ Μειδίε βοηθεῖν αὑτῷ πειρᾶται, ταῦτα καὶ τοιαῦθ' ἕτερ' αὐτῷ παθεῖν ὑπάρξει, προσκυνεῖν τὲς ὑβρίζοντας ὥσπερ ἐν τοῖς βαρβάροις, οὐκ ἀμύνεσθαι κράτι-
107 στον ἔσται. Ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω καὶ προσεξείργαςαι ταῦτα τῷ βδελυρῷ τούτῳ καὶ ἀναιδεῖ, κάλει μοι καὶ τέτων τὲς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Διονύσιος Ἀφιδναῖος, Ἀντίφιλος Παιανιεὺς διαφθαρέντος Νικοδήμε τε οἰκεῖε ἡμῶν βιαίῳ θανάτῳ ὑπὸ Ἀριςάρχε τε Μόσχε ἐπεξῇμεν τε φόνε τὸν Ἀρίςαρχον. αἰσθόμενος δὲ ταῦτα Μειδίας ὁ νῦν κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένες, ᾧ μαρτυρεμεν, ἔπειθεν ἡμᾶς διδὲς κέρματα τὸν μὲν Ἀρίςαρχον ἀθῷον ἀφεῖναι, Δημοσθένει δὲ τὴν γραφὴν τε φόνε παραγράψασθαι.

Λαβὲ δή μοι καὶ τὸν περὶ τῶν δώρων νόμον. 550

108 Ἐν ὅσῳ δὲ τὸν νόμον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λαμβάνει, βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, δεηθεὶς ὑμῶν ἁπάντων πρὸς Διὸς καὶ θεῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί· περὶ πάντων ὧν ἂν ἀκέητε, τεθ' ὑποθέντες ἀκέετε τῇ γνώμῃ, τί ἄν, εἴ τις ἔπασχε ταῦθ' ὑμῶν, ἐποίει, καὶ τίν' ἂν εἶχεν ὀργὴν ὑπὲρ αὑτε πρὸς τὸν ποιοῦντα. ἐγὼ γὰρ ἐνηνοχὼς χαλεπῶς ἐφ' οἷς περὶ τὴν λειτεργίαν ὑβρίσθην, ἔτι πολλῷ χαλεπώτερον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τέτοις τοῖς μετὰ ταῦτα
109 ἐνήνοχα καὶ μᾶλλον ἠγανάκτηκα. τί γὰρ ὡς ἀληθῶς πέ-

v. 2. τἀναλώμαθ' ΠΥs: τὰ ἀναλώματα ς. πάνθ' ὑβρίζειν kr. 4. τὰς ἐλπίδας, τὴν ἐπιτιμίαν kr. 5. ἐβέλευσε pr s. ἀπεστερήμην s. 6. οὐδὲ kr. προσυπῆρξεν r. 10. ἀμύνασθαι Fkrtv et pr s. 107, 1. ἐστιν kr. προσεξειργάσθαι ΠΣΥΩs. 2. καὶ post μοι om Ftv. 4. ἀφνιδαῖος stv. 6. ἐπεξῄειμεν kr. 10. καὶ om Σ. δωρεῶν Ω. 108, 3. καὶ θεῶν om s. 4. ἀκούητε F, ἀκούητέ μου kr: ceteri ἀκούσητε. 5. ταῦθ' ΠΣΥΩkrs: τοιαῦθ'. 8. τοῖς] οἷς corr Ω. 109, 1. ἠγανάκτησα kr.

ρας ἂν φήσειέ τις εἶναι κακίας καὶ τίν᾽ ὑπερβολὴν ἀναιδείας καὶ ὠμότητος καὶ ὕβρεως, ἄνθρωπος εἰ ποιήσας δεινὰ νὴ Δία καὶ πολλὰ ἀδίκως τινά, ἀντὶ τοῦ ταῦτ᾽ ἀναλαμβάνειν καὶ μεταγιγνώσκειν, πολλῷ δεινότερα ὕστερον ἄλλα προσεξεργάζοιτο, καὶ χρῷτο τῷ πλουτεῖν μὴ ἐπὶ ταῦτα, ἐν οἷς μηδένα βλάπτων αὐτὸς ἄμεινόν τι τῶν ἰδίων θήσεται, ἀλλ᾽ ἐπὶ τἀναντία, ἐν οἷς ἀδίκως ἐκβαλών τινα καὶ

110 προπηλακίσας αὐτὸν εὐδαιμονιεῖ τῆς περιουσίας; ταῦτα τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντα τούτῳ πέπρακται κατ᾽ ἐμοῦ. καὶ γὰρ αἰτίαν ἐπήγαγέ μοι φόνου ψευδῆ καὶ οὐδὲν ἐμοὶ προσήκουσαν, ὡς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ ἐδήλωσε, καὶ γραφὴν λιποταξίου με ἐγράψατο τρεῖς αὐτὸς τάξεις λελοιπώς, καὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ πραγμάτων (τοῦτο γὰρ αὖ μικροῦ παρῆλθέ με εἰπεῖν), ἃ Πλούταρχος ὁ τούτου ξένος καὶ φίλος διεπράξατο, ὡς ἐγὼ αἴτιός εἰμι, κατεσκεύαζε πρὸ τοῦ τὸ πρᾶγμα γενέσθαι πᾶσι φανερὸν διὰ Πλουτάρχου γεγονός.

111 καὶ τελευτῶν βουλεύειν μου λαχόντος δοκιμαζομένου κατη- 551
γόρει, καὶ τὸ πρᾶγμα εἰς ὑπέρδεινόν μοι περιέστη· ἀντὶ γὰρ τοῦ δίκην ὑπὲρ ὧν ἐπεπόνθειν λαβεῖν, δοῦναι πραγμάτων ὧν οὐδὲν ἐμοὶ προσῆκε δίκην ἐκινδύνευον. καὶ ταῦτα πάσχων ἐγώ, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ὃν διεξέρχομαι νυνὶ πρὸς ὑμᾶς ἐλαυνόμενος, οὐκ ὢν οὔτε τῶν ἐρημοτάτων οὔτε τῶν ἀπόρων κομιδῆ, οὐκ ἔχω ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅ τι χρὴ

112 ποιῆσαι. εἰ γὰρ εἰπεῖν τι καὶ περὶ τούτων ἤδη δεῖ, οὐ μέτεστι τῶν ἴσων οὐδὲ τῶν ὁμοίων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς πλουσίους τοῖς πολλοῖς ἡμῶν, οὐ μέτεστιν, οὔ· ἀλλὰ καὶ χρόνοι τούτοις τοῦ τὴν δίκην ὑποσχεῖν, οὓς ἂν αὐτοὶ βούλωνται, δίδονται, καὶ τἀδικήματα ἕωλα τὰ τούτων ὡς ὑμᾶς

v. 1. κακίας ἢ καὶ Ftv. 2. νὴ δία δεινὰ kr. 3. τινὰ om Σ. 4. ante πολλῷ cum Σ omisi Fτι. ὕστερον om Ftv. 7. ἐκβάλλων Σ. 110, 3. οὐδὲ r. 4. αὐτὸ τὸ πρᾶγμα kr. 6. αὖ om kr. 8. κατεσκεύασε kr. 111, 1. λ. καὶ δοκιμαζομένου kr. κατηγορεῖ F. 3. ὑπὲρ add ΠΣΤΩs. 4. δίκην add ΠΣΤΩ et rc k. 5. νῦν Ftv. 7. ὅ τι] τι ΠΩs. 112, 2. ὁμοίων] νόμων ΠΣΤΩs. 3. πολλοῖς] λοιποῖς ΠΣΤs. ὑμῶν krtv. 4. τοῦ τὴν ΠΣΤ, οὗ τὴν Ω: ceteri τοῦ. ἐὰν F. 5. ὑμῶν krt.

καὶ ψυχρὰ ἀφικνεῖται, τῶν δ' ἄλλων ἡμῶν ἕκαϛος, ἄν τι συμβῇ, πρόσφατος κρίνεται. καὶ μάρτυρές εἰσιν ἕτοιμοι τούτοις καὶ συνήγοροι πάντες καθ' ἡμῶν εὐτρεπεῖς· ἐμοὶ δὲ οὐδὲ τἀληθῆ μαρτυρεῖν ἐθέλοντας ὁρᾶτ' ἐνίους.
113 ταῦτα μὲν ὃν ἀπείποι τις ἄν, οἶμαι, θρηνῶν. τὸν δὲ νόμον μοι λέγ' ἐφεξῆς, ὥσπερ ἠρξάμην. λέγε.

ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις Ἀθηναίων λαμβάνῃ παρά τινος, ἢ αὐτὸς διδῷ ἑτέρῳ, ἢ διαφθείρῃ τινὰς ἐπαγγελλόμενος, ἐπὶ βλάβῃ τῦ δήμυ καὶ ἰδίᾳ τινὸς τῶν πολιτῶν, τρόπῳ ἢ μηχανῇ ἡτινιῦν, ἄτιμος ἔστω καὶ παῖδες καὶ τὰ ἐκείνυ.

114 Οὕτω τοίνυν ὗτός ἐϛιν ἀσεβὴς ἄνθρωπος καὶ μιαρὸς καὶ πᾶν ἂν ὑποστὰς εἰπεῖν καὶ πρᾶξαι, εἰ δ' ἀληθὲς ἢ ψεῦδος ἢ πρὸς ἐχθρὸν ἢ φίλον ἢ τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' οὐδ' ὁτιῦν διορίζων, ὥστ' ἐπαιτιασάμενός με φόνου καὶ τοι- 552
ῦτο πρᾶγμα ἐπαγαγὼν εἴασε μέν με εἰσιτήρια ὑπὲρ τῆς βυλῆς ἱεροποιῆσαι καὶ θῦσαι καὶ κατάρξασθαι τῶν ἱερῶν
115 ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὅλης τῆς πόλεως, εἴασε δ' ἀρχιθεωρῦντα ἀγαγεῖν τῷ Διὶ τῷ Νεμείῳ τὴν κοινὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως θεωρίαν, περιεῖδε δὲ ταῖς σεμναῖς θεαῖς ἱεροποιὸν αἱρεθέντα ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων τρίτον αὐτὸν καὶ καταρξάμενον τῶν ἱερῶν. ἆρ' ἄν, εἴγ' εἶχε ϛιγμὴν ἢ σκιὰν τύτων ὧν κατεσκεύαζε κατ' ἐμῦ, ταῦτ' ἂν εἴασεν; ἐγὼ μὲν ὐκ οἶμαι. ὐκῦν ἐξελέγχεται τούτοις ἐναργῶς ὕβρει ζητῶν με ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς πατρίδος.

116 Ἐπειδὴ τοίνυν τῦτο τὸ πρᾶγμα ὐδὲ καθ' ἓν πανταχῇ ϛρέφων οἷός τ' ἦν ἀγαγεῖν ἐπ' ἐμέ, φανερῶς ἤδη δι' ἐμῦ τὸν Ἀρίσταρχον ἐσυκοφάντει. καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ· τῆς δὲ βυλῆς περὶ τούτων καθημένης καὶ σκοπουμένης παρελθὼν οὗτος „ἀγνοεῖτ'" ἔφη „ὦ βουλὴ τὸ πρᾶγμα;

v. 1. ἐάν kr. 3. καθ' ὑμῶν εὐτρεπεῖς k, καθ' ὑμῶν εὐπρεπεῖς r, εὐτρεπεῖς καθ' ἡμῶν Fv, εὐπρεπεῖς καθ' ἡμων t. 113, 1. οὖν] ἃ s, ὗν ἃ ΠΥ. ἀπείποι Σ: εἴποι ς. ἄν om k. θρήνων ΥΩ. 2. λέγε] λέγων Σ. 5. ἰδίᾳ] διά FΠΣΥΩtv. 114, 1. ἄνθρωπος om Σ. 2. διαπρᾶξαι ΠΥΩs. 3. ἢ τὰ] καὶ τὰ s, ἢ καὶ τὰ tv. 4. αἰτιασάμενός kr. 115, 1. ἡμῶν Ω. 2. νεμίῳ Frt. 3. ἱεροποιῶν r. αἱρεθέντα] ἀναρρηθέντα Π. 6. κατεσκεύασε kr. 8. ἐκβάλλειν FΣΥΩs. 116, 2. δι' ἐμὲ ΥΩ. 5. τὸ πρᾶγμα, ὦ βυλὴ Fkrtv.

καὶ τὸν αὐτόχειρα ἔχοντες" λέγων τὸν Ἀρίσταρχον „μέλ-
λετε καὶ ζητεῖτε καὶ τετύφωσθε; ἐκ ἀποκτενεῖτε; ἐκ ἐπὶ
117 τὴν οἰκίαν βαδιεῖσθε; ἐχὶ συλλήψεσθε;" καὶ ταῦτ' ἔλε-
γεν ἡ μιαρὰ καὶ ἀναιδὴς αὕτη κεφαλὴ ἐξεληλυθὼς τῇ προ-
τεραίᾳ παρ' Ἀριςάρχε, καὶ χρώμενος ὥσπερ ἂν ἄλλος τις
αὐτῷ τὰ πρὸ τέτε, καὶ ὅτ' εὐτύχει, πλεῖστα παρεσχηκό-
τος πάντων ἐκείνε πράγματά μοι περὶ τῶν πρὸς τῆτον
διαλλαγῶν. εἰ μὲν ἐν εἰργάσθαι τι τέτων, ἐφ' οἷς ἀπό-
λωλεν, ἡγέμενος τὸν Ἀρίςαρχον καὶ πεπιςευκὼς τοῖς τῶν
αἰτιασαμένων λόγοις ταῦτ' ἔλεγε, χρῆν μὲν οὐδ' οὕτως·
118 μετρία γὰρ δίκη παρὰ τῶν φίλων ἐστίν, ἄν τι δοκῶσι 553
πεποιηκέναι δεινόν, μηκέτι τῆς λοιπῆς φιλίας κοινωνεῖν,
τὸ δὲ τιμωρεῖσθαι καὶ ἐπεξιέναι τοῖς πεπονθόσι καὶ τοῖς
ἐχθροῖς παραλείπεται· ὅμως δ' ἔστω τέτῳ γε συγγνώμη.
εἰ δὲ λαλῶν μὲν καὶ ὁμωρόφιος γιγνόμενος ὡς ἐδὲν εἰρ-
γασμένῳ φανήσεται, λέγων δὲ καὶ καταιτιώμενος ταῦθ'
ἕνεκα τε συκοφαντεῖν ἐμέ, πῶς ἐ δεκάκις, μᾶλλον δὲ μυ-
119 ριάκις δίκαιός ἐς' ἀπολωλέναι; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω,
καὶ τῇ μὲν προτεραίᾳ, ὅτε ταῦτ' ἔλεγεν, εἰσεληλύθει καὶ
διείλεκτο ἐκείνῳ, τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάλιν (τῆτο γάρ, τοῦτο
ἐκ ἔχον ἐστὶν ὑπερβολὴν ἀκαθαρσίας, ἄνδρες Ἀθηναῖοι)
εἰσελθὼν οἴκαδε ὡς ἐκεῖνον καὶ ἐφεξῆς ἑτωσὶ καθιζόμε-
νος, τὴν δεξιὰν ἐμβαλών, παρόντων πολλῶν, μετὰ τοὺς
ἐν τῇ βελῇ τέτες λόγες, ἐν οἷς αὐτόχειρα καὶ τὰ δεινό-
τατα εἰρήκει τὸν Ἀρίσταρχον, ὤμνυε μὲν κατ' ἐξωλείας
μηδὲν εἰρηκέναι περὶ αὐτε φλαῦρον, καὶ ἐδὲν ἐφρόντιζεν

v. 1. ἔχοντες] λέγοντες r. λέγω k. 2. τετ. καὶ ἐκ ἀποκτ. ΠΥΩs. 117, 4. αὐτῷ om ΣΥΩs. ηὐτύχει kr. 5. πάντων ἐκείνε] πάν-των τούτου γρ Σ: ipse om. 6. ἀπαλλαγῶν ΠΣ, διὰ ἀπαλλαγῶν s. εἴργασται ΥΩs. τούτων] τῶν pr Ω. 118, 4. παραλείπεται Π ΣΥΩs, ὑπολείπεται kr: καταλείπεται s. τοῦτό k. 5. λαλῶν μὲν FΣtv cum mg Ω et corr Π, ἄλλων μὲν Ts et pr Ω, ^λαλῶν μὲν k, μᾶλλον μὲν r, ἁλῶν μὲν κοινωνήσας H. Stephanus Thes. v. ἅλς. γενόμενος kr. εἰργασμένων ΥΩ. 119, 1. δίκαιος post ἀπολωλέναι ponunt Ftv. 2. μὲν om FΠΣΥΩstv. 3. πάλιν] πάλιν αὖ kr. 4. ἔχων r. 5. καθεζόμενος Fkrtv. 9. περὶ] κατ' kr. φαῦλον ΠΣΥΩs, quod est § 121 extr.

ἐπιορκῶν, καὶ ταῦτα παρόντων τῶν συνειδότων, ἠξίου δὲ καὶ πρὸς ἐμὲ αὐτῷ δι' ἐκείνου γίγνεσθαι τὰς διαλύσεις,

120 τούτων τοὺς παρόντας ὑμῖν καλῶ μάρτυρας. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μᾶλλον δὲ ἀσεβές, λέγειν ὡς φονεύς, καὶ πάλιν ὡς οὐκ εἴρηκε ταῦτ' ἀπομνύναι, καὶ φόνον μὲν ὀνειδίζειν, τούτῳ δ' ὁμωρόφιον γίγνεσθαι; κἂν μὲν ἀφῶ τοῦτον ἐγὼ καὶ προδῶ τὴν ὑμετέραν καταχειροτονίαν, οὐδέν, ὡς ἔοικ', ἀδικῶ· ἂν δ' ἐπεξίω, λέλοιπα τὴν 55 τάξιν, φόνου κοινωνῶ, δεῖ με ἀνηρπάσθαι. ἐγὼ δ' αὖ τοὐναντίον οἶμαι, εἰ τοῦτον ἀφῆκα, λελοιπέναι μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν τοῦ δικαίου τάξιν, φόνου δ' ἂν εἰκότως ἐμαυτῷ λαχεῖν· οὐ γὰρ ἦν μοι δήπου βιωτὸν τοῦτο ποιήσαντι.

121 Ὅτι τοίνυν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

*ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Λυσίμαχος Ἀλωπεκῆθεν, Δημέας Σουνιεύς, Χάρης Θορίκιος, Φιλήμων Σφήττιος, Μόσχος Παιανιεύς, καθ' οὓς καιροὺς ἡ εἰσαγγελία ἐδόθη ἡ εἰς τὴν βουλὴν ὑπὲρ Ἀριστάρχου τοῦ Μόσχου, ὅτι εἴη Νικόδημον ἀπεκτονώς, οἴδαμεν Μειδίαν τὸν κρινόμενον ὑπὸ Δημοσθένους, ᾧ μαρτυροῦμεν, ἐλθόντα πρὸς τὴν βουλὴν καὶ λέγοντα μηδένα ἕτερον εἶναι τὸν Νικοδήμου φονέα ἀλλ' Ἀρίσταρχον, καὶ τοῦτον αὐτοῦ γεγονέναι αὐτόχειρα, καὶ συμβουλεύοντα τῇ βουλῇ βαδίζειν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν Ἀριστάρχου καὶ συλλαμβάνειν αὐτόν. ταῦτα δ' ἔλεγε πρὸς τὴν βουλὴν τῇ προτεραίᾳ μετ' Ἀριστάρχου καὶ μεθ' ἡμῶν συνδεδειπνηκώς. οἴδαμεν δὲ καὶ Μειδίαν, ὡς ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς βουλῆς τούτους τοὺς λόγους εἰρηκώς, εἰσεληλυθότα πάλιν ὡς Ἀρίσταρχον καὶ τὴν δεξιὰν ὡς ἐμβεβληκότα καὶ ὀμνύοντα κατ' ἐξωλείας μηδὲν κατ' αὐτοῦ πρὸς τὴν βουλὴν εἰρηκέναι φαῦλον, καὶ ἀξιοῦντα Ἀρίσταρχον ὅπως ἂν διαλλάξῃ αὐτῷ Δημοσθένην.*

122 Τίς οὖν ὑπερβολή; τίς ὁμοία τῇ τούτου γέγονεν ἢ γένοιτ' ἂν πονηρία; ὃς ἄνδρα ἀτυχοῦντα, οὐδὲν αὐτὸν ἠδικηκότα

120, 1. ante τούτων cum Σ omisi *καί*. post *μάρτυρας* in libris plerisque titulus est *Μάρτυρες* vel *μαρτυρία*. quem om *Π*, omittendum esse vidit Taylorus. 2. *ἀσεβές*] *ἀσελγές r.* 3. *ἐπομνύναι καὶ φόνου r.* 4. *ὁμωρόφιον δὲ* corr *Ω*. 6. *ἔοικ' ΠΣΥΩs*: ceteri *ἔοικεν*. *ἐὰν r.* 8. *εἰ* om *r.* 10. *μοι* post *δήπου* ponunt *kr.* 121, 3. *μαρτυρίαι ΠΣΥΩ, μαρτυρία s.* *σουνεὺς ΠΣs.* *χιάρης FΣΥΩstv.* 4. *θόρκιος stv.* 5. *Μόσχου*] *Νικοδήμου* Anecd. p. 176, 32. 9. *αὐτοῦ ΠΥΩs*: ceteri *αὐτόν*. 11. *προτέρᾳ ΠΣΩ.*

(ἐῶ γὰρ εἰ φίλον), ἅμα συκοφαντεῖν ᾤετο δεῖν καὶ πρὸς
ἐμὲ αὐτὸν διαλύειν ἠξίου, καὶ ταῦτ᾽ ἔπραττε καὶ χρήματ᾽ 555
ἀνήλισκεν ἐπὶ τῷ μετ᾽ ἐκείνου κἀμὲ προσεκβαλεῖν ἀδίκως.
23 Τοῦτο μέντοι τὸ τοιοῦτον ἔθος καὶ τὸ κατασκεύασμα,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἐπεξιοῦσι δικαίως
ἔτι πλείω περιστάναι κακά, οὐκ ἐμοὶ μὲν ἄξιόν ἐστ᾽ ἀγα-
νακτεῖν καὶ βαρέως φέρειν, ὑμῖν δὲ τοῖς ἄλλοις παριδεῖν·
πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀλλὰ πᾶσιν ὁμοίως ὀργιστέον, ἐκλογι-
ζομένοις καὶ θεωροῦσιν ὅτι τοῦ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
ῥᾳδίως κακῶς παθεῖν ἐγγύτατα ἡμῶν εἰσὶν οἱ πενέστατοι
καὶ ἀσθενέστατοι, τοῦ δ᾽ ὑβρίσαι καὶ τοῦ ποιήσαντάς τι μὴ
δοῦναι δίκην, ἀλλὰ τοὺς ἀντιπαρέξοντας πράγματα μισθώ-
σασθαι, οἱ βδελυροὶ καὶ χρήματ᾽ ἔχοντες [εἰσὶν ἐγγυτά-
24 τω]. οὐ δὴ δεῖ παρορᾶν τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ τὸν ἐξείργοντα
δέει καὶ φόβῳ τὸ δίκην ὧν ἂν ἡμῶν ἀδικηθῇ τις λαμβά-
νειν παρ᾽ αὐτοῦ ἄλλο τι χρὴ νομίζειν ποιεῖν, ἢ τὰς τῆς
ἰσηγορίας καὶ τὰς τῆς ἐλευθερίας ἡμῶν μετουσίας ἀφαι-
ρεῖσθαι. ἐγὼ μὲν γὰρ ἴσως διεωσάμην, καὶ ἄλλος τις ἄν,
ψευδῆ λόγον καὶ συκοφαντίαν, καὶ οὐκ ἀνήρπασμαι· οἱ δὲ
πολλοὶ τί ποιήσετε, ἂν μὴ δημοσίᾳ πᾶσι φοβερὸν κατα-
25 στήσητε τὸ εἰς ταῦτα ἀποχρῆσθαι τῷ πλουτεῖν; δόντα λό-
γον καὶ ὑποσχόντα κρίσιν περὶ ὧν ἄν τις ἐγκαλῇ, τότ᾽
ἀμύνεσθαι τοὺς ἀδίκως ἐφ᾽ αὐτὸν ἐλθόντας χρή, καὶ τότ᾽,
ἂν ἀδικοῦντας ὁρᾷ τις, οὐ προαναρπάζειν, οὐδ᾽ ἐπάγοντ᾽ αἰ-
τίας ψευδεῖς ἄκριτον ζητεῖν ἀποφεύγειν, οὐδ᾽ ἐπὶ τῷ διδόναι
δίκην ἀσχάλλειν, ἀλλὰ μὴ ποιεῖν ἐξ ἀρχῆς ἀσελγὲς μηδέν.
26 Ὅσα μὲν τοίνυν εἴς τε τὴν λειτουργίαν καὶ τὸ σῶμ᾽
ὑβρίσθην, καὶ πάντ᾽ ἐπιβουλευόμενος τρόπον καὶ πάσχων

v. 1. εἰ] εἰπεῖν k. ἅμα] ἀλλὰ r. 123, 2. ἄνδρες Ἀθηναῖοι] δικασταί, ut solet, r. 7. παθεῖν] πάσχειν γρ r, πάλιν r et γρ F. ὑμῶν ΠΣΥkrs. 8. τι om FΣΥΩstv. 10. οἱ] οἱ δὲ r.
124, 1. οὐ] εἰ corr k. παρορᾶν τὰ] παρορῶντα r. οὐδὲ] καὶ εἶναι rc k. 3. τῆς ἰσηγ. καὶ τὰς τῆς ἐλευθ.] τῆς ἐλευθ. καὶ τῆς ἰσηγ. kr. 4. ὑμῶν kr. 5. διεωσωσάμην Σs. ἐὰν kr. 7. πᾶσι φανερὸν ΠΩs, φοβερὸν πᾶσι kr. 125, 2. ἐγκαλέσῃ kr. 3. ἀμύνασθαι krs. ἐπ᾽ αὐτὸν kr. 4. ἀδικοῦντα ΣΥΩs. 126, 1. τὴν om tv. 2. ἅπαντ᾽ kr.

"κακῶς ἐκπέφευγα, ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ 556
παραλείπω δὲ πολλά· οὐ γὰρ ἴσως ῥᾴδιον πάντ' εἰπεῖν. ἔχει
δ' οὕτως. οὐκ ἔσθ' ἐφ' ὅτῳ τῶν πεπραγμένων ἐγὼ μόνος
ἠδίκημαι, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῖς εἰς τὸν χορὸν γεγενημένοις
ἀδικήμασιν ἡ φυλή, τὸ δέκατον μέρος ὑμῶν, συνηδίκη-
ται, ἐπὶ δ' οἷς ἐμὲ ὕβρισε καὶ ἐπεβούλευσεν οἱ νόμοι, δι'
οὓς εἷς ἕκαστος ὑμῶν σῶς ἐστίν· ἐφ' ἅπασι δὲ τούτοις ὁ
θεός, ᾧ χορηγὸς ἐγὼ καθειστήκειν, καὶ τὸ τῆς ὁσίας, ὅτι-
δήποτ' ἐστί, τὸ σεμνὸν καὶ τὸ δαιμόνιον, συνηδίκηται.
127 δεῖ δὴ τοὺς γε βουλομένους ὀρθῶς τὴν κατ' ἀξίαν τῶν πε-
πραγμένων παρὰ τούτου δίκην λαβεῖν οὐχ ὡς ὑπὲρ ἐμοῦ ὄν-
τος μόνου τοῦ λόγου τὴν ὀργὴν ἔχειν, ἀλλ' ὡς ἐν ταὐτῷ
τῶν νόμων, τοῦ θεοῦ, τῆς πόλεως, ὁμοῦ πάντων ἠδικημέ-
νων, οὕτω ποιεῖσθαι τὴν τιμωρίαν, καὶ τοὺς βοηθοῦντας
καὶ τοὺς συνεξεταζομένους μετὰ τούτου μὴ συνηγόρους μό-
νον ἀλλὰ καὶ δοκιμαστὰς τῶν τούτῳ πεπραγμένων ὑπο-
λαμβάνειν εἶναι.

128 *Εἰ μὲν τοίνυν*, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σώφρονα καὶ μέ-
τριον πρὸς τἄλλα παρεσχηκὼς αὑτὸν Μειδίας καὶ μηδένα
τῶν ἄλλων πολιτῶν ἠδικηκὼς εἰς ἐμὲ μόνον ἀσελγὴς οὕτω
καὶ βίαιος ἐγεγόνει, πρῶτον μὲν ἔγωγ' ἀτύχημ' ἂν ἐμαυ-
τοῦ τοῦτο ἡγούμην, ἔπειτ' ἐφοβούμην ἂν μὴ τὸν ἄλλον ἑαυ-
τοῦ βίον οὗτος μέτριον δεικνύων καὶ φιλάνθρωπον δια-
129 κρούσηται τούτῳ τὸ δίκην ὧν ἐμὲ ὕβρικε δοῦναι. νυνὶ δὲ
τοσαῦτ' ἐστὶ τἄλλα, ἃ πολλοὺς ὑμῶν ἠδίκηκε, καὶ τοιαῦτα,
ὥστε τούτου μὲν τοῦ δέους ἀπήλλαγμαι, φοβοῦμαι δὲ πάλιν
τοὐναντίον μή, ἐπειδὰν πολλὰ καὶ δεινὰ ἑτέρους ἀκούητ'
ὑπ' αὐτοῦ "πεπονθότας, τοιοῦτός τις ὑμῖν λογισμὸς ἐμ- 557

v. 3. ἔσται k. 5. ἡμῖν r. 7. εἰς om Υkrs. 8. χορὸς pr Υ.
127, 1. καταξίαν s. 2. παρὰ] περὶ s. λαμβάνειν kr. ἐμοῦ] ἡμῶν Ftv, ὑμῶν ΠΣΥΩs. μόνον ὄντος kr. 4. ὁμοῦ kr: ceteri ἐμοί. 6. τοὺς om Ftv. 7. ὑπολαμβάνειν kr: ceteri ὑπολαμβάνετ'.
128, 3. π. μηδὲν ἠδικηκὼς Fkrtv. ἀσελγὴς μόνον Σkr. 4. μὲν om Σ. 6. οὕτως k. διακρούσηται τούτῳ τὸ δίκην — δοῦναι ΠΣΥΩs, τούτῳ τὸ δίκην — δοῦναι διακρούσηται tv, τούτῳ τὸ δίκην δοῦναι — διακρούσηται kr, τούτῳ τὸ δοῦναι — δίκην διακρούσηται F.
129, 1. νῦν r. 2. ἐστὶ] ἐστὶ δὴ Ftv. τἄλλα om kr. 4. ἀκούητε Ftv

πέσῃ „τί οὖν σὺ δεινότερα ἢ τῶν ἄλλων εἷς ἕκαστος πε-
πονθὼς ἀγανακτεῖς;" πάντα μὲν δὴ τὰ τούτῳ πεπραγμένα
οὔτ' ἂν ἐγὼ δυναίμην πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, οὔτ' ἂν ὑμεῖς ὑπο-
μείναιτ' ἀκούειν, οὐδ', εἰ τὸ παρ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ὕδωρ
ὑπάρξειε πρὸς τὸ λοιπὸν πᾶν, τό τ' ἐμὸν καὶ τὸ τούτου
προστεθέν, οὐκ ἂν ἐξαρκέσειεν· ἃ δ' ἐστὶ μέγιστα καὶ φανε-
130 ρώτατα, ταῦτ' ἐρῶ. μᾶλλον δ' ἐκεῖνο ποιήσω· ἀναγνώσο-
μαι μὲν ὑμῖν, ὡς ἐμαυτῷ γέγραμμαι, πάντα τὰ ὑπομνή-
ματα, λέξω δ' ὅ τι ἂν πρῶτον ἀκούειν βουλομένοις ὑμῖν
ᾖ, τοῦτο πρῶτον, εἶθ' ἕτερον, καὶ τἄλλα τὸν αὐτὸν τρό-
πον, ἕως ἂν ἀκούειν βούλησθε. ἔστι δὲ ταῦτα παντοδαπά,
καὶ ὕβρεις πολλαὶ καὶ περὶ τοὺς οἰκείους κακουργήματα καὶ
περὶ τοὺς θεοὺς ἀσεβήματα, καὶ τόπος οὐδείς ἐστιν ἐν ᾧ
τοῦτον οὐ θανάτου πεποιηκότα ἄξια πολλὰ εὑρήσετε.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΙΔΙΟΥ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ.

131 Ὅσα μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν ἀεὶ προστυ-
χόντ' αὐτῷ πεποίηκε, ταῦτ' ἐστίν. καὶ παραλέλοιφ' ἕτερα·
οὐ γὰρ ἂν δύναιτ' οὐδεὶς εἰσάπαξ εἰπεῖν, ἃ πολὺν χρόνον
οὗτος ὑβρίζων συνεχῶς ἅπαντα τὸν βίον εἴργασται. ἄξιον
δ' ἰδεῖν ἐφ' ὅσον φρονήματος ἤδη προελήλυθε τῷ τούτων
δίκην μηδενὸς δεδωκέναι. οὐ γὰρ ἡγεῖθ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
λαμπρὸν οὐδὲ νεανικὸν οὐδ' ἄξιον θανάτου, ὅ τι ἂν τις
πρὸς ἕνα εἰς διαπράττηται, ἀλλ' εἰ μὴ φυλὴν ὅλην καὶ βου-
λὴν καὶ ἔθνος προπηλακιεῖ καὶ πολλοὺς ἀθρόους ὑμῶν ἅμα
132 ἐλᾷ, ἀβίωτον ᾤετ' ἔσεσθαι τὸν βίον ἑαυτῷ. καὶ τὰ μὲν 558
ἄλλα σιωπῶ, μυρία εἰπεῖν ἔχων, περὶ δὲ τῶν συστρατευ-
σαμένων ἱππέων εἰς Ἄργουραν ἴσε δήπου πάντες οἷα ἐδη-
μηγόρησε παρ' ὑμῖν, ὅθ' ἧκεν ἐκ Χαλκίδος, κατηγορῶν

v. 1. τί οὖν om pr Σ. 3. ἔγωγε Ftv. ὑπομενεῖτ' ΠΥΩkr, ὑπομείναιτ' ἂν Ftv, ὑπομενεῖτ' ἂν s. 130, 2. τὰ ὑπομν. πάντα kr. 3. ἂν om Ω. 4. τοῦτο om Ftv. 9. titulum om r, in mg ponit Π. τῶν τοῦ μειδίου v. 131, 1. ὦ om ks. Ἀθηναῖοι] δικασταί Π. 3. ἅπαξ pr Σ. 6. ἡγεῖσθ' st. 7. νεανικὸν] νεανικὸν οὐδὲν ΥΩkrs. οὐδ' om ΥΩs. ἄξιον] ἄξιον εἶναι Ftv. θανάτου] αὐτοῦ Buttmannus. τις] τι F. 8. φυλὴν] βουλὴν r. 9. ἀθρόους ΠΥ: ἀθρόοις ς. 132, 1. ᾤεται r, ὥστ' s. 2. μ. ἂν ἔχων εἰπεῖν Fkrtv. 3. ἄρουραν pr Ω.

*καὶ φάσκων ὄνειδος ἐξελθεῖν τὴν στρατιὰν ταύτην τῇ πό-
λει· καὶ τὴν λοιδορίαν ἣν ἐλοιδορήθη Κρατίνῳ περὶ τού-
των, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλοντι βοηθεῖν αὐτῷ, μέ-
μνησθε. τὸν δὴ τοσούτοις ἀθρόοις τῶν πολιτῶν ἔχθραν
ἐπ' οὐδενὶ τηλικαύτην ἀράμενον πάσῃ πονηρίᾳ καὶ θρα-*
133 *σύτητι ταῦτα χρὴ νομίζειν πράττειν; καίτοι πότερ' εἰσὶν
ὄνειδος ὦ Μειδία τῇ πόλει οἱ διαβάντες ἐν τάξει καὶ τὴν
σκευὴν ἔχοντες, ἣν προσῆκε τοὺς ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐξιόν-
τας καὶ συμβαλοῦντας τοῖς συμμάχοις, ἢ σὺ ὁ μὴ λα-
χεῖν εὐχόμενος τῶν ἐξιόντων, ὅτ' ἐκληροῦ, τὸν θώρακα δὲ
οὐδεπώποτ' ἐνδύς, ἐπ' ἀστράβης δὲ ὀχούμενος ἀργυρᾶς τῆς
ἐξ Εὐβοίας, χλανίδας δὲ καὶ κυμβία καὶ κάδους ἔχων,
ὧν ἐπελαμβάνοντο οἱ πεντηκοστολόγοι; ταῦτα γὰρ εἰς τοὺς
ὁπλίτας ἡμᾶς ἀπηγγέλλετο· οὐ γὰρ εἰς ταὐτὸν ἡμεῖς τού-*
134 *τοις διέβημεν. εἶτα εἴ σε ἐπὶ τούτοις ἔσκωψεν Ἀρχετίων
ἤ τις ἄλλος, πάντας ἤλαυνες; εἰ μὲν γὰρ ἐποίεις ταῦτα,
ὦ Μειδία, ἅ σέ φασιν οἱ συνιππεῖς καὶ κατηγόρεις ὡς λέ-
γοιεν περὶ σοῦ, δικαίως κακῶς ἤκουες· καὶ γὰρ ἐκείνους καὶ
τουτουσὶ καὶ ὅλην τὴν πόλιν ἠδίκεις καὶ κατῄσχυνες. εἰ
δὲ μὴ ποιοῦντός σου κατεσκεύαζόν τινες καταψευδόμενοί
σου, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν στρατιωτῶν οὐκ ἐκείνοις ἐπετίμων
ἀλλὰ σοὶ ἐπέχαιρον, δῆλον ὅτι ἐκ τῶν ἄλλων ὧν ἔζης ἄξιος
αὐτοῖς ἐδόκεις εἶναι τοῦ τοιαῦτ' ἀκούειν· σαυτὸν οὖν με-* 559
135 *τριώτερον ἐχρῆν παρέχειν, οὐκ ἐκείνους διαβάλλειν. σὺ δ'
ἀπειλεῖς πᾶσιν, ἐλαύνεις πάντας· τοὺς ἄλλους ἀξιοῖς ὅ τι
σὺ βούλει σκοπεῖν, οὐκ αὐτὸς σκοπεῖς ὅ τι μὴ λυπήσεις
τοὺς ἄλλους ποιῶν. καὶ τὸ δὴ σχετλιώτατον καὶ μέγιστον
ἔμοιγε δοκοῦν ὕβρεως εἶναι σημεῖον· τοσούτων ἀνθρώπων,*

v. 1. στρατείαν ΠΥΩs. 2. ἣν om F. 133, 1. πότεροι kr.
4. συμβαλλομένους s, συμβαλομένους Ω et rc Υ: pr enim Υ haec ἐξιόντας καὶ συμβ. om. μὴ Σ: μηδὲ ς. 6. ἀργυρᾶς τῆς ἐξ εὐβοίας Σ et γρ k, ἀργυρᾶς τῆς ἐξ εὐβοίας ΠΥΩs: ἐξ Ἀργούρας τῆς Εὐβοίας ς. 7. δὲ καὶ om kr. κυμβεῖα kr. 9. ἐπηγγέλλετο kr.
ταὐτὸ ΠΥs. 134, 1. ἐπὶ om s. εἰσκώψομεν Σ. 2. ἢ] εἰ F.
4. δ. καὶ κακῶς Ω. 5. τούτους tv. 6. σου καὶ κατεσκ. s.
8. ἐπεχείρουν Σ. 9. αὐτοῖς ante ἄξιος ponunt ΠΥΩs, post ἐδόκεις kr. τοῦ τὰ τοιαῦτα kr. 135, 3. σὺ] σοι k. λυπήσῃς s.
5. ἔμοιγε om r.

ὦ μιαρὰ κεφαλή, σὺ παρελθὼν ἀθρόων κατηγόρεις, ὃ τίς
ὐκ ἂν ἔφριξε ποιῆσαι τῶν ἄλλων;
36 Τοῖς μὲν τοίνυν ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις ὁρῶ τοῖς
κρινομένοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἓν μὲν ἢ δύο ὄντα τἀδι-
κήματα ἃ κατηγορεῖται, λόγυς δὲ ἀφθόνυς τοιύτυς ὑπάρ-
χοντας „τίς ὑμῶν ἐμοί τι σύνοιδε τοιοῦτον; τίς ὑμῶν
ἐμὲ ταῦθ' ἑώρακε ποιῦντα; ὐκ ἔςιν, ἀλλ' ὗτοι δι' ἔχθραν
καταψεύδονταί μυ, καταψευδομαρτυρῦμαι," τὰ τοιαῦτα·
37 τύτῳ δ' αὖ τἀναντία τούτων. πάντας γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι
νομίζω τὸν τρόπον τὸν τύτυ καὶ τὴν ἀσέλγειαν καὶ τὴν
ὑπερηφανίαν τῦ βίυ, καὶ πάλαι θαυμάζειν ἐνίυς οἴομαι
ὧν αὐτοὶ μὲν ἴσασιν, ὐκ ἀκηκόασι δὲ νῦν ἐμοῦ. πολλὺς
δὲ τῶν πεπονθότων ὐδὲ πάνθ' ὅσα ἠδίκηνται μαρτυρεῖν
ἐθέλοντας ὁρῶ, τὴν βίαν καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην ὀῤῥω-
δοῦντας τὴν τύτυ καὶ τὴν ἀφορμήν, ἥπερ ἰσχυρὸν ποιεῖ
38 καὶ φοβερὸν τὸν κατάπτυςον τυτονί. τὸ γὰρ ἐπ' ἐξουσίας
καὶ πλύτυ πονηρὸν εἶναι καὶ ὑβριστὴν τεῖχός ἐστι πρὸς
τὸ μηδὲν ἂν αὐτὸν ἐξ ἐπιδρομῆς παθεῖν, ἐπεὶ περιαιρε-
θεὶς οὗτος τὰ ὄντα ἴσως μὲν οὐκ ἂν ὑβρίζοι, εἰ δ' ἄρα,
ἐλάττονος ἄξιος ἔσται τοῦ μικροτάτου παρ' ὑμῖν· μάτην
γὰρ λοιδορήσεται καὶ βοήσεται, "δίκην δ', ἂν ἀσελγαίνῃ 560
39 τι, τοῖς ἄλλοις ἡμῖν ἐξ ἴσου δώσει. νῦν δ', οἶμαι, τύτυ
προβέβληται Πολύευκτος, Τιμοκράτης, Εὐκτήμων ὁ κο-
νιορτός· τοιοῦτοί τινές εἰσι μισθοφόροι περὶ αὐτόν, καὶ
πρὸς ἔτι ἕτεροι τύτοις, μαρτύρων συνεςῶσα ἑταιρία, φα-
νερῶς μὲν ὐκ ἐνοχλύντων ὑμῖν, σιγῇ δὲ τὰ ψευδῆ ῥᾷστ'
ἐπινευόντων. ὓς μὰ τὺς θεοὺς οὐδὲν ὠφελεῖσθαι νομίζω

v. 1. ἀθρόον krtv. κατηγορεῖς Frst. ὃ] ὅτι s. 2. τῶν ἄλλων ποιῆσαι kr. 136, 1. ἀνθρώποις om k. 3. κατηγορεῖται Σ kr: κατηγοροῦνται ς. 4. τοιοῦτον ΠΥΩs, τοιοῦτον ἢ r. 5. ἑόρακε Ω. 6. κατ. μυ] καὶ ψεύδονταί μου καὶ s. 137, 1. εἰδέναι ὑμᾶς kr. 2. τὸν τούτου om Σkr, τούτου καὶ om Π. καὶ τὴν ἀσέλγειαν om F. 3. τῦ] τὴν τοῦ F. 6. ὀῤῥωδοῦντας Taylorus: δεδιότας kr, ὁρῶντας celeri. 7. καὶ φοβ. ποιεῖ Fkstv. 138, 1. τοῦτον ΠΥΩs. 2. πονηρὸν] θρασὺν kr. 3. ἂν om kr. 139, 1. ὑμῖν k. 2. προβέβληνται Fkrtv. Πολύευκτος in mg Σ, πολυευκτον ΥΩs. 4. τούτοις ἕτεροι Ftv. ἑταιρεία pr Σ et corr kv. 5. ἡμῖν t.

παρὰ τȣτȣ· ἀλλὰ δεινοί τινές εἰσιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φθείρεσθαι πρὸς τȣ̀ς πλȣσίȣς καὶ παρεῖναι καὶ μαρτυρεῖν.
140 πάντα δὲ ταῦτ᾽, οἶμαι, φοβερά ἐςι τῶν ἄλλων ὑμῶν ἑκάςῳ, καθ᾽ ἑαυτὸν ὅπως δύναται ζῶντι. ȣ̃περ ἕνεκα συλλέγεσθε ὑμεῖς, ἵνα, ὧν καθ᾽ ἕνα ἐςὶν ἕκαςος ὑμῶν ἐλάττων ἢ φίλοις ἢ τοῖς οὖσιν ἢ τῶν ἄλλων τινί, τούτων συλλεγέντες ἑκάςȣ κρείττȣς τε γίγνησθε καὶ παύητε τὴν ὕβριν.

141 Τάχα τοίνυν καὶ τοιοῦτός τις ἥξει πρὸς ὑμᾶς λόγος, „τί δὴ τὰ καὶ τὰ πεπονθὼς ὁ δεῖνα ȣ̓κ ἐλάμβανε δίκην παρ᾽ ἐμȣ̃;" ἢ „τί δή" πάλιν ἄλλον ἴσως τινὰ τῶν ἠδικημένων ὀνομάζων. ἐγὼ δὲ δι᾽ ἃς μὲν προφάσεις ἕκαςος ἀφίσταται τȣ̃ βοηθεῖν ἑαυτῷ, πάντας ὑμᾶς εἰδέναι νομίζω· καὶ γὰρ ἀσχολία καὶ ἀπραγμοσύνη καὶ τὸ μὴ δύ-
142 νασθαι λέγειν καὶ ἀπορία καὶ μυρί᾽ ἐςὶν αἴτια· προσήκειν μέντοι τȣ́τῳ μὴ ταῦτα λέγειν ἡγοῦμαι νυνί, ἀλλ᾽ ὡς οὐ πεποίηκέ τι τȣ́των ὧν αὐτȣ̃ κατηγόρηκα διδάσκειν, ἐὰν δὲ μὴ δύνηται, διὰ ταῦτ᾽ ἀπολωλέναι πολὺ μᾶλλον. εἰ γὰρ τηλικοῦτός τίς ἐστιν ὥστε τοιαῦτα ποιῶν δύνασθαι καθ᾽ ἕνα ἕκαςον ἡμῶν ἀποςερεῖν τȣ̃ δίκης παρ᾽ αὐτȣ̃ τυχεῖν, 561
κοινῇ νῦν, ἐπειδήπερ εἴληπται, πᾶσιν ὑπὲρ ἁπάντων ἐςὶ τιμωρητέος ὡς κοινὸς ἐχθρὸς τῇ πολιτείᾳ.

143 Λέγεται τοίνυν ποτὲ ἐν τῇ πόλει κατὰ τὴν παλαιὰν ἐκείνην εὐδαιμονίαν Ἀλκιβιάδης γενέσθαι, ᾧ σκέψασθε, τίνων εὐεργεσιῶν ὑπαρχȣσῶν καὶ ποίων τινῶν πρὸς τὸν δῆμον, πῶς ἐχρήσανθ᾽ ὑμῶν οἱ πρόγονοι, ἐπειδὴ βδελυρὸς καὶ ὑβριςὴς ᾤετο δεῖν εἶναι. καὶ ȣ̓κ ἀπεικάσαι δήπȣ Μειδίαν Ἀλκιβιάδῃ βȣλόμενος τȣ́τȣ μέμνημαι τȣ̃ λόγȣ, ȣ̓χ ȣ̃τως εἰμὶ ἄφρων ȣ̓δ᾽ ἀπόπληκτος ἐγώ, ἀλλ᾽ ἵν᾽ εἰδῆθ᾽ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ γνῶθ᾽ ὅτι οὐδὲν ἔτ᾽ ἔστιν

140, 1. ἑκάστῳ ἀνθρώπων κ. Π. 5. τε om kr. γίγνεσθε FΩ.
141, 1. τοίνυν ἴσως καὶ kr. 3. ἴσως ἄλλον r. 142, 1. αἴτια] ἕτερα kr, ἕτερα αἴτια γρ F. 2. νῦν Ftv. 3. τι τούτων ὧν] ταῦτ᾽ ἐφ᾽ οἷς kr et γρ F. 4. μᾶλλόν ἐστι δίκαιος εἰ Fkrtv. 6. ἡμῶν ἕκαστον Fstv. τυγχάνειν kr et γρ F. 7. ἐστὶ om ΤΩs.
143, 1. κατὰ] μετὰ Ω. 3. τινῶν] τιμῶν kr et γρ F. 6. μέμνηται t. 7. οὐδ᾽ F. 8. οὔτ᾽ ἔστιν] ἔτ᾽ ἔστιν Π.

ἔτ' ἔςαι, ἐ γένος, ἐ πλᾶτος, οὐ δύναμις, ὃ τοῖς πολλοῖς
144 ὑμῶν, ἂν ὕβρις προσῇ, προσήκει φέρειν. ἐκεῖνος γάρ ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι λέγεται πρὸς πατρὸς μὲν Ἀλκμαιωνι-
δῶν εἶναι (τούτους δέ φασιν ὑπὸ τῶν τυράννων ὑπὲρ τοῦ
δήμου ςασιάζοντας ἐκπεσεῖν, καὶ δανεισαμένους χρήματ' ἐκ
Δελφῶν ἐλευθερῶσαι τὴν πόλιν καὶ τοὺς Πεισιςράτου παῖ-
δας ἐκβαλεῖν), πρὸς δὲ μητρὸς Ἱππονίκου καὶ ταύτης τῆς
οἰκίας, ἧς ὑπάρχουσι πολλαὶ καὶ μεγάλαι πρὸς τὸν δῆμον
145 εὐεργεσίαι. οὐ μόνον δὲ ταῦθ' ὑπῆρχεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ
αὐτὸς ὑπὲρ τοῦ δήμου θέμενος τὰ ὅπλα δὶς μὲν ἐν Σάμῳ,
τρίτον δ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, τῷ σώματι τὴν εὔνοιαν, οὐ
χρήμασιν οὐδὲ λόγοις ἐνεδείξατο τῇ πατρίδι. ἔτι δὲ ἵππων
Ὀλυμπίασιν ἀγῶνες ὑπῆρχον αὐτῷ καὶ νῖκαι καὶ ςέφα-
νοι, καὶ ςρατηγὸς ἄριςος, καὶ λέγειν ἐδόκει πάντων, ὥς
146 φασιν, εἶναι δεινότατος. ἀλλ' ὅμως οἱ κατ' ἐκεῖνον ὑμέ- 562
τεροι πρόγονοι οὐδενὸς τούτων αὐτῷ συνεχώρησαν ὑβρίζειν
αὐτούς, ἀλλὰ ποιήσαντες φυγάδα ἐξέβαλον, καὶ Λακεδαι-
μονίων ὄντων ἰσχυρῶν τότε καὶ Δεκέλειαν αὐτοῖς ἐπιτει-
χισθῆναι καὶ τὰς ναῦς ἁλῶναι καὶ πάντα ὑπέμειναν, ὁτιοῦν
ἄκοντες παθεῖν κάλλιον εἶναι νομίζοντες ἢ ἑκόντες ὑβρί-
147 ζεσθαι συγχωρῆσαι. καίτοι τί τοσοῦτον ἐκεῖνος ὕβρισεν,
ἡλίκον οὗτος νῦν ἐξελήλεγκται; Ταυρέαν ἐπάταξε χορηγοῦντα
ἐπὶ κόῤῥης. ἔςω ταῦτα, ἀλλὰ χορηγῶν γε χορηγοῦντα τοῦτ'
ἐποίησεν, οὔπω τόνδε τὸν νόμον παραβαίνων· οὐ γὰρ ἔκειτό
πω. εἷρξεν Ἀγάθαρχον τὸν γραφέα· καὶ γὰρ ταῦτα λέ-
γουσιν. λαβών γέ τι πλημμελοῦντα, ὥς φασιν, ὅπερ οὐδ'
ὀνειδίζειν ἄξιον. τοὺς Ἑρμᾶς περιέκοπτεν. ἅπαντα μέν,

v. 1. ὃ] ὅτι ΠΣΥΩ. 144, 1. ὑμῶν F. προσῇ] ᾖ Ft. 2. ἀλκμεωνιδῶν t, ἀλκμεωνιδῶν FΣΥΩsv. 3. ὑπὲρ] ὑπὸ Ft. 4. στασιάσαντας F. 5. τοὺς] τοῦ v. 6. ταύτης δὴ τῆς kr. 7. οἰκίας] οἰκίας συγγενὴς γε Σ, οἰκίας συγγενεῖς γρ F. ἧς] οἷς Σ. ὑπάρχουσαι r. 145, 1. ὑπῆρχον t. 3. τῷ] καὶ τῷ s. 4. ἱππέων ΥΩstv. 5. καὶ ςέφανοι om ΠΥΩkrs. 146, 1. ἐκεῖνον] ἐκεῖνον χρόνον t, ἐκεῖνον τὸν χρόνον FΠΥΩsv. ἡμέτεροι FΠΥΩtv. 3. ποιήσ. ἄτιμον καὶ φυγάδα γρ F. 4. ἰσχυρῶν ὄντων Ftv. 147, 1. ὕβρισεν ἐκεῖνος r. 2. νῦν οὗτος r, νῦν οὕτως k. 3. γε om F. 6. γ' ἔτι Ωs, γέ τοι t.

οἶμαι, τἀσεβήματα τῆς αὐτῆς ὀργῆς δίκαιον ἀξιοῦν· τὸ δ'
ὅλως ἀφανίζειν ἱερὰν ἐσθῆτα ἔσθ' ὅ τι τοῦ περικόπτειν
τοὺς Ἑρμᾶς διαφέρει; ἐκεῖνος οὗτος ἐξελήλεγκται τοῦτο ποιῶν.
148 ἀντιθῶμεν δὴ τίς ὢν καὶ τίσι ταῦτ' ἐνδεικνύμενος. μὴ
τοίνυν ὑμῖν, πρὸς τῷ μὴ καλόν, μηδὲ θεμιτὸν νομίζετε
ἄνδρες δικασταὶ μηδ' ὅσιον εἶναι τοιούτων ἀνδρῶν οὖσιν
ἀπογόνοις, πονηρὸν καὶ βίαιον καὶ ὑβριστὴν λαβοῦσιν ἄν-
θρωπον καὶ μηδένα μηδαμόθεν, συγγνώμης ἢ φιλανθρω-
πίας ἢ χάριτός τινος ἀξιῶσαι. τίνος γὰρ ἕνεκα; τῶν στρα-
τηγιῶν; ἀλλ' οὐδὲ καθ' αὑτὸν στρατιώτης οὗτος οὐδενός ἐστ'
ἄξιος, μή τί γε τῶν ἄλλων ἡγεμών. ἀλλὰ τῶν λόγων; ἐν
οἷς κοινῇ μὲν οὐδὲν πώποτ' εἶπεν ἀγαθόν, κακῶς δὲ ἰδίᾳ
149 πάντας ἀνθρώπους λέγει. γένους ἕνεκα νὴ Δία. καὶ τίς 563
οὐκ οἶδεν ὑμῶν τὰς ἀποῤῥήτους, ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ, [τὰς]
τούτου γονάς; ᾧ δύο τὰ ἐναντιώτατα συμβέβηκεν εἶναι· ἡ
μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς μήτηρ, ἡ τεκοῦσα αὐτόν, πλεῖστον
ἁπάντων ἀνθρώπων εἶχε νοῦν, ἡ δὲ δοκοῦσα καὶ ὑποβα-
λομένη πασῶν ἦν ἀνοητοτάτη γυναικῶν. σημεῖον δέ· ἡ
μὲν γὰρ ἀπέδοτο εὐθὺς γενόμενον, ἡ δ' ἐξὸν αὐτῇ βελτίω
150 πρίασθαι ταύτης τῆς τιμῆς τοῦτον ἠγόρασεν. καὶ γάρ τοι
διὰ τοῦτο τῶν οὐ προσηκόντων ἀγαθῶν κύριος γεγονώς, καὶ
πατρίδος τετευχὼς ἢ νόμοις τῶν ἁπασῶν πόλεων μάλιστα
οἰκεῖσθαι δοκεῖ, οὐδένα οἶμαι τρόπον φέρειν οὐδὲ χρῆσθαι
τούτοις δύναται, ἀλλὰ τὸ τῆς φύσεως βάρβαρον ἀληθῶς καὶ
θεοῖς ἐχθρὸν ἕλκει καὶ βιάζεται, καὶ φανερὸν ποιεῖ τοῖς
παροῦσιν ὥσπερ ἀλλοτρίοις, ὅπερ ἔστιν, αὐτὸν χρώμενον.

v. 1. ὀργῆς — οὐκοῦν rc in mg Π. 2. ἱερα^ν, εσθῆτα in mg Σ. κόπτειν Σ. 148, 1. δὴ] δὲ kr. post ἐνδεικνύμενος mg Σ addit haec: ἐπήρθη ταῦτα ποιεῖν. μὴ τοίνυν] μήτ' οὖν γρ Σ. 2. ὑμῖν om F, post καλὸν ponunt kr: ὑμεῖς γρ Σ. τὸ k. 4. καὶ ante ὑβριστὴν om Ω. 6. στρατιῶν Ω. 7. οὗτος om t, οὗτός γε r. 8. τι] τοι k. γε om Π. 149, 3. τὰ om Σkr. 4. γὰρ om pr Υ. 5. ὑποβαλλομένη ΠΥΩs, ὑπολαμβανομένη kr. 7. γενομενωι (ν ω supra) Υ, γενομένου Π, γενομενον k. 150, 1. πριάσασθαι pr Υ. ταύτης τῆς] τῆς ἴσης Fkrtv. 2. τῶν om Fkrtv. 3. τετυχηκὼς Fkrtv. 5. φ. ὡς ἀληθῶς βάρβαρον Fkrtv.

151 Τοσέτων τοίνυν καὶ τοιέτων ὄντων τῷ βδελυρῷ τέτῳ
καὶ ἀναιδεῖ ὧν βεβίωται, ἔνιοί μοι προσιόντες ὦ ἄνδρες
δικαςαὶ τῶν χρωμένων αὐτῷ, παραινῦντες ἀπαλλαγῆναι
καὶ καθυφεῖναι τὸν ἀγῶνα τετονί, ἐπειδή με μὴ πείθοιεν,
ὡς μὲν οὐ πολλὰ καὶ δεινὰ πεποίηκεν οὗτοσὶ καὶ δίκην
ἡντινῦν ἂν δοίη δικαίως τῶν πεπραγμένων, ἐκ ἐτόλμων
λέγειν, ἐπὶ ταῦτα δ' ἀπήντων ὡς „ἥλωκεν ἤδη καὶ κατε-
ψήφιςαι· τίνος τιμήσειν αὐτῷ προσδοκᾷς τὸ δικαςήριον;
ἐχ ὁρᾷς ὅτι πλετεῖ καὶ τριηραρχίας ἐρεῖ καὶ λειτεργίας;
σκόπει δὴ μὴ τέτοις αὐτὸν ἐξαιτήσηται, καὶ ἐλάττω πολὺ
52 τῇ πόλει καταθεὶς ἢ ὅσα σοὶ δίδωσι καταγελάσῃ.” ἐγὼ δὲ
πρῶτον μὲν ἐδὲν ἀγεννὲς ὑμῶν καταγιγνώσκω, ἐδ' ὑπο-
λαμβάνω τιμήσειν ἐδενὸς ἐλάττονος τέτῳ ἢ ὅσον κατα- 564
θεὶς ἐτοσὶ παύσεται τῆς ὕβρεως· τοῦτο δ' ἐστὶ μάλιστα
μὲν θάνατος, εἰ δὲ μή, πάντα τὰ ὄντα ἀφελέσθαι. ἔπειθ'
ὑπὲρ τῶν τέτε λειτεργιῶν καὶ τριηραρχιῶν καὶ τῶν τοιέ-
53 των λόγων ὡδὶ γιγνώσκω. εἰ μέν ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι τὸ λειτεργεῖν τὸτο, τὸ ἐν ὑμῖν λέγειν ἐν ἁπάσαις
ταῖς ἐκκλησίαις καὶ πανταχοῦ „ἡμεῖς οἱ λειτουργοῦντες,
ἡμεῖς οἱ προεισφέροντες ὑμῖν, ἡμεῖς οἱ πλέσιοί ἐσμεν,”
εἰ τὸ τὰ τοιαῦτα λέγειν, τὸτ' ἔστι λειτουργεῖν, ὁμολογῶ
Μειδίαν ἁπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει λαμπρότατον γεγενῆ-
σθαι· ἀποκναίει γὰρ ἀηδίᾳ δήπου καὶ ἀναισθησίᾳ καθ'
54 ἑκάστην τὴν ἐκκλησίαν ταῦτα λέγων. εἰ μέντοι τί ποτ'
ἐστὶν ἃ λειτεργεῖ τῇ ἀληθείᾳ δεῖ σκοπεῖν, ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς
ἐρῶ. καὶ θεάσασθε ὡς δικαίως αὐτὸν ἐξετάσω, πρὸς ἐμαυ-
τὸν κρίνων. ἐτος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγονὼς ἔτη περὶ

151, 1. ὄντων ὦ τῷ *Fkrtv.* 2. ὧν] μάλα *tv*, om *kr*. 4. τοῦ-
τον *tv*. 5. δεινὰ καὶ πολλὰ *kr*. οὗτος *ΠΣΥΩs*. 6. δικαίως
ante ἂν ponunt *kr*, post ἂν *Ftv*. 8. αὐτὸν *k*. 10. δὴ] δὲ *st*.
ἐξαιτήσηται *F*, ἐξαιτήσεται *ΠΣΥΩs*. 152, 1. καταγελάσει *Fktv*.
3. ἢ ὅσον] ἧς ὃν *Σ*. καθεὶς *kr*. 4. οὗτος *Σk*, οὑτωσὶ *Fr*.
6. καὶ τῶν τριηραρχιῶν *ΠΣΥΩs*. 153, 2. λέγειν post ἁπάσαις
ponunt *ΥΩs*. ἐν ante ἁπάσαις om pr *v*. 4. προσφέροντες ἡμῖν *Ω*.
5. τὰ om *Ω*. ἐστὶ τὸ λειτουργεῖν *Fstv*. 6. γενέσθαι *kr*.
154, 1. τὴν om *Fkrstv*. 2. ἀληθείᾳ μειδίας δεῖ *kr*.

πεντήκοντα ἴσως ἢ μικρὸν ἔλαττον, οὐδὲν ἐμοῦ πλείους λει-
τουργίας ὑμῖν λελειτούργηκεν, ὃς δύο καὶ τριάκοντα ἔτη
γέγονα. κἀγὼ μὲν κατ᾽ ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐτριηράρχουν,
εὐθὺς ἐκ παίδων ἐξελθών, ὅτε σύνδυο ἦμεν οἱ τριήραρ-
χοι καὶ τἀναλώματα πάντα ἐκ τῶν ἰδίων [οἴκων] ἐδαπα-
155 νῶμεν καὶ τὰς ναῦς ἐπληρούμεθ᾽ αὐτοί· οὗτος δέ, ὅτε μὲν
κατὰ ταύτην τὴν ἡλικίαν ἦν ἣν ἐγὼ νῦν, οὐδέπω λειτουρ-
γεῖν ἤρχετο, τηνικαῦτα δὲ τοῦ πράγματος ἧπται, ὅτε πρῶ-
τον μὲν διακοσίους καὶ χιλίους πεποιήκατε συντελεῖς ὑμεῖς,
παρ᾽ ὧν εἰσπραττόμενοι τάλαντον ταλάντου μισθοῦσι τὰς
τριηραρχίας οὗτοι, εἶτα "πληρώματα ἡ πόλις παρέχει καὶ 565
σκεύη δίδωσιν, ὥστ᾽ αὐτῶν ἐνίοις τῇ ἀληθείᾳ τὸ μηδὲν
ἀναλῶσαι καὶ δοκεῖν λελειτουργηκέναι καὶ τῶν ἄλλων λει-
156 τουργιῶν ἀτελέσι γεγενῆσθαι περίεστιν. ἀλλὰ μὴν τί ἄλλο;
τραγῳδοῖς κεχορήγηκέ ποθ᾽ οὗτος, ἐγὼ δὲ αὐληταῖς ἀν-
δράσιν. καὶ ὅτι τοῦτο τὸ ἀνάλωμα ἐκείνης τῆς δαπάνης
πλέον ἐστὶ πολλῷ, οὐδεὶς ἀγνοεῖ δήπου. κἀγὼ μὲν ἐθελον-
τὴς νῦν, οὗτος δὲ καταστὰς ἐξ ἀντιδόσεως τότε, οὗ χάριν
οὐδεμίαν αὐτῷ δήπου δικαίως ἄν τις ἔχοι. τί ἔτι; εἱστίακα
τὴν φυλὴν ἐγὼ καὶ Παναθηναίοις κεχορήγηκα, οὗτος δ᾽
157 οὐδέτερα. ἡγεμὼν συμμορίας ὑμῖν ἐγενόμην ἐγὼ ἔτη δέκα,
ἴσον Φορμίωνι καὶ Λυσιθείδῃ καὶ Καλλαίσχρῳ καὶ τοῖς πλου-
σιωτάτοις, εἰσφέρων οὐκ ἀπὸ ὑπαρχούσης οὐσίας (ὑπὸ γὰρ
τῶν ἐπιτρόπων ἀπεστερήμην) ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς δόξης ὧν ὁ
πατήρ μοι κατέλιπε καὶ ὧν δίκαιον ἦν με δοκιμασθέντα
κομίσασθαι. ἐγὼ μὲν οὖν οὕτως ὑμῖν προσενήνεγμαι, Μει-
δίας δὲ πῶς; οὐδέπω καὶ τήμερον συμμορίας ἡγεμὼν γέ-

μεν

v. 1. ἔλαττον Σ: ἐλάττω ς. 4. ἦσαν F. 5. τἀναλώματα Π Ω s: τὰ ἀναλώματα ς. οἰκῶν om kr. ἐδαπανῶμεν om ΠΣΥΩv.
155, 1. ἐπληροῦμεν Fkrtv. 2. ἦν om ΠΣΥΩstv. 3. ἦρκται γρ Σ. 5. τάλαντον] ταλάντων Σ. 6. ἔπειτα kr. τὰ πληρώματα Fktv. 7. μηδένα Υ. 156, 1. ἀτελεῖς ΠΥkrs. 4. πλέον ἐστὶ πολλῷ Σr, πλεῖόν ἐστι πολλῷ ΠΥΩs, ἐστὶ πολλῷ (adscriptis rc in mg his: λείπει τὸ μεῖζον) k: πολλῷ πλεῖόν ἐστιν ς. 6. αὐτῷ om Σ, post δήπου ponunt Fkr. ἔχῃ tv. τί ἔτι om pr k. ἑστίακα kr.
157, 1. οὐδέτερον r. 3. οὐσίας] αἰτίας r. 6. οὖν tv. 7. ἡγεμὼν συμμορίας kr.

γονεν, οὐδὲν τῶν πατρῴων ἀποστερηθεὶς ὑπ᾽ οὐδενός, ἀλλὰ
158 παρὰ τοῦ πατρὸς πολλὴν οὐσίαν παραλαβών. τίς οὖν ἐστὶν
ἡ λαμπρότης, ἢ τίνες αἱ λειτουργίαι καὶ τὰ σεμνὰ ἀνα-
λώματα τὰ τούτου; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ, πλὴν εἰ ταῦτά
τις θεωρεῖ· οἰκίαν ᾠκοδόμηκεν Ἐλευσῖνι τοσαύτην ὥστε
πᾶσιν ἐπισκοτεῖν τοῖς ἐν τῷ τόπῳ, καὶ εἰς μυστήρια τὴν
γυναῖκα ἄγει, κἂν ἄλλοσέ ποι βούληται, ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ζεύ-
γους τοῦ ἐκ Σικυῶνος, καὶ τρεῖς ἀκολούθους ἢ τέτταρας αὐ-
τὸς ἔχων διὰ τῆς ἀγορᾶς σοβεῖ, κυμβία καὶ ῥυτὰ καὶ φιά-
159 λας ὀνομάζων οὕτως ὥστε τοὺς παριόντας ἀκούειν. ἐγὼ δ᾽ 566
ὅσα μὲν τῆς ἰδίας τρυφῆς ἕνεκα Μειδίας καὶ περιουσίας
κτᾶται, οὐκ οἶδ᾽ ὅ τι τοὺς πολλοὺς ὑμῶν ὠφελεῖ· ἃ δ᾽ ἐπαι-
ρόμενος τούτοις ὑβρίζει, ἐπὶ πολλοὺς καὶ τοὺς τυχόντας ὑμῶν
ἀφικνούμενα ὁρῶ. οὐ δεῖ δὴ τὰ τοιαῦτα ἑκάστοτε τιμᾶν οὐδὲ
θαυμάζειν ὑμᾶς, οὐδὲ τὴν φιλοτιμίαν ἐκ τούτων κρίνειν,
εἴ τις οἰκοδομεῖ λαμπρῶς ἢ θεραπαίνας κέκτηται πολλὰς
ἢ σκεύη καλά, ἀλλ᾽ ὃς ἂν ἐν τούτοις λαμπρὸς καὶ φιλότι-
μος ᾖ, ὧν ἅπασι μέτεστι τοῖς πολλοῖς ὑμῶν· ὧν οὐδὲν
εὑρήσετε τούτῳ προσόν.

160 Ἀλλὰ νὴ Δία τριήρη ἐπέδωκεν· ταύτην γὰρ οἶδ᾽ ὅτι
θρυλήσει, καὶ φήσει „ἐγὼ ὑμῖν τριήρη ἐπέδωκα." οὑτωσὶ
δὴ ποιήσατε. εἰ μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φιλοτιμίας εἵ-
νεκα ταύτην ἐπέδωκεν, ἣν προσήκει τῶν τοιούτων ἔχειν
χάριν, ταύτην ἔχετε αὐτῷ καὶ ἀπόδοτε, ὑβρίζειν δὲ μὴ
δῶτε· οὐδενὸς γὰρ πράγματος οὐδ᾽ ἔργου τοῦτο συγχωρητέον·
εἰ δὲ δὴ καὶ δειλίας καὶ ἀνανδρίας ἕνεκα δειχθήσεται τοῦτο
πεποιηκώς, μὴ παρακρουσθῆτε. πῶς οὖν εἴσεσθε; ἐγὼ καὶ
τοῦτο διδάξω, ἄνωθεν δέ· βραχὺς γὰρ ἔσθ᾽ ὁ λόγος ὃν

158, 1. ἐστὶν om Ftv. 3. τὰ om FΠΣΥΩstv. γὰρ om kr. 4. ἐν ἐλευσῖνι Fkrtv. 8. φιάλας καὶ τὰ τοιαῦτα ὀν. kr.
159, 1. παρόντας Fv. 2. Μειδίας om r. 4. τούτους Πs. ἡμῶν ΠΣΥΩs. 5. δεῖ δὴ Σ: δὴ δεῖ ς. 8. καλὰ ΥΩs, λαμπρὰ Πkr: πολλά ς. 9. ᾖ] ἦν Υs. μέτεστι post πολλοῖς ponit r.
160, 1. νὴ Δία] μὴν γρ F, μὴν διὰ corr Σ. τριήρη ἣν ἐπ. FΠΣΥΩstv. γὰρ εὖ οἶδ᾽ FΩkrtv. 2. θρυλλήσει rtv. 3. δὴ] δὲ Σ. ἕνεκα F, ἕνεκα kr. 7. εἵνεκα v. 8. παρακρουσητε pr Σ. 9. ἄνωθεν — λέξω om r et pr k. γὰρ in mg Σ.

161 λέξω, κἂν ἄνωθεν ἄρχεσθαι δοκῇ. ἐγένοντο εἰς Εὔβοιαν
ἐπιδόσεις παρ' ὑμῖν πρῶται· τούτων οὐκ ἦν Μειδίας, ἀλλ'
ἐγώ, καὶ συντριήραρχος ἦν μοι Φιλῖνος ὁ Νικοστράτου.
ἕτεραι δεύτεραι μετὰ ταῦτα εἰς Ὄλυνθον· οὐδὲ τούτων ἦν
Μειδίας. καίτοι τόν γε δὴ φιλότιμον πανταχοῦ προσῆκεν
ἐξετάζεσθαι. τρίται νῦν αὗται γεγόνασιν ἐπιδόσεις· ἐν-
ταῦθα ἐπέδωκεν. πῶς; ἐν τῇ βουλῇ γιγνομένων ἐπιδόσεων
162 παρὼν οὐκ ἐπεδίδου τότε· ἐπειδὴ δὲ πολιορκεῖσθαι τοὺς ἐν 56
Ταμύναις στρατιώτας ἐξηγγέλλετο, καὶ πάντας ἐξιέναι τοὺς
ὑπολοίπους ἱππέας, ὧν εἷς οὗτος ἦν, προεβούλευσεν ἡ βουλή,
τηνικαῦτα φοβηθεὶς τὴν στρατείαν ταύτην εἰς τὴν ἐπιοῦσαν
ἐκκλησίαν, πρὶν καὶ προέδρους καθίζεσθαι, παρελθὼν ἐπέ-
δωκεν. τῷ δῆλον, ὥστε μηδ' ἀντειπεῖν αὐτὸν ἔχειν, ὅτι
τὴν στρατείαν φεύγων, οὐ φιλοτιμίᾳ, τοῦτ' ἐποίησεν; τοῖς
163 μετὰ ταῦτα πραχθεῖσιν ὑπ' αὐτοῦ. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον,
ὡς οὐκ ἐδόκει προϊούσης τῆς ἐκκλησίας καὶ λόγων γιγνο-
μένων τῆς τῶν ἱππέων βοηθείας ἤδη δεῖν, ἀλλ' ἀναπε-
πτώκει τὰ τῆς ἐξόδου, οὐκ ἀνέβαινεν ἐπὶ τὴν ναῦν ἣν ἐπέ-
δωκεν, ἀλλὰ τὸν μέτοικον ἐξέπεμψε τὸν Αἰγύπτιον, Πάμ-
φιλον, αὐτὸς δὲ μένων ἐνθάδε τοῖς Διονυσίοις διεπράτ-
164 τετο ταῦτ' ἐφ' οἷς νυνὶ κρίνεται· ἐπειδὴ δὲ ὁ στρατηγὸς
Φωκίων μετεπέμπετο τοὺς ἐξ Ἀργούρας ἱππέας ἐπὶ τὴν δια-
δοχὴν καὶ κατείληπτο σοφιζόμενος, τότε ὁ δειλὸς καὶ κα-
τάρατος οὑτοσὶ λιπὼν τὴν τάξιν ταύτην ἐπὶ τὴν ναῦν
ᾤχετο, καὶ ὧν ἱππαρχεῖν ἠξίωσε παρ' ὑμῖν ἱππέων, τού-
τοις οὐ συνεξῆλθεν. εἰ δ' ἐν τῇ θαλάττῃ κίνδυνός τις ἦν,
165 εἰς τὴν γῆν δῆλον ὅτι ᾤχετ' ἄν. οὐ μὴν Νικήρατός γε οὕ-
τως ὁ τοῦ Νικίου, ὁ ἀγαπητός, ὁ ἄπαις, ὁ παντάπασιν
ἀσθενὴς τῷ σώματι· οὐδ' Εὐκτήμων ὁ τοῦ Αἰσίωνος, οὐχ

161, 1. κἂν — δοκῇ om Σkr. 5. δὴ om kr. πανταχῇ kr.
6. νῦν] τοίνυν ΠΥs. 162, 1. παρὼν] παρ' ὢν F. 4. στρατιὰν kr.
προ
5. παρελθὼν E. 6. δῆλον] δήμῳ corr F. 7. στρατιὰν kr.
163, 2. προϊούσης ἤδη τῆς kr. 4. ἐνέβαινεν Frtv. 6. ἐνθ. ἐν
τοῖς ΠΥΩst. 164, 4. οὗτος Ft. τὴν ante ναῦν om s. 165, 1. οὕ-
τος ΥΩs, οὐχ οὕτως Fkr, om t. 2. τοῦ om v. ὁ ante ἀγαπη-
τὸς om kr. ὁ ἄπαις] ἀπὰις k, ὁ παῖς Fr.

ὗτως· ὐδ' Εὐθύδημος ὁ τῦ Στρατοκλέυς· ἀλλ' αὐτῶν ἕκα-
ϛος ἑκὼν ἐπιδὺς τριήρη ὐκ ἀπέδρα ταύτην τὴν ϛρατείαν,
ἀλλὰ τὴν μὲν ἐπίδοσιν ἐν χάριτος μέρει καὶ "δωρεᾶς πα- 568
ρεῖχον πλέυσαν τῇ πόλει, ὖ δ' ὁ νόμος προσέταττεν, ἐν-
166 ταῦθα τοῖς σώμασιν αὐτοὶ λειτουργεῖν ἠξίουν. ἀλλ' ὐχ ὁ
ἵππαρχος Μειδίας, ἀλλὰ τὴν ἐκ τῶν νόμων τάξιν λιπών,
ὗ δίκην ὀφείλει τῇ πόλει δῦναι, τῦτ' ἐν εὐεργεσίας ἀρι-
θμήσει μέρει. καίτοι τὴν τοιαύτην τριηραρχίαν, ὦ πρὸς
θεῶν, πότερον τελωνίαν καὶ πεντηκοϛὴν καὶ λιποταξίαν
καὶ ϛρατείας ἀπόδρασιν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἁρμόττει
καλεῖν, ἢ φιλοτιμίαν; οὐδένα γὰρ τρόπον ἄλλον ἐν τοῖς
ἱππεῦσιν αὐτὸν ἀτελῆ ποιῆσαι ϛρατείας δυνάμενος ταύ-
την εὕρηκε Μειδίας καινὴν ἱππικῆς τινὰ πεντηκοστήν.
167 καὶ γὰρ αὖ τοῦτο. τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ἐπιδόντων
τριηράρχων παραπεμπόντων ὑμᾶς, ὅτε δεῦρ' ἀπεπλεῖτε
ἐκ Στύρων, μόνος οὗτος οὐ παρέπεμπεν, ἀλλ' ἀμελήσας
ὑμῶν χάρακας καὶ βοσκήματα καὶ θυρώματα ὡς αὑτὸν
καὶ ξύλα εἰς τὰ ἔργα τὰ ἀργύρεια ἐκόμιζε, καὶ χρημα-
τισμός, ὐ λειτυργία γέγονεν ἡ τριηραρχία τῷ καταπτύϛῳ
τύτῳ. ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, σύνιϛε μὲν τὰ πολλὰ
τύτων ὑμεῖς, ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας ὑμῖν καλῶ.

168 ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Κλέων Συνιεύς, Ἀριϛοκλῆς Παιανιεύς, Πάμφι-
λος, Νικήρατος Ἀχερδύσιος, Εὐκτήμων Σφήττιος, καθ' ὃν καιρὸν
ἐκ Στύρων ἀπεπλέομεν δεῦρο τῷ ϛόλῳ παντί, ἐτύχομεν τριηραρχῦν-
τες καὶ αὐτοὶ καὶ Μειδίας ὁ νῦν κρινόμενος ὑπὸ Δημοσθένυς, ᾧ
μαρτυρῦμεν. παντὸς δὲ "τῦ ϛόλυ πλεόντων ἐν τάξει, καὶ τῶν τριη- 569
ράρχων ἐχόντων παράγγελμα μὴ χωρίζεσθαι ἕως ἂν δεῦρο κατα-
πλεύσωμεν, Μειδίας ὑπολειφθεὶς τῦ ϛόλου, καὶ γεμίσας τὴν ναῦν

v. 2. malim ταύτῃ. ϛρατιὰν r. 3. ἐπίδοσιν nescio an rectius abesset: displicet enim ἐπίδοσις πλέυσα. 4. δ' ὃ] δὲ Σ.
166, 4. πρὸς τῶν θεῶν Fkr. 5. τελωνείαν Fυ et corr k. λιποταξίαν FΠΣΤΩk: λειποταξίαν. 6. ϛρατιᾶς kr. 8. δυνάμενος ϛρατιᾶς kr. 9. κενὴν ἱππικὴν Σ. 167, 1. αὖ τῦτο Πkr, αὐτῦ τὸ Σ Ts: αὖ τότε ς. 2. τριηράρχων F: τριηραρχῶν ς. ἐπεπλεῖτε ΠΩs.
3. Στύρων] σκυθῶν corr Σ et mg T. 5. καὶ ξύλα om r. τὰ ἀργύρια kr, ἀργύρια ΠΣΤΩs. 6. οὐχὶ krtυ. 7. μὲν τὰ] μετὰ Ts. 8. ὑμεῖς om FΣΤΩstυ. 168, 1. λέων tυ. 4. καὶ post αὐτοὶ om ΠΣΩs. 5. δὲ] δέκα ΤΩs, δὲ καὶ Σ. τριηραρχῶν ΣTst, τριηραρχικῶν Ω. 7. Μειδίας δὲ ὑπ. T cum Anecd. p. 177, 17.

ξύλων καὶ χαράκων καὶ βοσκημάτων καὶ ἄλλων τινῶν, κατέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ μόνος μεθ' ἡμέρας δύο, καὶ οὐ συγκατέστησε τὸν στόλον μετὰ τῶν ἄλλων τριηράρχων.

169 Εἰ τοίνυν ὡς ἀληθῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἷάπερ φή-
σει καὶ καταλαζονεύσεται πρὸς ὑμᾶς αὐτίκα δὴ μάλα, τοι-
αῦτ' ἦν αὐτῷ τὰ λελειτουργημένα καὶ πεπραγμένα, καὶ μὴ
τοιαῦτα οἷα ἐγὼ δεικνύω, οὐδ' οὕτω δήπου τό γε δοῦναι δί-
κην ὧν ὕβρικεν ἐκφεύγειν ταῖς λειτουργίαις δίκαιος ἂν ἦν.
ἐγὼ γὰρ οἶδ' ὅτι πολλοὶ πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσὶν εἰργα-
σμένοι, οὐ κατὰ τὰς Μειδίου λειτουργίας, οἱ μὲν ναυμαχίας
νενικηκότες, οἱ δὲ πόλεις εἰληφότες, οἱ δὲ πολλὰ καὶ καλὰ
170 ὑπὲρ τῆς πόλεως στήσαντες τρόπαια· ἀλλ' ὅμως οὐδενὶ
πώποτε τούτων ἐδώκατε τὴν δωρεὰν ταύτην οὐδ' ἂν δοίητε,
ἐξεῖναι τοὺς ἰδίους ἐχθροὺς ὑβρίζειν αὐτῶν ἑκάστῳ, ὁπότ' ἂν
βούληται καὶ ὃν ἂν δύνηται τρόπον. οὐδὲ γὰρ Ἁρμοδίῳ
καὶ Ἀριστογείτονι· τούτοις γὰρ δὴ μέγισται δέδονται δω-
ρεαὶ παρ' ὑμῶν καὶ ὑπὲρ μεγίστων. οὐδ' ἂν ἠνέσχεσθε, εἴ
προσέγραψέ τις ἐν τῇ στήλῃ „ἐξεῖναι δὲ καὶ ὑβρίζειν αὐ-
τοῖς ὃν ἂν βούλωνται" ὑπὲρ γὰρ αὐτοῦ τούτου τὰς ἄλλας
ἔλαβον δωρεάς, ὅτι τοὺς ὑβρίζοντας ἔπαυσαν.

171 Ὅτι τοίνυν καὶ κεκόμισται χάριν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
παρ' ὑμῶν, οὐ μόνον ὧν αὐτὸς λελειτούργηκε λειτουργιῶν
ἀξίαν (μικρὰ γὰρ αὕτη γέ τις ἦν) ἀλλὰ καὶ τῶν μεγί- 570
στων, καὶ τοῦτο βούλομαι δεῖξαι, ἵνα μηδ' ὀφείλειν οἴησθέ
τι τῷ καταπτύστῳ τούτῳ. ὑμεῖς γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
ἐχειροτονήσατε τοῦτον τῆς παράλου ταμίαν, ὄντα τοιοῦτον
οἷός ἐστι, καὶ πάλιν ἵππαρχον, ὀχεῖσθαι διὰ τῆς ἀγορᾶς

169, 1. ὦ om Π. οἷάπερ Reiskius: libri ἅπερ. φησὶ ΠΥΩkrs et corr v. 2. καὶ om s. καταλαζονεύεται ΠΣΥΩkrsv. 3. post αὐτῷ cum Σr omisi καὶ. 5. ὧν] ὧν ἐμὲ Ftv. ἐκφυγεῖν ΠΥΩrs et corr v. 6. εἰσὶν ὑμᾶς k, εἰσὶν εἰς ὑμᾶς r. 170, 1. ὑπὲρ τῆς πόλεως] τῇ πόλει kr. ὅμως ὑμεῖς οὐδ. Ykr. 2. τούτων πώποτε Ftv. δεδώκατε ΠΣΥΩs. 3. ὅπου ἐὰν ΣΥs et pr Π. 5. δὴ om γρ Σ. δέδονται ante μέγισται ponit γρ Σ, post δωρεαὶ kr: δίδονται s. 6. μεγίστων] μεγίστων οὐ δέδοται τοῦτο γρ Σ. ἠνέχεσθε s. 7. δὲ om t. 171, 1. καὶ om Σ. 4. καὶ om k. 6. τοῦτον ἐχειροτ. kr.

ταῖς πομπαῖς ὂ δυνάμενον, καὶ μυϛηρίων ἐπιμελητὴν καὶ
72 ἱεροποιόν ποτε καὶ βοώνην καὶ τὰ τοιαῦτα δή. εἶτα πρὸς
τῶν θεῶν τὸ τὴν τῆς φύσεως κακίαν καὶ ἀνανδρίαν καὶ
πονηρίαν ταῖς παρ᾽ ὑμῶν ἀρχαῖς καὶ τιμαῖς καὶ χειροτο-
νίαις ἐπανορθοῦσθαι μικρὰν ὑπολαμβάνετε εἶναι δωρεὰν
καὶ χάριν; καὶ μὴν εἴ τις αὐτοῦ ταῦτ᾽ ἀφέλοιτο „ἱππάρ-
χηκα, τῆς παράλου ταμίας γέγονα," τίνος ἄλλου ἔστ᾽ ἄξιος
73 οὗτος; ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνό γ᾽ ἐπίϛασθε, ὅτι τῆς μὲν παρά-
λου ταμιεύσας Κυζικηνῶν ἥρπασε πλεῖον ἢ πέντε τάλαντα,
ὑπὲρ ὧν ἵνα μὴ δῷ δίκην, πάντα τρόπον περιωθῶν καὶ
ἐλαύνων τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ σύμβολα συγχέων τὴν μὲν
πόλιν ἐχθρὰν τῇ πόλει πεποίηκε, τὰ χρήματα δ᾽ αὐτὸς
ἔχει, ἵππαρχος δὲ χειροτονηθεὶς λελύμανται τὸ ἱππικὸν
ὑμῶν, τοιούτους θεὶς νόμους οὓς πάλιν αὐτὸς ἔξαρνος ἦν μὴ
74 τεθεικέναι. καὶ τῆς μὲν παράλου ταμιεύων τότε ὅτε τὴν
ἐπὶ Θηβαίους ἔξοδον εἰς Εὔβοιαν ἐποιεῖσθ᾽ ὑμεῖς, δώδεκα
τῆς πόλεως τάλαντα ἀναλίσκειν ταχθείς, ἀξιούντων ὑμῶν
πλεῖν καὶ παραπέμπειν τοὺς στρατιώτας οὐκ ἐβοήθησεν,
ἀλλ᾽ ἤδη τῶν σπονδῶν γεγονυιῶν, ἃς Διοκλῆς ἐσπείσατο
Θηβαίοις, ἧκεν. καὶ τότε ἡττᾶτο πλέων τῶν ἰδιωτικῶν τριή-
ρων μιᾶς· οὕτως εὖ τὴν ἱερὰν τριήρη παρεσκευάκει. ἱπ-
παρχῶν τοίνυν, τί οἴεσθε τἆλλα; ἀλλ᾽ ἵππον, ἵππον οὐκ 571
ἐτόλμησεν ὁ λαμπρὸς καὶ πλούσιος οὗτος πρίασθαι, ἀλλ᾽
ἐπ᾽ ἀλλοτρίου τὰς πομπὰς ἡγεῖτο, τοῦ Φιλομήλου τοῦ Παια-
νιέως ἵππου. καὶ ταῦτα πάντες ἴσασιν οἱ ἱππεῖς. Ἀλλὰ μὴν
ὅτι ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

75 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὅσων

172, 1. ποτε] τε r. δή om kr. 6. ἄλλου ἔστ᾽ ἄξιος] ἐστὶ ἄλλου ἄξιος Ftv, ἄξιός ἐστιν kr. 173, 1. οὗτος] οὗτος οὐδενός mg Ω. 3. περιωθῶν] περιάγων mg F. 4. μὲν om v. 174, 2. ἐποιεῖθ᾽ Ω. 6. πλέον (ω) v. τῶν ἰδιωτῶν ἰδιωτικῶν s. 7. κατεσκευάκει r. ἱππάρχω ΤΩ. 8. alterum ἵππον om kv. 9. πριᾶσθαι Ωs. 10. ἡγεῖτο] ἐποιεῖτο γρ Σ. φιλομήδ: r. 11. ταῦτα] ταῦτα ἀξιόντων ΠΣΤΩs. πάντα tv. συνιππεῖς kr. ἀλλὰ μὴν] καὶ ΠΣΤΩs. 12. τοὺς om FΠΣΤΩ.

ἤδη καταχειροτονήσαντος τοῦ δήμου περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδι-
κεῖν ὑμεῖς κατεγνώκατε, εἰπεῖν, καὶ δεῖξαι τί πεποιηκότες
αὐτῶν ἔνιοι τίνος ὀργῆς τετυχήκασι παρ᾽ ὑμῶν, ἵνα ταῦτα
πρὸς τὰ τούτῳ πεπραγμένα ἀντιθῆτε. πρῶτον μὲν τοί-
νυν, ἵνα πρώτης τῆς τελευταίας γεγονυίας μνησθῶ κα-
ταγνώσεως, περὶ τὰ μυστήρια ἀδικεῖν Εὐάνδρου κατεχεί-
ροτόνησεν ὁ δῆμος τοῦ Θεσπιέως, προβαλομένου αὐτὸν
Μενίππου, Καρός τινος ἀνθρώπου. ἔστι δ᾽ ὁ αὐτὸς νόμος
τῷδε τῷ περὶ τῶν Διονυσίων ὁ περὶ τῶν μυστηρίων, κἀ-
176 κεῖνος ὕστερος τοῦδε ἐτέθη. τί οὖν ποιήσαντος ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι κατεχειροτονήσατε τοῦ Εὐάνδρου; τοῦτ᾽ ἀκούσατε·
ὅτι δίκην ἐμπορικὴν καταδικασάμενος τοῦ Μενίππου, οὐκ
ἔχων πρότερον λαβεῖν αὐτόν, ὡς ἔφη, τοῖς μυστηρίοις ἐπι-
δημοῦντος ἐπελάβετο. κατεχειροτονήσατε μὲν διὰ ταῦτα,
καὶ οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἄλλο προσῆν, εἰσελθόντα δὲ εἰς τὸ δικα-
στήριον ἠβέλεσθε μὲν θανάτῳ κολάσαι, τοῦ δὲ προβαλο-
μένου πεισθέντος τὴν δίκην τε πᾶσαν ἀφεῖναι ἠναγκάσατε
αὐτόν, ἣν ᾑρήκει πρότερον (ἦν δὲ δυοῖν αὕτη ταλάντοιν),
καὶ προσετιμήσατε τὰς βλάβας, ἃς ἐπὶ τῇ "καταχειροτο- 572
νίᾳ μένων ἐλογίζετο αὐτῷ γεγενῆσθαι πρὸς ὑμᾶς ἄνθρω-
177 πος. εἷς μὲν οὗτος ἐξ ἰδίου πράγματος, οὐδεμιᾶς ὕβρεως
προσούσης, ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ παραβῆναι τὸν νόμον τοσαύ-
την ἔδωκε δίκην. εἰκότως· τοῦτο γάρ ἐσθ᾽ ὃ φυλάττειν
ὑμᾶς δεῖ, τοὺς νόμους, τὸν ὅρκον. ταῦτ᾽ ἔχεθ᾽ ὑμεῖς οἱ
δικάζοντες ἀεὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὡσπερεὶ παρακαταθήκην,
ἣν ἅπασιν, ὅσοι μετὰ τοῦ δικαίου πρὸς ὑμᾶς ἔρχονται, σῴαν
178 ὑπάρχειν δεῖ. ἕτερος ἀδικεῖν ποτ᾽ ἔδοξεν ὑμῖν περὶ τὰ
Διονύσια, καὶ κατεχειροτονήσατ᾽ αὐτοῦ παρεδρεύοντος ἄρ-
χοντι τῷ υἱεῖ, ὅτι θέαν τινὸς καταλαμβάνοντος ἥψατο,

v. 1. ἑορτὴν] ἱερὰν t. 3. αὐτῶν om kr. ὀργῆς] ἑορτῆς Ω. ἵν᾽ αὐτὰ πρ. Fkrtv. 4. τιθῆτε ΠΥΩs. 5. πρῶτον kr. τελευτῆς s. 7. προβαλομένου FΣ: προβαλλομένου ς. 176, 7. ἠβούλεσθε ΣΥΩs, ἐβούλεσθε FΠtv: ἐβουλεύσασθε ς. κολάσαι] ζημιῶσαι Ftv. προβαλλομένου Ω. 8. τε om FΩtv. 9. εἰρήκει ΠΥΩrs.
177, 4. τὰς] πρὸς s. 5. ὥσπερ pr F. 6. σῶν kr. 178, 2. ἄρχοντος t. 3. καταλαβόντος kr.

ἐξείργων ἐκ τῦ θεάτρε· ἦν δ' ἔτος ὁ τῦ βελτίστε πατὴρ Χαρικλείδε, τοῦ ἄρξαντος. καὶ μέγα γ' ὑμῖν τοῦτ' ἐδόκει
79καὶ δίκαιον ἔχειν ὁ προβαλλόμενος λέγειν, „εἰ κατελάμβανον ἄνθρωπε θέαν, εἰ μὴ τοῖς κηρύγμασιν, ὡς σύ με φῄς, ἐπειθόμην, τίνος ἐκ τῶν νόμων εἴ κύριος καὶ ὁ ἄρχων αὐτός; τοῖς ὑπηρέταις ἐξείργειν εἰπεῖν, ἐκ αὐτὸς τύπτειν. οὐδ' οὕτω πείθομαι; ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν, πάντα μᾶλλον πλὴν αὐτὸς ἅψασθαι τῇ χειρί· πολλὰ γὰρ πρὸς τὸ μὴ τὸ σῶμα ἕκαστον ὑβρίζεσθαι πεποιήκασιν οἱ νόμοι.” ταῦτ' ἔλεγε μὲν ἐκεῖνος, κατεχειροτονήσατε δὲ ὑμεῖς· ὁ μὴν εἰσῆλθεν εἰς τὸ δικαςήριον ὗτος, ἀλλ' ἐτελεύτησε
80πρότερον. ἑτέρε τοίνυν ὅ τε δῆμος ἅπας κατεχειροτόνησεν ἀδικεῖν περὶ τὴν ἑορτὴν καὶ ὑμεῖς εἰσελθόντα ἀπεκτείνατε, Κτησικλέα λέγω. διὰ τί δή; ὅτι σκύτος ἔχων ἐπόμπευε, καὶ τέτῳ μεθύων ἐπάταξέ τινα ἐχθρὸν ὑπάρχονθ' αὐτῷ· ἐδόκει γὰρ ὕβρει καὶ ἐκ οἴνῳ τύπτειν, ἀλλὰ τὴν 573
ἐπὶ τῆς πομπῆς καὶ τοῦ μεθύειν πρόφασιν λαβὼν ἀδι-
81κεῖν, ὡς δέλοις χρώμενος τοῖς ἐλευθέροις. ἁπάντων τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τούτων, ὧν ὁ μὲν ὧν εἶλεν ἀποςάς, ὁ δὲ καὶ θανάτῳ ζημιωθεὶς φαίνεται, πολλῷ δεινότερ' εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἂν εἶναι φήσειαν τὰ Μειδίᾳ πεπραγμένα· ὔτε γὰρ πομπεύων ὔτε δίκην ᾑρηκὼς ὔτε παρεδρεύων ὔτ' ἄλλην σκῆψιν ὐδεμίαν ἔχων, πλὴν ὕβριν, τοιαῦτα πεποίηκεν οἷα ὐδεὶς ἐκείνων. καὶ τέτες μὲν ἐάσω.
82ἀλλὰ Πύῤῥον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν Ἐτεοβετάδην, ἐνδειχθέντα δικάζειν ὀφείλοντα τῷ δημοσίῳ, θανάτῳ ζημιῶσαί τινες ὑμῶν ᾤοντο χρῆναι, καὶ τέθνηκεν ἁλὺς παρ'

179, 1. καὶ om kr. ἔχειν om r. προβαλλόμενος ΠΣΩr: ceteri προβαλόμενος. 2. ἄνθρωπε θέαν om kr. με φῄς] φῄς kr, μ' ἔφης ΓΩs. 5. ἐπιβολὴν ζημίαν ἐπ. Π. 6. μᾶλλον om kr. πρὸς τὸ] πρὸ τοῦ ΠΣΓΩkrs. 8. ἐχειροτονήσατε Σ.
180, 2. ἀπεκτείνατε τοῦτον κτ. ΠΣΓΩ. 3. λέγω διὰ τί δή om Σ. ὅτι] ἀπεκτείνατε τοῦτον ὅτι kr, τοῦτον ἀπεκτείνατε ὅτι Ftv. σκότος t. 5. γὰρ om r. 6. λαμβάνων kr. 181, 2. ὧν ante εἶλεν om FΠΣΓΩstv. 4. εὖ om tv. ἅπαντες kr. φήσαιτε kr. 6. ἔχων ὐδεμίαν Fkrtv. 7. ἐάσω] δὴ ἐῶμεν Ftv. 182, 2. θάνατον kr. 3. τινας tv

ὑμῖν· καίτοι τοῦτο τὸ λῆμμα δι' ἔνδειαν, οὐ δι' ὕβριν λαμ-
βάνειν ἐπεχείρησεν ἐκεῖνος. καὶ πολλοὺς ἂν ἑτέρους ἔχοιμι
λέγειν, ὧν οἱ μὲν τεθνᾶσιν οἱ δ' ἠτιμωμένοι διὰ πολλῷ
τούτων εἰσὶν ἐλάττω πράγματα. ὑμεῖς δ' ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι Σμίκρῳ δέκα ταλάντων ἐτιμήσατε καὶ Σκίτωνι το-
σούτων ἑτέρων, δόξαντι παράνομα γράφειν, καὶ οὔτε παι-
δία οὔτε φίλους οὔτε συγγενεῖς οὐθ' ὁντινοῦν ἠλεήσατε τῶν πα-
183 ρόντων ἐκείνοις. μὴ τοίνυν, ἂν μὲν εἴπῃ τις παράνομα,
οὕτως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε, ἂν δὲ ποιῇ, μὴ λέγῃ, πράως
διάκεισθε. οὐδὲν γὰρ ῥῆμα οὐδ' ὄνομα οὕτως ἐστὶ τοῖς πολ-
λοῖς ὑμῶν χαλεπόν, ὡς ὅσα ὑβρίζων τις τὸν ἐντυχόντα
ὑμῶν διαπράττεται. μὴ τοίνυν αὐτοὶ καθ' ὑμῶν αὐτῶν
δεῖγμα τοιοῦτον ἐξενέγκητε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς ἄρα
ὑμεῖς, ἂν μὲν τῶν μετρίων τινὰ καὶ δημοτικῶν λάβητε
ὁτιοῦν ἀδικοῦντα, οὔτ' ἐλεήσετε οὔτ' ἀφήσετε, ἀλλ' ἀποκτε- 574
νεῖτε ἢ ἀτιμώσετε, ἂν δὲ πλούσιος ὤν τις ὑβρίζῃ, συγ-
γνώμην ἕξετε. μὴ δῆτα· οὐ γὰρ δίκαιον· ἀλλ' ἐπὶ πάντων
ὁμοίως ὀργιζόμενοι φαίνεσθε.

184 Ἃ τοίνυν οὐδενὸς τῶν εἰρημένων ἧττον ἀναγκαῖον εἶναι
νομίζω πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν, ταῦτ' εἰπὼν ἔτι καὶ βραχέα περὶ
τούτων διαλεχθεὶς καταβήσομαι. ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, μεγάλη τοῖς ἀδικοῦσιν ἅπασι μερὶς καὶ πλεονεξία
ἡ τῶν ὑμετέρων τρόπων πραότης. ὅτι δὴ ταύτης οὐδ' ὁτιοῦν
ὑμῖν μεταδοῦναι τούτῳ προσήκει, ταῦτ' ἀκούσατέ μου. ἐγὼ
νομίζω πάντας ἀνθρώπους ἐράνους φέρειν παρὰ τὸν βίον
αὑτοῖς, οὐχὶ τούσδε μόνους οὓς συλλέγουσί τινες καὶ ὧν πλη-

v. 2. ἂν om r. 3. πολλῶν Ωst. 4. τούτων om s. ὑμεῖς δὲ] ἀλλ' ὑμεῖς kr, ἔτι τοίνυν ὑμεῖς γρ Σ. 5. μικρῷ r, σμικρωνι F Σtv. 6. γράφειν] λέγειν mg t. 7. ὁντινοῦν] ὃν οὖν Ωs, ὁντινοῦν ἄλλον Ft, ἄλλον οὐδένα kr. 183, 1. ἂν — ἂν] ἐὰν — ἐὰν ΠΩs. 2. δὲ] δ' ἃ ΥΩtv. ποιεῖ tv et pr k. 3. οὕτως om k. ἐστὶ post πολλοῖς r et rc k; pr enim om. 4. ἐντυγχάνοντα k. 6. ἐξενέγκοιτε s. ὦ om ΠΩks. 7. ἐὰν kr. 8. ἀποκτείνετε ΠΣΥΩs. 9. ἐὰν ΠΩkrs. τις om kr. 11. ὁμοίως om kr. 184, 2. βραχέα om F, post τούτων ponunt kr. 3. ἔστιν] εἰπὼν v. 5. δὴ] δῆ[αν] F, δὲ kr. 6. μετ. μειδία προσήκει kr, μετ. προσήκει μειδία Ftv. ταῦτ' ΠΣΥΩ: τοῦτ' ς. 7. εἰσφέρειν kr. παρὰ πάντα τὸν kr. 8. οὐχὶ τοὺς δεομένους ΥΩs.

185ρωταὶ γίγνονται, ἀλλὰ καὶ ἄλλους. οἷον ἔστι τις μέτριος
καὶ φιλάνθρωπος ἡμῶν καὶ πολλοὺς ἐλεῶν· τούτῳ ταὐτὸ
δίκαιον ὑπάρχειν παρὰ πάντων, ἄν ποτ' εἰς χρείαν καὶ
ἀγῶνα ἀφίκηται. ἄλλος οὑτοσί τις ἀναιδὴς καὶ πολλοὺς
ὑβρίζων, καὶ τοὺς μὲν πτωχοὺς τοὺς δὲ καθάρματα τοὺς δ'
οὐδὲν ὑπολαμβάνων εἶναι· τούτῳ τὰς αὐτὰς δίκαιον ὑπάρ-
χειν φοράς, ἅσπερ αὐτὸς εἰσενήνοχε τοῖς ἄλλοις. ἂν τοί-
νυν ὑμῖν ὀρθῶς ἐπίῃ σκοπεῖν, τούτου πληρωτὴν εὑρήσετε
Μειδίαν ὄντα τοῦ ἐράνου, καὶ οὐκ ἐκείνου.

86 Οἶδα τοίνυν ὅτι τὰ παιδία ἔχων ὀδυρεῖται, καὶ πολ-
λοὺς λόγους καὶ ταπεινοὺς ἐρεῖ, δακρύων καὶ ὡς ἐλεεινότα-
τον ποιῶν ἑαυτόν. ἔστι δ', ὅσῳ περ ἂν αὐτὸν νῦν τα-
πεινότερον ποιῇ, τοσούτῳ μᾶλλον ἄξιον μισεῖν αὐτόν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι. διὰ τί; ὅτι εἰ μὲν μηδαμῶς δυνηθεὶς
ταπεινὸς γενέσθαι οὕτως ἀσελγὴς καὶ βίαιος ἦν ἐπὶ τοῦ
παρεληλυθότος βίου, τῇ φύσει καὶ τῇ τύχῃ, δι' ἣν τοι- 575
οὗτος ἐγένετο, ἄξιον ἦν ἄν τι τῆς ὀργῆς ἀνεῖναι. εἰ δ'
ἐπιστάμενος μέτριον παρέχειν ἑαυτὸν ὅταν βούληται, τὸν
ἐναντίον ἢ τοῦτον τὸν τρόπον εἵλετο ζῆν, εὔδηλον δήπου
τοῦθ', ὅτι καὶ νῦν ἂν διακρούσηται, πάλιν αὐτὸς ἐκεῖνος
87ὃν ὑμεῖς ἴστε γενήσεται. οὐ δεῖ δὴ προσέχειν, οὐδὲ τὸν πα-
ρόντα καιρόν, ὃν οὗτος ἐξεπίτηδες πλάττεται, κυριώτερον
οὐδὲ πιστότερον τοῦ παντός, ὃν αὐτοὶ σύνιστε, χρόνου ποιή-
σασθαι. ἐμοὶ παιδία οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἂν ἔχοιμι ταῦτα πα-
ραστησάμενος κλαίειν καὶ δακρύειν ἐφ' οἷς ὑβρίσθην. διὰ
τοῦτ' ἄρα τοῦ πεποιηκότος ὁ πεπονθὼς ἔλαττον ἕξω παρ'

185, 1. τις post φιλάνθρωπος ponunt ΠΣΥΩs. 2. ὑμῶν kr. 3. δίκαιον] δίκαιον εἰκὸς mg F. ὑπάρχειν εἰκὸς π. kr. 5. πτωχοὺς — καθάρματα] καθάρματα — πτωχοὺς kr. 6. ἀπο-λαμβάνων Ω. εἶναι om Fkr. δίκαιόν ἐστι φορὰς ὑπάρχειν kr. 7. ἅπερ r. 8. ὀρθῶς om pr Σ, post σκοπεῖν ponit rc Σ. 9. καὶ add ΠΣΩs. 186, 1. ὅτι καὶ τὰ Fkrtv. 3. ἂν om ΠΥΩs. ταπεινότατον k. 5. διὰ τί om pr t. 6. οὗτος k. 9. παρέ-χειν] ἔχειν Ω. ὅταν βούληται om kr. τοὐναντίον kr. 11. ἂν] ἐὰν kr, om pr t, qui et διακρούσεται. π. ὁ αὐτὸς kr. 187, 1. δὴ δεῖ Fkrtv. 2. διαπλάττεται F. 3. οὐδὲ πιστότερον om kr. 6. ταῦτ' kr.

188 ὑμῖν; μὴ δῆτα· ἀλλ' ὅταν οὗτος ἔχων τὰ παιδία τούτοις ἀξιοῖ δοῦναι τὴν ψῆφον ὑμᾶς, τόθ' ὑμεῖς τοὺς νόμους ἔχοντά με πλησίον ἡγεῖσθε παρεστάναι καὶ τὸν ὅρκον ὃν ὀμωμόκατε, τούτοις ἀξιοῦντα καὶ ἀντιβολοῦντα ἕκαστον ὑμῶν ψηφίσασθαι. οἷς ὑμεῖς κατὰ πολλὰ δικαιότερον προσθεῖσθ' ἂν ἢ τούτῳ· καὶ γὰρ ὀμωμόκατε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς νόμοις πείθεσθαι, καὶ τῶν ἴσων μέτεστιν ὑμῖν διὰ τοὺς νόμους, καὶ πάνθ' ὅσα ἐστὶν ἀγαθὰ ὑμῖν διὰ τοὺς νόμους ἐστίν, οὐ διὰ Μειδίαν οὐδὲ διὰ τοὺς Μειδίου παῖδας.

189 Καὶ ῥήτωρ ἐστὶν οὗτος, ἴσως ἐμὲ φήσει λέγων. ἐγὼ δ', εἰ μὲν ὁ συμβουλεύων ὅ τι ἂν συμφέρειν ὑμῖν ἡγῆται, καὶ τοῦτ' ἄχρι τοῦ μηδὲν ὑμῖν ἐνοχλεῖν μηδὲ βιάζεσθαι, ῥήτωρ ἐστίν, οὔτε φύγοιμ' ἂν οὔτ' ἀπαρνοῦμαι τοῦτο τοὔνομα· εἰ μέντοι ῥήτωρ ἐστὶν οἵους ἐνίους τῶν λεγόντων ἐγὼ καὶ ὑμεῖς δὲ ὁρᾶτε, ἀναιδεῖς καὶ ἐξ ὑμῶν πεπλουτηκό- 576
τας, οὐκ ἂν εἴην οὗτος ἐγώ· εἴληφα μὲν γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν παρ' ὑμῶν, τὰ δὲ ὄντα εἰς ὑμᾶς πλὴν πάνυ μικρῶν ἅπαντ' ἀνήλωκα. καίτοι καὶ εἰ τούτων ἦν πονηρότατος, κατὰ τοὺς νόμους ἔδει παρ' ἐμοῦ δίκην λαμβάνειν, οὐκ ἐφ' οἷς ἐλει-
190 τούργουν ὑβρίζειν. ἔτι τοίνυν οὐδείς ἐστιν ὅστις ἐμοὶ τῶν λεγόντων συναγωνίζεται. καὶ οὐδενὶ μέμφομαι· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς οὐδενὸς ἕνεκα τούτων οὐδὲν ἐν ὑμῖν πώποτ' εἶπον, ἀλλ' ἁπλῶς κατ' ἐμαυτὸν ἔγνων καὶ λέγειν καὶ πράττειν ὅ τι ἂν συμφέρον ὑμῖν ἡγῶμαι. ἀλλὰ τούτῳ πάντας αὐτίκα δὴ μάλα συνεξεταζομένους τοὺς ῥήτορας ὄψεσθ' ἐφεξῆς. καίτοι πῶς ἐστὶ δίκαιον τοὔνομα μὲν τοῦτο ὡς ὄνειδος προφέρειν ἐμοί, διὰ τούτων δ' αὐτὸν τῶν ἀνδρῶν ἀξιοῦν σωθῆναι;

191 Τάχα τοίνυν ἴσως καὶ τὰ τοιαῦτ' ἐρεῖ, ὡς ἐσκεμμένα καὶ παρεσκευασμένα πάντα λέγω νῦν. ἐγὼ δ' ἐσκέφθαι

188, 1. οὕτως tv. 5. προσθεῖσθ' v, πρόσθεισθ' t: πρόσθοισθ' s.
189, 2. ἡγῶμαι kr et γρ F. 4. τοῦτο] τὸ F, om tv. 7. παρ'] ἐξ t. 8. μικρὸν r. ἀνηλωκότα t. 9. καὶ om Ω, post εἰ ponunt Fkr. 190, 2. οὔτε kr. 3. οὐδὲν ὑμῖν pr Σ, οὐδενὶ ὑμῶν Π, ἐν οὐδενὶ ὑμῶν ΥΩs et γρ F. 4. ἁπλῶς] ὅπως ΠΣΥΩs. 5. ἂν συμφέρον] συμφέρειν r et pr k, συμφέρειν ἂν rc k. ἡγοῦμαι t. 6. ἐξεταζομένους kr. 7. ὡς] εἰς ks. 8. ἐμοὶ om k. τοῦτον pr r. αὐτῶν pr kr. 191, 1. τὰ om ΠΥ.

μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φημὶ καὶ οὐκ ἂν ἀρνηθείην, καὶ
μεμελετηκέναι γ᾽ ὡς ἐνῆν μάλιστα ἐμοί· καὶ γὰρ ἂν ἄθλιος
ἦν, εἰ τοιαῦτα παθὼν καὶ πάσχων ἠμέλουν ὧν περὶ τού-
των ἐρεῖν ἤμελλον πρὸς ὑμᾶς· γεγραφέναι μέντοι μοι τὸν
192 λόγον Μειδίαν· ὁ γὰρ τὰ ἔργα παρεσχηκώς, περὶ ὧν εἰ-
σὶν οἱ λόγοι, δικαιότατ᾽ ἂν ταύτην ἔχοι τὴν αἰτίαν, οὐχ
ὁ ἐσκεμμένος οὐδ᾽ ὁ μεριμνήσας τὰ δίκαια λέγειν νῦν. ἐγὼ
μὲν οὖν τοῦτο ποιῶ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ αὐτὸς ὁμο-
λογῶ· Μειδίαν μέντοι μηδὲν ἐσκέφθαι πώποτ᾽ ἐν παντὶ
τῷ βίῳ δίκαιον εἰκός ἐστιν· εἰ γὰρ καὶ κατὰ μικρὸν ἐπῄει
τὰ τοιαῦτ᾽ αὐτῷ σκοπεῖν, οὐκ ἂν τοσοῦτον διημάρτανε
τοῦ πράγματος.

193 Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν οὐδὲ τοῦ δήμου κατηγορεῖν ὀκνή- 577
σειν οὐδὲ τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ᾽ ἅπερ τότ᾽ ἐτόλμα λέγειν ὅτ᾽
ἦν ἡ προβολή, ταῦτα καὶ νῦν ἐρεῖν, ὡς ὅσοι δέον ἐξιέναι
κατέμενον καὶ ὅσοι τὰ φρούρια ἦσαν ἔρημα λελοιπότες,
ἐξεκλησίασαν, καὶ χορευταὶ καὶ ξένοι καὶ τοιοῦτοί τινες
194 ἦσαν οἱ κατεχειροτόνησαν αὐτοῦ. εἰς γὰρ τοῦτο θράσους
καὶ ἀναιδείας τότ᾽ ἀφίκετο, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς ἴσα-
σιν ὅσοι παρῆσαν ὑμῶν, ὥστε κακῶς λέγων καὶ ἀπειλῶν
καὶ βλέπων εἰς τὸν ἀεὶ θορυβοῦντα τόπον τῆς ἐκκλησίας
καταπλήξειν ᾤετο τὸν δῆμον ἅπαντα. ᾗ καὶ γελοῖα εἶ-
ναι τὰ νῦν, οἶμαι, δάκρυα εἰκότως ἂν αὐτοῦ δοκοίη. τί
195 λέγεις, ὦ μιαρὰ κεφαλή; σὺ τὰ σαυτοῦ παιδία ἀξιώσεις
ἐλεεῖν ἢ σὲ τούσδε, ἢ σπουδάζειν εἰς τὰ σά, τοὺς ὑπὸ σοῦ
δημοσίᾳ προπεπηλακισμένους; σὺ μόνος τῶν ὄντων ἀν-
θρώπων ἐπὶ μὲν τοῦ βίου τοσαύτης ὑπερηφανίας καὶ ὑπερο-
ψίας πλήρης ὢν πάντων ἀνθρώπων ἔσῃ φανερώτατος,

v. 1. ἂν ἀρνηθείην] ἀπαρνηθείην ΠΣΤΩs. 4. γεγράφθαι Ω. 192, 3. τὰ om Ω. 4. ποιῶν t, om pr T. 5. πώποτ᾽] ποτ᾽ ΠΣΤΩs. ἅπαντι Ftv. 6. ἐπίῃ r et corr k, ἐπῄει Ftv. 7. τοσοῦτο διήμαρτε kr. 193, 3. ἐρεῖν kr: ceteri ἐρεῖ. 4. ἔρημα om kr. 5. ἐξεκκλησίασαν ΠΤΩtv, ἐξεκκλησίασαν F (ζον), ἐκκλησίαζον r et pr k. 194, 2. ἀφίκτο k, ἀφῖκτο r. 4. βλέπων οὗτος εἰς FTkrtv. 6. οἶμαι om kr. 195, 4. καὶ ὑπεροψίας om Σ, καὶ τοσαύτης ὑπεροψίας ΠΤΩs. ὑπ. μεστὸς ὢν πάντων ἀνθρ. kr, ὑπ. πάντων ἀνθρ. μεστὸς ὢν Ftv.

ὥστε καὶ πρὸς οὓς μηδέν ἐστί σοι πρᾶγμα, λυπεῖσθαι τὴν
σὴν θρασύτητα καὶ φωνὴν καὶ τὸ σὸν σχῆμα καὶ τοὺς
σοὺς ἀκολούθους καὶ πλοῦτον καὶ ὕβριν θεωροῦντας, ἐν δὲ τῷ
196 κρίνεσθαι παραχρῆμα ἐλεηθήσῃ; μεγάλην μέντ' ἂν ἀρ-
χήν, μᾶλλον δὲ τέχνην εἴης ἂν εὑρηκώς, εἰ δύο τἀναν-
τιώτατα ἑαυτοῖς ἐν οὕτω βραχεῖ χρόνῳ περὶ σαυτὸν δύναιο
ποιεῖσθαι, φθόνον ἐξ ὧν ζῇς, καὶ ἐφ' οἷς ἐξαπατᾷς ἔλεον.
οὐκ ἔστιν οὐδαμόθεν σοι προσήκων ἔλεος οὐδὲ καθ' ἕν, ἀλλὰ
τοὐναντίον μῖσος καὶ φθόνος καὶ ὀργή· τούτων γὰρ ἄξια
ποιεῖς. ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνο ἐπάνειμι, ὅτι τοῦ δήμου κατηγορή-
197 σει καὶ τῆς ἐκκλησίας. ὅταν οὖν τοῦτο ποιῇ, ἐνθυμεῖσθε 578
παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὗτος τῶν μεθ' ἑαυ-
τοῦ στρατευσαμένων ἱππέων, ὅτε εἰς Ὄλυνθον διέβησαν,
ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατηγόρει. πάλιν νῦν
μείνας πρὸς τοὺς ἐξεληλυθότας τοῦ δήμου κατηγορήσει.
πότερον οὖν ὑμεῖς, ἄν τε μένητε ἄν τε ἐξίητε, ὁμολογή-
σετε εἶναι τοιοῦτοι οἵους Μειδίας ὑμᾶς ἀποφαίνει, ἢ τοὐ-
ναντίον τοῦτον ἀεὶ πανταχοῦ θεοῖς ἐχθρὸν καὶ βδελυρόν;
ἐγὼ μὲν οἶμαι τοῦτον τοιοῦτον· ὃν γὰρ οὐχ ἱππεῖς, οὐ συν-
άρχοντες, οὐ φίλοι δύνανται φέρειν, τί τοῦτον εἴπῃ τις;
198 ἐμοὶ μὲν νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἀθηνᾶν
(εἰρήσεται γάρ, εἴτ' ἄμεινον εἴτε μή), ὅθ' οὗτος, ὡς ἀπήλ-
λαγμαι, περιιὼν ἐλογοποίει, ἔνδηλοί τινες ἦσαν ἀχθόμε-
νοι τῶν πάνυ τούτῳ λαλούντων ἡδέως. καὶ νὴ Δία αὐτοῖς
πολλὴ συγγνώμη· οὐ γὰρ ἐστι φορητὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ
πλουτεῖ μόνος καὶ λέγειν δύναται μόνος, καὶ πάντες εἰσὶ
199 τούτῳ καθάρματα καὶ πτωχοὶ καὶ οὐδὲ ἄνθρωποι. τὸν οὖν
ἐπὶ ταύτης τῆς ὑπερηφανίας ὄντα, νῦν ἂν ἀποφύγῃ, τί
ποιήσειν οἴεσθε; ἐξ ὅτου δὲ τοῦτ' ἂν εἰδείητε, ἐγὼ φράσω·

v. 2. σὸν om ΠΣΥΩs. 196, 1. κρίνεσθαί σε π. r. 3. ἐν om ΠΥΩs. οὕτω] τῷ kr. 4. ποιήσασθαι Ftv. ἐξ ὧν] ἐφ' οἷς kr. 6. γὰρ om t. 197, 4. νῦν πάλιν Fkrtv. 6. ἐάν — ἐάν ΠΩs. 8. ἀεὶ καὶ π. Fv. 9. γὰρ om t. 10. εἴποι r, ἂν εἴποι Ftv. 198, 1. μὲν om Fr. 3. περιιὼν r, περὶ ὧν ΥΩks. 4. τούτων ΥΩstv. 6. καὶ λέγ. δυν. μόνος om Π. 199, 1. τὸν οὖν] τουτονὶ τοίνυν τὸν γρ Σ. 2. ἐὰν kr. 3. ταῦτ' Πkr.

εἰ τοῖς μετὰ τὴν καταχειροτονίαν τεκμηρίοις θεωρήσαιτε.
τίς γάρ ἐστιν ὅστις καταχειροτονηθὲν αὐτοῦ, καὶ ταῦτ' ἀσε-
βεῖν περὶ τὴν ἑορτήν, εἰ καὶ μηδεὶς ἄλλος ἐπῆν ἀγὼν ἔτι
μηδὲ κίνδυνος, οὐκ ἂν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατέδυ καὶ μέτριον
παρέσχεν ἑαυτὸν τόν γε δὴ μέχρι τῆς κρίσεως χρόνον, εἰ
200 καὶ μὴ πάντα; οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἄν. ἀλλ' οὐ Μειδίας, ἀλλ'
ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης λέγει, λοιδορεῖται, βοᾷ. χειρο- 579
τονεῖταί τις; Μειδίας Ἀναγυράσιος προβέβληται. Πλου-
τάρχου προξενεῖ, τὰ ἀπόρρητα οἶδεν, ἡ πόλις αὐτὸν οὐ
χωρεῖ. καὶ ταῦτα πάντα ποιεῖ δῆλον ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐν-
δεικνύμενος ἢ ὅτι „ἐγὼ πέπονθα οὐδὲν ὑπὸ τῆς καταχει-
ροτονίας, οὐδὲ δέδοικα, οὐδὲ φοβοῦμαι τὸν μέλλοντα ἀγῶνα."
201 ὃς οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ μὲν ὑμᾶς δεδιέναι δοκεῖν
αἰσχρὸν ἡγεῖται, τὸ δὲ μηδὲν φροντίζειν ὑμῶν νεανικόν,
τοῦτον οὐκ ἀπολωλέναι δεκάκις προσήκει; οὐδὲ γὰρ ἕξειν
ὑμᾶς ὅ τι χρήσεσθε αὐτῷ νομίζει. πλούσιος, θρασύς,
μέγα φρονῶν, μέγα φθεγγόμενος, βίαιος, ἀναιδής. ποῦ
ληφθήσεται, νῦν ἂν διακρούσηται;

202 Ἀλλ' ἔγωγε, εἰ μηδενὸς ἕνεκα τῶν ἄλλων, τῶν γε δη-
μηγοριῶν ὧν ἑκάστοτε δημηγορεῖ, καὶ ἐν οἷς καιροῖς, τὴν
μεγίστην ἂν αὐτὸν δικαίως οἶμαι δίκην δοῦναι. ἴστε γὰρ
δήπου τοῦθ', ὅτι ἂν μέν τι τῶν δεόντων ἀπαγγελθῇ τῇ
πόλει καὶ τοιοῦτον οἷον εὐφρᾶναι πάντας, οὐδαμοῦ πώποτε
Μειδίας τῶν συνηδομένων οὐδὲ τῶν συγχαιρόντων ἐξητά-
203 σθη τῷ δήμῳ, ἂν δέ τι φλαῦρον, ὃ μηδεὶς ἂν βούλοιτο
τῶν ἄλλων, πρῶτος ἀνέστηκεν εὐθέως καὶ δημηγορεῖ, ἐπεμ-

v. 1. χειροτονίαν Σ. τεκμηρίοις om pr k. θεωρήσετε Ω, θεωρήσετε ceteri. 2. καταχειροτονηθέντος FΠΥΩstv. 3. ἀγὼν ἔτι μηδὲ κίνδυνος Ω, κίνδυνος μηδὲ ἀγὼν Fkrtv. 200, 2. ταυτης τῆς ἡμέρας Fkrtv. 3. post προβέβληται interpungunt plerique omnes cum Anecd. p. 163, 21. 6. πέπονθα οὐδὲν ΠΣΥs: οὐδὲν πέπονθα ς. 7. οὐδὲ δ.] οὐ δ. kr et pr Υ. 201, 3. προσήκει ἐγὼ μὲν ἡγοῦμαι οὐδὲ kr. 4. χρήσεσθαι Ft, χρήσεσθαι v. 6. ἐὰν ΠΩkrs.
202, 2. ἐδημηγόρει Fkrtv et corr Ω. 3. οἶμαι δικαίως kr. διδόναι r. 4. τοῦτο θ' k. ἐὰν ΠΩs. ἀγγελθῇ kr. 6. οὐδὲ τῶν συγχαιρόντων] ἢ τῶν συνευφραινομένων kr. 203, 1. ἐὰν kr. φλαυρον ὃ μηδεὶς] λυπηρὸν ἢ φλαῦρον οὐ μηδεὶς γ' kr. 2. πρῶτον r. ἀνέστησεν Ft.,

βαίνων τῷ καιρῷ καὶ τῆς σιωπῆς ἀπολαύων, ἣν ἐπὶ τῷ
περὶ τῶν συμβεβηκότων ἄχθεσθαι ποιεῖσθε ὑμεῖς· „τοιοῦ-
τοι γάρ ἐστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὐδὲ γὰρ ἐξέρχεσθε, οὐδ'
οἴεσθε δεῖν χρήματα εἰσφέρειν. εἶτα θαυμάζετ' εἰ κακῶς
τὰ πράγμαθ' ὑμῖν ἔχει; ἐμὲ οἴεσθ' ὑμῖν εἰσοίσειν, ὑμεῖς
δὲ νεμεῖσθαι; ἐμὲ οἴεσθε τριηραρχήσειν, ὑμεῖς δ' οὐκ ἐμ-
204 βήσεσθαι;" τοιαῦθ' ὑβρίζων καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ψυχῆς πι- 580
κρίαν καὶ κακόνοιαν, ἣν κατὰ τῶν πολλῶν ὑμῶν ἔχων ἀφα-
νῆ παρ' ἑαυτῷ περιέρχεται, φανερὰν ἐπὶ τοῦ καιροῦ καθι-
στάς. δεῖ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμᾶς οὕτω νῦν,
ὅταν ἐξαπατῶν καὶ φενακίζων ὀδύρηται καὶ κλαίῃ καὶ δέη-
ται, ταῦθ' ὑποβάλλειν αὐτῷ· „τοιοῦτος γὰρ εἶ, Μειδία·
ὑβριστὴς γὰρ εἶ· οὐκ ἐθέλεις ἔχειν παρὰ σαυτῷ τὼ χεῖρε.
εἶτα θαυμάζεις εἰ κακὸς κακῶς ἀπολεῖ; ἀλλὰ νομίζεις ἡμᾶς
μὲν ἀνέξεσθαί σου, αὐτὸς δὲ τυπτήσειν; καὶ ἡμᾶς μὲν
ἀποψηφιεῖσθαί σου, σὺ δὲ οὐ παύσεσθαι;

205 Καὶ βοηθοῦσιν οἱ λέγοντες ὑπὲρ αὐτοῦ οὐχ οὕτω τούτῳ
χαρίσασθαι μὰ τοὺς θεοὺς βουλόμενοι, ὡς ἐπηρεάζειν ἐμοὶ
διὰ τὴν ἰδίαν ἔχθραν, ἣν οὗτος αὐτῷ πρὸς ἐμέ, ἄν τ' ἐγὼ
φῶ ἄν τε μὴ φῶ, φησὶν εἶναι, καὶ βιάζεται οὐκ ὀρθῶς.
ἀλλὰ κινδυνεύει τὸ λίαν εὐτυχεῖν ἐνίοτε ἐπαχθεῖς ποιεῖν·
ὅπου γὰρ ἐγὼ μὲν οὐδὲ πεπονθὼς κακῶς ἐχθρὸν εἶναί μοι
τοῦτον ὁμολογῶ, οὗτος δὲ οὐδ' ἀφιέντα ἀφίησιν, ἀλλὰ καὶ
ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγῶσιν ἀπαντᾷ καὶ νῦν ἀναβήσεται
μηδὲ τῆς κοινῆς τῶν νόμων ἐπικουρίας ἀξιῶν ἐμοὶ μετεῖ-

3. οὐδὲ γὰρ — οὐδ'] οὐ γὰρ — οὐ γὰρ Fkrtv. 5. ὑμῖν τὰ πράγματ' Fv, ὑμῖν τὰ χρήματ' t. ἐμὲ] ἐμὲ δὲ FΣkr. 6. νεμεῖσθε — ἐμβήσεσθε mei omnes. τριηραρχεῖν k. 204, 5. ὅταν οὗτος ἐξ. Ftv. 6. τοῦθ' ΠΣΥ, τοιαῦθ' kr. 7. οὐκ] καὶ οὐκ Fkrtv.

8. κακὸς] κακῶς s, om Υ. ἀπολεῖ Συ, ἀπολεῖ F: ἀπολῇ ς. 9. μὲν om Anecd. p. 122,27. σου om Fkr. 10. σὺ] σὲ FΠΣΥst. οὐ] οὐδὲ kr. 205, 1. βοηθοῦσιν Σ: βοηθήσουσιν ς. 2. χαρίσασθαι ΠΣΩs et γρ F: ceteri χαρίζεσθαι. 3. ἣν οὗτος] ἣν εὔβουλος οὕτως s. αυτωι Σ. 3. ἐάν — ἐάν kr. 4. βιάζεται τοῦτο οὐκ Ftv.

6. οὐδὲ] οὐ tv, ὁ ΠΥΩs. 7. ἀνίησιν Σ, ἀνίησιν ΠΥΩs.

ναι, πῶς οὐχ οὗτος ἐπαχθὴς ἐστιν ἤδη καὶ μείζων ἢ καθ'
206 ὅσον ἡμῶν ἑκάστῳ συμφέρει; ἔτι τοίνυν παρῆν ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι καὶ καθῆτο Εὔβουλος ἐν τῷ θεάτρῳ, ὅτε ὁ δῆ-
μος κατεχειροτόνησε Μειδίου, καὶ καλούμενος ὀνομαστὶ ἀν-
τιβολοῦντος τούτου καὶ λιπαροῦντος, ὡς ὑμεῖς ἴστε, οὐκ ἀνέστη.
καὶ μὴν εἰ μὲν μηδὲν ἠδικηκότος ἡγεῖτο τὴν προβολὴν
γεγενῆσθαι, τότ' ἔδει τόν γε φίλον δήπου συνειπεῖν καὶ
βοηθῆσαι· εἰ δὲ καταγνοὺς ἀδικεῖν τότε διὰ ταῦτ' οὐχ ὑπή- 581
κουσε, νῦν δ', ὅτι προσκέκρουκεν ἐμοί, διὰ ταῦτα τοῦτον
207 ἐξαιτήσεται, ὑμῖν οὐχὶ καλῶς ἔχει χαρίσασθαι· μὴ γὰρ
ἔστω μηδεὶς ἐν δημοκρατίᾳ τηλικοῦτος, ὥστε συνειπὼν τὸν
μὲν ὑβρίσθαι τὸν δὲ μὴ δοῦναι δίκην ποιῆσαι. ἀλλ' εἰ
κακῶς ἐμὲ βούλει ποιεῖν, Εὔβουλε, ὡς ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς
οὐκ οἶδα ἀνθ' ὅτου, δύνασαι μὲν καὶ πολιτεύῃ, κατὰ τοὺς
νόμους δ' ἥντινα βούλει παρ' ἐμοῦ δίκην λάμβανε, ὧν δ'
ἐγὼ παρὰ τοὺς νόμους ὑβρίσθην, μή μ' ἀφαιροῦ τὴν τιμω-
ρίαν. εἰ δ' ἀπορεῖς ἐκείνως με κακῶς ποιῆσαι, εἴη ἂν
καὶ τοῦτο σημεῖον τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, εἰ τοὺς ἄλλους ῥα-
δίως κρίνων ἐμὲ μηδὲν ἔχεις ἐφ' ὅτῳ τοῦτο ποιήσεις.
208 Πέπυσμαι τοίνυν καὶ Φιλιππίδην καὶ Μνησαρχίδην
καὶ Διότιμον τὸν Εὐωνυμέα καὶ τοιούτους τινὰς πλουσίους
καὶ τριηράρχους ἐξαιτήσεσθαι καὶ λιπαρήσειν παρ' ὑμῶν
αὐτόν, αὐτοῖς ἀξιοῦντας δοθῆναι τὴν χάριν ταύτην. περὶ
ὧν οὐδὲν ἂν εἴποιμι πρὸς ὑμᾶς φλαῦρον ἐγώ· καὶ γὰρ ἂν
μαινοίμην. ἀλλ' ἃ θεωρεῖν ὑμᾶς, ὅταν οὗτοι δέωνται, δεῖ
209 καὶ λογίζεσθαι, ταῦτ' ἐρῶ. ἐνθυμεῖσθ', ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, εἰ γένοιντο, ὃ μὴ γένοιτο οὐδ' ἔσται, οὗτοι κύριοι τῆς
πολιτείας μετὰ Μειδίου καὶ τῶν ὁμοίων τούτῳ, καί τις
ὑμῶν τῶν πολλῶν καὶ δημοτικῶν ἀνθρώπων ἁμαρτὼν εἴς

v. 1. μεῖζον ΠΣΥΩkrs. 206, 1. ὦ om tv. 2. καθῆτο F: ἐκάθητο ς. 3. ὀν. καὶ ἀντιβ. ΠΣΥΩs. 5. παραβολὴν Ω. 6. δήπου ante φίλον ponit k, om r. 7. τοῦτ' kr. 8. δ' om r. ταῦτα] τοῦτο kr. 207, 5. δύναται s. 8. ἐκείνο pr k. 208, 1. πέπεισμαι ΠΣΥΩkrs. 2. Δότιμον r. 3. ἐξαιτήσασθαι k. καὶ] τοῦτον καὶ (omisso mox αὐτόν) kr. 209, 1. ἐνθυμεῖσθε δ' ὦ r. δικασταί] ἀθηναῖοι corr Σ, om kr. 2. ἔσται] ἔσται ποτὲ krs, ἔσται νῦν Ftv. 4. ἀνθρώπων om F.

τινα τούτων, μὴ τοιαῦθ᾽ οἷα Μειδίας εἰς ἐμέ, ἀλλ᾽ ὁτιοῦν
ἄλλο, εἰς δικαστήριον εἰσίοι πεπληρωμένον ἐκ τούτων, τίνος
συγγνώμης ἢ τίνος ἐλέου τυχεῖν ἂν οἴεσθε; ταχύ γ᾽ ἂν
χαρίσαιντο, οὐ γάρ; ἢ δεηθέντι τῳ τῶν πολλῶν προσσχοῖεν,
ἀλλ᾽ οὐκ "ἂν εὐθέως εἴποιεν „τὸν δὲ βάσκανον! τὸν δὲ 582
ὄλεθρον! τοῦτον δὲ ὑβρίζειν; ἀναπνεῖν δέ; ὃν εἴ τις ἐᾷ
210 ζῆν, ἀγαπᾷν ἔδει;" μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τού-
τοις τοῖς οὕτω χρησαμένοις ἂν ὑμῖν ἄλλως πως ἔχετε ὑμεῖς,
μηδὲ τὸν πλοῦτον μηδὲ τὴν δόξαν τὴν τούτων θαυμάζετε,
ἀλλ᾽ ὑμᾶς αὐτούς. πολλὰ τούτοις ἀγαθά ἐστιν, ἃ τούτους οὐ-
δεὶς κωλύει κεκτῆσθαι· μὴ τοίνυν μηδ᾽ οὗτοι τὴν ἄδειαν,
ἣν ἡμῖν κοινὴν οὐσίαν οἱ νόμοι παρέχουσι, κωλυόντων
211 κεκτῆσθαι. οὐδὲν δεινὸν οὐδ᾽ ἐλεεινὸν Μειδίας πείσεται,
ἂν ἴσα κτήσηται τοῖς πολλοῖς ὑμῶν, οὓς νῦν ὑβρίζει καὶ
πτωχοὺς ἀποκαλεῖ, ἃ δὲ νῦν περιόντ᾽ αὐτὸν ὑβρίζειν ἐπαί-
ρει, περιαιρεθῇ. οὐδ᾽ οὗτοι δήπου ταῦθ᾽ ὑμῶν εἰσὶ δίκαιοι
δεῖσθαι, „μὴ κατὰ τοὺς νόμους δικάσητε, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί· μὴ βοηθήσητε τῷ πεπονθότι δεινά· μὴ εὐορκεῖτε·
ἡμῖν δότε τὴν χάριν ταύτην." ταῦτα γάρ, ἄν τι δέων-
ται περὶ τούτου, δεήσονται, κἂν μὴ ταῦτα λέγωσι τὰ ῥή-
212 ματα. ἀλλ᾽ εἴπερ εἰσὶ φίλοι καὶ δεινὸν εἰ μὴ πλουτήσει
Μειδίας ἡγοῦνται, εἰσὶ μὲν εἰς τὰ μάλιστα αὐτοὶ πλούσιοι,
καὶ καλῶς ποιοῦσι, χρήματα δ᾽ αὐτῷ παρ᾽ ἑαυτῶν δόντων,
ἵν᾽ ὑμεῖς μὲν ἐφ᾽ οἷς εἰσήλθετε ὀμωμοκότες δικαίως ψη-

v. 1. εἰς om r. 2. τούτων] τίνων r. 3. ἐλαίου Ω, λόγου Σ. prius ἂν om Σ, post οἴεσθε ponit r. 4. ἢ] δὴ F, οὐ in litura Σ, om ΠΥΩ. πρόσχοιεν FΩrt, προσχοῖεν Σ: προσέχοιεν ς. 5. ἂν εὐθέως εἴποιεν om Fkrs et pr tv. τὸν δὲ — τὸν δὲ] τόνδε — τόνδε r et complures. 6. δὲ post τοῦτον om tv. δὲ ὃν] δέον FΣ.
210, 1. δεῖ ΠΩ. Ἀθηναῖοι om s. 2. ὑμεῖς ἔχετε krs. 3. τὴν post δόξαν om ΠΥΩ, τὴν τούτων om k. 4. τούτοις krs. 6. ὑμῖν κοινὴν tv, κοινὴν ὑμῖν krs. οὐσίαν] οὖσαν γρ Σ.
211, 1. πείσεται μειδίας krs. 2. ἴσα μὲν κτ. rc k. ἡμῶν ΠΥΩ. ὑβρίζει — νῦν om r. 3. περιόντ᾽ Σ. 5. ὦ om ΠΩ. δικασταί om s. 6. βοηθήσητε] κριθήσεται s. μὴ] μηδ᾽ FΠΣΥΩt. εὐορκῆτε t. 8. δεηθήσονται Ω. ταυτὰ t. 212, 1. πλουτήσῃ F (ει supra), πλουτήσῃ tv. 2. εἰς] εἰσὶ ks et γρ Σ. 3. διδόντων s. 4. εἰσεληλύθατε Ftv.

φίσησθε, ἔτοι δὲ παρ' αὐτῶν τὰς χάριτας, μὴ μετὰ τῆς
ὑμετέρας αἰσχύνης, ποιῶνται. εἰ δ' ἔτοι χρήματ' ἔχον-
τες μὴ πρόοιντ' ἂν, πῶς ὑμῖν καλὸν τὸν ὅρκον προέσθαι;
213 Πλούσιοι πολλοὶ συνεστηκότες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
τὸ δοκεῖν τινὲς εἶναι δι' εὐπορίαν προσειληφότες, ὑμῶν
παρίασι δεησόμενοι. τȣ́των μηδενί με ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι προῆσθε, ἀλλ' ὥσπερ ἕκαςος τȣ́των ὑπὲρ τῶν ἰδίᾳ 583
συμφερόντων καὶ ὑπὲρ τȣ́του σπουδάσεται, οὕτως ὑμεῖς
ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν νόμων καὶ ἐμȣ̃ τȣ̃ ἐφ' ὑμᾶς
καταπεφευγότος σπουδάσατε, καὶ τηρήσατε τὴν γνώμην
214 ταύτην ἐφ' ἧς νῦν ἐςέ. καὶ γὰρ εἰ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τόθ' ὅτ' ἦν ἡ προβολή, τὰ πεπραγμένα ὁ δῆμος
ἀκȣ́σας ἀπεχειροτόνησε Μειδίȣ, ȣ̓κ ἂν ὁμοίως ἦν δεινόν·
καὶ γὰρ μὴ γεγενῆσθαι, καὶ μὴ περὶ τὴν ἑορτὴν ἀδική-
ματα ταῦτ' εἶναι, καὶ πολλὰ ἂν εἶχέ τις αὐτὸν παραμυ-
θήσασθαι. νῦν δὲ τȣ̃το καὶ πάντων ἂν μοι δεινότατον
215 συμβαίη, εἰ παρ' αὐτὰ μὲν τἀδικήματα ȣ̔́τως ὀργίλως καὶ
πικρῶς καὶ χαλεπῶς ἅπαντες ἔχοντες ἐφαίνεσθε, ὥστε
Νεοπτολέμȣ καὶ Μνησαρχίδȣ καὶ Φιλιππίδου καί τινων
τῶν σφόδρα τȣ́των πλȣσίων δεομένων καὶ ἐμȣ̃ καὶ ὑμῶν
ἐβοᾶτε μὴ ἀφεῖναι, καὶ προσελθόντος μοι Βλεπαίȣ τοῦ
τραπεζίτȣ τηλικȣ̃τ' ἀνεκράγετε, ὡς, τȣ̃τ' ἐκεῖνο, χρήματά
216 με λημψομένȣ, ὥστε με ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι φοβηθέντα
τὸν ὑμέτερον θόρυβον θοἰμάτιον προέσθαι καὶ μικροῦ
γυμνὸν ἐν τῷ χιτωνίσκῳ γενέσθαι, φεύγοντα ἐκεῖνον ἕλ-
κοντά με, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπαντῶντες „ὅπως ἐπέξει τῷ
μιαρῷ καὶ μὴ διαλύσει· θεάσονταί σε τί ποιήσεις Ἀθη-

v. 2. ἡμετέρας tv. 3. προεῖντ' corr v. 213, 3. με] μὲν r. 4. ἕκαστοι pr Σ. ἰδίων[α] F, ἰδίων ktv. 6. αὐτῶν om pr Υ. 214, 1. ἧς] οἷς r. 2. προβολή] βουλὴ v. 215, 1. μὲν om Π ΣΥΩrs. 2. ἔχοντες πάντες rs. φαίνεσθε Σ, πάντες ἐφαίνεσθε k. 3. τινων[ος] F, τινος ΠΣΥΩt, τῶν ἄλλων rs. 4. πλουσίων τούτων ΠΥΩ. δεομένου corr Σ. 5. βλετταίου k. 6. ἀνεκεκράγετε k. ἐκείνȣ Σ. 216, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om krs. 3. ἐκ. δ' ἕλκοντα ΠΣΥΩkrs. 4. ἐπέξῃ kr, ἐπεξῇ Υt, ἐπέζῃ s. 5. μὴ om kt. διαλύσει ΠΥkt: διαλύσῃ s.

ναῖοι" τοιαῦτα λέγοντες· ἐπειδὴ δὲ κεχειροτόνηται μὲν ὕβρις τὸ πρᾶγμα εἶναι, ἐν ἱερῷ δ' οἱ ταῦτα κρίνοντες καθεζόμενοι διέγνωσαν, διέμεινα δὲ ἐγὼ καὶ οὐ προὔδωκα οὔθ'
217 ὑμᾶς οὔτ' ἐμαυτόν, τηνικαῦτ' ἀποψηφιεῖσθε ὑμεῖς. μηδαμῶς· πάντα γὰρ τὰ αἴσχιστα ἔνεστιν ἐν τῷ πράγματι. 584
εἰμὶ δ' οὐ τούτων ὑμῖν ἄξιος (πῶς γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι;) κρίνων ἄνθρωπον καὶ δοκοῦντα καὶ ὄντα βίαιον καὶ ὑβριστήν, ἡμαρτηκότα ἀσελγῶς ἐν πανηγύρει, μάρτυρας τῆς ὕβρεως τῆς αὑτοῦ πεποιημένον οὐ μόνον ὑμᾶς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας ἅπαντας τῶν Ἑλλήνων. ἤκουσεν ὁ δῆμος τὰ πεπραγμένα τούτῳ. τί οὖν; ὑμῖν κατα-
218 χειροτονήσας παρέδωκεν. οὐ τοίνυν οἷόν τε ἀφανῆ τὴν γνῶσιν ὑμῶν γενέσθαι, οὐδὲ λαθεῖν, οὐδ' ἀνεξέταστον εἶναι τί ποθ' ὡς ὑμᾶς τοῦ πράγματος ἐλθόντος ἔγνωτε· ἀλλ' ἐὰν μὲν κολάσητε, δόξετε σώφρονες εἶναι καὶ καλοὶ κἀγαθοὶ καὶ μισοπόνηροι, ἂν δ' ἀφῆτε, ἄλλου τινὸς ἡττᾶσθαι. οὐ γὰρ ἐκ πολιτικῆς αἰτίας, οὐδ' ὥσπερ Ἀριστοφῶν ἀποδοὺς τοὺς στεφάνους ἔλυσε τὴν προβολήν, ἀλλ' ἐξ ὕβρεως καὶ ἐκ τοῦ μηδὲν ἂν ὧν πεποίηκεν ἀναλῦσαι δύνασθαι κρίνεται. πότερ' οὖν τότε γενομένου κρεῖττον [ἦν] αὖθις ἢ νυνὶ κολάσαι; ἐγὼ μὲν οἶμαι νῦν· κοινὴ γὰρ ἡ κρίσις, καὶ τἀδικήματα πάντ' ἐφ' οἷς κρίνεται κοινά.

219 Ἔτι δὲ οὐκ ἐμὲ ἔτυπτεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μόνον οὗτος οὐδ' ὕβριζε τῇ διανοίᾳ τότε, ποιῶν οἷα ἐποίει, ἀλλ' ἅπαντας, ὅσους περ ἂν οἴηταί τις ἧττον ἐμοῦ δύνασθαι δίκην ὑπὲρ αὑτῶν λαβεῖν. εἰ δὲ μὴ πάντες ἐπαίεσθε μηδὲ πάντες ἐπηρεάζεσθε χορηγοῦντες, ἴστε δήπου τοῦθ', ὅτι οὐδ' ἐχορηγεῖθ' ἅμα πάντες, οὐδὲ δύναιτ' ἄν ποθ' ὑμᾶς

ν. 1. ἐπεὶ r. δὲ om ΠΣΥΩkrtv. 2. κρίναντες krs. 3. ἐγὼ ΠΣΥ: ceteri κἀγὼ. 217, 2. γὰρ — κρίνων] γὰρ ὅστις — κρίνω γρ Σ et mg F. 4. καὶ ante ὄντα om t. 7. ἐπιδημοῦντας krsv. πάντας krs. 218, 2. εἶναι om Ω. 4. κἀγαθοὶ ΠΩr: καὶ ἀγαθοὶ s. 5. ἡττᾶσθαι t, ἡττᾶσθε Fkrs, ἥττησθε ΠΣΥΩ. 8. καὶ om ΠΣΥΩkrs. ὧν ἂν s. 9. πότερ' ΠΣΥΩ: ceteri πότερον. ἦν om krs. αὖθις] εὐθὺς mg Ω. 11. οἷς νῦν κρ. ΠΣΥΩ et γρ F. 219, 1. ὦ om Ω. 2. οἷα] ἃ krs. ἀλλὰ πάντας ΠΥΩkrs. 6. χορηγεῖθ' Π. ποθ'] οὐδέποθ' Ftv.

220ἅμα πάντας μιᾷ χειρὶ οὐδεὶς προπηλακίσαι. ἀλλ᾽ ὅταν εἷς
ὁ παθὼν μὴ λάβῃ δίκην, τόθ᾽ ἕκαστον αὐτὸν χρὴ προσ-
δοκᾶν τὸν πρῶτον μετὰ ταῦτ᾽ ἀδικησόμενον γενήσεσθαι, 585
καὶ μὴ παρορᾶν τὰ τοιαῦτα, μηδ᾽ ἐφ᾽ ἑαυτὸν ἐλθεῖν πε-
ριμένειν, ἀλλ᾽ ὡς ἐκ πλείστου φυλάττεσθαι. μισεῖ Μειδίας
ἴσως ἐμέ, ὑμῶν δέ γε ἕκαστον ἄλλος τις. ἆρ᾽ οὖν συγχω-
ρήσαιτ᾽ ἂν τοῦτον, ὅστις ἐστὶν ἕκαστος ὁ μισῶν, κύριον γενέ-
σθαι τοῦ ταῦθ᾽, ἅπερ οὗτος ἐμέ, ὑμῶν ἕκαστον ποιῆσαι;
ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. μὴ τοίνυν μηδ᾽ ἐμὲ ὦ ἄνδρες Ἀθη-
221ναῖοι προῆσθε τούτῳ. ὁρᾶτε δέ. αὐτίκα δὴ μάλα, ἐπει-
δὰν ἀναστῇ τὸ δικαστήριον, εἷς ἕκαστος ὑμῶν, ὁ μὲν θᾶτ-
τον ἴσως ὁ δὲ σχολαίτερον, οἴκαδ᾽ ἄπεισιν οὐδέν γε φρον-
τίζων οὐδὲ μεταστρεφόμενος οὐδὲ φοβούμενος, οὔτ᾽ εἰ φίλος
οὔτ᾽ εἰ μὴ φίλος αὐτῷ συντεύξεταί τις, οὐδέ γε εἰ μέγας
ἢ μικρός, οὐδ᾽ εἰ ἰσχυρὸς ἢ ἀσθενής, οὐδὲ τῶν τοιούτων
οὐδέν. τί δή ποτε; ὅτι τῇ ψυχῇ τοῦτ᾽ οἶδε καὶ θαρρεῖ καὶ
πεπίστευκε τῇ πολιτείᾳ, μηδένα αὐτὸν ἕλξειν μηδ᾽ ὑβριεῖν
222μηδὲ τυπτήσειν. εἶτ᾽ ἐφ᾽ ᾗ ἀδείᾳ αὐτοὶ πορεύεσθε, ταύ-
την οὐ βεβαιώσαντες ἐμοὶ βαδιεῖσθε; καὶ τίνι χρή με λο-
γισμῷ περιεῖναι ταῦτα παθόντα, εἰ περιόψεσθέ με νῦν
ὑμεῖς; θάρρει νὴ Δία, φήσειέ τις ἄν· οὐ γὰρ ἔτ᾽ οὐδὲν
ὑβρισθήσῃ. ἐὰν δέ, τότ᾽ ὀργιεῖσθε, νῦν ἀφέντες; μηδα-
μῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ προδῶτε μήτ᾽ ἐμὲ μήθ᾽
223ὑμᾶς αὐτοὺς μήτε τοὺς νόμους. καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο εἰ θέ-

220, 1. ἅμα πάντας] ἅπαντας ΠΣΤΩ. οὐδεὶς post ὑμᾶς ponunt *krs*. 2. τόθ᾽] τοῦθ᾽ ΤΩ. αὐτῶν *v*. 3. ἀδικηθησόμενον Fkrs. 7. τοῦτον (ων) F. ἕκαστον Reiskius, om *k*. γίγνεσθαι ΠΣΤΩ*krs*. 8. ἕκαστον ὑμῶν *kr*. 9. μὴ] καὶ Ω. 221, 1. πρόεσθε F*rv*. δέ om ΠΣΤΩ. 3. σχολαιότερον *rv*. γε om ΠΤΩ. 5. οὔτ᾽ εἰ μὴ φίλος] οὔτ᾽ εἰ μηδὲν *tv*, om F. συνεύξεται *t*. εἰ] ἢ Σ*kr*. 6. οὐδ᾽ εἰ] ἢ εἰ Π, ἢ ΦΣΤΩ*tv*, οὐδ᾽ *krs*. 8. αὐτὸν om Σ. ἕλξειν] ἐλπίσειν Π. ὑβρίσειν *ks*. 222, 1. ᾗ ἀδείᾳ Reiskius: libri ἣν ἄδειαν. ταύτην om ΠΤΩ. 2. καὶ om Ω. χρή — παθόντα] με χρὴ λογ. ταῦτα παθόντα περιεῖναι γρ Σ. 3. περιεῖναι om *krs*. παθόντα εἰ ΠΣΤΩ, παθόντα ζῆν εἰ F, παθόντα καὶ ζῆν εἰ ceteri. εἴπερ ὄψεσθε *rs*. 4. ὑμεῖς om F. θαρρεῖν Σ. 6. Ἀθηναῖοι] δικασταὶ Ω. μὴ προδῶτε ante ὦ ponunt *krs*.

λοιτε σκοπεῖν καὶ ζητεῖν, τῷ ποτ' εἰσὶν ὑμῶν οἱ ἀεὶ δι-
κάζοντες ἰσχυροὶ καὶ κύριοι τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων, ἄν
τε διακοσίους ἄν τε χιλίους ἄν θ' ὁπόσους ἂν ἡ πόλις κα-
θίσῃ, οὔτε τῷ μεθ' ὅπλων εἶναι συντεταγμένοι μόνοι τῶν
ἄλλων πολιτῶν εὕροιτ' ἄν, οὔτε τῷ τὰ σώματ' ἄριστα ἔχειν
καὶ μάλιστα ἰσχύειν [τοὺς δικάζοντας], οὔτε τῷ τὴν ἡλι- 586
κίαν εἶναι νεώτατοι, οὔτε τῶν τοιούτων οὐδενί, ἀλλὰ τῷ
224 τοὺς νόμους ἰσχύειν. ἡ δὲ τῶν νόμων ἰσχὺς τίς ἐστιν; ἆρ'
ἐάν τις ὑμῶν ἀδικούμενος ἀνακράγῃ, προσδραμοῦνται καὶ
παρέσονται βοηθοῦντες; οὔ· γράμματα γὰρ γεγραμμένα
ἐστί, καὶ οὐχὶ δύναιντ' ἂν τοῦτο ποιῆσαι. τίς οὖν ἡ δύναμις
αὐτῶν ἐστίν; ὑμεῖς ἐὰν βεβαιῶτε αὐτοὺς καὶ παρέχητε κυ-
ρίους ἀεὶ τῷ δεομένῳ. οὐκοῦν οἱ νόμοι τε ὑμῖν εἰσὶν ἰσχυροὶ
225 καὶ ὑμεῖς τοῖς νόμοις. δεῖ τοίνυν τούτοις βοηθεῖν ὁμοίως
ὥσπερ ἂν αὑτῷ τις ἀδικουμένῳ, καὶ τὰ τῶν νόμων ἀδι-
κήματα κοινὰ νομίζειν, ἐφ' ὅτου περ ἂν λαμβάνηται, καὶ
μήτε λειτουργίας μήτ' ἔλεον μήτ' ἄνδρα μηδένα μήτε
τέχνην μηδεμίαν εὑρῆσθαι μήτ' ἄλλο μηδέν, δι' ὅτου πα-
ραβάς τις τοὺς νόμους οὐ δώσει δίκην.
226 Ὑμῶν οἱ θεώμενοι τοῖς Διονυσίοις εἰσιόντα εἰς τὸ θέα-
τρον τοῦτον ἐσυρίττετε καὶ ἐκλώζετε, καὶ πάντα ἃ μίσους
ἐστὶ σημεῖα ἐποιεῖτε οὐδὲν ἀκηκοότες πω περὶ αὐτοῦ παρ'
ἐμοῦ. εἶτα πρὶν μὲν ἐλεγχθῆναι τὸ πρᾶγμα ὠργίζεσθε,
προὐκαλεῖσθε ἐπὶ τιμωρίαν τὸν παθόντα, ἐκροτεῖθ' ὅτε
227 προὐβαλόμην αὐτὸν ἐν τῷ δήμῳ· ἐπειδὴ δ' ἐξελήλεγκται,
καὶ προκατέγνωκεν ὁ δῆμος τούτου εἰς ἱερὸν καθεζόμενος,
καὶ τἆλλα προσεξήτασται τὰ πεπραγμένα τῷ μιαρῷ τού-

v. 1. τῷ] τίνι τωι F, ὅτῳ tv. 2. πολιτεία krs. ἐάν — ἐάν — ἐάν ΠΩkrs. 3. διακοσίους] πεντακοσίους rc k. ὁποσουσοῦν ἡ krs. 6. μάλα Ω. 7. τῷ τοῖς νόμοις ἰσχύειν FΠkrv, τῇ τῶν νόμων ἰσχύϊ ΣΥΩ. 224, 4. δύναιτ' ΠΥΩtv. ἡ δύναμις αὐτῶν ΠΣΥΩ: ceteri αὐτῶν ἡ δύναμις. 5. κυρίως kr. 225, 5. μήτ' ἄλλο μηδὲν om Π, ante εὑρῆσθαι ponunt krs. 226, 2. καὶ ἐκλώζετε Harpocratio, καὶ ἐκεκράγετε ΠΣΥΩ: ceteri om. καὶ πάντα — σημεῖα ΠΣΥΩ, ὥστε — ταῦτα Ftv: ὥστε — σημεῖα ταῦτα ceteri. 3. πω om s. 4. ὀργίζεσθε s. 227, 1. προὐβαλλόμην Ωs. ἐξελήλεγμαι r. 3. προεξήτασται rt.

τῳ, καὶ δικάσοντες εἰλήχατε, καὶ πάντ᾽ ἐςὶν ἐν ὑμῖν μιᾷ ψήφῳ διαπράξασθαι, νῦν ὀκνήσετε ἐμοὶ βοηθῆσαι, τῷ δήμῳ χαρίσασθαι, τὸς ἄλλους σωφρονίσαι, μετὰ πολλῆς ἀσφαλείας αὐτοὶ τὸ λοιπὸν διάγειν, παράδειγμα ποιήσαντες τῦτον τοῖς ἄλλοις;

Πάντων ὖν εἵνεκα τῶν εἰρημένων, καὶ μάλιςα τοῦ 587
θεῦ χάριν περὶ ὃ τὴν ἑορτὴν ἀσεβῶν οὗτος ἥλωκε, τὴν ὁσίαν καὶ δικαίαν θέμενοι ψῆφον τιμωρήσασθε τῦτον.

## 22.

## ΚΑΤΑ ΑΝΔΡΟΤΙΩΝΟΣ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Δύο ἦσαν Ἀθήναις βυλαί, ἡ μὲν διηνεκής, ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ περί τε φόνων ἑκυσίων καὶ τραυμάτων καὶ τοιύτων τινῶν δικάζυσα, ἑτέρα δὲ ἡ τὰ πολιτικὰ πράττυσα· αὕτη δὲ κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἠμείβετο, ἐκ πεντακοσίων ἀνδρῶν τῶν τὴν βυλευτικὴν ἡλικίαν ἀγόντων συνισταμένη. νόμος δὲ ἦν ἐπιτάττων τῇ βυλῇ ταύτῃ ποιεῖσθαι τριήρεις καινάς, ἐὰν δὲ μὴ ποιήσηται, κωλύων αὐτὴν αἰτεῖν παρὰ τοῦ δήμυ δωρεάν. νῦν τοίνυν ἡ μὲν βυλὴ τὰς τριήρεις ὐκ ἐποιήσατο, Ἀνδροτίων δὲ γέγραφεν ἐν τῷ δήμῳ ψήφισμα στεφανῶσαι τὴν βυλήν. ἐπὶ τύτῳ παρανόμων κρίνεται, κατηγορύντων αὐτῦ δύο ἐχθρῶν, Εὐκτήμονος καὶ Διοδώρυ. καὶ προείρηκε μὲν ὁ Εὐκτήμων, δεύτερος δὲ ὁ Διόδωρος ἐπαγωνίζεται τύτῳ τῷ λόγῳ. φασὶ δὲ οἱ κατήγοροι πρῶτον μὲν ἀπροβύλευτον εἶναι τὸ ψήφισμα (νόμυ γὰρ κελεύοντος μὴ πρότερον εἰς τὸν δῆμον ψήφισμα ἐκφέρειν, πρὶν ἐν τῇ βουλῇ δοκιμασθείη, τὸν Ἀνδροτίωνα παρὰ τῦτον τὸν νόμον ἀπροβύλευτον εἰσενεγκεῖν τὴν γνώμην), δεύτερον δὲ ὑπεναντίον ἐκείνῳ τῷ νόμῳ τῷ κελεύοντι μὴ ποιησαμένην τὴν βυλὴν τὰς τριήρεις μὴ αἰτεῖν δωρεάν· εἰ γὰρ αἰτεῖν ὐκ ἔξεστι, δῆλον ὡς ὐδὲ τὸ δῦναι συγκεχώρηται. τύτυς μὲν εἰς τὸ πρᾶγμα τὺς νό- 588
μυς παρέχονται δὲ καὶ κατὰ τῦ προσώπυ δύο, τὸν τῆς ἑταιρήσεως καὶ τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ, καὶ φασὶ τὸν Ἀνδροτίωνα κατὰ ἀμφοτέρυς ἄτιμον εἶναι· καὶ γὰρ πεπορνεῦσθαι καὶ χρέος πατρῷον ὀφείλειν τῇ πόλει.

ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Διάφοροι παρ᾽ Ἀθηναίοις ὑπῆρχον ἀρχαί, ὧν αἱ μὲν κληρωταί, αἱ δὲ χειροτονηταί, αἱ δὲ αἱρεταί. καὶ κληρωταὶ μὲν αἱ κατὰ κλῆρον γινόμεναι, ὡς αἱ τῶν δικαςῶν, χειροτονηταὶ δὲ αἱ

v. 4. αὐτοὶ] αὐτὺς tυ, om krs. 6. εἵνεκα ΠΣΥΩ: ceteri ἕνεκα. καὶ τὴν δικαίαν tυ. ΥΠΟΘ. 2. τραυμ.] πραγμάτων Ttυ. 6. κωλύειν Ttυ. 9. κατηγορύντων αὐτῦ — καὶ προείρηκε Y: κατηγορύντων γὰρ αὐτῦ — προείρηκε. 18. τῦ add Ttυ.

κατὰ χειροτονίαν τοῦ δήμου γινόμεναι, ὡς αἱ τῶν στρατηγῶν, αἱρεταὶ δὲ αἱ κατὰ αἵρεσιν, ὡς αἱ τῶν χορηγῶν. τούτων μία ἦν τῶν κληρωτῶν ἡ βουλὴ τῶν πεντακοσίων. τῶν πεντακοσίων δὲ εἴπομεν πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. εἰσὶ δὲ τούτων διαφοραὶ τρεῖς. καὶ πρώτη ἐστὶ τὸ τὴν τῶν πεντακοσίων τὰ δημόσια πράγματα διοικεῖν, τὴν δὲ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ τὰ φονικὰ μόνον. εἰ δέ τις εἴποι ὅτι καὶ αὕτη δημόσια διῴκει, λέγομεν ὅτι, ἡνίκα μεγίστη ἀνάγκη ἐγίγνετο, τότε περὶ δημοσίων συνήγετο. δευτέρα διαφορά, ὅτι ἡ μὲν τῶν πεντακοσίων ἀριθμῷ ὑποπίπτει ὡρισμένῳ, ἡ δὲ ἀορίστῳ. ὡς γάρ τινες τῶν ῥητόρων λέγουσι, κατ' ἔτος οἱ ἐννέα ἄρχοντες αὐτῇ προσετίθεντο· ὡς δέ τινες, ὅτι οἱ ἓξ μόνον θεσμοθέται. ἦσαν γὰρ ἓξ θεσμοθέται, οἱ περὶ ἑταιρήσεως δικάζοντες· ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς, εἷς ἐπώνυμος, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἐπώνυμος ὠνομάζετο, δεύτερος ὁ βασιλεύς, ὁ τὰ τῶν ὀρφανῶν καὶ ἀσεβειῶν διοικῶν, τρίτος ὁ πολέμαρχος, ὁ τῶν πολεμικῶν ἐπιμελούμενος. οἱ δὲ θεσμοθέται 589 ἐνιαυτὸν μόνον ἦρχον, πρὸ τῆς ἀρχῆς κρινόμενοι περὶ τοῦ προλαβόντος παντὸς βίου· καὶ εἰ μὲν εὑρέθησαν ἐν πᾶσι δίκαιοι, ἦρχον τὸν ἐνιαυτόν. εἶτα πάλιν μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκρίνοντο, εἰ καλῶς ἐν αὐτῷ ἦρξαν· καὶ εἰ δικαίως ὤφθησαν ἄρξαντες, προσετίθεντο τῇ βουλῇ τῶν Ἀρειοπαγιτῶν (καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ὑπέπιπτον ἀριθμῷ), εἰ δὲ μή, ἐξεβάλλοντο. τρίτη διαφορά, ὅτι ἡ μὲν τῶν πεντακοσίων κατ' ἐνιαυτὸν διεδέχετο, ἡ δὲ τῶν Ἀρειοπαγιτῶν ἦν ἀδιάδοχος· εἰ μὴ γάρ τις ἥμαρτε μεγάλως, οὐκ ἐξεβάλλετο. ἐπειδὴ δὲ οὐ πρόκειται ἡμῖν περὶ τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς ἀλλὰ περὶ τῶν πεντακοσίων, ἀναγκαῖον μαθεῖν ἡμᾶς πῶς ἦρχεν. ἰστέον ὅτι οὐκ ἐψήφιζον οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς μῆνας κατὰ τὸν ἡλιακὸν δρόμον, ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν σεληνιακόν. κατὰ γὰρ τὸν ἡλιακὸν ἔχει ὁ ἐνιαυτὸς ἡμέρας τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε, ὥστε συμβαίνει ἔχειν τὸν μῆνα ἡμέρας τριάκοντα καὶ τρίτον. δεκάκις γὰρ τριάκοντα τριακόσια, δὶς τριάκοντα ἑξήκοντα· λοιπὰ πέντε. τὸ τρίτον τῶν δώδεκα τέσσαρα· λοιπὴ μία. δωδέκατον δὲ τῆς μιᾶς δώδεκά ἐστι. κατὰ δὲ τὸν σεληνιακὸν δρόμον ὁ ἐνιαυτὸς ἔχει τριακοσίας πεντήκοντα τέσσαρας, ὥστε συμβαίνει τὸν μῆνα ἔχειν ἡμέρας εἰκοσιεννέα ἥμισυ. δεκάκις γὰρ εἴκοσι διακόσια, δὶς εἴκοσι τεσσαράκοντα, δεκάκις ἐννέα ἐννενήκοντα, δὶς ἐννέα δεκαοκτώ, καὶ τὸ ἥμισυ τῶν δώδεκα ἕξ· ὥστε ὁμοῦ εἶναι ἡμέρας τριακοσίας πεντήκοντα τέσσαρας, ὑπολείπεσθαι δὲ κατὰ τὸν ἡλιακὸν δρόμον ἡμέρας ἕνδεκα, ἃς Ἀθηναῖοι κατὰ τριετείαν συνάγοντες ἐποίουν τὸν ἐμβόλιμον μῆνα τριάκοντα τριῶν ἡμερῶν. ἔχει γοῦν ὁ ἐνιαυτὸς κατὰ 590 τὸν σεληνιακὸν δρόμον τριακοσίας πεντήκοντα τέσσαρας ἡμέρας. καὶ τὰς μὲν δύο ἡμέρας ἐκάλουν οἱ Ἀθηναῖοι ἀρχαιρεσίας· ἐν αἷς ἄναρχος ἡ Ἀττικὴ ἦν. ἐν ταύταις προεβάλλοντο τοὺς ἄρχοντας. ἦρχον οὖν οἱ πεντακόσιοι τὰς τριακοσίας πεντήκοντα ἡμέρας. ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὶ ἦσαν καὶ

δυσχερῶς ἤνυον τὰ πράγματα, διεῖλον ἑαυτοὺς εἰς δέκα μερίδας κατὰ τὰς φυλάς, ἀνὰ πεντήκοντα· τοσούτους γὰρ ἑκάστη φυλὴ προεβάλλετο. ὥστε συνέβαινε τοὺς πεντήκοντα ἄρχειν τῶν ἄλλων ἀνὰ τριάκοντα πέντε ἡμέρας. αὗται γὰρ αἱ τριάκοντα πέντε ἡμέραι εἰσὶ τὸ δωδέκατον μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ· δεκάκις γὰρ τριάκοντα τριακόσια, πεντάκις δέκα πεντήκοντα. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ πάλιν οἱ πεντήκοντα πολλοὶ ἦσαν εἰς τὸ ἄρχειν ἅμα, οἱ δέκα κατὰ κλῆρον μιᾶς ἡμέρας τῶν ἑπτά, ὁμοίως δὲ ἕκαστος τῶν ἄλλων ἀπὸ κλήρου ἦρχε τὴν ἑαυτοῦ ἡμέραν, ἄχρις οὗ πληρωθῶσιν αἱ ἑπτὰ ἡμέραι. καὶ συνέβαινε τοῖς ἄρχουσι τρεῖς μὴ ἄρχειν. ἕκαστος δὲ ἄρχων ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκαλεῖτο ἐπιστάτης. διὰ τί δὲ μίαν μόνην ἦρχεν; ἐπειδὴ αὐτὸς τὰς κλεῖς τῆς ἀκροπόλεως ἐπιστεύετο, καὶ πάντα τὰ χρήματα τῆς πόλεως· ἵν᾽ οὖν μὴ ἐρασθῇ τυραννίδος, διὰ τοῦτο μίαν ἡμέραν ἐποίουν αὐτὸν ἄρξαι. ἰστέον δ᾽ ὅτι οἱ μὲν πεντήκοντα ἐκαλοῦντο πρυτάνεις, οἱ δὲ δέκα πρόεδροι, ὁ δὲ εἷς ἐπιστάτης. μετιτέον δὲ ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ προκειμένου λόγου.

Ἔθος ἦν τὴν βουλὴν τῶν πεντακοσίων λαμβάνουσαν χρήματα ἀπὸ τοῦ δήμου καινὰς τριήρεις ποιεῖν. νόμος δὲ ἦν τὴν βουλὴν τὴν δόξασαν τῷ δήμῳ καλῶς βεβουλευκέναι στεφανοῦσθαι. αὕτη οὖν ἡ βουλή, περὶ ἧς ὁ 591 λόγος, λαβοῦσα τὰ χρήματα ἐκ τοῦ δήμου τὰς τριήρεις οὐκ ἐποίησεν, ἐδόκει δ᾽ εἰς τὰ ἄλλα πάντα καλῶς βεβουλευκέναι. ὁ γοῦν Ἀνδροτίων ὁ ῥήτωρ, προστάτης ὢν ταύτης τῆς βουλῆς, ἔγραφε ψήφισμα στεφανωθῆναι τὴν βουλήν. τούτου ἐλάβοντο τοῦ ψηφίσματος ὡς παρανόμως γραφέντος Εὐκτήμων καὶ Διόδωρος, ἐχθροὶ ὄντες τοῦ Ἀνδροτίωνος. ἔστιν οὖν ἡ στάσις πραγματικὴ ἔγγραφος, ἐπίσκεψις μέλλοντος χρόνου, εἰ δεῖ τόδε ποιῆσαι ἢ εἰ δεῖ τόδε δοῦναι ἢ μή. καὶ ἐπειδὴ πρὸς τὴν στάσιν τοῦ λόγου συμβάλλεται ὑμῖν τὸ μαθεῖν τὰς δικαιολογίας, φέρε πρῶτον τὰς τῶν κατηγόρων ἐξετάσωμεν. Εὐκτήμων οὖν καὶ Διόδωρος ἐπιλαμβάνονται κατὰ τέσσαρας νόμους τοῦ ψηφίσματος, ὧν πρῶτός ἐστιν ἀπροβούλευτον ψήφισμα μὴ εἰσιέναι ἐν τῷ δήμῳ· ἐπειδὴ γὰρ πολὺς ἦν ὁ δῆμος καὶ πολλάκις παρεκρούετο, μὴ νοῶν εἰ ἔχει ἐμφωλεύουσαν κακουργίαν, πρῶτον παρεπέμπετο εἰς τὴν βουλὴν τῶν πεντακοσίων, καὶ αὕτη ἠρεύνα εἰ ἔχει βλάβην τινὰ ἢ κακουργίαν, καὶ οὕτως εἰσήγετο εἰς τὸν δῆμον. ἔδει οὖν αὐτὸν πρῶτον εἰσενέγκαι τὸ ψήφισμα εἰς τὴν βουλήν. οὐκ εἰσήνεγκε δέ, ἐπειδὴ νεωστὶ ἄρξασα ἦν ἡ βουλή, καὶ ἐφοβεῖτο μὴ διαφωνηθῇ· ἕκαστος γὰρ τὸν πρὸ αὐτοῦ θέλει δεῖξαι κακῶς πράξαντα. δεύτερος νόμος, τὴν βουλὴν τὴν ποιήσασαν τὰς τριήρεις αἰτεῖν τὴν δωρεάν. τρίτος νόμος, τὸν ἡταιρηκότα μὴ πολιτεύεσθαι· Ἀνδροτίων ἄρα, ὃς ἡταίρηκεν, οὐκ ὤφειλε πολιτεύεσθαι. τέταρτος νόμος, τὸν ἐποφείλοντα τῷ δημοσίῳ μὴ πολιτεύεσθαι· σὺ δέ, ὦ Ἀνδροτίων, ὀφείλεις· οὐκ ἄρα δεῖ σε πολιτεύεσθαι. εἴπωμεν 592 δὲ καὶ τὰς τοῦ φεύγοντος δικαιολογίας. ὁ τοίνυν Ἀνδροτίων πρὸς τὸν πρῶτον νόμον ἔθει ἀγωνίζεται· λέγει γὰρ ὅτι ἔθος ἐκράτησεν ἀπρο-

βούλευτον ψήφισμα εἰσάγεσθαι ἐν τῷ δήμῳ. πρὸς δὲ τὸν δεύτερον ἀντινομικῶς· παραφέρει γὰρ καὶ αὐτὸς ἕτερον νόμον λέγοντα τὴν βουλήν, ἐὰν δόξῃ καλῶς βεβουλευκέναι ἐν τῷ δήμῳ, στεφανοῦσθαι. πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους δύο παραγραφικῶς ἀγωνίζεται, λέγων ὅτι ἄρτι οὐκ ὤφειλε κρίνεσθαι περὶ τούτων.

Τινὲς δ' ἐπεχείρησαν τοῦτον τὸν λόγον εἰς στάσιν ἀνενεγκεῖν πραγματικὴν τὴν πρὸς ἀντινομίαν, λέγοντες ὅτι „ἰδοὺ καὶ ἐνταῦθα δύο νόμοι μάχονται ἀλλήλοις ἐκ περιστάσεως, ὧν ὁ εἷς παραβέβασται διὰ τὸ κυρωθῆναι τὸν ἕτερον." ἀλλὰ λέγομεν ὅτι ἐν τῇ πραγματικῇ τῇ πρὸς ἀντινομίαν οὐδέτερος παραβαίνεται, ἀλλὰ σκοποῦμεν ποῖον δεῖ παραβαθῆναι. ἐν δὲ τῷ παρόντι λόγῳ οὐχ οὕτως· ὁ εἷς γὰρ τῶν νόμων παραβέβασται, ὁ λέγων τὴν βουλὴν τὴν μὴ ποιήσασαν τὰς τριήρεις μὴ αἰτεῖν δωρεάν. τοῦτο δὲ οὐκ ἴδιον πραγματικῆς τῆς πρὸς ἀντινομίαν, ἀλλὰ μόνης ἀντινομίας.

Ἰστέον δὲ ὅτι, ἡνίκα δύο ὦσι κατήγοροι, ὧν ὁ μὲν εἷς νεώτερος ὁ δὲ ἕτερος πρεσβύτερος, οὗτος λαμβάνει τὴν πρωτολογίαν κατὰ τιμήν, ὥσπερ καὶ ἐνταῦθα ὁ Εὐκτήμων ἔλαβε τὴν πρωτολογίαν ὡς πρεσβύτερος, καὶ εἶπε τὰ προοίμια καὶ τὴν κατάστασιν καὶ μέρος τι τῶν ἀγώνων. ὁ δὲ Διόδωρος ἰδιώτης ὢν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Δημοσθένους τὸν παρόντα λόγον· καὶ ἔστι δευτερολογία, ἔχει δὲ ἃ παρέλιπεν ὁ Εὐκτήμων.

Ὅπερ Εὐκτήμων, ὦ ἄνδρες δικασταί, παθὼν ὑπ' Ἀν- 59
δροτίωνος κακῶς ἅμα τῇ τε πόλει βοηθεῖν οἴεται δεῖν καὶ δίκην ὑπὲρ αὑτοῦ λαβεῖν, τοῦτο κἀγὼ πειράσομαι ποιεῖν, ἐὰν ἄρα οἷός τε ὦ. συμβέβηκε δὲ πολλὰ καὶ δεινὰ καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους Εὐκτήμονος ὑβρισμένου ἐλάττω ταῦτ' εἶναι τῶν ἐμοὶ γεγενημένων δι' Ἀνδροτίωνος πραγμάτων. οὗτος μέν γε εἰς χρήματα καὶ τὸ παρ' ὑμῶν ἀδίκως ἐκπεσεῖν ἐπεβουλεύθη· ἐμὲ δὲ οὐδ' ἂν ἐδέξατο τῶν ὄντων ἀνθρώπων οὐδὲ εἷς, εἰ τὰ κατασκευασθέντα ὑπὸ
2 τούτου παρ' ὑμῖν ἐπιστεύθη. αἰτιασάμενος γάρ με ἃ καὶ λέγειν ἂν ὀκνήσειέ τις, εἰ μὴ τύχοι προσόμοιος ὢν τούτῳ, τὸν πατέρα ὡς ἀπέκτονα ἐγὼ τὸν ἐμαυτοῦ, καὶ κατασκευάσας ἀσεβείας γραφὴν οὐκ ἐπ' ἐμὲ ἀλλ' ἐπὶ τὸν θεῖόν μου, γράψας ἀσεβεῖν ἐμοὶ συνιόντα εἰς ταὐτὸν ὡς πεποιηκότι

§ 1, 1. δικασταί om k. 2. τε om Ω. οἴεται] ᾤετο k.
4. πολλὰ om t. καὶ ante παρὰ om s. 5. εὐκτήμωνος k.
7. γε] γὰρ ΤΩs et γρ F. 2, 2. τούτου r. 3. καὶ om Ω.
5. ταὐτὸ FΣΓΩυ.

ταῦτα, εἰς ἀγῶνα κατέστησεν, ὃν εἰ συνέβη τότε ἁλῶναι, τίς ἂν ἀθλιώτερα ἐμȣ͂ πεπονθὼς ἦν ὑπὸ τȣ́τȣ; τίς γὰρ ἂν ἢ φίλος ἢ ξένος εἰς ταὐτό ποτ᾽ ἐλθεῖν ἠθέλησεν ἐμοί; τίς δ᾽ ἂν εἴασε πόλις πȣ παρ᾽ ἑαυτῇ γενέσθαι τὸν τοιȣ͂-
3τον ἀσέβημα δοκοῦντα εἰργάσθαι; ȣ̓κ ἔστιν ȣ̓δεμία. ἐγὼ τοίνυν ταῦτα μὲν ȣ̓ παρὰ μικρὸν ἀγωνιζόμενος παρ᾽ ὑμῖν ἀπελυσάμην, ἀλλ᾽ ὥστε τὸ πέμπτον μέρος μὴ λαβεῖν594
τȣ́τον τῶν ψήφων· τȣτονὶ δὲ μεθ᾽ ὑμῶν πειράσομαι καὶ νῦν καὶ τὸν ἄλλον ἅπαντα ἀμύνεσθαι χρόνον. καὶ περὶ μὲν τῶν ἰδίων ἔχων ἔτι πολλὰ λέγειν ἐάσω· περὶ δ᾽ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον νυνὶ καὶ περὶ ὧν οὗτος δημοσίᾳ πεπολιτευμένος ȣ̓κ ὀλίγα ὑμᾶς ἔβλαψεν, ἅ μοι παραλιπεῖν Εὐκτήμων ἐδόκει, βέλτιον δ᾽ ὑμᾶς ἀκȣ͂σαι, ταῦτα διεξελ-
4θεῖν ἐν βραχέσι πειράσομαι. ἐγὼ γὰρ εἰ μὲν ἑώρων τινὰ ἁπλῆν τȣ́τῳ περὶ ὧν φεύγει πρὸς ὑμᾶς ȣ̓͂σαν ἀπολογίαν, οὐκ ἂν ἐποιούμην περὶ αὐτῶν μνείαν οὐδεμίαν. νῦν δ᾽ οἶδα σαφῶς ὅτι ȣ̓͂τος ἁπλȣ͂ν μὲν ȣ̓δὲ δίκαιον ȣ̓δὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοι, ἐξαπατᾶν δ᾽ ὑμᾶς πειράσεται πλάττων καὶ παράγων πρὸς ἕκαςα τȣ́των κακȣ́ργȣς λόγȣς. ἔςι γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τεχνίτης τȣ͂ λέγειν, καὶ πάντα τὸν βίον ἐσχόλακεν ἑνὶ τȣ́τῳ. ὑπὲρ οὖν τοῦ μὴ παρακρουσθέντας ὑμᾶς ἐναντία μὲν τοῖς ὀμωμοσμένοις πεισθῆναι ψηφίσασθαι, ἀφεῖναι δὲ τοῦτον ὃν ὑμῖν πολλῶν ἕνεκα ἄξιον κολάσαι, προσέχετε τὸν νȣ͂ν οἷς ἐρῶ, ἵν᾽ ἀκούσαντες ἐμȣ͂ πρὸς ἕκαστον τῶν ὑπὸ τούτου ῥηθησομένων ἔχηθ᾽ ὑπολαμβάνειν ἃ δεῖ.

5 Ἔςι γὰρ εἷς μὲν ὃν οἴεται τεχνικῶς ἔχειν αὐτῷ λόγος περὶ τȣ͂ ἀπροβȣλεύτȣ. νόμος ἐστί, φησίν, ἐὰν ἀξίως

v. 1. ταυτὰ Σ, πάντα k. 3. ἂν om k. 4. πȣ om k. τοιοῦτο ΤΩkrs, τὸ τοιοῦτο FΣ. 3, 3. μὴ] ȣ̓ k. μεταλαβεῖν kr. 4. τοῦτον (ους) F, τούτου (ον) v, τούτους Ωkr. τοῦτον FΣΤΩstv. πειράσομαι ante μεθ᾽ ponit k. 5. χρόνον ἀμύνεσθαι tv.
4, 2. πρὸς ὑμᾶς ȣ̓͂σαν] προσȣ͂σαν k. 3. αὐτῶν (ῆς) r: αὐτῆς ceteri. 4. οὗτως k. 5. πλήττων r. 8. ἑνὶ Reiskius: libri ἐν. 9. ὀμωσμένοις ΤΩs. 10. εἵνεκα F. 12. ἕκαστα k. ἔχοιθ᾽ r, ἔχοιτε s. 5, 1. ὃν] ὧν Reiskius.

ἡ βȣλὴ δοκῇ βουλεῦσαι δωρεᾶς, διδόναι τὸν δῆμον τὴν δωρεὰν αὐτῇ. ταῦτ᾽ ἐπήρετο, φησίν, ὁ ἐπιςάτης, διεχειροτόνησεν ὁ δῆμος, ἔδοξεν. ȣ̓δὲν δεῖ, φησί, προβȣλεύματος ἐνταῦθα· κατὰ γὰρ νόμον ἦν τὰ γινόμενα. ἐγὼ δ᾽ αὐτὸ τȣ̓ναντίον οἶμαι, νομίζω δὲ καὶ ὑμῖν συνδόξειν, "περὶ 59 τȣ́των τὰ προβουλεύματα ἐκφέρειν μόνων, περὶ ὧν κελεύȣσιν οἱ νόμοι, ἐπεὶ περὶ ὧν γε μὴ κεῖνται νόμοι, ȣ̓δὲ
6 γράφειν τὴν ἀρχὴν προσήκει ȣ̓δὲ ἓν δήπȣ. φήσει τοίνυν τοῦτον ἁπάσας τὸν τρόπον εἰληφέναι τὰς βουλάς, ὅσαι πώποτ᾽ ἔχȣσι παρ᾽ ὑμῶν δωρεάν, καὶ ȣ̓δεμιᾷ γεγενῆσθαι προβȣ́λευμα πώποτε. ἐγὼ δ᾽ οἶμαι μὲν ȣ̓χὶ λέγειν αὐτὸν ἀληθῆ, μᾶλλον δὲ οἶδα σαφῶς· ȣ̓ μὴν ἀλλ᾽ εἰ τȣ͂το τοιȣ͂τ᾽ ἐστὶ τὰ μάλιστα, ὁ νόμος δὲ λέγει τἀναντία, οὐχ ὅτι πολλάκις ἡμάρτηται δήπȣ πρότερον, διὰ τȣ͂τ᾽ ἐπεξαμαρτητέον ἐςὶ καὶ νῦν, ἀλλὰ τȣ̓ναντίον ἀρκτέον, ὡς ὁ νόμος
7 κελεύει, τὰ τοιαῦτα ποιεῖν ἀναγκάζειν ἀπὸ σȣ͂ πρώτȣ. σὺ δὴ μὴ λέγε ὡς γέγονε τȣ͂το πολλάκις, ἀλλ᾽ ὡς ȣ̔́τω προσήκει γίγνεσθαι. ȣ̓ γὰρ εἴ τι πώποτε μὴ κατὰ τȣ̀ς νόμȣς ἐπράχθη, σὺ δὲ τȣ͂τ᾽ ἐμιμήσω, διὰ τȣ͂τ᾽ ἀποφύγοις ἂν δικαίως, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἁλίσκοιο· ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐκείνων προήλω, σὺ τάδ᾽ ȣ̓κ ἂν ἔγραψας, ȣ̔́τως, ἂν σὺ νῦν δίκην δῷς, ἄλλος οὐ γράψει.

8 Περὶ τοίνυν τȣ͂ νόμȣ τȣ͂ διαῤῥήδην ȣ̓κ ἐῶντος ἐξεῖναι μὴ ποιησαμένῃ τῇ βȣλῇ τὰς τριήρεις αἰτῆσαι τὴν δωρεάν, ἄξιόν ἐςιν ἀκȣ͂σαι τὴν ἀπολογίαν ἣν ποιήσεται, καὶ θεωρῆσαι τὴν ἀναίδειαν τȣ͂ τρόπȣ δι᾽ ὧν ἐγχειρεῖ λέγειν. ὁ νόμος, φησίν, ȣ̓κ ἐᾷ τὴν βȣλὴν αἰτῆσαι τὴν δωρεάν, ἐὰν

v. 2. αὐτήν ΥΩs. 4. γὰρ τὸν νόμον krs. 5. αὐτὸ] αὖ kr. οἶμαι FΥΩktv et corr r: οἴομαι ς. 7. γε om ΥΩs, ante ὧν ponit k. 6, 1. προσῆκεν kr. 2. ἁπάσας ante τȣ͂τον ponunt Ftv, post τρόπον k. ὅσοι t. 4. δ᾽] γὰρ r. οἴομαι Σ. 5. ἀλήθειαν r (corr. ῆ), ἀλήθειαν FΣΥΩstv. τοιοῦτον kr. 7, 2. δὴ] δὲ s cum Gellio 10, 19, δὲ δὴ r. τοῦτο — ὡς οὕτω προσήκει] οὕτω — ὡς προσήκει Gellius. 3. μὴ om pr k. 4. ἀποφευγοις r (corr. ύ), ἀποφεύγοις ΣΥΩ. 7. δίκην νῦν t. δίκην δῷς] ἁλῷς Gellius. cf. 23, 117.

μὴ ποιήσηται τὰς τριήρεις· ὁμολογῶ. δοῦναι δέ γε οὐδα-
μοῦ, φησί, κωλύει τὸν δῆμον. ἐγὼ δ᾽ εἰ μὲν ἔδωκ᾽ αἰ-
τούσῃ, παρὰ τὸν νόμον εἴρηκα· εἰ δὲ μὴ πεποίημαι μνείαν
περὶ τῶν νεῶν ἐν ὅλῳ τῷ ψηφίσματι, ἀλλ᾽ ἕτερ᾽ ἄττα λέγω
δι᾽ ἃ τὴν βουλὴν στεφανῶ, πῶς παρὰ τὸν νόμον εἴρηκα; 590
9 ἔστι δὲ πρὸς ταῦτ᾽ οὐ χαλεπὸν τὰ δίκαια ὑμῖν ἀντειπεῖν,
ὅτι πρῶτον μὲν οἱ προεδρεύοντες τῆς βουλῆς καὶ ὁ ταῦτ᾽
ἐπιψηφίζων ἐπιστάτης ἠρώτων καὶ διαχειροτονίαν ἐδίδο-
σαν, ὅτῳ δοκεῖ δωρεᾶς ἀξίως ἡ βουλὴ βεβουλευκέναι καὶ
ὅτῳ μή· καίτοι τούς γε μὴ αἰτοῦντας μηδὲ λαβεῖν ἀξιοῦν-
10 τας τὴν ἀρχὴν οὐδ᾽ ἐπερωτᾶν προσῆκεν. πρὸς τοίνυν τού-
τοις, ἔστιν ἃ Μειδίου κατηγοροῦντος τῆς βουλῆς καὶ ἄλλων
τινῶν, ἀναπηδῶντες οἱ βουλευταὶ ἐδέοντο μὴ σφᾶς ἀφε-
λέσθαι τὴν δωρεάν. καὶ ταῦτα οὐ παρ᾽ ἐμοῦ δεῖ πυθέσθαι
τοὺς δικάζοντας ὑμᾶς, ἀλλ᾽ αὐτοὶ παρόντες ἴστε ἐν τῷ δή-
μῳ γενόμενα. ὥσθ᾽ ὅταν μὲν μὴ φῇ τὴν βουλὴν αἰτεῖν,
ταῦθ᾽ ὑπολαμβάνετε· ὅτι δὲ οὐδὲ τὸν δῆμον ἐᾷ διδόναι
11 μὴ ποιησαμένῃ τὰς ναῦς ὁ νόμος, καὶ τοῦτ᾽ ἐπιδείξω. διὰ
ταῦτα γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον
ὁ νόμος, μὴ ἐξεῖναι τῇ βουλῇ μὴ ποιησαμένῃ τὰς τριή-
ρεις αἰτῆσαι τὴν δωρεάν, ἵνα μηδὲ πεισθῆναι μηδ᾽ ἐξα-
πατηθῆναι γένοιτ᾽ ἐπὶ τῷ δήμῳ. οὐ γὰρ ᾤετο δεῖν ὁ τι-
θεὶς τὸν νόμον ἐπὶ τῇ τῶν λεγόντων δυνάμει τὸ πρᾶ-
γμα καταστῆσαι, ἀλλ᾽ ὃ δίκαιον ἦν εὑρεῖν ἅμα καὶ συμ-
φέρον τῷ δήμῳ, νόμῳ τετάχθαι. τὰς τριήρεις οὐ πεποίη-
σαι; μὴ τοίνυν αἴτει τὴν δωρεάν. ὅπου δ᾽ αἰτεῖν οὐκ ἐᾷ,
πῶς οὐ σφόδρα γε δοῦναι κωλύει;
12 Ἄξιον τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κἀκεῖνο ἐξετάσαι, τί
δή ποτε, ἂν τἆλλα πάντα ἡ βουλὴ καλῶς βουλεύσῃ καὶ μη-
δεὶς ἔχῃ μηδὲν ἐγκαλέσαι, τὰς δὲ τριήρεις μὴ ποιήσηται,

v. 1. γε om FΣΥtv. φησὶν οὐδαμοῦ t. 2. κωλύειν ΣΥΩtv. δ᾽] malim δή. 3. δὲ] δὴ FΣΥΩrstv. 9, 3. ἐπιστάτης] ἐπὶ ταύτης Ω. 5. ἀξιοῦντας λαβεῖν Ftv. 10, 1. προσήκει k, προσῆκεν οὐδὲ ἓν δήπου Σ. 5. ἴστε τὰ ἐν Fkr. 11, 1. ποιησαμένοις FΥrstv. 10. γε δοῦναι ΣΥΩrs: δοῦναί γε ς. 12, 3. μὴ] οἱ Ω.

τὴν δωρεὰν οὐκ ἔξεστιν αἰτῆσαι; εὑρήσετε γὰρ τοῦτο τὸ 597
ἰσχυρὸν ὑπὲρ τοῦ δήμου κείμενον. οἶμαι γὰρ ἂν μηδένα
ἀντειπεῖν, ὡς οὐχ, ὅσα πώποτε τῇ πόλει γέγονεν ἢ νῦν
ἔστιν ἀγαθὰ ἢ θάτερα, ἵνα μηδὲν εἴπω φλαῦρον, ἐκ τῆς
13 τῶν τριήρων τὰ μὲν κτήσεως τὰ δ' ἀπουσίας γέγονεν. οἷον
πολλὰ μὲν ἄν τις ἔχοι λέγειν καὶ παλαιὰ καὶ καινά· ἃ δ'
οὖν πᾶσι μάλιστ' ἀκοῦσαι γνώριμα, τοῦτο μέν, εἰ βούλεσθε,
οἱ τὰ προπύλαια καὶ τὸν παρθενῶνα οἰκοδομήσαντες ἐκεῖ-
νοι καὶ τἆλλα ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἱερὰ κοσμήσαντες, ἐφ'
οἷς φιλοτιμούμεθα πάντες εἰκότως, ἴστε [γὰρ] δήπου τοῦτο
ἀκοῇ, ὅτι τὴν πόλιν ἐκλιπόντες καὶ κατακλεισθέντες εἰς
Σαλαμῖνα ἐκ τοῦ τριήρεις ἔχειν πάντα μὲν τὰ σφέτερα
αὐτῶν καὶ τὴν πόλιν, τῇ ναυμαχίᾳ νικήσαντες, ἔσωσαν,
πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων ἀγαθῶν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι κα-
τέστησαν αἴτιοι, ὧν οὐδ' ὁ χρόνος τὴν μνήμην ἀφελέσθαι
14 δύναται. εἶεν· ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ἀρχαῖα καὶ παλαιά. ἀλλ'
ἃ πάντες ἑωράκατε, ἴσθ' ὅτι πρῴην Εὐβοεῦσιν ἡμερῶν
τριῶν ἐβοηθήσατε καὶ Θηβαίους ὑποσπόνδους ἀπεπέμ-
ψατε. ἆρ' οὖν ταῦτ' ἐπράξατ' ἂν οὕτως ὀξέως, εἰ μὴ ναῦς
εἴχετε καινὰς ἐν αἷς ἐβοηθήσατε; ἀλλ' οὐκ ἂν ἠδύνασθε.
ἄλλα πολλὰ ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν, ἃ τῇ πόλει γέγονεν ἐκ τοῦ
ταύτας κατεσκευάσθαι καλῶς ἀγαθά. εἶεν· ἐκ δὲ τοῦ κα-
15 κῶς πόσα δεινά; τὰ μὲν πολλὰ ἐάσω· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Δεκε-
λεικοῦ πολέμου (τῶν γὰρ ἀρχαίων ἕν, ὃ πάντες ἐμοῦ μᾶλλον
ἐπίστασθε, ὑπομνήσω) πολλῶν καὶ δεινῶν ἀτυχημάτων
συμβάντων τῇ πόλει οὐ πρότερον τῷ πολέμῳ παρέστη-
σαν, πρὶν τὸ ναυτικὸν αὐτῶν ἀπώλετο. καὶ τί δεῖ τὰ 598
παλαιὰ λέγειν; τὸν τελευταῖον γὰρ ἴστε, τὸν πρὸς Λακε-
δαιμονίους πόλεμον, ὅτε μὲν ναῦς οὐκ ἐδοκεῖτε ἀποστεῖ-
λαι δυνήσεσθαι, πῶς διέκειθ' ἡ πόλις· ἴστε ὀρόβους ὄν-

v. 1. τὸ om Fkrtv. 13, 1. τριηρῶν FΣΥΩt. 2. καινά] νέα k. 5. τἆλλα πάντα ἀπὸ Ftv. 6. γαρ om kr. 9. ἑαυτῶν r. ἐσώθησαν ΥΩ. 11. μνείαν Ωs, μνείαν μνήμην Υ. 14, 2. ἃ δὲ π. kr. 5. κενὰς k. 6. ἄν τις ἔχοι k. 15, 1. πόσα om s. δεκελικοῦ k. 3. πολλῶν γὰρ κ. F, πολλῶν τε κ. tv. 5. πρὶν ἢ τὸ Fkrtv. cf. Anecd. p. 164, 9.

τας ὠνίους. ἐπειδὴ δ' ἀπεσείλατε, εἰρήνης ἐτύχετε ὁποίας
16 τινὸς ἠβούλεσθε. ὥστε δικαίως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τηλικαύτην ἐχουσῶν ῥοπὴν ἐφ' ἑκάτερα τῶν τριήρων, τοῦτον ὅρον τεθείκατε τῇ βουλῇ, πότερ' αὐτὴν δεῖ λαβεῖν τὴν δωρεὰν ἢ οὔ. εἰ γὰρ πάντα τἄλλα διοικήσειε καλῶς, δι' ὧν δὲ τό τ' ἐξ ἀρχῆς ταῦτ' ἐκτησάμεθα καὶ νῦν σώζομεν, ταύτας μὴ ποιήσαιτο, τὰς τριήρεις λέγω, οὐδὲν ἐκείνων ὄφελος· τὴν γὰρ τῶν ὅλων σωτηρίαν πρῶτον ὑπάρχειν δεῖ παρεσκευασμένην τῷ δήμῳ. οὗτος τοίνυν εἰς τοῦτ' ἐλήλυθε τοῦ νομίζειν αὑτῷ καὶ λέγειν καὶ γράφειν ἐξεῖναι πᾶν ὅ τι ἂν βούληται, ὥστε βεβουλευκυίας μὲν τἄλλα ὃν τρόπον ὑμεῖς ἀκούετε τῆς βουλῆς, οὐ πεποιημένης δὲ τὰς τριήρεις, γέγραφε δοῦναι τὴν δωρεάν.

17 Καὶ ταῦτα μὲν ὡς οὐ παρὰ τὸν νόμον ἐσίν, οὔτ' ἂν οὗτος ἔχοι λέγειν οὔθ' ὑμεῖς πεισθείητε ἄν· ἀκούω δ' αὐτὸν τοιοῦτον ἐρεῖν τινὰ ἐν ὑμῖν λόγον, ὡς οὐχ ἡ βουλὴ γέγονεν αἰτία τοῦ μὴ πεποιῆσθαι τὰς ναῦς, ἀλλ' ὁ τῶν τριηροποιῶν ταμίας ἀποδρὰς ᾤχετο ἔχων πένθ' ἡμιτάλαντα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἀτύχημα συμβέβηκεν. ἐγὼ δὲ πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο θαυμάζω, εἰ στεφανοῦν ἐπὶ τοῖς ἠτυχημένοις ἠξίου τὴν βουλήν· τῶν κατορθουμένων γὰρ ἔγωγε ἡγούμην ἔργων τὰς τοιαύτας ὡρίσθαι τιμάς· ἔπειτα κἀκεῖνο ἔτι
18 βούλομαι φράσαι πρὸς ὑμᾶς. οὐ φημι δίκαιον εἶναι περὶ ἀμφοῖν λέγειν, ὡς οὐ παρὰ τὸν νόμον ἡ δωρεὰ δέδοται, 599
καὶ ὡς οὐ διὰ τὴν βουλὴν οὐκ εἰσὶν αἱ τριήρεις. εἰ μὲν γὰρ διδόναι καὶ μὴ ποιησαμένῃ προσήκει, τί τοῦτο δεῖ λέγειν, δι' ὅντινα δή ποτε οὐ πεποίηνται; εἰ δ' οὐκ ἔξεσι, τί μᾶλλον, ἂν διὰ τὸν δεῖνα ἢ τὸν δεῖνα ἐπιδείξῃ μὴ πεποιη-
19 μένας, ἐκείνῃ προσῆκε λαβεῖν; χωρὶς δὲ τούτων ἔμοιγε

16, 3. τὴν δωρεὰν λαβεῖν k. 4. τὰ ἄλλα πάντα k. διοικήσει ΣΤΩkrs. 5. τό τ' ἐξ ἀρχῆς ταῦτ'] ταῦτα ἐξ ἀρχῆς k. 17, 1. ὡς μὲν k. οὐ om t. 2. οὗτος] αὐτὸς Ftv. ἂν om ΣΤΩr. αὐτὸν καὶ τοιοῦτον kr. 3. τινα ἐρεῖν k. 7. ἠτυχησομένοις t. 8. ἔργον ἔγωγε ἡγοῦμαι k. 9. ἔπειτα δὲ κ. Σkr. 18, 2. οὐ παρὰ] καὶ παρὰ pr Σ, καὶ οὐ παρὰ r, παρὰ tv. 4. ποιησαμένους r. δεῖ τοῦτο k. 5. ἔξεσιν αἰτεῖν τι F. 19, 1. προσῆκε (ει) r, προσήκει Fk.

δοκȣ̃σιν αἵρεσιν ὑμῖν οἱ τοιȣ̃τοι λόγοι διδόναι, πότερ᾽ οἴε-
σθε δεῖν προφάσεις καὶ λόγȣς ἀκȣ́ειν τῶν ἀδικȣ́ντων ὑμᾶς
ἢ ναῦς κεκτῆσθαι. εἰ μὲν γὰρ τȣ́τȣ ταῦτ᾽ ἀποδέξεσθε,
ἔσται δῆλον ἁπάσαις ταῖς βȣλαῖς ὅτι δεῖ πρόφασιν πιθα-
νὴν ἐξευρεῖν πρὸς ὑμᾶς, ȣ̓χὶ τριήρεις ποιήσασθαι· ἐκ δὲ
τȣ́τȣ τὰ μὲν χρήματα ἀναλωθήσεται, ναῦς δὲ ȣ̓χ ἕξετε
20 ὑμεῖς. ἐὰν δέ, ὡς ὁ νόμος λέγει καὶ δεῖ τȣ̀ς ὀμωμοκό-
τας, πικρῶς καὶ ἁπλῶς τὰς μὲν προφάσεις ἀνέλητε, φα-
νῆτε δὲ ἀφῃρημένοι τὴν δωρεὰν ὅτι τὰς ναῦς ȣ̓ πεποίην-
ται, πάντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πεποιημένας ὑμῖν πα-
ραδώσȣσι τὰς τριήρεις, πάντα τἆλλα παρ᾽ ὑμῖν ἑωρακό-
τες ἀσθενέστερα τȣ̃ νόμȣ γεγενημένα. ὅτι τοίνυν ȣ̓δ᾽ αἴ-
τιος ἄλλος ȣ̓δεὶς ἀνθρώπων ἐστὶ τȣ̃ μὴ πεποιῆσθαι τὰς
ναῦς, τȣ̃το σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω· ἀνελȣ̃σα γὰρ ἡ βȣλὴ
τὸν νόμον τȣ̃τον ἐχειροτόνησεν αὐτήν.

21 Ἔτι τοίνυν ἐπιχειρεῖ λέγειν περὶ τοῦ τῆς ἑταιρήσεως
νόμȣ, ὡς ὑβρίζομεν ἡμεῖς καὶ βλασφημίας ȣ̓χὶ προσηκȣ́-
σας κατ᾽ αὐτȣ̃ ποιȣ́μεθα. καὶ φησὶ δεῖν ἡμᾶς, εἴπερ ἐπι-
ϛεύομεν εἶναι ταῦτ᾽ ἀληθῆ, πρὸς τȣ̀ς θεσμοθέτας ἀπαν-
τᾶν, ἵν᾽ ἐκεῖ περὶ χιλίων ἐκινδυνεύομεν, εἰ καταψευδόμε-
νοι ταῦτ᾽ ἐφαινόμεθα· νῦν δὲ φενακίζειν αἰτίας καὶ λοι- 600
δορίας κενὰς ποιȣμένȣς, καὶ ἐνοχλεῖν ȣ̓ δικασταῖς τȣ́των
22 οὖσιν ὑμῖν. ἐγὼ δ᾽ οἶμαι δεῖν ὑμᾶς πρῶτον μὲν ἐκεῖνο
λογίζεσθαι παρ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς, ὅτι πάμπολυ λοιδορία τε
καὶ αἰτία κεχωρισμένον ἐϛὶν ἐλέγχȣ. αἰτία μὲν γάρ ἐϛιν,
ὅταν τις ψιλῷ χρησάμενος λόγῳ μὴ παράσχηται πίστιν
ὧν λέγει, ἔλεγχος δέ, ὅταν ὧν ἂν εἴπῃ τις καὶ τἀληθὲς
ὁμȣ̃ δείξῃ. ἔϛι τοίνυν ἀνάγκη τȣ̀ς ἐλέγχοντας ἢ τεκμήρια
δεικνύναι δι᾽ ὧν ἐμφανιȣ̃σι τὸ πιϛὸν ὑμῖν, ἢ τὰ εἰκότα

v. 1. οἴεσθαι v. 4. πιθανὴν] ἱκανὴν s, προφανῆ r. 5. τριήρεις καινὰς π. kr. 20, 3. πεποίηται v. 7. ἐστὶν ante οὐδεὶς ponunt Fktv. 8. ναῦς καὶ τοῦτο Fkrtv. ὑμῖν om k. 9. αὐτῆι FΥΩt et corr k, αὐτῇ v. cf. Anecd. p. 397, 3. 21, 3. φήσει (σὶ) r. 7. τούτων] τοῖς t. 22, 1. οἴομαι Σ. 2. λογίζεσθαι (σα) r, λογίσασθαι k. 5. ὧν Σkr: οἷς ς. εἴποι krs.

φράζειν, ἢ μάρτυρας παρέχεσθαι· οὐ γὰρ οἷόν τ᾽ ἐνίων αὐτόπτας ὑμᾶς ἐστὶ καταστῆσαι, ἀλλ᾽ ἐάν τις ἐπιδεικνύῃ τι τούτων, ἱκανὸν νομίζετε ἔλεγχον ἔχειν ὑμεῖς εἰκότως τῆς
23 ἀληθείας ἑκάστοτε. ἡμεῖς τοίνυν οὐκ ἐκ λόγων εἰκότων οὐδ᾽ ἐκ τεκμηρίων, ἀλλὰ παρ᾽ οὗ μάλιστα δίκην ἐστὶ λαβεῖν τούτῳ, ταῦτ᾽ ἐπιδείκνυμεν, ἄνδρα παρεσχηκότα γραμματεῖον, ἐν ᾧ τὰ τούτῳ βεβιωμένα ἔνεστιν, ὃς αὐτὸν ὑπεύθυνον ποιήσας μαρτυρεῖ ταῦτα. ὥσθ᾽ ὅταν μὲν λοιδορίαν ταῦτα καὶ αἰτίαν εἶναι φῇ, ὑπολαμβάνετε ὡς ταῦτα μέν ἐστιν ἔλεγχος, ἃ δ᾽ οὗτος ποιεῖ, ταῦτα λοιδορία καὶ αἰτία· ὅταν δ᾽ ὅτι πρὸς τοὺς θεσμοθέτας προσῆκεν ἐπαγγέλλειν ἡμῖν, ἐκεῖνο ὑπολαμβάνετε, ὅτι καὶ τοῦτο ποιήσομεν καὶ νῦν
24 προσηκόντως περὶ τοῦ νόμου λέγομεν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλον τινὰ ἀγῶνα ἀγωνιζομένου σου ταῦτα κατηγοροῦμεν, δικαίως ἂν ἠγανάκτεις· εἰ δ᾽ ὁ μὲν νῦν ἐνεστηκὼς ἀγών ἐστι παρανόμων, οἱ νόμοι δ᾽ οὐκ ἐῶσι λέγειν οὐδὲ τὰ ἔννομα τοὺς οὕτω βεβιωκότας, ἡμεῖς δ᾽ ἐπιδείκνυμεν οὐ μόνον εἰρηκότα αὐ- 601
τὸν παράνομα ἀλλὰ καὶ βεβιωκότα παρανόμως, πῶς οὐχὶ προσήκει λέγειν περὶ τούτου τοῦ νόμου, δι᾽ οὗ ταῦτα ἐλέγχεται;

25 Καὶ μὴν κἀκεῖνό γε δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς, ὅτι τοὺς νόμους ὁ τιθεὶς τούτους Σόλων καὶ τῶν ἄλλων τοὺς πολλούς, οὐδὲν ὅμοιος ὢν τούτῳ νομοθέτης, οὐχ ἑνὶ ἔδωκε τρόπῳ περὶ τῶν ἀδικημάτων ἑκάστων λαμβάνειν δίκην τοῖς βουλομένοις παρὰ τῶν ἀδικούντων, ἀλλὰ πολλαχῶς. ᾔδει γὰρ οἶμαι τοῦθ᾽, ὅτι τοὺς ἐν τῇ πόλει γενέσθαι πάντας ὁμοίους ἢ δεινοὺς ἢ θρασεῖς ἢ μετρίους οὐκ ἂν εἴη. εἰ μὲν οὖν, ὡς τοῖς μετρίοις δίκην ἐξαρκέσει λαβεῖν, οὕτω τοὺς νόμους θήσει, μετ᾽

σαι

v. 2. ὑμᾶς om Σ. ἐστι om pr T. καταστῆναι k, καταστῆναι r. ἐάν] ὅταν Frtv. ἐπιδεικνύῃ τις Σ. 23, 3. ἄνδρα παρεσχηκότα] si quid mutandum, malim ἀνδρὸς παρεσχηκότος. 5. καὶ αἰτίαν ταῦτα k. 7. λοιδορία τε κ. kr. 8. ὅτε TΩs. ἐπαγγέλλειν ἡμῖν Frtv, ἡμῖν ἐπαγγέλλειν kr. 9. καὶ post ὅτι om k. νόμου

24, 1. λόγου r. 25, 1. τούτους ὁ τιθεὶς k. 3. οὐχ ἑνὶ] οὐδενὶ Ω. ἔδωκε FΣTr: δέδωκε s. 4. δίκην λαμβάνειν k, λαβεῖν δίκην Ftv. 6. γενέσθαι post ὁμοίους ponit k. ὁμοίως TΩrs. δειλοὺς r.

ἀδείας ἔσεσθαι πολλοὺς πονηροὺς ἡγεῖτο, εἰ δ' ὡς τοῖς
θρασέσι καὶ δυνατοῖς λέγειν, τοὺς ἰδιώτας οὐ δυνήσεσθαι
26τὸν αὐτὸν τούτοις τρόπον λαμβάνειν δίκην. δεῖν δ' ᾤετο
μηδένα ἀποστερεῖσθαι τοῦ δίκης τυχεῖν, ὡς ἕκαστος δύνα-
ται. πῶς οὖν ἔσται τοῦτο; ἐὰν πολλὰς ὁδοὺς δῷ διὰ τῶν
νόμων ἐπὶ τοὺς ἠδικηκότας, οἷον τῆς κλοπῆς. ἔῤῥωσαι καὶ
σαυτῷ πιστεύεις; ἄπαγε· ἐν χιλίαις δ' ὁ κίνδυνος. ἀσθενέ-
στερος εἶ; τοῖς ἄρχουσιν ἐφηγοῦ· τοῦτο ποιήσουσιν ἐκεῖνοι.
27φοβῇ καὶ τοῦτο; γράφου. καταμέμφῃ σεαυτὸν καὶ πένης
ὢν οὐκ ἂν ἔχοις χιλίας ἐκτῖσαι; δικάζου κλοπῆς πρὸς διαι-
τητήν, καὶ οὐ κινδυνεύσεις. [οὐδέτερον βούλει τούτων; γρά-
φου. κατοκνεῖς καὶ τοῦτο; ἐφηγοῦ.] τούτων οὐδέν ἐστι τὸ αὐτό.
τῆς ἀσεβείας κατὰ ταὐτὰ ἔστιν ἀπάγειν, γράφεσθαι, δι-
κάζεσθαι πρὸς Εὐμολπίδας, φράζειν πρὸς τὸν βασιλέα.
28περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τὸν αὐτὸν τρόπον σχεδόν. εἰ
δή τις ὡς μὲν οὐχὶ κακοῦργός ἐστι μὴ λέγοι, ἢ ὡς οὐκ ἀσε- 602
βής, ἢ ὅ τι δή ποτ' εἴη δι' ὃ κρίνοιτο, διὰ ταῦτα δ' ἐκ-
φεύγειν ἀξιοίη, εἰ μὲν ἀπηγμένος εἴη, διότι πρὸς διαιτη-
τὴν ἐξῆν αὐτῷ λαχεῖν καὶ γράφεσθαι χρῆν, εἰ δὲ πρὸς
διαιτητῇ φεύγοι, ὅτι χρῆν σε ἀπάγειν, ἵν' ἐκινδύνευες περὶ
χιλίων, γέλως ἂν εἴη δήπουθεν. οὐ γὰρ τόν γε μηδὲν πε-
ποιηκότα δεῖ περὶ τοῦ τρόπου ὅντινα χρὴ διδόναι δίκην
29ἀντιλέγειν, ἀλλ' ὡς οὐ πεποίηκεν ἐπιδεικνύναι. τὸν αὐτὸν
δὴ τρόπον, Ἀνδροτίων, καὶ σὺ μὴ διὰ ταῦτα οἴου σοι προσ-
ήκειν μὴ δοῦναι δίκην, εἰ γράφεις ἡταιρηκώς, ὅτι καὶ πρὸς
τοὺς θεσμοθέτας ἔσθ' ἡμῖν ἐπαγγελία· ἀλλ' ἢ δεῖξον οὐ
πεποιηκότα ταῦτα σαυτόν, ἢ δίκην ὕπεχε ὧν γέγραφάς τι
τοιοῦτος ὤν· οὐ γὰρ ἔξεστί σοι. εἰ δέ σε μὴ πάντας, ὅσους
οἱ νόμοι διδόασι, τρόπους τιμωρούμεθα, χάριν ἡμῖν ὧν

26, 1. τρόπον τούτοις k, τοῦτον τρόπον r. δ' om kr. 3. διδῷ kr. 27, 1. καταμέμφου t. 5. ταῦτα F. 28, 2. δή F. 4. ἀξιοί Ω. εἰ] καὶ εἰ FΥΩstv. 6. διαιτητὴν kt. φεύγειν v. χρὴ F, ἐχρῆν ΣΥΩrs. 8. τοῦ τρόπου corr v, τὸν τρόπον F: ceteri τὸν τρόπον. 29, 1. ἀποδεικνύναι t. 3. διδόναι k et γρ r. 4. ἀπαγγελία v. 5. ὧν Σr, οὐ γρ r: ceteri εἰ. 7. διδόασιν οἱ νόμοι k.

παραλείπομεν ἐκείνων ἔχε, μὴ διὰ ταῦτ' ἀξίου μηδένα τρό-
πον δοῦναι δίκην.
30 Ἄξιον τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ τὸν θέντα τὸν
νόμον ἐξετάσαι Σόλωνα, καὶ θεάσασθαι ὅσην πρόνοιαν
ἐποιεῖτο ἐν ἅπασιν οἷς ἐτίθει νόμοις τῆς πολιτείας, καὶ
ὅσῳ περὶ τούτου μᾶλλον ἐσπούδαζεν ἢ περὶ τοῦ πράγματος
αὐτοῦ οὗ τιθείη τὸν νόμον. πολλαχόθεν μὲν οὖν ἄν τις
ἴδοι τοῦτο, οὐχ ἥκιστα δ' ἐκ τούτου τοῦ νόμου, μήτε λέγειν μήτε
γράφειν ἐξεῖναι τοῖς ἡταιρηκόσιν. ἑώρα γὰρ ἐκεῖνο, ὅτι
τοῖς πολλοῖς ὑμῶν ἐξὸν λέγειν οὐ λέγετε, ὥστε τοῦτό γε
οὐδὲν ἡγεῖτο βαρύ, καὶ πόλλ' ἂν εἶχεν, εἴγε κολάζειν ἐβού-
31 λετο τούτους, χαλεπώτερα θεῖναι. ἀλλ' οὐ τοῦτ' ἐσπούδασεν,
ἀλλὰ ταῦτα ἀπεῖπεν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς πολιτείας. ᾔδει
γάρ, ᾔδει τοῖς αἰσχρῶς βεβιωκόσιν ἁπασῶν οὖσαν ἐναν- 603
τιωτάτην πολιτείαν, ἐν ᾗ πᾶσιν ἔξεστι λέγειν τἀκείνων ὀνείδη.
ἔστι δ' αὕτη τίς; δημοκρατία. οὔκουν ἐνόμιζεν ἀσφαλές,
εἴ ποτε συμβήσεται γενέσθαι συχνοὺς ἀνθρώπους κατὰ τοὺς
αὐτοὺς χρόνους εἰπεῖν μὲν δεινοὺς καὶ θρασεῖς, τοιούτων δ'
32 ὀνειδῶν καὶ κακῶν μεστούς· πολλὰ γὰρ ἂν τὸν δῆμον ὑπ'
αὐτῶν ὑπαχθέντα ἐξαμαρτεῖν, κἀκείνους ἤτοι καταλῦσαί
γ' ἂν πειρᾶσθαι τὸ παράπαν τὸν δῆμον (ἐν γὰρ ταῖς ὀλι-
γαρχίαις, οὐδ' ἂν ὦσιν ἔτ' Ἀνδροτίωνός τινες αἴσχιον βε-
βιωκότες, οὐκ ἔστι λέγειν κακῶς τοὺς ἄρχοντας) ἢ προάγειν
ἂν ὡς πονηροτάτους εἶναι, ἵν' ὡς ὁμοιότατοι σφίσιν ὦσι. τὴν
οὖν ἀρχὴν τοῖς τοιούτοις ἀπεῖπε μὴ μετέχειν τοῦ συμβουλεύ-
ειν, ἵνα μὴ φενακισθεὶς ὁ δῆμος ἐξαμάρτοι μηδέν. ὧν ὀλι-
γωρήσας ὁ καλὸς κἀγαθὸς οὗτος οὐ μόνον ᾤετο δεῖν λέγειν
καὶ γράφειν οὐκ ἐξόν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοὺς νόμους ταῦτα ποιεῖν.

v. 1. παρελίπομεν k. μηδὲ καθ' ἕνα Fkrtv. δοῦναι τρόπον δίκην ΥΩ. τρόπον δίκην διδόναι kr. 30, 4. ἐσπούδασεν k. ἢ om Υs. 5. αὐτοῦ om kr. 6. νόμου] νόμου τοῦ r et rc FΣ, νόμου τοῦ κελεύοντος mg k. 7. ἡταιρικόσιν t. ἐκεῖνο[ος] Fk. 8. γε om ΣΥΩs. 9. και Σ: ceteri καίτοι. 31, 1. τούτου k. 7. εἰπεῖν] λέγειν k. 32, 3. γ' [τ'] FΥ, τ' s. 4. τινες] γε s. 5. οὐκ ἔστι] οὐκ ἔξεστι γρ Σ, οὐκ ἔξεστιν οὐκ ἔστι r. 6. εἶναι τοὺς πολίτας ἵν' kr. 7. ἀπεῖπε τοῖς τοιούτοις k. 8. ἵνα δὴ μὴ ΥΩkr. ἐξαμάρτῃ Ftv.

33 Περὶ μὲν τοίνυν τοῦ νόμου, καθ' ὃν ὠφληκότος αὐτοῦ τοῦ πατρὸς τῷ δημοσίῳ χρήματα καὶ οὐκ ἐκτετικότος οὐκ ἔξεστι λέγειν οὐδὲ γράφειν τούτῳ, ταῦτα δίκαια λέγειν ἂν ἔχοιτε εἰκότως, ἐὰν φῇ δεῖν ἡμᾶς αὐτὸν ἐνδεικνύναι. τότε γὰρ [τοῦτο] ποιήσομεν, οὐ μὰ Δία οὐχὶ νῦν, ἡνίκα δεῖ σε ἑτέρων ὧν ἀδικεῖς δοῦναι λόγον, ἀλλ' ὅταν ᾖ προσῆκον ἐκ τοῦ νόμου. καὶ νῦν δὲ δείκνυμεν οὐκ ἐῶντα γράφειν σε,
34 οὐδ' ἃ τοῖς ἄλλοις ἔξεστι, τὸν νόμον. ὡς οὖν οὐκ ὦφλεν ὁ πατήρ σου, τοῦτ' ἐπίδειξον, ἢ ὡς οὐκ ἀποδρὰς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ἀλλὰ τὰ χρήματα ἐκτίσας. εἰ δὲ μὴ ταῦθ' ἕξεις δεικνύναι, οὐκ ἐξὸν γέγραφας· κληρονόμον γάρ σε καθίστησιν ὁ νόμος τῆς ἀτιμίας τῆς τοῦ πατρός, ὄντι δ' 604
ἀτίμῳ σοι λέγειν οὐ προσῆκεν οὐδὲ γράφειν. καὶ περὶ μὲν τῶν νόμων, οὓς παρεγραψάμεθα, οἶμαι δεῖν ὑμᾶς, ἄν τι φενακίζειν ἐγχειρῇ καὶ παράγειν οὗτος, ταῦθ' ὑπολαμβάνειν ἃ διεξελήλυθα ἐγώ.

35 Εἰσὶ δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων αὐτῷ λόγοι πρὸς τὸ φενακίζειν ὑμᾶς εὖ μεμηχανημένοι, περὶ ὧν βέλτιον ὑμᾶς προακοῦσαι. ἔστι γὰρ εἷς αὐτῷ τοιοῦτος, μὴ πεντακοσίους ὑμῶν αὐτῶν ἀφελέσθαι τὴν δωρεὰν μηδὲ ὀνείδει περιβαλεῖν· ἐκείνων ὁ ἀγών, οὐκ ἐμός. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἐμέλλετε ἀφαιρήσεσθαι τούτους μόνον, ἄλλο δὲ μηδὲν ὠφελήσειν τὴν πόλιν, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς σφόδρα σπουδάζειν ἠξίουν· εἰ δὲ τῷ τοῦτο ποιῆσαι πλείους ἢ μυρίους τοὺς ἄλλους πολίτας βελτίους εἶναι προτρέψετε, πόσῳ κάλλιον τοσούτους παρασκευ-
36 άσαι χρηστοὺς ἢ πεντακοσίοις ἀδίκως χαρίσασθαι; ὡς δ' οὐδ' ἔστιν ἁπάσης τὸ πρᾶγμα τῆς βουλῆς ἀλλὰ τινῶν, οἵ-

33, 1. μὲν om k. τοίνυν] οὖν Ftv. αὐτου [ῶ] F. 3. ταυτὰ k. 4. ὑμᾶς FΣΥΩrtv. αὐτὸν om Σ. 5. τοῦτο om Fk. 7. δείκνυμεν δὲ Σr. 34, 1. ὤφελεν r. 2. ἐξῆλθεν] ᾤχετο k et γρ r. 4. δεικνύναι kr: δεικνύειν ς. 5. τῆς τοῦ πατρὸς ἀτιμίας k. 7. οἶμαι Συ: οἴομαι ς. 8. ἐπιχειρῇ k. 35, 2. ἡμᾶς r. 3. αὐτος [ῶν] υ, αὐτὸς t. 4. ἀφελεσθαι [η, ε] Fr, ἀφέλησθε kυ et γρ Σ. ὀνειδη [ει] r. περιβάλεῖν [ητε] Fr, περιβάλητε γρ Σ. 6. ὠφελήσει pr Υ. 9. προτρέψαι [ετε] r. 36, 1. πεντακοσίους r. 2. οὐκ k.

περ εἰσὶν αἴτιοι τῶν κακῶν, καὶ Ἀνδροτίωνος, ἔχω λέ-
γειν. τῷ γὰρ ἐστιν ὄνειδος, εἰ σιωπῶντος αὐτοῦ καὶ μη-
δὲν γράφοντος, ἴσως δὲ οὐδὲ τὰ πολλὰ εἰς τὸ βουλευτήριον
εἰσιόντος, μὴ λάβοι ἡ βουλὴ τὸν στέφανον; οὐδενὶ δήπου-
θεν, ἀλλὰ τοῦ γράφοντος καὶ πολιτευομένου καὶ πείθον-
τος ἃ βούλοιτο τὴν βουλήν· διὰ γὰρ τούτους ἀνάξια τοῦ στε-
37 φανωθῆναι βεβούλευκεν. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ τὰ μάλιστα
πάσης ἔσθ' ὁ ἀγὼν τῆς βουλῆς, ὅσῳ συμφέρει μᾶλλον ὑμῖν
καταγνοῦσιν ἢ μή, θεάσασθε. εἰ μὲν ἀπογνώσεσθε, ἐπὶ
τοῖς λέγουσι τὸ βουλευτήριον ἔσται, ἐὰν δὲ καταγνῶτε, ἐπὶ
τοῖς ἰδιώταις· ἑωρακότες γὰρ οἱ πολλοὶ διὰ τὴν τῶν λε-
γόντων πονηρίαν τήνδ' ἀφῃρημένην τὴν βουλὴν τὸν στέ- 605
φανον, οὐχὶ προήσονται τούτοις τὰς πράξεις, ἀλλὰ τὰ βέλ-
τιστ' ἐροῦσιν αὐτοί. εἰ δὲ γενήσεται τοῦτο καὶ τῶν ἐθάδων
καὶ συνεστηκότων ῥητόρων ἀπαλλαγήσεσθε, ὄψεσθε ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι πάνθ' ἃ προσήκει γιγνόμενα· ὥστ' εἰ
μηδενὸς ἄλλου ἕνεκα, διά γε ταῦτα καταψηφιστέον.
38 Ὃ τοίνυν ἕτερον δεῖ μὴ λαθεῖν ὑμᾶς, ἀκούσατε. ἴσως
ἀναβήσεται καὶ συνερεῖ τῇ βουλῇ Φίλιππος καὶ Ἀντιγέ-
νης καὶ ὁ ἀντιγραφεὺς καί τινες ἄλλοι, οἵπερ ἐκεῖ δι'
ἑαυτῶν εἶχον μετὰ τούτου τὸ βουλευτήριον καὶ τούτων τῶν
κακῶν εἰσὶν αἴτιοι. δεῖ δὴ πάντας ὑμᾶς γιγνώσκειν ὅτι
τούτοις ἐστὶ μὲν ἡ πρόφασις τῆς συνηγορίας τῇ βουλῇ βο-
ηθεῖν, τῇ δ' ἀληθείᾳ ὑπὲρ αὐτῶν ἀγωνιοῦνται καὶ τῶν εὐ-
39 θυνῶν, ἃς αὐτοὺς προσήκει δοῦναι τῶν πεπραγμένων. ἔχει
γὰρ οὕτως. ἐὰν μὲν ἀπογνῶτε τὴν γραφὴν ταύτην, ἅπαν-
τές εἰσιν ἀπηλλαγμένοι καὶ δίκην οὐδεὶς οὐδεμίαν μὴ δῷ·
τίς γὰρ ἔτ' ἂν καταψηφίσαιτο ἐκείνων, τὴν βουλὴν ὑμῶν
ἐξεστεφανωκότων, ἧς οὗτοι προεστασαν; ἐὰν δὲ καταγνῶτε,

v. 2. ἐστιν om r. 3. δὲ om Ω. 4. λάβῃ rtv. 37, 8. ἠθά- (ἐ) δων Σ, ἠθάδων ΤΩs. 9. καὶ] καὶ τῶν ΤΩs. συνεστηκότων (παρ) F, παρεστηκότων (συν) r, παρεστηκότων ΣΤΩstv. 11. γε om ΣΤΩs.
39, 3. μὴ δῷ] διδῷ s. 4. γὰρ ἂν ἔτι r. 5. ἐστεφανωμένοι (κότων) r.

πρῶτον μὲν τὰ εὔορκα ἔσεσθ' ἐψηφισμένοι, εἶτ' ἐπὶ ταῖς
εὐθύναις ἕκαστον τούτων λαμβάνοντες, ὃς μὲν ἂν ὑμῖν
ἀδικεῖν δοκῇ, κολάσετε, ὃς δ' ἂν μή, τότε ἀφήσετε. μὴ
οὖν ὡς ὑπὲρ τῆς βουλῆς λεγόντων καὶ τῶν πολλῶν ἀκούετε,
ἀλλ' ὡς ὑπὲρ αὑτῶν παρακρουομένοις ὀργίζεσθε.
40 Ἔτι τοίνυν Ἀρχίαν οἴομαι τὸν Χολαργέα (καὶ γὰρ
οὗτος ἐβούλευε πέρυσιν) ὡς ἐπιεικῆ δεήσεσθαι καὶ συνερεῖν
αὐτοῖς. ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ὡδί πως ἀκούειν Ἀρχίου,
ἐρωτᾷν αὐτὸν ταῦτα, ἃ κατηγόρηται τῆς βουλῆς, πότερ'
αὐτῷ δοκεῖ καλῶς ἔχειν ἢ κακῶς· κἂν μὲν φῇ καλῶς, 606
μηκέτι τὸν νοῦν ὡς ἐπιεικεῖ προσέχειν, ἐὰν δὲ κακῶς, τί
δὴ ταῦτ' εἴα φάσκων ἐπιεικὴς εἶναι, πάλιν αὐτὸν ἐρω-
41 τᾶτε. κἂν μὲν ἐναντία λέγειν φῇ, μηδένα δ' αὐτῷ πεί-
θεσθαι, ἄτοπον δήπου νῦν λέγειν ὑπὲρ τῆς τὰ βέλτιστα
οὐχὶ πειθομένης ἑαυτῷ βουλῆς· ἐὰν δὲ σιωπᾷν, πῶς οὐκ
ἀδικεῖ, εἰ παρὸν ἐξαμαρτάνειν μέλλοντας ἀποτρέπειν τοῦτο
μὲν οὐκ ἐποίει, νῦν δὲ λέγειν τολμᾷ ὡς δεῖ τοὺς τοσαῦτα
κακὰ εἰργασμένους στεφανῶσαι;
42 Οἴομαι τοίνυν αὐτὸν οὐδ' ἐκείνων ἀφέξεσθαι τῶν λό-
γων, ὅτι ταῦτα πάντ' αὐτῷ διὰ τὰς εἰσπράξεις γέγονεν,
ἃς ὑπὲρ ὑμῶν ὀλίγους εἰσπρᾶξαι φήσει πολλὰ χρήματα
ἀναιδῶς οὐ τιθέντας. καὶ κατηγορήσει τούτων, πρᾶγμα ῥᾴ-
διον οἶμαι διαπραξάμενος, τῶν μὴ τιθέντων τὰς εἰσφο-
ράς, καὶ φήσει πᾶσαν ἄδειαν ἔσεσθαι τοῦ μὴ τιθέναι τὰς
43 εἰσφοράς, εἰ καταψηφιεῖσθε αὐτοῦ. ὑμεῖς δ' ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι πρῶτον μὲν ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι οὐ περὶ τού-
των δικάσειν ὀμωμόκατε, ἀλλ' εἰ κατὰ τοὺς νόμους τὸ ψή-
φισμα εἶπεν, εἶθ' ὅτι πάνδεινόν ἐστι, κατηγορίαν ποιού-
μενον ὡς ἀδικοῦσί τινες τὴν πόλιν, αὐτὸν ἀξιοῦν ὧν ἀδι-

v. 2. ὑμῖν om pr Υ. 3. ὃς] ὃν s. 5. αὐτῆς k.

40, 1. σχολαργέα t. 2. συνεργεῖν Σr. 4. [ει] κατηγόρηται r, κατηγορεῖται k. 6. ἐπιεικῆ ΣΥr. 7. δὴ ταῦτ'] δῆτα ΥΩs. εἴα] εἰ δὲ s. 41, 1. ἐναντία λέγειν ΣΥΩrs et corr v et γρ F: ἀντιλέγειν ς. 3. ἑαυτῶι ΣΥΩ, ἐπ' αὐτῷ s: αὐτῷ ς. 5. τοὺς τὰ τοσαῦτα F. 42, 5. διαπραξάμενος in mg E, διαπραξόμενος k et ipse in mg. 43, 4. εἶπεν] εἴρηται kr. ποιούμενος t.

κεῖ μειζόνων ὄντων μὴ δῦναι δίκην· πολὺ γὰρ δήπε μεῖζόν ἐστ' ἀδίκημα γράφειν παρὰ τὲς νόμες ἢ τὴν εἰσφο-
44ρὰν μὴ τιθέναι. ὅτι τοίνυν ὐδ' εἰ φανερῶς ἔμελλεν ἁλόντος τέτε μηδεὶς εἰσοίσειν μηδ' ἐθελήσειν εἰσπράττειν, ὐδ' ὕτως ἀποψηφιςέον, ἐκ τῶνδε γνώσεσθε. ὑμῖν παρὰ τὰς εἰσφορὰς τὰς ἀπὸ Ναυσινίκε, παρ' ἴσως τάλαντα τριακόσια ἢ μικρῷ πλείω, ἔλλειμμα τέτταρα καὶ δέκα ἐςὶ τάλαντα, ὧν ἑπτὰ ὖτος εἰσέπραξεν, ἐγὼ δὲ τίθημι ἅπαντα. 607
ἐπὶ μὲν δὴ τὲς ἑκόντας τιθέντας ὐ δεῖσθε Ἀνδροτίωνος,
45ἐπὶ δὲ τὲς ἐλλείποντας. ἔςι τοίνυν ὑμῖν νυνὶ σκεπτέον εἰ τοσὖτε τιμᾶσθε τὴν πολιτείαν καὶ τὲς κειμένες νόμες καὶ τὸ εὐορκεῖν· εἰ γὰρ ἀποψηφιεῖσθε τέτε φανερῶς ὕτω παρὰ τὲς νόμες εἰρηκότος, δόξετε πᾶσι τὰ χρήματα ταῦτα ἀντὶ τῶν νόμων καὶ τῆς εὐορκίας ᾑρῆσθαι. ἃ ὐδ' ἂν εἰ παρ' ἑαυτῦ δοίη τις ὑμῖν, λαβεῖν ἄξιον, μήτι γε
46ἐφ' ᾧ ἑτέρες εἰσπράττειν. ὥσθ' ὅταν ταῦτα λέγῃ, μέμνησθε τῶν ὅρκων καὶ τὴν γραφὴν ἐνθυμεῖσθε, ὅτι νῦν ὐ περὶ πράξεως εἰσφορῶν ἐστίν, ἀλλ' εἰ δεῖ κυρίες εἶναι τὲς νόμες. καὶ περὶ μὲν τέτων, ὃν τρόπον ὑμᾶς ἀπαγαγὼν ἀπὸ τῦ νόμε παρακρέεσθαι ζητήσει, καὶ ἃ πρὸς ταῦθ' ὑμᾶς μνημονεύοντας μὴ ἐπιτρέπειν προσήκει, πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι, καὶ ταῦθ' ἱκανὰ εἶναι νομίζων, ἐάσω.

47 Βέλομαι δὲ καὶ τὰ πολιτεύματα ἐξετάσαι τῦ καλῦ κἀγαθῦ τέτε, δι' ὧν ὐκ ἔσθ' ὅ τι τῶν δεινοτάτων ἐλλιπὼν φανήσεται· καὶ γὰρ ἀναιδῆ καὶ θρασὺν καὶ κλέπτην καὶ

v. 1. δήπου om r. 44, 1. θεῖναι Ftv. 3. τωνδὶ ΥΩ et γρ F, τῶν δὴ s. 4. παρ' ἴσως Fv, πάρειοι mg Ω: παρίσως s. 5. καὶ (ἢ) r. ἔλλειμμα pr k: ceteri ἐλλείμματα. 6. ἑπτὰ] ἑπτὰ τάλαντα ΣΥΩkrs. εἰσέπραξεν οὗτος k. πάντα k. 45, 1. ἐλλείποντας] ἐλλείποντας εὖ (ἐστι) Υ. ἔτι r. 2. πόλιν Anecd. p. 175, 13. 5. τῶν νόμων καὶ om r. ἡρᾶσθαι Ω. 6. μήτοι ks. 46, 2. τὸν ὅρκον k. καὶ τὴν — 3. εἰσφορῶν ἐστιν om t. 3. δεῖ] δοκεῖ r. 4. τούτων μὲν Σ et γρ F, μὲν οὖν τούτων F. ἀπάγων ktv, ἀπάγαγὼν (γων) r, ὑγαγὼν F. 47, 2. ὧν] ὃν r. οὐκ] οὐδὲν Ftv. ἐλλείπων (ιπὼν) FΣΓΩstv, ἐλλεῖπον r.

ὑπερήφανον καὶ πάντα μᾶλλον ἢ ἐν δημοκρατίᾳ πολιτεύε-
σθαι ἐπιτήδειον ὄντ' αὐτὸν ἐπιδείξω. καὶ πρῶτον μέν,
ἐφ' ᾧ μέγισον φρονεῖ, τὴν τῶν χρημάτων εἴσπραξιν ἐξε-
τάσωμεν αὐτȣ͂, μὴ τῇ τȣ́τȣ προσέχοντες ἀλαζονείᾳ τὸν
νȣ͂ν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα, οἷον γέγονε τῇ ἀληθείᾳ, σκοπȣ͂ν-
48τες. ȣ͂τος Εὐκτήμονα φήσας τὰς ὑμετέρας ἔχειν εἰσφο-
ράς, καὶ τȣ͂τ' ἐξελέγξειν ἢ παρ' ἑαυτȣ͂ καταθήσειν ὑπο- 608
σχόμενος, καταλύσας ψηφίσματι κληρωτὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῇ
προφάσει ταύτῃ ἐπὶ τὴν εἴσπραξιν παρέδυ. δημηγορίας
δ' ἐπὶ τȣ́τοις ποιȣ́μενος, ὡς ἔστι τριῶν αἵρεσις ὑμῖν, ἢ
τὰ πομπεῖα κατακόπτειν ἢ πάλιν εἰσφέρειν ἢ τȣ̀ς ὀφεί-
49λοντας εἰσπράττειν, αἱρȣμένων εἰκότως ὑμῶν τȣ̀ς ὀφεί-
λοντας εἰσπράττειν, ταῖς ὑποσχέσεσι κατέχων, καὶ διὰ
τὸν καιρὸν ὃς ἦν τότε ἔχων ἐξȣσίαν, τοῖς μὲν κειμένοις
νόμοις περὶ τȣ́των ȣ̓κ ᾤετο δεῖν χρῆσθαι ȣ̓δ', εἰ μὴ τȣ́-
τȣς ἐνόμιζεν ἱκανȣ́ς, ἑτέρȣς τιθέναι, ψηφίσματα δ' εἶπεν
ἐν ὑμῖν δεινὰ καὶ παράνομα, δι' ὧν ἠργολάβει καὶ πολλὰ
τῶν ὑμετέρων κέκλοφε, τοὺς ἕνδεκα γράψας ἀκολουθεῖν
50μεθ' ἑαυτȣ͂. εἶτ' ἔχων τȣ́τȣς ἦγεν ἐπὶ τὰς τῶν πολιτῶν
οἰκίας. καὶ τὸν μὲν Εὐκτήμονα, ὃν εἰσπράξειν ἢ κατα-
θήσειν αὐτὸς ἔφη τὰς εἰσφοράς, ȣ̓δὲν εἶχεν ἐλέγχειν περὶ
τȣ́των, ὑμᾶς δ' εἰσέπραττεν, ὥσπερ ȣ̓ διὰ τὴν Εὐκτήμο-
νος ἔχθραν ἐπὶ ταῦτα ἐλθών, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑμετέραν.
51καὶ μηδεὶς ὑπολαμβανέτω με λέγειν ὡς ȣ̓ χρῆν εἰσπράτ-
τειν τȣ̀ς ὀφείλοντας. χρῆν γάρ. ἀλλὰ πῶς; ὡς ὁ νόμος
κελεύει, τῶν ἄλλων ἕνεκα· τȣ͂το γάρ ἐστι δημοτικόν. ȣ̓
γὰρ τοσȣ͂τον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοσȣ́των χρημάτων τȣ͂-
τον τὸν τρόπον εἰσπραχθέντων ὠφέλησθε, ὅσον ἐζημιώ-
σθε τοιȣ́των ἐθῶν εἰς τὴν πολιτείαν εἰσαγομένων. εἰ γὰρ

v. 1. πολ. καὶ ἐπιτήδειον r. 2. δείξω ΥΩkrs. 3. ἐξετάσωμεν FΥΩrs: ἐξετάσομεν ς. 4. προσχόντες r. 48, 1. εὐκτήμωνα Σ, εὐ- ονα κτήμων r. 2. ἐξελέγχειν t. ὑποσχόμενος om pr Σ. 3. κλήρωι τὴν ἀ. Σ. τῇ om ΣΥΩs. 5. ὑμῖν om pr Σ. 6. κατασκάπτειν r. 49, 3. ὃς ἦν] ὅσην FΣΥsto. ἔχων τότε s. 6. ἐν om pr F. 51, 2. ὡς om ΥΩs. 4. τοσούτων χρημάτων post τρόπον ponit k.

ἐθέλοιτ' ἐξετάσαι τίνος ἕνεκα μᾶλλον ἂν τις ἕλοιτο ἐν δημοκρατίᾳ ζῆν ἢ ἐν ὀλιγαρχίᾳ, τοῦτ' ἂν εὕροιτε προχει-
52ρότατον, ὅτι πάντα πραότερά ἐστιν ἐν δημοκρατίᾳ. ὅτι
μὲν τοίνυν τῆς ὅπου βούλεσθε ὀλιγαρχίας οὗτος ἀσελγέστε- 609
ρος γέγονε, παραλείψω. ἀλλὰ παρ' ἡμῖν πότε πώποτε δεινότατα ἐν τῇ πόλει γέγονεν; ἐπὶ τῶν τριάκοντα, πάντες ἂν εἴποιτε. τότε τοίνυν, ὡς ἔστιν ἀκούειν, οὐδεὶς ἔστιν ὅστις ἀπεστερεῖτο τοῦ σωθῆναι, ὅστις ἑαυτὸν οἴκοι κρύψειεν, ἀλλὰ τοῦτο κατηγοροῦμεν τῶν τριάκοντα, ὅτι τοὺς ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀδίκως ἀπῆγον. οὑτοσὶ τοίνυν τοσαύτην ὑπερβολὴν ἐποιήσατο ἐκείνων τῆς αὐτοῦ βδελυρίας, ὥστ' ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενος τὴν ἰδίαν οἰκίαν ἑκάστῳ δεσμω-
53τήριον καθίστη, τοὺς ἕνδεκα ἄγων ἐπὶ τὰς οἰκίας. καίτοι
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τί οἴεσθε, ὁπότ' ἄνθρωπος πένης, ἢ καὶ πλούσιος πολλὰ δ' ἀνηλωκὼς καί τιν' ἴσως τρόπον εἰκότως οὐκ εὐπορῶν ἀργυρίου, ἢ τέγος ὡς τοὺς γείτονας ὑπερβαίνοι ἢ ὑποδύοιτο ὑπὸ κλίνην ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ σῶμα ἁλοὺς εἰς τὸ δεσμωτήριον ἕλκεσθαι, ἢ ἄλλα ἀσχημονοίη, ἃ δούλων, οὐκ ἐλευθέρων ἐστὶν ἔργα, καὶ ταῦθ' ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ὁρῷτο ποιῶν, ἣν ὡς ἐλεύθερος ἠγγυήσατο καὶ τῆς πόλεως πολίτης, ὁ δὲ τούτων αἴτιος Ἀνδροτίων εἴη, ὃν οὐδ' ὑπὲρ ἑαυτοῦ δίκην λαμβάνειν ἐᾷ τὰ πεπραγμένα καὶ βεβιωμένα, μήτι γε ὑπὲρ τῆς πόλεως;
54καίτοι εἴ τις ἔροιτο αὐτὸν τὰς εἰσφορὰς πότερον τὰ κτήματα ἢ τὰ σώματα ὀφείλει, τὰ κτήματα φήσειεν ἄν, εἴπερ ἀληθῆ λέγειν βούλοιτο· ἀπὸ γὰρ τούτων εἰσφέρομεν. τίνος οὖν ἕνεκα ἀφεὶς τὸ τὰ χωρία δημεύειν καὶ τὰς οἰ-

v. 1. ἐθέλητε t, θέλετ' ΣΥΩrs. 52, 1. ἐστι πραότερα k. 2. ὅποι Fk. 3. ὑμῖν FΣ. πώποτε om s. 4. πάντως k. 5. ἂν om t. οὐδεὶς] οὐκ k et γρ r. 6. ἀπεστέρητο k et γρ r. ὅστις] ὃς Ftv. 8. οὗτος ΥΩkrs. 9. αὐτῶν r. 53, 2. ὁπόταν F, ὁπότε tv: ὁπόταν ς. 3. καὶ post ἢ om k. δ' om FΥΩstv. ἀνηλωκὼς F. 4. εἰκότως om pr k. ἀργύριον k. ἢ] εἰ Σ. 6. ἕλκεσθαι] ἔρχεσθαι k, ἰκέσθαι r. 8. ποιεῖν Ω. ἐνεγγυήσατο F, ἐνεγγυήσατο k, ἐγγυήσατο r. 11. καὶ βεβιωμένα om Ω. μητή Ω, μήτοι rs. 54, 1. καίτοιγε krs. ἔροιτο Σ. 2. ὀφείλειν r.

κίας καὶ ταῦτ' ἀπογράφειν, ἔδεις καὶ ὕβριζες πολίτας ἀν-
θρώπους καὶ τοὺς ταλαιπώρους μετοίκους, οἷς "ὑβριστικώτερον 610
55 ἢ τοῖς οἰκέταις τοῖς σαυτοῦ κέχρησαι; καὶ μὴν εἰ θέλετε
σκέψασθαι τί δοῦλον ἢ ἐλεύθερον εἶναι διαφέρει, τοῦτο μέ-
γιστον ἂν εὕροιτε, ὅτι τοῖς μὲν δούλοις τὸ σῶμα τῶν ἀδι-
κημάτων ἁπάντων ὑπεύθυνόν ἐστι, τοῖς δ' ἐλευθέροις, κἂν
τὰ μέγιστα τύχωσιν ἀδικοῦντες, τοῦτό γ' ἔνεστι σῶσαι· εἰς
χρήματα γὰρ τὴν δίκην περὶ τῶν πλείστων παρὰ τούτων
προσήκει λαμβάνειν. ὁ δὲ τοὐναντίον εἰς τὰ σώματα, ὥσ-
56 περ ἀνδραπόδοις, ἐποιήσατο τὰς τιμωρίας. οὕτω δ' αἰ-
σχρῶς καὶ πλεονεκτικῶς ἔσχε πρὸς ὑμᾶς, ὥστε τὸν μὲν
ἑαυτοῦ πατέρα ᾤετο δεῖν, δημοσίᾳ δεθέντα ἐπὶ χρήμασιν
ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, μήτε ἀποδόντα ταῦτα μήτε κριθέντα
ἀποδρᾶναι, τῶν δ' ἄλλων πολιτῶν τὸν μὴ δυνάμενον τὰ
ἑαυτοῦ θεῖναι οἴκοθεν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἕλκεσθαι. εἶτ'
ἐπὶ τούτοις, ὡς ὁτιοῦν ἐξὸν ἑαυτῷ ποιεῖν, Σινώπην προσ-
ηνεχύραζε καὶ Φανοστράτην, ἀνθρώπους πόρνας, οὐ μέντοι
57 γε ὀφειλούσας εἰσφοράς. καίτοι εἴ τισιν ἄρα δοκοῦσιν ἐπι-
τήδειαι ἐκεῖναι παθεῖν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμά γε οὐκ ἐπιτήδειον
γίγνεσθαι, τηλικοῦτό τινας φρονεῖν διὰ καιρὸν ὥστε βα-
δίζειν ἐπ' οἰκίας καὶ σκεύη φέρειν μηδὲν ὀφειλόντων ἀν-
θρώπων. πολλοὺς γὰρ ἄν τις ἴδοι πολλοὺς ἐπιτηδείους ὄντας
πάσχειν καὶ πεπονθέναι. ἀλλ' οὐ ταῦτα λέγουσιν οἱ νόμοι
οὐδὲ τὰ τῆς πολιτείας ἔθη, ἃ φυλακτέον ὑμῖν· ἀλλ' ἔνεστιν
ἔλεος, συγγνώμη, πάνθ' ὅσα προσήκει τοῖς ἐλευθέροις.
58 ὧν οὗτος ἁπάντων εἰκότως οὐ μετέχει τῇ φύσει οὐδὲ τῇ
παιδείᾳ· πολλὰ γὰρ ὕβρισται καὶ προπεπηλάκισται "συνὼν 611
οὐκ ἀγαπῶσιν ἑαυτὸν ἀνθρώποις ἀλλὰ δοῦναι μισθὸν δυ-
ναμένοις· ὧν προσῆκέ σοι τὴν ὀργὴν οὐκ εἰς τῶν πολιτῶν

v. 1. ἀνθρώπους πολίτας k. 2. τοὺς om v. 55, 1. αὐτοῦ Ωt. κέχρηται t. 5. τύχωσιν ἀδικοῦντες] ἀτυχῶσιν ΣΥΩs, εὐτυχῶσι r. ἔνεστι] ἔσται k et γρ r. 6. τὴν add Ftv. 56, 1. ἐποιεῖτο Σr. τὴν τιμωρίαν v. 8. φαινοστράτην F. 57, 1. γε om ΥΩrs. καίτοιγε kr. 3. τηλικοῦτόν krtv. διάκαιρον Υ. 5. ὄντας om ΥΩrs. 6. παθεῖν k. 7. ἃ om pr Υ. ἡμῖν r. 8. ὅσα] ἃ kv. 58, 3. ἑαυτὸν ΣΥΩrs: αὑτὸν ς. 4. προσήκει k.

τὸν τυχόντα ἀφιέναι ὐδ' εἰς τὰς ὁμοτέχνες σοι πόρνας,
ἀλλ' εἰς τὸν τῦτον τὸν τρόπον θρέψαντά σε πατέρα.
59 Ταῦτα τοίνυν ὡς μὲν ὐ δεινὰ καὶ παρὰ πάντας τὺς
νόμυς, ὐχ ἕξει λέγειν ὗτος· ὕτω δ' ἐςὶν ἀναιδὴς ὥστ' ἐν
τῷ δήμῳ, προάγωνας ἀεὶ κατασκευάζων ἑαυτῷ τῆσδε τῆς
γραφῆς, ἐτόλμα λέγειν ὡς ὑπὲρ ὑμῶν καὶ δι' ὑμᾶς ἐχθρὺς
ἐφ' ἑαυτὸν εἵλκυσε καὶ νῦν ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶ κινδύ-
νοις. ἐγὼ δ' ὑμῖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι βούλομαι δεῖξαι
τῦτον ὕτε πεπονθότα ὐδ' ὁτιῦν κακὸν ὕτε μέλλοντα πά-
σχειν ὐδὲν δι' ὧν ὑπὲρ ὑμῶν ἔπραξε, διὰ μέντοι τὴν αὑ-
τοῦ βδελυρίαν καὶ θεοῖς ἐχθρίαν πεπονθότα μὲν μέχρι
τῆσδε τῆς ἡμέρας ὐδέν, πεισόμενον δέ, ἂν τὰ δίκαια ποι-
60 ῆτε ὑμεῖς. σκέψασθε γὰρ ὡδί. τί ποθ' ὑμῖν ὗτος ὑπέ-
σχετο καὶ τί ποιεῖν αὐτὸν ἐχειροτονήσαθ' ὑμεῖς; χρήματα
εἰσπράττειν. ἄλλο δὲ πρὸς τύτῳ τί ποιεῖν; ὐδὲ ἕν. φέρε
δὴ καθ' ἕκαςον ὑπομνήσω τὴν εἴσπραξιν ὑμᾶς. ὗτος εἰσ-
έπραξε Λεπτίνην τὸν ἐκ Κοίλης τέτταρας καὶ τριάκοντα
δραχμάς, καὶ Θεόξενον τὸν Ἀλωπεκῆθεν δραχμὰς ἑβδο-
μήκοντα καὶ μικρόν τι πρός, καὶ τὸν Εὐφήμου Καλλι-
κράτην καὶ τὸν Τελέςυ νεανίσκον· ὐκ ἔχω γὰρ τοὔνομα
εἰπεῖν. σχεδὸν δὲ πάντας, οὓς εἰσέπραξεν, ἵνα μὴ καθ'
61 ἕκαςον λέγω, ὐκ οἶδ' εἴ τινα ὑπὲρ μνᾶν ὀφείλοντα. πό-
τερ' ὖν οἴεσθε τύτων ἕκαςον μισεῖν καὶ πολεμεῖν αὐτῷ
διὰ τὴν εἰσφορὰν ταύτην, ἢ τὸν μὲν αὐτῶν ὅτι πάν- 612
των ἀκυόντων ὑμῶν ἐν τῷ δήμῳ δῦλον ἔφη καὶ ἐκ δύ-
λων εἶναι καὶ προσήκειν αὐτῷ τὸ ἕκτον μέρος εἰσφέρειν
μετὰ τῶν μετοίκων, τῷ δὲ παῖδας ἐκ πόρνης εἶναι, τοῦ
δὲ τὸν πατέρα ἡταιρηκέναι, τῦ δὲ τὴν μητέρα πεπορνεῦ-

v. 1. ὑφεῖναι k et γρ r. ὁμοτέχνας t. σοι om ΣΤΩs.
2. σε ante θρέψαντα ponunt ΣΤΩs, πατέρα in γρ habet Σ.
59, 2. ἀναιδὴς ἐστιν k. ἐν] οὐ t. 3. τῷ om tv. προαγῶ-
νας ΤΩst. 5. εἵλκυκε Ftv. 9. ἐχθρίαν Σr: ἐχθρὰν αἰσχροκέρ-
δειαν ς. 10. τῆσδε τῆς] τῆς σήμερον k. 60, 2. ἐχειροτονήσασθ' s.
3. οὐδὲ ἓν] οὐδὲν krs. 7. εὐφήμου ΣΤΩrs. καλλιστράτην sv.
8. τελέσιου γρ r, τελεστῶν r: Τελεσιοῦ ς. 9. οὓς] ὅσους k et
γρ r. 61, 2. τοῦτον pr k. 6. τῷ δὲ Reiskius: libri τῷ δ' ὅτι
7. ἡταιρικέναι t.

σθαι, τὸν δὲ ἀπογράφειν ὅσα ὑφείλετο ἐξ ἀρχῆς, τὸν δὲ
τὸ δεῖνα, τὸν δὲ ὁμοῦ ῥητὰ καὶ ἄῤῥητα κακά, ἑξῆς ἅπαν-
62 τας; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶδ' ὅτι πάντες, εἰς οὓς ἐπαρῴνησεν
οὗτος, τὴν μὲν εἰσφορὰν ἕκαστος ἀναγκαῖον ἀνάλωμα ὑπε-
λάμβανεν εἶναι, τοιαῦτα δ' ἀτιμασθεὶς καὶ προπηλακι-
σθεὶς χαλεπῶς ἐνήνοχεν, κἀκεῖνο οἶδα, ὅτι χρήματα εἰσ-
πράττειν τοῦτον ἐχειροτονήσαθ' ὑμεῖς, οὐχὶ τὰς ἰδίας συμ-
φορὰς ὀνειδίζειν καὶ προφέρειν ἑκάστῳ. εἴτε γὰρ ἦσαν
ἀληθεῖς, οὐ σοὶ ῥητέαι (πολλὰ γὰρ ἡμῶν ἕκαστος οὐχ ὡς
βούλεται πράττει)· εἴτε μὴ προσηκούσας κατεσκεύαζες, πῶς
63 οὐχ ὁτιοῦν ἂν πάθοις δικαίως; ἔτι τοίνυν ἐκ τοῦδ' ἀκριβέ-
στερον γνώσεσθε ὅτι μισεῖ τοῦτον ἕκαστος οὐ διὰ τὴν εἴσ-
πραξιν, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν ὑβρίσθη καὶ παρῳνήθη. Σάτυρος
γὰρ ὁ τῶν νεωρίων ἐπιμελητὴς οὐχ ἑπτὰ τάλαντα εἰσέ-
πραξεν ὑμῖν, ἀλλὰ τέτταρα καὶ τριάκοντα τοὺς αὐτοὺς τού-
τους ἀνθρώπους, ἐξ ὧν παρέθηκε τὰ σκεύη ταῖς ἐκπλευσά-
σαις ναυσίν· καὶ οὔτ' ἐκεῖνος διὰ ταῦτα οὐδένα ἐχθρὸν
ἑαυτῷ φησὶν εἶναι, οὔτε τῶν εἰσπραχθέντων οὐδεὶς ἐκείνῳ
πολεμεῖ. εἰκότως· ὁ μὲν γὰρ τὸ προστεταγμένον οἶμαι
διεπράττετο, σὺ δὲ τῇ σαυτοῦ προπετείᾳ καὶ θρασύτητι
λαβὼν ἐξουσίαν πόλλ' ἀνηλωκότας εἰς τὴν ''πόλιν ἀνθρώ- 613
πους καὶ σοῦ βελτίους καὶ ἐκ βελτιόνων ψευδέσι καὶ χαλε-
64 ποῖς ὀνείδεσιν ᾤου δεῖν περιβάλλειν. εἶτα ταῦθ' οὗτοι πει-
σθῶσιν ὑπὲρ αὐτῶν σε ποιεῖν, καὶ τὰ τῆς σῆς ἀναισθη-
σίας καὶ πονηρίας ἔργα ἐφ' ἑαυτοὺς ἀναδέξωνται; ἀλλὰ
μισεῖν δικαιότερον διὰ ταῦτά σε ὀφείλουσιν ἢ σώζειν. τὸν

v. 2. τὸ δεῖνα pr k et γρ r: ceteri τόδ' εἶναι. πάντας k, ἅπαντας (ες) ἀπεῖπεν r. 62, 1. μὲν om k. πάντας t. 3. ταῦτα F, (τοιαῦτα) ταῦτα ΣΤΩr. 4. κἀκεῖνο δὲ οἶδα k. 7. ῥητέα r. ὑμῶν r. 8. πρέττειν s. 63, 1. τῶνδε k. 3. ἐπαρῳνήθη Fktv. 4. τάλαντα μόνον εἰσ. kr. 6. ἐξ] ἀφ' k et γρ r. ἐκπλευσασαις (ου) (σα) r, ἐκπλεουσαις F, ἐκπλεούσαις kv. 7. αὐτῷ ἐχθρὸν k. 8. φησὶν ante διὰ ponit k. 9. εἰκότως om ΤΩrstv. 11. ἀνηλωκότας (α) F, ἀναλωκότας tv. 12. ψεύδεσι k. 64, 1. εἶτ' ἂν τ. s. 2. τὰ om kr. ἀναισχυντίας Ftv. 3. ἀναδέξονται t.

γὰρ ὑπὲρ πόλεως πράττοντά τι δεῖ τὸ τῆς πόλεως ἦθος
μιμεῖσθαι, καὶ σώζειν ὑμῖν τὲς τοιέτες ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι προσήκει, καὶ μισεῖν τὲς οἷόσπερ ἕτος. ὡς ἐκεῖνό
γε εἰδόσι μὲν ἴσως, ὅμως δὲ ἐρῶ· ὁποίες τινὰς ἂν φαί-
νησθε ἀγαπῶντες καὶ σώζοντες, τέτοις ὅμοιοι δόξετ' εἶναι.

65 Ὅτι τοίνυν ὅλως ἐδὲ τὴν εἴσπραξιν αὐτὴν ὑπὲρ ὑμῶν
πεποίηται, καὶ τῦτο αὐτίκα δὴ μάλα ὑμῖν δῆλον ποιήσω.
εἰ γάρ τις ἔροιτο αὐτὸν πότεροι αὐτῷ δοκοῦσιν ἀδικεῖν
μᾶλλον τὴν πόλιν, οἱ γεωργοῦντες καὶ φειδόμενοι, διὰ
παιδοτροφίας δὲ καὶ οἰκεῖα ἀναλώματα καὶ λειτεργίας ἑτέ-
ρας ἐλλελοιπότες τὰς εἰσφοράς, ἢ οἱ τὰ τῶν ἐθελησάν-
των εἰσενεγκεῖν χρήματα καὶ τὰ παρὰ τῶν συμμάχων κλέ-
πτοντες καὶ ἀπολλύντες, οὐκ ἂν εἰς τῦτο δήπου τόλμης
καίπερ ὢν ἀναιδὴς ἔλθοι, ὥςε φῆσαι τὲς τὰ ἑαυτῶν μὴ
εἰσφέροντας μᾶλλον ἀδικεῖν ἢ τὲς τὰ κοινὰ ὑφαιρεμένες.

66 τίνος ἐν ἕνεκα, ὦ βδελυρέ, ἐτῶν ὄντων πλειόνων ἢ τριά-
κοντα ἀφ' ἕ σὺ πολιτεύῃ, καὶ ἐν τέτῳ τῷ χρόνῳ πολλῶν
μὲν στρατηγῶν ἠδικηκότων τὴν πόλιν πολλῶν δὲ ῥητό-
ρων, οἳ παρὰ τετοισὶ κέκρινται, ὧν οἱ μὲν τεθνᾶσιν ἐφ'
οἷς ἠδίκεν, οἱ δ' ὑποχωρήσαντες φεύγεσιν, οὐδενὸς πώ-
ποτε τέτων ἐξητάσθης κατήγορος, ἐδ' ἀγανακτῶν ὤφθης 614
ὑπὲρ ὧν ἡ πόλις πάσχει, ἕτως ὢν θρασὺς καὶ λέγειν δει-
νός, ἀλλ' ἐνταῦθ' ἐφάνης κηδεμὼν ἡμῶν, ἓ σὲ πολλοὺς

67 ἔδει κακῶς ποιῆσαι; βέλεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ τέ-
των αἴτιον ἐγὼ ὑμῖν εἴπω; ὅτι τέτων μὲν μετέχεσιν ὧν
ἀδικῦσιν ὑμᾶς τινές, ἀπὸ δὲ τῶν εἰσπραττομένων ὑφαι-
ρῦνται· δι' ἀπληςίαν δὲ τρόπων διχόθεν καρπῦνται τὴν

v. 1. ὑπὲρ τῆς π. Fk. 2. σώζειν] δεῖ σώζειν ΣΩ et in litura Y, δὴ σώζειν s. 3. προσήκει post ὑμῖν ponit s. οἵουσπερ FΣY. 4. γε om Σr. 65, 2. δῆλον om Σ, ante ὑμῖν ponunt Ftv. 3. ἔροιτο Σ. 6. ἐτ. οἱ λελοιπότες t. τὰς εἰσφοράς] εἰσφορὰν Σ. 10. μᾶλλον] μάλιστ' r. ἀφαιρουμένους Ω. 66, 1. ἕνεκεν k. 5. ἀποχωρήσαντες FΣYΩstv. 6. τούτων solus habet k. 7. ὑπὲρ ὧν — πάσχει] ἐφ' οἷς — ἠδικεῖτο k et γρ r. equidem pro πάσχει malim πάσχοι. 8. ἡμῶν] ὧν FΣYΩstv. πολλούς σε k. 67, 1. βούλεσθε] βούλεσθε γὰρ F. ὦ om Ωs. 2. τούτων μὲν — ὑφαιροῦνται] τῶν μὲν ὑφαιρεῖται ΣYrs, τῶν ὑφαιρεῖται Ω. 3. τινὲς ὑμᾶς γρ Σ. ὑφαιροῦνται] οὐδὲν ὑφαιροῦνται γρ Σ, ἀφαιροῦνται k. 4. καρποῦται YΩ.

πόλιν. οὔτε γὰρ ῥᾷον πολλοῖς καὶ κατὰ μικρὰ ἀδικοῦσιν
ἀπεχθάνεσθαι ἢ ὀλίγοις καὶ μεγάλα, οὔτε δημοτικώτερον
δήπου τὰ τῶν πολλῶν ἀδικήματα ὁρᾷν ἢ τὰ τῶν ὀλίγων.
ἀλλὰ τοῦτ' αἴτιον, οὑγὼ λέγω. τῶν μὲν οἶδεν ἕνα αὐτὸν
ὄντα, τῶν ἀδικούντων, ὑμᾶς δ' οὐδενὸς ἀξίους ἡγήσατο· διὸ
68 τοῦτον ἐχρήσατο τὸν τρόπον ὑμῖν. εἰ γὰρ ἀνδραπόδων πό-
λις ἀλλὰ μὴ τῶν ἄρχειν ἑτέρων ἀξιούντων ὡμολογεῖτε εἶ-
ναι, οὐκ ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς ὕβρεις ἠνέσχεσθε τὰς
τούτου, ἃς κατὰ τὴν ἀγορὰν ὕβριζεν, ὁμοῦ μετοίκους, Ἀθη-
ναίους, δέων, ἀπάγων, βοῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἐπὶ τοῦ
βήματος, δούλους καὶ ἐκ δούλων καλῶν ἑαυτοῦ βελτίους καὶ
ἐκ βελτιόνων, ἐρωτῶν εἰ μάτην τὸ δεσμωτήριον ᾠκοδο-
μήθη. καταφαίην ἂν ἔγωγε, εἴγ' ὁ πατὴρ ὁ σὸς ᾤχετο
αὐτόθεν αὐταῖς πέδαις ἐξορχησάμενος Διονυσίων τῇ πομ-
πῇ. ἄλλα δὲ ὅσα ὕβρικεν, οὐδ' ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν· τοσαῦτα
τὸ πλῆθός ἐστιν. ὧν ἀθρόων ἄξιον λαβόντας δίκην τή-
μερον παράδειγμα ποιῆσαι τοῖς ἄλλοις, ἵν' ὦσι μετριώτεροι.
69 Ἀλλὰ νὴ Δία ταῦτα μὲν τοιοῦτός ἐστιν, ἐν οἷς πεπο-
λίτευται, ἄλλα δ' ἔσθ' ἃ καλῶς διῴκηκεν. ἀλλὰ τἄλλ' οὕτω
προσελήλυθε πάντα "πρὸς ὑμᾶς, ὥστε ἥκιστα ἐν οἷς ἀκη- 615
κόατε ἄξιός ἐστι μισεῖσθαι. τί γὰρ βούλεσθε εἴπω; τὰ πομ-
πεῖα ὡς ἐπεσκεύασε, καὶ τὴν τῶν στεφάνων καθαίρεσιν;
ἢ τὴν τῶν φιαλῶν ποίησιν τὴν καλήν; ἀλλ' ἐπὶ τούτοις
γε, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἀδικῶν ἔτυχε τὴν πόλιν, τρίς, οὐχ
ἅπαξ τεθνάναι δίκαιος ὢν φανεῖται· καὶ γὰρ ἱεροσυλίᾳ
καὶ ἀσεβείᾳ καὶ κλοπῇ καὶ πᾶσι τοῖς δεινοτάτοις ἔστ' ἐνο-

v. 1. ῥᾴδιον F. κατὰ Fkr: ceteri τὰ. 3. ἀδικημάτων t. 4. τοῦτ' αἴτιον] τοὐναντίον ΣΥΩs et γρ F. οὑγὼ] οὗ ἐγὼ tv, ἐγὼ Ω. τῶν] τὸν corr v. ἕνα αὐτὸν] ἑαυτὸν ΣΥΩstv. 5. ὄντα om k. ἡμᾶς k. 68, 1. ἐχρῆτο Fk, τὸν τρόπον ἐχρήσατο s. 2. μὴ om t. ὡμολογεῖτε kr: ceteri ὡμολογεῖτο. 3. ἀνέσχεσθε Σ, ἠνέχεσθε Ωrtv. 4. τὴν om Ω. 5. ἐν om Ω. 6. καὶ post δούλους om tv. 8. εἴγ'] εἴθ' Σr. 9. αὐταῖς] ἐν ταῖς r. 10. ὕβρικεν] εἴρηκεν s. οὐδ'] οὐκ kr. 11. ἀθρόον FΥΩ, ἀθρόον rstv.

69, 1. μὲν om ΣΥΩs. 2. διῴκησεν k, διῴκησεν r. τἄλλ'] καὶ τἄλλ' kr. 3. προειλήλυθεν Ω. ἅπαντα Ftv. ἥκιστα om t. 7. καὶ om k. 8. τεθνάναι] ἀπολωλέναι k et γρ r. φαίνεται k. 9. πᾶσι τοῖς] πλείστοις Σr.

70 χος. τὰ μὲν οὖν πολλὰ ὧν λέγων ὑμᾶς ἐφενάκιζε παρα-
λείψω· φήσας δ' ἀποῤῥεῖν τὰ φύλλα τῶν στεφάνων καὶ
σαπροὺς εἶναι διὰ τὸν χρόνον, ὥσπερ ἴων ἢ ῥόδων ὄντας
ἀλλ' οὐ χρυσίου, συγχωνεύειν ἔπεισεν. κᾆτ' ἐπὶ μὲν ταῖς
εἰσφοραῖς τὸν δημόσιον παρεῖναι προσέγραψεν ὡς δὴ δί-
καιος ὤν, ὧν ἕκαστος ἀντιγραφεὺς ἔμελλεν ἔσεσθαι τῶν
εἰσενεγκόντων· ἐπὶ τοῖς στεφάνοις δέ, οὓς κατέκοπτεν, οὐχὶ
προσήγαγε ταὐτὸ δίκαιον τοῦτο, ἀλλ' αὐτὸς ῥήτωρ χρυ-
71 σοχόος ταμίας ἀντιγραφεὺς γέγονεν. καὶ μὴν εἰ μὲν
ἅπαντ' ἠξίους ὅσα πράττεις τῇ πόλει σαυτῷ πιστεύειν, οὐκ
ἂν ὁμοίως κλέπτης ὢν ἐφωρῶ· νῦν δ' ἐπὶ ταῖς εἰσφοραῖς
ὃ δίκαιόν ἐσθ' ὁρίσας, μὴ σοὶ πιστεύειν ἀλλὰ τοῖς αὐτῆς
δούλοις τὴν πόλιν, ὁπότ' ἄλλο τι πράττων καὶ χρήματα
κινῶν ἱερά, ὧν ἔνια οὐδ' ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς ἀνετέθη,
μὴ προσγραψάμενος τὴν αὐτὴν φυλακὴν ἥνπερ ἐπὶ τῶν
εἰσφορῶν φαίνῃ, οὐκ εὔδηλον δι' ὃ τοῦτ' ἐποίησας; ἐγὼ μὲν
72 οἶμαι. καὶ μὴν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ κατὰ παντὸς
τοῦ χρόνου σκέψασθε, ὡς καλὰ καὶ ζηλωτὰ ἐπιγράμματα
τῆς πόλεως ἀνελὼν ὡς ἀσεβῆ καὶ δεινὰ ἀντεπιγέγραφεν.
οἴομαι γὰρ ὑμᾶς "ἅπαντας ὁρᾶν ὑπὸ τῶν στεφάνων ταῖς 616
χοινικίσι κάτωθεν γεγραμμένα „οἱ σύμμαχοι τὸν δῆμον
ἀνδραγαθίας ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης" ἢ „οἱ σύμμαχοι ἀρι-
στεῖον τῇ Ἀθηνᾷ," ἢ κατὰ πόλεις „οἱ δεῖνες τὸν δῆμον
σωθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου," οἷον „Εὐβοεῖς ἐλευθερωθέντες
ἐστεφάνωσαν τὸν δῆμον" ἐπεγέγραπτό που, πάλιν „Κόνων
ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους." τοιαῦτα
73 γὰρ ἦν τὰ τῶν στεφάνων ἐπιγράμματα. ταῦτα μὲν τοί-
νυν, ἃ ζῆλον πολὺν εἶχε καὶ φιλοτιμίαν ὑμῖν, ἠφάνι-

70, 1. ὢν] ὡς F et γρ Ω. 3. ἴον ἢ ῥόδον r. 4. κᾆτ'] καὶ τ' FΣ. 5. δὴ] ἂν ΣΓΩs. 6. ὢν om kr. 8. ῥήτωρ] ὁ ῥήτωρ Σ.
71, 1. γέγονεν ἀντιγραφεὺς Σ. 2. πράττει τις τῇ kr. 3. ἐπὶ μὲν ταῖς k. 5. ὁπότε δὲ ἄλλο F. 7. φυλακὴν om Ω, in mg ponit Γ. ἥνπερ ἐπὶ] ἥνπερ περὶ F, ἥνπερ περὶ tv, ἣν περὶ ΣΓ (ἐπὶ superscr.). 8. φανείη Σr et γρ F. δι' ὃ] δι' ἃ Σ. 72, 1. καθ' ἅπαντος ΓΩs. 6. ἕνεκεν r, εἵνεκα Γ. 7. τῇ Ἀθηνᾷ] αθηναῖαι Σ (ῃ superscr.). 9. ἐπεγέγραπτό που om ΣΓΩrs. 73, 2. ὑμῖν F: ὑμῖν post εἶχεν ponit k.

σται καθαιρεθέντων τῶν στεφάνων· ἐπὶ ταῖς φιάλαις δ᾽
ἃς ἀντ᾽ ἐκείνων ἐποιήσατο ὑμῖν ὁ πόρνος οὗτος „Ἀνδρο-
τίωνος ἐπιμελουμένου [ἐποιήθησαν]" ἐπιγέγραπται, καὶ οὗ
τὸ σῶμα ἡταιρηκότος οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι εἰς τὰ ἱερὰ εἰσι-
έναι, τούτου τοὔνομα ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπὶ τῶν φιαλῶν γε-
γραμμένον ἐστίν. ὅμοιόν γε, οὐ γάρ; τοῦτο τοῖς προτέροις
74 ἐπιγράμμασιν, ἢ φιλοτιμίαν ἴσην ἔχον ὑμῖν. τρία τοί-
νυν ἐκ τούτου τὰ δεινότατ᾽ ἄν τις ἴδοι πεπραγμέν᾽ αὐτοῖς.
τὴν μὲν γὰρ θεὸν τοὺς στεφάνους σεσυλήκασι, τῆς πόλεως
δὲ τὸν ζῆλον ἠφανίκασι τὸν ἐκ τῶν ἔργων, ὧν ὑπόμνη-
μα ἦσαν ὄντες οἱ στέφανοι· τοὺς δ᾽ ἀναθέντας δόξαν οὐ
μικρὰν ἀφῄρηνται, τὸ δοκεῖν ὧν ἂν εὖ πάθωσιν ἐθέλειν
μεμνῆσθαι. καὶ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος κακὰ εἰρ-
γασμένοι, εἰς τοῦτο ἅμα ἀναισθησίας καὶ τόλμης προ-
εληλύθασιν, ὥστε μέμνηνται τούτων ὡς καλῶς αὐτοῖς διῳ-
κημένων, ὥσθ᾽ ὁ μὲν οἴεται δι᾽ ἐκεῖνον ὑφ᾽ ὑμῶν σωθή-
σεσθαι, ὁ δὲ παρακάθηται καὶ οὐ καταδύεται τοῖς πε-
75 πραγμένοις. οὕτω δ᾽ οὐ μόνον εἰς χρήματα ἀναιδὴς ἀλλὰ
καὶ σκαιός ἐστιν, ὥστ᾽ οὐκ οἶδεν ἐκεῖνο, ὅτι στέφανοι μέν εἰ-
σιν ἀρετῆς σημεῖον, φιάλαι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα πλούτου, 617
καὶ στέφανος μὲν ἅπας, κἂν μικρὸς ᾖ, τὴν ἴσην φιλοτι-
μίαν ἔχει τῷ μεγάλῳ, ἐκπώματα δὲ ἢ θυμιατήρια, ἂν μὲν
ὑπερβάλλῃ τῷ πλήθει, πλούτου τινὰ δόξαν προσετρίψατο
τοῖς κεκτημένοις, ἐὰν δ᾽ ἐπὶ μικροῖς τις σεμνύνηται, το-
σοῦτ᾽ ἀπέχει τοῦ τιμῆς τινὸς διὰ ταῦτα τυχεῖν, ὥστ᾽ ἀπει-
ρόκαλος προσέδοξεν εἶναι. οὗτος τοίνυν ἀνελὼν τὰ τῆς δό-
ξης κτήματα, τὰ τοῦ πλούτου πεποίηται μικρὰ καὶ οὐχ ὑμῶν
76 ἄξια. καὶ οὐδ᾽ ἐκεῖν᾽ εἶδεν, ὅτι πρὸς μὲν χρημάτων κτῆσιν
οὐδὲ πώποτε ὁ δῆμος ἐσπούδασε, πρὸς δὲ δόξης ὡς οὐδὲ

v. 2. ὁ πόρνος οὗτος om pr Σ. ἀνδροτίων ὡς ΤΩs. 3. ἐπι-
μελομένου r. 4. ἡταιρικότος t. 5. ἐν τοῖς ἱεροῖς post ἐστίν po-
nit k. 6. γε] δὲ t. 74, 1. ἔχον ἴσην k. ἡμῖν ΤΩs. 4. ὑπο-
μνήματ᾽ FΩkrstv. 5. ὄντες Fkr. 7. καὶ post τοιαῦτα om k.
8. ἅμα ἀναισθησίας] ἀναισχυντίας k. ἐληλύθασιν kr. 10. ἐκεί-
νων s. σωθήσεται r. 75, 5. ἐὰν k. 9. ἀφελὼν kr et γρ F.
10. τὰ om k. 76, 1. εἶδεν FΣΤΩ: οἶδεν ς.

πρὸς ἓν τῶν ἄλλων. τεκμήριον δέ· χρήματα μὲν γὰρ πλεῖ-
στα τῶν Ἑλλήνων ποτὲ σχὼν ἅπανθ' ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνή-
λωσεν, εἰσφέρων δ' ἐκ τῶν ἰδίων οὐδένα πώποτε κίνδυνον
ὑπὲρ δόξης ἐξέστη. ἀφ' ὧν κτήματα ἀθάνατα αὐτῷ περί-
εστι, τὰ μὲν τῶν ἔργων ἡ μνήμη, τὰ δὲ τῶν ἀναθημά-
των τῶν ἐπ' ἐκείνοις σταθέντων τὸ κάλλος, προπύλαια
ταῦτα, ὁ παρθενών, στοαί, νεώσοικοι, οὐκ ἀμφορίσκοι δύο
οὐδὲ χρυσίδες τέτταρες ἢ τρεῖς, ἄγουσα ἑκάστη μνᾶν, ἅς,
77 ὅταν σοι δοκῇ, σὺ πάλιν γράψεις καταχωνεύειν. οὐ γὰρ
αὑτοὺς δεκατεύοντες, οὐδὲ ἃ καταράσαιντο ἂν οἱ ἐχθροὶ
ποιοῦντες, διπλᾶς πράττοντες τὰς εἰσφοράς, ταῦτ' ἀνέθε-
σαν, οὐδ' οἵοσπερ σὺ χρώμενοι συμβούλοις ἐπολιτεύοντο·
ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς κρατοῦντες, καὶ ἃ πᾶς τις ἂν εὖ φρονῶν
εὔξαιτο, τὴν πόλιν εἰς ὁμόνοιαν ἄγοντες, ἀθάνατον κλέος
αὑτῶν λελοίπασι, τοὺς δ' ἐπιτηδεύοντας οἷα σοὶ βεβίωται
78 τῆς ἀγορᾶς εἴργοντες. ὑμεῖς δ' εἰς τοῦτ' ὦ ἄνδρες Ἀθη- 618
ναῖοι προήχθητ' εὐηθείας καὶ ῥᾳθυμίας, ὥστ' οὐδὲ τοι-
αῦτα ἔχοντες παραδείγματα ταῦτα μιμεῖσθε, ἀλλ' Ἀνδρο-
τίων ὑμῖν πομπείων ἐπισκευαστής, Ἀνδροτίων, ὦ γῆ καὶ
θεοί. καὶ τοῦτ' ἀσέβημα ἔλαττον τίνος ἡγεῖσθε; ἐγὼ μὲν
γὰρ οἶμαι δεῖν τὸν εἰς ἱερὰ εἰσιόντα καὶ χερνίβων καὶ κα-
νῶν ἁψόμενον καὶ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς ἐπιμελείας προ-
στάτην ἐσόμενον οὐχὶ προειρημένον ἡμερῶν ἀριθμὸν ἁγνεύ-
ειν, ἀλλὰ τὸν βίον ὅλον ἡγνευκέναι τοιούτων ἐπιτηδευ-
μάτων οἷα τούτῳ βεβίωται.

v. 2. σχὼν ΣΤΩs: ceteri ἔχων. ἅπανθ'] τὰ πάνθ' Ftv. ἀνήλωσεν [ά] F, ἀνάλωσεν kr. 3. εἰσφέρων δ'] ὑπὲρ δεδόξης εἰσφέρων k, omissis infra his ὑπὲρ δόξης. πώποτε om FΣΤΩstv. 6. τῶν om Ω. 7. στοὰ νεὼς οἶκοι r. 77, 1. γράφεις kr. 3. διπλᾶς πράττοντες om Ω. ἀνέθεσαν [ντο] r. 4. οἷοισπερ FΣΤΩrt, οἷσπερ k, οἵοις ποτε s. 6. ἀνάγοντες Σ. 7. δ' om ΣΤΩr. ἐπιτηδεύοντας [σα] F, ἐπιτηδεύσαντας [ον] r, ἐπιτηδεύσαντας ΣΤΩs. βεβίωνται ΤΩs.
78, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om k. 2. ταῦτα ΤΩs. 5. τοῦτ'] τὸ Fv, τοῦτο τὸ krt. 6. εἰς om Ω. 7. τοὺς om Ω. 8. προειρημένον Reiskius: libri προειρημένων. ἁγνεύειν μόνον ἀλλὰ krs.
9. ὅλον om Σ.

# 23.

# ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΟΥΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Χαρίδημον τὸν Ὠρείτην, ἡγέμενον ξενικοῦ καὶ στρατηγοῦντα παρὰ Κερσοβλέπτῃ τῷ Θρᾴκης βασιλεῖ, πολίτην σφῶν αὐτῶν Ἀθηναῖοι ἐποιήσαντο, τὰ μὲν γεγονότα χρήσιμον αὐτοῖς, τὰ δὲ προσδοκῶντες ἔτι μᾶλλον γενήσεσθαι. περὶ τούτου ψήφισμα ἔγραψεν Ἀριστοκράτης ἐν τῇ βουλῇ τοιοῦτον· ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγώγιμος ἔστω ἐξ ἁπάσης τῆς Ἀθηναίων συμμαχίδος· ἐὰν δέ τις τὸν ἀγόμενον ἀφέληται ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης, ἔκσπονδος ἔστω. τούτου κατηγορεῖ τοῦ ψηφίσματος Εὐθυκλῆς, τῷ Δημοσθένους λόγῳ χρώμενος, καί φησι πρῶτον μὲν παράνομον εἶναι τὸ ψήφισμα, ὅτι κρίσιν ἀναιρεῖ καὶ δικαστήρια, καὶ τὴν τιμωρίαν ἀπὸ 619 τῆς αἰτίας γεγραμμένην ἔχει, δεύτερον δὲ μὴ συμφέρειν τοῖς Ἀθηναίοις τοιαύτην Χαριδήμῳ δοῦναι δωρεάν· ἀπολοῦμεν γάρ, φησί, διὰ ταύτης Χεῤῥόνησον. τὸ δὲ ὅπως ὁ λόγος δείξει. ἐξετάζει δὲ καὶ τὴν τοῦ προσώπου ποιότητα, λέγων οὐκ εἶναι δωρεῶν ἄξιον τὸν Χαρίδημον, καὶ ταῦτα τοιούτων.

ΕΤΕΡΑ ΥΠΟΘΕΣΙΣ. Ἡ Εὔβοια μία νῆσος καταντικρὺ τῆς Ἀττικῆς, διήκουσα διὰ τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Φωκίδος μέχρι τῶν Ἀφετῶν· Ἀφεταὶ δὲ τῆς Θετταλίας τόπος. ἴσμεν δὲ ὅτι χωρία πολλὰ εἶχεν ἡ Εὔβοια. ἔστι δὲ ἐν τῇ Εὐβοίᾳ χωρίον Ὠρεός· τοῦ Ὠρεοῦ δὲ ὁ πολίτης Ὠρείτης. Ὠρείτης οὖν τις Χαρίδημος ξεναγὸς ἦν τῶν Ἀθηναίων. ξεναγὸς δέ ἐστιν, ὅτε τις στράτευμα ξένων ὑπέρ τινος ἄλλου τρέφει. διὰ τοῦτο οὖν καὶ οὗτος ἐλέγετο ξεναγός, ἐπειδὴ στράτευμα ξένων ἔτρεφεν ὑπὲρ συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων. ἦν οὖν τῶν μὲν Ἀθηναίων ξεναγός, γαμβρὸς δὲ Κότυος τοῦ τῶν Θρᾳκῶν βασιλέως καὶ στρατηγός. ὁ δὲ Κότυς παρέλαβέ ποτε τὴν Χεῤῥόνησον τὴν Ἀθηναίων οὖσαν. καὶ τελευτήσας κατέλιπε τῆς βασιλείας διάδοχον Κερσοβλέπτην, εἰ μετά τινων δύο, Βηρισάδου καὶ Ἀμαδόκου, τὴν βασιλείαν μερίσαιτο. εἶχε δὲ στρατηγὸν ὁ μὲν Κερσοβλέπτης ὡς συγγενῆ τὸν Χαρίδημον, ὁ δὲ Βηρισάδης τινὰ Ἀθηνόδωρον, Ἀθηναῖον φύσει, Ἀλωπεκῆθεν· ὁ δὲ Ἀμάδοκος δύω στρατηγοὺς εἶχε, Σίμωνα καὶ Βιάνορα. ἰδίᾳ τοίνυν ἕκαστος τῶν βασιλέων ἤθελε χάριν τοῖς Ἀθηναίοις ποιήσασθαι διὰ τὸ ἔχειν αὐτοὺς εἰς συμμαχίαν εὐμενεῖς, καὶ συμβουλεύσαντος τοῦ 620 Χαριδήμου δοῦναι κοινῇ τοῖς Ἀθηναίοις τὴν Χεῤῥόνησον ἐπείσθησαν οἱ βασιλεῖς καὶ δεδώκασι. τοῦτο γνόντες οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Χαρίδημον ἐστεφάνωσαν ὡς εὐεργέτην αὐτῶν χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ θετὸν πολίτην αὐτὸν ἐποιήσαντο. τοῖς δὲ ὁ Χαρίδημος ὅτι φιλοῦσιν αὐτόν, ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

ΥΠΟΘ. 3. οἱ ἀθηναῖοι Yk. 6. πολίτης Fkv. 7. τῷ] τοῦ FY. 8. χρώμενος FYk: ceteri χρησάμενος. παράνομον εἶναι τὸ ψήφισμα FYk: ceteri εἶναι τὸ ψήφισμα παράνομον.
11. φησί add Fk. ταύτην k. 12. καὶ om v. 13. τοιούτων] τοιοῦτον ὄντα k. 33. τοῖς] an forte γνοὺς?

διά τινος Ἀριστοδήμου ὡς ἂν ποιήσωσιν ἀσφάλειαν αὐτῷ περὶ τῆς τοῦ σώματος φυλακῆς καὶ ὅτι οὐκ ἐπιβουλεύεται, δίδωσιν αὐτοῖς τὴν Ἀμφίπολιν, ἀφαιρούμενος αὐτὴν ἀπὸ Φιλίππου. Ἀριστοκράτης οὖν τις Ἀθηναῖος ὑπειλημμένος ἔγραψε τοιοῦτο ψήφισμα· ὁ φονεύων Χαρίδημον ἀγώγιμος ἔστω, τοῦτ' ἔστιν ἐκτέος ἐπὶ τὸ κολασθῆναι· ἐὰν δέ τις, φησίν, ἀφέληται τὸν ἀγώγιμον ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης καὶ ὡς εἰπεῖν ἀντιλάβηται αὐτοῦ, ἔκσπονδος ἔστω τῶν Ἀθηναίων. Εὐθυκλῆς δέ τις Θάσιος τὸν δῆμον ἐπελάβετο τοῦ ψηφίσματος ὡς κακῶς ἔχοντος, ὡς παρανόμου καὶ ἀσυμφόρου καὶ γεγραμμένου ἀνδρὶ ἀναξίῳ. οὗτος λαβὼν παρὰ τοῦ Δημοσθένους τὸν λόγον, χρυσίον παρασχών, κατηγόρει τοῦ Ἀριστοκράτους. ὁρῶν οὖν ὁ ῥήτωρ τὴν ἁπλῆν ὑπόθεσιν ἰσχύουσαν μὲν τῷ νομίμῳ, κινδυνεύουσαν δὲ διὰ τὸ προτιμᾶσθαι τὸ συμφέρον τῆς ἀξίας ὑφ' ἑκάστου τῶν λαμβανόντων πολλάκις, καὶ μάλιστα ὅταν στρατηγοὶ τυγχάνωσιν ἐπίδοξοι καὶ τὴν πόλιν εὐεργετῶσιν, οἷος ὁ Χαρίδημος καὶ Κερσοβλέπτου στρατηγὸς ὁ ἀδελφὴν αὐτοῦ ἔχων καὶ διὰ τὰ δόξαι ἐν τῷ κατὰ τὴν Χερρόνησον εὖ ποιεῖν Ἀθηναίους αἱρεθεὶς στρατηγὸς αὐτῆς τῆς πόλεως, ἑτέραν ἐξεῦρεν ὑπόθεσιν . . . ἐπιπλέκων ταράττει τὸν ἀκροατήν, φάσκων γεγράφθαι τὸ ψήφισμα ἐπὶ Χερρονήσῳ τῆς πόλεως σχήματι. ὡς οὖν ἀμφοτέρων, τοῦ τε 621 Κερσοβλέπτου καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, καὶ βουλομένου Χαριδήμου ταύτης ἐπιτυχεῖν τῆς δωρεᾶς, Δημοσθένης τὴν κατὰ τὴν Χερρόνησον ὑπόθεσιν ἐπέθηκεν, εἰς ὑποψίαν ἄγων τοὺς ἀκούοντας, καὶ φάσκων ἐξ ἐπιβουλῆς Ἀριστοκράτην γεγραφέναι τὸ ψήφισμα, ἵνα μηδενὸς τῶν βασιλέων ἀναιροῦντος αὐτὸν φόβῳ τῆς πόλεως περιποιήσῃ Κερσοβλέπτης πάλιν Χερρόνησον. τοσαῦτα περὶ τῆς ὑποθέσεως.

Μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίσῃ μήτε ἰδίας ἔχθρας ἐμὲ μηδεμιᾶς ἕνεχ' ἥκειν Ἀριστοκράτους κατηγορήσοντα τουτουί, μήτε μικρόν ὁρῶντά τι καὶ φαῦλον ἁμάρτημα ἑτοίμως οὕτως ἐπὶ τούτῳ προάγειν ἐμαυτὸν εἰς ἀπέχθειαν, ἀλλ' εἴπερ ἄρ' ὀρθῶς ἐγὼ λογίζομαι καὶ σκοπῶ, ὑπὲρ τοῦ Χερρόνησον ἔχειν ὑμᾶς ἀσφαλῶς καὶ μὴ παρακρουσθέντας ἀποστερηθῆναι πάλιν αὐτῆς, περὶ τούτου μοί
2 ἐστιν ἅπασα ἡ σπουδή. δεῖ δὴ πάντας ὑμᾶς, εἰ βούλεσθε ὀρθῶς περὶ τούτων μαθεῖν καὶ κατὰ τοὺς νόμους δικαίως κρῖναι τὴν γραφήν, μὴ μόνον τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ

v. 14. καὶ Κερσοβλέπτου στρατηγὸς ὁ] malim articulo transposito ὁ καὶ Κερσοβλέπτου στρατηγός. 16. ὑπόθεσιν] addendum ἥν. 23. Κερσοβλέπτης πάλιν] praestat fortasse Κερσοβλέπτῃ: adverbium om pr F. § 1, 2. ἐμὲ om rs. 4. προσάγειν k. 6. ἡμᾶς k.

ψηφίσματι ῥήμασι προσέχειν τὸν νοῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ συμ-
βησόμενα ἐξ αὐτῶν σκοπεῖν. εἰ μὲν γὰρ ἦν ἀκούσασιν εὐ-
θὺς εἰδέναι τὰ κεκακουργημένα, τὴν ἀρχὴν ἴσως ἂν οὐκ 622
3 ἐξηπάτησθε· ἐπειδὴ δὲ τοῦθ' ἓν ἐστι τῶν ἀδικημάτων, τὸ
τοῦτον τὸν τρόπον καὶ λέγειν καὶ γράφειν ἐνίους ὃν ἂν
ἥκιστα ὑμεῖς ὑπίδοισθέ τι καὶ φυλάξαισθε, προσήκει μὴ
πάνυ θαυμάζειν, εἰ καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἡμεῖς οὕτω
γεγραμμένον ἐπιδείξομεν, ὥστε δοκεῖν μὲν Χαριδήμῳ φυ-
λακήν τινα τοῦ σώματος διδόναι, τὴν ὡς ἀληθῶς δὲ δι-
καίαν καὶ βεβαίαν φυλακὴν Χεῤῥονήσου τῆς πόλεως ἀπο-
4 στερεῖν. εἰκότως δ' ἂν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ προσέχοιτέ
μοι τὸν νοῦν, καὶ μετ' εὐνοίας ἀκούσαιτε ἃ λέγω. ἐπειδὴ
γὰρ οὐχὶ τῶν ἐνοχλούντων ὑμᾶς οὐδὲ τῶν πολιτευομένων
καὶ πιστευομένων παρ' ὑμῖν ὢν πρᾶγμα τηλικοῦτόν φημι
δείξειν πεπραγμένον, ἐάν, ὅσον ἐστὶν ἐν ὑμῖν, συναγω-
νίσησθέ μοι καὶ προθύμως ἀκούσητε, τοῦτό τε σώσετε, καὶ
ποιήσετε μὴ κατοκνεῖν, ἄν τίς τι καὶ ἡμῶν οἴηται δύνα-
σθαι ποιῆσαι τὴν πόλιν ἀγαθόν. οἰήσεται δέ, ἐὰν μὴ
5 χαλεπὸν εἶναι νομίζῃ τὸ παρ' ὑμῖν λόγου τυχεῖν. νῦν δὲ
πολλοῖς τοῦτο φοβουμένοις, λέγειν μὲν ἴσως οὐ δεινοῖς,
βελτίοσι δὲ ἀνθρώποις τῶν δεινῶν, οὐδὲ σκοπεῖν ἐπέρχεται
τῶν κοινῶν οὐδέν. ἐγὼ γοῦν (ὀμνύω τοὺς θεοὺς ἅπαντας)
ἀπώκνησ' ἄν, εὖ ἴστε, καὶ αὐτὸς τὴν γραφὴν ταύτην ἀπε-
νεγκεῖν, εἰ μὴ πάνυ τῶν αἰσχρῶν ἐνόμιζον εἶναι νῦν μὲν
ἡσυχίαν ἄγειν καὶ σιωπῆσαι, πρᾶγμ' ἀλυσιτελὲς τῇ πόλει
κατασκευάζοντας ὁρῶν τινὰς ἀνθρώπους, πρότερον δ', ὅτ'
ἔπλευσα τριηραρχῶν εἰς Ἑλλήσποντον, εἰπεῖν καὶ κατη-
γορῆσαί τινων οὓς ἀδικεῖν ὑμᾶς ἡγούμην.

v. 2. εὐθὺς] αὐτοῖς r. 3, κακουργήματα v. 3, 1. τοῦτ' ἔνε-
στι rs. 3. ὑπίδοισθέ τι ΣΩsv: ceteri ὑπίδοισθ' ἔτι. φυλάξοισθε
v, φυλάξησθε k. 6. τοῦ σώματος] τούτους k. 7. βέβαιον krs.
χεῤῥόνησον (ν superscript) v. 4, 1. δ' ἂν] δὲ Anecdot. p. 163, 25. ἄνδρες
om Ω. προσέχετε k. 2. μου Anecd. ἀκούσατε k. 4. ὢν]
ὂν rs. 5. διαγωνίσησθε k. 7. ἐάν Ωrs. τίς τι καὶ rs, τίς τι
k: τις καὶ ς. ὑμῶν r. δύνασθαί τι π. F. 8. ποιήσειν k.
5, 1. νομίσῃ FΥv. ὑμῶν r. 5. ταύτην add FΣΥΩksv.
ἐπενεγκεῖν k. 7. ἀγαγεῖν Frs. λυσιτελὲς F. 8. ὅτε πλεῦ-
σαι Σ. 10. ἡμᾶς r.

6 Οὐκ ἀγνοῶ μὲν οὖν ὅτι τὸν Χαρίδημον εὐεργέτην εἶ-
ναί τινες τῆς πόλεως οἴονται· ἐγὼ δὲ ἄν περ, ἃ βούλο- 623
μαί τε καὶ οἶδα πεπραγμένα ἐκείνῳ, δυνηθῶ πρὸς ὑμᾶς
εἰπεῖν, οἴομαι δείξειν οὐ μόνον οὐκ εὐεργέτην ἀλλὰ καὶ
κακονούστατον ἀνθρώπων ἁπάντων καὶ πολὺ τἀναντία ἢ
7 προσῆκεν ὑπειλημμένον. εἰ μὲν οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
τοῦτο μέγιστον Ἀριστοκράτης ἠδίκει, τὸ τοιούτου, οἷον ἐγὼ
φημι δείξειν τὸν Χαρίδημον ὄντα, τοσαύτην πεποιῆσθαι
πρόνοιαν ἐν τῷ ψηφίσματι ὥστε ἰδίαν παρὰ τοὺς νόμους,
ἐάν τι πάθῃ, τιμωρίαν αὐτῷ δεδωκέναι, ταῦτ᾽ ἂν ἤδη
λέγειν πρὸς ὑμᾶς ἐπεχείρουν, ἵν᾽ εἰδῆτε πολλοῦ δεῖν ἄξιον
ὄντα τυχεῖν τοῦ ψηφίσματος αὐτὸν τουτουί. νυνὶ δ᾽ ἕτερον
τούτου μεῖζον διὰ τοῦ ψηφίσματος ἔστ᾽ ἀδίκημα, ὃ δεῖ πρό-
τερον καὶ μαθεῖν ὑμᾶς καὶ φυλάξασθαι.
8 Ἀνάγκη δ᾽ ἐστὶ πρῶτον ἁπάντων εἰπεῖν καὶ δεῖξαι, τί
ποτ᾽ ἐστὶ τὸ Χεῤῥόνησον ὑμᾶς ἀσφαλῶς ἔχειν πεποιηκός·
διὰ γὰρ τοῦ μαθεῖν τοῦτο καὶ τὸ ἀδίκημα σαφῶς ὄψεσθε.
ἔστι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο τὸ τελευτήσαντος
Κότυος Βηρισάδην καὶ Ἀμάδοκον καὶ Κερσοβλέπτην τρεῖς
ἀνθ᾽ ἑνὸς γενέσθαι Θρᾴκης βασιλέας· συμβέβηκε γὰρ ἐκ
τούτου αὐτοῖς μὲν ἀντιπάλους εἶναι τούτους, ὑμᾶς δὲ ὑπέρχε-
9 σθαι καὶ θεραπεύειν. τοῦτο τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
βουλόμενοί τινες παῦσαι, καὶ καταλῦσαι μὲν τοὺς ἑτέρους
βασιλέας, παραδοῦναι δ᾽ ἑνὶ τῷ Κερσοβλέπτῃ τὴν ἀρχὴν
ἅπασαν, διαπράττονταί σφισι τοῦτο γενέσθαι τὸ προβού-
λευμα, τῷ μὲν ἀκοῦσαι κεχωρισμένοι τοῦ τι τοιοῦτον δοκεῖν
διαπράξασθαι, τῷ δ᾽ ἔργῳ πάντων μάλιστα τοῦτο περαί-
νοντες, ὡς ἐγὼ διδάξω. ἐπειδὴ γὰρ ἑνὸς τελευτήσαντος
τῶν βασιλέων, Βηρισάδου, παραβὰς τοὺς ὅρκους καὶ τὰς 624

6, 2. τινες om k. ᾽ἐάν r. ἃ] ἂν ἃ F. 4. δεῖξον Ω. 5. ἄνθρωπον Σ. 7, 1. ἄνδρες om k, idque pro more suo. 2. τοιούτου F, τοιοῦτον v et pr k. 4. ἰδία k. 5. τοῦτ᾽ v. 7. νῦν k. 8, 3. τοῦ] τὸ k. τὸ ἀδίκημα] τἀδικήματα Ω. quae vulgo adduntur, ὅ φημι, omisi cum FΣΤΩ. ὄψεσθε σαφῶς v. 4. τὸ om Τs et pr Σ. lacunam eius loco habet s. 7. τούτους om k. 9, 5. τῷ] τὸ s. κεχωρισμένον ΣΤΩks.

συνθήκας, ἃς μεθ' ὑμῶν ἐποιήσατο, Κερσοβλέπτης ἐξέ-
φερε πόλεμον πρός τε τοὺς Βηρισάδου παῖδας καὶ πρὸς
Ἀμάδοκον, εὔδηλον ἦν ὅτι τοῖς μὲν Βηρισάδου παισὶν
Ἀθηνόδωρος βοηθήσοι, τῷ δ' Ἀμαδόκῳ Σίμων καὶ Βιά-
νωρ· ὁ μὲν γὰρ Βηρισάδȣ κηδεστής, οἱ δὲ Ἀμαδόκȣ γε-
11 γόνασιν. ἐσκόπȣν οὖν τίν' ἂν τρόπον ἡσυχίαν μὲν ἔχειν
ἀναγκασθεῖεν οὗτοι, ἐρήμων δὲ ὄντων ἐκείνων ὁ Κερσο-
βλέπτῃ πράττων τὴν ἀρχὴν Χαρίδημος ἀσφαλῶς πάντα
κατασρέψαιτο. εἰ πρῶτον μέν, ἄν τις αὐτὸν ἀποκτείνῃ,
ψήφισμα ὑμέτερον γένοιτο ἀγώγιμον εἶναι· δεύτερον δέ,
12 εἰ χειροτονηθείη ϛρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν Χαρίδημος. οὔτε γὰρ
ὑμετέρῳ ϛρατηγῷ προχείρως ἐναντία θήσεσθαι τὰ ὅπλα
ἔμελλεν ὁ Σίμων οὐδ' ὁ Βιάνωρ, πολῖται γεγενημένοι καὶ
ἄλλως ἐσπουδακότες πρὸς ὑμᾶς· ὁ δὲ δὴ γένει πολίτης
Ἀθηνόδωρος οὐδὲ βȣλεύσεσθαι, οὐδὲ τὴν διὰ τοῦ ψηφί-
σματος αἰτίαν ὑποδύσεσθαι, ᾗ πρόδηλος ἦν ἐπ' ἐκείνους
ἥξȣσα, εἴ τι πάθοι Χαρίδημος. ἐκ δὲ τȣ́τȣ τȣ̃ τρόπȣ τῶν
μὲν ἐρήμων ὄντων βοηθῶν, αὐτοῖς δὲ ἀδείας δοθείσης,
13 ῥᾳδίως ἐκβαλεῖν ἐκείνȣς καὶ κατασχήσειν τὴν ἀρχήν. καὶ
ὅτι ταῦθ' οὕτως ᾤοντο καὶ τȣ̃τ' ἦν τὸ κατασκεύασμα αὐ-
τοῖς, τὰ πραχθέντα αὐτὰ κατηγορεῖ. ἅμα γὰρ τῷ πολέ-
μῳ τε ἐνεχείρȣν αὐτοὶ καὶ πρὸς ὑμᾶς ἧκεν Ἀριϛόμαχος
πρεσβευτὴς παρ' αὐτῶν ὁ Ἀλωπεκῆθεν οὑτοσί, ὃς ἄλλα
τε ἐδημηγόρει παρ' ὑμῖν ἐπαινῶν καὶ διεξιὼν τὸν Κερ-
σοβλέπτην καὶ τὸν Χαρίδημον, ὡς φιλανθρώπως ἔχȣσι 625
14 πρὸς ὑμᾶς, καὶ μόνον ἀνθρώπων ἂν ἔφη Χαρίδημον Ἀμ-
φίπολιν κομίσασθαι τῇ πόλει δύνασθαι, καὶ παρῄνει ϛρα-
τηγὸν χειροτονῆσαι. ἡτοίμαϛο δ' αὐτοῖς τȣ̃το τὸ προβȣ́-
λευμα καὶ προδιῴκητο, ἵνα εἰ πεισθείητε ἐκ τῶν ὑποσχέ-

v. 1. ἡμῶν k. 2. τε om Ω. 3. ἦν] ὃν in litura k. μὲν om kr. 4. βοηθήσει Fkv. κιάνωρ s. 5. οἱ δὲ] ὁ δὲ krv. 11, 1. οὖν om k. μὲν om ΣΥ et pr Ω. 2. ὁ τῷ κερσοβλέπτῃ Fv et re Ω. 4. κατεστρέψατο ΥΩ et pr Σ. 12, 1. γὰρ τῷ ὑμετέρῳ krs. 2. προχείρως] προθύμως k. 5. βȣλεύσασθαι ΣΥΩ, βουλεύεσθαι k. 13, 1. ἐκβάλλειν ΣΥ et pr F. 4. ἡμᾶς kv. 5. οὑτοσίν r. 6. τὸν κερσοβλέπτην Σ: celeri τόν τε κερσοβλέπτην. 14, 2. κομίσασθαι] χαρίσασθαι Fkv. καὶ om s.

σεων καὶ τῶν ἐλπίδων, ἃς ὑπέτεινεν ὁ Ἀριςόμαχος, εὐ-
15 θὺς ἐπικυρώσειεν ὁ δῆμος καὶ μηδὲν ἐμποδὼν εἴη. καί-
τοι πῶς ἂν τεχνικώτερον ἢ κακουργότερον συμπαρεσκεύ-
ασαν ἄνθρωποι ὅπως οἱ μὲν ἐκπεσοῦνται τῶν βασιλέων,
εἷς δ', ὃν αὐτοὶ βούλονται, πᾶσαν ὑφ' αὐτὸν ποιήσεται τὴν
ἀρχήν, ἢ τοὺς μὲν τοῖν δυοῖν βοηθήσαντας ἂν εἰς φόβον
καὶ συκοφαντίας εὐλάβειαν καθιςάντες, ἣν εἰκὸς προσ-
δοκᾶν ἐκείνους ἐφ' αὐτοὺς ἐλθεῖν ἂν διὰ τοῦ ψηφίσματος
τουτουΐ, [εἴ τι πάθοι Χαρίδημος,] τῷ δ' ἑνὶ πράττοντι τὴν
ἀρχὴν καὶ πάντα τἀναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσι κατασκευ-
άζοντι τοσαύτην ἐξουσίαν διδόντες τοῦ ταῦτ' ἀδεῶς πράτ-
16 τειν; οὐ τοίνυν μόνον ἐκ τούτων δῆλόν ἐσθ' ὅτι τούτων
ἕνεκ' ἐῤῥήθη τὸ προβούλευμα ὧν λέγω, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ
ψηφίσματος αὐτοῦ μαρτυρία τίς ἐςιν εὐμεγέθης. ἂν γὰρ
ἀποκτείνῃ τις Χαρίδημον γράψας, καὶ παραβὰς τὸ τί πράτ-
τοντα εἰπεῖν, πότερ' ἡμῖν συμφέροντα ἢ οὔ, γέγραφεν εὐ-
17 θὺς ἀγώγιμον ἐκ τῶν συμμάχων εἶναι. οὐκοῦν τῶν μὲν
ἐχθρῶν ὁμοίως ἡμῖν τε κἀκείνῳ οὐδέποτ' εἰς τοὺς ἡμετέ-
ρους ἥξει συμμάχους οὐδείς, οὔτ' ἀποκτείνας ἐκεῖνον οὔτε μή,
ὥς' οὐ κατὰ τούτων γέγραφε ταύτην τὴν τιμωρίαν. τῶν δὲ
ἡμετέρων μὲν φίλων ἐκείνου δ', ὅταν ἐγχειρῇ τι πράτ- 626
τειν ἐναντίον ἡμῖν, ἐχθρῶν, τούτων ἂν εἴη ὁ τοῦτο τὸ ψή-
φισμα φοβηθεὶς καὶ φυλαξάμενος μὴ δι' ἀνάγκην ἡμῖν
εἰς ἔχθραν ἐλθεῖν. ἔςι τοίνυν οὗτος Ἀθηνόδωρος, Σίμων,
Βιάνωρ, οἱ Θρᾴκης βασιλεῖς, ἄλλος ὅστις ἂν εἰς εὐεργε-
σίας μέρος καταθέσθαι βούλοιτο τὸ πράττειν ὑπεναντία
ἐκεῖνον ἐγχειροῦνθ' ὑμῖν ἐπισχεῖν.

15, 2. παρεσκεύασαν k. 4. ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσαιτο Fv. 5. βοηθήσοντας krs. 7. αὐτοὺς] ἑαυτὸν Υ. 8. τούτου krs. εἴ τι πάθοι Χαρίδημος om FΣΥ et pr Ω. 10. τοῦ om pr Υ.
16, 1. μόνον om r, post ἐκ τούτων ponit v. ἐκ τούτου k. 2. ἐῤῥήθη Ω. καὶ om v. 3. αὐτοῦ μαρτυρία τίς ἐστιν] ἤδη τίς ἐστι μαρτυρία k. 5. πότερον k. 17, 2. τε om krs. 4. οὐκ ἀπὸ τ. rs. 5. τι om ΣΥΩ. 6. ὑμῖν FΣrsv et pr Ω. ἂν] δὴ γρ Σ. εἴη] ἐστι FΣΥΩks. 7. φοβηθεὶς] φοβηθεὶς ἂν γρ Σ. φυλαξόμενος Frs et pr v. μὴ — ἔχθραν] διὰ μηδεμίαν ἀνάγκην εἰς ἔχθραν ἡμῖν γρ Σ.

18 Ὧν μὲν τοίνυν ἕνεκ' ἐῤῥήθη τὸ προβούλευμα, ἵνα
κυρώσειεν ὁ δῆμος ἐξαπατηθείς, καὶ δι' ἃ τὴν γραφὴν
ἐποιησάμεθα ἡμεῖς ταυτηνί, βουλόμενοι κωλῦσαι, ταῦτ'
ἐστίν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. δίκαιον δ' ἐστὶν ἴσως ἐμὲ ὑπε-
σχημένον τρία ἐπιδείξειν, ἓν μὲν ὡς παρὰ τοὺς νόμους τὸ
ψήφισμα εἴρηται, δεύτερον δὲ ὡς ἀσύμφορόν ἐστι τῇ πό-
λει, τρίτον δὲ ὡς ἀνάξιός ἐστι τυχεῖν τούτων ᾧ γέγραπται,
πάντων αἵρεσιν ὑμῖν δοῦναι τοῖς ἀκουσομένοις, τί πρῶτον
ἢ τί δεύτερον ἢ τί τελευταῖον βουλομένοις ἀκούειν ὑμῖν
19 ἐστίν. ὅ τι δὴ βούλεσθε, ὁρᾶτε, ἵνα τοῦτο λέγω πρῶτον
ὑμῖν. περὶ τοῦ παρανόμου βούλεσθε πρῶτον; τοῦτο τοίνυν
ἐροῦμεν. ἃ δὴ δέομαί τε καὶ ἀξιῶ παρὰ πάντων ὑμῶν
τυχεῖν, δίκαια, ὥς γ' ἐμαυτὸν πείθω· μηδεὶς ὑμῶν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ διεψεῦσθαι τοῦ Χαριδήμου καὶ νο-
μίζειν εὐεργέτην εἶναι φιλονεικῶν δυσχερέστερον τοὺς περὶ
τῶν νόμων λόγους ἀκούσῃ μου, μηδ' ἀποστερήσῃ διὰ τοῦτο
μήθ' ἑαυτὸν τοῦ θέσθαι τὴν ψῆφον εὔορκον μήτε ἐμὲ
τοῦ διδάξαι περὶ πάντων ὑμᾶς ὡς βούλομαι, ἀλλὰ ποιη-
σάσθω τὴν ἀκρόασιν ὡδί· καὶ σκοπεῖσθε ὡς δίκαια ἐρῶ. 627
20 ὅταν μὲν λέγω περὶ τῶν νόμων, ἀφελὼν ὅτῳ τὸ ψήφισμα
εἴρηται καὶ ποίῳ τινί, σκοπείσθω πότερον παρὰ τοὺς νό-
μους ἢ κατ' αὐτοὺς εἴρηται, καὶ μηδὲν ἄλλο· ὅταν δ' ἐλέγχω
τὰ πεπραγμένα καὶ διεξίω τὸν τρόπον ὃν πεφενάκισθε ὑπ'
αὐτοῦ, τὰς πράξεις σκοπείσθω, πότερον γεγονυίας ἢ ψευ-
21 δεῖς ἐρῶ· ὅταν δὲ ἐξετάζω περὶ τοῦ συμφέρειν ἢ μὴ τῇ

18, 3. ταύτην Fv. 4. ὑπεσχ. ὑμῖν τρία krs. 6. ἐστι om krs. 7. τούτων τυχεῖν k. ᾧ] ὧν FΥΩkv. 8. πάντων ΣΥ: ceteri ἁπάντων τούτων. sed pronomen om etiam pr Ω. 9. ἀκούειν ὑμῖν ἐστίν ΣΥΩ: ceteri ὑμῖν ἐστὶν ἀκούειν. 19, 1. δὴ om r. 3. τε om Σ. 4. δικαίως Fv. γ' add ΣΥΩ et rc v. 7. ἀκούσῃ μου ΣΥΩ: ceteri ἡμῶν ἀκούσῃ. 9. τοῦ] τις r. ποιησάσθω (ε) k. 10. σκοπεῖσθαι s et pr r, σκοπεῖσθε (ω) k, σκοπείσθω Fv et rc r. ὡς δίκαια] ὡδί. καὶ ἃ rs: ὡς δίκαια ἃ ς. 20, 1. μὲν γὰρ λ. rs. 2. σκοπείσθω ΣΥ: ceteri σκοπεῖν: om γρ Σ. πότερον ΣΥΩ, πότερα k, περὶ τοῦ πότερα rs, περὶ τοῦ πότερον v, περὶ τοῦ F et γρ Σ. παρὰ — κατ'] κατὰ — παρὰ k. 3. κατ' αὐτοὺς ΣΥΩ: ceteri κατὰ τοὺς νόμους. εἴρηται σκοπείσθω κ. Fkrsv et γρ Σ.

πόλει ταῦτα ψηφίσασθαι, πάντα τἄλλα ἀφεὶς τοὺς λογι-
σμοὺς ὁράτω τοὺς περὶ τούτων, πότερ' ὀρθῶς ἔχοντας ποιοῦ-
μαι ἢ οὔ. ἐὰν γὰρ τοῦτον ἔχοντες τὸν τρόπον ἀκροᾶσθέ
μου, αὐτοί τε ἄριστα ἃ προσήκει συνήσετε, χωρὶς ἕκαστα
σκοποῦντες καὶ οὐχ ἅμα πάντα ἀθρόα ἐξετάζοντες, κἀγὼ
ῥᾷστα ἃ βούλομαι δυνήσομαι διδάξαι. ἔσονται δὲ βραχεῖς
περὶ πάντων οἱ λόγοι.

22 Λαβὲ δὴ τοὺς νόμους αὐτοὺς καὶ λέγε, ἵν' ἐξ αὐτῶν ἐπι-
δεικνύω τούτων τὸ παράνομον.

ΝΟΜΟΣ ΕΚ ΤΩΝ ΦΟΝΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΤΩΝ ΕΞ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ. Δικάζειν δὲ τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ φόνου καὶ τραύματος ἐκ προνοίας καὶ πυρκαϊᾶς καὶ φαρμάκων, ἐάν τις ἀποκτείνῃ δούς.

23 Ἐπίσχες. Ἠκούσατε μὲν τοῦ τε νόμου καὶ τοῦ ψηφί-
σματος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ὡς δ' ἂν μοι δοκεῖτε τοὺς
περὶ τοῦ παρανόμου λόγους αὐτοὺς ῥᾷστα μαθεῖν, τοῦθ' ὑμῖν
φράσω, εἰ σκέψαισθ' ἐν τίνι τάξει ποτ' ἐστὶν ὑπὲρ οὗ τὸ
ψήφισμα εἴρηται, πότερα ξένος ἢ μέτοικος ἢ πολίτης ἐστίν.
εἰ μὲν δὴ μέτοικον φήσομεν, οὐκ ἐροῦμεν ἀληθῆ, εἰ δ' 628
αὖ ξένον, οὐχὶ δίκαια ποιήσομεν· τὴν γὰρ τοῦ δήμου δω-
ρεάν, ἐν ᾗ πολίτης γέγονε, κυρίαν αὐτῷ δίκαιόν ἐστιν εἶ-
ναι. ὡς ὑπὲρ πολίτου τοίνυν, ὡς ἔοικε, ποιητέον τοὺς λό-
24 γους. Θεάσασθε δὴ πρὸς Διὸς ὡς ἁπλῶς καὶ δικαίως χρή-
σομαι τῷ λόγῳ, ὃς εἰς μὲν ταύτην τίθεμαι τὴν τάξιν αὐ-
τὸν ἐν ᾗ πλείστης ἂν τυγχάνοι τιμῆς, ἃ δ' οὐδ' ἡμῖν τοῖς
γένει πολίταις ἐστίν, οὐδ' ἐκείνῳ δεῖν οἴομαι γενέσθαι παρὰ
τοὺς νόμους. τίν' οὖν ἐστὶ ταῦτα; ἃ νυνὶ γέγραφεν οὑτοσί.
γέγραπται γὰρ ἐν μὲν τῷ νόμῳ τὴν βουλὴν δικάζειν φό-
νου καὶ τραύματος ἐκ προνοίας καὶ πυρκαϊᾶς καὶ φαρ-

v. 4. ἄριστα — συνήσετε] ῥᾷστα — συνίετε rs. ἕκαστον F, ἕκαστον krsv. 22, 3. νόμοι v, om F. ΕΚ — ΠΑΓΟΥ] haec vulgo tanquam verba oratoris ponuntur ante titulum: om v, post titulum ponunt ceteri. ΝΟΜΩΝ om k. 23, 1. ἀκούσατε s. τε om rs. 2. δοκῆτε v, δοκῆτε ΥΩk. 3. καταμαθεῖν r. 24, 1. χρήσομαι] Θήσομαι rs. 2. εἰς] εἰ s. 5. νῦν s. 7. φαρμάκων] τραυμάτων s.

25 μάχων, ἐάν τις ἀποκτείνῃ δούς. καὶ προειπὼν ὁ θεὶς τὸν
νόμον „ἐὰν ἀποκτείνῃ" κρίσιν πεποίηκεν ὅμως, οὐ πρό-
τερον τί χρὴ πάσχειν τὸν δεδρακότα εἴρηκε, καλῶς ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι τοῦθ' ὑπὲρ εὐσεβείας ὅλης τῆς πόλεως
προϊδών. πῶς; οὐκ ἔνεστιν ἅπαντας ἡμᾶς εἰδέναι τίς ποτ'
ἐστὶν ὁ ἀνδροφόνος. τὸ μὲν δὴ τὰ τοιαῦτα ἄνευ κρίσεως
πιστεύειν, ἄν τις ἐπαιτιάσηται, δεινὸν ἡγεῖτο, δεῖν δ' ὑπε-
λάμβανεν, ἐπειδήπερ ἡμεῖς τιμωρήσομεν τῷ πεπονθότι,
πεισθῆναι καὶ μαθεῖν ἡμᾶς διδασκομένους ὡς δέδρακεν·
τηνικαῦτα γὰρ εὐσεβὲς ἤδη κολάζειν εἰδόσιν εἶναι, πρό-
26 τερον δ' οὔ. καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ διελογίζετο ὅτι πάντα τὰ
τοιαῦτα ὀνόματα, οἷον ἐάν τις ἀποκτείνῃ, ἐάν τις ἱερο-
συλήσῃ, ἐάν τις προδῷ, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα πρὸ μὲν
τοῦ τὴν κρίσιν γενέσθαι αἰτιῶν ὀνόματά ἐστιν, ἐπειδὰν δὲ
κριθείς τις ἐξελεγχθῇ, τηνικαῦτα ἀδικήματα γίγνεται. οὐ
δὴ δεῖν ᾤετο τῷ τῆς αἰτίας ὀνόματι τιμωρίαν προσγρά- 629
φειν ἀλλὰ κρίσιν. καὶ διὰ ταῦτα, ἄν τις ἀποκτείνῃ τινά,
τὴν βουλὴν δικάζειν ἔγραψε, καὶ οὐχ ἅπερ, ἂν ἁλῷ, παθεῖν
27 χρὴ εἶπεν. ὁ μὲν δὴ τὸν νόμον τιθεὶς οὕτως, ὁ δὲ τὸ
ψήφισμα γράφων πῶς; ἐάν τις ἀποκτείνῃ, φησί, Χαρί-
δημον. τὴν μὲν δὴ προσηγορίαν τοῦ πάθους τὴν αὐτὴν
ἐποιήσατο, ἄν τις ἀποκτείνῃ γράψας, ἥνπερ ὁ τὸν νό-
μον τιθείς· μετὰ ταῦτα δὲ οὐκέτι ταὐτά, ἀλλ' ἀνελὼν τὸ
δίκην ὑπέχειν ἀγώγιμον εὐθὺς ἐποίησε, καὶ παραβὰς τὸ
διωρισμένον ἐκ τοῦ νόμου δικαστήριον ἄκριτον τοῖς ἐπαιτια-
σαμένοις παρέδωκεν ὅ τι ἂν βούλωνται χρῆσθαι, τὸν οὐδ'
28 εἰ πεποίηκέ πω φανερόν. καὶ λαβοῦσιν ἐκείνοις ἐξέσται
στρεβλοῦν, αἰκίσασθαι, χρήματα πράξασθαι. καίτοι πάντα
ταῦτα ἀπείρηκεν ἄντικρυς καὶ σαφῶς ὁ κάτωθεν νόμος

25, 2. ὅμως — εἴρηκε om r. οὐ] καὶ οὐ rc Ω. 5. τίς] τί s.
6. τὰ om k. 7. ἐπαιτιάσηται [αι ο] F. 9. ὑμᾶς kv. 26, 1. τοῦ-
το krs. πάντα om v. 3. τοῦ μὲν Ωk. 4. ἐστιν] εἰσὶν k.
8. παθεῖν χρὴ εἶπεν] εἶναι Σ, παθεῖν εἶπεν YΩkrsv. 27, 2. φησὶ
om pr Y. 8. παρέδωκεν ὅ τι] δέδωκε τὸ ὅτι k. 28, 2. πράξε-
σθαι s. πάντα om k, post ταῦτα ponunt Frsv.

μηδὲ τὲς ἑαλωκότας καὶ δεδογμένες ἀνδροφόνες ἐξεῖναι
ποιεῖν. Λέγε δ' αὐτοῖς αὐτὸν τὸν νόμον τὸν μετὰ ταῦτα.

ΝΟΜΟΣ. Τὲς δ' ἀνδροφόνες ἐξεῖναι ἀποκτείνειν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἀπάγειν, ὡς ἐν τῷ ἄξονι ἀγορεύει, λυμαίνεσθαι δὲ μὴ, μηδὲ ἀποινᾷν, ἢ διπλῦν ὀφείλειν, ὅσον ἂν καταβλάψῃ. εἰσφέρειν δὲ τοὺς ἄρχοντας, ὧν ἕκαστοι δικασταί εἰσι, τῷ βουλομένῳ. τὴν δ' ἡλιαίαν διαγιγνώσκειν.

29 Ἠκέσατε μὲν τῦ νόμου, σκέψασθε δὲ ὦ ἄνδρες Ἀ-
θηναῖοι καὶ θεωρήσατε ὡς καλῶς καὶ σφόδρ' εὐσεβῶς ἔθη-
κεν ὁ τιθεὶς τὸν νόμον. τὲς ἀνδροφόνες φησίν. πρῶτον
μὲν δὴ τῦτον ἀνδροφόνον λέγει, τὸν ἑαλωκότα ἤδη τῇ
ψήφῳ. ἐ γάρ ἐστ' ἐδεὶς ὑπὸ ταύτῃ τῇ προσηγορίᾳ, πρὶν 630
ἂν ἐξελεγχθεὶς ἁλῷ. πῦ τῦτο δηλοῖ; ἔν τε τῷ προτέρῳ
30 νόμῳ καὶ ἐν τέτῳ. ἐν μὲν γὰρ ἐκείνῳ γράψας „ἐάν τις
ἀποκτείνῃ" τὴν βουλὴν δικάζειν εἶπεν, ἐν δὲ τούτῳ τὸν
ἀνδροφόνον προσειπών, ἃ χρὴ πάσχειν, εἴρηκεν· οὗ μὲν
γὰρ ἦν αἰτία τὸ πρᾶγμα, τὴν κρίσιν εἴρηκεν, ἐ δ' ὁ ἁλὲς
ἔνοχος τῷ προσρήματι τέτῳ καθέςηκε, τὴν τιμωρίαν ἔγρα-
ψεν. περὶ μὲν δὴ τῶν ἑαλωκότων ἂν λέγοι. λέγει δὲ τί;
31 ἐξεῖναι ἀποκτείνειν καὶ ἀπάγειν. ἆρ' ὡς αὐτόν, ἢ ὡς ἂν
βέληταί τις; πολλῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλὰ πῶς; ὡς ἐν τῷ ἄξονι
εἴρηται, φησίν. τῦτο δ' ἐςὶ τί; ὃ πάντες ἐπίςασθ' ὑμεῖς.
οἱ θεσμοθέται τοὺς ἐπὶ φόνῳ φεύγοντας κύριοι θανάτῳ
ζημιῶσαί εἰσι, καὶ τὸν ἐκ τῆς ἐκκλησίας πέρυσι πάντες
ἑωρᾶτε ὑπ' ἐκείνων ἀπαχθέντα. ὡς τέτες ἐν ἀπάγειν λέ-
32 γει. διαφέρει δὲ τί τῦτο τῦ ὡς αὑτὸν ἄγειν; ὅτι ὁ μὲν
ἀπάγων ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὡς τὲς θεσμοθέτας τὲς νό-
μες κυρίους ποιεῖ τοῦ δεδρακότος, ὁ δὲ ὡς αὑτὸν ἄγων
ἑαυτόν. ἔστι δ' ἐκείνως μέν, ὡς ὁ νόμος τάττει, δοῦναι
δίκην, ἔτω δέ, ὡς ὁ λαβὼν βέλεται. πλεῖστον δὲ δήπου

v. 1. δεδιωγμένους ΤΩ et corr v. 2. δ'] δὴ krs. 3. δ' om krs. 4. ἀπαγορεύει rs. 5. διπλοῦν F. ὅσον] ὅσον Ω, ὅς pr k. 6. τὴν ἡλιαίαν δ' ἀναγινώσκειν ΤΩ. 29, 4. μὲν δὴ τοῦτον] τοῦτον μὲν ks, τῦτον r. 6. ἐν δὲ rs. 30, 1. ἐν post καὶ om ΣΤΩkrs. 3. οὗ μὲν — εἴρηκεν om pr Tk. 31, 5. ἐκ om r. 32, 4. ἐκεῖνος s. τάττει] πράττει F.

διαφέρει τὸν νόμον κύριον τῆς τιμωρίας ἢ τὸν ἐχθρὸν
33 γίγνεσθαι. λυμαίνεσθαι δέ, φησί, μή, μηδὲ ἀποινᾶν. ταῦ-
τα δὲ ἔστι τί; τὸ μὲν δὴ μὴ λυμαίνεσθαι γνώριμον οἶδ'
ὅτι πᾶσι μὴ μαστιγοῦν, μὴ δεῖν, μὴ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν
λέγει, τὸ δὲ μηδ' ἀποινᾶν μὴ χρήματα πράττεσθαι· τὰ
34 γὰρ χρήματα ἄποινα ὠνόμαζον οἱ παλαιοί. ὁ μὲν δὴ νό-
μος οὕτω τὸν ἀνδροφόνον "καὶ τὸν ἑαλωκότα ἤδη διώρι- 631
σεν ὡς κολαστέον καὶ οὗ· τὴν τοῦ πεπονθότος εἰπὼν πα-
τρίδα, καὶ περὶ τοῦ μηδένα ἄλλον τρόπον ἢ τοῦτον μηδ'
ἄλλοθι πλὴν ἐνταῦθ' ἄντικρυς εἴρηκεν. ὁ δὲ τὸ ψήφισμα
γράφων πολλοῦ γε δεῖ διώρισεν, ὅς γε πάντα τούτοις τἀ-
ναντία εἴρηκεν· γράψας γὰρ ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδη-
35 μον, ἀγώγιμος ἔστω, φησί, πανταχόθεν. τί λέγεις; τῶν
νόμων οὐδὲ τοὺς ἑαλωκότας διδόντων ἀπάγειν πλὴν ἐν τῇ
ἡμεδαπῇ, σὺ γράφεις ἄνευ κρίσεως τινὰ ἀγώγιμον ἐκ τῆς
συμμαχίδος πάσης; καὶ οὐδὲ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἄγειν κελευόν-
των τῶν νόμων, σὺ δίδως ἄγειν πανταχόθεν; καὶ μὴν
ἔν γε τῷ ποιεῖν ἀγώγιμον πάνθ', ὅσα ἀπείρηκεν ὁ νό-
μος, δέδωκας, χρήματα πράξασθαι, ζῶντα λυμαίνεσθαι,
36 κακοῦν, ἔχοντα αὐτὸν ἀποκτιννύναι. πῶς οὖν ἄν τις μᾶλ-
λον ἐλεγχθείη παράνομα εἰρηκὼς ἢ πῶς δεινότερ' ἂν γρά-
φων ἢ τοῦτον τὸν τρόπον; ὃς δυοῖν ὑποκειμένοιν ὀνο-
μάτοιν, κατὰ μὲν τῶν ἐν αἰτίᾳ, ἐάν τις ἀποκτείνῃ, κατὰ
δὲ τῶν ἑαλωκότων, ἐάν τις ἀνδροφόνος ᾖ, ἐν μὲν τῇ προσ-
ηγορίᾳ τὸ τοῦ τὴν αἰτίαν ἔχοντος ἔλαβες ὄνομα, τὴν δὲ
τιμωρίαν ἣν οὐδὲ κατὰ τῶν ἐξεληλεγμένων διδόασιν οἱ
νόμοι, ταύτην κατὰ τῶν ἀκρίτων ἔγραψας, καὶ τὸ μέσον
τούτων ἐξεῖλες. μέσον γάρ ἐστιν αἰτίας καὶ ἐλέγχου κρίσις,
ἣν οὐδαμοῦ γέγραφεν οὗτος ἐν τῷ ψηφίσματι.

33, 1. μή om pr Τ. 34, 1. ἄποινα χρήματα ΦΣΤΩkrsv. 2. τὸν post καὶ om s. 3. οὗ] οὐ Fkrsv, οὐ ΤΩ. 6. δεῖ] δεῖ καὶ rc Ω, καὶ δεῖ krsv. ὅς] ὡς ΤΩ. 35, 4. τῶν νόμων κελευόντων k. 5. πανταχόθεν om FΣΤΩ, post ἄγειν ponunt krs. 6. ἅπανθ' krs. 36, 2. ἐλεγχείη F. ἂν om krs. 3. ὅς] ὡς Τ et pr Ω. δυεῖν FΤΩ. ὑποκειμένων ὀνομάτων ΣΤΩkrs. 4. αἰτίᾳ ὄντων ἐὰν krs. 5. ἑαλωθέντων r. 9. ἐλέγχων v.

37 *Λέγε τὺς ἐφεξῆς νόμυς.*

*ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δέ τις τὸν ἀνδροφόνον κτείνῃ ἢ αἴτιος ᾖ φό-*
*νου, ἀπεχόμενον ἀγορᾶς ἐφορίας καὶ ἄθλων καὶ ἱερῶν Ἀμφικτυο-* 632
*νικῶν, ὥσπερ τὸν Ἀθηναῖον κτείναντα, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι,*
*διαγιγνώσκειν δὲ τὺς ἐφέτας.*

Τυτονὶ δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν νόμον,
τί ποτ᾽ ἐβύλεθ᾽ ὁ θείς· ὄψεσθε γὰρ ὡς ἅπαντ᾽ εὐλαβῶς
38 διώρισε καὶ νομίμως. ἐάν τις ἀποκτείνῃ τὸν ἀνδροφό-
νον, φησίν, ἢ αἴτιος ᾖ φόνυ, ἀπεχόμενον ἀγορᾶς ἐφο-
ρίας καὶ ἄθλων καὶ ἱερῶν Ἀμφικτυονικῶν, ὥσπερ τὸν
Ἀθηναῖον κτείναντα, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι, διαγιγνώ-
σκειν δὲ τὺς ἐφέτας. τί δὴ ταῦτ᾽ ἐστίν; ἐκεῖνος ᾤετο τὸν
πεφευγότα ἐπ᾽ αἰτίᾳ φόνου καὶ ἑαλωκότα, ἐάνπερ ἅπαξ
ἐκφύγῃ καὶ σωθῇ, εἴργειν μὲν τῆς τῦ παθόντος πατρίδος
δίκαιον εἶναι, κτείνειν δὲ ὐχ ὅσιον ἁπανταχῦ. τί σκοπῶν;
ὅτι καὶ τοὺς δεῦρο πεφευγότας, ἐὰν ἡμεῖς τοὺς ἑτέρωσε
39 ἀποκτιννύωμεν, ἀποκτενῦσιν ἕτεροι. εἰ δὲ τῦτ᾽ ἔσται, ἡ
μόνη λοιπὴ τοῖς ἀτυχῦσιν ἅπασι σωτηρία διαφθαρήσεται.
ἔςι δ᾽ αὕτη τίς; ἐκ τῆς τῶν πεπονθότων μεταςάντα εἰς
τὴν τῶν μηδὲν ἠδικημένων ἀδεῶς μετοικεῖν. ἵνα δὴ μὴ
τῦτο ᾖ μηδ᾽ ἀπέραντοι τῶν ἀτυχημάτων αἱ τιμωρίαι γί-
γνωνται, ἔγραψεν ἐάν τις τὸν ἀνδροφόνον κτείνῃ ἀπεχό-
μενον, φησίν, ἀγορᾶς ἐφορίας. τί τῦτο λέγων; τῶν ὁρίων
τῆς χώρας· ἐνταῦθα γάρ, ὥς γ᾽ ἐμοὶ δοκεῖ, τἀρχαῖα συν-
ῄεσαν οἱ πρόσχωροι παρά τε ἡμῶν καὶ τῶν ἀστυγειτό-
40 νων, ὅθεν ὠνόμακεν ἀγορὰν ἐφορίαν. καὶ πάλιν ἱερῶν
Ἀμφικτυονικῶν. τί δή ποτε καὶ τύτων ἀπέκλεισε τὸν ἀν-
δροφόνον; ὅσων τῷ παθόντι ζῶντι μετῆν, τύτων εἴργει

37, 2. *δέ* om Γ et pr Ω. 3. *ἐφορείας* rs, *ἐφορειας* k. *δοκεῖ μοι τὸ ἐφορείας εἰ διὰ τοῦ ῑ γράφοιτο καταλληλότερον ἔχειν κατὰ τὴν τοῦ δημοσθένους ἐξήγησιν τοῦ ὀνόματος* mg k paullo infra. 5. *ἐφέτας* ΤΩr, qui sic et postea: *ἐφειάς* ς. 7. *βύλεται* krs. 38, 2. *ἐφορίας*] *καὶ ἐφορίας* v. 3. *καὶ* ante *ἄθλων* om Ω. 8. *πανταχοῦ* krs. 9. *καὶ* om pr Ω. 43, 2. *μόνη καὶ λοιπὴ* krs. 3. *μεταστάντες* k. 5. *ἀδικημάτων* krs. 6. *κτενῇ* pr k. 7. *φησίν* om k. 8. *γ᾽ ἐμοί* s, *ἐμοιγε* r: *γέ μοι* ς.

τὸν δεδρακότα, "πρῶτον μὲν τῆς πατρίδος καὶ τῶν ἐν 633
ταύτῃ πάντων καὶ ὁσίων καὶ ἱερῶν, τὴν ἐφορίαν ἀγορὰν
ὅρον προσγράψας, ἧς εἴργεσθαί φησιν, εἶτα τῶν ἱερῶν
τῶν ἐν Ἀμφικτύοσιν· καὶ γὰρ τȣ́των, εἴ περ ἦν Ἕλλην
ὁ παθών, μετῆν αὐτῷ. καὶ ἄθλων. διὰ τί; ὅτι κοινοὶ
πᾶσίν εἰσιν οἱ κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἀγῶνες, κατὰ δὲ τὴν
πάντων μετȣσίαν μετῆν καὶ τȣ́των τῷ πεπονθότι· καὶ
41 τȣ́των ȣ̃ν ἀπεχέσθω. τȣ́των μὲν δὴ τὸν εἰργασμένον εἴργει.
ἐὰν δ' ἔξω τȣ́των κτείνῃ τις αὐτὸν ἄλλοθί πȣ, τὴν αὐτὴν
ὑπὲρ αὐτȣ̃ δίκην δέδωκεν ἥνπερ, ἂν τὸν Ἀθηναῖον κτείνῃ.
τὸν γὰρ φυγάδα τὸ τῆς πόλεως ȣ̓ προσεῖπεν ὄνομα, ἧς
ȣ̓κ ἔςι μετȣσία αὐτῷ, ἀλλὰ τὸ τȣ̃ πράγματος, ᾧ κατέςη-
σεν αὐτὸν ἐκεῖνος ἔνοχον· καὶ διὰ ταῦτ' ἄν τις ἀποκτείνῃ,
φησί, τὸν ἀνδροφόνον. εἶτ' εἰπὼν ὧν εἰργόμενον, ἐπὶ τῷ
τὴν τιμωρίαν νομίμως ἐπιθεῖναι τὸ τῆς πόλεως ὄνομα
ὠνόμασε, „τοῖς αὐτοῖς ἐνεχέσθω καθάπερ ἂν τὸν Ἀθη-
ναῖον ἀποκτείνῃ," γράψας ἀνομοίως ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
42 τῷ τȣτὶ τὸ ψήφισμα εἰρηκότι. καίτοι πῶς ȣ̓χὶ δεινὸν εἰ,
οἷς ὁ νόμος δέδωκεν, ἐὰν ὧν εἶπον εἴργωνται, μετ' ἀσφα-
λείας ζῆν φυγȣ̃σι, τȣ́τȣς ἐκδότȣς τις εἶναι γράφει, καὶ
ἀφαιρεῖται τὸ τῆς συγγνώμης ὠφέλιμον, ὃ τοῖς ἀτυχȣ̃σιν
ὑπάρχειν εἰκὸς παρὰ τῶν ἔξω τῶν ἐγκλημάτων ὄντων,
ὅτῳ ποτὲ τῶν πάντων ἀπόκειται ἄδηλον ὄν, μὴ προδήλȣ
τῆς ἐπιȣ́σης τύχης ȣ̓́σης ἑκάςῳ; καὶ νυνὶ τὸν ἀποκτεί-
ναντα Χαρίδημον, ὄντως ἂν ἄρα τȣ̃το γένηται, ἐὰν ἀν-
ταποκτείνωσί τινες λαβόντες ἔκδοτον πεφευγότα "καὶ τῶν 634
43 νομίμων εἰργόμενον, ἔνοχοι μὲν αὐτοὶ ταῖς φονικαῖς δί-
καις ἔσονται, ἔνοχος δὲ σύ· καὶ γὰρ ἄν τις αἴτιος ᾖ γέγρα-

v. 2. αὐτῇ kr. 3. προσγράψας ἧς] Reiskius προγράψας [ἧς]. 4. ἀμφικτυόσι Ωrsv. 7. παθόντι Fsv. 41, 1. τοῦτον μὲν k. 2. ἄλλοθι] ἢ ἄλλοθι Fkrsv. που om Σ. 4. οὐ τὸ τῆς πόλεως krs. προσειπεῖν rs. ὄνομα] ἀόριστον k. 5. τὸ] τῷ Y.

6. τοῦτ' (α) F, τοῦτο v. 7. εἶτ' εἰπὼν] ἐπειπὼν ΣYΩ. 10. ἀνομοίως] ἀνόμοιος ὢν Fk, ἂν ὅμοιος ὢν rs. 42, 2. εἶπεν FΩv. 3. φύγωσιν YΩ. 4. τοῖς] τότε s. 6. ἁπάντων Fkv. ὂν om Σ. 7. νῦν krs. ἀποκτείνοντα s. 8. ἀποκτείνωσί r. 43, 2. σύ] καὶ σύ rc mg Ω.

πται, ἔσῃ δ᾽ αἴτιος τὴν διὰ τοῦ ψηφίσματος ἐξουσίαν δεδω-
κώς. οὐκοῦν εἰ μὲν ἐάσομεν ὑμᾶς τούτων συμβάντων, οὐ κα-
θαροῖς οὖσιν ὁμοῦ διατρίψομεν, εἰ δ᾽ ἐπέξιμεν, οἷς ἐγνώκα-
μεν αὐτοὶ τἀναντία πράττειν ἀναγκασθησόμεθα. ἆρά γε
μικρὸν ἢ τὸ τυχόν ἐστιν, ὑπὲρ οὗ δεῖ λῦσαι τὸ ψήφισμα ὑμᾶς;
44 Λέγε δὴ τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τίς τινα τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἐξεληλυθότων, ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα, πέρα ὅρου ἐλαύνῃ ἢ φέρῃ ἢ ἄγῃ, τὰ ἴσα ὀφείλειν ὅσα περ, ἂν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ δράσῃ.

Ἄλλος οὗτος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νόμος ἀνθρωπίνως
καὶ καλῶς κείμενος, ὃν παραβὰς οὗτος ὁμοίως φανήσεται.
45 ἐάν τίς τινα τῶν ἀνδροφόνων, φησί, τῶν ἐξεληλυθότων,
ὧν τὰ χρήματα ἐπίτιμα. τῶν ἐπ᾽ ἀκουσίῳ φόνῳ λέγει με-
θεστηκότων. τῷ τοῦτο δῆλον; τῷ τε ἐξεληλυθότων εἰπεῖν
ἀλλὰ μὴ φευγόντων, καὶ τῷ διορίζειν ὧν τὰ χρήματα ἐπί-
τιμα· τῶν γὰρ ἐκ προνοίας δεδήμευται τὰ ὄντα. περὶ μὲν
46 δὴ τῶν ἀκουσίων ἂν λέγοι. λέγει δὲ τί; ἐὰν πέρα ὅρου,
φησίν, ἐλαύνῃ ἢ φέρῃ ἢ ἄγῃ. τοῦτο δέ ἐστι τί, τὸ πέρα
ὅρου; ἔστι πᾶσιν ὅρος τοῖς ἀνδροφόνοις τῆς τοῦ παθόν-
τος εἴργεσθαι πατρίδος. ἐκ μὲν δὴ ταύτης δίδωσιν ἐλαύ- 635
νειν καὶ ἄγειν, πέρα δὲ οὐκ ἐᾷ τούτων οὐδέτερον ποιεῖν. ἐὰν
δέ τις παρὰ ταῦτα ποιῇ, τὴν αὐτὴν ἔδωκεν ὑπὲρ αὐτοῦ
δίκην ἥνπερ ἄν, εἰ μένοντα ἠδίκει οἴκοι, γράψας ταὐτὰ
47 ὀφείλειν ἅπερ, ἂν οἴκοι δράσῃ. εἰ δή τις ἔροιτο Ἀριστο-
κράτην τουτονί (καὶ μὴ νομίσητε εὔηθες τὸ ἐρώτημα) πρῶ-
τον μὲν εἰ οἶδεν εἴ τις ἀποκτενεῖ Χαρίδημον ἢ καὶ ἄλ-
λως πως τελευτήσει, οὐκ ἂν οἶμαι φαίη. θήσομεν τοίνυν
ἀποκτενεῖν. πάλιν οἶσθ᾽, ἑκὼν ἢ ἄκων, καὶ ξένος ἢ πο-
λίτης ὁ τοῦτο ποιήσων ἔσται; οὐκ ἔνεστ᾽ εἰπεῖν ὡς οἶσθα.

v. 1. ἐξουσίαν] αἰτίαν F et pr v, χάριν k. 3. οὖσιν ὁμοῦ] οὖσι νόμου F. συνδιατρίψομεν Fkrs. ἐπεξίομεν F, ἐπεξίοιμεν k. 4. αὐτοὶ] αὐτοῖς Γ. 5. δεῖ λῦσαι] διαλῦσαι rs et pr k. 44, 2. τινα om ΣΤΩ. 3. ὅρων v. 4. ὀφείλει ΣΤΩ. ἂν καὶ ἐν v. δράσειν k. 45, 4. φευγόντων Σrs: ceteri πεφευγότων. 46, 1. λέγοι v. 5. τοῦτον k, τούτων δὲ ΣΤΩv. 6. αὐτὴν] αὐτοῦ Ω. 7. ταῦτα ΓΩrsv. 47, 3. ἢ] ἢ εἰ ς. 4. θησομένου r. 5. ἀποκτείνειν Σ. 6. οἶσθα] οἶδα F.

48 οὐκοῦν ταῦτά γε δήπου προσῆκε προσγράψαι, ἐάν τις ἀποκτείνῃ γράφοντα ἄκων ἢ ἑκών, ἀδίκως ἢ δικαίως, ξένος ἢ πολίτης, ἵν᾿ ὅτῳ ποτὲ τοὔργον ἐπράχθη, τούτῳ τὰ ἐκ τῶν νόμων ὑπῆρχε δίκαια, μὴ μὰ Δί᾿ αὐτὸ τὸ τῆς αἰτίας ὄνομ᾿ εἰπόντα ἀγώγιμος ἔξω προσγράψαι. τίνα γὰρ σὺ λέλοιπας ὅρον τῷ γράμματι τούτῳ, τοῦ νόμου σαφῶς οὑτωσὶ λέγοντος μὴ πέρα ὅρων ἐλαύνειν, ὃς πανταχόθεν
49 δίδωσ᾿ ἄγειν; ὁ νόμος δὲ οὐ μόνον οὐκ ἐλαύνειν τῶν ὅρων πέρα, ἀλλ᾿ οὐδ᾿ ἄγειν ἐᾷ. ἐκ δὲ τοῦ σοῦ ψηφίσματος ὁ βουλόμενος ἄξει τὸν ἄκοντα ἀπεκτονότα, ἔκδοτον λαβών, εἰς τὴν τοῦ παθόντος βίᾳ πατρίδα. ἆρ᾿ οὐ πάντα συγχεῖς τἀνθρώπινα; καὶ ἀφαιρῇ τὴν πρόφασιν μεθ᾿ ἧς ἢ καλόν ἐστιν
50 ἕκαστον τῶν ἔργων ἢ αἰσχρόν; ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐπὶ πάντων, οὐκ ἐπὶ τῶν φονικῶν μόνον, οὕτω τοῦτ᾿ ἔχει. ἄν τις τύπτῃ τινά, φησίν, ἄρχων χειρῶν ἀδίκων, ὡς, εἴγε ἠμύνατο, οὐκ ἀδικεῖ. ἄν τις κακῶς ἀγορεύῃ, τὰ ψευδῆ προσέθηκεν, ὡς, εἴγε τἀληθῆ, προσῆκον. ἄν τις ἀποκτείνῃ "ἐκ προνοίας, 636
ὡς, εἴγε ἄκων, οὐ ταὐτόν. ἄν τις καταβλάψῃ τινὰ ἑκὼν ἀδίκως. πανταχοῦ τὴν πρόφασιν βεβαιοῦσαν τὸ πρᾶγμα εὑρήσομεν. ἀλλ᾿ οὐ σοί, ἀλλ᾿ ἁπλῶς, ἄν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγέσθω, κἂν ἄκων, κἂν δικαίως, κἂν ἀμυνόμενος, κἂν ἐφ᾿ οἷς διδόασιν οἱ νόμοι, κἂν ὁπωσοῦν.

51 *Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.*

ΝΟΜΟΣ. Φόνου δὲ δίκας μὴ εἶναι μηδαμοῦ κατὰ τῶν τοὺς φεύγοντας ἐνδεικνύντων, ἐάν τις κατίῃ ὅποι μὴ ἔξεστιν.

Ὁ μὲν νόμος ἐστὶν οὗτος Δράκοντος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ἄλλοι δέ, ὅσους ἐκ τῶν φονικῶν νόμων παρεγραψάμην· δεῖ δὲ ἃ λέγει σκέψασθαι. κατὰ τῶν ἐνδεικνύντων, φησί, τοὺς κατιόντας ἀνδροφόνους ὅποι μὴ

48, 1. γράψαι FΣΥΩksv. ἀποκτενῇ k. 2. γράφοντα om F. ἄκοντα ΥΩ. 3. ἵν᾿] ἐφ᾿ corr v. 4. τὸ om Ω.
6. σὺ om s. γράμματι] πράγματι v et γρ F. 49, 1. οὐ μόνον om Σ. πέρα τῶν ὅρων ΥΩ. 4. τὰ ἀνθρώπεια rs.
50, 1. τῶν ἔργων ἕκαστον v. 2. μόνων krv. 6. τινά om v. ἑκὼν om k. 8. σοί] σύ krs, παρὰ σοὶ γρ F. ἄν τις ἁπλῶς ΥΩ.
51, 2. οὐδαμοῦ v. 4. ἄνδρες om kv. 5. δὲ om k. 7. ὅπου v.

ἔξεστι, δίκας φόνου μὴ εἶναι. ἐνταυθὶ δύο δηλοῖ δίκαια, ἃ παρ' ἀμφότερα οὗτος εἴρηκε τὸ ψήφισμα, ὅτι τε ἐνδεικνύναι δίδωσι τὸν ἀνδροφόνον καὶ οὐκ αὐτὸν ἀγώγιμον οἴχεσθαι λαβόντα, καὶ ὅτι, ἐὰν κατίῃ τις ὅποι μὴ ἔξεστι, καὶ
52 αὐτὸ τοῦτο δίδωσιν, οὐχ ὅποι βούλεταί τις. οὐκ ἔξεστι δὲ ποῖ; ἐξ ἧς ἂν φεύγῃ τις πόλεως. ποῦ καὶ σφόδρα σαφῶς τοῦτο δηλοῖ; ἐάν τις κατίῃ, φησίν. τοῦτο δ' οὐκ ἔστ' ἐπενεγκεῖν ἄλλῃ πόλει πλὴν ἣν ἂν φεύγῃ τις· ὅθεν γὰρ μηδὲ ἐξέπεσέ τις τὴν ἀρχήν, οὐκ ἔνι δήπου κατελθεῖν εἰς ταύτην. ὁ μὲν τοίνυν νόμος ἔνδειξιν δέδωκε, καὶ ταύτην, ἂν κατίῃ ὅποι μὴ ἔξεστιν· ὁ δὲ ἀγώγιμος ἔστω γέγραφε κἀντεῦθεν, ὅποι φεύγειν οὐδεὶς κωλύει νόμος.

53 Λέγε ἄλλον νόμον.

"ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις ἀποκτείνῃ ἐν ἄθλοις ἄκων, ἢ ἐν ὁδῷ κα- 637 θελών, ἢ ἐν πολέμῳ ἀγνοήσας, ἢ ἐπὶ δάμαρτι ἢ ἐπὶ μητρὶ ἢ ἐπ' ἀδελφῇ ἢ ἐπὶ θυγατρί, ἢ ἐπὶ παλλακῇ ἣν ἂν ἐπ' ἐλευθέροις παισὶν ἔχῃ, τούτων ἕνεκα μὴ φεύγειν κτείναντα.

Πολλῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι νόμων ὄντων, παρ' οὓς εἴρηται τὰ ψήφισμα, παρ' οὐδένα μᾶλλον ἢ παρὰ τοῦτον τὸν ἀνεγνωσμένον νῦν εἴρηται. διδόντος γὰρ τοῦ νόμου σαφῶς οὑτωσὶ καὶ λέγοντος ἐφ' οἷς ἐξεῖναι κτεῖναι, οὗτος ἅπαντα παρεῖδε ταῦτα, καὶ γέγραφεν, οὐδὲν ὑπειπὼν ὅπως
54 ἄν τις ἀποκτείνῃ, τὴν τιμωρίαν. καίτοι σκέψασθε ὡς ὁσίως καὶ καλῶς ἕκαστα διεῖλεν ὁ ταῦτα ἐξ ἀρχῆς διελών. ἄν τις ἐν ἄθλοις ἀποκτείνῃ τινά, τοῦτον ὥρισεν οὐκ ἀδικεῖν. διὰ τί; οὐ τὸ συμβὰν ἐσκέψατο, ἀλλὰ τὴν τοῦ δεδρακότος διάνοιαν. ἔστι δὲ αὕτη τίς; ζῶντα νικῆσαι καὶ οὐκ ἀποκτεῖναι. εἰ δ' ἐκεῖνος ἀσθενέστερος ἦν τὸν ὑπὲρ τῆς νίκης ἐνεγκεῖν πόνον, [αὐτὸν] ἑαυτῷ τοῦ πάθους αἴτιον ἡγήσατο,

οἱ

v. 1. ἐνταυθὶ F. ἐνταυθοῖ krsv. 2. οὕτως k. 4. ὅπου k, ὅπῃ rv. 52, 1. ὅπῃ v. πῇ v. 2. φεύγοι k. τις] τῆς krs. 3. ἔσται kv. ἀπενεγκεῖν rs. 4. πόλει] πόλει τοὔνομα γρ F et rc Σ. μηδὲ] μὴ rs. 7. ὅπου F. 53, 1. ἄλλον] τὸν kv. 3. ἢ ἐπὶ μητρὶ om Σ. 4. ἣν] ἢ ἣν v. 6. Πολλῶν] ἐπίσχες. πολλῶν r. ἄνδρες om krv. 7. ἐστονὶ krsv. 10. οὐδὲν] μὴ kv. πῶς krsv. 54, 2. ἐάν rs. 7. αὐτὸν om FΣΤΩkrs.

55διὸ τιμωρίαν ἐκ ἔδωκεν ὑπὲρ αὐτῦ. πάλιν ἂν ἐν πολέμῳ,
φησίν, ἀγνοήσας, καὶ τοῦτον εἶναι καθαρόν. καλῶς· εἰ
γὰρ ἐγώ τινα τῶν ἐναντίων οἰηθεὶς εἶναι διέφθειρα, οὐ
δίκην ὑπέχειν ἀλλὰ συγγνώμης τυχεῖν δίκαιός εἰμι. ἢ ἐπὶ
δάμαρτι, φησίν, ἢ ἐπὶ μητρὶ ἢ ἐπὶ ἀδελφῇ ἢ ἐπὶ θυγα-
τρί, ἢ ἐπὶ παλλακῇ ἣν ἂν ἐπ' ἐλευθέροις παισὶν ἔχῃ· καὶ
τὸν ἐπὶ τέτων τῳ κτείναντα ἀθῷον ποιεῖ, πάντων γε ὀρ-
56θότατα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον ἀφιείς. τί δή ποτε;
ὅτι ὑπὲρ ὧν τοῖς πολεμίοις μαχόμεθα, ἵνα μὴ πάσχωσιν
ὑβριςικὸν μηδὲ ἀσελγὲς μηδέν, "ὑπὲρ τέτων καὶ τὰς φι- 638
λίες, ἐὰν παρὰ τὸν νόμον εἰς αὐτοὺς ὑβρίζωσι καὶ δια-
φθείρωσιν, ἔδωκεν ἀποκτεῖναι. ἐπειδὴ γὰρ οὐ γένος ἐςὶ
φιλίων καὶ πολεμίων, ἀλλὰ τὰ πραττόμενα ἐξεργάζεται
τέτων ἑκάτερον, τὰς ἐχθρὰ ποιῦντας ἐν ἐχθρῦ μέρει κο-
λάζειν ἀπέδωκεν ὁ νόμος. ἐκῦν δεινόν, εἰ τοσέτων ὄν-
των ἐφ' οἷς τὰς ἄλλυς ἔξεςιν ἀποκτιννύναι, μόνον ἀνθρώ-
57πων ἐκεῖνον μηδ' ἐπὶ τούτοις ἐξέσται ἀποκτεῖναι. φέρε,
ἂν δέ τι συμβῇ τοιῦτον οἷον ἴσως ἤδη τῳ καὶ ἄλλῳ, ἀπαλ-
λαγῇ μὲν ἐκ Θρᾴκης, ἐλθὼν δὲ εἰς πόλιν οἰκῇ πυ, τῆς
μὲν ἐξυσίας μηκέτι κύριος ὢν δι' ἧς πολλὰ ποιεῖ τῶν ἀπει-
ρημένων ὑπὸ τῶν νόμων, τοῖς δ' ἔθεσι καὶ ταῖς ἐπιθυ-
μίαις ταῦτ' ἐπιχειρῶν πράττειν, ἄλλο τι ἢ σιγῶντα δεήσει
Χαρίδημον ἐᾷν αὐτὸν ὑβρίζειν; οὐ γὰρ ἀποκτεῖναί γε
ἀσφαλές, οὐδὲ τιμωρίαν λαβεῖν ἣν δίδωσιν ὁ νόμος, διὰ
58τὸ ψήφισμα τουτί. καὶ μὴν εἴ τις ἐκεῖνο ὑπολαμβάνει
πῦ δὲ γένοιτο ἂν ταῦτα; τί κωλύει κἀμὲ λέγειν τίς δ' ἂν
ἀποκτείναι Χαρίδημον; ἀλλὰ μὴ τοῦτο σκοπῶμεν· ἀλλ'
ἐπειδήπερ ἐςὶ τὸ φεῦγον ψήφισμα ἐκ ἐπ' ἤδη γεγενημένῳ
τινὶ πράγματι, ἀλλ' ἐπὶ τοιέτῳ ὃ μηδ' εἰ γενήσεται μη-

55, 1. οὐ δέδωκεν r. 5. ἐπὶ ante θυγατρὶ om FΣΥ. 6. ἣν] ἢ ἣν v. 7. τῳ ΥΩ, τινὶ F, τινὰ Σkrsv. 56, 1. ἄνδρες om v. 3. φιλίους rescripsi pro librorum φίλους. 6. φίλων ΥΩkrsv. 7. τούτων] τοῦθ' ς. ἑκάτερα ksv. 8. εἰ om s. 9. μόνων ΥΩ. 57, 2. ἤδη om k. 3. εἰκῇ r. 4. ποιεῖ om r. 5. ἀπὸ k. 6. ἐπιχειρῇ kv. 58, 1. τουτοΐ kv. ἐκεῖνος r. 2. δὲ om rs.

δεὶς οἶδε, τὸ μὲν τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι κοινὸν ἀμφοῖν
ὑπαρχέτω, πρὸς δὲ τῦτο ὑποθέντες ἀνθρωπίνως τὰς ἐλ-
πίδας ὅτω σκοπῶμεν, ὡς τάχ' ἄν, εἰ τύχοι, καὶ τούτων
59 κἀκείνων συμβάντων. λύσασι μὲν τοίνυν τὸ ψήφισμα,
ἂν ἄρα συμβῇ τι παθεῖν ἐκείνῳ, εἰσὶν αἱ κατὰ τὺς νό-
μυς ὑπὲρ αὐτοῦ τιμωρίαι· ἐῶσι δέ, ἂν ἄρα ἐκεῖνος ζῶν
ἀδικῇ τινά, ἀνῄρηται τοῖς ὑβριζομένοις ἡ μετὰ "τῶν νό- 639
μων δίκη. ὥστε πανταχῇ καὶ ἐναντίον ἐστὶ τοῖς νόμοις
τὸ ψήφισμα καὶ λῦσαι συμφέρει.
60 Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Καὶ ἐὰν φέροντα ἢ ἄγοντα βίᾳ ἀδίκως εὐθὺς ἀμυνόμενος κτείνῃ, νηποινεὶ τεθνάναι.

Ἄλλα ταῦτα ἐφ' οἷς ἔξεστι κτεῖναι. ἐὰν ἄγοντα ἢ φέ-
ροντα βίᾳ ἀδίκως εὐθὺς ἀμυνόμενος κτείνῃ, νηποινεὶ
τεθνάναι κελεύει. θεάσασθε πρὸς Διὸς ὡς εὖ· τῷ μὲν
ὑπειπών, ἐφ' οἷς ἐξεῖναι κτείνειν, προσγράψαι τὸ εὐθύς
ἀφεῖλε τὸν τῦ βυλεύσασθαί τι κακὸν χρόνον· τῷ δὲ ἀμυ-
νόμενος γράψαι δηλοῖ τῷ πάσχοντι διδοὺς τὴν ἐξουσίαν,
ὑκ ἄλλῳ τινί. ὁ μὲν δὴ νόμος διὰ ταῦτα εὐθὺς ἀμυνο-
μένῳ δέδωκεν ἀποκτιννύναι, ὁ δ' ὐδὲν εἴρηκεν ἀλλ' ἁπλῶς
„ἄν τις ἀποκτείνῃ," [κἂν δικαίως], κἂν ὡς οἱ νόμοι διδό-
61 ασιν. ἀλλὰ νὴ Δία συκοφαντῦμεν τὸ πρᾶγμα· τίνα γὰρ
οἴσει ἢ ἄξει βίᾳ ἀδίκως Χαρίδημος; πάντας ἀνθρώπυς.
ἴσε γὰρ δήπυ τῦθ', ὅτι πάντες οἱ ςρατεύματ' ἔχοντες, ὧν
ἂν οἴωνται κρείττυς ἔσεσθαι, ἄγυσι καὶ φέρυσι χρήματ'
αἰτῦντες. εἶτ' ὐ δεινόν, ὦ γῆ καὶ θεοί, καὶ φανερῶς πα-
ράνομον, οὐ μόνον παρὰ τὸν γεγραμμένον νόμον ἀλλὰ

ν. 3. οὕτω ΣΥΩ: ceteri οὑτωσί. 59, 2. τοὺς om Ω.
60, 3. νηποινὶ kr et corr s. τεθνάναι] τεθνάναι κελεύει υ.
4. κτεῖναι] κρῖναι krs et γρ F. 5. νηποινὶ rs. 7. προσγρά-
ψαι F, προσγράψας rs. 8. ἀφείλετο rsυ. τι om pr Υ. τῷ —
γράψαι] τὸ — γράψας k. 10. διὰ ταῦτα om s. 11. δέδωκεν εὐ-
θὺς ἀπ. υ. 12. ἐάν Ω. κἂν δικαίως om FΣΥ et pr Ω.
61, 3. δήπυ om υ. στράτευμα ΣΥΩυ. ἔχοντες ὅτοι ὧν krsυ.
4. οἴονται F. φέρυσι χρήματ'] φρίττυσι κτήματ' r. 5. ἔπειτ'
υ, εἶτα τοὔ' k,

καὶ παρὰ τὸν κοινὸν ἁπάντων ἀνθρώπων, τὸν αγοντα ἢ φέροντα βίᾳ τἀμὰ ἐν πολεμίου μοίρᾳ μὴ ἐξεῖναι ἐμοὶ ἀμύνεσθαι, εἴγε μηδὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἐξέσαι Χαρίδημον ἀποκτεῖναι, ἀλλ', ἐὰν ἀδικῶν ἄγῃ καὶ φέρῃ βίᾳ τά τινος λῃϊζόμενος, ἀγώγιμος ὁ κτείνας ἔσται, τοῦ νόμου διδόντος, ἐὰν ἐπὶ τούτοις, ἀθῷον εἶναι;

62 Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον.

"ΝΟΜΟΣ. Ὃς ἂν ἄρχων ἢ ἰδιώτης αἴτιος ᾖ τὸν θεσμὸν συγ- 640
χυθῆναι τόνδε, ἢ μεταποιήσῃ αὐτόν, ἄτιμον εἶναι καὶ παῖδας ἀτίμους καὶ τὰ ἐκείνου.

Ἠκούσατε μὲν τοῦ νόμου λέγοντος ἄντικρυς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὃς ἂν ἄρχων ἢ ἰδιώτης αἴτιος ᾖ τὸν θεσμὸν συγχυθῆναι τόνδε, ἢ μεταποιήσῃ αὐτόν, ἄτιμος ἔστω καὶ οἱ παῖδες καὶ τὰ ἐκείνου. ἆρ' οὖν μικρὰν ἢ φαύλην πρόνοιαν ἔχειν ὑμῖν ὁ θεὶς τὸν νόμον δοκεῖ, ὅπως κύριος ἔσαι καὶ μήτε συγχυθήσεται μήτ' αὖ μεταποιηθήσεται; ἀλλ' Ἀριστοκράτης οὑτοσὶ μικρὰ φροντίσας αὐτοῦ μεταποιεῖ καὶ συγχεῖ. τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ τὸ μεταποιεῖν ἢ ὅταν ἔξω τῶν τεταγμένων δικαστηρίων καὶ ὅρων, ὧν εἴργεσθαι δεῖ, διδῷ τις τὰς τιμωρίας, καὶ τὸ λόγου τυχεῖν ἀναιρῶν ἐκδότους ποιῇ; τί δ' ἄλλο τὸ συγχεῖν ἢ ὅταν ἐξῆς οὑτωσὶ πάντα τἀναντία τῶν ἐν τοῖς νόμοις τις γεγραμμένων γράφῃ;

63 Οὐ τοίνυν τούτους μόνον τοὺς νόμους ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους πολλοὺς οὓς οὐ παραγεγράμμεθα διὰ τὸ πλῆθος. ἀλλ' ἐν κεφαλαίῳ λέγω· ὁπό-

v. 1. καὶ om Ω. ἁπάντων] ἁπάντων τῶν kv. ἀνθρώπων] ἀνθρώπων νόμον Ωkrsv. ἢ φέροντα om Τ et pr Ω. 2. μοι krsv. ἀμύνεσθαι (α superscr.) F, ἀμύνασθαι krsv. 3. εἴγε] εἰ krs. τὸν τρόπον τοῦτον ΤΩ. 4. ἐὰν] ἐᾶν corr v. 62, 2. αἴτιος] ἢ αἴτιος rs. συγχυθῆναι] συγχεῖναι r. 3. μεταποιήσοι k. εἶναι] ἔσται r. παῖδας — 7. ἔστω om r. 5. μὲν om rs. λέγοντος ante ὃς ponunt krv. ἄνδρες om v. 6. ᾖ] ἢ ἢ k. totum hoc αἴτιος ᾖ post τόνδε ponit k. τὸν — αὐτὸν om s. 7. μεταποιήσοι k. αὐτὸς v. ἔσται Τ. 8. καὶ] οἱ r. 9. ἔχειν ἡμῖν k, ἡμῖν ἔχειν v, ὑμῖν ἔχειν F. 11. μικρα (ὸν superscr.) F, μικρὸν Ωs, μικροῦ r. αὐτὸν k. 12. ἔσται k. 13. δεῖν Τ. 14. τὸ τοῦ λόγου r. 15. τὸ om r. 16. γεγραμμένους γράφειν r. 63, 1. μόνον τούτους v. ἄνδρες om v. 2. οὐ om Τ et pr Ωk.

σοι νόμοι περὶ τῶν φονικῶν δικαςηρίων εἰσί, καλεῖσθαι
λέγοντες ἢ μαρτυρεῖν ἢ διόμνυσθαι τοὺς ἀγωνιζομένους
ἢ ἄλλ' ὁτιῦν προστάττοντες, πάντας ὑπερβέβηκε τύτυς καὶ
πᾶσιν ἐναντίον εἴρηκε τὸ ψήφισμα τυτί. οὐ γὰρ ὐ κλῆ-
σις, [ὐ κρίσις,] ὐ μαρτυρία συνειδότος, ὐ διωμοσία, ἀλλ'
ἀπ' αἰτίας εὐθὺς ἡ τιμωρία γέγραπται, καὶ αὕτη ἣν ἀπα-
γορεύυσιν οἱ νόμοι, τί ἂν ἄλλο τις εἴποι; καίτοι ταῦτα
πάντα ἐπὶ πέντε δικαςηρίοις γίγνεται "προστεταγμένα τοῖς 641
64 νόμοις. νὴ Δία, ἴσως εἴποι τις ἄν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὐδε-
νός ἐστ' ἄξια ὐδὲ δικαίως εὑρημένα, ἃ δ' ἔγραψεν ὗτος,
δίκαια καὶ καλά; ἀλλὰ τὐναντίον τύτυ μὲν τῦ ψηφίσμα-
τος ὐκ οἶδ' εἴ τι δεινότερον γέγονε πώποτ' ἐν ὑμῖν, τύ-
των δὲ τῶν πάντων, ὁπόσα ἐςὶ δικαςήρια ἐν ἀνθρώποις,
ὐδὲν ὔτε σεμνότερον ὔτε δικαιότερον φανήσεται. βύλο-
μαι δ' εἰπεῖν διὰ βραχέων, ἃ καὶ ζῆλόν τινα καὶ τιμὴν
φέρει τῇ πόλει ῥηθέντα, καὶ ἡδίους ἔσεσθε ἀκούσαντες.
ἄρξομαι δ' ἐντεῦθεν, ὅθεν μάλιςα μαθήσεσθε, ἐπὶ τὴν
δωρεὰν ἐπανελθὼν ἣ τῷ Χαριδήμῳ δέδοται.

65 Ἡμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Χαρίδημον ἐποιησάμεθα
πολίτην, καὶ διὰ τῆς δωρεᾶς ταύτης μετεδώκαμεν αὐτῷ
καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων καὶ νομίμων καὶ πάντων ὅσων περ
αὐτοῖς μέτεστιν ἡμῖν. πολλὰ μὲν δὴ παρ' ἡμῖν ἐςὶ τοι-
αῦτα οἷα οὐχ ἑτέρωθι, ἓν δ' οὖν ἰδιώτατον πάντων καὶ
σεμνότατον, τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ δικαςήριον, ὑπὲρ ὗ το-
σαῦτ' ἔστιν εἰπεῖν καλὰ παραδεδομένα καὶ μυθώδη, καὶ
ὧν αὐτοὶ μάρτυρές ἐσμεν, ὅσα περὶ ὐδενὸς ἄλλου δικα-
ςηρίυ· ὧν ὡσπερεὶ δείγματος ἕνεκα ἄξιόν ἐςιν ἓν ἢ δύο
66 ἀκῦσαι. τοῦτο μὲν τοίνυν τὰ παλαιά, ὡς ἡμῖν ἀκούειν
παραδέδοται, ἐν μόνῳ τύτῳ τῷ δικαστηρίῳ δίκας φόνου

v. 1. νόμοι] φόνοι r. 3. προτάττοντες Υ, προστάσσοντες FΣυ. ἅπαντας FΩ. 4. οὐ] ἡ r. 6. αὐτὴ kυ. 7. εἴποι — νὴ Δία om s. 64, 2. εὑρημένα (ει) F. 3. τῦ ψηφίσματος] ψήφισμα krs. 4. οὐκ οἶδ'] δηλοῖ δ' s. εἴ τι] ὅτι kυ. 5. δὲ om s. 65, 1. ἄνδρες om υ. 3. περ] περὶ s. 4. τοιαῦτα] ταῦτα rs. 5. ἰδιώτατον FΩ, ἰδιαίτατον (αι) kυ. 9. ἕνεκεν υ. 66, 1. ἀκοῦσαι kυ. 2. θεοὶ δίκας φόνου kυ.

θεοὶ καὶ δȣ̃ναι καὶ λαβεῖν ἠξίωσαν καὶ δικαςαὶ γενέσθαι
διενεχθεῖσιν ἀλλήλοις, ὡς λόγος, λαβεῖν μὲν Ποσειδῶν
ὑπὲρ Ἁλιῤῥοθίȣ τȣ̃ υἱȣ̃ παρὰ Ἄρεως, δικάσαι δὲ Εὐμε-
νίσι καὶ Ὀρέςῃ οἱ δώδεκα θεοί. καὶ τὰ μὲν δὴ παλαιὰ
ταῦτα, τὰ δ᾽ ὕςερον· τȣ̃το μόνον τὸ δικαςήριον ȣ̓χὶ τύ-
ραννος, ȣ̓κ ὀλιγαρχία, ȣ̓ δημοκρατία τὰς φονικὰς δίκας 642
ἀφελέσθαι τετόλμηκεν, ἀλλὰ πάντες ἀσθενέςερον ἂν τὸ
δίκαιον εὑρεῖν ἡγȣ̃νται περὶ τȣ́των αὐτοὶ τȣ̃ παρὰ τȣ́τοις
εὑρημένȣ δικαίȣ. πρὸς δὲ τȣ́τοις τοιȣ́τοις ȣ̓̃σιν, ἐνταυθοῖ
μόνον ȣ̓δεὶς πώποτε ȣ̓́τε φεύγων ἁλȣ̀ς ȣ̓́τε διώκων ἡττη-
67 θεὶς ἐξήλεγξεν ὡς ἀδίκως ἐδικάσθη τὰ κριθέντα. ταύτην
τοίνυν τὴν φυλακὴν καὶ τὰς ἐν ταύτῃ νομίμȣς τιμωρίας
παραβὰς ὁ γράφων τὸ ψήφισμα τοδὶ ζῶντι μὲν ἐξȣσίαν
γέγραφε τῷ Χαριδήμῳ ποιεῖν ὅ τι ἂν βȣ́ληται, παθόν-
τος δέ τι τοῖς οἰκείοις συκοφαντίαν δέδωκεν. σκέψασθε
γὰρ ȣ̔τωσί. ἴςε δήπȣ τȣ̃θ᾽ ἅπαντες, ὅτι ἐν Ἀρείῳ πάγῳ,
ȣ̔̃ δίδωσιν ὁ νόμος καὶ κελεύει τȣ̃ φόνȣ δικάζεσθαι, πρῶ-
τον μὲν διομεῖται κατ᾽ ἐξωλείας αὐτȣ̃ καὶ γένους καὶ οἰ-
68 κίας ὃ τινα αἰτιώμενος εἰργάσθαι τι τοιοῦτον, εἶτ᾽ οὐδὲ
τὸν τυχόντα τιν᾽ ὅρκον τȣ̃τον ποιήσει ἀλλ᾽ ὃν ȣ̓δεὶς ὄμ-
νυσιν ὑπὲρ ȣ̓δενὸς ἄλλȣ, ςὰς ἐπὶ τῶν τομίων κάπρȣ καὶ
κριȣ̃ καὶ ταύρȣ, καὶ τούτων ἐσφαγμένων ὑφ᾽ ὧν δεῖ καὶ
ἐν αἷς ἡμέραις καθήκει, ὥστε καὶ ἐκ τȣ̃ χρόνȣ καὶ ἐκ τῶν
μεταχειριζομένων ἅπαν, ὅσον ἔσθ᾽ ὅσιον, πεπρᾶχθαι. καὶ
μετὰ ταῦτα ὁ τὸν τοιȣ̃τον ὅρκον ὀμωμοκὼς οὔπω πεπί-
ςευται, ἀλλ᾽ ἐὰν ἐξελεγχθῇ μὴ λέγων ἀληθῆ, τὴν ἐπιορ-
κίαν ἀπενεγκάμενος τοῖς ἑαυτȣ̃ παισὶ καὶ τῷ γένει πλέον
69 οὐδ᾽ ὁτιȣ̃ν ἕξει. ἐὰν δὲ δόξῃ τὰ δίκαια ἐγκαλεῖν καὶ ἕλῃ
τὸν δεδρακότα τȣ̃ φόνȣ, ȣ̓δ᾽ ȣ̔́τω κύριος γίγνεται τȣ̃ ἁλόν-
τος, ἀλλ᾽ ἐκείνȣ μὲν οἱ νόμοι κύριοι κολάσαι καὶ οἷς προσ-

v. 2. ποσειδῶ krs. 3. ἄρεος v. 4. ὀρέσται pr r, ὀρέσταις idem corr. 5. ταῦτα] τοιαῦτα ksv. οὐ ΥΩ. 8. ἡγοῦντο v. 67, 3. τȣτὶ krsv. 6. ȣ̔τωσὶν r. 7. τȣ̃ om v. 68, 1. ὅ τινα] ὅν τινα rs, εἴ τινα v et corr k. 2. τȣ̃το ΣΥΩkrv. 5. προσήκει kv. 9. ἐπενεγκάμενος v (ἀ superscr.), ἐπενεγκάμενος k. 69, 3, κολάσειν krs.

τέτακται ταῦτα, τῷ δὲ ἐπιδεῖν διδόντα δίκην ″ἔξεστιν, ἣν 643
ἔταξεν ὁ νόμος, τὸν ἁλόντα, πέρα δ' οὐδὲν τούτου. καὶ τῷ
μὲν διώκοντι ὑπάρχει ταῦτα, τῷ δὲ φεύγοντι τὰ μὲν τῆς
διωμοσίας ταὐτά, τὸν πρότερον δὲ ἔξεστιν εἰπόντα λόγον
μεταστῆναι, καὶ οὔθ' ὁ διώκων οὔθ' οἱ δικάζοντες οὔτ' ἄλλος
70 ἀνθρώπων οὐδεὶς κύριος κωλῦσαι. τί δή ποτ', ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τοῦθ' οὕτως ἔχει; ὅτι οἱ ταῦτ' ἐξ ἀρχῆς τὰ νό-
μιμα διαθέντες, οἵτινές ποτ' ἦσαν, εἴθ' ἥρωες εἴτε θεοί,
οὐκ ἐπέθεντο τοῖς ἀτυχήμασιν, ἀλλ' ἀνθρωπίνως ἐπεκού-
φισαν, εἰς ὅσον εἶχε καλῶς, τὰς συμφοράς. ταῦτα μέν-
τοι πάντα οὕτω καλῶς καὶ νομίμως ἔχοντα ὁ γράφων τὸ
ψήφισμα τουτὶ παραβεβηκὼς φαίνεται· ἓν γὰρ οὐδ' ὁτιοῦν
ἔνι τούτων ἐν τῷ ψηφίσματι τῷ τούτου. καὶ πρῶτον μὲν
παρ' ἓν τοῦτο τὸ δικαστήριον καὶ παρὰ τοὺς γεγραμμένους
νόμους καὶ τἄγραφα νόμιμα τὸ ψήφισμα εἴρηται.

71 *Δεύτερον* δ' ἕτερον δικαστήριον τὸ τῶν ἀκουσίων φόνων
φανήσεται συγχέων, τὸ ἐπὶ Παλλαδίῳ, καὶ τοὺς παρὰ τού-
τῳ νόμους παραβαίνων. καὶ γὰρ ἐνταῦθ' ὑπόκειται πρῶ-
τον μὲν διωμοσία, δεύτερον δὲ λόγος, τρίτον δὲ γνῶσις
τοῦ δικαστηρίου, ὧν οὐδέν ἐστιν ἐν τῷ τούτου ψηφίσματι. ἂν δ'
ἁλῷ καὶ δοκῇ τοὔργον εἰργάσθαι, οὔθ' ὁ διώκων τοῦ δεδρα-
72 κότος κύριος οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πλὴν ὁ νόμος. τί οὖν ὁ
νόμος κελεύει; τὸν ἁλόντα ἐπ' ἀκουσίῳ φόνῳ ἔν τισιν εἰ-
ρημένοις χρόνοις ἀπελθεῖν τακτὴν ὁδὸν καὶ φεύγειν, ″ἕως 644
ἂν αἰδέσηταί τινα τῶν ἐν γένει τοῦ πεπονθότος. τηνι-
καῦτα δ' ἥκειν δέδωκεν ἔστιν ὃν τρόπον, οὐχ ὃν ἂν τύχῃ,
ἀλλὰ καὶ θῦσαι καὶ καθαρθῆναι καὶ ἄλλ' ἄττα διείρηκεν

v. 1. ταῦτα om Σ. 2. τούτου (ων) F. 3. τὰ μὲν om s. 4. ταῦτα r, τοιαῦτα v. 5. ἄλλων krs. 70, 1. ἄνδρες om v. 8. τῷ τούτου] τούτῳ kv. μὲν] μὲν εἰ F. 9. παρ' ἓν τοῦτο τὸ δικαστήριον] παρ' ἓν τοῦτο δικαστήριο(υ)ν F, παρ' ἑνὸς τοῦτο τὸ δικαστήριον Y, παρ' ἑνὸς τούτου δικαστηρίου Σ, παρ' ἑνὸς τοῦ δι-καστηρίου k, παρ' ἑνὸς τούτου τοῦ δικαστηρίου rs: vulgatam corr habent Ωv. 10. νόμους om Σ et pr Y. ἄγραφα ΣΥΩrsv.

71, 1. ἕτερον] ὕστερον Ω. 72, 1. ὁ νόμος om krs. 2. κωλύει r. ὡρισμένοις kv. 3. τακτὴν] τὰ κατὰ τὴν s. 5. δ' ἥκειν] δί-κην v. 6. διείρηκεν] δὴ εἴρηκεν v.

ἃ χρὴ ποιῆσαι, ὀρθῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πάντα ταῦτα
73λέγων ὁ νόμος. καὶ γὰρ τὸ τῶν ἀκȣσίων ἐλάττω τὴν τι-
μωρίαν ἢ τῶν ἑκȣσίων τάξαι δίκαιον, καὶ τὸ παρασχόντ'
ἀσφάλειαν ἀπελθεῖν ȣ̔́τω προστάττειν φεύγειν ὀρθῶς ἐςὶν
ἔχον, καὶ τὸ τὸν κατιόνθ' ὁσιȣ̃ν καὶ καθαίρεσθαι νομί-
μοις τισί, καὶ τὸ τȣ̀ς νόμȣς κυρίȣς ἁπάντων εἶναι, καὶ
πάντα ταῦτα ἔχει καλῶς. ταῦτα τοίνυν ἅπαντα δικαίως
ȣ̔́τω διορισθέντα ὑπὸ τῶν ἐξ ἀρχῆς νομοθετησάντων πα-
ρέβη γράφων τὸ ψήφισμα ȣ̔τοσί. ταῦτα μὲν δὴ δύο τη-
λικαῦτα καὶ τοιαῦτα δικαςήρια καὶ νόμιμα ἐκ παντὸς τȣ̃
χρόνȣ παραδεδομένα ȣ̔́τως ἀναιδῶς ὑπερπεπήδηκεν.

74 Τρίτον δ' ἕτερον πρὸς τούτοις δικαςήριον, ὃ πάντων
ἁγιώτατα τȣ́των ἔχει καὶ φρικωδέστατον, ἄν τις ὁμολογῇ
μὲν κτεῖναι, ἐννόμως δὲ φῇ δεδρακέναι. τȣ̃το δ' ἐστὶ τὸ
ἐπὶ Δελφινίῳ. δοκȣ̃σι γάρ μοι, ὦ ἄνδρες δικαςαί, ζητῆ-
σαι τȣ̃το πρῶτον ἁπάντων οἱ περὶ τȣ́των ἐν ἀρχῇ τὰ δί-
καια ὁρίσαντες, πότερ' ȣ̓δένα χρὴ φόνον ὅσιον εἶναι νο-
μίζειν ἤ τινά γ' ἔσθ' ὅσιον νομιςέον, λογιζόμενοι δ' ὅτι
μητέρα Ὀρέςης ἀποκτονὼς ὁμολογῶν θεῶν δικαστῶν τυ-
χὼν ἀποφυγγάνει, νομίσαι δίκαιόν τινα εἶναι φόνον· οὐ
γὰρ ἂν τά γε μὴ δίκαια θεȣ̀ς ψηφίσασθαι. ὡς δὲ τȣ̃το
ἐνόμισαν, γράφȣσιν ἤδη καὶ διορίζȣσι σαφῶς ἐφ' οἷς ἐξεῖ-
75ναι ἀποκτιννύναι. ἀλλ' ȣ̓χ ȣ̃τος ȣ̓δὲν ἀφεῖλεν, ἀλλ' ἁπλῶς, 645
ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, κἂν δικαίως, κἂν ὡς οἱ
νόμοι διδόασιν, ἔκδοτον ποιεῖ. καίτοι πᾶσίν εἰσι πράγμασι
καὶ λόγοις δύο προσθῆκαι, ἡ τȣ̃ δικαίȣ καὶ ἀδίκȣ· ἃς ἅμα
μὲν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ȣ̓δὲν ἂν δύναιτο σχεῖν ȣ̓δὲ λόγος
ȣ̓δείς (πῶς γὰρ ἂν δίκαια ἅμα ταὐτὰ καὶ μὴ γένοιτο;)

v. 1. ἄνδρες om v. ταῦτα πάντα kv. 73, 2. ἢ τὴν τῶν kv. τῷ παρασχόντι rs. 3. οὕτω] οὐ τὸ corr in ultima littera v. ἔχον ἐστὶ v. 4. τὸ om k. ὁσιοῦν] ὁσιοῦσθαι s. νομίμοις] τοῖς νόμοις ΥΩ. 6. ταῦτα πάντα Fkrv. 10. ὑπερβέβηκε γρ F.
74, 3. δὲ φῇ] δ' ἔφη ΥΩ. 4. δελφινίων r. ἄνδρες om v. δικασταὶ ΣΥΩ, om s: ceteri ἀθηναῖοι. 5. οἱ om rs. 7. ἔσθ'] ἔσεσθ' rs, ἔσεσθαι k. 75, 1. ἀποκτεινύναι Σ, qui sic ubique: ἀποκτειννῦναι s, eadem constantia. 2. ὡς οὐχ οἱ Υ. 4. ἥ τε τοῦ kv.

τὴν ἑτέραν δ' ἕκαςον ἔχον δοκιμάζεται, κἂν μὲν τὴν ἄδικον φανῇ, πονηρὸν κρίνεται, ἂν δὲ τὴν δικαίαν, χρηςὸν καὶ καλόν. σὺ τοίνυν ὀδετέραν προσέθηκας τότων, ἄν τις ἀποκτείνῃ γράφων· ἀλλ' ἀόριςον εἰπὼν αὐτὴν τὴν αἰτίαν, καὶ μετὰ ταῦτ' εὐθὺς προσγράψας ἀγώγιμον εἶναι, τρίτον τοτὶ δικαςήριον καὶ τὰ τότο νόμιμα παραβεβηκὼς φαίνει.

76 Τέταρτον τοίνυν ἄλλο πρὸς τότοις τὸ ἐπὶ Πρυτανείῳ. τῦτο δ' ἐςίν, ἐὰν λίθος ἢ ξύλον ἢ σίδηρος ἤ τι τοιῦτον ἐμπεσὸν πατάξῃ, καὶ τὸν μὲν βαλόντα ἀγνοῇ τις, αὐτὸ δὲ εἰδῇ καὶ ἔχῃ τὸ τὸν φόνον εἰργασμένον, τούτοις ἐνταῦθα λαγχάνεται. εἰ τοίνυν τῶν ἀψύχων καὶ μὴ μετεχόντων τῦ φρονεῖν ὀδέν ἐσθ' ὅσιον, τοιαύτην ἔχον αἰτίαν, ἐᾶν ἄκριτον, ἦ πε τόν γε ἀδικῦντα μὲν ὀδέν, ἐὰν τύχῃ, θήσω δὲ ἀδικῦντα, ἀλλ' ἄνθρωπόν γε ὄντα καὶ μετειληφότα τῇ τύχῃ τῆς αὐτῆς ἡμῖν φύσεως, ἀνόσιον καὶ δεινὸν ἄνευ λόγυ καὶ ψήφυ ποιεῖν ἔκδοτον ἐπ' αἰτίᾳ τοιαύτῃ.

77 Ἔτι τοίνυν πέμπτον δικαςήριον ἄλλο θεάσασθε οἷον ὑπερβέβηκε, τὸ ἐν Φρεαττοῖ. ἐνταῦθα γάρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κελεύει δίκας ὑπέχειν ὁ νόμος, ἐάν τις ἐπ' ἀκυσίῳ φόνῳ πεφευγώς, μήπω τῶν ἐκβαλόντων αὐτὸν ᾐδεσμένων, αἰτίαν ἔχῃ ἑτέρυ φόνυ ἑκυσίυ. καὶ ὀχ, ὅτι δεῦρο 646
ὀχ οἷόν τε ἐλθεῖν αὐτῷ, παρεῖδεν αὐτὸν ὁ ταῦτα ἕκαςα τάξας, ὀδ', ὅτι καὶ πρότερόν τι τοιῦτον ἐποίησε, καὶ δὴ
78 τὴν ὁμοίαν ἐποιήσατο πιςὴν αἰτίαν κατ' αὐτῦ· ἀλλὰ τό τε εὐσεβὲς εὗρεν ὅπως ἔςαι, κἀκεῖνον ὀκ ἀπεςέρησε λόγυ καὶ κρίσεως. τί ὖν ἐποίησεν; ἤγαγε τοὺς δικάσοντας οἷ

v. 1. ἕκαστον αἰτίαν ἔχον Fkυ et rc mg Ω. 2. ἐὰν υ. 3. τοῦτον υ. 4. αὐτὴν εἰπὼν υ. 5. προσγράψας] γράψας kυ. 6. φαίνει Σ: ceteri φαίνῃ. 76, 2. ἐστὶν] ἐστί τί krsυ. ἢ ξύλον om s. 4. ἴδῃ ΥΩrs. τὸ om Ω. 5. λαγχάνεται k (ει supra), λαγχάνει rs et γρ F. 6. οὐδὲν in mg ponit F. 9. ὑμῖν Ω. ἀνόσιον] ἐᾶν ὅσιον Υ. 10. λόγυ καὶ om rs. 77, 1. ἄλλο om Σ. 2. γὰρ om k. ἄνδρες om υ. 4. ἐκβαλλόντων Σr. 5. οὐχ ὅτι] οὐδ' ὅτι F, οὐδιότι ΥΩ et corr Σ. 6. ἕκαστα] ἕκαστα δήπυ υ. 7. πράξας k (τα supra). 78, 3. οἳ] ἐκεῖσε οἳ Fkυ.

προσελθεῖν οἷόν τε ἐκείνῳ, τῆς χώρας ἀποδείξας τόπον
τινὰ ἐν Φρεαττοῖ καλούμενον, ἐπὶ θαλάττῃ. εἶθ᾽ ὁ μὲν ἐν
πλοίῳ προσπλεύσας λέγει, τῆς γῆς οὐχ ἁπτόμενος, οἱ δ᾽
ἀκροῶνται καὶ δικάζουσιν ἐν τῇ γῇ· κἂν μὲν ἁλῷ, τὴν ἐπὶ
τοῖς ἑκουσίοις φόνοις δίκην ἔδωκε, δικαίως, ἐὰν δὲ ἀπο-
φύγῃ, ταύτης μὲν ἀθῷος ἀφίεται, τὴν δ᾽ ἐπὶ τῷ πρότε-
79 ρον φόνῳ φυγὴν ὑπέχει. τίνος οὖν ποτὲ ἕνεκα ταῦθ᾽ οὕτω
διεσπούδασται; ἴσον ἡγεῖτο ἀσέβημα ὁ ταῦτα διαιρῶν τόν
τε ἀδικοῦντα ἐᾶν καὶ τὸν ἀναίτιον ἐκδιδόναι πρὸ δίκης.
καίτοι εἰ περὶ τῶν ἀνδροφόνων τῶν ἤδη κεκριμένων το-
σαύτη γίγνεται σπουδή, ὅπως λόγου καὶ κρίσεως καὶ πάν-
των ὁπόσα ἐστὶ δίκαια τεύξονται περὶ τῶν ὕστερον αἰτιῶν,
ἦ που περί γε τοῦ μήθ᾽ ἑαλωκότος μήτ᾽ ἐγνωσμένου, πότε-
ρον δέδρακεν ἢ οὐ καὶ πότερ᾽ ἄκων ἢ ἑκών, πάνδεινον
γράφειν ὡς ἐκδοτέον τοῖς ἐγκαλοῦσιν [εὐθὺς πρὸ δίκης].
80 Ἔτι τοίνυν ἐστὶν ἕκτη τιμωρία πρὸς ἁπάσαις ταύταις,
ἣν ὁμοίως παραβὰς γέγραφε τὸ ψήφισμα οὑτοσί. εἰ πάντα
ταῦτά τις ἠγνόηκεν, ἢ καὶ παρεληλύθασιν οἱ χρόνοι ἐν
οἷς ἔδει τούτων ἕκαστα ποιεῖν, ἢ δι᾽ ἄλλο τι οὐχὶ βούλεται
τούτους τοὺς τρόπους ἐπεξιέναι, τὸν ἀνδροφόνον δ᾽ ὁρᾷ πε- 647
ριόντα ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ κατὰ τὴν ἀγοράν, ἀπάγειν ἔξ-
εστιν εἰς τὸ δεσμωτήριον, οὐκ οἴκαδε οὐδ᾽ ὅποι βούλεται, ὥσ-
περ σύ δέδωκας. κἀνταῦθ᾽ ἀπαχθεὶς οὐδ᾽ ὁτιοῦν, πρὶν ἂν
κριθῇ, πείσεται, ἀλλ᾽ ἐὰν μὲν ἁλῷ, θανάτῳ ζημιωθήσε-
ται, ἐὰν δὲ μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων
81 ὁ ἀπαγαγών, χιλίας προσοφλήσει. ἀλλ᾽ οὐχ οὗτος ἔγραψε
ταῦτα, ἀλλὰ τὸν μὲν ἀθῷον αἰτιάσασθαι, τὸν δὲ ἄκρι-
τον παραχρῆμα ἐκδίδοσθαι. ἐὰν δέ τις ἀνθρώπων ἢ καὶ

v. 1. τε] τε ἣν Fkrsv. 2. φρεάττου Υ, φρεάτου Ω. ἐπὶ θαλάττῃ] ἐπιθαλάττιον v. 6. πρότερον ΣΥΩ: ceteri προτέρῳ. 79, 1. φυγὴν] δίκην rs. 4. τῶν ante ἤδη om rs. κεκρυμμένων v. 5. γίνεται om ΣΥ et pr Ω, post σπουδὴ ponunt krsv. 6. ὅσα kv. τεύξωνται rc k. 8. οὐ] μὴ r. 9. εὐθὺς] αὐτοῖς krsv. totum hoc εὐθὺς πρὸ δίκης om FΣΥΩ: 80, 1. ἐστὶν om v. 2. οὑτοσίν r. 3. καὶ om rs. 5. περιόντα FΣΥΩ. 7. οὐκ] καὶ οὐκ k. βούλεταί τις ὥσπ. Fkv. 8. πρὶν om Υ et pr Ω. 81, 1. ἀπάγων ΥΩ. οὗτος v.

ὅλη πόλις τοσούτοις νομίμοις ἀναιρουμένοις ὅσοις ἐγὼ διεξε-
λήλυθα, καὶ τοσούτοις δικαστηρίοις καταλυομένοις ὅσοις
εἴρηκα, ἃ θεοὶ κατέδειξαν καὶ μετὰ ταῦτα ἄνθρωποι χρῶν-
ται πάντα τὸν χρόνον, βοηθήσῃ, καὶ τὸν ὑβριζόμενον
καὶ παρανομούμενον ἀφέληται, ἔκσπονδον ἔγραψεν εἶναι,
καὶ οὐδὲ τούτῳ λόγον οὐδὲ κρίσιν πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ τοῦ-
τον εὐθὺς ἄνευ κρίσεως κολάζει. πῶς ἂν ἢ δεινότερον
γένοιτο ἢ παρανομώτερον τούτου ψήφισμα;

82 Ἆρά τις ἡμῖν ἔτι λοιπός ἐστι νόμος; δεῖξον. οὑτοσί.
λέγε τοῦτον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις βιαίῳ θανάτῳ ἀποθάνῃ, ὑπὲρ τούτου τοῖς προσήκουσιν εἶναι τὰς ἀνδροληψίας, ἕως ἂν ἢ δίκας τοῦ φόνου ὑπόσχωσιν ἢ τοὺς ἀποκτείναντας ἐκδῶσιν. τὴν δὲ ἀνδροληψίαν εἶναι μέχρι τριῶν, πλέον δὲ μή.

Πολλῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλῶς ἐχόντων νόμων
οὐκ οἶδ' εἴ τινος ἧττον οὗτος ἔχει καλῶς καὶ δικαίως ὁ νό-
μος. σκέψασθε γὰρ ὡς νομίμως καὶ σφόδρα ἀνθρωπί- 648
83 νως κεῖται. ἐάν τις βιαίῳ θανάτῳ ἀποθάνῃ, φησίν. πρῶ-
τον μὲν δὴ τοῦτο προσγράψας τὸ βιαίῳ σύμβολον πε-
ποίηκεν, ᾧ γιγνώσκομεν ὅτι, ἂν ἀδίκως, λέγῃ. ὑπὲρ τού-
του φησὶ τοῖς προσήκουσιν εἶναι τὰς ἀνδροληψίας, ἕως ἂν
ἢ δίκας τοῦ φόνου ὑπόσχωσιν ἢ τοὺς ἀποκτείναντας ἐκδῶσιν.
σκοπεῖσθε ὡς καλῶς. πρότερον μὲν ὑποσχεῖν δίκας ἀξιοῖ,
μετὰ ταῦτα δέ, ἂν τοῦτο μὴ βούλωνται, προσέταξεν ἐκδοῦ-
ναι· ἐὰν δὲ μηδέτερον τούτων ἐθέλωσι, τὸ ἀνδρολήψιόν
84 φησιν εἶναι μέχρι τριῶν, πλέον δὲ μή. παρὰ τοίνυν ὅλον
τοῦτον τὸν νόμον εἴρηται τὸ ψήφισμα. πρῶτον μὲν γάρ,
ἐάν τις ἀποκτείνῃ γράφων, οὐ προσέγραψεν ἀδίκως οὐδὲ
βιαίως οὐδ' ὅλως οὐδέν. εἶτα πρὸ τοῦ δίκην ἀξιῶσαι λαβεῖν
εὐθὺς ἔγραψεν ἀγώγιμον εἶναι. πρὸς δὲ τούτοις ὁ μὲν νό-
μος, ἂν μήτε δίκας ὑπόσχωσι παρ' οἷς ἂν τὸ πάθος γέ-

v. 1. ὅλη ἡ π. kv et corr Ω. 5. ἔγραψεν om pr k. 6. πέπεικεν k. 82, 1. ἐστι λοιπὸς ἔτι kv. οὑτοσίν r, οὗτοι Reiskius. 2. τοῦτον ΣΥr, τὸν νόμον s, τουτονὶ reliqui. 7. ἄνδρες om v. νόμων] τῶν νόμων F. 83, 2. τούτῳ v et pr k. βιαίως FΣΥΩ. 4. τοῖς om pr k. 7. ἐὰν rs. 8. δὲ om s. 84, 6. ἐὰν Ωs, ὑπέχωσι krsv,

νηται, μήτε τοὺς δεδρακότας ἐκδιδῶσι, κελεύει κατὰ τούτων
85 εἶναι μέχρι τριῶν τὸ ἀνδρολήψιον· ὁ δὲ τούτους μὲν ἀθῴους παρῆκε καὶ οὐδὲ λόγον πεποίηται περὶ αὐτῶν οὐδένα, τοὺς δὲ τὸν ἤδη πεφευγότα (θήσω γὰρ οὕτω) κατὰ τὸν κοινὸν ἁπάντων ἀνθρώπων νόμον, ὃς κεῖται τὸν φεύγοντα δέχεσθαι, τοὺς ὑποδεξαμένους ἐκσπόνδους εἶναι γράφει, ἐὰν μὴ τὸν ἱκέτην ἔκδοτον διδῶσιν. οὐκοῦν καὶ τῷ μὴ προσθεῖναι πῶς ἐὰν ἀποκτείνῃ, καὶ τῷ μηδεμίαν κρίσιν εἰπεῖν, καὶ τῷ μὴ δίκας αἰτεῖν, καὶ τῷ πανταχόθεν διδόναι λαβεῖν, καὶ τῷ τοὺς ὑποδεξαμένους ἀλλὰ μὴ παρ' οἷς ἂν τὸ πάθος γένηται κολάζειν, καὶ πᾶσιν οὑτωσὶ φανε- 649
ρῶς καὶ παρὰ τοῦτον εἴρηκε τὸν νόμον.

86 Λέγε δὴ τὸν ἐφεξῆς.

ΝΟΜΟΣ. Μηδὲ νόμον ἐπ' ἀνδρὶ ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις.

Ἔστι μὲν οὐκέτι τῶν φονικῶν ὅδε ὁ νῦν ἀνεγνωσμένος νόμος, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδ' ὁτιοῦν δ' ἧττον ἔχει καλῶς, εἴπερ καὶ ἄλλος τις. ὥσπερ γὰρ τῆς ἄλλης πολιτείας ἴσον μέτεστιν ἑκάστῳ, οὕτως ᾤετο δεῖν καὶ τῶν νόμων ἴσον μετέχειν πάντας ὁ θεὶς αὐτόν, καὶ διὰ ταῦτ' ἔγραψε μηδὲ νόμον ἐπ' ἀνδρὶ ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐφ' ἅπασιν Ἀθηναίοις. ὁπότε τοίνυν τὰ ψηφίσματα δεῖν κατὰ τοὺς νόμους ὁμολογεῖται γράφειν, ὁ γράφων ἰδίᾳ τι Χαριδήμῳ τοιοῦτον, ὃ μὴ πᾶσι καὶ ὑμῖν ἔσται, σαφῶς καὶ παρὰ τοῦτον ἂν εἰρηκὼς εἴη τὸν νόμον. οὐ γάρ δήπου, ἃ μηδὲ νομοθετεῖν ἔξεστι, ταῦτα ἐν ψηφίσματι γράψας τις ἔννομ' ἂν εἰρηκὼς εἴη.

87 Λέγε τὸν μετὰ ταῦτα νόμον. ἢ οὗτοι πάντες εἰσίν;

85, 1. τὸ ἀνδρολήψιον μέχρι τριῶν ς. 2. παραφῆκε ΥΩ. πεποίηκε v. τοὺς] οὗτος rsv. 3. φήσω v. 4. πάντων kv. 5. τοὺς δὲ ὑπ. r. 6. τῷ — τῷ — τῷ — τῷ — τῷ] τὸ — τὸ — τὸ — τὸ — τὸ k. 7. ἂν ς. 10. οὑτοσὶ k. 86, 3. ἐφ' ἅπασιν krsv. 4. ὅδε om Ω, ὁ om Σv et fortasse Υ. 5. ἄνδρες om v. δικασταί] ἀθηναῖοι k, om s. δ' om pr Υ. 6. ἤπερ Fr. 9. μηδὲ] οὐδὲ v. 12. ἡμῖν v, παρ' ἡμῖν k. καὶ ante παρὰ om FΥΩ.

ΝΟΜΟΣ. Ψήφισμα δὲ μηδὲν μήτε βουλῆς μήτε δήμου νόμου κυριώτερον εἶναι.

Κατάθου. Πάνυ μικρὸν ὑπείληφά μοι τὸν λόγον ὦ ἄνδρες δικασταὶ καὶ ῥάδιον εἶναι περὶ τοῦ παρὰ τοῦτον εἰρῆσθαι τὸν νόμον τὸ ψήφισμα. ὃς γὰρ ὑπαρχόντων τοσούτων νόμων πάντας ὑπερβὰς τούτους γέγραφέ τι, καὶ κατέκλεισεν ἴδιον πρᾶγμα ψηφίσματι, τοῦτον τί τις ἄλλο ποιεῖν φήσει πλὴν ψήφισμα νόμου κυριώτερον ἀξιοῦν εἶναι;

88 Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν καὶ ἓν ἢ δύο ψηφίσματα δεῖ- 650
ξαι τῶν γεγραμμένων τοῖς ὡς ἀληθῶς εὐεργέταις τῆς πόλεως, ἵν' εἰδῆτε ὅτι ῥάδιόν ἐστι γράφειν τὰ δίκαια, ὅταν αὐτοῦ τις ἕνεκα τούτου γράφῃ, τοῦ τιμῆσαί τινα καὶ μεταδοῦναι τῶν ἡμῖν ὑπαρχόντων, καὶ μὴ διὰ τοῦ ταῦτα δοκεῖν ποιεῖν βούληται κακουργεῖν καὶ παρακρούεσθαι. λέγε τὰ ψηφίσματα ταυτί. ἀλλ' ἵνα μὴ μακρὸν ἀκούειν ὑμῖν ᾖ, ἐξ ἑκάστου τῶν ψηφισμάτων αὐτὸ τοῦτο ἐξείλεκται, περὶ οὗ τούτου κατηγορῶ. λέγε.

ΕΚ ΤΩΝ ΨΗΦΙΣΜΑΤΩΝ.

89 Ὁρᾶθ' ὅτι πάντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν αὐτὸν τρόπον γεγράφασιν. ἔστω, φησίν, ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ αὐτὴ τιμωρία, καθάπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον ἀποκτείνῃ, κυρίους μὲν ἐῶντες τοὺς περὶ τούτων ὑπάρχοντας ὑμῖν νόμους, σεμνοὺς δὲ ἀποφαίνοντες, οἵ γε ἐν δωρεᾶς ἐποιήσαντο τάξει τὸ τούτων μεταδοῦναι. ἀλλ' οὐκ Ἀριστοκράτης, ἀλλὰ προπηλακίζει μὲν καθ' ὅσον δύναται τούτους (ὡς γοῦν οὐδενὸς ἀξίων ὄντων ἴδιόν τι γράφειν ἐπεχείρησε), μικρὰν δ' ἀποφαίνει κἀκείνην τὴν δωρεάν, ἣ τὴν πολιτείαν δεδώκατε τῷ Χαριδήμῳ. ὃς γάρ, ὡς ἀγαπώντων τοῦθ' ὑμῶν καὶ προσ-

v. 1. νόμου om v et pr Ω. 4. δικασταί om ksv. τοῦ καὶ παρὰ Fkrsv et rc Ω. 6. ἔγραφέν Ω. τι om Σ. 88, 1. ὑμῖν om v. 5. ὑμῖν Frs. 6. βούλεσθαι krv, deletisque ταῦτα δοκεῖν ποιεῖν s. 7. ὑμῖν ἀκούειν krs. 10. ψήφισμα F, ψηφίσματα ΣΥΩ et, qui illa ἐκ τῶν ψηφισμάτων ad λέγε apponunt, rs. 89, 1. ἄνδρες om sv. 6. μεταδοῦναί τινι ἀλλὰ Ωkrsv. προπηλακίζειν s. 7. ὅσον] ὃν kv. δύναται τρόπον τ. krsv. 8. ὄντων om Σ, ante ἀξίων ponunt rsv: ὄντος k₂ 9. ἣ] ἐκ ἣ ΥΩkrsv et γρ F. τῆς πολιτείας ΥΩ et γρ F.

οφειλόντων χάριν αὐτῷ, γέγραφε καὶ προσφυλάττειν ὑμᾶς ἐκεῖνον, ὅπως ἀδεῶς ὅ τι ἂν βούληται ποιῇ, πῶς οὐ τοῦθ' ὃ λέγω διαπράττεται;

90 Οὐκ ἀγνοῶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ὡς μὲν οὐ παρὰ τοὺς νόμους φανερῶς γέγραφε τὸ ψήφισμα Ἀριστοκράτης οὐχ ἕξει δεῖξαι, ὃ δὲ δεινότατον πάντων ἐστί, τὸ 631 μηδεμίαν κρίσιν ἐν παντὶ ποιῆσαι τῷ ψηφίσματι τοιαύτης αἰτίας, τοῦθ' ὑφαιρεῖσθαι πειράσεται. ἐγὼ δὲ περὶ αὐτοῦ τούτε πολλὰ μὲν λέγειν οὐκ οἴομαι δεῖν, ἐκ δὲ τοῦ ψηφίσματος αὐτοῦ δείξω σαφῶς οὐδὲ αὐτὸν τοῦτον ἡγούμενον
91 εἶναι κρίσιν οὐδεμίαν τῷ τὴν αἰτίαν ἔχοντι. γέγραφε γὰρ „ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον, ἀγώγιμος ἔστω, ἐὰν δέ τις ἀφέληται ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης, ἔκσπονδος ἔστω," οὐκ ἐὰν μὴ παράσχῃ εἰς κρίσιν τὸν ἀφαιρεθέντα, ἀλλ' ὅλως εὐθύς. καίτοι εἴγε ἐδίδου κρίσιν καὶ μὴ ἀφῃρεῖτο, τότ' ἂν προσέγραψε κατὰ τῶν ἀφελομένων τὴν τιμωρίαν, ὁπότε εἰς τὴν κρίσιν μὴ παρέσχον ὃν ἀφείλοντο.

92 Οἴομαι τοίνυν αὐτὸν κἀκεῖνον ἐρεῖν τὸν λόγον, καὶ σφόδρα ταύτῃ ζητήσειν ἐξαπατᾶν ὑμᾶς, ὡς ἄκυρόν ἐστι τὸ ψήφισμα· προβούλευμα γάρ ἐστιν, ὁ νόμος δ' ἐπέτεια κελεύει τὰ τῆς βουλῆς εἶναι ψηφίσματα, ὥστε κἂν αὐτοῦ νῦν ἀποψηφίσησθε, ἥ γε πόλις φλαῦρον οὐδὲν πείσεται
93 κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦτο. ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα οἴομαι δεῖν ὑμᾶς ἐκεῖνο ὑπολαμβάνειν, ὅτι τοῦτο τὸ ψήφισμα οὗτος ἔγραψεν οὐχ ἵνα ὄντος ἀκύρου μηδὲν ἀηδὲς ὑμῖν συμβῇ (τὴν ἀρχὴν γὰρ ἐξῆν αὐτῷ μὴ γράφειν, εἴγε τὸ βέλτιστον τῇ πόλει σκοπεῖν ἐβούλετο) ἀλλ' ἵν' ἐξαπατηθέντων ὑμῶν διαπράξαιντό τινες τἀναντία τοῖς ὑμῖν συμφέρουσιν. οἱ δὲ γραψάμενοι καὶ χρόνους ἐμποιήσαντες, καὶ δι' οὓς ἄκυ-

v. 1. πρὸς, φυλάττειν F, προσέτι φυλάττειν krsv. 90, 1. ἄνδρες om v. 3. τὸ] τοῦ k. 5. δὲ ἢ F. 91, 5. καὶ] ἢ FΣ. 6. ἔγραψε rs. 7. ἀφείλαντο k, ἐξείλοντο FΣΥΩ. 92, 2. ταυτὶ kv. ζητεῖν rs et γρ F. 3. ὁ δὲ νόμος rs. ἐπέτια r, ἐπαίτια s. 5. ἀποψηφιεῖσθε krs. 93, 2. τὸ ψήφισμα τοῦτο krsv. οὕτως ΥΩ. 4. ἐξῆν γαρ αὐτῷ τὴν ἀρχὴν s.

ρόν ἐςιν, ἡμεῖς ἐσμέν. ἄτοπον δὴ γένοιτ' ἄν, εἰ ὧν ἡμῖν
χάριν εἰκὸς ὑπάρχειν, ταῦτα τέτοις εἰς σωτηρίαν ὑπάρ-
94 ξειεν. ἔτι τοίνυν ἐδὲ ἁπλἒν τἒθ' ἕτως ἐςίν, ὥς τις οἴε- 652
ται. εἰ μὲν γὰρ μηδεὶς ἄλλος ἦν ὅστις ἤμελλεν ὁμοίως
τέτῳ τῶν συμφερόντων ὑμῖν ὀλιγωρήσας γράφειν, ἴσως
ἂν ἧττον ἦν δεινόν· νῦν δὲ ὄντων ἐκ ὀλίγων ἐχὶ καλῶς
ἔχει μὴ λῦσαι τὸ ψήφισμα ὑμῖν. τίς γὰρ οὐ γράψει γε
θαῤῥῶν πάλιν, ἡνίκ' ἂν ᾖ τἒτο ἀποπεφευγός; τίς δὲ ἐκ
ἐπιψηφιεῖ; τίς δὲ γράψεται; ἐ τοίνυν τἒτο σκεπτέον, εἰ
τἒτ' ἐστὶν ἄκυρον τοῖς χρόνοις, ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅτι τῇ περὶ
τέτε ψήφῳ, νῦν ἐὰν ἀποψηφίσησθε, τοῖς ἀδικεῖν βελη-
σομένοις αὖθις ὑμᾶς ἄδειαν δώσετε.
95 Οὐ τοίνυν ἐδὲ ἐκεῖνό με ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λέλη-
θεν, ὅτι ἁπλῆν μὲν ἐδὲ δικαίαν ἐδ' ἡντινἒν ἀπολογίαν
Ἀριςοκράτης ἕξει λέγειν, παραγωγὰς δὲ τοιαύτας τινὰς
ἐρεῖ, ὡς ἄρα πολλὰ τοιαῦτα ἤδη γέγονε ψηφίσματα πολ-
λοῖς. ἔστι δ' ἐδὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τἒτο σημεῖον τἒ
τἒτον ἔννομα εἰρηκέναι· πολλαὶ γὰρ προφάσεις εἰσὶ δι'
ἃς πολλάκις ὑμεῖς ἐξηπάτησθε. οἷον εἴ τι τῶν ἑαλωκό-
των ψηφισμάτων παρ' ὑμῖν μὴ ἐγράφη, κύριον ἂν δή-
96 πεθεν ἦν· καὶ μὴν παρὰ τὲς νόμες γ' ἂν εἴρητο. καὶ εἴ
τι γε γραφὲν ἢ καθυφέντων τῶν κατηγόρων ἢ μὴ δυνη-
θέντων μηδὲν διδάξαι ἀπέφυγε, καὶ τἒτο ἐδὲν κωλύει πα-
ράνομον εἶναι. οὐκ ἄρα εὐορκἒσιν οἱ δικάσαντες αὐτό;
ναί. πῶς; ἐγὼ διδάξω. γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ δικάσειν
ὀμωμόκασιν, ἡ δὲ τῆς γνώμης δόξα ἀφ' ὧν ἂν ἀκἒσωσι
παρίςαται· ὅτε τοίνυν κατὰ ταύτην ἔθεντο τὴν ψῆφον,

v. 1. ἐστι τὸ ψήφισμα ἡμ. krsv. ὑμῖν v. 2. ὑπάρξειν k; ὑπάρξει rsv. 94, 1. ὥς τις] ὅστις pr r. 3. ἡμῖν r. 4. ἧττον om Σ. δεινὸν] τἒτο FΣΥΩ. 5. γε om ΥΩkrs. 6. ἂν om ΣΩ. ἀποπεφευγὼς k. 7. δὲ οὐ γράψεται v. 8. ἐκεῖνο ὁρᾶν ὅτι F ΥΩkv. 9. ἀποψηφίσαισθε F, ψηφίσησθε r. βουλομένοις Ωv. 95, 1. με λέληθεν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι krs, με λέληθεν ὦ ἀθηναῖοι v. 3. τινὰς τοιαύτας krsv. 5. οὐδὲν ante τἒτο ponunt kv. ἄνδρες om v. 8. ἡμῖν FΣΥΩ. ἦν δήπουθεν kv. 96, 3. ἐδὲν v. ἀπέφευγεν Ω, ἃ πέφευγεν F. 7. ὅτε — ἕξειν § 100. om s. τὴν ψῆφον] τὴν γνώμην διὰ λόγου F.

97 εὐσεβοῦσιν. πᾶς γὰρ ὁ μήτε δι' ἔχθραν μήτε δι' εὔνοιαν
μήτε δι' ἄλλην ἄδικον πρόφασιν μηδεμίαν, "παρ' ἃ γι- 653
γνώσκει, θέμενος τὴν ψῆφον εὐσεβεῖ· εἰ γὰρ ἠγνόησέ τι
διδασκόμενος, τοῦ μὴ συνεῖναι δίκην οὐκ ὀφείλει δοῦναι·
ἀλλ' εἴ τις εἰδὼς ἐκείνους προδέδωκεν ἢ ἐξαπατᾷ, οὗτός ἐσ'
ἔνοχος τῇ ἀρᾷ. διόπερ καταρᾶται καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν
ὁ κῆρυξ οὐκ εἴ τινες ἐξηπατήθησαν, ἀλλ' εἴ τις ἐξαπατᾷ
98 λέγων ἢ βουλὴν ἢ δῆμον ἢ τὴν ἡλιαίαν. μὴ δὴ τοῦθ' ὑμῖν
ἐᾶτε λέγειν, ὡς γέγονεν, ἀλλ' ὡς ἔστι δίκαιον γίγνεσθαι,
μηδ' ὡς ἕτεροι δικάσαντες ἐκύρωσαν ἐκεῖνα, ἀλλ' ὑμᾶς
αὐτοὺς ἀξιοῦτε διδάσκειν ὡς δικαιότερ' ἡμῶν περὶ τοῦδε λέ-
γουσιν. εἰ δὲ τοῦτο μὴ δυνήσονται, οὐχὶ καλῶς ἔχειν ὑμῖν
ἡγοῦμαι τὴν ἑτέρων ἀπάτην κυριωτέραν ποιήσασθαι τῆς
99 ὑμετέρας αὐτῶν γνώμης. ἔτι τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ καὶ
σφόδρα ἀναιδὴς ὁ τοιοῦτος εἶναι λόγος, ὡς γέγονε καὶ πρό-
τερόν τισιν ἄλλοις τοιαῦτα ψηφίσματα. οὐ γὰρ εἴ τι πώ-
ποτε μὴ κατὰ τοὺς νόμους ἐπράχθη, σὺ δὲ τοῦτ' ἐμιμήσω,
διὰ τοῦτ' ἀποφυγεῖν σοι προσήκει, ἀλλὰ τἐναντίον πολὺ
μᾶλλον ἁλίσκεσθαι διὰ ταῦτα. ὥσπερ γάρ, εἴ τις ἐκεί-
νων ἑάλω, σὺ τάδ' οὐκ ἂν ἔγραψας, οὕτως, ἂν σὺ νῦν
ἁλῷς, ἄλλος οὐ γράψει.

100 Ὡς μὲν τοίνυν οὐ παρὰ πάντας τοὺς νόμους φανερῶς
γέγραφε τὸ ψήφισμα Ἀριστοκράτης, οὐκ οἴομαι λέγειν αὐ-
τὸν ἕξειν· ἤδη δέ τινα εἶδον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γρα-
φὴν ἀγωνιζόμενον παρανόμων τοῖς νόμοις μὲν ἁλισκό-
μενον, ὡς δὲ συμφέρονθ' ὑμῖν γέγραφε λέγειν ἐπιχειροῦντα
καὶ ταύτῃ βιαζόμενον, εὐήθη μέν, οἶμαι, μᾶλλον δ' ἀναι-
101 δῆ λόγον· εἰ "γὰρ καὶ κατὰ τἆλλα πάντα συμφέρει τὰ εἰ- 654
ρημένα, ᾗ γε ὀμωμοκότας κατὰ τοὺς νόμους δικάσειν ὑμᾶς
ἀξιοῖ κυροῦν ἃ μηδ' αὐτὸς ἔχει δικαίως δεῖξαι γεγραμ-

v. 1. πᾶς] πῶς r. 3. τι] τις k. 5. ἐκεῖνο προὔδωκεν krsv. ἔνοχος οὗτός ἐστι ς. 98, 1. ἡλιαίαν] ἡλικίαν F. ἡμῖν kv. 2. γενέσθαι Fkrsv. 4. διδάσκειν] δικάσειν r. ὑμῶν kv. 5. ὑμῖν om krsv. 99, 2. εἶναι ὁ τοιοῦτος v. 3. ἄλλοις] ἄλλα v. 5. ἀποφεύγειν krsv. 100, 5. ἡμῖν kv. 6. μὲν] μὲν εἶναι k, μὲν τοῖς ἅπασιν v. 101, 1. κατ' ἄλλα krsv. συμφέροι rs. 2. ᾗ] εἴ kv. δικάζειν v, διδάσκειν rs. 3. δεῖξαι δικαίως krsv.

μένα, ἀσύμφορον ἂν εἴη, εἴπερ τὸ εὐορκεῖν περὶ πλεί-
στου πᾶσίν ἐστι ποιητέον· οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔχει τινὰ ὅμως ἡ
ἀναίδεια αὕτη λόγον. τούτῳ τοίνυν οὐδ᾽ οὗτος ἐνέξαι πρὸς
ὑμᾶς ὁ λόγος· οὕτω γὰρ σφόδρα ἐναντίον ὂν τοῖς νόμοις
102 τὸ ψήφισμα μᾶλλον ἀσύμφορόν ἐστιν ἢ παράνομον. βού-
λομαι δ᾽ ἤδη καὶ τοῦθ᾽ ὑμῖν ἐπιδεικνύναι. ἵνα δὲ ὡς διὰ
βραχυτάτου λόγου δῆλον ὃ βούλομαι ποιήσω, παράδειγμά τι
γνώριμον πᾶσιν ὑμῖν ἐρῶ. ἴσθ᾽ ὅτι συμφέρει τῇ πόλει
μήτε Θηβαίους μήτε Λακεδαιμονίους ἰσχύειν, ἀλλὰ τοῖς
μὲν Φωκέας ἀντιπάλους τοῖς δ᾽ ἄλλους τινὰς εἶναι· ἐκ γὰρ
τοῦ ταῦθ᾽ οὕτως ἔχειν ὑμῖν ὑπάρχει μεγίστοις οὖσιν ἀσφα-
103 λῶς οἰκεῖν. τοῦτο τοίνυν νομίζετε ταὐτὸ καὶ τοῖς Χεῤ-
ῥόνησον οἰκοῦσι τῶν πολιτῶν συμφέρειν, μηδένα εἶναι τῶν
Θρᾳκῶν ἰσχυρόν· ἡ γὰρ ἐκείνων πρὸς ἀλλήλους ταραχὴ
καὶ ὑποψία φρουρὰ Χεῤῥονήσου μεγίστη τῶν πασῶν ἐστὶ καὶ
βεβαιοτάτη. τὸ τοίνυν ψήφισμα τουτὶ τῷ μὲν ἡγουμένῳ
τῶν Κερσοβλέπτου πραγμάτων ἀσφάλειαν διδόν, τοῖς δὲ
τῶν ἑτέρων βασιλέων στρατηγοῖς φόβον καὶ δέος μή τιν᾽
αἰτίαν ἔχωσι παριστάν, τοὺς μὲν ἀσθενεῖς τὸν δ᾽ ἕνα ὄντα
104 ἰσχυρὸν καθίστησιν. ἵνα δὲ μὴ πάνυ θαυμάζητε εἰ τὰ
παρ᾽ ὑμῖν ψηφίσματα τηλικαύτην ἔχει δύναμιν, γεγονὸς
καὶ ὃ πάντες ἐπίστασθε πρᾶγμα ὑμᾶς ὑπομνήσω. ὅτε
Μιλτοκύθης ἀπέστη Κότυος, συχνὸν ἤδη χρόνον ὄντος 655
τοῦ πολέμου, καὶ ἀπηλλαγμένου μὲν Ἐργοφίλου, μέλλοντος
δ᾽ Αὐτοκλέους ἐκπλεῖν στρατηγοῦ, ἐγράφη τι παρ᾽ ὑμῖν ψή-
φισμα τοιοῦτον, δι᾽ οὗ Μιλτοκύθης μὲν ἀπῆλθε φοβηθεὶς
καὶ νομίσας ὑμᾶς οὐ προσέχειν αὐτῷ, Κότυς δ᾽ ἐγκρατὴς
τοῦ τε ὄρους τοῦ ἱεροῦ καὶ τῶν θησαυρῶν ἐγένετο. καὶ γάρ
τοι μετὰ ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Αὐτοκλῆς μὲν ἐκρί-

v. 1. ἀσύμφορα krsv. 3. οὕτως ΥΩkrv. 4. ὁ om Σkv.
102, 2. δ᾽ ἤδη καὶ τοῦθ᾽ ὑμῖν] δὲ δὴ καὶ τοῦθ᾽ ὑμῖν γρ F, δ᾽ ὑμῖν καὶ τοῦτ᾽ krsv. 4. πᾶσιν om k, post γνώριμον ponunt rs. ἴστε ἴσθι k. 7. ἡμῖν FΣΥΩ. 103, 1. τοῦτο — ταὐτὸ] τοῦτο — ταυτὸ (α, ο) F, ταυτό — τοῦτο krsv. 2. συμφέρει pr k. 4. ἁπασῶν Ω.
104, 2. ἔσχε F, om r. 3. καὶ ὃ] ὃ καὶ kv. 6. ἡμῖν krs.
9. καὶ γάρ τοι om rs. 10. ἄνδρες om rsv.

νετο ὡς ἀπολωλεκὼς Μιλτοκύθην, οἱ δὲ χρόνοι κατὰ τοῦ
τὸ ψήφισμα εἰπόντος τῆς γραφῆς ἐξεληλύθεσαν, τὰ δὲ
105 πράγματα ἀπολώλει τῇ πόλει. εὖ τοίνυν ἴϛε ὅτι καὶ νῦν,
εἰ μὴ λύσετε τὸ ψήφισμα τοδί, καὶ τοῖς βασιλεῦσι θαυ-
μαϛὴ γενήσεται δι᾽ αὐτὸ ἀθυμία καὶ τοῖς ϛρατηγοῖς αὐ-
τῶν· ὅλως γὰρ ἡγήσονται παρεωρᾶσθαι μὲν αὐτοί, πρὸς
Κερσοβλέπτην δ᾽ ἀποκλίνειν ὑμᾶς. εἰ δ᾽ ἐκ τοῦ ταῦτα γνῶ-
ναι παραχωρήσονται τῆς ἀρχῆς ἐπὶ καιροῦ τινὸς αὐτοῖς
ἐπιθεμένου τοῦ Κερσοβλέπτου, πάλιν ὁρᾶτε τί συμβήσεται.
106 φέρε γὰρ πρὸς θεῶν, ἂν ἡμᾶς ἀδικῇ Κερσοβλέπτης, ὃ
μᾶλλον ἐλπὶς ἢ μὴ δυνηθέντα ποιῆσαι, οὐκ ἐπ᾽ ἐκείνους
ἴμεν καὶ δι᾽ ἐκείνων ἀσθενῆ ποιεῖν αὐτὸν ζητήσομεν; ἂν
οὖν εἴπωσιν ἡμῖν ὅτι „ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐ μό-
νον ἡμῖν ἀδικουμένοις οὐκ ἐβοηθήσατε, ἀλλὰ καὶ φόβον,
ἂν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν ἀμυνώμεθα, θαυμαϛὸν παρεστή-
σατε, ψήφισμα ποιησάμενοι, τὸν ἐναντία τοῖς ὑμῖν συμ-
φέρουσι καὶ ἡμῖν πράττοντα ἄν τις ἀποκτείνῃ, ἀγώγιμον
εἶναι· οὔκουν ἐϛὲ δίκαιοι" βοηθοὺς καλεῖν ἡμᾶς, ἐφ᾽ οἷς καὶ περὶ 656
ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ περὶ ἡμᾶς κακῶς ἐβουλεύσασθε" εἰπέ μοι,
ταῦτ᾽ ἐὰν λέγωσιν, οὐ δικαιότερ᾽ ἡμῶν ἐροῦσιν; ἔγωγ᾽ οἶμαι.
107 Καὶ μὴν οὐδ᾽ ἐκεῖνό γ᾽ ἔϛιν εἰπεῖν, ὅτι νὴ Δί᾽ εἰκότως
ἐφενακίσθητε καὶ παρεκρούσθητε. εἰ γὰρ μηδὲν εἴχετε τῶν
ἄλλων λογίσασθαι, μηδ᾽ ἐφ᾽ ὑμῶν αὐτῶν οἷοί τε ἦτε ταῦτα
συνεῖναι, ἦν ἰδεῖν παράδειγμα Ὀλυνθίους τουτουσί, οἳ τί
πεποιηκότος αὐτοῖς Φιλίππου πῶς αὐτῷ χρῶνται; ἐκεῖνος
ἐκείνοις Ποτίδαιαν οὐχὶ τηνικαῦτ᾽ ἀπέδωκεν, ἡνίκ᾽ ἀπο-

v. 1. τοῦ] τοῦτο *r*. 105, 1. ἀπωλώλει *rs* et corr *v*: εὖ] εἰ *Y* et pr *Ω*. 2. λύσητε *FYΩ*. 3. δι᾽ αὐτὸ om *r*. 4. παρεῶσθαι γρ *Σ*. αὐτοὺς k. 5. ἡμᾶς k. εἰ δ᾽ ἐκ] ἐκ δὲ *s*.
6. αὐτοῖς om pr *k*. 7. τοῦ om pr *k*. 106, 1. ἐὰν *s*. 2. ἐλπὶς] ἐλπίσαντα *v*, ἐλπὶς αὐτὸν *rs* et corr *k*. 3. ἐκ. πάλιν ἀσθενῆ *Fkrsv*. ζητήσομεν] ἐπιχειρήσομεν *krsv*. 4. ὅτι] πρὸς ταῦτα ἐκεῖνοι *krsv*. ὑμεῖς δὲ ὦ *Frs*. 5. φόβον — παρεστήσατε] φόβον ἀνυπέρβλητον καὶ θαυμαστόν, ἂν — ἀμυνώμεθα, παρεστήσατε γρ *Σ*, φόβον ἀνυπέρβλ. καὶ θαυμαστὸν παρεστήσατε, ἂν — ἀμυνώμεθα *rs*, ἡμῶν αὐτῶν *kv*: ceteri ὑμῶν αὐτῶν. totum hoc ἂν — ἀμυνώμεθα om *YΩ*.
8. ἐάν *rs*. 107, 1. ἔνεστιν *krsv*. 3. ἦτε om *rs*. 4. συνιέναι *rs*. 5. κέχρηνται *krsv*.

στερεῖν οὐκέθ' οἷός τ' ἦν, ὥσπερ ὑμῖν Κερσοβλέπτης Χεῤ-
ῥόνησον· ἀλλὰ πρὸς ὑμᾶς πολεμῶν χρήματα πολλὰ ἀνα-
λώσας, ἑλὼν καὶ δυνηθεὶς ἂν αὐτὸς ἔχειν, εἴπερ ἐβουλήθη,
108 παρέδωκε, καὶ οὐδ' ἐπεχείρησεν ἄλλο ποιεῖν οὐδέν. ἀλλ' ὅμως
ἐκεῖνοι τέως μὲν ἑώρων αὐτὸν τηλικοῦτον ἡλίκος ὢν καὶ
πιστὸς ὑπῆρχε, σύμμαχοί τε ἦσαν καὶ δι' ἐκεῖνον ἡμῖν ἐπο-
λέμουν, ἐπειδὴ δὲ εἶδον μείζω τῆς πρὸς αὐτοὺς πίστεως γι-
γνόμενον, τοσοῦτ' ἀπέχουσι τοῦ ψηφίσασθαι, ἄν τις ἀπο-
κτείνῃ τινὰ τῶν ἐκείνῳ συγκατεσκευακότων τὴν ἀρχήν, ἐκ
109 τῶν ἑαυτῶν συμμάχων ἀγώγιμον εἶναι, ὥσθ' ὑμᾶς, οὓς
ἴσασιν ἁπάντων ἀνθρώπων ἥδιστ' ἂν καὶ τοὺς ἐκείνου φί-
λους καὶ αὐτὸν τὸν Φίλιππον ἀποκτείναντας, φίλους πε-
ποίηνται, φασὶ δὲ καὶ συμμάχους ποιήσεσθαι. εἶτ' Ὀλύν-
θιοι μὲν ἴσασι τὸ μέλλον προορᾶν, ὑμεῖς δὲ ὄντες Ἀθη-
ναῖοι ταὐτὸ τοῦτ' οὐχὶ ποιήσετε; ἀλλ' αἰσχρὸν τοὺς [τῷ] περὶ
πραγμάτων ἐπίστασθαι βουλεύσασθαι δοκοῦντας προέχειν
ἧττον Ὀλυνθίων τὸ συμφέρον εἰδότας ὀφθῆναι. 657

110 Ἀκούω τοίνυν αὐτὸν καὶ τοιοῦτόν τιν' ἐρεῖν λόγον, οἷον
καὶ πρότερόν ποτε Ἀριστόμαχος παρ' ὑμῖν ἐδημηγόρει,
ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως ποτὲ Κερσοβλέπτης αἱρήσεται Χεῤῥό-
νησον ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν ἐχθρὸς ὑμῖν εἶναι· οὐδὲ γὰρ εἰ
λάβοι καὶ κατάσχοι, λυσιτελήσειν αὐτῷ. ἐκ μέν γ' ἐκείνης
οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τριάκοντα τάλαντα ἡ πρόσοδος μὴ πολε-
μουμένης, εἰ πολεμήσεται δέ, οὐδέν· ἐκ δὲ τῶν ἐμπορίων,
ἃ τότ' ἂν κλεισθείη, πλέον ἢ τριακόσια τάλαντά ἐσθ' ἡ
πρόσοδος· ὥστε τί βουλόμενος μικρὰ λαμβάνειν καὶ πο-
λεμεῖν ἂν ἕλοιτο, ἐξὸν τὰ πλείω καὶ φίλος εἶναι, θαυ-
111 μάζειν φήσουσιν. ἐγὼ δ' οὐκ ἀπορῶ μὲν εἰπεῖν πολλά, ἃ

v. 1. ὑμ. ὁ κερσοβλέπτης krsυ. 3. ἠβουλήθη υ. 108, 2. ἕως υ. τηλικοῦτον αὐτὸν krsυ. καὶ om krsυ. 4. μεῖζον FΣΥΩυ.

5. ἐάν rs. 109, 1. ἡμᾶς υ. 3. τὸν om Ω. ἀποκτείναντας (ο) F, ἀποκτείνοντας ΥΩ. 4. ποιήσασθαι k. 6. οὐ kυ. τῷ om omnes. 110, 1. αὐτοὺς krsυ. 2. ἡμῖν krs. 4. ἡμῖν r.

7. πολεμήσετε ΥΩkυ. 8. διακόσια FΥΩυ. 9. τί] εἰ F, εἰ (ἡ) υ, ἢ (εἰ) Σ, ἢ ΥΩ. μικρὰν F. λαμβάνειν καὶ] λαμβάνων krs. 10. φίλους k.

μοι δοκεῖ μᾶλλον ἄν τις ἰδὼν ἀπιστεῖν εἰκότως ἢ τούτοις
πιστεύων ἐκεῖνον ἐᾶν μέγαν γίγνεσθαι· οὐ μὴν ἀλλ' ὃ μά-
λιστα πρόχειρον ἔχω, τοῦτ' ἐρῶ. ἴστε δήπου Φίλιππον ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι τουτονὶ τὸν Μακεδόνα, ᾧ πολὺ δήπου μᾶλ-
λον ἐλυσιτέλει τὰς ἐξ ἁπάσης Μακεδονίας προσόδους ἀδεῶς
λαμβάνειν ἢ μετὰ κινδύνων τὰς ἐξ Ἀμφιπόλεως, καὶ χρῆ-
σθαι φίλοις αἱρετώτερον ἦν αὐτῷ τοῖς πατρικοῖς ὑμῖν ἢ
112 Θετταλοῖς, οἳ τὸν πατέρα αὐτοῦ ποτ' ἐξέβαλον. ἄνευ γὰρ
τούτου κἀκεῖνο ἔστιν ἰδεῖν· ὑμεῖς μὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
οὐδένα προὐδώκατε πώποτε τῶν φίλων, Θετταλοὶ δὲ οὐδένα
πώποθ' ὅντινα οὔ. ἀλλ' ὅμως οὕτως ἐχόντων τούτων μικρὰ
λαμβάνειν καὶ τοὺς ἀπίστους φίλους καὶ τὸ κινδυνεύειν ἀντὶ
113 τοῦ μετ' ἀσφαλείας ζῆν ὁρᾶτε προῃρημένον αὐτόν. τί δή
ποτ' αἴτιον; οὐ γὰρ δὴ λόγον γε τὸ πρᾶγμα οὑτωσὶ πρό- 65
χειρον ἔχει. ὅτι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι δυοῖν ἀγαθοῖν ὄν-
τοιν πᾶσιν ἀνθρώποις, τοῦ μὲν ἡγουμένου καὶ μεγίστου πάν-
των, τοῦ εὐτυχεῖν, τοῦ δὲ ἐλάττονος μὲν τούτου τῶν δ' ἄλ-
λων μεγίστου, τοῦ καλῶς βουλεύεσθαι, οὐχ ἅμα ἡ κτῆσις πα-
ραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις, οὐδ' ἔχει τῶν εὖ πραττόντων
οὐδεὶς ὅρον οὐδὲ τελευτὴν τῆς τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπιθυμίας·
δι' ὅπερ πολλοὶ πολλάκις μειζόνων ἐπιθυμοῦντες τὰ πα-
114 ρόντα ἀπώλεσαν. καὶ τί δεῖ Φίλιππον λέγειν ἢ τιν' ἄλλον;
ἀλλ' ὁ πατὴρ αὐτὸς ὁ Κερσοβλέπτου Κότυς, ἡνίκα μὲν
στασιάζοι πρός τινας, πρέσβεις πέμπων ἅπαντα ποιεῖν
ἕτοιμος ἦν, καὶ τότε ᾐσθάνετο ὡς ἀλυσιτελὲς τὸ τῇ πό-
λει πολεμεῖν, ἐπειδὴ δ' ὑφ' ἑαυτῷ τὴν Θρᾴκην ἔχοι, κα-
τελάμβανε τὰς πόλεις, ἠδίκει, μεθύων ἐπαρῴνει μάλιστα
μὲν εἰς ἑαυτόν, εἶτα καὶ εἰς ἡμᾶς, τὴν χώραν ἐποιεῖθ'
ἑαυτοῦ, τὸ πρᾶγμα ἀμήχανον ἦν. τῶν γὰρ ὑπὲρ τοῦ πλεο-

v. 5. ὦ om Ω, ἄνδρες om kv. 7. ἡμῖν kv. 112, 1. ποτ' om kv. 2. μὲν om pr Ω. 4. τούτων οὕτως ἐχόντων v. 113, 2. ποτε τὸ αἴτιον Fkv. πρόχειρον] μέτριον r. 3. ἄνδρες om krv. 7. εὖ om rs. 8. οὐδὲ] ἢ Σ. 9. πολλοὶ om k. ἐπιθυμήσαντες F. 114, 3. στασιάζει v. πέμπων] πέμπων πρὸς ἡμᾶς krsv. πάντα k. 4. τὸ om kv. 5. ἐπειδὰν FΣ. ἔχει Ωv. 6. τὴν πόλιν r. 7. εἶτα] ἔπειτα δὲ krsv. ὑμᾶς Ωrs. 8. ἑαυτοῦ] ὑφ' ἑαυτῷ krsv.

νεκτεῖν ἐπιχειρούντων οἷς οὐ χρὴ οὐ τὰ δυσχερέστατα ἕκαστος
115 εἴωθε λογίζεσθαι, ἀλλ' ἃ κατορθώσας διαπράξεται. ἐγὼ
δὴ δεῖν ὑμᾶς οἴομαι τοῦτον τὸν τρόπον βεβουλεῦσθαι, ὅπως,
ἂν μὲν ἃ χρὴ περὶ ὑμῶν γιγνώσκῃ Κερσοβλέπτης, μηδὲν
ὑφ' ὑμῶν ἀδικήσεται, ἐὰν δὲ ἀλόγως ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ,
μὴ μείζων ἔσται τοῦ δοῦναι δίκην. ἀναγνώσομαι δ' ὑμῖν
τὴν ἐπιστολὴν ἥν, ὅτε ἀφειστήκει Μιλτοκύθης, Κότυς
ἔπεμψε, καὶ ἣν ὅτε πᾶσαν ἔχων τὴν ἀρχὴν πέμψας Τι-
μομάχῳ τὰ χωρία ὑμῶν ἐξεῖλεν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. 659

116 Τοῦτο ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ παράδειγμα ἑωρακότες,
ἂν ἐμοὶ [μὴ] πεισθῆτε, κἀκεῖνο εἰδότες, ὅτι Φίλιππος,
ὅτε μὲν ἐπολιόρκει Ἀμφίπολιν, ἵν' ὑμῖν παραδῷ, πολι-
ορκεῖν ἔφη, ἐπειδὴ δ' ἔλαβε, καὶ Ποτίδαιαν προσαφείλετο,
ἐκείνην τὴν πίστιν βουλήσεσθε ἔχειν, ἥν πέρ φασι πρὸς
117 Λακεδαιμονίους ποτ' εἰπεῖν Φιλοκράτην τὸν Ἐφιάλτου· καὶ
γάρ ἐκεῖνόν φασιν, ἐξαπατώντων τι τῶν Λακεδαιμονίων
καὶ προτεινόντων πίστιν ἥντινα βούλεται λαμβάνειν, εἰ-
πεῖν ὅτι πίστιν ἂν οἴεται γενέσθαι μόνην, εἰ δείξειαν
ὅπως, ἂν ἀδικεῖν βούλωνται, μὴ δυνήσονται, ἐπεὶ ὅτι γ'
ἀεὶ βουλήσονται εὖ εἰδέναι· ἕως ἂν οὖν δύνωνται, πίστιν
οὐκ εἶναι. ταύτην, ἂν ἐμοὶ χρῆσθε συμβούλῳ, φυλάξετε τὴν
πίστιν πρὸς τοῦτον τὸν Θρᾷκα, καὶ μὴ βουλήσεσθε εἰδέναι τίνα
ἄν, εἰ πάσης ἄρξειε τῆς Θρᾴκης, πρὸς ὑμᾶς σχοίη γνώμην.
18 Ὅτι τοίνυν ὅλως οὐδ' ὑγιαινόντων ἐστὶν ἀνθρώπων τοι-
αῦτα γράφειν ψηφίσματα καὶ διδόναι τισὶ τοιαύτας δω-
ρεάς, καὶ τοῦτ' ἐκ πολλῶν ῥᾴδιον γνῶναι. ἴστε γὰρ δήπου
πάντες ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτο ὁμοίως ἐμοί, ὅτι τὸν

115, 1. εἴωθε ante τὰ δυσχερέστατα ponit v. 2. δὲ kv. 3. ἡμῶν rv. 4. ἀδικηθήσεται FΥΩv. 5. δίκην δοῦναι Ω. 6. ἀφιστήκει Ω. 7. τὴν ἀρχὴν ἔχων v. 116, 1. ἄνδρες om sv. 2. μὴ om krsv, punctis notant FΩ. πείθησθε Υrsv. 3. ἀμφίπολιν ἐπολιόρκει FΣΥΩ. 4. προσαφείλετο] καὶ προσαφείλετο s. 5. περ om kv. 6. φιλοκράτην ΣΥΩ: ceteri ἰφικράτην. 117, 2. τι om Ω. 3. βούληται s. 4. δείξαιεν kv, δείξειεν Ω. 5. ἐὰν r. 8. τουτονὶ krsv. βουλεύεσθε rs. at legendum βούλεσθε. 9. τῆς om FΣΥΩ. 118, 1. ἀνθρώπων ἐστὶ v. 3. γὰρ om r. 4. τοῦτο ante πάντες ponit v.

Κότυν πότ᾽ ἐκεῖνον ἐποιήσασθε πολίτην δῆλον ὡς κατ᾽
ἐκεῖνον τὸν χρόνον εὔνουν ἡγούμενοι καὶ φίλον. καὶ μὴν
καὶ χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφανοῦτε, οὐκ ἄν, εἴγ᾽ ἐχθρὸν ἡγεῖ-
119σθε. ἀλλ᾽ ὅμως, ἐπειδὴ πονηρὸς καὶ θεοῖς ἐχθρὸς ἦν καὶ
μεγάλα ὑμᾶς ἠδίκει, τοὺς ἀποκτείναντας ἐκεῖνον Πύθωνα
καὶ Ἡρακλείδην, τοὺς Αἰνίους, πολίτας ἐποιήσασθ᾽ ὡς εὐ-
εργέτας καὶ χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφανώσατε. εἰ δὴ τότε,
ὅθ᾽ ὑμῖν οἰκείως ἔχειν ὁ Κότυς ἐδόκει, ἔγραψέ τις, ἐάν
τις ἀποκτείνῃ Κότυν, ἔκδοτον αὐτὸν εἶναι, πότερον ἐξέ- 660
δοτ᾽ ἂν τὸν Πύθωνα καὶ τὸν ἀδελφόν, ἢ παρὰ τὸ ψή-
φισμα τοῦτο πολίτας ἐποιεῖσθε καὶ ὡς εὐεργέτας ἐτιμᾶτε;
120τί δ᾽; Ἀλέξανδρον ἐκεῖνον τὸν Θετταλόν, ἡνίκ᾽ εἶχε μὲν
αἰχμάλωτον δήσας Πελοπίδαν, ἐχθρὸς δ᾽ ὡς οὐδεὶς ἦν Θη-
βαίοις, ὑμῖν δ᾽ οἰκείως διέκειτο οὕτως ὥστε παρ᾽ ὑμῶν
στρατηγὸν αἰτεῖν, ἐβοηθεῖτε δ᾽ αὐτῷ καὶ πάντ᾽ ἦν Ἀλέ-
ξανδρος, πρὸς Διὸς εἴ τις ἔγραψεν, ἄν τις ἀποκτείνῃ
Ἀλέξανδρον, ἀγώγιμον εἶναι, ἆρ᾽ ἂν ὧν μετὰ ταῦθ᾽ ὕβρισε
καὶ προὐπηλάκισεν ἀσφαλὲς ἦν τῳ παρ᾽ αὐτοῦ δίκην πει-
121ρᾶσθαι λαβεῖν; τί δὲ τἄλλα λέγοι τις ἄν; ἀλλ᾽ ὁ μάλι-
στα δοκῶν νῦν ἡμῖν ἐχθρὸς εἶναι Φίλιππος οὑτοσί, εἰ τόθ᾽
ὅτ᾽ Ἀργαῖον κατάγοντας λαβὼν τῶν ἡμετέρων τινὰς πο-
λιτῶν ἀφῆκε μὲν αὐτούς, ἀπέδωκε δὲ πάντα ὅσ᾽ ἀπώλε-
σαν αὐτοῖς, πέμψας δὲ γράμματα ἐπηγγέλλετο ἕτοιμος
εἶναι συμμαχίαν ποιεῖσθαι καὶ τὴν πατρικὴν φιλίαν ἀνα-
νεοῦσθαι, εἰ τότ᾽ ἠξίωσε τυχεῖν τούτων καί τις ἔγραψε τῶν
ἀφεθέντων ὑπ᾽ αὐτοῦ, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Φίλιππον, ἀγώ-
122γιμον εἶναι, καλήν γ᾽ ὕβριν ἦμεν ἂν ὑβρισμένοι. ἆρά γε
ὁρᾶτε καὶ καταμανθάνετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐφ᾽ ἑκά-
στου τούτων ἡλίκην ἂν ὠφληκότες ἦτε παράνοιαν, εἴ τι

v. 2. καὶ φίλον om Σ. 119, 2. πείθωνα Ω. 3. αἰνείους k. 4. ποτε Σ. 6. αὐτὸν om v. πότερα rs. 120, 2. δείσας k. Θηβαίοις ἦν krsv. 5. ἐάν krsv. 6. ἂν om kv. 7. ἦν] ἂν ἦν v. τῳ] τὸ kv. πειρᾶσθαι om r. 121, 2. ἡμῖν] δ᾽ ὑμῖν k, ὑμῖν rsv. 3. ἄργαιον k. 4. ἀπώλεσεν Σ. 5. ἐπηγγείλατο v. 122. 2. ἄνδρες om v. 3. ὠφληκότες ἦτε παράνοιαν] παρανομίαν ὠφληκότες ἦτε krs.

τοιοῦτον ἐτυγχάνετε ἐψηφισμένοι; ἔστι γὰρ οὐχ ὑγιαινόν-
των, οἶμαι, ἀνθρώπων οὔθ' ὅταν τινὰ ὑπειλήφωσι φίλον,
οὕτω πιστεύειν ὥστε, ἂν ἀδικεῖν ἐπιχειρῇ, τὸ ἀμύνασθαι
σφῶν αὐτῶν ἀφελέσθαι, οὔθ' ὅταν ἐχθρόν τινα ἡγῶνται,
οὕτως αὖ μισεῖν ὥστ', ἐὰν παυσάμενος βούληται φίλος εἶ-
ναι, τὸ ποιεῖν ἐξεῖναι ταῦτα κωλῦσαι· ἀλλ' ἄχρι τούτου καὶ
φιλεῖν, οἶμαι, χρὴ καὶ μισεῖν, μηδετέρου τὸν καιρὸν ὑπερ- 661
βάλλοντας.

123 Οὐ τοίνυν ἔγωγε οὐδ' ἐκεῖνο ἰδεῖν δύναμαι, ὡς οὐχὶ
πάντες ἄνθρωποι τούτων ἀξιώσουσι τυχεῖν, ὅσοις πέρ ἐστι
καὶ ἡτισοῦν εὐεργεσίας πρόφασις πρὸς ὑμᾶς, εἰ Χαριδήμῳ
δώσετε, οἷον, εἰ βούλεσθε, Σίμων, Βιάνωρ, Ἀθηνόδωρος,
ἄλλοι μυρίοι. εἰ μὲν τοίνυν πᾶσι ψηφιούμεθα ταὐτά, λή-
σομεν, ὡς ἔοικε, μισθοφόρων ἔργον ἀνθρώπων ποιοῦντες
τὴν ἑκάστου σωτηρίαν τούτων δορυφοροῦντες· εἰ δὲ τῷ μὲν
124 τοῖς δ' οὔ, δικαίως ἐγκαλέσουσιν οἱ μὴ τυχόντες. φέρ', ἐὰν
δὲ δὴ καὶ Μενέστρατος ἡμᾶς ὁ Ἐρετριεὺς ἀξιοῖ ταῦτα καὶ
αὐτῷ ψηφίσασθαι, ἢ Φάϋλλος ὁ Φωκεὺς ἢ τις ἄλλος δυνά-
στης (πολλοῖς δὲ δήπου διὰ καιρούς τινας πολλάκις φίλοι γι-
γνόμεθα), πότερον ψηφιούμεθα πᾶσιν ἢ οὔ; ψηφιούμεθα
νὴ Δία. καὶ τί φήσομεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καλόν, εἰ
τῶν Ἑλλήνων ἐπ' ἐλευθερίᾳ προεστάναι φάσκοντες τοὺς ἰδίᾳ
δυνάμεις ἐπὶ τοῖς πλήθεσι κεκτημένους δορυφοροῦντες φα-
125 νούμεθα; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ. εἰ γάρ ἐστί τῳ δοτέον τι τοιοῦ-
τον, ὡς ἔγωγε οὔ φημι, πρῶτον μὲν τῷ μηδὲν ἠδικηκότι
πώποτε, δεύτερον δὲ [τῷ] μηδ' ἂν ἀδικεῖν βούληται δυνη-
σομένῳ, ἔπειθ' ὡς ἀληθῶς ὅστις ἅπασιν ἀνθρώποις ἔσται
φανερὸς ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν ταῦτα εὑρισκόμενος καὶ οὐκ

v. 1. τοιοῦτο ksv. 2. οἶμαι ἀνθρώπων] ἀνδρῶν οἶμαι krsv. 3. ἀμύνεσθαι krsv. 5. ἐὰν Ωrs: ceteri ἄν. φίλος εἶναι βούληται F. 123, 2. ὁπόσοις Fkrv, ὁπόσοι s. 5. ταῦτα Frs. 7. τῷ] τοῖς krsv. 124, 1. τυχόντες] μετέχοντες v. 2. ταυτὰ kv, τὰ αὐτὰ FΣΤΩ. 3. φάϋλος Ωkv. 5. πότερα rs. 6. τί] τί δήπου v. φήσομεν] ψηφίσομεν F. ἄνδρες om v. 7. ἰδίας ΤΩ et corr k. cf. Anecd. p. 164, 4: ubi mox φαινόμεθα. 125, 1. ἐγὼ — ὁρῶ om Σ. οὐχ ὁρῶ] οὐκ ἔχω FΤΩ. δοτέον] δέον rs. τοιοῦτο k. 3. τῷ om omnes.

ἐπὶ τῷ ποιεῖν μετ' ἀδείας ἑτέρους κακῶς, τούτῳ δοτέον. ὅτι
μὲν τοίνυν ὁ Χαρίδημος οὔτε τῶν ἀναμαρτήτων ἐστὶ πρὸς
ὑμᾶς οὔτε τῶν ἵνα μή τι πάθωσι ταῦτα εὑρισκομένων,
ἐάσω· ἀλλ' ὡς οὐδὲ πιστὸς εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, ἀκού-
σατέ μου, καὶ σκοπεῖτε ἂν ὑμῖν ὀρθῶς ἐξετάζειν δοκῶ.
126 Ἐγὼ νομίζω, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσοι μὲν τῶν ἡμε-
τέρων ἐθῶν καὶ νόμων ἐπιθυμηταὶ γενόμενοι πολῖται 662
ἐσπούδασαν γενέσθαι, ἅμα τ' αὐτοὺς ἂν τυγχάνειν τούτων
καὶ παρ' ἡμῖν οἰκεῖν καὶ μετέχειν ὧν ἐπεθύμησαν. ὅσοις
δὲ τούτων μὲν μηδενὸς μήτ' ἐπιθυμία μήτε ζῆλος εἰσ-
έρχεται, τὴν πλεονεξίαν δ' ἀγαπῶσιν ἣν διὰ τοῦ δοκεῖν
ὑφ' ὑμῶν τιμᾶσθαι καρποῦνται, τούτους δ' οἴομαι, μᾶλλον
δὲ οἶδα σαφῶς, ὅταν ποτὲ μείζονος πλεονεξίας ἑτέρωθεν
ἐλπίδα ἴδωσιν, οὐδ' ὁτιοῦν ὑμῶν φροντίσαντας ἐκείνην θε-
127 ραπεύσειν. οἷον, ἵν' εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς πρὸς ὃ ταῦτ' ἐγὼ
βλέπων λέγω, Πύθων οὑτοσί, ὅτε μὲν Κότυν εὐθὺς ἀπεκτο-
νὼς οὐκ ἀσφαλὲς ἡγεῖτο ἀπελθεῖν ὅποι τύχοι, ἦλθεν ὡς
ὑμᾶς καὶ πολιτείαν ᾔτησε καὶ πάντων ἐποιήσατο πρώτους
ὑμᾶς, ἐπειδὴ δὲ οἴεται τὰ Φιλίππου πράγματα συμφέρειν
αὐτῷ μᾶλλον, οὐδ' ὁτιοῦν ὑμῶν φροντίσας τἀκείνου φρονεῖ.
οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι παρὰ τούτοις
τοῖς ἐπὶ τῇ τοῦ πλεονεκτεῖν προαιρέσει ζῶσιν οὐδὲν οὔτε βέ-
βαιον οὔθ' ὅσιον, ἀλλὰ δεῖ τούτων, ὅστις εὖ φρονεῖ, φυλατ-
128 τόμενον περιεῖναι, μὴ προπιστεύσαντα κατηγορεῖν. εἰ τοί-
νυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὐναντίον ἢ τἀληθὲς ὑπάρχει,
θείημεν τὸν Χαρίδημον αὐτὸν καὶ γεγενῆσθαι περὶ ἡμᾶς
σπουδαῖον καὶ εἶναι καὶ ἔσεσθαι, καὶ μηδέποτε ἄλλην γνώ-

v. 1. τοῦτο F, τούτῳ k. 3. πάθωσι Reiskius: libri πάθῃ.
4. ἔπειτα] ἅπαντα rs. 5. ὀρθῶς ὑμῖν v. 126, 3. ἐσπούδασαν
γενέσθαι ΣΥΩ: ceteri γενέσθαι ἐσπούδασαν. ἂν αὐτοὺς v. τού-
των — μετέχειν om r. 4. ὑμῖν k. ὅσους Σ. 6. δοκεῖν ὑφ'
ὑμῶν τιμᾶσθαι] διώκειν τὰς ὑφ' ὑμῶν τιμὰς k. ὑμῶν etiam rsv.
7. δ' om Fkrsv. 8. ἐλπίδα ἑτέρωθεν kv. 9. ἡμῶν FΣΥΩ.
θεραπεύειν k. 127, 1. ἵν'] ἣν ΥΩ. ὃ ταῦτ' ἐγὼ βλέπων] ἃ
βλέπων ἐγὼ ταῦτα krsv. 3. ὅπου krs. 4. ἡμᾶς Ωkv. ᾐτή-
σατο F. ἐποιεῖτο krs. 7. ἄνδρες om ksv. 9. τοῦτον Fk.
128, 2. ὑπάρχει] ἔχει rsv, ἔχειν k. 3. θείημεν post αὐτὸν ponit v.

μην ἢ ταύτην σχήσειν, οὐδὲν μᾶλλον ἔχει καλῶς ταῦτ᾽
αὐτῷ ψηφίσασθαι. εἰ μὲν γὰρ ἐπ᾽ ἄλλο τι ταύτην τὴν
ἄδειαν ἐλάμβανε, τὴν ἐκ τῦ ψηφίσματος, ἢ τὰ Κερσο-
βλέπτυ πράγματα, ἧττον ἂν ἦν δεινόν· νῦν δ᾽, ὑπὲρ ὗ
καταχρήσεται τῇ διὰ τῦ ψηφίσματος πλεονεξίᾳ, ὐκ ἀξιό-
πιςον "ὔθ᾽ ἡμῖν ὔτ᾽ ἐκείνῳ λογιζόμενος αὐτὸν εὑρίσκω. 663
129 σκέψασθε δὲ ὡς δικαίως ἕκαστα ἐξετάζω, καὶ σφόδρα γε
εἰκότως δεδιώς. ἐγὼ σκοπῶ Κότυν, ὅτι κηδεςὴς ἦν Ἰφι-
κράτει τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ Χαριδήμῳ Κερσοβλέπτης,
καὶ τὰ πεπραγμένα ὁρῶ πολλῷ μείζονα καὶ χάριτος πλείο-
νος ἄξια ὑπὲρ Κότυος Ἰφικράτει ἢ ὑπὲρ Κερσοβλέπτου
130 Χαριδήμῳ. σκεψώμεθα δ᾽ ὑτωσί. ἴςε δήπυ τῦτ᾽, ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ὅτι χαλκῆς εἰκόνος ὔσης παρ᾽ ὑμῖν Ἰφικράτει
καὶ σιτήσεως ἐν πρυτανείῳ καὶ δωρεῶν καὶ τιμῶν ἄλλων,
δι᾽ ἃς εὐδαίμων ἐκεῖνος ἦν, ὅμως ἐτόλμησεν ὑπὲρ τῶν
Κότυος πραγμάτων ἐναντία τοῖς ὑμετέροις στρατηγοῖς
ναυμαχεῖν, καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσατο τὴν ἐκείνου σω-
τηρίαν ἢ τὰς ὑπαρχύσας ἑαυτῷ παρ᾽ ὑμῖν τιμάς· καὶ εἰ
μὴ μετριωτέραν ἔσχετε τὴν ὀργὴν ὑμεῖς τῆς ἐκείνυ προ-
πετείας, ὐδὲν ἂν αὐτὸν ἐκώλυσεν ἀθλιώτατον ἀνθρώπων
131 ἁπάντων εἶναι. ἀλλ᾽ ὅμως ὁ Κότυς, ὑπ᾽ ἐκείνυ σωθεὶς
καὶ λαβὼν ἔργῳ τῆς ἐκείνυ φιλίας πεῖραν, ἐπειδὴ βεβαίως
ἡγήσατο σῶς εἶναι, ὐχ ὅπως ἀποδώσει χάριν ἐσπύδασεν
αὐτῷ, καὶ πρὸς ὑμᾶς δι᾽ ἐκείνυ τι φιλάνθρωπον ἔπραξεν,
ἵνα συγγνώμης ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις τύχῃ, ἀλλὰ πᾶν
τὐναντίον ἠξίυ μὲν αὐτὸν συμπολιορκεῖν τὰ λοιπὰ τῶν
132 ὑμετέρων χωρίων, οὐκ ἐθέλοντος δ᾽ ἐκείνυ λαβὼν αὐτὸς
τήν τε βαρβαρικὴν δύναμιν καὶ τὴν ὑπ᾽ ἐκείνου συνει-

v. 2. τὴν ἄδειαν ἐλάμβανε ταύτην k. 5. καταχρήσαιτο r.
129, 1. δὲ om YΩ. γε om rs. 2. Ἰφικράτει] φιλοκράτει v.
3. χαρίδημος κερσοβλέπτη kv, χαρίδημος κερσοκλέπτη s.
130, 1. σκέψασθε kr. ὕτως YΦL. ἄνδρες] ὦ ks. 4. ἐκεῖνος
εὐδαίμων k. 5. ἡμετέροις Σk. στρατηγεῖν r. 7. ὑμῶν rs,
ἡμῶν k. 8. ὑμεῖς ἔσχετε τὴν ὀργὴν krs. 9. ἀνθρώπων ἁπάντων
ἀθλιώτερον krs. 131, 1. ἐκ. τότε σωθεὶς Fv. 4. ἐκεῖνον YΦL.
4. φ. πότερον ἔπραξεν r. 5. ἅπαν YΩ.

λεγμένην, καὶ τὸν Χαρίδημον τοῦτον προσμισθωσάμενος,
προσέβαλλε τοῖς ὑμετέροις χωρίοις, καὶ εἰς τοῦτο "κατέ- 664
στησε τὸν Ἰφικράτην ἀπορίας ὥστε ἀπελθόντα εἰς "Αν-
τισσαν οἰκεῖν καὶ πάλιν εἰς Δρῦν, ἡγούμενον ὡς μὲν ὑμᾶς
οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἐλθεῖν, οὓς ὑστέρους ἐπεποίητο τοῦ Θρᾳκὸς
καὶ τοῦ βαρβάρου, παρ' ἐκείνῳ δ' οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι μένειν,
133 ὃν οὕτως ὀλιγωροῦντα ἑώρα τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας. ἂν οὖν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ Κερσοβλέπτης ἐκ τῆς τῷ Χαρι-
δήμῳ νῦν ἀδείας κατασκευαζομένης αὐξηθεὶς ὀλιγωρῇ μὲν
ἐκείνου, νεωτερίζῃ δέ τι καὶ κινῇ πρὸς ὑμᾶς, ἐξαρκεῖ τοῦθ'
ὑμῖν, ἐὰν Χαρίδημος ἐξαπατηθῇ, τὸν Θρᾷκα ἰσχυρὸν ἐφ'
ὑμᾶς αὐτοὺς κατεσκευακέναι; ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξιῶ. καὶ γὰρ
ἐκεῖνο νομίζω δίκαιον, εἰ μὲν αἰσθάνεται ταῦτα καὶ προο-
ρᾷ Χαρίδημος, εἶθ' ὅπως τοιούτων ψηφισμάτων τεύξεται
134 διαπράττεται, ὡς ἐπιβουλεύοντι μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ, εἰ δὲ
λέληθεν αὐτόν, ὅσῳ μᾶλλον εὔνουν τις αὐτὸν ὑπείληφεν
εἶναι, τοσούτῳ μᾶλλον προϊδέσθαι καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ
ἐκείνου. ἔστι γὰρ φίλων ἀγαθῶν οὐ τὰ τοιαῦτα χαρίζεσθαι
τοῖς εὔνοις, ἐξ ὧν κἀκείνοις καὶ σφίσιν αὐτοῖς ἔσται τις
βλάβη, ἀλλ' ὃ μὲν ἂν μέλλῃ συνοίσειν ἀμφοῖν, συμπράτ-
τειν, ὃ δ' ἂν αὐτὸς ἄμεινον ἐκείνου προορᾷ, πρὸς τὸ κα-
λῶς ἔχον τίθεσθαι καὶ μὴ τὴν ἤδη χάριν τοῦ μετὰ ταῦτα
135 χρόνου παντὸς περὶ πλείονος ἡγεῖσθαι. οὐ τοίνυν οὐδ' ἐκεῖνο
λογιζόμενος δύναμαι κατιδεῖν, ὡς, εἰ καὶ βάρβαρος καὶ
ἄπιστος ὁ Κερσοβλέπτης, ὅμως προνοηθείη γ' ἂν μὴ τὰ
τηλικαῦτα ἀδικῆσαι Χαρίδημον. ὅταν γὰρ πάλιν ἐξετάσω
ἡλίκων Κότυς Ἰφικράτην ἀποστερήσειν μέλλων οὐδὲν ἐφρόν-
τισε, παντελῶς "τούτῳ γε οὐδὲν ἂν ἡγοῦμαι μελῆσαι τῶν 665
136 ἀπολουμένων Χαριδήμῳ. ὁ μέν γ' ἐκεῖνον τιμὰς σίτησιν

v. 1. προμισθωσάμενος υ. 2. τοῖς ὑμετέροις προσέβαλε r, τοῖς ὑμετέροις προσέβαλλε ks, προσέβαλε τοῖς ὑμετέροις υ. 3. τὸν om Fυ. ἄντυσσαν r. 133, 1. ἐὰν krs. 2. καὶ ὁ κερσοβλέπτης r, καὶ ὁ κερσοκλέπτης s. 5. ἐφ'] ὑφ' Ω. 6. αὐτοὺς om r. 7. ἐκείνω k. 134, 2. αὐτὸν om krs. 4. ἐκείνων krs. 135, 1. ἐκείνω k. 5. πηλίκων ΤΩ. ἀποστερεῖν krs. 6. τοῦτο ΤΩυ. 136, 1. ἀπολογουμένων r. εἰκόνας σίτησιν krs.

εἰκόνας πατρίδα, ἣ ζηλωτὸν αὐτὸν ἐποίησεν, ὀλίγου δέω
λέγειν πάνθ᾽ ὧν ἄνευ ζῆν οὐκ ἄξιον ἦν Ἰφικράτει, νομίζων
ἀποστερήσειν οὐκ ἐπεγράφη· οὗτος δ᾽ ὡς ἀληθῶς τίνος ἂν
καὶ λόγον σχοίη μή [τινος] Χαρίδημον ἀποστερήσῃ; οὐδ᾽
ὁτιοῦν γάρ ἐστι παρ᾽ ὑμῖν αὐτῷ, οὐ παῖδες, οὐκ εἰκών, οὐ
137 συγγενεῖς, οὐκ ἄλλο οὐδέν. καὶ μὴν εἰ μήτε φύσει πιστὸς
ὁ Κερσοβλέπτης, ἔκ τε τῶν γεγενημένων πρότερον δι-
καίως ἄπιστος, μηδέν τε τοιοῦτον ὑπάρχει τοῖς πράγμασι
δι᾽ ὃ κἂν παρὰ γνώμην καὶ φύσιν προνοηθείη τι τοῦ
Χαριδήμου, τίνος ἕνεκα ἁπλῶς καὶ κομιδῇ τετυφωμένως
οὕτως, ἃ βούλεται διαπράξασθαι, συλλάβωμεν αὐτῷ, καὶ
ταῦτα ἐφ᾽ ἡμῖν ὄντα; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ.
138 Ὅτι τοίνυν ἄνευ τοῦ τοῖς πράγμασι μὴ συμφέρειν τὸ
ψήφισμα οὐδὲ πρὸς δόξαν συμφέρει τῇ πόλει τοιοῦτον οὐδὲν
ἐψηφισμένῃ φαίνεσθαι, καὶ τοῦτο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. εἰ
μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πόλιν οἰκοῦντί τῳ καὶ νό-
μοις πολιτευομένῳ τὸ ψήφισμα ἐγέγραπτο, δεινὸν ὂν ἧτ-
τον ἂν ἦν αἰσχρόν· νῦν δὲ γέγραπται Χαριδήμῳ τῷ πό-
λιν μὲν οὐδ᾽ ἥντινοῦν οἰκοῦντι, Θρᾳκὶ δὲ ἀνθρώπῳ βασιλεῖ
στρατηγοῦντι καὶ διὰ τῆς ἐκείνου βασιλείας πολλοὺς ἀδικοῦντι.
139 ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ᾽, ὅτι πάντες οἱ ξεναγοῦντες οὗτοι πό-
λεις καταλαμβάνοντες Ἑλληνίδας ἄρχειν ζητοῦσι, καὶ πάν-
των, ὅσοι περ νόμοις οἰκεῖν βούλονται τὴν αὐτῶν ὄντες
ἐλεύθεροι, κοινοὶ περιέρχονται κατὰ πᾶσαν χώραν, εἰ δεῖ
τἀληθὲς εἰπεῖν, ἐχθροί. ἆρ᾽ οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 666
καλὸν ἢ πρέπον ὑμῖν τοῦ μὲν ἕνεκα τῆς ἑαυτοῦ πλεονεξίας
ἐπιβουλεύσοντος οἷς ἂν τύχῃ τοιαύτην φυλακὴν ἐψηφισμέ-
νους φαίνεσθαι, τοῖς δ᾽ ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν ἐλευθερίας ἀμυ-
νομένοις εἴργεσθαι τῆς ὑμετέρας συμμαχίας προειρηκέ-
140 ναι; ἐγὼ μὲν οὐχ ὑπολαμβάνω τοῦτο οὔτε καλῶς ἔχειν οὔθ᾽

v. 3. ἀπεστρύφη rs. 5. ἐστὶ γὰρ FΣΥΩv. 137, 3. τε] δὲ k. 5. εἵνεκα FΣ. 7. μὲν γὰρ οὐχ Fkrsv. 138, 4. πόλιν om Ω. 7. Θρᾳκὶ — ἀδικοῦντι om k. 139, 1. ξεναγωγοῦντες ΥΩ. 6. ἡμῖν kr. 7. ἐπιβουλεύσαντος krs, τύχοι v. 9. προσειρηκέναι Σ.

ὑμῶν ἀξίως. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν Λακεδαιμονίοις μὲν ἐγ-
καλεῖν ὅτι τοὺς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦντας Ἕλληνας ἔγραψαν
ἐξεῖναι δρᾶσαι πᾶν ὅ τι ἂν θέλῃ βασιλεύς, αὐτοὺς δ᾽ ἐκ-
δοῦναι καὶ τοὺς τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντας Κερσοβλέπτῃ καὶ
πάντας, ὅσων περ ἂν οἴηται κρείττων Χαρίδημος ἔσε-
σθαι; οὐ γὰρ ἄλλο τι ποιεῖ τὸ ψήφισμα τουτί, ὅτε τῷ μὲν
ἐκείνου στρατηγῷ οὐ διείρηται τί πρακτέον ἢ μή, πᾶσι δ᾽,
ἂν τις ἀμύνηται, τοσοῦτος ἐπήρτηται φόβος.

141 Καὶ μὴν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ γεγονός τι πρᾶγμα
φράσαι πρὸς ὑμᾶς βούλομαι, δι᾽ οὗ μᾶλλον ἔθ᾽ ὑμῖν γε-
νήσεται δῆλον ὡς σφόδρα δεῖ λῦσαι τὸ ψήφισμα τουτί.
ὑμεῖς ἐποιήσασθε ἔν τισι καιροῖς καὶ χρόνοις Ἀριοβαρ-
ζάνην πολίτην καὶ δι᾽ ἐκεῖνον Φιλίσκον, ὥσπερ νῦν διὰ
Κερσοβλέπτην Χαρίδημον. ὢν δ᾽ ὅμοιος ἐκεῖνος τούτῳ
τῇ προαιρέσει τοῦ βίου διὰ τῆς Ἀριοβαρζάνου δυνάμεως
πόλεις κατελάμβανεν Ἑλληνίδας, εἰς ἃς εἰσιὼν πολλὰ καὶ
δεινὰ ἐποίει, παῖδας ἐλευθέρους [ἀδικῶν] καὶ γυναῖκας ὑβρί-
ζων, καὶ πάντα ποιῶν ὅσα ἂν ἄνθρωπος ποιήσειεν ἄνευ
νόμων καὶ τῶν ἐν πολιτείᾳ καλῶν τεθραμμένος, εἰς ἐξου-
142 σίαν ἐλθών. ἐν δὴ Λαμψάκῳ τινὲς ἄνθρωποι γίγνονται
δύο· Θερσαγόρας ὄνομα αὐτῷ, θατέρῳ δ᾽ Ἐξήκεστος· οἳ
παραπλήσια τοῖς παρ᾽ ἡμῖν γνόντες περὶ τῶν τυράννων 667
ἀποκτιννύασι τὸν Φιλίσκον δικαίως, τὴν αὑτῶν πατρίδα
οἰόμενοι δεῖν ἐλευθεροῦν. εἰ δὴ τῶν τότε ὑπὲρ Φιλίσκου λε-
γόντων, ὅτε ἐμισθοδότει μὲν τοῖς ἐν Περίνθῳ ξένοις, εἶχε
δ᾽ ὅλον τὸν Ἑλλήσποντον, μέγιστος δ᾽ ἦν τῶν ὑπάρχων,
ἔγραψέ τις ὥσπερ οὗτος νυνί, ἐάν τις ἀποκτείνῃ Φιλίσκον,
ἀγώγιμον αὐτὸν ἐκ τῶν συμμάχων εἶναι, πρὸς Διὸς θεά-

v. 2. τοὺς μὲν τὴν FΥΩv. 3. ἂν] οὖν krs. ἐθέλῃ v, βούλεται krs. ἐκδεδωκέναι krs. 5. ἔσεσθαι χαρίδημος krs. 6. τὸ ψήφισμα ποιεῖ krs. τουτί] ἢ τουτὶ v, ἢ τοῦτο krs. ὅτε] ὅτι v, ούγε ΥΩ, om krs. μὲν] μὲν γὰρ krs. 7. διήρηται krsv.
141, 2. ἔθ᾽ — τουτί om v. 4. καὶ χρόνοις om krs. 9. δεινὰ] δεινὰ ἔργα krs. 10. ἂν om ΥΩrs et pr k. ποιήσει pr Ω.
11. ἐν τῇ πολιτείᾳ v. 142, 2. αὐτῷ θατέρῳ τῷ δ᾽ r, αὐτῶν θατέρῳ τῷ δ᾽ ks. 3. ὑμῖν v. τὸν τύραννον FΣrsv. 4. ἀποκτιννύουσι Fv. τὸν om krs. 8. νῦν οὗτος krs.

143 σασθε εἰς ὅσην αἰσχύνην ἂν ἡ πόλις ἡμῶν ἐληλύθει. ἧκε
μὲν γὰρ ὁ Θερσαγόρας καὶ ὁ Ἐξήκεςος εἰς Λέσβον, καὶ
ᾦκυν ἐκεῖ· εἰ δ᾽ ἐφήπτετό τις τῶν Φιλίσκυ φίλων ἢ παί-
δων, ἐξεδίδοτ᾽ ἂν ὑπὸ τῦ ὑμετέρυ ψηφίσματος. πῶς ὖν
οὐκ αἰσχρὸν καὶ δεινὸν ἂν ἦτε πεποιηκότες, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, εἰ τὺς μὲν παρ᾽ ὑμῖν τοιῦτό τι πράξαντας χαλ-
κῦς ἱςάντες καὶ ταῖς μεγίςαις δωρεαῖς τιμῶντες ἐφαίνε-
σθε, τὺς δ᾽ ἑτέρωθί πυ τὴν αὐτὴν τύτοις διάνοιαν ὑπὲρ
τῆς αὐτῶν πατρίδος ἔχοντας ἐκδότυς εἶναι κατεψηφισμέ-
νοι; τῦτο τοίνυν ἐπ᾽ ἐκείνου μέν, εὖ ποιοῦν, οὐ συνέβη
φενακισθεῖσιν ὑμῖν αἰσχύνην ὄφλειν· ἐπὶ τούτου δέ, ἐὰν
ἐμοὶ πείθησθε, φυλάξεσθε. μὴ γὰρ ὡρισμένυ μηδενός,
ἀλλ᾽ ἁπλῶς „ἄν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον" γεγραμμέ-
νου, τάχ᾽ ἄν, εἰ τύχοι, καὶ τοιῦτό τι συμβαίη.
144 Βύλομαι τοίνυν ἤδη καὶ τὰ πεπραγμένα ἐξετάσαι τῷ
Χαριδήμῳ διὰ βραχέων, καὶ δεῖξαι τὴν ὑπερβολὴν τῆς
ἀναιδείας τῶν ἐπαινύντων αὐτόν. ἓν δ᾽ ὑμῖν ἐκεῖνο ὑπι-
σχνῦμαι· καί μυ μηδεὶς ἀχθεσθῇ τῇ ὑποσχέσει· ὐ μό-
νον γὰρ ὑμῖν ἐπιδείξω τῆς φυλακῆς ὐκ ἄξιον ἣν γέγρα-
φεν ὗτος, ἀλλὰ καὶ δίκην δόντ᾽ ἂν δικαίως τὴν μεγίςην,
εἴπερ οἱ κακόνοι καὶ φενακίζοντες ὑμᾶς καὶ διὰ παντὸς
145 ἐναντία πράττοντες κολάζοιντ᾽ ἂν δικαίως. ἴσως δέ τισι 668
λογιζομένοις ὑμῶν ὅτι πρῶτον μὲν πολίτης γέγονεν ἄν-
θρωπος, εἶτα πάλιν χρυσοῖς ςεφάνοις ὡς εὐεργέτης ἐςε-
φάνωται, θαυμάζειν ἐπελήλυθεν εἰ τὰ τηλικαῦτα οὕτως
ἐξηπάτησθε ῥᾳδίως. εὖ τοίνυν ἴςε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ὅτι ἐξηπάτησθε. καὶ δι᾽ ἅ γε εἰκότως τοῦτο πεπόνθατε,
ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς φράσω. ὅτι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολλὰ

143, 1. ἂν αἰσχύνην krs. ὑμῶν FΣΥΩ. 2. ὁ post καὶ om r. 3. τῶν τοῦ φιλίσκου Fv. φίλων ἢ παίδων] παίδων ἢ φίλων k, παίδων F. 4. ἡμετέρου FΣΥkrsv. 6. τι om ΥΩ. 7. δωρεῶν r. φαίνεσθε ΣΥ, φαίνεσθαι Ω. 9. κατεψηφίζεσθε sv, καταψηφίζεσθαι r. 10. ἐπ᾽] ὑπ᾽ krs, οὐ om Ω. 12. πεισθῆτε krs. φυλαξεσθε (α supra) F, φυλάξασθε v. 144, 5. γὰρ om FΣΥ et pr Ω. ἡμῖν k, ἐμοὶ Ω. ἄξιον αὐτὸν ἦν Fv. 6. διδόντ᾽ krs.
145, 3. ἐςεφάνωτο krs. 6. ταῦτα krs. 7. φράσω πρὸς ὑμᾶς krs.

γιγνώσκοντες ὀρθῶς ὑμεῖς οὐ διὰ τέλους αὐτοῖς χρῆσθε.
146οἷον τί λέγω; εἴ τις ὑμᾶς ἔροιτο τί πονηρότατον νομί-
ζετε τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων ἐθνῶν, οὔτε τοὺς γεωργοὺς
οὔτε τοὺς ἐμπόρους οὔτε τοὺς ἐκ τῶν ἀργυρείων οὔτε τῶν τοι-
ούτων οὐδὲν ἂν εἴποιτε, ἀλλ᾽ εἰ τοὺς ἐπὶ μισθῷ λέγειν καὶ
γράφειν εἰωθότας εἴποι τις, εὖ οἶδ᾽ ὅτι συμφήσαιτ᾽ ἂν
ἅπαντες. μέχρι μὲν δὴ τούτου καλῶς ἐγνώκατε, ἔπειτα οὐ-
147κέτ᾽ ὀρθῶς τὸ λοιπόν. οὓς γὰρ αὐτοὶ πονηροτάτους νομί-
ζετε πάντων, τούτοις περὶ τοῦ ποῖόν τιν᾽ ἕκαστον χρὴ νο-
μίζειν πεπιστεύκατε· οἱ δ᾽ ὃν ἂν αὐτοῖς λυσιτελῇ, καὶ χρη-
στὸν καὶ πονηρὸν εἶναί φασιν, οὐχ ὃν ἂν ᾖ δίκαιον καὶ
ἀληθές. ὅπερ πεποιήκασι τὸν Χαρίδημον τοῦτον οἱ ῥή-
τορες πάντα τὸν χρόνον, ὡς καὶ ὑμεῖς ὁμολογήσετε, ἐπει-
δὰν ἀκούσητέ μου τὰ πεπραγμένα αὐτῷ.

148 Ὅσα μὲν δὴ στρατιώτης ὢν ἐν σφενδονήτου καὶ ψιλοῦ
μέρει τὸ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἐναντία ἐστράτευται τῇ πόλει, οὐ τί-
θημι ἐν ἀδικήματος μέρει, οὐδ᾽ ὅτι λῃστικόν ποτε πλοῖον
ἔχων ἐλῄζετο τοὺς ὑμετέρους συμμάχους, ἀλλ᾽ ἐῶ ταῦτα.
διὰ τί; ὅτι ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι αἱ ἀναγκαῖαι χρεῖαι τοὺς
τοῦ τί πρακτέον ἢ μὴ λογισμοὺς ἀναιροῦσιν ἅπαντας, ὥστ᾽ 669
οὐ πάνυ ταῦτα ἀκριβολογεῖσθαι δεῖ τὸν δικαίως ἐξετάζοντα.
ἀλλ᾽ ὅθεν ἀρξάμενος ξεναγῶν ἤδη καί τινων ἄρχων στρα-
149τιωτῶν κακῶς ὑμᾶς ἐποίει, ταῦτ᾽ ἀκούσατέ μου. οὗτος ἐν
μὲν ἁπάντων πρῶτον, μισθωθεὶς ὑπὸ Ἰφικράτους καὶ
πλεῖον ἢ τρία ἔτη μισθοφορήσας παρ᾽ ἐκείνῳ, ἐπειδὴ τὸν
μὲν Ἰφικράτην ἀποστράτηγον ἐποιήσατε, Τιμόθεον δ᾽ ἐπ᾽
Ἀμφίπολιν καὶ Χερρόνησον ἐξεπέμψατε στρατηγόν, πρῶ-
τον μὲν τοὺς Ἀμφιπολιτῶν ὁμήρους, οὓς παρ᾽ Ἁρπάλου λα-

v. 1. χρῆσθε αὐτοῖς υ. 146, 1. ἔροιτο ὑμᾶς krs. πονηρὸν ΥΩ. 2. ἐθῶν corr F. τοὺς om r. γεωργοῦντας krs. 3. ἀργυρίων Ωkrs. 4. οὐδὲν om r. εἰ] ἢ r. 5. γράφειν] πράττειν r. 6. ἔπειτα] ἔπειτα δὲ krs. 147, 1. αὐτοὶ] αὖ ΥΩ, ὑμεῖς αὐτοὶ (idque supra versum) Σ. 3. ἂν om Fυ. πονηρὸν καὶ χρηστὸν krs. 5. ὅπερ καὶ π. F. 6. καὶ om Ω. 148, 1. σφενδονήτου Υ. 3. μέρει ἀδικήματος ΥΩ. λῃστικόν ΣΥΩ: ceteri λῃστρικόν. 6. τοῦ om pr υ. 7. οὐ] οὐ μὴ Σ. 149, 3. πλέον r, πλέων s. 6. ἀλπάλου k.

βὼν Ἰφικράτης ἔδωκε φυλάττειν αὐτῷ, ψηφισαμένων ὑμῶν ὡς ὑμᾶς κομίσαι παρέδωκεν Ἀμφιπολίταις· καὶ τοῦ μὴ λαβεῖν Ἀμφίπολιν τοῦτ' ἐμποδὼν κατέστη. δεύτερον δέ, μισθουμένου Τιμοθέου πάλιν αὐτὸν καὶ τὸ στράτευμα, τούτῳ μὲν οὐ μισθοῖ, πρὸς δὲ Κότυν πλέων ᾤχετο ἔχων τὰς ὑμετέρας τριακοντόρους, ὃν ἀκριβῶς ᾔδει τῶν ὄντων ἀν-
150 θρώπων ἐχθρότατα ὑμῖν διακείμενον. καὶ μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ τὸν πρὸς Ἀμφίπολιν πόλεμον πρότερον πολεμεῖν εἵλετο Τιμόθεος τοῦ πρὸς Χερρόνησον, καὶ οὐδὲν εἶχε ποιεῖν ὑμᾶς ἐκεῖ κακόν, μισθοῖ πάλιν αὐτὸν Ὀλυνθίοις τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς καὶ τοῖς ἔχουσιν Ἀμφίπολιν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον. καὶ πλέων ἐκεῖσε ἐκ Καρδίας ἀναχθείς, ἵνα τἀναντία τῇ πόλει πολεμῇ, ὑπὸ τῶν ἡμετέρων τριήρων ἑάλω. διὰ τὸν παρόντα δὲ καιρὸν καὶ τὸ δεῖν ξένων ἐπὶ τὸν πόλεμον τὸν ἐπ' Ἀμφίπολιν, ἀντὶ τοῦ δίκην δοῦναι ὅτι οὐκ ἀποδεδώκει τοὺς ὁμήρους καὶ διότι πρὸς Κότυν ἐχθρὸν ὄνθ' ὑμῖν ηὐτομόλησεν ἔχων τὰς τριακοντόρους, πίστεις δοὺς καὶ λαβὼν ἐστράτευσε μεθ' ὑμῶν. 670
151 ὧν δ' ἐκεῖνον δίκαιον ἦν χάριν ὑμῖν ἔχειν οὐκ ἀπολωλότα, τοῦτο παθόντ' ἂν δικαίως, ἀντὶ τούτων ὡς ὀφείλουσα ἡ πόλις αὐτῷ στεφάνους καὶ πολιτείαν καὶ ἃ πάντες ἐπίστασθε δέδωκεν. καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τό τε ψήφισμα ἀνάγνωθί μοι τὸ περὶ τῶν ὁμήρων, καὶ τὴν Ἰφικράτους ἐπιστολὴν καὶ τὴν Τιμοθέου, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν μαρτυρίαν ταυτηνί· ὄψεσθε γὰρ οὐ λόγους οὐδ' αἰτίας ἀλλ' ἀλήθειαν οὖσαν ὧν λέγω. λέγε τὴν ἐπιστολήν.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

v. 3. ἐμπόδιον krs. 6. τῶν ὄντων om k. ἀνθρώπων] πάντων ἀνθρώπων krs, ἁπάντων ἀνθρώπων v. 150, 1. ταῦτά γε ἐπ. Fv. 3. προείλετο Fkrsv. 6. ἐκεῖθεν krs. 7. τριηρῶν Σ. 8. καὶ τὸ om r. δεῖν] δεῖσθαι krs. 10. διότι FΩkrs. ἀπέδωκε krs. 11. ὑμῖν (ἡ) F. 151, 1. ὧν οὖν ἦν δίκαιον ἐκεῖνον γρ Σ. ὑμῖν om pr T. 2. ἀντὶ τούτων om krs. 3. ἃ πάντες] ἅπανθ' ὅσα krs. 7. ταύτην Ωk. λόγον s. αἰτίαν ΣΤΩ. 8. οὖσαν ὧν om Ω. ἐπιστολήν] μαρτυρίαν ΣΤΩ. 9. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Reiskius: ΕΠΙΣΤΟΛΗ libri, rs quidem ante ΨΗΦΙΣΜΑ.

152 Ὅτι μὲν τοίνυν καὶ τὸ πρῶτον, οὐ πολεμεῖν ὑμῖν
ᾤετο, ἐκεῖσε ἐμίσθωσεν αὑτὸν πολλαχόσε ἄλλοσε μισθῶ-
σαι παρόν, καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ὀδὲν ἐκεῖ κακὸν εἶχε ποι-
εῖν ὑμᾶς, ἔπλει δεῦρο πάλιν οὐ τἀναντία ἔμελλε πράξειν
τῇ πόλει, καὶ τοῦ μὴ λαβεῖν Ἀμφίπολιν πάντων οὗτος αἰ-
τιώτατός ἐστιν, ἀκηκόατ᾽ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς καὶ τοῦ ψηφίσμα-
τος καὶ τῆς μαρτυρίας. καὶ τὰ μὲν πρῶτα τοιαῦτ᾽ ἐστὶ
τῶν ἔργων τῶν Χαριδήμου, μετὰ ταῦτα δὲ ἄλλα θεάσα-
153 σθε. χρόνου γὰρ διελθόντος καὶ τοῦ πολέμου πρὸς Κότυν
ὄντος ἤδη πέμπει πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολήν (μᾶλλον δ᾽ οὐχὶ
πρὸς ὑμᾶς ἀλλὰ πρὸς Κηφισόδοτον· οὕτω σφόδρα ὑπ᾽ αὐ-
τοῦ γε οὐδ᾽ ἂν ἐξαπατηθῆναι τὴν πόλιν ἡγεῖτο, συνειδὼς
ἃ πεποίηκεν) ἐν ᾗ Χερρόνησον ὑπέσχετο τῇ πόλει κομι-
εῖσθαι, πάντα τούτοις τἀναντία ἐγνωκὼς ποιεῖν. δεῖ δ᾽
ὑμᾶς τὸ πρᾶγμα, οἷον ἦν, τὸ περὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀκοῦ-
σαι (καὶ γάρ ἐστι βραχύ) καὶ θεωρῆσαι τὸν τρόπον τἀν-
154 θρώπου, ὡς ὑμῖν ἀπ᾽ ἀρχῆς κέχρηται. ἐκεῖνος ὡς ἀπό- 671
μισθος γίγνεται παρὰ τοῦ Τιμοθέου τότε, ἀπ᾽ Ἀμφιπό-
λεως ἀναχωρῶν, διαβὰς εἰς τὴν Ἀσίαν, διὰ τὴν σύλλη-
ψιν τὴν Ἀρταβάζῳ συμβᾶσαν τότε ὑπ᾽ Αὐτοφραδάτου
μισθοῖ τὸ στράτευμα καὶ ἑαυτὸν τοῖς Ἀρταβάζου κηδε-
σταῖς. λαβὼν δὲ πίστεις καὶ δούς, ὀλιγωρήσας τῶν ὅρκων
καὶ παραβὰς αὐτούς, ἀφυλάκτων ὄντων ὡς ἂν πρὸς φί-
λον τῶν ἐν τῇ χώρᾳ, καταλαμβάνει Σκῆψιν καὶ Κέβρηνα
155 καὶ Ἴλιον αὐτῶν. ἐγκρατὴς δὲ γενόμενος τούτων τῶν χω-
ρίων πρᾶγμ᾽ ἔπαθε τοιοῦτον, οἷον οὐχ ὅτι στρατηγὸς ἂν
ἠγνόησέ τις εἶναι φάσκων, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὁ τυχὼν ἄνθρωπος.

ήσειν
152, 1. πολεμεῖν F, πολεμήσειν krs. 4. πρᾶξαι krs.
5. πάντων om krs. 6. καὶ τοῦ ψηφίσματος om ΣΥΩ.
8. τῶν Χ.] τοῦ χ. r. δὲ ταῦτα krs. 153, 1. διελθόντος]
διελθόντος βραχέος FΩ, βραχέος διελθόντος krs, διεληλυθότος βραχέος v.
2. οὐ krs. 4. γε om krs. 6. διεγνωκὼς Fsv. 154, 5. μι-
σθοῦ Σ, μισθοῦται ΥΩ. τό τε στρ. krs. 8. κεβρῆνα kr, κε-
βρῆνα s. 155, 1. αὐτὸν k. τούτων γενόμενος krs. 2. ὅτι] ὁ k.
ἂν om r.

οὐδ' ὁτιοῦν γὰρ χωρίον ἔχων ἐπὶ θαλάττῃ οὐδ' ὅθεν ἂν
σιτοπομπίας εὐπόρησε τοῖς στρατιώταις, οὐδ' αὖ σῖτον ἔχων
ἐν τοῖς χωρίοις, ὑπέμεινεν ἐν τοῖς τείχεσι καὶ οὐ διαρ-
πάσας ᾤχετο, ἐπειδή γε ἀδικεῖν ἔγνω. ὡς δὲ συλλέξας δύ-
ναμιν παρῆν ὁ Ἀρτάβαζος, ἀφειμένος παρὰ τοῦ Αὐτο-
φραδάτου, τῷ μὲν ὑπῆρχεν ἐπισιτισμὸς ἐκ τῆς ἄνωθεν
Φρυγίας καὶ Λυδίας καὶ Παφλαγονίας οἰκείας οὔσης, τῷ
156 δ' οὐδ' ὁτιοῦν ἄλλο πλὴν πολιορκία περιειστήκει. αἰσθόμενος
δ' οὗ ἦν κακοῦ καὶ λογισμὸν λαβὼν ὅτι ληφθήσεται, κἂν
μηδενὶ τῶν ἄλλων, τῷ γε λιμῷ, εἶδεν, εἴτε δή τινος εἰ-
πόντος εἴτ' αὐτὸς συνείς, ὅτι σωτηρία μόνη γένοιτ' ἂν
αὐτῷ, ἥπερ ἅπαντας ἀνθρώπους σώζει. ἔστι δ' αὕτη τίς;
ἡ ὑμετέρα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴτε χρὴ φιλανθρωπίαν
λέγειν εἴθ' ὅ τι δήποτε. γνοὺς δὲ τοῦτο πέμπει τὴν ἐπι-
στολὴν ὑμῖν, ἧς ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι, βουλόμενος διὰ τῆς
ὑποσχέσεως τοῦ κομιεῖσθαι Χεῤῥόνησον ὑμῖν, καὶ διὰ τοῦ 672
τὸν Κηφισόδοτον δοκεῖν ἐχθρὸν ὄντα τοῦ Κότυος καὶ τοῦ
Ἰφικράτους ταῦτα βούλεσθαι, τριήρων εὐπορήσας παρ' ὑμῶν
157 ἀσφαλῶς ἐκ τῆς Ἀσίας ἀποδρᾶναι. τί δὴ συμβαίνει πα-
ραυτά, ὅθεν ἐξηλέγχθη φανερῶς τὸ πρᾶγμ' ἐπ' αὐτοφώρῳ;
ὁ Μέμνων καὶ ὁ Μέντωρ, οἱ κηδεσταὶ τοῦ Ἀρταβάζου, ἄν-
θρωποι νέοι καὶ κεχρημένοι ἀπροσδοκήτῳ εὐτυχίᾳ τῇ τοῦ
Ἀρταβάζου κηδείᾳ, βουλόμενοι τῆς χώρας ἄρχειν εὐθὺς
ἐν εἰρήνῃ καὶ τιμᾶσθαι καὶ μὴ πολεμεῖν μηδὲ κινδυνεύ-
ειν, πείθουσι τὸν Ἀρτάβαζον τοῦ μὲν τιμωρεῖσθαι τὸν
Χαρίδημον ἀφεῖσθαι, ἀποστεῖλαι δ' ὑπόσπονδον, διδά-
σκοντες ὡς ὑμεῖς, κἂν ἐκεῖνος μὴ θέλῃ, διαβιβᾶτε καὶ
158 οὐ δυνήσεται κωλύειν. ὡς δὲ τυγχάνει ταύτης τῆς ἀλόγου

v. 1. ἔχων χωρίον krs. ἐπὶ] ἐπὶ τῇ kr, ἐν τῇ s. 2. εὐπόρησεν FΣ, εὐπορήσει ΥΩ, εὐπορήσειε krs, εὐπορήσῃ v. 5. παρῆν om r. 6. ἄνω krs. 156, 1. δ' om Υ et pr Σ. 2. κἂν] καὶ krs. 6. φιλανθρωπία Σ. 7. λέγειν αὐτὴν εἴθ' ΥΩ. 8. ἧς] οἷς r. ἐστιν om s. 10. τὸν om v. 11. ταυτὰ Fv. βουλεύεσθαι s. τριηρῶν FΣv. ὑμῖν krs. 157, 1. παραυτά] παρὰ ταῦτα Fv. 2. φανερῶς om Fkrsv. 4. καὶ om s. 7. τὸν utrumque om v. 8. ἀφεῖσθαι] ἀφεῖσθαι καὶ μὴ πολεμεῖν ΣΥΩ.

καὶ ἀπροσδοκήτȣ σωτηρίας ὁ Χαρίδημος, διαβὰς εἰς τὴν
Χεῤῥόνησον ἐφ᾽ αὐτȣ̃ διὰ τὰς σπονδάς, τοσȣ́τȣ ἐδέησεν
ἐπελθεῖν τῷ Κότυϊ, γεγραφὼς ὅτι οὐχ ὑπομενεῖ Κότυς
αὐτὸν ἐπιόντα, ἢ τὴν Χεῤῥόνησον ὅπως κομιεῖσθε ὑμεῖς
συμπρᾶξαι, ὥστε πάλιν μισθώσας αὑτὸν τῷ Κότυϊ τὰ
ὑπόλοιπα τῶν ὑμετέρων χωρίων Κριθωτὴν καὶ Ἐλεȣ̃ντα
ἐπολιόρκει. καὶ ὅτι ταῦτα, καὶ ἡνίκα ἔτ᾽ ἦν ἐν τῇ Ἀσίᾳ
καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἔπεμπε πρὸς ὑμᾶς, ἐγνωκὼς ποιεῖν
ἐφενάκιζεν ὑμᾶς, ἀπὸ τῆς διαβάσεως ἣν ἐποιήσατο γνώ-
σεσθε· ἐκ γὰρ Ἀβύδȣ τῆς τὸν ἅπαντα χρόνον ὑμῖν ἐχ-
θρᾶς, καὶ ὅθεν ἦσαν οἱ Σηϛὸν καταλαβόντες, εἰς Σηϛὸν
159 διέβαινεν, ὃν εἶχε Κότυς. καίτοι μὴ νομίζετε μήτ᾽ ἂν τȣ̀ς
Ἀβυδηνȣ̀ς αὐτὸν ὑποδέχεσθαι μήτ᾽ ἂν τȣ̀ς ἐν τῷ Σηϛῷ
τῆς ἐπιϛολῆς ὑμῖν ἐκείνης πεπεμμένης, εἰ μὴ συνῄδε- 673
σαν φενακίζοντι αὐτῷ τότε καὶ συνεξηπάτων αὐτοί, βȣ-
λόμενοι τοῦ μὲν διαβῆναι τὸ στράτευμα ὑμᾶς παρέχειν
τὴν ἀσφάλειαν, διαβάντος δ᾽, ὅπερ συνέβη δόντος Ἀρ-
ταβάζȣ τὴν ἄδειαν, αὐτοῖς ὑπάρξαι τὴν χρείαν. ὅτι τοί-
νυν ȣ̃τω ταῦτ᾽ ἔχει, λέγε τὰς ἐπιϛολάς, ἥν τ᾽ ἔπεμψεν ἐκεῖ-
νος, καὶ τὰς παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐκ Χεῤῥονήσȣ· γνώ-
σεσθε γὰρ ἐκ τȣ́των ὅτι ταῦθ᾽ ȣ̃τως ἔχει. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

160 Ἐνθυμεῖσθε ὅθεν οἳ διέβη, ἐξ Ἀβύδου εἰς Σηστόν.
ἆρ᾽ ȣ̃ν οἴεσθ᾽ ἂν ὑποδέξασθαι τοὺς Ἀβυδηνȣ̀ς αὐτὸν ἢ
τȣ̀ς Σηϛίȣς, εἰ μὴ συνεξηπάτων, ὅτε τὴν πρὸς ὑμᾶς ἔπεμ-
πεν ἐπιϛολήν;

Λέγε αὐτοῖς τὴν ἐπιστολὴν αὐτήν. καὶ θεωρεῖτε ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι τὰς ὑπερβολὰς ὧν αὐτὸς περὶ αὐτȣ̃ πρὸς

v. 6. κριθώτην krs. ἐλαιοῦντα Υ. 8. ἔπεμψε r. ἐγνωκὼς] ὃν τἀναντία ἐγνωκὼς Fkrsv. 9. γνώσεσθε ἣν ἐποιήσατο ς. 159, 1. ἣν v, ἣν krs. 2. ἂν] αὖ krsv. 3. πεμφθείσης krs, ἀπεσταλμένης γρ F. 4. αὐτῷ φενακίζοντι krs. 5. παρασχεῖν krs. 6. διδόντος ΥΩ et corr v. 8. ταῦθ᾽ οὕτως krs. 10. λέγε om ΣΥΩk. 160, 1. οἳ om ΣΥΩv. 2. αὐτὸν om Σkr. 3. τὴν om pr Υ. ἔπεμψεν Ω. 5. λέγε δ᾽ αὐτοῖς krsv. αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν krs.

ὑμᾶς ἔγραψεν ἐπαίνων, [καὶ] τὰ μὲν ὡς πεποίηκε λέγων, τὰ δ' ὑπισχνούμενος ποιήσειν. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

161 Καλά γε, οὐ γάρ; ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ γεγραμμένα καὶ χάριτος πολλῆς ἄξια, εἴγ' ἦν ἀληθῆ. νῦν δ', ὅτε μὲν τῶν σπονδῶν οὐκ ᾤετο τεύξεσθαι, ταῦτ' ἔγραφεν ἐξαπατῶν, ἐπειδὴ δ' ἔτυχε, λέγε οἷα ἐποίησεν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Οὐκοῦν τοῦ κομιεῖσθαι τὰ ἀπολωλότα χωρία ὑποσχομένου Χαριδήμου διαβάντος φησὶν ὁ ἄρχων Κριθωτῆς περὶ τῶν ὑπαρχόντων γεγενῆσθαι μείζους τῶν πρότερον τοὺς κινδύνους. Λέγ' ἐξ ἑτέρας ἐπιστολῆς ἐπιδείξας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. 674

Λέγ' ἐξ ἑτέρας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

162 Ὁρᾶτε ὅτι πανταχόθεν τὸ πρᾶγμα μαρτυρεῖται, ὅτι διαβὰς οὐκ ἐπὶ τὸν Κότυν ἀλλ' ἐφ' ἡμᾶς μετ' ἐκείνου ἐπορεύετο. ἔτι τοίνυν ταύτην μόνην ἀνάγνωθί μοι τὴν ἐπιστολήν, τὰς δ' ἄλλας ἔα· δῆλον γάρ που ὑμῖν γέγονεν ὡς πεφενάκικεν ὑμᾶς. λέγε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ἐπίσχες. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι γράψας μὲν ὡς ἀποδώσει Χεῤῥόνησον, τὰ λοιπὰ ἀφελέσθαι μισθώσας αὐτὸν τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς ἐπεχείρει, γράψας δὲ ὡς Ἀλεξάνδρου πρεσβευσαμένου πρὸς αὐτὸν οὐ προσεδέξατο, τοῖς λῃσταῖς φαίνεται τοῖς παρ' ἐκείνου ταὐτὰ πράττων. εὔνους γε, οὐ γάρ; ἁπλῶς ὑμῖν, καὶ οὐδὲν ἂν ἐπιστείλας ψεῦδος οὐδ' ἐξαπατήσας.

163 Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων πω δῆλόν ἐσθ', οὕτω σαφῶς δη-

161, 1. οὐ γάρ om pr Σ. 3. μὲν om ΣΥΩ. τεύξασθαι Ω. 4. ἐξαπατῶν ὑμᾶς ἐπ. krs. 5. ἐπιστολὴ Υks, πράξεις v, μαρτυρία ἔργων FΩr, om Σ. 7. κριθώτης krs. 9. λέγε γ' ἐξ F, λέγε δ' ἐξ v. ἐπιδείξας ἐπιστολῆς v, ἐπιστολῆς ἐπιδείξας λέγε krs, ἐπιστολῆς ἐπιδείξας λέγ' ἐξ ἑτέρας Ω. 10. ἐπιστολαὶ v. 11. Λέγ' ἐξ ἑτέρας. ΕΠΙΣΤΟΛΗ add FΣΥ. 162, 2. ὑμᾶς krs. 4. που ὑμῖν] δήπου ὑμῖν F, ὑμῖν δήπου krs. 10. πρὸς αὐτὸν οὐ in mg ponit Σ. ὑπεδέξατο s. 12. ἂν om rs. 163, 1. δῆλον ὂν om ΥΩ.

λον ὄν, ὡς οὐδὲν πιστόν ἐσθ᾽ ὧν ἐκεῖνός φησι καὶ προσ-
ποιεῖται τῇ πόλει προσέχειν, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα συμ-
βάντων ἔσται φανερώτερον. τὸν μὲν γὰρ Κότυν, εὖ ποιῶν,
ὄντα γ᾽ ἐχθρὸν ὑμῖν καὶ πονηρὸν ἀποκτίννυσιν ὁ Πύθων,
ὁ δὲ Κερσοβλέπτης ὁ νυνὶ βασιλεύων μειρακύλλιον ἦν
καὶ πάντες οἱ τοῦ Κότυος παῖδες, τῶν δὲ πραγμάτων κύ-
ριος διὰ τὴν παρουσίαν καὶ τὸ δύναμιν ἔχειν ὁ Χαρίδη-
μος ἐγεγόνει, ἧκε δὲ Κηφισόδοτος στρατηγῶν, πρὸς ὃν
αὐτὸς ἔπεμψε τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, καὶ αἱ τριήρεις, αἳ
ὅτ᾽ ἦν ἄδηλα τὰ τῆς σωτηρίας αὐτῷ, καὶ μὴ συγχωροῦν-
164 τος Ἀρταβάζου σώζειν ἔμελλον αὐτόν. τί δὴ προσῆκεν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὡς ἀληθῶς ἁπλοῦν καὶ φίλον 675
[ποιῆσαι,] παρόντος μὲν στρατηγοῦ ἐξ ὧν ἐκεῖνος ἔφησεν
ἂν αὐτῷ φθονεῖν οὐδενός, ἀλλ᾽ ὃν αὐτὸς ἑαυτοῦ φίλον
προείλετο τῶν παρ᾽ ὑμῖν καὶ πρὸς ὃν τὴν ἐπιστολὴν ἐπε-
πόμφει, τετελευτηκότος δὲ Κότυος, κύριον δ᾽ ὄντα τῶν
πραγμάτων; οὐκ ἀποδοῦναι μὲν τὴν χώραν εὐθέως ὑμῖν,
κοινῇ δὲ μεθ᾽ ὑμῶν καθιστάναι τὸν βασιλέα τῆς Θρᾴκης,
δηλῶσαι δ᾽ ὡς εἶχεν εὐνοϊκῶς ὑμῖν, καιροῦ τοιούτου λαβό-
165 μενον; ἔγωγ᾽ ἂν φαίην. ἆρ᾽ οὖν ἐποίησέ τι τούτων; πολ-
λοῦ γε δεῖ. ἀλλὰ τὸν μὲν ἅπαντα χρόνον μῆνας ἑπτὰ
διήγαγεν ἡμᾶς πολεμῶν, ἐκ προφανοῦς ἐχθρὸς ὢν καὶ οὐδὲ
λόγον φιλάνθρωπον διδούς. καὶ κατ᾽ ἀρχὰς μὲν ἡμῶν δέκα
ναυσὶ μόναις εἰς Πέρινθον ὁρμισαμένων, ἀκηκοότων ὅτι
πλησίον ἐστὶν ἐκεῖνος, ὅπως συμμίξαιμεν αὐτῷ καὶ περὶ
τούτων εἰς λόγους ἔλθοιμεν, ἀριστοποιουμένους φυλάξας τοὺς
στρατιώτας ἐπεχείρησε μὲν ἡμῶν τὰ σκάφη λαβεῖν, πολ-

v. 1. καὶ om FΣυ, cum ἢ mutant ΥΩkrs. 2. ἀλλ᾽ ἐκ Σ: ceteri ἀλλὰ καὶ ἐκ. 4. ἡμῖν ΥΩυ. 5. νῦν rs. 6. τοῦ om krs. 8. ἥκει rs. δὲ ὁ κηφισόδοτος ks. 164, 1. προσῆκον ἦν ὦ krs. 3. ποιῆσαι om FΣΥΩυ. ὧν] ὃν corr ΣΩrυ. 4. ἂν om FΣΥΩυ, φθονεῖν αὐτῷ ἔφησεν ἂν krs. ἑαυτῷ r. 5. ἡμῖν krs. 6. δὲ τοῦ κότυος Fkrs. 7. ἡμῖν k. 8. τὸν βασιλέα καθιστάναι krs. 9. ἡμῖν k. 165, 2. γε καὶ δεῖ Fkrsυ. μὲν ἄλλον ἅπαντα krs. 3. ἡμᾶς] ἡμῖν krs. 5. ὁρμησαμένων Fkrs. 8. ἐνεχείρησε krs.

λοὺς δ' ἀπέκτεινε τῶν ναυτῶν, κατήραξε δ' εἰς τὴν θάλατ-
166ταν ἅπαντας, ἱππέας ἔχων καὶ ψιλούς τινας. μετὰ ταῦτα
δὲ πλευσάντων ἡμῶν οὐκ ἐπὶ τῆς Θρᾴκης τόπον οὐδένα
οὐδὲ χωρίον· οὐδὲ γὰρ τοῦτό γ' ἂν εἴποι τις „νὴ Δί', ἀμυ-
νόμενος γὰρ ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν ἐποίει τι κακόν." οὐκ
ἔστι τοῦτο· οὐ γὰρ ἤλθομεν οὐδαμοῖ τῆς Θρᾴκης, ἀλλ' ἐπ'
Ἀλωπεκόννησον, ἣ Χεῤῥονήσου μέν ἐστι καὶ ἦν ὑμετέρα,
ἀκρωτήριον δ' ἀνέχον πρὸς τὴν Ἴμβρον ἀπωτάτω τῆς Θρᾴ-
167κης, λῃστῶν δ' ἦν μεστὴ καὶ καταποντιστῶν. ἐνταῦθα ἐλ-
θόντων ἡμῶν καὶ πολιορκούντων τούτους, πορευθεὶς διὰ 676
Χεῤῥονήσου πάσης τῆς ὑμετέρας ἡμῖν μὲν προσέβαλλεν,
ἐβοήθει δὲ τοῖς λῃσταῖς καὶ καταποντισταῖς. καὶ πρότερον
προσκαθήμενος τὸν ὑμέτερον στρατηγὸν ἔπεισε καὶ ἠνάγ-
κασε μὴ τὰ βέλτισθ' ὑπὲρ ὑμῶν πράττειν, ἢ αὐτὸς ὑπὸ
τούτου ἐπείσθη ὧν ὡμολογήκει καὶ ὑπέσχητό τι πρᾶξαι, καὶ
γράφει δὴ τὰς συνθήκας ταύτας πρὸς Κηφισόδοτον, ἐφ'
αἷς ὑμεῖς οὕτως ἠγανακτήσατε καὶ χαλεπῶς ἠνέγκατε, ὥστε
ἀπεχειροτονήσατε μὲν τὸν στρατηγόν, πέντε ταλάντοις δ'
ἐζημιώσατε, τρεῖς δὲ μόναι ψῆφοι διήνεγκαν τὸ μὴ θα-
168νάτου τιμῆσαι. καίτοι πηλίκην τινὰ χρὴ νομίζειν ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι ταύτην τὴν ἀλογίαν, ὅταν τις ἴδῃ διὰ τὰς
αὐτὰς πράξεις τὸν μὲν ὡς ἀδικοῦντα κολασθέντα πικρῶς
οὕτως, τὸν δ' ὡς εὐεργέτην ἔτι καὶ νῦν τιμώμενον; ὅτι
τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τῶν μὲν τῷ στρατηγῷ συμ-
βάντων δήπου μάρτυρες ὑμεῖς ἐστέ μοι· καὶ γὰρ ἐκρίνεθ'
ὑμεῖς καὶ ἀπεχειροτονεῖτε καὶ ὠργίζεσθε, καὶ πάντα ταῦτα

ερ η

v. 1. κατήραξε Σ, κατήραξε F, κατήρραξε krs, κατέρραξε Ω, κατέρ-ραξε Tv. cf. Valcken. ad Herodot. 9, 69. 166, 3. γ' om krs. 5. οὐδαμοῖ TΩ et corr Σ, οὐδαμοῦ Fkrs, οὐδαμῇ v. 6. ἣ] ἡ δὲ k. ἡμετέρα k. 167, 1. ἐντ. δ' ἐλθόντων ΣTΩ. 2. πορευθεὶς] λαθὼν καὶ πορευθεὶς rs, λαθὼν καὶ διαπορευθεὶς k. 3. ἡμετέρας Ω. ὑμῖν ks. μὲν om pr v. προσέβαλεν r. 4. πρότερον προσκαθήμενος] οὐ πρότερον προσκαθήμενος ἐπαύσατο πρὶν γρ F. 5. ἡμέτερον Ωk. 6. ἡμῶν k. 7. ὑπέσχετο Fkrsv. τι om TΩ et pr Σ, delet v. 8. ταύτας τὰς πρ. ΣTΩ. 11. τὸ μὴ] τοῦ μὴ v, τοῦ μὴ k. 168, 2. ταύτην om r. 3. ἀδικήσαντα krs. 7. ὀργίζεσθε Ω. ταῦτα πάντα sv.

σύνισθ' ὑμεῖς· τῶν δ' ἐν Περίνθῳ καὶ τῶν ἐν Ἀλωπεκοννήσῳ κάλει μοι τοὺς τριηράρχους μάρτυρας.

ΤΡΙΗΡΑΡΧΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

169 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ἐπειδὴ Κηφισόδοτος μὲν ἀπηλλάγη τοῦ στρατηγεῖν, ὑμῖν δ' οὐκ ἐδόκουν καλῶς ἔχειν οὐδὲ δικαίως αἱ πρὸς ἐκεῖνον γραφεῖσαι συνθῆκαι, τὸν μὲν Μιλτοκύθην, τὸν διὰ παντὸς εὔνουν ὑμῖν τοῦ χρόνου, λαβὼν προδοθέντα ὑπὸ τοῦ Σμικυθίωνος ὁ χρηστὸς οὗτος Χαρίδημος, οὐκ ὄντος νομίμου τοῖς Θρᾳξὶν ἀλλήλους ἀποκτιν- 677
νύναι, γνοὺς ὅτι σωθήσεται πρὸς Κερσοβλέπτην ἂν ἀχθῇ, παραδίδωσι Καρδιανοῖς τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς. κἀκεῖνοι λαβόντες καὶ αὐτὸν καὶ τὸν υἱόν, ἀναγαγόντες εἰς τὸ πέλαγος ἐν πλοίῳ, τὸν μὲν υἱὸν ἀπέσφαξαν, ἐκεῖνον δ' ἐπι-
170 δόντα τὸν υἱὸν ἀποσφαττόμενον κατεπόντισαν. τῶν δὲ Θρᾳκῶν ἁπάντων χαλεπῶς ἐνεγκόντων ἐπὶ τούτοις, καὶ συστραφέντων τοῦ τε Βηρισάδου καὶ τοῦ Ἀμαδόκου, ἰδὼν τὸν καιρὸν τοῦτον Ἀθηνόδωρος συμμαχίαν ποιησάμενος πρὸς τούτους οἷός τ' ἦν πολεμεῖν. ἐν φόβῳ δὲ καταστάντος τοῦ Κερσοβλέπτου γράφει ὁ Ἀθηνόδωρος συνθήκας, καθ' ἃς ἀναγκάζει τὸν Κερσοβλέπτην ὀμόσαι πρός τε ὑμᾶς καὶ τοὺς βασιλέας εἶναι μὲν τὴν ἀρχὴν κοινὴν τῆς Θρᾴκης εἰς τρεῖς διῃρημένην, πάντας δ' ὑμῖν ἀποδοῦναι
171 τὴν χώραν. ὡς δ' ἐν ἀρχαιρεσίαις ὑμεῖς Χαβρίαν ἐπὶ τὸν πόλεμον τοῦτον κατεστήσατε, καὶ τῷ μὲν Ἀθηνοδώρῳ συνέβη διαφεῖναι τὴν δύναμιν χρήματα οὐκ ἔχοντι παρ' ὑμῶν οὐδ' ἀφορμὴν τῷ πολέμῳ, τῷ Χαβρίᾳ δὲ μίαν ναῦν ἔχοντι μόνην ἐκπλεῖν, τί πάλιν ποιεῖ οὗτος ὁ Χαρίδημος; ἃς μὲν ὤμοσε πρὸς τὸν Ἀθηνόδωρον συνθήκας, ἔξαρνος γίγνεται καὶ τὸν Κερσοβλέπτην ἀρνεῖσθαι πείθει, γρά-

v. 1. δ' om ΥΩ. 3. τριήραρχοι μάρτυρες] μάρτυρες ΣΥΩk, μαρτυρία τριηράρχων r, μαρτυρία v. 169, 1. τοίνυν om s. 4. προδοθέντα λαβὼν v. 5. τοῦ om v. 7. ἀναχθῇ krs. 9. καὶ τὸν υἱὸν καὶ αὐτὸν krs. 170, 5. πρὸς τούτοις F, om pr Σ. οἷός] οἷς k. τ' om ΥΩkrs. 6. ὁ om krs. 7. καθ' ἃς] ἐν αἷς krs et γρ F. 8. ἡμᾶς FΣΥΩv. τοὺς] πρὸς τοὺς ΥΩkrs. 171, 4. ἀφορμὴν οὐδεμίαν τῷ Fv. τῷ ante Χαβρίᾳ om krs. ναῦν om Ω. 5. ποιεῖ πάλιν krs.

φει δ' ἑτέρας πρὸς τὸν Χαβρίαν ἔτι τῶν πρὸς Κηφισόδοτον δεινοτέρας· οὐκ ἔχων δ' ἐκεῖνος, οἶμαι, δύναμιν στέρ-
172γειν ἠναγκάζετο τούτοις. ἀκούσαντες δ' ὑμεῖς ταῦτ', ἐν τῷ δήμῳ λόγων ῥηθέντων πολλῶν καὶ τῶν συνθηκῶν ἀναγνωσθεισῶν, οὔτε τὴν Χαβρίου δόξαν αἰσχυνθέντες οὔτε τῶν "συναγορευόντων οὐδένα ἀπεχειροτονήσατε καὶ ταύ- 678
τας πάλιν τὰς συνθήκας, καὶ ἐψηφίσασθε ψήφισμα Γλαύκωνος εἰπόντος ἑλέσθαι πρέσβεις δέκα ἄνδρας ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, τούτους δ', ἂν μὲν ἐμμένῃ ταῖς πρὸς Ἀθηνόδωρον συνθήκαις ὁ Κερσοβλέπτης, ὁρκίσαι πάλιν αὐτόν, εἰ δὲ μή, παρὰ μὲν τοῖν δυοῖν βασιλέοιν ἀπολαβεῖν τοὺς
173ὅρκους, πρὸς δ' ἐκεῖνον ὅπως πολεμήσετε βουλεύεσθαι. ἐκπεπλευκότων δὲ τῶν πρέσβεων συμβαίνει τοῖς χρόνοις εἰς τοῦθ' ὑπηγμένα τὰ πράγματα ἤδη, τριβόντων τούτων καὶ οὐδὲν ἁπλοῦν οὐδὲ δίκαιον ὑμῖν ἐθελόντων πρᾶξαι, ὥστ' ἐβοηθοῦμεν εἰς Εὔβοιαν, καὶ Χάρης ἧκεν ἔχων τοὺς ξένους, καὶ στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν αὐτοκράτωρ εἰς Χερρόνησον ἐξέπλει. οὕτω γράφει πάλιν συνθήκας πρὸς τὸν Χάρητα, παραγενομένου Ἀθηνοδώρου καὶ τῶν βασιλέων, ταύτας αἵπερ εἰσὶν ἄρισται καὶ δικαιόταται. καὶ ἔργῳ ἑαυτὸν ἐξήλεγξεν ὅτι καιροφυλακεῖ τὴν πόλιν ἡμῶν, καὶ οὐδὲν ἁπλοῦν ἔγνωκε
174ποιεῖν οὐδ' ἴσον. εἶθ' ὃν ὁρᾶτε ἐκ προσαγωγῆς ὑμῖν φίλον, καὶ ὅπως ἂν ὑμᾶς δύνασθαι νομίσῃ, οὕτω πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας ἔχοντα, τοῦτον οἴεσθε δεῖν ἰσχυρόν ποτ' ἐᾶσαι γενέσθαι, καὶ ταῦτα δι' ὑμῶν; οὐκ ἄρ' ὀρθῶς ἐγνώκατε. ἵνα τοίνυν εἰδῆθ' ὅτι τἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν ἐπιστολὴν ἣ μετὰ τὰς πρώτας συνθήκας ἦλθεν, εἶτα τὴν παρὰ Βηρισάδου· μάλιστα γὰρ οὕτω γνώσεσθε διδασκόμενοι.

v. 1. τὸν om krs. 172, 2. παραγνωσθεισῶν Ωs, παραναγνωσθεισῶν Υkr. 3. χαβρία r. 5. ψηφίζεσθε krs. 7. ἂν] ἐν. ΥΩ. μὲν om krs. ἐμμένῃ om ΣΥΩ. 8. ὁ Κερσοβλέπτης om ΣΥΩ

σε
173, 1. βουλεύεσθαι F, βουλεύσεσθαι v. 3. διατριβόντων corr s. τούτων om r. 5. βοηθοῦμεν krs. τοὺς ξένους ἄγων krs. 7. πάλιν γράφει krs. 9. ἄρισται] βέλτισται krs. ἔργῳ] ἔγνω v. 174, 1. ἴσον] ὅσιον γρ F. προσαγωγῆς Harpocratio. ὑμῖν]
ζ
ὃν θ' ὑμῖν Fv. 2. νομίσῃ F. 5. τἀληθῆ] ταῦτ' ἀληθῆ Fkrsv.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Λέγε καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν τοῦ Βηρισάδου.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ. 679

175 Ἡ μὲν τοίνυν συμμαχία τοῖν βασιλέοιν τοῖν δυοῖν τοῦτον τὸν τρόπον μετὰ τὴν παράκρουσιν τὴν διὰ τῶν πρὸς Κηφισόδοτον συνθηκῶν συνεστάθη, ἤδη Μιλτοκύθου μὲν ἀνῃρημένου, Χαριδήμου δ' ἔργῳ φανεροῦ γεγενημένου ὅτι τῆς πόλεως ἐχθρός ἐστιν. ὃς γάρ, ὃν ᾔδει διὰ παντὸς τοῦ χρόνου πάντων τῶν Θρᾳκῶν εὐνούστατον ὄνθ' ὑμῖν, τοῦτον ὑποχείριον ἠξίωσε λαβὼν τοῖς ὑμετέροις ἐχθροῖς Καρδιανοῖς ἐγχειρίσαι, πῶς οὐ μεγάλης ἔχθρας δεῖγμα πρὸς ὑμᾶς ἐξέφερεν; ἃς δὴ τὸν πόλεμον δεδιὼς τὸν πρὸς τοὺς Θρᾷκας καὶ πρὸς Ἀθηνόδωρον ἐποιήσατο συνθήκας μετὰ ταῦτα ὁ Κερσοβλέπτης, λέγε.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

176 Ταῦτα τοίνυν γράψας καὶ συνθέμενος, καὶ τὸν ὅρκον ὃν ὑμεῖς ἠκούσατε ὀμόσας, ἐπειδὴ τὴν μὲν Ἀθηνοδώρου δύναμιν διαφειμένην εἶδε, μιᾷ δὲ μόνον τριήρει Χαβρίαν ἥκοντα, οὔτε τὸν Ἰφιάδου παρέδωκεν υἱὸν ὑμῖν οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ὧν ὤμοσεν ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς συνθήκαις ἔξαρνος γίγνεται καὶ γράφει ταύτας τὰς συνθήκας. Λαβέ μοι καὶ λέγε ταυτασί.

ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

177 Ἐνθυμεῖσθ' ὅτι καὶ τέλη καὶ δεκάτας ἠξίου λαμβάνειν, καὶ πάλιν ὡς αὐτοῦ τῆς χώρας οὔσης τοὺς λόγους ἐποιεῖτο, τοὺς δεκατηλόγους ἀξιῶν τοὺς αὐτοῦ τῶν τελῶν κυρίους εἶναι, καὶ τὸν ὅμηρον τὸν υἱὸν τὸν Ἰφιάδου, ὃν ὑπὲρ Σηστοῦ ἔχων ὤμοσε πρὸς τὸν Ἀθηνόδωρον παραδώσειν,

v. 1. ΕΠΙΣΤΟΛΗ — Βηρισάδου om rsv. 2. τὴν παρὰ τοῦ v. 3. ΕΠΙΣΤΟΛΗ om ΥΩk. 175, 1. τοῖν δυοῖν βασιλέοιν Fv, τοῖς βασιλεῦσι τοῖν δυοῖν ΣΥΩ. 7. ἠξίωσεν ὑποχείριον krsv. 8. ἐγχειρῆσαι Σ et pr Υv. 9. δὴ] δὲ krsv. 10. μετὰ] καὶ μετὰ Fv. 176, 1. ταῦτα] ὁ ταῦτα s. 2. ἠκούσατε ὑμεῖς krs. 3. μόνη Frv. 4. υἱὸν ἡμῖν FΣv, ἡμῖν υἱὸν ΥΩ. 5. καὶ om Ω. ἐγγεγραμμένων s. 6. ἐν] τῶν ἐν k. 7. ταύταις Ω. 177, 4. τὸν Ἰφ.] τοῦ ἰφ. ΣΥΩrv. 5. πρὸς τὸν] πρῶτον rs.

ὐδ' ὑπισχνεῖται παραδώσειν ἔτι. Λαβὲ τὸ ψήφισμα ὃ πρὸς 680
ταῦθ' ὑμεῖς ἐψηφίσασθε. λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

178 Ἐλθόντων τοίνυν μετὰ ταῦτα τῶν πρέσβεων εἰς Θρᾴκην ὁ μὲν Κερσοβλέπτης ὑμῖν ἐπιϛέλλει ταυτί, καὶ οὐδ' ὁτιῦν ὡμολόγει δίκαιον, οἱ δ' ἕτεροι ταυτί. Λέγε αὐτοῖς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Λέγε δὴ τὴν παρὰ τῶν βασιλέων. Καὶ σκοπεῖτε εἰ ἄρα ὑμῖν δοκῦσι μηδὲν ἐγκαλεῖν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ὁρᾶτε καὶ συνίετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν πονηρίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν, ὡς ἄνω καὶ κάτω. τὸ πρῶτον ἠδίκει Κηφισόδοτον, πάλιν φοβηθεὶς Ἀθηνόδωρον ἐπαύσατο· αὖθις ἠδίκει Χαβρίαν, πάλιν ὡμολόγει Χάρητι. πάντ' ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε, καὶ ὐδὲν ἁπλῶς ὐδὲ δικαίως ἔπραξεν.

179 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὅσον μὲν χρόνον ἡ ὑμετέρα δύναμις παρῆν ἐν Ἑλλησπόντῳ, κολακεύων καὶ φενακίζων ὑμᾶς διαγέγονεν· ἐπεὶ δ' εἶδε τάχιστα τὸν Ἑλλήσποντον ἔρημον δυνάμεως, εὐθὺς ἐνεχείρει καταλύσας καὶ ἀπαλλάξας τὺς δύο τῆς ἀρχῆς πᾶσαν ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν, ἔργῳ πεῖραν ἔχων ὅτι τῶν πρὸς ὑμᾶς οὐδὲν
180 μὴ δυνηθῇ πρότερον λῦσαι, πρὶν ἂν ἐκβάλῃ τύτυς. ἵνα δ' ὡς ῥᾷϛα τῦτο περάνειε, ψήφισμα τοιῦτο παρ' ὑμῶν εὕρετο, ἐξ ῦ κυρωθέντος ἄν, εἰ μὴ δι' ἡμᾶς καὶ ταύτην τὴν γραφήν, ἠδίκηντο μὲν φανερῶς οἱ δύο τῶν βασιλέων, ἡσυχίαν δ' ἂν ἦγον οἱ ϛρατηγῦντες αὐτοῖς, ὁ Βιάνωρ, ὁ Σίμων, ὁ Ἀθηνόδωρος, φοβύμενοι τὴν διὰ τῦ ψηφίσματος συκο- 681
φαντίαν, ὁ δὲ ταύτης τῆς ἐξυσίας ἀπολαύσας καὶ πᾶσαν ὑφ' ἑαυτῷ λαβὼν τὴν ἀρχὴν ἰσχυρὸς ἂν ἐχθρὸς ὑπῆρχεν ὑμῖν.

v. 1. λαβὲ δὴ τὸ krs. 2. ἐψηφίσασθε ὑμεῖς krs. 178, 5. τῶν om r. βασιλέων ἐπιστολὴν καὶ Fv. 8. Ὁρᾶτε] ἆρα ὁρᾶτε krs, ἆρά γ' ὁρᾶτε Fv. 179, 2. ἐν om Fv. 3. ἐπειδὴ Fkrsv. τάχ. ἔρημον τὸν ἑλλ. εἶδε krs. 4. καταλύσας καὶ ἀπαλλάξας — πᾶσαν] καταλύειν καὶ ἀπαλλάξαι — καὶ πᾶσαν FΣΥΩ et (qui in mg ἀπαλλάττειν) v. 180, 2. παρ' ὑμῶν τοιῦτο krs, τοιῦτόν τι παρ' ὑμῶν Fv. 3. ταυτηνὶ ks. 8. ἂν om Ω.

181 Ἔχει δ' ὁρμητήριον παρὰ πάντα τὸν χρόνον αὐτῷ τε-
τηρημένον τὴν Καρδιανῶν πόλιν, ἣν ἐν ἁπάσαις μὲν ταῖς
συνθήκαις ἐξαίρετον αὐτῷ γέγραφε, τὸ τελευταῖον δὲ καὶ
φανερῶς αὐτὴν ἀφείλετο παρ' ὑμῶν. καίτοι τοῖς ἀπηλ-
λαγμένοις μὲν τοῦ περὶ ἡμῶν τι φρονεῖν ἄδικον, μετὰ
πάσης δ' ἀληθείας ἁπλῶς εὐνοεῖν ἡμῖν ᾐρημένοις τί προσ-
ῆκεν αὐτοῖς ὁρμητήριον καταλιπεῖν χρήσιμον τοῦ πρὸς
182ἡμᾶς πολέμε; ἴστε γὰρ δήπε τἕτο, οἱ μὲν ἀφιγμένοι σα-
φῶς, οἱ δ' ἄλλοι τέτων ἀκέοντες, ὅτι τῆς Καρδιανῶν πό-
λεως ἐχέσης ὡς ἔχει, εἰ γενήσεται τὰ πρὸς τοὺς Θρᾷκας
εὐτρεπῆ τῷ Κερσοβλέπτῃ, παρ' ἡμέραν ἕξεσιν αὐτῷ βα-
δίζειν ἐπὶ Χεῤῥόνησον ἀσφαλῶς. ὥσπερ γὰρ Χαλκὶς τῷ
τόπῳ τῆς Εὐβοίας πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται, ἕτω Χεῤ-
ῥονήσε κεῖται πρὸς τῆς Θρᾴκης ἡ Καρδιανῶν πόλις. ἣν
ὃν ἔχει τόπον ὅςις οἶδεν ὑμῶν, οὐδ' ἐκεῖν' ἀγνοεῖ, τίνος
εἵνεκα καιρῦ περιπεποίηται καὶ διεσπέδασται μὴ λαβεῖν
183ὑμᾶς. ὃν ἐ συμπαρασκευάσαι καθ' ὑμῶν αὐτῶν ὀφείλετε,
ἀλλὰ κωλῦσαι καθ' ὅσον δυνατόν, καὶ σκοπεῖν ὅπως μὴ
γενήσεται, ἐπεὶ ὅτι γε ἐδ' ἂν ὁντινἕν καιρὸν παρείη δε-
δήλωκεν. Φιλίππε γὰρ εἰς Μαρώνειαν ἐλθόντος ἔπεμψε
πρὸς αὐτὸν Ἀπολλωνίδην, πίςεις δὲς ἐκείνῳ καὶ Παμ-
μένει· καὶ εἰ μὴ κρατῶν τῆς χώρας Ἀμάδοκος ἀπεῖπε Φι-
λίππῳ μὴ ἐπιβαίνειν, ἐδὲν ἂν ἦν ἐν μέσῳ πολεμεῖν ἡμᾶς 682
πρὸς Καρδιανὲς ἤδη καὶ πρὸς Κερσοβλέπτην. Καὶ ὅτι
ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν Χάρητος ἐπιςολήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

181, 1. εἶχε krsv. παρ' ἅπαντα krs. 4. αὐτὴν om krs.
5. μὲν τοῦ περὶ ἡμῶν τι in litura rc Υ. ὑμῶν — ὑμῖν krs.
6. προῃρημένοις τί προσῆκον krs. 7. καταλείπειν ΥΩ.
182, 1. ὑμᾶς Ωkrs. 2. ἀκούσαντες Ω. 3. τὰ om pr v.
4. εὐπρεπῆ r. 5. ἀσφαλῶς ἐπὶ χεῤῥόνησον krs. 6. πρὸ Fkrs.
περι
7. πρὸ krs. 9. ἕνεκα krs. ποιεῖται k, ποιεῖται rs, om pr Υ
δυ
omissa etiam καί. 183, 1. ὃν ὑμεῖς οὐ Fv. 3. γενήσεται Σ.
ει
παριηι FΣΥ, παρίη Ω, παριη v. 7. ἂν om krs. ἡμῖν krs.
8. ἤδη om krs. πρὸς om ΥΩkrs: om etiam Σ, qui κερσοβλέπτηι.
9. λαβέ μοι τὴν Fkrsv.

184 Ταῦτα μέντοι δεῖ σκοπουμένους ἀπιστεῖν καὶ μὴ τετυ-
φῶσθαι, μηδ᾽ ὡς εὐεργέτῃ προσέχειν τὸν νοῦν. οὐ γὰρ ὧν
ἀναγκαζόμενος φίλος εἶναί φησι, φενακίζων ὑμᾶς, χάριν
ἐστὶ δίκαιον ὀφείλειν Κερσοβλέπτῃ, οὐδ᾽ ὧν μικρὰ ἀναλίσκων
ἰδίᾳ καὶ τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς ῥήτορσι Χαρίδημος διαπράτ-
τεται πρὸς ὑμᾶς ἐπαίνους αὐτοῦ γράφεσθαι· ἀλλ᾽ ὧν, ὅσαχοῦ
κύριος γέγονε τοῦ πράττειν ὅ τι βούλεται, πανταχοῦ κακῶς ἐπι-
χειρῶν ὑμᾶς ποιεῖν φαίνεται, τούτων πολὺ μᾶλλον ὀργί-
185ζεσθαι προσήκει. οἱ μὲν τοίνυν ἄλλοι πάντες, ὅσοι τι
παρ᾽ ὑμῶν εὕρηνται πώποτε, ἐφ᾽ οἷς εὖ πεποιήκασιν ὑμᾶς
τετίμηνται, οὗτος δὲ εἷς ἁπάντων τῶν ἄλλων μόνος ἐφ᾽
οἷς ἐγχειρῶν οὐ δεδύνηται κακῶς ποιῆσαι. καίτοι τῷ τοιούτῳ
τὸ δίκης, ἣν ἔδωκε δικαίως ἄν, ἀφεῖσθαι μεγάλη δωρεὰ
παρ᾽ ὑμῶν ἦν. ἀλλ᾽ οὐ ταῦτα δοκεῖ τοῖς ῥήτορσιν, ἀλλὰ
πολίτης εὐεργέτης στέφανοι δωρεαί, δι᾽ ἃ τούτοις ἰδίᾳ δί-
δωσιν. οἱ δ᾽ ἄλλοι πεφενακισμένοι κάθησθε, τὰ πρά-
186γματα θαυμάζοντες. τὸ τελευταῖον δὲ νυνὶ καὶ φύλα-
κας [ἂν] κατέστησαν ὑμᾶς ἐκείνου διὰ τοῦ προβουλεύματος
τούτου, εἰ μὴ τὴν γραφὴν ἐποιησάμεθ᾽ ἡμεῖς ταυτηνί, καὶ
τὸ τοῦ μισθοφόρου καὶ θεραπεύοντος ἐκεῖνον ἔργον ἡ πό-
λις ἂν διεπράττετο, ἐφρούρει Χαρίδημον. καλόν γε, οὐ 683
γάρ; ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, ὃς αὐτός ποτε τοὺς ὑμετέρους ἐχθροὺς
μισθὸν λαμβάνων ἐδορυφόρει, τοῦτον ὑφ᾽ ὑμετέρου ψη-
φίσματος φανῆναι φυλαττόμενον.
187 Ἴσως τοίνυν ἐκεῖνο ἄν τίς μ᾽ ἔροιτο, τί δή ποτε ταῦτ᾽
εἰδὼς οὕτως ἀκριβῶς ἐγὼ καὶ παρηκολουθηκὼς ἐνίοις τῶν
ἀδικημάτων εἴασα, καὶ οὔθ᾽ ὅτ᾽ αὐτὸν ἐποιεῖσθε πολίτην
οὐδὲν ἀντεῖπον, οὔθ᾽ ὅτ᾽ ἐπῃνεῖτε, οὔθ᾽ ὅλως πρότερον, πρὶν
τὸ ψήφισμα τουτὶ γενέσθαι, λόγον ἐποιησάμην οὐδένα. ἐγὼ
δ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πρὸς ὑμᾶς ἅπασαν ἐρῶ τὴν ἀλή-

184, 1. μέντοι] μὲν pr Σ. 8. ἡμᾶς FΣΤΩυ. 185, 3. πάν-
των krs. τῶν om Ω. 4. ποιῆσαι κακῶς krs. 6. ἦν] ἂν ἦν r.
186, 1. καὶ om Ω. 2. ἂν om ΣΤΩkrs. 6. ὃς] ὅς γε Fυ.
ἡμετέρους krs. 7. ἡμετέρου ks, ἑτέρου r. 8. φυλαττόμενον
φανῆναι krs. 187, 1. τις ἂν krs. 2. ἀκριβῶς οὕτως krs.
4. ἐπῃνεῖτο krs. 5. γενέσθαι τουτὶ krs. οὐδένα ἐποιησάμην krs.

θειαν. καὶ γὰρ ὡς ἀνάξιος ἦν ᾔδειν, καὶ παρῆν ὅτε τέ-
188των ἠξιȣ̃το, καὶ ȣ̓κ ἀντεῖπον· ὁμολογῶ. διὰ τί; ὅτι, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν ἀσθενέςερον ἡγέμην ἔσε-
σθαι πολλῶν ψευδομένων ἑτοίμως περὶ αὐτȣ̃ πρὸς ὑμᾶς
ἕνα τἀληθῆ λέγοντ᾽ ἐμαυτόν· ἔπειθ᾽ ὧν μὲν ἐκεῖνος εὑρί-
σκετο ἐξαπατῶν ὑμᾶς, μὰ τὸν Δία καὶ θεȣ̀ς πάντας ȣ̓δενὸς
εἰσῄει μοι φθονεῖν, κακὸν δ᾽ ȣ̓δὲν ἑώρων ὑπερφυὲς πει-
σομένȣς ὑμᾶς, εἴ τιν᾽ ἠδικηκότα πολλὰ ἠφίετε καὶ πρȣ-
καλεῖσθέ τι τȣ̃ λοιπȣ̃ ποιεῖν ὑμᾶς ἀγαθόν· ἐν γὰρ τῷ πο-
189λίτην ποιεῖσθαι καὶ ςεφανȣ̃ν ταῦτ᾽ ἐνῆν ἀμφότερα. ἐπειδὴ
δ᾽ ὁρῶ προσκατασκευαζόμενόν τι τοιȣ̃τον, δι᾽ ȣ̃, ἐὰν μό-
νον εὐτρεπίσηται τȣ̀ς ἐνθάδε ἐξαπατήσοντας ὑμᾶς ὑπὲρ
αὐτȣ̃, τῶν γ᾽ ἔξω φίλων καὶ βȣλομένων ἄν τι ποιεῖν ὑμᾶς
ἀγαθὸν κἀκεῖνον κωλύειν ἐναντία πράττειν ὑμῖν, οἷον
Ἀθηνόδωρον λέγω, Σίμωνα, Βιάνορα, Ἀρχέβιον τὸν Βυ-
ζάντιον, τȣ̀ς Θρᾷκας τȣ̀ς δύο, τȣ̀ς βασιλέας, τȣ́των μη- 684
δενὶ μήτ᾽ ἐναντιωθῆναι μήτε κωλύειν ἐκεῖνον ἐξέςαι, τη-
190νικαῦθ᾽ ἥκω καὶ κατηγορῶ. καὶ νομίζω τὸ μέν, οἷς ἔμελ-
λεν ἐκεῖνος λαβὼν μηδὲν ὑπερμέγεθες τὴν πόλιν βλάψειν,
ἀντιλέγειν ἢ κακῶς ἰδίᾳ πεπονθότος ἢ συκοφαντοῦντος
εἶναι, τὸ δ᾽, ἐφ᾽ οἷς μέγα πρᾶγμα ἀλυσιτελὲς τῇ πόλει κα-
τεσκευάζετο, ἐναντιȣ̃σθαι χρηςȣ̃ καὶ φιλοπόλιδος ἀνδρὸς
ἔργον εἶναι. διὰ ταῦτ᾽ ἐπ᾽ ἐκείνοις ȣ̓δὲν εἰπὼν νῦν λέγω.
191 Ἔςι τοίνυν τις αὐτοῖς τοιȣ̃τος λόγος, δι᾽ οὗ προσδο-
κῶσι παράξειν ὑμᾶς, ὡς ὁ Κερσοβλέπτης καὶ Χαρίδημος
ἴσως ἐναντία ἔπραττον τῇ πόλει τόθ᾽ ὅτ᾽ ἦσαν ἐχθροί, νῦν
δέ γ᾽ εἰσὶ φίλοι καὶ χρησίμȣς παρέχȣσιν αὑτȣ́ς. ȣ̓ δὴ δεῖ
μνησικακεῖν· ȣ̓δὲ γὰρ Λακεδαιμονίους ὅτ᾽ ἐσώζομεν, οὐκ
ἀνεμιμνησκόμεθα εἴ τι κακῶς ἐποίησαν ἡμᾶς ὄντες ἐχ-
192θροί, ȣ̓δὲ Θηβαίȣς, ȣ̓δ᾽ Εὐβοέας τὰ τελευταῖα νυνί. ἐγὼ

188, 4. εὑρίσκετο] ἐφαίνετο Fv. 5. καὶ τοὺς θεοὺς krs. ἅπαντας Fkrsv. 6. ἐπῄει krs. ὑμᾶς πεισομένους Fv. 7. ἠφείετε Σ, ἠφίετε F: ceteri ἀφίετε. προκαλεῖσθε FΥΩv. 8. τι] ἔτι Fv. 189, 2. προκατασκ. krs. 3. ὑμᾶς om krs. 4. καὶ om Ω. 7. μηδὲν rs. 191, 4. γ᾽ εἰσὶ om ΣΥΩ. 6. κακὸν Fv. ὑμας Ω.

δ' ἡγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον εἰ μὲν ἔν τινι καιρῷ βοη-
θείας γεγραμμένης τῷ Κερσοβλέπτῃ καὶ τῷ Χαριδήμῳ,
κωλυόντων ἡμῶν ταύτην, ἔλεγον, ὀρθῶς ἂν λέγεσθαι· εἰ
δὲ τοιούτου μὲν μηδενὸς ὄντος μηδὲ γεγραμμένου, βουλόμε-
νοι δὲ μείζω τοῦ δέοντος ποιῆσαι διὰ τοῦ παρ' ὑμῶν ἄδειαν
λαβεῖν τοὺς ἐκείνου στρατηγούς, ἐροῦσι, δεινὰ ποιεῖν αὐτοὺς
ἡγοῦμαι. οὐ γάρ ἐστι δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς τῶν
σωθῆναι ζητούντων λόγους πρὸς ὑμᾶς λέγειν ὑπὲρ τῶν ὅπως
193 ἀδικεῖν αὐτοῖς ἐξέσται πραττόντων. χωρὶς δὲ τούτων, εἰ μὲν
ἐχθρὸς ὢν [Χαρίδημος] κακῶς ἐποίει, φίλος δὲ φήσας 685
εἶναι μετεβέβλητο, τάχ' ἂν ταῦτά τις ἤκουεν· ἐπειδὴ δ'
οὐ τοιοῦτόν ἐστιν, ἀλλ' ἐξ οὗ φίλος εἶναι προσποιεῖται, ἐκ τούτου
πλεῖστα ὑμᾶς ἐξηπάτηκεν, εἰ μὴ καὶ δι' ἐκεῖνα μισεῖν, διά
γε ταῦτ' ἀπιστεῖν δήπου προσήκει. καὶ μὴν περὶ τοῦ γε μὴ
μνησικακεῖν ἔγωγε ὡδί πως λέγω· ὁ μὲν εἵνεκα τοῦ κακόν
τι ποιεῖν τὰ τοιαῦτα ἐξετάζων μνησικακεῖ, ὁ δ' ὑπὲρ τοῦ
μὴ παθεῖν ἀλλὰ φυλάξασθαι σκοπῶν σωφρονεῖ.
194 Ἴσως τοίνυν καὶ τοιαύτην τινὰ ἐροῦσιν ὑπόνοιαν, ὡς
ὡρμηκότα νῦν τὸν ἄνθρωπον φίλον εἶναι καὶ βουλόμενόν
τι ποιεῖν ἀγαθὸν τὴν πόλιν εἰς ἀθυμίαν τρέψομεν, εἰ κα-
ταψηφιούμεθα, καὶ ποιήσομεν ὑπόπτως ἔχειν πρὸς ἡμᾶς.
ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι θεάσασθε ὡς ἔχω. εἰ μετ' ἀλη-
θείας ἁπλῶς ἦν ἡμῖν φίλος καὶ νὴ Δία πάντα τἀγαθὰ
ἤμελλεν ἡμᾶς ποιήσειν, οὐδ' ἂν οὕτως ᾤμην δεῖν τοῦτον
ἀκούειν τὸν λόγον· οὐδένα γὰρ ἂν νομίζω τοσαῦτ' ἀγαθὰ
ποιῆσαι, δι' ὃν ὑμῖν προσήκειν ἐπιορκῆσαι καὶ παρ' ἃ φαί-

v. 3. ταύτῃ ΥΩ, ταῦτ' ἂν krs. 5. ποιῆσαι τοῦ δέοντος Fv.
5. ἡμῶν k, ὑμῖν Ω. 6. ἐροῦσι om rs. 7. ὦ om Ω.
193, 1. ἔσται rsv. 2. Χαρίδημος om FΣΥΩ, post ἐποίει ponit v. δὲ — 4. οὐ φίλος om s. 3. εἶναι om ΣΥΩ. ταῦτα om kr, post τις ponit r. 4. τοιοῦτ' ΥΩ. 5. πλ. καὶ ὑμᾶς ΣΥΩ. καὶ om krs. μισεῖν] δεῖ μισεῖν Fv. διά γε ταῦτ'] δι' ἄγε ταῦτα k, διὰ ταῦτά γε Fv. 6. περὶ] καὶ περὶ F. γε post τοῦ add ΣΥΩ. 7. ἕνεκα ΥΩkrs τι κακὸν Fkrsv. 9. σωφρονεῖν Ω.
194, 4. ἔχειν πρὸς ὑμᾶς rs, πρὸς ἡμᾶς ἔχειν Fv. 6. ἦν ὑμῖν φίλος r, ἡμῖν ἦν φίλος v. 7. ὑμᾶς r. τοῦτον ᾤμην δεῖν Fv. 8. ἂν om F, ante ποιῆσαι ponit v. 9. προσήκει krs.

195 νεται δίκαια τὴν ψῆφον θέσθαι. ἐπειδὴ δὲ καὶ φενακί-
ζων καὶ οὐδ' ὁτιοῦν ὑγιὲς πράττων ἐξελέγχεται, δυοῖν ἀγα-
θοῖν θάτερον ὑμῖν, ἐὰν καταψηφίσησθε, συμβήσεται· ἢ
γὰρ ἐξαπατῶν παύσεται, νομίσας οὐκέτι λανθάνειν, ἢ εἴ-
περ αὐτῷ βουλομένῳ πρὸς ὑμᾶς ἐστὶν οἰκείως ἔχειν ὡς ἀλη-
θῶς, ἀγαθόν τι ποιεῖν πειράσεται, γνοὺς ὅτι τῷ φενακί-
ζειν οὐκέθ' ἃ βούλεται πράξει. ὥστε καὶ εἰ μηδὲ δι' ἓν τῶν
ἄλλων, διὰ τοῦτό γε καταψηφίσασθαι συμφέρει.
196 Ἄξιον τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κἀκεῖνο ἐξετάσαι,
πῶς ποθ' οἱ πάλαι τὰς τιμὰς ἔνεμον καὶ τὰς δωρεὰς τοῖς 686
ὡς ἀληθῶς εὐεργέταις, καὶ ὅσοι πολῖται τύχοιεν ὄντες καὶ
ὅσοι ξένοι. κἂν μὲν ἴδητ' ἐκείνους ἄμεινον ὑμῶν, καλὸν
τὸ μιμήσασθαι, ἂν δ' ὑμᾶς αὐτούς, ἐφ' ὑμῖν ἔσται τὸ
πράττειν. πρῶτον μὲν τοίνυν ἐκεῖνοι Θεμιστοκλέα τὸν τὴν
ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν νικήσαντα καὶ Μιλτιάδην τὸν ἡγού-
μενον Μαραθῶνι καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὐκ ἴσα τοῖς νῦν στρα-
τηγοῖς ἀγαθὰ εἰργασμένους, οὐ χαλκοῦς ἵστασαν οὐδ' ὑπερ-
197 ηγάπων. οὐκ ἄρα τοῖς ἑαυτοὺς ἀγαθόν τι ποιοῦσι χάριν
εἶχον; σφόδρα γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἀπεδίδοσάν
γε καὶ αὑτῶν κἀκείνων ἀξίαν· ὄντες γὰρ πολλοῦ πάντες
ἄξιοι προὔκρινον ἐκείνους αὑτῶν ἡγεῖσθαι. ἔστι δὲ σώφροσιν
ἀνθρώποις καὶ πρὸς ἀλήθειαν βουλομένοις σκοπεῖν πολὺ
μείζων τιμὴ τῆς χαλκῆς εἰκόνος τὸ καλῶν κἀγαθῶν ἀν-
198 δρῶν κεκρίσθαι πρώτους. καὶ γάρ τοι τῶν ἔργων τῶν τότε
οὐδενὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἀπεστέρησαν ἑαυτούς, οὐδ' ἔστιν
οὐδεὶς ὅστις ἂν εἴποι τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Θεμι-
στοκλέους, ἀλλ' Ἀθηναίων, οὐδὲ τὴν Μαραθῶνι μάχην Μιλ-
τιάδου, ἀλλὰ τῆς πόλεως. νῦν δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πολ-
λοὶ τοῦτο λέγουσιν, ὡς Κέρκυραν εἷλε Τιμόθεος καὶ τὴν

195, 1. δίκαια εἶναι τὴν FYΩυ. θέσθαι] θεάσασθαι Ω. 8. γε om ΣYΩ, ante τοῦτο ponunt rs. 196, 3. ὡς om pr Ω. τύχοιμεν krs. 4. εἰδῆτ' krs. ὑμῶν χρωμένους κ. krsυ. 5. ἐστὶ Y. 9. ἵστασιν Ω. 197, 1. ἀγαθόν τι ποιοῦσιν ἑαυτοὺς FΩkrsυ. 3. ἄξια YΩ. 4. ἔστι] ἔτι s. 6. μεῖζον Y. ἀνδρῶν om Y. 198, 1. πρῶτον Fkrs. τῶν τότε post Ἀθηναῖοι ponunt Fυ.

μόραν κατέκοψεν Ἰφικράτης καὶ τὴν περὶ Νάξον ἐνίκα
ναυμαχίαν Χαβρίας· δοκεῖτε γὰρ αὐτοὶ τῶν ἔργων τούτων
παραχωρεῖν τῶν τιμῶν ταῖς ὑπερβολαῖς, αἷς δεδώκατε ἐπ᾽
199 αὐτοῖς ἑκάστῳ τούτων. τὰς μὲν δὴ πολιτικὰς δωρεὰς οὕτως
ἐκεῖνοί τε καλῶς καὶ λυσιτελούντως αὐτοῖς ἐδίδοσαν, καὶ
ἡμεῖς οὐκ ὀρθῶς· τὰς δὲ τῶν ξένων πῶς; ἐκεῖνοι Μένωνι
τῷ Φαρσαλίῳ δώδεκα μὲν τάλαντα ἀργυρίου δόντι πρὸς 687
τὸν ἐπ᾽ Ἠιόνι τῇ πρὸς Ἀμφιπόλει πόλεμον, τριακοσίοις
δ᾽ ἱππεῦσι, πενέσταις ἰδίοις, βοηθήσαντι, οὐκ ἐψηφίσαντ᾽,
αὐτὸν ἄν τις ἀποκτείνῃ, ἀγώγιμον εἶναι, ἀλλὰ πολιτείαν
ἔδοσαν, καὶ ταύτην ἱκανὴν ὑπελάμβανον εἶναι τὴν τιμήν.
200 καὶ πάλιν Περδίκκᾳ τῷ κατὰ τὴν τοῦ βαρβάρου ποτ᾽ ἐπι-
στρατείαν βασιλεύοντι Μακεδονίας, τοὺς ἀναχωροῦντας ἐκ
Πλαταιῶν τῶν βαρβάρων διαφθείραντι καὶ τέλειον τἀ-
τύχημα ποιήσαντι τῷ βασιλεῖ, οὐκ ἐψηφίσαντο ἀγώγιμον
[εἶναι], ἐάν τις ἀποκτείνῃ Περδίκκαν, ᾧ βασιλεὺς [ὁ Περ-
σῶν] ἐχθρὸς δι᾽ ἡμᾶς ἀπεδέδεικτο, ἀλλὰ πολιτείαν ἔδω-
καν μόνον. καὶ γάρ τοι τότε μὲν οὕτω τίμιον ἦν πᾶσιν
ἀνθρώποις τὸ γενέσθαι πολίταις παρ᾽ ὑμῖν, ὥσθ᾽ ὑπὲρ
τοῦ τυχεῖν τούτου τηλικαῦτα ὑμᾶς ἀγαθὰ ἤθελον ποιεῖν,
νῦν δ᾽ οὕτως ἄτιμον, ὥστε τῶν τετυχηκότων πολλοὶ πλείω
201 κακὰ τῶν φανερῶς ἐχθρῶν εἰσὶν ὑμᾶς εἰργασμένοι. οὐ
μόνον δ᾽ αὕτη τῆς πόλεως ἡ δωρεὰ προπεπηλάκισται καὶ
φαύλη γέγονεν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι διὰ τὴν τῶν καταράτων
καὶ θεοῖς ἐχθρῶν ῥητόρων, τῶν τὰ τοιαῦτα γραφόντων
ἑτοίμως, πονηρίαν, οἳ τοσαύτην ὑπερβολὴν πεποίηνται τῆς
αὑτῶν αἰσχροκερδείας, ὥστε τὰς τιμὰς καὶ τὰς παρ᾽ ὑμῶν
δωρεάς, ὥσπερ οἱ τὰ μικρὰ καὶ κομιδῇ φαῦλα ἀποκηρύτ-

v. 1. μοράν F. ναυμαχίαν ἐνίκα Fv. 3. αἷς] Reiskius ἅς. ἐπ᾽ αὐτοῖς] αὐτοῖς F, αὑτοῖς v. 197, 1. δωρεὰς om Σ. 2. ἐδίδοσαν αὑτοῖς Fv. 3. ὑμεῖς kv. 7. ἄν τις αὐτὸν krs. 8. ὑπελάμβανον] ἐνόμιζον γρ Σ. 200, 1. τοῦ om v. 2. μακεδόνας r. 3. ποιήσαντι τἀτύχημα v. 5. εἶναι om FΣΤΩv. ὁ Περσῶν om v. 6. ὑμᾶς Fkrsv. ἀποδέδεικτο v. 8. πολίταις FΣΤΩv: πολίτας s. 9. ἡμᾶς Fv. ἤθελον] ἤμελλον s. 10. πολλοὶ] ἔνιοι πολλῷ γρ Σ. 200, 1. ὑμᾶς εἰσὶν Fk, ἡμᾶς εἰσὶν rs. 4. ἐχθροῖς Ω. τὰ τῶν ΤΩ. 6. αἰσχροκερδίας FΣΤΩv.

τοντες, οὕτω πωλοῦσιν ἐπευωνίζοντες καὶ πολλοῖς ἀπὸ τῶν
202 αὐτῶν λημμάτων γράφοντες πᾶν ὅ τι ἂν βούλωνται. πρῶ-
τον μέν, ἵνα τῶν τελευταίων πρῶτον μνησθῶμεν, Ἀριο-
βαρζάνην ἐκεῖνον οὐ μόνον αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς τρεῖς ὄν-
τας πάντων ἠξίωσαν ὅσων ἠβουλήθησαν, ἀλλὰ καὶ δύο Ἀβυ-
δηνούς, μισαθηναιοτάτους καὶ πονηροτάτους ἀνθρώπους, 688
προσέθηκαν αὐτῷ, Φιλίσκον καὶ Ἀγαυόν. πάλιν Τιμο-
θέου δόξαντός τι ποιῆσαι τῶν δεόντων ὑμῖν, πρὸς τῷ
πάνθ' ἃ μέγιστ' ἦν αὐτῷ δοῦναι, προσέθηκαν αὐτῷ Φρα-
σιηρίδην καὶ Πολυσθένην, ἀνθρώπους οὐδ' ἐλευθέρους, ἀλλ'
ὀλέθρους καὶ τοιαῦτα πεποιηκότας οἷα λέγειν ὀκνήσειεν ἄν
203 τις εὖ φρονῶν. τὸ τελευταῖον δὲ νῦν, ἐπειδὴ Κερσοβλέ-
πτην ἠξίουν ὧν αὐτοῖς ἐδόκει, καὶ περὶ τούτων ἦν ἡ σπουδή,
προστιθέασι δύο αὐτῷ, τὸν μὲν ὅσα ὑμεῖς ἀκηκόατε εἰρ-
γασμένον κακά, τὸν δ' ὅλως ὃν οὐδεὶς οἶδεν ἀνθρώπων
τίς ἐστιν, Εὐδέρκην ὄνομα. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι μικρά, ἃ πρὸ τοῦ μεγάλ' ἦν, φαίνεται,
καὶ τὸ πρᾶγμα ἤδη καὶ πορρωτέρω βαδίζει, καὶ οὐκέτι ταῦτ'
ἀπόχρη, ἀλλ' εἰ καὶ μὴ φυλάξετε ἕκαστον τούτων, ἐκείνων
γε οὐδεμία χάρις, ὡς ἔοικεν.

204 Τοῦ μέντοι ταῦθ' οὕτως αἰσχρῶς προεληλυθέναι, εἰ δεῖ
μετὰ παρρησίας εἰπεῖν τἀληθῆ, οὐδένες ὑμῶν ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι μᾶλλόν εἰσιν αἴτιοι. οὐδὲ γὰρ δίκην ἔτι λαμ-
βάνειν ἐθέλετε παρὰ τῶν ἀδικούντων, ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἐξε-
λήλυθεν ἐκ τῆς πόλεως. καίτοι σκέψασθε ὡς ἐκόλαζον οἱ
πρόγονοι τοὺς ἀδικοῦντας ἑαυτούς, εἰ παραπλησίως ὑμῖν.
205 ἐκεῖνοι Θεμιστοκλέα λαβόντες μεῖζον αὐτῶν ἀξιοῦντα φρο-
νεῖν ἐξήλασαν ἐκ τῆς πόλεως καὶ μηδισμὸν κατέγνωσαν·
καὶ Κίμωνα, ὅτι τὴν Παρίων μετεκίνησε πολιτείαν ἐφ'

202, 2. μὲν τοίνυν ἵνα Fv. 3. υἱεῖς Yks, υἱοὺς εἰς Ω. 6. ἄγαυον Ω. 7. τῷ] τὸ F et pr v. 8. αὐτῷ] αὐτῷ δύο krs. φρασικρίδην Fkrv. cf. 49, 50. 50, 52. 9. ἐλευθέρους] ἐλευθέρους γε v. ἀλλ' om krsv et pr Σ. 10. καὶ τὰ τοιαῦτα r. 203, 4. ὃν om ΣΥΩ. 5. καιγάρτοι Fv. 6. ἃ ante ἦν ponunt ΥΩ. 7. περαιτέρω rv. 204, 5. οὐδὲ] οὐ r. 6. πρόγονοι] πρότερον Fv. ἡμῖν v.

205, 1. αὐτῷ Ω, αὐτὸν αὐτῶν v. 3. παρίων Υ, παριων (τ o) Σ: πάτριον s.

ἑαυτοῦ, παρὰ τρεῖς μὲν ἀφεῖσαν ψήφους τὸ μὴ θανάτῳ
ζημιῶσαι, πεντήκοντα δὲ τάλαντα ἐξέπραξαν. καὶ τοῦτον
τὸν τρόπον προσεφέροντο τηλικαῦτ᾽ αὐτοὺς ἀγαθὰ εἰργα-
σμένοις ἀνθρώποις. "δικαίως· οὐ γὰρ αὐτοῖς ἀπεδίδοντο 689
τὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν καὶ μεγαλοψυχίαν τῶν ἔργων, ἀλλὰ
χρηστοὺς μὲν ὄντας ἐτίμων, ἀδικεῖν δ᾽ ἐπιχειροῦσιν οὐκ ἐπέ-
206 τρεπον. ὑμεῖς δ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς τὰ μέγιστ᾽ ἀδι-
κοῦντας καὶ φανερῶς ἐξελεγχομένους, ἂν ἓν ἢ δύο ἀστεῖα
εἴπωσι καὶ παρὰ τῶν φυλετῶν τινὲς ᾑρημένοι σύνδικοι
δεηθῶσιν, ἀφίετε· ἐὰν δὲ καὶ καταψηφίσησθέ του, πέντε
καὶ εἴκοσι δραχμῶν ἐτιμήσατε. καὶ γάρ τοι τότε τὰ μὲν
τῆς πόλεως ἦν εὔπορα καὶ λαμπρὰ δημοσίᾳ, ἰδίᾳ δὲ οὐδεὶς
207 ὑπερεῖχε τῶν πολλῶν. τεκμήριον δέ· τὴν Θεμιστοκλέους μὲν
γὰρ οἰκίαν καὶ Μιλτιάδου καὶ τῶν τότε λαμπρῶν, εἴ τις
ἄρα ὑμῶν οἶδεν ὁποία ποτ᾽ ἐστίν, ὁρᾷ τῶν πολλῶν οὐδὲν
σεμνοτέραν οὖσαν, τὰ δὲ τῆς πόλεως οἰκοδομήματα καὶ
κατασκευάσματα τηλικαῦτα καὶ τοιαῦτα, ὥστε μηδενὶ τῶν
ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι, προπύλαια ταῦτα,
νεώσοικοι, στοαί, Πειραιεύς, τἆλλα οἷς κατεσκευασμένην
208 ὁρᾶτε τὴν πόλιν. νῦν δ᾽ ἰδίᾳ μὲν ἑκάστῳ τῶν τὰ κοινὰ
πραττόντων τοσαύτη περιουσία ἐστίν, ὥστε τινὲς μὲν αὐ-
τῶν πολλῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας τὰς
ἰδίας κατεσκευάκασιν οἰκίας, γῆν δ᾽ ἔνιοι πλείω πάντων
ὑμῶν τῶν ἐν τῷ δικαστηρίῳ συνεώνηνται· δημοσίᾳ δ᾽ ὑμεῖς
ἃ μὲν οἰκοδομεῖτε καὶ κονιᾶτε, ὡς μικρὰ καὶ γλίσχρα, αἰ-
σχύνη λέγειν. ἀλλ᾽ ἔχετ᾽ εἰπεῖν ὅ τι κοινῇ κτησάμενοι
καταλείψετε, ὥσπερ ἐκεῖνοι Χερρόνησον, Ἀμφίπολιν, δό-
ξαν ἔργων καλῶν; ἣν οἱ τοιοῦτοι πολῖται πάντ᾽ ἀναλίσκον-
τες τρόπον οὐχ οἷοί τέ εἰσιν ἀφανίσαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.
209 εἰκότως. τότε μὲν γὰρ τῷ κυρίῳ τῶν φόρων "γενομένῳ 690
τάξαι Ἀριστείδῃ οὐδεμιᾷ δραχμῇ πλείω τὰ ὑπάρχοντα ἐγέ-

v. 1. ἀφίσαν k. τὸ] τῷ k. 2. ἐξέπραξαν ΣΥΩ, ἐπράξαντο γρ Σ, ἔπραξαν Fυ, εἰσέπραξαν krs. 207, 2. γὰρ om FΣΥΩ. καὶ τὴν μιλτιάδου Fυ. 3. οἶδεν ὑμῶν Fυ. 4. καὶ τὰ κατασκ. υ.
208, 1. ἑκάστων ΥΩ. 3. π. τῶν δημοσίων Fυ. 10. ἀφανίσαι m s. 209, 1. γενομένῳ in mg ponit Σ. 2. ἐγένοντο Fυ.

νετο, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντ᾽ αὐτὸν ἔθαψεν ἡ πόλις· ὑμῖν
δ᾽, εἴ τι δέοισθε, χρήματα ὑπῆρχε κοινῇ πλεῖστα τῶν πάν-
των Ἑλλήνων, ὥσθ᾽ ὁπόσου χρόνου ψηφίσαισθ᾽ ἐξιέναι,
τοσούτου μισθὸν ἔχοντες ἐξῆτε. νῦν δ᾽ οἱ μὲν τὰ κοινὰ
διοικοῦντες ἐκ πτωχῶν εὔποροι καὶ πολλοῦ χρόνου τροφὴν
ἄφθονόν εἰσιν ἡτοιμασμένοι· ὑμῖν δὲ οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας
ἐφόδιά ἐστιν ἐν τῷ κοινῷ, ἀλλ᾽ ἅμα δεῖ τι ποιεῖν καὶ πό-
θεν οὐκ ἔχετε. τότε μὲν γὰρ ὁ δῆμος ἦν δεσπότης τῶν
210 πολιτευομένων, νῦν δ᾽ ὑπηρέτης. αἴτιοι δ᾽ οἱ τὰ τοιαῦτα
γράφοντες, καὶ συνεθίζοντες ὑμᾶς ὑμῶν μὲν αὐτῶν κα-
ταφρονεῖν, ἕνα δ᾽ ἢ δύο θαυμάζειν ἀνθρώπους. εἶθ᾽ οὗτοι
κληρονομοῦσι τῆς ὑμετέρας δόξης καὶ τῶν ὑμετέρων, ὑμεῖς
δ᾽ οὐδ᾽ ὁτιοῦν ἀπολαύετε, ἀλλὰ μάρτυρές ἐστε τῶν ἑτέρων
ἀγαθῶν, οὐδενὸς ἄλλου μετέχοντες ἢ τοῦ ἐξαπατᾶσθαι. καί-
τοι πηλίκον τί ποτ᾽ ἂν στενάξειαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἱ ὑπὲρ
δόξης καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες καὶ πολλῶν καὶ καλῶν
ἔργων ὑπομνήματα καταλιπόντες, εἰ ἄρα αἴσθοιντο ὅτι
νῦν ἡ πόλις εἰς ὑπηρέτου σχῆμα καὶ τάξιν προελήλυθε, καὶ
Χαρίδημον εἰ χρὴ φρουρεῖν βουλεύεται; Χαρίδημον; οἴμοι.
211 Ἀλλ᾽ οὐ τοῦτ᾽ ἐστὶ τὸ δεινόν, εἰ τῶν προγόνων, οἳ διε-
γηνόχασιν ἁπάντων ἀρετῇ, χεῖρον βουλευόμεθα, ἀλλ᾽ ὅτι
καὶ πάντων ἀνθρώπων. πῶς γὰρ οὐκ αἰσχρὸν Αἰγινήτας
μὲν τουτουσί, νῆσον οἰκοῦντας οὕτω μικρὰν καὶ οὐδὲν ἔχον-
τας ἐφ᾽ ᾧ μέγα χρὴ φρονεῖν αὐτούς, Λάμπιν, ὃς μέγιστα
ναυκλήρια κέκτηται τῶν Ἑλλήνων καὶ κατεσκεύακε τὴν 691
πόλιν αὐτοῖς καὶ τὸ ἐμπόριον, μηδέπω καὶ τήμερον πο-
λίτην πεποιῆσθαι, ἀλλὰ μόλις τῆς ἀτελείας αὐτὸν ἠξιω-
212 κέναι τῆς τοῦ μετοικίου· καὶ Μεγαρέας τουτουσὶ τοὺς κατα-

v. 3. ψηφίσασθ᾽ kv. ἐξεῖναι Υ. 4. ἐξῆτε FΩ, ἐξήϊτε Σ, ἐξήειτε krsv. 5. πτ. εἰσὶν εὔποροι Fv. 6. ἄφθονόν εἰσιν ἡτοιμασμένοι] ἡτοιμασμένοι ἄφθονον Fv. 7. ἐφόδιόν krs. 8. ἦν ὁ δῆμος δεσπότης F, ἦν δεσπότης ὁ δῆμος v. 210, 2. αὐτῶν om r. 3. ἀνθρώπους θαυμάζειν Fv. 4. ὑμετέρων ἀγαθῶν ὑμ. Fv. 5. οὐδ᾽ om r. τῶν] τῶν τῶν s. 7. τηλίκον krs. τι add ΣΥΩ. στενάξαιεν Ωkrs. 9. καταλείποντες Σ. 10. προσελήλυθε kr. 11. εἰ] οὐ τοῦτο εἰ Fkv. 211, 3. αἰσχινήτας r. 5. χρὴ φρονεῖν] χρὴ φρονεῖν εἰκὸς ἦν F, δὴ φρονεῖν εἰκὸς ἦν v. 8. αὐτὸν τῆς ἀτελείας v.

ράτους οὕτως εὖ τὰ παρ' αὑτοῖς σεμνύνειν, ὥστε Ἕρμωνα
τὸν κυβερνήτην, τὸν μετὰ Λυσάνδρου λαβόντα τριήρεις
διακοσίας ὅτ' ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἠτυχήσαμεν ἡμεῖς, πεμ-
ψάντων Λακεδαιμονίων καὶ κελευόντων ποιήσασθαι πολί-
την ἀποκρίνασθαι ὅτι, ὅταν αὐτοὺς ἴδωσι Σπαρτιάτην αὑ-
13 τὸν πεποιημένους, τότε αὐτοὶ Μεγαρέα ποιήσονται· καὶ
Ὠρείτας ἐκείνους, μέρος τέταρτον Εὐβοίας οἰκοῦντας, τὸν
Χαρίδημον τοῦτον αὐτόν, ᾧ μήτηρ μὲν ὑπάρχει πολῖτις
ἐκεῖ, πατὴρ δὲ οὐκ ἐρῶ τίς ἢ πόθεν (οὐδὲν γὰρ δεῖ πλείω τῶν
ἀναγκαίων αὐτὸν ἐξετάζεσθαι) ἀλλ' ὅμως τὸ ἥμισυ τοῦ γέ-
νους αὐτοῦ συμβαλλομένου τοῦ ἡμίσεος μέχρι τῆς τήμερον
ἡμέρας οὐκ ἠξιώκασιν, ἀλλ' εἰς τοὺς νόθους ἐκεῖ συντελεῖ, κα-
14 θάπερ ποτὲ ἐνθάδε εἰς Κυνόσαργες οἱ νόθοι· ὑμεῖς δ', ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάσης τῆς πόλεως μεταδόντες αὐτῷ καὶ
τετιμηκότες ἄλλοις ἔτι καὶ τοῦτ' αὐτῷ προσθήσετε; ὅτι τί;
ποίας ἔλαβε ναῦς ὑμῖν, δι' ἃς ὑπὸ τῶν ἀπολωλεκότων ἐπι-
βουλεύεται; ἢ ποίαν πόλιν παρέδωκεν αἰχμάλωτον λαβών;
ἢ τίνας κινδύνους ὑπὲρ ὑμῶν κεκινδύνευκεν; ἢ τίνας ἐχθροὺς
τοὺς αὐτοὺς ὑμῖν ᾕρηται; οὐδεὶς ἂν εἰπεῖν ἔχοι.
5 Περὶ δὴ τῶν νόμων ὧν παραγεγράμμεθα, ὦ ἄνδρες
δικασταί, βούλομαι μικρὰ πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταβαίνειν, ἃ
νομίζω μνημονεύοντας ἂν ὑμᾶς ἄμεινον φυλάττειν, ἂν
παράγειν καὶ φενακίζειν οὗτοι ζητῶσιν ὑμᾶς. ὁ πρῶτος 692
νόμος ἄντικρυς εἴρηκεν, ἄν τις ἀποκτείνῃ, τὴν βουλὴν δι-
κάζειν· ὁ δ', ἄν τις ἀποκτείνῃ, εὐθὺς γέγραφεν ἀγώγιμον
εἶναι. τοῦτο φυλάττετε καὶ μέμνησθε, ὅτι πάντων ἐναντιώ-
τατόν ἐστι τῷ κρίνειν τὸ μὴ διδόντα κρίσιν ἔκδοτον ποιεῖν.
6 οὐκ ἐᾷ μετὰ ταῦτα ὁ δεύτερος νόμος οὐδὲ τὸν ἑαλωκότα ἀν-
δροφόνον λυμαίνεσθαι οὐδὲ χρήματα πράττεσθαι· ὁ δ' ἐν τῷ
ποιεῖν ἀγώγιμον πάντα ταῦτα δέδωκεν· ἐπὶ γὰρ τοῖς λαβοῦ-
σιν ἔστι ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται. ἀπάγειν ὁ νόμος ὡς τοὺς

v. 1. ἕρμονα v. 3. τριακοσίας F. 4. πολίτην ποιήσασθαι v. 5. ἀποκρίνασθαι αὐτοῖς ὅτι Fv, ἀποκρίνασθαι αὐτοὺς ὅτι krs. 6. αὐτοὶ] καὶ αὐτοὶ Fsv. 213, 4. οὐδένων r. 6. αὐτοῦ συμβαλομένου ΣΥ, αὐτῷ συμβαλλομένου krs. ἡμίσεως s. 214, 4. ἡμῖν ΣΥΩkrs. 5. παραδέδωκεν krs. 6. ἡμῶν k. 7. ὑμῖν om krs. οὐδ' ἂν εἷς εἴπ. Fv. 215, 1. δὴ] δὲ δὴ Fv, μὲν δὴ krs. 2. δικασταί om r. 3. ἂν ante ὑμᾶς om FΣΥΩv. 4. ὑμᾶς om Σ. 5. τὴν] τινὰ τὴν FΥΩv. 7. ἐστὶν ἐναντιώτατον Fkrsv. 8. τὸ] τὸν F. δόντα Fkrsv. 216, 2. δ' ἐν] δὲ ΥΩ.

θεσμοθέτας κελεύει, καὶ τοῦτ᾽, ἂν ἐν τῇ τοῦ πεπονθότος λάβῃ
τις πατρίδι· ὁ δ᾽ ἀγώγιμον αὐτῷ τῷ τὴν αἰτίαν ἐπενεγκόντι
217 δίδωσιν ὡς αὐτόν, κἂν τῆς ἀλλοτρίας που λάβῃ. ἔστιν ἐφ᾽ οἷς
ἀδικήμασι δέδωκεν ἀποκτείνειν ὁ νόμος· ὁ δ᾽ οὐδὲν ὑπει-
πών, κἂν ἐπὶ τούτοις τις κτείνῃ, δίδωσιν ἔκδοτον τὸν ἀθῷον
ἀφειμένον ἐν τοῖς νόμοις. ἐάν τις πάθῃ τι τοιοῦτον, δίκας
ὁ νόμος κελεύει αἰτεῖν πρῶτον· ὁ δὲ τοὐναντίον οὐδεμίαν
κρίσιν οὔτ᾽ αὐτὸς εἰπὼν οὔτε, παρ᾽ ὧν ἀξιοῖ λαβεῖν, αἰτήσας,
ἀγώγιμον εὐθὺς ἔγραψε, κἄν τις ἀφαιρῆται, παραχρῆμα
218 ἔκσπονδον ποιεῖ. τὸ ἀνδρολήψιον παρ᾽ οἷς ἂν ὁ δράσας ᾖ,
ἐὰν μὴ διδῶσι δίκας, κελεύουσιν οἱ νόμοι μέχρι τριῶν εἶναι·
ὁ δέ, ἂν ἀφέληταί τις τὸν ἄγοντα μὴ βουλόμενος πρὸ δίκης
ἐκδοῦναι, εὐθὺς ἔκσπονδον ποιεῖ. οὐκ ἐᾷ [ὁ νόμος] νόμον,
ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσι τιθῇ τις, εἰσφέρειν· ὁ δ᾽ ἐπ᾽ ἀν-
δρὶ γράφει ψήφισμα ἴδιον. οὐκ ἐᾷ ψήφισμα ὁ νόμος κυριώ-
τερον εἶναι νόμου· ὁ δ᾽ ὑπαρχόντων τοσούτων νόμων ψήφι-
219 σμα ποιεῖ κύριον τοὺς νόμους ἀναιρῶν. ταῦτα φυλάττετε
καὶ μεμνημένοι κάθησθε. καὶ τὰς μὲν παραγωγάς, ἃς οὗ-
τοι ποιήσονται, χαίρειν ἐᾶτε καὶ μὴ ἐπιτρέπετε λέγειν αὐ-
τοῖς, κελεύετε δὲ δεῖξαι ποῦ γέγραφε κρίσιν, ἢ ποῦ γέγρα-
φεν, ἄν τις ἁλῷ φόνου, κατὰ τούτου τὰς τιμωρίας [εἶναι]. εἰ
γὰρ ἢ τὸν ἄλλοθί που κριθέντα καὶ ἑαλωκότα ὅτι δεῖ κολά-
ζειν ἔγραψεν, ἢ αὐτὸς ἔγραψε κρίσιν εἰ πεποίηκεν ἢ οὒ καὶ
220 εἰ δικαίως ἢ ἀδίκως, οὐκ ἂν ἠδίκει. εἰ δὲ τὸ τῆς αἰτίας ὄνομα
αὐτὸ γράψας „ἄν τις ἀποκτείνῃ," καὶ ὑπερβὰς τὸ „καὶ
ἁλῷ φόνου" καὶ τὸ „δόξῃ ἀπεκτονέναι" καὶ τὸ „δίκας ὑπε-
χέτω τοῦ φόνου" καὶ τὸ „τὰς τιμωρίας εἶναι κατ᾽ αὐτοῦ τὰς
αὐτὰς ἅσπερ ἂν τὸν Ἀθηναῖον κτείνῃ," καὶ πάνθ᾽ ὅσα
ἐστὶ δίκαια ὑπερβὰς ἀγώγιμον εἶναι γέγραφε, μὴ φενακί-
ζεσθε, ἀλλ᾽ εὖ ἴστε ὅτι πάντων παρανομώτατα εἴρηκεν.

217, 3. κτείνῃ τὶς υ. 5. ἀπαιτεῖν FΥΩυ. 6. ὧν αὐτὸς ἀξιοῖ F, ὧν αὐτοῖς ἀξιοῖ υ. 7. εὐθὺς ἔγραψε] ἐποίησε ΥΩ. 218, 1. ποιεῖ. τὸ om pr Σ. οἷς] ὧν Σ, ὧν εἷς υ. 2. ἐὰν δὲ μὴ FΥΩυ. 4. ὁ νόμος om omnes. 5. ἐὰν] εἰ rsυ. 7. τοσούτων om Σkrs. 219, 5. ἁλῷ] ἀποκτείνει καὶ ἁλῷ γρ. Σ. κατὰ] καὶ s. εἶναι om Σkrs. 220, 2. αὐτὸ γράψας] ὑπογράψας krs. καὶ ἁλῷ] κἂν ἁλῷ r, καὶ ἐὰν ἁλῷ Fksυ, καὶ ἄλλω ΥΩ. 5. ἀποκτείνῃ Fυ. 7. πάντων ἀνθρώπων παρ. FΥΩυ.